

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

UTEK

2.ULUSLARARASI TEMEL EĞİTİM KONGRESİ

"2023 Eğitim Vizyonu ve Temel Eğitimde Gelecek Arayışları"

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

23-27 EKİM 2019 / MUĞLA

2. ULUSLARARASI TEMEL EĞİTİM KONGRESİ

ISBN 978-605-7754-44-8

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Copyright 2019, Eğiten Kitap Yayıncılık Org. Tic. Ltd. Şti. Bu kitabın basım, yayın, satış hakları Eğiten Kitap Yayın Organizasyon Ltd. Şti.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri fotokopi yoluyla, mekanik, elektronik, manyetik ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni, Aydın TEKİN
Genel Yayın Koordinatörü, Özgür DOĞAN
Grafik Tasarım, Yeter KARAÇAM
Baskı, Eğiten Matbaacılık
Ankara, 2019
Yayınevi Sertifika No, 29377
Matbaa Sertifika No, 29377

Eğiten Kitap Mutlu Mah. İmam Alim Sultan Cad. 103/15-A • Türközü/Ankara T: 0312 433 08 93 (pbx)
• T: 0312 433 07 92 www.egitenkitap.com • egitenkitap@gmail.com
<https://www.facebook.com/Egiten>

Bildiri Özetleri Kitabı e-Basım Tarihi

01.12.2019

2. ULUSLARARASI TEMEL EĞİTİM KONGRESİ
23 - 27 EKİM 2019

2nd INTERNATIONAL ELEMENTARY EDUCATION
CONGRESS
23 -27 OCTOBER 2019

Sempozyum Onur Kurulu / Symposium Honorary Committee

Prof. Dr. Mustafa Safran, Milli Eğitim Bakan Yardımcısı

Esengül Civelek, Muğla Valisi

Dr. Osman Gürün, Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı

Prof. Dr. Hüseyin Çiçek, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Selçuk Coşkun, Bayburt Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Musa Yıldız, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı

Prof. Dr. Erol Yaşar, Mersin Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Dr. Cem Gençoğlu, Temel Eğitim Genel Müdürü

Pervin Töre, Muğla İl Milli Eğitim Müdürü

Prof. Dr. Ali Meydan, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Mücahit Kağan, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Nail Yıldırım, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ercan Akpınar, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ahmet Şükrü Özdemir, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Sinan Olkun, Uluslararası Final Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Mehmet Turan, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Salih Zeki Genç, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Elif Yeşim Üstün, İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Salih Çepni, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Firdevs Güneş, Sınırsız Eğitim Araştırma Derneği Başkanı

Prof. Dr. Hayati Akyol, Sınıf Öğretmeni Eğitimcileri Derneği Başkanı

Sempozyum Bilim Kurulu / Symposium Editorial Board

- Prof. Dr. A. Güler Küçükturan, Sakarya Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Abide Güngör Aytaç, Gazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Adalet Kandır, Gazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ahmet Nalçacı, Kahramanmaraş Sütçü İmam
Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ahmet Saban, Necmettin Erbakan
Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ali Ersoy, Anadolu Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ali Rıza Erdem, Pamukkale Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Ali Yıldırım, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Asiye İvrendi, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Asuman Seda Saracaloğlu, Adnan Menderes
Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ayfer Kocabaş, Dokuz Eylül Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Ayla Oktay, Maltepe Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Aynur Bütün Ayhan, Ankara Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Aysel Köksal Akyol, Ankara Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Ayşe Belgin Aksoy, Gazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Aziz Aslan, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Bekir Buluç, Gazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Berrin Akman, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Bülbin Sucuoğlu, Hacettepe Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Cemal Ergin Ekinci, Muğla Sıtkı Koçman
Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Cemil Öztürk, Marmara Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Cevat Celep, Girne Amerikan Üniversitesi,
KKTC
- Prof. Dr. Cheung Yik, Oxfam, Hong Kong
- Prof. Dr. Chien-Kuo Li, Shih Chien Üniversitesi, Tayvan
- Prof. Dr. Cumali Öksüz, Adnan Menderes Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Çağlayan Dinçer, Ankara Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Çavuş Şahin, Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Dilek Acer, Ankara Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Douglas H. Clements, University of Denver,
ABD
- Prof. Dr. Douglas K. Hartman, Michigan State
Üniversitesi, ABD
- Prof. Dr. Durmuş Ekiz, Trabzon Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Durmuş Kılıç, Atatürk Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ebru Aktan Acar, Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Eda Üstünel, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Ekber Tomul, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Emel Arslan, Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Emin Erdem, Bayburt Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Emine Ahmetoğlu, Trakya Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Ender Durualp, Ankara Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Erten Gökçe, Ankara Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Eyüp Akman, Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Esra Ömeroğlu, Gazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Fatma Susar Kırmızı, Pamukkale Üniversitesi,
Türkiye
- Prof. Dr. Fatma Tezel Şahin, Gazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Feridun Merter, İnönü Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Fengyi Frances Lin, National Taipei
Üniversitesi, Tayvan
- Prof. Dr. Figen Gürsoy, Ankara Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Figen Turhan, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Firdevs Güneş, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Gelengül Haktanır, Ankara Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Gülen Baran, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Halil İbrahim Sağlam, İstanbul Medeniyet
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Handan Asûde Başal, Uludağ Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Hayati Akyol, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hasan Şeker, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Hülya Kartal, Uludağ Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Hüseyin Kıran, Pamukkale Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. İbrahim Güner, Muğla Sıtkı Koçman
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. İlhan Sılay, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. İlkay Ulutaş, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. İrfan Başkurt, İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. İsa Korkmaz, Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. İsmihan Artan, Hacettepe Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. İzzet Görgeç, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Jack Cummings, Indiana Üniversitesi, ABD

Prof. Dr. Julie Sarama, University of Denver, ABD

Prof. Dr. Kadir Aslan, Ege Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Kaya Tuncer Çağlayan, Ondokuz Mayıs
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Kubilay Yazıcı, Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Kamil Özerk, Oslo Üniversitesi, Norveç

Prof. Dr. Kathy Hall, University College Cork, İrlanda

Prof. Dr. Keiichi Yamada, Nakamura Gakuen
Üniversitesi, Japonya

Prof. Dr. Loren Weybright, Independent Education
Development Consultant, ABD

Prof. Dr. Mary Horgan, College Cork Üniversitesi,
İrlanda

Prof. Dr. Maureen Hynes, Long Island Üniversitesi,
İrlanda

Prof. Dr. M. Cihangir Doğan, Marmara Üniversitesi,
Türkiye.

Prof. Dr. Mehmet Gültekin, Anadolu Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Faik Yılmaz, Yıldız Teknik
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Kaan Demir, Çanakkale 18 Mart
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Koştumoğlu, Dokuz Eylül
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Küçük, Recep Tayyip Erdoğan
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Soner Özdemir, Mersin Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Micheal Brown, Mississippi State Üniversitesi,
ABD

Prof. Dr. Mihaela Gavrila-Ardelean, Universitatea de
Vest Vasile Goldiş Arad, Romanya

Prof. Dr. Ming Hung Chu, National Cheng Kung, Tayvan

Prof. Dr. Muammer Çalık, Trabzon Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Muhsine Börekçi, Atatürk Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Mustafa Buluş, Pamukkale Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Mustafa Ergün, Afyon Kocatepe Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Mübeccel Gönen, Hacettepe Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Müdriye Yıldız Bıçakçı, Ankara Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Münir Oktay, Karamanoğlu Mehmetbey
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Nadzri Ab Ghani, Universiti Teknologi Mara,
Malezya

Prof. Dr. Neriman Aral, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Neslihan Avcı, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Nesrin Işıkoğlu Erdoğan, Pamukkale
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Nesrin Kale, Girne Amerikan Üniversitesi,
KKTC

Prof. Dr. Nilgün Metin, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Nilüfer Darıca, Hasan Kalyoncu Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Nurettin Şahin, Muğla Sıtkı Koçman
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Nusret Koca, Afyon Kocatepe Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Oğuz Serin, European University of Lefke,
KKTC

Prof. Dr. Osman Akandere, Necmettin Erbakan
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ozana Ural, Marmara Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Perihan Ünüvar, Mehmet Akif Ersoy
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Pınar Bayhan, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ramazan Arı, Selçuk Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ramazan Sever, Giresun Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Rengin Zembat, Maltepe Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Rex Stockton, Indiana Üniversitesi, ABD

Prof. Dr. Rukiye Günseli Yıldırım, Dokuz Eylül
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Sabahattin Deniz, Demokrasi Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Salih Ceylan, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Salih Uşun, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Selma Yel, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Sibel Çiğdem Güneysu, Başkent Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Shannon Melideo, Marymount Üniversitesi,
ABD

Prof. Dr. Sonya Kostova Huffman, Iowa State
Üniversitesi, ABD

Prof. Dr. Songül Tümkaya, Çukurova Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Sunay Yıldırım Doğru, Dokuz Eylül
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Susan Whiston, Indiana Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Şafak Uluçınar Sağır, Amasya Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Şendil Can, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Şevki Kömür, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Tillotson Li, Tung Wah College, Hong Kong

Prof. Dr. Timothy Rasinski, Kent State University, ABD

Prof. Dr. Tolga Erdoğan, Trabzon Üniversitesi, Türkiye.

Prof. Dr. Tuncer Taşkın, Celal Bayar Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Tülin Güler Yıldız, Hacettepe Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Virginiya Zhelyazkova, Vuzf Üniversitesi,
Bulgaristan

Prof. Dr. Yasemin Aydoğan, Abant İzzet Baysal
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Yaşare Aktaş Arnas, Çukurova Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Yusuf Cerit, Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Z. Fulya Temel, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Zarife Seçer, İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ziad Said, College of the North Atlantic Qatar
University, Katar

Doç. Dr. Ahmet Güneşli, European University of Lefke,
KKTC

Doç. Dr. Alper Kaşkaya, Erzincan Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Atila Çağlar, Kastamonu Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ayça Kartal, Muş Alparslan Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Ayfer Şahin, Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ayhan Doğan, Gaziantep Üniversitesi Türkiye

Doç. Dr. Ayla Arseven, Cumhuriyet Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Aysun Erginer, Nevşehir Hacı Bektaş Veli
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ayşe Derya Işık, Bartın Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Barış Çaycı, Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Bayram Baş, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Bayram Tay, Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Behçet Öznacar, Yakın Doğu Üniversitesi, KKTC

Doç. Dr. Burcu Sezginsoy Şeker, Balıkesir Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Cemal Aküzüm, Dicle Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Cengiz Özmen, Kahramanmaraş Sütçü İmam
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Çetin Çetinkaya, Düzce Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Dilek Acer, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Dilek Belet, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Durmuş Aslan, Çukurova Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Elif Çelebi Öncü, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Emel Arslan, Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Emre Ünal, Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ergün Öztürk, Erciyes Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Erol Duran, Uşak Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Esra Dereli, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Fatma Çalışandemir, Mehmet Akif Ersoy
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Fatma Ünal, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Feyza Erden, Orta Doğu Teknik Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Gökhan Özsoy, Ordu Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Güntay Taşçı, Erzincan Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Hakan Uşaklı, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Hamit Yokuş, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Hasan Eriş, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi,
KKTC

Doç. Dr. Hasan Kağan Keskin, Düzce Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Hatice Fırat, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Hüseyin Anılan, Eskişehir Osmangazi
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Hüseyin Artun, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Hüseyin Kotaman, Harran Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. İbrahim Aydın, Balıkesir Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. İbrahim Coşkun, Trakya Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. İlhami Bulut, Dicle Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. K. Kaan Büyükkiz, Gaziantep Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Kezban Tepeli, Selçuk Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Lütfi Üredi, Mersin Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. M. Şükrü Bellibaş, Adıyaman Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Mehmet Karataş, Gaziosmanpaşa Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Mehmet Karataş, Gaziosmanpaşa Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Mehmet Karataş, Gaziosmanpaşa Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Mevlüt Gündüz, Süleyman Demirel
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Muammer Yılmaz, Bartın Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Muhammet Baştuğ, İstanbul Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Muhammet Koçak, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Muharrem Kırak, Yozgat Bozok Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Murat Kul, Bayburt Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Mustafa Başaran, Yıldız Teknik Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Mustafa Bektaş, Sakarya Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Mustafa Tahiroğlu, Nevşehir Hacı Bektaş Veli
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Mustafa Yeşilyurt, Yıldız Teknik Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Mutlu Türkmen, Bayburt Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Münevver Can Yaşar, Afyon Kocatepe
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Döndü Neslihan Bay, Eskişehir Osmangazi
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Neslihan Ültay, Giresun Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Nevin Akkaya, Dokuz Eylül Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Nihat Şireci, Adıyaman Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Nil Duban, Afyon Kocatepe Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. F. Nilgün Cevher Kalburan, Pamukkale
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Oğuz Serdar Kesicioğlu, Giresun Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Orçun Bozkurt, Mustafa Kemal Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Osman Raşit Işık, Muğla Sıtkı Koçman
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ömer Yılar, Atatürk Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Özay Karadağ, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Özcan Doğan, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Özlem Baş, Hacettepe Üniversitesi,
Doç. Dr. Özlem Temur, Kütahya Dumlupınar
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Pınar Çavaş, Ege Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ramazan Sak, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Refika Olgan, Orta Doğu Teknik Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Remziye Ceylan, Yıldız Teknik Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Ruhan Karadağ, Adıyaman Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Sabahattin Çiftçi, Necmettin Erbakan
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Serdarhan Musa Taşkaya, Mersin Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Selami Yangın, Recep Tayyip Erdoğan
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Serkan Çelik, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Sezai Koçyiğit, Adnan Menderes Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Sibel Balcı, TED Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Sibel Turhan Tuna, Muğla Sıtkı Koçman
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Sinan Koçyiğit, Atatürk Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Soner Aladağ, Adnan Menderes Üniversitesi,
Türkiye

Doç. Dr. Sonnur Işıtan, Balıkesir Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Sühendan Er, TED Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Şehnaz Ceylan, Karabük Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Şükran Kılıç, Aksaray Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Taner Altun, Trabzon Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Turan Temur, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Uğur Altay Memiş, Zonguldak Bülent Ecevit
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Umut Akçıl, Yakın Doğu Üniversitesi, KKTC

Doç. Dr. Vedat Aktepe, Nevşehir Hacı Bektaş Veli
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Veli Toptaş, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Vural Hoşgörür, Muğla Sıtkı Koçman
Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Yalçın Bay, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Yasin Özkara, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Yunus Günindi, Aksaray Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Zeliha Yazıcı, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Zeynep Çetin, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Zeynep Alat, Ege Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Zübeyde Demet Kırbulut, Harran Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Abdulhamit Karademir, Muş Alparslan
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Simsar, Kilis 7 Aralık Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Turan Orhan, Cumhuriyet
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ahu Taneri, Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ayça Kartal, Muş Alparslan Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Aysel Çağdaş, Selçuk Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Aylin Sözer Çapan, İstanbul Aydın
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül Kınık Topalsan, İstanbul Aydın
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Belkis Tekmen, Başkent Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Betül Yanık, Kahramanmaraş Sütçü
İmam Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Binhan Koyuncuoğlu, Sinop Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Burcu Gezer Şen, Fırat Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Davut Elmacı, Amasya Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Demet Şahin Kalyon, Gaziosmanpaşa
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Devlet Alakoç Pirpir, Selçuk Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Elif Mercan Uzun, Ondokuz Mayıs
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Emine Ayyıldız, İstanbul Medeniyet
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Emrah Gül, Hakkari Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Erkam Süleyman Sulak, Ordu
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ersoy Erdemir, Boğaziçi Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul Özdemir, Artvin Çoruh
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Çıldır Pelitoğlu, Balıkesir
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Figen Yıldırım, Kilis 7 Aralık Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan Kayılı, Selçuk üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi H. Hasan Yolcu, Kafkas Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Darga, Ordu Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Değirmenci Gündoğmuş, Aksaray
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Uysal Bayrak, Niğde Ömer
Halisdemir Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hikmet Zelyurt, İnönü Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi İskender Gelir, Siirt Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Kamile Özer Aytekin, Necmettin Erbakan
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Kevser Koç, İstanbul Medeniyet
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mahir Özkan, Recep Tayyip Erdoğan
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Medera Halmatov, Ağrı İbrahim Çeçen
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mefharet Veziroğlu Çelik, Medipol
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap Saraçoğlu, Siirt Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Melek Altıparmak Karakuş, Muğla Sıtkı
Koçman Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Melike Uluçay, Erzincan Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Metehan Buldu, Kırıkkale Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mine Göl Güven, Boğaziçi Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mine Kır, Zonguldak Bülent Ecevit
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Özdemir, Zonguldak Bülent
Ecevit Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Murat Çalışoğlu, Ağrı İbrahim Çeçen
Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Neşet Mutlu, Erciyes Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nida Temiz, Başkent Üniversitesi,
Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurhan Atalay, Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan Kuru, Kahramanmaraş Sütçü
İmam Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Oxana Manolova Yalçın, Girne Amerikan
Üniversitesi, KKTC
Dr. Öğr. Üyesi Özge Pınarcık, Düzce Üniversitesi,
Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Remzi Kılıç, Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sabri Güngör, Kafkas Üniversitesi,
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Safinur Çelik, Bayburt Üniversitesi,
Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Seda Kerimgil Çelik, Fırat Üniversitesi,
Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Aydemir, Muş Alparslan
Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sema Öngören, Nevşehir Hacı Bektaş
Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Kuşdemir, Kırıkkale
Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yasin Gökbulut, Gaziosmanpaşa
Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yasin Öztürk, Trabzon Üniversitesi,
Türkiye

Sempozyum Başkanı / Symposium Chairmen

Prof. Dr. Bilal DUMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı / Symposium Organization Committee Chairman

Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölüm Başkanı

Okul Öncesi Eğitimi Düzenleme Kurulu Başkanı

Doç.Dr. Maide ORCAN KAÇAN

Sınıf Eğitimi Düzenleme Kurulu Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi Sayım AKTAY

Sempozyum Düzenleme Kurulu / Symposium Organization Committee

- Doç. Dr. Alper Kaşkaya, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ahmet Şadan Ökmen, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Lütfi Üredi, Mersin Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Burcu Şenler Pehlivan, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gönül Sakız, Marmara Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Kasım Yıldırım, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mustafa Tahiroğlu, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nigar İpek Eğilmez, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Özgür Yıldız, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Süleyman Can, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Tuncay Canbulat, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Zafer Tangülü, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Cansu Tutkun, Bayburt Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Derya Girgin, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Emel Güvey Aktay, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Emine Dağlı, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Gönül Onur Sezer, Uludağ Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hatice Kübra Koç, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hülya Kodan, Bayburt Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Meral Taner Derman, Uludağ Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mete Yusuf USTABULUT, Bayburt Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Perihan Korkut, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan Kuru, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Özkan Çelik, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Seda Ata, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Şükran Calp, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Dr. Kısmet Deliveli, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Dr. Fatma Özge Ünsal, Marmara Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Dr. Alper Yorulmaz, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Dr. Abdullah Gökdemir, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Dr. Seda Karayol, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Dr. Halil Çokçalışkan, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Neslihan Dedeoğlu, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Sinan Nalçacı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Teyfik Fikret Coşkun, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Güler Göçen Kabaran, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Kahraman Kılıç, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Orçin Karadağ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Sedat Altıntaş, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Sempozyum Milli Eğitim Bakanlığı Kurulu / Symposium Ministry of National Education Committee

Ramazan Sarıhan, Muğla İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

Seyit Kavak, Muğla İl Milli Eğitim Şube Müdürü

Ünsal Korkut, Muğla İl Milli Eğitim Şube Müdürü

Öğretmen Ayten Çokçalışkan, Muğla İl Milli Eğitim

Öğretmen Devrim Karakuş, Muğla İl Milli Eğitim

Sempozyum Sekreteryası / Symposium Secretariat

Arş. Gör. Dr. Ahmet Vurgun, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Dr. Gökhan Güven, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Dr. Perihan Gülce Özkara, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Ayşen Akdemir, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Cüneyt Çelik, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Çiğdem Şenyiğit, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Gülden Altın, Uludağ Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Hatice Kara, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. İsmail Sarıkaya, Bayburt Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Mehmet Soyuçuk, Uludağ Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Murat Temur, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Mustafa Burak Top, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Sercan Halat, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Şeyma Değirmenci, Marmara Üniversitesi, Türkiye

Doktora Öğr. Esra Çetin Altıntaş, Uludağ Üniversitesi, Türkiye

Doktora Öğr. Yıldırım Aydın, Uludağ Üniversitesi, Türkiye

Doktora Öğr. Hasret Kabaran, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Doktora Öğr. Hümeysra Uysal, Marmara Üniversitesi, Türkiye

Yüksek Lisans Öğr. İmra Taç, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Yüksek Lisans Öğr. Uğur Özdemir, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Yüksek Lisans Öğr. Tuğba Çapar, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye

BİLDİRİ ÖZETLERİ

İÇİNDEKİLER

UYGULAMALI BİLDİRİLER	1
BEDEN PERKÜSYONU VE RİTİM	2
BİBLİYOTERAPİ VE ÇOCUK KİTAPLARI	3
ÇOCUK EDEBİYATININ MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE KULLANILMASI	4
ÇOCUK KİTAPLARINDA YER ALAN METİNLERLE YARATICI DÜŞÜNME BECERİLERİ ATÖLYESİ	5
ÇOCUKLAR İÇİN SAYMACALARLA İNGİLİZCE TELAFFUZ ÇALIŞMALARI	6
DİJİTAL MATERYAL TASARIM ATÖLYESİ	7
DİJİTAL ÖYKÜ	8
EĞLENCELİ TANGRAM İLE GEOMETRİ DÜNYASINA YOLCULUK	9
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DAHİL EDİCİ/KAPSAYICI EĞİTİM: SINIFLARIMIZDA ÇEŞİTLİLİĞİ NASIL KUCAKLAYABİLİRİZ?	10
ERKEN ÇOCUKLUKTA BİLİMSEL SORGULAMA İŞİĞİNDE STEM EĞİTİMİ UYGULAMALARI	11
ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMA PROGRAMI	12
EVDE VE HASTANEDE EĞİTİM	13
FEN EĞİTİMİNDE ARTIRILMIŞ GERÇEKLIĞE DAYALI Z-KİTAP	14
FİLOGRAFİ SANATI İLE DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİ ÖĞRETİMİ	15
FİZİKSEL OYUN VS. DİJİTAL OYUN: BU OYUNU KİM KAZANACAK?	16
GELECEĞİMİZ BUĞDAY	17
HER DERSE DEVA: ZEKÂ OYUNLARI	18
İLKOKULDA FEN KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİNDE ROBOTİK KODLAMA UYGULAMALARININ ENTEGRASYONUNA ÖRNEK BİR ETKİNLİK: YENİLENEBİLİR ENERJİ	19
İLKOKULDA ORYANTİRİNGİN KULLANIMI	20
KATAMİNO İLE MATEMATİK ÖĞRENIYORUM	21
KUKLANIN OKUL ÖNCESİ EĞİTİME ENTEGRASYONU	22
MASALLARLA DRAMA	23
MASALLARLA KODLAMA MATERYALİ/ UYGULAMALARI	24

ÖĞRENCİLERİN FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KONUSUNDA BİLİNÇLENDİRİLMESİ - PATENT VE MARKA TARAMA ETKİNLİKLERİ	25
ÖĞRETMENLİK KUMBARAM: OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE EĞİTİM ÇALIŞMALARI, ÖĞRENME ORTAMLARI VE ETKİNLİK ÖNERİLERİ	26
OKUL ÖNCESİNDE ERKEN ELEŞTİREL OKURYAZARLIK ETKİNLİKLERİ	27
OKULÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ ROBOKOD ATÖLYESİ	28
OYUNLA MATEMATİK EĞİTİMİ	29
PERİTEXTUAL OKUMA VE RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI	30
PROBLEM ÇÖZME SÜRECİNDE YÖNLENDİRME KARTI TASARLAYALIM, AMA NASIL? ... 31	
PROBLEM KURALIM... PEKİ YA NEREDE BENİM DEĞERLENDİRME KURALIM?	32
ŞİFALI BİTKİLERİ ÖĞRENIYORUM SAĞLIKLI YAŞIYORUM	33
SINIFLARDA PSİKODRAMA UYGULAMALARI	34
SON DÖNEM OSMANLI MATEMATİK METİNLERİ - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	35
SOSYAL AĞ TABANLI ÖĞRENME	36
STEM ÖĞRETMEN EĞİTİMİ ENSTİTÜ MODELİ: STEM ENTEGRASYONU	37
TANGRAM ETKİNLİKLERİ İLE MATEMATİK ÖĞRETİMİ	38
TEMEL EĞİTİMDE OYUN, OYUNLAŞTIRMA VE EĞİTSEL OYUN TASARIMI	39
TEMEL EĞİTİMİNDE MİLLÎ OYUNLARIN KULLANIMI	40
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ VE DİJİTAL ÖYKÜ	41
ÜLKELERİN GEOMETRİSİ	42
WEB 2.0 UYGULAMALARINDAN PLICKERS VE QUIZZ	43
YARATICI DRAMA VE İLETİŞİM	44
YARATICI DÜŞÜNME ATÖLYESİ SINIRLI MALZEMEYLE SINIRSIZ ZEKAMIZI KULLANARAK NELER YAPABİLİRİZ?	45
YARATICILIK TEKNİKLERİ İLE MATEMATİK ÖĞRETİMİ	46
DiĞER BİLDİRİ ALANLARI	47
ANKET VE ÖLÇEKLER NE KADAR GÜVENİLİR?	47
DEDE KORKUT HİKAYELERİNDE TÜRK AİLE DEĞERİ VE ÇOCUK EĞİTİMİ	48
E-PLATFORM USAGE AND FUNCTIONS WITHİN THE CONTEXT OF ANALYSIS RELATED TO ABSENTEEİSM OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS	49
ÖĞRENCİLERİN MESLEK SEÇİMLERİNİN ANALİZİ	50
PERMÜTASYON VE OLASILIK KONULARININ ÖĞRETİMİNDE APARTMAN SUDOKU OYUNUNUN KULLANILMASI	51

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ETKİLİ İLETİŞİME İLİŞKİN GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLARIN İNCELENMESİ	52
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DİKSİYONA İLİŞKİN GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLARIN İNCELENMESİ	53
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	54
İLKOKULDA BECERİ EĞİTİMİ	55
DÜŞÜNME BECERİLERİ BAĞLAMINDA SINIFTA NELER OLUYOR? BİR DURUM ÇALIŞMASI	55
GİRİŞİMCİLİK VE İNİSİYATİF ALMA YETKİNLİĞİ İÇİN BAZI AVRUPA BİRLİĞİ'NE ÜYE ÜLKELER İLE TÜRKİYE'NİN STRATEJİ VE UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI	56
İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL GELİŞİMLERİNİ DESTEKLEMESİ VE ÖĞRENCİLERE MİLLİ GELENEKLERİN AKTARILMASI AÇISINDAN HALK EĞİTİM MERKEZLERİNİN ROLÜ: TOKAT İLİ ÖRNEĞİ	57
İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL SÜREÇ BECERİ DÜZEYLERİNİN YIL İÇİNDE DEĞİŞİMİNİN İNCELENMESİ	58
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YİYECEK VE MUTFAK SANATLARINA YÖNELİK ALGILARI: İZMİR İL ÖRNEĞİ	59
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL ETKİNLİKLERE VE SOSYAL ETKİNLİK MODÜLÜNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	60
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TEMEL YAŞAM BECERİLERİNE İLİŞKİN ZİHİNSEL ŞEMALARI: HAKKARI İLİ ÖRNEĞİ	61
İLKOKULDA BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN ÖĞRETİMİ	62
SPORDA YETENEK 10LA GELECEK KARESİ	62
BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR ÜZERİNE BİR GÖZLEM ARAŞTIRMASI	63
FİZİKSEL OKURYAZARLIK KAVRAMI IŞIĞINDA OKUL TEMELLİ FİZİKSEL AKTİVİTE PROGRAMLARI ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR EĞİTİM ANALİZİ	64
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ORYANTİRİNGE İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI ÜZERİNE FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA	65
“ÇOCUKLAR YÜZECEK YÜZLER GÜLECEK” VE “OKULLAR TATİLE ÇOCUKLAR HAVUZA ..	66
İLKOKULDA BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ	67
DİJİTAL ORTAMDA YAZMAYA İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ (DOYAT): ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI	67
DİJİTAL TEKNOLOJİ DESTEKLİ SINIF EĞİTİMİ ÇALIŞMALARINDAKİ EĞİLİMLER: LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ	68

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL VATANDAŞLIK VE ALT BOYUTLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ	69
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRENCİ BİLGİ SİSTEMİ KONUSUNDAKİ DENEYİMLERİ VE ÖNERİLERİ	70
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ AKILLI TELEFON ÖZ-YETERLİKLERİ	71
SINIF ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI ÇEVİRİMİÇİ RİSKLERE YÖNELİK ALGILARI	72
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÇOCUKLARIN KARŞILAŞTIĞI ÇEVİRİMİÇİ RİSKLERE YÖNELİK ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	73
İLKOKULDA ÇOCUK EDEBİYATI	74
BELKİ BİR ARA GÜLER	74
İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN ATASÖZLERİ İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	75
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OYUNCAK KİTAP KAVRAMINA İLİŞKİN METAFOR ALGILARI	76
“MAVİ KIRLANGIÇ YEŞİLAY ÇOCUK DERGİSİ”NİN EĞİTİM ARACI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	77
İLKOKULDA COĞRAFYA EĞİTİMİ	78
DEDEM KORKUTLA GEZİYORUM, DEĞERLERİMLE KEŞFEDİYORUM TÜRKİYE HARİTASI MATERYALİ	78
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARINA GÖRE DOĞANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNE ENTROPİK YAKLAŞIM VE ÇEVRE EĞİTİMİNİN ÖNEMİ	79
İLKOKULDA DEĞER EĞİTİMİ	80
BİRLİKTE OYNAYALIM	80
AHLAKİ İKİLEM YAKLAŞIMININ İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİN DEMOKRATİK TUTUMLARINA ETKİSİ	81
ÇOCUK DERGİLERİNDE “YARDIMSEVERLİK” DEĞERİ	82
DEĞER Mİ HİÇ? DEĞER: BİRAZ TAVSİYE BİRAZ FARKINDALIK	83
ELİMDEN TUTAR MISIN ?	84
İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNDE “TASARRUFLU OLMA” DEĞERİNİN ÖĞRETİMİ*	85
İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEĞER ALGISI OLARAK “VATANSEVERLİK”	86
İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIFTA DİJİTAL ÖYKÜ YÖNTEMİYLE DEĞERLER EĞİTİMİ	87
İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ HİKAYE EDİCİ METİNLERİN DEĞER AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ	88

INTEGRATING VALUES EDUCATION INTO THE FOREIGN LANGUAGE CURRICULUM.....	89
SINIF EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DEĞERLERE VE İLKOKUL PROGRAMLARINDA YER ALAN DEĞERLERE BAKIŞ AÇISI	90
SINIF ÖĞRETMENİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ VATANSEVERLİK DEĞERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	91
TARİHİMİZDEN MİSAFİRLERİMİZ VAR!	92
İLKOKULDA E-OKURYAZARLIK.....	93
KUŞAKLAR ARASI DİJİTAL UÇURUM GERÇEK MİDİR?	93
İLKOKULDA EĞİTİM TARİHİ	94
1933 TARİHLİ MUHTELİF DERECELERDEKİ MEKTEPLER TALEBESİNİN GİYECEKLERİ KASKETLER HAKKINDA TALİMATNAME İSİMLİ ESERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	94
1938 TARİHLİ KÖY EĞİTMENLERİ İÇİN İKİNCİ YIL ÖĞRETİM KILAVUZU ESERİNİN EĞİTİM TARİHİ İÇİN MAHİYETİ.....	95
OSMANLI EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİNDE DRAMA YÖNTEMİNİN YERİ.....	96
İLKOKULDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM SORUNLARI	97
4+4+4 KESİNTİLİ ZORUNLU EĞİTİMİN YAPILANMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİN İNCELENEREK DEĞERLENDİRİLMESİ	97
İLKOKULA BAŞLAMA YAŞINA İLİŞKİN VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	98
ÖĞRENCİ VELİLERİNİN İLKOKUL VE SINIF ÖĞRETMENİ KAVRAMLARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI.....	99
OKUMA GÜÇLÜĞÜ YAŞAYAN ÖĞRENCİNİN SESLİ OKUMA HATALARINI GİDERMEDE AÇIK HECE YÖNTEMİ.....	100
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA FİMLERİN ÖĞRENME ORTAMLARINA KATKISININ DEĞERLENDİRİLMESİ	101
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDEN MESLEKİ GELİŞİM: ALGILAR, BEKLENTİLER VE İHTİYAÇLAR	102
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN VE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÇOK KÜLTÜRLÜLÜĞE VE MÜLTECİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	103
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN VELİ MÜDAHALESİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ	104
TEACHING LISTENING AND SPEAKING SKILLS EFFECTIVELY IN YOUNG LEARNER CLASSROOMS.....	105
YENİLİKÇİ ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİNE SAHİP ÖĞRETMENLERİN İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİNİ UYGULAMA DÜZEYLERİ	106
İLKOKULDA EĞİTİM VİZYONU	107

EĞİTİMDE SOSYAL ADALET AÇISINDAN 2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ'NİN İNCELENMESİ	107
İLKOKUL 3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖDEV KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	108
MODERNİZM SONRASI EĞİTİM PRATİKLERİNİN SABİTLENEMEZ DOĞASINDA ÖZGÜNLÜĞÜ ARAMA	109
OKUL MÜDÜRLERİNİN 2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ'NE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ - ESKİŞEHİR İL ÖRNEĞİ	110
TASARIM BECERİ ATÖLYELERİNE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ	111
TEMEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN 2023 VİZYON BELGESİNDE BULUNAN MESLEKİ GELİŞİM İLE İLGİLİ KONULAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	112
TERS YÜZ SINIF MODELİNİN İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK MOTİVASYONLARINA ETKİSİ: MATEMATİK DERSİ ÖRNEĞİ*	113
TERS YÜZ SINIF MODELİNİN İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SINIF İÇİ ETKİNLİKLERE KATILIMLARINA ETKİSİ: MATEMATİK DERSİ ÖRNEĞİ*	114
TÜRKİYE EĞİTİM SİSTEMİ İLE GÜNEY KORE EĞİTİM SİSTEMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI 115	
İLKOKULDA EĞİTİM YÖNETİMİ	116
EĞİTİM ÖRGÜTLERİNDE CAM TAVAN	116
OKUL MÜDÜRLERİNİN ÖĞRETMENLERİ İKNA ETMEDE KULLANDIKLARI YOLLAR	117
ÖZEL VE DEVLET OKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN OKUL VE OKUL MÜDÜRÜ KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI	118
ÖZEL VE DEVLET OKULLARINDA GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN OKUL AİLE BİRLİĞİ ALGILARI	119
TEMEL EĞİTİM OKULLARININ FİNANSMANI HAKKINDA YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ	120
İLKOKULDA FEN VE TEKNOLOJİ ÖĞRETİMİ	121
TÜRKİYE'DE MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ALANLARINI BİRLİKTE ELE ALAN ÇALIŞMALARIN İÇERİK ANALİZİ	121
BİLİMİN DOĞASI ETKİNLİK ÖRNEĞİ: "KUTUNUN İÇİNDE NE VAR" ETKİNLİĞİ	122
ÇALIŞMA YAPRAKLARIYLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ: BİR META SENTEZ ÇALIŞMASI	123
FEN EĞİTİMİNDE ARAŞTIRMA SORGULAMAYA DAYALI ÖĞRETİM	124
MİKROSKOBİK GÖZLEMLERİN ÖĞRENCİLERİN MİKROORGANİZMALAR HAKKINDAKİ KAVRAM ALGILARINA VE GÖRÜŞLERİNE ETKİSİ	125

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYİ İLE KATI ATIK VE GERİ DÖNÜŞÜME YÖNELİK TUTUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	126
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞ DÜZEYİNİN İNCELENMESİ	127
SINIF İÇİ DEĞERLENDİRMEDE TEKNOLOJİ KULLANIMI	128
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARI	129
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİNDE KARŞILAŞTIKLARI KAVRAM YANILGILARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	130
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKUL ÜÇÜNCÜ VE DÖRDÜNCÜ SINIF FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİNE UYUMLULUĞU HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	131
SOSYOBİLİMSEL KONULARIN İLKOKUL 1-4.SİNİFLAR MÜFREDATINDA İNCELENMESİ	132
YENİLENEBİLİR ENERJİ BİLGİSİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARINDA VAR OLMA DURUMU	133
İLKOKULDA HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİMİ	134
2005 -2017 YILLARI ARASINDA HAYAT BİLGİSİ DERSİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	134
3. SINIF HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABINDAKİ METİNLERİN ÇOCUK EDEBİYATINDA “İZLEK-TEMA” BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	135
HAYALİMDEKİ EVİM, OKULUM, ARKADAŞIM VE GÖRÜNMEZLİĞİM	136
HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE DOĞA VE ÇOCUK İLİŞKİSİNİN İŞLENİŞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	137
HAYAT BİLGİSİ DERSİNE ÖZGÜ KAZANIMLARLA BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ BİR SINIF TASARIMI ÖRNEĞİ	138
HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN YAPILAN ARAŞTIRMALARA YÖNELİK BİR İNCELEME	139
İLKOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT BİLGİSİ DERSİ KAVRAM YANILGILARININ GİDERİLMESİNE YÖNELİK UYGULAMA ÖRNEĞİ	140
ÖĞRETMENİM, HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE SORUNUN MU VAR?	141
SAĞLIK ÇOCUK DERGİSİNİN HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ	142
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ HAYAT BİLGİSİ DERSİ PROGRAMINDA YER ALAN TEMEL YAŞAM BECERİLERİNE İLİŞKİN ALGILARININ BELİRLENMESİ	143
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLETİŞİM, İŞBİRLİĞİ VE KARAR VERME BECERİLERİNE İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ İLE BELİRLENMESİ	144

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜYLE SANAL MÜZE UYGULAMALARININ DERSLERDE KULLANILABİLİRLİĞİ	145
TEMEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA ÇOCUK HAKLARI	146
İLKOKULDA İKİ DİLLİLERE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ	147
ANADİLİ FARKLI OLAN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE TÜRKÇE İLKOKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	147
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ “ÇOK DİLLİ SINIFLARDA ÖĞRETİM” DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	148
İLKOKULDA İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİ	149
İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE ZİHİN AÇIKLIĞININ ÖNEMİ	149
AŞAMALI SES TEMELLİ İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ	150
İLK OKUMA-YAZMA ÖĞRETİMİNDE ÖRÜNTÜ BECERİSİNİN ETKİSİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	151
İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA HIZLARININ İNCELENMESİ	152
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUMAK VE YAZMAK KAVRAMLARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	153
İLKOKULLARDA YAZMA ÇALIŞMALARINDA ÇİZGİSİZ KAĞIT (DEFTER) KULLANIMI: BİR ÖRNEK ÇALIŞMA	154
İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE YÖNTEM SAVAŞLARI	155
İLK YAZMA ÖĞRETİMİNİN TEMEL BİLEŞENLERİ	156
MONTESORİ SES ÇEKMECELERİ UYGULAMASI	157
PAYDAŞLARIN İLKOKUMA YAZMAYA AİLE KATILIMINDAN BEKLENTİLERİ: BİR İHTİYAÇ BELİRLEME ÇALIŞMASI	158
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE İNTERNET SİTELERİNİ KULLANMA DURUMLARI	159
WEB 2.0 ARAÇLARI İLE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ, BİR ETWİNNİNG SERÜVENİ ..	160
İLKOKULDA İYİ ÖRNEKLER VE ETKİNLİKLER	161
AİLENİN EĞİTİM SÜRECİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ	161
BALIKESİR ÇOCUK SANAT FESTİVALİ	162
BALIKESİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ZEKA OYUNLARI TURNUVASI	163
BİR ÖRGÜNÜN STEMİ PROJESİ: ELELE ÖRGÜ	164
DOĞADAN ÖĞRENECEKLERİM VAR	165
DOĞRU HAMLEDE BULUŞALIM	166

DÜŞÜN YOLU	167
EĞİTİM-ÖĞRETİM SÜRECİNDE DUYGULARIM	168
HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİNİN SINIF ORTAMLARINDA KULLANILMASINA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLENDİRMELERİ	169
İLKOKUL 2.SINIF ÖĞRENCİLERİNDE OKUMA BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN GAZETENİN BİR ARAÇ OLARAK YARATICI KULLANIMI	170
İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİSİNİN EMPATİK DÜŞÜNME BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR AKSİYON ARAŞTIRMASI	171
İLKOKULDA ALTERNATİF EĞİTİM MODELİ UYGULAMALARI	172
İŞIKLI TÜRKİYE HARİTASI	173
İTALYA'DAKİ GÖÇMEN ÇOCUKLAR: "IL MIO COMPAGNO DI SCUOLA NON E' UNO STRANIERO" ÇALIŞMASI	174
KOCA ÇINARLAR YEŞEREN FİDANLAR	175
KÜÇÜK ARKEOLOGLAR İŞ BAŞINDA!	176
MUĞLA BİLİM ŞENLİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN BİLİME VE BİLİM ŞENLİĞİNE KARŞI TUTUMLARI, KARIYER VE ÖZ YETERLİĞİNE OLAN ETKİSİ	177
MUĞLA İLİ OKULUM BİR(İNCİ) PROJESİNİN UYGULAMA KİTLESİ ÜZERİNE ETKİSİ	178
MUĞLA İLİ YETENEK HARİTASI VE GELİŞİM KARNESİ	179
MUTLU ÇOCUKLAR SAĞLIKLI YARINLAR	180
OKUL BAHÇELERİNDEKİ OYUN ALANLARININ ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENMELERİ ÜZERİNE ETKİSİ	181
RESİMLERLE ANA DİL ÖĞRETİMİ	182
WEB 2.0 UYGULAMALARINDAN PLICKERS	183
WEB2.0 UYGULAMALARINDAN QUIZZ	184
YENİ DİL VATANIM TÜRKÇE	185
ZEKA BAHÇESİNDE YERİMDE DURAMIYORUM!	186
İLKOKULDA KODLAMA EĞİTİMİ	187
DUYGULARIMI KODLUYORUM	187
TÜRK EDEBİYATI KARAKTERLERİNİ BLOK TEMELLİ KODLAMADA KULLANMA	188
WE OVERCOME OBSTACLES BY CODİNG	189
İLKOKULDA LİSANSÜSTÜ EĞİTİM	190
LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİSYEN KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ FENOMENOLOJİ YÖNTEMİ ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ	190

İLKOKULDA MATEMATİK ÖĞRETİMİ	191
4. SINIF ONDALIK SAYILAR KONUSU İLE İLGİLİ BAŞARI TESTİ GELİŞTİRİLMESİ.....	191
EVALUATION OF USING ORIENTEERING ACTIVITIES IN MATHEMATICS TEACHING BASED ON THE OPINIONS AND OBSERVATIONS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS AND TEACHERS.....	192
HAYATIN İÇİNDE MATEMATİK	193
HONG KONG, KORE, SİNGAPUR, JAPONYA VE TÜRKİYE MATEMATİK ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ	194
İLKOKUL 3. SINIFTA 3D KALEM YAZICILARIN GEOMETRİ ÖĞRETİMİNDE KULLANILABİLİRLİĞİ VE SAĞLADIĞI KATKILAR	195
İLKOKUL 3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÖRT İŞLEM SEMBOLLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	196
İLKOKUL 4.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK KAYGI DÜZEYLERİ	197
İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİSİNİN MOBİL OYUN YARDIMI İLE MATEMATİK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	198
İLKOKUL MATEMATİK DERSLERİNDE ZEKÂ OYUNLARI ETKİNLİKLERİNİN UYGULANMASI	199
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİKTE DÖRT İŞLEM SEMBOLLERİNE İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ BELİRLENMESİ	200
MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE ARGÜMANTASYON TABANLI ÖĞRENME YAKLAŞIMI UYGULAMASI: İLKOKUL İKİNCİ SINIF ÖRNEĞİ	201
MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL TEKNOLOJİ KULLANIMININ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI .	202
ÖĞRENCİ VELİSİ MATEMATİK DERSİNDEN NE BEKLİYOR?.....	203
RİTMİK SAYMALAR DESTEĞİYLE ÇARPMA VE BÖLME İŞLEMİNİN KOLAY VE KALICI OLARAK ÖĞRETİLMESİ.	204
SECOND GRADE STUDENTS' INTUITIVE MODELS OF DIVISION	205
SECOND GRADE STUDENTS' SOLUTION STRATEGIES WHILE SOLVING TWO-STEP MULTIPLICATION WORD PROBLEMS.....	206
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BÖLME İŞLEMİ İLE İLGİLİ PROBLEMLERİ KURMA VE SINIFLANDIRMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	207
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİNDE KULLANDIĞI STRATEJİLERİN İNCELENMESİ.....	208
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK ÖĞRETİMİ DERSİ KAPSAMINDA YÜRÜTTÜKLERİ ETKİNLİK TEMELLİ ÖĞRETİM SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	209

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK VE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ ÖZYETERLİK İNANÇLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	210
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK VE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ ÖZYETERLİK İNANÇLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	211
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK VE MATEMATİK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK OLUŞTURDUKLARI METAFORLAR	212
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİKSEL MODELLEME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: BÜYÜK AYAK PROBLEMİ	213
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİKSEL PROBLEM ÇÖZMEYE İLİŞKİN İNANÇLARI	214
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PARALELKENAR İLE DİKDÖRTGENİN ÇEVRE VE ALANINI BULMAYA DAİR DÜŞÜNCELERİ	215
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PROBLEM ÇÖZME STRATEJİLERİ HAKKINDA BİLGİ VE KULLANIM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	216
STRATEGIES USED BY FIRST GRADE STUDENTS IN THE PROCESS OF SOLVING JOIN PROBLEMS	217
TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE MATEMATİK DERSİ BAŞARISI VE MATEMATİK ÖĞRETİMİNDEKİ EN ÖNEMLİ SORUN, NEDEN VE ÇÖZÜM YOLLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	218
İLKOKULDA MEDYA OKURYAZARLIĞI	219
ANİMASYON FİMLERİN FARKLILIKLARA SAYGI DEĞERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ ...	219
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ OKULDAN SONRA NE YAPIYOR/İZLİYOR/OYNUYOR? (KARTEPE/İZMİT ÖRNEĞİ)	220
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TELEVİZYON PROGRAMLARINA YÖNELİK GERÇEKLİK ALGILARI	221
İLKOKUL ÖĞRETİM PROGRAMLARININ MEDYA OKURYAZARLIĞI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	222
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOSYAL MEDYA DUYARLILIKLARI VE DENEYİMLERİ	223
İLKOKULDA MÜZİK EĞİTİMİ	224
ÇALGI ÖĞRETİMİNDE PSİKOMOTOR BECERİLERİN ÖĞRETİLMESİNİN ÖNEMİ TÜRK MÜZİĞİ İLE FLÜT ÖĞRETİMİ	224
EĞİTİM FAKÜLTELERİ SINIF EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK DERSİ PROGRAMINA ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM	225
İLKOKULLARDA MİLLİ TÜRKÜ DAĞARCIĞI	226
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKUL MÜZİK DERS KİTAPLARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	227

İLKOKULDA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE İSTİHDAM.....	228
1. SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ ÇANAKKALE İLİ ÖRNEĞİ.....	228
2018 SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI NELER GETİRDİ?	229
EĞİTİM FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN TUTUMLARI İLE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİ TERCİHE İLİŞKİN TUTUM NEDENLERİNİN ARAŞTIRILMASI	230
KÜBA VE TÜRKİYE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	231
MÜZİK EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERDE KAS İSKELET SİSTEMİ SEMPTOMLARININ VE AĞRI DÜZEYİNİN İNCELENMESİ.....	232
MÜZİK ÖĞRENCİLERİNDE FARKLI ENSTRÜMAN KULLANIMININ BOYUN AĞRI ŞİDDETİ VE BOYUN DİSABİLİTE DÜZEYİNE ETKİSİ.....	233
ÖĞRETİM ELEMANLARININ ETKİLİ ÖĞRETİM VE ÖĞRETMENLİK NİTELİKLERİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	234
ÖĞRETMEN VE ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİLERİNİN CİNSİYET DEĞİŞKENİ AÇISINDAN İNCELENMESİ: META-ANALİZ ÇALIŞMASI	235
ÖĞRETMENLERİN MOTİVASYONLARININ FARKLI BOYUTLAR VE DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	236
SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİJİTAL TEKNOLOJİYE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	237
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ EĞİTİMDE BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİ KULLANMAYA İLİŞKİN YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ.....	238
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK KİMLİĞİ ALGILARININ İNCELENMESİ	239
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TEKNOLOJİK YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ... ..	240
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE YÖNELİK ALGILARI	241
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ VATANDAŞLIK ANLAYIŞLARINA İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARI: BİR KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ UYGULAMASI	242
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	243
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	244
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖLÇMEYE İLİŞKİN ALAN BİLGİLERİNİN GELİŞİMİNDE MESLEKİ GELİŞİM ÇALIŞMASININ ROLÜ	245
TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİMLERİNİ SÜRDÜREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİNÇLİ SU TÜKETİMİNE YÖNELİK DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	246

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI KAPSAMINDA SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YÜRÜTTÜKLERİ BİR PROJENİN ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	247
İLKOKULDA ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI.....	248
İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN KENDİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA ÖĞRETMEN YETERLİKLERİNE SAHİP OLMA DURUMLARININ BELİRLENMESİ	248
İLKOKULDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ	249
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNİN ETKİLİLİĞİNİ DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA.....	250
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖZÜNDEN SINIF ÖĞRETMENİNİN DERS İŞLEME SÜRECİ.....	251
YÖNTEM TEKNİĞİM ÖZGÜN MATERYALİM	252
İLKOKULDA ÖZEL EĞİTİM VE KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ	253
BÜTÜNLEŞTİRME EĞİTİMİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE BELİRLENMESİ.....	253
GÜLEN MASKELER	254
İLKÖĞRETİMDE KAYNAŞTIRMA DERSİNİN SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KAYNAŞTIRMA İLE İLGİLİ DUYGU, TUTUM VE KAYGILARINA ETKİSİ	255
İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDE KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİ	256
OTİSTİK ÇOCUKLAR İÇİN OKUL BAHÇELERİ: MORİS BENCUYA OTİSTİK ÇOCUKLAR ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA MERKEZİ OYUN BAHÇESİ VE BİSİKLET YOLU DÜZENLEMESİ, İZMİR	257
OTİZMLİ ÇOCUKLARIN EĞİTSEL YERLEŞTİRİLMESİ, KAYNAŞTIRILMASI VE BÜTÜNLEŞTİRİLMESİNDE ÖĞRETMENLERLE İLGİLİ DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ* ...	258
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DİSLEKSİK ÖĞRENCİLERE İLİŞKİN OLUŞTURDUKLARI METAFORLAR.....	259
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ZİHİN ENGELLİ ÖĞRENCİLER İÇİN HAZIRLADIKLARI TÜRKÇE DİL ETKİNLİK ÖRNEKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	260
ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİSİ OLAN ÖĞRETMENLERİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ	261
YAYGIN GELİŞİMSEL BOZUKLUK TANISI KONULAN ÖĞRENCİNİN BESLENME DURUMUNA İLİŞKİN DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ	262
YAZI DEĞERLENDİRME ARAÇLARI	263
İLKOKULDA PROGRAM GELİŞTİRME.....	264

2018 YILI MATEMATİK ÖĞRETİM PROGRAMI “MATEMATİKSEL YETKİNLİK” ALANININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	264
BİLSEM DESTEK EĞİTİM PROGRAMININ SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ	265
İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETME MOTİVASYONLARI İLE YAPILANDIRMACI ÖĞRENME ORTAMI OLUŞTURMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	266
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM PROGRAMI TASARIM YAKLAŞIMI TERCİHLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	267
TERS YÜZ SINIF MODELİNİN AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ: META-ANALİZ ÇALIŞMASI	268
TÜRKİYE VE SİNGAPUR EĞİTİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	269
İLKOKULDA REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK	270
DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTESİ OLAN ÇOCUKLAR İLE NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN ÇOCUKLARIN YEME DAVRANIŞLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	270
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN AKRAN ZORBALIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	271
İLKOKULDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ	272
1998, 2005 VE 2018 İLKOKUL 4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ	272
2010 -2017 YILLARI ARASINDA SOSYAL BİLGİLER DERSİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	273
4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ DEĞERLER YÖNÜNDEN İNCELENMESİ	274
8.SINIF TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE ÖĞRENCİLERİN TARİHSEL MERAK UNSURLARININ İNCELENMESİ	275
HUZURLU VE MUTLU OKULLAR: BARIŞÇIL ÖĞRENME ORTAMLARI NASIL İNŞA EDİLİR?	276
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLERE YÖNELİK YARATICI DÜŞÜNME EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ	277
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİ KAPSAMINDA ÇEVRE OLANAKLARINDAN YARARLANABİLME DÜZEYLERİ: TARSUS İLÇESİ ÖRNEĞİ	278
SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN ÖĞRETİMİNDE EDEBİ ÜRÜNLERİN KULLANILMASI	279
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK UYGULAMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	280
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN KULLANDIKLARI YÖNTEM VE TEKNİKLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	281
TEMEL EĞİTİMDE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİN YERİ	282
İLKOKULDA STEM EĞİTİMİ	283

ADIM ADIM STEM+A	283
BİR FLL JR. MACERASI; KIZ ÇOCUKLARININ STEM İLE BULUŞMASI.....	284
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ STEM FARKINDALIKLARI.....	285
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN STEM UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	286
SPUTNİK 1'DEN STEM EĞİTİMİNE	287
STEAM UYGULAMALARININ İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TEMEL BECERİ DÜZEYLERİNE ETKİSİ.....	288
STEM EBEVEYN FARKINDALIK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇEYE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	289
STEM YÖNTEMİNİN 1. SINIF HAYAT BİLGİSİ DERSİNE YÖNELİK UYGULAMA ÖRNEĞİ. İLKOKULDA TEMEL FEN BİLİMLERİ	290 291
İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN FEN BİLGİSİ DERSİNE VE SOSYAL BİLGİLER DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ.....	291
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRENİN BÜGÜNÜ VE GELECEĞİNE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ	292
ÖZDÜZENLEMELİ ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİNDEKİ AKADEMİK KAYGI DÜZEYLERİNE VE DERS BAŞARILARINA ETKİSİ	293
İLKOKULDA TEMEL MATEMATİK	294
İLKOKUL MATEMATİK DERSİ KİTAPLARINDAKİ PROBLEMLERİN İNCELENMESİ.....	294
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ HAKKINDAKİ FARKINDALIK DÜZEYLERİ	295
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK OKURYAZARLIĞINA BAKIŞ AÇILARI.....	296
İLKOKULDA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ	297
ANLATIM STİLLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMAYA ETKİSİ*.....	297
ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK UYGULAMALARININ İLKOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEYİMLERİ ÖĞRENME DÜZEYLERİNE ETKİSİ.....	298
ASSESMENT OF UTILIZATION FROM ORIENTEERING WHICH BASED ON PRIMARY SCHOOL TEACHERS PERSPECTIVE IN PRIMARY SCHOOL TURKISH LESSONS.....	299
DİJİTAL ÖYKÜLERİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI YAZMA BECERİSİNE ETKİSİ	300
DİNLEME BECERİSİ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ.....	301
İLKOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI YAZMA BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	302

İLKOKUL 2.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ ..	303
İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİSİ ALANINDA YAŞADIĞI SORUNLAR	304
İLKOKUL 3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİNLEME VE KONUŞMA BECERİLERİNE YÖNELİK METAFOR ALGILARI	305
İLKOKUL 3.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI VE AKICI HİKAYE YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	306
İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMALARI VE KONUŞMA PROZODİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	307
İLKOKUL 4. SINIF TÜRKÇE DERSİ KİTAPLARINDA YER ALAN GÖRSELLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	308
İLKOKUL 4.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KOPYALAMA, DİKTE VE BAĞIMSIZ YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	309
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ YAZMAYI NEDEN ZOR VE SIKICI BİR ETKİNLİK OLARAK NİTELENDİRİYOR? SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ	310
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİLERİNİN VE KİTAP OKUMA MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ	311
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SINIF ÖNÜNDE KONUŞMA KAYGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	312
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE DERSİNE YÖNELİK METAFORİK ALGILARI	313
İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERDE MESLEK ANALİZİ	314
KELİME HAZİNESİNİ GELİŞTİRMEDE KULLANILABİLECEK YÖNTEMLER	315
ÖĞRENCİLERİN OKUDUKLARI FARKLI TÜRDEKİ KİTAPLARIN ANLATIM STİLLERİNE ETKİSİ*	316
OKUDUĞUNU ANLAMA İLE İLGİLİ TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALARA İLİŞKİN ALANYAZIN TARAMASI	317
OKUMA SAATLERİ UYGULAMASININ BETİMLENMESİ: İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIFLAR ÖRNEĞİ	318
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİTİŞİK EĞİK YAZI DENEYİMLERİ	319
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAZMA ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ	320
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL AKICILIKLARININ İNCELENMESİ	321
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DERSİNDE YARATICI DRAMAYI KULLANMA DURUMLARI	322

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI KAPSAMINDA İLKOKULLARDA YÜRÜTÜLEN BİR ÇALIŞMA: YANKILAYICI OKUMA ÇALIŞMASININ ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	323
TÜRKÇE DERSLERİNDE KARİKATÜR KULLANILMASIYLA İLGİLİ TÜRKİYE’DE YAPILMIŞ BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ	324
ZİHİN HARİTASI TEKNİĞİNİN İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA VE ÖZETLEME BECERİLERİNE ETKİSİ	325
İLKOKULDA TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ.....	326
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETEN ÖĞRETMENLERİN HİZMET İÇİ EĞİTİMİNDE YANSITICI DÜŞÜNME ARAÇLARINDAN YARARLANMA	326
İLKOKULDA YABANCI DİLLER ÖĞRETİMİ.....	327
A STUDY ON METAPHORICAL PERCEPTIONS OF TEACHER TRAINEES’ REGARDING TEACHING ENGLISH TO YOUNG LEARNERS	327
PERCEPTIONS OF TEACHERS ON AN ENGLISH COURSEBOOK: A PRIMARY SCHOOL CASE	328
THE PERCEPTIONS OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS ABOUT TEACHING ENGLISH TO YOUNG LEARNERS	329
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE OKULA HAZIRLIK	330
ANASINIFINA DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN İLKOKUL VE İLKOKUL ÖĞRETMEN ALGILARININ ÇİZİMLER ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ	330
KARESİ 3 YAŞINDAN İTİBAREN OKUYOR	331
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ İLKOKULA İLİŞKİN ALGILARI	332
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ OKULA UYUMLARI İLE SOSYAL YETKİNLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	333
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİNDE İYİ ÖRNEKLER VE ETKİNLİKLER.....	333
AİLEM, OKULUM VE PANOLARIMIZ	334
BALIKESİRİ TANIYORUM.....	335
ERKEN ÇOCUKLUKTA OKUL TEMELLİ YOGA EĞİTİMİNİN ÇOCUKLARIN BİLİŞSEL İŞLEVLERİNİ UYGULAMA PERFORMANSLARINA ETKİSİ	336
HEYBEMDE KİTAP VAR PROJESİ	337
MERAK EDİYORUM?	338
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE KİTAP SEVGİSİ AŞILAMAK İÇİN KULLANDIĞIM YÖNTEM VE TEKNİKLER.....	339
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE KODLAMA ETKİNLİKLERİ	340
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE MÜZİK VE SANAT EĞİTİMİ	341

OKUL ÖNCESİ KURUMLARA DEVAM EDEN 60-72 AY ARASINDAKİ ÇOCUKLARIN YAPTIKLARI RESİMLERDE EV ÇİZİMLERİNİN İNCELENMESİ	342
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN İSTİHDAMI	343
TEMEL EĞİTİMDE MENTOR ÖĞRETMENLİK	343
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMI	344
FAKÜLTE - OKUL İŞ BİRLİĞİNE ÖRNEK BİR UYGULAMA: ÇOCUK ŞENLİĞİ	344
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMININ YETERLİLİKLERİNİN ANALİZİ ..	345
OKUL ÖNCESİNDE AİLE VE TOPLUM KATILIMI	346
AİLE EĞİTİM ÇALIŞMALARININ OKUL ÖNCESİ EĞİTİME KAYIT VE ÇOCUKLARIN OKULA DEVAM ORANLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ*	346
AİLE EĞİTİMLERİNE KATILAN EBEVEYNLERİN EĞİTİMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ*	347
AİLELERİN SOSYO-EKONOMİK DÜZEYLERİNİN ÇOCUKLARINA KARŞI SERGİLEDİKLERİ TUTUMLARINA OLAN ETKİSİ	348
BABALARIN EBEVEYN TUTUMLARI İLE YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	349
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE OKUL AİLE İŞBİRLİĞİ: YENİ BİR YOL OLARAK SOSYAL MEDYA KULLANIMI	350
FİNLANDİYA VE TÜRKİYEDE GÖREV YAPAN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN AİLE KATILIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	351
OKUL ÖNCESİ ÇAĞDA ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN ANNE-BABA-ÇOCUK ETKİLEŞİM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	352
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUĞUNA SAHİP ANNE VE BABALARIN DUYGU SOSYALLEŞTİRME DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	353
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN AİLE KATILIMINDA WHATSAPP UYGULAMASININ KULLANIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ	354
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN VELİLERE YÖNELİK KAYGI DURUMLARI	355
OKUL ÖNCESİNDE ALTERNATİF YAKLAŞIM VE UYGULAMALAR	356
HIGH SCOPE EĞİTİMİ ALAN 4-5 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARI İLE BU EĞİTİMİ ALMAYAN ÇOCUKLARIN SOSYAL BECERİLERİ DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	356
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE BİLİM FARKINDALIĞI : BİLİM ELÇİLERİ PROJESİ	357
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ HAYALLERİNDEKİ EĞİTİM ORTAMININ ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ YAKLAŞIMLARI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	358

TÜRKİYE'DE YAYINLANMIŞ ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ YAKLAŞIMLARI İLE İLGİLİ MAKALELERİN İÇERİK ANALİZİ	359
OKUL ÖNCESİNDE BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN ÖĞRETİMİ	360
ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ AÇISINDAN ŞİDDET İÇERİKLİ OYUNLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	360
ÇOCUKLARIN GRUP ORTAMLARINDAKİ OYUN PERFORMANSI İLE ÖZ-DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	361
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ OYUN KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	362
OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK EDEBİYATI	363
5-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARA PAYLAŞMA, İŞ BİRLİĞİ VE SORUMLULUK DEĞERLERİNİN KAZANDIRILMASINDA ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMA TEKNİĞİNİN ETKİLİLİĞİNİN İNCELENMESİ	363
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE EĞİTİM VE KÜLTÜR KİTAPLARININ ÖZELLİKLERİ VE SEÇİMİ: UÇANBALIK YAYINLARI	364
OKULÖNCESİ DÖNEMİ ÇOCUKLARINA YÖNELİK HAZIRLANAN MASAL VE ÖYKÜ KİTAPLARINDA GEÇEN İLETİŞİM ENGELLERİ	365
RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINDA YER ALAN OYUNCAK KAVRAMININ İNCELENMESİ ...	366
RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ FELSEFİ KAVRAMLAR BAKIMINDAN İNCELENMESİ	367
OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK GELİŞİMİ	368
ANNE-BABASI EVLİ VE BOŞANMIŞ OLAN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN SOSYAL DAVRANIŞLARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ	368
ÇOCUK GELİŞİMİ BÖLÜMÜ 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKA İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	369
ÇOCUKLARIN BENLİK ALGILARI VE DUYGULARI ANLAMA BECERİLERİ İLE AKRAN İLİŞKİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	370
DUYGU DÜZENLEME VE ÖĞRETMEN-ÇOCUK İLİŞKİSİ: OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	371
EBEVEYNLERİN ÇOCUKLARINA YÖNELİK TUTUMLARI İLE ÇOCUKLARIN DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	372
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ UZMANLARININ ÇOCUK KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ALGILARI	373
FARKLI ÇEVRE KOŞULLARINDA YETİŞEN OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ (48-72 AY) GELİŞİM ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	374
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ KENDİLİK ALGI DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	375

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÖZ-BAKIM BECERİLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLERE VE EBEVEYN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ: ANKARA İLİ ÖRNEĞİ	376
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN ÖDÜL VE CEZA YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ	377
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN GÖRSEL ALGI BECERİLERİ İLE GEOMETRİ BECERİLERİNİN İNCELENMESİ*	378
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN SOSYOEKONOMİK DÜZEYLERİNE GÖRE AKRAN OYUN DAVRANIŞLARI İLE BENLİK KAVRAMI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	379
OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK HAKLARI	380
SURİYELİ MÜLTECİ ÇOCUKLARIN OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE EĞİTİM GÖRDÜKLERİ SINIFLARDA SOSYAL YETKİNLİK VE DAVRANIŞ SORUNLARININ İNCELENMESİ	380
ZORBALIK KONUSUNDA FARKINDALIK OLUŞTURULMASININ YOLLARINDAN BİRİ: ÇOCUK ŞARKILARI	381
OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK KÜLTÜRÜ	382
ÇOCUKLARIN GÖZÜNDEN ÇOCUK	382
ÇOCUKLARIN GÖZÜNDEN YETİŞKİN	383
OKUL ÖNCESİ HİKAYE KİTAPLARININ CİNSİYET KAVRAMINI ELE ALMA BİÇİMLERİNİN İNCELENMESİ	384
OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK PSİKIYATRİSİ	385
FALLİK DÖNEM VE EŞCİNSELLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE PSİKANALİTİK GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ: LİTERATÜR TARAMASI	385
OKUL ÖNCESİNDE DEĞER EĞİTİMİ	386
DEĞERLERİM ENGELLERE ENGEL OLUYOR	386
EĞİTİMDE DEĞERLERİN DEĞERİ	387
LİSANSÜSTÜ TEZLER KAPSAMINDA OKUL ÖNCESİ DEĞERLER EĞİTİMİ İLE İLGİLİ HAZIRLANMIŞ EĞİTİM PROGRAMLARINA BİR BAKIŞ	388
MASALLAR YOLUYLA DEĞERLER EĞİTİMİ	389
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLER VE DEĞERLER EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE SINIF İÇİ UYGULAMALARININ İNCELENMESİ	390
OKUL ÖNCESİNDE DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLİĞİ	391
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINA DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN DİL GELİŞİM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	391
OKUL ÖNCESİNDE EĞİTİM HİZMETLERİNE ERİŞİM VE EŞİTLİK	392

DAHA DÜŞÜK SOSYO-EKONOMİK STATÜ YA DA YOKSULLUĞUN SOSYALLEŞME-EĞİTİM SÜREÇLERİNE VE ÇOCUKLARIN BİLİŞSEL GELİŞİMİNE VE OKUL BAŞARISINA OLUMSUZ ETKİSİ	392
OKUL ÖNCESİNDE EĞİTİM PROGRAMLARI VE DEĞERLENDİRME.....	393
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE FİNANSAL OKURYAZARLIK: MEVCUT DURUM ANALİZİ	393
SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINA KATKISI: SESBİLGİSEL FARKINDALIK.....	394
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDEN BEKLENTİLERİ VE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ İLE İLETİŞİME GEÇME DURUMLARININ İNCELENMESİ	395
OKUL ÖNCESİNDE EĞİTİM VİZYONU.....	396
ÇEVİRİM İÇİ BİR ÖĞRENME ORTAMI OLARAK ETWINNING PLATFORMUNA İLİŞKİN ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRMELERİ	396
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE MİLLÎ ÇOCUK OYUNLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ.....	397
OKUL ÖNCESİNDE EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ.....	398
FİNLANDİYA VE TÜRKİYE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM YÖNETİMİNİN KARŞILAŞTIRILMALI ANALİZİ	398
OKUL ÖNCESİNDE FARKLI OKUL MODELLERİ	399
HAKKARI/ŞEMDİNLİDEKİ OKUL MÜDÜRLERİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	399
OKUL ÖNCESİNDE FEN VE DOĞA EĞİTİMİ.....	400
OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLAR İÇİN FEN MOTİVASYON ÖLÇEĞİ: TÜRKİYE UYARLAMA ÇALIŞMASI.....	400
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÇEVREYE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	401
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ FEN İLE İLGİLİ MERAK ETTİĞİ KONULARA OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN PROGRAMLARINDA YER VERME DURUMU	402
OKUL ÖNCESİ FEN EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ	403
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRE BİLGİ ÖLÇEĞİ, ÇEVRE DUYGU ÖLÇEĞİ VE ÇEVRE DAVRANIŞ ÖLÇEĞİ'NE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	404
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FEN ETKİNLİKLERİNİ UYGULAMA SÜREÇLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	405
OKUL ÖNCESİ SINIFLARDA FEN MERKEZLERİNİN İNCELENMESİ	406
ORMAN OKULU	407
OKUL ÖNCESİNDE GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ	408

OKUL ÖNCESİ DÖNEM KIZ VE ERKEK ÇOCUKLARININ RESİM ÇALIŞMALARI	408
OKUL ÖNCESİNDE HİZMETİÇİ EĞİTİM	409
BELEDİYELERE BAĞLI KREŞ VE GÜNDÜZ BAKIM EVLERİNDE ÇALIŞAN BAKIM ELEMENLARININ BİLGİ VE DENEYİMLERİNİN ARTTIRILMASINA YÖNELİK BİR PİLOT ÇALIŞMA	409
OKUL ÖNCESİNDE İKİ DİLLİLERE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ	410
ÇİFT DİLLİ ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN YETİŞTİRME: BİR MODEL ÖNERİSİ	410
OKUL ÖNCESİNDE KODLAMA EĞİTİMİ	411
ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKA YÖNTEMLERİ	411
TÜRKİYE'DE KODLAMA EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARA GENEL BİR BAKIŞ	412
OKUL ÖNCESİNDE MATEMATİK EĞİTİMİ	413
5-6 YAŞ ÇOCUKLARININ GEOMETRİ VE ÖZ-DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	413
61-72 AYLIK ÇOCUKLAR İÇİN ERKEN SAYI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ'NİN GEÇERLİK GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	414
EV ORTAMINDA UYGULANAN SAYI VE İŞLEM EĞİTİM PROGRAMININ ÇOCUKLARIN EV ORTAMINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ	415
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ SAYI HİSLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	416
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ UZAMSAL ALGI VE YARATICILIKLARININ SANAT ÇALIŞMASI PERFORMANSLARINA YANSIMALARI	417
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN MATEMATİK ÖĞRENMESİNDE BİR ARAÇ: SOMUT MANİPÜLATİFLER	418
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE MATEMATİK	419
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK EĞİTİMİ PEDAGOJİK ALAN BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	420
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	421
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SINIF ORTAMINDA GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ GEOMETRİK ŞEKİLLERİ İÇEREN ETKİNLİKLERİN İNCELENMESİ	422
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERDEKİ MATEMATİKSEL YARATICILIĞI GELİŞTİRMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	423
SAYI KAVRAMINA İLİŞKİN ÖĞRENME YÖRÜNGELERİNİN DESTEKLENMESİ: DİJİTAL OYUNLAR	424

SONSUZ GEN'İ KEŞFETMEK	425
TÜRKİYE'DE OKUL ÖNCESİ DÖNEM SAYI KORUNUMU, GEOMETRİ VE ERKEN MATEMATİK İLE İLGİLİ YAPILAN YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZLERİNİN İNCELENMESİ	426
OKUL ÖNCESİNDE MEDYA OKURYAZARLIĞI	427
İNTERNET SİTELERİNDE EBEVEYN ÇOCUK OYUN ETKİLEŞİMİ HAKKINDA YER ALAN BİLGİLERİN DOĞRULUĞUNUN VE GÜVENİRLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	427
OKUL ÖNCESİNDE MÜZİK EĞİTİMİ	428
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	428
SUPPORT FOR CREATİVİTY İN EARLY CHİLDHOOD: ORFF-SCHULWERK	429
OKUL ÖNCESİNDE ÖĞRENME ORTAMLARI	430
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN ARTTIRILMIŞ GERÇEK LİK UYGULAMALARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	430
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ORTAMLARININ GÖRSEL ORTAM ANALİZİ	431
OKUL ÖNCESİ SINIFLARDA ÖĞRENME MERKEZLERİNİN İNCELENMESİ.....	432
OKUL ÖNCESİNDE OKUL OLGUNLUĞU VE OKULA HAZIRLIK.....	433
ÇOCUKLARIN GÖZÜNDEN İLKOKUL 1. SINIF; BAŞLAMADAN ÖNCE VE BİTTİĞİNDE	433
OKUL ÖNCESİ VE SINIF EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ERKEN OKURYAZARLIK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	434
OKUL ÖNCESİNDE OKUMA VE YAZMAYA HAZIRLIK	435
OKUL ÖNCESİ OKUMA YAZMA ÖĞRETİM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ÖZEL OKUL DENEYİMİ.....	435
OKUL ÖNCESİNDE ÖZEL EĞİTİM	436
ANAOKULU VE ANASINIFLARINDAKİ ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARIN SINIFLARINDAKİ ÖZEL EĞİTİM MATERYALLERİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	436
ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERLE ETKİLEŞİMLİ UYGULAMALARA DAYALI ÖZEL EĞİTİM DERSİ ALAN ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN KAYNAŞTIRMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	437
OKUL ÖNCESİNDE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK	438
EVLİLİK DOYUMUNUN ANNE VE ÇOCUK RUH SAĞLIĞINDAKİ ROLÜ	438
OKUL ÖNCESİNDE SAĞLIK VE BESLENME.....	439
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GIDA VE BESLENME OKURYAZARLIĞININ İNCELENMESİ	439

OKUL ÖNCESİNDE SOSYAL BECERİ EĞİTİMİ	440
FARKLI ÇEVRE KOŞULLARINDA YAŞAYAN, OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINA DEVAM EDEN 48-72 AYLIK ÇOCUKLARIN SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	440
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN MIZAÇ ÖZELLİKLERİ İLE SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	441
OKUL ÖNCESİNDE STEM EĞİTİMİ	442
MASALLARLA STEM+A ÖĞRENIYORUM	442
TÜRKİYEDE OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE STEM EĞİTİMİ	443
OKUL ÖNCESİNDE YABANCI DİL EĞİTİMİ	444
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE VERİLEN YABANCI DİL EĞİTİMİ İLE ÇOCUKLARIN DUYGUSAL ZEKA ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	444
ERKEN YAŞTA YABANCI DİL ÖĞRENMENİN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME ...	445
YABANCILAŞTIR-MADAN YABANCI DİL EĞİTİMİ	446
OKULÖNCESİ ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	447
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ PROBLEM ÇÖZME İLE KARAR VERME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ	448
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİYLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	449
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ADANMIŞLIKLARI	450
OKUL ÖNCESİ STAJER ÖĞRETMENLERİNİN LİSANS DERSLERİNİN ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	451
OKULÖNCESİ VE SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DEMOKRATİK DEĞER ALGILARI İLE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE BAKIŞ AÇILARI	452
ORTAOKUL EĞİTİMİNDE İYİ ÖRNEKLER VE ETKİNLİKLER	453
10LAR ÖRNEK BİZE HEDEFİMİZ EN İYİ LİSE	454
ÂŞIK VEYSEL'İN ÇOCUKLAR TARAFINDAN SEVİLMESİNİN NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	455
ÇOCUĞUN DİLİNDEN: ÖĞRETMENİM BENİM ÖĞRENME STİLİMİ LÜTFEN DİKKATE AL	456
ÇOCUKLUĞA AÇILAN PENCERE: AYDIN'IN ESKİ SOKAK OYUNLARI	457
EĞİTİMDE OYUNLAŞTIRMA	458
ELEMENTLER ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK İLE HAREKET EDİYOR: BİR DERS UYGULAMASI	459

ERDEMLER ATASÖZLERİNDE SAKLI: DEKORATİF ATASÖZÜ KARTLARIYLA ERDEMLERİN ÖĞRETİLMESİ	460
HAYATIN RİTMİNİ YAKALA	461
HER SINIF BİR KÜTÜPHANE	462
İNOVATİF ÇOCUKLAR YETİŞTİRMEK	463
KÜRESEL HEDEFLER VE TOPLUM HİZMETİ	464
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ATÖLYESİ	465
ORTAOKUL ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMLARI.....	466
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ ÖZ YETERLİK İNANÇ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	466
ÖĞRETMEN ADAYLARININ GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ İLE ÖĞRETMENLİĞİ TERCİH ETME NEDENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI	467
ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ BECERİLERİNİN İNCELENMESİ.....	468
OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARINDA FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLEN UYGULAMALARIN ETKİLERİ.....	469
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ LİSANS PROGRAMLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİK BAKIMINDAN İNCELENMESİ.....	470
ORTAOKULDA BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN ÖĞRETİMİ	471
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FİZİKSEL AKTİVİTE İÇEREN OYUNLARA YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	471
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	472
YATILI BÖLGE OKULLARINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME VE SPOR ALIŞKANLIKLARI	473
ORTAOKULDA BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ	474
ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ YETERLİKLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	474
ÖĞRETMENLERİN EĞİTSEL AMAÇLI SOSYAL AĞ KULLANIM DURUMLARININ İNCELENMESİ: FACEBOOK ÖRNEĞİ	475
ORTAOKULDA BİLİM SANAT MERKEZLERİ	476
BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDEKİ EĞİTİMİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK MOTİVASYONLARINA ETKİSİ.....	476
İNFORMAL ÖĞRENME ORTAMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BİLİM EĞİTİMLERİNE YÖNELİK ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ	477

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK EĞİTİMİNDE STRİNGART UYGULAMALARININ MATEMATİK DERSLERİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ.....	478
ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERLE GERÇEKÇİ MATEMATİK EĞİTİMİ	479
ORTAOKULDA ÇOCUK EDEBİYATI.....	480
EKOELEŞTİRİ KURAMI IŞIĞINDA AYLA KUTLU’NUN “HUVAVA: İLK ÇEVRE KORUYUCU” ADLI ESERİNE BAKIŞ.....	480
TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ZİHİNSEL GELİŞİMİ DESTEKLEYEN BİR ARAÇ OLARAK YALVAÇ URAL’IN DENEMELERİ.....	481
ORTAOKULDA COĞRAFYA EĞİTİMİ	482
2016-2017 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI VE 2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 5.SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ COĞRAFYA GÖRSELLERİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	482
BAĞIMSIZ KÜÇÜK GRUP GEZİLERİNİN GEZİ GÖZLEM TEKNİĞİNİN SINIRLILIKLARI ÜZERİNE ETKİSİ: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI	483
SORGULAMA BECERİSİNE DAYALI GEZİ GÖZLEM ETKİNLİKLERİNİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRE BİLİNCİ VE DUYARLILIKLARI ÜZERİNE ETKİSİ	484
ORTAOKULDA DEĞER EĞİTİMİ	485
DEĞERLERİMİZ KADAR İNSANIZ.....	485
DİL BECERİLERİ VE KÖK DEĞERLER BAĞLAMINDA OĞUZ KAĞAN DESTANI	486
EBEVEYNLERİN HARÇLIK YÖNETİMİNDEKİ TUTUMLARININ ÇOCUKLARIN PSİKOSOSYAL GELİŞİMLERİNE ETKİSİNİN PARA YÖNETİMİ VE TASARRUF BİLİNCİ DEĞİŞKENLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	487
OKULLARDA KAPSAYICILIK KÜLTÜRÜNÜN GELİŞMESİNDE OYUNUN ROLÜ: OYUN KARDEŞLİĞİ	488
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “VATAN, ORDU, BAYRAK, İSTİKLAL MARŞI” ÜZERİNE METAFORİK ALGILARI.....	489
ORTAOKULDA DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETİMİ	490
YENİ KURAN-I KERİM ÖĞRENME METODU HAKKINDA	490
ORTAOKULDA E-OKURYAZARLIK.....	491
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYİNE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERİN ETKİSİ	491
FEN BİLİMLERİNDE İNTERNET KULLANIMININ, BAĞIMLILIĞININ BELİRLENMESİ	492
ORTAOKULDA EĞİTİM TARİHİ	493
TÜRKİYE’DE ORTAOKUL ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN OKULLARIN KISA TARİHÇESİ	493
ORTAOKULDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM SORUNLARI.....	494

DENİZLİ PAMUKKALE İLÇESİNDEKİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI VE BAĞIMLILIĞI	494
ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM 4.0'A YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	495
ORTAOKULDA EĞİTİM VİZYONU	496
BALIKESİR EĞİTİMDE NİTELİĞİ GELİŞTİRME VE İZLEME (BENGİ)	496
ÖĞRETMEN ATÖLYE ÇALIŞMALARI	497
ORTAOKULDA EĞİTİM YÖNETİMİ	498
KONUM KURAMI VE ÖRGÜTLERDE KONUM	498
LİSE ÖĞRETMENLERİ VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN EMEKLİLİK DÖNEMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE İŞ DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	499
ORTAOKULDA FEN BİLİMLERİ	500
İNSAN VE ÇEVRE ÜNİTESİNİN YARATICI DRAMA DESTEKLİ İŞLENMESİNİN BEŞİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN 21. YÜZYIL BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	500
8. SINIF FEN BİLİMLERİ DERS KİTABINDA SOSYOBİLİMSEL KONULARA YER VERİLME DURUMU	501
BALONLU SÜPÜRGE ETKİNLİĞİNİN GRUP ÇALIŞMASINA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ ÜZERİNE BİR ÖĞRETMEN DENEYİMİ	502
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ KUYRUKLU YILDIZ İLE İLGİLİ ZİHİNSEL MODELLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLERE GÖRE BELİRLENMESİ	503
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ KUYRUKLU YILDIZLARLA İLE İLGİLİ ZİHİNSEL MODELLERİNİN FARKLI SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE BELİRLENMESİ	504
FEN BİLİMLERİ DERSİ AYNALAR KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDE İSTASYON TEKNİĞİ VE DÜZ ANLATIM YÖNTEMİNİN UYGULANMASININ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA VE TUTUMLARINA ETKİSİ	505
FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE KİTAPLARINDA YER ALAN SİNDİRİM VE BOŞALTIM ÜRÜNÜ KARMAŞASININ İNCELENMESİ	506
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DERSTE TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK EĞİLİMLERİ	507
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDEN SORGULAMA TEMELLİ SINIFLARDA ÖĞRENCİ SORULARI	508
FEN EĞİTİMİNDE ORGANİK BİLEŞİKLERİN ANLATIMININ GÜNLÜK YAŞAM İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ	509
FEN ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLAÇ VE KOZMETİK ÜRÜN TEKNOLOJİLERİYLE İLGİLİ ARGÜMANTASYON DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	510

FEN VE MATEMATİK DİSİPLİNLERİNİ İLİŞKİLENDİRMEYE YÖNELİK BİR UYGULAMA: “IŞIK” KONUSU ÖRNEĞİ	511
ÖĞRENCİLERİN FEN PROJELERİNDE YAŞADIKLARI ÇEVRENİN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	512
ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN BİLİM SINIFLARININ TASARIMI	513
ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÜNLÜK YAŞAMDAKİ BAZI FEN OLAYLARINA BİLGİ TEMELLİ YAKLAŞIM DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	514
ÖĞRETMEN ADAYLARININ RADYASYON KONUSUNA YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	515
ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN “FİZİK, KİMYA VE BİYOLOJİ” KAVRAMLARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ BELİRLENMESİ.....	516
ORTAOKUL 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNE “İNSAN VE ÇEVRE” KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDE İSTASYON TEKNİĞİ UYGULAMASININ ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....	517
ORTAOKUL FEN BİLGİSİ DERSİ ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK DUYGULARI VE FEN DERSİ ALGISININ İNCELENMESİ ÜZERİNE KARMA BİR ARAŞTIRMA.....	518
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE KAVRAMINA İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ İLE BELİRLENMESİ.....	519
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE OKURYAZARLIĞININ İNCELENMESİ: DAVRANIŞSAL BOYUT	520
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN STEM MESLEKLERİNE YÖNELİK İLGİLERİNİN İNCELENMESİ	521
PROJE TABANLI FEN ÖĞRENMENİN YEDİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ELEKTRİK DEVRELERİNE İLİŞKİN KAVRAMSAL ANLAMALARINA ETKİSİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	522
SORGULAMAYA DAYALI FEN ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ: “KARIŞIMLARIN AYRILMASI”	523
TERS YÜZ SINIF MODELİ DESTEKLİ PROJE TABANLI FEN ÖĞRENMENİN 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL YARATICILIKLARINA ETKİSİ	524
TIMSS BİYOLOJİ SORULARININ ERİŞİLEBİLİRLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	525
ORTAOKULDA FEN VE TEKNOLOJİ ÖĞRETİMİ	526
ARDUİNO DESTEKLİ ROBOTİK KODLAMA UYGULAMALARININ HESAPLAMALI DÜŞÜNMENİN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK ALGI ÜZERİNE ETKİSİ.....	526
ARDUİNO DESTEKLİ ROBOTİK KODLAMA UYGULAMALARININ ORTAOKUL 6. SINIF FEN ÖĞRETİMİNE ENTEGRASYONU*	527
FEN BİLGİSİ VE SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FEN LABORATUVARINA YÖNELİK GİRİŞİMCİLİK BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI.....	528

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN STEM EĞİTİMİ UYGULAMALARI HAKKINDA GÖRÜŞLERİ	529
SÖZEL SEMBOLLERLE KODLAMANIN 8. SINIF HÜCRE BÖLÜNMESİ VE KALITIM ÜNİTESİNDEKİ BAZI KAVRAMLARIN ÖĞRENİLMESİNE VE HATIRDA TUTMA DÜZEYİNE ETKİSİ	530
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE KONULARIYLA İLE İLGİLİ ÇİZİMLERİNE YÖNELİK BİR İNCELEME	531
ORTAOKULDA İKİ DİLLİLERE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ	532
TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN İKİ DİLLİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE KONUŞMA BECERİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	532
ORTAOKULDA MATEMATİK	533
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SCRATCH İLE GELİŞTİRDİKLERİ ÖĞRETİMSEL OYUNLARIN İNCELENMESİ	533
ORTAOKULDA MATEMATİK ÖĞRETİMİ	534
5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BASAMAK DEĞERİ KAVRAYIŞINA ÇOCUK EDEBİYATIYLA BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ MATEMATİK DERSİNİN ETKİSİ	534
GEOGEBRA WITH MATHEMATICS	535
MATEMATİK ÖĞRETİMİ VE ÇOCUK EDEBİYATI ENTEGRASYONU	536
ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ SCRATCH PROGRAMIYLA İLGİLİ YAŞADIKLARI DENEYİMLER	537
ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN MATERYAL HAZIRLAMA VE KULLANMA YETKİNLİKLERİ	538
OYUNLARLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ MÜMKÜN	539
ÖZGÜN BİR ÖĞRETİM MATERYALİ: ASAL ÇARPAN KARTELÂSİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ İŞİĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ	540
ORTAOKULDA MEDYA OKURYAZARLIĞI	541
BİR MESLEKİ GELİŞİM VE AÇIK EĞİTİM KAYNAĞI HİZMETİ OLARAK HD LEARNING İÇERİK YÖNETİMİ VERİ TABANI	541
ÇOK KATMANLI OKURYAZARLIK KAVRAMI ÜZERİNE BİR İNCELEME	542
ORTAOKULDA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE İSTİHDAM	543
2006 ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMLARI İLE 2018 ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	543
AKADEMİDE GELENEKSEL OLMAYAN ÖĞRENCİLER	544
ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK UYGULAMALARININ ÖĞRENEMLERİN ÖZ YETERLİK İNANÇLARINA ETKİSİ	545

BİR EYLEM ARAŞTIRMASI: MATEMATİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOKRAT SEMİNERİ TEKNİĞİ ARACILIĞIYLA PROGRAM GELİŞTİRME VE ÖĞRETİM DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ GELİŞTİRİLMESİ	546
ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ TEMELLİ ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL YETKİNLİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	547
ÖĞRETMEN ADAYLARININ İŞ UMUDU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	548
ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUL BEKLENTİSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	549
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZYETERLİK İNANÇLARI VE ÖZSAYGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	550
ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL DESTEKLERİ İLE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	551
SOKRAT SEMİNERİ TEKNİĞİ KULLANIMININ FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PROGRAM GELİŞTİRME VE ÖĞRETİM DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE PROGRAM TASARIM TERCİHLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	552
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL WEB OKURYAZARLIKLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ	553
TÜRKİYE’DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME ALANINDA YAZILAN TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ	554
ORTAOKULDA PROGRAM GELİŞTİRME	555
A LOOK AT LEARNING ENVIRONMENTS RESEARCH IN TURKEY: A REVIEW OF THE LITERATURE WITHIN THE LAST TWO DECADES	555
ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN 5. SINIF MATEMATİK PROGRAMI HAKKINDA GÖRÜŞLERİ	556
ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN 5. SINIF MATEMATİK PROGRAMI HAKKINDA GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI	557
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ-İŞLEMSEL DÜŞÜNME BECERİLERİ, PROBLEM ÇÖZMEYE YÖNELİK YANSITICI DÜŞÜNME BECERİLERİ VE AKADEMİK BAŞARILARININ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	558
ORTAOKULDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ	559
5.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DOĞAL AFETLERE İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ İNCELENMESİ	559
BİLGİSAYAR DESTEKLİ KAVRAM HARİTALARININ, ÖĞRENCİLERİN BİLİŞSEL SENARYO OLUŞTURMA BECERİLERİ VE ERİŞİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	560
EVRENSEL BAĞLAMDA FİLM ATÖLYESİ	561
İLKOKUL VE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “KÜLTÜR VE MİRAS” ÖĞRENME ALANINA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELERİ	562
KURGUSAL METİNLERDE COĞRAFİ UNSURLAR: YAŞAR KEMAL’İN İNCE MEMED ROMANI ÖRNEĞİ	563

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNE İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	564
REŞİDEDDİN OĞUZNÂMESİNİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE KULLANILMASI	565
SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS: KÖŞK AKÇAKÖY MAHALLESİNDE HALK TAKVİMİ	566
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ HAKKINDA BİR NCSS BELGESİ: C3 FRAMEWORK	567
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZE EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	568
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM ELEMANLARININ TEKNOLOJİ ENTEGRASYONU YETERLİĞİNE YÖNELİK ALGILARI	569
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZ DEĞERLENDİRMELERİNİN YANSITICI DÜŞÜNME BECERİLERİNE GÖRE İNCELENMESİ	570
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	571
SOSYAL BİLGİLER VE OYUNLAŞTIRMA	572
ORTAOKULDA SOSYAL HİZMET	573
SOSYAL GİRİŞİMCİ OLMAK	573
ORTAOKULDA STEM EĞİTİMİ	574
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ENTEGRE FEN, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİK VE MATEMATİK (FETEMM) ÖĞRETİMİ YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ (EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ)	574
ALTINCI SINIF SESİN MADDEYLE ETKİLEŞMESİ KONUSUNDA STEM TEMELLİ ETKİNLİK GELİŞTİRME UYGULAMALARI	575
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ STEM ÖĞRETİMİ YÖNELİMLERİNİN YORDAYICISI OLARAK TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ ÖZ YETERLİK İNANÇLARI	576
İLKÖĞRETİM MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ STEM ÖĞRETİMİ YÖNELİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	577
TÜRKİYE'DE YAPILAN STEM ARAŞTIRMALARI	578
ORTAOKULDA TARİH EĞİTİMİ	579
TÜRKİYEDE ÇAĞDAŞ DÜNYA TARİHİ DERSİ ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	579
ORTAOKULDA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ	580
2019 TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME İLE TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN KONUYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	580

5.SINIF TÜRKÇE DERSİ KİTAPLARINDAKİ ETKİNLİKLERİN İNCELENMESİ	581
6. SINIF TÜRKÇE DERSİ KİTAPLARINDAKİ ETKİNLİKLERİN İNCELENMESİ	582
ÇOKLU ZEKA UYGULAMALARINDA “ALİ CENGİZ OYUNU”	583
DİZİLERLE KELİME ÖĞRETİMİ JET SOSYETE ÖRNEĞİ	584
METAFORİK DÜŞÜNME VE ANLATIM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE MASAL METİNLERİNİN ÖNEMİ	585
OKUMA KÜLTÜRÜ: ÖĞRENCİLER NE DÜŞÜNÜYOR?	586
ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ELEKTRONİK YAZMA ALIŞKANLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	587
ORTAOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA YER ALAN MİLLÎ KÜLTÜR VE ERDEMLER TEMALARINDAKİ ETKİNLİKLERİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	588
SOSYAL MEDYANIN ÇOCUK EDEBİYATINA YANSIMASI: MİYASE SERTBATUR’UN “ÜNSÜZ YOUTUBER’IN GÜNLÜĞÜ” ADLI KİTAP ÖRNEĞİ	589
TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ TÜRKÇE OLMAYAN SÖZCÜKLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ	590
TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE EDEBİ METİN İNCELEMELERİNİN KÜLTÜREL AKTARIMA YÖNELİK ÇÖZÜMLENMESİNİN ÖNEMİ	591
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KELİME ÇÖZÜMLEME BECERİSİ	592
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖZETLEME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	593
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAZDIKLARI GİRİŞ CÜMLELERİNİN İNCELENMESİ	594
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ YENİ LİSANS PROGRAMININ AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	595
“OKUMA KÜLTÜRÜ” EDİNDİRME SÜRECİNE TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN ETKİSİ (MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ).....	596
ORTAOKULDA TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ	597
TARİHSEL SÜREÇTE LEHÇE-TÜRKÇE SÖZLÜK ÇALIŞMALARI	597
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SÖZEL KÜLTÜR ÖGESİ OLAN ATASÖZLERİNİN ÖĞRETİMİ İÇİN SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİ YÖNTEMİ	598
ORTAOKULDA VATANDAŞLIK EĞİTİMİ.....	599
TARİH ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VATANDAŞLIK AÇISINDAN İNCELENMESİ	599
ORTAOKULDA YABANCI DİLLER ÖĞRETİMİ.....	600
6. SINIF İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMININ EİSNER EĞİTSEL ELEŞTİRİ MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	600

A QUALITATIVE LOOK AT THE ASSOCIATIONS BETWEEN STUDENTS' LEARNING ENVIRONMENT PERCEPTIONS AND PERSISTENCE: INVESTIGATION INTO AN EFL CONTEXT	601
EVDE DERS OKULDA ÖDEV MODELİNİN İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCA DİLBİLGİSİNİN ÖĞRETİMİNE UYARLAMA ÖNERİSİ	602
İLKÖĞRETİM ALMANCA DERS KİTAPLARINDA DİL BECERİLERİNİN DAĞILIMI.....	603
STUDENT TALKING TIME IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING: CLASSROOM OBSERVATION IN A PREPARATORY SCHOOL	604
TEACHERS' QUESTIONING PRACTICES IN A SPEAKING COURSE: INHIBITION OR PROMOTER	605
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMLARI	606
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNE KATILMA DURUMLARINA GÖRE İNCELENMESİ.....	606
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAZ OKULU TERCİH NEDENLERİ	607
EĞİTİM SİSTEMİMİZDE VAKIF ÜNİVERSİTELERİ GELİŞİM SÜRECİ VE EĞİTİM FAKÜLTELERİ	608
GÜNCELLENEN SINIF ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMINDA YER ALAN SPOR VE SANAT GRUBU DERSLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	609
HÜMANİST ÖĞRETMEN ANLAYIŞINDA "İLETİŞİMDE REHBER ÖĞRETMEN" KAVRAMINA METAFORİK BAKIŞ	610
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİĞE İLİŞKİN TUTUMLARI İLE ÖZ YETERLİLİKLERİNİN AİLE KATILIMININ ETKİLİLİĞİ VE ENGELLERİNE ETKİSİ	611
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİ TERCİH SEBEPLERİ.....	612
ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE MÜZAKERECİ YAKLAŞIM UYGULAMASININ TOLERANS, DİNLEME VE SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BECERİSİNE ETKİSİ	613
SINIF EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ İNTERNET İÇİN ELEŞTİREL OKURYAZARLIK DURUMLARI	614
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ENTEGRE FETEMM ÖĞRETİMİNE YÖNELİMLERİNİN BELİRLENMESİ: KÜTAHYA ÖRNEĞİ	615
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FEN VE TEKNOLOJİ OKURYAZARLIĞINA İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ İNCELENMESİ.....	616
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ STEM YAKLAŞIMINA YÖNELİK FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ.....	617
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÜSTBİLİŞSEL FARKINDALIKLARI İLE MATEMATİK KAYGILARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	618

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KAYGILARINI BELİRLEMeye YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI: GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK.....	619
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE YÖNELİK TUTUMU	620
TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ	621
TÜRKİYEDEKİ ÜNİVERSİTELERİN EĞİTİM FAKÜLTELERİNİN SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ALANINDA YAZ OKULU PROFİLLERİ	622
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYOBİLİMSEL KONULARA YÖNELİK BİLİMSEL DÜŞÜNME ALIŞKANLIKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	623
YARATICI DRAMANIN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMLERİNE YANSIMALARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	624

DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞINDA İLETİŞİM ÇALIŞMALARI

Öğretmen Aysar DEMİR, Datça İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, aysardemir@hotmail.com

ÖZET

Dijital oyunların çocuk ve ergenlerin duygusal ve bilişsel gelişimi üzerinde olumlu/olumsuz etkileriyle ele alınması ve çalışma çıktılarından hareketle aile içi iletişim çalışmalarının planlanmasıdır. Günümüzde okul çağı çocukları oyun oynarken zamanı kontrol etmekte zorluk yaşamakta ve ebeveynlerinin sınırlama girişimlerine tepki gösterebilmektedir. Özellikle ergen ve genç yetişkinlerin son yıllarda kullanımı giderek yaygınlaşan dijital oyunların aşırı dürtüsel ve kontrolsüz kullanımından kaynaklanan 'dijital oyun bağımlılığı' psikiyatrik literatürde oyun oynama süresini kontrol edememe, diğer etkinliklere karşı ilgi kaybı, oyun oynamadığı zaman psikolojik yoksunluk hissetme gibi belirtilerle görülen dürtü kontrol bozukluğu olarak nitelendirilmiştir. Dijital oyun bağımlılığı ve eşlik eden problemler nedeniyle ailelerin destek ve çözüm arayışları ve prevalans oranları dikkate alındığında problemin eğitsel açıdan irdelenmesinin önemli olduğu söylenebilir. Çevrimiçi oyun oynama, günlük/haftalık internet kullanım süresi, bir boş zaman etkinliği olarak internet kullanma alışkanlığı internet bağımlılığı açısından risk etkenlerini oluşturmaktadır. Bu risk etmenleri dışında internet bağımlılığı yaygınlığı gün geçtikçe artmakta ve internet uygulamalarını içeren bağımlılıklar ortaya çıkmaktadır. Riskli durumların oluşmasını önleyici şekilde ebeveynlere ve okullara yönelik farkındalık artırıcı çalışmalar gerçekleştirilmeli ve bu durumlarda ne yapılması gerektiği konusunda yol haritası çıkarılmalıdır. Bu bağlamda ebeveynlerin çocuklarında riskli durum oluşmasını önleyici etkenler konusunda bilgilendirilmesi ve okul çocuklarının bağımlılık konusunda takibi gerekmektedir. Okul çağı çocuklarının dijital oyun oynama davranışlarını güncel literatür doğrultusunda inceleyerek ve çözüme yönelik yaklaşımları anket yoluyla gözlemleyerek sonuçların ebeveynlerle paylaşılması ve uygun iletişim becerilerinin ebeveynlere kazandırılması amaçlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Bağımlılık, dijital oyunlar, ergen, iletişim

BEDEN PERKÜSYONU VE RİTİM

Öğretmen Miray KARATAĞ, MEB, miraykaratag@hotmail.com
Öğretmen Taşkın Volkan KARATAĞ, MEB, taskinvkaratag@hotmail.com

ÖZET

Beden perküsyonu veya beden müziği kişilerin müzikal bilgi veya müzik yeteneğine ihtiyaç duymaksızın kullanabilecekleri bir yöntemdir. Beden perküsyonu müziği görülebilir, dansı ise duyulabilir bir hale getirmektedir. Üstelik herhangi bir materyal veya müzik aletine gerek duymaksızın yapılarak tüm ortamlarda ve her yaş grubu tarafından gerçekleştirilebilmektedir. Dünyanın çeşitli bölgelerinde farklı yöntem ve teknikler kullanılsa da genellikle ritim odaklı olması grup çalışması yapabilmeyi kolaylaştırmaktadır. Gerek bireysel olarak gerekse gruplar halinde uygulanması ise müzik eğitimi, ritim algısı, bedensel koordinasyon ve fiziksel gelişimi destekleme açısından kolaylık sağlamaktadır. Beden perküsyonu ve ritim eğitiminde amacın belirlenmesi çalışılacak yaş grubu ile farklı durumlara göre şekillendirilebilir. Bu eğitimin uygulanabileceği kitle bebekler, okul öncesi-ilkokul-ortaokul-lise-üniversite öğrencileri, özel eğitime ihtiyaç duyan bireyler (zihinsel, görme, işitme, bedensel), eğitim almış veya alamamış ilgi duyan tüm bireylerdir. Bebeklik döneminden itibaren uygulanabilir olması gelişim döneminde müziksel ve ritimsel algının oluşmasında ve ilerleyen süreçte müzik eğitiminin desteklenmesinde büyük rol oynayacaktır. Özellikle özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerde yapılan etkinlikler kişisel gelişimi sağlayabilmekte, soyut kavramlar içermediğinden dolayı algılamayı kolaylaştırabilmekte, beden koordinasyonun sağlanmasını artırabilmektedir. İlk çağlardan beri hem iletişim hem de eğlence için kullanılan ritimler günümüzde, bu eğitimler sayesinde daha çok kişiye ve kitleye ulaşarak eğitim aracı olarak da kullanılmaya başlanmıştır. Ülkemizde ise son yıllarda daha fazla yaygınlaşmış, müzik eğitimi veya müzik eğitimi dışında da farklı alanlarda kullanılmaya başlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Beden müziği, beden perküsyonu, müzik, müzik eğitimi, ritim

BİBLİYOTERAPİ VE ÇOCUK KİTAPLARI

Arş.Gör.Dr. Güliz ŞAHİN , Balıkesir Üniversitesi, gulizgur@gmail.com

ÖZET

Bibliyoterapi, kişinin var olan probleminin çözümlenmesine (Aix, 1993), yaşam için gerekli becerilerin geliştirilmesine, öz saygının desteklenmesine yardımcı olabilecek; katılımcı ile kolaylaştırıcı arasındaki etkileşimi, edebiyatın karşılıklı paylaşımına dayanarak yapılandırılan bir teknik (Pardeck ve Pardeck, 1989) ve bir kitap okuma süreci olarak bilinmektedir (Shepherd ve Iles, 1976.). Çocuk ve ergenlerde “önleyici” etkisinin yüksek olması sebebiyle tercih edilmektedir (Pardeck, 1991b). Silverberg (2003), çocukların algılama ve kavrama düzeylerine en uygun materyalin kitaplar olduğunu bu nedenle de öykü, masal ve fabl türündeki eserlerin bibliyoterapi uygulamalarında tercih edildiğini dile getirmektedir. Bibliyoterapi, gerek bireylerin duygusal sorunlarının gerekse gündelik yaşamlarında karşılaşılabilecekleri uyum sorunlarının çözümünde, gençler ile çocukların gelişimsel ihtiyaçlarına yardımcı olmak amacıyla kullanılan bir teknik olarak da bilinmektedir (Lindeman ve Kling'ten Akt., Öner, 1987, s. 144; Pardeck ve Pardeck, 1989). Bibliyoterapi sürecinin gerçekten ihtiyacı olan çocuğa/gruba uygulandığında, doğru zamanlama ve doğru problem durumu belirlemesi yapıldığında yarar sağladığı bilinmektedir. Bu sürece katılan çocuklar; kendileri ile benzer problem ve zorlukları yaşayan kitap kahramanı ile özdeşim kurmakta ve bu sayede kendi baş etme stratejilerini kullanabilmelerine fırsat bulmaktadır (Lundsteen'den Akt., Cornett ve Cornett, 1980). En temel anlamda Pardeck (1995) bibliyoterapinin amaçlarını; bilgi edinme, iç görü sağlama, tartışma ve sorunlara çözüm bulma, problemler hakkında tartışmaya teşvik etme, yeni değer ve tutumlarla ilişki kurarak başkalarının da benzer sorunlarla baş ettiğini fark etme biçiminde ifade etmiştir. Erken çocukluk döneminde sağlıklı ruhsal gelişim gösteremeyen bireylerin ilerleyen yaşlarda sosyal yaşamda uyumsuzluk, gruba katılmada zorluk, çekingen tavır sergileme, tepkisel bağlanma, okul fobisi, ayrılma kaygısı, duygu durum bozuklukları gibi daha birçok sorunla karşı karşıya kalacakları düşünülmektedir. Bu ve benzer çatışma durumlarının yaşanmaması için hem önleyici rehberlik hem de çatışma sürecini en sağlıklı biçimde tamamlayabilmek adına gelişimsel amaçlı kullanılan bibliyoterapi yöntemi bu noktada karşımıza çıkan bir iyileşme sürecidir. Bu sebeple okul öncesi ve sınıf öğretmenleri öncelikli olmak üzere çocukların yetiştirilmesi ve eğitimiyle ilgilenen kimselerin bu bilinç ile duruma yaklaşması ve erken çocukluk döneminden itibaren nitelikli çocuk edebiyatı ürünleriyle çocukları buluşturması beklenmekte, doğru uygulanacak bibliyoterapi tekniği ile gerçekleştirilecek sorunlu sürecin en sağlıklı biçimde tamamlanması beklenmektedir. Bu sebeple söz konusu araştırmada nitelikli çocuk kitapları aracılığıyla önleyici rehberlik / sınıf içi çatışma çözme sürecine bir uygulama örneği ile yer vermek ve belirlenen problem durumuna uygun, resimli çocuk kitabı aracılığıyla katılımcıların kendi sınıf içi bibliyoterapi temelli eğitim sürecini tasarlamalarına rehberlik edilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Bibliyoterapi, çocuk edebiyatı, çocuk kitapları

ÇOCUK EDEBİYATININ MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE KULLANILMASI

Öğretmen Ayşe ÖZER, UZUNKUYU İLKOKULU, aysebabacanozer@gmail.com

ÖZET

Çocuk edebiyatının matematik öğretiminde kullanılması çalışmayı ile içeriğinde matematiksel fikirlere, kavramlara ve dile yer veren çocuk kitaplarını tanıtmak, matematik derslerinde kullanımına yönelik etkinlik önerilerinde bulunmak, erken çocuklukta bilişsel gelişim etkinliklerinde ve ilkokul matematik derslerinde kullanımı konusundaki farkındalığı arttırmak, disiplinler arası bir bakış açısını yaygınlaştırmak, çocuk kitaplarının matematik öğretiminde kullanımını yaygınlaştırmak amaçlanmıştır. Ayrıca Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenleri ile Okul Öncesi Eğitimi ve Sınıf Öğretmenliği Lisans ve Lisansüstü düzeyindeki öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Programı ve İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme alanlarıyla çocuk kitaplarını ilişkilendirerek matematiksel bağlamı olan kitapların matematik derslerinde kullanımına yönelik etkinlikler tasarlamalarını sağlanacaktır. İçeriğinde matematiksel fikirlere, kavramlara ve dile yer veren çocuk kitaplarının matematik öğretiminde kullanımı ve örnek uygulamalara dair bir sunumla çalışmaya başlangıç yapılır ve bu türden kitapların olduğu mini bir sergi aynı esnada katılımcıların görebileceği bir masada sergilenir. Bu aşamada aynı zamanda matematiksel bağlamı olan çocuk kitaplarının seçim kriterleri, matematik dersiyle etkili bir şekilde bütünleştirilebilmesi için yapılabilecekler ve örnek etkinlikler üzerine çalışmalar yürütülür. İkinci bölümde katılımcılar alanları dikkate alınarak (okul öncesi, sınıf öğretmenleri) beşer kişilik gruplar oluşturulur. İlgili kitaplardan yararlanarak katılımcılardan Okul Öncesi Eğitim Programı ve İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme alanlarıyla ilişkilendirerek matematik derslerinde kullanımına yönelik etkinlikler hazırlamaları ve paylaşımları istenir. Son olarak grupların tasarladıkları etkinlikleri sunarak paylaşımları ve görüş alışverişinde bulunmaları istenir. Çalışmanın 30 kişi ile 150 dakikada (2,5 saat) gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Çocuk edebiyatı, matematik öğretimi, öğretmen eğitimi

ÇOCUK KİTAPLARINDA YER ALAN METİNLERLE YARATICI DÜŞÜNME BECERİLERİ ATÖLYESİ

Öğretmen Ramazan AKAN, MEB Yusuf Köstem İlkokulu Osmangazi Bursa,
ramazanakan48@hotmail.com

ÖZET

Çalıştayın amacı 21.yy becerileri olarak kabul edilen yaratıcı, özenli, dayanışmacı ve eleştirel düşünme becerilerinin çocuklara çocuk edebiyatı metinleri yoluyla kazandırılması. Hedef kitle Okul Öncesi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenleri Okul Öncesi Eğitimi, Sınıf Öğretmenliği Lisans ve Lisansüstü Öğrencileri her branştan öğretmen ve öğretmen adayları. Çalıştay İçeriği Eğitimin başında dikkat ve ilgiyi çekebilmek için buz kırıcı bir etkinlik ile başlanır. Ardından seçilen uyaran aracılığı ile tartışma ortamı yaratılır. Çocuk kitaplarında yer alan metinlerden seçilen bir uyaran yardımı ile soruşturma çukurunun içine çocuk çekilir. Soruşturan Topluluk Modeli'ne göre sınıf ortamı; katılımcılarının bilgiyi biçimlendirdiği, soruşturduğu, süzgeçten geçirdiği bir topluluk olarak düşünülür. Bu yüzden, Çocuklar İçin Düşünme Beceri Becerileri oturumunu yöneten kolaylaştırıcı, bilgiyi aktaran kişi değil çocukları düşünmeye, konuşmaya sevk eden kişilerdir. Çocuklar, kendilerini ifade ederken, kimse tarafından yargılanmayacakları garanti edilir. Bu sayede kendisini olduğu gibi ifade etme şansı bulan çocuk yavaş yavaş öz güvenini inşa etmeye başlar. Bu oturumlarda sınıfa yaratıcı cevaplar sunmaları istendiğinden çocuğun hayal gücü gelişmeye başlar. Olaylara daha eleştirel bir gözle yaklaşmayı öğrenir. Belki de en önemlisi, başkalarını özenle dinlemenin önemini kavrar. Sabırla başkalarını dinlemeyi ve onların düşüncelerine eleştirel bir yaklaşımla yanıt vermeyi öğrenmek için bu yöntemin ne kadar etkili olduğu yapılan araştırmalar sonucunda bulgulanmıştır. Kendisini özgürce, yaratıcı fikirleriyle, diğerleriyle işbirliği yaparak ifade etme fırsatı bulan çocuk mutlu, çevresiyle barışık ve yarınlara için kendini hazırlamaya istekli bir birey haline gelir. Kendisini dilediği gibi ifade etme fırsatı veren bu uygulama ile –özellikle akademik başarıları düşük olan çocukların özgüven duygusunda ciddi bir artış yaşanmakta, bu da akademik başarıyı olumlu yönde etkilemektedir.

Anahtar sözcükler: Eleştirel düşünme, esnek düşünme, yaratıcı düşünme, yaratıcı düşünme becerileri

ÇOCUKLAR İÇİN SAYMACALARLA İNGİLİZCE TELAFFUZ ÇALIŞMALARI

Dr. Öğrt. Üyesi Perihan KORKUT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, pkocaman@mu.edu.tr

ÖZET

İngilizce öğretiminde telaffuz daha çok davranışçı yaklaşımla öğretilmektedir. Büyüklerle olduğu kadar çocuklarla da en sık yapılan telaffuz çalışmaları bir ses kaydından ya da öğretmenden sonra tekrar etme çalışmalarıdır. Bunun dışında seslerin fonetik özellikleri, dinlenen bir cümlenin veya kelimenin parça ve parçaüstü seviyelerde incelenmesine yönelik form-odaklı çalışmalar lise ders kitaplarında yer almaktadır. Ancak bu tür çalışmalar soyut düşünme ve dil farkındalığı gerektirdiğinden küçük çocuklarla bu tip çalışmaların yapılması gelişimsel açıdan uygun değildir. Öte yandan çocuklarla telaffuz çalışmalarının sadece davranışçı modele ait uyarıcı-tepki-ödül döngüsüne bağlı egzersizlerden ibaret olması gerektiği de düşünülmemelidir. Günümüzde sınıf içinde dilin yapısından çok anlamına odaklanılan, dilin iletişimsel değerinin ön planda tutulduğu, yapay değil doğal kullanıma önem verilen dil öğretim yöntemleri ön planda tutulmaktadır. Bu açıdan çocuklarla da uygulanabilecek, dil farkındalığını ve telaffuz çalışma olanaklarını arttıracak yöntemler bulma arayışı sürmektedir. Bu atölyenin amacı katılımcılara İngilizce telaffuzuna yönelik çocuklarla yapılabilecek hem anlam odaklı, hem de sıkıcı tekrarlara bağlı kalmayan bir çalışma örneği sunmaktır. Özellikle de saymaca, tekerleme ve çocuk müziklerinin telaffuz öğretimindeki kullanım alanları ile ilgili fikirler vermektir. 120 dakika sürecek olan çalıştay, üç bölümden oluşacaktır: ilk bölümde genel olarak telaffuz ve telaffuz eğitimi, saymaca, tekerleme ve çocuk müziklerinin dil öğretiminde kullanım alanları ile ilgili bir sunu gerçekleştirilecektir. İkinci bölümde örnek uygulamalar sunulacaktır (Katılımcıların aktif katılımını gerektirir). Üçüncü ve son bölümde ise soru cevap şeklinde yapılan uygulama hakkında düşünceler paylaşılacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuklara yabancı dil öğretimi, İngilizce telaffuz öğretimi, Saymacalar ve Tekerlemeler

DİJİTAL MATERYAL TASARIM ATÖLYESİ

Arş.Gör. Güler GÖÇEN KABARAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulergocen@mu.edu.tr
Öğretmen Hasret KABARAN, Özel Muğla TAÇ Okulları, hasretkabaran@gmail.com

ÖZET

Öğretim programlarında belirtilen hedeflerin öğrencilere kazandırılmasında iyi planlanmış öğretme-öğrenme süreçleri etkili olmaktadır. Bu sürecin etkililiği aktif öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması ve sürecin uygun öğretim materyalleri ile desteklenmesi ile gerçekleşmektedir. Günümüzde gelişen teknoloji eğitim ortamlarında kullanılan bu materyallerin dijitalleşmesini de beraberinde getirmiştir. Dijital dünyaya doğan günümüz öğrencileri günlük hayatlarında sürekli teknoloji ile iç içe olduklarından öğretim süreçlerinde de bu yaşantıya uygun bir süreç geçirmek istemektedirler. Bu durum öğretmenlerin sınıf içinde dijital materyaller kullanmaları gerekliliğini oluşturmaktadır. Ancak öğretmenlerin dijital materyalleri hazır olarak bulma konusunda sorun yaşadıkları belirtilmektedir. Öğretmenler bu dijital materyalleri kendi öğrenci seviyelerine ve kazanımlarına uygun olarak nasıl tasarlayacakları konusunda desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Dolayısıyla öğretmenlere verilecek olan eğitimlerde bu ihtiyacı karşılayacak yönde çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı zamanda sadece öğretmenler değil lisans ve lisans üstü düzeyde derslere giren akademisyenler de bu konuda desteklenmelidir. Bu çalıştayın amacı katılımcıların dijital materyallere yönelik farkındalıklarını arttırmak ve öğretim sürecinde kullanılacak dijital materyaller tasarlamaktır. Çalıştayda öncelikle katılımcılara dijital materyallere yönelik teorik bilgiler verilecektir. Daha sonra araştırmacılar tarafından hazırlanan dijital materyallerin sınıf içi kullanımına yönelik etkinlikler gerçekleştirilecektir. Çalıştayın son kısmında ise katılımcılara QR Kod, Artırılmış Gerçeklik, Sanal Tur, Kelime Bulutu ve Kahoot gibi dijital materyallerin tasarımları uygulamalı olarak gösterilecektir. Aynı zamanda katılımcılara araştırmacılar tarafından hazırlanan ve kullanılan uygulamaların kılavuzlarının yer aldığı Dijital Materyal Tasarım Kitapçığı verilecektir.

Anahtar sözcükler: Dijital, materyal, teknoloji

DİJİTAL ÖYKÜ

Doç.Dr. Burcu SEZGİNSOY ŞEKER, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi,
sezginsoy@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Ümit İZGİ ONBAŞILI, Mersin Üniversitesi, umitizgi@gmail.com

ÖZET

Dijital öyküler yoluyla ilkökul öğrencileri kendilerini dijital platformda ifade edebilir, derse olan ilgi ve motivasyonları artabilir, yaratıcı düşünme ve yazma becerileri olumlu yönde gelişebilir. Yeni bir yöntem olarak dijital öyküler, öğrencilerin mevcut çağ için becerilerini geliştirmek, onları teşvik etmek ve öğrenme motivasyonlarını arttırmak için kullanılabilir (Morgan, 2014). Dijital öyküler bu öyküleri hazırlayan öğretmenler ve bu öyküleri dinleyen öğrenciler için farklı deneyimler sunmaktadır. Dijital öyküde aktif olan öğrenciler yazma süreci yeteneklerini hem yazar hem de editör olarak hem yapımcı hem de oyuncu olarak çok yönlü bir şekilde kullanabilir. Öğretmenler, tüm bu sürecin öğretmeni, rehberliği, kontrol noktası ve planlayıcısı olarak kabul edilebilir. Dijital öyküler, teknolojinin kullanılmasının bir zorunluluk haline geldiği günümüz sınıf ortamlarındaki öğrenme deneyimlerini çeşitlendirmek için kullanılabilir. Bu çalıştayın amacı katılımcıların öğretim sürecinde farklı derslerde kullanabilecekleri kendi dijital öykülerini oluşturabilmeleridir. Derslerinde öğrencilerine nasıl dijital öykü hazırlatabileceklerini uygulamalı olarak öğrenmiş olacaklar. Çalıştayın hedef kitlesini öğretmenler, öğretmen adayları ve lisansüstü öğrenciler oluşturmaktadır. Çalıştayın gerçekleşmesi için internet bağlantısı, projeksiyon ve atölye liderlerinin kullanabileceği bir bilgisayar, 20 adet bilgisayarın çalışabileceği şekilde priz düzeni ya da uzatma kablolarına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca katılımcıların kendi bilgisayarlarını getirmesi gerekmektedir. Çalıştayda her öğretmen istediği bir konuda dijital öykü hazırlayacağı için hazırlamak istediği konuyla ilgili görselleri, varsa çizimleri önceden bilgisayarına kaydedip gelirse süre daha etkili kullanılabilir.

Anahtar sözcükler: Çalıştay, dijital öykü, sınıf öğretmenleri

EĞLENCELİ TANGRAM İLE GEOMETRİ DÜNYASINA YOLCULUK

Dr. Öğrt. Üyesi Aysun Nüket ELÇİ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Bölümü, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı , aysunnuketelci@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Damla KOÇ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, dammlakoc@gmail.com
Öğretmen Ayşen SÜZER, Bartın Üniversitesi, aysensuzer95@gmail.com

ÖZET

Öğrenciler için anlamlı ve kalıcı öğrenmeleri dersin etkili olmasına bağlıdır. Dersin etkili olabilmesi ise öğrencinin derse katılımı ile mümkün olmaktadır. İlgil çekici ve eğlenceli bir ders, öğrencinin motivasyonunu arttıracak ve derse katılımını sağlayacaktır (Koroğlu ve Yeşildere 2002). Her yaş düzeyinde öğrenci anlamakta zorlandıkları ve soyut bir ders olan matematik derslerinin eğlenceli yönünü görmek istemektedir (Sezgin Memnun ve Akkaya 2010). Dersi eğlenceli hale getirmek için yaratıcı drama, senaryo ile öğretim, hikayelerle öğretim, şarkılarla öğretim gibi farklı yöntemler denenmektedir. Bunlardan bir tanesi de oyunlarla öğretimdir. Oyunlar, her yaşta bireyin eğlenmesine yardımcı olurken bir şeyleri öğrenmelerinde de etkili olmaktadır. Özellikle ilkökul çocuklarının yaşları göz önüne alındığında oyunlar onlar için vazgeçilmezdir. Eğlence ve eğitim aracı olarak oyunlar amacına ve öğrencilere uygun bir şekilde ders içeriği ile bütünleşirse bu oyunlar öğrencilerin matematiğe karşı olumlu tutum geliştirmesine dolayısıyla da istenilen anlamlı ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesine yardımcı olacaktır. Tangramın tarihçesi kesin olarak bilinmemekle beraber en eski Çin bulmacalarından biridir. Bir kareden parçalanarak her birine tans adı verilen iki küçük üçgen, bir orta üçgen, iki büyük üçgen, bir kare ve bir paralelkenar elde edilmesiyle oluşan şekle tangram denir. Bulmacanın amacı, üst üste gelmeyen yedi parçanın hepsini kullanarak belirli bir şekil oluşturmaktır (Leung ve Man, 2004, Lee, Lee ve Collins, 2010). Tangram, öğrencilerin tangramı oluşturan parçaların özelliklerini anlamasına ve soyut olan bu şekilleri somutlaştırmasına yardımcı olmaktadır. Okul öncesi ve ilkökulda öncelikle eğlenceli bir oyun olarak görülen tangram matematik dersinin alt öğrenme alanı olan geometri öğrenme alanında ders materyali olarak kullanılabilir. Matematik eğitiminde tangram kullanımının; öğrencilerin geometri anlayışının, uzamsal düşünme yeteneğinin ve problem çözme becerisinin gelişmesine ve şekilleri görselleştirmeye yardımcı olduğu ile ilgili çalışmalar bulunmaktadır (Hacıömeroğlu ve Apaydın, 2009, Siew ve Abdullah, 2012, Topbaş Tat ve Bulut, 2012, Olkun, 2013). Bu özellikleri nedeniyle sınıf öğretmenlerine derse eğlenceli ve etkili işlemlerine yardımcı olacak somut bir materyal olacaktır. Bu çalıştayın amacı sınıf öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul matematik öğretim programında bulunan geometri alt öğrenme alanındaki geometrik şekiller ve bunların çevre ve alan hesaplamalarında yardımcı olabilecek tangramın nasıl yapılacağı ve derslerde nasıl kullanılacağı ile ilgili uygulamalar yapmaktır. Çalışmaya akademisyenler, sınıf öğretmenleri, sınıf öğretmeni adayları, lisansüstü öğrencileri katılabilir. Çalıştay dört bölümden oluşmaktadır. Çalıştayın ilk bölümünde tangramın tanımını, çeşitleri ve tarihçesini içeren bir sunum yapılacaktır. İkinci bölümde katılımcıların atık mukavvalardan kendi tangramlarını hazırlamaları sağlanacaktır. Üçüncü bölümde hazırlanan tangramlar ile ilgi çekici şekiller oluşturulacaktır. Çocuklar için eğlenceli bir oyun olan tangramın öğrenme aracı olarak matematik dersinde geometri alt öğrenme alanındaki kazanımlarda yer alan geometrik şekilleri tanıma, oluşturma ve bunların çevre ve alanlarının hesaplamalarında nasıl kullanılacağı ile ilgili uygulamalarla çalıştayın dördüncü ve son bölümü tamamlanacaktır.

Anahtar sözcükler: Geometri öğretimi, sınıf öğretmeni, sınıf öğretmeni adayı, tangram

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DAHİL EDİCİ/KAPSAYICI EĞİTİM: SINIFLARIMIZDA ÇEŞİTLİLİĞİ NASIL KUCAKLAYABİLİRİZ?

Dr. Öğrt. Üyesi Emine AYYILDIZ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi,
emine.ayyildiz@medeniyet.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda hemen hemen tüm ülkelerin gündeminde yer alarak gittikçe daha fazla önem kazanan ve bireylerin yaşamın tüm alanlarındaki hizmetlere ulaşımının önemli bir hak olarak altının çizildiği dahil edici/kapsayıcı bakış açısı, sınıflardaki çeşitliliğin ne anlama geldiği ve nasıl yönetilebileceğine ilişkin önemli bir perspektif sunmaktadır. Dahil edici/kapsayıcı eğitim, genel olarak eğitime ve özelde de okul politikalarına yansımadağında ise, okullardaki/sınıflardaki çeşitliliğin ve öğrenme-öğretme ortamlarının iyi yönetilememesi çok doğaldır. Dahil edici/kapsayıcı bakış açısı, bir bireyin sahip oldukları özellikler, öğrenmeye ilişkin gereksinim ve güçlükleri ne olursa olsun, yaşlarına sunulan olanaklardan faydalanabilmesinin eğitsel, yasal ve insani bir hak olduğunu savunur. Böylece dahil etme/kapsama, öğrenmeye ilişkin tüm zorlukların tanımlanarak ortadan kaldırılması yoluyla, tüm öğrencilerin öğrenmeye erişimini ve katılımını artırmayı amaçlayan, bitişsiz bir süreçtir. Bu süreç, ancak işbirliği, karşılıklı saygı, destek ve sorun çözme kültüründe başarıyla gerçekleştirilebilir. Bu atölyeye katılan eğitimciler, erken çocukluk döneminde dahil edici/kapsayıcı bir sınıfın/öğrenme ortamının nasıl oluşturulabileceğine, oluşabilecek zorlukların üstesinden nasıl gelinebileceğine ve dahil edici/kapsayıcı sınıfların/öğrenme ortamlarının tüm sınıf ve okul topluluğuna nasıl olumlu etkisi olduğuna ilişkin etkileşimli grup çalışmaları yapacaklardır. Bu çalışmalar, kısa metin okumaları, grup tartışmaları ve dahil edici/kapsayıcı eğitim ortamları değerlendirme aracı oluşturulması olarak planlanmıştır. Atölye katılımcılarının ulaşması hedeflenen öğrenme çıktıları ise, •Dahil edici/kapsayıcı sınıf/öğrenme ortamları ve özelliklerine ilişkin farkındalık sahibi olmaları, •Öğrenme ve öğretme sürecinde çeşitlilik ve farklılaştırılmış öğretim kavramlarını sorgulamaları, •Tüm katılımcıların birbirlerinin çeşitlilik, dahil etme/kapsama ve farklılaştırmaya bakış açıları ve deneyimlerinden faydalanarak, dahil edici/kapsayıcı sınıf/öğrenme ortamlarına ilişkin bir değerlendirme aracı oluşturmalarıdır.

Anahtar sözcükler: Çeşitlilik, dahil edici/kapsayıcı eğitim, erken çocukluk

ERKEN ÇOCUKLUKTA BİLİMSEL SORGULAMA İŞİĞİNDA STEM EĞİTİMİ UYGULAMALARI

Prof.Dr. Ayşe OĞUZ ÜNVER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ayseoguz@mu.edu.tr
Arş.Gör. Hasan Zühtü OKULU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hasanokulu@mu.edu.tr
Arş.Gör. Naz Fulya ÖZKARABACAK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
nazozkarabacak@mu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Sertaç ARABACIOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
sertacarabacioglu@mu.edu.tr

ÖZET

Günümüz okul öncesi çocukları 21. yüzyılın ikinci yarısında birer meslek sahibi olacaklardır. Ekonomik kalkınmanın temelini oluşturması beklenen bu genç bireylerin daha nitelikli yetiştirilmesi ülke geleceği için önem taşımaktadır. Bu nedenle hazırlanmış olduğumuz çalıştay, STEM eğitiminin doğasına uygun olarak bilimsel sorgulamayı temeline alan bütünsel bir bakış açısı ile geliştirilmiştir. Çalıştayın amacı okul öncesi ve sınıf öğretmenlerine, aşağıda sıralanan amaçlar çerçevesinde STEM eğitiminin doğasına uygun bilimsel etkinlik örneklerini etkileşimli atölye çalışması ile sunmaktır. Gerçekleştirilecek bilimsel etkinliklerde çocuklarda merak duygusu ve keşfetme arzusunu uyarmak, çocukların yaşadıkları dünya hakkında yeni şeyler öğrenmelerini desteklemek, gözlemler yoluyla çocukların zihninde karmaşık görünen olayları/olguları sadeleştirmek ve çocuklarda evren hakkında konuşmayı teşvik etmek amaçlanmaktadır. Çalıştay 30 kişiden oluşan bir katılımcı grubuna yönelik geliştirilmiştir. Etkinliklerin hedef kitesini okul öncesi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve çocuklar oluşturmaktadır. Çalıştayın giriş ve tanıtım bölümünde yer alan teorik çerçeve öğretmenler için sınıflarında kolaylıkla uygulayabilecekleri bir rehber niteliğindedir. Çalıştayın etkileşimli bilim uygulamaları bölümü çocukların, öğretmen veya yetişkinlerin rehberliğinde ev, sınıf, açık hava veya uygun diğer ortamlarda rahatlıkla gerçekleştirebilecekleri eğlenceli bilim etkinliklerini içermektedir. Böylece katılımcılar bilimsel sorgulamanın ve STEM eğitiminin doğasını çocuklara etkin bir biçimde aktarabilecekleri etkinlikleri deneyimleyeceklerdir.

Anahtar sözcükler: Bilimsel sorgulama, çalıştay, erken çocukluk, STEM eğitimi

ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMA PROGRAMI

Öğr.Gör. Buse KERİGAN, İstanbul Gelişim Üniversitesi, busekerigan@hotmail.com

ÖZET

Bireyin içinde bulunduğu toplumda karşı karşıya kaldığı sorunların çözüm yolu olarak eğitim vurgulanmaktadır. Günümüzde eğitim sistemi içinde yerine alan okul öncesi eğitim çocuğun doğduğu andan itibaren başlayan, ilköğretim aşamasına gelene kadar devam eden etkileşimli bir süreçtir. Bu dönem bireylerin yaşamında en kritik ve kapsamlı süreçleri içermektedir. İlköğretim aşamasına gelene kadar geçen süreçte çocukların okuma etkinlikleri, okuma-yazma süreçleri hakkında farkındalıkları ve hazır bulunuşlukları olmadığı için bu becerilerin okul öncesi dönemde desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu nedenle de kitaplarla erken yaşlardan itibaren tanıştırmaları gerekliliği savunulmaktadır. Kitap okumak çocukların tüm gelişim alanlarını desteklediği gibi onların hayal dünyalarına giriş anahtarımız olan bir süreçtir. Kitaplar sayesinde çocukların günlük hayatta karşılaşılabileceği problem durumlarını sunulurken, bilgiler verilir, çevresi hakkında merak ettikleri açıklanır. Hikâye içerisindeki kahramanla özdeşim kurarak kendi çevresindeki bireylerle iletişim kurması kolaylaşabilmektedir. Bu kitap okuma etkinliklerinde değişen ve gelişen eğitim sistemine göre farklılıklar meydana gelmekte, yeni yöntemleri kullanmak gerekmektedir. Bu yöntemlerden birisini de etkileşimli okuma yöntemi oluşturmaktadır. Whitehurst ve arkadaşları (1994) tarafından geliştirilen etkileşimli kitap okuma yöntemi çocuk ve yetişkin arasında gerçekleşen etkileşime dayalı teknik sürecini kapsamaktadır. Kitap okuma sürecinde yetişkinin sorular sorması, sorulan sorulara çocuklar tarafından cevaplar verilmesi, çocuklarla birlikte incelemeler yapılması çocukların tüm gelişim alanlarını olumlu yönde etkilemektedir. Bu yöntem ile çocuklardan hikâye içerisindeki bir cümleyi tamamlamalarını, çocuklara hikâye hakkında sorular sormayı, hikâye ile çocuk yaşantısını ilişkilendirmeyi içermektedir. Hikâyeyi okuyan okuyucunun ve dinleyen çocukların buldukları rolleri değiştirmelerine imkân sağlayan, okuyucunun etkin bir dinleyici veya soru soran kişi konumunda olmasına fırsat veren bir dizi etkinliğe dayanmaktadır. Bu uygulamada okuyan kişi ve çocuk arasında geçen etkin süreç içerisinde çocuğa yetişkin tarafından aynı kitabın birkaç kez okunmasından sonra her seferinde farklı biçimlerde, kitapta geçen durumlar ile ilgili detaylandırılarak sorular sorma, konu ile ilgili sohbet alanını çeşitlendirme süreçleri yer almaktadır. Uygulamalarda çocuklar hem sordukları sorulara verilen cevaplar ile anında geribildirim almakta, düşünsel olarak bilgilerini çeşitlendirmekte hem de yetişkin tarafından anlayış ve algılama düzeyleri belirlenebilmektedir. Bu yöntemde çocuklardan hikâyede geçen bir ifadeyi veya cümleyi tamamlamaları, çocuklardan resimde anlatılan olayları tanımlamaları, resimdeki bir nesneyi göstererek isimlendirmeleri ve öyküyü kendi yaşamlarıyla ilişkilendirmeleri de istenebilmektedir. Etkileşimli kitap okuma yöntemiyle hikâye kitabını çocuk ile birlikte okumak çocuğa hikâyede geçen gerçek yaşamda karşılaşılabileceği duyguları görmesini, karakterlerin tepkilerini incelemesini, özdeşim kurmasını ve kendi duygularını ifade etmesini sağlamaya yardımcı olmaktadır. Okunan kitaplar sayesinde çocuklar, içinde buldukları dünyanın anlamını kavrar, iletişim kurmayı öğrenir, olaylar arasında ilişki kurma ve hatırlama becerilerini kazanmaktadır. Etkileşimli hikâye okuma sayesinde çocuklar kitabın resimlerine odaklanabilmekte, kitaptaki olay veya karakterler hakkında sorular sorup kendisine yöneltilen soruları cevaplayabilmekte, kitapta yer alan hikâyenin sonunun nasıl biteceği hakkında fikir üretebilmekte ve ürettiği fikri sözel olarak anlatabilmektedir. Bunların yanı sıra; kitapta oluşan problemi çözmek için analitik düşünebilmekte, kitapta yaşanan olay ile kendi yaşantısı arasında bağ kurabilmektedir. Etkileşimli kitap okuma çocukların konuşmalarının desteklenmesi, konuşmayı başlatması ve sürdürmesi bakımından teşvik edilmesi, kitap okuma etkinliğinde katılımlarının sağlanması ile dil becerilerini geliştirirken, anlamını bilmedikleri bir kelimeyi öğrenip bu kelimeyi kendi yaşantısına uygulamalarına fırsat vererek bilişsel gelişim becerilerini de desteklemektedir. Hikâyede geçen olaylardan etkilenip sosyal uyum becerileri gelişmekte, içinde bulunduğu toplumun kültür yapısını öğrenmektedir.

Anahtar sözcükler: Çocuk ve kitap, etkileşimli kitap okuma, okul öncesi dönem

EVDE VE HASTANEDE EĞİTİM

Yüksek Lisans Öğrencisi Birol SUSAM, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
birolsusam@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Sertan TALAS, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, sertan_talas@hotmail.com
Doç.Dr. Mustafa Şahin BÜLBÜL, Kafkas Üniversitesi, msahinbulbul@gmail.com

ÖZET

Öğrencilerin aldıkları eğitimin verimliliğinin birçok faktör etkilemektedir. Bu faktörlerden bazıları okula devamlılık ulaşım, sosyal yaşam ve öğrencinin sağlık durumu olabilir. Okulundaki eğitime devam ederken sağlık sorunu yaşanan öğrenciler evde veya hastanede yatarak tedavi görmek durumunda kalabilirler. Öğrenciler evde veya hastanede tedavi gördükleri süre boyunca okulundan ve arkadaşlarından uzak kalarak eğitimlerine ara vermek zorunda kalacaklardır. Bu dezavantajı ortadan kaldırmak amacıyla evde veya hastanede eğitim uygulaması Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. 12 hata boyunca sağlık sorunu nedeniyle okuluna devam edemeyeceğini gösteren sağlık raporu olan öğrenciler bu hizmetten yararlanabilmektedir. Evde veya hastanede eğitim almak isteyen öğrencinin velisi bölgesinde bulunduğu rehberlik ve araştırma merkezine başvurarak gerekli kararın alınmasını sağlar. Bu hizmetten yararlanacak öğrenciler için ilçe milli eğitim müdürlükleri öğretmen görevlendirmesi yapar. Okul eğitiminden farklı olan evde ve hastanede eğitim uygulaması, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri bu hizmetin gelişmesi amacıyla gündeme taşınarak tartışılmalıdır. Yaşanan sorunlara bakıldığında okulun fiziki şartlarından yararlanamama, taşınamayan ders araçlarından yararlanama, ders süresi ve sayısı, öğretmenlerin bu alanla ilgi mesleki gelişimleri, aile ve öğrencinin psikolojik yönden desteklenmesi ve yerel yönetimlerin sosyal yardım programında evde ve hastanede eğitim alan öğrencilerin olmaması karşımıza çıkmaktadır. Bu konulara çözüm bulunabilmesi ile evde ve hastanede eğitimde görevli öğretmenin uzmanlaşması adına bilgi, deneyim ve araştırma sonuçlarının paylaşılması önemli paya sahiptir.

Anahtar sözcükler: Evde eğitim, hastanede eğitim, tedavi gören öğrenciler

FEN EĞİTİMİNDE ARTIRILMIŞ GERÇEKLIĞE DAYALI Z-KİTAP

Prof.Dr. Şendil CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csendil@mu.edu.tr
Arş.Gör. Cüneyd ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cuneydcelik@mu.edu.tr
Öğretmen Büşra ÇELİK, Marmaris Çağdaş Bilim Koleji, busraguney3510@gmail.com

ÖZET

Mobil artırılmış gerçeklik teknolojisi, sanal ortamda oluşturulan nesnelerin gerçek ortam üzerine yerleştirilen teknolojik bir platformudur. Bu çalıştayın amacı, mobil artırılmış gerçeklik uygulamalarının ve kullanım alanlarının tanıtımı bunun yanı sıra sınıf öğretmenlerinin ilkököl 3 ve 4. sınıf Hayat Bilgisi dersinde yer alan bazı fen konularının öğretiminde mobil artırılmış gerçeklik uygulamalarından faydalanmasını sağlayacak farkındalığı oluşturmaktır. Bu kapsamda duyu organlarından göz, dünyanın katmanları ve elektrik devre elemanları konularındaki 3 boyutlu artırılmış gerçeklik uygulamaları tanıtılacaktır. Bununla birlikte katılımcı öğretmenlerle Hp reveal (Aurasma) programı aracılığıyla bir başka konuda 2 boyutlu video destekli artırılmış gerçeklik örnekleri geliştirilecektir. Örnekler sadece fen eğitimi ile sınırlandırılmayacak olup katılımcıların dilediği konularda yapılabilir. Sonunda örnekler basılı hale dönüştürülüp birleştirilerek küçük bir fasikül biçimine dönüştürülecektir. Böylece sınıf öğretmenlerinin sadece fen öğretiminde değil diğer derslerin öğretiminde de kullanabileceği 2 Boyutlu bir mobil artırılmış gerçeklik uygulama örneği geliştirecek deneyimin elde edilmesi hedeflenmektedir. Çalışmaya katılacak katılımcıların, kişisel bilgisayarları, cep telefonları ve telefona ait kulaklıkları getirmeleri ve telefonlarında yeterli boyutta internete sahip olacak şekilde katılmaları istenmektedir. Ayrıca katılımcıların HpReveal mobil uygulamasını telefonlarına yüklemeleri gerekmektedir. Çalıştay tek oturumdan (60 dk.) oluşmaktadır. Oturumun başında mobil Artırılmış gerçeklik uygulamalarının ve kullanım alanlarının tanıtımı (10dk) yapılacak ardından hayat bilgisi dersinde yer alan bazı fen konularının öğretiminde mobil artırılmış gerçeklik uygulama örnekleri (20 dk.) gösterilecektir. Son olarak aurasma (HpReveal) ile mobil artırılmış gerçekliğe dayalı z-kitap geliştirilecektir (30 dk.).

Anahtar sözcükler: Fen bilimleri, hayat bilgisi, mobil artırılmış gerçeklik, z kitap

FİLOGRAFİ SANATI İLE DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİ ÖĞRETİMİ

Öğretmen Elvan İNAN, Bandırma Bilim ve Sanat Merkezi, inanelvan10@gmail.com

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı'nca Türkiye genelinde yapılan Liseye Geçiş Sınavı (LGS) ve Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) verilerine baktığımızda matematik kazanımlarına ait sorularda başarının beklenen düzeyde olmadığı gözlemlenmektedir. Özellikle geometri konularına ait sorularda öğrenci başarısının ortalamanı altın da olduğu görülmektedir. Bu durumun sebeplerinden biri öğrencinin konu bilgisi eksikliğinin yanı sıra karşılaştığı sorular karşısında kavrama, yorumlama, çözümlenme basamaklarında yetersiz kalması yer almaktadır. Özellikle Ortaöğretimde matematik programında yer alan dönüşüm geometrisi ünitesine ait konularda öğrencilerin yorumlama yapamadığı bu sorunsalın alt nedenlerinden biri olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle dönüşüm geometrisi kazanımlarını geleneksel el sanatlarıyla ilişkilendirip eğitim sürecine entegre ederek yaparak ve yaşayarak öğrenme ortamlarının oluşturulması soruna alternatif bir çözüm önerisi olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda, geometrinin sanat ile güzelleştiği, kültürel değerler ile anlam kazandığı çalışmalar düzenleyerek öğrencilerde farklı bakış açıları kazandırmak ; tarih, sanat ve matematik öğretimi birleştirerek ders kazanımlarını kalıcı ve anlamlı hale getiren teorik ve uygulamalı işbirlikçi çalışmalar yapmak temel hedefimizdir. Ayrıca farklı öğrenme stillerine sahip olan öğrencilerin derse katılımını sağlayarak geometri kazanımlarına ait sorularda başarıyı arttırmak bu çalışmanın diğer hedefleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle Ortaöğretim matematik dersi öğretim programı 8. Sınıf ders kazanımların da yer alan, koordinat sistemi ve dönüşüm geometrisi öğrenme alanlarındaki; yansıma, öteleme, görüntü, simetri doğrusu, koordinat sistemi, özellikleri ve noktanın koordinatı kazanımlarını filografi sanatı kullanılarak derse uyarlanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda kurumumuzda öğrenim gören öğrenciler arasında örneklem bir çalışma grup oluşturularak çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Kurumlar arası işbirliği yapılarak öğrencilere, bölgemizdeki Halk Eğitimi Merkezi ile iletişim kurulmuş filografi sanatı ve tarihi hakkında atölye çalışması düzenlenerek bilgi verilmiştir. Sonrasında dönüşüm geometrisine ait kazanımları filografi sanatı ile birleştirerek uygulama çalışmaları yapılmıştır. Sonuçta öğrencilere yaparak ve yaşayarak öğrenme ortamları oluşturularak kazanılan bilginin kalitesi ve kalıcılığı etkin kılınmıştır. Çalışmaların sonunda gözlemlenen sonuçlara göre öğrencilerde; dönüşüm geometrisi kazanımları gelişmiş, derse karşı olumlu davranış gelişimi gözlemlenmiş ve analitik düşünme becerisi gelişmiştir.

Anahtar sözcükler: Dönüşüm geometrisi, filografi sanatı, matematik öğretimi

FİZİKSEL OYUN VS. DİJİTAL OYUN: BU OYUNU KİM KAZANACAK?

Öğretmen Çağatay ÇAKMAK, Yaşamkent Şener Çakmak İlkokulu,
cakmakcagatay05@gmail.com

Öğretmen Resul AYDOĞAN, Özel Eksen Okulları, resulaydogan92@gmail.com

Öğretmen Birsen ERDOĞAN, FMV Işık Okulları, e.birsenn.erdogan@gmail.com

ÖZET

Eğitsel amacı olmayan birçok dijital oyun bulunmaktadır. Bu dijital oyunların faydalı olanlarını ve sınıfta kullanılabilecek eğitsel oyunları öğretmenlerle buluşturmak amacındayız. Exergames adı verilen egzersiz oyunlarından bahsedilip öğretmenlerin dijital oyunlara bakış açısını değiştirmeye çalışmak amacındayız. Exergames yani egzersiz oyunları “dijital oyunlar hareketi sınırlandırıp, kilo almaya neden oluyor” savına karşı duran, sınıf ve beden eğitimi öğretmenlerinin sınıfta kullanabilecekleri ve fiziksel hareketleri artıran oyunlardır. (Satur, 2016) Bir diğer taraftan fiziksel oyunların sınıf içerisinde koparılıp ayrı bir kavram olarak kullanılmasının karşıtı olarak sınıfta eğitsel fiziksel oyunların önemi uygulamalı bir biçimde bahsedilecektir. Öğretmenlerin dijital ve fiziksel oyun kavramları ile ilgili düşüncelerini alıp bunlarla ilgili bir değerlendirme yapmak amaçlanmaktadır. Oyunların öğrencilerin akademik başarılarını ne yönde etkilediğine dair araştırmalar sunulacak öğretmenlerden geri bildirim alınacaktır. Oyun alanında çalışan akademik personellerin yaptıkları çalışmalardan bahsederek katılımcılardan süreçte neler yapılabileceği konusunda fikir alınıp bu fikirleri bir başka çalışmada sunmak amaçlanmaktadır. Eğitsel dijital oyunların sınıflarda nasıl kullanılabileceği uygulamalı bir şekilde gösterilecektir. Çocuğun deneyimleyerek kendi kendine öğrenmesini sağlayan, eğlenmek amacıyla ve içsel olarak güdülenen, bazen kuralları belirlenmiş ve bilinen, bazen de kendiliğinden gelişen ve mutluluk, coşku, heyecan, merak duygularını da içerisinde barındıran davranışlardan oluşan etkinlik olan oyunun; Dijital ortamda oynanan Dijital Oyunlar ile kaba ve ince motor etkinliklerini ve hareketlerini kullanarak oynanan Fiziksel Oyunlar açısından ele alınarak karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Dijital oyun, fiziksel oyun, oyun temelli öğrenme

GELECEĞİMİZ BUĞDAY

Uzman Nilüfer ARAÇ, WWF Türkiye Doğal Hayatı Koruma Vakfı, narac@wwf.org.tr
Uzman Tuğba CAN, WWF Türkiye Doğal Hayatı Koruma Vakfı, miknatis.can@gmail.com
Uzman Öznur TOPER, WWF Türkiye, oznurto@gmail.com

ÖZET

Geleceğimiz Buğday Projesi, 4,5,6,7 ve 8. Sınıflar için buğday özelinde Doğal Kaynaklar, Sürdürülebilir Tarım, İklim Değişikliğine Uyum, Gıda güvenesi, Beslenme ve Sağlık ve Buğday başlıkları altında sunulan etkinlikler ile buğday mirasını ve değerlerimizi korumak ve sürdürülebilir gıda konularında farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda 2 uzman ve 4 kişilik bir eğitim uzmanı proje içeriğini yazmışlardır. 2 uzman projede yer alan konular hakkında öğretmenlerin ek bilgi edinebileceği bilgi kitapçıklar hazırlamıştır. Eğitim uzmanları ise öğrencilerle uygulanacak 40 etkinlik ve 2 oyun yazmış, hazırlanan bilgi belgelerinin editörlüğünü gerçekleştirmiştir. Bu projenin çocuklara ulaşmasında ise bu sınıf düzeylerinde görev yapan gönüllü fen bilgisi, sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenlerinden destek alınması hedeflenmektedir. Öğretmenlerin bu projeyi sahiplenmesi ile, pek çok sayıda öğrenciye ulaşmak mümkün olabilecektir. Bu amaçla mümkün olan tüm eğitim platformlarında eğitimcilere atölye çalışmaları ile proje araçları tanıtılmakta ve görüşleri alınmaktadır. 17 Kasım 2018 tarihinde ilk öğretmen eğitimi İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen çalışmaya toplam 22 öğretmen katılmıştır. Geleceğimiz Buğday projesi kapsamında yazılan etkinlikler ile ilgili öğretmenlerin görüşleri 10 farklı soru ile incelenmiştir. Projenin en önemli basamaklarından biri proje kapsamında geliştirilen etkinlikleri sınıflarında uygulayacak gönüllü öğretmenlerin projeye dahil edilmesi ve proje hakkında bilgilendirilmesidir. 17 Kasım 'da ilki gerçekleşen öğretmen eğitiminde bu hedef başarılı bir şekilde sağlanmış, 22 öğretmen tamamen gönüllülük esasına bağlı olarak çalıştay programına katılarak proje hakkındaki etkinliklere katılmışlardır. Bu öğretmenlerin değerlendirmeleri projeyi sahiplendiklerini göstermektedir. Bu öğretmenler vasıtası ile İstanbul'da önemli sayıda bir öğrenciye ulaşılmış olacaktır. Öğretmenlerin yanıtları incelendiğinde çalıştayın öğretmenler tarafından verimli bulunduğu, proje etkinliklerinin ve bilgi dokümanlarının nitelikli bulunduğu anlaşılmaktadır. Projenin detaylı değerlendirilmesi için bu öğretmenlerle iletişim halinde kalınacaktır. Bu öğretmenler, hedef kitlemiz olan öğrencilere eğitimleri ilk uygulayan kişilerdir. Bu nedenle bu ekipten gelen görüşler proje uzmanları için büyük önem taşımaktadır. Bu gruptan birer 4., 5. 6., 7. Ve 8. Sınıf seçilerek bu öğrencilere proje etkinlikleri öncesinde ve sonrasında buğday hakkında ne bildiklerine dair birer soruluk değerlendirme formu uygulanacaktır. Çalışmaya katılan bazı öğretmenler bu formları hali hazırda gruplarla uygulamışlardır. Belli sayıda etkinlik uygulandıktan sonra son testler de bu öğretmenler tarafından uygulanacaktır. Ayrıca tüm katılımcı öğrencilere dağıtılacak değerlendirme formu yine çalışmaya katılan öğretmenler tarafından hedef kitleye uygulanacaktır. Proje kapsamında geliştirilen etkinlik ve materyallerin öğrenci ve öğretmenler tarafından bilinir ve kullanılabilir bir noktaya taşınmasında uygulamalı öğretmen eğitimlerine ihtiyaç bulunmaktadır. 17 Kasım'da uygulanan öğretmen eğitimi programının, sonraki eğitimler de kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye'nin diğer illerinde verilecek öğretmen eğitimlerine, 17 Kasım'da ilk eğitimi alan ve projenin değerlendirilmesinde önemli katkıları olan bu öğretmen grubu içinden eğitimcilerin seçilerek, öğretmen eğitimlerinde görevlendirilmeleri önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: 40 etkinlik, geleceğimiz buğday, kodlama oyunu, sürdürülebilir gıda, web sitesi

HER DERSE DEVA: ZEKÂ OYUNLARI

Dr. Öğrt. Üyesi Ahmet Melih GÜNEŞ, Balıkesir Üniversitesi, melihgunes@gmail.com

ÖZET

Zeka oyunları günümüzde büyüğünden küçüğüne her kesim tarafından oynanan oyunlardır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın müfredatında da yer alan zeka oyunlarına gün geçtikçe ayrı bir ilgi duyulmaktadır. Zeka oyunları; bireylerin kendi potansiyellerinin farkına varabilmeleri, hızlı ve doğru karar verebilmeleri, problemler karşısında kendilerine özgü çözüm yolları üretebilmeleri ve en önemlisi de kendilerini sürekli yenileyebilmeleri için sunulan etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (TTKB, 2013). Zeka oyunları, oyuncuların hem eğlenmelerine hem de farklı becerilerinin gelişmesini sağlayan oyunlardır. Bu oyunların sistematik ve planlı bir şekilde oynanması özellikle çocukların bilişsel ve duyuşsal gelişimlerine önemli katkılar sağlayabilmektedir. Zamanlarının önemli bir kısmını okulda geçiren öğrencilerin bu oyunlarla tanıştırılması, öğrencilerin bu oyunları oynaması ve bu sürecin devamlılığının sağlanması ise ulaşılacak eğitsel hedeflere önemli bir katkı sağlayacaktır. Dolayısıyla sınıf ortamında oynatılacak zeka oyunlarının nasıl oynatılacağı ve nelere dikkat edileceği ise ayrı bir önem arz etmektedir. Bu çalıştayın amacı, zeka oyunlarının nasıl oynatılması, oynatırken nelere dikkat edilmesi ve katılımcıların zekâ oyunlarına yönelik farkındalıklarının arttırılmasıdır. Bu çalıştayda öncelikle zekâ oyunları hakkında genel bir bilgi verilerek bu oyunların çocukların kişisel ve akademik gelişimi üzerinde ne tür etkileri olduğu noktasında paylaşım yapılacaktır. Bu paylaşımından sonra oynanacak oyunlarla ilgili oyun kuralları anlatılacaktır. Oyuncuların 4 kişilik 5 grup oluşturması istenecek ve tüm oyunlar istasyon tekniğiyle oynanacaktır. Oyun sonunda, bu oyunun derslerde öğrencilere ne gibi katkıları olabileceği grupça tartışılarak etkinlik sonlandırılacaktır.

Anahtar sözcükler: İstasyon tekniği, öğrenci, zeka oyunları

İLKOKULDA FEN KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİNDE ROBOTİK KODLAMA UYGULAMALARININ ENTEGRASYONUNA ÖRNEK BİR ETKİNLİK: YENİLENEBİLİR ENERJİ

Arş.Gör.Dr. Gökhan GÜVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
gokhanguyen@mu.edu.tr

Arş.Gör.Dr. Nevin KOZCU ÇAKIR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nkozcu@mu.edu.tr

ÖZET

Dünyada meydana gelen hızlı bilgi değişimi teknolojinin gelişmesine sebep olmuştur. Bu gelişim ile birlikte Dünya ülkeleri teknolojiyi sadece kullanım amaçlı değil bunların üretimini ve gelişimini sağlayacak insan gücünün gelişmesi için de çalışmalar yürütmektedirler. Özellikle bu çalışmalar eğitim alanında hızla devam etmekte ve öğretim ortamlarına teknolojinin nasıl entegre edileceği üzerine tartışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu tartışmalardan birisi de teknolojik uygulama olan robotik kodlama uygulamalarıdır. Ancak alan yazında bu tür uygulamaları sınıf ortamına entegre edecek ve öğrencilerin aktif katılımlarıyla etkinlikler gerçekleştirecek öğretmenlerin robotik kodlama uygulamalarına yönelik yeterli bilgiye ve deneyime sahip olmadıkları görülmektedir. Bu doğrultuda her ne kadar Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlere bu konuda deneyim sağlamaları ve ders içeriklerine entegre edebilme becerileri kazanabilmeleri amacıyla hizmet içi kurslar verse de, yeterli düzeyde eğitimler gerçekleştirilememektedir. Çünkü robotik kodlama uygulamalarında teorik bilgilerin ve uygulamaların yanı sıra eğitimde yapısalci yaklaşıma dayalı ders içeriklerine uygun entegrasyonların nasıl yapıldığına ilişkin öğretimlerinde yer alması gerekmektedir. Bu bağlamda bu çalıştay ile sınıf öğretmenlerine temel robotik kodlama eğitimi ve uygulamaları verilerek yapısalci yaklaşımlardan biri olan 5E öğrenme modeli ile bir etkinliğin derse nasıl entegre edileceğine ilişkin öğretimlerin verilmesi amaçlanmıştır. İlk olarak öğretmenlere hesaplamalı ve algoritmik düşünme hakkında bilgiler verilerek, temel düzeyde mBlock kodlama ortamının, arduino devre elemanlarının ve sensörlerin tanıtımı yapılacaktır. Ayrıca küresel olarak tüm ülkelerin sorunu olan enerji üretimine yönelik yenilenebilir enerji ile ilgili bir etkinlik tasarımı yapılacak ve buna ilişkin kodlama uygulamaları gerçekleştirilecektir. Ek olarak bu etkinlik uygulamasının 5E öğrenme modeline uygun derse nasıl entegre edileceği, hangi kazanım doğrultusunda hangi kavramların ele alınacağına yönelik çalışmalar yapılacaktır. Sonuç olarak bu çalıştay ile sınıf öğretmenlerinin temel robotik kodlama uygulamalarında temel bilgiler edinmeleri ve ilgili kavramlara yönelik sınıf ortamına nasıl entegre edileceği üzerine bir farkındalık ve deneyim sağlamaları beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: 5E öğrenme modeli, fen öğretimi, robotik kodlama, sınıf öğretmeni

İLKOKULDA ORYANTİRİNGİN KULLANIMI

Prof.Dr. Durmuş EKİZ, Trabzon Üniversitesi, durmusekiz@yahoo.com
Arş.Gör. Fatma Gül UZUNER, Kafkas Üniversitesi, fgu61@hotmail.com

ÖZET

Oryantiring, doğa ve macera sporu olup aynı zamanda yediden yetmiş herkesin yapabileceği eğlenceli bir etkinliktir. Oryantiringte topoğrafik bir harita üzerinde yer alan kontrol noktalarına(hedeflere), pusula yardımıyla en kısa sürede gitmek esastır. Sporcu/katılımcı oryantiring yaparken beynini ve bedenini eş zamanlı bir şekilde kullanarak oryantiring parkurunu tamamlamaya çalışır. İskandinav ülkeleri başta olmak üzere dünyanın birçok yerinde oryantiring yarışmaları yapılmaktadır. Aynı zamanda oryantiring birçok ülkede macera eğitimi, okul dışı eğitim ve/veya beden eğitimi kapsamında eğitim programlarında yer almaktadır. Bu şekilde öğrencilerin sosyal, bilişsel ve fiziksel becerilerinin oryantiring aracılığı ile geliştirilmesi hedeflenmektedir. Oryantiringin öğrencilere öğretimi noktasında uygulama alanı geniştir. Sınıf ortamından okul bahçesine, okul bahçesinden kırsal alanlara kadar her yerde oryantiring yaptırılabilir. Oryantiringle, oryantiringin temel unsuları (yön bulma, pusula kullanma, topoğrafik harita ve özellikleri, doğal varlıkların özellikleri, vb.) öğrencilere öğretilir. Ancak bunun bir adım ötesinde oryantiring başka disiplinin öğretim hedeflerine ulaşma noktasında bir araç olarak da kullanılabilir. Bu noktada yapılacak olan çalıştayın önemli olduğu ifade edilebilir. Bu çalıştayın amacı, oryantiringin disiplinlerarası bir yaklaşımla eğitimde nasıl kullanılabileceğini yönelik basit ve temel uygulamaları katılımcılara gösterebilmektir. Bunun için yeterli genişlikte kapalı bir mekânın olması yeterlidir. Çalışmaya katılım sayısı 10 kişi ile sınırlı tutulmuştur. Çalıştayın süresi yaklaşık olarak 60-90 dakika arasında olacak şekilde belirlenmiştir. Katılımcılar için hazırlanan küçük parkurlarda mini oryantiring etkinlikleri yapılacaktır. Mini oryantiring etkinlikleri kapsamında oryantiringin eğitime nasıl entegre edileceğine yönelik etkinlikler de yer alacaktır. Bu çalıştayla “Oryantiring nedir?” ve “Eğitimde oryantiring nasıl olur?” sorularına basit ve açık bir şekilde cevap verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Beden eğitimi, eğitim, ilkokul, oryantiring, oyun

KATAMİNO İLE MATEMATİK ÖĞRENIYORUM

Öğretmen Selçuk ACUN, İstanbul kartal bilim ve sanat merkezi, selcukacunn@gmail.com

ÖZET

Milli eğitim bakanlığı 2012 değıştirdiği eğitim sisteminde seçmeli dersleri , öğrencileri hayata hazırlama ;ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarma amaçları ile dahil etmiştir. Bu derslerden biri de seçmeli zeka oyunlarıdır. Soyut ve somut nesnelere arasındaki ilişkileri kavrayabilme, durumu ve olayları analiz etme, dil ve ifade becerisini geliştirme , stratejik düşünebilme , problem çözme becerisi geliştirme vb. bir çok alanda zihin gelişimi sağlayan , zekanın gelişmesini sağlayan oyunlara akıl ve zeka oyunları denir. Bu alanda birçok oyun bulunmaktadır. Bu oyunlar belli beceriler geliştirmekte ve kazanımları bulunmaktadır. Bu oyunlar derslerde oyun oynama yöntemi ile konuların öğretilmesinde bir araç olarak kullanılabilir. Katamino bireysel oynanan problem çözme becerisini geliştirmeye yönelik bir oyundur. Oyunda amaç verilen problem durumlarını yönergeler doğrultusunda çözmektir. Oyunda 12 adet penta parçalar bulunmaktadır. Katamino oyununu öğrenciler çok sevmektedir. Bu bağlamda bu oyunu matematik dersinde nasıl kullanabiliriz? sorusundan hareketle oyunumuzu ilköğretim seviyesinde matematik dersinde ritmik ileri geri sayma, zihinden toplama, çıkarma, çarpma işlemleri ve basit düzeyde alan kavramı ve alan hesaplama işlemlerini oyunla öğretmen imkanı sağlamaktadır. Katamino da her penta parçası 5 birim küpten oluştuğundan, küp kavramı ve 3 boyut kavramları ile günlük hayattan örneklerle kavramların birbiriyle ilişkilendirilmesi sağlanacaktır.

Anahtar sözcükler: Akıl ve zeka oyunları, katamino, matematik, oyunla öğretim, zeka oyunu

KUKLANIN OKUL ÖNCESİ EĞİTİME ENTEGRASYONU

Öğretmen Çiğdem ÇELEBİ, Pembe Kule Anaokulu, cigdemdagtekin1@gmail.com

ÖZET

Okul öncesi dönemde oyun ve dramanın çocuk üzerindeki etkisinden hareketle başladığım ve okul öncesi eğitimin her alanına bir eğitim aracı olarak entegre ettiğim kuklanın entegrasyon sürecinin anlatılacağı bu çalışmada , öncelikle kuklanın form ve karakter oluşumundan, seslendirmenin ne şekilde yapılacağından ve tekniklerinden, form ve karakter olarak bir çocuğun arkadaşı olabilecek kadar hazır olduğunda çocuklara tanıtılması gerektiğinden, okul öncesi dönem çocuklarının bilişsel gelişimi dikkate alınarak gerçekliğinin nasıl sağlanacağından, bir kuklayla eğitim programının nasıl hazırlanabileceği ve nasıl uygulanabileceğinden, hangi zamanlarda ve eğitimin hangi alanlarında kullanılabilirliğinden bahsedilecektir. Dinleyiciler ile eğitim kurumlarında kuklayla vermiş olduğum eğitimlerde gözlemlediğim ayrıntılar, hastahanelerde uzun süreli tedavi gören çocuklarda psikolojik olarak sağlanan değişimler paylaşılacaktır. Çocukların sosyalleşmesinde, dil gelişiminde ve bilişsel gelişimde, ruh sağlığında, davranış bozukluklarının en aza indirgenmesinde ve doğru davranış kazandırmada kuklanın ne kadar etkili olduğunu anlatılacak, kuklanın sadece okul öncesi eğitimde değil, çocuğun olduğu her alanda kullanılabilirliğini farketmeleri sağlanacaktır. Ardından ses çalışmalarına geçilecek ve nefesi doğru kullanma teknikleri anlatılacak, karakteristik sesi bulduklarında vantrolog olarak seslendirirken nelere dikkat etmeleri gerektiği anlatılacak ve ayna karşısında bu tekniği denemesi sağlanacaktır. Katılımcı aynı zamanda kukla oynatma tekniğini denemiş olacak, bu sırada mimiklerini nasıl donduracağını da öğrenecektir. Ki bu, karakterin çocuğa kendisi gibi bir birey olarak görünmesinde en dikkat ettiği ayrıntıdır. Yaklaşık 1 saatlik zaman diliminde paylaşılacak olan bu bilgiler, katılımcıların bir kuklayı eğitime entegre etmesi veya kuklayı herhangi bir doğru amaçla kullanabilmesi için yeterli olacak, uygulanabilirliğinin kolaylığını pratikte görmüş olacaktır.

Anahtar sözcükler: Drama, kukla, okul öncesi eğitim, oyun, yaratıcılık

MASALLARLA DRAMA

Öğr.Gör. Tuğba KANMAZ, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, tugba.kanmaz@dpu.edu.tr

ÖZET

Çocuklar konuşmaya, arkadaş edinmeye, akranlarıyla iletişim ve etkileşimde bulunmaya başlayıp sosyalleştikçe toplumsal birtakım normların olduğunu fark ederler. Masallar ise çocuklara bu toplumsal normların, kuralların, değerlerin ve rollerin nasıl olması gerektiği konusunda yol gösterici birer araçtır. Masallar çocuğun kendisi ve çevresi hakkında bilgi edinmesinde, yaşadığı dünyayı tanimasında, problemlerle başa çıkarak hayata hazırlanmasında yardımcıdır. Masallar aynı zamanda çocukların zihinsel, sosyal ve dil gelişimlerine de katkıda bulunmakta, olumlu davranış değişikliklerine yol açmaktadır. Çocuklar başta olmak üzere tüm bireylerin hayata hazırlanmasında etkili olan bir diğer unsur ise dramadır. Drama çocukların bütün gelişim alanlarına hitap etmekle birlikte yaratıcılık, problem çözme ve uyum sağlama becerilerini geliştirmelerine de fırsat sağlamaktadır. Masallar çocuğun hayal gücünün ve sözcük dağarcığının zenginleşmesine, anadil kullanımının pekişmesine ve dinleme alışkanlığı kazanmasına yardımcı olması sebebiyle drama ile iç içedir. Ancak drama yönteminde bu kazanımların elde edilmesi için bireyin aktif katılımına ihtiyaç duyulur. Masalların olaya dayalı bir metinden meydana gelmesi, içerisinde hareket ve çatışma unsurlarını barındırması onu doğaçlama ve canlandırmalarda kullanıma kolay bir hale getirmektedir. Böylelikle drama yöntemini masalla ilişkilendirerek yapılan çalışmalar çocuğun hayal gücüne ve özgünlüğüne katkıda bulunurken aynı zamanda başkalarıyla özdeşim kurmasını da sağlar. Bu bağlamda çocuğa, drama ile öykü oluşturma yöntemleri kullanılarak oluşturulmuş olaya dayalı metinler sunmak gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu çalıştayın amacı ise yaratıcı dramanın yaparak ve yaşayarak öğrenme işlevine masallarında dahil edilmesiyle katılımcıların masallar, masal kahramanları ve masalların öğretici boyutuyla tanıştırılması ve yazınsal sanata farkındalıklarının artırılmasıdır. Böylelikle öğretmen ve öğretmen adayları için sınıflarında masallardan yola çıkarak uygulayabilecekleri drama çalışmalarına örnek oluşturulacaktır. Çalıştay üç aşamalı olarak gerçekleştirilecektir. Birinci aşamada katılımcılarda temel tanışma ve ısınma çalışmalarlarıyla etkileşim-iletişim, dikkat-algı ve yaratıcı düşünme süreçlerinin geliştirilmesine yer verilecektir. Masallarla drama eğitiminin yapıldığı ikinci aşamada ise katılımcıların masal kavramına yönelik farkındalıklarının artırılması amacıyla masal öğeleri kullanılarak rol oynama ve doğaçlama tekniklerine başvurulacaktır. Çalıştayın sonunda ise katılımcıların çalışma sürecine dair yazılı ve sözlü geri dönütleri alınarak, masal kahramanları ve edebi eserlere dair tutumlarındaki değişiklikler hakkında değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar sözcükler: Drama, masal, masallarla drama, okul öncesi

MASALLARLA KODLAMA MATERYALİ/ UYGULAMALARI

Öğretmen Deniz ALTINTAŞ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,
denissunlu_84@hotmail.com

Öğretmen Dürdane ÖRKÜ, Bandırma 17 Eylül İlkokulu, dilekdurdane1968@gmail.com

Öğretmen Öykü SELVİ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, oykusun@hotmail.com

ÖZET

“Kodlama Eğitimi” ile ilgili araştırmalar yaptıkça, bu konu ile ilgili yazılan kitapları ve makaleleri okudukça şunu çok iyi anladım aslında hepimiz hayatımızı programlıyoruz! Peki, bu programlamayı ne kadar erken yaşta öğretebiliriz? Somut işlemler dönemindeki çocuklar için dokunmanın, renklerin, oyunun yeri bambaşkadır. Ancak yapılan çalışmaları inceledikçe genellikle kodlama eğitiminin dijital ortamlarda verildiğini gözlemlenmiştir. Kodlama eğitimini, somut işlemler dönemindeki öğrencilerimize sınıf içerisinde oyunlarla, eğlenceli bir materyal ile uygulamalı olarak verilebilir mi? Bu sorudan hareketle tüm çocukların severek dinlediği masalları kullanarak, Bilişim Teknolojileri Öğretmeni meslektaşım Serap Erdemir’in verdiği bilgiler ışığında “Masallarla Kodlama Materyalini” oluşturuldu. (Materyalin tasarlanmasında algoritma mantığı üzerinde önemle duruldu.) Kodlamanın temeli olan algoritma mantığını öğrencilerimize oyun ve masal üzerine kurulu somut bir materyal ile kavratmak, günlük hayatlarında yapacakları işleri sıraya koymalarını ve planlamalarını sağlamak, problem çözme becerilerini geliştirmek, teknolojinin tüketicisi değil, üreticisi nesiller yetiştirmeye erken yaşlarda temel hazırlamaktır. Materyali hazırlarken çocuklar için daha sağlıklı olduğundan ahşap malzeme kullanıldı. Piyonların üzerindeki kodları, dalgıçları, yosunları ve deniz canlılarını öğrencilerle birlikte geçeden hazırlandı. Materyal üzerindeki çizimi yapıldı. Boyamasını öğrencilerle birlikte yapıldı. Materyal kullanmadan önce materyalin posterini öğrencilere gösterilip öğrencilerle fikir alışverişinde bulunulmuştur “Denizin Altındaki Gizem” masamız öğrencilere anlatılmış ve drama yöntemi kullanılarak canlandırılmıştır. Masallarla Kodlama Materyali üzerinde her karenin bir adım olduğu, adımların sırası ile yapılması gerektiği (algoritma mantığı), yanlış yapılan adımda en başa döneceği öğrencilere vurgulanmıştır. Kod blokları (semboller) öğrencilere tanıtılmıştır. Engellerimizin yosun ve deniz canlıları olduğu öğrencilerimize vurgulanmıştır. (Engeli ya da engelleri oyun başında da koyabiliriz, oyun devam ederken de koyabiliriz.) Masallarla Kodlama Materyalimiz üzerinde oyunumuzu oynarken kolaydan zora doğru gidilmiştir. (Önce sadece ileri komutu, sonra ileri ve sağa dön komutu, daha sonra ileri ve sola dön komutu, en son ileri, sağa dön ve sola dön komutu gibi) Materyalimiz öğrencilerimizle öncelikle tek tek oynanmış daha sonra “Sandığa kim daha çabuk ulaşacak?” sorusu ile yarışma şeklinde de oynatılmıştır. Materyal uygulamaları tamamlandıktan sonra öğrencilerle dijital ortamda code.org ve scratch JR uygulamaları yapılmıştır. Son basamakta LEGO® Education wedo 2.0 setleri kullanılarak robotik uygulamalar yapılmıştır. Bandırma ilçesinde görev yapan 887 okul öncesi ve sınıf öğretmenine materyali tanıtıldı ve sınıflarında uygulamalar yapıldı. Farklı şehirlerde atölye çalışmalarına katılarak sekiz binden fazla okul öncesi ve ilkokul öğrencisi ile materyal uygulamaları yapıldı. Öğrencilerin materyal ile oynarken çok keyif aldıklarını gözlemlendi. Kodlamanın temeli olan “algoritma mantığını” keyif alarak ve oyun oynayarak kavradıkları gözlemlendi. Sağa dön, sola dön gibi komutlar öğrencilerin yön duygularının gelişmesine katkı sağladı. Masallarla Kodlama Materyali uygulamalarında öğrencilerin sandığa ulaşmalarını engellemek için oyun sürerken konulan engeller “öğrencilerin problem çözme becerisi” kazanmalarına katkı sağladı (Burada hayatımızda da karşımıza beklemediğimiz anda çıkan engeller bizi hedefimize ulaşmaktan alıkoymamalı mesajı öğrencilere verildi.). Masallarla Kodlama Materyali üzerinde uygulama yapan öğrencilerin dijital ortamda uygulama yapmaya başladıklarında (code.org, scratch JR, scratch...) çok hızlı ilerlediklerini gözlemladim. Sınıf öğretmenleri ve velilerinden de aynı dönütü aldım. Code.org da uygulamaları tamamlayıp sertifika alan öğrenciler benimle paylaştılar. Uygulama yaptığım ikinci ve üçüncü sınıfların sınıf öğretmenleri “Masallarla Kodlama Materyalini” diğer derslerde pekiştirme aracı olarak kullandıklarını, öğrencilerin materyali kullanmak için çok istekli olduklarını dile getirdiler.

Anahtar sözcükler: Algoritma farkındalığı, erken yaşta kodlama eğitimi, masal ve oyun, problem çözme, robotik uygulamalar

ÖĞRENCİLERİN FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KONUSUNDA BİLİNÇLENDİRİLMESİ - PATENT VE MARKA TARAMA ETKİNLİKLERİ

Öğretmen Çiğdem SEZER, Çiğdem Sezer Akademi, sezercigdem@gmail.com

ÖZET

Yenilikçi Fikir ürünleri bir toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine katkı sağlayan önemli bir unsurdur. Yenilikçi düşünen ve üreten toplumlar geleceğin dijital dünyasında ayakta kalacaktır. Sadece tüketen, yenilik üretmeyen, inovasyon gerçekleştirilmeyen toplumlar geride kalmaya mahkûmdur. Yenilikçi fikirler üretmenin en önemli adımlarından biri de fikir ürünlerinin korunmasıdır. Fikri mülkiyetin korunmaması bir toplumda yenilikçiliğin ve teknolojik gelişimin önünü keser. Özellikle küresel rekabette gücü düşürür. Yenilikçi fikir üreten bireylerin, girişimcilerin ve kurumların bu konuda farkındalık kazanması, Patent, Marka tescili ve Endüstriyel tasarım tescili konularında bilgi sahibi olması gerekir. Ülkemizde fikri Mülkiyet hakları konusunda önemli bir farkındalık kazanılmış olmasına rağmen bu konuda gerçekleştirilmesi gereken pek çok çalışma vardır. Her sene General Electric (GE) tarafından araştırılan Küresel İnovasyon Barometresi ve her yıl Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO), Cornell Üniversitesi ve INSEAD işbirliğinde hazırlanan Küresel İnovasyon Endeksi (KİE) yayınlanmaktadır. Yakın zamanda açıklanan 2019 yılı verilerine göre, ülkemizin İnovasyon karnesine baktığımızda, İnovasyon çıktılarında, Bilgi ve Teknoloji çıktılarında 59.sırada, yaratıcı çıktılarda ise 40. Sıradayız. Fikri Mülkiyet hakları, inovasyonun en önemli çıktılarında biridir ve bu kapsamda da ülkemizde patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım konularında arzu edilen yerde henüz değiliz. Fikri Mülkiyet hakları konusunda ülkemizde farkındalığın artması ilköğretim eğitiminden itibaren başlanması ve özellikle ortaokulda yoğun olarak desteklenmesi gereken bir husustur. Adana'da faaliyet gösteren Sihirbaz Fizikçiler Grubu (Sifigu) Eğitimci olarak 4 yıldır 8 -14 yaş grubu çocuklarımıza İnovasyon - Girişimcilik atölyelerinde ve kamplarında Fikri Mülkiyet Hakları konusunda bilgilendirme yapılmakta, Patent, Marka Tescili ve Endüstriyel Tasarım Tescili taramalarında atölye çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Atölye çalışmaları sonucunda çocuklarımız ilgili online linklerden patent ve marka taramasının nasıl yapıldığı, nelere dikkat edilmesi gerektiği ve tarama sonuçlarından hangi bilgilere ulaşılabileceği konusunda bu konuda önemli bir farkındalığa ulaşmaktadır. Ayrıca Türk Patent ve Marka Kurumu (TPE) işbirliği kapsamında öğrencilerimize Marka ve Patent bilgi kitapçıkları dağıtılmaktadır. Çocuklarımız, geleceğimizin en büyük mimarlarıdır. Her çocuğun içinde bir inovasyon kahramanı vardır ve bu kahramanla işbirliğine her daim devam etmesi için de onları desteklememiz gerekiyor. İnovasyon ve Fikri Mülkiyet Hakları konusunda yapılacak çalışmalarla çocuklarımızın, ülkemizin teknolojik ve sosyal gelişimine katkı sağlayan, yenilikçi düşünene ve üreten bireyler olacaklardır.

Anahtar sözcükler: Fikri mülkiyet hakları, inovasyon, marka, patent

ÖĞRETMENLİK KUMBARAM: OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE EĞİTİM ÇALIŞMALARI, ÖĞRENME ORTAMLARI VE ETKİNLİK ÖNERİLERİ

Öğr.Gör. Hasan ER, Bursa Uludağ Üniversitesi, hasan_er@hotmail.com.tr

ÖZET

Öğretmenlerin birbirlerinden güç almaya, deneyimlediklerini paylaşarak öğretmenlik becerilerini geliştirmeye ihtiyaçları vardır. Öğretmenler birbirlerinden güç alarak paylaşmaya devam ettiklerinde önce kendilerine sonra çocuklara ve ailelerine daha çok fayda sağlayacaklardır. Bu gerekçelerle yola çıkan Öğretmenlik Kumbaram; 15 yıllık sivil toplum ve 7 yıllık öğretmenlik birikiminden süzülen erken çocukluk eğitime ilişkin projeleri, sınıf içi ve dışı eğitim uygulamalarını içermektedir. Okul öncesi eğitimde uygulanmış gönüllülük, sosyal fayda ve yenilikçilik ekseninde gerçekleştirilmiş çocuk odaklı proje çalışmalarının ve doğal materyallerle, doğada uygulanan deneyime dayalı etkinlik örneklerinin paylaşarak öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek amaçlanmıştır. Çalıştayın ilk bölümünde 'Öğretmenlik Kumbaram' açılarak okul öncesi eğitimde aile eğitim çalışmaları, teknoloji kullanımı, materyal seçimi, öğrenme ortamları, zümre etkileşimi konularında uygulanmış, sonuçları alınmış proje çalışmaları amaçları, uygulama adımları ve sonuçlarıyla birlikte paylaşılacaktır. Çalıştayın ikinci bölümünde ise erken çocukluk eğitiminde uygulanan alternatif yaklaşımlarla birlikte bir okul öncesi eğitim kurumundaki ideal öğrenme ikliminin nasıl olması gerektiği katılımcılarla birlikte tartışılacaktır. Çalıştayın son bölümünde Öğretmenlik Kumbaram da yer alan etkinlikler paylaşılacaktır. Katılımcıların doğada ve sınıflarında uygulayabilecekleri problem çözme, iş birliği ve yardımlaşma becerilerini destekleyen çocukların duyularını harekete geçirerek öğrenmenin kalıcılığını artıracak etkinlik fikirleriyle ayrılımları hedeflenmektedir. Ayrıca teoriyle pratiğin harmanlandığı, uygulanmış, sonuçları alınmış proje ve etkinlik örneklerinin öğretmenlere sunulmasıyla öğretmen niteliğinin artırılması hedeflenmektedir. Şimdiye dek 'Öğretmenlik Kumbaram' 10 farklı şehirde toplamda 1120 öğretmen ve öğretmen adayıyla buluşmuştur.

Anahtar sözcükler: Aile eğitimi, deneyim paylaşımı, etkinlik önerileri, öğrenme ortamları, öğretmenlik kumbaram

OKUL ÖNCESİNDE ERKEN ELEŞTİREL OKURYAZARLIK ETKİNLİKLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sibel DAL, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, sibel.dal@alanya.edu.tr
Öğretmen Cemil ÖZTEP, Milli Eğitim Bakanlığı, cemiloztep@gmail.com

ÖZET

Yapılan araştırmalar; insanların, sosyal ağlar, web siteleri gibi sanal gerçeklik ortamları ve medya ile tanışma yaşının psikoloji ve eğitim bilimi gibi disiplinlerin beklediğinden daha erken olduğunu ve bu ortamlarda gün geçtikçe daha fazla zaman harcadıklarını ortaya koymaktadır. Ancak tartışmaya açık olan bu konu televizyonun ya da internet tabanlı uygulamaların kullanılabilirliğini ve onlara olan ilgiyi azaltmamaktadır. Gerek televizyon gerek internet ortamında çocuklar için yararlı, gelişimi destekleyecek metinlerin yanı sıra bilimsel dayanağı olmayan ya da doğruluğu farklı kaynaklarca desteklenmeye çalışılmamış metinler ile yanlış, belirli çıkarılara hizmet eden metinler, iletiler ya da onların gelişim basamaklarına uygun olmayan içerikler yer alabilmektedir. Buradan hareketle çocuklara, okurken kod çözmenin ötesinde beceriler kazandırmak önemlidir. Bu beceriler arasında sayılabilecek eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi gerekliliği, Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri arasında yer almaktadır. Televizyon ve internetten bireye doğru; yararlı ya da zararlı, doğru ya da yanlış yönlendirici çeşitli içeriklerle gerçekleşen yoğun bilgi akışına karşı bireyi güçlendiren ve eleştirel farkındalığını arttırmayı amaçlayan yaklaşımlardan biri eleştirel okuryazarlıktır (Dal & Öztep, 2016). Eleştirel okuryazarlık; dil, okuryazarlık ve “güç” arasındaki ilişkiyi ele alan, metinlerin kimi güç odaklarına hizmet edip kimi dezavantajlı ya da sesi duyulmayan gruplara hizmet etmediği konusunda farkındalığı olan okuyucular yaratmaya odaklanmış bir okuryazarlık yaklaşımı olarak tanımlanabilir. Bir beceri olarak ise; insan ilişkilerindeki gücü, eşitsizliği ve adaletsizliği daha iyi anlayabilmek için metinler yoluyla kendine sunulanı olduğu gibi kabul etmek yerine metinleri sorgulayıcı bir tutumla okuyabilme, bu metinleri yeniden oluşturabilme ve metin bağlamından yola çıkarak kendi ve başkalarının bağlamını dönüştürebilme yeteneği olduğu söylenebilir. Çocukların gelişim düzeylerine uygun biçimde düzenlenmiş eleştirel okuryazarlık uygulamaları ile okulöncesinde çocukların dili ve metinleri kullanma becerisinin desteklendiği çalışmalara yurt dışındaki alanyazında ulaşılmıştır (Felderman, Wood ve Vasquez, 2013; Stribling, 2014; Vasquez, 2007; Wood, 2005; Wood & Vasquez, 2012; Akt. Dal & Öztep, 2016). Bu çalışmaların ortak özelliğinin; metinlerin çoğunlukla ideolojik yollarla kendi dünyalarını, kültürlerini ve kimliklerini nasıl oluşturduğunu görebilen ve tüm bunları yeniden yapılandırabilmek için yine metinleri sosyal bir araç olarak kullanan öğretmenlerin ve öğrencilerin birlikte çalıştığı bir sınıf ortamı oluşturmak olduğu görülmüştür (Dal & Öztep, 2016). Eleştirel düşünme, sosyal ve kültürel farklılıklara saygı duyma, empati geliştirebilme gibi beceri ve tutumlar Okul Öncesi Eğitimin Programı (OÖEP)’nin de amaçları ve öğrenci kazanımları arasında yer almasına karşın Türkçe alanyazında okul öncesi dönem için eleştirel okuryazarlık konulu bir çalışmaya rastlanmamıştır. Okul öncesi dönemdeki çocukların sorgulama, eleştirel düşünme ve “kelime ve dünyayı okuma” becerilerini geliştirmek için hazırlanan etkinliklerle desteklenmiş olan bu çalışmanın, okul öncesi öğretmen adaylarına ve öğretmenlerine, sınıf öğretmenlerine, bu konuda çalışma yapacak okul öncesi eğitimi ve sınıf eğitimi lisansüstü öğrencilerine erken eleştirel okuryazarlık yaklaşımını temel alan etkinlikler geliştirebilme ve uygulayabilme konusunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışma için öncelikle yurtdışında erken çocukluk eleştirel okuryazarlık çalışmalarından sınıf içi ve dışı uygulama örnekleri ortaya konmuş daha sonra OÖEP’nda yer alan kazanım ve göstergeler ile erken eleştirel okuryazarlık becerileri göz önünde bulundurularak çeşitli etkinlikten oluşan bir modül tasarlanmıştır. Örnek etkinliklere ilişkin uzman görüşü alınmıştır. Öneriler doğrultusunda etkinliklere son biçimi verilmiştir. Erken eleştirel okuryazarlık becerilerini desteklemek için hazırlanmış olan bu etkinliklerin, okul öncesi eğitimi ve sınıf öğretmenleri ile bu konuda çalışma yapacak araştırmacılara ilham kaynağı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Erken çocukluk dönemi, erken eleştirel okuryazarlık etkinlikleri, okul öncesi eğitim

OKULÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ ROBOKOD ATÖLYESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Melek ALTIPARMAK KARAKUŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
melekaltiparmak@gmail.com
Öğretmen Mustafa Turan YILDIRIM, Milli Eğitim Bakanlığı, wustafaturan@gmail.com

ÖZET

Okul öncesi öğretmenlerine yönelik Eğlenirken öğrenme ilkesine göre hazırlanmış oyun destekli Robotik Kodlama eğitimi ile öğretmenler, 4-7 yaş grubu öğrencileri ile beraber elektronik dünyasının dili kodlama yapmayı öğreneceklerdir. Robotik ve kodlamada; okulöncesi öğretmenlerin sınıf ortamını nasıl düzenlenmeleri gerektiği, basılı materyaller ile algoritma mantığı-etkinlikleri ile çocukları kodlama ile nasıl tanıştırebilecekleri konusunda bilgi verilecek ve örnek uygulamalar yapılacaktır. Sonrasında okulöncesi öğretim için tüm dünyada kullanılmakta olan kodlama programları tanıtılacak (Code.org, CodeMonkey, Scratch jr. vb.) ve online veya çevrimdışı programlar üzerinden örnek projeler geliştirilecektir. Code.org uygulamasının mantığı ile akış şemalarının gösterilmesi, CodeMonkey uygulamasının mantığı ile akış şemalarının gösterilmesi, döngülerin gösterilmesi, Scratch Jr. kullanımı ve örnek proje geliştirme etkinlikleri yapılacaktır. Tabletteki kodlama uygulamalarının tanıtımı yapılacak ve örnek etkinlikler gerçekleştirilecektir(Turtle, Lightbot, Code Karts, Kidbot, Box Island). En yaygın olarak kullanılan Bee-bot ve Cubetto robotik etkinlikleri ile çocuklara daha küçük yaşlardan itibaren karşılaştıkları problemlere çok yönlü çözümler sunma, sistemli düşünme, olayları ilişkilendirme, farklı ve yaratıcı düşünme, takım halinde çalışabilme gibi becerilerin kazandırılması hedeflenecektir. Kazandırılacak olan beceriler; onların hem zeka gelişimlerine destek olacak ve hem de akademik başarılarına katkı sağlayacaktır. Çocuklar hareketlendirdikleri robotlar ile kendi hayal ettikleri etkinlikleri gerçekleştirecekler ve bu süreçte mühendislik algıları oluşacaktır. BeeBot tanıtımı ve kullanımı, Bee-bot robotun hazır matlarını kullanarak görevlerin gerçekleştirilmesi ile Cubetto tanıtımı ve kullanımı, Cubetto Robotunun hazır haritasının ve hikaye kitabını kullanarak görevlerin gerçekleştirilmesi ile çalıştay son bulacaktır.

Anahtar sözcükler: Kodlama, okulöncesi öğretmenleri, robotik

OYUNLA MATEMATİK EĞİTİMİ

Öğretmen Nurşen KAYA, Mektebim Okulları, nursenkaya907@gmail.com

ÖZET

21. yyda matematik öğrenimi gereklilik değil zorunlu hale gelmiştir. Ancak matematiğe karşı korku, ön yargı, öğrenme isteğinin azalması, yapamayacağım duygusu, ilginin azalması ve öğrenmenin bir işe yaramayacağı düşüncesi söz konusudur. Matematik derslerinde ön yargının oluşmasının temel nedenlerinden biride hazır kuralların verilip ezberlenmesi istenilmesi ya da tek düze eğitimle öğrenciden matematiği öğrenmesinin beklenmesidir. Bu yöntemlerle matematiğin keşfedilebilir dünyasının kapıları kapatılmaktadır. Oysa matematik her birey için keşfedilmeye değer bir bilimdir. Poisson matematiğin önemini vurgulamak için “Hayatta yaşamaya değer iki şey vardır; matematiği keşfetme ve matematiği öğretme.” demiştir. Bu yolda oyunla öğretimi seçme sebebimiz, oyunun sadece eğlenceden ibaret olmadığı kişinin kendi kendine öğrenme yetisinin kazandığı ve farklı stratejiler, düşünme yolları geliştirmeye olanak sağlamasıdır. Aynı zamanda oyunda gönüllülükte esastır. Bu şekilde öğrenme zorunluluk değil gönüllülük esasına dayanılır. Bununla beraber oyunla matematik eğitimindeki problemlerden birinin önüne geçilmiş olacaktır. Bu çalışmada matematiği keşfetme, öğrenme oyun yolu ile gerçekleştirilmiştir. Kurallar ders içinde hazır olarak öğrenilmesinden ziyade oyun içinde keşfedilerek öğrenilmesi sağlanmıştır. Oyun ile öğrenme yöntemi kullanarak matematikte sayılar arasındaki gizem fark ettirmeye ve öğrenmeyi kalıcı hale getirmeye çalışılmıştır. Birçok kazanımı içine alan farklı tarz oyunlarla matematik eğitimine yeni bir boyut katma hedeflendi. Oyunlarla aynı zamanda geri bildirim ve değerlendirme süreçleri de değerlendirilip örnekler sunuldu. Öğretmenlere birer örnek, eğitim materyali sunabilme ve fikir alışverişinde bulunabilme amaçlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Matematik, oyun, oyunla eğitim

PERİTEXTUAL OKUMA VE RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI

Öğretmen Kamil Ersin ARAÇ, BJK-Kabataş Vakfı Okulları, kamilersinarac@gmail.com

ÖZET

Çalıştayın amacı, öğretmenlerin öğrencilerine kitap okumasının onların okuryazarlıklarını artıracaklarını göstermektir. İlkokuma yazma eğitimine ilişkin literatür incelendiğinde, çocuklara sesli kitap okuma üzerine çok sayıda çalışma karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırmaların ortak yönü, çocuklara kitap okumanın, onların tüm okuryazarlık becerileri üzerinde güçlü bir etkisinin olduğudur. Bu etkinin; okumaya ilişkin olumlu tutum geliştirme, yazılı ve sözlü dil arasındaki farkı anlama, kitapların işlevlerinin farkına varma, hikâyelere ve hikâye yapısına ilişkin anlayış geliştirme gibi konular üzerinde olduğu görülmektedir. Sesli kitap okumanın ayrıca, kelime bilgisi, dinlediğini anlama ve genel olarak bağımsız okuma ve yazma becerilerinin gelişimi üzerinde de olumlu etkileri olduğu ifade edilmektedir. Resimli hikâye kitapları çocukların hayal gücü ile okuduğu metin arasında ilişki kurmasını ve üst düzey yorumlamalar yapmasını sağlamaktadır. Çocukların resimler üzerinden yapacakları çıkarımlar zihin haritalarını ve olaylara bakış açılarını bütünsel bir şekilde ortaya koyacaktır. Resimli çocuk kitapları ile ilgili olarak üzerinde durulması gereken diğer bir husus da çocukların hikâye içerisinde sorgulama yapmasını (eleştirel okuma) sağlamasıdır. Bu çerçevede çalıştayda, öncelikle çocuk edebiyatı ürünlerinin, özellikle de resimli çocuk kitaplarının öğretim sürecinde kullanımına dikkat çekmek amaçlanmıştır. Ardından literatür bilgilerinden hareketle resimli çocuk kitapları aracılığıyla düşük düzey becerilerden (peritextual okuma) üst düzey becerilere (metinler arası ve eleştirel okuma) okuma sürecinin nasıl yapılandırılabilirliği ve çocukların okuryazarlık becerilerinin nasıl geliştirilebileceği üzerinde durulacaktır. Resimli kitapların kılıfı, ön ve arka kapakları, ön kapaktan sonra ve arka kapaktan önce yer alan boş sayfalar, iç kapak, başlık sayfası, yayıncı, resimleyen (illustrator) ve editör bilgilerinin yer aldığı sayfalar ve ithaf sayfası gibi unsurlar peritext olarak ifade edilerek öğretmen ve öğretmen adaylarında resimli çocuk kitaplarına karşı farkındalık oluşturulmaya çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Eleştirel Okuma, İlkokul, Metinler Arası Okuma, Peritextual Okuma, Resimli Çocuk Kitapları

PROBLEM ÇÖZME SÜRECİNDE YÖNLENDİRME KARTI TASARLAYALIM, AMA NASIL?

Öğretmen Dr. Ramazan DİVRİK, Milli Eğitim Bakanlığı, rdivrik42@gmail.com
Öğretmen Fatma DİVRİK, Fatih İlkokulu, fdivrik38@gmail.com

ÖZET

Problem çözme, çözüm yolunun bilinmediği bir matematiksel duruma çözüm arama süreci olarak tanımlanmaktadır. Matematik öğretim sürecinde de problem çözme temel matematiksel beceriler arasında yer alan en önemli becerilerden biri olarak görülmektedir. Mayer (2002) problem çözmeyi bireysel bir aktivite olarak tanımlamış ve bu süreçte, öğrencinin eski bilgilerini kullanarak yeni karşılaştığı ve daha karmaşık olan bir duruma uygun bir çözüm yolu bulması gerektiğini ifade etmiştir. Bu kapsamda temel eğitim matematik öğretim sürecinde öğrenciler problemleri çözerken onları yönlendirecek onlara rehber olacak birtakım materyallere ihtiyaç duymaktadır. Bu materyallerden birisi de öğrencilerin üstbilişsel bilgi ve becerilerinin gelişimine katkı sağlayan Yönlendirme Kartları'dır. Yönlendirme kartları dışsal olarak oluşturulan bilişi yansıtıcı aktiviteler içeren materyallerdir. Bu materyallerde genel olarak basit sorular, tamamlanmamış cümleler, açık uygulama talimatları veya özel bir öğrenme durumu için hazırlanmış resimler veya grafikler bulunmaktadır. Problem çözme sürecinde de iyi tasarlanmış ve uygulamaya hazır yönlendirme kartları sayesinde öğrenciler, problemleri çözerken nasıl davranmaları gerektiği konusunda bilgi sahibi olarak kendi öğrenmelerini planlayıp izleyebilirler. Bu kapsamda çalıştayın amacı, katılımcılara temel eğitim matematik dersi problem çözme sürecinde kullanabilecek yönlendirme kartlarının nasıl hazırlanacağı konusunda bilgi vermek ve bu materyallerin tasarlanmasını sağlamaktır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için çalıştay üç aşamada gerçekleştirilecektir. Birinci aşamada, problem çözme süreci, üstbiliş ve yönlendirme kartı hakkında katılımcılar bilgilendirilecektir. İkinci aşamada, katılımcıların problem çözme sürecinde kullanılacak bir yönlendirme kartı hazırlamaları sağlanacaktır. Son aşamada ise katılımcılar tarafından hazırlanan yönlendirme kartlarının sunumu yapılarak örnek bir problem üzerinde uygulaması yapılacaktır. Bu sayede yönlendirme kartlarının nasıl hazırlanacağı konusunda bilgi sahibi olan katılımcıların sınıf içi uygulamalarda bu kartları kullanmaları onların mesleki gelişimine büyük katkı sağlayacağı gibi öğrencilerinin problem çözme becerilerinin gelişimine de katkı sunacağına inanılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Matematik öğretimi, problem çözme, üstbiliş, yönlendirme kartı

PROBLEM KURALIM... PEKİ YA NEREDE BENİM DEĞERLENDİRME KURALIM?

Dr. Öğrt. Üyesi Emre EV ÇİMEN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, evcimen@ogu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Sümeyra DOĞAN COŞKUN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, s-dogan@ogu.edu.tr

ÖZET

Bu çalıştayın amacı; sınıf öğretmenlerinin, sınıf eğitimi lisans ve lisansüstü öğrencilerinin İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programında yer alan; öğrencilerin problem kurma becerilerinin artırılmasına yönelik etkinlikleri etkileşimli atölye çalışması ile sunmaktır. Çalıştayda, katılımcıların problem kurma etkinlikleri konusunda bilgi kazanmaları ve öğrencileri tarafından kurulan problemleri değerlendirebilecek deneyime sahip olmaları amaçlanmaktadır. Hedef kitlesi “Sınıf Öğretmenleri, Sınıf Eğitimi Lisans ve Lisansüstü Öğrencileri” olarak belirlenen çalıştay matematik eğitimcileri ve öğretmenlerine de açık olup toplam “120 dakika” sürecek şekilde planlanmıştır. Çalıştay grup çalışmasına uygun, U oturma düzeninde düzenlenmiş masaları olan bir salonda karşılıklı iletişime ve etkileşime dayalı bir biçimde gerçekleştirilecektir. Problem kurma, ilkokulda matematik öğretiminde problem çözme ile birlikte yer alan ve kazanımlarda da yer verilen önemli bir beceridir. Öğretim programı ile uyumlu biçimde ders kitaplarında da problem kurma etkinliklerine yer verilmekte olup, öğretmenlerin sınıf içinde kendi matematik problemlerini kuran ve öğrencilerin de problem kurmalarını sağlayan özellikte olmaları istenmektedir. Buna karşılık öğretmenlerin çoğunluğu sınıf içi uygulamalarda problem kurma etkinliklerinin nasıl gerçekleştirileceği ve kurulan problemlerin nasıl değerlendirileceği konusunda bilgi sahibi değildirler. Amacı, katılımcılara, uygulamalı bir biçimde bilgi ve deneyim kazandırmak olan bu çalıştay Bilgi, Oluşturma, Analiz ve Değerlendirme olmak üzere dört aşamada gerçekleştirilecektir. Her bir aşama ve içeriklerine ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir. Birinci Aşama: Problem, problem kurma konusuna ve problem kurma türlerine genel bir bakış sağlamak ve problem kurma becerisinin temel eğitimdeki önemi ve çocukların akademik gelişimi üzerindeki etkilerini ele almak içeriği ile katılımcıların görüşlerini de alarak videolar ve çeşitli etkinlikler ile birlikte problem kurma konusunda genel bir giriş yapmaktır. İkinci Aşama: Hikaye kartları, hikaye oluşturma küpleri gibi esnek malzemeler; alışveriş, restoran, tur gibi broşürler ve grafik, tablo, görsel gibi temsiller kullanılarak küçük gruplarla “serbest, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmış problem kurma” etkinliklerini içermektedir. Üçüncü Aşama: Kurulan problemlerin farklı gruplar tarafından problem kurma ve yaratıcılık bağlamında kriterler belirlenerek değerlendirilmesi, sonrasında ise her bir grubun problem kurma ve değerlendirme tecrübesini katılımcılarla paylaşması içeriğinden oluşmaktadır. Dördüncü Aşama: Katılımcılar tarafından kurulan problemlerin değerlendirilmesine yönelik ortak bir çerçeve ortaya konulması, alanyazında problem kurma değerlendirme çerçevelerinin uygun örnekler eşliğinde sunulması planlanmıştır. Yukarıda verildiği biçimde dört aşamada gerçekleştirilecek çalıştayın sınıf içinde problem kurma etkinlikleri gerçekleştirmek ve kurulan problemlerin değerlendirilmesi konusunda bilgi sahibi olmak isteyen katılımcılara faydalı olması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: İlkokulda matematik eğitimi, problem kurma, problem kurma değerlendirme çerçevesi, problem kurma etkinlikleri

ŞIFALI BİTKİLERİ ÖĞRENIYORUM SAĞLIKLI YAŞIYORUM

Öğretmen Recep UÇAN, Zeytinburnu Şehitler Bilim ve Sanat Merkezi, polimer76@hotmail.com

ÖZET

İnsanlar yazılı tarih öncesinde bitkileri yiyecek olarak ve tedavi amacıyla kullanmaktadır. İnsanlar zaman içerisinde deneme yanılma yolu ile bazı bitkilerin hastalıkları iyileştirmede yardımcı olduğunu keşfetmiştir. Yurdumuzda bulunan bitki türü sayısının 10.000'e yakın olduğu bilinmektedir. Bu rakam, ülkemizin bitki çeşitliliği açısından ne derece zengin olduğunu açıkça göstermektedir. Anadolu halkının yabancı bitkileri tıbbi amaçla kullanması çok eski yıllardan günümüze kadar uzanmaktadır. Anadolu'yu her yönüyle konu alan çalışmalar Cumhuriyet döneminde güncellik kazanarak öne çıkmış ve bu alanda araştırmalar ve yayınlar başlamıştır. Kırsal bölgelerde, hastalıkları tedavi etmek için genellikle çevrede yetişen veya yetiştirilen bitkiler kullanılmaktadır. Şehirlerde ise eczane ve beslenme desteği satan mağazalar veya aktarlardan sağlanmaktadır. Öğrencilerinin çoğunluğunun şifalı bitkileri tanıdıkları ancak daha az kullanılan bitkiler olan çiriş otu, gül hatmi ve pelin otu bitkilerini daha az bildikleri görülmektedir. Bu bitkilerin tedavi edici pek çok özelliği de bulunmaktadır. Gençlerin bilinen bitkiler dışında da ülkemizde yetişen ve bilinmeyen şifalı bitkileri tanımaları sağlanmalıdır. Bu amaçla onları eğitici, bilgi sahibi olmalarını sağlayıcı eğitim programları yapılarak farkındalık oluşturmalıyız. Bu atölye çalışmamızda okul bahçelerinin yaşam alanlarına nasıl dönüştürülebileceği ile ilgili Zeytinburnu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğümüzün, Zeytinburnu Tıbbi Bitkiler Bahçesi ile birlikte yürüttüğü Şifalı Bitkileri Öğreniyorum Sağlıklı Yaşıyorum projesi çalışmaları çıktılarını paylaşılacaktır. Okul Öncesi, İlköğretim ve orta eğitim kurumlarında uygulanabilecek örnek çalışmalar atölye kapsamında gerçekleştirilecektir. Atölyede, Şifalı Bitkileri Öğreniyorum Sağlıklı Yaşıyorum projesinin hayata geçirilme aşamasıyla ilgili giriş yapılacaktır. Daha sonra birbirinden farklı eğitim- öğretim kademelerinde ve farklı branşlarda uygulanacak ders planları paylaşılıp üzerinde tartışılacaktır. Son bölümde ise katılımcılar 5 er kişilik gruplar halinde örnek ders planı hazırlama aşamasını tamamlayacaklardır.

Anahtar sözcükler: Bahçe, sağlık, şifalı bitkiler

SINIFLARDA PSİKODRAMA UYGULAMALARI

Dr. Öğrt. Üyesi Ertan GÖRGÜ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, ertangorgu@gmail.com

ÖZET

Psikodrama, Avusturyalı hekim ve psikiyatri uzmanı Jacob Levy Moreno tarafından, 20. yüzyılın başlarında geliştirilmiş olan bir psikoterapi kuramı ve yöntemidir. Bireyin grup içinde gelişmesini ve iyileştirilmesini hedefleyen bir teknik ve yöntemlerden bütünüdür. Bu özelliği sınıflarda uygulamak açısından bu yöntemi öne çıkarmaktadır. Psikodrama, kişilerin ilişkilerini, bu ilişkilerde yaşadıkları sorunları, çatışmaları ve kendi iç dünyalarını spontan bir biçimde, bir oyunun içinde rol alarak incelemelerini ve farkındalığa ulaşmalarını sağlamaya çalışır. Bir psikodrama oturumu 3 safhadan oluşur. Isınma, oyun, paylaşım. Isınma: Grubun ve protogonistin yapılacak çalışmaya hazır ve istekli olması. Oyun: Çalışmanın yapılması. Paylaşım: Çalışma sonucunda tüm üyelerin bir araya gelerek yapılan çalışmayla ilgili geribildirimde bulunmasıdır. Psikodrama da kullanılan üç önemli temel teknik ise; “eşleme” “rol değiştirme” ve “ayna”dır. Bu üç temel teknik hemen her çalışmada mutlaka kullanılır. Çocuklar gelişim sürecinin bir özelliği olarak çoğunlukla aktiftirler. Bu nedenle psikodrama uygulamaları çoğu zaman çocuklarla oldukça kolaydır. Psikodrama, birbirleriyle ilk kez tanışan gruplarda, farklı grupların birleştiği sınıflarda, sınıflardaki çatışmayı çözmek için ya da yaratıcılığı geliştirmek için kullanılabilir. Bir psikodrama tekniği olarak sosyometri sayesinde ise sınıflardaki arkadaş örüntülerini, sınıftaki alt grupları, yalnızları, sınıfın en çok sevilen öğrencisini, lider öğrencisini saptamak mümkündür. Bu çalışmada amaç, öğretmenlerin bahsedilen bu teknikleri kendi üzerlerinde deneyimleyerek öğrenmelerini ve bazı teknikleri kullanarak sınıflarında var olan problemleri çözme ya da önleme becerisini kazanmalarını sağlamaktır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen, problem çözme, Psikodrama, sınıf

SON DÖNEM OSMANLI MATEMATİK METİNLERİ - İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Öğretmen Dr. Satı CEYLAN, Burhaniye Bilim ve Sanat Merkezi, ceyslansati@hotmail.com

ÖZET

Çalıştayın amacı: Bu çalıştayda ilgili olan öğretmenlerimizle Son Dönemde Salih Zeki tarafından yazılmış Osmanlıca Matematik Kitaplarını inceleyecek ve 100 yıl önceki Matematik Kitaplarındaki Matematik Terimlerini ve İlk/Orta Okul Matematik Müfredatı hakkında fikir sahibi olacağız. Salih Zeki, önde gelen son dönem Osmanlı matematik bilginlerindedir. İkdam, Darüşşafaka ve İktisadiyat gazeteleri ile Darülfünun dergisine sayısız katkıda bulunmuştur. Dönemin ünlü bilginleriyle matematik ve fen bilimleri konusunda yazılı tartışmalara girdi ve bu konularda bir kısmı ders kitabı olmak üzere çok sayıda yapıt vermiştir. Arap Alfabetini bilen Matematiğe ilgi duyan herkes çalışmaya katılabilir. Toplamda 20 kişiyle gerçekleştirilecek olan çalışmada 4er kişilik gruplar halinde çalışma yapılacaktır. Bu şekilde çalışılabilecek herhangi bir sınıf ortamında çalışma gerçekleştirilebilir. Öncelikle Osmanlıca dilinin genel mantığının çözebileceğimiz bir matematik cümlesini analiz ederek yola çıkacağız. Daha sonra katılımcılarla birlikte her grup için çalışma ortamında mevcut bulunan Orijinal Osmanlıca Matematik Kitaplarını inceleyerek Künyelerini ve İçerikleri belirleyeceğiz (Yazım yılı, okutulduğu sınıflar, yazar, baskı yeri ve içindekiler). Eserin içindekilerden hareketle genel olarak son dönem Osmanlı matematik metinlerinden örnek okumalar yaparak Osmanlı Medreselerinde verilen eğitim öğretim yöntem ve teknikler hakkında genel bir değerlendirme ve tartışma ortamı oluşturmak.

Anahtar sözcükler: Matematik Eğitimi, Osmanlı Medreseleri, Salih Zeki

SOSYAL AĞ TABANLI ÖĞRENME

Uzman Burak YILMAZSOY, burakyilmazsoy@hotmail.com

ÖZET

Eğitimde teknoloji kullanımının öneminin artmasıyla birlikte eğitsel uygulama ve öğretmenlerin niteliklerinin de değiştirilmesi kaçınılmaz olmuştur. Eğitsel süreçlerde teknoloji ve web teknolojilerinin kullanılması işbirlikçi eğitimi desteklemekte, öğrenci motivasyonunu arttırmakta, akademik başarılarının yükselmesine ve iletişimlerinin kolaylaşmasına katkı sağlamaktadır. Sosyal ağ tabanlı öğrenme ortamları sosyal ağların paylaşım yapma, yorum yapma, paylaşımları beğenme gibi özelliklerini barındırmasının yanında; sınav, ödev, veri paylaşımı, tartışma ve öğrenci istatistikleri gibi özellikleri de barındırarak daha etkileşimli bir ortam sunmaktadır. Bu çalıştayın amacı katılımcıların sosyal ağ tabanlı öğrenme ortamlarına yönelik farkındalıklarını arttırmak ve öğretim süreçlerinde kullanmalarına yönelik bilgileri içermektedir. Bu bağlamda uygulama sürecinde Edmodo eğitsel sosyal ağı kullanılacaktır. Facebook sosyal ağı ile işleyiş ve yapı bakımından benzerlik gösteren Edmodo eğitsel sosyal ağı öğrenciler ve öğretmenler tarafından kolaylıkla kullanılabilir. Edmodo eğitsel sosyal ağı sistemine kolay erişilebilmesi, ücretsiz ve mobil uygulamasının olmasından dolayı en popüler eğitsel sosyal ağlar arasında yer almaktadır. Sisteme kayıt olunarak başlayan bu öğrenme süreci, öğretmenlerin ders oluşturması ve derse ait grup kodunun öğrencilerle paylaşımının ardından öğrencilerin sisteme girmesiyle hazır hale gelmektedir. Eğitsel süreçlerde öğreticilerin teknolojiyi aktif bir şekilde kullanmaları, derse hazırlık yapması, bu ortamlara yönelik oyunlaştırma unsurlarını içeren içeriklerle dersleri işleme, öğretimi düzenleme, öğrencilerle iletişim kurması ve öğrencileri eğitsel amaçlar doğrultusunda teknoloji kullanmaya yöneltmesi eğitim kalitesinin artmasını sağlayacaktır. Bu çalıştayda da öncelikle katılımcılara sosyal ağ tabanlı öğrenme hakkında teorik bilgiler verilecektir. Öğrencilerin isteklendirmesini arttıran, işbirlikçi eğitim unsurlarını içeren, ödev, duyuru ve farklı aktivitelerin yapıldığı sosyal ağ tabanlı öğrenme ortamı olan Edmodo'nun araştırmacı tarafından hazırlanan eğitsel süreçte kullanımına yönelik sunum ve etkinlikler gerçekleştirilecektir. Çalıştay sonrasında öğreticilerin bu ortamları kullanarak aktif ve etkili bir şekilde ders süreçlerini gerçekleştirmeleri beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Edmodo, eğitimde sosyal ağlar, eğitimde teknoloji, eğitsel sosyal ağ

STEM ÖĞRETMEN EĞİTİMİ ENSTİTÜ MODELİ: STEM ENTEGRASYONU

Doç.Dr. Bekir YILDIRIM, Muş Alparslan Üniversitesi, bekir58bekir@gmail.com

ÖZET

Bilim ve teknolojiye meydana gelen değişim, hukuktan sağlığa kadar birçok alanı etkilemiştir. Özellikle de eğitim alanı etkilenmiştir. Eğitimde meydana gelen bu değişim neticesinde, ülkeler eğitim sistemlerinde köklü değişimler yapmış ve yapmaya devam etmektedir. Örneğin; 2013 yılında Amerikanın gelecek nesil fen standartlarına mühendislik uygulamalarını ekleyerek teknolojik gelişmelerin ilerlemesini sağlamıştır. Bu durum eğitimde meydana gelen değişimlerden en güzel örneklerden birini oluşturmaktadır. Ayrıca, ülkeler 21. yy iş dünyasında ayakta kalabilecek, rekabet etme becerisi yüksek, girişimci, yaratıcı, problem çözme becerisine sahip bireylere de ihtiyaç duymaktadır. Bu sebeple de ülkeler eğitim sistemlerinde değişiklikler yapmıştır. Ülkeler bilim ve teknolojiye ilerlemek, 21. yy iş dünyası için gerekli niteliklere sahip bireyleri yetiştirmek için yeni eğitim yaklaşımlarına ilgi duymuştur. Bu eğitim yaklaşımlarında biride STEM eğitim yaklaşımıdır. STEM eğitim yaklaşımı, bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarının entegre bir şekilde günlük yaşam ile ilişkilendirilerek verildiği bir yaklaşımdır. Bu eğitim yaklaşımında bireylerin öncelikle bilgi birikimlerinin arttırılması sağlanır sonrasında bir problem durumu verilir ve verilen problem durumuna çözüm üretmeleri istenmektedir. Bu sebepten, STEM eğitim yaklaşımının sınıfta uygulanabilmesi için alan bilgisi, pedagoji bilgisi, bağlam bilgisi, entegrasyon bilgisi ve 21. Yy beceri bilgilerinin bilinmesi önem arz etmektedir. Bu yüzde STEM eğitimini sınıflarda uygulayacak kişilerin öğretmenler olduğu düşünüldüğünde öğretmen eğitimlerinin önemli olduğu söylenebilir. Nitekim, alanyazın incelendiğinde, öğretmen eğitimleri ile ilgili yapılan birçok kavram yanılgısının olduğu da görülmektedir. Bu noktada, STEM öğretmen eğitimleri için en az 80 saatlik bir eğitim verildiği mesleki gelişim programlarının planlanması önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Öğretmenlerin STEM eğitimi konusunda bilgilerinin arttırılması ve bu alanda uzun soluklu bir eğitim almaları için STEM Öğretmen Eğitimi Enstitü Modeli ortaya çıkarılmıştır. Bu modelde amaç öğretmenlerin STEM eğitiminde mesleki gelişimlerini sağlamaktır.

Anahtar sözcükler: Mesleki gelişim, öğretmen, STEM

TANGRAM ETKİNLİKLERİ İLE MATEMATİK ÖĞRETİMİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sümeyra AKKAYA, İnönü Üniversitesi, sumeyra.akkaya@inonu.edu.tr
Lisans Öğrencisi Advıye Nida YILDIZ, İnönü Üniversitesi, nida44-@hotmail.com

ÖZET

Çevremizde kullandığımız eşyaların çoğu geometrik şekil ve cisimlerden oluşmaktadır. Tangram, iki büyük üçgen, bir orta büyüklükte üçgen, iki küçük üçgen, bir kare ve bir paralelkenardan oluşan bir bulmaca türüdür. Bulmacalar öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirirken aynı zamanda konuya odaklanmalarını sağlar. Matematik öğretiminde özellikle okul öncesi ve ilkokul döneminde somut materyaller kullanmak öğrencilerin merak duygusunu arttırarak onların derse güdülenmelerini sağlar. Tangramlar, simetri, çevre hesaplamaları, büyüklük-küçüklük, benzerlik ve denklik arasındaki ilişkileri ortaya çıkararak öğrencilerin geometrik düşünme düzeyi hakkında bilgi verirken aynı zamanda şekiller kullanılarak nesnelere benzetme çalışmaları yapmaları ile de yaratıcılığı desteklemektedir. Çalıştayda, tangram bulmacaları kullanılarak Matematik Öğretiminin etkililiğinin arttırılmasına ilişkin etkinlikler yapılması amaçlanmaktadır. Tangram etkinlikleri ile öğrencilerin Matematik Dersi Geometri Öğrenme Alanına ilişkin seviyelerini belirleme, tangramlar ile yaratıcılığı destekleme, Matematik Öğretiminde tangramların nasıl kullanılabileceğine ilişkin etkinlikler (Simetri çalışmaları, Örüntü çalışmaları, vb.), Tangram etkinliklerinin aynı zamanda okul öncesi ve ilk okul dönemine uyarlamalarının yapılması amaçlanmaktadır. Çalıştaya katılabilecek kişi sayısı 30 kişidir. Çalıştayı hedef kitlesinin; Sınıf Öğretmenleri ve Temel Eğitim Bölümü Lisans Öğrencilerinden oluşması planlanmaktadır. Çalıştayı gerçekleştireceği ortamda, 30 adet masa ve sandalye düzeninin oluşturulması planlanmaktadır. Tangramlar, ve diğer malzemeler çalıştay lideri tarafından sağlanacaktır. Aynı zamanda basit yöntemlerle atık kağıtlardan tangram elde etme yöntemi de gösterilecektir. Çalıştayı 45 dakika sürmesi planlanmaktadır. Çalıştay sonunda katılımcılar ile oluşturdukları şekillerden ortak bir hikaye oluşturulması hedeflenmektedir.

Anahtar sözcükler: Matematik Öğretimi, Tangram, Temel Eğitim

TEMEL EĞİTİMDE OYUN, OYUNLAŞTIRMA VE EĞİTSEL OYUN TASARIMI

Öğretmen Çağatay ÇAKMAK, Yaşamkent Şener Çakmak İlkokulu,
cakmakcagatay05@gmail.com

Öğretmen Resul AYDOĞAN, Özel Eksen Okulları, resulaydogan92@gmail.com

ÖZET

İngilizce’de “game” ve “play” olarak iki farklı kavram varken, Türkçe’de ikisi de “oyun” olarak geçmektedir. (Samur, 2016) Play daha çok okul öncesi dönemde kullanılmaktadır. Öğretmenler Playi eğlence amaçlı olarak derslerine entegre etmektedirler. Çalıştayımızda izlemek istediğimiz yol, Playin Gameden farklarını anlatarak, Gamein Educational Game(Eğitsel Oyun) olarak kullanılması uygulamalı bir biçimde aktarılacaktır. İlkokullarda Temel Derslerin eğitsel oyunlarla zenginleştirilebileceğini, öğretmenlerin eğitsel oyun tasarlayabileceklerini ve tasarladıkları oyunu sınıflarında sunmalarını amaçlamaktayız. Oyunlaştırma yeni bir kavram olmakla beraber, öğretim sürecine oyun mantığını oturtma, oyun öğelerini eğitime yansıtmaya çalışma fikri yeni değildir. (Samur, 2016) Fiziksel oyunlaştırma örnekleri vardır. Dijital oyunlaştırma örnekleri gün geçtikçe artmaktadır. Dijital çağın gerektirdiği 21.yy becerilerini öğrencilerimize kazandırmak gerekirken dijital oyunlaştırmalar kullanmamız gerekmektedir. Eğitsel oyunlaştırmalar, eğitimde oyunlaştırmının önemini arttırmaktadır. Bu oyunlaştırmalar öğrencilerin başarı durumunu ölçerken, içsel motivasyonu arttırmayı amaçlamaktadır. Davranış değişikliği ile beraber öğrencilerin akademik başarısını güçlendirir. Eğitsel oyunlar tasarlayan öğrencilerin derse ilgisi artmaktadır. Eğitsel oyun sınıfta öğretmenlerin kullanması gereken önemli tekniklerden biridir. 21.yy’da Oyun Dostu Öğretmenlerin yetiştirilme isteğinin, oyun temelli öğrenme ile sağlanmasıdır. Oyun Temelli Öğrenme temel dersleri eğlenceli bir hale getirir. Temel dersler içinde oyun varsa daha zevkli hale gelmektedir. Öğretmenler bu çalıştay sonunda sınıflarında eğitsel oyun tasarlayabileceklerdir. Eğitimde oyunun öneminin farkında olacaklar. Dijital oyunlaştırmalar sayesinde öğrenci motivasyonunu nasıl artıracabileceklerini öğreneceklerdir. Rekreatif Oyunların nasıl eğitsel oyun haline getirilebileceğinden uygulamalı olarak aktarılır.

Anahtar sözcükler: Eğitsel oyun tasarımı, oyun, oyunlaştırma

TEMEL EĞİTİMİNDE MİLLÎ OYUNLARIN KULLANIMI

Doç.Dr. Yalçın BAY, Anadolu Üniversitesi, yalcinbay73@gmail.com
Doç.Dr. Neslihan BAY, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, bayneslihan@gmail.com

ÖZET

Oyunun iki yaşından itibaren aşamalarının görüldüğü erken çocukluk dönemi (Aksoy ve Dere Çiftçi, 2014, Güven ve Efe Azkeskin, 2014), bu bağlamda kimlik kazanımında, oyunda alınan roller ve deneyimler sayesinde geliştiği bir dönemdir (Yazıcı Ersoy, 2010). Çocukların millî kimlik kazanarak topluma uyumlu bir birey haline gelebilmesi, millî oyunları oynamaları ve oyunlar içerisinde var olan değerleri kazanmasıyla mümkün olacaktır (Yıldızbaş ve Apaydın, 2002; Bay, Turan ve Bay, 2015). Çalıştayın amacı, millî oyunlarımızın erken çocukluk döneminde ilkökul ve okul öncesi eğitim programları içerisinde bir yöntem olarak nasıl kullanılabileceğinin ortaya konulmasıdır. Bu bağlamda millî oyunların içerikleri, nasıl oynanabilecekleri, çocukların hangi gelişim alanlarını nasıl desteklediği ve bu oyunların hangi etkinlik/ders içerisinde kullanılabilecekleri uygulamalı olarak tartışılacaktır. Oyuna ve oyunla öğretime ilgi duyan herkes çalıştayın hedef katılımcıları arasında yer almaktadır. Çalıştayın katılımcıları 30 kişi ile sınırlandırılmıştır. Çalıştayın oyunların oynanmasına imkân tanıyacak geniş bir alanda yapılması planlanmaktadır. Yapılacak olan çalıştaya Okul Öncesi Öğretmenleri, Sınıf Öğretmenleri ile Okul Öncesi Eğitimi, Sınıf Öğretmenliği Lisans ve Lisansüstü Öğrencileri katılabilecektir. Çalıştay süresince katılımcılarla birlikte aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır. - Her milletin nesiller boyu aktararak gelen kültürel oyunları vardır. Bizim millî oyunlarımız hangileridir? - Millî oyunlar içerisinde hangi çocuklar için hangi kazanımları bulundurmuyor? -Oyun çocuğun öğrenmeyi gerçekleştirdiği ve gelecekte alacağı rolü deneyimlediği bir süreçtir. Bu süreçte millî oyunların oynanmanın rolü neler olabilir? -Kültürel oyunlar çocukların hangi gelişim alanlarını desteklemektedir? -Erken çocukluk döneminde millî oyunlar çocuklara nasıl kazandırılabilir? -Millet olarak çocuklarımızın millî oyunları bilmeleri ve oynamalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Çalıştay süresince uygulama sürecinde değerlendirilecek bazı millî oyunlarımızın isimleri aşağıda verilmiştir. 1.Yağ Satarım, 2.Tübetey, 3.Yüzük Saklama, 4.Körebe, 5.Yakan Top, 6.Uçtu Uçtu, 7.Kedi Sıçan, 8.Bezirganbaşı, 9.Mendil Kapmaca, 10.Kuyruk Yakalama, 11.Kulaktan Kulağa, 12.İstop, 13.Kim Gerek, 14. 3 Taş, 15.Köşe Kapmaca, 16.Saklambaç, 17. Sek Sek, 18. Misket, 19. Lastik Atlama, 20.Birdirbir, 21.Çuval Yarışı, 22.Yerden Yüksek, 23.Halat Çekme, 24. 5 Taş, 25. Topaç, 26. Sapan, 27.Yumurta Taşıma, 28. Aşık Vurma, 29.İp Oyunu, 30. Fırıldak Yapılacak olan bu çalıştayla millî çocuk oyunlarımızın tanıtılması amaçlanmıştır. Tanıtılan millî oyunlarımız, Oyunla Öğretim Modeli çerçevesinde kullanılabilecek ve alana katkı sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuk oyuncakları, geleneksel oyunlar, kültürel oyunlar, çocuk oyunları

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ VE DİJİTAL ÖYKÜ

Dr. Öğrt. Üyesi İrfan SÜRAL, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, isural@gmail.com
Prof. Dr. Pınar GİRMEN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, pgirmen@gmail.com

ÖZET

Bu çalıştayın amacı; katılımcıların Türkçe dersi yazma sürecinde dijital öykülerden nasıl yararlanacaklarına ilişkin örnek uygulamalar oluşturmaktır. Bu bağlamda katılımcılar, nasıl dijital öykü oluşturulduğunu ve öğrencilerle bu süreçte neler yapabileceklerini öğrenmiş olacaklardır. Dijital öyküleme, grafik, seslendirme, video, metin ve müzik gibi öğelerin bir araya getirilerek tarihi olaylar, kişisel öyküler gibi belli konularda bilginin aktarılmasında ve bu konularda öğretim yapmak amacıyla kullanılan birkaç dakikalık öyküler olarak tanımlanmaktadır. Dijital öyküleme; dil becerileri, tarih gibi temel konuların öğretimi için önemli bir araç olmasının yanında görsel beceriler, işbirliği becerileri ve teknoloji kullanımı gibi 21. yüzyıl becerilerinin gelişmesine de yardımcı olmaktadır. Dijital öykü oluşturma süreçlerinde takip edilen aşamalar alanyazında farklı sayıda ve isimlerde ele alınmaktadır. Tolisano (2008), dijital öykü oluşturma sürecini üç aşamada tanımlamıştır. Birinci aşama dijital öykü oluşturmak için hazırlık aşamasıdır. Bu aşamada, öykü metninin yazılması, öyküde kullanılacak fotoğraf, grafik, video gibi çoklu medya öğelerinin seçilmesi adımları bulunmaktadır. İkinci aşamada bilgisayar programları ya da web tabanlı uygulamalar kullanılarak resim, seslendirme, müzik gibi öğeler bir araya getirilerek dijital öykü oluşturulmaktadır. Üçüncü aşama hazırlanan dijital öykünün internet ortamına ya da bilgisayara yüklenmesidir. Barrett (2009), dijital öykü oluşturma sürecindeki aşamaları; öykü metni yazma, ses kayıt ve düzenleme, görselleri toplama, öykü oluşturma ve yayınlama olmak üzere beş başlıkta toplamaktadır. Dijital öyküleme süreci alanyazında farklı aşamalarla ifade edilmesine rağmen, dijital öyküleme sürecinin metin, müzik, resim, ses ekleme ve dijital ürünü paylaşma gibi temel öğelerden oluştuğu görülmektedir. Bu bağlamda, öğrenciler bazı bilgisayar ve web yazılımlarını kullanarak dijital öykü öğelerini (ses, resim, müzik vb.) birleştirmektedirler. Yazılı anlatımın teknoloji ile bütünleştirmeyi sağlamada işlevsel bir yaklaşım olan dijital öyküleme aynı zamanda öğrenme ortamlarının zenginleştirilmesinde önemli bir işleve sahiptir. Bu bağlamda çalıştayın ilk 30 dakikasında dijital öykülemenin teorik temelleri ile örnek uygulamalar paylaşılacak ardından katılımcıların kendi dijital öykülerini hazırlamaları uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Anahtar sözcükler: Dijital öykü, öykü, Türkçe öğretimi

ÜLKELERİN GEOMETRİSİ

Öğretmen Elvan İNAN, Bandırma Bilim ve Sanat Merkezi, inanelvan10@gmail.com

ÖZET

Ulusal ve uluslararası yapılan sınavlar dikkate alındığında öğrencilerin geometri sorularındaki başarı düzeylerinin ortalamasının altında olduğu gözlenmektedir. Bunun sebepleri arasında öğrencilerin dersi gerçek hayat ile ilişkilendirememesi yer almaktadır. Öte yandan, matematik ve sanatın iç içe yer aldığı etkinliklerde sağ ve sol beyin öğreniminin birlikte gerçekleşerek bireylerde analiz yapma ve karar verme becerisinin geliştiği bilimsel çalışmalarda ortaya çıkan sonuçlardandır. Sanat, tarih ve matematik kazanımı ile disiplinler arası oluşturulan ders etkinlikleri farklı öğrenme stillerine sahip bireylerde derse katılım düzeylerini artırarak matematik ve geometri kavramlarının daha anlamlı ve kalıcı öğrenimini sağladığı da gözlemlenen sonuçlar arasında yer almaktadır. Bu nedenle ortaöğretim matematik müfredatında yer alan geometri kazanımlarını, ülkelerin kültürel kimliğinin oluşmasında etkisi olan geometrik figürler ile ilişkilendirip eğitim sürecine entegre edilmesi soruna alternatif bir çözüm önerisi olarak değerlendirilebilir. Bu çalışma ile geometrinin sanat ile güzelleştiği, kültürel değerler ve tarih ile anlam kazandığı etkinlikler düzenlenerek öğrencilerde derse karşı olumlu tutum geliştirmek ve farklı bakış açıları kazandırmak amaçlanmıştır. Bu bağlamda, sanatsal ve kültürel bakış açısıyla matematik öğretimine ilişkin farkındalığı amaçlayan “Geometry Of Countries” isimli proje gerçekleştirilmiştir. Projede; Türkiye, Bosna Hersek, Polonya, Portekiz, Romanya ve Sırbistan olmak üzere 6 farklı ülkeden ortaokul öğrencileri gönüllü olarak katılmıştır. Proje ortakları disiplinler arası çalışmalarla, insan yaşamına eşlik eden geometrinin gerçek hayat ile ilişkisini kavramaya yönelik etkinlikler düzenlenmiştir. Proje kapsamında öğrenciler; ülkelerinin bayraklarında, tarihi değeri yüksek mimari yapılarda, geleneksel kıyafetlerde ve kültürel eşyalarda yer alan geometrik inşaları ve özelliklerini araştırmış ve yapılan çalışmaları karşılıklı paylaşmışlardır. Ayrıca ülkeler arası ortak müfredatlar belirlenerek konulara göre geleneksel el sanatlarını matematik öğretimi ile birleştirerek etkinlikler düzenlenmiştir. Çalışma sonunda tüm ülkelerin katılımıyla geleneksel filografi sanatı kullanılarak geometrik şekillerin yer aldığı “Patch Work Math” isimli ortak ürün ortaya çıkmıştır. Proje çalışmaları web 2.0 araçları ile sunularak öğrencilerin dijital okur yazarlığı alanında gelişmesi sağlanmıştır. Projede yer alan öğretmenler tarafından ortak soru havuzu hazırlanarak dijital ortamda katılımcı öğrenciler ile sınav düzenlenmiştir. Çalışmaların sonunda gözlemlenen sonuçlara göre öğrencilerde; geometri dersine karşı olumlu davranış gelişimi göstermiş, düzlemsel geometri, uzay geometri ve dönüşüm geometrisi kazanımları gelişmiş, üç boyutlu düşünme ve analitik düşünme becerisi gelişmiştir.

Anahtar sözcükler: Geleneksel el sanatları, geometri öğretimi, ülkelerin geometrisi

WEB 2.0 UYGULAMALARINDAN PLICKERS VE QUIZZ

Öğretmen Mecit CAN, Kocatepe İlkokulu Çarşamba/ Samsun, mecitcan@msn.com

ÖZET

Web eğitim araçlarından Plickers hem çok faydalı hem de çok eğlenceli bir web 2.0 uygulamasıdır. Plickers uygulaması ios ve android cihazına indirilerek uygulanmaktadır Plickers sitesi ile Cep telefonu uygulaması entegre olarak çalışmaktadır. Plickers sitesine üye olup üye girişi ile sınıf listesi oluşturulur. Burada sorular, 5 soruluk setler halinde hazırlanmakta olup 5 ten fazla soru sorulacaksa aynı başlık altında ikinci üçüncü dördüncü 5 li set oluşturulmaktadır. Siteden hazırlanan sorular Plickers uygulaması ve yansidan öğrencilere yöneltilir. Önceden hazırlanan plickers kartları (QR Kodlarını) öğretmenin cep telefonuna okutularak verilen cevapların yansidan görülebilmesi sağlanmaktadır. Bu uygulama İlkokul ikinci, üçüncü ve 4. sınıf öğrencilerine rahatlıkla uygulanabilmektedir. Bu uygulama öğrencilerin hazır bulunuşluklarını ölçmek , derslerden önce öğrencilerin konuya dikkatlerini çekmek amacıyla sınıfta tarafımdan uygulanmıştır. Öte yandan ders sonlarında öğrencilerin öğrenme seviyelerini ölçmek için kullanılmış ve öğrencilerden dönüt almamı sağlamıştır. Tüm sınıf hakkında anında istatistiki bilgiler elde etmemi sağlamıştır. Hangi öğrencilerin hangi cevabı verdiği, kaç öğrencinin hangi soruya doğru cevap verdiği, kaç sorunun ne kadar kişi tarafından cevaplandığı grafiklerle ve istatistiklerle görülmüştür. Tüm öğrencilerin aktif katılımı sağlanmakta olup derslerin tatlı rekabet içinde zevkli geçmesini sağlamış ve kalıcı olmuştur. Soruları hazırlarken görsellere ve grafiklere yer vererek çoklu zekaya hitap etmeme imkan sağlamıştır. Grafik sorularını daha çabuk kavramalarına katkı yapmıştır. Hemen hemen tüm dersler için kullandığım uygulama çocuklar tarafından sevilmiş ve sınıfımın sinerjisini artırmıştır. Bu uygulama sırasında sınıf monotonluktan çıkarak eğlenceli bir ortam oluşturmuştur. web 2.0 uygulamalarından quizz web.2.0 eğitim uygulamalarından olan <https://quizizz.com> sitesi aracılığıyla yapılan bir etkinliktir. <https://quizizz.com> adresine üye olduktan sonra öğrencilere yöneltilen sorular hazırlanır. Quiz siteden başlatılarak oluşturulan giriş kodu iletişim hatlarından öğrencilere gönderilir, öğrencilerin join.quizizz.com adresine cep telefonlarından, tabletlerinden, bilgisayarlarından giriş yapmaları sağlanır. Giriş yapan öğrenciler ana siteden görülür. Bildirilen sürede öğrencilerin girişi sağlandığında oyun (quiz) başlatılır. Soruları uygulamaya giriş yapan öğrenciler aynı anda canlı olarak cevaplandırır. Amacım bu web 2.0 uygulamasıyla öğrencilerin evdeki çalışmalarını sıkıcılıktan çıkarmak, çocukların elinden düşmeyen tablet ve cep telefonunun sadece oyun için kullanmaktan çıkarıp eğitim amaçlı kullanmalarını sağlamaktır. İlkokul ikinci , üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine kolaylıkla uygulanabilmektedir. 4. sınıf öğrencilerine uyguladığım bu uygulama ile öğrencilerin hazır bulunuşluklarını ve öğrendiklerini ölçme, pekiştirme ve öğrenmeyi zevkli hale getirmemi ve tatlı rekabeti artırmamı sağlamıştır. Alınan raporda kaç öğrencinin kaç soruya cevap verdiği, kaç soruya ne kadar cevap verildiği hangi konuda geri kaldıkları, hangi konu daha iyi oldukları teferruatlı sınav analiz raporu ile görmemi sağlamıştır. Okul saati dışında sınıfça belirlediğimiz saatte giriş kod numarasının Whatsapp üzerinden öğrencilere gönderiyorum. Aynı anda canlı olarak quizi yapıyoruz. Öğrencilerin neleri yaptığını neleri yapmadığını görüyorum. Soru sayısına ve soruların ağırlığına göre verdiğim süre sonunda oyunu (quizi) sonlandırıyorum. Daha sonra ödev kodu göndererek tekrar girmelerini sağlıyorum. İsteyenler aynı soruları tekrar cevaplandırıyor. Haftada bir veya iki kez, değişik derslerden uygulama yaparak derslerin pekişmesini sağladım.

Anahtar sözcükler: Plickers, quizizz, web2.0

YARATICI DRAMA VE İLETİŞİM

Prof.Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi, fatmas_30@yahoo.com

ÖZET

Yaratıcı drama bireyi öğrenme sürecinde etkin kılan, yaparak ve yaşayarak öğrenmesine olanak sağlayan bir yöntemdir. Aynı zamanda bireyin kendini gerçekleştirme, yaratıcı, üretken olmasına, başkalarıyla olumlu sosyal etkileşim kurmasına, kısaca tüm yönleriyle gelişmesine katkıda bulunan bir yöntemdir. Bireylerin yaşam becerileri üzerinde etkisi bulunmaktadır. Katılımcıların bir lider tarafından yaşantılar üzerine hayal etmeleri, oynamaları için rehberlik edilen, doğaçlamayı temele alan, gösteri amaçlı olmayan bir süreçtir. Yaratıcı drama, öncelikle bireyin kendini daha sonra da başkalarını kabul etmesine yardımcı olmakta ve böylece de sosyal gelişimini kolaylaştırmaktadır. Yaratıcı drama özellikle dramaya katılanlara duygusal bir rahatlama sunmakta; tehditsiz bir çevrede sosyal becerileri geliştirme, yapıcı davranışları deneme, işbirliği ve dayanışmayı öğrenme fırsatı vermektedir. Bu çalışmanın amacı yaratıcı drama aracılığı ile bireyin kendisine ve çevresine ilişkin olumlu duygular geliştirerek başkalarıyla sağlıklı sosyal ilişkiler kurmasına yardımcı olmaktır. Çoğunluğu öğretmen adayları ve öğretmenlerden oluşan 20 katılımcı ile birlikte 2 saat boyunca iletişim temeline dayalı drama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Çalışmada katılımcıların görüşlerini belirlemek amacı ile 3 soru ve kişisel bilgilerden oluşan “açık uçlu soru anketi formu” kullanılacaktır. Araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan form uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Yaratıcı drama çalışması ısınma çalışmaları ile başlayacak bu aşamada tanışma, güven çalışması, kaynaşma, görsel algı etkinliklerine yer verilecektir. Canlandırma aşamasında iç ses tekniğine dayalı grup etkinliklerine yer verilecektir. Değerlendirme aşamasında başkalarını anlama, saygı gösterme, kendini ifade etme gibi konularda katılımcıların görüşleri alınacaktır. Uygulama sürecinin bitiminde açık uçlu soru anketi formu uygulanacaktır.

Anahtar sözcükler: iletişim, öğretmen, öğretmen adayı, yaratıcı drama

YARATICI DÜŞÜNME ATÖLYESİ SINIRLI MALZEMEYLE SINIRSIZ ZEKAMIZI KULLANARAK NELER YAPABİLİRİZ?

Öğr.Gör. Teyfik Fikret COŞKUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, cfikret@mu.edu.tr

ÖZET

Gerek günlük yaşantımızda gerekse akademik ortamlarda sorunlara ya da durumlara karşın yaratıcı zekamız ve hayal gücümüzü kullanarak farklı özgün bakış açıları geliştirebilmek. Elimizdeki sınırlı malzeme ya da objeyle sınırsız zekamız kullanarak neler yapabileceğimizi keşfetmek. Yaratıcı bireylerin yaratıcı ürünler ortaya koyma sürecinde farkında olmadan kullandıkları yöntemlerden biri olan ve Gordon tarafından ortaya çıkarılan sinektik tekniğine dayalı olarak birbiri ile ilgisiz gibi görünen parçalar arasında bağlantı kurma becerileri geliştirmek. Hedef kitle: 10 yaş üstü herkes; öğrenciler, öğretmenler, akademisyenler. Yer: Görsel sunum için projeksiyon makinesi ve pc nin olduğu bir salon, katılımcıların kullanabileceği masalar ve sandalyeler. Ayrıca bir top A4 kağıdı ve her katılımcı için kurşun kalem, silgi kalem tıraş, kuru renkli boya kalemleri. Çalıştay içeriği: İlk bölümde katılımcılarla 15 dakika yaratıcı zekamız ve hayal gücümüzün işletilmesine yönelik interaktif bir bilgilendirme yapılacaktır. İkinci bölüm için hazırlık mahiyetinde bir motivasyon süreci oluşturulacaktır. İkinci bölümde ise katılımcılarla farklı konular ve durumlara yönelik beş ayrı bir bire uygulamalı yaratıcı düşünme beceri çalışmaları yapılacaktır. Bunu için katılımcıların ihtiyacı olan tek şey, duru zihinleri ve sınırsız hayal güçleri olacaktır. Diğer ihtiyaçları olan kalem ve kağıtlar bizden..... Çalışmanın sonunda gerçekleştirilen etkinlikler üzerinden değerlendirme yapılarak, hayal gücümüzün sınırsızlığına bağlı olarak basit ve ilgisiz gibi görünen objeler üzerinden ortaya çıkan sonuçlar paylaşılacaktır. Yaratıcı düşünme ve sınırsız hayal gücünü kullanmada yaşanan sürecin değerlendirilmesi yapılacaktır.

Anahtar sözcükler: Duru zihinler, özgün bakış açıları, sinektik tekniği, sınırsız hayal gücü, yaratıcı bireyler

YARATICILIK TEKNİKLERİ İLE MATEMATİK ÖĞRETİMİ

Dr. Öğrt. Üyesi Gülşah BATDAL KARADUMAN, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa,
gulsah@istanbul.edu.tr

ÖZET

Yaratıcılık, bilinen bir şeyden yeni şeyler çıkarmak, özgün bir senteze varmak, bir takım sorunlara yeni çözüm yolları bulmaktır. Matematik de aynı amaç için var olmuştur. Matematikte de bir problemi çözme çabası vardır sürekli. Bir problem karşısında çözüm bulmak için yaratıcı problem çözme süreçlerini kullanırız. Sınıf içerisindeki bütün çocukların matematiği sevmelerini sağlamak, onları yaratıcı tekniklerle desteklemek öğrenmenin kalıcılığı için önemlidir. Öğrencilerin matematiksel yaratıcılıklarını desteklemek için yaratıcılığın tekniklerinden faydalanmak gerekir. Böylelikle çocuklar problemler karşısında farklı çözüm yolları keşfedecek, kendileri özgün problemler yaratabilecek, matematiğin günlük yaşamlarındaki önemini keşfedecek ve etraflarındaki matematikle ilgilenecek, matematik öğrenmeye karşı motive olacaklardır. Eğitimcilerin yaratıcılık ve yaratıcılık teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları öğrenmeye karşı motive olmuş ve üretken nesiller yetiştirmek için önemlidir. Sınıf ortamında eğitimcilerin her çocuğu bu şekilde desteklemeleriyle, matematik alanında yetenekli çocukların yanı sıra diğer çocukların da bu alanda gelişmelerine fırsat tanıyacaktır. Eğitimcilerin öğrencilerine matematiği sevdirecek, bu alanda potansiyellerini yükseltmek için kullanacakları yaratıcılık teknikleri ve kullanım örnekleri ile birlikte kendi çalışmalarını gerçekleştirmek çalıştayımızın amacını oluşturmaktadır. Aynı zamanda eğitimciler sadece matematikte değil her alanda kullanabilecekleri morfolojik sentez, yaratıcı problem çözme, SCAMPER, nitelik listeleme, beyin fırtınası, altı şapka düşünme tekniği gibi yaratıcılık teknikleri konusunda bilgi sahibi olacaklar ve matematik alanında gerçekleştirecekleri uygulama örnekleri ile kendileri bu süreci deneyimleyerek öğreneceklerdir.

Anahtar sözcükler: Matematik, matematik öğretimi, öğretim yöntemleri, yaratıcılık, yaratıcılık teknikleri

DİĞER BİLDİRİ ALANLARI

ANKET VE ÖLÇEKLER NE KADAR GÜVENİLİR?

Dr. Öğrt. Üyesi Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sayimaktay@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Esadiye PEKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
esadiyepedemir@gmail.com

ÖZET

Nicel araştırmalarda en çok tercih edilen veri toplama tekniklerinden biri ölçekler ve anketlerdir. Anket ve ölçekler, bilimsel araştırmalarda özellikle çok sayıda kişiden veri toplayabilmek ve olan bir durumu anlık olarak görebilmek için başvurulan veri toplama araçlarıdır. Anket ve ölçekler, araştırmacının temele aldığı probleme ilişkin yanıtlar bulacağı sorulardan oluşmaktadır. Araştırma için belirlenen gruba ya da örnekleme daha önceden hazırlanmış ve yanıtların genellikle sınırlı olduğu bir dizi sorunun yöneltilmesiyle elde edilir. Anket ve ölçekler ekonomik olması, bilgilerin doğrudan toplanabilmesi, uygulama ve analiz bakımından hızlı olması gibi nedenlerle de tercih edilmektedir. Ancak anket ve ölçekler konusundaki en büyük endişelerden birisi, yanıtlayan bireylerin sağlanmış olan soruları samimi bir biçimde değil rastgele yanıtlaması ve buna bağlı olarak hatalı bilgilerin elde edilmesidir. Bu biçimde hatalı bilgilere bağlı olarak araştırma sonuçlarının güvenilirliğinin zedelenmesi gibi sorunlar da ortaya çıkabilmektedir. Bu anlamda araştırmada nicel araştırma yönteminde veri toplama aracı olarak kullanılan anket ve ölçeklerin örnekleme tarafından ne derecede dikkatle ve doğru olarak yanıtlandığı araştırmanın temel amacıdır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 925 öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma bağlamında uygulanan ölçeğin ilk yarısında ve ikinci yarısında iki soru aynı bırakılmış ve araştırma sonunda öğretmen adaylarının bu sorulara ilişkin yanıtlarının farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Anahtar sözcükler: Anket, güvenilirlik, ölçek

DEDE KORKUT HİKAYELERİNDE TÜRK AİLE DEĞERİ VE ÇOCUK EĞİTİMİ

Öğr.Gör. Osman KÖSE, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, osmankose@mu.edu.tr
Öğr.Gör.Dr. Zeynep ÖZDEM KÖSE, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, zeynepozdem@mu.edu.tr

ÖZET

Dede Korkut Kitabı, dokuzuncu ve on birinci yüzyıllar arasında geçen, Oğuz Türklerinin milli hayatını anlatan destani hikayelerden meydana gelmektedir. Bu esere adını vermiş olan kişi Türk'ün bilge kişisi, efsanevi ozanı Dede Korkut'tur. Bugüne kadar Dede Korkut Kitabı'nın bilinen ve kullanılan iki nüshası vardır. Bunlardan biri Dresden'de, diğeri Vatikan'da bulunmuştur. Bilim dünyası Vatikan nüshasından 1950'den sonra haberdar olmuştur. Bu nedenle Dede Korkut üzerindeki çalışmalar çoğunlukla Dresden nüshası etrafında toplanmıştır. 2018 yılında ise Türklüğün bu büyük ve önemli eserinin yeni bir nüshası bulunmuştur. Türk dünyasını heyecanlandıran bu eseri bulan, İran'ın Türkmen sahra bölgesindeki Günbed şehrinde yaşayan Veli Muhammed Hoca adlı bir Türkmen aydındır. Böylece eser üç nüshaya çıkmıştır. Dede Korkut Kitabı'nın, özellikleri bakımından Türk halk hikayeleri arasında başka bir benzeri yoktur. Hikayeleşmiş destan görünüşünde olan kitap, Bozkır Türk topluluğunun birçok özelliğini göz önüne sermesi bakımından gerek edebiyatımızda gerek ise kültürümüzde mühim bir yer tutmaktadır. Türk edebiyatı tarihinin büyük alimlerinden Fuat Köprülü bunu şöyle özetlemiştir: "Bütün Türk edebiyatını terazinin bir gözüne, Dede Korkut'u da öbür gözüne koysanız, yine Dede Korkut ağır basar". Dede Korkut Kitabı'nı Türk edebiyatı ve kültürünün erişilmez şaheseri olarak niteleyen Muharrem Ergin'in görüşü ise şöyledir: "Dede Korkut Kitabı, Türk çocuklarının ruh ve kafa yapısını tek başına sağlam tutacak kudrette ve karakterde bir eserdir. Bu kitabı okuyan ve hazmeden bir Türk'ün kolay kolay yolunu şaşırmayacağı emniyetle söylenebilir". Bu hikayelerin özelde Oğuz Türklerinin kültürünü, genelde ise Türk kültür hayatını pek çok açıdan yansıttığı görülmektedir. Türk milletinin devlet hayatından, günlük hayatına, yaşamına, giyim kuşamından diline, dinine, inanışına kadar birçok alanda bilgiler içermesinin yanı sıra eğitici özelliği de oldukça ağır basmaktadır. Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçlarına bakıldığında yetiştirilmek istenen bireylerin özellikleri sıralanmaktadır. Bu amaçlar arasında yer alan milli, ahlaki, kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını ve milletini seven bireyler yetiştirmek amacı; milletin devamını, milli ve kültürel değerleri koruyup yüceltmeye yönelik bir amaçtır. Bu amaca erişmede Türk kültürünü, milli-manevi değerlerini, gelenek ve göreneklerini içinde bulunduran Dede Korkut Hikayeleri önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada Dede Korkut Hikayeleri incelenerek hikayelerde geçen ailenin değeri, baba, kadın, anne rolü, annenin kocasına bağlılığı ve desteği, oğul sahibi olmak ve önemi, oğulun evliliği, anne ve babanın çocuklarına verdiği eğitim, ailedeki sevgi, kardeşler arası fedakarlık, kız kardeşin önemi, aile namusunun değeri, Türk aile yapısı ve çocuk eğitimi konuları üzerine bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar sözcükler: Aile, çocuk, eğitim, Türk, Dede Korkut

E-PLATFORM USAGE AND FUNCTIONS WITHİN THE CONTEXT OF ANALYSIS RELATED TO ABSENTEEİSM OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Doç.Dr. Oktay ŞAHBAZ, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, oktay.sahbaz@dpu.edu.tr
Öğr.Gör. Ulaş YABANOVA, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ulasyabanova@gmail.com
Öğr.Gör. Vehbi Onur DEMİRCİLER, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi,
vehbionur.demirciler@dpu.edu.tr

ÖZET

Student absenteeism is one of the most important administrative problems encountered during the education process. If student absenteeism, which has many effects on individuals academic achievement and social interaction, cannot be prevented, it may result in early school leaving and cause the student to break away from the education process. In this context, the European Union considers student absenteeism, in the category of priority problems to be solved. Our country is among the countries facing this problem with its high student absenteeism rate. To solve this problem, Improving Solutions for Student Absenteeism project (ISSA) was launched in 2016. Within the scope of the project, the reasons of absenteeism in secondary education were analysed and some solutions were proposed to reduce the absenteeism. Although student absenteeism is basically a problem for the student, it is affected by many different parameters and stakeholders. Therefore, in order to solve this problem, it is necessary to analyse the impacts, perspectives and roles of all stakeholders in detail in order to solve this problem. For this purpose, an electronic discussion platform “e-platform” has been developed as a part of ISSA Project, which aims to reduce and prevent absenteeism. In this e-platform, education stakeholders can share their views, reveal their perspectives and aspects of the problem situation, discuss other educational problems and make them accessible to all relevant stakeholders. In the development process of the e-platform, the result of Delphi analysis technique was used, which was conducted on 15 academicians who have at least PhD degree in education field in 3 rounds and who work in universities in different regions of Turkey. The E-Platform is available in six languages: Turkish, English, German, Spanish, Greek and Catalan. The aim of this study is to reveal the contributions of the e-platform to the project process, the stakeholders views on the causes of student absenteeism and the focal points. Acknowledgment: This work has been produced under the project of “Improving Solutions for Student Absenteeism with the project number of 2016-1-TR01-K201-034947 which is funded by Turkish National Agency, Erasmus + Program Strategic Partnerships.

Anahtar sözcükler: E-platform, secondary education, student absenteeism

ÖĞRENCİLERİN MESLEK SEÇİMLERİNİN ANALİZİ

Öğr.Gör. İsmail SATMAZ, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ismailsatmaz@comu.edu.tr
Prof.Dr. Remzi Y. KINCAL, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, rkincal@comu.edu.tr

ÖZET

Günümüz dünyasında, bireylerin yaşam boyu bir mesleği sürdürme imkanının giderek azaldığı dikkati çekmektedir. Bu değişim sürecine rağmen, bireylerin meslek seçimi, yaşamlarının en önemli seçimleri arasında yer almaktadır. Yapay zeka uygulamalarının yaygınlaşmasına bağlı olarak geleneksel meslekler giderek ortadan kalkmakta ya da fonksiyonlarında önemli farklılaşmalar yaşanmaktadır. Toplumsal değişim sürecine bağlı olarak günümüz öğrencilerinin mesleki yönelimlerinde de önemli farklılaşmaların yaşandığı gerçeği yaygın olarak dile getirilmektedir. Bu çerçevede araştırmada ilkokul, ortaokul ve ortaöğretimde öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin meslek tercihlerini analizinin yapılması amaçlanmaktadır. Bu temel amaca bağlı olarak çalışmada, öğrencilerin mesleki seçimlerinin cinsiyet, sınıf, anne öğretim durumu, baba öğretim durumu, günlük internet kullanma süresine göre farklılık gösterip göstermediği irdelenmiştir. Araştırmada var olan durumu olduğu gibi betimlemek amacıyla nicel araştırma modellerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2018-2019 öğretim yılında Çanakkale il merkezindeki temel eğitimde öğrenimlerini sürdüren 4.sınıf, 8. sınıf öğrencileri ile ortaöğretimde öğrenimlerini sürdüren 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu okullarda öğrenimlerini sürdüren 648 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgiler Formu” ve “Meslek Tercih Formu” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmanın verileri nicel veri analiz programı olan SPSS ile analiz edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde yüzde (%) ve frekans (f) değerleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin en fazla tercih ettikleri meslek gruplarının kız öğrencilerde sağlık ve sosyal hizmetler alanı iken erkeklerde güvenlik alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Tüm sınıf düzeylerinde en fazla tercih edilen meslek alanı sağlık ve sosyal hizmetler alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Anne öğretim düzeyi düştükçe öğrencilerin tercih yönelimlerinin eğitim alanında artmaya başladığı görülmektedir. Öğrencilerin interneti kullanma süreleri arttıkça tercih ettikleri meslek alanlarında medya, iletişim ve yayıncılık alanlarına yöneliminin arttığı görülmektedir. Diğer bir araştırma sonucuna göre, öğrencilerin interneti en çok araştırma ile bilgi edinme amacıyla kullandığı ve bu öğrencilerin meslek tercihlerinde en çok sağlık ve sosyal hizmetler alanında tercihler yaptığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Kariyer planlama, meslek seçimi, öğrenci

PERMÜTASYON VE OLASILIK KONULARININ ÖĞRETİMİNDE APARTMAN SUDOKU OYUNUNUN KULLANILMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi Simge BOZKURT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
simgebzkrt9095@gmail.com
Öğretmen Nila ÖZDEMİR, Yatağan Şehit Engin Yalçın MTAL, nilanila09@hotmail.com
Doç.Dr. Osman R. IŞIK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, osmanrasit@mu.edu.tr

ÖZET

Soyut olan matematik konularını somutlaştırarak ya da günlük yaşam problemlerine uyarlayarak öğrencilere öğretilmesi, öğrencilerin bu konu ne işimize yarayacak? ya da matematiği neden öğreniyoruz? sorularına kısmen cevap olabilir. Bu bağlamda oyunlar eğitimde etkin olarak kullanılabilir. Oyun oynarken öğrenciler hem eğlenirler hem de akıl yürütme becerisini kullanırlar. Bu çalışmada 10.sınıf müfredatında yer alan faktöriyel, permütasyon ve olasılık kavramlarının öğretiminde apartman sudoku oyunu kullanılmaktadır. Bu oyunlar yardımıyla soyut olan bir matematiksel kavramı günlük yaşam problemi gibi ele alarak öğrencilerin kalıcı öğrenmeleri hedeflenmektedir. Ayrıca istenen bir diğer durum da öğrencilere matematiği sevdirebilmek ve ön yargılarını kısmen de olsa yok edebilmektir. Çalışma kapsamında Muğla ili Yatağan ilçesindeki bir mesleki ve teknik Anadolu lisesi seçilmiştir. 10. sınıflarından iki şube 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı yıl sonu matematik başarı notları arasında fark olmayan sınıflardan bir başarı testi uygulanarak biri deney grubu diğeri kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubuna geleneksel öğretimle beraber apartman sudoku oyunu ile oluşturulmuş faktöriyel, permütasyon ve olasılık konularını içeren üç farklı etkinlik uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise geleneksel öğretim ortamı aynen devam etmektedir. Deney grubu öğrencilerinin süreç içinde tutum ve akademik başarılarındaki değişimleri ölçmek için tutum ve başarı ölçekleri kullanılmıştır. Çalışmada yöntem olarak yarı-deneysel yöntem kullanılmıştır. Bu çalışma sonunda tutum ve başarı ölçekleri son test olarak uygulanmış ve sonuçlar SPSS ile analiz edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Apartman sudoku, faktöriyel, olasılık, oyunlarla matematik öğretimi, permütasyon

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ETKİLİ İLETİŞİME İLİŞKİN GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLARIN İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Aykut Mehmet ÇOBAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ,
aykut77737@gmail.com

Lisans Öğrencisi Hüseyin Selçuk BOZKURT , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ,
sairadam13@hotmail.com

ÖZET

İletişim hayatın vazgeçilmez bir ögesidir. İnsanların birbiriyle etkileşime geçme bilmesi için iletişim olmazsa olmazdır. Günlük yaşamda anlatmaya çalıştığımız birçok şeye sahibiz ancak bu anlatacaklarımızı muhatabımıza ne derece aktarıyoruz. Aktardığımız mesajlar istediğimiz etkiyi her zaman uyandırmıyor. Etkili iletişim ise problemlere farklı açılardan bakabilme, ters düşen durumları yönetme gibi yetilerin yanı sıra düşüncelerini anlatabilme ve karşındakini anlayabilmek gibi becerileri kapsamakta ve öğretmen yeterlilikleri arasında bulunmaktadır. Bundan dolayı öğretmenlerin eğitim ortamında etkili iletişim kurabilmeleri eğitim kalitesi ve işlevi açısından önemlidir. Buradan hareketle bu araştırma Sınıf Öğretmenliği Programında öğrenim gören etkili iletişim dersi alan ve almayan Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Etkili İletişim “ ile ilgili algılarını oluşturdukları metaforlar aracılığıyla belirlemek ve bu bağlamda bir karşılaştırma yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde eğitim gören etkili iletişim dersi alan ve almayan Sınıf Öğretmeni Adayları oluşturmaktadır. Verilerin toplanması aşamasında öğretmen adaylarına bir form aracılığıyla “Bir öğretmen için etkili iletişim gibidir; çünkü” ifadesi yöneltilmiş ve katılımcılardan cümleyi tamamlamaları istenmiştir. Çalışmada katılımcıların görüşleri nitel yaklaşım ile betimlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda etkili iletişim dersi alan ve almayan Sınıf Öğretmeni Adayları tarafından oluşturulan metaforlar kategoriler halinde karşılaştırmalı olarak incelenerek; incelemeler doğrultusunda ilgili literatür çerçevesinde önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: İletişim, öğretmen adayı, sınıf öğretmeni, etkili iletişim becerileri

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DİKSİYONA İLİŞKİN GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLARIN İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Hüseyin Selçuk BOZKURT , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ,
sairadam13@hotmail.com

Lisans Öğrencisi Ayhan ÖRS, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ayhanors7@gmail.com

Lisans Öğrencisi Merve Nur TEKİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ,
mervenurtekin06@gmail.com

ÖZET

İletişim bireylerin ilişkilerinin olmazsa olmazı, hayatı devam ettirebilmenin vazgeçilmez aracıdır. İletişim için en önemli unsurlardan birisi diksiyondur. Güzel konuşma yani ‘diksiyon’ bir sanattır denilebilir. Konuşmak genel anlamda belirli bir olgunluğa, yeterliliğe ulaşıldıktan sonra normaldir ancak diksiyon konuşmanın, kendini ifadenin belirli kurallara da tabi tutularak ahenk içinde kendini ifade edebilme sanatıdır. İletişim hayatımızın her yerindedir bireyin iş hayatında da önemli bir yeri vardır. Bu yüzden iletişim gerektiren ve iletişimin çok fazla işe yaradığı mesleklerde, diksiyon önemli bir unsur olarak karşımıza çıkar. Bu mesleklerden birisi de iletişimin çok önemli olduğu öğretmenlik mesleğidir. Öğretmen topluma yön verecek olan kişi olmanın yanında diksiyon konusunda verimli, kendini ifade edebilme ve öğretecekleri kazanımları öğrencilere ulaştırabilme yeteneğine sahip olmalıdır. Ders programının içerisinde yer alan becerileri öğrencilerine kazandırmak isteyen, öğrencilerinin kendini ifade edebilmesini amaçlayan bir öğretmenin diksiyonunun düzgün olması çok önemlidir. Öğretmen öğrencilerine örnek olabilmelidir. Çünkü Öğrenciler kendilerine örnek alabileceği rol ve model olarak öğretmenlerini seçerler. Bu yüzden bir öğretmenin doğru, etkin ve düzgün konuşması yani diksiyonunun düzgün olması gerekir. Buradan hareketle bu araştırma sınıf öğretmenliği programında öğrenim gören diksiyon eğitimi alan ve almayan sınıf öğretmeni adaylarının “diksiyon ” ile ilgili algılarını oluşturdukları metaforlar aracılığıyla belirlemek ve bu bağlamda bir karşılaştırma yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu, 2019–2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi eğitim gören diksiyon eğitimi alan ve almayan sınıf öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Verilerin toplanması aşamasında öğretmen adaylarına bir form aracılığıyla “ Bir öğretmen için diksiyongibi; çünkü.....” ifadesi yöneltilmiş ve katılımcılardan cümleyi tamamlamaları istenmiştir. Çalışmada katılımcıların görüşleri nitel yaklaşım ile betimlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda diksiyon eğitimi alan ve almayan sınıf öğretmeni adayları tarafından oluşturulan metaforlar kategoriler halinde karşılaştırmalı olarak incelenerek; incelemeler doğrultusunda ilgili literatür çerçevesinde önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Diksiyon, metafor, öğretmen adayı, iletişim

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Emine Beyza BERCI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ,
eminebeyzaberci@gmail.com

Öğretmen Doğuş SEVİNÇ, dogus@banarehberol.com

Lisans Öğrencisi Zuhâl PESEN , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi , zuhalpesen2@hotmail.com

ÖZET

Bireyin bilgi birikimlerini, duygu ve düşüncelerini karşısındaki kişiye aktarmasına iletişim denir. İletmiş olduğumuz anlamların kaynağın ve alıcının beklenen hedeflerini karşılayabilmesi olarak etkili iletişimi tanımlamak mümkündür. İletişim olumlu bir kavram gibi anlaşılrsa da kurulan her iletişim olumlu sonuçlar ortaya çıkarmaz. Hayatımızda gerçekleşen yanlış anlaşılmalarda tartışmalar gibi birçok olumsuz durum etkili iletişim kurmamaktan ortaya çıkar. İletişim kurarken olumlu sonucu ortaya çıkarabilmek için kurulan iletişimin etkili olması gerekir. Bireyin hayatında iletişim kurmak temel ihtiyaçları arasında görülebilir. Aile, okul, iş, arkadaş, eş, kurumlar vb. yerler bireyin iletişime ihtiyaç duyduğu birimler arasındadır. Bireylerin sosyal hayatlarında etkili iletişim kurabilmeleri önemli bir yer kapladığı kadar iş hayatında da önemli bir yer tutmaktadır. İletişim tüm mesleklerde önemlidir. İletişimin çok önemli olduğu mesleklerden biriside öğretmenliktir. Bir öğretmenin de eğitim ortamında başarısını etkileyen ve öğretmenin sahip olması gereken özelliklerden biride etkili iletişim becerisidir. Öğrencilerin rol model olarak örnek aldıkları öğretmenlerin iletişim kurarken çok daha dikkatli olmaları etkili iletişim kurabilmesi gerekir. Etkili öğretmenlerin rolleriyle ilgili olarak sahip olmaları gereken beceriler arasında, iletişimde netlik, beklenileni tam olarak açıklama, öğrenci ve diğer personelle iyi iletişim kurabilme duyuşsal ve sosyal yönden anlatımcı ve duyarlı olma becerileri yer almaktadır. (Yüksel, 2006 Akt: Alper, 2007). Buradan hareketle bu araştırma sınıf öğretmeni adaylarının etkili iletişim becerileri ile cinsiyetin bu becerileri ile cinsiyetin bu becerilere etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2019–2020 eğitim öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği programında öğrenim görmekte olan farklı sınıf düzeylerindeki sınıf öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, Kişisel Bilgi Formu ve (Buluş, Atan ve Sarıkaya, 2017) Etkili İletişim Becerileri Ölçeği ile elde edilmiştir. Araştırma veri analiz süreci sürmekte olup elde edilen bulgular doğrultusunda önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: İletişim, öğretmen adayı, sınıf öğretmeni, etkili iletişim becerileri

DÜŞÜNME BECERİLERİ BAĞLAMINDA SINIFTA NELER OLUYOR? BİR DURUM ÇALIŞMASI

Arş.Gör. Celal BOYRAZ, Bayburt Üniversitesi, cboyraz@bayburt.edu.tr
Doç.Dr. Burçin TÜRKCAN, Anadolu Üniversitesi, burcint@anadolu.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda Türkiye’de sıklıkla güncellenen öğretim programlarında düşünme becerilerine yapılan vurgu öne çıkmaktadır. Nitekim çocukların düşünme becerilerini geliştirme, eğitimin en önemli amaçları arasında yer almaktadır. Düşünme becerilerinin bireyin erken yaşlarından itibaren geliştirilmesine odaklanılması insanı insan yapan öze odaklanmak olacaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesinde öğretmenler önemli bir aracı olarak görev yapmaktadır. Öğretmelerin sınıfta göstermiş olduğu davranışlar ve söylemler öğrencilerin düşünme becerilerini büyük ölçüde etkilemektedir. Özellikle öğretmenin sınıfta kullandığı dil ve sorduğu soruların niteliği öğrencilerin düşünme gelişimlerini destekleyecek biçimde olmalıdır. Bununla birlikte, öğretim programlarında bu kadar vurgu yapılan düşünme becerilerinin sınıf içerisinde hangi düzeyde kazandırılmaya çalışıldığı ise bir merak konusudur. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, ilkokul üçüncü sınıf düzeyinde yürütülen öğretim sürecinde düşünme becerilerinin kazandırılması bağlamında yaşanan sorunları ortaya koymaktır. Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni benimsenmiş ve durum olarak bir sınıf öğretmeni gözlemlenmiştir. Araştırma Bayburt il merkezinde bulunan bir devlet ilkokulunun 3-A sınıfında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler, gözlem, yarı yapılandırılmış görüşme ve çağrışım tekniğine dayalı görüşme yoluyla toplanmıştır. Bu veriler toplam 36 ders saati video kaydı ve 58 dk. ses kaydından oluşmaktadır. Video kaydı ve ses kaydı yoluyla elde edilen veriler, içerik analizi yapılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda kodlar, alt temalar ve temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar; içeriğin aktarılması, öğrenciye yöneltilen sorular ve düzeyleri, düşünmeye rehberlik, düşünmeyi engellemek, öğretmen farkındalığı biçimindedir. Bulgular, sınıf öğretmenin söylem ve davranışlarının, öğrencilerine düşünme becerilerini kazandırma konusunda içeriğin aktarılması, öğrencilere yöneltilen sorular ve düzeyleri temalarında yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu yetersizliğin önemli göstergelerinden biri öğretmenin farkındalık düzeyinin düşük olmasından kaynaklanan düşünmeyi engelleyici söylem ve davranışların varlığıdır. Bununla birlikte öğretmen kısmen de olsa düşünmeye rehberlik edecek söylem ve davranışlarda da bulunmaktadır. Sonuç olarak, araştırmadan elde edilen bulgular alanyazında bulunan diğer çalışma sonuçlarıyla karşılaştırılarak tartışılmıştır. Bu tartışmalar, düşünme becerilerinin kazandırılması bağlamında hizmet öncesi ve hizmet içi olarak öğretmen eğitimine odaklanılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: Durum çalışması, düşünme becerileri, ilkokul, sınıf öğretmeni

GİRİŞİMCİLİK VE İNİSİYATİF ALMA YETKİNLİĞİ İÇİN BAZI AVRUPA BİRLİĞİ'NE ÜYE ÜLKELER İLE TÜRKİYE'NİN STRATEJİ VE UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Öğrt. Üyesi Selçuk ŞİMŞEK, Pamukkale Üniversitesi, selcuks@pau.edu.tr
Doktora Öğrencisi Burcu ARMAĞAN ERBİL, Pamukkale Üniversitesi ,
burcuarmagan90@gmail.com
Doç.Dr. Vesile ALKAN, Pamukkale Üniversitesi, vesile@pau.edu.tr

ÖZET

Günümüzde teknoloji başta olmak üzere birçok alanda gerçekleşen hızlı değişimler bireylerin sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve ihtiyaçların da değişmesine neden olmaktadır. Bireylerin gün geçtikçe değişen ve gelişen günümüz şartlarına uyum sağlamaları eğitim yoluyla gerçekleşebilmektedir. Öğrenmeye açık ve üretken bireylerden oluşan bir toplumun yaratılması dediğimizde de “yaşam boyu öğrenme” kavramı ile karşılaşmaktayız. 2007 yılında “Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterlilikler-Avrupa Çerçevesi” adı ile Avrupa Birliği Eğitim ve Kültür Komisyonu tarafından yaşam boyu öğrenme için gerekli olan sekiz anahtar yeterlik belirlenmiştir. Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yaşam boyu öğrenme için belirlenmiş anahtar yetkinlikler 2018 yılında yayımlanmış olan öğretim programlarında da kendine yer bulmuştur. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yüksek öğretim dahil, meslekî, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ile kazanılması beklenen anahtar yetkinliklerden biri de girişimcilik ve inisiyatif almadır. Ülkelerin ekonomik ve sosyal büyümeleri ile yakından ilişkili olan bu yetkinliğin geliştirilmesi adına ortaya koydukları strateji ve uygulamalar önem arz etmektedir. Her yıl Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO), Cornell Üniversitesi ve INSEAD işbirliğinde hazırlanan Küresel İnovasyon Endeksi'nin 2018 yılı raporuna göre Türkiye 126 ülke arasında 50. sırada yer almaktadır. Önceki yıllara göre (2017'de 43, 2016'da 42) gerileme yaşandığı görülmektedir. Bu araştırmanın amacı Küresel İnovasyon Endeksi'nde üst sıralarda yer alan Avrupa Birliği'ne üye ülkeler (Hollanda, İrlanda, Fransa ve Avusturya) ile Türkiye'nin girişimcilik ve inisiyatif alma anahtar yetkinliği ile ilgili stratejileri, öğretim programları, somut eylemleri, öğrenme kazanımları ve öğretmen eğitimi hususlarında karşılaştırmasını yapmaktır. Yapılan araştırmada doküman analizi yönteminden yararlanılmıştır. Eurydice (2012) Entrepreneurship Education at School in Europe (Avrupa'da Okulda Girişimcilik Eğitimi), Eurydice (2016) Entrepreneurship Education at School in Europe (Avrupa'da Okulda Girişimcilik Eğitimi) ve South East European Center for Entrepreneurial Learning (SEECLE) tarafından hazırlanan Avrupa Birliği'nde Girişimcilik Eğitimi-Politika ve Uygulamalara Genel Bakış (2015) raporları incelenmiştir. Araştırma süreci devam ettiğinden bulgu ve sonuçlar daha sonra paylaşılacaktır.

Anahtar sözcükler: Anahtar yetkinlik, girişimcilik, girişimcilik eğitimi

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL GELİŞİMLERİNİ DESTEKLEMESİ VE ÖĞRENCİLERE MİLLİ GELENEKLERİN AKTARILMASI AÇISINDAN HALK EĞİTİM MERKEZLERİNİN ROLÜ: TOKAT İLİ ÖRNEĞİ

Öğretmen Osman ASLAN, Çetin Birmek İlkokulu, oaslan5858@gmail.com
Doç.Dr. Ömer YILAR, Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Sınıf Eğitimi.,
omeryilar25@hotmail.com

Öğretmen Hamdi KARAMAN, Milli Eğitim Bakanlığı, hamdi.karaman@hotmail.com
Öğr.Gör. Adem ARSLAN, Gümüşhane Üniversitesi, ademarslan6005@hotmail.com

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün alt kurumu olan Halk Eğitim Merkezleri gerek yaygın gerekse örgün eğitimin içerisinde bulunan bireylere genel ve/veya mesleki ve teknik öğretim alanlarında eğitim vermekle yükümlüdürler. Örgün eğitimin içerisinde yer alan ve zorunlu eğitimin ilk iki kademesinde bulunan ilköğretim öğrencileri de, okulda almış oldukları eğitimlerin yanında tamamlayıcı olarak Halk Eğitim Merkezlerinde kurslara katılmakta ve özellikle sosyal ve sportif yönlerinin gelişmesinin yanında, tüm yönlü kişilik gelişimi kazanabilmektedirler. Ayrıca milli gelenek ve göreneklerinde aktarılmasında Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinin önemli bir katkısı bulunmaktadır. Bu çalışmada temel amaç, Tokat merkez de bulunan Halk Eğitim Merkezinde, ilköğretim öğrencilerine (6-14 yaş) yönelik açılan kurslar nelerden oluşur? sorusuna cevap aramaktır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılandırılan bu çalışmada araştırma deseni olarak, çok sayıda katılımcının özelliklerinin belirlenebilmesi ve özelliklere yönelik bütünsel değerlendirme yapılabilmesi adına durum çalışması kullanılmıştır. Belirli bir kişi, grup, olay veya kurum hakkında daha fazla şey bilinmek istendiğinde, yani durumu daha iyi anlaşılması istendiğinde içsel durum çalışması kullanılır. Bu çalışma da, kurum ve kursiyerlere ilişkin daha fazla bilgi edinebilme açısından içsel durum çalışması ile desteklenmiştir. Veriler doküman inceleme tekniği ile Tokat Merkez Halk Eğitim Müdürlüğünde 01.09.2018 ile 30.09.2019 tarihleri arasında açılan kurslar ve bu kurslara katılan öğrenci sayılarının alınması ile toplanmıştır. Elde edilen veriler NVİVO programına yüklenerek kurs tipi ve kurs alanlarına ilişkin kategorize edilerek betimlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda bir eğitim öğretim yılı içerisinde Tokat Halk Eğitim Merkezinde kursa giden toplam 38.576 kursiyerin %27,9 (N=10753)'ünün ilköğretim öğrencisi olduğu görülmüştür. Tokat Halk Eğitim Merkezinde ilköğretim öğrencilerine yönelik hem genel hem de mesleki ve teknik eğitime yönelik kursların düzenlendiği, sosyal ve sportif kursların yanında çocuklara geleneklerimizi aktaran kursların da açıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Etkinlikler, halk eğitim, ilköğretim, kurslar

İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL SÜREÇ BECERİ DÜZEYLERİNİN YIL İÇİNDE DEĞİŞİMİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör.Dr. Halil ÇOKÇALIŞKAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hcokcaliskan@mu.edu.tr
Doç.Dr. Gönül SAKIZ, Marmara Üniversitesi, gonul.sakiz@marmara.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin eğitim öğretim yılı boyunca deneyimledikleri öğrenme süreçlerinin bilimsel süreç becerileri düzeylerini nasıl etkilediğini betimlemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılında Muğla ili Menteşe ilçesinde ilkokul dördüncü sınıfa devam eden öğrenciler oluştururken, örneklemini ise maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiş Muğla ili Menteşe ilçesinde bulunan 10 ilkokulun dördüncü sınıfında öğrenim gören öğrencilerden rastgele belirlenen 432 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kathleen A. Smith tarafından geliştirilmiş, Şöhretli (2014) tarafından Türkçeye uyarlaması gerçekleştirilmiş Bilimsel Süreç Becerileri Testi (BSBT) kullanılmıştır. Verilerin toplanması sürecinde araştırmanın amacı doğrultusunda dördüncü sınıf öğrencilerinin bilimsel süreç beceri düzeylerinin yıl içinde değişimini betimleyebilmek için 2018-2019 eğitim öğretim yılının güz dönemi başında ve bahar dönemi sonunda veri toplama araçları aynı öğrencilere uygulanmıştır. Verilerin analizinde örneklem büyüklüğü ve test puanlarından elde edilen basıklık ve çarpıklık değerleri temel alınarak parametrik testler tercih edilmiştir. Bir istatistik programlarından yararlanılarak betimleyici analizler ve bağımlı grup t-testi analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin bilimsel süreç becerileri testinden elde ettikleri puan ortalamaları dönem başında 64.81, dönem sonunda ise 67.17 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca bağımlı grup t-testi sonucunda ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin bilimsel süreç becerileri puanlarının dönem başından dönem sonuna istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermediği, fakat öğrencilerin dönem sonunda daha yüksek ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuç doğrultusunda ilkokul dördüncü sınıfta gerçekleştirilen öğrenme öğretme süreçlerinin bilimsel süreç becerilerini geliştirmede yeterince etkili olmadığı söylenebilir. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak araştırmacılara, bilimsel süreç becerilerini geliştirmede etkili faktörleri belirlemeye yönelik bir çalışma gerçekleştirmeleri önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Beceri gelişimi, bilimsel süreç becerileri, ilkokul dördüncü sınıf

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YIYECEK VE MUTFAK SANATLARINA YÖNELİK ALGILARI: İZMİR İL ÖRNEĞİ

Dr. Ömer YAŞI, İzmir İl Milli Eğitim Müdürü, ismailertopcu@mu.edu.tr
Doç.Dr. Mehmet SARIOĞLAN, Balıkesir Üniversitesi, mehmet@balikesir.edu.tr
Öğr.Gör. İsmail ERTOPCU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ismailertopcu5@gmail.com

ÖZET

Fizyolojik bir ihtiyaç olarak tanımlanan beslenme bireylerin yaşamlarını sürdürebilmesi için farklı ve sağlıklı gıdaların tüketilmesi olarak tanımlanmaktadır. Son dönemlerde teknolojik gelişmelerin artması ile beraber beslenmenin, fizyolojik bir ihtiyaç olmanın yanı sıra kişilerin keyif aldıkları aktiviteler olarak da yaygınlaşmaya başladığı görülmektedir. Özellikle yazılı, görsel ve sosyal medyadan takip edilen yemek temalı programlar aracılığıyla bireylerin yaygın eğitim uygulamalarının yapıldığı kurslara (workshoplara) yönelim gösterdiği gözlemlenmektedir. Bu araştırmada yaşları 8-10 arasında değişen ilkokul düzeyindeki öğrencilerin yiyecek ve mutfak sanatları algılarının belirlenmesi ve cinsiyetlerine göre algılarında ve tercihlerinde farklılaşım farklılaşmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmanın evreni, İzmir ili ilkokul kademesinde öğretim gören öğrencilerdir. Çalışmanın örneklemi ise; amaçlı örnekleme yöntemi ile İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yürüttüğü "2023 Eğitim Vizyonu Tasarım Beceri Atölyeleri" kapsamında 2018-2019 Eğitim Öğretim döneminde gerçekleştirilen "Kurabiye Yapıyorum" etkinliğine katılan 20 öğrenci olarak seçilmiştir. Araştırma verileri, uzman görüşü alınarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu sorularıyla toplanmıştır. Bunun için etkinliğin öncesi ve sonrasında katılımcı öğrencilere bu formlar dağıtılarak yanıtlamaları istenmiş ve verilen yanıtlar yüzde ve frekans ortalamaları alınarak analiz edilmiştir. Katılımcıların %65'inin kız, %35'inin ise erkek öğrenci oldukları ve %45'inin 10 yaşında %35'inin 9 yaşında %20'sinin ise 8 yaşında olduğu görülmüştür. Katılımcılara yapılan ön değerlendirmede hazır bulunuşluklarına ait verdikleri yanıtlarda %62'sinin daha önce kurabiye yaptığı, %39'unun mutfak sanatını güzel sunum olarak adlandırdığı ve %9'unun ise sebze yemeklerini sevdiği görülmüştür. Katılımcılar ile yapılan atölye etkinliğinden sonra son değerlendirme yapılmış ve verdikleri yanıtlara göre %65'inin şef olmak istediği, %30'unun mutfak sanatını güzel yemek yapmak olarak adlandırdığı ve % 31'inin ise yemek/kurabiye yapma becerisi kazandığı görülmüştür. Cinsiyet açısından ön test ve son test neticesinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu bakımdan 8-10 yaş grubu çocuklarda, mutfak eğitiminin uygulama düzeyine indirgenerek hem mutfak ve kültürü konusunda bilinç düzeyini geliştirici bakış sağlanması hem de 21. Yüzyıl öğrenme becerileri alanlarından biri olan el becerilerini kullanma gelişiminin desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Açıcılık, beceri atölyesi, beslenme, gastronomi, mutfak

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL ETKİNLİKLERE VE SOSYAL ETKİNLİK MODÜLÜNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sümeyra AKKAYA, İnönü Üniversitesi, sumeyra.akkaya@inonu.edu.tr
Lisans Öğrencisi Zeynep KISAK, İnönü Üniversitesi, zeynepkisak@gmail.com

ÖZET

Öğretim programlarının yanında bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda öğrenci kulübü ve toplum hizmeti ile bu kapsamdaki diğer çalışmalar sosyal etkinlik olarak kabul edilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı, “Türk Millî Eğitiminin Genel ve Özel Amaçları” doğrultusunda öğrencilerin kişisel gelişimlerini sağlamalarını ayrıca edindikleri bilgi ve becerileri topluma faydalı olacak şekilde paylaşımlarını hedeflemektedir. Bu doğrultuda 08/06/2017 tarih ve 30090 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği gereği, öğrencilerin millî, manevî, ahlaki, insanî ve kültürel değerleri kazanmasına yönelik bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler ile toplum hizmeti çalışmalarını kayıt altına almak için e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi içerisinde Sosyal Etkinlik Modülü oluşturulmuştur (MEB, 2019). Öğrencilere sosyal etkinlikler aracılığıyla beceri kazandırılmasında sınıf öğretmenleri önemli rol oynamaktadırlar. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin sosyal etkinliklere ve sosyal etkinlik modülüne ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verileri görüşme yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde Malatya ilinde devlet okullarında çalışan 21 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak kullanılan yarı-yapılandırılmış görüşme formu araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Veri analizi için betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Nitel verilerin analizinin güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü (Güvenirlik: Görüş Birliği / Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) kullanılmıştır. Araştırmanın raporlaştırılması devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Sınıf öğretmeni, sosyal etkinlik, sosyal etkinlik modülü

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TEMEL YAŞAM BECERİLERİNE İLİŞKİN ZİHİNSEL ŞEMALARI: HAKKARI İLİ ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Gülsüm YILDIRIM, Hakkari Üniversitesi, yildirimgulsum27@gmail.com

ÖZET

Temel yaşam becerileri, 2004-2005 öğretim yılından beri ilkokullarda hayat bilgisi dersi kapsamında ele alınan beceriler olarak ele alınmaktadır. Programın vizyonu şu şekilde açıklanmıştır (MEB, 2005): “Öğrenmekten keyif alan, kendisiyle, toplumsal çevresiyle ve doğa ile barışık, kendini, milletini, vatanını ve doğayı tanıyan, koruyan ve geliştiren, gündelik yaşamda gereksinim duyulan temel bilgilere, yaşam becerilerine ve çağın gerektirdiği donanıma sahip, değişikliklere dinamik bir biçimde uyum sağlayabilecek kadar esnek, mutlu bireyler yetiştirmektir.” Bu vizyon çerçevesinde oluşturulan programın çatısına temel yaşam becerileri yerleştirilmiştir. Daha sonra 2009, 2015 ve son olarak 2018 hayat bilgisi öğretim programlarında da öğrencilerin temel yaşam becerileri kazanması amaçlanmıştır. Yine 2018 yılında fen bilimleri programında 3 beceri alanından biri yaşam becerileridir. 2023 Eğitim vizyonunda okulların bir amacının çocuklara yaşam becerileri kazandırmak olarak açıklanmıştır. Görüldüğü üzere son 15 yılda uygulanan hayat bilgisi programında ve diğer programlarda yaşam becerilerine vurgu yapılmaktadır. Ancak öğrencilerin bu becerileri kazanmasında programları uygulayan öğretmenlerin rolü yadsınamaz. Bu bağlamda öğretmenlerin yaşam becerileri ile ilgili bilgi sahibi olması da önemlidir. Yapılan bu araştırma ile öğretmenlerin temel yaşam becerilerine yönelik zihinsel şemaları incelenmiştir. Bu kapsamda Hakkari ili merkezinden görev yapan sınıf öğretmenlerine açık uçlu sorulardan oluşan bir anket 2018-2019 öğretim yılında mart-nisan aylarında uygulanmış ve verilen cevaplar betimsel olarak analiz edilmiştir. Veriler frekans analizi yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerine dağıtılan 77 anketten 61'ine cevap verilmiştir. Öğretmenlerden büyük bir kısmı daha önce yaşam becerilerini duymamış ve bir ise cevap vermemiştir. Temel yaşam becerileri kavramını duyanların ise çoğunlukla üniversitede ve eğitim derslerinde duyduğunu belirtmektedir. Temel yaşam becerileri genel olarak hayatı devam ettirmek için gerekli beceriler olarak tanımlanmaktadır. Temel yaşam becerilerini genel olarak “yeme-içme, kişisel bakım, tuvalet eğitimi, iletişim, sorumluluk kendini koruyabilme, zaman yönetimi, kendini ifade etme” gibi belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler öğretmenlik yaptıkları –bölge için bireylerin “kendini ifade etmesi, iletişim, kişisel bakım, dil ve konuşma becerisi” kazanması gerektiğini belirtmektedir. Öğretmenleri hepsi yaşam becerilerinin gerekli olduğunu belirtirken “hayatı devam ettirmek”, “yaşamak için” ve “hayata tutunan sağlam bir birey olması” gibi nedenler belirtilmiştir. Ayrıca yaşam becerilerin genel de evde başlayıp okulda kazandırıldığı veya ev-okul-sosyal çevre etkileşimine dayalı kazandırılacağı belirtilmektedir. Bu sonuçlar çerçevesinde öğretmenlerin uyguladıkları programları uygularken okumadıkları söylenebilir; ancak temel yaşam beceri kavramından yola çıkarak tanımlar ve içerikler belirttikleri görülmektedir. Bu kapsamda sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi seminerleri düzenlenerek bu konuda bilgi verilmesi ve yaşam becerileri kazandırılmasında rolü vurgulanarak yaşam becerilerinin neler olduğu ve nasıl kazandırılması gerektiğine eğitimler, seminerler düzenlenebilir.

Anahtar sözcükler: Fen bilimleri, Hayat bilgisi, temel yaşam becerileri

İLKOKULDA BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN ÖĞRETİMİ

SPORDA YETENEK 10LA GELECEK KARESİ

Uzman Adem ÖZALP, Karesi Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, ademozalp@hotmail.com

ÖZET

Önce iyi insan, sonra işini en iyi yapan insan olmalı eğitim-öğretimde bir nefes, bir mola, bir eğlence, bir dinlenme için sporda yetenek 10la gelecek karesi Projesi Balıkesir Valisi Sayın Ersin YAZICI himayelerinde, Karesi Kaymakamlığımız koordinesinde, Karesi Belediyesi ve Karesi Gençlik ve Spor ile Karesi İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin katkı ve uygulamalarıyla yürütülen projeye; Öğrencilerimize kabiliyetleri ve istekleri doğrultusunda bir nefes, bir mola, bir eğlence, bir dinlenme imkanı verilerek eğitim-öğretimin ağırlığı hafifletilmekte ve okullar keyifli hale getirilmeye çalışılmaktadır. Proje ile; okullarda kullanılmayan, boş duran her alan özellikle Karesi Belediyemizin büyük katkılarıyla spor sokağına ve spor salonuna çevrilerek, öğrencilerimizin spor yapması için ortamlar oluşturulmuştur, oluşturulmaktadır. Hedef kitlemiz; Okullarımızdaki 7-13 yaş arası kız-erkek öğrencilerimiz, Amacımız; -Öğrencilerimize Eğitim-öğretimde bir nefes ,bir mola, bir eğlence, bir dinlenme imkanı vererek okullarımızı keyifli hale getirme, -Öğrencilerimizde Spor bilincini yerleşmesi, -Milli ve manevi duyguların güçlenmesi, -Sağlıklı gençlerin yetiştirilmesi, -Çocuklarımızın okul dışı zamanlarında sanal ve zararlı ortamlardan uzak tutarak, okullarında oluşturulan spor alanlarında ve spor salonlarında enerjilerini olumlu yönde kullanabilmelerini sağlama, -Branşlarda yetenekli öğrenciler tespit edilerek amatör ve profesyonel takımlara yönlendirme, Amaç : İlçemizde ilkokul ve ortaokullarda eğitim gören 7-13 yaş arası kız-erkek öğrencilerin sağlıklı ve hareketli bir yaşamın gereği olarak toplumda spor yapma kültürünün yerleştirilmesi, spor hizmetlerinin kalitesi ve çeşitliliği artırılarak sporun geniş kitlelere yaygınlaştırılması ve başarılı sporcular yetiştirilmesi, eğitim kademelerinde spor eğitiminin içerik ve uygulama olarak geliştirilmesi, sporda değerleri, centilmenliği, fair play ruhunu kazanmaları ve çeşitli spor branşlarında faaliyetlere, kurslara katılarak yetenekli öğrencilerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Projenin Hedefleri.: İlkokul ve Ortaokula devam eden öğrencilerin okul dışında serbest zamanlarının, spor ve kültür faaliyetleri ile değerlendirilmesinin sağlanması, spor alanında yetenekli çocukların tespit edilip yetenekleri doğrultusunda ilerlemelerine olanak sağlanması, çocukların okullardaki sosyal-kültürel-sportif faaliyetlere katılımının ve öğrencilerin ortak faaliyet alanlarının artırılması, olumlu rol model olma amacıyla kamuda üst düzey konumlarda bulunan kişilerin aile ve öğrencilerle buluşturularak farkındalık oluşturulması, İlçe çapında dezavantajlı çocukların eğitim sorunlarına ilişkin farkındalık artırıcı çalışmaların yapılması. 21 spor branşı (Atletizm, Badminton, Basketbol, Cimnastik, Judo, Taekwondo, Boks, Oryantiring, Güreş, Masa Tenisi, Voleybol, Karate, Hentbol, Dart, Bocce, Satranç, Yüzme, Geleneksel Türk Okçuluğu, Halk Oyunları, Satranç, Tenis) Eğitimler yıl boyu okulların ders dışı zamanlarında gerçekleştiriliyor ve eğitim ve spor malzemeleri öğrencilere ücretsiz olarak veriliyor. 23 okul, 112 kurs, 85 eğitmen ve antrenör eşliğinde 9.505 öğrencinin katılımı ile devam etmiştir.

Anahtar sözcükler: Beden eğitimi, oyun, spor, yetenek

BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR ÜZERİNE BİR GÖZLEM ARAŞTIRMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi Ebru ÇAKIR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
ebrucakir2@posta.mu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Halil Evren ŞENTÜRK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
halilevrensentrurk@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı ilkokul öğretim programında yer alan beden eğitimi ve oyun dersinde karşılaşılan sorunların incelenmesidir. Beden eğitimi ve oyun dersinin okul ve öğretmen değişkenleri açısından değerlendirileceği bir çalışmanın ön çalışması niteliğinde olan bu çalışma(*), nitel araştırma tekniklerinden gözlem tekniğinin kullanılacağı betimsel bir çalışma olup çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Muğla'nın Menteşe ilçesindeki 38 tanesi devlet, 4 tanesi özel olmak üzere toplam 42 ilkokul, örneklemini ise tabakalı amaçsal örnekleme yöntemine göre seçilen 9u ilçe merkezi, 5i mahalle ve 7si köy ilkokulu olmak üzere toplam 21 ilkokul oluşturmuştur. Araştırmanın veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen gözlem formu kullanılmıştır. Araştırmacılar, Milli Eğitim Bakanlığının bilişim sistemlerini kullanarak elektronik ortamda ilgili izinleri tamamlamış, gözlem yapılacak olan okulların yönetimlerinden daha önceden gözlem saatleri temin etmiş, oluşturdukları program dahilinde ziyaretlerde bulunmuşlardır. Araştırmacılar ziyaret ettikleri her ilkokulda tüm gün boyunca ilgili dersleri sadece gözlemlemiş, başka her hangi bir yöntem kullanmamıştır. Örneklem grubundan elde edilen verilere öncelikle içerik analizi yapılarak veriler olumlu ve olumsuz durumlara ayrılarak nicel hale getirilmiştir. Araştırmada örneklem grubunu betimleyebilmek adına sadece sıklık ve çapraz tablo analizleri yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen en önemli sonuçlardan bir tanesi erkek sınıf öğretmenlerinin kadın öğretmenlere oranla beden eğitimi ve oyun dersini fiziksel olarak daha uygun şekilde işledikleri tespit edilmiştir. Ayrıca büyük bir farklılık olarak özel okullarda ilgili derslerin beden eğitimi öğretmenleri tarafından sınıf öğretmenleri kontrolünde, yeterli malzeme desteği ile daha uygun ortamlarda işlenmesidir. Bu doğrultuda beden eğitimi ve oyun dersinde karşılaşılan en büyük sorunların temelinde, okulların sahip olduğu tesis, malzeme ve öğretmen farklılıklarının yatmakta olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Beden eğitimi, gözlem, ilkokul, oyun, temel eğitim

(*) Bu bildiri, bir yüksek lisans bitirme tezinin ön çalışmasını oluşturması adına "Tez Çalışması" dersi kapsamında verilen bir ödevin ürünüdür.

FİZİKSEL OKURYAZARLIK KAVRAMI IŞIĞINDA OKUL TEMELLİ FİZİKSEL AKTİVİTE PROGRAMLARI ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR EĞİTİM ANALİZİ

Dr. Öğrt. Üyesi Halil Evren ŞENTÜRK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
halilevrensenturk@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; Türkiye ile Kanada (Ontario) ilkokul öğretim programlarında yer alan fiziksel aktivite temelli dersleri fiziksel okuryazarlık kavramı ışığında karşılaştırmalı olarak analiz etmektir. Araştırmanın hipotezi, beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programı (Türkiye) ile sağlık ve beden eğitimi dersi öğretim programları (Kanada) arasında fiziksel okuryazarlık kavramı ışığında incelendiğinde farklılıklar olduğudur. Bu doğrultuda araştırmanın problem cümlesi de “beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programı (Türkiye) ile sağlık ve beden eğitimi dersi öğretim programları (Kanada) arasında fiziksel okuryazarlık kavramı ışığında incelendiğinde farklılıklar var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden bir tanesi olan doküman analizi tekniği ile verilerin elde edileceği bu araştırma, durum çalışması modelinde gerçekleştirilecektir. Araştırmada kullanılan verilerin kaynaklarını beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programı (Türkiye) ile sağlık ve beden eğitimi dersi öğretim programları (Kanada) oluşturacaktır. Kanada’da eğitim, anayasa bünyesinde eyaletlerin sorumluluğu altında olduğu için Ontario eyaletinde uygulanmakta olan sağlık ve beden eğitimi dersi öğretim programı veri kaynağı olarak tercih edilmiştir. Her iki ülke çocuklarının okul temelli fiziksel aktiviteleri için eğitim bakanlıkları tarafından tasarlanan öğretim programlarında bilinçli hareket etme ve her yönü ile sağlıklı olma gibi başlıca kazanımlara ne derece yer verildiğine ilişkin olarak karşılaştırmalı analiz yapılacak olan bu çalışmada fiziksel okuryazarlık ekseninden çok uzaklaşmamaya çalışılacaktır. Fiziksel okuryazarlık becerisinin çocuğa kazandırılması ile onların hem çocukluklarında hem de yetişkinliklerinde bir çok spor ve etkinliği yapmak için çaba göstereceği ve bundan zevk alacakları görüşünün hâkim olduğu Kanada (Ontario) eğitim sistemine benzer yönlerin, ülkemiz eğitim sistemine entegre edileceği program geliştirme süreçleri esnasında yapılacak düzenlemelerin hayata geçirilmesinin uzun vadede daha sağlıklı bir toplum oluşturmaya fayda sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Beden eğitimi ve oyun, fiziksel okuryazarlık, kanada, temel eğitim

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ORYANTİRİNGE İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI ÜZERİNE FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA

Prof.Dr. Durmuş EKİZ, Trabzon Üniversitesi, durmusekiz@yahoo.com.tr
Arş.Gör. Fatma Gül UZUNER, Kafkas Üniversitesi, fgu61@hotmail.com

ÖZET

Oryantiring hızlı gelişen bir doğa sporu ve aynı zamanda bir eğitim aracıdır. Bu spor özellikle küçük yaşlardan itibaren çocuklara kazandırılmaya çalışılmaktadır. Çünkü oryantiring beyin ve beden eş güdümlü çalışmasını sağlayarak çocuğun kendi doğal ortamı içerisinde çok yönlü gelişmesine katkıda bulunabilmektedir. Dolayısıyla ilkokul çağındaki çocukların oryantiringi nasıl algıladıkları ve ne şekilde gördüklerinin bilinmesi oldukça önemlidir. Oryantiringin çocukların dünyasında nasıl yer ettiği bilinmesi halinde daha etkili bir eğitim aracı olarak doğru şekilde kullanılabilir. Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin oryantiringe ilişkin metaforik algıları ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin oryantiringe ilişkin görüşleri ortaya koyulmaya çalışıldığı için bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımları kapsamında yer alan olgubilim (fenomenoloji) araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini amaçlı örnekleme tekniklerinden biri olan uygun durum örnekleme göre iki farklı ilkokulun 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören ilkokul öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin kullanmış oldukları metaforlar, sözlü ve yazılı bir şekilde elde edilmiştir. Bu süreçte ses kayıt cihazı ve metafor formu kullanılmıştır. Sözlü ve yazılı bir şekilde elde edilen bütün metaforlar yazıya aktarılmıştır. Yazıya aktarılan veriler üst düzey analiz biçimlerinden biri olan içerik analizine tabi tutulmuş ve bu süreçte sürekli karşılaştırmalı metot tekniğinden yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda ilkokul öğrencilerinin oryantiringi ağırlıklı olarak spor, koşu, oyun, bulmaca gibi sevdikleri ve eğlenceli buldukları faaliyetlere benzettikleri görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Fenomenoloji, metafor, okul dışı eğitim, oryantiring

“ÇOCUKLAR YÜZECEK YÜZLER GÜLECEK” VE “OKULLAR TATİLE ÇOCUKLAR HAVUZA

Uzman Yahya AKDUMAN, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, yakduman10@hotmail.com

ÖZET

“Çocuklar Yüzecek Yüzler Gülecek” ve “Okullar Tatile Çocuklar Havuza” sloganlarıyla Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilen projeye, Balıkesir’de yüzme bilmeyen çocuk kalmayacak. Eğitim öğretim yılına ara verilmesinin ardından denize kıyısı olmayan ilçelerde denize gidemeyen çocuklara Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, havuzu çocukların ayağına götürdü. 1 Temmuz 2019 Pazartesi itibarıyla çocuklara hizmet vermeye başlayan yaz spor havuzları; Altıeylül, Dursunbey, Kepsut, Balya, Sındırgı, Manyas, Savaştepe, Havran, İvrindi, Bigadiç ilçelerinde 30 Ağustos Cuma gününe kadar devam edecek. Çocuklar; yüzmeyi, eğitmenler eşliğinde güvenli bir şekilde öğrenecekler. “Çocuklar Yüzecek Yüzler Gülecek” Balıkesir Büyük şehir Belediye Başkanı Yücel Yılmazın talimatıyla “Çocuklar yüzecek yüzler gülecek” ve “Okullar tatile çocuklar havuza” sloganlarıyla hayata geçirilen projeye katılım şimdiden 6 bin 500’e ulaştı. İki ayın sonunda 10 bine yakın çocuğa yüzme eğitimi verilmesi hedeflenen projeye, çocukların yaz tatili renklendirilerek, keyifli bir tatil geçirecekler. “Yüzme Bilmeyen Çocuk Kalmayacak” İlk olarak Karesi Belediyesinin yapmış olduğu çalışmalarla başlayan 4 yıldır devam eden Havuzlar Mahallege Çocuklar Yüzmeye projesi kapsamında havuzlar; Atatürk Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesi, Fatih İlkokulu, Sakarya İlkokulu ve Zafer İlkokulu’na kuruldu. 2000 ve 2010 arası doğumlu çocuklar ilgili okullarda ve Karesi Spor Tesislerinde ücretsiz olarak eğitimlerini aldı. Bu yılda geride bıraktığımız eğitim öğretim yılında yorulan çocuklarımız, belediyemizin kurmuş olduğu havuzlarda tatilin tadını çıkarıp dinlenecekler. Bir şehir; aydınlık geleceğini, yüzü gülen çocuklarına borçludur. Bu anlayıştan yola çıkarak kurulan havuzlarda çocuklarımıza güvenli ve güzel bir tatil imkânı sunarak, yüzlerini güldürmek için çalışılmaktadır. Çocuk oyunları ve zihinsel aktivitelerin olduğu havuzlarda çocuklar bu yıl ilk kez bilinçli bisiklet kullanacak, ebru gibi sanatsal faaliyetler yapacak, bocce oynayıp, paten, kayak kayacak, ata sporu yay ve ok ile tanışarak Karesi’de kaliteli zaman geçirecek.

Anahtar sözcükler: Havuz, spor, yüzme

İLKOKULDA BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ

DİJİTAL ORTAMDA YAZMAYA İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ (DOYAT): ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Prof.Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi, fatmas_30@yahoo.com
Doç.Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü, nevin_akkaya@yahoo.com
Prof.Dr. Şahin KAPIKIRAN, Pamukkale Üniversitesi, skapikiran@gmail.com

ÖZET

Son yıllarda teknoloji hızla gelişmekte yaşam biçimlerini, ilgi ve gereksinimleri de değiştirmektedir. Bilişim teknolojilerindeki bu hızlı değişime ayak uydurmak hayatın hızını yakalamak artık bir zorunluluktur. Değişen teknoloji birey nitelikleri, meslek tercihleri ve buna bağlı olarak öğretmenlik mesleğinin içeriği de değişmiştir. Aranılan öğretmen nitelikleri arasında bilişim teknolojilerinden yararlanmayı bilmek ve bu teknolojileri etkili kullanmak önemli bir yer tutmaktadır. Okullarda dijital ortamda yazmaya ilişkin beceri eğitimi yapılmısa da hemen herkes dijital yazma ile bir şekilde karşılaşmaktadır. Son yıllardaki teknolojik gelişmeler göz önüne alındığında kağıdın yerine ekranın, kalem yerine klavyenin kullanılmasının kaçınılmaz olduğu söylenebilir. Öğretmen adaylarının dijital yazmaya ilişkin tutumlarının belirlenmesi hizmet öncesindeki yeterliliklerinin tespiti açısından anlamlı olabilir. Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının dijital yazmaya yönelik tutumunu belirlemeye dönük geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Ölçeği geliştirmek için öncelikle ölçek maddeleri için ilgili alan yazın incelenmiş ve dijital yazmaya ilişkin 49 madde belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Dokuz Eylül (n=697) ve Pamukkale Üniversiteleri (n=804) Eğitim Fakültelerinde on bir farklı ana bilim dalında, 2. ve 3. sınıflarında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Ölçek maddeleri toplam 1501 katılımcıya (Kadın=991; erkek=510) uygulanmıştır. Ölçeğin faktör yapısının belirlenmesi için hem açımlayıcı (AFA) hem de doğrulayıcı faktör çözümlemesi (DFA) yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini, maddeler arasındaki korelasyon matrisinin faktör çözümlemesine uygunluğunu belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testi ile test edilmesi sonucu KMO = ,90; Barlett testi x2 12532,67; df =1378 p< .001 olarak kaydedilmiştir. Ölçekte yer alan maddeler 0,50 üzerinde faktör yüküne sahiptir. AFA çözümlemelerinden sonra “Dijital Ortamda Yazmaya İlişkin Tutum Ölçeği”nin (Doyat) 30 maddelik üç alt ölçekten oluştuğu belirlenmiştir. Birinci alt ölçekte 12, ikinci alt ölçekte 9 ve üçüncü alt ölçekte ise 9 madde yer almıştır. Üç faktörlü bu yapının birinci faktörünün eigen değeri 8,983, ikinci faktörünün eigen değeri 4,497ve üçüncü faktörünün eigen değeri 3,994 olarak bulunmuştur. Ayrıca maddelerin tüm ölçek içindeki varyansının sırasıyla % 7,761; 4,996; 4,218 olduğu ve toplamda %34.64’ünü açıkladığı belirlenmiştir. Daha sonra elde edilen bu verilere dayalı olarak doğrulayıcı faktör çözümlemesi yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör çözümlemesi sonrasında maddelerin 0,34 ile 0,72 arasında değişen faktör yüküne sahip olduğu görülmüştür. DFA sonucu x2 = (89, N = 329) 3015,47; RMSEA = ,06; SRMR = ,07; CFI = ,93 ve NNFI = ,92 ile yeterli uyum değerlerine ulaşmıştır. Ölçeğin Cronbach’s Alpha kat sayısı, tüm ölçekte ,84 olarak hesaplanmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayı, ölçek geliştirme, dijital yazma

DİJİTAL TEKNOLOJİ DESTEKLİ SINIF EĞİTİMİ ÇALIŞMALARINDAKİ EĞİLİMLER: LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ

Doktora Öğrencisi Feyyaz ÖZTOP, Gazi Üniversitesi , feyyazoztop@gmail.com
Doç.Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ, Gazi Üniversitesi, ozerbas@gazi.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmeler toplumun her alanını olduğu gibi eğitim alanını da kaçınılmaz bir şekilde etkilemiştir. Temel becerilerin edinildiği, akademik temellerin atıldığı ilkökul düzeyi için eğitim verecek olan öğretmenlerin yetiştirildiği sınıf eğitimi alanında da dijital araçların kullanımı ve bu konu üzerine yapılan bilimsel çalışmalar hız kazanmıştır. Sınıf eğitimi alanındaki dijital teknoloji destekli çalışmaların bir araya getirilip incelenerek bu çalışmaların genel eğilimlerinin ortaya konulması, mevcut çalışmalarda kullanılan dijital araçlar ve bu dijital araçların sınıf öğretmenliği eğitimine kaynaştırılması hakkında bilgi vermesi ve gelecek araştırmalara yol göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Bu bağlamda çalışmada, sınıf eğitimi alanında yapılan dijital teknoloji destekli tezlerin incelenerek, araştırma eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan erişime açık olan ve belirlenen ölçütlere uyan 51 lisansüstü tez araştırmaya dahil edilmiştir. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği bu çalışmada veriler doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş ve verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamındaki tezler incelendiğinde; tezlerin sayısında son yıllarda belirgin bir artış olduğu bu sayının 2015 yılında en yüksek seviyeye ulaştığı, en çok tezin Gazi Üniversitesinde yapıldığı, tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu, dijital teknoloji destekli öğretimin çeşitli değişkenlere olan etkisini incelemek amacıyla yapılan tezlerin büyük çoğunlukta olduğu, çalışmalarda en çok dijital teknoloji olarak webden destek alındığı, çalışmaların Türkçe eğitimi alanında ve okuma-okuduğunu anlama becerileri üzerinde yoğunlaştığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca tezlerde en çok nicel yöntemlerin kullanıldığı, çalışmaların ağırlıklı olarak öğrencilerle gerçekleştirildiği, en sık tercih edilen veri toplama aracının; başarı-performans testi, veri analiz tekniğinin ise; t-testi olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Dijital teknoloji, içerik analizi, sınıf öğretmenliği eğitimi

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL VATANDAŞLIK VE ALT BOYUTLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

Doç.Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ, Gazi Üniversitesi, ozerbas@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkökul öğretmenlerin dijital vatandaşlık ve boyutları hakkındaki düzeylerini ortaya koymaktır. Bu çalışmada, nitel veri toplama araçlarından görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılında Ankara İli Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilkökullarda görev yapan 53 ilkökul öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde amaçlı örnekleme yönteminin türlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme dikkate alınarak seçilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi türlerinden biri olan yapılandırılmış açık uçlu görüşme tekniği kullanılmıştır. Ribble(2011) tarafından ortaya atılmış olan dijital vatandaşlık ve 9 alt boyutu temel alınarak oluşturulmuş açık uçlu sorulardan oluşmuştur. Araştırmada, öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. İçerik analizi kullanılmasının temel sebebi; verilerin önceden belirlenen kavramsal boyutlarının (kategorilerin) olmamasından dolayı, değerlendirilmeye alınan verilerin araştırmacı tarafından uygun kategoriler altında analiz edilmesidir. İçerik analizi ile yapılan incelemede oluşturulan kriter listesine bakıldığında, katılımcıların verdikleri cevaplar kodları oluşturmaktadır. Katılımcıların verdikleri cevaplar kategoriler altında toplanarak kodları oluşturulmuştur. Verilen cevapların tekrar sayıları ise frekans değerleri altında nicel olarak belirtilmiştir. Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde: araştırmaya ilkökul öğretmenlerin çoğunluğunun dijital vatandaşlık, dijital okuryazarlık, dijital etik, dijital kanun, dijital hak ve sorumluluklar, dijital sağlık ve dijital güvenlik gibi kavramların ne olduğuna dair görüş bildirdikleri bu görüşlerin aynı kod altında tekrar ettiği görülmüştür. “Hayır Bilmiyorum” cevabını en fazla dijital vatandaşlık ve dijital hak ve sorumluluklar kavramlarında verdikleri görülmüştür. İlkokul öğretmenlerin Dijital vatandaşlık boyutuna ilişkin 2 farklı görüş belirttikleri görülmektedir. Ayrıca “Dijital Erişim” kavramını, ilkökul öğretmenlerinden 28 erkek ile 19 kadın öğretmenin “İnternet aracılığıyla bilgiye erişim” olarak ifade ettiği, 3 erkek ve 3 kadın öğretmenin “Teknolojik olay ya da olgu” olarak ifade ettiği görülmüştür. “Dijital Ticaret” kavramına ilişkin, bilişim teknolojileri öğretmenlerinden 7 erkek öğretmenin “Hayır, Bilmiyorum” cevabını verdiği, 29 erkek ile 18 kadın öğretmenin “İnternet aracılığıyla alışveriş yapmak” olarak ifade ettiği görülmüştür. Diğer bir alt boyut olan Dijital iletişim kavramına ilişkin, kadın ve erkek ilkökul öğretmenlerin yarısından fazlasının Sosyal medya araçlarıyla iletişim kurmak olarak ifade ettiği görülmüştür. “Dijital Okuryazarlık” kavramına ilişkin, ilkökul öğretmenlerinin İnternet ortamında bilgiyi bulma ve analiz etme becerisi ve İnternet ortamında kitap, gazete ve dergi okumak olarak ifade edildiği görülmektedir. Bir kısım ilkökul öğretmenleri günlük yaşamda gazete, dergi ve kaynakları internet ortamında okumak olarak algıladığı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Dijital güvenlik kavramına baktığımızda bütün ilkökul öğretmenlerin görüş bildirdiği görülmektedir. En fazla İnternet ortamında yapılan işlemlerde güvenli olmasına dikkat etmek konusunda görüş bildirdiği görülmektedir. Bu bilgilerini interneti kullanırken daha bilinçli hareket etmelerine olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde kadın ve erkek ilkökul öğretmenlerin dijital vatandaşlık ve alt boyutları konularında yeterli bir bilgi düzeyine sahip oldukları söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Bilgi iletişim teknolojileri (bit), dijital vatandaşlık alt boyutları, ilkökul öğretmeni, dijital vatandaşlık

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRENCİ BİLGİ SİSTEMİ KONUSUNDAKİ DENEYİMLERİ VE ÖNERİLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sayimaktay@gmail.com
Öğretmen Nilso ORHAN, nilsuorhan123@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Esadiye PEKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
esadiyepedemir@gmail.com

ÖZET

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızlı bir biçimde gelişmesiyle birlikte kağıt üzerinde yapılan birçok işlem artık resmi ve özel kurumlar tarafından dijital ortama taşınmaktadır. Böylece yapılması gereken işlemler daha güvenli ve hızlı olmakta, paydaşlarına da büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Evrak ve kağıt üzerinde yapılan yönetim işlemlerini dijital ortama taşıyan eğitim kurumlarının başında da üniversiteler gelmektedir. Üniversiteler evrak takibi, ders yönetimi ya da öğrenci işlemleri gibi birçok alanda dijital dünyaya geçmiş ve geçmektedir. Üniversitelerin dijital dünyaya taşıdığı yönetim süreçlerinden birisi de öğrenci bilgi sistemleridir. Üniversiteler tarafından kullanılmakta olan “Öğrenci Bilgi Sistemi” yazılımları gerek öğretim elemanlarının gerekse üniversite öğrencilerinin üniversite bağlamındaki gereksinim duydukları birçok akademik işlemi kolaylıkla yapmalarını sağlamaktadır. Öğrenci bilgi sistemi üzerinden öğretim elemanları dersi alan öğrencileri görme, devamsızlıkları girme ya da not girişi gibi birçok işlemi yapabilirken öğrenciler de notlarını öğrenme, programlarını takip etme ya da devamsızlıklarını görme gibi işlemleri gerçekleştirebilmektedir. Her ne kadar öğrenci bilgi sistemleri birçok kolaylık sağlasa da sürekli gelişen sistemler olduğu için birtakım eksiklikleri ya da geliştirilmesi beklenen yönleri olabilmektedir. Dolayısıyla öğrenci bilgi sistemlerinin kullanıcı deneyimleri bağlamında değerlendirilmesi üniversitelerin gelecekte daha etkili bir süreç yönetimi sağlamlarına katkı sağlayacaktır. Bu araştırmanın amacı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi tarafından kullanılan öğrenci bilgi sistemi bağlamında Eğitim Fakültesinden mezun olmuş öğretmen adaylarının deneyimlerini ve önerilerini incelemektir. Araştırma 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 2018-2019 eğitim öğretim yılı sonunda mezun olmuş 52 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma nitel bir çalışma olup veri toplama amacıyla öğretmen adaylarının görüşlerini almaya yarayan açık uçlu anket kullanılmıştır. Açık uçlu anket mezun öğretmen adaylarının Türkiye'nin farklı illerinde bulunması nedeniyle tercih edilmiştir. Araştırma verileri betimsel analiz tekniği ile analiz edilerek araştırma bulguları sistematik bir biçimde sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Eğitim fakültesi, öğrenci bilgi sistemi, öğretmen adayları

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ AKILLI TELEFON ÖZ-YETERLİKLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sayimaktay@gmail.com
Lisans Öğrencisi Ufuk ÇOŞKUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ufkskn7@gmail.com
Lisans Öğrencisi Abdullah TAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, abduallah.tas.4848@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Mehdi TEZCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mehditezcan@outlook.com

ÖZET

Gelişen teknoloji yardımıyla elde taşınabilen, cebe sığabilen ve hatta programlar yüklenebilen bilgisayarlar tasarlanmış ve bunlar mobil cihazlar olarak isimlendirilmiştir. Modern akıllı telefonları e-posta yollama, web sitelerini inceleme, fotoğraf ve video çekimi, mp3 ve video oynatma gibi dahili uygulamaları barındırdığı gibi bu telefonlara ücretli ve ücretsiz uygulamalar da kurulabilmekte ve çalıştırılabilmektedir. Akıllı telefonlar birçok farklı görevi yapmaya olanak tanıdığı için yaşamı önemli ölçüde kolaylaştırmaktadır. Bireylerin internette gereksinim duyduğu bilgilere kolayca ulaşması, hotspot aktif ederek internetini diğer cihazlarla ve insanlarla paylaşma, uzaktaki birisiyle görüntülü görüşme, dokümanların fotoğrafını çekerek hızlıca kaydetme, bulunduğu konumu paylaşma, önemli bilgileri not alma gibi özellikler akıllı telefonların sağladığı kolaylıklardan yalnızca birkaçıdır. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının akıllı telefon öz-yeterliklerini ortaya koymaktır. Araştırma nicel bir çalışma olup tarama niteliğindedir. Bu doğrultuda veri toplamak amacıyla Aktay (2018) tarafından geliştirilmiş olan Akıllı Telefon Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma 2019 - 2020 eğitim öğretim yılının güz yarısında gerçekleştirilmiştir. Araştırma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler istatistiksel işlemler yapmayı sağlayan SPSS paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Bu bağlamda yüzde ve frekansın yanı sıra grup karşılaştırmalarını yapmayı sağlayan testler de gerçekleştirilmiştir. Sonrasında, araştırma bulguları araştırmanın amacına uygun olarak sistematik bir biçimde sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Akıllı telefon, akıllı telefon okuryazarlığı, sınıf öğretmenliği

SINIF ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI ÇEVİRİMİÇİ RİSKLERE YÖNELİK ALGILARI

Öğretmen Tuğba BAYAR, Milli Eğitim Bakanlığı, tugbyr@gmail.com
Doç.Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi,
mehmetozerbasm@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin öğrencilerinin karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırma kapsamı olarak Antalya ili, Konyaaltı ve Muratpaşa ilçelerinde yer alan 3. ve 4. sınıf öğretmenleri seçilmiştir. 250 kişi ile yapılan araştırma tarama modeline uygun olarak planlanıp gerçekleştirilmiştir. Veriler Onur Dönmez (2015) “Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde SPSS paket programı ve Microsoft Office Excel programları kullanılmıştır. Normallik testi yapıldıktan sonra verilerin normal dağılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla verilerin analizinde nonparametrik testlerden, bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi, ikiden fazla gruplar için Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Çevrimiçi risk algı düzeylerini belirlemek için betimsel istatistikler yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi risklere yönelik algılarının ölçekteki toplam puanlara göre çok tehlikeli boyutta yüksek çıktığı görülmüştür. Kadın sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi risk algılarının, erkek sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi risk algılarının güvenli internet kullanımı konusunda eğitim alma durumu ve okuttukları sınıf düzeylerine göre değişim göstermediği görülmüştür. Diğer yandan çevrimiçi risklerle karşılaşmayan öğretmenlerin karşılaşan öğretmenlere göre risk algılarının daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca sosyal ağları kullanan öğretmenlerin kullanmayanlara göre çevrimiçi risk algılarının daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Son olarak interneti daha sık kullanan sınıf öğretmenlerinin daha az sıklıkla kullanan öğretmenlere göre çevrimiçi risk algılarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: İnternet, sınıf öğretmeni, teknoloji, çevrimiçi risk algısı

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÇOCUKLARIN KARŞILAŞTIĞI ÇEVİRİMİÇİ RİSKLERE YÖNELİK ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Öğretmen Hatice HELVACI YILDIRIM, Milli Eğitim Bakanlığı, hhaticehelvaci@gmail.com
Doç.Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi,
mehmetozerbas@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 öğretim yılı Ankara İli Keçiören İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilkokullarda görev yapan 100 ilkokul öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde amaçlı örnekleme yönteminin türlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Onur Dönmez, (2015) Çocuk ve ergenlerin karşılaştığı internet risklerine yönelik algı ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 6 alt faktör ve likert tipi 20 maddeden oluşmaktadır. Uygulanan ölçekle elde edilen veriler ikili karşılaştırmalarda t-testi üçlü ve daha fazla karşılaştırmalarda tek yönlü ANOVA kullanılmıştır. Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde: Kadın sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının erkek sınıf öğretmenlerine oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Alt boyutlar özelinde gerçekleştirilen incelemelerde ise, tüm alt boyutlarda kadın sınıf öğretmenleri risk algılarının erkek sınıf öğretmenlerinin risk algılarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çevresinde internet kaynaklı bir sorun yaşayan öğretmenlerin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının internet kaynaklı bir sorun yaşamayan öğretmenlere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Alt boyutlar özelinde gerçekleştirilen incelemelerde, çevresinde internet kaynaklı bir sorun yaşayan öğretmenlerin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının internet kaynaklı bir sorun yaşamayan öğretmenlere göre risk algılarının daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanmıştır. Sonuç olarak, kadın ve erkek öğretmenlerin çocuklara yönelik çevrim içi risk algılarının yüksek olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Çevrimiçi risk, çevrimiçi risk algısı, internet, sınıf öğretmeni

İLKOKULDA ÇOCUK EDEBİYATI

BELKİ BİR ARA GÜLER

Öğretmen Aylin BAL, Özel Yönelit İlkokulu, a.bal89@hotmail.com

ÖZET

Çalışma 2018 / 2019 eğitim – öğretim yılı Muğla Özel Yönelit İlkokulu’nda 4. sınıf öğrencileri ile bir dönem içerisinde uygulandı. Önceki yıllarda yapılan biyografi saati etkinliklerinde ağırlıklı olarak mesleki kimliğiyle tanıtılan Ara Güler’ in hayatını anlatan “İyi Fotoğrafçı Dikiş Makinesiyle de Resim Çeker” biyografi kitabı 15 – 22 Şubat 2019 tarihinde yaratıcı okuma yazma kapsamında tüm öğrenciler tarafından okundu. Okuma saatinde bazı bölümler sesli, bazı bölümler sessiz okundu. Ara Güler’ in fotoğraf tutkusunu sayesinde Afrodisias Antik Kenti, Nuh’un Gemisi gibi ülkemizde yer alan önemli tarihsel yerlerin keşfedilmesine katkıları üzerine konuşuldu. “Arkeolojik çalışmalarla uzun uğraşlar sonucu ortaya çıkarılan antik kentlerden birini keşfetme merakınızla siz ortaya koysaydınız ne hissederdiniz?” sorusu üzerinden öğrencilerin fikirleri alındı. Ayrıca bir görsele hikayesini bilerek bakıldığında üzerimizde yarattığı etkinin fark edip etmeyeceğine değinildi. Fotoğrafın sadece bir görselden ibaret olmadığına insanda duygu ve düşünce açısından fark yaratan bir hikayesi olabileceğine vurgu yapıldı. Camera dergisine Ara Güler için özel bir sayı hazırlayan Pablo Martinez, “Charlie Chaplin, Salvador Dali, Pablo Picasso’nun fotoğraflarını çekersen yüzyılın fotoğrafları olur.” der. Ara Güler zor da olsa üçüne ulaşır. Fakat Charlie Chaplin’ i yatağında felçli görünce insanların aklında bu şekilde kalmaması için fotoğrafı çekmez. Öğrencilerle “Ara Güler’in yerinde sen olsaydın çeker miydin?” sorusu ile empati, tutku, başarı, duygu gibi kavramlar üzerinden atölye çalışması yapıldı. Ayrıca Ara Güler’in bu fotoğrafı çekmeyerek insanı araç olarak kullanan bir fotoğrafçı değil, Charlie Chaplin’in hafızalardaki görüntüsünü korumayı amaç edinen bir sanatçı olmasına vurgu yapıldı. Yaptığımız işte başarı, övgü gibi motivasyon kaynaklarının etkisiyle değerlerimizi göz ardı etmememiz gerektiğine dikkat çekildi. Bu şekilde öğrenciler, okuduğu kitabı kendisiyle ilişki kurma, yorumlama sorularıyla da cevaplayarak okuduğunu anlama stratejileriyle okudu. Ara Güler anısına, onun sanat ve yaşam anlayışını, fotoğraf tutkusunu aktif olarak anlayabilmeleri için öğrencilerle birlikte “Belki Bir Ara Güler” fotoğraf sergisi yapılması planlandı. Öğrencilerden bağımsız olarak “Muğla, Sokak, Aile, Doğa, Spor, Gülümse, Portre, Çocuk, Gün Batımı” başlıklı dokuz temada fotoğraf çekmesi istendi. Öğrenciler yaratıcı ve farklı fotoğraflar çekebilmek için özen gösterdiler. Sokak teması için fotoğraf çekerken Muğla’ da bilmedikleri birçok sokağı dolaşma; Eski Muğla evleri ve yaşam biçimi hakkında dolaylı olarak bilgi sahibi olmalarına katkı sağladı. Öğrencilerle birlikte belirlenen tarihte sergi hazırlandı ve açılışı yapıldı. Sergiye öğrenciler, veliler, öğretmenler, fotoğrafçılar, gazeteciler davet edildi. Sergiyi ziyaret eden fotoğrafçıların değerlendirmelerini dinleyerek; fotoğraf terminolojisi (Işık, zıtlık, ters ışık, açı, derinlik, kontrast ...), fotoğrafta dikkat edilmesi gereken ayrıntılar hakkında bilgi almış oldular. Ayrıca sergiye katılan insanların yorumları, öğrencilerin görsel sanatlara olan ilgisini arttırdı. Öğrencilerin okuldaki ve kitaplardaki görsellerin, fotoğrafların kullanımına olan dikkatinin arttığı gözlemlendi. Türkçe dersinde öğrencilerin sergideki fotoğrafları inceleyerek sıfat bulmaları istendi. Böylece sergi Türkçe dersi dilbilgisi konularının anlatımında materyal olarak kullanıldı. Çalışmaların sonucu ise; Milli Mücadele’ nin 100. Yılı anısına Atatürk’ ün yurtdışına eğitime gönderdiği Abidin Dino’nun “Mutluluğun Resmi” adlı sergi için öğrencilerden dört görsel (başka bir fotoğrafçıya ait fotoğraf, kendi çektiğiniz fotoğraf, bir ressamın ait eser, kendi hazırladığınız resim) istendi. Belki Bir Ara Güler Sergisi’nden sonraki bu çalışmada öğrencilerin kavramları, duygularını, düşüncelerini yazılı anlatımın yanında görsel sanatlarla da anlatımı gözlemlendi.

Anahtar sözcükler: Ara Güler, fotoğraf, yaratıcı okuma

İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN ATASÖZLERİ İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Hamdi KARAMAN, Milli Eğitim Bakanlığı, hamdi.karaman@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Rabia YILAR, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi,
rabia.yilar@atauni.edu.tr

Öğretmen Osman ASLAN, Çetin Birmek İlkokulu, oaslan5858@gmail.com

ÖZET

Kendi masal kahramanlarını tanımayan, dilini benimsemeyen, kendi atasözlerini ve tekerlemelerini bilmeyen çocukların eğitim sürecinde başarılı olamayacakları ifade edilmektedir. Atasözleri, bireylere kendi kültürünü tanıtarak topluma uyumlarını sağlamak amacıyla etkili bir kültürel aktarım aracı olarak kullanılabilir. Buradan hareketle araştırmamız ilkokul Türkçe ders kitaplarında yer alan atasözleri ile ilgili öğretmen görüşlerini ve atasözlerinin öğretmenlere göre kitaplarda nasıl kullanılması gerektiğini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Ağrı ilinin Patnos ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullarda çalışan 11'i erkek, 11'i kadın toplam 22 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden özel durum yöntemine göre tasarlanmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanma aşamasında, alan uzmanları tarafından değerlendirilmiş ve 3 sınıf öğretmeni ile uygulama yapılmıştır. Daha sonra verilen dönütlere göre form son halini almıştır. Elde edilen veriler NVivo 9 bilgisayar destekli nitel analiz programı yardımıyla içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre 9 temel görüş tespit edilmiştir. Buna göre katılımcı öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu ilkokul Türkçe ders kitaplarında kullanılan atasözlerini sayısal ve anlatımsal olarak yetersiz gördüklerini belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcı öğretmenlere göre atasözleri bir kültürel aktarım aracıdır ve bu amaçla kitaplarda daha etkili bir şekilde kullanılmalıdır. Katılımcı öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısına göre atasözleri öğrenci seviyesine ağır gelmektedir ve somutlaştırılması gerekmektedir. Eğitimde atasözlerinin amacı ise atalarımızın geçmiş deneyimlerinden hareketle öğrencilerin günlük hayatta karşılarına çıkabilecek sorunların üstesinden gelebilmelerini sağlamak olmalıdır. Araştırmada ayrıca öğretmenlerin atasözlerinin kitaplarda nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili görüşleri de incelenmiştir. Buna göre atasözleri görsellerden yararlanma, kompozisyon ve hikayeleştirme, drama içinde kullanma, metin içinde yerleştirilme ve metnin ana fikri çözümlenirken kullanma gibi yöntemlerle beraber ders kitaplarındaki yerlerini almalıdır. Sonuç olarak öğretmenlerin atasözlerini eğitimde bir kültür aktarma aracı olarak gördükleri ve atasözlerinin kullanımı açısından yetersiz gördükleri ders kitaplarının, bu konuda nasıl yeterli olacağı ile ilgili görüşleri, en önemli Halk Bilimi unsurlarından biri olan atasözlerinin eğitimle olan ilişkisini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Atasözü, ders kitapları, öğretmen görüşü

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OYUNCAK KİTAP KAVRAMINA İLİŞKİN METAFOR ALGILARI

Dr. Öğrt. Üyesi Meral GÖZÜKÜÇÜK, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, meral.yaprak@hotmail.com

ÖZET

Çocukların kitaplarla erken yaşlarda tanıştırılması okuma alışkanlığının kazandırılmasında önemli bir etkidir. Çocuk yayınları içerisinde yer alan oyuncak kitaplar erken çocukluk döneminde en çok yararlanabilecek yayınlardan birisidir. Oyuncak kitaplar; çıkartmalı, eşleştirmeli, dokunmaya uygun, hareketli nesne vb. özellikleri taşıyan farklı malzemelerden oluşturulabilen kitaplardır. Çocuğun erken yaşlarda kitapla tanışmaması, tanıştırsa bile olumlu tutum geliştirilmemesi ve hatta hiçbir olumsuz durum yokken bile çocuğun sadece eğlenebilmesi ve yaşantı oluşturabilmesi için ilkökul öğrencileri oyuncak kitaplarla tanıştırılmalıdır. Bu sebeple çocukları ilkökulda oyuncak kitaplarla tanıştıracak olan sınıf öğretmeni adaylarının oyuncak kitap kavramını nasıl algıladıkları önemlidir. Araştırmanın katılımcıları 2018-2019 akademik yılı bahar döneminde Kafkas Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören ve çocuk edebiyatı dersini almış olan sınıf öğretmeni adaylarından (n=70) oluşmaktadır. Sınıf öğretmeni adaylarının oyuncak kitap ile ilgili algılarının belirlenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri "oyuncak kitap.....benzer; çünkü....." şeklinde eksik bırakılmış bir cümlenin bulunduğu görüşme formuyla toplanmıştır. Verileri analiz etmek için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler araştırmacı ve bir uzman tarafından ayrıntılı bir şekilde analiz edilerek metaforlar belirlenmiş ve ilişkili metaforlardan kategorilere ulaşılmıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmeni adayları oyuncak kitap kavramına ilişkin olarak toplam 56 adet metafor üretmiştir. Oyuncak kitap kavramına ilişkin bu çalışmada üretilen metaforlardan 7 kategori oluşturulmuştur. Oluşturulan kategoriler ve kategorileri temsil eden metafor sayıları şunlardır:

- Farklı Özellikleri İçinde Barındırma Aracı Olarak Oyuncak Kitap (15 metafor)
- Eğlence Aracı Olarak Oyuncak Kitap (11 metafor)
- Gelişimi Destekleme Aracı Olarak Oyuncak Kitap (8 metafor)
- Kitap Okuma İsteği Oluşturma Aracı Olarak Oyuncak Kitap (6 metafor)
- Keşfetme Aracı Olarak Oyuncak Kitap (6 metafor)
- Hayal Gücü Geliştirme Aracı Olarak Oyuncak Kitap (6 metafor)
- Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma Aracı Olarak Oyuncak Kitap (4 metafor)

Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının farklı özellikleri içinde barındırma aracı olarak oyuncak kitap kategorisinde daha fazla metafor ürettikleri görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının oyuncak kitaplarda bulunması gerekli olan çıkartmalı, yapıştırılmalı, eksik parçayı tamamlamalı, eşleştirmeli, müzikli vb. özelliklerinden dolayı oyuncak kitabı eğlence aracı olarak algıladıkları söylenebilir. Çocukların ilkökula başladığı ilk yıllarda oyuncak kitaplarla tanıştırılması çocuklarda kitap okuma isteğini artırabilir. Bu sebeple öğretmen adaylarının kitap okuma isteği oluşturma aracı olarak oyuncak kitap kategorisinde ürettikleri metaforlar oldukça önemlidir. Öğretmen adaylarının bireysel farklılıkları dikkate alma aracı olarak oyuncak kitap kategorisinde az sayıda metafor ürettikleri görülmektedir. Bu kategoride üretilen metaforlara ilişkin örnek bir alıntı: "Oyuncak kitap bahçeye benzer; çünkü içerisinde türlü türlü çiçek vardır. Çocuk hangisini beğenirse ona yönelir ve onu koklar (okur)" (ÖA5). Bu kategoride az sayıda metafor üretilse de üretilen metaforlar; oyuncak kitabın bireysel farklılıklara hitap edeceğinin ifade edilmesi açısından önemlidir.

Anahtar sözcükler: Çocuk edebiyatı, oyuncak kitap, sınıf öğretmeni adayı

“MAVİ KIRLANGIÇ YEŞİLAY ÇOCUK DERGİSİ”NİN EĞİTİM ARACI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş.Gör.Dr. Güliz ŞAHİN , Balıkesir Üniversitesi, gulizgur@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Fatma PELİTOĞLU, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi,
fcildir@balikesir.edu.tr

ÖZET

Temel işlevi eğlendirmek ve eğlendirirken öğretmek olan çocuk dergileri, çocuğa okuma zevk ve alışkanlığı kazandırmanın yanı sıra okuma kültürü edinme sürecine destek olmakta ve yeni öğrenme alanlarına fırsat sunmaktadır. Çocuk dergilerinde yer alan farklı metin türleri çocuk okurun öğrenmeye duyduğu gereksinimi karşılamakta, tutum ve davranışlarındaki değişimi olumlamakta, kelime dağarcığını zenginleştirmekte, dünyadaki bilimsel gelişmeleri izlemesine olanak sunmakta ve genel kültür bilgisini de arttırmaya destek olmaktadır. Çocuklar için hazırlanmış söz konusu dergiler bireyi özel kılmakta ve değerli olduğu duygusunu duyumsatmaktadır. Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından aylık olarak yayımlanan Mavi Kırangıç Yeşilay Çocuk Dergisi ise ilkökul düzeyindeki çocuklara yönelik, bağımlılıklarla mücadele etmeyi amaçlayan bir çocuk dergisidir. İlk sayısı 1969 yılında yayımlanan çocuk dergisi, içeriğinde karikatür, hikâye, oyun, tarih, kültür, sağlıklı yaşam hakkında bilgilerin de yer aldığı 180 sayı olarak yayımlanmıştır. 2015 yılı Mart ayı sayısında “Yeşilay ÇOCUK Mavi Kırangıç” adı ile yeniden yayımlanmaya başlanan dergi, günümüzde “MAVİ KIRLANGIÇ Yeşilay Çocuk Dergisi” adıyla yayımlanmaya devam etmektedir. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi deseniyle yapılandırılmış bu çalışmada Mavi Kırangıç Yeşilay Çocuk Dergisi’nin, ilkökul Hayat Bilgisi, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretim programlarında yer alan sağlık eğitimi içerikli kazanımlarla uygunluğunu değerlendirmek ve ders materyali olarak kullanım düzeyini belirlemek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda öğretim materyali olarak kullanılan çocuk dergilerinden biri olan Mavi Kırangıç Yeşilay Çocuk Dergisi’nin, 2015-2019 yılları arasında yayımlanmış ve www.yesilay.org.tr internet adresinden ulaşılabilen tüm sayıları araştırmaya dâhil edilmiş, örneklem seçimine gidilmemiştir. Araştırma kapsamında söz konusu çocuk dergisi iki aşamada değerlendirilmiştir. Birinci aşamada dergi biçimsel yapının yanı sıra her bir sayının ana teması, metin türleri ve içeriklerinin belirlenmesi biçiminde ele alınırken, ikinci aşamada ilkökul programında yer alan sağlık eğitimi kazanımlarına uygunluk açısından incelenmiştir. Araştırmanın; Mavi Kırangıç Yeşilay Çocuk Dergisi’ni, bir ders materyali olarak kullanmak isteyen öğretmenlere ve araştırmacılara kaynaklık etmesi amaçlanmıştır. **Anahtar sözcükler:** Çocuk edebiyatı, Mavi Kırangıç Yeşilay Çocuk Dergisi., sağlık eğitimi, çocuk dergileri

İLKOKULDA COĞRAFYA EĞİTİMİ

DEDEM KORKUTLA GEZİYORUM, DEĞERLERİMLE KEŞFEDİYORUM TÜRKİYE HARİTASI MATERYALİ

Öğretmen Mutlu ASLAN, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü/Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürü,
mutluaslan10@hotmail.com

Öğretmen Emin ERCAN, Bandırma Cumhuriyet İlkokulu, egzmercan@hotmail.com

Öğretmen Deniz ALTINTAŞ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, denissunlu_84@hotmail.com

Öğretmen Serap ÖZTEK, Bandırma Yaman Egeli İlkokulu, mirage1161@hotmail.com

Öğretmen Öykü SELVİ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, oykusun@hotmail.com

ÖZET

“Dedem Korkut’la Geziyorum Değerlerimle Keşfediyorum” Türkiye Haritası Materyali, Sınıf Öğretmeni Deniz ALTINTAŞ tarafından, materyalin dijital oyunu Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Hatice YILMAZ tarafından hazırlandı. Materyal, öncelikle ilçemizde bulunan Yaman Egeli İlkokulu 4/C sınıfında, sınıf öğretmeni Serap ÖZTEK rehberliğinde 28 öğrenciyle, Cumhuriyet İlkokulu 3/D sınıfında, sınıf öğretmeni Emin ERCAN rehberliğinde 39 öğrenciyle, Erikli İlkokulunda 1,2,3,4 birleştirilmiş sınıfta, sınıf öğretmeni Öykü SELVİ rehberliğinde 24 öğrenciyle uygulandı. Sonrasında öğretmenlerimiz materyali okul genelinde tüm zümreleri ile uyguladılar. Öğrencilerimizin kültürümüzün önemli bir parçası olan “Dede Korkut ve Hikayelerini” tanımalarını sağlamak; öğrencilerimize ülkemizin doğal ve tarihi güzelliklerini, yöresel kıyafetlerini, yemeklerini, önemli bilim insanlarını, tarım ürünlerini, halk oyunlarını oyunlaştırılmış materyal uygulamaları ile tanıtmak. Materyal uygulanmaya başlanmadan ön test uygulandı. Materyal ile ilgili resimler öğrencilere gösterilerek, bu resimlerde gördükleri ile ilgili bilgi vermeleri ve görselin onlara hangi ili çağrıştırdığını söylemeleri istendi. Materyal kullanılmadan önce materyalin posteri öğrencilere gösterilip öğrencilerle fikir alışverişinde bulunuldu. Dede Korkut, öğrencilerimize yaratıcı drama, kuklalar, görsel materyaller ile tanıtıldı, “Dede Korkut Hikayeleri’nden” bahsedildi. “Dedem Korkut, tüm Türkiye’yi gezer ve her gittiği şehirden bir tane hatıra (magnetler) alır. Aldığı hatıraları heybesinde biriktirir. Gittiği her şehirde tanıştığı çocuklara hikayeler anlatır. Son olarak Balıkesir-Bandırma’ya gelir ve sizi ziyaret etmek ister. Çantasını açar ve biriktirdiği hatıraları sizlerle paylaşır. Hatıralardan bahsederken hangi hatırayı nereden aldığı ile ilgili kafası karışmıştır ve sizlerden yardım ister! Hatıraları ait oldukları şehirlere yerleştirelim...” hikayesi öğrencilere anlatılarak materyal uygulamalarına başlandı. (Toplamda ülkemizde bulunan doğal güzellikler, tarihi eserler, yöresel kıyafetler, yöresel yemekler, yöresel halk oyunları, yetiştirilen ürünler, önemli tarihi şahsiyetler ile ilgili 147 magnet hazırlandı.) Öğrenciler magnetleri ait oldukları şehre yerleştirdikten sonra magnetler ile ilgili araştırma yaptı, sınıfta arkadaşları ile paylaştı.. Uygulamalar ilerledikçe öğrenciler sınıf içerisinde gruplara ayrılarak yarışma şeklinde magnetleri Tmateryal üzerine yerleştirdiler. Materyalimizin “Dijital Oyunu” ilçemiz genelinde tüm okullarımızda uygulandı ve olumlu dönütler aldık.(Uygulanmaya devam edilecek.) Bunun yanı sıra Türkiye genelinde pek çok okulumuzla bu oyunu paylaşıldı. Uygulamada gördüklerimizi yerinde keşfetmek için öğrencilerimizin istekleri doğrultusunda Çanakkale ve Denizliye inceleme gezileri yapıldı. Bu yıl için Ankara ve Edirne gezileri planlandı. Öğrenciler, UNESCO tarafından “Dünya Somut Olmayan Kültür Mirası Temsili Listesi’ne” kabul edilen Dedem Korkut ve hikayelerini tanıdılar. Öğrencilerimiz yakın çevrelerinden başlayarak yurdumuzun doğal ve tarihi güzelliklerini, yöresel kıyafetlerini, yemeklerini, önemli bilim insanlarını, tarım ürünlerini, halk oyunlarını öğrendiler. Öğrencilerimiz” Türkiye Siyasi Haritası” ve “Türkiye Bölgeler Haritası” üzerinde illerimizin yerini gösterdiler ve kavradılar.

Anahtar sözcükler: Dedem Korkut, dijital oyun, inceleme gezisi, Türkiye haritası materyali, UNESCO

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARINA GÖRE DOĞANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNE ENTROPİK YAKLAŞIM VE ÇEVRE EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Prof.Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, alimeydan01@gmail.com

ÖZET

Doğanın sistematiğini ortaya koyan en önemli keşif entropinin bulunmasıdır. Termodinamiğin ikinci yasası olan entropiyi kainattaki her şeyin minimum enerji ve maksimum düzensizliğe doğru gidişi olarak tanımlamak mümkündür. Düzeni sürdürmek ve daha düzenli hale getirmek daha çok enerji gerektirirken, düzensizlik daha az enerji isteyecektir. Birkaç örnek entropinin daha iyi anlaşılmasını sağlayabilir: Mesela, bir kaba sıkıştırılan gaz kendini dışarı atmak ister, çünkü dış ortamdaki gazlar daha düzensizdir; sınıfta düzene sokulmak istenen öğrenciler en küçük fırsatta düzeni bozarlar; baskı altındaki toplumlar ilk fırsatta düzeni bozmak isterler. Sürdürülebilirlik ve entropi kavramları arasında zıt ilişki vardır. Sürdürülebilirlik için maksimum enerjiye ihtiyaç vardır. Sürdürülebilirlik daimi olma yeteneği, mevcut olanı sürdürme ve daha iyi hale getirme isteği vardır. Sürdürülebilirliğin ekoloji bilimindeki anlamı ise çeşitliliğin ve üretkenliğin devamının sağlanmasıdır. Birleşmiş milletler çevre ve kalkınma komisyonu ise şöyle tanımlar: İnsanlık, gelecek kuşakların gereksinimlerine cevap verme yeteneğini tehlikeye atmadan, günlük ihtiyaçlarını temin ederek, kalkınmayı sürdürülebilir kılma yeteneğine sahiptir. Doğal kaynakların binlerce yıl boyunca insanlığın emrine verilmiş sonu gelmez ve bitmez kaynaklar olduğu düşüncesinin 1900'lü yılların ikinci yarısından itibaren geçerliliğini yitirmesiyle sürdürülebilirlik, yeşil enerji, yenilenebilir enerji vs. birçok kavramları dünya gündemine girmiş, eğitim programlarında yer almaya başlamıştır. Sınıf öğretmenliği programında yer alan 'Çevre Eğitimi' dersi de sürdürülebilirliğin küçük yaşlardan itibaren farkındalık kazandırılmasına yönelik olarak verilmektedir. Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarına göre doğanın sürdürülebilirliğinde entropik yaklaşım ve çevre eğitiminin önemini ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içerisinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. Sınıfta yer alan 32 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasından yararlanılmıştır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda öğrencilerin sürdürülebilirlik, çevre eğitimi ve entropi kavramları çerçevesinde doğanın sürdürülebilirliğini ortaya koyacak nitelikteki sorular yer almıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Çevre eğitimi, entropi, sürdürülebilirlik

İLKOKULDA DEĞER EĞİTİMİ

BİRLİKTE OYNAYALIM

Öğretmen Özlem ÇUKURLU, Giresun Bilim ve Sanat Merkezi, ozlem_236@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada oyunun etkinliklerinin Türkiye’de eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin okul kültürüne uyum süreçlerini hızlandırmada ve öğrencilerin paylaşımlarını arttırmadaki etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Giresun ilinde bir köy okulunda öğrenim görmekte olan 24 Türk, 6 Afgan olmak üzere 30 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında Türk ve Afgan öğrencilerden kendi kültürlerine ait, her iki tarafında rahatlıkla anlayabileceği basit kuralları olan birer oyun seçmeleri istenmiştir. Türk öğrenciler mendil kapmaca oyununu seçerken, Afgan öğrenciler vasati adında bir oyun seçmişlerdir. Seçilen oyunlar dört hafta boyunca haftada bir birbirleri ile değiştirilerek öğrencilere oynatılmıştır. Süreç sonunda öğrencilere yarı yapılandırılmış görüşme formu ile sorular yöneltilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Buna göre, 24 Türk öğrencinin 21’i, oyun etkinleri öncesi Afgan öğrenciler hakkında olumsuz düşünce ve önyargılara sahipken Afgan öğrencilerin tam tersi bir tutum gösterdiği görülmüştür. Oyun etkinlikleri sonrasında ise Türk öğrencilerin düşüncelerinin değiştiği, önyargılarının yerini arkadaş olma ve birlikte vakit geçirme isteğine bıraktığı ve paylaşım alanlarının ise arttığı görülmüştür. Bu bağlamda ikinci durum karşılaştırıldığında öğrencilerin neredeyse tamamının tutumlarının olumlu yönde değiştiğini söylemek mümkündür. Ayrıca süreç içerisinde Afgan ve Türk öğrencilerin oyunlar dışında da bir arada bulunduğu; kalem, silgi gibi kırtasiye ürünleri yanında yiyeceklerini de birbirleri ile paylaştıkları gözlemlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Değerler eğitimi, okul kültürü, yabancı uyruklu öğrenciler, oyun

AHLAKI İKİLEM YAKLAŞIMININ İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİN DEMOKRATİK TUTUMLARINA ETKİSİ

Dr. Öğrt. Üyesi Beste DİNÇER, Adnan Menderes Üniversitesi, bdincer@adu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Alev TUNÇ, Adnan Menderes Üniversitesi, alv.tunc90@gmail.com

ÖZET

İlkokul programlarında yer alan kök değerlerin öğretiminde farklı yaklaşımlar ve yöntemler kullanılmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri olan ahlaki ikilem bir konunun birbiri ile çatışan ancak iki tarafın da tartışılabilir doğru yanları olması durumunda ortaya çıkan bir durum olarak tanımlanmaktadır. Bu yaklaşım ahlaki sorgulama, ahlaki muhakeme, ahlaki tartışma olarak farklı isimlerle de literatürde yerini almıştır. Bu araştırmada değer öğretiminde ahlaki ikilem yaklaşımının ilkokul öğrencilerin Demokratik Tutumlarına ve duygu ve düşüncelere saygı, hoşgörü değerlerine yönelik etkisi araştırılmıştır. Çalışmada kullanılan değerlere ilişkin ahlaki ikilem öyküleri Kohlbergten alınmıştır. Araştırma ön test son test deney- kontrol gruplu yarı deneysel desende tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılının güz döneminde Aydın ilinin Söke ilçesinde bulunan özel bir okulun ilkokul kademesindeki 4. Sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın katılımcılarını deney grubu 14, kontrol grubu 16 öğrenci olmak üzere toplamda 30 öğrenci oluşturmaktadır. Uygulamalar toplam 6 hafta sürmüştür. Araştırmada “Duygu ve düşüncelere saygı, Hoşgörü Ölçeği” ile “Demokratik Tutum Ölçeği” olmak üzere iki ölçme aracı kullanılmıştır. Ek olarak uygulama sonunda öğrencilerin bireysel görüşleri yapılandırılmış görüşme formu ile alınmıştır. Betimsel analiz sonuçları öğrencilerin ahlaki ikilem yaklaşımına ilişkin olumlu tutum sergilediklerini ve diğer derslerde de bu tür uygulamaların yapılmasını istediklerini göstermektedir. Nicel veri analizi süreci devam etmekte olup araştırmanın sonuçları kongrede sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Ahlaki ikilem yaklaşımı, değerler eğitimi, temel eğitim

ÇOCUK DERGİLERİNDE “YARDIMSEVERLİK” DEĞERİ

Öğretmen Faruk YETER, Milli Eğitim Bakanlığı, farukyeter64@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Nuray KURTDEDE FİDAN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, nkurt@aku.edu.tr

ÖZET

Yardım etmeyi seven, yardım istemekten çekinmeyen yani yardımsever bir nesil yetiştirebilmek adına programa dahil olan yardımseverlik değeri öğrencilere kazandırılacak önemli değerler arasındadır. Bu değerlerin aktarılmasında içerik açısından en uygun dersin sosyal bilgiler dersi olduğu söylenebilir. Öğrencilere değerlerin aktarılmasında sosyal bilgiler dersi içerisinde pek çok eğitsel araç kullanılabilir. Bu eğitsel araçlardan biri de çocuk dergileridir. Doğrudan çocuklar için üretilen dergilerin içeriklerinde değerleri barındırması önemli görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan yardımseverlik değerine çocuk dergilerinde ne oranda yer verildiğinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017 yılının Ağustos ayı içerisinde Türkiye’de çok satılan ilk dört sıradaki (TRT Çocuk, Araştırmacı Çocuk, Bilim Çocuk, National Geographic Kids) çocuk dergileri oluşturmuştur. Bu doğrultuda çocuk dergilerinin 2017 yılında yayınladıkları ilk 6 sayı olmak üzere 24 adet dergi analiz edilmiştir. Verilerin analizi içerik analizi yöntemiyle tüm görsel ve metinler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, dergilerin incelenen tüm sayılarında yardımseverlik değerine yeterli görülebilecek ölçüde yer verildiği belirlenmiştir. İncelemeler sonucunda tespit edilen değerlerin görsel ve metinlerle desteklendiği görülmüştür. Araştırmada değere metin ve görsellerinde en fazla yer veren derginin TRT Çocuk Dergisi olduğu belirlenmiştir. Diğer dergiler, oranları birbirine çok yakın olmakla birlikte şu şekilde sıralanmışlardır: National Geographic Kids, Araştırmacı Çocuk Dergisi ve Bilim Çocuk Dergisi. Ayrıca dergilerde yardımseverlik değerinin çocuklara olumlu olarak kazandırılmaya çalışıldığı görülmüş, olumsuz ifadelerin olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Çocuk Dergileri, Değer, Yardımseverlik

DEĞER Mİ HİÇ? DEĞER: BİRAZ TAVSİYE BİRAZ FARKINDALIK

Dr. Öğrt. Üyesi Seher YARAR KAPTAN, Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
seher.yarar@erdogan.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Irfan Nihan DEMİREL, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
nihan.demirel@erdogan.edu.tr

ÖZET

Değerlerin her geçen gün daha fazla sorgulanmasına ihtiyaç duyduğumuz bu günlerde, eğitimin tüm paydaşları olarak özeleştiri yapmamız oldukça değerlidir. Bu çalışma ile birlikte sınıf eğitimi öğretmen adaylarının değer eğitimi konusundaki düşüncelerini belirlemek ve bu konudaki farkındalıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda bu çalışmaya sınıf öğretmenliği 3. sınıfta öğrenimlerine devam etmekte olan 68 öğretmen adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının mevcut durumunu tespit etmek amacıyla planlanan bu çalışmada açık uçlu sorulardan oluşan görüş formu, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Çalışmadan edinilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Verilerin analizi sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının öğretim programlarına değerlerin eklenmesi konusundaki düşünceleri ile değer eğitimi konusundaki öneri ve tavsiyelerinin genel olarak öğretim programları, derslerin işlenişi, etkinlik temelli eğitim, öğretmenin ve öğrencinin rolü, etkin katılım, öğrenme ortamı, yaygın etki ve karakter/kişilik gelişim gibi temalar altında toplandığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının bu önerilerini meslek hayatlarında uygulamaya dökülebilmek adına mevcut durumda, kişisel ve mesleki gelişimlerine yönelik halihazırda yürüttükleri faaliyetlerin sorgulandığı soruda en yüksek frekansa sahip ilk beş faaliyet olarak kitap/dergi/şiir okuma, değerlere uygun yaşama, iyi bir rol model olma, film/belgesel/video izleme ve araştırma yapma şeklinde tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ışığında, öğretmen adaylarının değer eğitiminin sahip olduğu önemin ve bu konuda kendi üzerlerine düşen sorumluluğun önemini farkında oldukları söylenebilir. Ancak öğretmen adaylarının teorik olarak “değer” bilinci ile birlikte değer eğitimi konusunda uygulamaya dönük rehberliğe ihtiyaç duydukları gerçeğinden hareketle bu konuda yapılacak daha kapsamlı ve daha somut uygulamalara dönük çalışmaların yapılması öneri olarak sunulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Değer, değer eğitimi, farkındalık, öğretmen adayı, öneri

ELİMDEN TUTAR MISIN ?

Öğretmen Sevgi YALINCAK, Bandırma 15 Temmuz Ş.Ramazan Konuş İmam Hatip Ortaokulu (Anasınıfı),
sevgiyalincak@hotmail.com

Öğretmen Deniz ALTINTAŞ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, denissunlu_84@hotmail.com

ÖZET

İlçemizdeki ilkokullarda sınıf, okul ve toplum kurallarını belirlemede ve bunlara uymada sorun yaşayan, arkadaşları ve çevresiyle doğru iletişim kurmakta zorlanan öğrencilerin; olumlu davranışlar geliştirmesini ve çevresiyle doğru iletişim kurabilmesini sağlayarak bu öğrencileri mutlu bireyler olarak topluma kazandırmak. Çalışmamız, uygulanacağı ilkokullarda öğretmenlere tanıtıldı, iş birliği sağlandı. (Uygulama okul saatleri dışında projemiz için hazırlanan atölyemizde yapıldı.) RAM Müdürlüğümüz, uygulama yapılacak okulların müdürleri, okul rehber öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ile görüşülerek öğrenciler belirlendi. Belirlenen öğrencilerin sınıf öğretmenleri her öğrenci için “Öğretmen Davranış Değerlendirme Formu” ve “Öğrenci Tanıma Formu” doldurdular. Öğrencilerin aileleri çalışma ile ilgili bilgilendirildi, izin belgeleri alındı. Öğrencilerimize etkinlikler uygulanırken, ailelere de aile eğitimi öğretmenimiz Sevgi Yalıncağ tarafından Aile Eğitimi ile ilgili çalışmalar yapıldı. Öğrencilere uygulanacak etkinlikler projemizin amacı doğrultusunda haftalık olarak planlandı. Bu öğrencilere sınıf, okul ve toplum kuralları sezdirildi, kendilerini tanımaları ve öz güven oluşturmaları amaçlandı. Sevgi, saygı, hoşgörü, sabır, şükür, tatlı dil (nezaket ifadeleri), empati, sorumluluk, paylaşmak değerleri üzerinde duruldu. Hazırlanan etkinlikler uygulandı, uygulama sırasında görevli Rehber Öğretmenimiz Turnel Altan sürekli gözlem yaptı, okul rehber öğretmenleri ile sürekli görüşmeler yapıp tüm bu gözlemler değerlendirildi. Öğrencilerle, tiyatro ve yaratıcı drama eğitmeni rehberliğinde yaratıcı drama çalışmaları yapılmıştır. Öğrenciler içerisinde kazandırmak istediğimiz değerler ile ilgili kukla gösterileri izledi, sürece aktif olarak katıldı. İş birliğinin ve yardımlaşmanın önemini vurgulamak için grup çalışmaları yaptık. (Müzikli resim çalışmaları) Bireysel ve gruplar halinde dikkat, emek ve sabır üzerine kurulu analitik düşünme becerisi kazandıracak yap-boz etkinlikleri yaptık. Öğrencilerimiz hayallerindeki meslek grupları ile bir gün geçirdiler. İlçemizdeki müzemizi ziyaret ederek sosyal kurallar üzerinde durduk, tarihi değerlerimiz ile ilgili bilinçlendik. Müze içerisinde resim, drama çalışması ve “Eserim Konuşuyor” etkinliğini yaptık. Etkinliğimizin son aşamasında öğrencilerimiz gruplar halinde müze bahçesinde onlar için oluşturulmuş özel kazı alanında arkeologlarla kazı çalışması yaptılar. Kurallar her yerde, kaybetmek de kazanmak kadar doğaldır, kazananı tebrik etme ile ilgili futbol ve basketbol maçları yaptık. Proje kapsamındaki öğrencilerimizin velileri ile atölyemizde etkinlikler yaptık, evlerine ziyaretlerde bulunduk. Süreç içerisinde sınıf öğretmenlerimizle ve velilerimizle sürekli iş birliği içindeydik. Onlardan gelen dönütler ve gözlemlerimiz sonucunda haftalık etkinliklerimizi planladık. Öğrencilerimizle birlikte ney eşliğinde ebru çalışması yaptık. Çalışmaya başlamadan önce öğretmenler tarafından doldurulan formlar belirli aralıklarla tekrar doldurulup gelişimler, farklılıklar değerlendirilmiştir. İlçemizde iki okulumuzda uyguladığımız bu projeyi 2,3,4.sınıf öğrencileri ile gerçekleştirdik. Toplamda otuz iki (32) öğrencimiz var.27 öğrencimizde aldığımız tüm dönütler sonrası olumlu gelişmelerin olduğu görülmektedir. Geriye kalan beş (5) öğrencimizde ise olumlu değişimlerin çok çok yavaş olduğunu gördük. Bu çalışmada belirlenmiş dezavantajlı öğrencilerimiz sosyal ve kültürel yönden gelişme kat etti. Çocuklarımızın olumlu davranışlar geliştirmesi sonucu akademik başarılarında artışlar oldu. Düzenlediğimiz sosyal ve kültürel amaçlı gezi ve aktiviteler ile çocukların birbiri ile kaynaştı; tarihi, kültürel bilgi ve görgülerini arttı. Öğrencilerimizin kendilerine olan öz güvenleri arttı. Anne ve baba eksiklik ve ilgisizliği duyan çocuklarımıza psiko-sosyal destek sunarak yalnız olmadıkları ve kendilerinin değerli bireyler oldukları duygusuna sahip olmaları için elimizden geleni yaptık. Dezavantajlı grupta yer alan çocuklarımızın düzenlediğimiz eğitsel faaliyetler ile suça sürüklenmesinin engellemeye çalıştık. Aile eğitimlerimiz sayesinde ailelerin, çocukları ile iletişiminde doğru bir dil kullanmak için çabaladıklarını gözlemledik.

Anahtar sözcükler: Aile eğitimi, atölye uygulamaları, değerler eğitimi, dezavantajlı öğrenciler, olumlu davranış değişikliği

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNDE “TASARRUFLU OLMA” DEĞERİNİN ÖĞRETİMİ*

Doç.Dr. Murat BAŞAR, Uşak Üniversitesi, murat.basar@usak.edu.tr
Öğretmen Abdullah VAROL, UŞAK MERKEZ ATATÜRK İLKOKULU, a_varol64@hotmail.com

ÖZET

Özet Bilgi yoğunluğunun arttığı, değişim hızının fazlaştığı ve kültürler arası etkileşimin olduğu bir döngü içerisinde insanlarda değerlerin etkisi ve niteliği azalabilmektedir. Değerler eğitime ihtiyacın arttığı düşünüldüğünde okulların bu eğitimdeki rolü göz ardı edilemez. Değerlerle ilgili sorunlar sadece Türkiye'nin değil dünyanın ortak sorunu olduğu düşünülebilmektedir. Hayatın ilk adımında ve sonraki adımlarında değer eğitimi ciddiyetle konuşulması gereken bir konu haline geldiği, bilgiyle birlikte öncelikli bir seviyede değerler eğitiminin ele alınması gerektiği söylenebilir. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'nın ders müfredatlarında 2017 yılından itibaren değerler eğitimi her ders düzeyinde işlenmesi için gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Eğitim müfredatıyla birlikte, değerler eğitiminin nasıl verilmesi gerektiği de düşünülebilmektedir. Yapılan bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan “Tasarruflu Olma” değerini derslerden bağımsız şekilde işlenmesinin etkisini ölçmektir. Bu doğrultuda Uşak Merkezdeki bir ilkokulda 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim gören ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinden basit seçkisiz olarak, gönüllülük esasına dayalı 5 kız, 5 erkek olmak üzere 10 öğrenci ve sınıf düzeyine uygulanabilir veri toplama aracı olan KİT (Kelime İlişkilendirme Testi) seçilmiştir. Belirli bir zaman dilimi içinde uygulanan KİT (Kelime İlişkilendirme Testi) Ön-Test, Son-Test şeklinde değerlendirilmiştir. Araştırmanın yöntemi Eylem Araştırmasıdır. Verilerinden oluşan kelime frekanslarından çıkan sonuçlar KİT (Kelime İlişkilendirme Tekniği) kavram ağları oluşturularak değerlendirmeler yapılmıştır. Derslerden bağımsız olarak yapılan çalışmada öğretimden sonra öğrencilerin kavram oluşturma sayılarında artış yaşandığı, değerler eğitimi dersinin bağımsız olarak işlenmesinin değer eğitiminde etkili olduğu görülmüştür. **Anahtar sözcükler:** Değer, KİT (Kelime İlişkilendirme Tekniği), Tasarruflu Olma

*Bu çalışma Doç. Dr. Murat Başar danışmanlığında yürütülmekte olan “İlkokul dördüncü sınıf Öğrencilerinin Değer Algıları” adlı tezden üretilmiştir.

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEĞER ALGISI OLARAK “VATANSEVERLİK”

Doç.Dr. Murat BAŞAR, Uşak Üniversitesi, murat.basar@usak.edu.tr
Öğretmen Abdullah VAROL, Uşak Merkez Atatürk İlkokulu, a_varol64@hotmail.com

ÖZET

Özet Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanmış öğretim programlarında uzun yıllardır farklı adlarla ve yoğunluklarda bilinçli bir şekilde değerler eğitimi uygulamaları devam etmektedir. 2005 yılından itibaren değerler eğitimi adı sosyal bilgiler ve din kültürü ve ahlak bilgisi ders programlarında yer alırken, sonraki yıllarda gerçekleşen program güncellemelerinde ise diğer ders içeriklerinde de yer almaya başladığı görülebilir. Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarına bakıldığında kişilik ve karakter eğitime, bilimsel düşünen, değerleri olan bireyler yetiştirmek olduğu görülebilir (MEB, 2018). 2017 Milli Eğitim Bakanlığı öğretim programında ise her ders için öğrenme alanı içinde bir başlık oluşturulmuştur. Bu değişikliklerle değerler eğitiminin etkinliği arttırılmaya çalışılmış, sadece öğrenen ve üreten öğrenciler yerine disiplinler arası ilişkilendirmeler yaparak değerler eğitimiyle de yetiştirilmeleri hedeflenmektedir. Değerler eğitiminin iyi planlandığı bir sistem içinde istenmeyen davranışlar azalabilir, huzur ve uzlaşma kültürünün de daha sağlıklı olabileceği söylenebilir. Yapılan araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan ve son zamanlarda güncel bir konu olan Vatanseverlik değerinin öğrenciler için neleri ifade ettiğinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda Uşak Merkezde sosyo-ekonomik düzey olarak farklı üç okuldan 2018 -2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinden basit seçkisiz olarak, gönüllülük esasına dayalı 5 kız, 5 erkek öğrenci seçilerek toplam 30 öğrenci ile bu çalışma yapılmıştır. Sınıf seviyesine göre uygulanabilir veri toplama aracı olan KİT (Kelime İlişkilendirme Testi) belli bir zaman dilimi esas alınarak uygulanmıştır. Araştırma Yöntemi olarak Betimsel Tarama Modeli uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde kelime frekanslarından çıkan sonuçlar KİT (Kelime İlişkilendirme Tekniği) kavram ağları oluşturularak değerlendirmeler yapılmıştır. Yapılan çalışmada guruplar arasında kullandıkları vatanseverlik değer kavramlarının benzerliklerinin yüksek olduğu, “Vatan”, “Bayrak”, “Atatürk” kelimelerinin frekans değeri en yüksek üç kavram olduğu görülmüştür. NOT: Bu çalışma Doç. Dr. Murat BAŞAR danışmanlığında yürütülmekte olan “İlkokul dördüncü sınıf Öğrencilerinin Değer Algıları” adlı tezden üretilmiştir.

Anahtar sözcükler: Değer, KİT (Kelime İlişkilendirme Tekniği), Vatanseverlik

İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIFTA DİJİTAL ÖYKÜ YÖNTEMİYLE DEĞERLER EĞİTİMİ

Arş.Gör. Canan POLATER, Bartın Üniversitesi, cpolater@bartin.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Başak KASA AYTEN, İnönü Üniversitesi, basak.kasa@inonu.edu.tr

ÖZET

Değerler uyumlu ve sağlıklı bir toplumun temel dayanağıdır. Bireylerin inançlarını, duygu ve düşüncelerini etkileyen, kişilerin özelliklerini ortaya koyan bir kavram olan değerlerin eğitime özel bir önem verilmesi gerekmekte ve değerler eğitiminin etkisini artırmak için yeni, özgün ve farklı yöntemlerin kullanılmasına gereksinim duyulmaktadır. Bu yöntemlerden biri de dijital öykülerdir. Dijital öykü yöntemi; resim, video, müzik ve metin gibi öğelerin bir öykü programı kullanılarak birleştirildiği ve genelde yazarın seslendirmesiyle kısa film oluşturma sürecidir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, ilkokul dördüncü sınıf değerler eğitiminde dijital öykü kullanımının nasıl gerçekleştiğinin ortaya konmasıdır. Nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni benimsenerek gerçekleştirilen araştırmanın katılımcılarını, 2018-2019 öğretim yılı bahar yarıyılında Bartın il merkezinde yer alan bir ilkokulun dördüncü sınıfında öğrenim gören 31 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri gözlem, öğrenci ve öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler, dijital öykü sürecinde ortaya konan ürünler, araştırmacı ve öğrenci günlüklerinden oluşmaktadır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda; “dijital öyküleme sürecine ilişkin sonuçlar” ve “değere ilişkin sonuçlar” temaları ortaya çıkmıştır. Dijital öykü yöntemine ilişkin sonuçlar süreç ve kullanım olarak iki başlık altında ele alınmıştır. Dijital öykü yöntemi sürecine yönelik sonuçlar dijital öykü yönteminin aşamaları esas alınarak Öykü Yazma, Görsellerin Seçilmesi, Öykü Panosu Oluşturma, Dijital Öykü Oluşturma, Dijital Öyküleri Paylaşma olmak üzere beş temada incelenmiştir. Dijital öykünün kullanımına ilişkin sonuçlar “Tanımı”, “Beceri Gelişimi”, “Beğenilen Yönleri”, “Sıkıcı Yönleri”, “Çalışma Şekli”, “Farklı Derslerde Kullanılma Tercihi” “Yaşanan Sorunlar”, “Çözüm Önerileri” olmak üzere 8 temada incelenmiştir. Değere ilişkin sonuçlar öğretmen ve öğrenci görüşleri olarak iki başlık altında ele alınmıştır. Öğretmenin değere ilişkin görüşleri Değer, Değer Eğitimi ve Derslerde Kullanımı olmak üzere 3 alt temaya, öğrencilerin değerlere yönelik görüşleri “Değer Kavramı”, “Adalet Kavramının Öğrenciye Yansıması”, “Adaletli Olmanın Önemliliği”, “Adil İnsanın Özellikleri”, “Adalet Değerini Öğretmede Dijital Öykü Yönteminin Etkisi”, “Adalet Değerinin Öğretiminde Etkili Olan Aşama”, “Önceki Değer Eğitimi Çalışmaları ile Dijital Öykü Yöntemi Arasındaki İlişki” ve “Dijital Öykü Yönteminin Değer Eğitiminde Kullanıma Uygunluğu” olmak üzere sekiz temaya ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Değer, değerler eğitimi, dijital öyküleme yöntemi

İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ HİKAYE EDİCİ METİNLERİN DEĞER AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Soner ALADAĞ , Adnan Menderes Üniversitesi, soneraladag@yahoo.com
Dr. Öğrt. Üyesi Berker BULUT, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, berkerbulut@adu.edu.tr

ÖZET

Değer aktarımı, toplumsal kültürün oluşmasında ve gelecek nesillere ulaştırılmasında son derece önem arz etmektedir. Eğitimde kültürü tanıtmaya ve sevdirmenin yolu, daha çok edebi eserlerden yardım almaktan geçmektedir. Edebi eserlerin araç olarak kullanıldığı Türkçe ders kitaplarındaki metinler, ilettiği mesajlarla değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir görev üstlenmektedir. Bu çalışmanın da amacı, 2018-2019 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okutulan ilkökuller Türkçe ders kitaplarındaki hikaye edici metinlerin değer aktarımı açısından incelemektir. Araştırmada nitel araştırma modellerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışmaları katılımcı gözlemler, derinlemesine görüşmeler ve doküman toplama yoluyla elde edilen ve analiz edilen verilerin incelenmesini içerir. Araştırmada ver toplama tekniği olarak doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizinde temel amaç araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analiz edilmesidir. Bu çalışmada da ilkökuller 2, 3 ve 4. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan hikaye edici metinler, programda yer alan kök değerler açısından incelenmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, 2. 3. ve 4. sınıf Türkçe ders kitaplarında toplamda 59 değer unsuru tespit edilmiştir. Tüm kitaplar göz önünde bulundurulduğunda en çok vatanseverlik (f=14), yardımseverlik (f=11), sevgi (f=9) ve saygı (f=8) değerlerine yer verildiği belirlenmiştir. En az yer alan değerler ise dürüstlük (f=1) ve sabır (f=1) değerleridir. Dürüstlük değerine sadece 4. Sınıf Türkçe ders kitabında yer verilmiştir. Sabır değerine ise sadece 2. Sınıf Türkçe ders kitabında yer verilmiştir. Dostluk değerine ise sadece 3. Sınıf Türkçe ders kitabında yer verilmiştir. “Çayda Çıra” ve “Kanlı Kavak” metinlerinde herhangi bir değer unsuruna rastlanmamıştır.

Anahtar sözcükler: Değer aktarımı, Hikaye edici metin, ilkökuller Türkçe ders kitabı

INTEGRATING VALUES EDUCATION INTO THE FOREIGN LANGUAGE CURRICULUM

Prof.Dr. Yasemin KIRKGÖZ, Çukurova University, ykirkgoz@gmail.com

ÖZET

The main aim of values education is to influence students to internalize societal norms to help them socialize and display acceptable or appropriate behavior. Values education helps form individuals' perception of various social responsibilities influencing their decisions and actions, and it is provided at schools as one of the fundamental topics in a democratic society. In Turkey, values education is incorporated into the foreign language curriculum by the Turkish Ministry of National Education (MNE) in 2017 following the process of foreign language curriculum renewal. The objectives of this study are a) to identify what values are explicitly specified to be taught to students in the Primary Foreign Language Curriculum through an analysis of the curriculum document, and b) to evaluate the English textbook currently used in the primary grade 2 classes to determine what values are promoted explicitly or implicitly through different activities and tasks. The analysis of the Grade 2 English textbook revealed that values such as showing respect to others, being kind and helpful, greeting, being tolerant and fair were important values that were intended to be taught through activities, characters and teaching contexts. Some sample tasks and activities from the Grade 2 English textbook are included to illustrate how values are transmitted through English as a foreign language to Turkish young learners of English.

Anahtar sözcükler: English textbook, primary education, values, values education

SINIF EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DEĞERLERE VE İLKOKUL PROGRAMLARINDA YER ALAN DEĞERLERE BAKIŞ AÇISI

Dr. Öğrt. Üyesi Seher YARAR KAPTAN, Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
seher.yarar@erdogan.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Irfan Nihan DEMİREL, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
nihan.demirel@erdogan.edu.tr

Arş.Gör.Dr. Ayşe AY TAR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
ayse.aytar@erdogan.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı, sınıf eğitimi öğretmen adaylarının değerlere ve ilkököl programlarında yer alan değerlere yönelik bakış açısını tespit etmektir. Araştırma, bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesi sınıf eğitimi ana bilim dalı 3. sınıfında öğrenim gören toplam 68 (kadın, 51; erkek, 17) gönüllü öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Durum çalışması olarak düzenlenen araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve değer eğitimi görüş formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik ve betimsel analiz birlikte kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular; öğretmen adaylarının değer eğitimi ve değer öğretimi kavramları arasında tercihlerini değer eğitimi yönünde kullandıkları tespit edilmiştir. Öğretmen adayları, genel değer eğitimi yaklaşımları arasında en fazla ahlaki muhakeme yaklaşımını, değer öğretimi hareketleri arasında ise karakter eğitimi yaklaşımını ve diğer değer eğitimi yaklaşımları arasından ise eylem öğrenme yaklaşımını önemsediklerini göstermiştir. Öğretmen adaylarının büyük bir bölümü tüm derslerde değer öğretiminin kullanılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra öğretmen adayları hayat bilgisi, Türkçe ve sosyal bilgiler derslerinde de değer öğretiminin yer almasının önemine farklı gerekçelerle vurgu yapmışlardır. Sınıf eğitimi öğretmen adayları öğretim programlarına eklenmesi için on yedi farklı ifade kullanmıştır. Frekansı en yüksek olan değerler ise; hoşgörü, merhamet, saygı, vefa ve dayanışma olarak belirlenmiştir. Ayrıca öğretim programlarından çıkarılması gereken değer olmadığını ifade eden ve programdaki değerlerin yeterli olduğunu düşünen öğretmen adaylarının olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular ışığında, öğretmen adaylarının değer eğitimi ve yaklaşımları konusunda belirli bir bilgi düzeyine sahip olduğu ve bu konularda bazı önerilerde buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ancak uygulamaya dönük yapabileceklerinin neler olduğunu görebilmek adına daha detaylı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Değer eğitimi, ilkököl, öğretmen adayı, değer

SINIF ÖĞRETMENİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ VATANSEVERLİK DEĞERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Melike FAİZ, Kastamonu Üniversitesi, melikefaiz@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Emine KARASU AVCI, Kastamonu Üniversitesi, eavci@kastamonu.edu.tr
Arş.Gör. Saim TURAN, Akdeniz Üniversitesi, saimturan@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Kişinin doğup büyüdüğü, yaşadığı ve hayatını geçirdiği memleket, toprak parçası, ülke anlamına gelen vatan, insanların kendilerinde aidiyet hissettikleri yer olarak belirtilebilir. Vatanseverlik ise doğduğu, büyüdüğü, okuduğu, yaşadığı, evini, semtini, kasabasını, köyünü, şehrini müstakil devlet sınırları içerisinde sevmektir (Türk Dil Kurumu [TDK]). Vatan sevgisinin şiddeti, kapsamı ve boyutu kültürden kültüre farklılık gösterse de dünya üzerinde yaşayan her insanın kendi öz vatanına bir sevgi ve bağlılık hissettiği herkesçe bilinen bir gerçektir. İnsanların yaşadıkları yerlerdeki anıları, geçmişleri, ataları o yerin vatan olmasında önemli etkenler olarak sıralanabilir. Ülkemizde de vatanseverlik bir amaç, değer veya kazanım olarak özellikle II. Meşrutiyetle birlikte eğitim sistemimizde ve Cumhuriyet’le birlikte de hazırlanan ilk, ortaokul, lise ders programlarının amaçlarında, kazanımlarında ve değerlerinde yerini almıştır. Değerler; bir toplumda yaşayan kişilerin birbirlerine, gruplara, örgütlere, kurumlara karşı davranış ve yaklaşımlarını ve bunun yanında da kişilerin davranışlarının ölçüsünü belirleyen, toplumun genelinde kabul görmüş ilke ve inançlardır. Değerler eğitimi öğrencilerin toplumun yargılarını, yönelimlerini, önem atfettiklerini, benimsediklerini içselleştirerek topluma uyum sağlamada ve toplumun geleceğini oluşturmada önemli görülerek hemen her dersin programında yer almaktadır. 4+4+4 sistemiyle birlikte ülkemizde sınıf öğretmenliği 1-4. sınıfları kapsayan bir dönemi içermektedir. Sınıf öğretmenleri okulla yeni tanışan öğrencilerin zihinsel, sosyal olarak yetişmesinde rehberlik etmektedir. Dolayısıyla öğrenciler okul hayatına sınıf öğretmenlerinin rehberliğinde başlamakta ve daha karmaşık konu ve durumlara hazırlanmaktadır. Bu nedenle de sınıf öğretmenlerinin öğrencilerde vatanseverlik bilincinin oluşmasında önemli rolünün olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının vatanseverlik değerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırmada, nitel araştırma türlerinden biri olan fenomenoloji yöntemi kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının vatanseverlik görüşünü belirlemek için Tarhan’ın (2019) geliştirmiş olduğu “Vatanseverlik Görüşme Formu” uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2019-2020 sonbahar döneminde Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf öğretmenliği bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken amaçlı örneklem kullanılmıştır. Verilerin toplanması devam etmektedir. Veriler içerik analizi yöntemiyle incelenecektir.

Anahtar sözcükler: Vatanseverlik, değerler eğitimi, sınıf öğretmenliği

TARİHİMİZDEN MİSAFİRLERİMİZ VAR!

Öğretmen Mutlu ASLAN, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü/Bandırma İlçe Milli Eğitim
Müdürü, mutluaslan10@hotmail.com
Öğretmen Deniz ALTINTAŞ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,
denissunlu_84@hotmail.com

ÖZET

Çalışmamızı uygulamaya koymadan önce 4.sınıf (23 öğrenci) ve 6.sınıf (27 öğrenci) öğrencilerine “Tanıdığınız bilim insanlarından üç tanesinin adını yazar mısınız?” sorusunu yönelterek ön araştırma yaptık. 4.sınıflardan, 23 öğrenci 69 tane bilim insanının, 6.sınıflardan, 27 öğrenci 66 bilim insanının adını yazdı. Toplamda yazılan 135 bilim insanının içinden sadece 4 tanesi Türk-İslam bilim insanlarımızın isimlerindendi. (2 öğrenci Mimar Sinan,1 öğrenci Hezarfen Ahmet Çelebi,1 öğrenci Evliya Çelebi’nin adını yazdı.) Yaptığımız bu araştırma sonrasında diğer okullarımızda da durumun aynı olduğunu belirledik. Öğrenciler, Leonardo Da Vinci’yi tanıyor fakat Leonardo Da Vinci’nin çizimlerine ilham olan, kendi kültürlerinin bir parçası, Şırnak’ta doğan, ilk robotun kaşifi EL CEZERİ’ yi tanımıyorlardı. Bu problemden yola çıkarak insanlığa büyük katkıları olan, önemli buluşların sahibi, Avrupa’da, Rönesans ve Reforma öncülük etmiş Türk-İslam bilginlerimizi öğretmen ve öğrencilerimize tanıtarak farkındalık oluşturmaya karar verdik. Çalışmamızda görevli lise öğrencilerimizle birlikte okullarda tanıtılacak 17 Türk-İslam bilim insanımızın hayatları araştırıldı. Lise öğrencilerimiz, yaratıcı drama ve tiyatro eğitmeni rehberliğinde Türk-İslam bilginlerimizin hayatlarında önemli anların içinde olduğu hikayeler yazdılar. Sonrasında lise öğrencilerimiz yazdıkları hikayeleri yaratıcı drama ve tiyatro eğitmeni rehberliğinde, içeriklerine göre sınıf ortamında ya da farklı ortamlarda (kütüphane, çocuk parkı...gibi) bir ders saatinde dramatizasyon ve canlandırma teknikleri kullanılarak her sınıf seviyesinden öğrenci grubu ile paylaştılar. 1.201 öğrencimizin uygulamaya interaktif katılımı sağlandı. Ayrıca tanıtılan bilim insanlarımızın hayatları ile ilgili hikayeler yazılırken bilim insanlarının kişilikleriyle uyumlu bir değerimiz ön plana çıkarılarak öğrencilerimize sezdirildi. (Mimar Sinan-sabır, İbn-i Rüşd-özgün düşünebilme, Uluğ Bey-Adalet...gibi) Çalışmamızın uygulaması, ilçemizde bulunan, resmi ve özel liselerimizden seçilen 24 öğrencimiz ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan uygulamalarımızla, 17 Türk İslam Bilim İnsanımız; 63 okul öncesi, 64 birinci sınıf, 130 ikinci sınıf, 102 üçüncü sınıf, 130 dördüncü sınıf, 127 beşinci sınıf, 191 altıncı sınıf, 152 yedinci sınıf, 102 sekizinci sınıf, 60 özel eğitim, 3 köy ilkokulunda tüm sınıflara 56 öğrencimize tanıtılmıştır. Dramatizasyon ve canlandırma yöntemleri kullanılarak toplamda 1.201 öğrencimizin uygulamalara interaktif katılımı sağlanmıştır. Bu uygulamalar ile lise öğrencilerimizle ilk ve ortaokul öğrencilerimiz arasında sosyal ve duygusal bağ kurulmuştur. Farklı liselerde eğitim gören öğrencilerimiz birbirlerini tanımış, uygulama öncesi yapılan çalışmalar ile aralarındaki iletişim kuvvetlenmiştir. İlk ve ortaokullarda yaptığımız uygulamalarda kullandığımız yöntem öğretmen arkadaşlar için yol gösterici olmuştur. Kendilerinden bununla ilgili olumlu dönütler alınmıştır. İlk ve ortaokul öğrencilerimiz sürece aktif katılım sağladıkları için çalışmamızın amaç ve hedeflerine tamamına ulaşılmış; adı duyulmayan bilim insanlarımız ile ilgili ilçe genelinde büyük bir farkındalık oluşturulmuştur. Bakanlığımızca son dönemde üzerinde önemle durulan “değerlerimiz” bilim insanlarımızın hayatlarında ön plana çıkarılarak öğrencilerimize aktif olarak sezdirilmiştir. Çalışmamız ile ilgili hazırladığımız kapsamlı broşür sayesinde velilerimize de ulaşılmış, olumlu dönütler alınmıştır. “Devletini yaşatmak için kültürünü yaşat!” bilinciyle planladığımız çalışmamızda bilim insanlarımızın hayatları, öğrencilerimizin davranışlarına model; hayatlarına ilham kaynağı olmuştur. Tüm bu çalışmalar sürecinde Prof Dr Fuat Sezginin eserlerinden ve çalışmalarından önemli ölçüde yararlanılmış, okullarımızda tanıtılmış olduğumuz Türk-İslam Bilginlerimiz ve Fuat Sezgin ile ilgili pano çalışmaları yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: Dramatizasyon, hikaye yazma, milli değerler, özgün yöntem, Türk İslam Bilginleri

İLKOKULDA E-OKURYAZARLIK

KUŞAKLAR ARASI DİJİTAL UÇURUM GERÇEK MİDİR?

Prof.Dr. Şengül S. ANAGÜN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, ssanagun@ogu.edu.tr
Öğretmen Nur Özge MENŞAN, Biga Doğa Koleji, ozgemensan@gmail.com

ÖZET

Günümüzde öğretmenler, meydana gelen teknolojik gelişmeleri yakından takip eden ve değişime en fazla ayak uydurmak zorunda kalan kesim olmuştur. Bu nedenle kuşaklar arasındaki uçurumun etkilerinin en yoğun görüldüğü alanlardan biri eğitimidir. Farklı kuşaklarda bulunan öğretmenlerin teknolojiye bakış açılarının da farklı olması nedeniyle kuşaklar arasında yaşanan dijital uçurum eğitimde önemli sorunlardan biri haline gelmiştir. X, Y ve Z kuşakları arasında yaşanan bu uçurumda X kuşağı, 1965-1979'lu yıllar arasında doğan bireylerden oluşmaktayken 1980-2000'li yıllar arasında doğan bireyler Y kuşağı olarak ifade edilmektedir. 2000 yılından sonra doğan nesil ise Z kuşağı olarak tanımlanmaktadır. X kuşağı teknolojiyle sonradan tanışıp onu yaşamına adapte ederken teknolojiyle birlikte doğan Y kuşağının yaşam şekli gelişerek değişmiştir. Z kuşağı, reel ile sanal dünyayı birbirinden ayırmaktan çok iki dünyayı da bir bütün olarak görmektedir. Bu bağlamda gerçekleştirilecek araştırmada kuşaklar arasındaki dijital uçurumun temel eğitimin ilk basamağında eğitim veren sınıf öğretmenleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilime dayalı olarak desenlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme ile toplanacak verilerde katılımcıların X ve Y kuşağı öğretmenler olmaları ölçütü dikkate alınacaktır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilecektir. Araştırma sonuçlarına göre X ve Y kuşağında bulunan sınıf öğretmenlerinin teknolojiye ve teknolojinin kullanımına ilişkin bakış açıları belirlenerek kuşaklar arasındaki dijital uçurum tartışılacaktır. Bu tartışma sonucunda ortaya çıkan yargılara bağlı olarak uygulayıcılara ve araştırmacılara çeşitli öneriler sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Dijital uçurum, sınıf öğretmeni, y kuşağı, x kuşağı

1933 TARİHLİ MUHTELİF DERECELERDEKİ MEKTEPLER TALEBESİNİN GİYECEKLERİ KASKETLER HAKKINDA TALİMATNAME İSİMLİ ESERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Özgür YILDIZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgurzyz@gmail.com
Öğretmen Narin YILDIZ, Yatağan, Salihbey İlkokulu, narzeytun@gmail.com

ÖZET

Atatürk dönemi modernleşmesi, her alanda kendisini göstermiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ayakta durabilmesi için Batı medeniyeti hedef gösterilmiş ve o medeniyetin üzerine çıkabilmek için sosyal ve kültürel alanlarda reformlar yapılmıştır. Toplumun bu değişimi benimsemesi ve toplumda yer edinmesi için en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyal alanda yapılan değişiklikler ve gerçekleşen değişim toplumun yaşam şekliyle ilgili değişimleri de beraberinde getirmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren başlatılan modernleşme kılık ve kıyafet konusunda da kendini göstermiştir. Mustafa Kemal Atatürk'ün Kastamonu'da başlattığı "Şapka Devrimi" toplumun bu yönde de bir değişime gideceğinin habercisi olmuştur. Mustafa Kemal Atatürk kendi giyim ve kuşamıyla topluma örnek olurken öğretmenlerin de bu konuda hassas davranmasını istemiştir. "1933 Tarihli Muhtelif Derecelerdeki Mektepler Talebesinin Giyecekleri Kasketler Hakkında Talimatname isimli Eser" bu çabanın bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır.1933 yılında İstanbul Devlet Matbaasından basılan eser Maarif Vekaleti amblemi ile çıkmıştır. Okullarda öğrencilerin kep ile ilgili 2060 numaralı ve 03/07/1932 tarihli kanuna göre Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından olan bütün kız ve erkek mektepliler bu talimatname ile tespit edilen şekilde devam ettikleri mekteplere göre kasket, kep veya bere giymekle yükümlü tutulmuşlardır. "1933 Tarihli Muhtelif Derecelerdeki Mektepler Talebesinin Giyecekleri Kasketler Hakkında Talimatname isimli Eser" de talebelerin yukarıdaki bahsedilen kanuna göre kıyafeti ile ilgili düzenlemelerin nasıl olması gerekliliği anlatılmaktadır. Araştırmada kısaca; Türkiye'nin modernleşmeye giden süreçte okul kıyafetleri hakkında geçirdiği evre anlatılmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: 1933, Atatürk, eğitim, kılık kıyafet, okul

1938 TARİHLİ KÖY EĞİTMENLERİ İÇİN İKİNCİ YIL ÖĞRETİM KILAVUZU ESERİNİN EĞİTİM TARİHİ İÇİN MAHİYETİ

Doç.Dr. Özgür YILDIZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgurzyz@gmail.com

ÖZET

Mustafa Kemal Atatürk'ün kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri eğitimle atılmıştır. Atatürk dönemi Türkiye'sinde Köy Öğretmenleri yetiştirmek önemli meselelerden olmuştur. Yapılan ilke ve inkılâpların kavratılması, yeni aydınlanma sürecinin anlaşılması ve anlatılması öğretmenler vasıtasıyla olacaktır. Bu nedenle Mustafa Kemal Atatürk'ün özel önem verdiği bu konuda taze cumhuriyet ilk adımlarını atmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti bahsedilen 1930'lu yıllarda bu sorunu çözmeye çalışırken köy öğretmenlerinin gidecekleri köylerde yapacakları eğitimi saat saat planlamıştır. Öğretmenlerden beklentilerinin ve öğrencilerin yapacaklarını en ince detaya kadar "1938 Tarihli Köy Eğitimcileri İçin İkinci Yıl Öğretim Kılavuzu" isimli eserde anlatmıştır. Haftalık ders cetvelleri ve saatleri yazılmış, öğretmenlerin derslerde işleyecekleri konular ve izleyecekleri yöntemler, ders dışı ve ders içi etkinlikler kılavuzda ayrıntılı olarak yer almaktadır. Örneğin kılavuzda; "Çocukları mümkün olduğu kadar çok konuşturmaya, düzgün konuşturmaya ve serbest alıştırmaya gayret et. Ufak tefek kusurları olursa bir daha yapmamalarını tembihle ve affet..." gibi ayrıntılar yer almaktadır. Bunun yanında "1938 Tarihli Köy Eğitimcileri İçin İkinci Yıl Öğretim Kılavuzu" isimli eserde 1938 yıllarında Gezici başöğretmenlerin bulunduğunu ve onların asli vazifelerinin K-köy Öğretmenlerine destek olmak olduğunu görüyoruz. Kılavuzda Gezici başöğretmenin işleyeceği konularda detaylı olarak anlatılmıştır. Kısaca bu araştırmada; "1938 Tarihli Köy Eğitimcileri İçin İkinci Yıl Öğretim Kılavuzu" isimli eser incelenerek; 1938 yılındaki eğitim anlayışı, köy öğretmenlerinin durumu ve yokluktan bir ülkenin nasıl kurulduğu hakkında okuyucuya bilgi vermek amaçlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: 1938, eğitim, köy eğitmeni, tarih

OSMANLI EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİNDE DRAMA YÖNTEMİNİN YERİ

Arş.Gör.Dr. Sabri BECERİKLİ, Bursa Uludağ Üniversitesi, beceriklisabri@uludag.edu.tr
Doç.Dr. Fatih DEMİREL, Bursa Uludağ Üniversitesi, fatihdemirel@uludag.edu.tr

ÖZET

II. Mahmud ile birlikte Osmanlı'da sivilin eğitime yönelik ciddi atılımlar başlatılmıştır. Eğitimin modernleştirilmesi adına İstanbul ve taşrada birçok sivil okul açılmıştır. Böylelikle Osmanlı eğitiminde ve eğitimcilerinin anlayışında değişimler gerçekleşmiştir. Bu değişimlerin bir yansıması olarak Osmanlı eğitimcilerinin öğretim yöntemleri ve pedagoji üzerine eserler yazmaya başladıkları anlaşılmaktadır. Özellikle Satı Bey ve Muallim Cevdet gibi eğitimciler Tedrisat-ı İbtidaiye Mecmuasında eğitim-öğretim yöntemleri ile ilgili birçok makale yazmışlardır. Yazılmış olan eserler ve makaleler de Osmanlı eğitimcilerinin günümüzde de geçerliliğini koruyan buluş yoluyla öğrenmeden haberdar olduklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca oyunlarla öğretme ve drama yöntemleri de Osmanlı eğitimcilerinin üzerinde durdukları konulardır. Hatta Tedrisat-ı İbtidaiye Kanun-ı Muvakkatine (1913) dayandırılarak hazırlanmış olan ibtidai (ilkokul) programlarında Tarih-i Temsil adı altında bir ders konulmuştur. Tedrisat-ı İbtidaiye kanunundan sonra Maarif-i Umumiye Nezareti tarafından Mektep Temsillerinin Usul-i Tedrisi adı ile bir kitapçık basılmıştır. Bu kitapçıkta mektep temsillerinin amacı, temsillerden beklenen eğitimsel faydalar, temsillerin çocuklara sağladığı bedensel faydalar, temsillerin çocukların konuşması üzerine etkisi, temsillerin nasıl yaptırılacağı, temsilleri kimlerin yaptıracağı gibi konular hakkında bilgiler verilmiştir. Kitapçık incelendiğinde görülmektedir ki mektep temsilleri diye adlandırılan faaliyetler günümüz drama yönteminden başka bir şey değildir. Bu çalışma da ise Mektep Temsillerinin Usul-i Tedrisi adlı kitapçıkta drama yönteminin nasıl ele alındığı incelenecektir. Yöntem olarak ise nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi kullanılmıştır.

Anahtar sözcükler: Drama, öğretim yöntemleri, Osmanlı

İLKOKULDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM SORUNLARI

4+4+4 KESİNTİLİ ZORUNLU EĞİTİMİN YAPILANMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİN İNCELENEREK DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Emine AYDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
tusem2404@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Senem BULUT, Muğla Sıtkı Koçman Öğrencisi,
senembulut@gmail.com

Doç.Dr. Ahmet Şadan ÖKMEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sadanokmen@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 4+4+4 eğitim sisteminin; öğretmenler, yöneticiler, öğrenciler, veliler, aile ve sosyal politikalar bakanlığı ve üniversite öğretim elemanlarının 12 yıllık kesintili zorunlu eğitime yönelik görüşlerini belirlemesi amaçlanmaktadır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden bütüncül çoklu durum çalışması desenine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin elde edilmesinde nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler araştırmanın amaçları doğrultusunda belirlenen kriterlere göre betimsel analiz yaklaşımı kullanılarak çözümlenmiştir. 4+4+4 eğitim sistemi hakkında öğretmenlerin, yöneticilerin, öğrencilerin, velilerin, sosyal politikalar bakanlığı ve üniversite öğretim elemanlarının sisteme yönelik görüşleri başlıklar altında incelenmiştir. Öğretmenler açısından olumlu olarak değerlendirildiğinde; zümre etkileşimlerin artması, müfredat ve sınav yükünün sınıf öğretmenlerin alınmış olması, olumsuz görüşleri ise öğretmenlerin norm fazlası kalması ve ikili öğretim yapan okullarda çıkış saatlerin geç olmasıdır. Yöneticiler açısından olumlu olarak değerlendirildiğinde; benzer yaş gruplarının bir arada olmasından dolayı sorunların ve çatışmaların azalması, olumsuz görüşleri ise alt yapı eksikliklerinden dolayı iş yükünün artması ve mesai sorununun olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler açısından olumlu olarak değerlendirildiğinde; kendi yaş gruplarından oluşan öğrencilerle aynı okulda öğrenim görmeleri ve yeteneklerine göre okul seçebilmeleri, olumsuz faktörler ise ilkokula başlama yaşının 60-66 aylığa düşmesi ile 72 aylık öğrencilerin aynı sınıfta öğrenim görmeleri ayrıca 60-66 aylık öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin 72 aylık öğrencilere göre daha düşük olduğu belirtilmiştir. Veliler açısından olumlu olarak değerlendirildiğinde; öğrencilerin kendi yaş gruplarıyla öğrenim görmeleri ve farklı türdeki okulların seçilebileceği belirtilmiştir. Olumsuz görüşleri ise farklı kademelerde öğrenim gören çocuklarını farklı yerlerdeki okullara gönderilmeleridir. Aile ve sosyal politikalar bakanlığına göre olumlu olarak değerlendirildiğinde; birbirine daha yakın yaş gruplarının bir arada olması ve yaş farkı fazla olan çocukların olumsuz davranışlarda bulunmalarının engellenmesi, olumsuz olarak ise bu uygulamadan sonra yaş gruplarının izlenmesinin zorlaştığı belirtilmiştir. Üniversite öğretim elemanları açısından olumlu olarak değerlendirildiğinde; bu sistemin eğitim seviyesini yükselttiğini ve kız öğrencilerin okullaşma oranını arttırdığını belirtmişlerdir. Olumsuz olarak değerlendirildiğinde ise bu sistemde eğitim kalitesinin düşük olması, alt yapı yetersizliği, farklı sınıf düzeylerindeki öğrencilerin aynı binalarda eğitim görmesi, mesleki eğitimde niteliğin düşmesi, yetersiz bütçe, ideolojik olması, din eğitiminin yetersiz olduğu belirtilmiştir.

Anahtar sözcükler: 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili yaşanan sorunlar, nitel araştırma ve bütüncül çoklu durum çalışması., 4+4+4 eğitim sistemi hakkında görüşler

İLKOKULA BAŞLAMA YAŞINA İLİŞKİN VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Özge ERDOĞAN, Trabzon Üniversitesi, erdoganozge.edu@gmail.com
Öğretmen Miraç BAKKALOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı, miracbakkaloglu@gmail.com

ÖZET

Ülkemizde ilkokula başlama yaşı belirli dönemlerde değişikliğe uğramıştır. Günümüzde ise isteğe bağlı kayıt, erteleme veya sağlık raporu alma gibi seçeneklerle çocukların ilkokula kaydı yapılır veya ertelenir. Alan yazın incelendiğinde ilkokula başlama yaşına ilişkin sadece veli görüşlerinin incelendiği ve ilkokula başlama ile ilgili bütün dönemleri kapsayan bir çalışma bulunamamıştır. 60 aylık dönemden itibaren bütün ayları kapsayacak şekilde çocuklarını ilkokula gönderen velilerin görüşlerini inceleyen bir çalışma yapılmadığından bu araştırma ile alan yazındaki mevcut boşluğun doldurulması hedeflenmektedir. Bu araştırmanın genel amacı ilkokula başlama yaşına göre veli görüşlerini incelemektir. Araştırmanın özel amacı ise çocukları ilkokul birinci sınıfa başlayan velilerin görüşlerini inceleyerek sonraki yıllarda çocuklarını ilkokula kaydettirme konusunda tereddüt yaşayan velilere ışık tutmak ve okul idarecilerinin daha kapsamlı ve detaylı bilgilerle çocuklarını ilkokula kaydettirmeye gelen velilere tavsiye ve yönlendirme hizmetleri yapabilmelerini sağlamaktır. Araştırma 2018 – 2019 eğitim öğretim yılında Trabzon ili Yomra ilçesinde bir devlet okulunda yürütülmüştür. Nitel bir yaklaşımın benimsendiği çalışmanın yöntemi fenomenolojik yöntemdir. Katılımcı grubunu Yomra ilçesinde bir devlet okulunda birinci sınıfa devam eden 12 öğrenci velisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme olasılık dışı (amaçlı) örnekleme türlerinden uygun durum örnekleme türüne göre belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri toplama aracı araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve pilot çalışması yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu pilot çalışmaya göre revize edilmiş ve uzman görüşü alındıktan sonra kullanıma hazır hale getirilmiştir. Katılımcılara bilgi verilerek görüşmelerin tamamı ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz tekniğine göre analiz edilmiştir. Görüşme sırasında ses kayıt cihazıyla kaydedilen ve araştırmacı tarafından tutulan notlar bilgisayar ortamında yazılı hale getirilmiştir. Bulgular bölümünde katılımcı velilerin kimlik bilgileri gizlenerek kendilerine V-1, V-2, V-3... gibi kod numaraları verilmiştir. Görüşmeler sırasında velilere sorulan sorular başlık haline getirilerek sınıflandırılmıştır. Araştırmada karşılaşılan problem türleri bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sosyal olarak sınıflandırılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre, 60 – 66 ay arası çocukların ilkokula başlaması yanlış bir uygulamadır. Bu yaş gruplarında en çok karşılaşılan sorunlar bilişsel sorunlardır. 72 aydan itibaren öğrencilerin sorunlarla karşılaşma sıklığı önemli ölçüde azalmaktadır. İlkokula zorunlu olarak başlama yaşı hakkında farklı görüşler belirtilse de en sık verilen cevaplar 72 ay ve üzerindedir. Bu verilere göre velilerin zorunlu olarak ilkokula başlama yaşı hakkındaki görüşleri bu yaş sınırının yükseltilmesi yönündedir.

Anahtar sözcükler: ilkokul, ilkokula başlama yaşı, veli görüşleri

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN İLKOKUL VE SINIF ÖĞRETMENİ KAVRAMLARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Öğretmen Hümeysra UYSAL, Özel Muğla TAÇ Okulları, humeyrauysal11@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Alper YORULMAZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, alperyorulmaz07@gmail.com

ÖZET

Öğrencinin başarılı olması için okul ve aile işbirliğinin kurulması, bu işbirliğinin kurulması sürecinde de okula yönelik velilerin bakış açısı önemlidir. İlkokul ve sınıf öğretmeni kavramları velilerin eğitim süreçlerinde karşılaştıkları ilk kavramlardır. Bu kavramlara yönelik oluşturdukları bilişsel fonksiyonlar önemli olup bilişlerinde oluşan bu kavramları da dilsel anlatımlar ile ifade etmektedirler. Velilerde bu kavramlara ilişkin oluşan dilsel anlatımları ortaya koymada zihinsel imgelerin (metaforlar) kullanılması anlamlandırma için önemlidir. İlkokul ve sınıf öğretmeni birinci sınıfa yeni başlayan bir öğrenci için birbirine çok yakın iki kavram olduğundan dolayı her iki kavram için üretilecek olan mecazların bütüncül bir değerlendirme yapmak için faydalı olacağı düşünülmüştür. Araştırmanın amacı; ilkokul birinci sınıfta öğrencisi olan velilerin, ilkokul ve sınıf öğretmeni kavramına ilişkin algılarının belirlemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim yöntemi ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında birinci sınıfta öğrencisi bulunan 83 veliden oluşmaktadır. Katılımcıların belirlenen kavramlarla ilgili algılarının ortaya konulması amacıyla veri toplama aracı olarak iki adet açık uçlu sorudan oluşan bir form kullanılmıştır. Formda yer alan “ İlkokulu benzetirim; çünkü” ve “Sınıf öğretmeni benzetirim; çünkü” ifadelerinin katılımcılar tarafından tamamlanması istenmiştir. Anket sorularında yer alan veriler, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların ilkokul ve sınıf öğretmeni kavramına yönelik algılarının olumlu yönde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: ilkokul, metafor, sınıf öğretmeni, veli

OKUMA GÜÇLÜĞÜ YAŞAYAN ÖĞRENCİNİN SESLİ OKUMA HATALARINI GİDERMEDE AÇIK HECE YÖNTEMİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Gizem Beyza ALKAN, Uşak Üniversitesi,
gizembeyza6464@hotmail.com
Doç.Dr. Murat BAŞAR, Uşak Üniversitesi, murat.basar@usak.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma açık hece yönteminin kavratılmasıyla okuma güçlüğü yaşayan bir öğrencinin giderilmesi sesli okuma hatalarını açık hece yöntemini kullanarak gidermek amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması yöntemiyle desenlenmiştir. Araştırmada teknik/bilimsel işbirlikçi eylem araştırması tekniği kullanılmıştır. Yapılacak çalışmayla ilgili 2017-2018 öğretim yılında Uşak ili merkez ilkokullarında görev yapan sınıf öğretmenleri ve rehber öğretmenlerle ön görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda Uşak il merkezindeki bir ilkokulda öğrenim gören bir üçüncü sınıf öğrencisi belirlenmiştir. Öğrencinin okuma hatalarını tespit etmede şiir metinleri ve öğrencinin metin okuma sırasındaki ses kayıtları ailesinden ve öğretmeninden izin alınarak kullanılmıştır. Öğrencinin sesli okuma esnasında yaptığı hatalar sınıf öğretmeni ve alan uzmanıyla birlikte belirlenmiştir. Öğrencinin harfleri tanımakta güçlük çekmediği ancak okuma esnasında kelimeleri heceleyerek okuduğu, kelimeleri kapalı hecelere ayırdığı (bak-ı-yor-um, uç-ar-ken, at-a-tü-rk vb.) tespit edilmiştir. Aynı zamanda öğrencinin okuma esnasında bazı kelimelerin son hecesini atlayarak veya son heceyi değiştirerek okuduğu görülmüştür. Öğrencinin okuma esnasında hatalı okuduğu bu kelimeler listelenmiştir. Öğrenciye açık hece yöntemi kavratılmaya çalışılarak hata yaptığı kelimeleri Türkçenin fonolojik yapısına uygun olarak hecelerine ayırması sağlanılmaya çalışılmıştır. Öğrenciyle yapılan çalışmalarda önce öğrencinin şemasında yer alan güncel yaşamına doğrudan etki eden kelimeler seçilmiştir. Açık hece yönteminin kavratılmasıyla heceleme sorunun ortadan kalktığı tespit edilmiştir. Aynı zamanda açık hece yönteminin kavratılması esnasında öğrenci dikkatini kelimeye yoğunlaştırarak düzgün bir biçimde hecelerine ayırmaya çalıştığı için yaptığı diğer okuma hatalarında azalma olduğu görülmüştür. Sonuç olarak açık hece yönteminin kavratılmasıyla heceleme sorunun ve diğer hece hatalarının giderildiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Açık hece yöntemi, disleksi, okuma hataları, okuma hatalarının giderilmesi

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA FİMLERİN ÖĞRENME ORTAMLARINA KATKISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Burcu SELBES, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi , burcuselbes09@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Özkan ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ocelik@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin filmlerin öğrenme ortamlarına katkısına yönelik görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ise 2018 - 2019 eğitim öğretim yılında Aydın ili Bozdoğan ilçesinde görev yapmakta olan ve araştırmacı tarafından kolay ulaşılabileceği düşünülerek seçilen on bir sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri konuyla ilgili hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanarak toplanmıştır. Öğretmenlerle tek tek ve yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenler çok sık film izlemeseler de öğrencilere konuyla ilgili kısa film ve animasyonlar oldukça izletmektedirler. Öğretmenler genellikle Hint filmlerini tercih etmektedirler. 'Her Çocuk Özeldir' filmini hemen hemen tüm öğretmenler izlediklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler eğitim içerikli filmleri değerlendirirken sinema filmlerinin çocukların yaşına uygun olmadığını, çizgi filmlerin de kahramanları yönünden kimi sakıncaları olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin eğitim ortamında eğitim içerikli filmleri tercih etme sebepleri olarak öğrencilerin derste dikkatlerini çekmesi, derse güdülenmelerini sağlaması ve işlenen konuyu pekiştirmesi en önemli nedenler olarak belirtilmiştir. Sınıf öğretmenleri filmleri sınıfa izletmeden önce belli bir hazırlık yaptıklarını ve filmi aralarda durdurup sınıfın konu hakkında görüşleri aldıklarını, filmin sonunda da filmi tek bir cümleyle özetlediklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda araştırmaya ilişkin çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Film, görüş, öğrenme ortamı, sınıf öğretmeni

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDEN MESLEKİ GELİŞİM: ALGILAR, BEKLENTİLER VE İHTİYAÇLAR

Prof.Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu Üniversitesi, mgulteki@anadolu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Ömür GÜRDOĞAN BAYIR, Anadolu Üniversitesi, ogurdogan@anadolu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Zeynep KILIÇ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, zeynepk@ogu.edu.tr
Arş.Gör. Mediha GÜNER, ANADOLU ÜNİVERSİTESİ, medihaguner@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Ecmel YAŞAR, Anadolu Üniversitesi, ecmelyasar@anadolu.edu.tr

ÖZET

Eğitim bilimleri alanındaki gelişmeler ve değişmeler, öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki farklılıklar, bilimde yaşanan gelişmelere paralel olarak öğretim teknolojileri ve yöntemlerindeki yenilikler, velilerin eğitime bakış açısının değişmesi ve toplumun eğitimden beklentileri bağlamında öğretmenlerin hizmet içinde de eğitilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Mesleki gelişim kavramıyla açıklanan bu durum yaşam boyu öğrenme bağlamında da değerlendirilmelidir. Mesleki gelişim Milli Eğitim Bakanlığı (MEB, 2017) tarafından “birey, grup ve okulun doğrudan veya dolaylı olarak faydasına olmayı hedefleyen ve sınıf içindeki eğitimin kalitesine katkıda bulunacak bilinçli ve planlı faaliyetler ile doğal öğrenme tecrübelerinin tümünün toplamı” biçiminde tanımlanmaktadır. Öğretmenlerin mesleki gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan programlar hem öğretmene hem okula hem de sınıf içi ilişkilere büyük katkı sağlamaktadır. Ancak öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik yapılan araştırmalar, öğretmenlerin mesleki gelişimi kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerin öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanmadığını, ihtiyaç analizi sürecinde öğretmenlerin istek ve beklentilerinin dikkate alınmadığını, mesleki gelişim eğitimi kapsamında yürütülen çalışmaların öğretmenlere katkı sağlamadığını, sunulan mesleki gelişim faaliyetlerinin uygulamaya dönük olmadığını ve öğretmenlerin mesleki gelişimine yalnızca teorik düzeyde katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Bu kapsamda bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişim algılarını, mesleki gelişimden beklentilerini ve meslek gelişim ihtiyaçlarını incelemektir. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Araştırma, karma yöntem desenlerinden ardışık keşfedici desenle gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda köy, ilçe ve il merkezinde çalışan, maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği ile seçilen öğretmenlerle odak grup görüşmesi yapılmıştır. Daha sonra odak grup görüşmesinden elde edilen veriler ankete dönüştürülmüş; yine köy, ilçe ve merkezden seçkisiz yolla seçilen sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Bu kapsamda verilerin analiz süreci devam etmektedir. Bu çalışma, 118K080 nolu Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Gelişiminde Üniversite-Okul İşbirliği Modeli başlıklı TÜBİTAK projesinden üretilmiştir.

Anahtar sözcükler: İhtiyaç analizi, mesleki gelişim, sınıf öğretmeni

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN VE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÇOK KÜLTÜRLÜLÜĞE VE MÜLTECİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sümeyra AKKAYA, İnönü Üniversitesi, sumeyra.akkaya@inonu.edu.tr
Prof.Dr. Feridun MERTER, İnönü Üniversitesi, feridun.merter@inonu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Seda ŞAHİN, İnönü Üniversitesi, seda.sahin@inonu.edu.tr

ÖZET

MEB Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinde, öğretmenlerin bireysel ve kültürel farklılıklara saygı duyması, her öğrenciye insan ve birey olarak değer vermesi, Öğrencilerin milli ve manevi değerlere saygılı, evrensel değerlere açık bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunması, Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve sosyokültürel özelliklerini dikkate alarak esnek öğretim planları hazırlaması gibi çok kültürlük kavramını vurgulayan mesleki yeterlilikler yer almaktadır (MEB, 2017). Okullardaki mülteci öğrenci sayılarının artmasıyla birlikte çok kültürlülük önemi her geçen gün artan bir konu haline gelmektedir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin çok kültürlülüğe ve mülteci öğrencilere yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden ise ilişkisel taramadan yararlanılmıştır. Tarama modeli, var olan bir durum veya olayı olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2009). İlişkisel tarama modeli ise, iki ya da daha fazla değişken arasında birlikte gerçekleşen bir değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımıdır. İlişkisel tarama modeli ile değişkenler arasındaki ilişkinin neden sonuç ilişkisinden ziyade, bir değişkendeki herhangi bir durumun bilinmesi halinde diğer değişkenin kestirilmesinin sağlanmasında kullanılır (Karasar, 2005). Araştırmanın evrenini 2019- 2020 eğitim-öğretim yılında Malatya İli Battalgazi ve Yeşilyurt İlçelerinde görev yapan sınıf öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Demografik Bilgi Formu, Öğretmenlerin Çokkültürlü Tutum Ölçeği ve Mülteci Öğrenci Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin araştırmaya katılımı için gönüllülük esas alınmıştır. Her bir öğretmene ölçeklerden önce onam formu verilmiş ve çalışmaya katılmak istediklerine dair onam formu imzalatılmıştır. Araştırmanın raporlaştırılması devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Çok kültürlülük, mülteci öğrenci, sınıf öğretmeni

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN VELİ MÜDAHALESİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Hatice Beyza TUNA, ICCA Özel Antalya Toplum Koleji, beyzatuna1996@hotmail.com
Öğretmen Meliha TOSUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ahilem_1996@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Özkan ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ocelik@mu.edu.tr

ÖZET

Eğitim öğretim faaliyetlerinin verimli bir şekilde yürümesi sürecin paydaşlarının işbirliği içinde olmasına dayalıdır. Bu bağlamda paydaşlardan özellikle öğretmen-veli işbirliği faaliyetleri organize etme ve yönlendirme açısından oldukça önemlidir. Eğitim öğretim sürecinin tüm unsurlarıyla birlikte bir bütünü oluşturduğunu düşündüğümüzde, öğrenci velilerinin de bu bütünün birer parçası olduğunu unutmamak gerekir. Bu yüzden veli tutumları, doğrudan öğretmenleri ve öğrencileri etkileyebilmektedir. Velilerin öğretmenlerle olan etkileşiminde ne tür davranışlar sergiledikleri ve bunların öğretmenler tarafından nasıl anlaşılıp yorumlandığı hususu araştırılması gereken bir konudur. Bu araştırmanın amacı da sınıf öğretmenlerinin veli müdahaleleri hakkında görüşlerini belirlemektir. Bu kapsamda 2018 - 2019 eğitim öğretim yılında Antalya ve Muğla illerindeki devlet okullarında görev yapmakta olan, 17 sınıf öğretmeni ile çalışılmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir olmasına dikkat edilmiş, araştırmacıların erişebildikleri öğretmenlerle çalışılmıştır. Nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışmasına uygun olarak tasarlanan araştırmada sınıf öğretmenleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde yine araştırmacılar tarafından hazırlanan ve uzman görüşüne sunulduktan sonra son hali verilen, 6 maddenin yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu kapsamda tüm görüşmeler sınıf öğretmenleri ile bir araya gelerek yüz yüze ve yalnız yapılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin genel olarak velilerin sınıf içinde öğretim yöntem ve tekniklerine sıklıkla müdahale ettiklerini belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Görüş, müdahale, sınıf öğretmeni, veli

TEACHING LISTENING AND SPEAKING SKILLS EFFECTIVELY IN YOUNG LEARNER CLASSROOMS

Prof.Dr. Yasemin KIRKGÖZ, Çukurova University, ykirkgoz@gmail.com

ÖZET

The foreign language curriculum in many countries, including Turkey gives priority to the development of listening and speaking skills with a view to enhancing young learners' communicative competence. Young learners within the scope of this study cover pre-primary children covering 2–5 years and primary school children within the age-range 6–10/11 years. Listening and speaking are two interrelated language skills. Listening, as a receptive language skill, involves interpreting messages whereas speaking, as a productive language skill, is the active use of language to express meaning. Although the teachers of English as a second/foreign language (ESL/EFL) are expected to improve children's listening and speaking skills, teaching listening and speaking skills to young learners is found to be highly challenging by teachers due to a number of issues. This descriptive study is in two stages: The first stage involves exploring the challenges young learner English teachers teaching in primary schools experience in developing listening and speaking skills of young learners. Data is collected from lesson observation of teachers and semi-structured interviews conducted with them. Analysis of the qualitative data is presented to illustrate the nature of difficulties experienced by the teachers. The second phase of the study presents sample listening and speaking activities that are appropriate for young learners' characteristics to be used to effectively develop listening and speaking in young learner classrooms.

Anahtar sözcükler: Listening, primary education, speaking, young learners, challenges

YENİLİKÇİ ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİNE SAHİP ÖĞRETMENLERİN İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİNİ UYGULAMA DÜZEYLERİ

Prof.Dr. Ayfer KOCABAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi, ayferkocabas@gmail.com
Arş.Gör. Deniz Gökçe ERBİL, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
denizgokceerbil@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Sinem TOPALOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi, sinem.zsf@gmail.com

ÖZET

Bir ülkenin gereksinme duyduğu insan gücünün yetiştirilmesinde eğitim sisteminin en önemli öğelerinden birisi öğretmendir. Öğretmenler değişen toplumsal, ekonomik, sosyal, kültürel, teknolojik gereksinimler doğrultusunda bireyler yetiştirmede önemli rollere ve sorumluluklara sahiptirler. Bu nedenle öğretmenlerin nitelikleri, yeniliklere değişim ve gelişime uyum becerileri önem kazanmaktadır. Yaşam boyu öğrenen, edindiği bilgi ve beceriyi yaşama geçiren bireylerin, yetişmesinde öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri büyük önem taşımaktadır. Çağın gerektirdiği donanımları geleneksel yöntemlerle gerçekleştirmek olası değildir. Diğer taraftan işbirliği becerileri tüm öğretim programlarında kazandırılması gereken temel becerilerden olup öğretmenlerin bunu ancak işbirlikli öğrenme yöntemini tam olarak uyguladıklarında kazandırabilecekleri açıktır. Çağdaş öğrenme yöntemlerinden biri olan işbirlikli öğrenmenin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sosyal gelişiminde önemli bir etkiye sahip olduğu araştırma sonuçlarından ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada yenilikçi öğretmen özelliklerine sahip öğretmenlerin işbirlikli öğrenme yöntemini uygulama yeterliliklerinin düzeyi ve ilişkisi ortaya konmaya çalışılarak elde edilen sonuçlar tartışılacaktır. Araştırma bu nitelikleriyle betimsel-ilişkisel bir araştırma niteliğindedir. Araştırma evrenini İzmir ve Karaman ilinde çalışan tüm sınıf öğretmenleri, örneklemini ise 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında ölçekleri dolduran öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak Kocasaraç, H. ve Karataş, H. (2018) tarafından geliştirilen “Yenilikçi Öğretmen Özellikleri Ölçeği” ve Kocabaş, A. ve Erbil, D. G. (2017) tarafından geliştirilen “İşbirlikli Öğrenme Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeklerden elde edilen veriler varyans analizi, korelasyon katsayısı ile yorumlanmaya çalışılacaktır. Yenilikçi öğretmen özelliklerine sahip öğretmenlerin işbirlikli öğrenme yöntemini uygulama düzeylerini ortaya koymak amacıyla verilerin analizi sonucunda öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: İşbirlikli öğrenme, öğretmen nitelikleri, öğretmen yetiştirme, yenilikçi öğretmen özellikleri

İLKOKULDA EĞİTİM VİZYONU

EĞİTİMDE SOSYAL ADALET AÇISINDAN 2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ'NİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. M. Cihangir DOĞAN, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi,
mcdogan@marmara.edu.tr

Doktora Öğrencisi Çiğdem KARAKOÇ, MARMARA ÜNİVERSİTESİ, turkceden@hotmail.com
Öğretmen Hümeysra UYSAL, Özel Muğla TAÇ Okulları, humeyrauysal11@gmail.com

ÖZET

Eğitimde sosyal adalet, öğrencinin herkes gibi koşulsuz kabulünü ve değer görmesini gerektirir. OECD (2004) eğitimde sosyal adaleti, farklı ekonomik, sosyal ve kültürel statüdeki öğrencilerin devam ettiği okullar içindeki ayrımları azaltma, düşük performans gösteren öğrencilere daha çok doğrudan yardım ve rehberlik yapılmasına yönelik çabalar olarak tanımlamaktadır. Ülkemizde de, Milli Eğitim Temel Kanunu'nda (1973) yer alan insan haklarına saygılı, hür ve bilimsel düşünme gücüne sahip bireyler yetiştirme hedefi eğitimde sosyal adalet anlayışının önemini desteklemektedir. 2023 Eğitim Vizyon Belgesinin yayınlanması ile eğitimde adalet kavramı daha da önem kazanmıştır. 2023 Eğitim Vizyonu; 21. Yüzyılın becerilerini kazanmış ve sahip olduğu becerileri insanlığın yararına kullanabilen bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir (2023 Vizyon Belgesi, MEB, s:7). Bu süreçte gerçekleştirilmek istenen hedeflerden bir tanesi de eğitimde adil ve insan merkezli bir anlayış oluşturmaktır (2023 Vizyon Belgesi, MEB, s:10). Bu hedef doğrultusunda milli eğitimimizde özel eğitim, ölçme değerlendirme, erken çocukluk eğitim ve kaynakların dağıtımı gibi birçok alanda eğitimde adalet anlayışına dayalı değişikliklerin yapılması planlanmıştır. Bu çerçevede çalışmanın amacı Türk Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nin genel yapısını, eğitim politikasını ve ölçme-değerlendirme anlayışını eğitimde sosyal adalet kavramı açısından incelemektir. Özel gereksinimli çocukların ihtiyaçlarının tüm detayları ile düşünüldüğü 2023 Eğitim Vizyon Belge'sinin temel politikasında öğrencilerin bireysel farklılıkları doğal bir zenginlik olarak görülmektedir. Öğrenci yeteneklerini dikkate alan ölçme değerlendirme anlayışı ile 2023 Vizyon Belgesi'nde süreç odaklı ve öğrenciyi bütünüyle ele alan değerlendirme anlayışı ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşım, eğitimde sosyal adaletin tanıyıcı ve katılımcı adalet alt boyutları ile örtüşmektedir. Erken çocukluk eğitimi sürecinin kapsamlı bir şekilde ele alındığı 2023 Vizyon Belgesi'nde zorunlu eğitim yaşı 5 olarak belirlenmiştir. Bu zorunlulukla okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrenciler arasındaki farklılıkların giderilmesi eğitimde katılımcı adalet boyutu ve fırsat eşitliği ilkesine hizmet etmektedir. Okullara kaynak desteğinin sağlanması, ülke genelinde yönetim ve öğrenme etkinliklerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için okul bazında veriye dayalı planlama ve yönetim sistemine geçilmesi ile her okulun kalitesini yükseltmeye yönelik çalışmalar da eğitimde dağıtıcı adalet anlayışı açısından oldukça anlamlıdır. Sonuç olarak, 2023 Eğitim Vizyon Belgesi ile öğrencilere sunulacak imkânlarda iyileştirmelere gidilerek eğitimde sosyal adalet anlayışının tüm alt boyutları ile örtüşen hedefler belirlenmiştir. Bu hedeflerin hayata geçirilmesi ile okulların çocukların severek geldikleri bir yaşam alanına dönüşmesi ve eğitimde adalet anlayışının üst düzey seviyelere ulaşması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: 2023 eğitim vizyonu, eğitimde sosyal adalet, ilkökul, okulöncesi

İLKOKUL 3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖDEV KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Öğretmen Ayçin EMEKSEVER, Ertuğrul Okulları, aaycin93@gmail.com
Öğretmen Duygu KOZAN, Özel Bursa Sınav Koleji, dygkzn@gmail.com

ÖZET

“Ödev, öğrenci gelişimini sağlamak amacıyla öğretmenler tarafından verilen öğrenme etkinlikleridir. Ödevin amacı öğrencileri yeni konulara hazırlamak, öğrenmeyi kolaylaştırmak, öğrenilenleri gözden geçirmek, pekiştirmek, günlük yaşama aktarmak, aktif öğrenmeyi sağlamak, öğrencilerin dil, zihinsel, sosyal ve bedensel becerileri geliştirmeye katkı sağlamaktır. Bu süreçte öğrencilere ödev yapma sorumluluğu da kazandırılmaktadır” (Cooper, 1991; Corno, 2000; CSCD des Grandes Rivières 2000; akt. Güneş, 2014). Ödevler, çoğu eğitimciler tarafından eğitim kurumlarında sıklıkla kullanılan ders dışı öğretim uygulamalarından biri olarak ifade edilmekle birlikte (Hong & Lee, 1999), ilgili literatürde öğrenciye katkısının olup olmadığı konusunda hâlâ tartışılan konulardan biri olarak dikkat çekmektedir (Eren & Henderson, 2011; Froiland, 2011; Rudman, 2014; Warton, 2001). Ancak yapılan ödevler öğrencileri kimi zaman mutlu ederken kimi zaman mutsuz etmektedir. Çünkü her öğretim kademesinde ödevlerin öğrencilerin akademik gelişiminde farklı etkisi olduğu belirlenmiştir. Yapılan literatür çalışmasında ilkökul öğrencilerinin ödev bakışlarını inceleyen bir çalışmayla karşılaşmamış olması bu çalışmanın önemini artırmaktadır. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı, ilkökul 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin ödev kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmaktır. Başlıca bir algı aracı olan metafor, bilinen bir alandan yeni/bilinmeyen bir alana bilgi transferini içerir (Güveli ve ark., 2011). Bu araştırma, ilkökul öğrencilerinin ödev kavramına ilişkin metaforik algılarını belirlemeye yönelik olgu bilim deseninde nitel bir araştırmadır. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılında Bursa ili merkezinde yer alan Özel Bursa Sınav Koleji İlkokulu 3 ve 4. sınıfına devam etmekte olan 53 erkek, 47 kadın toplam 100 ilkökul öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yer alan öğrencilerin “ödev” kavramına ilişkin zihinsel imgelerini ortaya çıkartmak için her bir öğrenciye form verilmiştir. Formda öğrencilerden “Ödev gibidir. Çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Veri toplama formlarının katılımcılar tarafından doldurulmasından sonra, metaforların analizi ve yorumlanması süreci başlamıştır. Bu süreç; adlandırma, sınıflandırma, kategorilerin geliştirilmesi aşamalarından oluşmuştur. Araştırmanın iç geçerliliğini sağlamak amacıyla oluşturulan kavramsal kategoriler başlıkları altında temsil eden metaforu yerleştirmek için uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu amaçla bir alan uzmanına imge ve kategorilerin olduğu liste verilerek kontroller sağlanmıştır. Araştırmanın sonucunda 6 kavramsal kategori altında 47 farklı metafor elde edilmiştir. Kavramsal kategoriler; Eğlence Olarak Ödev, Akademik Olarak Ödev, Soyut Olarak Ödev, Nesne Olarak Ödev, Doğa Olarak Ödev ve Besin Olarak Ödev’dir. En çok metafor geliştirilen kavramsal kategori Akademik Olarak ödev kategorisidir. Bu kategoride 17 metafor bulunmaktadır. Soyut Olarak Ödev kategorisinde 12 metafor, Nesne Olarak Ödev kategorisinde 11 metafor, Doğa Olarak Ödev kategorisinde 9 metafor, Besin Olarak Ödev kategorisinde 4 metafor geliştirilmiştir. En az ise 3 metafor içeren Eğlence Olarak Ödev kategorisidir. Ödev ile ilgili öğrencilerin 89’u olumlu, 11’i olumsuz metafor geliştirmiştir. Olumlu metafor geliştirenlerin 42’sinin kadın, 47’sinin erkek; olumsuz metafor geliştirenlerin 5’inin kadın, 6’sının erkek olduğu görülmüştür. Yapılan birçok çalışmada ödevin, akademik başarıya olumlu etkilerinin olduğu belirtilmiştir. Bu etkinin ancak çocukların ödev olumlu bakış açısı geliştirdiğinde ortaya çıktığı düşünülmektedir. Bu çalışmada çocukların çoğunun ödev olumlu bakış açısı geliştirdiği görülmüştür. Bu da istenen ödev bilincinin çocukların çoğunda oluşmuş olduğunu göstermektedir. Bu bilincin oluşmadığı ve olumsuz metafor geliştiren çocuklar üzerinde bunun sebeplerine dair başka bir araştırma yapılarak olumsuz olan düşünceler olumluya çevrilebilir.

Anahtar sözcükler: Algı, ilkökul, metafor, ödev, zihinsel imge

MODERNİZM SONRASI EĞİTİM PRATİKLERİNİN SABİTLENEMEZ DOĞASINDA ÖZGÜNLÜĞÜ ARAMA

Öğretmen Mustafa ÇELİK, Rize Çayeli 9 Mart İlkokulu, celikfalkozlu@hotmail.com

ÖZET

Eğitimde devinim yaratma, özgünlüğü yakalama adına eğitim uygulamalarının sosyo-kültürel yorumlamadan geçmesi ve ilkesel duruşu kazanması gerekmektedir. Bu süreci anlamlılığa kavuşturma ve nitelik düzeyini arttırmada 'Hermeneutiğin bir yöntem olarak kullanımının yarar sağlayacağı düşünülmektedir. Hermeneutik; yorumlamaya ihtiyaç duyulan dilsel ve sembolik durumların yorumlanarak anlamın ardındaki esas anlamın ortaya çıkarılmasıdır. Antik Yunan mitolojisinden gelen bir kavram olan Hermeneutik, Tanrı Hermes'in tanrılardan aldığı mesajı insanların anlayabileceği bir yorumlamayla anlaşılır kılması ve iletişimi sağlamasından türemiştir. Sonraki süreçte Hermeneutik, Ortaçağ'da kutsal metinlerin yorumlanması şeklinde kullanılırken; pozitvizmin egemenliğinin kırıldığı post-modern yüzyılda sanat, mimari ve edebi metinlerin tarihi ve kültürel altyapılarını yorumlama ve analiz şeklinde kendisini göstermiştir. Bilindiği üzere sosyal gerçeklik insandan bağımsız değildir ve insanın iç dünyasını yansıtan bütünsel anlamlardan oluşmaktadır. Pozitivizmin rasyonellik sığılğından doğan neden-sonuç ilişkisi bireyi tek boyutlu konumlandırmaya indirgemekte, bireyin varoluşsal bütünlüğünü göz ardı etmektedir. Çalışmanın amacı; eğitim yaşamında kurumların fiziki boyutundan program içeriklerine, planlamadan uygulamaya kadar gelişen süreçlere özgün, yaratıcı bir ivme kazandırabileceği öngörülen Hermeneutiği teorik olarak incelemek; eğitim yapılanmasına ne şekilde açıklık ve anlam kazandırabileceğini tartışmaktır. Çalışmada inceleme konusu olan Hermeneutiğin yorum şeklinin yapı sökümlü yöntemiyle örtüştüğü görülmektedir. Derrida'nın ortaya koyduğu okuma ve anlamlandırma yöntemi olan yapı sökümlü, bir metnin anlam dünyasına farklı açılardan bakmaya odaklanmayı dile getirmektedir. Kurmaca dünyanın içerisinde bulunduğu sıradanlığın aşılmasında bir yöntem özelliği gösteren yapı sökümlü (dekonstrüktizm), metnin sabit bir görünüm özelliği olduğu yargısına karşı çıkarak metindeki alternatif anlamlara işaret etmektedir. Yapısöküm okuma yöntemi dil alanında ortaya çıkmasına rağmen sanat, mimari, sosyoloji gibi birçok alana uygulanmaktadır. 'Anlam sabitlenemez' ilkesi doğrultusunda hareket eden yapı sökümlü, bir olguyu analiz ederken içerisinde bulunan karşıtlıklar, merkez dışı kalmış yan anlamlar bağlamında anlamı yıkıma uğratarak yeniden yapılandırmaktadır. Yapı sökümlüyle analizi yapılan bir metin aynı zamanda antimakale özelliği göstermektedir. Bir duruma ilişkin çok anlamlılığa işaret eden Hermeneutik yaklaşımın yapı sökümlü yöntemiyle aile benzerliği taşıdığı anlaşılmaktadır. Hermeneutikte özne anlamak isteyen, anlamın peşinde olandır. Bu anlam uğraşının referans çerçevesini ise sosyo-kültürel bağlam oluşturmaktadır. Yaşamdaki olgu ve durumlarla (kurumsal işleyiş, sosyal yaşamın standartları, dünya gündemi vs.) karşı karşıya gelen özne çoklu etkileşim sürecinde yer almakta; kendi öz benliğiyle bu olgular arasında bir sorgulama yaşamaktadır. Bu sorgulama neticesinde farkındalık ve açığa çıkma durumu oluşmakta; yaşamın alışlagelen rutinine farklı bir yaklaşım sergilenmektedir. Standardın dışındaki bu zengin içeriğe dayalı meta yorum, anlamı değişime uğratarak özgün bir edimin başlatıcısı olmaktadır. Hermeneutiğin sosyal bağlam analizinde bireyin ön kabulleri hem özneler arası etkileşimlerini ve hem de bireyin kurumsal standartlar karşısında takınacağı tavrı doğrudan etkilemektedir. Özne- karşı özne, özne-kültürel çevre etkileşimleri, gerek bireyin anlam dünyasını gerekse sosyo-kültürel çevrenin anlamsal yapısını kendi sabit noktalarından alarak birbirlerine yöneltmektedir. Kurumlardaki iletişimsel zorlukların aşılması durumunda kalıplaşmış rasyonel sığılğın yerini yaratıcı model ve uygulamaların alacağı ön görülmektedir. Eğitim yaşamında çoklu kanalların ürettiği anlamın Hermeneutik analizi ile öznenin söylem gücüne, sosyal farkındalık ve katılımdaki özgünlüğüne, kurumsal etik ve moral değerlerinin ufku olumlu katkılarının olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Anlam, eğitim, özgünlük, post-modernizm

OKUL MÜDÜRLERİNİN 2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİ'NE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ - ESKİŞEHİR İL ÖRNEĞİ

Öğretmen Hakan CIRIT, Milli Eğitim Bakanlığı, hakanc26@gmail.com
Öğretmen Emine Şenay DOĞANER, Milli Eğitim Bakanlığı, kutlu_senay@hotmail.com
Öğretmen Ömer GARAN, Milli Eğitim Bakanlığı, omergaran@gmail.com

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 2023 Eğitim Vizyonu ile Türk Eğitim tarihinde ilk defa eğitimde değişim ile ilgili tüm eylem planları paylaşılmış ve böylece şeffaflık ve hesap verilebilirlik bağlamında da örnek olacak bir adım atılmıştır. Ancak tüm değişim uygulamalarının başarısı bireylerin o değişime ilişkin algıları ve inançları ile doğru orantılıdır. Bu araştırmanın amacı; okul müdürlerinin, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2018 yılında yayınlanan 2023 Eğitim Vizyonu'na yönelik algılarının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda çalışma; okul müdürlerinin 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'ne verecekleri destek düzeylerinin belirlenmesi ve yereldeki hedeflerine ulaşması bağlamında önem arz etmektedir. Bunun yanında 2023 Eğitim Vizyon Belgesi ile ilgili yerel düzeyde yapılan araştırmalar incelendiğinde seminer, konferans ve bilgilendirme çalışmalarından öteye gidemediği gözlemlenmiştir. Ancak kurum yöneticilerine yönelik herhangi bilimsel bir çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Araştırmanın bu anlamda alanyazında yer alan Türk Eğitim Sistemi üzerine yapılan araştırmalara da katkı sağlayacağı umulmaktadır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına göre desenlenmiş ve elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Eskişehir ilinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında anaokulu, ilkokul ve ortaokullarda görev yapan 193 okul müdürü oluşturmaktadır. Araştırmada verileri elde etmek için 2023 Eğitim Vizyonu'na yönelik farkındalık, istek, bilgi, uygulama ve sürdürülebilirlik envanteri uygulanmıştır. Araştırma sonucunda 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'ne yönelik farkındalık, istek, bilgi, uygulama ve sürdürülebilirlik ile ilgili bir takım kodlar elde edilmiştir. Bu kodlara göre 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nin insanı odağa alması, milli manevi değerlere vurgu yapması ve 21. yüzyıl becerilerini geliştirmeye odaklanması en çok tekrar eden bulgular arasındadır. Belgenin en güçlü ve motive edici unsurunun ise çağın gereksinimlerine cevap verebilecek bireyler yetiştirme ihtiyacına cevap vermesi gösterilmiştir. Belgenin uygulanması ve sürdürülebilmesi konularında okul müdürlerinin mesleki ve akademik bilgi birikimlerini kullanacakları ve proje ve motive edici diğer çalışmalar ile de hedefleri destekleyecekleri elde edilen bulgular arasındadır. Çalışmanın sonucunda elde edilen veriler ışığında birtakım öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Eğitim yönetimi, okul müdürleri, 2023 eğitim vizyonu

TASARIM BECERİ ATÖLYELERİNE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Eyüp BOZKURT, Fırat Üniversitesi, ebozkurt@firat.edu.tr

ÖZET

Çocukların çok yönlü olarak yetişmesi ve kendisini geliştirmesi okulların temel amaçlarından bir tanesidir. Okullar çocukları akademik yönden eğitir geliştirirken aynı zamanda beceri anlamında da yeterli seviyeye getirmek ve çocuğun ilgi ihtiyacına göre imkanlar sunmak zorundadır. Son zamanlarda yayınlanan eğitim 2023 vizyon belgesi ile okulların bu işlevi daha öne çıkarılmış ve okullarda tasarım beceri atölyelerinin kurulması ön görülmüştür. Öğrenciler bu sayede kendi yetenekleri ve istekleri doğrultusunda bu atölyelerde çalışmalar yapabilecek ve kendini geliştirebilecektir. Bu çalışma eğitim 2023 vizyonunda yer alan tasarım beceri atölyelerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini almak amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden araştırmanın doğasına uygun olarak durum çalışması kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda altı soruluk yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve 132 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri sadece bu atölyelerin değil eğitim adına yapılan bütün yeniliklerin amacına uygun halde kullanılmasında istenilen hedeflere ulaşılabileceğini, her çocuğun kendi ilgisine ve ihtiyacına uygun proje geliştirebilmesinin ve yeteneklerini keşfetmesinin çok önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Yine araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri tasarım beceri atölyelerinin öğrencinin ilgisini toplayarak başarıya ulaşılabileceğini, üreten çocuğun mutlu olacağını ve mutlu olan çocuğunda başarılı olacağını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri tasarım beceri atölyelerinde liyakat dahilinde el becerisi olan ve o alana ilgi duyan öğretmenlerin görev alması gerektiğini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler tasarım beceri atölyelerinin öğrencinin yeteneklerinin keşfedilmesine ve çocukların özgüven kazanmasına vesile olacağını, öğrencinin başarıyı tattığı için daha fazla motive olacağını belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Beceri atölyeleri, eğitim vizyonu, tasarım atölyeleri

TEMEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN 2023 VİZYON BELGESİNDE BULUNAN MESLEKİ GELİŞİM İLE İLGİLİ KONULAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Ergün YURTBAKAN, Karadeniz Teknik Üniversitesi, gamsiz6436@gmail.com
Öğretmen Elif Gül YURTBAKAN, Trabzon Ortahisar Osman Altıntaş Ortaokulu,
elifgul.1987@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan ve 2023 yılına kadar hayata geçirilmesi planlanan vizyon belgesindeki öğretmenlerin mesleki gelişimi ile ilgili konular hakkındaki temel eğitim öğretmenlerinin düşüncelerini belirlemektir. Nitel araştırma yaklaşımının özel durum deseninden yararlanılan çalışmaya, 10 temel eğitim öğretmeni (5 okul öncesi, 5 sınıf öğretmeni) katılmıştır. Öğretmenlerle konu ile ilgili olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler esnasında öğretmenlere; kendilerine lisansüstü eğitim getirilmesi hakkında neler düşündükleri, kariyer basamak sisteminin getirilmesi ile ilgili görüş ve önerilerinin neler olduğu, mesleki gelişimleri için STK ve üniversiteler aracılığı ile yüz yüze, örgün, uzaktan, açık öğretim sistemlerinin hayata geçirilmesi ile ilgili görüşlerinin neler olduğu, müfettişler tarafından değerlendirilmelerine yönelik görüşlerinin ve önerilerinin neler olduğu, kendilerinin mesleki gelişimlerini sağlamak için yapılabilecek çalışmalara yönelik önerilerinin neler olduğu sorulmuştur. Görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Analizler sonucunda; öğretmenlerin lisansüstü eğitime, niteliklerini arttıracığı için olumlu, kariyer basamaklarına meslektaşları arasında rekabet ortamı yaratacağı için olumsuz; üniversite ve STK'larla işbirliğine, yenilikleri takip etmelerine yardımcı olacağı için olumlu baktıkları ortaya çıkmıştır. Müfettişlerin denetimine, öğretmenlerin süreç boyunca ürün odaklı denetleme yapılmayacağını düşündükleri için olumsuz baktıklarını, hatta konu ile ilgili olarak süreç boyunca değerlendirilmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin mesleki gelişimleri için hizmet içi eğitimler verilmesi gerektiğini belirten temel eğitim öğretmenleri, bu eğitimlerin, kendilerinin ihtiyaçlarına yönelik verilmesi gerektiğini önermişlerdir.

Anahtar sözcükler: mesleki gelişim, temel eğitim öğretmenleri, vizyon belgesi

TERS YÜZ SINIF MODELİNİN İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EV ÖDEVLERİNE YÖNELİK MOTİVASYONLARINA ETKİSİ: MATEMATİK DERSİ ÖRNEĞİ*

Arş.Gör. Nesibe AĞIRMAN, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi,
nesibe.agirmann@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Muhammet Hanifi ERCOŞKUN, Atatürk Üniversitesi, ercoskun@atauni.edu.tr

ÖZET

Öğrencilere öğretmenleri tarafından okul dışı zamanda, okulda öğrendikleri bilgi ve becerileri pekiştirmelerini veya öğreneceği konu için ön hazırlık yapmalarını sağlamak amacıyla verilen görevlere ev ödevi denir. Ters Yüz Sınıf (TYS) modeli bir konunun basit ve teorik kısımlarının eğitim teknolojileri yardımıyla ders dışı zamanda öğrenilmesine ve daha üst düzey çalışmaların ders içi zamanda yapılmasına dayanan bir uygulamadır. Başka bir ifadeyle YYS modeli, mevcut öğretim programında öğretmenlerin sıklıkla kullandığı ev ödevi uygulaması ile sınıf içi faaliyetlerin yer değiştirmesi olarak açıklanabilir. Ev ödevi bir eğitim uygulaması olarak Türkiye’de hemen hemen tüm öğretmenler tarafından kullanılan bir yöntemdir. Özellikle ilkokulda öğrenilen bilginin kalıcılığını sağlamak amacıyla öğretmenler tarafından tercih edildiği söylenebilir. Öğrencilerin verilen ev ödevini yapmalarında farklı motivasyon kaynakları etkili olmaktadır. Bazı öğrenciler içsel motivasyonla ödevlerini yaparken; bazıları dışsal motivasyonla yapmaktadır. Bu araştırmanın amacı YYS’nin ilkokul 3.sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik motivasyonları üzerindeki etkisini belirlemektir. Bu amaca uygun olarak araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ön test- son test kontrol gruplu yarı deneysel desen ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde Ankara’da bulunan özel bir ilkokulun 3. sınıflarındaki 4 şube arasından ön test puanlarına göre belirlenen 2 şubedir. Ön test puanları arasında anlamlı farklılık olmayan iki şubeden biri deney grubu (16 kişi) diğeri kontrol grubu (17 kişi) olarak belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu” ve “Ev Ödevleri Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek “Kontrol (Dışsal Motivasyon)” ve “Otonomi (İçsel Motivasyon)” olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırma matematik dersinde yürütülmüştür. 8 hafta boyunca matematik dersine ait 17 ayrı kazanım deney grubunda YYS modeli ile kontrol grubunda ise mevcut öğretim programı ile işlenmiştir. Deney grubunda öğrenciler ev ödevi yerine sınıf öğretmeni tarafından hazırlanan videolar aracılığıyla evde konuyu öğrenip ardından çalışma kağıtlarındaki soruları yaparak sınıfa gelmişlerdir. Sınıfta ise kontrol grubunda ödev olarak verilen daha üst düzey çalışmaları etkinliklerle yapmışlardır. Kontrol grubundaki öğrenciler ise derste öğretmenleri tarafından yapılan ders anlatımıyla konuyu öğrenmişler, ardından çalışma kağıtlarını yapmışlardır. Daha üst düzey olan çalışmaları ve etkinlikleri ise ödev olarak okul dışı zamanda yapmışlardır. Deneysel çalışma sonunda deney ve kontrol gruplarına son testler uygulanmıştır. Ev ödevleri motivasyon ölçeğine ilişkin son test puanları Mann Whitney U Testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre başlangıçta ölçeğin iki alt boyutunda da aralarında anlamlı farklılık olmayan deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında içsel motivasyon boyutunda deney grubu lehine anlamlı farklılık bulunurken; dışsal motivasyon boyutunda kontrol grubu lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bu bulgudan hareketle YYS modelinin ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik motivasyon kaynaklarından içsel motivasyonları; mevcut öğretim programının ise dışsal motivasyonları üzerinde etkili olduğu ifade edebilir.

Anahtar sözcükler: Ev ödevlerine yönelik motivasyon, ilkokul, matematik dersi, ters yüz sınıf modeli, üçüncü sınıf

*Bu çalışma ikinci yazar danışmanlığında birinci yazarın devam etmekte olan doktora tezinin bir kısmının özetlenmiş halidir.

TERS YÜZ SINIF MODELİNİN İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SINIF İÇİ ETKİNLİKLERE KATILIMLARINA ETKİSİ: MATEMATİK DERSİ ÖRNEĞİ*

Arş.Gör. Nesibe AĞIRMAN, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi,
nesibe.agirman@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Muhammet Hanifi ERCOŞKUN, Atatürk Üniversitesi, ercoskun@atauni.edu.tr

ÖZET

Ters Yüz Sınıf (TYS) modeli bir konunun basit ve teorik kısımlarının eğitim teknolojileri yardımıyla ders dışı zamanda öğrenilmesine ve daha üst düzey çalışmaların ders içi zamanda yapılmasına dayanan bir uygulamadır. Ders içi zamanın verimli geçirilmesinde, öğrencilerin sınıf içi etkinliklere katılımlarının etkili olduğu düşünülmektedir. Yaşları dolayısıyla ilkökul öğrencilerinin aktif öğrenmelerini sağlamada sınıf içi etkinliklere katılımlarını artırmanın önemli olduğu ifade edilebilir. Bu nedenle bu çalışmada amaç YYS modelinin, ilkökul 3. sınıf öğrencilerinin sınıf içi etkinliklere katılım düzeylerine etkisini incelemektir. Amaca uygun olarak bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ön test- son test kontrol gruplu yarı deneysel desen ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde Ankara'da bulunan özel bir ilkökulun 3. sınıflarındaki 4 şube arasından ön test puanlarına göre belirlenen 2 şubedir. Ön test puanları arasında anlamlı farklılık olmayan iki şubeden biri deney grubu (16 kişi) diğeri kontrol grubu (17 kişi) olarak belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Sınıf İçi Etkinliklere Katılım Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma matematik dersinde yürütülmüştür. 8 hafta boyunca matematik dersine ait 17 ayrı kazanım deney grubunda YYS modeli ile kontrol grubunda ise mevcut öğretim programı ile işlenmiştir. Deney grubunda öğrenciler sınıf öğretmeni tarafından hazırlanan videolar aracılığıyla evde konuyu öğrenip ardından çalışma kağıtlarındaki soruları yaparak sınıfa gelmişlerdir. Sınıfta ise ödev olarak verilen daha üst düzey çalışmaları etkinliklerle yapmışlardır. Kontrol grubundaki öğrenciler ise derste öğretmenleri tarafından yapılan ders anlatımıyla konuyu öğrenmişler, ardından çalışma kağıtlarını yapmışlardır. Daha üst düzey olan çalışmaları ve etkinlikleri ise ödev olarak okul dışı zamanda yapmışlardır. Deneysel çalışma sonunda deney ve kontrol gruplarına son testler uygulanmıştır. Sınıf içi etkinliklere katılım ölçeğine ilişkin son test puanları Mann Whitney U Testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında sınıf içi etkinliklere katılım açısından deney grubu lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bu bulgudan hareketle YYS modelinin uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin sınıf içi etkinliklere katılımlarının mevcut öğretim programı ile eğitim alan kontrol grubundan anlamlı olarak yüksek olduğu söylenebilir. Bu bulgu YYS modelinin ilkökul 3.sınıf öğrencilerinin matematik dersinde sınıf içi etkinliklere katılım düzeyleri üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu ve sınıf içi etkinliklere katılımı artırdığı şeklinde yorumlanabilir. *Bu çalışma Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 6905 numaralı proje kapsamında desteklenen ikinci yazar danışmanlığında, birinci yazarın devam etmekte olan doktora tezinin bir kısmının özetlenmiş halidir.

Anahtar sözcükler: ilkökul, matematik dersi, sınıf içi etkinliklere katılım düzeyi, ters yüz sınıf modeli, üçüncü sınıf

TÜRKİYE EĞİTİM SİSTEMİ İLE GÜNEY KORE EĞİTİM SİSTEMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğretmen Sevgi BALKAN, Milli Eğitim Bakanlığı, shbalkan@hotmail.com

ÖZET

Ülkemizin eğitim sistemi gelişen ve değişen dünyanın şartlarına uyum sağlamaya çalışmakta, günün ihtiyaçlarına göre eksiklikleri, aksaklıkları araştırılmakta, ülkelerin programları incelenmekte ve karşılaştırmalar yapılmaktadır. Bu bağlamda bu araştırmada Türkiye eğitim sistemi ile Güney Kore eğitim sistemi incelenmiş, okul öncesi, ilkökul, ortaokul, lise, üniversite programları, öğretmen yetiştirme basamakları, toplumdaki yeri ve maaşları karşılaştırılmış, her iki ülkenin benzer ve farklı yönlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi olan genel tarama modellerinden karşılaştırmalı tarama yöntemi tercih edilmiş, doküman incelemesi yapılmıştır. Alanyazın taraması yapılmış, ilgili ve güncel kitaplardan, makalelerden, ulusal ve uluslararası kabul gören araştırmalardan bilimsel kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Karşılaştırma sonuçlarına göre Türkiye’de zorunlu eğitim 4 + 4 + 4 şeklinde ve toplam 12 yıldır. Güney Kore’de zorunlu eğitim 6 – 14 yaşları arasında, 6 + 3 şeklinde ve toplam 9 yıl sürmektedir. Türkiye’de yıllık eğitim 36 haftadan oluşmakta ve 180 iş günü sürmekte, Güney Kore’de 34 hafta ve 170 iş günü olarak belirlenmektedir. Türkiye’de farklı lise türleri bulunmakta ve Güney Kore ile benzerlik göstermektedir. Her iki ülkede de üniversiteye giriş için bir sınav uygulanmaktadır. Öğretmen yetiştirme konusunda 4 yıllık fakülte mezunu olma zorunluluğu her iki ülkede de geçerlidir. Öğretmen maaşlarının yüksekliği açısından Güney Kore, Türkiye de dahil olmak üzere birçok ülkeden daha iyi bir noktada bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Eğitim sistemleri, Güney Kore, karşılaştırma, Türkiye

EĞİTİM ÖRGÜTLERİNDE CAM TAVAN

Arş.Gör. Tahir YILMAZ, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, yilmaztahir26@gmail.com
Arş.Gör. Burcu ALTUN, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, burcu.altun@adu.edu.tr
Doç.Dr. Pınar YENGİN SARP KAYA, Adnan Menderes Üniversitesi, pinar@sarpkaya.net
Öğr.Gör. Barış ÇAVUŞ, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, barcavus@yahoo.com
Prof.Dr. Ruhi SARP KAYA, Adnan Menderes Üniversitesi, ruhi@sarpkaya.net

ÖZET

Bu çalışmanın amacı eğitim kurumlarında görev yapan kadın yöneticilerin karşılaştıkları cam tavan engellerinin belirlenmesidir. Bu kapsamda çalışma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi ile desenlenmiştir. Çalışmanın örneklemini Türkiye/Aydın, İtalya/Palermo, İspanya/Valencia, Portekiz/Braga ve Almanya/Berlinde çalışmakta olan toplam 773 kadın eğitim yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Sarpkaya, Sarpkaya, Yılmaz ve Altun (2018) tarafından geliştirilen Cam Tavan Ölçeği aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, standart sapma ve ortalama gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre cam tavan engelleri ile karşılaşma düzeyi Türkiye, İtalya, İspanya ve Almanyada orta düzeyde; Portekizde ise yüksek düzeydedir. Türkiyede çalışan kadın yöneticilerin sırasıyla daha çok toplumsal kalıp yargılar, örgüt politikası, çalışma ortamı ve çoklu rol boyutunda cam tavan engelleri ile karşılaştığı; İtalya, İspanya, Almanya ve Portekizde çalışan kadın yöneticilerin ise sırasıyla daha çok örgüt politikası, çalışma ortamı, çoklu rol ve toplumsal kalıp yargılar boyutlarında cam tavan engelleri ile karşılaştıkları bulunmuştur. Bu doğrultuda uygulayıcılara yönelik olarak eğitim kurumlarında yapılacak yönetici atamalarında kadın erkek dengesinin korunması ve eğitim kurumlarında karar alıcı pozisyonlardaki erkekler için farkındalık geliştirici çalışmaların düzenlenmesi gibi öneriler getirilebilir. Öte yandan araştırmacılara yönelik olarak da halihazırdaki kadın yöneticilerin çoklu rol sorunuyla nasıl baş ettikleriyle ilgili nitel çalışmalar yapılması önerileri getirilebilir. *Bu çalışma Türkiye Ulusal Ajansı tarafından desteklenen 2017-1-TR01-KA204-045966 numaralı Breaking the Glass Ceiling for Women Administrators adlı ERASMUS+ Yetişkin Eğitimi Stratejik Ortaklı Projesi kapsamında hazırlanan Durum Analizi Raporuna dayanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Cam tavan, eğitim yönetimi, kadın yönetici, örgütsel politika, toplumsal cinsiyet

OKUL MÜDÜRLERİNİN ÖĞRETMENLERİ İKNA ETMEDE KULLANDIKLARI YOLLAR

Dr. Öğrt. Üyesi Nilgün DAĞ, Mersin Üniversitesi, ndag@mersin.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Deniz KAHRİMAN-PAMUK, Mersin Üniversitesi, denizkahrیمان@gmail.com
Prof.Dr. Soner Mehmet ÖZDEMİR, Mersin Üniversitesi, sonerozdemir@mersin.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, okul müdürlerinin, öğretmenleri ikna etmede zorlandıkları konuları ve öğretmenleri ikna ederken başvurdukları yolları tespit etmektir. Bu amaca bağlı olarak elde edilen bulgulardan hareketle, ikna olgusu üzerine açıklamalar yapmak, çalışmanın bir diğer amacıdır. Bu bağlamda, araştırmada, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırma grubunda yer alan katılımcılar, amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Araştırmada Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı temel eğitim kurumlarında görev yapan 162 okul müdürü yer almıştır. Bu müdürlerin 129'u ilkokulda (118 erkek - 11 kadın) 33'ü (17 erkek- 16 kadın) okul öncesi eğitim kurumunda görev yapmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmış ve içerik analizi tekniği ile incelenmiştir. Elde edilen ön bulgulara göre okul müdürlerinin öğretmenleri ikna etmede en çok zorlandıkları konular, eğitsel etkinlikler, idari işler ve veli ile iletişim başlıkları altında toplanmıştır. Okul müdürlerinin öğretmenleri ikna etmekte en çok zorlandıkları eğitsel etkinliklerin, eğitimdeki yenilikleri takip etmek, proje yazmak ve teknolojiyi verimli kullanmak olduğu anlaşılmıştır. Okul müdürlerinin idari işler ile ilgili açıklamaları incelendiğinde ise, öğretmenleri ikna etmekte en çok zorlandıkları konuların nöbet tutmak ve resmi evrakların takibi olduğu anlaşılmaktadır. Son olarak, okul müdürlerinin, öğretmenleri veliler ile etkin iletişim kurma konusunda ikna etmekte zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Okul müdürlerinin öğretmenleri ikna etmede kullandıkları stratejiler incelendiğinde ise yanıtların iki başlık altında toplandığı görülmüştür. Bunlar, etkili iletişim kurma ve hukuki süreçlere başvurma olarak adlandırılmıştır. Etkili iletişim kurma sürecinde müdürler, öğretmenlerle empati kurduklarını ve onlara model olduklarını ifade ederken, hukuki süreçlere başvurma yolu olarak da yönetmeliği öğretmenlere tebliğ ettiklerini vurgulamışlardır.

Anahtar sözcükler: İkna, ilkokul, okul müdürü, okul öncesi

ÖZEL VE DEVLET OKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN OKUL VE OKUL MÜDÜRÜ KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI

Dr. Öğrt. Üyesi Ahmet Melih GÜNEŞ, Balıkesir Üniversitesi, melihgunes@gmail.com

ÖZET

Okullar, en genel şekliyle öğrenci ve öğretmen eşgüdümünü sağlayarak belirlenen eğitsel hedeflere planlı ve sistematik bir şekilde ulaşmayı sağlayan kurumlardır. Bu kurumların belirlenen hedeflere ulaşmasındaki en önemli öğelerden birisi ise okul müdürleridir. Günümüzde okul müdürlerinin rolleri, okul müdürlerinden beklentiler ve ideal okul müdürü algısı sürekli sorgulanmakta ve bu doğrultuda birçok çalışma yapılmaktadır. Son yıllarda hem devlet hem de özel okul sayılarında önemli bir artış görülmektedir. Bu okullarda görev yapan öğretmenlerin motivasyonu, işlerine yönelik tutumları, okula bağlılıkları vb. birçok etmenin okul müdürünün rolleriyle de ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu rollerin devlet ve özel okullar arasında farklılaşıp farklılaşmadığı ise araştırmanın çıkış noktası olmuştur. Bu çalışmanın amacı, özel ve devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin okul ve okul müdürü kavramlarına yönelik görüşlerini metaforlar yoluyla belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda özel ve devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin okul ve okul müdürüne yönelik metaforik algıları hem ayrı ayrı hem de karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim - öğretim döneminde Balıkesir ilinde bulunan özel ve devlet okullarında çalışan toplam 329 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan bir anket formu ile toplanmıştır. Öğretmenlerin belirlenen kavramlarla ilgili algılarının ortaya koyulması amacıyla veri toplama aracı olarak, 2 adet açık uçlu sorudan oluşan form kullanılmıştır. Ankette yer alan “Okul gibidir, çünkü.....” ve “Okul müdürü gibidir, çünkü” ifadelerinin katılımcılar tarafından tamamlanması istenmiştir. Çalışmada veriler içerik analizi yöntemine göre analiz edilmiştir. Verilerin analizi için araştırmacılar anketleri ayrı ayrı okuyarak kodlama yapmışlar ve ana tema, sorunlar ve örüntüleri belirlemeye çalışmışlardır. Böylece verilerin analiz ve yorumlanmasının “araştırmacı çeşitlemesi” ile araştırmanın inandırıcılığı artırılmaya çalışılmıştır. Araştırmada katılımcılar tarafından okul ve okul müdürü olgularına ilişkin üretilen metafor imgeleri sahip oldukları ortak özellikler bakımından irdelenmiş ve bu doğrultuda metaforun konusu, kaynağı ve mantıksal dayanak ifadelerine bakılarak kategoriler oluşturulmuştur. Analiz sonucunda belirlenen metaforlar ile bunlara bağlı oluşturulan kategorilerin doğruluğunun belirlenebilmesi amacıyla metafor ve kategori listeleri çalışma alanında uzman 3 öğretim üyesi ile paylaşılmıştır. Uzman görüşleri sonrasında, örtüşmeyen metaforlar üzerinde tartışılarak çalışmada kullanılan metafor ve kategorilere son şekli verilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ilgili literatür çerçevesinde tartışılmış ve öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Metafor, öğretmen, okul müdürü

ÖZEL VE DEVLET OKULLARINDA GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN OKUL AİLE BİRLİĞİ ALGILARI

Dr. Öğrt. Üyesi Oğuzhan KURU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
okuru82@hotmail.com

Öğretmen Seda KÜLHAŞ, Kahramanmaraş Kipaş Eğitim Kurumları, skulhas1@hotmail.com

ÖZET

Okul aile birlikleri genel anlamda okul ve aile arasında işbirliğini, iletişimi, bütünleşmeyi sağlamayı amaçlayan örgütlerdir. Bu örgütler hem özel hem de devlet okullarında her eğitim kademesinde bulunmaktadır. Okul aile işbirliği hem okullarda eğitimin kalitesinin artmasına hem de eğitim öğretim süreci ve faaliyetlerinin denetlenmesine de imkan vermektedir. Okul aile birliği sayesinde okullarda hem toplumun beklentilerinin hem de Milli Eğitimin amaçlarının dikkate alınması ve mümkün olduğunca yerine getirilmesi sağlanmaktadır. Bu araştırmada özel okullarda ve devlet okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul aile işbirliğine ilişkin düşünceleri incelenmiştir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin, okul aile birliğinin işleyişinden ne düzeyde etkilendiğini, sınıf öğretmenlerinin bu etkileşim hakkında ne düşündüklerini ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş il merkezinde bir özel bir de devlet okulunda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubu amaçsal örnekleme yöntemlerinden tipik durum örneklemesine göre seçilmiş 64 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmış ve alan uzmanları tarafından düzenlemiş yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, sınıf öğretmenleri devlet okullarında okul aile birliğinin sadece imza attığını düşünürken, özel okullarda kendilerine destek olduğunu düşündükleri görülmektedir. Ayrıca özel okullarda okul aile birlikleri iletişime, bütünleşmeye katkı sağlarken devlet okullarında okul aile birliklerinin yeterli olmadığı düşüncesi görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Devlet okulu, okul aile birliği, özel okul, sınıf öğretmeni

TEMEL EĞİTİM OKULLARININ FİNANSMANI HAKKINDA YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Meral ÇOPUR, Adnan Menderes Üniversitesi, meral.copur50@hotmail.com
Doç.Dr. Pınar YENGİN SARP KAYA, Adnan Menderes Üniversitesi, pinar@sarpkaya.net

ÖZET

Eğitim finansmanı her dönemde ciddi bir sorunsal durumunda olmuştur. 1982 Anayasasının 42. maddesinde ifadesini bulduğu şekliyle temel eğitimin, devletin vatandaşlarına sunmakla yükümlü olduğu bir hizmet olarak kabul edildiği görülür. Ayrıca 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun (METK) 13. ve 14. Maddelerinde kamuya; eğitim kurumlarının ders programları, ders araç gereçleri, yer, personel, bina, tesis gibi her türlü ihtiyaç ve donatımının temin edilip güçlendirilmesi yükümlülüğünün getirildiği görülmektedir. Burada her ne kadar Anayasada ve METK’de eğitim kurumlarının ihtiyaçlarının kamu tarafından sağlanmasına atıfta bulunulsa da; tüm eğitim kurumlarının kamuya ait olması ve tüm ihtiyaçlarının kamu tarafından sağlanması gerektiği, eğitim-öğretimin ilgili kanuni düzenlemelerle Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) denetiminde özel öğretim kurumları eliyle de sağlanabileceği yine METK’nin 56. ve 58. maddelerinde belirtilmektedir. Görüldüğü gibi ilgili mevzuat gereği zorunlu temel eğitimin, devletin temel görevlerinden biri olarak kabul edilmesi, kamu yönetimi ile birlikte kamu ekonomisi ile de yakın bir ilişki içerisinde olmasına neden olmaktadır. Buna karşın eğitimin bütçe istatistikleri ile eğitim finansmanı alanında yapılan bazı araştırmalar incelendiğinde kamu kaynaklarından eğitime ayrılan payın temel eğitim okullarının mali kaynak gerektiren ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kaldığı, bunun da eğitim yöneticilerinin sürekli ek mali kaynak arayışı içine girmesine ve dolayısıyla eğitime yönelik performanslarının düşmesine neden olduğu sonucuyla karşılaşılmaktadır. Bu araştırmanın amacı ise tüm bunlardan yola çıkarak temel eğitim okulları yöneticileri ile il ve ilçe milli eğitim müdürlüğü ara yöneticilerinin görüşlerinden yararlanarak; temel eğitim okullarının mali kaynak gerektiren giderlerinin neler olduğunu, bu giderlerin karşılanması için hangi finansal kaynakları kullandıklarını, bu konuda yaşamış oldukları sıkıntıları tespit etmek ve bu doğrultuda yöneticilerin çözüm önerilerini belirlemektir. “Temel eğitim okullarının finans kaynakları açısından durumları nasıldır?” sorusunun cevabının arandığı bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu iki milli eğitim müdürlüğü ara yöneticisi ile dört okul yöneticisinden oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri okul yöneticileri ve ara yöneticiler için ayrı ayrı hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada katılımcılar temel eğitim okullarının finansmanı ile ilgili 15 adet gelir kalemi, 9 adet gider kalemi belirtmişlerdir. Araştırmada temel eğitim okullarında en sık yaşanan finansal sorun olarak kaynak yetersizliği ve dolayısıyla okul yöneticilerinin sürekli kaynak arayışı içinde olmaları gösterilmiştir. Okullara mali kaynak sağlamada merkezi bütçenin hem ara yöneticiler hem de okul yöneticileri tarafından başvurulacak son mali kaynak olarak görüldüğü dikkat çekmektedir. Burada okulun mali durumunun eğitimin niteliğini doğrudan ve/veya dolaylı olarak etkileyeceği, buna karşılık ailelerin okullara yapmış oldukları mali katkıların okulun bulunduğu sosyal ve ekonomik bölgeye göre farklılık göstereceği göz önüne alındığında; bu durumun okullar arasında eşitsizliğe neden olacağı sonucuyla karşılaşılmaktadır. Devletin temel eğitim okullarındaki mali rolünün daha çok okul binasını inşa edip birincil donatımını sağlayarak elektrik, su, yakacak gibi faturalı ve zorunlu giderlerini karşılamak olarak görüldüğü, buna karşın süreklilik arz eden kırtasiye, temizlik, yardımcı personel, küçük bakım-onarım gibi giderlerinin okul aile birliği eliyle veliler ve vatandaşlar üzerinden karşılandığı araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar arasındadır. Sorunlara ilişkin tüm katılımcıların ortak önerisi ise okul bazlı bütçeleme sistemine geçilerek temel eğitim okullarının kullandığı tüm ödeneklerin okul yöneticileri eliyle harcanması gerektiği olmuştur. Bunun yanında okul müdürleri okula öz kaynak sağlamada yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulduğunu da öneri olarak belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Ara yöneticisi, bütçe, eğitim, finans, yönetici

İLKOKULDA FEN VE TEKNOLOJİ ÖĞRETİMİ

TÜRKİYE'DE MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ALANLARINI BİRLİKTE ELE ALAN ÇALIŞMALARIN İÇERİK ANALİZİ

Öğretmen Fatma ÖZARSLAN, Kaan bilim akademisi, ozarslanfatma@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Bülent Nuri ÖZCAN, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, bnozcan@gmail.com

ÖZET

Teknolojide meydana gelen değişiklikler günümüzde etkisini her geçen gün daha çok hissettirmektedir. Teknolojide meydana gelen değişimler ile fen bilimleri alanında meydana gelen değişimlerin birbirlerini önemli ölçüde etkiledikleri söylenebilir. Fen bilimleri alanında meydana gelen bu gelişmelere etkisi olan en disiplinlerden birisi de matematiktir. Geçmişten günümüze baktığımızda ise fen bilimleri ve matematik birbiri ile etkileşimli olarak birbirini destekleyecek şekilde gelişme gösterdikleri görülmektedir. Matematik ve fen bilimlerinin birlikte gelişim göstermesi bu konularda yapılan araştırmalarda da kendini göstermiştir. Uluslararası düzeyde yapılan ve ülkemiz öğrencilerinin de katılım gösterdiği TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) ve PISA (Programme for International Student Assessment) sınavları ile FeTeMM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) – STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) uygulamalarının sistemimizdeki uygulama ve etkileri buna örnek olarak gösterilebilir. Literatür incelendiğinde fen bilimleri eğitimi ile ilgili konuları ele alan ve matematik eğitimi ile ilgili konuları ele alan çalışmaların pek çok defa içerik analizinin yapıldığı fakat her iki alanı da ele alan çalışmaların içerik analizinin yapılmadığı görülmüştür. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı fen bilimleri ve matematik eğitimi alanlarının ortak ele alındığı çalışmaların bir analizini yapmaktır. Daha öncesinde bu alanda bir içerik analizi çalışması olmadığından bu araştırma bir ilk niteliğindedir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni, veri toplama yaklaşımı olarak ise doküman analizi kullanılmıştır. Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından revize edilen Yayın Sınıflama Formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler tablo ve grafikler ile ortaya konmuştur. Tablo ve grafikler tez ve makaleler için ayrı ayrı oluşturulmuş ve yorumlanmıştır. Çalışmaya 2000-2018 arasında yayınlanan ilköğretim düzeyindeki fen ve matematik eğitimini ortak ele alan tez ve makaleler dâhil edilmiştir. Bildiri olarak yayınlanan araştırmalar ise çalışma kapsamı dışında tutulmuştur. Çalışmanın sonucunda tez ve makalelerin yedi ana başlık altında analizi ortaya konmuştur. Bu analiz sonuçlarına göre, 2012 sonrasında yapılan çalışmaların sayısında bir artış gözlenmiştir. Bu artışta ise FeTeMM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) - STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) alanında yapılan çalışmaların etkisinin olduğu düşünülmektedir. Matematik alanının odakta olduğu çalışmaların sayısının daha az olduğu, çalışılan konu alanının çoğunlukla disiplinler arası ilişkileri ele aldığı, nicel araştırma desenlerinin daha çok tercih edildiği, çalışılan makalelerin daha fazla olduğu, verilerin daha çok anket/ölçek ile toplandığı, örnekleme öğrencilerin tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Durum çalışması, fen bilimleri eğitimi, FeTeMM, içerik analizi, matematik eğitimi

BİLİMİN DOĞASI ETKİNLİK ÖRNEĞİ: “KUTUNUN İÇİNDE NE VAR” ETKİNLİĞİ

Öğretmen Büşra ÇELİK, Marmaris Çağdaş Bilim Koleji, busraguney3510@gmail.com
Öğretmen Büşra ÇELİK, Marmaris Çağdaş Bilim Koleji, busraguney3510@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Meryem GÖRECEK BAYBARS, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mgorecek@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Fen Bilgisi öğretmen adaylarının bilimin doğası öğretiminde doğrudan yansıtıcı yaklaşıma uygun olarak tasarlanan ve uygulanan “Kutunun İçinde Ne Var?” etkinliği boyunca neler yaşadığını incelemektir. Çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Türkiye'nin batı bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma Fen Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programı 2.sınıfında seçmeli ders olarak yer alan “Fen Okuryazarlığı” dersi kapsamında yürütülmüş olup, dersi alan 17 öğretmen adayının tamamı çalışmaya katılmıştır. Çalışma özel durum yöntemi ile yürütülmüştür. Fen Okuryazarlığı dersi kapsamında öğretmen adayları ile bilimin doğası öğretimi ile ilgili beş farklı etkinlik (Yeni Toplum Etkinliği, Hileli İzler Etkinliği, Tangram Etkinliği, Bilimsel mi değil mi? Etkinliği, Kutunun İçinde Ne Var? Etkinliği) gerçekleştirilmiş olup, “Kutunun İçinde Ne Var?” etkinliği en son uygulanan etkinliktir. Bu etkinlikte bilimsel bilginin değişime açık olduğu, bilimsel bilginin deneysel bir doğası olduğu, bilimsel bilginin gözlem ve çıkarımlara dayandığı ve bilimsel bilginin hayal gücü ve yaratıcılık içerdiği vurgusu ön plana çıkmaktadır. Çalışmada veriler nitel olarak hazırlanan ve yedi adet açık uçlu soru içeren etkinlik çalışma yaprağı ile toplanmıştır. Veri analizinde ise betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak, “Kutunun İçinde Ne Var?” etkinliğinin Fen Bilgisi öğretmen adaylarının bilimin doğası unsurlarından, gözlem ve çıkarım arasındaki fark ve bilim insanının hayal gücü ve yaratıcılığının bilimin ilerlemesindeki önemi üzerine yeterli bakış açısı geliştirmelerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Doğrudan yansıtıcı yaklaşım, Fen Bilgisi, bilimin doğası

ÇALIŞMA YAPRAKLARIYLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ: BİR META SENTEZ ÇALIŞMASI

Doç.Dr. Guntay TAŞCI, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, gtasci06@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Burcu ÇOBAN, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,
burcu.coban568@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğba ÖKSÜZ, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,
tugbaoksuz33@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma eğitim öğretimde kullanılan çalışma yaprakları ve çalışma kitapları ile ilgili araştırmaların farklı açılardan incelenip, çalışma yapraklarının hangi amaçlarla hangi alanlarda kullanıldığı ve ne tür yararları olduğuna ilişkin genel bir çerçeve sunmak ve ilköğretimdeki derslerde kullanılmasına ilişkin durumun incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya dahil edilecek çalışmaları belirlemek üzere “worksheet”, “çalışma yaprağı” ve “çalışma kitabı” anahtar kelimeleri ile Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi, Eric ve Google Akademik veri tabanlarında taramalar yapılmıştır. Yapılan tarama sonucunda 2001-2019 yılları arasında yapılmış, 29 makale, 22 tez ve 3 bildiri ile birlikte toplamda 54 çalışma analize dahil edilmiştir. Bu araştırmada meta-sentez yöntemi kullanılmıştır. Çalışmalar belirlenen araştırma sorularına yönelik temalar oluşturularak analiz edilmiş, bu analiz sonuçları sıklık ve içerikleri bakımından tablo ve grafiklere dönüştürülerek yorumlanmıştır. Ele alınan araştırmalar çalışmanın amacı, kullanılan yöntemler, veri toplama araçları, öğretim düzeyi, örneklem grupları, sınıf düzeyi, elde edilen sonuçlar, kullanılan ders ve öğretim ortamı bağlamında incelenmiştir. Ardından araştırmalarda kullanılan çalışma yaprakları biçim (görsel, yönerge, başlık kullanımı) ve görev tipleri (çoktan seçmeli vb.) açısından incelenmiştir. Verilerin analizi sonucunda araştırmaların önemli bir kısmının, çalışma yapraklarının öğrenci başarısına etkisini inceleme amaçlı yapıldığı tespit edilmiştir. Çalışmalarda genellikle yöntem olarak deneysel desen, veri toplama aracı olarak ise testler kullanılmıştır. İlkokul düzeyinde rastlanan çalışmaların nispeten daha az sayıda oldukları görülmüştür. İncelenen çalışmalar çoğunlukla çalışma yapraklarını Fen Bilimleri dersinde ve sınıf içi ortamlarda kullanmışlardır. Araştırmalarda kullanılan çalışma yapraklarının analizi sonucunda ulaşılan bulgulara göre ise en sık kullanılan görev tiplerinin uzun cevaplı sorular olduğu görülmüştür. İncelenen çalışmalar, çalışma yapraklarının öğrenmeyi bilişsel ve duyuşsal alana yönelik olumlu etkilediğini, birçok yöntem ve materyali desteklediğini, öğretmenler ve öğrenciler tarafından kullanımının olumlu karşılandığını göstermiştir.

Anahtar sözcükler: Öğrenme, öğretim materyali, çalışma yaprağı

FEN EĞİTİMİNDE ARAŞTIRMA SORGULAMAYA DAYALI ÖĞRETİM

Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğba TOKGÖZ, Adnan Menderes Üniversitesi,
tugbatokgoz09@gmail.com
Öğretmen Tuba ÖZCAN, Milli Eğitim Bakanlığı, kotan.tubaa@gmail.com
Öğretmen Rukiye GÖZEL, Milli Eğitim Bakanlığı, 1730801110@stu.adu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Arzu TANİS OZCELİK, Adnan Menderes Üniversitesi, atozcelik@adu.edu.tr

ÖZET

Sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımı son zamanlarda fen eğitiminde güncellenen programlarda da önerilen, öğrencilerin araştırma ve sorgulama yapmalarını teşvik eden bir öğretim yaklaşımıdır. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de yapılan araştırma sorgulamaya dayalı öğretim modeli kullanılarak yayımlanan makale ve tezler incelenerek bu çalışmaların içerik analizini yapmak ve sonuçlar doğrultusunda yeni yapılacak araştırmalar için öneriler sunmaktır. Bu çalışmada 2008-2018 yılları arasında “sorgulamaya dayalı”, “araştırma-sorgulama”, “inquiry based teaching”, “investigation”, “inquiry investigations” anahtar kelimeleri ile aratılan YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde yayınlanan doktora ve yüksek lisans tezleri ile Google Scholar, Ulakbim ve TR Dizin’de yayınlanan makaleler incelenmiştir. Tam metnine erişilen 53 makale, 26 yüksek lisans tezi ve 16 doktora tezi olmak üzere 95 çalışma, araştırmaya dahil edilmiştir. Verilerin analizi için Google Drive’da oluşturulan bir Excel dosyası kullanılarak incelenen makaleler ve tezler bu dosyada şu başlıklar altında kodlanmıştır: Makale referansı (APA), Araştırma sorusu, Amacı, Kullanılan desen/ Metodoloji, Örneklem/Katılımcılar, Veri toplama araçları, Veri analiz yöntemi, Temel bulgular, Sonuçlar ve Öneriler. Her bir çalışma en az iki yazar tarafından okunmuş ve bu dosyaya veri girişi yapılarak tüm yazarların ortak görüşlerine göre kodlamalar tamamlanmıştır. Sorgulamaya dayalı öğretim yaklaşımı kullanılarak yapılan çalışmaların 2014 yılından itibaren sıklık gösterdiği ve en çok 2017 yılında yayınlandığı bulunmuştur. Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların desenleri incelendiğinde, en çok deneysel desen kullanıldığı görülmüştür. Katılımcı türü olarak incelendiğinde ise en çok Fen bilgisi öğretmen adayları ile çalışıldığı görülmüştür. İncelenen çalışmaların amaçlarına bakıldığında öğretmen ve öğretmen adayları ile yapılan çalışmalarda en çok sorgulamaya dayalı öğretim yönteminin akademik başarıya, bilimsel süreç becerilerine ve kavramsal anlama / kavram yanılgılarına etkisi incelenirken; öğrenciler ile yapılan çalışmalarda en çok sorgulamaya dayalı öğretim yönteminin akademik başarıya, bilimsel süreç becerilerine, yöneme yönelik görüş ve algılarına, bilimsel tutum ve materyal geliştirmeleri üzerine etkisinin incelendiği görülmüştür. Sunum sırasında paylaşılacak üzere araştırmadan elde edilen bulgulara bağlı olarak araştırmacılar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Fen öğretimi, içerik analizi, sorgulamaya dayalı öğretim

MİKROSKOBİK GÖZLEMLERİN ÖĞRENCİLERİN MİKROORGANİZMALAR HAKKINDAKİ KAVRAM ALGILARINA VE GÖRÜŞLERİNE ETKİSİ

Öğretmen Merve KARTAL, Mezopotamya Ortaokulu, Mardin, mervekartal87@hotmail.com
Prof.Dr. Nurettin ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nsahin@mu.edu.tr

ÖZET

İlkokul öğrencileri mikroorganizmaların basit yapıları canlılar olduğu, dolayısıyla biyolojik çevrede temel ve sınırlı işlevleri olduğu görüşündedirler. Mikroorganizmalar öğrenciler tarafından kirli ve hijyenik olmayan ortamlara ait varlıklar olarak görülmüş ve daha çok hastalıklar ile ilişkilendirilmiştir. Öğrencilerin pek azı fermente gıdaların üretimi, biyolojik parçalanma ve antibiyotik üretimi gibi çevresel ve biyoteknolojik uygulamalarda mikroorganizmaların gerekli olduğundan haberdardır. Bu nedenle okulöncesi eğitiminden başlayarak mikroskopik canlılar hakkındaki kavram yanlışları giderilmeli, öğrencilerin bilgi ve görüşlerini geliştirmelidir. Bu çalışmanın amacı, fen bilimleri dersindeki mikroskopik gözlemlerin öğrencilerin mikroorganizmalar hakkındaki görüş ve kavram algılarına etkisini belirlemektir. Bu amaçla, 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile mikroskopik gözlemler yapılmış, öğrencilerin mikroorganizmalar hakkındaki algıları öğrenci çizimlerinin analizi yoluyla, görüşleri ise bir anket ile belirlenmiştir. Araştırmada, öntest- sontest kontrol gruplu yarı-deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Mardin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir devlet ortaokulunda 4. ve 5. sınıflarda öğrenim görmekte olan toplam 106 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veriler araştırmacılar tarafından literatür taraması yapılarak ve alan uzmanlarının kanısı alınarak geliştirilen, altı açık uçlu sorudan oluşan mikroskopik canlılar anketi ve öğrenci çizimleri ile toplanmıştır. Öğrencilerin çizimlerine dayalı olarak belirlenen mikroorganizma algı puanlarının, deney ve kontrol gruplarında öntest- sontest arasında anlamlı bir şekilde farklılaşp farklılaşmadığı, normallik sınavı sonrasında non-parametrik ilişkisiz gruplar Mann Whitney-U testi ile analiz edilmiştir. Nitel veriler için içerik analizi yapılmıştır. Deney ve kontrol gruplarını oluşturan öğrencilerin çizimlerine dayalı olarak belirlenen öntest ve sontest mikroorganizma algı puanları arasındaki fark deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < .005$). Nitel veriler, bakteriler dışında diğer mikroorganizma gruplarının da gözleme dayalı ders etkinliği sonunda öğrenciler tarafından kavrandığını göstermektedir. Mikroskopik canlılar, hücre ve vücudumuz ile ilgili fen konularının öğretiminde önemli bir yer tutmaktadır. Mikroorganizmalar hakkında öğrencilerin kavram algıları hijyen eğitimi için de önemlidir. Öğrencilerin mikroskopik canlılar ile ilgili kavram yanlışlarını gidermek ve eksik öğrenmelerini tamamlamak için mikroorganizmalar ile ilgili konular daha çok etkinlik temelli ve gözleme dayalı olarak işlenmeli, kalıcı öğrenmeyi sağlamak için mikroskopik gözlemler üzerinde tartışılmalıdır.

Anahtar sözcükler: Fen eğitimi, mikroorganizmalar, öğrenci çizimleri

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYİ İLE KATI ATIK VE GERİ DÖNÜŞÜME YÖNELİK TUTUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Ayşe IŞIK ÖNER, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, ayse.isik@izu.edu.tr
Doç.Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi,
hatice.kadiogluates@izu.edu.tr

ÖZET

Tüketim hızının artması ve doğal kaynakların azalması sonucunda ihtiyaç duyulan kaynakların yeniden kazandırılması durumu çağımızın önemli bir problemi haline gelmektedir. Tüketilen kaynakların geri dönüşümünün olmaması büyük bir çevre kirliliğine neden olmaktadır. Çevre sorunlarının farkında olmak ve bu sorunlarla mücadele etmek için öncelikli olarak çevre eğitimi ve bilincine sahip bireyler yetiştirmek gerekmektedir. Sürdürülebilir ve gelecek nesillere aktarılabilir çevre için gerekli kazanım ve yaklaşımların toplumlara kazandırılması gerekmektedir. Bireylerin okul öncesinden yükseköğretim düzeyine kadar almış oldukları eğitimle toplum ve çevreye yönelik farkındalık düzeyi yüksek, bilinçli, duyarlı ve problem çözme becerisine sahip yurttaşlar olarak yetişmesi sağlanmalıdır. Bu bilinç ve duyarlılığa ulaşmalarında bireylere rehberlik edecek yegâne kişiler öğretmenlerdir. Bu sebepten öğretmenlik mesleğini gerçekleştirecek olan bireylerin çevre sorunlarına ve geri dönüşüme yönelik problemlerin farkında olması ve gerekli duyarlılığa sahip olması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının çevre sorunlarına yönelik farkındalık düzeyi ile katı atık ve geri dönüşüme yönelik tutumu arasındaki ilişki, bu tutumların ne düzeyde olduğu ve değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmada ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubu İstanbul ilindeki bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 297 öğretmen adayından oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Güven ve Aydoğdu (2012) tarafından geliştirilen “Çevre sorunlarına yönelik farkındalık ölçeği” ile Karatekin (2013) tarafından geliştirilen “Katı atık ve geri dönüşüm tutum ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen nicel verilerin çözümlenmesi, SPSS programı ile gerçekleştirilmektedir. Elde edilen bulgular ışığında öğretmen adaylarının çevre sorunlarına yönelik farkındalık düzeyi ile katı atık ve geri dönüşüm boyutuna yönelik tutumlarına öneriler getirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Çevre kirliliği, geri dönüşüm, katı atık, öğretmen adayı

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞ DÜZEYİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Ayşe IŞIK ÖNER, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, ayse.isik@izu.edu.tr
Doç.Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi,
hatice.kadiogluates@izu.edu.tr

ÖZET

Sürdürülebilirlik, tüketimin artmasına paralel olarak doğal çevreye zarar verilmeden ve gelecek nesillere yaşanılabilir ortam bırakma anlayışında ortaya çıkan bir kavramdır. Son yıllarda önemle üzerinde durulan sürdürülebilirlik anlayışı doğal çevre etrafında şekillense de ekolojik, ekonomik ve toplumsal boyutları da kapsamaktadır. Sürdürülebilirlik, gelecek nesillerin imkânlarını kısıtlamadan günümüz ihtiyaçlarının karşılanmaya çalışılmasıdır. Sürdürülebilirliği sağlamak için dönüştürülebilir tüketim anlayışı benimsenmelidir. Son yıllarda sürdürülebilir toplum ve çevre için çeşitli kurum ve kuruluşlar bu konu üzerine raporlar hazırlamıştır. UNESCO 2030 sürdürülebilir kalkınma hedeflerinde ise eğitsel boyut ele alınmıştır. Sürdürülebilir kalkınma için eğitim anlayışında öncelikli olarak sürdürülebilir bilince sahip öğretmenlere ihtiyaç vardır. Bu öğretmenlerin yetiştirileceği üniversitelerde de bu anlayış temel alınmalıdır. Erken çocukluktan yükseköğretime kadar bireylerin sürdürülebilir tüketim davranışlarını benimsemesi ve uygulaması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının sürdürülebilir tüketim davranış boyutunun ne düzeyde olduğu ve çeşitli değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubu İstanbul ilindeki bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 297 öğretmen adayından oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Doğan, Bulut ve Çımrın (2015) tarafından geliştirilen “Sürdürülebilir tüketim davranış ölçeği” kullanılmıştır. Sürdürülebilir tüketim davranış ölçeği çevre duyarlılığı, ihtiyaç dışı satın alma, tasarruf ve yeniden kullanılabilirlik alt boyutlarından oluşmaktadır. Araştırma kapsamında elde edilen nicel verilerin çözümlenmesi, SPSS programı ile gerçekleştirilmiştir. Verilerden elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının cinsiyete göre ihtiyaç dışı satın alma alt boyutunda anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür. Daha önce herhangi bir lisans programından mezun olma durumuna göre ihtiyaç dışı satın alma ve tasarruf alt boyutlarında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Çevre eğitimi dersi alma durumunun, ihtiyaç dışı satın alma ve yeniden kullanılabilirlik alt boyutuna göre anlamlı olduğu saptanmıştır. Bölüm değişkenine göre tasarruf ve yeniden kullanılabilirlik alt boyutlarında anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür. Yaş değişkenine göre ihtiyaç dışı satın alma ve tasarruf alt boyutlarına göre anlamlı farklılık saptanmıştır. Öğretmenlik mesleğini yapmak isteme durumuna göre çevre duyarlılığı, yeniden kullanılabilirlik alt boyutları ile toplam ortalamaya göre anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür. Lisansüstü eğitimi almak isteme durumuna göre tasarruf ve yeniden kullanılabilirlik alt boyutları ile toplam ortalamaya göre anlamlı farklılık saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Adayı, sürdürülebilir tüketim, sürdürülebilirlik

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRMEDE TEKNOLOJİ KULLANIMI

Öğr.Gör.Dr. Nilay MUSLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nilaymuslu@mu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde öğrenciler günlük hayatlarında teknolojiyle içiçe bir hayat sürmektedirler. Teknolojinin ve internetin hayatımıza girmesiyle birlikte öğrenme şeklimizde değişmeye başladı (Jahnke, 2016). Öğretmenler de hızla teknolojiyi sınıflarına entegre etmeye çalışmaktadırlar. Eğitimde teknolojiyi anlamlı bir şekilde sınıfa entegre etmek, öğretme ve öğrenmede temel değişim ve dönüşümü sağlayabilecek bir potansiyele sahiptir (Manuguerra &Petocz, 2011). Bu potansiyellerden biri de teknolojiyi sınıf içi değerlendirmeleri dönüştürme ve iyileştirmek için kullanma fırsatını sunmasıdır. Bu çalıştayın amacı öğretmenlerin teknolojiyi sınıflarında öğrenme, öğretme ve özellikle değerlendirme açısından fark yaratmada kullanmalarında yardımcı olmaktır. Öğretmenler sınıf içi değerlendirme yaparlarken çeşitli problemlerle karşılaşmaktadırlar. Sınıfta değerlendirme için yeterli zamana sahip olmamak, yerinde ve zamanında geri dönüt verememek bu sorunlardan bazılarıdır. Bu noktada teknolojiden yararlanmak öğretmenlerimizin sorunlarını çözmeye yardımcı olurken aynı zamanda teknoloji sınıflarda öğrenmeyi, öğretmeyi ve değerlendirmeyi dönüştürecek ve iyileştirecek şekilde kullanılmış olacaktır. Bu çalıştayda ilk olarak sınıf öğretmenlerimize sınıflarında kullanabilecekleri teknoloji araçlarını (uygulamalar, web-siteleri, vs) tanıtılacaktır. Ayrıca öğretmenlerin kendi sınıflarında hangi teknoloji aracını nasıl kullandığı hakkında tüm katılımcıların katkısıyla konuşulacaktır. Ardından sınıf içi değerlendirme yöntemleri, farklılıkları, benzerlikleri ve amaçları anlatılacaktır. Tanıtılan teknoloji araçlarının sınıf içinde değerlendirme amacına uygun olarak kullanımıyla ilgili örnekler paylaşılacaktır. Ardından öğretmenlerden küçük gruplara ayrılarak teknoloji araçlarını kendi sınıflarında değerlendirme amacıyla nasıl kullanabilecekleri tartışmaları istenecek ve sonunda grup içi konuşulanların tüm katılımcılarla paylaşılması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Sınıf içi değerlendirme, sonuç değerlendirmesi, süreç değerlendirmesi, teknoloji

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Alperen AVCI, Dokuz Eylül Üniversitesi, alperenavci.83@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Sevim ATALAY, Dokuz Eylül Üniversitesi, sevmatalay35@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Özlem AYMAK, Dokuz Eylül Üniversitesi, ozlemaymak11@gmail.com
Doç.Dr. Hülya HAMURCU, Dokuz Eylül Üniversitesi, hulya.hamurcu@deu.edu.tr

ÖZET

İçinde yaşadığımız dünya yeni bir çağa doğru girmeye hazırlanmakta ve geçmişte yaşanan gelişmelere bakıldığında olumsuz yönde ilerlediği görülmektedir. Tüm insanlığı etkileyen ve bilim insanlarınca da onaylanan bu yeni çağın adı Antroposen olarak adlandırılmaktadır. Bu çağın en belirgin özelliği ise insanın doğaya zarar vermesi sonucu ortaya çıkmış olmasıdır. Dünyamızın dengesini bozulmaya devam etmesi yeni bir kavram olan Sürdürülebilir Kalkınma'nın gündeme gelmesine neden olmuştur. Sürdürülebilir kalkınma, 1987 Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu Raporu'nda "bugünün ihtiyaçlarını, gelecekteki kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneğini tehlikeye atmadan karşılamak" olarak tanımlanmıştır. Türkiye'de ise "sürdürülebilirlik" kavramı genellikle fen eğitiminin bir parçası olarak görülmektedir. Ancak sürdürülebilirlik çok daha kapsamlı ve disiplinler arası bir kavramdır. Bu sebeple sürdürülebilirlik kavramı birçok dersin öğretimiyle ilişkilendirilmelidir. İlkokul döneminde bireyler diğer insanlarla, kültürle ve çevreyle ilgili ilişkilerin farkına varmaya ve ilişki ağlarını anlamlandırmaya başlar. Bu dönemde bireylerin çevreye olan yoğun merak ve ilgileri öğretmenler tarafından desteklenmelidir. İlkokul çağında bireye sürdürülebilirlik ve çevre bilincinin kazandırılması gelecek yüzyılların sağlıklı ve güvenli olması açısından da önemlidir. Bu bilincin kazandırılmasında en önemli rollerden biri hiç kuşkusuz sınıf öğretmenlerine düşmektedir. Araştırmada tarama modelinden yararlanılacaktır. Araştırmada nicel verileri toplamak için kullanılacak ölçek Afacan ve Demirci Güler(2011) tarafından geliştirilmiş olan 5li Likert tipindeki "Sürdürülebilir Çevre Eğitimi Kapsamında Tutum Ölçeği"dir .Ölçek, 44 maddeden ve 6 faktörden oluşmaktadır. Bu araştırma Sınıf öğretmeni adaylarının sürdürülebilir çevre konusundaki tutumlarını incelemek amacıyla yapılacaktır. Araştırma 2019-2020 eğitim-öğretim yılı Güz döneminde Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde eğitim görmekte olan Sınıf Öğretmeni adaylarıyla (2., 3., ve 4. Sınıf) yürütülecektir. Araştırma sonucunda bazı değişkenlere (sınıf, cinsiyet ve mezun olunan lise türüne vb.) göre öğretmen adayları arasında sürdürülebilir çevreye yönelik tutumlarında anlamlı bir fark olup olmadığına yer verilmesi planlanmaktadır. Verilerin analizine devam edilmekte olduğundan bulgular ve yorum sürecine yer verilememektedir. Araştırma sonuçlarının geleceğe ışık tutacağı öngörülmektedir.

Anahtar sözcükler: Sınıf öğretmeni adayları, sürdürülebilir çevre eğitimi, tutum ölçeği

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİNDE KARŞILAŞTIKLARI KAVRAM YANILGILARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Lisans Öğrencisi Yaren Filiz KARASU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
yarenfiliz082@gmail.com

Doç.Dr. Burcu ŞENLER PEHLİVAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bsenler@mu.edu.tr

ÖZET

Kavramlar öğretim sürecinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Kavramların eksik veya yanlış öğretilmesi kavram yanılığına sebep olmaktadır. Fen bilimleri konuları içerisinde birçok soyut kavram mevcut olduğu için öğrencilerin kavram yanılığına düşmeleri olasıdır. Bu nedenle kavram yanılıklarının tespit edilmesi ve giderilmesi önemli ve aynı zamanda gereklidir. Ayrıca kavram yanılıklarının kaynakları tespit edilmeli ve önlem alınmalıdır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin fen bilimleri dersinde karşılaştıkları kavram yanılıkları ile ilgili görüşlerini tespit etmektir. Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden, durum çalışmasına dayalı olarak yürütülmüştür. Çalışma grubunu amaçsal örneklem yöntemiyle seçilen 8 kişi oluşturmuştur. Çalışma kapsamında veri toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler ses kaydına alınmış ve çözümlenmiştir. Verilerin analizinde NVivo12 kullanılmış ve içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular yanılığın yaşanılan kavramlar, kavram yanılıklarının kaynağı, tespit edilmesi, görülme sıklığı, kavram yanılıklarını giderme yolları ve önleme yolları olmak üzere toplam 6 tema altında toplanmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin en çok elektrik devreleri, ısı-sıcaklık ve ağırlık-kütle-hacim konularında yanılığa rastladıkları, yanılıkların kaynağının genellikle öğrencilerin önceki deneyimlerinin olduğu, kavram yanılıklarının çoğunlukla soru-cevaplarla tespit edildiği, sınıflarında mutlaka kavram yanılığının yaşayan öğrencilerin olduğu, kavram yanılıklarını gidermek için deneylerden, kavram yanılıklarını önlemek için de görsel kaynaklardan yararlandıkları saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar ışığında, önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Fen bilimleri, ilkökul, kavram yanılıkları

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKUL ÜÇÜNCÜ VE DÖRDÜNCÜ SINIF FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİNE UYUMLULUĞU HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Gökşen ÜÇÜNCÜ, Milli Eğitim Bakanlığı, goksenucuncu@gmail.com
Doç.Dr. Gönül SAKIZ, Marmara Üniversitesi, gonul.sakiz@marmara.edu.tr

ÖZET

Günümüz dünyasında başarılı olabilmek, temel bilgi ve becerilerin yanı sıra eleştirel ve yaratıcı düşünme, problem çözme, işbirliği, sorumluluk alma, girişimci olma, üretkenlik ve liderlik gibi becerilere sahip olmayı zorunlu hale getirmektedir. Bu beceriler literatürde 21. yüzyıl becerileri olarak tanımlanmaktadır. Eğitim dünyasında çağın hedeflerinden biri bu becerilere sahip bireyler yetiştirmektir. Bu nedenle, tüm öğretim programları öğrencilerin bu becerileri kazanmalarına yönelik revize edilmektedir (Tekerek, Karakaya, Tekerek, 2018). Bu çalışmada, ilkokul üçüncü ve dördüncü sınıf fen bilimleri öğretim programı kazanımlarının belirtilen becerileri ne düzeyde yansıttığına yönelik öğretmen görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Çalışmaya Türkiye'nin farklı şehirlerinde görev yapan 20 sınıf öğretmeni katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacıların hazırladığı yapılandırılmış bir işaretleme tablosu kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda sınıf öğretmenleri ilkokul üçüncü sınıf fen bilimleri öğretim programında yer alan 36 kazanımın 21. yüzyıl becerileri ile uyumuna ilişkin şu görüşleri bildirmişlerdir: Program en çok bilgi okur yazarlığı (%23.6) ile eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini (%20.7) içermekte, bu iki beceriden sonra iletişim (%12.1), yaratıcı düşünme (%10.4), üretkenlik ve sorumluluk alma (%10) becerileri gelmekte, işbirliği (%3.4), medya okuryazarlığı (%1.9), bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı (%2.7), esneklik (%3.4), girişimcilik (%6), sosyal (%2.3) ve lider olma becerileri (%2.8) ise diğer becerilere kıyasla daha az yer almaktadır. Benzer sonuçlar ilkokul dördüncü sınıf fen bilimleri programı için de elde edilmiştir. Bu programda yer alan 40 kazanımın 21. yüzyıl becerileri ile uyumuna ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri şu şekildedir: Program en çok bilgi okur yazarlığı (%24.8) ile eleştirel ve problem çözme becerilerini (%20.2) içermekte, bu becerileri takiben üretkenlik ve sorumluluk alma (%10.6), iletişim (%10.2), yaratıcı düşünme (%9.8) becerileri gelmekte, işbirliği (%2.3), medya okuryazarlığı (%2.8), bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı (%3.4), esneklik (%3.6), girişimcilik (%5.6), sosyal (%3.1) ve lider olma becerileri (%3.1) diğer becerilerle karşılaştırıldığında daha az yer almaktadır.

Anahtar sözcükler: 21. yüzyıl becerileri, durum çalışması, ilkokul fen öğretim programı

SOSYOBİLİMSEL KONULARIN İLKOKUL 1-4.SINIFLAR MÜFREDATINDA İNCELENMESİ

Öğretmen Kerim DEMİRDÖVEN, Kocaeli Gölcük Tersane İlkokulu, kdemirdoven@gmail.com

ÖZET

Bir konunun sosyobilimsel konu olarak nitelendirilebilmesi için fen bilimleri ile ilişkili olması ve sosyal hayatta anlam ve öneminin bulunması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle bilimsel ikilemler sosyobilimsel konular kapsamındadır. Bu konular bireylerin toplumu ilgilendiren konularda bilişsel, duyuşsal ve sosyal olarak gelişmelerinde yardımcı olan konulardır. Bu yüzden bu konuların öğretim programlarına dahil edilmesinin fen okuryazarlığının bir işareti olduğu ifade edilmektedir. Bu konuların öğretiminde klasik yöntemler tercih edilirse bir tartışma ortamı yaratılamayacağı, eleştirel düşünmeyi gerektiren bir ortam yaratılamayacağı düşünülmektedir. Araştırmanın amacı öğrencilerin sosyobilimsel konular üzerinde farkındalıklarını sağlayıp toplumsal bilinçlerinin gelişmesini ve eleştirel bakış açılarının kazanılmasını sağlamaktır. Bu bağlamda yapılan çalışmada öncelikle Milli Eğitim 1-4.sınıflar Fen Bilimleri Dersi, Fen ve Teknoloji Dersi, Hayat Bilgisi Dersi ve Sosyal Bilgiler Dersi programlarının içerik analizi yapılmıştır ve bu programlarda yer alan sosyobilimsel konuların amacı ve içeriği belirlenmiştir. Yapılan çalışmada ilkökul birinci sınıf öğrencileri için Hayat Bilgisi Dersi öğretim programı kazanımlarından; geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder kazanımına yönelik bir ders planı oluşturulmuştur. Bu plan doğrultusunda öğrencilere önce çeşitli sorular sorulup, ardından kısa bir hikaye okunarak ilgilerinin çekilmesi sağlanmıştır. Yapılan çalışmanın sonunda çocuklar 4 erli gruplara ayrılarak düşüncelerini paylaşmaları istenmiştir. Çocuklar seçtikleri bir temsilci aracılığıyla 3 er dakikalık sunum yapmışlardır. Ayrıca çocuklara çeşitli görsellerden ve doğru-yanlış sorularından oluşan bir değerlendirme yapılmıştır. Yapılan bu çalışmaların sonucunda çocukların sosyobilimsel konular hakkında hem yeni fikirler oluşturduğu hem de fen okur yazarlığı edinmeye başladıkları görülmüştür. Çocukların toplumsal ve çevresel bir sorun olan geri dönüşüm konusunda fikir edindikleri ayrıca topluluk önünde konuşma yapma, kalabalık gruplara ifadede bulunabilme yeteneği sergiledikleri de gözlemlenmiştir. Yapılan içerik analizinde Milli Eğitim ilkökul 1-4. Sınıf müfredatında sosyobilimsel konuların içeriğinin az olduğu, mevcut kazanımların genellikle geri dönüşüm, atıklar, çevre kirliliği gibi konular çerçevesinde işlendiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Çevre kirliliği, Fen okur yazarlığı, sosyobilimsel konular

YENİLENEBİLİR ENERJİ BİLGİSİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARINDA VAR OLMA DURUMU

Arş.Gör.Dr. Nevin KOZCU ÇAKIR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nkozcu@mu.edu.tr

ÖZET

Dünyada yaşanan hızlı gelişmeler, enerji kaynaklarının tükenişi ve enerjiye olan ihtiyaçların artması ülkelerin enerji politikalarını gözden geçirmelerine ve yenilenebilir kaynaklara yönelmelerine sebep olmuştur. Bu değişim, eğitim politiklerini etkilemiş ve yetişen bireylerin çevre konusunda bilgili ve duyarlı olmalarını gerektirmiştir. Bu gereklilik bireylerde var olabilmesi için öncelikle kendilerinde bilgi ve duyarlılığın gelişmiş olması gerekmektedir. Böylece bireyler kendilerinde var olan bilgi ve duyarlılık ile bunu davranış ve tutum haline dönüştürebilir ve yenilenebilir enerji kaynaklarını yaşamlarında verimli ve etkin bir şekilde kullanabilirler. Bu bilgi ve duyarlılığın bireylerde gelişmesinde etkili olan geleceğin nesillerini yetiştirecek olan öğretmenlerdir önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Buradan hareketle yapılan çalışmada geleceğin öğrencilerini yetiştirecek olan öğretmen adaylarının yenilenebilir enerji konusunda bilgi düzeylerinin okuduğu bölüm, cinsiyet ve sınıf düzeyi açısından nasıl değiştiğinin belirlenmesini amaçlanmıştır. Yapılan araştırmada tarama modelinin bir deseni olan ilişkisel tarama deseni ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir (convenient) durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği ve sosyal bilgiler öğretmenliğinde öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğretmen adaylarının bilgi düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yenilenebilir enerji bilgisi ölçeği, 468 öğretmen adayına uygulanmış ve analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, öğretmen adaylarının öğrenim gördüğü bölüm, sınıf düzeyi ve cinsiyet bazında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Genel olarak öğretmen adaylarının ortalamalarına bakıldığında ortalama üstünde oldukları fakat çok yüksek puan alamadıkları belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Bilgi düzeyi, öğretmen adayı, yenilenebilir enerji

İLKOKULDA HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİMİ

2005 -2017 YILLARI ARASINDA HAYAT BİLGİSİ DERSİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Öğretmen Aydan İÇİL, Necmettin Erbakan Üniversitesi, aydansimsek92@gmail.com
Prof.Dr. Sabahattin ÇİFTÇİ, Necmettin Erbakan Üniversitesi, sciftci@erbakan.edu.tr

ÖZET

İlkokulda Matematik, Türkçe, Müzik, Görsel Sanatlar gibi dersler olmakla birlikte günlük hayatla en çok ilişki içinde bulunan Hayat Bilgisi dersi önem arz etmektedir. Hayat Bilgisi dersi ilkokulun ilk üç sınıfında okutulan, öğrencilere iyi bir insan, iyi bir vatandaş olabilme ve topluma uyum sağlayabilme gibi davranışları kazandırmayı amaçlayan ilk derstir (Meydan ve Bahçe, 2010). Hayat bilgisi dersi diğer derslerle sürekli etkileşim halindedir. Öğrencilerin muhakeme yapma, düşünme, eleştirme, sorgulama, merak etme, problem çözme gibi günlük yaşamda ihtiyacı olan becerileri kazandırmasını sağlar. Hayat bilgisi dersi bu bağlamda öğrencileri hayata hazırlayan derslerin başında gelmektedir. Bu araştırmanın amacı, 2005–2017 yılları arasında ülkemizde Hayat Bilgisi eğitimi alanında tamamlanmış olan lisansüstü tezlerin odaklandığı konuları, örneklemelerini, araştırmaların yöntemsel boyutlarını ve ulaşılan sonuçları inceleyerek Hayat Bilgisi eğitimi araştırmalarının Türkiye’de ne durumda olduğunu belirlemek ve araştırmacılara bu anlamda rehber olmaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden araştırmanın doğasına uygun olan ‘doküman analizi tekniği’ kullanılmıştır. Veri analiz tekniği olarak ise içerik analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de 2005 yılından 2017 yılına kadar ‘Hayat Bilgisi’ anahtar sözcüklü YÖK Tez Merkezine ulaştırılmış lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırmada ‘Hayat Bilgisi’ anahtar sözcüklü 93 teze ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda lisansüstü tezlerin en fazla yayınlandığı yılın 2017 yılı olduğu, üniversitelere göre dağılımına bakıldığında Gazi üniversitesinin ilk sırada yer aldığı, yayınlanan lisansüstü tezlerden en fazla yüksek lisans düzeyinde tezin olduğu, kadın araştırmacıların erkek araştırmacılardan daha fazla olduğu, nicel araştırma türünün araştırmacılar tarafından daha çok tercih edildiği, en fazla üzerinde çalışılan örneklem grubunun ilkokul öğrencileri olduğu ve en çok üzerinde çalışılan konunun öğretim strateji, yöntem ve tekniği olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Hayat bilgisi dersi, lisansüstü tezler, hayat bilgisi

3. SINIF HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABINDAKİ METİNLERİN ÇOCUK EDEBİYATINDA “İZLEK-TEMA” BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Arş.Gör. Gülsüm YILDIRIM, Hakkari Üniversitesi, yildirimgulsum27@gmail.com
Öğretmen Gökhan DAYAN, Milli Eğitim Bakanlığı, gokhandayan@outlook.com.tr

ÖZET

İnsanlığın oluşumunda beri var olmuş olan eğitim, son yüzyıllarda bireyin hayatında önemli yer tutmaya başlamıştır. Birçok ülke formal eğitim düzeninin ile bireyin hayatının yarısını okullarda geçirerek eğitim görmesi için farklı reformlar düzenlemektedir. Türkiye’de bu ülkeler arasında yer almakta olup bireyleri zorunlu eğitimin ilk basamağı olan ilkokuldan itibaren başlatmaktadır. İlkokulda verilen dersler bireyin kendi gelişimini desteklemesinin yanı sıra toplumsal yaşama uyum sağlaması ve toplumsal kuralları öğrenmesini amaçladığı söylenebilir. Bireyin bireysel ve toplumsal gelişimi açısından ilkokulun ilk 3 sınıfında verilen hayat bilgisi dersi bu kapsam da önemli görülmektedir. Hayat bilgisi, bilgi temelini sosyal bilimler ve doğa bilimlerinden almakta, çocuk gelişimine uygun bir şekilde oluşturulup, olabildiğine yaşam dönük ve somut şekilde işlenerek öğrencilerin daha etkin bireyler ve vatandaşlar olarak yaşam sürmelerini zemin hazırlayan ve ikinci devre derslerine temel oluşturan bir öğretim programıdır (Baysal, 2006; s. 3). Bu bağlamda, hayat bilgisi öğretimde yardımcı kaynak olan ders kitaplarının çocuğa hitap etmesi önemlidir. Özellikle kitapta kullanılan metinlerin ilgi çekici olması ve bireyi motive etmesi gerekmektedir. Özetle kitapta yer alan metinlerin çocuk edebiyatına uygun olması bireyin derse motive edip dersin hedeflerine ulaşmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Ders kitapları ve edebi metinlerin önemine vurgu yapan Yardımcı ve Tuncer (2002) “okula giden çocuklarımızın bilgi almasına yardım eden kitaplar ders kitaplarıdır. Zevkle okuyacakları kitaplar edebi eserlerdir. Hayatı tanıtan kitapları da merak ve tecessüsle okurlar. Çocuk ruhu bu üç istikamette tatmin edilmek ihtiyacındadır.” açıklaması yapmaktadır. San (1997) çocuk eğitiminde çocuk edebiyatının önemini “Sanatsal eğitimin ve kültürel birikimin sağlanması, yaratıcılığın geliştirilmesi, sosyalleşmenin ve sosyal öğrenme sürecinin desteklenmesi, kişiliğin güçlendirilmesi, topluma açık bir kişilik kazandırılması” olarak belirtmektedir. Bu bağlamda çocuğun eğitim hayatında önemli bir yer alan hayat bilgisi dersine ait ders kitaplarının çocuk edebiyatının özelliklerini taşıması önem kazanmaktadır. Bu çalışma kapsamında da ilkokul hayat bilgisi 3.sınıf ders kitabının çocuk edebiyatı temel ilkelerinde “İzlek-Tema” açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada tarama araştırma modellerinden genel tarama modeli kullanılacak olup Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayınlanacak olan ve 2019-2020 eğitim öğretim yılında okullara dağıtılacak 3. Sınıf hayat bilgisi ders kitabı incelenecektir. Araştırmanın verileri Sedat Sever’in geliştirdiği “Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yapıtlarını Değerlendirme Ölçeği”nin İzlek-tema boyutundaki 7 maddeye göre elde edilecektir. Araştırmanın verileri betimsel istatistik ile analiz edilecektir. Betimsel istatistik bağlamında frekans, ortalama değerleri ele alınacaktır. Çalışmanın bulguları veriler analiz edildikten sonra sonuç ve tartışma ile birlikte sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuk edebiyatı, izlek, hayat bilgisi

HAYALİMDEKİ EVİM, OKULUM, ARKADAŞIM VE GÖRÜNMEZLİĞİM

Öğretmen Yıldırım AYDIN, Mustafakemalpaşa Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi,
yildirayaydin48@gmail.com

Öğretmen Semih ÖZTÜRK, Fethiye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, semihozturk48@gmail.com
Prof.Dr. Aynur OKSAL, Ankara Üniversitesi, aynuroksal@yahoo.com

ÖZET

Hayal gücü gelişimi desteklenen bireylerin akademik başarılarıyla birlikte bilişsel, duyuşsal ve sosyal becerilerinin de geliştiği yapılan araştırmalar neticesinde belirlenmiştir. Hayal gücü, gerçeklikten beslenen, gerçek yaşamdaki her şeyden ilham alan bir olgudur. Temel eğitim kademesindeki öğretim programları incelendiğinde hayatın tamamen gerçekliğinin aktarıldığı ders olarak karşımıza Hayat Bilgisi çıkmaktadır. Bu sebeple bu araştırmanın amacı Hayat Bilgisi dersi “Okulumuzda Hayat” ve “Evimizde Hayat” ünitelerinin çocukların hayal gücünü destekleme durumlarının değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırma nitel yöntem ile yürütülmüştür. Gerekli literatür taraması yapıldıktan sonra son şekli verilen yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmacı tarafından öğrencilere dağıtılmış, bir ders saati içinde veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Soruların öğrenciler tarafından anlaşılmasını sağlamak için araştırmacı zaman zaman açıklamalarda bulunmuştur. Hayallerini ifade etmede çizim yapamayan öğrencilerden yazarak anlatmaları istenmiştir. Bu sayede çizim konusunda başarısız olacağını düşünen öğrencilerin rahatlaması sağlanmıştır. Araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Bursa ilinde bir resmi ilkokulda 4. Sınıfa devam eden 31 öğrenci ve 2019-2020 eğitim öğretim yılında Muğla ilinde bir resmi ilkokulda 4. Sınıfa devam eden 11 öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmaya katılan 4. Sınıf öğrencilerinin yaş aralığı değerlendirildiğinde, çocuk resmi gelişim dönemi olarak Gerçekçilik (gruplaşma) dönemi (9-12 yaş) özellikleri karşımıza çıkmaktadır. Araştırmanın verileri çocuk resmi gelişim dönemleri dikkate alınarak çözümlenecektir. Araştırmanın sonuçları kongrede sunulmak üzere düzenlenmektedir.

Anahtar sözcükler: Hayal gücü, Hayat Bilgisi, ilkokul

HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE DOĞA VE ÇOCUK İLİŞKİSİNİN İŞLENİŞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Taner ALTUN, Trabzon Üniversitesi, taneraltun@gmail.com
Öğr.Gör. Tekin GÜLER, Yozgat Bozok Üniversitesi, tekin.guler@bozok.edu.tr
Öğretmen Salih DEMİR, Milli Eğitim Bakanlığı, salihdemir12652@hotmail.com

ÖZET

2019 Hayat Bilgisi Öğretim Programında vurgulanan, öğrencinin kazanması gereken yetkinlikler ve programın uygulanmasında öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar ile literatürde var olan veriler incelendiğinde öğretmenin öğretim faaliyeti içinde, öğrencinin doğa ile olan ilişkisine yönelik olarak hangi çalışmaları yaptığı, hangi materyalleri kullandığı, hangi yöntemleri seçtiğine ilişkin görüşleri önem arz etmektedir. Bu hususlardan hareketle bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi dersinde çocuk ile doğa arasındaki ilişkiye yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır. Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde oluşturulmuş bir durum çalışmasıdır. Çalışmada ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin daha önce veya halen 1., 2. ve 3. sınıfları okutmuş ya da okutuyor olması ile bu öğretmenlerin eşit dağılımlı olarak köy okulunda veya şehir merkezinde görev yapıyor olması ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu safhadan sonra kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Giresun ilinde biri köy okulu biri merkez okulu olmak üzere iki ilkokul seçilmiştir. Bu okullarda görev yapan toplam 18 sınıf öğretmeni ile çalışma yürütülmüştür. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu 4 dört farklı uzmana inceltirilerek görüşleri alınmış ve forma son şekli verilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin her birine kodlar verilmiş ve verdikleri cevaplar tablolara işlenerek bulgular sunulmuştur. Verilerin yorumlanmasında verilen cevapların frekans değerleri de dikkate alınmıştır. İlgili yerlerde öğretmen konuşmalarından doğrudan alıntılar yapılarak tablodaki bulgular desteklenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre öğretim programında doğa ile çocuğun ayrılmaz bir bütün olarak işlendiği orta çıkmıştır. Şehirde görev yapan öğretmenler konuya yönelik kazanımları verirken, resim çizdirme, belgesel veya video izletmeyi kullanmaktadırlar. Bu konuda şehir merkezindeki öğretmenlerden farklı olarak kırsal kesimdeki öğretmenler daha çok gezi ve gözlemi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Şehirde görev yapan öğretmenler materyal olarak daha çok resimler, videolar ve akıllı tahtada yapabilecekleri basit etkinlikleri seçerken, kırsal kesimde görev yapan öğretmenler daha çok okulun bulunduğu çevreden edindikleri doğal malzemeler, besinler ve hayvanları kullanmaktadır. Şehir merkezindeki öğretmenler, öğrencilerini okul dışına çıkarırken, zorlandıklarını, çeşitli risklerle karşı karşıya kaldıklarını bu yüzden daha çok sınıf ya da okul içi uygulamalar yaptıklarını belirtmişler ve okul dışı etkinliklerin okul idaresince desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Konuya ilişkin kazanımların verilmesinin kolaylığı noktasında kırsalda görev yapan öğretmenler, materyal çeşitliliği, konuların kolaylıkla somutlaştırılabilmesi, daha kolay anlamlandırılabilmesi ve öğrenilenlerin hayata aktarımının daha kolay yapılabilmesi noktasında daha avantajlı olduklarını düşünmekteyken, teknolojik araç ve gereçlerin olmamasının materyal çeşitlendirmesi açısından olumsuz etkisinin olduğunu belirtmişlerdir. Şehir merkezindeki öğretmenler ise konuları kolaylıkla somutlaştıramadıklarını, öğrencilerin konulara ilgi duymasına karşın derste kullanılan materyallere karşı yeterince ilgi duymadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara istinaden öğrencilere daha çok okul dışı etkinlik yaptırılması, doğada daha fazla zaman geçirmesinin sağlanması, okul dışına çıkışlarda alınacak izinlerle ilgili kolaylaştırıcı önlemlerin alınması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Çocuk, doğa eğitimi, hayat bilgisi, öğretmen görüşleri.

HAYAT BİLGİSİ DERSİNE ÖZGÜ KAZANIMLARLA BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ BİR SINIF TASARIMI ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Beyza HIDIR, Bursa Uludağ Üniversitesi, beyzahidir@gmail.com

ÖZET

Sınıflar okul yaşamında öğrencilerin en temel öğrenme ortamlarıdır. İlköğretimin amaç ve görevleri; Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır. İlköğretimde bulunan Hayat Bilgisi dersleri ise bu amaca birinci dereceden hizmet etmektedir. Hayat bilgisi dersi hayatın mikro öğretimi gibidir. Okulda Hayat, Evde Hayat, Sağlıklı Hayat, Doğada Hayat gibi üniteler ile okul çağına yeni başlamış ve hayata atılmaya hazırlanan öğrencilere içinde yaşadığı toplumu, doğayı, kuralları öğretir. Somut öğrenme döneminde olan öğrenciler için hayatın mikro öğrenme ortamları olan sınıfların tasarımı ve gerçek yaşam uyusmamaktadır. Birçok Hayat Bilgisi ders kazanımı sınıf ortamlarında somutlaştırılmadan düz anlatım ile öğrencilere aktarılmaktadır. Öğrenciyi gerçek hayata hazırlamak istiyorsak Hayat bilgisi dersinde onlara gerçek yaşamdan kesitler sunabilecek ortamlar yaratmalı, sınıf ortamında biz öğretmenler, öğrencilere rol model olarak öğrendiklerini gerçek yaşama taşıma imkânı sağlamalıyız. En temel öğrenme ortamı olan sınıfta gerçek yaşamdan daha fazla örnek sunmalıyız. Bu araştırmanın amacı eğitimin tekdüzeliğinden, dört duvar arasına sıkıştırılmış, dersin etkinlik ihtiyaçları gözetilmeden sıradanlaşan sınıf tasarımlarına bir alternatif sunmaktır. Hayat bilgisi dersinin amacı; temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümseyen, doğaya ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten, ülkesini seven bireyler yetiştirmektir. Sözel, sayısal, bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamaktır.

Anahtar sözcükler: Gerçek yaşam, kazanım, öğrenme ortamı, hayat bilgisi

HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN YAPILAN ARAŞTIRMALARA YÖNELİK BİR İNCELEME

Doç.Dr. Fatih YILMAZ, Dicle Üniversitesi, fatih.yilmaz@dicle.edu.tr
Arş.Gör. Selin GÖÇEN, Dicle Üniversitesi, selin.gocen@dicle.edu.tr

ÖZET

Bireylerin yaşama ilişkin temel bilgi, beceri ve değerleri kazanmalarına hem kendilerini hem de içerisinde yer aldıkları toplumu ve dünyayı tanımalarına ve kendilerini gerçekleştirmelerine katkı sağlamak amacı ile tasarlanmış olan Hayat Bilgisi dersi, ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıflarda okutulmaktadır. Hayat bilgisi dersi; birey, doğa ve toplum bütünlüğü içerisinde bireylerin karakter gelişimine katkı sağlayan temel derslerden bir tanesi olarak adlandırılmaktadır. Toplumsal ihtiyaçlara cevap verme görevi de yüklenen Hayat Bilgisi dersi, tarihsel süreç içerisinde dönemsel koşullarla birlikte değişim göstermiştir. Hayat Bilgisi dersinde gözlenen bu değişimin, bu derse yönelik yapılmış olan araştırmalara yansıdığı ve yapılan araştırmaların da eğilimlerinin doğrudan değişikliklere bağlı olarak değiştiği düşünülmektedir. Bu araştırma Hayat Bilgisi öğretim programına ilişkin yapılan lisansüstü tez çalışmalarının ve makalelerin eğilimlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilecektir. Araştırmada son 5 yılda yapılan çalışmalar; yayın yılı, üniversite, yayın türü, araştırmacı profili, araştırma deseni, çalışma grubu seçimi, veri toplama araçları, veri analiz yöntemi, temalar ve değerler çerçevesinde değerlendirilecektir. Nitel araştırma olarak desenlenen bu araştırmada Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan lisansüstü tezler ile ULAKBİM TR Dizin kapsamında dizinlenen dergilerde yayımlanmış makaleler araştırmanın verilerini oluşturacaktır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile incelenecektir. İlgili çalışmaların analiz edilmesi ve yorumlanması sürecinde: adlandırma, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması, frekansların hesaplanması ve yorumlama aşamalarına dikkat edilecektir.

Anahtar sözcükler: Hayat bilgisi, nitel araştırma, öğretim programı

İLKOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HAYAT BİLGİSİ DERSİ KAVRAM YANILGILARININ GİDERİLMESİNE YÖNELİK UYGULAMA ÖRNEĞİ

Öğretmen Ünzile ÖZKUL, Özel Kocaeli Safir İlkokulu, emetliunzile@gmail.com

ÖZET

Amaç, ilkokul 2. sınıf hayat bilgisi dersi Doğada Hayat ünitesi Dünyanın Şekli ve Hareketleri konusuna yönelik kavram yanılgılarının tespit edilmesi ve bu yanılgıların giderilmesine yönelik ilkokul seviyesinde uygulama örneği paylaşmaktır. Literatür incelendiğinde hayat bilgisi ve fen bilimleri derslerinde kavram yanılgılarının çok olduğu görülmektedir. Kavram yanılgılarının giderilememesi durumunda öğrenme sürecinde engeller ile karşılaşılabilir. Bu yüzden kavram öğretimine önem verilmesi gerekmektedir. Yapılan uygulama örneğinde, ilkokul 2. sınıf hayat bilgisi dersi Doğada Hayat ünitesi Dünyanın Şekli ve Hareketleri konusuna yönelik ders planı oluşturulmuştur. Bu plan doğrultusunda derse bilmeceler ile giriş yapılarak öğrencilerin dikkati çekilmiştir. Beyin fırtınası tekniği uygulanarak var olan kavram yanılgıları incelenmiştir. Ders işlenişinde animasyon uygulamalarından ve gezi tekniğinden faydalanılarak öğrencilere gerçeğe en yakın uygulamalar sunulmuştur. Sanal Gerçeklik Küresi gezisi ile öğrenciler evrende gezintiye çıkmışlardır. Öğrenciler süreç boyunca aktif katılım göstermişlerdir. Ders sonunda öğrencilere öğrenme günlükleri tutturulmuştur. Bu günlükler incelenerek yanlış öğrenmeler varsa düzeltilmiştir. Öğrencilerin süreç boyunca hem eğlendikleri hem de öğrencileri gözlemlenmiştir. Yapılan uygulama sonucunda öğrencilere fikirleri sorulduğunda hayat bilgisi dersini ve Dünya konusunu çok sevdiklerini ve derste çok eğlendiklerini dile getirmişlerdir. Yapılan değerlendirmelerde öğrencilerin kazanımları edinmiş oldukları gözlemlenmiştir. Uygulama ile derslere öğrencilerin hevesle katılım gösterdikleri gözlemlenmiştir. Alternatif öğretim yöntemlerinin derslerde uygulanmasının; kazanımların gerçekleştirilmesi ve var olan kavram yanılgılarının giderilmesi açısından etkili olduğu görülmüştür. Aynı zamanda derse yönelik olumlu tutum geliştirildiği gözlemlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Hayat bilgisi öğretimi, kavram öğretimi, kavram yanılgıları

ÖĞRETMENİM, HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE SORUNUN MU VAR?

Öğretmen Yıldıray AYDIN, Mustafakemalpaşa Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi,
yildirayaydin48@gmail.com
Prof.Dr. Aynur OKSAL, Ankara Üniversitesi, aynuroksal@yahoo.com

ÖZET

Temel Eğitim kademesinde yer alan derslerin öğretimi, bir sonraki eğitim kademesine geçişte önemlidir. Ders içeriklerinin öğretiminde birinci derece sorumlu olan öğretmenlerdir. Öğretmen, dersin öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları detaylı bir şekilde belirleyebilir ve sorunun köküne inebilirse, çözüm için gerekli olan yöntemi, tekniği kolaylıkla bulabilir. Öğretmen, sorunu çözmek için kendi deneyimlerinden faydalanabilir. Sorunun ilişkili olduğu alanla ilgili yapılmış araştırmalardan yararlanabilir. Eğitim alanındaki araştırmacılar da öğretmen görüşlerine göre belirlenen, eğitimin içinden bir sorunu çözmek için çalışmalar yapabilir. Bu bağlamda ilkokul Hayat Bilgisi Dersi öğretimi alanında çalışmak isteyen bilim insanı da bu alanda karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yürütebilir. Bu nedenle bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre Hayat Bilgisi dersi konularının öğretiminde karşılaşılan sorunların belirlenmesidir. Sorunların belirlenmesine yönelik, araştırmaya katılan öğretmenlere demografik bilgilerini öğrenmenin yanında bir soru sorulmuştur. Araştırma sürecine, eğitim sistemi içinde bir şeylerin değişebileceğine inançları tam ve bu konuda samimi olanların katılımı şartı aranmıştır. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılı içinde yürütülmüştür. Veri toplama sürecinde Google form kullanılmıştır. Form, katılımcılara whatsapp ve mail yolu ile ulaştırılmıştır. Toplamda 161 katılımcı dönüt yapmıştır. Bunlar arasından 139 katılımcının verdiği cevaplar değerlendirmeye alınmıştır. 139 katılımcının 15 farklı ilden araştırmaya dahil olduğu görülmüştür. Araştırmanın verileri içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çözümlenen verilerden elde edilen sonuca göre katılımcıların 114'ünün Hayat Bilgisi dersi konularının öğretiminde sorun yaşamadığı, 25'inin ise sorun yaşadığı belirlenmiştir. Hayat Bilgisi dersi konularının öğretimi sürecinde, öğretmenlerin okul dışı öğrenme ortamlarına ulaşmada, temel yaşam becerilerinin eğitiminde özellikle empati, hoşgörü, nezaket kurallarının öğretiminde, söz ve rol model olmanın etkisinin kalmadığı davranış değiştirmede sorun yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Hayat bilgisi öğretimi, ilkokul, sorun

SAĞLIK ÇOCUK DERGISİNİN HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

Öğretmen Mustafa KUTLU, İscehisar İlkokulu, mustafakutlu@windowslive.com
Öğretmen Naile KUTLU, Köprülü İlkokulu, nailemihoglu@windowslive.com

ÖZET

Hayat Bilgisi Öğretim Programında İlkokul 1. sınıf seviyesinde öğrencilerden; okulu ve okulun işleyişini tanıma, okul kurallarına uyma, okulda ve evde başkalarıyla iletişim kurma, kişisel bakım ve temizliğine dikkat etme, sağlığını korumak için alınması gereken önlemleri fark etme, okulda, evde ve yolculukta güvenlik kurallarına uyma; ülkesinin genel özelliklerini tanıma, Atatürk'ün hayatı, millî ve dinî bayramlar, yakın çevrede bulunan bitki ve hayvanlar, mevsimler ve özellikleri ile geri dönüşüm gibi konular hakkında; 2. sınıf seviyesinde; okulun yakın çevresini tanıma, sınıfla ilgili karar alma süreçlerine katılma, arkadaşlarıyla yardımlaşma ve grup etkinliklerine katılma, bilinçli para harcama, evinin adresini tarif etme, akrabalarını tanıma, aile içi iş birliği ve dayanışma, dengeli beslenme, sağlıklı büyüme ve gelişme için yapılması gerekenler, yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyma, yakın çevresindeki kültürel miras öğeleri, Türk bayrağı ve İstiklâl Marşı, Atatürk'ün çocukluğu, bitki ve hayvan yetiştirme, doğa olayları ve doğal afetlere karşı alınabilecek önlemler gibi konular hakkında; 3. sınıf seviyesinde; sınıfın ve okulun krokisini çizme, okulun tarihini araştırma, okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını demokratik yollarla ifade etme, komşuluk ilişkileri, evde tasarruf, planlı olma, mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenme, bilinçli tüketici özellikleri, trafik işaretleri, yakın çevresinde meydana gelebilecek kazalar, milletin ortak kullanım alanları ve araçları, yakın çevresinde yer alan tarihî, doğal ve turistik yerler, Atatürk'ün kişilik özellikleri, yön bulma, meyve ve sebzelerin yetiştirilme şartları, insan ve çevre etkileşiminin sonuçları ile doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alma gibi konular hakkında bilgi, beceri ve değer sahibi olmaları beklenmektedir. Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerler eğitiminin ön planda tutulduğu derslerden birisi de Hayat Bilgisi dersidir. Bu çalışmada, 2018 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programı ile Sağlık Bakanlığı tarafından okullara ücretsiz gönderilen Sağlık Çocuk dergisinin değer, beceri ve kazanım açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan kazanımların, becerilerin ve değerlerin Sağlık Çocuk dergisinde ne derece yansıtıldığı doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir. Dergi seçiminde ücretsiz gönderilen ilk sayı olan Eylül 2018 sayısı değerlendirmeye alınmıştır. İki araştırmacı tarafından yapılan içerik analizi sonucu dergide dikkat çeken 7 metin; değer, beceri ve kazanım bağlamında incelenmeye alınmıştır. Derginin ele alınan metinlerinde, Hayat Bilgisi Öğretim Programının Sorumluluk, Vatanseverlik ve Dostluk değerleri ve 1.3.3., 2.1.7., 2.1.10, 2.3.2, 2.3.5., 2.3.6., 3.1.2., 3.1.3. ve 3.3.4. kazanımları ile ilişki kurulmuştur. Sağlık Çocuk dergisinin Hayat Bilgisi Öğretim Programı kazanım ve değerlerinden çok "Araştırma, Değişim ve Sürekliliği Algılama, Girişimcilik, Gözlem ve Sorun Çözme, Dengeli Beslenme ve Sağlığını Koruma, Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma, İş Birliği ve Sosyal Katılım, Milli ve Kültürel Değerleri Tanıma" olmak üzere beceri ağırlıklı olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Beceri, değer, hayat bilgisi öğretim programı, kazanım, sağlık çocuk dergisi

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ HAYAT BİLGİSİ DERSİ PROGRAMINDA YER ALAN TEMEL YAŞAM BECERİLERİNE İLİŞKİN ALGILARININ BELİRLENMESİ

Arş.Gör. Birsen Berfu AKAYDIN, Kocaeli Üniversitesi, berfu_akaydin@hotmail.com

ÖZET

İlkokul eğitim programları içerisinde yer alan Hayat Bilgisi dersi öğretim programı; temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amacın gerçekleştirilmesinde programın uygulayıcısı olan sınıf öğretmenlerinin temel yaşam becerilerine ilişkin bilgi birikimine sahip olmaları ve bunları aktarabilmeleri gerekir. Temel yaşam becerilerine ilişkin bilgi birikimi ve aktarımının kazanılacağı yer ise daha çok lisans eğitimi sürecinde gerçekleşmektedir. Sınıf öğretmeni adayları Sınıf Eğitimi lisans programında eğitim süreçlerini gerçekleştirirken bu becerilerin kazandırılmasına yönelik olarak “Hayat Bilgisi Öğretimi” dersini almaktadırlar. İlkokul programını uygulayacak olan ve bu dersi alarak eğitim süreçlerini devam ettiren sınıf öğretmeni adaylarının temel yaşam becerilerine ilişkin algılarını belirlemek, yetiştirecekleri öğrencilerde bu becerileri geliştirme durumlarını belirlemede bir bakış açısı kazandıracaktır. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının Hayat Bilgisi dersi programında yer alan temel yaşam becerilerine ilişkin algılarını belirlemektir. Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Marmara Bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin Sınıf Eğitimi anabilim dalında öğrenim gören “Hayat Bilgisi Öğretimi” dersini almış 119 sınıf öğretmeni adayı oluşturmuştur. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarından temel yaşam becerilerine ilişkin algılarını belirlemek amacıyla “metafor” oluşturmaları istenmiştir. Metafor kullanılmasındaki neden soyut kavramların somutlaştırılarak yaşantısından örneklerle yeni bilgilerin anlamlandırılmasında sembollerini kullanmak, ilişkilendirme yapabilmektir. Bu ilişkilendirme sayesinde kavram hakkındaki algının ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda metafor kullanımına yönelik temel yaşam becerilerini içeren veri toplama aracı oluşturulmuştur. Veri toplama aracında yer alan sorulara ilişkin “Araştırma, benzer; çünkü,”cümlesinin tamamlanmasına ilişkin temel yaşam becerisi örneği verilebilir. Sınıf öğretmeni adaylarının temel yaşam becerilerine ilişkin metaforlar kullanılarak elde edilen algıların analizinde içerik analizi kullanılıyor olup veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Algı, hayat bilgisi dersi, sınıf öğretmeni adayı, temel yaşam becerileri

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLETİŞİM, İŞBİRLİĞİ VE KARAR VERME BECERİLERİNE İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ İLE BELİRLENMESİ

Arş.Gör. Birsen Berfu AKAYDIN, Kocaeli Üniversitesi, berfu_akaydin@hotmail.com

ÖZET

Eğitimde yenileme çalışmaları her geçen gün artmaktadır. Yenilenen programlar ile birlikte farklı öğrenme yaklaşımları ortaya çıkmış ve bununla birlikte alternatif ölçme değerlendirme anlayışları da farklılaşmıştır. Kavram haritası, portfolyo, dallanmış ağaç, zihin haritası, kelime ilişkilendirme testi (KİT) alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinden bazılarıdır. Kelime ilişkilendirme Testi, bilişsel yapıları ortaya çıkarma, kavram yanılgılarını tespit etme, kavramsal değişimleri belirleme gibi farklı amaçları olan alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinden biridir. Bilişsel yapı ise belleğimizdeki kavramlar arasında kurulan ilişkileri betimlemeye yardımcı olan ağıdır. Anlamli öğrenmenin gerçekleşebilmesi için bireyin bilişsel yapısında yeni bilgiler ile var olan bilgilerin ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Kelime ilişkilendirme testi de bireyin karşılaştığı kavramlar ile bilişsel yapısındaki kavramlar arasındaki bağları araştırmak ve ilişkilendirmek amacıyla kullanılmaktadır. Temel yaşam becerileri içerisinde yer alan ve bireylerin hayatlarında önemli bir yere sahip olan iletişim, işbirliği ve karar verme becerilerinin bilişsel yapıdaki bağlarını belirlemek bu becerilerin geliştirilme sürecinde önemlidir. Buradan hareketle araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan temel yaşam becerilerinden olan iletişim, işbirliği ve karar verme becerilerine ilişkin bilişsel yapılarını belirlemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Marmara Bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin Sınıf Eğitimi Ana Bilim dalında öğrenim gören “Hayat Bilgisi Öğretimi” dersini almış 111 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak her bir beceriye ilişkin hazırlanmış olan kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Kelime ilişkilendirme testinde, temel yaşam becerilerinden iletişim, işbirliği ve karar verme becerileri seçilmiş olup öğretmen adaylarından bu üç beceri ile ilgili bir dakikada akıllarına gelen ilk on kelimeyi doldurmaları ve daha sonra bu kelimeler ile bir cümle kurmaları istenmiştir. Öğretmen adaylarının bu üç beceriye vermiş oldukları kelimeler ayrıntılı bir şekilde incelenerek kavramların kaçar kez tekrarlandığını belirten frekans tablosu hazırlanmış ve kesme noktaları doğrultusunda kavram ağları oluşturulmuştur. Araştırmada veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Bilişsel yapı, iletişim, işbirliği, karar verme, kelime ilişkilendirme testi

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜYLE SANAL MÜZE UYGULAMALARININ DERSLERDE KULLANILABİLİRLİĞİ

Dr. Öğrt. Üyesi Şule EGÜZ, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, suleeguz@gmail.com

ÖZET

Yeni teknolojiler aracılığıyla müzelere gitmeden yalnızca sanal müze verileri kullanılarak öğrencilere sınıfta daha kapsamlı müze deneyimi yaşatmak günümüz koşullarında mümkün hâle gelmiştir. Nitekim sanal müze uygulamalarıyla insanlar, en ücra yerlerde yaşasalar dahi gidip görme imkânı bulamadıkları müzelere, zamandan ve mekândan bağımsız olarak ulaşabilirler. Bu araştırmanın amacı ise sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda sanal müze uygulamalarının hayat bilgisi derslerindeki kullanma durumlarını tespit etmek ve derslerde nasıl kullandıklarını belirlemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemine uygun bir şekilde tasarlanmış ve bu doğrultuda olgubilim modeli esas alınmıştır. Malatya ilinde, daha önce en az bir kere derslerde sanal müze uygulaması deneyimi yaşayan 12 sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Bu doğrultuda araştırma verileri 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi Mart ayı içerisinde araştırmacı tarafından geliştirilen standartlaştırılmış görüşme formu aracılığıyla yazılı olarak elde edilmiştir. Verilerin araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre organize edilmesine ve formda kullanılan soruların dikkate alınarak sunulmasına imkân sağlaması sebebiyle araştırmada betimsel analiz tekniği tercih edilmiştir. Araştırmanın sonunda sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi derslerinde sanal müze gezilerini önemli bir uygulama olarak gördükleri ancak müfredattaki her konunun bu uygulamayı yapmaya elverişli olmadığı ve en fazla ise ilkokul 3. sınıfta sanal müze gezisini yaptırdıkları tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcılar çalışma sonunda sanal müzelerin etkin bir şekilde kullanımına yönelik çeşitli öneriler geliştirmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Hayat bilgisi, sanal müze, sınıf öğretmeni

TEMEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA ÇOCUK HAKLARI

Dr. Öğrt. Üyesi Gönül ONUR SEZER, Bursa Uludağ Üniversitesi, gonulonur@uludag.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Pınar BAĞÇELİ KAHRAMAN, Bursa Uludağ Üniversitesi, pinarbag@uludag.edu.tr

ÖZET

Çocuk hakları, çocukların doğuştan sahip olduğu sağlık, fiziksel, psikolojik, eğitim, barınma gibi hakları içine alan evrensel bir kavramdır. Okullar çocuklara haklarını öğrenme fırsatı sunan kurumlardır. Bu kurumlardaki öğretmenlerin görevi bu hakların kazandırılmasına yönelik ortamlar oluşturmak ve çocuklara rol model olmaktır. Bu açıdan çocukların sahip olduğu bu hakların eğitimin her kademesinde gerçekleşmesi önem kazanmaktadır. Okul öncesi ve sınıf öğretmenleri çocukların hayatında eğitimin ilk basamaklarını oluşturmaktadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının mesleğe başladıklarında yapacakları uygulamalar açısından öğretmenlik eğitimleri süresince çocukların haklarına yönelik bakış açılarının incelenmesinin bu sürece katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı Temel Eğitim Bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının çocuk haklarına yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini bir devlet üniversitesinin Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliğinde öğrenim görmekte olan 134 (60 Sınıf Öğretmenliği, 74 Okul Öncesi Öğretmenliği) öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmen adaylarının çocuk haklarına yönelik görüşlerini belirlemek için altı adet açık uçlu soru bulunmaktadır. Görüş formunda yer alan sorularda çocuk hakları kavramının ne olduğu, çocuk hakları kavramını ilk ne zaman ve nasıl duydukları, çocuk hakları uygulamalarının çocukların yaşamlarında ne zaman başlaması gerektiği, çocuk haklarından üç tanesini yazmaları ve öğretmen olduklarında ilk olarak çocuk haklarından hangisini kazandırmayı düşündükleri sorulmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarından çocuklara ilk olarak kazandırmayı düşündükleri çocuk hakkına yönelik bir etkinlik örneği yazmaları da istenmiştir. Öğretmen adaylarının görüş formuna verdikleri cevaplar incelenerek kategoriler oluşturulacaktır. Oluşturulan kategorilerin yüzde ve frekansları tablolar halinde sunulacaktır. Çalışma bulguları literatür ışığında tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuk hakları, okul öncesi öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, temel eğitim

İLKOKULDA İKİ DİLLİLERE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

ANADİLİ FARKLI OLAN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE TÜRKÇE İLKOKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Demet ÖZTEPE, Bayrampaşa Halk Eğitim Merkezi, demetoztepe@hotmail.com
Doç.Dr. Durmuş EKİZ, Trabzon Üniversitesi, durmusekiz@yahoo.com

ÖZET

Bu araştırmada anadili farklı olan ilkokul öğrencilerine, Türkçe ilkokuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan güçlüklerin öğretmen görüşleriyle incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırmalarda kullanılan özel durum yöntemiyle yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcıları, uygun durum örneklemesi yoluyla Hakkari ili Yüksekova ilçesindeki köy ilkokullarında, birinci sınıf okutmakta olan 10 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Veriler, sınıf öğretmenleriyle yapılan yarı-yapılandırılmış görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırmacı bu bölgede birinci sınıf ilkokuma yazma öğretimi süreci gerçekleştirirken saptadığı sorunları, ilkokuma yazma öğretimi yapan meslektaşlarıyla da informal paylaşım yaparken, bu konuda neler yapılabileceğini tartışmış ve sorunlara çözüm yollarını bulabilmek için çalışmayı yürütmüştür. Araştırma sonuçlarına göre birinci sınıf okutan sınıf öğretmenlerinin iki dil kullanımı nedeniyle öğrenci-merkezli, öğretmen-merkezli, ebeveyn-merkezli, okul-merkezli, ses temelli cümle yöntemi-merkezli ve bitişik eğik yazı-merkezli güçlüklerle karşılaştığını ve bu güçlükleri çözebilmek için farklı uygulamaları kullandıkları görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerinin görüşlerinden ortak sorunun öğrenciyle etkili iletişim kurulamaması olduğu görülmektedir. Bunun nedeni olarak, yörenin anadilinin farklı olması ve öğrencilerin okula başlamadan önce Türkçe ile deneyimin hiç olmaması ya da az olması şeklinde belirtilmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin Türkçe anadile sahip olması, velilerin çoğunun Türkçe konusunda iletişim açısından yetersiz kalması, okulun konumu, ısınma sistemi, sınıfların ve gerekli okul olanaklarının yetersizliği, teknolojik araç-gereç yokluğu, ses temelli cümle yönteminin anadili farklı olan öğrencilerde anlama anlamlandırma becerisine olumsuz etkileri, bitişik eğik yazı- dik temel harflerle yazılmış yazı kargaşası da yaşanan anadil farkı sorununu arttırmaktadır.

Anahtar sözcükler: Anadil, ikidil, ilkokuma yazma öğretimi

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ “ÇOK DİLLİ SINIFLARDA ÖĞRETİM” DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Fatih Mehmet CİĞERCİ, Harran Üniversitesi, fatihcigerci@gmail.com
Öğr.Gör. Ahat TEZCAN, Harran Üniversitesi, ahattezcan@harran.edu.tr

ÖZET

Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin kültürel yapısı ve son yıllarda Türkiye'nin aldığı dış göçler düşünüldüğünde iki dillilik ve çok dillilik Türkiye'de daha da önem kazanmıştır. Araştırmanın problem durumu sınıf öğretmeni adaylarının “çok dilli sınıflarda öğretim” dersine yönelik algıdır. Sınıf öğretmeni adaylarının çok dilli sınıflarda öğretim dersine yönelik görüşlerinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Çalışma grubu 2018-2019 öğretim yılı bahar döneminde Harran Üniversitesi Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı dördüncü sınıfta öğrenim gören ve çok dilli sınıflarda öğretim dersini almış olan 50 öğrencidir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmış ve toplanan veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Bu araştırmanın verileri 5 sorudan alınan cevaplardan oluşmaktadır. Bu sorular “Çok dilli sınıflarda öğretim dersi sizce gerekli bir ders midir?”; “Çok dilli sınıflarda öğretim (seçmeli) dersinin diğer alan öğretimi derslerinize ne gibi katkıları oldu?”; “Çok dilli sınıflarda öğretim dersinin “alan öğretimi” dersi olarak daha ayrıntılı bir şekilde verilmeli mi?; “Çok dilli sınıflarda öğretim dersinin uygulama (okul deneyimi) dersine faydaları nelerdir?”; “Çok dilli sınıflarda öğretim dersinin diğer üniversitelerde de ders olarak verilmesi gerekir mi? şeklindedir. 50 öğrenciden birinci soruya f=43 ikinci soruya f=39, üçüncü soruya f=38, dördüncü soruya f=36 ve beşinci soruya f=42 öğrenci olumlu cevap vermiştir. Araştırmanın sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının “çok dilli sınıflarda öğretim (seçmeli ders) dersinin” alan öğretimi derslerine fayda sağladığını ifade ettiği anlaşılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının “çok dilli sınıflarda öğretim dersinin” ilk okuma ve yazma öğretimi dersi ile aynı dönemde almasının öğrencilere fayda sağladığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca okul deneyimi dersi kapsamında olan uygulama okullarındaki sınıfların çok dilli bir yapıya sahip olması, öğrencilerin bu dersin gerekliliği yönündeki düşüncelerine katkı sağladığı görülmüştür. Araştırmanın sonucunda birçok öğrenci ise çok dilli sınıflarda öğretim dersinin alan öğretimi dersi olarak daha ayrıntılı işlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Çok dilli sınıflarda öğretim, çok dillilik, Sınıf öğretmeni adayları

İLKOKULDA İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİ

İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE ZİHİN AÇIKLIĞININ ÖNEMİ

Prof.Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi, firdevs.gunes@gmail.com

ÖZET

Son yıllarda zihinsel yetersizliği olmadığı halde okuma yazma öğrenmede güçlük çeken öğrencilerin sayısı giderek artmaktadır. Araştırmalar bu durumun zihinsel karışıklıktan kaynaklandığını ortaya koymaktadır. Zihinsel karışıklık olarak ilkokuma yazma öğretiminde öğrencilerin ses, harf, hece, kelime, cümle gibi öğeleri karıştırması, okuma yazmanın teknik dilini iyi anlamaması vb. sıralanmaktadır. Bu süreçte öğrencilere yardım edilmesi öğretilen bilgilerin zihinde açık olması gerekmektedir. Zihin açıklığı genel olarak “çabuk kavrama, anlama, öğrenme, doğru düşünme, başarılı olma” gibi anlamlarda kullanılmaktadır. Zihin Açıklığı Teorisi ise ilkokuma yazma öğretim sürecini geliştirme, çocukların zihninde açık hale getirme ve öğrenmeyi kolaylaştırmayı amaçlayan eğitsel bir teoridir. Öğrencilerin ilkokuma yazmanın amacı, işlevi ve özelliklerini iyi anlamasına yöneliktir. Bilindiği gibi bu süreçte “harf, küçük harf, büyük harf, ünlü, ünsüz, hece, açık hece, kapalı hece, basit hece, karmaşık hece, kelime, iki heceli kelime, üç heceli kelime, cümle, kısa cümle, uzun cümle, paragraf, metin, nokta, virgül, satır çizgisi, satırbaşı, satır sonu, hece bölme, yazı yönü, imla kuralları” gibi çeşitli kelimeler kullanılmaktadır. Bunlar ilkokuma yazmanın teknik dilini oluşturmaktadır. Bu teknik dili okula yeni başlayan çocukların çoğu anlamakta ve ayırt etmekte zorluk çekmektedir. Bu durumu önlemek için ilkokuma yazma öğretim sürecinin “zihin aşaması, geliştirme aşaması ve bağımsız uygulama aşamasına” önem verilmelidir. Eğer bu aşamalar çok hızlı geçilir, yeterli etkinlik yapılmazsa öğrencilerde zihinsel karışıklık olmaktadır. Zihinsel karmaşıklıktan zihinsel açıklığa doğru hızlı bir şekilde ilerlemek için çocuklara yardım edilmelidir. Bildiri bu çerçevede ele alınacak, zihin açıklığının ilkokuma yazma öğretimine etkisi değerlendirilecektir.

Anahtar sözcükler: ilkokuma yazma, zihin açıklığı, zihinsel karışıklık

AŞAMALI SES TEMELLİ İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ

Öğretmen Osman NESİL, osmannesil@hotmail.com

Öğretmen Emine GEDİK, Cumhuriyet İlkokulu Bağcılar/İstanbul, iklimler14@hotmail.com

Öğretmen Yusuf İNAL, Mustafa Kemal İlkokulu Bahçelievler İstanbul, yinal77@hotmail.com

ÖZET

2005 yılında bakanlığın uygulamaya koyduğu ses temelli ilkökuma yazma öğretimini birinci sınıfta uygularken etkinliklerin ve etkinlik sırasının öğrenciye göre olmadığını farkettim. Daha sonra zaman içinde bakanlığın uygulamasının Türkçenin dil yapısına ve seslendirme biçimine uygun olmadığını farkettim. yöntemin yeniden gözden geçirilip etkinlik sıralarının ve uygulama biçimlerinin düzenlenmesi gereğinden yola çıkarak yeni bir ilkökuma yazma yöntemi oluşturdum. Aşamalı ses temelli ilkökuma yazma öğretimi yöntemde sesleri 4 gruba ayırdık. Yöntemi 5 aşamaya ayırdık. İlkokuma –yazma öğretimini daha kolay anlaşılması için dönemlerine ayırarak inceleriz. Yapılan çalışmalar göz önünde bulundurularak ilkökuma-yazma öğretimi şu dönemlere ayrılabilir. a-hazırlık dönemi b-temel unsurlar dönemi a-Ses tanıtılması b-soldan açık hece tanıtılması c- iki heceli sözcüklerin tanıtılması. c-çözümleme dönemi iki heceli sözcüklerden (ala ele vb) sağdan açık hecelerin kesilip öğrencilere tanıtılması ve yeni sözcüklerde kullanılması. d-sezdirme dönemi (ses dönemi) a--Bilinen soldan açık heceler yardımıyla sesin bilinmeyen soldan açık heceler ve kapalı hecelerdeki işlevinin sezdirilmesi. Kapalı heceler ve soldan açık heceler elde edilmesi b-Bilinen sağdan açık heceler yardımıyla sesin bilinmeyen sağdan açık hecelerdeki işlevinin sezdirilmesi. e-serbest okuma –yazmaya geçiş. Seslerin karışık olarak kullanıldığı serbest okuma-yazma metinleri dikte edilmesi, öğrenciler tarafından okunması. İyi öğrenilememiş seslerin tekrar edilmesi. Bu dönemler birbirlerinden keskin çizgilerle ayrılamaz. Birbirleriyle iç içe devam ederler. İkinci döneme geçilince birinci dönemde yaptıklarımıza devam ederiz, üçüncü döneme geçince de birinci ve ikinci dönemde yaptıklarımıza devam ederiz. Bunları açıklarsak. a- hazırlık dönemi Birinci devrede öğrencilere resimler üzerinde konuşma becerilerini geliştirici çalışmalar yaptırılır. Öğrencilere düzgün konuşma öğretilir. Bu da derse katılımı sağlar. B-TEMEL UNSURLAR DÖNEMİ Bu devrede birinci grup sesler verilir. Ünlüler ünlenirken ünsüzler ünlenmezler yanında bir ünlü yardımıyla nasıl okunduğu öğretilir. Ünsüz sezdirilmez vurgulanmaz. Örneğin t sesi at.et hecesiyle öğretilirken ettttt, atttttı ya da allllı elllli biçiminde vurgulanmaz, çünkü Türkçede ünsüzler tek başına okunamazlar. Birinci aşamanın mekanizması: Bu hece ve sözcüklerin öğretilmesinden sonra öğretmen sürekli şunu vurgulamalıdır ki biz buna birinci aşamanın mekanizması diyoruz. " e " den " el " yaptık, " el " den " ele " yaptık, " a " dan " al " yaptık, " al " dan " ala " yaptık, ilerde bizim desteğimiz olmadan " an " dan " ana " yı," en " den " ene " yi sezecektir c-çözümleme dönemi sesler verilirken ilk verdiğimiz ala sözcüğünden -la hecesi çözümlenip soldan açık hecelerle birleştirilip atla, anla, ota, anla, ela, sözcükleri yapılı cümlede kullanılır. Bu biçimde hem ses verilip hem de hece kesilip yeni sözcüklerle yeni cümleler ve yeni metinler oluşturulur. İkinci aşamanın mekanizması ala dan –la, ele den –le kestik peki ana dan ne keseriz dediğimizde –na keseriz demeleri ikinci aşamanın mekanizmasını öğrendiklerini gösterir. d-sezdirme dönemi (kapalı heceler dönemi) Bu aşamada soldan açık heceler yardımıyla yeni kapalı heceler yapılı. Yeni sözcükler ve yeni cümleler oluşturulur. Üçüncü aşamanın mekanizması "r" sesi "ar" hecesinden makasla kesilir. Hecedan kesilen "r" sesi başka bir sağdan açık hecenin sonuna getirilerek okunur. Yöntem 14 yıldır uygulanmaktadır. Ev ödevi verilmeden % 100 lük bir başarı sağlanmıştır. Öğrenciler, öğretmenler ve veliler zorlanmadan yorulmadan uygulama sonuçlanmıştır. Okuma kalitesi ve okuma hız düzeyi diğer sınıflarla kıyaslanmayacak kadar yüksek olmuş ve okuma hataları hiç oluşmamıştır.

Anahtar sözcükler: Aşamalı, ilkökuma, mekanizmalı, öğretimi, yazma

İLK OKUMA-YAZMA ÖĞRETİMİNDE ÖRÜNTÜ BECERİSİNİN ETKİSİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Hüseyin ANILAN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, anilan.huseyin@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Burcu GEZER, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, burcugezer95@gmail.com

ÖZET

Örüntü becerisi, özel bir sıralama ile oluşturulmuş dizinler arasındaki ilişkiyi belirlemeye dayalı, zihinsel işlemlerin gerçekleştirilmesine yarayan; aynı olanı ve farklı olanı görebilme yeteneğidir. İlk okuma-yazmaya ön hazırlık olarak örüntü becerisinin de gelişmiş olması gerekmektedir. Örüntü becerisi okuma yazmaya geçişin öncüllerindedir. Ayrıca örüntü becerisi gelişmemiş çocuklar okuma ve yazma süreçlerinde zorluklar yaşamaktadır. Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin örüntü becerisinin ilk okuma-yazmaya etkisine yönelik görüşlerini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla; (a) örüntü becerisi ve okuma-yazma becerisi arasında bir ilişki var mıdır? (b) okuma-yazmaya ön hazırlık olarak örüntü çalışmalarına yer verilmeli midir? (c) örüntü becerisi ilk okuma-yazma için ne derece önemlidir? (d) sınıf öğretmenlerinin örüntü çalışmalarına karşı tutumları nelerdir? sorularına cevap aranmaya çalışılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmış, araştırma durum çalışması deseni benimsenerek yürütülmüştür. Araştırmaya 2019-2020 öğretim yılı güz yarıyılında, Türkiye'nin farklı şehir ve farklı okullarında görev yapan ve gönüllü olan 15 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmanın verileri yapılandırılmış görüşme yoluyla, elektronik ortamda toplanmıştır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında 7 maddeden oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşmelerle toplanan verilerin betimsel analiz tekniği ile çözümlenmesi yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin örüntü çalışmalarına karşı tutumlarının olumlu olduğu; araştırmaya katılan öğretmenlere göre, örüntü becerisi ve okuma-yazma becerisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu, okuma-yazmaya ön hazırlık olarak örüntü çalışmalarına da yer verilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: İlk okuma-yazma, örüntü becerisi, sınıf öğretmeni

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA HIZLARININ İNCELENMESİ

Prof.Dr. Durmuş EKİZ, Trabzon Üniversitesi, durmusekiz@yahoo.com
Öğretmen Miraç BAKKALOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı, miracbakaloglu@gmail.com

ÖZET

İlkokula kaç yaşında başlanması gerektiği sorusuna yıllardır cevap aranmaktadır. Türkiye’de bu soruya eğitim politikaları neticesinde belirli dönemlerde farklı cevaplar verilmiştir. Bu araştırmanın amacı, okula başlama yaşına göre ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma hızlarını belirleyerek, okuma hızlarının eğitim-öğretim yılı içerisinde nasıl bir değişiklik gösterdiğini ortaya koymaktır. Bununla birlikte ilkokula erken ya da zorunlu kayıt döneminde başlamanın okuma hızına etkisini inceleyerek hem velilerin hem de okul idarelerinin, çocukları ilkokula kaydettirme konusundaki kararlarına yardımcı olunması hedeflenmektedir. Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Trabzon ili Yomra ilçesinde bir devlet okulunda yürütülmüştür. Araştırmada yöntem olarak tarama yöntemi belirlenmiştir. Araştırmada 220 ilkokul birinci sınıf öğrencisinden veri toplanmıştır. Veri toplama aracı araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve veri toplamada kullanılacak metin Milli Eğitim Bakanlığının ilkokullarda ücretsiz olarak dağıttığı İlkokul Türkçe 1 Ders Kitabı’ndan seçilmiştir. Okutulacak metin seçilirken öğrenciler arasında fırsat eşitliğini sağlayabilmek amacıyla her sınıfın daha önce işlemiş ve bitirmiş olduğu bir metnin olmasına dikkat edilmiştir. Veri toplanmadan önce pilot uygulama yapılmış ve pilot uygulamaya göre veri toplama aracı revize edilmiştir. Veri toplama sırasında öğrenciler okuma yaparken araştırmacı tarafından kronometre ile bir dakikalık süre tutulmuştur. Araştırmadan elde edilen verilere göre zorunlu kayıt yaşındaki öğrenciler Kasım ayına göre okuma hızlarını %73 oranında arttırarak dakikada ortalama 38,98 kelime okumaktadırlar. Sağlık raporu ile ilkokula kaydı ertelenebilecek olan öğrenciler okuma hızlarını %88 oranında arttırarak dakikada ortalama 32,60 kelime okurken, veli dilekçesi ile kayıtları ertelenebilecek olan öğrenciler okuma hızlarını %118 oranında arttırarak dakikada ortalama 35 kelime okumaktadırlar. Bununla birlikte 72 ayın altındaki öğrenciler dakikada ortalama 33,07 kelime, 72 ay ve üzerindeki öğrenciler ise dakikada ortalama 38,98 kelime okumuşlardır. Bu sonuca göre yaşça küçük olan öğrenciler büyük öğrencilerden %15,17 daha az okumuşlar ve Kasım ayında %27,13 olan farkı%44 oranında azaltmışlardır. Yanlış okunan kelime ortalamalarına bakıldığında ise öğrenciler arasında fark bulunamamıştır. Bu veriden yola çıkıldığında yavaş okuyup daha fazla dikkat ederek okuyan 72 ayın altındaki öğrencilerin daha az okuma hatası yaptığını, daha hızlı okuyan 72 ay ve üzerindeki öğrencilerin ise daha çok okuma hatası yaptığını söylemek mümkündür. Araştırmada okuma hızı ile ilgili daha uzun dönemli incelemelerin yapılması, okuduğunu anlama ile ilgili çalışmaların yapılması ve okuma hızı düşük olan öğrencilerle kelime tanıma ve okuma etkinlikleri yapılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Birinci sınıf, ilkokul, ilkokula başlama yaşı, öğrenci, okuma hızı

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUMAK VE YAZMAK KAVRAMLARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Öğretmen Esra ÇETİN ALTINTAŞ, Özel Muğla TAÇ Okulları, Esractn_48@windowslive.com
Arş.Gör. Sedat ALTINTAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sedataltintas@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ilkökul öğrencilerinin okumak ve yazmak kavramlarına ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla belirlenmesidir. Metafor sözcüğü kelime itibari ile eğretileme, benzetme, istiare, mecaz anlamlarına gelmekle beraber pek çok farklı tanımı bulunmaktadır. Metafor, bir söz sanatı olarak benzetme türlerinin içerisinde dahil edilebilir; ancak benzetmeden farklı olarak onu üretenin ve dinleyeninin zihinsel kavrayış zenginliğine daha geniş bir alan bırakır. Metaforlar insanoğlunun kendi dünyasını anlama, ifade etme, kurma ve düzenlemeye yönelik geliştirmiş olduğu temel araçlardan biridir. Okuma ve yazma öğretimi ilkökul da en temel yapı taşlarından biridir. Öğrencilerin bu becerileri kazanmasında ilkökulda ki öğrenimleri önemli rol oynamaktadır. Ancak yapılan araştırmalarda öğrencilerin okuma ve yazma da birçok sorunla karşılaştığı görülmektedir. Öğrencilerin okuma ve yazma ile ilgili düşüncelerinin, algılarının belirlenmesi bu alanda yaşanan sorunların çözülmesinde önemli bir veri kaynağı olarak kullanılabilir. Bu nedenle öğrencilerin okumak ve yazmak kavramlarına ilişkin metaforik algılarının belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden “olgubilim” kullanılmıştır. Olgubilim (fenomenoloji) deseni, farkında olduğumuz ama derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Araştırmaya 2019-2020 eğitim öğretim yılında bir özel okulda öğrenim görmekte olan ilkökul 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin okumak ve yazmak kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak için, Okumak gibidir; çünkü ve Yazmak gibidir; çünkü ifadelerinin yazılı olduğu 2 açık uçlu sorudan oluşan form kullanılmıştır. Verilerin analizinde kodlama, temaların bulunması, verilerin kod ve temalara göre örgütlenmesi aşamalarından oluşan içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi araştırmanın kuramsal olarak çok açık ifade edilemediği veya daha derinlemesine bir analize gereksinim duyulduğu durumlarda gerçekleştirilmektedir. Elde edilen veriler kategoriler halinde, kategorinin içerdiği metafor adları ve frekans değerleri ile sunulmuştur. Öğrencilerin kullanmış oldukları metaforlara karşın yazdıkları nedenlere de doğrudan alıntılar yapılarak bulgular bölümünde yer verilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin okumak ve yazmak kavramlarına ilişkin algıları belirlenmiş ve bu bulgular doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Metafor, okuma, yazma

İLKOKULLARDA YAZMA ÇALIŞMALARINDA ÇİZGİSİZ KAĞIT (DEFTER) KULLANIMI: BİR ÖRNEK ÇALIŞMA

Öğretmen Ramazan ÇELİK, Osman Manisalı İlkokulu Acıpayam/Denizli, r_celik82@hotmail.com
Öğretmen Şaban KAYMAK, Acıpayam Osman Manisalı İlkokulu, s.kaymak@hotmail.com
Öğretmen Osman ŞAHAN, Milli Eğitim Bakanlığı, o-sahan20@hotmail.com
Öğretmen Ertuğrul ÜNLÜ, Osman Manisalı İlkokulu Acıpayam/Denizli,
unluertugrul20@hotmail.com
Öğretmen Mehmet KILINÇ, Osman Manisalı İlkokulu Acıpayam/Denizli,
kilinc1520@hotmail.com

ÖZET

İlkokulların en temel hedeflerinden biri birinci sınıfta yazma becerisini uygun biçimde kazandırmaktır. Bunun için farklı materyaller ya da yöntemler kullanılabilir. Yaygın olarak kullanılan materyallerden biri de kılavuz çizgileri olan yazı defterleridir. Ancak bu defterlerin sürekli kullanımı zaman zaman olumsuz bazı durumları da beraberinde getirebilmektedir. Zaman içerisinde bu kılavuz çizgilere iyice alışan öğrenciler çizgisiz alanlar ya da farklı çizgilere sahip alanlar gördüklerinde yazmakta zorlanabilmektedirler. Bu çalışmanın amacı; ilkokullarda belirli yöntemler dahilinde çizgisiz kağıt veya defter kullanılarak uygulanan yazma çalışmalarının incelenmesidir. Bu kapsamda öğrencilerin yazıları, yazma biçimlerini ve de yazı yazmaya yönelik durumlarını göz önünde bulundurulmuştur. Karma yöntem olarak planlanan çalışmaya Denizli ilinde yer alan bir devlet okulunda 2019-2020 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan toplam 24 birinci sınıf öğrencisi katılmıştır. Çalışma grubunun oluşturulmasında araştırmacılarından birinin sınıf öğretmenliğini yaptığı ve kendi uygulamalarını gerçekleştirdiği grup tercih edilmiştir. Araştırmanın veri toplama aracı olarak öğrencilerin oluşturdukları yazı materyali olan defterleri incelenmiş ve aynı zamanda grubun sınıf öğretmeni olan araştırmacının gözlemleri dikkate alınmıştır. Bu veriler araştırmacılar tarafından literatür taraması sonucu elde edilen yazıya ilişkin ölçütler belirlenerek analiz edilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin çizgisiz materyallere yazı yazmada zorlanmadıkları, herhangi bir yardımcı kaynağa ihtiyaç duymadan yazabildikleri, yazı biçimlerinde ise genellikle ideal ölçütlere uygun biçimde yazdıkları, yazma hızlarının da oldukça iyi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çizgisiz kağıt (defter) kullanan öğrencilerin yazılarının zamanla daha da güzelleştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Çizgisiz kağıt, yazma, ilkokul

İLKOKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE YÖNTEM SAVAŞLARI

Prof.Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi, firdevs.gunes@gmail.com

ÖZET

Alfabetik dillerde günümüze kadar 100'e yakın ilkokuma yazma öğretim yönteminin uygulandığı görülmektedir. Her yöntemin özellikleri ve uygulama aşamaları farklıdır. Bunlar parçadan bütüne, bütünden parçaya ve karma yöntemler başlığı altında toplanmaktadır. İlk iki yöntem grubu birbirine zıt aşamalardan oluşmaktadır. Karma yöntemler ise bunlar arasında uzlaşma sağlamaktadır. Dünyamızda ilk olarak harf, hece gibi parçadan bütüne giden okuma yazma öğretim yöntemleri uygulanmıştır. Bunlar Şifreyi Çözme Teorisine dayanmaktadır. Bu teoriye göre kelimeyi okumak için kelimenin harf, hece gibi küçük birimlerini tanımak gerekmektedir. Bu anlayışla öğrencilere önce harfler ve heceler öğretilmiş, ardından cümle ve metinlere geçilmiştir. Bu yöntemler öğrencileri pasif, mekanik ve sıkıcı bir şekilde okuma yazma öğrettiği için eleştirilmiştir. 1900'lü yıllarda yapılan araştırmalarda okuma sürecinde göz hareketleri incelenmiş ve kelimenin bütün olarak tanındığı öne sürülmüştür. Bunun üzerine bütünden parçaya giden okuma yazma öğretim yöntemleri gündeme gelmiştir. Önceki yöntemlerin tam tersi aşamaları içeren bu yöntemlerde "Kelimeyi Bütün Tanıma" anlayışı etkili olmuştur. Bu gruba giren yöntemlerden kelime ve cümle yöntemi çok yayılmıştır. Cümle yöntemiyle öğrencinin daha hızlı ve etkili öğrendiği, öğretim sürecinde uygun ve ilginç metinler verildiği öne sürülmüştür. Anlamalı cümleler verilerek öğrencilerin hem okuma hem de anlama becerilerinin geliştirildiği iddia edilmiştir. Böylece cümle yöntemi çok savunulmuş ve çoğu ülkede 2000'li yıllara kadar uygulanmıştır. Ancak yapılan incelemelerde öğrencilerin cümleleri ezberlediği ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine yeni yöntem arayışları başlamış, çeşitli araştırma ve uygulamalar sonucu ses birleştirme yöntemleri gündeme gelmiştir. Böylece ilkokuma yazma öğretiminde yöntem savaşları sona ermiştir. Bildiri bu çerçevede ele alınacaktır.

Anahtar sözcükler: ilkokuma yazma öğretimi, tartışmalar, yöntemler

İLK YAZMA ÖĞRETİMİNİN TEMEL BİLEŞENLERİ

Prof.Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi, firdevs.gunes@gmail.com

ÖZET

İlk yazma öğretimi okulun en önemli görevlerinin başında gelmektedir. Bu aşamada öğrencilere yazma ile ilgili temel beceriler kazandırılmaktadır. Bu sürecin başarılı olması bilimsel kurallara uygun yürütülmesine bağlı bulunmaktadır. Bilindiği gibi ilk yazma öğretimi zihinsel, görsel-algısal ve fiziksel olmak üzere üç temel bileşenden oluşmaktadır. İlk yazma becerileri bu bileşenlerin işbirlikli çalışmasına bağlı gelişmektedir. İlk yazma sırasında bir taraftan zihindeki bilgi ve beceriler harekete geçirilmekte, bir taraftan görsel ve algısal kontrol yapılmakta, bir taraftan da fiziksel beceriler kullanılarak yazı üretilmektedir. Bu nedenle ilk yazma öğretiminde geliştirilecek beceriler zihinsel, görsel-algısal ve fiziksel olmak üzere üç alanda toplanmaktadır. Bunların başında zihinsel alandaki beceriler gelmektedir. Bu alanda önce yazılacak harflerin görüntülerini zihne yerleştirme, yazı programı oluşturma ve yönetme gibi işlemlere yer verilmektedir. Zihinsel sözlüğe yerleştirilen harf, hece ve kelimelerin görüntüleri, yazılış yönü, anlamı vb. bilgiler yazma sürecinde uygulamaya aktarılmaktadır. Görsel-algısal alan ise gözün eli ve kalemi izlediği, yazılan yazıları okuduğu ve denetlediği alandır. Kalemle yazarken görsel alan ile motor alan birleşmekte, yazma sürecine dikkati yoğunlaştırma ve sürdürme, yazılanları okuma, yanlışları bulma, düzeltme gibi işlemler daha kolay yapılmaktadır. Öğrencilerde kalemle yazarken yazıya dikkat etme, doğru yazma, yazı hatalarını çabuk fark etme, düzeltme gibi beceriler geliştirilmeye çalışılmaktadır. Fiziksel alan olarak bedensel, materyal ve ortam boyutu üzerinde durulmaktadır. Bu alanda büyük küçük kaslar, el kol hareketleri, sayfada yazı yazılan yerler, yatay ve dikey çizgiler çizme, harf ve kelime boşlukları, kalem tutma, oturma biçimi vb. çalışmalar yapılmaktadır. Bildiri bu çerçevede ele alınacak ve çeşitli öneriler sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Beceriler, ilk yazma öğretimi, temel bileşenler

MONTESORİ SES ÇEKMECELERİ UYGULAMASI

Öğretmen Fulya ÖNEN, Esenyurt Sultan Alparslan İlkokulu, fulya1622@gmail.com

ÖZET

İlk Okuma ve Yazma Öğretimi alanı kapsamında sesler öğretilirken öğretim aşamalarının özellikle sesi hissettirme, tanıma ve ayırt etme aşamalarında kullandığımız bir uygulama olan Ses Çekmeceleri uygulaması hakkında bilgilendirme yapılacaktır. Bu uygulama Montessori Metodu ile ortaya konulmuştur. Bu metot öğrencinin kendi öğrenmesini düzenleme sorumluluğunu kazanması üzerine kurulmuştur. Öğrenci öğrenme konusunda oldukça özgürdür. Öğrenci için öğretmen hazırlanmış bir çevre oluşturur. Bu çevrede yine İtalyan doktor ve eğitimci Montessorinin ve öğretmenin kendisinin tasarladığı materyaller açık dolaplar ile hepsinden bir adet olacak şekilde öğrenciye sunulur. Dolaplar Montessorinin eğitim alanlarına göre düzenlenir. Bu uygulama da Dil Eğitimi alanı içerisinde yer almaktadır. Öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesini hedefler. Bu uygulamada öğretilecek her ses için bir çekmece oluşturulur ve alfabetik sıralama halinde çekmeceler dizilir. Bu çekmecelerin içine o ses ile ilgili küçük boyutta nesnelere konulur. Öğrencinin bu nesnelere isimlerinin o ses ile başladığını fark etmesi sağlanır. Farklı ses çekmecesindeki nesnelere de kullanılarak o nesnenin isminde öğrenilen ses bulunur ve sesin ortada mı yoksa sonda mı olduğu keşfettirilir. Öğrenilen ses sayısı arttıkça uygulamada yapılan çalışma sayısı da çeşitlenip, artacaktır. Bu uygulama daha çok ses ile ilgili giriş niteliğinde çalışmalar yapıldıktan sonra uygulanırsa daha etkili olmaktadır. Öğretmen uygulamada rehber olmalıdır, gerektiğinde ipucu vermelidir. Öğrenci aktif bir şekilde çalışmalıdır. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin bu uygulama ile sesleri daha iyi hissettikleri, tanıdıkları ve somut, kalıcı bir şekilde öğrendikleri gözlemlenmiştir.

Anahtar sözcükler: 1.Sınıf, ilk okuma ve yazma, montessori, ses çekmeceleri

PAYDAŞLARIN İLKOKUMA YAZMAYA AİLE KATILIMINDAN BEKLENTİLERİ: BİR İHTİYAÇ BELİRLEME ÇALIŞMASI

Prof.Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu Üniversitesi, mgulteki@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Ecmel YAŞAR, Anadolu Üniversitesi, ecmelyasar@gmail.com

ÖZET

Okulöncesi dönemde aile ve eğitim kurumlarının desteğiyle erken okuryazarlık becerilerini kazanan çocuklar, daha formal bir eğitim kurumu olan ilkokula başlamaları ile birlikte başta ilkokuma yazma olmak üzere birçok bilgi ve beceri kazanacakları bir öğrenme sürecine dahil olmaktadır. Güdülenmelerinin sağlanması ve devam ettirilmesi için ailelerin çocuklarına süreçte yanında olduklarını hissettirmeleri ve onların öğrenme sorumluluklarına ortak olarak yaşadıkları sorunlara kalıcı çözüm üretmeleri, etkin aile katılımı ile mümkün olabilmektedir. İllkokuma yazma sürecinde kazanılan temel okuma ve yazma becerilerinin sonraki öğrenmelere ve okuma yazma alışkanlıklarına yön verdiği de göz önüne alındığında, ilkokuma yazma sürecinde aile katılımının gerekliliği bir kez daha gün yüzüne çıkmaktadır. Özellikle okulda Ses Esaslı Cümle Yöntemi aracılığıyla sesten okuma temelli olarak gerçekleştirilen ilkokuma yazma öğretim süreci, evde aileler tarafından harften okuma temelli olarak desteklenmeye çalışıldığında, farklı kalem tutuş stilleri ve farklı harf formlarıyla yazma alıştırmaları yapıldığında, geriye dönüşü pek de mümkün olmayan hatalar yapılmakta ve okul öğrenmelerinin devamlılığı sekteye uğramaktadır. Bu kapsamda, ailelerin ilkokuma yazma öğretim sürecine sadece katılım göstermeleri yetmemekte; katılımın istendik yön ve sıklıkta, öğretmenleri engellemek yerine onlara destek sağlayacak bir şekilde, okul öğrenmelerinin paralelinde olması önemli ve gerekli görülmektedir. Okul öğrenmelerini destekleyici bir aile katılımı sadece öğrenme süreç ve ürünlerini geliştirmekle kalmamakta, ailenin çocuğunun öğrenme ihtiyaçlarını ve öğretmenin ondan beklentilerini, öğretmenin de ailenin çocuğundan ve kendisinden beklentisini fark etmelerini sağlayarak, paydaşları ilkokuma yazma sürecine güdüleyip eşgüdümleyebilmektedir. Söz konusu paydaşların sürece güdülenip eşgüdümlenebilmelerinin yolu; aile, sınıf öğretmeni ve alanında çalışan uzman gibi paydaşların ilkokuma yazmaya aile katılımına ilişkin ihtiyaçlarının ortaya çıkarılmasından geçmektedir. Bu doğrultuda, araştırmanın genel amacı, ilkokuma yazma öğretimine ilişkin aile katılım ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması olarak belirlenmiş ve şu sorulara cevap aranmıştır: 1. Sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazmaya aile katılımına ilişkin ihtiyaçları nelerdir? 2. Aileler ilkokuma yazmaya katılımında nelere ihtiyaç duymaktadırlar? 3. Alanda çalışan uzmanların ilkokuma yazmaya aile katılımına ilişkin ihtiyaçları nelerdir? Araştırma, temel nitel araştırmaya göre desenlenip gerçekleştirilmiştir. Uygun ulaşılabilir, ölçüt ve tabakalı örnekleme yöntemleri kullanılarak sekiz sınıf öğretmeni, altı veli ve beş uzman olmak üzere toplamda 19 katılımcıdan görüş alınmıştır. Örnekleme ölçütü doğrultusunda, birinci sınıf velilerine ve birinci sınıfı okutan öğretmenlere ulaşılmış, öğretmenler üst, orta ve alt sosyoekonomik okullardan seçilmiştir. Öğretmen ve uzman görüşleri yarı-yapılandırılmış bireysel görüşmelerle, veli görüşleri ise odak grup görüşmesiyle elde edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler, betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Birincil kodlamadan elde edilen kodlar, ikincil kodlama aşamasında yeniden düzenlenmiş, ardından da oluşturulan alt tema ve temaların altına yerleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular; katılımcıları aile katılımına ilişkin genel görüşleri, katılım deneyimleri, aile katılım hataları ve katılımında yaşanan güçlükler, aile katılım ihtiyaçları, ailelerin ilkokuma yazma sürecine ilişkin bilgilendirilmeleri ve katılıma ilişkin öneriler konuları kapsamında irdelenmiştir.

Anahtar sözcükler: Aile katılımı, ihtiyaç belirleme, ilkokuma yazma, temel nitel araştırma

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE İNTERNET SİTELERİNİ KULLANMA DURUMLARI

Dr. Öğrt. Üyesi Zekiye ÇAĞIMLAR, Çukurova Üniversitesi, czekiye@hotmail.com
Doktora Öğrencisi Metin ALTUNKAYNAK, Çukurova Üniversitesi,
metinaltunkaynak01@gmail.com

ÖZET

Gündelik hayatın bir parçası haline gelen teknolojik gelişmeler, eğitim kurumlarının da teknolojiyi daha fazla kullanmalarını kaçınılmaz hale getirmiştir. Teknoloji eğitim öğretim alanında bilgisayar kullanımıyla artmış, internetin yaygınlaşmasıyla farklı şekillenmiştir. Bu kullanım alanlarından bir tanesi de internet siteleridir. Teknolojinin eğitim ve öğretimle bütünleşmesi öğretim teknolojisinin gelişmesini sağladığı gibi bireylerin eğitimde teknolojik araçları etkin bir şekilde kullanmalarını, ihtiyaç duyacakları temel bilgi ve becerileri öğrenmelerini ve toplumun gelişimine katkı sunan bireyler olmalarını sağlamaktadır. Bu araştırmada, ilkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretiminde kullandıkları internet sitelerinin önemine ve kullanılan internet sitelerinin içerik, biçimsel uygunluk, çocuğun seviyesine ve öğretmenin kullanılabilirliğine uygunluk açısından düşüncelerini öğrenmek amaçlanmıştır. Çalışmada karma araştırma yöntemlerinden açıklayıcı ardışık desen kullanılmıştır. Kullanılan araştırma deseni içerisinde veriler, İlkokuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Eğitim Yazılımlarının Değerlendirilmesi Ölçeği ve yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Öğretmenlerin ilkokuma yazma öğretiminde kullanılan internet siteleri hakkındaki görüşlerini belirlemek için betimsel istatistik yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin analizi için sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretiminde kullanılan internet sitelerine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine, mesleki kıdem, mezun olunan okul türüne ve sınıf mevcuduna göre tanımlayıcı istatistiksel analizler teknikleri kullanılmıştır. Nitel veri çözümlemesi için ise, nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi seçilmiştir. Araştırmanın alt problemlerinde nicel ve birinci alt probleme ait nitel bulgular ayrı ayrı ele alınıp, analiz edilmiştir. Daha sonra birinci alt probleme yönelik nitel veriler analiz edilerek elde edilen bulgular araştırmanın sonunda birleştirilmiş ve tartışılmıştır.

Anahtar sözcükler: İlk okuma yazma öğretimi, internet siteleri, karma araştırma

WEB 2.0 ARAÇLARI İLE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ, BİR ETWINNING SERÜVENİ

Öğretmen Müfide MANDI, Milli Eğitim Bakanlığı, mfdmnd58@gmail.com

ÖZET

Teknolojideki ilerlemeler bütün alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da önemli değişikliklere yol açmıştır. Tablet, cep telefonu ya da bilgisayar gibi teknolojik araçların kullanımı çok küçük yaşlara kadar düşmüştür. İlkokul öğrencileri de bu araçları iyi düzeyde kullanabilmekte, bu durum da eğitim öğretim sürecini doğrudan etkilemektedir. Günümüzde öğrenciler ve öğretmenler teknolojiden daha çok yararlanmakta ve eğitimde geleneksel anlayışlar yerini giderek teknolojiye dayalı yeni öğretim yöntemlerine bırakmaktadır. Yeni öğretim yöntemleri denince de akla internetin yeni yüzü olarak tanımlayabileceğimiz Web 2.0 teknolojileri gelmektedir. Web 2.0 araçları olarak adlandırılan yeni nesil internet teknolojileri iletişim, etkileşim, bilgi paylaşımı ve bilgiye kolay erişim, işbirlikçi içerik oluşturma, içerik depolama ve paylaşma, değerlendirme, görselleştirme gibi imkanları her seviyede katılımcının kolayca yapabileceği basitlikte sunmaktadır. Bu araçlar 21.yüzyılın eğitim ve iş hayatına hazırlamada kritik rol oynamakla beraber onların yaratıcı ve kritik düşünme becerilerini desteklemektedir. Bu bağlamda 2018-2019 eğitim öğretim yılında 1.sınıfta öğrenim gören öğrenciler için, Web 2.0 Araçları ile İlk Okuma Yazma Öğretimi adında bir eTwinning projesi geliştirilmiş olup, projeye 30 öğretmen rehberliğinde 342 öğrenci katılmıştır. Projenin amacı 1.sınıf öğrencilerine bilişim ve teknoloji kültürü içinde okuma yazma öğretmektir. Bu süreçte çocuklara 21.yüzyıl becerilerinden bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, yaratıcı ve eleştirel düşünme ve işbirliği becerilerini eğitimlerinin ilk yıllarından itibaren aşılması hedeflenmiştir. Proje etkinlikleri farklı Web 2.0 araçlarını ses öğretiminde kullanma, etkileşim içinde drama ve şarkı etkinlikleri, yaratıcı yazma becerisine yönelik etkinlikler, el becerisini geliştirmeye yönelik görsel sanatlar ve serbest etkinlikler, Web 2.0 araçları ile ölçme- değerlendirme ve çok daha fazlasıdır. Proje sonunda; öğrencilerin kurduğu takımlar oluşturulmuş ortak hikayeler, bütün seslere ait drama çalışmaları e book, öğrencilerin karikatür çalışmaları e book, voki aracı ile hazırlanan tekerleme arşivi 1.sınıf öğretmenlerinin kullanımına sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: E-Twinning, ilk okuma yazma, Web 2.0 Araçları

İLKOKULDA İYİ ÖRNEKLER VE ETKİNLİKLER

AİLENİN EĞİTİM SÜRECİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Öğretmen Halise ER, MEB, haliseer60@gmail.com

ÖZET

Ailelerin eğitim sürecine dahil olmalarının çocukların öğrenme deneyimlerini ve akademik başarılarını geliştirdiği birçok araştırma ile ispatlanmıştır. Ailenin eğitim sürecine katılması, okul–aile işbirliğinin arttırılması, okul programlarının geliştirilmesine, okul ikliminin iyileştirilmesine olanak sağlar. Buna göre okul ve aile arasındaki sıkı etkileşimler sayesinde öğrenciler, farklı insanlardan yaratıcı düşünme, başkalarına yardım etme ve okula devam etmenin önemi hakkında çok sayıda olumlu mesaj alır. Okul ve aile işbirliği, öğrencilerin haklarını, sorumluluklarını öğrenmelerinde, bunları birer davranış biçimine dönüştürmelerinde önemli bir rol alır. Ailelerin bu role katkısı, okula bağlıta bulunan, çocuklarının başarı durumunu öğrenmek için ya da bir sorun olduğunda okula gelen bireyler olmak değildir. Aileler, okulu yalnızca kamu hizmetinin sağlandığı bir kurum değil, çocukların eğitimine güçleri ölçüsünde katkıda bulunmayı temel bir görev ve sorumluluk olarak gören eğitim paydaşı olmalıdırlar. Özellikle birinci sınıftan itibaren hem sınıf, hem aile olabilmeyi ve bu sayede ilkökul eğitimini sağlam temellerle pekiştirmeyi amaçlayan bir sınıf kültürü oluşturmak amaçlanmıştır. Bu amaçla aileleri eğitim sürecine dahil edebilme, onlara eğitimin ailede başlayıp, yine onların destekleriyle sağlam olacağını anlatabilme adına bir örnek çalışma yapılmıştır. “Analı-Babalı Dersler” mutlu aile projesi olarak yapılan çalışmada, anne, baba, annecanne, babacanne, dede hatta kardeşleri de dahil edebilecek farklı etkinliklerle, ailenin eğitim sürecine katılımını sağlamak, aile, okul, toplum arasındaki ilişkileri ve işbirliğini arttırmak hedeflenmiştir. Bu çalışma kapsamında aile eğitimi konusunda aile eğitim panelleri, ailelerin öğrencilerle birlikte gerçekleştireceği farklı alanlarda yaratıcı atölye çalışmaları, geziler, sergiler, birebir görüşmelerle etkinliklerin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Okul aile dayanışması, okul başarısının en önemli faktörü olduğu düşüncesiyle, aile katılımına ilişkin öğrenci, veli yaklaşımları, gözlemlenmiş, proje sonunda velilerin düşünceleri örnek çalışma öncesi ve sonrası için nitel yöntemle raporlandırılmıştır. Eğitim sürecine dahil olan ailelerin daha mutlu, az kaygılı, bilinçli yaklaşım oluşturdukları görülmüştür. Aileden hareketlilikle çocukların da okula daha mutlu geldiği, davranış problemi sergilemediği gözlemlenmiş, özgüvenli, sorumluluk sahibi, okumayı seven ve başarılı bireyler oldukları bulgularına ulaşılmıştır. Sonuç olarak, öğretmen, öğrenci ve veli arasındaki olumlu iletişim, çocukların gelişimlerinde ve eğitimlerinde birlikte hareket etmeyi sağlamış çocuklarının, geleceğine, hayallerine, değer veren mutlu aileler, ülkesine, milletine, toplum değerlerine sahip çıkan başarılı, saygılı, kitapla büyüyen nesiller yetişmesi için “Analı-Babalı Dersler” mutlu aile projesi ile çok başarılı veriler elde edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Eğitim sürecinde aile, aile ve eğitim, okul aile işbirliği

BALIKESİR ÇOCUK SANAT FESTİVALİ

Öğretmen Özlem ALTINIŞIK, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü, aozlem25@hotmail.com
Öğretmen Aslı ÇELİK, Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü, aslicelik7610@gmail.com
Öğretmen Hüseyin AŞIK, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı/Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü,
huseyinask@gmail.com
Öğretmen Fahri ACAR, Temel Eğitim Hizmetleri Birimi Şube Müdürü/Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü,
fahriacar55@hotmail.com
Öğretmen Yakup YILDIZ, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü (Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürü),
yyildiz24@hotmail.com

ÖZET

Amaç; Balıkesir'in eğitiminde niteliğini geliştirmek ve çocukların farklı sanat dallarında çalışmalar yaparak sanat yaşantısı oluşturma, kendini tanıma ve ifade etme, yatkın oldukları sanat dallarında kendilerini geliştirmelerine fırsat verme, çok yönlü düşünme, estetik bakış açısı geliştirme, üretken olma, yaratıcı fikirler ortaya koyma amaçlarını taşımaktadır. 2023 Eğitim Vizyonumuzdan da hareketle ilkokullarda öğrenim gören öğrencilerin ileriki yıllarda yaratıcı, üretken ve çevrelerindeki güzellikleri algılayan bireyler olmaları ihtiyacından doğmuştur. Yöntem: Balıkesir Çocuk Sanat Festivali için Maket ve Oyuncak, Maske, Müzik, Müzik ve Ritim, Kukla, Drama, Gölge Oyunu, Resim, Ebru, Heykel, Tasarım, Origami, Fotoğraf, Karikatür, Pantomim Taş boyama ve Çini olmak üzere 17 atölye, çeşitli alanlarda gösteri ve alanında tanınmış, uzman kişilerle söyleşiler planlanmıştır. Balıkesir Altıeylül ve Karesi ilçelerinden toplam 60 ilkokuldan 2023 öğrencinin atölyelere, 4813 öğrencinin gösterilere, 2300 veli ve öğretmenin söyleşilere katılması planlanmıştır. Festival 3 gün süreyle devam etmiş olup, her atölyeden 2 seans sabah, 2 seans öğleden sonra olmak üzere günlük her biri 1 saat (60 dakika) sürecek olan 4 seans gerçekleştirilerek her seansa katılacak öğrenci sayısı 10 olarak planlanmıştır. Atölyelerde çalışmak üzere alanında uzman 1 akademisyen ve 2 öğretmen olmak üzere 3 eğitmen gönüllü olarak görev almıştır. Her atölye için ayrıca Balıkesir Üniversitesi ve Balıkesir T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesinden gönüllü öğrenciler de görev almıştır. Görevli akademisyen, öğretmenler ve öğrencilerle festival planlama aşamasında 2 toplantı gerçekleştirilmiştir. Balıkesir Altıeylül ve Karesi ilçelerinde bulunan 60 ilkokulda görev yapan okul müdürleri ile Festival tanıtım toplantısı gerçekleştirilmiştir. Atölyelere katılacak öğrenciler için her okula 34 kontenjan verilmiştir. Okullardan öğrencileri, atölyelerdeki sanat alanına ilgisi olanlardan belirlemeleri istenmiştir. Balıkesir Çocuk Sanat Festivali için 40 gönüllü öğretmenden koordinasyon ekibi oluşturulmuştur. Koordinasyon ekibi ile toplantı yapılmış ve festival detayları ile ilgili bilgi verilmiştir. Bulgular ve Sonuç: 24-25-26 Nisan 2019 tarihlerinde gerçekleşen Balıkesir Çocuk Sanat Festivalinde 204 Atölye, 6 Gösteri, 4 Söyleşi gerçekleştirilmiştir. Balıkesir Çocuk Sanat Festivaline, okullardan planlanan öğrenci ve velilerin dışında Balıkesir halkı tarafından da yoğun ilgi ve katılım gösterilmiştir. Festivale 3 günün sonunda toplam 9981 Öğrenci, 1100 Öğretmen, 1300 Veli katılmıştır. Balıkesir Çocuk sanat Festivaline katılan öğrenci, öğretmen, veli, davetlilerle ile yüz yüze görüşme gerçekleştirilerek geri bildirimler alınmıştır. Balıkesir Çocuk Sanat Festivaline katılan öğrenci, öğretmen, veli, davetlilerden olumlu dönütler alınmıştır. Ulusal ve yerel basında Balıkesir Çocuk Sanat Festivali ile ilgili olumlu haberler yayınlanmıştır. Festivalde görev alan öğretim üyeleri, öğretmen ve öğrencilerimiz, festivale katılan tüm öğrencilerin etkinlik ve uygulamalara heyecan ve özveri ile katıldıklarını dile getirmişlerdir. Öğretmenlerimizin özverili çalışmaları ve festivale katılan öğrencilerin memnuniyeti Balıkesir Çocuk Sanat Festivalinin geleneksel hale gelmesi talebini oluşturmuştur. Bu festival ile öğrencilerin farklı sanat dallarını tanımalarına ve sanat yaşantısı oluşturmalarına, kendilerini tanıma ve ifade etmesine, ilgi duydukları sanat dallarında kendilerini geliştirmelerine, çok yönlü düşüncelerine, estetik bakış açısı geliştirmelerine, sosyal iletişimlerinin gelişmesine, tek başına ve ekip halinde çalışmaktan keyif almalarına imkan sağlamıştır. Balıkesir Çocuk Sanat Festivali sanat adına farkındalık oluşturup, ilimize eğitimde sanata yeni bir soluk, farklı bir bakış açısı getirmiştir. Öğretimin her kademesinde Balıkesir Çocuk Sanat Festivaline benzer uygulamalar yapılabilir.

Anahtar sözcükler: Atölye, çocuk, öğretmen, sanat, veli

BALIKESİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ZEKA OYUNLARI TURNUVASI

Öğretmen Hüseyin AŞIK, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı/Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü,
huseyinsk@gmail.com

Öğretmen Elif TURHAN, Ercan Kıvrak İlkokulu, Karesi/Balıkesir, elifturhan84@gmail.com

Öğretmen Tuba DENİZ BOZDEMİR, Hatice Fahriye Eğinlioğlu İlkokulu, Altıeylül / Balıkesir,
tuba_d81@hotmail.com

Öğretmen Engin ŞAHİN, Balıkesir Kepsut Cumhuriyet İlkokulu, enginsahin2025@gmail.com

Öğretmen Selçuk ULU, Balıkesir Altıeylül Plevne ilkokulu, ordulusel@gmail.com

ÖZET

Amaç: Gelişen ve değişen dünyada ülkelerin yeniliklere öncülük etmek veya çağın gerisinde geri kalmamak amacıyla yoğun çaba gösterdikleri, eğitim programlarında güncellemelere gittikleri görülmektedir. Ülkemizde de bu amaçla çalışmalar yapılmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2017-2018 Eğitim ve Öğretim yılında güncellenen öğretim programlarında klasik, ezbere dayalı bir anlayış yerine 21. Yüzyılda ihtiyaç duyulan problem çözme, eleştirel düşünme, akıl yürütebilme, doğru olana karar verebilme ve bildiklerini yeni durumlara aktarabilme gibi becerilerin gelişiminin ön planda tutulduğu görülmektedir. Yine bakanlığımızın bir diğer çalışması 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde de “Çocuklarda akıl yürütme, eleştirel düşünme, yorumlama, tahmin etme ve benzeri zihinsel beceriler öne çıkarılmalıdır” denilmektedir. Bakanlığımızın bu hedeflerine katkı sağlamak amacıyla Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü olarak, eğitimin sadece derslerle sınırlı kalmayan bir süreç olduğu bilinciyle öğrencilerimizin düşünce becerilerinin gelişimine destek olmak amacıyla Balıkesir ili geneli resmi ve özel tüm okullarda eğitimlerine devam eden ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin katılabildiği bir Zeka Oyunları Turnuvası düzenledik. Yöntem: Çalışmada öncelikle Turnuva Düzenleme Kurulu oluşturuldu. Bu kurulda İl Millî Eğitim Müdürlüğünde görevli bir İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı ve 9 öğretmen görev aldı. Kurul tarafından yapılan çalışmada ilk olarak turnuvada yer alacak oyunların seçimi yapıldı. Oyunların belirlenmesi sürecinde tüm okulların sosyo-ekonomik durumları, sınıf seviyeleri dikkate alındı. Bu doğrultuda sınıf düzeyine göre 1. Sınıflarda Hedef 4; 2. Sınıflarda Pratik Bardaklar; 3. Sınıflarda Surakarta; 4.sınıflarda Mangala, 5. Sınıflarda Reversi; 6. Sınıflarda Pentego; 7. Sınıflarda Mangala ve 8. Sınıflarda Abolene oyunlarının turnuvada yer alması kararlaştırıldı. Oyunlar belirlendikten sonra il genelindeki resmi-özel tüm ilkokul ve ortaokullara turnuva duyurusu gönderildi. Duyurunun yapılmasıyla birlikte yaklaşık olarak 3 aylık bir süreçte öğrenciler öncelikle okullarında yapılacak olan seçmeler için hazırlandılar. Aynı süre zarfında öğrenciler turnuva için hazırlanırken düzenleme kurulu tarafından da yarışmada görev alacak öğretmenlerden oluşan hakemler belirlendi. Belirlenen kıstaslara uygun olarak seçilen 44 hakem okul, ilçe ve il finallerinden oluşan tüm turnuva sürecinde aktif görev alacakları için ayrıca iki günlük eğitime alındılar. Eğitimde hakemlere yarışma kuralları, iletişim, il finali organizasyonu hakkında bilgi verildi. Yarışmaların birinci aşaması olan okul finalleri mart ayı içerisinde gerçekleştirildi. Okulunda birinci olan öğrenciler ilçe finallerine katılmaya hak kazandı. İkinci aşamada ilçe millî eğitim müdürlükleri koordinesinde ilçe turnuvaları nisan ayı içerisinde gerçekleştirilerek oyun bazında birinci olan öğrenciler ilçelerini temsil etmek üzere il finaline katılmaya hak kazandılar. İl finallerine ise her oyundan 20 ilçe birincisi toplamda 160 öğrenci katıldı. Gün sonunda yarışmalara katılan tüm öğrencilere ve danışman öğretmenlerine katılım belgesiyle birlikte ödülleri verildi. Oyun bazında ilk 3'e giren öğrenciler ayrıca ödüllendirildi. Bulgular: Turnuvada ilkokul (1-4. sınıflar) ve ortaokul (5-8. Sınıflar) düzeyinde toplam 8 oyun oynandı. Turnuva boyunca il genelinde ilkokullarda 32588 öğrenci, ortaokullarda ise 13352 öğrenci katılım sağladı. Sonuç: Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Zeka Oyunları Turnuvası sürecinde öğretmen-öğrenci ve ailelerde bir farkındalık meydana geldiği, bu süreçte bir çok okulda zeka oyunları sınıflarının oluşturulduğu yine öğretmenlerin hizmetçi eğitimler aracılığıyla zeka oyunları eğitimleri aldıkları görüldü. İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin yarışmaya katılım oranlarına bakıldığında ilkokul düzeyinde daha yoğun bir katılımın gerçekleştiği görüldü. İlde yer alan tüm ilkokul öğrencilerinin %64 ünün turnuva sürecine dâhil olduğu belirlendi. Ortaokullarda ise 13352 öğrenci ile %22 lik düzeyde bir katılım gerçekleştiği görüldü.

Anahtar sözcükler: Oyun, turnuva, zeka oyunları

BİR ÖRGÜNÜN STEMİ PROJESİ: ELELE ÖRGÜ

Öğretmen Nurgül KOÇYĞİT, Mentеше Şehbal Baydur İlkokulu, nurgul_nizamoglu@yahoo.com

ÖZET

Uygulama 2.sınıf 19 öğrenciyle uygulandı. Bu çalışma özellikle dikkat dağınıklığının öğrencilerde yaygınlaşması nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözüm ihtiyacı nedeniyle ortaya çıkmış olup, özellikle z kuşağında eksik olan sosyal yardımlaşma duygusunun da öğrencilerde yaparak yaşayarak edinilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Ekim ayında başlanılan proje, velilere duyurulmuş. Gerekli destek alınarak yoğurt kaplarından öncelikle atkı kasma yapılmış. Atkı kasma atkı yapımından sonra, aynı kasmakta bere yapımına ve en sonunda da Türkiye’de ilk defa, ilkokul öğrencilerinin dendiği, kare kasmak kullanılarak, kendi elleriyle battaniye yapımına başlanmıştır. Öğrencilere yöntem olarak gösterip yaptırma yöntemi tercih edilmiştir. STEM çalışması yapılırken de, yaratıcı düşünme yönteminin kullanımına gerek duyulmuştur. Örgü çalışmaları yapılırken dikkatini vermek zorunda kalan öğrencilerde özellikle evde teknolojik araç gereçlerin fazla kullanımı da engellenerek; dikkat dağınıklığının azalması ve ders başarılarının artması beklenmiştir. Örgünün bir örüntü olmasından hareketle, öğrencilerin matematikle bağlantı kurması, gönderilen kurumların haritadaki yerleriyle, 2.sınıf Hayat Bilgisi kavramı olan Türkiye coğrafyası konusunda da bilgi edinimi de ayrıca projenin dolaylı bir sonucu olmuştur. Öğrenciler yaptıkları ürünlerden atkıları yardıma muhtaç insanlara, bereleri ilkokula ve battaniyeyi sınır karakol birliğine teslim ederek, sosyal yardımlaşma duygusunu yaşadıkdan sonra; öğrencilerden öğretilen örme tekniklerini kullanacakları STEM uygulaması için yaratıcı çalışmalar yapmaları istenmiştir. Şu an son aşama olan yaratıcı çalışma aşamasındalar. Özellikle öğrencilerin teneffüslerde ve evde artık akıllarının bir köşesinde örgü örme fikrinin yer etmesi, dikkat sürelerinin artmasına, birlikte başarıma duygusunu yaşamalarına, öğrencilerin okula daha mutlu gelmelerine, tüketici değilde üretici olma duygusu yaşamalarına, parmak kaslarının gelişimine, yaratıcı çalışmalarla bilişsel zekalarının gelişimine ve motivasyonlarının arttırmalarına sebep olmuştur.

Anahtar sözcükler: Beceri, dikkat dağınıklığı, örgü örme, sosyal yardımlaşma, stem

DOĞADAN ÖĞRENECEKLERİM VAR

Öğretmen Nurgül KOÇYĞİT, Mentеше Şehbal Baydur İlkokulu, nurgul_nizamoglu@yahoo.com

ÖZET

Projemiz Muğla ili Mentеше ilçesi Şehbal Baydur İlkokulu 2/A sınıfının 19 öğrencisiyle yapılmıştır. Özellikle ülke genelinde en fazla kişi başı katı atığı Muğla ili üretiyor gerçeğinden hareketle ki, Muğla'da kişi başına üretilen katı atık miktarı 2.12 kilogramdır. Türkiye'de ise yıllık 25,8 milyon ton olduğu düşünöldüğünde oranın yüksekliğı ortaya çıkıyordu. Aslında nüfus miktarı İstanbul ve İzmir'le kıyaslandığında çok fazla olmamasına rağmen bu oranda bir çöp oranı, geri dönüşüm konusunda yeterli bir bilincin de olmadığı şekilde yorumlanabilirdi. Bu yüzden öğrencileri özellikle çevre konusunda bilinçlendirmek gereğı doğmuş. Öğrencilerin tüketici olmaktan ziyade üretici olmaları sağlanmıştır. Farklı kurumlardan paydaşlarında yer aldığı projede, öğrencilerin geri dönüşüm ve doğa konusunda bilgi sahibi olmaları, çevre konusunda sorumluluk taşımaları ve bu sayede israfın önlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma yapılırken gözlem, deney, yaratıcı yazma, resmetme, origami, dramaditizasyon, keşfetme gibi yöntemler kullanılmıştır. Çalışma sırasında geri dönüşüm kutuları da temin edilmiş olup, okulumuzda geri dönüşüm köşeleri de oluşturularak özellikle okulumuz bütün öğrencilerinin geri dönüşüme dahil edilmesi sağlanmıştır. Çalışma sonrasında öğrencilerin çevre konusunda daha sorumlu davrandıkları, çöplerin çöp kutusuna atılması konusunda daha hassas davrandıkları ve yaratıcı yazma yöntemlerinin kullanımıyla da bilişsel düzeyde zekalarının gelişimine katkı sağlandığı gözlemlenmiştir. Ayrıca origami etkinliğı ile parmak kaslarının gelişimine destek olduğu gözlemlenmiştir. Öğrenciler yaşadıkları çevreye ait bilgileri öncelikle öğrenmiş, sonrasında özellikle küresel ısınmanın etkinlerini ve bunun için ne gibi önlemleri kendilerince alabilecekleri konusunda bilinçli davranmaya başlamışlardır. Yarattıkları hobi bahçesiyle Üretici olma duygusunu tadmışlar. Üreticilerin karşılaştığı sorunları deneyimlemeleri israf konusunda daha hassas davranmalarına sebep olmuştur. Projenin son etkinliğı "Hayalimdeki Çocuk Parkı"ydı. Bu etkinlikle öğrenciler bütün öğrenilen çalışmalarını bir arada kullanacakları bir çocuk parkı oluşturmuşlardır.

Anahtar sözcükler: Çevre eğitimi, doğa, etkinlikler, farkındalık

DOĞRU HAMLEDE BULUŞALIM

ÖĞretmen Ahmet TUĞDEMİR, Karesi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,
ahmet_tugdemir@hotmail.com

ÖZET

Çocuklarımız için, Karesi Kaymakamlığı, Karesi Belediyesi, Türkiye Satranç Federasyonu, Karesi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Karesi Gençlik Spor Müdürlüğü Doğru Hamlede Buluşalım Projesi kapsamında Çocuklarda spor kültürü ve spor sevgisi oluşturmak, il genelinde satranç sporunu tabana yaymak, Çocukları satranç sporuna yönlendirmek, Çocukların hızlı, doğru ve çabuk düşünebilmesine yardımcı olup, olaylara doğru yorumlarla yaklaşabilme yeteneklerini geliştirmek, Çocukları zararlı alışkanlıklardan uzak tutmak, gibi hedeflerin gerçekleşmesi amaçlanmaktadır. Sporda Yetenek 10'la Gelecek Projemize destek veren Karesi Kaymakamlığı(Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü), Karesi Belediyesi ve Türkiye Satranç Federasyonumuzun işbirliği ile "Doğru Hamlede Buluşalım" satranç projesi hayata geçirilerek, 2017-2018 eğitim öğretim yılında ilkokul 1.sınıfta eğitim gören 2.342 öğrencimize satranç takımı ve eğitim kitapçığı dağıtılıp, Satranç Öğretme Eğitimi alan sınıf öğretmenlerimiz ve uzman antrenörler tarafından haftada 1 gün, 2 saat kendi sınıflarında eğitim verilmiştir. 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise ilkokul 1. sınıf öğrencilerimize Satranç takımları dağıtılarak, 1. ve 2.sınıfta eğitim gören toplam 4.612 öğrencimize kendi sınıflarında haftada 1 saat satranç eğitimi ders olarak vermeye devam edilmektedir. Tüm ilk okullarımızın 1. ve 2. Sınıflarında Serbest Etkinlik saatinde haftada 1 saat satranç eğitimi ders olarak işlenmektedir. Satranç Antrenörlük belgesi olan öğretmenler ve eğitimciler tarafından ders olarak verilmektedir. Karesi Spor Şenlikleri, "Doğru Hamlede Buluşalım Satranç Turnuva Müsabakaları" ilçemiz 1.sınıf ve 2.sınıflarda eğitim gören 4.612 öğrencimizin katılımı ile Karesi Spor salonunda 2 günlük süreçte gerçekleştirildi. Satranç turnuvası, çocukların birbiri ile kaynaşması, yeni arkadaşlıklar kurmaları, yarışma heyecanı yaşamaları, spor bilincinin aşılması ve sporun kişiye sağlayacağı katkıları fark etmelerini sağlamak için düzenlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Hızlı düşünme, satranç, turnuva

DÜŞÜN YOLU

Öğretmen Funda BULUT, Bandırma BİLSEM, fundademiroglu_bulut@hotmail.com

ÖZET

Eğitimle ilgili dünyada ve ülkemizde gerçekleştirilen araştırma sonuçları öğrencilerin felsefe dersinin kazanımlarını daha erken yaşlarda edinmelerinin gerekliliğine işaret etmektedir. Öğrencilerimizin sorgulama, eleştirel düşünme, sebep-sonuç ilişkisi kurma, analitik düşünme, düşüncelerini doğru ifade etme gibi düşünme becerileri ile ilgili sorunlar yaşadığı yaptığımız gözlemler sonucu fark edilmiş ve Düşün Yolu projesi, eğitim sistemimizde eksikliği hissedilen düşünme becerilerini geliştirebilme amacıyla gerçekleştirilmiştir. Düşün Yolu projemiz yöntem ve uygulama açısından iki aşamadan oluşmaktadır. Projemizin ilk aşamasında, Dünya Felsefe Günü ile ilgili farkındalık yaratmak, her yaştan öğrenciye felsefeyi sevdirmek, Türk ve dünya düşünürlerini tanıtmak amacıyla filozofların yaşamlarının ve fikirlerinin öğrencilerimiz tarafından canlı performanslar sergilenerek tanıtıldığı bir sergi düzenlenmiş ve drama ile canlandırma yöntemi tercih edilmiştir. Düşün Yolu sergisi için canlandırılacak filozofların kimler olması gerektiğine karar verildikten sonra seçilen filozofların yaşamı ve fikirleri ile ilgili metinler hazırlanmıştır. Hazırlanan metinlere resim ve fotoğraflarda eklenerek görsel materyallere dönüştürülmüştür. Canlı performans ile tanıtılacak filozofların yaşadıkları dönemin kıyafetleri, fiziksel özellikleri, görsel sanatlar öğretmenimizin başkanlığında bir ekip tarafından incelenerek öğrencilerin kostümleri tasarlanmıştır. Felsefe alanında ilçemizde ilk defa gerçekleştirilen Düşün Yolu sergisinin olumlu çıktıları ve ilçemizde yarattığı çarpan etkisinin bir sonucu olarak kurumumuzda açmış olduğumuz düşünme eğitimi atölyesinde, çocuklar için felsefe pedagojisini temele alan etkinlikler uygulanarak çalışmanın sürekliliği sağlanmıştır. Projemizin ikinci aşamasında, öğrencilerimizin düşünme becerilerini geliştirebilmek amacıyla düşünme eğitimi atölyesinde uyguladığımız etkinliklerde sokratik tartışma yöntemi, altı şapkalı düşünme, beyin fırtınası, görüş geliştirme yöntem ve teknikleri uygulanmıştır. Düşünme eğitimi atölyemizde, çocuklar için felsefe pedagojisinin işaret ettiği yönde, klasik sınıf ortamından farklı, öğrencilerin rahatça hareket edebildikleri, etkinlikler sırasında birbirlerini rahatça görebilmek için daire şeklinde oturmalarına imkan sağlayan bir sınıf ortamı hazırlanmıştır. Düşün Yolu projesinin beklenen hedeflere ulaşma düzeyini tespit etmek amacıyla, projemizin ilk aşamasında yer alan Düşün Yolu Sergisine katıldığını tespit ettiğimiz 850 öğrenciden tesadüfi örneklem yoluyla seçilen 100 öğrenciye anket uygulanmıştır. Öğrencilerin ankette yer alan maddelerden; _Düşün Yolu Sergisi'nde filozof kelimesinin ne anlama geldiğini öğrendim maddesini %62 oranında katılıyorum %20 oranında kısmen katılıyorum _ Düşün Yolu Sergisi'nde Dünya Felsefe Günü'nün hangi tarihte kutlandığını öğrendim maddesini %60 katılıyorum %21 oranında kısmen katılıyorum _ Düşün Yolu Sergisi'nde filozofların yaşamı ve fikirleriyle ilgili bilgi edindim maddesini %59 katılıyorum %28 oranında kısmen katılıyorum şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Anket sonuçlarına göre kız öğrencilerin sergiden edindiği kazanımların erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu ortaya çıkan diğer bir sonuçtur. Anketin 4.sorusunda yer alan canlı performans sunumları ile tanıtılan 25 düşünürden hatırlanma oranı en fazla olan düşünürler sırasıyla%96 Yunus Emre, %91 Mevlana, %69Farabi, %65 Diyojen, %63 İbn-i Sina olarak tespit edilmiştir. Projemizin ikinci aşaması olan Düşünme Eğitimi atölyesinde 50 öğrenci ile gerçekleştirdiğimiz etkinliklerin değerlendirme sonuçlarına göre öğrencilerin hedeflenen davranışları %80 oranında edindiği tespit edilmiştir. Felsefi kavramların 10 tanesinden ortalama 8 tanesinin anlamını bildikleri, bu kavramları cümle içinde kullanabildikleri, cevaplarda yaratıcı ve özgün ifadelerle yer verdikleri görülmüştür. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, sorgulama becerisini, eleştirel ve analitik düşünme becerisini, sebep-sonuç ilişkisi kurma becerisini geliştirdiği, düşüncelerini doğru kelimelerle ifade edebildiği, düşüncelerinin nedenlerinin farkına varma çabasında olduğu tarafımızdan gözlemlenmiştir. Bunun yanında öğrencilerin tartışma becerilerinin ve iletişim becerilerinin geliştiği, duygusal esnekliklerinin arttığı, hoşgörü ve empati düzeylerinin yükseldiği öğrenci velilerimiz tarafından da dile getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Çocuklar için felsefe etkinlikleri, düşünme becerilerinin geliştirilmesi, eğitimde iyi örnekler

EĞİTİM-ÖĞRETİM SÜRECİNDE DUYGULARIM

Öğretmen Meryem AKGÜNDÜZ, Bandırma Ali Fahri İşeri İlkokulu,
meryemmm_m@hotmail.com

ÖZET

Bu iyi örneği Ali Fahri İşeri İlkokulu 1. Sınıf öğrencileri ile duygularını tanımak, adlandırmak ve günlük hayatlarıyla ilişkilendirmek amacıyla altı etkinlik uyguladım. Hazırlanan duygu kartları ve duygu çubukları ile öğrencilerin duygularının çeşitliliğini farketmesini sağlamak ve kelime dağarcıklarını genişletmek; duygu magnetleri, yüzüme yansıyan duygular ve öfke balonu etkinlikleriyle el becerilerini geliştirmek, görsel algı ve koordinasyonlarını sağlamak, ayırt etme ve farkındalık oluşturmak, olaylar ve duygular arasında bağ kurmaları hedeflenmiştir. Duygularımızı tanımak anketi ile de dört duygu durumuna yönelik (öfke, korku, sevinç, üzüntü) sorular cevaplandırılarak yapılan tüm bu etkinliklerle eğitim öğretim kalitesini artırmak için duygularını doğru tanımlayabilen çocukların kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri amaçlanmıştır. İlk etkinlik olarak 60'a yakın, üzerinde duyguları ifade eden kelimeler yazan duygu kartları hazırlanır. Tüm öğrenciler kartlarda yazılı duyguları yüz ifadesi ve beden dilini kullanarak anlatmaya çalışır. Sonrasında rastgele seçilen bir öğrenci masa üzerinde ters konulan duygu kartlarından birini seçer. Seçilen kartta yazan duyguyu beden dili ile arkadaşlarına anlatmaya çalışır. Arkadaşının anlattığı duyguyu ilk bulan öğrenci oyunu devam ettirir. Bu şekilde "Duygumu Bul" oyunu oynanır. Duygu çubukları etkinliğindeyse 10 adet duygu çubuğu öğrencilere dağıtılır. Öğrenciler 10 adet duygu çubuğu içerisinde bir tane duygu seçer, seçtiği duygu çubuğuyla birlikte tahtaya çıkar, o duygusuna ait bir anısını anlatır veya o duyguyla ilgili bir cümle kurar. Duygu magnetleri etkinliğinde dikdörtgen şeklinde kesilen tabaka magnetlerin üzerine 6şar adet (kızgın, umutsuz, hasta, karasız, mutlu, üzgün) duygu belirten göz ve ağız yapıştırılır. Sınıf tahtasına bir adet yüz şablonu ve hazırlanan magnetler asılır. Bir hafta boyunca ilk ders saatinde her öğrenci tahtada bulunan yüz ifadelerini kullanarak o günkü duygusunu tahtada duygu magnetlerini kullanarak oluşturur. Duygu ifadesini oluşturan öğrenciye öğretmen tarafından "-Bugün nasılsın? -Neden böyle hissettin? - Ne oldu? " gibi sorular sorularak öğrencilerin duyguyu pekiştirmesi sağlanır. Etkinlikte sadece gün içerisindeki duygulardan değil ders konularıyla da ilişkilendirme yapılır. Uygulama kısmının son etkinliğini öfke balonu ile yaptık. Her öğrenciye balon dağıtılır. Öğrencilerde öfkeye sebep olabilecek cümle örnekleriyle ellerindeki balonları hissettikleri öfke duygusunun çokluğu kadar şişirmeleri istenir. Bazı cümlelerin öğrencileri rahatlatıcı nitelikte olduğu, öğrencilerin kendi duygusuna göre öfke balonunun içindeki havayı serbest bıraktığı gözlemlenmiştir. Cümleler bittiğinde herkesin balonu karşılaştırılır ve balonların büyüklükleri arasındaki farkın nedenleri üzerine konuşulur. Değerlendirme etkinliği olarak uygulanan duygularımızı tanımak anketi ile her öğrenciye "Korku, sevinç, üzüntü, öfke" yazılı bir tablo verilir. Bu duygular karşısında- Ne zaman hissederiz? - Bedenimizde neler olur?- Nasıl davranırız? gibi yazılı sorular sorularak öğrencilerin formda verilen boşlukları uygun şekilde doldurması istenir. Öğrenciler yapılan bu etkinlikler sonrasında oyunla birlikte duygularının farkına varır, sözcük dağarcığını geliştirir, bilinen duyguların dışına çıkarak yeni duygular keşfeder, duygularını ifade etmekte beden dilini kullanır, duyguları tanımlarken geçmiş yaşantılarından örnekler verir, arkadaşlarının duygularını saygıyla karşılamayı öğrenir, her duygunun bedenimizde farklı fiziksel işaretlere sahip olduğunu algılar, duygularımızın normal olduğunu iyi ya da kötü olarak değerlendirmemesi gerektiğini öğrenir.

Anahtar sözcükler: Duyguları tanımak, eğitimde duygular, sınıf içi oyunlar, yaratıcı drama

HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİNİN SINIF ORTAMLARINDA KULLANILMASINA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLENDİRMELERİ

Dr. Öğrt. Üyesi İsmail SARIKAYA, Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
ismailsarikaya@bayburt.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Rabia YILAR, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi,
rabia.yilar@atauni.edu.tr

ÖZET

Eğitim ve kültür arasındaki ilişki göz önünde bulundurulduğunda, eğitime yüklenen görevlerden birinin de kültür aktarımı olduğu dikkat çekmektedir. Kültür aktarımı yazılı ürünler yoluyla olabileceği gibi sözlü kültür öğelerinin kullanımı ile de gerçekleştirilebilmektedir. Bu çalışmanın amacı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin, müfredatın ve ders kitaplarının dışında, halk edebiyatı ürünlerini kullanıp kullanmadıklarını tespit etmek, halk edebiyatı ürünlerini kullanma sıklıklarını belirlemek ve kullanım amaçları ile çıktılarını değerlendirmektir. Çalışmada nicel ve nitel yöntemler birlikte kullanılmıştır. İlk aşamada uzman görüş ve önerileri dikkate alınarak bir anket geliştirilmiştir. Ankette sınıf öğretmenlerinin, müfredatın ve ders kitaplarının dışında, eğitim-öğretim faaliyetleri içerisinde halk edebiyatı ürünlerinden yararlanıp yararlanmadıkları; hangi tür eserlerden yararlandıkları ve bunu ne sıklıkla yaptıklarına yönelik sorular yer almaktadır. İlgili anket Bayburt ilinde sınıf öğretmenliği yapmakta olan 50 öğretmene uygulanmış ve ilgili bulgular değerlendirildikten sonra katılımcılar arasından halk edebiyatı ürünlerini sık kullanmakta olan beş öğretmenle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde uzman görüş ve onayıyla oluşturulmuş yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Görüşmeler, sınıf öğretmenlerinin ve okul idaresinin izniyle gönüllülük esasına uygun olarak öğretmenlerin görev yaptıkları okulda gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda katılımcılardan 41'inin müfredatın ve ders kitaplarının dışında halk edebiyatı ürünlerinden yararlanmadığı; katılımcılardan dördünün ara sıra; beşinin ise sık sık sözlü kültür öğeleri başta olmak üzere çeşitli halk edebiyatı ürünlerinden yararlandığı tespit edilmiştir. Halk edebiyatı ürünlerini sıklıkla kullanan öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda, katılımcıların çoğunlukla hikâye, fıkra ve masalları öğrencileriyle paylaştığı; bu paylaşımların daha çok temsil niteliği taşıdığı ve güncel olaylarla ilişkilendirildiği, bu yolla öğrencilerin dersler çıkarmasının ve kültür aktarımının amaçlandığı görülmüştür. Ayrıca ilgili katılımcıların hikâye ve masal türünden özellikle öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini toplamak; bilişsel yorgunluklarını gidermek ve eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yararlandıkları tespit edilmiştir. Katılımcılar, öğrencilerinin ilgili faaliyetlere karşı aşırı istekli olduğunu, öğretmen tarafından birkaç defa yapıldıktan sonra öğrenciler tarafından talep edildiğini, bazı öğrencilerin ailesinden masal ya da hikâye öğrenip sınıf ortamında paylaşmak istediğini belirtmişlerdir. Çalışmanın bulguları, müfredat ve ders kitapları dışında halk edebiyatı ürünlerinin kullanımının gerek kültür aktarımı gerekse öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal özelliklerinin olumlu yönde gelişimi açısından ne derece önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: Halk edebiyatı ürünlerinin kullanımı, ilkokul öğrencileri, sınıf öğretmenleri

İLKOKUL 2.SINIF ÖĞRENCİLERİNDE OKUMA BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN GAZETENİN BİR ARAÇ OLARAK YARATICI KULLANIMI

Öğretmen Nurgül KOÇYĞİT, Mentеше Şehbal Baydur İlkokulu, nurgul_nizamoglu@yahoo.com

ÖZET

Uygulamamız 2018-2019 eğitim öğretim yılında Muğla ili Mentеше ilçesi Şehbal Baydur İlkokulu 2/A sınıfının 18 öğrencisiyle uygulanmıştır. Projemizin amacı öğrencilere okuma alışkanlığını kazandırmak için kolay ulaşılabilir bir araç olan gazetenin, etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasıdır. Projemizin ana hedefinde öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmak, var olan okuma hızlarında ilerleme, özellikle tablettten ve telefon teknolojisinden uzak bilgi edinme araçlarını fark etmelerini, dünyadaki spor, sanat, teknoloji ve bilim konularındaki gelişmelerinden öğrencilerin haberdar olmalarını yani bir dünya vatandaşı olmalarını sağlamaktır. Özellikle ekonomik koşullar nedeniyle gitgide öğrencilere kitap temin etme noktasında velilerin yaklaşımı, öğrencilerin okumalarının geliştirilmesi, ilerletilmesi, okuduklarını anlamaları, yorumlamaları ve dolayısıyla hızlarının artmasına sebep vermesi nedeniyle önem arz etmiştir. Bu noktada daha az ücretle temin edilebilecek aynı yetileri geliştirecek bir araç olarak, gazete seçilmiştir. Öncelikle gazete okuma köşesi oluşturulmuş. Gazete köşesinin aktif olması için Türkçe dersinin entegre uygulamalarla işlenmesi sağlanmıştır. Gazetelerde yer alan özellikle sadece spor, sanat, teknoloji konusundaki haberlerle ilgilenilerek uygulamaya sınırlama koyulmuştur. Bunun için bir ön hazırlık çalışmaları yapılmıştır. Uygulamalar yapılırken öğrenciler gruplara ayrılmış. Buldurma, keşfetme yöntemi ile birlikte yaratıcı yazma yöntemi de başvurulan diğer yöntemlerden biri olmuştur. Özellikle yaratıcı yazma yöntemi, öğrencilerin gazete okumaktan keyif almalarını ve sözel zekanın geliştirilmesinin sağlanması açısından projenin hedefe ulaşılmasını kolaylaştırmıştır. Projemiz öğrencilerin gazetede yer alan kendi projelerini incelemesiyle son bulacağı son aşamadır. Öğrencilerde projemiz son aşamaya gelindiğinde okuma alışkanlığı edinmeleri, küresel bir vatandaş olmaları, her eve en azından haftada bir gazete girmesi ile teknolojik araç gereçlerden uzak bilgi edinme araçlarına yönelen öğrencilerin, dikkat sürelerinin artması, özellikle diğer derslerle bağlantı kuracak uygulamalara yer verilerek kullanılan araçtan maksimum verim elde edilmesi ile sonuçlanmış olacaktır.

Anahtar sözcükler: Gazete, okuma alışkanlığı, Türkçe, yaratıcı yazma

İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİSİNİN EMPATİK DÜŞÜNME BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR AKSİYON ARAŞTIRMASI

Doç.Dr. Taner ALTUN, Trabzon Üniversitesi, taneraltun@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Perihan Seda KAZANCI, Trabzon Üniversitesi,
perihansedak@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı empatik düşünme davranışlarında yetersizliği görülen olan bir ilkokul 3. sınıf öğrencisine yönelik geliştirilen ve uygulanan empatik davranışları geliştirme programının öğrenci davranışları üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırmacının kendi sınıfında yürütülen çalışma aksiyon araştırması modeli çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içinde Trabzon il merkezinde bulunan özel bir ilkokulda öğrenim gören ve kritik durum örnekleme yoluyla seçilen bir üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma, araştırmacı öğretmen kimliğiyle sınıf öğretmeni tarafından yürütülmüştür. Araştırmada aksiyon araştırması yöntemine uygun olarak veri toplamak amacıyla yansıtıcı günlükler ve gözlem notları kullanılmıştır. Günlüklerden elde edilen veriler sürekli karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan etkinlikler uzman görüşüne dayalı olarak öğretmen tarafından geliştirilmiş kalıcılığı arttıracak şekilde sıralanmış ve amaçlarına uygun olacak şekilde eğitim öğretim sürecinde sınıf içinde beş hafta boyunca uygulanmıştır. Yansıtıcı günlüklerin analizi sonucunda, beş hafta süresince yapılan bu çalışmada öğrencinin başlangıçta diğer arkadaşlarına karşı alay etme ve kırıcı olma, sadece kendini düşünme, çıkarları doğrultusunda hareket etme, sürekli konuşurken başkalarını rencide etme, konuşurken arkadaşlarının sözlerini kesme ve müdahalelerde bulunma gibi davranışları mevcutken, yapılan uygulamalar ve işbirlikleri sayesinde bu davranışların değiştiği ve geliştiği sonucuna varılmıştır. Böylelikle uygulamaların sonucunda öğrencinin empatik düşünme becerisini kazandığını ve bunu geliştirici yönde davranış sergilediği, sınıfta öğrencilerin büyük bir bölümüyle iyi ilişkiler kurmaya başladığı, küçük görmekten vazgeçtiği ve arkadaşlarına kötü davranışlarda bulunmadığı, derslerde ara sıra farkına varmadan yapsa bile genel olarak izin alarak konuştuğu öğretmen tarafından belirtilmiştir. Araştırmanın sonunda, yapılacak olan etkinliklerin öğrenci düzeyine uygun ve geliştirilmek istenen beceriye göre olması, araştırma sürecinde ise öğretmenlerin sürecin tüm aşamalarında öğrenciler, aile, diğer öğretmenler, okul idaresi ve rehber öğretmenle yakın iletişim ve iş birliği yapması ve bu durum göz önünde bulundurularak sürecin planlanması önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: Aksiyon araştırması, empatik düşünme, ilkokul öğrencisi

İLKOKULDA ALTERNATİF EĞİTİM MODELİ UYGULAMALARI

Öğretmen Aslı OTAVLU, Dilovası Mehmet Zeki Obdan İlkokulu - Kocaeli, otavlu-
asli@hotmail.com

ÖZET

Dünyanın hızla büyümesi ve küreselleşmesi dolayısıyla ülkelerin sağlam bir ekonomiye sahip olmak için yeniliklere ve teknolojiye hakim olmaları gerekmektedir. Eğitimde artık yalnızca okuma yazma becerileri yeterli bulunmamakta, bireylerin 21. yy becerilerine sahip olmaları ve teknoloji okuryazarı olmaları beklenmektedir. Tüm bu becerilere sahip olacak bireylerin eğitilmesinde klasik yöntemlerden ziyade alternatif eğitim yöntemlerinin daha etkili olacağı düşünülmektedir. Çalışmadaki amaç, alternatif eğitim yöntemlerinden uygulama örnekleri içeren bir sınıfın, bir yıllık sürecinin tanıtılması ve paylaşılmasıdır. İlkokul 1. sınıfa yeni başlayacak olan çocuklar için klasik sınıflardan ziyade, kendilerini daha rahat hissedebilecekleri, ayakkabılarını çıkarıp öyle girecekleri, içinde ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri mutfak tesisatı olan ve isterlerse yerde de çalışmalarını sağlayabilecek bireysel ortamları bulunan bir sınıf oluşturuldu. Sınıf, bu yaş grubundaki çocukların somut materyallere ihtiyaç duydukları düşünüldüğünden, öğretim programındaki kazanımlara uygun ve alternatif eğitim metotlarından olan Montessori felsefesine uygun materyaller ile desteklendi. Her çocuğun, akademik anlamda temel bir seviyeye geldikten sonra, kendi ilgi ve yeteneklerine uygun şekilde ilerlemelerine imkan verildi. Sadece programda yer alan konular değil, sınıf içinde her şeyden sorumlu olmaları sağlandı. Gerektiğinde yemek yedikleri tabakları yıkadılar, gerektiğinde sınıfı temizlediler, gerektiğinde sınıfta baktıkları hayvanları beslediler. Sınıf içinde yıl boyunca STEM etkinlikleri yapıldı. Fen etkinlikleri ve deneyler yapıldı. Çocukların kendilerini ifade etmelerini kolaylaştıran ve toplum önüne çıktıklarında kendilerine olan güvenlerini artıran sunumlar yapmaları sağlandı. Bir hobi bahçesi oluşturuldu ve toprak ile iç içe yaşadılar. Ürün yetiştirdiler. Yapılan tüm etkinlikler sonrasında çocukların akademik başarılarında da çok ciddi artışlar saptandı. Öğretim programındaki kazanımların çok daha üst seviyelerine çıktılar. Her biri kendi potansiyelini keşfetti. İlgi alanlarını belirlemeye başladılar. Başarıyı tadan her öğrenci gibi, içsel pekiştireç sayesinde hep bir adım sonrası için hevesli hale geldiler. Bu bir yıl değerlendirildiğinde sınıftaki öğrencilere bakıldığında akademik başarının yanı sıra sorumluluk sahibi, insana ve doğaya saygılı, hayvansever, sosyal sorumluluk projelerine duyarlı, vizyonu bulunduğu yaş grubuna göre oldukça geniş çocuklar yetiştiği gözlemlendi. Her şeyden önce okula mecbur olduğu için değil, okulu sevdiği için gelen öğrenciler haline geldikleri fark edildi. Tüm bunlar dikkate alındığında alternatif eğitimin çocuklar için hem çok yönlü gelişime katkı sağladığı hem de kazandırdığı 21.yy becerileri ile akademik başarıyı da yanında getirdiği saptandı.

Anahtar sözcükler: 21.yy becerileri, alternatif eğitim, montessori, sorumluluk bilinci, STEM

İŞIKLI TÜRKİYE HARİTASI

Öğretmen Almıla Burcu ASKER, Milli Eğitim Bakanlığı, almıla_2680@hotmail.com

ÖZET

AMAÇ : Elektrik devresini il merkezlerini gösterecek şekilde oluşturma ile ilgili bilgi ve beceri kazanma - Harita Bilgisi kazandırma Kullanılacak Malzemeler : Yeterli miktarda uzun vida, yeterli miktarda zil teli, 60x40 santimetre beyaz kağıt, 60x40 santimetre ebatlarında kontrplak veya sunta, cep feneri ampulü, duy, iki adet fiş ucu, yassı pil. İŞ SIRASI : Elimize, üzerinde Türkiye haritası çizeceğimiz büyüklükte bir kontrplak veya sunta alıyoruz. 40x60cm ebatındaki kağıdımıza Türkiye haritasını çiziyoruz ve il merkezlerini belirliyoruz. Daha sonra kontraplağın üzerine yapıştırıyoruz. Belirlediğimiz noktalara birer vida çakıyoruz. Çakılan vidaların ucunun, seçtiğimiz malzemenin altından çıkmasına dikkat ediyoruz. Haritanın yan tarafına, illerin isimlerini trafik kod numaralarına göre sıralayarak yazıyoruz. Yazdığımız her ilin baş kısmına da il merkezlerine uyguladığımız gibi birer vida çakıyoruz. İl merkezlerine çaktığımız vidalar ile, ona karşı gelen il merkezlerinin başındaki vidaları kullandığımız malzemenin (kontraplağın) arka yüzünden zil teli ile birbirine birer birer eşleyerek bağlıyoruz. Bütün illeri bu şekilde birer birer eşledikten sonra; sunta veya kontrplağın “üst orta” kısmına bir duy yerleştiriyoruz. Duyun çıkış yerlerine biri 25cm.(santimetre), diğeri 160cm.(santimetre) olan iki kablo bağlıyoruz. Duyun yan taraflarından sunta veya kontrplak üzerinde sağlı sollu birer delik açarak, kabloları bu deliklerden alt yüzeye geçiriyoruz. 25santimetrelik kablonun ucuna bir yassı pil; pilin öbür kutbuna ise 75cm(santimetre) uzunluğunda başka bir kablo bağlıyoruz. Sunta veya kontrplağın yan tarafına şekilde görüldüğü gibi birer delik açıyoruz. Bu deliklerden de alt yüzeydeki kabloları üste çıkarıyoruz. Daha sonra ise, kabloların uçlarına kalem gibi kullanacağımız iki adet fiş ucunu bağlıyoruz. Yan tarafa sıraladığımız ve haritada yerini bulmak istediğimiz ilin baş kısmındaki vidaya, kalem haline getirdiğimiz fiş ucundan birini dokunduruyoruz. İkinci fiş ucunu ise tahmin ettiğimiz il merkezlerindeki vidalar üzerinde gezdiriyoruz. Işık, hangi il merkezine çakılı vidaya değdiğinde yanarsa; aranılan il merkezi orasıdır. Genellikle ilkököl kademesindeki öğrencilere, oyun şeklinde, hangi il merkezinin Türkiye'nin neresinde olduğu, bu materyalle kavratılabilir. Öğrencinin, kendi yaşadığı ilin ve ülkemizdeki diğer illerin yerini öğrenmesinde etkin bir materyaldir. Öğrenci kendi başına materyali kullanabilmektedir. Uygulaması pratik ve eğlencelidir. Herhangi bir ekstra araç gereç gerektirmez. Kullanılan ampul ve pil kolaylıkla bulunabilir niteliktedir. Bu yönüyle de pratik ve ekonomiktir. Sınıfa asılarak rahatça kullanılabilir. Taşınması kolaydır. Başka sınıflarla da paylaşılabilir; bu yönüyle de daha fazla öğrenciye hitap eder.

Anahtar sözcükler: Harita, illerimiz, sosyal bilgiler, Türkiye, yaşadığımız yer

İTALYA'DAKİ GÖÇMEN ÇOCUKLAR: "IL MIO COMPAGNO DI SCUOLA NON E' UNO STRANIERO" ÇALIŞMASI

Doktora Öğrencisi Ceyda ŞENSİN, Sapienza University of Rome, ceydasensin@gmail.com

ÖZET

İtalya, Güney Avrupa'daki stratejik konumu nedeniyle sığınmacılar ve göçmenler için Avrupa'ya bir giriş kapısı görevi görmekte; ülkedeki göçmen sayısında yaşanan hızlı artış ise farklı alanlarda etkilere sebep olmaktadır. Göç olgusunun, çocukları yetişkinlere nispeten daha çok etkilediği göz önünde bulundurulduğunda; okul yöneticileri için göçmen öğrencilerin okul ruhuna daha çabuk kabul görmeleri adına her zamankinden daha çok emek harcamaları gerektiği ifade edilebilir. Bu çalışmada, içerisinde Roma'nın göçmenler arasında popüler olan semtlerinden Centocelle'de yer alan Via Dei Sesami İlköğretim Okulu'nda yapılan çalışmalar dizisinin yer aldığı kitap tanıtılacaktır. 2017-2018 eğitim-öğretim yılının sonunda yayınlanmış olan bu kitapta, ilkokul birinci sınıf öğrencileri tarafından hazırlanmış ve eşitlik ve göçmenlik temaları üzerine çalışılmış görsel sanatlar eserleri, ikinci sınıf öğrencilerinin birlikte yazdığı tematik bir öykü, dördüncü sınıf öğrencilerinin sınıflarındaki yabancı uyruklu öğrenciler için yazdığı kısa mektuplar ve kompozitörlüğünü yine kendilerinin yaptığı ancak farklı dillerde yazılmış bir şarkı ile ortaokul birinci sınıf öğrencilerinin konuya dair kompozisyonları ve tematik görsel sanatlar çalışmalarına yer verilmiştir. Öğrencilerin çalışmalarının yer aldığı ve Centocelle semt sakinlerinin ve velilerin katkısıyla basılmış olan bu kitap, sene sonunda öğrencilere ve dileyenlere ücretsiz temin edilmiştir. Böylesi bir okul ruhunun kuvvetle aşılandığı bu okulda yapılan çalışmaların, göçmen öğrencilerin adaptasyonuna avantaj sağladığı görülmüş, böylesi bir çalışmanın Türkiye'de ağırlık verilen sene sonu gösterilerine ve "Okuma Bayramı" kültürümüze alternatif olarak sunulabileceği düşünülmüştür.

Anahtar sözcükler: Entegrasyon, göçmen çocuklar, öğrenci görüşleri

KOCA ÇINARLAR YEŞEREN FİDANLAR

Öğretmen Hacı AYDIN, Yaşar Doğu İlkokulu, zeyta52@gmail.com
Öğretmen Meral AYDIN, Havza İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, meralaydin0055@gmail.com

ÖZET

Projenin çıkış noktası bir gün ilçe merkezinde tesadüfen yaşlı bir amcayla karşılaştım, uzun uzun sohbet ettik. İsminin Niyazi olduğunu ve 96 yaşında olduğunu öğrendim. Sohbetin sonlarına doğru emekli öğretmen olduğunu anlattı. Anlattıkça onu dinliyor, dinledikçe de şaşırılmaya devam ediyordum. Niyazi öğretmen, öğretmen okulunda okuduğu yılları, çok büyük, altın değerinde anılarından bahsetti, aynı zamanda benim müzik öğretmenim kimdi biliyor musun? diye sordu bana, bende merakla kimdi? Diye sorunca Aşık Veysel cevabını verdi. Şaşkınlığım iyice artmıştı. Ve başladı tekrar anlatmaya. Biz o zamanlar mandolinle İstiklal Marşını çalarken müzik dersinden geçemedik dedi. Yaşlılıktan, yalnızlıktan, unutulmaktan bahsetti durdu. Oradan ayrıldığımda akşam, uzun uzun düşündüm... Evet çevremde birçok emekli demek istemiyorum, EMEKTAR öğretmenler vardı. Ve maalesef biz onları yalnızca 24 Kasım Öğretmenler gününde, sadece bir gün anıyor, çoğu yerde emekli öğretmenleri, öğretmenler gününde yemeğe davet ediyorduk. Ondan sonrada ne arıyor nede soruyorduk. Oysa ki onlardan öğreneceğimiz, ders alacağımız birçok hikaye vardı. Okulumuzdaki öğretmenler onların bilgi, birikim ve yaşantılarından, deneyimlerinden birçok çıkarımda bulunabilirlerdi. Öğrencilerimizde onların anlattıklarından çok şey kazanabilirlerdi. Şu an ellerinde olanların kıymetini daha çok kavrayabilirlerdi. Emektar öğretmenlerin anlattıkları anılardan, bir defter dahi bulamadıkları günlerden bahsettiklerinde, öğrencilerimiz, ne kadar bolluk içinde olduklarını, ellerinde her imkanın mevcut olduğunu, okumamak, çalışmamak için hiçbir engellerinin olmadığını daha iyi kavrayabilirlerdi. Vaktinde çok saygıdeğer olarak görülen, ama bir asrı devirmeye yaklaştıkça, çevresinde neredeyse kimseleri kalmayan, eşlerini kaybetmiş, öğrencilerinin bile belki de arayıp sormadığı bu emektar öğretmenlerimizi sık sık anmak, onların yanında olduğumuzun göstermek, evlerine köylerine gidip ziyaret etmek, ihtiyaçları varsa bu ihtiyaçlarını gidermek, onları mutlu etmek ve bu mutluluklarına şahit olmak... Bu düşüncelerimiz çok güzel. Hele bir de bu emektar öğretmenlerimizi, okulumuza davet etsek, derslere girmelerini sağlasak, ilk günkü heyecanla tebeşiri ellerine alıp, ders anlatsalar... İşte o zaman tadından yenmez.... Evet işte projemizin tohumları o zaman atıldı toprağa... Koca Çınarlarla, yeşeren fidanları bir araya getirmek... Projemizde; Koca Çınarları, tekrar sınıflara döndüreceğiz, o eski günlerini tekrar yaşamalarını sağlayacağız. Artık eşlerini kaybeden ve çoğu yalnız yaşayan, çınarlarımıza biz buradayız diyeceğiz ve onların sık sık ziyaretlerine gidip, sık sık okulumuza getireceğiz. Bütün öğretmenlerimizle onları bir araya getireceğiz ve onların anlattıklarından kendimize ders çıkaracağız. Bütün öğrencilerimizle onları bir araya getirip, öğrencilerimizin okula ve derslere olan ilgisini arttıracacağız. Onlara değerli olduklarını hissettirip, bu yaşta en çok ihtiyaçları olan şeyi vereceğiz. Onlara moral olacağız. Bu amaçlar doğrultusunda, projemizi hazırladık. Hedeflerimizi belirledik; Bütün öğrencilerimiz ve öğretmenlerimiz, bir program dahilinde planlamalarımızı yapacağız. Bu planlama dahilinde koca çınarlar, belirlenen derslerde, belirlenen sınıflara istedikleri konularda derse girecekler ve ders anlatacaklar. Koca çınarların bizlere ve öğrencilerimize anlattıkları o zor günler, yokluk zamanları ve bu şartlarda okuyup çok iyi yerlere gelmiş insanlar... İşte bu hikayeler çocuklarımızı derslere olan motivasyonunu olumlu yönde etkileyecek. Ömürlerinin son döneminde olan koca çınarlarımızın, belki de hiç beklemedikleri bir anda karşılıklarını çıkararak, onları; mutlu hissettireceğiz, değerli hissettireceğiz, saygı duyacağız, sizden çok öğreneceğimiz var diyeceğiz, morallerini yüksek tutacağız. Onların ruhunu okşayacağız... Onların deyimiyle, onları tazeleyeceğiz... Bu doğrultuda çalışmalarımızı yaptık. Koca Çınarlarımız, öğretmenlerimiz, öğrencilerimiz ve velilerimiz bu projeden çok büyük kazanımlar elde etti.

Anahtar sözcükler: Değerler eğitimi, emektar öğretmenler, koca çınarlar

KÜÇÜK ARKEOLOGLAR İŞ BAŞINDA!

Öğretmen Mutlu ASLAN, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü/Bandırma İlçe Milli Eğitim
Müdürü, mutluaslan10@hotmail.com
Öğretmen Deniz ALTINTAŞ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,
denissunlu_84@hotmail.com

ÖZET

Ülkesini seven, tarihi ve milli değerlerini yaşatmaya istekli bireyler yetiştirmek, müzelerimizi çocuklarımız için çekici hale getirmek, çocuklarımızın yakın çevrelerindeki doğal ve tarihi güzelliklerin farkında olmasını sağlamak, çocuklarımızı arkeoloji ile ilgili bilgilendirmek ve çocuklarımızı tarihi eserlerin korunması ile ilgili bilinçlendirmek amacıyla Bandırma Müzesi Müdürlüğü ile iş birliği içerisinde projemizi gerçekleştirdik. Projenin Uygulanması; Projemiz ile ilgili bilgilendirici, ilgi çekici afiş ve broşürler hazırlandı. Projemiz kapsamında müzede arkeologlar eşliğinde kazı çalışması yapacak sınıfın öğretmeni, öğrencileri ve velileri çalışma içeriği hakkında (toplantı, yazı, web siteleri vb.) bilgilendirildi, afiş ve broşürler dağıtıldı. Çalışmaya katılacak okulların giriş, koridor ve sınıf panolarına etkinliğimiz ile ilgili afişler asıldı. Müzede kazı çalışması yapılmadan önce müzede görevli arkeologlar öğrencilere “Tarihi ve Arkeolojik Özellikler” adlı sunumu yaptılar. Bu çalışmalar yürütülürken öğrenciler, ilçemiz yakınlarında yapılan gerçek arkeolojik kazı alanına inceleme gezisi yaptılar. Öğrenciler proje koordinatörü rehberliğinde müze içerisinde resim ve yaratıcı drama çalışmaları yaptılar. Öğrenciler müzede oluşturulan kazı alanında arkeologlarla birlikte kazı çalışması yaptılar. Çocuklar için müze bahçesinde arkeoloji havuzları oluşturuldu. Kazı çalışması sonucunda küçük arkeologlar “Gönüllü Kültürel Miras Koruyucusu” ünvanını kazanarak belge aldılar. Müze öğrencilerle gezilip, müze uzmanları tarafından hazırlanan “Eserim Konuşuyor” etkinliği yapıldı. Proje etkinliklerinin tamamlanmasının ardından öğrencilere kitap hediye edildi. Yapılan tüm etkinlikler sonucu öğrencilerin sürece eğlenerek ve çok istekli katıldıkları gözlemlendi. Etkinliklere velilerimiz de aktif olarak katıldılar. Çalışma boyunca öğrencilerimiz ileride “arkeolog” olmak istediklerini sıklıkla dile getirdiler. Çalışma ile ilgili afiş ve broşürlerimizin basına yansımından sonra pek çok okul içeriği ile ilgili bilgi alıp çalışmaya katılmak istediklerini bildirdiler. Kazı çalışması sonucunda “Gönüllü Kültürel Miras Koruyucusu” ünvanını kazanarak belge alan öğrencilerimiz çok mutlu oldular. Okullarımıza kalıcı “arkeoloji havuzları” kurma ile ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Arkeoloji, müzede eğitim uygulamaları, tarihi eserler, tarihi ve milli değerler, yaratıcı drama

MUĞLA BİLİM ŞENLİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN BİLİME VE BİLİM ŞENLİĞİNE KARŞI TUTUMLARI, KARIYER VE ÖZ YETERLİĞİNE OLAN ETKİSİ

Öğretmen Nurcan DAMLI, Muğla Milli Eğitim Müdürlüğü, nurcandamli@gmail.com
Doç.Dr. Muhammet Mustafa ALPASLAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
mustafaalpaslan@mu.edu.tr

ÖZET

Fen öğretim programının amaçlarından biri öğrencilerin fen ile ilgili mesleklere yönelik kariyer bilincini oluşturmak ve fen ile ilgili duyuşsal öğelerini geliştirmektir. Türkiye Bilimsel ve Teknoloji Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Bilim ve Toplum Projelerin 4007 kodlu Bilim şenlikleri, toplumu bilimle buluşmak amacıyla hazırlanan sergi, atölye, laboratuvar çalışmaları, söyleşiler gibi uygulamalar içeren etkinlikler bütünüdür. Bu çalışmanın amacı, Muğla Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından düzenlenen “Muğla Bilim İle El Ele” adlı bilim şenliğinin öğrencilerin bilime ve bilim şenliğine karşı tutumları, kariyer ve öz yeterliğine olan etkisini incelemektir. Araştırma yöntemi olarak deneysel modellerden tek-gruplu deneysel desen kullanılmış olup öğrencilere etkinlik öncesinde ön-test etkinlik sonrasında ise son-test uygulaması yapılmıştır. Söz konusu yöntemle, katılımcılarımızın etkinlik öncesi ve etkinlik sonrası etkinlik alanıyla ilgili öğrenme öz yeterlilikleri, tutum, kariyer durumlarındaki değişim düzeyleri incelenmiştir. Katılımcıları belirlemek amacıyla uygun rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Muğla Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören 161 öğrencidir. Ortaokul ve lise öğrencilerini kapsayan örneklemin %54,32 ‘si kız %45,6’sını erkek oluşturmaktadır Şenlikte toplanan veriler her etkinlikten olmasına dikkat edilmiştir. Ölçme aracı, 22 maddeden oluşup 4 alt boyutu vardır. Bunlar bilime karşı tutum, bilim alanı kariyer, öz-yeterlilik ve bilim şenliğine karşı tutumdur. Şenlik esnasında öğrencilerden elde edilen veriler SPSS paketinde analiz edilmiştir. Yapılan bağımlı örneklem t-testi sonuçlarına göre öğrencilerin bilime tutum, bilim alanlarında kariyer, öz-yeterlilik ve bilim şenliğine tutumları şenlik öncesi ve şenlikten sonrasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre bilime ve bilim şenliğine tutumları, kariyer, öz-yeterlilikleri artmıştır (sırasıyla, $t(161) = -1.97 p < .03$, $t(161) = -3.61 p < .01$, $t(161) = -3.92 p < .01$ ve $t(161) = -3.42 p < .01$). Aynı zamanda bilime ve bilim şenliğine tutum, bilim alanlarına kariyer, öz yeterlilik ortalama puanlarının hepsinde artış gözlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Bilim, Bilim Şenliği, kariyer, öz yeterlik, tutum

MUĞLA İLİ OKULUM BİR(İNCİ) PROJESİNİN UYGULAMA KİTLESİ ÜZERİNE ETKİSİ

Öğretmen Betül ŞOHOĞLU, Muğla Milli Eğitim Müdürlüğü, betulnehir83@gmail.com

ÖZET

Okulların fiziki koşulları (eğitim alanları, bahçe düzeni, hijyen vb.) görev yapan bireylerin verimli çalışmaları için büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda Okulum Bir (İnci) Projesi, Muğla Milli Eğitim Müdürü Pervin TÖRE başkanlığında 2018-2019 Eğitim Öğretim yılı süresince yürütülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde yer alan yenilikçi eğitim uygulamalarına imkan sağlanması amacıyla yaşam alanı olarak görülen okullarımızda bahçe, kantin/yemekhane, koridor ve eğitim alanlarının etkin şekilde kullanılması, peyzaj düzeni, fonksiyonelliği, ergonomikliği ve hijyen şartları gibi hususlarda standartlar geliştirilerek okul paydaşlarının memnuniyetini artıracak çalışmaların yapılması sağlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, “Okulum Bir (İnci) Projesi” süresince yeniden düzenlenmesi planlanan okul alanlarının tasarım ve yeniden yapılandırılması sonucunda uygulama kitlesi üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmanın yöntemi betimsel ilişkisel tarama modelidir. Katılımcıları belirlemek amacıyla uygun rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemi Muğla Milli Eğitim Müdürlüğünde görev yapan 456 idareci oluşturmaktadır. Proje kapsamında uygulana yarışma sonucunda hedef kitleden ölçme aracı ile veriler toplanmıştır. Ölçme aracımız beş adet görüşme sorusundan oluşmaktadır. Görüşme sorularının incelenmesi sonucunda projenin okula katkıları olarak okulun fiziki kapasitesinin geliştirildiği, eğitim alanların yenilendiği ve paydaşlarda güven duygusunun kazandırıldığı sonucuna varılmıştır. Öğretmen ve öğrenci üzerindeki motivasyonu artırdığı ve öğretmen ve öğrencilerin kendilerini değerli, mutlu ve güvende hissettikleri ortaya çıkmıştır. Memnuniyet algılarına yönelik elde edilen görüşme sorularına göre; proje kapsamındaki okul yöneticilerinin %66 sının uygulamaların okullara sağladığı katkı konusunda pozitif, %34 ünün ise negatif fikir beyan ettiği ortaya konmuştur.

Anahtar sözcükler: Okul bahçesi, okul kantini/yemekhane, okulum bir(inci) projesi, yenilikçi eğitim alanları

MUĞLA İLİ YETENEK HARİTASI VE GELİŞİM KARNESİ

Öğretmen Şule ARMUTCUOĞLU, Muğla Milli Eğitim Müdürlüğü, sule_bulama@hotmail.com
Öğr.Gör.Dr. Oktay AYDIN, İstanbul Marmara Üniversitesi, bilgi@xn--oktayaydn-2pb.com.tr

ÖZET

Muğla Milli Eğitim Müdürü Pervin TÖRE başkanlığında yürütülen Yetenek Haritası ve Gelişim Karnesi projesi, Bakanlığımız tarafından yayınlanan 2023 Eğitim Vizyon belgesinin Ölçme ve Değerlendirme teması çerçevesinde vurgulanan; “erken çocukluktan lise mezuniyetine kadar çocuklarımızın izlenmesi, değerlendirilmesi, geliştirilmesi ve yönlendirilmesi amacıyla her çocuk için bir portfolyo oluşturulacaktır” hedefini destekler nitelik taşımaktadır. Ayrıca Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık teması doğrultusunda yer alan kariyer rehberliği sistemi kurularak çocukların kendilerini ve meslekleri tanıma ile kariyer seçimi sürecinin yapılandırması için il genelinde önemli bir adım teşkil edeceği düşünülmektedir. Proje kapsamında yapılan çalışmalar Yetenek haritası ve Gelişim karnesi olmak üzere temelde iki alt basamakla yürütülmüştür. Yetenek haritası basamağı ile; öğrencilerin yetenek ve ilgi alanlarını ilgili sorular ile ölçmek, 8 farklı yetenek alanına yatkınlıklarını grafikler ile ortaya koymak ve elde edilen bu veriler ışığında Rehberlik öğretmenlerimiz aracılığı ile yönlendirilmelerine olanak sağlamak amaçlanmıştır. Projenin ikinci basamağı olan Gelişim Karnesi basamağında ise; okullarımızda öğrenciler ile ilgili tüm verilerin belirli başlıklar altında toplandığı bir kaynak veri oluşturmak, bu veriler ışığında okul içi ve okul dışı öğrenme ortamlarını bilimsel veriler ışığında şekillendirerek üst basamaklara aktarılmasını sağlamak amaçlanmıştır. Bilimsel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile gerçekleştirilen çalışmada MIT Yetenek ve İlgi Sıralama formu kullanılmıştır. İl genelinde 1., 5., 8. ve 9. Sınıflara uygulanan testlerin değerlendirilmesi yapılmış; 42.620 öğrenci için “Öğrenci Yetenek Raporu, 679 okul için “Okul Yetenek Raporu”, 13 ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü için ise “İlçe Yetenek Raporu” oluşturulmuştur. Çoklu Zekâ Teorisine göre ortaya konan 8 farklı zeka türüne göre 42.620 öğrencinin verileri spss paket program analizi ile ilkökul, ortaokul ve lise kademeleri için ayrı ayrı değerlendirilmiş, buna göre ilimizde öğrenim gören ilgili kademelerde öğrenim gören öğrencilerin genel yetenek ve ilgi düzeylerinin frekans dağılımı en yüksek 14513 (%34.5) ile bedensel Kinestetik, en düşük 6418 (%15, 06) ile sözel-dil zekası olarak ortaya konmuştur. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak 1., 5. ve 9. Sınıf öğrencilerinin baskın olan ve baskın olmayan yetenekleri doğrultusunda okul içinde yapılan bireysel ve sınıf/grup çalışmalarının yer aldığı öneri karneleri düzenlenmiştir. Lise tercihi sürecinde olan 8. Sınıf öğrencileri için ise akademik başarı durumu, yetenek ve ilgi rapor sonuçları ile öğrenci, veli, sınıf ve okul rehber öğretmenin görüşlerinin içinde yer aldığı yöneltme karnesi düzenlenmiştir.

Anahtar sözcükler: ilgi, öneri karnesi, yetenek, yetenek haritası projesi, yöneltme karnesi

MUTLU ÇOCUKLAR SAĞLIKLI YARINLAR

Öğretmen Sinem ANAÇOĞLU, Balıkesir il millî eğitim müdürlüğü, sinemanacoglu@hotmail.com
Öğretmen Yakup YILDIZ, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü (Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürü),
yyildiz24@hotmail.com

ÖZET

Çocukların hastanede tedavi gördükleri süre içerisinde psikolojik örselenmelerinin en aza indirilmesini sağlamak, hastanede yürütülen eğitim faaliyetlerinin yanında, çocukların sanatsal çalışmalarla daha eğlenceli ve mutlu bir şekilde öğrenmelerini gerçekleştirmek, çocukların aileleri ile ilişki kurularak sosyal uyumu sağlamak ve böylece daha huzurlu bir ortam yaratmak amacıyla projemizi planladık ve uygulamalarını gerçekleştirdik. Projemiz etkinliklerine başlanmadan önce hastane sınıfındaki çocukların velileri ile Rehber Öğretmeni görüşerek “İhtiyaç Belirleme Anketi” uygulandı. Anket sonuçlarına göre etkinlikler planlandı. Hastanede tedavi gören çocuklar için “Etkinliklere Katılım Belgesi” hazırlandı. Hastane çıkışlarında etkinliklere katılan öğrencilere belgeleri teslim edildi. Hastane sınıfına dikkat çekmek amacı ile hazırlanan afişler hastane duvarlarına asıldı. Ayakta tedavi gören ve hastanede yatılı olarak tedavi gören öğrencilerin sınıfı etkin şekilde kullanmaları için sosyal ve kültürel faaliyetler planlandı. Tedavi amaçlı ilimize bağlı ilçelerden gelen ve yabancı uyruklu öğrencilerinde olduğu, çocuklar için çeşitli etkinlikler yapıldı. Çocuklara, sosyal ortamlarda bir araya gelmeleri için fırsat vererek çocukların mutlu bir şekilde hastanedeki geçirdikleri zamanlarını iyi hatırlamaları için ortam sağlandı. Sınıfın öğrenci yoğunluğuna ve gönüllü etkinlik yapacak kişilere göre hafta ve gün değişikliği yapılarak, her hafta farklı günlerde çeşitli etkinlikler yapıldı. Tedavi gören çocukların aileleri de düşünülerek, rehber öğretmenimiz eşliğinde ailelere yönelik eğitimler ve seminerler düzenlendi. Sosyal ve kültürel etkinlikler arasında; Ebru Çalışması, Müzik Dinletisi, Kukla Gösterisi, Kitap Okuma Etkinliği, Sihirli Kağıt Etkinliği, Maske Çalışması, Grup Çalışması, Keçeden Kitap Ayracı Çalışması, Asetat Çalışması, İki Boyutlu Renk Çemberi Çalışması, Akıl Oyunları, Strafor Boya Çalışmaları, Taş Boyama Etkinliği, Ahşap Boyama etkinliği, Kum boyama Etkinliği, Küçülen Kağıt Anahtarlık Etkinliği, Tual Boyama Etkinliği, Mozaik Çalışması, Halı Dokuma Etkinliği, Karikatür Etkinliği gibi faaliyetler gerçekleştirildi. (Faaliyetler, gönüllülerimiz tarafından seçilerek, uygun oldukları haftalarda ve o gün sınıfı kullanan çocuklar tarafından yapılmaktadır.) Proje öncesinde, sonrasında yapılan anketlerin sonuçları, projemizin amaç ve hedeflerine büyük ölçüde ulaştığını göstermektedir. Projemiz kapsamında yapılan ön test ve son test sonucunda çocuklar ve velilerdeki Olumlu Tutum Değişimleri: Çocukların sanatsal faaliyetlere katılma istekleri,%36dan %75e, Velilerin sanatsal faaliyetlere katılma istekleri %42den %85e,Sanatsal faaliyetlerinin bir ihtiyaç olduğuna dair tutumları %53den %87e,Sanat eğitiminin bireyin üretkenliğini arttırdığına dair tutumları %57den %85e,5. Çocukların yaratıcılığını geliştirdiğine dair tutumları %46dan %87e, Veliler hastane sınıfında yapılan sosyo-kültürel etkinliklere katılma isteği %35den %81e, Çocukları sosyalleştirdiğine dair tutumları %40dan %89a, Sanat eğitimi çocuğun motor becerilerini geliştirdiğine dair tutumları %45den %87e, Velilerin hastane tarafından sunulan rehberlik hizmetlerine katılmaya dair tutumları %30dan %82ye, Sanat etkinlikleri ile vakit geçirmenin hastane kaygısını azalttığına dair izlenimleri %45den %84e, Çocukların hastane sınıfında birlikte paylaşımda bulunmaları gerektiğine dair izlenimleri %37den %85e, yükselmiş, Velilerin tedavi sürecinde hastane ortamına dair kaygı düzeyi %85den %34e gerilemiştir.

Anahtar sözcükler: Çocuk ve aile, hastane sınıfları, iş birliği, sanatsal faaliyetler, sosyal ve kültürel etkinlikler

OKUL BAHÇELERİNDEKİ OYUN ALANLARININ ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENMELERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Öğretmen Engin ŞAHİN, Balıkesir Kepsut Cumhuriyet İlkokulu, enginsahin2025@gmail.com

ÖZET

Çocukların bedensel, zihinsel, sosyal, duygusal ve dilsel gelişimine önemli katkılar sağladığı bilinen oyunların, çocukluk döneminin en önemli uğraşları arasında yer aldığı söylenebilir. Bu nedenle oyunlardan eğitimde de sıklıkla faydalandığını görmek mümkündür. Oyunlarla yapılan öğrenme etkinliklerinde öğrencilerin daha istekli oldukları, dikkatlerini daha kolay topladıkları, daha aktif görev aldıkları dolayısıyla da daha kalıcı öğrenmelerin gerçekleştirildiği ifade edilebilir. Bunun yanında oyun oynarken çocukların hata yapmaktan korkmadan birçok deneyim kazandıkları; problem çözme, karar verme, iş birliği yapma, empati yapma, sorumluluk alma, gibi becerilerinin geliştiği söylenebilir. Bu sebepten Matematikten İngilizceye; Türkçeden Beden Eğitime kadar birçok derste oyunların kullanıldığını görmek mümkündür. Ancak sınıf dışındaki öğretim faaliyetlerinde ise oyunlardan daha az faydalandığı söylenebilir. Bununla birlikte çocukların okulda buldukları sürenin önemli bir bölümünü okul bahçesi gibi sınıf dışındaki alanlarda geçirdikleri söylenebilir. Bu çalışmada okul bahçesindeki bir oyun alanının öğrencilerin bilgi ve düşüncelerinde değişikliğe neden olup olmadığı incelenmesi amaçlanmıştır. Bunun için öncelikle 1-4 arası Türkçe ders kitaplarındaki uzay konuları ve kazanımları incelenmiştir. Daha sonra öğrencilerin bilgi ve düşüncelerini ölçmek amacıyla 8 soruluk bir form oluşturulmuştur. Bu form 3. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Form uygulandıktan sonra okuldan, evlerden ve sanayiden toplanan eski malzemelerle okul bahçesine bir uzay gemisi oyun alanı inşa edilmiştir. Toplanan tüm malzemeler uzay aracının içerisine monte edildikten sonra isim belirlenmesi aşamasına geçilmiştir. Ülkemizin ilk yerli uçak üreticisi ve tasarımcısı olan Vecihi Hürkuşa ithafen uzay aracının isminin "HÜRKUŞ" olmasına karar verilmiştir. Öğrenciler oyun alanında iki hafta süreyle oynadıktan sonra aynı form tekrar uygulanmıştır. Öntest -Sontest şeklinde uygulanan formlardan elde edilen verilere göre öğrencilerin uzay konusuna ilişkin bilgi düzeylerinde ve düşüncelerinde olumlu yönde değişiklik olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Öğrenme, okul Bahçesi, oyun, oyuncak, uzay

RESİMLERLE ANA DİL ÖĞRETİMİ

Öğretmen Yusuf İNAL, Mustafa Kemal İlkokulu Bahçelievler İstanbul, yinal77@hotmail.com
Öğretmen Emine GEDİK, Cumhuriyet İlkokulu Bağcılar/İstanbul, iklimler14@hotmail.com

ÖZET

Çocuğun okul çağına gelene kadar öğrendiği sözcükler, konuştuğu konuşabildiği anlamına gelmeyebilir. Sadece sözcük öğrenerek konuşamayız. Konuşmak için doğru cümle kuruluşlarını da öğrenmemiz ve öğretmemiz gerekir. Fakat okullarda yapılan birçok etkinlik ögeleri tam cümle kuruluşlarını kurmakla ilgili değildir. Genelde, öğretmen etkinlikleri ya da kitaplardaki etkinlikler soruyu sorar ve bu soruya verilen tek kelimelik yanıtlarla yetinir. Fakat bir resmi kuruma gittiğimiz zaman tek kelime ile derdimizi anlatamayız. Cümlelerle sorunumuzu söylemek zorundayız. Cümledeki yeterli doğru yerleştirilmiş ve amacı en iyi anlatan sözcükleri, doğru sıralama önemlidir. Bunun da okullarda öğretilmesi gerektiği ve öğretilebilir olduğu şimdiye kadar fark edilmemiştir. Biz öğrencilerimize önce doğru sorular sorduk sonra da öğrencilerimizin bu sorulara ögeleri tam cümlelerle cevap vermesini sağladık. Öğrencilerimizin verdiği tek kelimelik cevapları doğru kabul etmedik. Öğrencilerin uygulamayı öğrenmeleri için de birkaç cümleyi örnek olarak biz gösterdik böylece öğrenciye tekniğimizi öğrettik. Tekniğin öğrenci tarafından anlaşılması çok zor olmadı iki üç örnekle her öğrenci anladı. Resim ile ilgili sorulabilecek her türlü soru sorularak öğrencini konuşması sağlanırken öğretmenin yönlendirmesiyle de ögeleri tam cümleler kurması sağlandı. Bu çalışma öğrenci katılımını %100 artırdı. Okulun ilk gününden itibaren de öğrencinin sınıfta kendini soyutlamasını engelledi. Resim üzerinde konuşmaya yıl boyu devam edildi. Özellikle ders kitaplarındaki her türlü resim değerlendirildi. Bu sadece Türkçe dersleri için geçerli olan bir durum değildi. Her derste her türlü resim incelenip öğrencinin bol bol konuşması sağlandı. Bu teknik sayesinde de sözlü ve yazılı anlatımın geliştiği gözlemlendi. Bu çalışma Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik derslerinde uygulandı. Başlangıçta soruları öğretmen sorarken daha sonrasında soruları öğrenciler sorar ve yanıtlar hale geldi. Başlangıçta sınıfı öğretmen yönetirken daha sonrasında sınıfı öğrenciler yönetir hale geldi. Resimler sorularla parça parça incelenip öğrenciler tekniğin uygulanışı hakkında yeterli bilgiyi sahip olunca öğretmen resmin bütünü sorularla incelendikten sonra resmi anlattı, başka öğrencilere anlattı ve öğrencilerden anlatılanları yazmalarını istedi. Bir sonraki aşamada öğrenciler resmi sorularla incelemeyi, resmin bütünü anlattılar ve resimle ilgili düşüncelerini yazdılar. Bir sonraki aşamada resim sınıf ortamında anlatılmadan öğrencilerden resimde gördüklerini ve resmin düşündüklerini yazmaları istendi. Daha sonrasında resmi incelerken sanatsal anlatıma geçildi. Öğrenciler sanatsal anlatım unsurlarını da kullanarak bir yazı tasarımı yaptılar. Bu çalışmanın devamında resim olmadan sadece hayal ederek bir resim çizildi ve bu resim okuyucuya sanatsal anlatımla anlatıldı. Resimler incelenirken dilin temel becerilerinin geliştirilmesi yanında dersin kazanımlarının da kazandırılması hedeflendi. Bu çalışma tamamen uygulamadan doğmuş bir çalışmadır. Uygulandıkça zaman içinde geliştirilmiştir. Hedeflenen sonuçlar elde edildikten sonra yaygınlaştırılması düşünülmüştür. Amaç eğitim sistemimizde herkesin şikayetçi olduğu sözlü ve yazılı anlatımdaki sıkıntıları gidermek ve derse katılımı artırmaktır.

Anahtar sözcükler: Ana dil, doğru soru, ögeleri tam cümle, soru-cevap

WEB 2.0 UYGULAMALARINDAN PLICKERS

Öğretmen Mecit CAN, Kocatepe İlkokulu Çarşamba/ Samsun, mecitcan@msn.com

ÖZET

Web eğitim araçlarından Plickers hem çok faydalı hem de çok eğlenceli bir web 2.0 uygulamasıdır. Plickers uygulaması ios ve android cihazına indirilerek uygulanmaktadır Plickers sitesi ile Cep telefonu uygulaması entegre olarak çalışmaktadır. Plickers sitesine üye olup üye girişi ile sınıf listesi oluşturulur. Burada sorular, 5 soruluk setler halinde hazırlanmakta olup 5 ten fazla soru sorulacaksa aynı başlık altında ikinci üçüncü dördüncü 5 li set oluşturulmaktadır. Siteden hazırlanan sorular Plickers uygulaması ve yansidan öğrencilere yöneltilir. Önceden hazırlanan plickers kartları (QR Kodlarını) öğretmenin cep telefonuna okutularak verilen cevapların yansidan görülebilmesi sağlanmaktadır. Bu uygulama ilkokul ikinci, üçüncü ve 4. sınıf öğrencilerine rahatlıkla uygulanabilmektedir. Bu uygulama öğrencilerin hazır bulunuşluklarını ölçmek, derslerden önce öğrencilerin konuya dikkatlerini çekmek amacıyla sınıfta tarafımdan uygulanmıştır. Öte yandan ders sonlarında öğrencilerin öğrenme seviyelerini ölçmek için kullanılmış ve öğrencilerden dönüt almamı sağlamıştır. Tüm sınıf hakkında anında istatistiki bilgiler elde etmemi sağlamıştır. Hangi öğrencilerin hangi cevabı verdiği, kaç öğrencinin hangi soruya doğru cevap verdiği, kaç sorunun ne kadar kişi tarafından cevaplandığı grafiklerle ve istatistiklerle görülmüştür. Tüm öğrencilerin aktif katılımı sağlanmakta olup derslerin tatlı rekabet içinde zevkli geçmesini sağlamış ve kalıcı olmuştur. Soruları hazırlarken görsellere ve grafiklere yer vererek çoklu zekaya hitap etmeme imkan sağlamıştır. Grafik sorularını daha çabuk kavramalarına katkı yapmıştır. Hemen hemen tüm dersler için kullandığım uygulama çocuklar tarafından sevilmiş ve sınıfımın sinerjisini artırmıştır. Bu uygulama sırasında sınıf monotonluktan çıkarak eğlenceli bir ortam oluşturmuştur.

Anahtar sözcükler: Cep telefonu, plickers, plickers kartları, QR kod

WEB2.0 UYGULAMALARINDAN QUIZIZZ

Öğretmen Mecit CAN, Kocatepe İlkokulu Çarşamba/ Samsun, mecitcan@msn.com

ÖZET

web.2.0 eğitim uygulamalarından olan <https://quizizz.com> sitesi aracılığıyla yapılan bir etkinliktir. <https://quizizz.com> adresine üye olduktan sonra öğrencilere yöneltilecek sorular hazırlanır. Quiz siteden başlatılarak oluşturulan giriş kodu iletişim hatlarından öğrencilere gönderilir, öğrencilerin join.quizizz.com adresine cep telefonlarından, tabletlerinden, bilgisayarlarından giriş yapmaları sağlanır. Giriş yapan öğrenciler ana siteden görülür. Bildirilen sürede öğrencilerin girişi sağlandığında oyun (quiz) başlatılır. Soruları uygulamaya giriş yapan öğrenciler aynı anda canlı olarak cevaplandırır. Amacım bu web 2.0 uygulamasıyla öğrencilerin evdeki çalışmalarını sıkıcılıktan çıkarmak, çocukların elinden düşmeyen tablet ve cep telefonunun sadece oyun için kullanmaktan çıkarıp eğitim amaçlı kullanmalarını sağlamaktır. İlkokul ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine kolaylıkla uygulanabilmektedir. 4. sınıf öğrencilerine uyguladığım bu uygulama ile öğrencilerin hazır bulunuşluklarını ve öğrendiklerini ölçme, pekiştirme ve öğrenmeyi zevkli hale getirmemi ve tatlı rekabeti artırmamı sağlamıştır. Alınan raporda kaç öğrencinin kaç soruya cevap verdiği, kaç soruya ne kadar cevap verildiği hangi konuda geri kaldıkları, hangi konu daha iyi oldukları teferruatlı sınav analiz raporu ile görmemi sağlamıştır. Okul saati dışında sınıfça belirlediğimiz saatte giriş kod numarasının Whatsapp üzerinden öğrencilere gönderiyorum. Aynı anda canlı olarak quizi yapıyoruz. Öğrencilerin neleri yaptığını neleri yapamadığını görüyorum. Soru sayısına ve soruların ağırlığına göre verdiğim süre sonunda oyunu (quizi) sonlandırıyorum. Daha sonra ödev kodu göndererek tekrar girmelerini sağlıyorum. İsteyenler aynı soruları tekrar cevaplandırıyor. Haftada bir veya iki kez, değişik derslerden uygulama yaparak derslerin pekişmesini sağladım.

Anahtar sözcükler: Bilgisayar, cep telefonu, quizizz, tablet, web2.0 uygulamaları

YENİ DİL VATANIM TÜRKÇE

Öğretmen Filiz DÜZEN, Hurma Yarbay Pinar İlkokulu, duzenfiliz@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf ortamına kolay uyum sağlaması, sınıf ve okul kültürünü benimsemesi, akranları ve öğretmeni ile iletişim kurabilmesi, akademik bilgi ve becerilerin geliştirilmesi, günlük hayatta etkin şekilde kullanabilmesi, yaşadığı şehri ve ülkeyi tanıyabilmesi, öğrenme güçlüklerinin ortadan kaldırılması, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda yapılan çalışmaların yabancı uyruklu öğrencisi bulunan ilkokullarda ve tüm sınıflardaki öğretmen ve öğrenciler tarafından uygulanabilir olması gözlemlenmiştir. Çalışmada kazanım gözlem formları değerlendirme ölçekleri, bireysel çalışma formları değerlendirme ölçekleri kullanılmış ve veli görüşmeleri yapılmıştır. Sınıf içi yapılan etkinlikler sonucunda öğrencilerin işlemsel becerileri yüksek, analiz-sentez konularında gelişme gözlemlenmiştir, sosyalleşme becerileri gelişmiştir. Sınıf içi uygulamalarda yaşanan sorunlar veli desteğinin olmaması, ailenin dil becerisinin Türkçede yetersiz olması, aile ile sağlıklı iletişimin kurulamaması, kültür farklılıklarının olması, öğrenme güçlüğü (hiperaktivite, dikkat eksikliği, disleksi vb.) yaşayan öğrencilerin bulunması, okula devamsızlık yapılması, öğrenci mevcutlarının fazla olduğu sınıf ortamının olması, sınıf fiziki şartlarının uygun olmaması, sınıf ve bireysel materyal eksikliğinin olması, öğrencinin dil öğrenme konusundaki bireysel isteksizliği, buldukları yabancı ülkeye alışma sürecinin uzun sürmesi, öğretmenlerin bu konuda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmamaları gözlemlenmiştir. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerden önce dil öğretiminde en belirleyici unsur hedef kitlenin özellikleri ve ihtiyaç analizinin yapılmasıdır. Dinleme-öğretiminin etili olabilmesi için radyo, TV, teyp ve video gibi görsel-işitsel araçlara yer verilmesi, çeşitli eğitim portalları ve EBA üzerinden konu ile ilgili animasyon ve videoların izlenmesi, çizgi film izlenmesi. Dikte çalışmalarının yapılması, dinlendiklerini resimle ifade etme, not alma, özet çıkarma gibi tekniklerin kullanılması. Konuşma öğretiminde soru-cevap, tartışma, münazara, rol yapma, telaffuz ve diksiyon çalışmaları için drama, doğaçlama yapma, masal, öykü ve fıkra anlatma gibi tekniklere, okuduğu, dinlediği veya izlediği, araştırdığı bir konu hakkında belirli bir süre içinde konuşma, konuşmalarında özlü sözlerden faydalanma. Okuma becerisini geliştirmek için de okumaya başlamadan önce metnin başlığından hareket ederek neyin okunacağını belirleyebilme, kelimelerin anlamını metnin içeriğinden tahmin edebilme, resimli Türkçe sözlük kullanabilme, metinle ilgili sorulara cevap verebilme, metnin türü, duygusu, ana fikrini belirleyebilme, ana ve yardımcı fikirleri araştırma, önemli cümlelerin altını çizibilme, metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini belirleyebilme, okunan metni kendi sözcükleriyle ifade etme. Yazma becerisini geliştirirken, bir bütünlük içinde belirtme, yazılarında; giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini belirleme, yazım kurallarının üzerinde durulma, özellikle yazım hataları, hece bölmeleri ve dil yanlışlıkları üzerinde durma.

Anahtar sözcükler: İlkokul, Türkçe öğretimi, yabancı uyruklu öğrenci

ZEKÂ BAHÇESİNDE YERİMDE DURAMIYORUM!

Öğretmen Dilek GÜNEŞ, Milli Eğitim Bakanlığı, dileklignes@gmail.com

ÖZET

Zekâ oyunları bireylerin kendi potansiyellerinin farkına varabilmeleri, hızlı ve doğru karar verebilmeleri, problemler karşısında kendilerine özgü çözüm yolları üretebilmeleri ve en önemlisi de kendilerini sürekli yenileyebilmeleri için sunulan etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (TTKB, 2013). Zekâ oyunlarının okullarda bulunan her sınıfın temin etmesi hem velilere hem de okul bütçesine oldukça fazla maddi bir yük getirecektir. Bu oyunların okul bahçesindeki zemin üzerine tasarlanıp oynanması daha verimli ve etkili bir süreç olacaktır. Ayrıca zekâ oyunlarının tasarlanıp oynanması ve her bir öğrencinin bu oyunlardan istifade etmesi ise okulların ve okul bahçelerinin kullanılabilirliğine ayrı bir değer katacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada öğrencilerin teneffüs zamanlarında eğlenmelerini ve bilişsel ve duyuşsal becerilerinin gelişimine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Öğrencilerin okulda en çok vakit geçirdikleri yerlerden birisi de okul bahçeleridir. Okul bahçeleri çocukların hem vakit geçirdikleri hem de arkadaşlarıyla etkileşim içerisinde buldukları bir alandır. Öğrencilerin okul bahçesinde geçirdiği vaktin kalitesi hem ders sürecine hem de bilişsel ve sosyal gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu katkının gerçekleşmesi ve devamlılığının sağlanması için okul bahçelerinin yeteri kadar kullanılmayan bir alanına zekâ oyunları alanı yapılması planlanmış ve gerekli çalışmalar neticesinde okul bahçesine zekâ oyun alanları yapılmıştır. Okul bahçesinde bulunan zekâ oyun alanları sayesinde öğrencilerin teneffüs zamanlarında hem daha verimli zaman geçirdikleri hem de öğrenciler arası etkileşimi geliştirdiği gözlemlenmiştir. Ayrıca bu oyun alanları öğrencilerin okula yönelik bakış açlarına da olumlu yönde katkı sağlamıştır.

Anahtar sözcükler: Öğrenci, zekâ oyunları, okul bahçesi

İLKOKULDA KODLAMA EĞİTİMİ

DUYGULARIMI KODLUYORUM

Öğretmen Öykü SELVİ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, oykusun@hotmail.com

ÖZET

Hazırlamış olduğum materyali Köy İlkokulunda Birleştirilmiş Sınıf öğrencileri (1. ve 2.Sınıf) ile uyguladım. Öğrencilerin duygularının farkında olmasını sağlamak, öğrencilerin duygu durumlarını dört ana duygu (mutlu, kızgın, üzgün ve şaşkın) dışında kelime dağarcıklarını zenginleştirerek ifade etmelerine katkıda bulunmak, doğadaki canlılara karşı farkındalık yaratmak ve kodlamanın temeli olan Algoritma Mantığının öğrenciler tarafından kavranmasına yardımcı olmaktır. 30'dan fazla duygu seçildi, kart olarak hazırlandı. Duygulara ait doğada bulunan hayvan ve bitkilerden fotoğraflar araştırıldı. Onlar da 10x10 boyutunda fotoğraflı kart olarak hazırlandı. Öncelikle öğrencilere fotoğraflar gösterildi ve bu fotoğrafların onlarda uyandırdığı duyguyu veya fotoğraftaki canlının ne hissettiğini adlandırmaları istendi. Bu ön etkinlik sonunda görüldü ki çocuklar “üzgün”, “mutlu”, “kızgın”, “şaşkın” gibi genel ifadeleri daha çok kullandılar. Sınıf tahtasının bir yanına asılan duygu kartları, diğer yanına asılan fotoğraflı kartlar incelendi. Eşleştirme için tahtaya kalkıldığında fark edildi ki aslında “mutlu” diye ifade edilen fotoğraflar aslında “keyifli, heyecanlı, enerji dolu, neşeli, kendinden emin, güvende, rahatlamış” kelimeleriyle daha net anlaşılabilirdi. Tahtaya yapıştırılan fotoğraflı kartlar ve duygu kartları eşleştirme yapılarak öğrencilerde farkındalık oluşturuldu. Eşleştirmeler bittikten ve duygulardaki farklılıklar anlaşıldıktan sonra etkinliğin son aşamasına geçildi. Fotoğraflı kartlar 15x15 kareler çizilen FOTOBLOK kartonunun üzerine yerleştirildi. Etkinlik BeeBoT ile çalışmaya hazır hale getirildi. Kartonun yanına sıralanan duygu kartlarından 1 tane çekildi. Öğrencilerden başlangıç karesinde bulunan BeeBot'u, çekilen duygu kartıyla eşleştirilen fotoğrafın bulunduğu kareye kodlama yaparak götürmesi istendi. Kodlama yaparken gerekli olan kare sayıları kadar hareket ettirilmesine ve “ileri git”, “sağa dön”, “sola dön” komutları kullanılmasına dikkat edildi. Etkinlik 2 şekilde tamamlandı. Bu etkinliklerden ilki başlangıç kutusundan başlanan kodlama etkinliği, ikincisi ise bir önceki öğrencinin kaldığı yerden devam eden kodlama etkinliği oldu. Materyal uygulaması sonrası gözlemler; Öğrenciler ön bilgileriyle 5 veya 6 duygudan bahsederken etkinlik sonrasında duyguları daha fazla kelime ile ifade eder hale geldiler. “öfkeli” ve “kızgın” kelimeleri arasındaki duygu yoğunluğu farkını fotoğraflarla fark ettiler. “güvende” kelimesi ile fotoğrafları eşleştirmede zorluk yaşadılar. “güvende” kelimesi ile fotoğrafları eşleştirmede zorluk yaşadılar. Öğrencilerin Algoritma Mantığını kavramasından sonra 1.sınıf öğrencileri öğrenilen seslerle oluşturan kelimeleri kullanarak BeeBoT ile kodlama çalışması yaptılar.2.sınıf öğrencileri code.org uygulamaları ile kodlama çalışmalarını devam ettirdiler.

Anahtar sözcükler: Beebot, doğanın duygularını fark etme, duygular, kodlamaya giriş, oyun

TÜRK EDEBİYATI KARAKTERLERİNİ BLOK TEMELLİ KODLAMADA KULLANMA

Öğretmen Arif ERTÜRK, Gümüşhane Bilim ve Sanat Merkezi, ariferturk.meb@gmail.com

ÖZET

Günümüzde öğrencilerin teknolojiyi doğru kullanarak, 21. yüzyıl becerilerini kazanması ve bunu doğru kullanması önem arz etmektedir. Bu çalışmanın temel amacı ilkökul öğrencilerinin blok temelli kodlamayı öğrenmesi ve edindikleri bilgiler ile Türk Edebiyatında okudukları karakterlerle ilgili blok temelli kodlama programı kullanarak oyun, animasyon tasarım ve geliştirme çalışmaları yapmaktır. Çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılının birinci döneminde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşan 12 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubuyla blok temelli kodlama programı olan scratch programı üzerinde çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca hikaye ve masal kitapları okumaları gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerle scratch 2.0 programı iki aylık bir sürede haftada iki gün çalışılmıştır. Öğrencilere Hikaye ve masal kitaplarında okunulan karakterler, kodlama programında nasıl kullanılabilir? sorusu sorularak haftada iki gün süre ile bir aylık çalışma gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler Karagöz ve Hacivat, Nasrettin Hoca, Keloğlan karakterlerini scratch 2.0 programına aktarmış ve birbirinden farklı animasyon ve oyunlar ortaya çıkarmışlardır. Yapılan tüm faaliyetler öğrencilerin grup çalışması becerilerini artırmıştır. Öğrencilerin %58'i daha önce hiç kodlama yapmamalarına rağmen Scratch 2.0 programını öğrenmiş ve kodlama becerileri kazanmışlardır. Öğrencilerde eğitim öğretim sürecine aktif katılım sağlanmış, kazandıkları becerileri kullanarak öğrenmede kalıcılık sağlanmıştır. Öğrenciler teknolojiyi kullanma ve eğitim öğretim sürecine dahil etme becerisi geliştirmişlerdir. Öğrenciler kodlama becerileri kazanmış ve geleceğe yönelik farklı bakış açıları geliştirmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Bilim ve sanat merkezi, blok temelli kodlama, scratch

WE OVERCOME OBSTACLES BY CODING

Öğretmen Burcu MUMCU, Pelitköy Halit Selçuk İlkokulu, mumcu.b@gmail.com
Öğretmen Bülent DÜKANCI, Milli Eğitim Bakanlığı, bulentdukanci@hotmail.com

ÖZET

This Project;The aim of this course is to enable people with disabilities to discover themselves and their talents and to socialize through teamwork.In addition, our project will help students develop their memory, analytical thinking, coding information, storing information, attention and focus.The activities in our project will include basic coding activities in accordance with the level of students in Burhaniye Chamber of Commerce Special Education and Application Center.For our project, first of all, coding skills will be introduced to students in games and physical activities class.In this way, the students will learn by embodying their coding skills.Algorithmic thinking skills form the basis of coding skills.Therefore, the algorithm-based coding resources will be diversified and taught to the students in accordance with their class levels.Students who have reinforced coding and algorithmic thinking with different activities will have the opportunity to switch to robotic coding with evolution robot.Students will be able to practice their knowledge and skills through robotic coding.The coding information required to move the Evolution robot will be given on the tablet computers as commands by taking advantage of the coding information previously learned.In addition, code.org, an online learning tool, will be used to improve coding skills.Students will be registered individually at code.org and they will be provided to complete the course modules on the site via tablet computers.Thus, students will learn by doing, living and having fun and design their own algorithms. Students are taught coding at the beginning.To teach coding to students, sports and physical activities are done in the form of games coding.Thus, coding is introduced to the students.simple coding activities are given in accordance with the level of students.The cells are drawn from the bands on the floor of the gymnasium in accordance with the student level.If the student is intermediate level 5*5 or 4*4 , if the student is in hard level 2*2 or 3*3 cells are drawn.Algorithm studies allow students to reach the target with the help of arrows from a certain starting point to the end point. The students are asked in which direction they must proceed to collect the materials drawn into the cells.Thus, the students create their own algorithm to collect the materials.After introducing the coding in the form of games in sports and physical activities class, simple algorithm less computer based coding resources are multiplied and distributed to the students.Request shape paintings using simple computer algorithms in their free time.The student reaches the desired goal by starting from a certain point and following the instructions.Students learn to apply the evolution robot after learning the algorithm.Moves the evolution robot to the desired direction via tablets.The evolution robot application is downloaded to your mobile phone or tablet.Students are registered to code.org and complete the course module on tablets.When the students perform the algorithm activity, the lack of attention decreases, they become happy, they become social, they become more willing and successful in the classes, and there is a decrease in the negative behaviors found in the students.

Anahtar sözcükler: Activities, algorithmic, coding, technology

İLKOKULDA LİSANSÜSTÜ EĞİTİM

LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİSYEN KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ FENOMENOLOJİ YÖNTEMİ ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ

Prof.Dr. Durmuş EKİZ, Trabzon Üniversitesi, durmusekiz@hotmail.com
Öğr.Gör. Tekin GÜLER, Yozgat Bozok Üniversitesi, tekin.guler@bozok.edu.tr

ÖZET

Her şeyde olduğu gibi kaçınılmaz olarak üniversiteler de zamanla büyük bir değişim ve dönüşüm geçirerek, araştırma ve öğretim faaliyetlerine ek olarak topluma hizmet etme işlevi de eklenerek genişlemiştir. Ancak günümüzde ekonomik sistemler içinde teknolojinin payının yüksekliği ve bilgi teknolojilerindeki gelişmeler üniversite kurumunun rolünde ve işleyişinde de değişim yaratmıştır. Üniversiteler tarihsel süreçte araştırma işlevinin ağırlıklı olarak gerçekleştirdiği kurumlar olmaktan çıkmış ve yeni araştırma kurumları ortaya çıkmıştır. Üniversite, özgür düşünen bireyler yetiştiren, akademik yetenek ve üstünlüğün hâkim olduğu, bilim insanlarının işlerini özgürce yaptığı, toplumdan kopuk olmayan, dogmaya kapalı olan, ticari değil bilimsel bir kuruluş olarak kabul edilmesi gereken bir kurumdur. Üniversitelerde öğrenimlerine devam eden yüksek lisans ve doktora öğrencileri geleceğin akademik kadrosunu oluşturacak akademisyen adaylardır. Akademik personel kavramının içini dolduran ve doldurması gereken anlamlarını ortaya çıkarabilmek için metaforlara ihtiyaç duyulmaktadır. Alan yazın incelendiğinde pek çok konu ile ilgili metafor çalışmasının yapıldığı görülmektedir. Ancak geleceğin akademisyen adayları olan lisansüstü öğrencilerine yönelik metafor çalışmalarına rastlanılmamıştır. Bu araştırmanın amacı, lisansüstü öğrencilerinin akademisyen kavramına ilişkin metaforlarını belirlemektir. Araştırma kapsamına elde edilecek sonuçların yüksek öğretimde, lisansüstü eğitimde ve hatta akademisyenlik mesleğinde yapılabilecek değişikliklere etki edebileceği, akademisyenin öğrencisine olan yaklaşım ve davranışlarında bazı değişiklik ve düzenlemelere gidebileceği, yeni yapılacak çalışmalara katkı sunacağı düşünüldüğünden önemli görülmektedir. Araştırmada, lisansüstü (yüksek lisans, doktora) öğrencilerinin deneyimleri, yönelimleri ve algıları aracılığıyla “akademisyen” kavramıyla ilgili sahip oldukları metaforların tespit edilmesi amaçlandığından nitel araştırma yaklaşımı içerisinde yer alan fenomenoloji yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşmeler ve Akademisyen Metaforlarını Belirleme Formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizi ile işleme tabi tutulmuştur. Verilerin analizi iki araştırmacı tarafından bağımsız bir şekilde yapılarak araştırmada güvenilirlik sağlanmaya çalışılmıştır. Söz konusu bulgulardan hareketle lisansüstü öğrencilerinin akademisyen kavramına ilişkin olumlu bir algıya sahip oldukları söylenebilir. Ancak dikkat çekici bir nokta olumlu metaforlar üreten öğrenciler kendileri ile ilgili daha olumlu olduğunu düşündüğü metaforlar üretmişlerdir. Bu durum hali hazırdaki akademisyenlere ilişkin olumlu bir algıları olsa da onlardan daha iyi bir akademisyen olacaklarını düşündüklerini gösterebilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bir kısmı hali hazırdaki akademisyenleri örnek aldığını ilerde kendisi de onlar gibi olacağını belirtmişlerdir. Üretilen çok sayıdaki metaforlardan hareketle akademisyenlerin çoğunlukla bilgi kaynağı olarak görüldüğü, çok çalıştıklarının, çok çalışkan olduklarının düşünüldüğü, çevresine rol model olduğu düşünülmeyle birlikte az da olsa egoist olmaları, başkalarını küçümsemeleri gibi bazı olumsuz özelliklere de sahip oldukları görüşleri ortaya çıkmıştır. Ancak hiçbir öğrencinin kendileriyle ilgili olumsuz bir algıya sahip olmadığı görülmektedir. Lisansüstü öğrencilerinin çoğunluğu akademisyeni yeni şeyler üreten, her şeyi bilip yayan, çok çalışkan bir insan olarak algılamaktayken yine az sayıda da olsa egoist oldukları, sürekli eleştirdikleri, gerçeklerden uzak hayal dünyasında yaşayan insanlar oldukları yönünde de algılamalar mevcuttur. Lisansüstü öğrencilerinin akademisyenler ile daha fazla zaman geçirmesinin, onları daha yakından tanımalarının sağlanması ve onların akademisyene ilişkin algılarında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Akademisyen, fenomenoloji, lisansüstü, metafor

İLKOKULDA MATEMATİK ÖĞRETİMİ

4. SINIF ONDALIK SAYILAR KONUSU İLE İLGİLİ BAŞARI TESTİ GELİŞTİRİLMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Galip GENÇ, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, galipgencc@gmail.com
Prof.Dr. Cumali ÖKSÜZ, Adnan Menderes Üniversitesi, cumalioksuz@gmail.com
Prof.Dr. Ali Rıza ERDEM, Adnan Menderes Üniversitesi, arerdem@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada 4. sınıf ondalık sayılar konusu ile ilgili başarı testinin geliştirilmesi süreci açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışma kapsamında, öncelikle 2015 yılı M.E.B. müfredatı incelenmiş, dördüncü sınıf matematik ders programında yer alan kazanım listesi hazırlanmış, kazanımların edinme süreleri de göz önünde tutularak hangi düzeyde soruların ağırlıkta olması gerektiğine yönelik Bloomun bilişsel öğrenme basamakları incelenerek bir belirtke tablosu oluşturulmuştur. Denemelik madde yazımı araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiş olup; 17 çoktan seçmeli test sorusu, 18 alıştırma tarzı soru ve 1 de açık uçlu soru oluşturulmuştur. Başarı testinin denemelik madde kontrolü geçerlilik, bilimsel doğruluk, dil bilgisi ve ölçme açılarından uygunluk kriterleri çerçevesinde ve uzman görüşü (Ölçme Değerlendirme uzmanı, Matematik alan uzmanı, Türkçe alan uzmanı) eşliğinde tekrar gözden geçirilmiştir. Hazırlanan maddeler zorluk düzeyine göre ve testin görünüş geçerliğine uygun olarak teste yerleştirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin bilişsel seviyelerine uygun olarak açıklamaları içeren test sunuş ve cevaplama yönergesi yazılmıştır. Testin uygulanması aşamasında testin tamamlanması için öğrencilere verilecek süre 40 dakika olarak belirlenmiştir. Daha sonra bu test hali hazırda bir önceki yılda konuyu görmüş olan 5.Sınıftan 8 öğrenciye sesli düşünme tekniği ile birebir uygulanarak anlaşılmayan veya hatalı olarak yorumlanabilen sorular tekrar değerlendirilmiştir. Öğrencilerin maddeleri anlamlandırma biçimleri, sürenin uygunluğu, soruları çözerken sundukları ifadeler ve sergiledikleri jest ve mimikleri de incelenerek maddelerin son hali oluşturulmuştur. Birebir uygulamadan sonra İzmir ili Selçuk ilçesi merkez ortaokullarında okuyan 193 öğrenci seçkisiz örnekleme alma yöntemi ile belirlenerek, 17 çoktan seçmeli test sorusu, 18 alıştırma tarzı soru ve 1 de açık uçlu soru olmak üzere toplam 36 sorudan oluşan başarı testi, verilen süre çerçevesinde uygulanmış ve sonuçları SPSS programına girilmiştir. Testin güvenilirliğine ilişkin yapılan analizlerde 7 sorunun güvenilirlik katsayısının düşük olması nedeniyle testten çıkarılmış ve testin yapılan güvenilirlik analizi sonucunda KR20 değeri 0,87 olarak bulunmuştur. Testin güvenilirliği işleminden sonra madde analizi yapılmıştır. Madde ayırıcılık indeksi 0.40 ve üzeri olan 13 madde, 0.30 ve 0.40 arası olan 4 madde teste alınmıştır. Bunun yanında 0.30'a yakın olan 14 madde düzeltilerek teste dahil edilmiştir. Böylece çalışmada kullanılacak 10 tane çoktan seçmeli, 18 tane alıştırma tarzı ve 1 tane açık uçlu sorudan oluşmak üzere 29 sorudan oluşan nihai test oluşturulmuştur. Testi cevaplama süresi 35 dakika olarak belirlenmiştir. Testin, 4. Sınıf öğrencilerinin ondalık sayılar konusu ile ilgili başarılarını belirleyebilecek geçerli ve güvenilir bir test olduğu ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: 4.sınıf, Başarı testi, geçerlik-güvenirlik, ölçme, ondalık sayılar

EVALUATION OF USING ORIENTEERING ACTIVITIES IN MATHEMATICS TEACHING BASED ON THE OPINIONS AND OBSERVATIONS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS AND TEACHERS

Öğretmen Nadire PERSİL, Pelitköy Halit Selçuk İlkokulu, nadirepersil22@hotmail.com
Öğretmen Fatma KARATOPAK ALTINSOY, Faruk Kızıklı İlkokulu Burhaniye /Balıkesir,
fatma_karatopak@hotmail.com

ÖZET

Orienteering can be described briefly as a goal-finding sport by running. Using the pre-prepared map of the area where the orienteering is carried out; it is tried to find the targets according to the order given on this map. Orienteering is directly related to the skills involved in primary school programs such as orientation, location analysis, and map literacy. Orienteering is a sport that develops mathematical and logical intelligence as well as physical skills. It also improves the ability to think independently and overcome difficulties while under pressure and stress. Research on students fear of mathematics revealed that as students experiences on mathematics increased, negative attitudes towards mathematics decreased. In order to develop positive attitudes towards mathematics, the entertaining side of mathematics should be introduced to the students and playful activities should be included. The aim of this research is to increase the interest of students in mathematics lesson starting from elementary school and to provide fun learning through the fun and educational activities of orienteering sport. The research was carried out with 63 primary school students, 28 male and 35 female, attending 3rd grade in 2 different state primary schools in Burhaniye district of Balıkesir province in spring semester of 2018-2019 academic year. The research data were obtained through teacher observation forms and 63 self-assessment forms filled out by primary school students. 3rd grade mathematics course is integrated with orienteering in the context of four operations skills and problem solving skills and research and application process is applied through activities. The aim of this course is to evaluate the mathematics teaching integrated with orienteering sport based on the opinions and observations of primary school students and classroom teachers. Before the application process, 10-15 electronic control stations were placed on the track where the application will be performed by using specially prepared maps. Four operations and problem instructions were put in these stations according to class levels. The students were asked to process the operations at the control stations to the cards they had in their hands and the students control cards who completed the course were compared. As a result of the research, it has been determined that the use of orienteering in mathematics course within the scope of four operations and problem solving has contributed to many gains and skills in terms of attracting students interest to the lesson, having fun learning, collaboration, using evidence, and finding direction. It was also observed that positive observations were obtained on the permanence of what was learned in the observation forms. Based on the results obtained from the research, it is possible to conduct research on the use of orienteering in the context of different disciplines and class levels; it may be suggested to design experimental, quasi-experimental or action research types using different data collection techniques.

Anahtar sözcükler: Observation, Orienteerig, primary school, primary school teacher, teaching mathematics

HAYATIN İÇİNDE MATEMATİK

Öğretmen Dürdane ÖRKCÜ, Bandırma 17 Eylül İlkokulu, dilekdurdane1968@gmail.com
Öğretmen Deniz ALTINTAŞ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, denissunlu_84@hotmail.com
Uzman İkbal DEĞİRMENCİOĞLU, Bandırma 17 Eylül İlkokulu, ikbald@hotmail.com

ÖZET

“Matematik Hayatımızın Her Yerinde Hem de En Eğlenceli Haliyle” sloganıyla yola çıktığımız projemiz ile , öğrencilere matematiğin hayatın her yerinde olduğunu fark ettirmeyi, matematik dersini diğer derslerle ilişkilendirerek kalıcı öğrenmeyi sağlamayı, öğrencilerin oluşturduğu matematik kahramanları ile hayal güçlerini ve üreticiliklerini geliştirmeyi, tüm derslerde öğrencilerde merak duygusunu canlı tutmayı, yapılacak inceleme gezileri ile öğrencilerin sosyal yönlerini geliştirmeyi, farklı meslek gruplarına inceleme gezileri düzenleyerek matematiği nerelerde kullandıkları ile ilgili bilgi edinmelerini amaçladık. Öğretmen ve öğrenciler özgün bir “Matematik Kahramanı” ürettiler, matematik dersinde yapılan tüm etkinliklere bu kahramanı dahil ettiler. Kahramanın adı, fiziksel özellikleri, kişisel özellikleri öğrenciler tarafından belirlendi. (Kahramanlarımız, Bilgiç ve Can, Pırıltı, Kıvırcık) Öğretmenlerimiz tarafından içerisinde matematik kahramanlarımızın olduğu ders planları hazırlandı. Matematik ile ilişkili çocuk kitapları öğrencilerle birlikte okunarak, canlandırıldı. “Fırat’ın Matematik Korkusu” isimli kitabını okuyan 4.sınıf öğrencileri öğretmenleri ile birlikte pastaneyi ziyaret ederek pasta ustası ile birlikte pasta yaptılar ve yediler.” Benim Bir Karışım” isimli kitabı okuyan 1.sınıf öğrencileri parmak boya ile karışlarının baskısını yaptılar. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri kapsamında meslek ziyaretleri yapıldı. Her meslek grubuna “Mesleğinizle ilgili çalışmalarda matematiği nerelerde kullanıyorsunuz?” sorusu soruldu. Alınan bilgiler öğrencilerle birlikte değerlendirildi. Kaymakamlık, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, 6.Ana jet Üssü, Müftülük, İlçe Emniyet Müdürlüğü, Bandırma Adliyesi, Portakal Spor Salonu, Toprak Mahsülleri Ofisi, Pazaryeri, Kuaför, Belediye, Kasap, Cam Ustası (sınıfa davet edildi.), Ressam... pek çok meslek grubu ziyaret edildi. Örneğin; Hava Üssüne yaptığımız gezide öğrenciler “Uçuş Simülatörüne” bindiler. Burada açuları bilmenin uçağın havadaki dönüşleri açısından oldukça önemli olduğu pilotlar tarafından öğrencilerle paylaşıldı ve uygulama yapıldı. Simülatör deneyiminde sonra öğrencilerimize Üs Komutanı tarafından “İlk Uçuş Sertifikası verildi. Bandırma Cumhuriyet Başsavcımız, 24 yıl ceza almış bir suçlu mahkemedeki iyi davranışlarından dolayı 3/4 oranında indirim alıyor. Bu suçlunun kaç yıl hapis cezası aldığını bulalım diyerek öğrencilere matematiği mesleğinde nerelerde kullandığı ile ilgili örneklerle açıklamalar yaptı. Kahramanlarımızdan Pırıltı, lösemi hastası olduğu için Türk Kızılay’ı ile iş birliği içinde “Kan ve Kök Hücre Bağışı” etkinliği gerçekleştirildi. (Değerler Eğitimi) Doktor, “Bağış etkinliği sırasında kişilerin kan değerlerine bakarak bağış yapıp yapamayacağına karar veriyorum. Bu sebeple sayılar çok önemli!” diyerek matematiği mesleğinde nerelerde kullandığı ile ilgili öğrencilere bilgiler verdi. Öğrenciler ve aileleri matematiğin hayatın her yerinde olduğunu fark ettiler. Öğrenciler günlük yaşamlarında matematikle karşılaştıkları her anı öğretmenleri ile paylaştılar. Matematiğin sadece zor sorulardan ibaret olmadığını keyifli uygulamalar ile deneyimlediler. Proje sürecinde kullandığımız farklı yöntem ve tekniklerle öğrencilerin farklı zeka alanlarına hitap edildi. Matematik dersi diğer derslerle ilişkilendirilerek kalıcı öğrenme gerçekleştirildi. Farklı meslek gruplarına yapılan inceleme gezileri ile matematiği nerelerde kullandıkları ile ilgili bilgi edinildi ve uygulamalar yapıldı. (İş Dünyasında Matematik) Matematik ile ilgili okunan çocuk kitapları öğrencilerin okuma, anlama ve yazma becerilerine önemli ölçüde katkı sağladı.

Anahtar sözcükler: Çocuk edebiyatı, her yerde her alanda matematik, iş dünyasında matematik, matematik kahramanları, olumlu tutum

HONG KONG, KORE, SİNGAPUR, JAPONYA VE TÜRKİYE MATEMATİK ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sıtkı ÇEKİRDEKÇİ, Sinop Üniversitesi, cekirdekci-sitki@hotmail.com
Doç.Dr. Veli TOPTAŞ, Kırıkkale Üniversitesi, vtoptas@gmail.com

ÖZET

Ülkelerin bilim ve teknolojiye gelişme kaydetmeleri büyük ölçüde matematik başarılarına bağlıdır. Çünkü matematik, geniş uygulama alanına sahip olmakla birlikte akıl yürütme, muhakeme yapma, problem çözme gibi önemli becerileri de geliştirmektedir. Bütün bu sayılanlar etkili bir matematik öğretiminin gerçekleştirilmesini gerekli kılmaktadır. Etkili bir matematik eğitimi nitelikli eğitime, nitelikli eğitim ise büyük oranda hazırlanan programa ve bu programın uygulanmasına bağlıdır (Aksu, 2008). Uluslararası sınavlarda başarı gösteren farklı ülkelerin eğitim sistemlerinin ve eğitim çıktılarının incelenmesi ve karşılaştırma yoluna gidilmesi eğitim-öğretim hedef ve yöntemlerinin geliştirilmesi açısından önemlidir (MEB, 2016). İlkokul öğrencileri boyutunda Türkiye'nin de katılım gösterdiği uluslararası araştırmalardan biri TIMSS'dir. TIMSS 4 yılda bir yapılan, ülkelerin fen ve matematik başarılarını çeşitli değişkenler açısından değerlendiren uluslararası bir araştırmadır. Türkiye 1999 ve 2007 yıllarında 8. Sınıf düzeyinde, 2011'de ise ilk defa 4. Sınıf düzeyinde de katılmıştır. Buradan hareketle araştırmanın amacı TIMSS'de 2011 ve 2015 yıllarında ilkokullar düzeyinde matematik eğitiminde başarı gösteren Hong Kong, Kore, Singapur ve Japonya matematik öğretim programları ile Türkiye matematik öğretim programını karşılaştırmaktır. Çalışmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Programlar, eğitim programının dört temel ögesi olan hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme (Demirel, 2007) basamakları dikkate alınarak karşılaştırmalı bir şekilde incelenecektir. Verilere doküman incelemesi yöntemi kullanılarak analiz edilecektir.

Anahtar sözcükler: Karşılaştırmalı eğitim, matematik öğretim programı, TIMSS

İLKOKUL 3. SINIFTA 3D KALEM YAZICILARIN GEOMETRİ ÖĞRETİMİNDE KULLANILABİLİRLİĞİ VE SAĞLADIĞI KATKILAR

Öğretmen Kemal ÖZDEMİR, Kütahya Şehitler İlkokulu, kemalzdmr@yahoo.com
Öğretmen Erdal GÖK, Muğla Dalaman Atakent İlkokulu, erdalgok20@gmail.com
Öğretmen Perihan ÖNER, Evliya Çelebi İlkokulu, peri4306@gmail.com

ÖZET

Özet Bu çalışmanın amacı ilkokul üçüncü sınıf düzeyinde matematik öğrenme alanlarından geometri öğretiminde 3D kalem yazıcıların kullanılabilirliğini incelemektedir. Etkili ve kalıcı bir öğrenme için bireyin öğreneceği içerik ile ilgili süreci deneyimlemesi ya da diğer bir anlatımla yaşaması faydalıdır. Bireyde öğrenmenin ortaya çıkabilmesi yaşantının olmasına bağlıdır. Birey öğrenme sürecinde çeşitli duyu organlarını kullanmaktadır. Farklı duyu organlarının birlikte öğrenme sürecine dahil edilebildiği ölçüde öğrenmenin hızlı ve kalıcı olduğu ifade edilebilir. İlkokul üçüncü sınıf düzeyinde öğrenciler, Piaget'e göre somut işlemler dönemindedir. Matematik ise soyut kavramlardan oluşmaktadır. İlkokul düzeyi matematik öğretimi sürecinde, soyut yapıdan kaynaklanan güçlükleri gidermek için kavramların somutlaştırması önemlidir. Öğretmenler, matematik öğretiminde matematiksel kavramları somutlaştırma sürecine öğrenciyi de dahil ederek yaparak-yaşayarak öğrenme süreçleri desteklenebilir. 3D kalem yazıcıların kullanımı, öğrencilerin geometrideki soyut kavramların modellerini yaparak-yaşayarak, tasarımları yoluyla farklı duyu organları uyarılarak öğrenme sürecine dahil edilmiş olur. Bu çalışmada ilkokul matematik müfredatının geometri öğrenme alanının alt öğrenme alanlarından geometrik cisimlerin öğretimi için 3D kalem yazıcıların kullanılarak öğretilmesi için etkinlikler tasarlanmıştır. Bu etkinliklerde, öğrencilerin sınıf ortamında, 3D kalem yazıcıları kullanarak geometrik cisimleri tasarlayarak oluşturmaları beklenmektedir. Bu etkinlikler Kütahya Merkez İlçede düşük düzey sosyo-ekonomik özelliklerde bir ilkokulda öğrenim gören 13 kız, 10 erkek öğrenciden oluşan toplam 23 üçüncü sınıf öğrencisine uygulanmış ve süreç araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma modelinde tasarlanmıştır. Veri toplama aracı olarak video kaydı ve gözlem formu kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler tablolara dönüştürülerek sunulmuş ve betimlenmiştir. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre öğrencilerin 3D kalem yazıcıları kullanabildikleri, geometrik cisimlerden küp, kare prizma ve dikdörtgen prizmayı tasarlayabildikleri gözlemlendi. İlkokul matematik dersinde uygun teknolojik araçların kullanılması soyut konuların somutlaştırılması açısından önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: 3D kalem, geometri, ilkokul, matematik öğretimi

İLKOKUL 3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÖRT İŞLEM SEMBOLLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör.Dr. Halil ÖNAL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, halional@mehmetakif.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Alper YORULMAZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, alperyorulmaz07@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkokul 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin dört işlem sembollerini nasıl anlamlandırdıklarını belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 32 ilkokul 3. sınıf öğrencisi ve 30 ilkokul 4. sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 62 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından hazırlanan dört işlem sembollerine ilişkin çalışma yaprakları kullanılmıştır. Sınıf öğretmenleri tarafından bir ders saati süresince çalışma yaprakları öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmada toplanan veriler nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi metodu kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, 3. sınıf öğrencileri toplama sembolünü en yüksek yük değerleri bakımından “artı işareti”, “toplama işareti”, “sayılarda kullandığımız toplama işlemi”, çıkarma sembolünü; “çıkarma işareti”, “bir şeyleri çıkarmak için kullanılır”, “azalmak”, çarpma sembolünü; “çarpma işareti”, “çarpı işareti”, “bir şeyleri çarpmak için kullanılır”, bölme sembolünü; “bölme işareti”, “bir sayıyı bir sayıya bölerken kullanırız”, “paylaştırmak” ve “bölmede kullanılır” eşittir sembolünü; “eşittir işareti”, “sonucu bulmak için kullanılır”, “sayıların yanına konulur” şeklinde ifade etmişlerdir. İlkokul 4. sınıf öğrencileri toplama sembolünü; “toplama işareti”, “artı işareti”, “sayıların artmasını sağlayan semboldür”, çıkarma sembolünü; “eksi işareti”, “çıkarma işareti”, “çıkarmak”, çarpma sembolünü; “çarpma işareti”, “çarpı işareti”, “çarpma işleminde kullanılır”, bölme sembolünü; “bölme işareti”, “bir şeyi kaç bölebileceğimizi gösterir, “paylaştırmak”, eşittir sembolünü; “eşittir işareti”, “sonucu bulmak için kullanılır”, “soruların karşısına yazılan işaret” olarak belirtmişlerdir. Araştırma ilkokul üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin dört işleme ilişkin kullandıkları sembollerini anlamına uygun bir şekilde kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Dört işlem, ilkokul, matematik, semboller

İLKOKUL 4.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK KAYGI DÜZEYLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Galip GENÇ, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, galipgencc@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Aylin YAZICIOĞLU, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
aylinyazicioglu20@hotmail.com

ÖZET

İlkokul dönemi öğrencilerin matematiksel becerilerinin temelini oluşturulduğu kritik dönemlerden biridir. İlkokul kademesinde sayılar ve işlemler, geometri, ölçme ve veri işleme öğrenme alanları yer almaktadır. Bu dönemde içinde öğrencilerin matematik dersiyle ilgili yaşayabilecekleri matematik kaygıları başarılarını etkileyebilmektedir. Bu nedenle çalışmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin cinsiyet, başarı ve başarı notu değişkenleri ile matematik kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek olarak belirlenmiştir. Çalışmada yöntem olarak tarama modeli seçilmiştir. Araştırmanın örneklem grubunu 2018-2019 öğretim yılı I. yarısında Balıkesir/ Altıeylül İlçesi'ndeki 4 devlet ilkokulunda öğrenim gören 391 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak çalışma grubuna "Mutlu & Söylemez (2018)" tarafından ilkokul 3. ve 4. sınıf öğrencileri için geliştirilen matematik kaygı ölçeği uygulanmıştır. 13 maddeden oluşan ölçek "katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum" şeklinde olup 3'lü likert tipinde hazırlanmıştır. 13 maddenin 8'i olumsuz 5 maddesi olumlu maddedir. Çalışmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde non-parametrik testlerden Mann-Whitney-U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında; öğrencilerin matematik kaygı düzeyleri ile cinsiyet ve yaş değişkenleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin matematik başarı notu ile matematik kaygı düzeyleri arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür. Öğrencilerin matematik kaygı düzeyleri farklı grup ve değişkenlerle ele alınabilir ya da ilkokul öğrencilerinin matematik kaygı düzeylerinin nedenlerinin neler olduğu üzerine derinlemesine inceleyen nitel çalışmalar yapılabilir.

Anahtar sözcükler: Dördüncü sınıf öğrencisi, kaygı, matematik kaygısı

İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİSİNİN MOBİL OYUN YARDIMI İLE MATEMATİK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Öğretmen Selma BAŞ, Çukurova Üniversitesi, selmabas@gmail.com
Doktora Öğrencisi Hakan ULUM, Çukurova Üniversitesi, hakanulum@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmada ilkokul dördüncü sınıfa devam eden bir kaynaştırma öğrencisinin matematik becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Öğrencinin araştırmaya dahil edilmesinde kaynaştırma öğrencisi olması şartı aranmıştır. Araştırma kapsamında öğrencinin matematik seviyesini belirlemek için ön test yapılmış ve öğrencinin birinci sınıf seviyesinde matematik becerilerine sahip olduğu tespit edilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen kazanım testleri ve görüşme formu kullanılmıştır. Öğrencinin rakamları okuma, yazma, tanıma; ritmik sayma, tek basamaklı sayılarla eldesiz toplama yapma gibi temel matematik becerilerine sahip olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencinin düzeyi, ilgisi ve güncel matematik öğretim programında yer alan birinci sınıf kazanımları dikkate alınarak plan oluşturulmuştur. 28 saatlik bir süreyi kapsayan, her oturumun bir saat sürdüğü bu plan 7 hafta devam etmiştir. İlk 14 saatin sonrasında da ara değerlendirme yapılmıştır. Ara değerlendirme sonuçları eylem planının sürdürülmesini işaret etmiştir. Kazanım temelli oluşturulan bu planı uygulama sürecinde mobil oyun teknolojisinde yararlanılmıştır. Araştırmacılarından biri öğrencinin sınıf öğretmenidir. Araştırmacı öğrenci ile birebir ilgilenirken, mobil oyun araştırmacı gözetiminde kullanılmıştır. Kullanılan mobil oyundaki etkinliklerin kazanımlar ile örtüştüğü tespit edilmiştir. Çalışmanın sonunda araştırmacılar tarafından son test yapılmıştır. Yapılan ilk değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirme puanları arasında önemli ölçüde artış gözlenmiştir. Değerlendirme sonuçlarına göre öğrencinin hedeflenen temel matematik becerilerini yüksek oranda kazandığı tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Eylem araştırması, ilkokul, kaynaştırma, mobil oyun, teknoloji

İLKOKUL MATEMATİK DERSLERİNDE ZEKÂ OYUNLARI ETKİNLİKLERİNİN UYGULANMASI

Öğretmen Burhanettin ESEN, Akdeniz Hürriyet İlkokulu- Mersin, byesen33@gmail.com

ÖZET

Günümüzde öğrencilerimizde beklenen becerilerin başında gelen problem çözme, analitik düşünme, yaratıcılık, işbirliği, eleştirel düşünme ve algoritmik düşünme gibi becerilere ihtiyaç duymaktadır. Bu becerilerin kazandırılmasında öğretim yöntem teknikler kullanılarak, programlardaki konu, kazanım ve etkinliklerin öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenme etkinlikleri ve öğrenci merkezli yöntem ve uygulamalar ile sağlanmaya çalışılmaktadır. Ancak bunun yeterli seviyelerde olsa dahi, farklı etkinlik ve uygulamalar ile öğrenme sürecine katkı sağlama gereklidir. Bu doğrultuda öğretmenler tarafından öğrencilerin yaş ve gelişim öğrenme düzeylerine uygun olarak belirlenecek zeka oyunları uygulanabilir. Milli Eğitim Bakanlığının ilkökul Matematik öğretim programı incelendiğinde; problem çözme, strateji geliştirme, akıl yürütme, sorgulama, eleştirme, analiz-sentez yapma, yorumlama ve değerlendirme gibi öğrenme becerilerine vurgu yapılmaktadır. Ayrıca çalışmaları 2012 yılında başlayan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Zeka Oyunları Dersi (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı 2013–2014 öğretim yılından itibaren yenilenerek 5. ve 6'ncı sınıflardan başlanarak kademeli olarak uygulanmaya başlanan program da incelendiğinde Zeka Oyunları Eğitiminin Genel Amacı "Zekâ oyunları dersinde öğrencilerin zekâ potansiyellerini tanıması ve geliştirmesi, problemler karşısında farklı ve özgün stratejiler geliştirmesi, hızlı ve doğru karar vermesi, sistematik bir düşünce yapısı geliştirmesi, zekâ oyunları kapsamında bireysel, takım halinde ve rekabet ortamında çalışma becerileri geliştirmesi ve problem çözmeye yönelik olumlu bir tutum geliştirmesi amaçlanmaktadır" şeklinde açıklanmaktadır (MEB, 2013). Zekâ Oyunları dersi öğretim programının odağında öğrencilerin problem çözme, iletişim, akıl yürütme, öz düzenleme ve psikomotor becerileri ile duyuşsal özelliklerinin geliştirilmesi vardır (Ulusoy, Saygı ve Umay, 2017: 281-282) Bu çalışmada ilkökul matematik derslerinde akıl oyunlarının nasıl kullanılacağını, bu oyunların 2. sınıf ilkökul düzeyindeki öğrencilerin hangi becerileri kazanmalarına katkı sağlayacağı ve 2. sınıf matematik dersinin bazı konularına entegre edilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda Mangala, Abc bağlama ve Kendoku gibi oyunların matematik derslerinde nasıl kullanılabileceği ve öğrencilere sağlayacağı kazanımlar ele alınmıştır. Örneğin, Mangala oyunu ile şu kazanımlar ele alınmıştır. Tek ve çift doğal sayıları kavrar. Tek ve çift doğal sayıların toplamlarını model üzerinde inceleyerek toplamların tek mi çift mi olduğunu ifade eder. İki sayının toplamını tahmin eder ve tahminini işlem sonucuyla karşılaştırır. Çalışmamızda deneysel yöntem kullandık. İkişer deney ve kontrol grubu oluşturularak çalışma yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: İlkokul matematik müfredatı, matematik ders kazanımları, oyun, zeka oyunları, zeka oyunları dersi

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİKTE DÖRT İŞLEM SEMBOLLERİNE İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ BELİRLENMESİ

Öğretmen Hasret KABARAN, Özel Muğla TAÇ Okulları, hasretkabaran@gmail.com
Arş.Gör. Güler GÖÇEN KABARAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulergocen@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin matematikte dört işlem sembollerine ilişkin bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi ile belirlenmesidir. Bu doğrultuda ilkokul öğrencilerin artı (+), eksi (-), çarpı (x), bölü (÷) ve eşittir (=) kavramlarına ilişkin bilişsel yapıları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma, nicel araştırma desenlerinden tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Muğla ili Marmaris ilçesine bağlı özel bir ilkokulda öğrenim görmekte olan toplam 115 üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örneklem türü kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Verilerin analizi için kelime ilişkilendirme testinde anahtar kavramlara verilen cevap kelimeler ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Hangi anahtar kavrama hangi kelime veya kavramların kaç kez tekrarlandığını gösteren ayrıntılı frekans tablosu hazırlanmıştır. Bu frekans tablosundan yararlanılarak kavram ağı oluşturulmuştur. Kavram ağı oluşturma işleminde kesme noktası tekniği kullanılmıştır. Kesme noktası tekniği kullanılarak oluşturulan kavram ağları yardımıyla kavramlar arasındaki ilişkilendirmelere ve yeni üretilen kelimelere bakılarak veriler yorumlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre beş farklı kavram ağı oluşturulmuştur. Araştırmada oluşturulan kavram ağları ile kavramlar arasında nasıl bağlantılar kurulduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin en fazla çarpı anahtar kavramıyla kelime ilişkilendirdikleri; en az ise eşittir anahtar kavramıyla kelime ilişkilendirdikleri görülmüştür. Bu durum öğrencilerin eşittir sembolüne ilişkin kavrayışlarının diğer sembollere göre düşük olduğunu göstermektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Bilişsel yapı, ilkokul, kelime ilişkilendirme testi, matematikte dört işlem

MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE ARGÜMANTASYON TABANLI ÖĞRENME YAKLAŞIMI UYGULAMASI: İLKOKUL İKİNCİ SINIF ÖRNEĞİ

Öğretmen Kemal ÖZDEMİR, Kütahya Şehitler İlkokulu, kemalzdmr@yahoo.com
Doç.Dr. Özlem DOĞAN TEMUR, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ozlemtemur@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Sedat TURGUT, Bartın Üniversitesi, sdturgut42@hotmail.com

ÖZET

Matematiksel olarak konuşma, tartışma ve hareket etme öğrencilerin matematiği söylemsel aktivitelerle öğrenmelerini sağlar. Argümantasyon tabanlı öğrenme, öğrencilerin bireysel olarak veya grup şeklinde bir hipotez ortaya atma ya da verilen bir matematiksel ifadeyi ispatlama sürecini kapsar. Bu süreç akıl yürütme, varsayımda bulunma, başkalarının görüşlerine başvurma, matematiksel fikirleri temsil etme ve matematiksel ifadeleri analiz etme gibi adımlar içerir. Bu nedenle argümantasyona dayalı sınıf içi uygulamalar öğrencilerin matematiksel beceriler kazanmalarına katkı sağlar. Bu çalışmada argümantasyona dayalı matematik öğretimi sürecinde ilkökul öğrencilerinin ve sınıf öğretmenin deneyimlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmada temel nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını 2019-2020 eğitim öğretim yılı birinci yarısında Kütahya il merkezinde bulunan bir ilkökullün aynı sınıfında öğrenim gören yedi kız ve dokuz erkek olmak üzere toplam on altı ikinci sınıf öğrencisi ve bu sınıfta öğretim yapan bir sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında ilkökul ikinci sınıf seviyesine uygun bir problem kullanılmıştır. Uygulama esnasında öğrenci sayıları eşit olacak şekilde rastgele gruplar oluşturulmuştur. Öğrencilerden problemin çözümüne yönelik iddialar sunmaları ve sunacakları iddiaları kanıtlamaları istenmiştir. Uygulama sürecinin tamamı kamera ile kayıt altına alınmıştır. Uygulama sonunda öğrencilerin öğretmen ile ve kendi aralarında geçen konuşmalar kamera kayıtlarına dayalı olarak yazıya geçirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin problem çözme sürecinde kullandıkları çalışma kâğıtları toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin problemin çözümüne yönelik iddialar ortaya attıkları ve bu iddialarını kanıtlayacak gerekçeler gösterebildikleri görülmüştür. Fakat bunu yaparken grup içinde öne çıkan öğrenciye (lider) göre hareket etmişlerdir. Bireysel olarak farklı bir gerekçe belirten öğrencinin gerekçesi grup üyelerince tartışılmak yerine doğrudan reddedilmiştir. Öğretmen bu duruma müdahale ederek farklı gerekçelerin dikkate alınması için tartışma ortamı yaratmıştır. Tartışmanın argümantasyon tabanlı öğrenmenin doğasına uygun bir şekilde yürütülmesi için gruba rehberlik eden öğretmenin bazı durumlarda yetersiz kaldığı gözlemlenmiştir. Tartışma sonucunda öğrencilerin farklı gerekçeleri kabul ettikleri görülmüştür. Bu durumun öğrencilerin akıl yürütme, sorgulama, argüman oluşturma, kendi fikrini ifade etme ve başkalarının fikirlerini analiz etme ve değerlendirme gibi etkili bir matematik öğretimi için gerekli beceriler geliştirmelerine fırsat sunduğu söylenebilir. Dolayısıyla sınıf öğretmenlerinin matematik öğretirken argümantasyon tabanlı öğrenmeyi derslerinin bir parçası haline getirmeleri gerektiği söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Argümantasyon, ilkökul, matematik öğretimi, problem çözme.

MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL TEKNOLOJİ KULLANIMININ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Doç.Dr. Veli TOPTAŞ, Kırıkkale Üniversitesi, vtoptas@gmail.com
Doktora Öğrencisi Feyyaz ÖZTOP, Gazi Üniversitesi, feyyazoztop@gmail.com

ÖZET

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen baş döndürücü gelişme ve değişimler hayatın her alanını olduğu gibi eğitim alanını da etkilemiştir. Bilginin dijital ortamlara taşınmasıyla birlikte okullarda dijital araçlar etkin olarak kullanılmaya başlanmıştır. Soyutu somutlaştırması, görsel / işitsel olarak öğrenme ortamlarını zenginleştirilmesi gibi birçok faydasından dolayı ilkokul matematik derslerinde de dijital araçlar yaygın olarak kullanılmaktadır. Dijital araçların ilkokul matematik derslerinde kullanımının yaygınlaşmasıyla beraber bu konu üzerine yapılan bilimsel çalışmaların sayısı da artmıştır. Yapılan farklı çalışmalarda ise farklı sonuçlarla karşılaşılmakta dijital teknolojilerin matematik başarısı üzerindeki etkililiğine dair genel bir kanıya varmakta güçlük çekilmektedir. Dolayısıyla dijital teknolojilerin ilkokul matematik derslerindeki öğrenci başarısı üzerindeki genel etkisinin belirlenmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda araştırmada matematik öğretiminde dijital teknoloji kullanımının ilkokul öğrencilerinin akademik başarılarına etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada deneysel çalışmaların sonuçlarının birleştirilmesine dayanan meta-analiz yöntemine başvurulmuştur. Araştırmanın verileri belirlenen ölçütlere uyan 16 lisansüstü tez üzerinden elde edilmiştir. Bu çalışmalardan 18 etki büyüklüğü değeri hesaplanmıştır. Verilerin analizinde Comprehensive Meta Analysis (CMA) programından faydalanılmıştır. Etki büyüklükleri hesaplanırken Hedges's g katsayısı kullanılmış ve güven düzeyi ise %95 olarak kabul edilmiştir. Rastgele etkiler modeline göre gerçekleştirilen analiz sonucunda genel etki büyüklüğü değeri 0,671 olarak bulunmuştur. Buna göre matematik öğretiminde dijital teknoloji kullanımının ilkokul öğrencilerinin akademik başarısını olumlu yönde ve orta düzeyde etkilediği söylenebilir. Ayrıca analizler sonucunda etki büyüklükleri arasında yayın yılı, yayın türü, sınıf düzeyi ve örneklem büyüklüğü değişkenlerine göre anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Dijital teknoloji, ilkokul, matematik öğretimi, meta-analiz

ÖĞRENCİ VELİSİ MATEMATİK DERSİNDEN NE BEKLİYOR?

Arş.Gör.Dr. Alper YORULMAZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, alperyorulmaz07@gmail.com
Öğretmen Hümeysra UYSAL, Özel Muğla TAÇ Okulları, humeyrauysal11@gmail.com

ÖZET

Eğitim süreçlerine ailenin katılımı akademik başarının artmasında, olumlu davranışların ve duyguların gelişmesinde önemlidir. Öğrencilerin velisinin matematik dersine yönelik bilinç ve farkındalıklarının yüksek olması öğrencinin akademik başarısını da arttıracaktır. Bu sebepten dolayı velilerin matematik dersine yönelik beklentilerini dikkate almak öğrencinin matematik dersinde akademik başarısını yükseltmek için önem arz etmektedir. Buradan hareketle çalışmanın amacı, ilkökul birinci sınıfta öğrencisi olan velilerin matematik dersine yönelik beklentilerini belirlemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan durum çalışması ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında Muğla'nın Menteşe ilçesinde bulunan bir özel okuldaki 20 ilkökul birinci sınıf öğrenci velisi oluşturmuştur. Katılımcıların altısı erkek, on dördü kadındır ve yaşları 30 – 45 arasında değişmektedir. Çalışma grubunda bulunan birinci sınıf öğrenci velilerine, araştırmacılar tarafından hazırlanan ve uzman görüşleri alınan yedi açık uçlu soru yöneltilmiştir. Birinci sınıf öğrenci velilerine yöneltilen sorular; matematik dersinden, öğretmenden ve okuldan beklentiye, matematik dersinde kullanılması gereken materyallere, matematik dersinde kazanılması gereken becerilere, matematik dersinin neden gerekli olduğuna, matematik öğretimindeki sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkindir. Verilerin analizinde, betimsel analizden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre veliler; matematik dersini öğrencilerin sevmesini ve gerçek hayatta bu bilgileri kullanabilmesini, öğretmenden matematik dersini öğrenciye sevdirmesini, okuldan ise matematiğe yönelik gerekli araç gerece sahip olmasını ve matematiği sevdirecek öğrenme ortamının oluşmasına katkı sağlamasını beklemektedir. Ayrıca veliler öğrencinin problem çözme becerisini ve zihinden işlem yapabilme becerisini kazanmasını istemektedirler. Matematik dersinde eğitim öğretim materyali konusunda ise öğretmenine güvendiğini, onun uygun materyali seçeceğini ve konuya uygun materyal kullanılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Veliler matematik dersinin gerçek hayatta da başarı getireceğini, matematik öğretimi ile ilgili en büyük sorunun matematiğin zor olduğuna karşı ön yargı olduğu dile getirmişlerdir. Matematik dersine ilişkin oluşan bu ön yargının matematik öğretiminin eğlenceli hale getirerek ve öğrencinin ilgisini çekecek farklı yöntemlerle çözülebileceğini ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Beklenti, ilkökul, matematik dersi, öğrenci, veli

RİTMİK SAYMALAR DESTEĞİYLE ÇARPMA VE BÖLME İŞLEMİNİN KOLAY VE KALICI OLARAK ÖĞRETİLMESİ.

Öğretmen Osman NESİL, osmannesil@hotmail.com

Öğretmen Emine GEDİK, Cumhuriyet ilkokulu Bağcılar/İstanbul, iklimler14@hotmail.com

Öğretmen Yusuf İNAL, Mustafa Kemal İlkokulu Bahçelievler İstanbul, yinal77@hotmail.com

ÖZET

İlk aşamada öğrencilere ikişerli ritmik saymalar öğretilir. Her öğrenciye 2 den başlayarak 20 ye kadar ritmik saydırılır. Toplamadan faydalanılır. Daha sonra her öğrenciye 20 den geriye doğru saydırılır. Çıkarmadan faydalanılır. Devamında verilen sayıdan ileri geri saydırılır. Önceki ve sonraki ritmik sayı buldurulur. Bu çalışma sınıfta her öğrenci başarana kadar devam eder. İkişerli ritmik saymada bu düzey yakalanmadan üçerli ritmik saymaya geçilmez. Üçerli ritmik saymaya geçilince öğrencilere ikişerli ritmik saymada yaptıklarımız anımsatılır. Aynı uygulamaları üçerli ritmik saymada da yapacağız denilir. Öğrenciler üçerli ve dörderli ritmik saymada ritmik sayma ve ileri geri sayma verilen sayıdan ileriye geriye sayma ve önceki sonraki ritmik sayıyı bulma çalışmasında ustalaşırlar. Bir sonrasında ikişerli ve üçerli dörderli ritmik sayma karışık çalışılır. Bundan sonra ritmik sayma ve çarpma ilişkisi sezdirilir. Önce ikişerli çarpma ritmik saymalar vasıtasıyla öğretilir. Sonra geriye doğru sayılır. Devamında çarpmanın değişme özelliğine göre değişme yapılarak saydırılır. Verilen sayıdan sonra gelen çarpma sorulur. Öndeki ve sondaki çarpma sorulur. Karışık sorulur. Öğrencilere verilmeyen çarpan sorulur. Örneğin 2'yi kaç ile çarparsak 14 yapar. 3 ü kaç ile çarparsam 27 yapar, vb. Bu çalışmalarda tüm öğrenciler aynı düzeye gelinceye kadar üçerli çarpmaya geçilmez. 2 şerli üçerli dörderli çarpmalarda sırasıyla ritmik çarpma ve değişme özelliğine göre çarpmadan sonra verilmeyen çarpanı bulma çalışması yapılır. Diğer sayıların sezilmesi sağlanır. Daha sonraki aşamada bölme öğretilirken çarpmadan yararlanılarak verilmeyen çarpanı bulma çalışmasıyla bölen sayı bulunması kolay olur. Örneğin, 36'yı 4'e bölme işleminde, 4'ü kaç ile çarparsak 36 eder sorusunun yanıtı bize böleni buldurur. Matematik ders kitaplarında önerilen çıkarmadan faydalanarak bölen bulma tekniği öğrenciye göre değildir. Uygulamada çarpmadan yararlanmak daha kolay olmaktadır. Matematikte 6,7,8,9 ile yapılan çalışmalara ek zaman harcamaya gerek yoktur. 2,3,4 ile yapılan çarpma işlemleri çarpmanın değişme özelliğine göre de öğretilirse zaten bu sayıların çarpması da öğretilmiş olur. Örneğin 3x7 aynı zamanda 7x3 tür. 5'lerin çarpması kolay öğrenilir. 5'lerden sonra 6x7, 6x8, 6x9, 7x8, 7x9, 8x9 öğretilmesi yeterlidir. Birçok branş öğretmenin bunu farketmediğini ve öğrencilere 6'şarlı 7'şerli 8'erli 9'arlı çarpma ezberlettiğini gördüm. Bu çalışma uygulanmıştır ve %100 başarılı olmuştur. Öğrencide sayılar karşısında kıvrak bir zeka oluşturmuştur.

Anahtar sözcükler: Bölme, çarpma, ilişkisi, ritmik, sayma

SECOND GRADE STUDENTS' INTUITIVE MODELS OF DIVISION

Arş.Gör. Semanur KANDİL, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, semanur.kandil@gmail.com

ÖZET

Division is introduced in Turkey right after instruction of multiplication in the second grade as in many countries (MoNE, 2018). Although it is suggested that multiplication and division should be introduced together by using multiple models (Confrey et al., 2012, Sherin & Fuson, 2015), division is taught as if it is a new concept or operation. Moreover, several studies emphasized the importance of childrens development of mathematical concepts and processes as the evidence of childrens informal or intuitive strategies (Mulligan, 1992). Related studies have indicated that children can solve variety of problems by using informal strategies prior to instruction (Kouba, 1989, Mulligan, 1992). Even after formal instruction, students may continue to use these informal strategies (Fischbein, Deri, Nello & Merino, 1985; Hart, 1981). After students experience formal instruction, they may not link their prior strategies to those encouraged by instruction (Mulligan, 1992). In this sense, it is believed that these informal strategies may play a crucial role to construct formal instruction on. Through this idea, the purpose of this study is to investigate second grade students' informal strategies while solving partitive and quotitive division problems. Through this purpose, we aimed to answer the following research question: -Which intuitive models do second grade students use while solving division word problems? The participants were six second-grade students enrolled in a public elementary school in Ankara. At the time of the data collection, students learnt multiplication and solving one-step word problems on multiplication. Data were collected through one-to-one semi-structured interviews. During interviews, students were given paper and pencil to solve the following problems (Mulligan & Mitchelmore, 1997): "Six drinks were shared equally among 3 children. How many drinks did they each have? (Partition Problem) Twelve marbles are shared equally among the children. If each had 3 marbles, how many children were there? (Measurement Problem)" Students were expected to solve the problems via using alternative strategies and intuitive models. While analyzing the data, we used coding and clustering methods (Miles & Huberman, 1994). Students' strategies were coded as direct counting (DC), repeated subtraction (RS), repeated addition (RA), and multiplicative operation (MO) based on their approaches. Findings revealed that five students could solve partition problem, while all the six students could solve the measurement problem. While solving partition problem, all four intuitive models were observed as direct counting (two students), repeated subtraction (two students), repeated addition (one student), and multiplicative operation (one student). However, while solving measurement problem, students used only repeated subtraction (one student) and repeated addition (five students). All in all, we can conclude that students used various strategies and could find the correct solution. This might stem from the real life context of the problems and their prior knowledge of equal group concept they developed while learning multiplication. It can be claimed that students have rich informal knowledge of division so that teachers can help them to link these strategies to formal division instruction.

Anahtar sözcükler: Division, intuitive models, second grade students

SECOND GRADE STUDENTS' SOLUTION STRATEGIES WHILE SOLVING TWO-STEP MULTIPLICATION WORD PROBLEMS

Arş.Gör. Semanur KANDİL, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, semanur.kandil@gmail.com
Prof.Dr. Mine İŞIKSAL-BOSTAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, misiksal@metu.edu.tr

ÖZET

When students learn an operation, they start by solving one-step word problem. As long as students understand the context and relationships involved in a one-step problem, they have only to choose the appropriate arithmetic operation (Quintero, 1983). On the other hand, multi-step word problems include heavier cognitive demand than one-step problems since besides choosing the operations to apply, students have to plan and organize the order of operations and identify the pair of numbers to apply the operations (Lopez & Sullivan, 1992, Quintero, 1983). In Turkey, students deal with one-step problems when they learn a new operation and two-step problems in the following years (MoNE, 2018). However, in the accessible literature, there is no argument that students cannot solve two-step problems once they learn the related operation. On the contrary, it is claimed that students can generate strategy to solve as long as the problems are set in familiar context (Caldwell & Goldin, 1987, Lopez & Sullivan, 1992, Mulligan & Mitchelmore, 1997, Quintero, 1983). Through this idea, the purpose of this study is to investigate second grade students' performance when solving two-step problems where these students have just solved one-step problems of a given structure. Through this purpose, we aimed to answer the following research question: -Which strategies do second grade students use to solve two-step multiplication word problems? The participants were nine second-grade students enrolled in a public elementary school in Ankara. At the time of the data collection, students learnt multiplication and solving one-step word problems on multiplication. Data were collected through one-to-one semi-structured interviews. During interviews, students were given paper and pencil to solve the following problem: "In the garden of my grandfather, there are 4 trees and 3 birds nests on each three. In each birds nest, there are two eggs. Totally, how many eggs are there in the garden?" Students were expected to find the number of eggs via using alternative strategies and intuitive models. While analyzing the data, we used coding and clustering methods (Miles & Huberman, 1994). Students' strategies were coded as direct counting, repeated addition, and multiplication based on their approaches. Findings revealed that two students directly applied repeated addition and multiplication in order to calculate the number of eggs. Other seven students used pictures like trees, bird's nests and eggs to decide on which operation should be used to find the total number of eggs. After examining the pictures, four of these seven students used multiplication operation while two of them used repeated addition to solve the problem. On the other hand, one of them used repeated addition and multiplication. All in all, we can conclude that all the students used various strategies and could find the correct solution. They also applied multiple representations of visual models, real life context and symbolic representation (Van de Walle, Karp, & Bay-Williams, 2012) while solving the problem. It can be claimed that students could be encouraged to use multiple representations and various intuitive models to solve multi-step problems after they learn the given operation conceptually.

Anahtar sözcükler: Multiplication, Second Grade Students, Two-Step Word Problem

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BÖLME İŞLEMİ İLE İLGİLİ PROBLEMLERİ KURMA VE SINIFLANDIRMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör.Dr. Sümeyra DOĞAN COŞKUN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, s-dogan@ogu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Emre EV ÇİMEN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, evcimen@ogu.edu.tr

ÖZET

İçinde bulunduğumuz çağda, bireyin sadece var olan bilgisini kullanması yeterli olmayıp, var olan bilgisini kullanarak yeni bilgiler üretmesi de gerekmektedir. Aksi takdirde, bireyin değişen ihtiyaçları giderebilmesi ya da yaşanan değişim ve gelişimlere ayak uydurabilmesi mümkün olmamaktadır. Bu ihtiyaçları giderme, değişim ve gelişimlere ayak uydurabilme gereksiniminden doğan matematiğin, içinde bulunduğumuz çağdaki önemi her geçen gün artmaktadır. Bu süreçte matematiğin kalbi olarak kabul edilen problem kurma becerisinin ise önemi yadsınamaz (National Council of Teachers of Mathematics [NCTM], 2000). Nitekim Abu-Elwan (2002), problem kurmanın matematik ile günlük yaşam arasında ilişki kurarak, öğrencilerin matematiksel düşünme becerilerini geliştirdiğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda, son yıllarda öğretim programlarında öğrencilerin verilen problemleri çözme ve doğru sonuçlar elde etme becerilerini geliştirme amacına ek olarak özgün yeni problemler oluşturmayı ifade eden problem kurma becerilerinin geliştirilmesine de önem verildiği görülmektedir. Problem kurma becerisinin matematik dersi öğretim sürecine aktarılmasında en kritik role sahip olan kişi şüphesiz öğretmenlerdir. Öğretmenlerin problem kurma deneyimlerinin olmaması, öğrencilerin bu süreci deneyimlemelerini ve dolayısıyla problem kurma becerilerini geliştirmelerini engelleyebilmektedir. Bunu önlemek için ise, öğretmen adaylarının üniversite eğitim sürecinden itibaren problem kurma konusunda bilgi, beceri ve deneyim sahibi olmaları ve bu becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının bölme işlemine uygun problem kurma becerileri ile verilen bölme işlemi problemlerini sınıflandırma becerilerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmış olup, çalışma grubunu, 2018-2019 akademik yılı bahar döneminde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi programında öğrenim gören 13 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının seçilmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Temel Matematik 1-2 ve Matematik Öğretimi I derslerini başarı ile tamamlamış ve Matematik Öğretimi II dersine kayıtlı olan öğretmen adayları ile yürütülen bu araştırma iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada Stoyanova ve Ellerton'un (1996) sınıflaması kullanılarak hazırlanmış problem kurma testi kullanılmıştır. Serbest/yapılandırılmamış ve yarı-yapılandırılmış birer durumun yer aldığı test ile öğretmen adaylarının ilgili durumlara uygun birer problem kurmaları istenmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında ise, öğretmen adaylarından bölme işlemi ile ilgili 12 problemi sınıflandırmaları istenmiştir. Öğretmen adaylarının kurdukları problemler, betimsel analize tabi tutulmuştur. Öğretmen adaylarının serbest duruma uygun kurdukları problemler incelendiğinde öğretmen adaylarının tamamının kalansız bölme işlemi gerektiren problem durumları kurdukları görülmüştür. Serbest ve yarı yapılandırılmış duruma uygun kurulan problemler, bölme işleminin anlamları dikkate alınarak analiz edildiğinde ise, bir öğretmen adayı dışında bütün öğretmen adaylarının eşit paylaşım anlamına odaklanan problemler kurduğu ve bir kısmının ise kurdukları problemlerde eşit paylaşım vurgusu yapmadıkları görülmüştür. Öğretmen adaylarının yarı-yapılandırılmış durum için kurdukları problemler, kalana göre incelendiğinde 2 problemin kalanlı bölünemez, 11 problemin ise kalanlı bölünebilir olduğu görülmüştür. Çalışmanın ikinci aşamasını oluşturan problemleri sınıflama aşamasında ise, öğretmen adaylarının çoğunluğunun anlama göre sınıflama yaptıkları, bir kısmının ise kalana göre sınıflama yaptıkları belirlenmiştir. Anlama göre sınıflama yapan öğretmen adaylarının bölme işleminin kayıp çarpan ve eşit paylaşım anlamına odaklanan problemleri, ölçme anlamına odaklanan problemlere kıyasla daha doğru belirleyebildikleri görülmüştür. Kalana göre sınıflama yapan öğretmen adaylarının, kalanın sonuç olduğu problemleri doğru belirleyebildikleri ancak kısmi artırım problemlerini doğru belirleyemedikleri görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Bölme işlemi, öğretmen adayı, problem kurma

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİNDE KULLANDIĞI STRATEJİLERİN İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Esin AKBAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, esakbas@gmail.com
Lisans Öğrencisi Elif POYRAZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, poyraz.elif.ep@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Burçak BOZ YAMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, burcak@mu.edu.tr

ÖZET

Dönüşüm geometrisi uzamsal yeteneği geliştirilen önemli bir geometri konusudur ve objelerin veya şekillerin belirli dönüşümler geçirmesi sonucu ortaya çıkan yeni görünümünü ve dönüşümlerini incelemektedir. Bu dönüşümler cisimlerin ötelenmesi, dönmesi ve yansımalarının alınması şeklinde sıralanabilir. Yansıma, öteleme ve dönme simetrisi doğada birçok oluşumda, sanat eserlerinde ve matematiksel süreçlerin içinde de olmak üzere hemen hemen tüm yaşantımızda yer almaktadır. Bu nedenle öğretilmesi ve incelenmesi önemlidir. Öğrencilerin geometrik düşünme becerisi ilköğretim çağında aldıkları geometri öğretimi ile yakından ilişkilidir. Alınan eğitimin en önemli aktörü ise öğretmendir. Dolayısı ile öğretmenlerin ilgili konuya dair bilgi, beceri ve tutumları öğrencilerin de o konuda donanımlı olabilmelerinin nedenlerindedir. Bu nedenle öğretmenlerin iyi yetişmiş ve gerekli bilgi ile donatılmış olması gerekmektedir. Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının dönüşüm geometrisi konusundaki başarıları ve belirli başarı durumundaki öğretmen adaylarının dönüşüm geometrisi sorularına yaklaşımları kullandıkları stratejiler incelenecektir. Bu amaca yönelik olarak Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde Sınıf Öğretmenliği 3.sınıfta okuyan 37 öğretmen adayı araştırmacının katılımcıları olarak uygunluk örnekleme kapsamında seçilmiştir. Bu öğrencilere başka bir araştırmacı tarafından hazırlanan 20 sorudan oluşan Dönüşüm Geometrisi Başarı Testi kullanılmıştır. Uygulanan testten başarı yüzdeleri oldukça düşük olan 5 soru (soru 3 için %16, Soru 9 için %64, soru 14 için %73, Soru 18 için %45 ve soru 19 için %64) seçilmiştir. Öğretmen adayları 4 kategoride derecelendirilmiştir. Bu derecelendirme 20 sorudan 16 ve üstü doğru yapanlar çok başarılı, 15- 13 tane soruyu doğru cevaplayanlar başarılı, 12-10 tane doğru cevap verenler orta başarılı ve 10 aşağısı doğru cevap verenler başarısız olarak sınıflandırılmıştır. Başarı sıralamasında çok başarılı, başarılı, orta ve başarısız olarak belirlenen 4 öğretmen adayına seçilen 5 soru yeniden yöneltilerek bu sorularda kullandıkları stratejiler ve çözüm yolları incelenmiştir. Yapılan görüşmeler ses kaydına alınmış ve bu ses kaydı sonradan yazıya dökülerek içerik analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğretmen adayların uygulanan testte 20 puan üzerinden $\bar{x}=15,35$ ve $SD=2,5$ olmak üzere orta düzeyde başarılı olduğu söylenebilir. Görüşme yapılan öğretmen adaylarının ortaya koyduğu stratejilere göre ise soruları zihinde canlandırma ve referans nokta/figür seçme en sık başvurdukları strateji olarak ortaya çıkmaktadır.

Anahtar sözcükler: Dönme, dönüşüm geometrisi, öteleme, simetri, sınıf öğretmeni adayı

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK ÖĞRETİMİ DERSİ KAPSAMINDA YÜRÜTTÜKLERİ ETKİNLİK TEMELLİ ÖĞRETİM SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Buket Özüm BÜLBÜL, Celal Bayar Üniversitesi, cbuketozum@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Aysun Nüket ELÇİ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Bölümü, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, aysunnuketelci@hotmail.com

ÖZET

Matematik dersleri kimi zaman kolay anlaşılmayan bir ders olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle ilkökul döneminde matematiğin zor olduğu yönündeki bu algı ortadan kaldırılmazsa, ilerleyen dönemde büyük bir problem olarak tekrar karşımıza çıkabilmektedir. Bu yüzden yapılması gereken en önemli şey ilkökul döneminden itibaren matematik derslerini çocuklara sevdirecek öğretmeye çalışmaktır. Matematiği hem eğlenceli hem de kalıcı öğrenme haline getirmenin en önemli yöntemlerinden biri de etkinlikler aracılığıyla öğretmektir. Etkinlik temelli matematik öğretiminde, matematikte yer alan soyut kavramları somutlaştırmak ve öğretimi daha etkili bir şekilde sürdürmek gerekmektedir (Gürbüz, Çatlıoğlu, Birgin ve Erdem; 2010; Olkun, Toluk Uçar; 2014). Dolayısıyla bu şekilde öğretimde öğrencilerin matematiksel yapılar arasında ilişki kurmasını kolaylaştırarak, matematiksel bilginin inşa edilmesini sağlayan sözel bilgiler görselleştirilmiş olacaktır (Moyer, Bolyard & Spikell, 2002). Öğrencilerin ileriki yıllarda sahip olduğu matematik bilgilerini aktif kullanabilmeleri için, çocukluk dönemindeki matematik algısını sağlam temellere oturtabilmesi gerekir. Bu aşamada etkinlik temelli öğretim gerçekleştirecek olan ilkökul öğretmenlerinin ve hatta öğretmen adaylarının da matematiği öğretme bilgilerinin de sağlam olması gerekir. Dolayısıyla bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının derste uyguladıkları etkinlik temelli öğretim sürecinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda özel durum çalışması yöntemi kapsamında yürütülen çalışmanın verileri 2018-2019 eğitim öğretim yılında Ege’de bulunan bir devlet üniversitesinin sınıf öğretmenliği bölümü 3. Sınıfta öğrenim gören 90 öğrenci ile toplanmıştır. Verilerin toplanma sürecinde öğretmen adaylarından 6’şarlı grup oluşturmaları istenmiştir. Her grup seçtikleri kazanımlara göre etkinlikler tasarlayıp 1 ders saati sürecinde bu etkinliklerini sınıfa uygulamışlardır. Uygulamaya katılmayan adaylar ise yürütülen etkinlikleri “Etkinliğin amacı, Etkinliğin kazanıma uygunluğu, Öğrencilerin aktif katılımı ve Ölçme ve değerlendirme yöntemi” kriterlerine göre puanlama yapmışlardır (Puanlama sistemi en kötü 1 en iyi 5 olacak şekildedir). Yapılan betimsel analizler sonucunda öğretmen adaylarının seçtiği kazanımlar “Basamak değerleri, eşitlik, kesirler, simetri, paydaları eşit kesirler, örüntü, açılar, sütun grafiği, tek ve çift sayılar, toplama, çarpma” şeklinde olduğu gözlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının en iyi “toplamları 20’ye kadar olan sayıları toplar” kazanımına ait etkinlikleri yaptığı ve öğretim sürecini en iyi şekilde yönettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum aslında günlük hayatta sıkça rastlanan toplama işleminin etkinlik temelli yaklaşımda uygulamanın daha kolay olduğu ile ilişkilendirilebilir. Çalışmada yer yer söz konusu kazanımlara yönelik yapılan etkinliklere ait detaylı yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Etkinlik temelli öğretim, matematik öğretimi, öğretim süreci

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK VE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ ÖZYETERLİK İNANÇLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Arş.Gör. Dilara YILMAZ, Kocaeli Üniversitesi, dilara.yilmaz@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının matematik ve ilk okuma yazma öğretimi özyeterlik inançları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırmada yöntem olarak ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Kocaeli, Marmara, Sakarya, Uludağ ve Yıldız Teknik Üniversiteleri Sınıf Eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören tüm öğretmen adayları, örnekleme ise aynı evrenden ölçüt örnekleme yoluyla seçilen 1. ve 4. sınıf 484 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Delican (2016) tarafından geliştirilen İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği ile Enoch ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilen Matematik Öğretimi Yeterlik İnanç Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiksel tekniklerin yanısıra öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının cinsiyet, bölüm tercih sebebi ve sınıf düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla bağımsız grup t-testi; ilk okuma yazma öğretimi ve Matematik öğretimine ilişkin inançları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla ise Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 13.00 kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmeni adaylarının İlk Okuma Yazma öğretimi ve Matematik öğretimi özyeterlik inançlarının yüksek olduğu, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği, 4. sınıf öğrencilerinin Matematik öğretimi özyeterlik inançlarının yüksek olduğu, kendi isteği ile mesleğini seçen sınıf öğretmeni adaylarının Matematik öğretimi özyeterlik inançları daha yüksek olduğu ve ilk okuma yazma öğretimi ile matematik öğretimi öz yeterlik inançları arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayı, ilkokuma yazma, matematik, özyeterlik inancı

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK VE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ ÖZYETERLİK İNANÇLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Arş.Gör. Dilara YILMAZ, Kocaeli Üniversitesi, dilara.yilmaz@kocaeli.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Hakan TURAN, Kocaeli Üniversitesi, hturan@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının matematik ve ilk okuma yazma öğretimi özyeterlik inançları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırmada yöntem olarak ilişkiisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Kocaeli, Marmara, Sakarya, Uludağ ve Yıldız Teknik Üniversiteleri Sınıf Eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören tüm öğretmen adayları, örnekleme ise aynı evrenden ölçüt örnekleme yoluyla seçilen 1. ve 4. sınıf 484 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Delican (2016) tarafından geliştirilen İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği ile Enoch ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilen Matematik Öğretimi Yeterlik İnanç Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiksel tekniklerin yanısıra öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının cinsiyet, bölüm tercih sebebi ve sınıf düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla bağımsız grup t-testi; İlk okuma yazma öğretimi ve Matematik öğretimine ilişkin inançları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla ise Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 13.00 kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmeni adaylarının İlk Okuma Yazma öğretimi ve Matematik öğretimi özyeterlik inançlarının yüksek olduğu, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği, 4. sınıf öğrencilerinin Matematik öğretimi özyeterlik inançlarının yüksek olduğu, kendi isteği ile mesleğini seçen sınıf öğretmeni adaylarının Matematik öğretimi özyeterlik inançları daha yüksek olduğu ve ilk okuma yazma öğretimi ile matematik öğretimi öz yeterlik inançları arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: İlkokuma yazma, matematik, Öğretmen adayı, özyeterlik inancı

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK VE MATEMATİK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK OLUŞTURDUKLARI METAFORLAR

Arş.Gör.Dr. Alper YORULMAZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, alperyorulmaz07@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Halil ÇOKÇALIŞKAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hcokcaliskan@mu.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının matematik ve matematik öğretimine yönelik algılarını oluşturdukları metaforlar aracılığıyla incelemek ve birinci sınıf ile dördüncü sınıf öğretmen adaylarının algılarını karşılaştırmaktır. Araştırmanın modeli, nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseninde bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubuna 2019-2020 akademik yılında bir devlet üniversitesinin Sınıf Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan 40 birinci ve 52 dördüncü sınıf öğrencisi dahil edilmiştir. Veri toplanmasında öğretmen adaylarına “Matematik benzer, çünkü” ve “Matematik öğretimi benzer, çünkü” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Sınıf öğretmeni adayları matematik ve matematik öğretimi hakkında metaforlar geliştirmiş ve bu metaforları gerekçeleri ile açıklamışlardır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlara göre sınıf öğretmeni adayları matematik kavramına yönelik hayat, bulmaca, evren, mantık metaforlarını, matematik öğretimi kavramına yönelik ise yaşam hazırlığı, yemek yapmak, çiçek büyütmek, oyun oynamak, bebek yetiştirme metaforlarını daha çok ifade etmişlerdir. Birinci sınıf ve dördüncü sınıf öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar karşılaştırıldığında matematik kavramı için bulmaca, hayat, evren, karışmış yumak, yapboz ve mantık metaforlarının, matematik öğretimi için ise somutlaştırma, bahçıvan, yemek yapma, çiçek yetiştirme, zihin gücü/hayal farkındalığı metaforlarının her iki grup için de oluşturulan ortak metaforlar olduğu belirlenmiştir. Ayrıca matematik kavramı için birinci sınıf öğretmen adayları en çok bulmaca metaforunu ifade ederken, dördüncü sınıf öğretmen adayları ise hayat metaforunu kullanmışlardır. Matematik öğretimine yönelik metaforlarda da birinci sınıf öğretmen adayları yemek yapma metaforunu, dördüncü sınıf öğretmen adayları yaşam hazırlığı metaforunu en çok ifade etmişlerdir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda hem birinci hem de dördüncü sınıf öğretmen adaylarının matematiği hayatla eş tuttukları fakat aynı zamanda karışık ya da zorlu buldukları söylenebilir. Matematik öğretimi açısından birinci sınıf öğretmen adayları kavrama matematik alanında yetiştirme olarak bakarken, dördüncü sınıf öğretmen adaylarının ise yaşamın her alanında kullanılacak bir yapı olarak bakmaktadırlar.

Anahtar sözcükler: Matematik, matematik öğretimi, metafor, sınıf öğretmeni adayları

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİKSEL MODELLEME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: BÜYÜK AYAK PROBLEMİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Damla KOÇ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, dammlakoc@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Aysun Nüket ELÇİ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Bölümü, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, aysunnuketelci@hotmail.com

ÖZET

Bireylerin değişen dünyaya ayak uydurmak için kendisini sürekli yenilemesi gerekmektedir. Bu yüzden eğitim alanında yapılan yeniliklerin önemi oldukça büyüktür. Verilen eğitimin şekillenmesini sağlayan öğretim programlarının yenilenmesi bu anlamda büyük adımlardan biri olarak kabul edilebilir. Matematiksel modelleme becerisinin yenilenen matematik öğretim programının amaçlarını gerçekleştirmede etkili bir araç olacağı düşünülmektedir. Matematiksel modelleme problemleri matematiğin günlük yaşam ve diğer bilim dalları ile ilişkilendirilmesine imkan sağladığı için matematik dışında tıp, mimarlık, mühendislik gibi diğer alanlarda da uygulamalarına rastlanmaktadır. Matematiksel modelleme problemleri, yapısındaki kesin ve tek sonucunun olmaması, açık uçlu olması ve birden fazla çözüme sahip olması gibi özellikleri ile öğrencilerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin iletişim, matematiksel yetkinlik, dijital yetkinlik ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği gibi yetkinlikleri kazanmasında etkili olacaktır. Matematiksel modelleme problemleri her yaş düzeyindeki öğrencilere uygulanabilir. Matematiksel modellemenin okul öncesi dönemde de uygulamaları bulunmaktadır. Erken yaşlarda matematiksel modelleme uygulamalarına başlanması öğrencinin daha sonraki yaşamını olumlu etkileri olacaktır. Öğrencilerin formal anlamda matematikle tanıştığı ve öğrencileri geleceğe hazırlayacak sınıf öğretmenlerinin dolayısıyla sınıf öğretmeni adaylarının matematiksel modelleme becerilerinin ortaya çıkarılması önemli hale gelmiştir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının matematiksel modelleme becerilerini incelemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri içinde yer alan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışma ilkokulda Temel Matematik dersi kapsamında öğrenim gören sınıf öğretmeni adayları ile yürütülmüştür. Katılımcılar gönüllülük esasına göre belirlenmiştir. Ders kapsamında matematiksel modelleme ile ilgili teorik bilgilendirme yapılmış. Sınıf öğretmeni adaylarının alan yazında yer alan Büyük Ayak Problemi'ne verdikleri çözümler araştırmanın verileri olarak kullanılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda sınıf öğretmeni adaylarının matematiksel modelleme becerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bulgular tablolastırılıp yorumlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Büyük Ayak problemi, matematiksel modelleme, sınıf öğretmeni adayları

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİKSEL PROBLEM ÇÖZMEYE İLİŞKİN İNANÇLARI

Doç.Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, aysederyaisik@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Aysun Nüket ELÇİ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Bölümü, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı , aysunnuketelci@hotmail.com

ÖZET

İlkokulda Matematik öğretimi öğrencilerin günlük yaşamda ihtiyaç duydukları birçok beceriyi kapsamaktadır. Bunlardan biri de problem çözme becerisidir. Öğrencilerde bu becerinin geliştirilmesi için öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının da bu beceriye sahip olması ve en önemlisi bu beceri konusunda kendisine güvenmesi gerekmektedir. Sınıf öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının problem çözmeye kendine güveni ve inancı ile problem çözmeye karşı tutumu oldukça önemlidir. Böylece öğretmenin öğrenme öğretme süreci, alan bilgisi, mesleki bilgi ve becerisinin artacağı düşünülmektedir. Bu durumun da öğrencilerin derse karşı tutumunda ve akademik başarısında etkili bir rol oynayacağı düşünülmektedir. Öğretmen adaylarının öğrenim yaşamları boyunca sahip oldukları inanışları hem bu süreçte hem de mesleki hayatları boyunca değişebilir ya da gelişebilir. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının matematiksel problem çözmeye ilişkin inançlarının belirlenmesidir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın araştırma grubunu bir devlet üniversitesinin Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kloosterman ve Stage (1992) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlama çalışmaları Hacıömeroğlu (2011) tarafından yapılan “Matematiksel Problem Çözmeye İlişkin İnanç Ölçeği” kullanılmıştır. Hacıömeroğlu (2011) tarafından yapılan çalışmada ölçeğin faktör yapısının kabul edilebilir düzeyde olduğu belirlenmiş ve güvenilirliği 0,77 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen verilerle sınıf öğretmeni adaylarının matematiksel problem çözmeye ilişkin inanç düzeyleri ile inanç düzeylerinin demografik özelliklerine göre farklılaşp farklılaşmadığı belirlenmiştir. Sonuçlar tablolastırılıp yorumlanmıştır.

Anahtar sözcükler: İnanç, matematiksel problem çözme, Sınıf öğretmeni adayı

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PARALELKENAR İLE DİKDÖRTGENİN ÇEVRE VE ALANINI BULMAYA DAİR DÜŞÜNCELERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sıtkı ÇEKİRDEKÇİ, Sinop Üniversitesi, cekirdekci-sitki@hotmail.com
Öğretmen Nergiz ÇEKİRDEKÇİ, Atatürk İlkokulu, SİNOP, ngz_18@hotmail.com

ÖZET

Geometri, günlük hayatın her anında ve alanında karşılaşılan bilim dalı olmasına rağmen korku, kaygı gibi olumsuz tutumların beslendiği de bir alandır. Hızarcı (2004) tarafından bireyin düşünmesini, şekilleri zihninde canlandırarak çözüme ulaşmasını sağlayan bir bilim dalı olarak tanımlanan geometri; bireyin düşünmesinde, geometri problemlerini çözmek için geometrik şekiller, kavramlar ve prensipler arasında ilişki kurmayı ön plana alır (Van de Walle, Karp & Bay-Williams, 2007). Geometrik bir şeklin iki ya da üç boyutlu uzayda zihinden oluşturulabilmesi ya da değişik açılardan bakılabilmesi geometrik düşünmenin en önemli bileşenlerinden biridir (Driscoll, 2007). Bu bağlamda, ilkokul matematik dersi öğretim programında geometri kazanımları arasında yer alması nedeniyle okul matematiğinde öğrencilerin en sık karşılaştığı geometrik şekiller olan dörtgenlerin, yapısı itibarıyla kavranması zor bir kavram olan alan (Piaget, 1960) ve çevre hesaplarının incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada sınıf eğitimi birinci sınıf öğrencilerinin paralelkenar ile dikdörtgenin çevreleri ile alanlarını bulmaya dair görüşlerinin bir tür geometrik düşünme olan zihnin geometrik alışkanlıklarından ilişkilendirme ve genelleme bileşenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir devlet üniversitesinin sınıf eğitimi birinci sınıfına devam eden 63 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın veri toplama sürecinde nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında öğretmen adaylarına çevre ve alan ile ilgili toplam üç soru yöneltilmiştir. Elde edilen veriler zihnin geometrik alışkanlıklarının ilişkilendirme ve genelleme bileşenlerine göre incelenecek olup, betimsel analiz tekniğinden yararlanılacaktır. Elde edilen bulguların yorumlanması suretiyle çeşitli sonuçlara ulaşılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Alan, çevre, dikdörtgen, paralelkenar, zihnin geometrik düşünme alışkanlıkları.

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PROBLEM ÇÖZME STRATEJİLERİ HAKKINDA BİLGİ VE KULLANIM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Emine ÖZDEMİR, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi,
eozdemir@balikesir.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Burcu SEZGİNSOY ŞEKER, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi,
sezginsoy@balikesir.edu.tr

ÖZET

Günümüzde okul öncesinden üniversiteye ve hatta daha sonrasına kadar bireylerin bilgiyi ne kadar edinebildiği, üretebildiği ve bu teorik bilgiyi günlük hayatında ne kadar kullanabildiği; toplumu, bilimi ve teknolojiyi ne kadar yönlendirebildiği ile ölçülmektedir. Nitelikli bir eğitim programının “problem çözebilen” bireyler yetiştirmesi beklenir. Eğitim programları, problem çözmeyi bir süreç olarak ele almakta, problem çözme becerilerinin problem çözme stratejilerinin öğrenilmesi yoluyla geliştirilebileceği belirtilmektedir. Ancak ilkökul öğrencilerinin stratejiler hakkında bilgilendirilmeden problem çözme becerilerinin incelenmesi önerilmektedir. Böylece yaratıcı çözümler ortaya koymaları ya da özgün çözümler geliştirmeleri beklenmektedir. Literatür incelendiğinde öğrencilerin bu konuda bir eğitim almamış olmalarına rağmen bazı problem çözme stratejilerini informal olarak kullandıkları ortaya konmaktadır. “Problem çözebilen” bireyler yetiştirmesi beklenen sınıf öğretmeni adaylarının kendilerinin de problem çözme süreci (problemi tanımlama, çözüm planı geliştirme, planı uygulama, çözümün doğruluğunu kontrol etme) hakkında bilgi sahibi olması ve bunu kendi hayatında karşılaştığı problem durumlarına uygulayabilmesi önemli görülmektedir. Bu durumun sınıf öğretmeni adaylarının yetiştireceği öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada şu sorulara yanıt aranmıştır? Sınıf öğretmen adaylarının, problem çözme ile ilgili herhangi bir eğitim verilmeden önce, problem ve problem çözme stratejileri hakkında bilgi düzeyleri nasıldır? Sınıf öğretmen adayları, problem çözme ile ilgili herhangi bir eğitim verilmeden önce, hangi problem çözme stratejilerini etkin olarak kullanabilmektedirler? Nitel araştırma deseninin benimsendiği çalışmaya Balıkesir üniversitesi Necatibey eğitim fakültesinde öğrenim gören sınıf öğretmen adayları katılmıştır. Lisans programında problem çözme stratejileri kullanılarak rutin olmayan problemlerin çözümüne yönelik doğrudan bir ders bulunmamakta, ancak matematik öğretimi dersi kapsamında problem çözümleri yapılmaktadır. Çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerini incelemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formda öğretmen adaylarına problem çözme stratejileri hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, problem çözme süreçlerinde strateji kullanıp kullanmadıkları ya da geliştirdikleri çözümler hakkında fikir sahibi olmak amacıyla açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Bu bağlamda yerli ve yabancı literatürden rutin olmayan problemler ve bunların çözümünde kullanılan stratejiler taranmıştır. Bu tarama sonucunda kaynaklarda en sık rastlanan altı problem çözme stratejisinin çalışılması belirlenmiştir. Bunlar tahmin ve kontrol, şekil çizme, bağıntı bulma, problemi basitleştirme, sistematik liste yapma ve geriye doğru çalışma stratejileridir. Bu stratejilerin kullanılabilirliği problemler çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Nitel veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak incelenmiştir. Bulgulara tam metinde yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Problem çözme stratejileri, sınıf öğretmeni adayları, problem çözme

STRATEGIES USED BY FIRST GRADE STUDENTS IN THE PROCESS OF SOLVING JOIN PROBLEMS

Arş.Gör. Emine AYTEKİN KAZANÇ, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, ayemine@metu.edu.tr
Prof.Dr. Erdinç ÇAKIROĞLU, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, erdinc@metu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Şerife SEVİNÇ, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, sserife@metu.edu.tr
Prof.Dr. Mine İŞIKSAL-BOSTAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, misiksal@metu.edu.tr
Arş.Gör. Semanur KANDİL, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, semanur.kandil@gmail.com

ÖZET

Students' competencies in number sense in relation to arithmetic in early years is considered as a strong predictor of later success in mathematics (Jordan, Glutting, Ramineni, 2010). Because of the importance of number sense skills, the purpose of the study was to determine the nature of first grade students' characteristics in the process of solving different types of addition problems. This study was part of a larger project aimed at developing a hypothetical learning trajectory for numbers and operations unit. Data were collected through one-to-one clinical interviews with nine students, in which they were asked three different contextual problems involving joining of quantities: join-result-unknown ($12+9=?$), join-change-unknown ($6+? =13$), and join-initial-unknown ($? +12=19$). To analyse the data, researchers employed open coding and sought for strategies used by the students. Three basic levels of addition strategies were identified: strategies based on direct modelling with fingers, strategies based on the use of counting sequences, and heuristics strategies based on a small set of recalled number facts. All students could provide accurate solutions to the join-result-unknown problem. Four out of nine (Ed, Def, Dem, İp) solved the problem by counting on from a larger number using their fingers. Five students used strategies based on addition and subtraction facts such as strategies of benchmark of 10 (Zey, Al, Fat), adding ones then tens (İp, Tuğ), adding to 20 and beyond (Mel, Al, Fat). For the join-change-unknown problem, five students (Tuğ, Al, Def, Dem, İp) used counting on from larger number strategy with their fingers; one student (Ed) gave wrong answer. Three students could use their invented strategies: one more than double (Zey, Mel), making 10 and benchmark of 10 (Fat). For those students who used 10 as a benchmark, we observed that their number sense based on number bonds (pairs of numbers that add up to 10), and this was used without any written computation. For the last problem, join-initial-unknown, three students (Tuğ, Zey, Dem) used counting on from larger number, which is important to note because not all students were able to decide that starting counting from a larger number is strategically more feasible, with their fingers while Ed and Def could not give an answer. On the other hand, Al and Fat used strategies of benchmark of 10; İp and Mel's strategies involved mental subtraction and İp splitted 19 into ones and tens, and then counted backward from 9. Findings of the study revealed that most of the nine students could be able to solve the given three types of join problems and they employed a variety of heuristic strategies. The differences in students choice of strategies for the problems' types was due to their fluency and understanding of both numbers in the problem (e.g. taking 10 as reference) and the problem structure (e.g. counting back, number bonds). This supports that a learning environment might support elementary students to invent their own strategies while solving problems. Besides, it was seen that less heuristic strategies are used for the join-change-unknown problem, compared to the others.

Anahtar sözcükler: Addition problems, first grade students, mathematics education, problem solving

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE MATEMATİK DERSİ BAŞARISI VE MATEMATİK ÖĞRETİMİNDEKİ EN ÖNEMLİ SORUN, NEDEN VE ÇÖZÜM YOLLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Eda ÇÖMEZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, edacmz3469@gmail.com
Lisans Öğrencisi Fatmana ACAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, fatmanaacar7@gmail.com
Doç.Dr. Ahmet Şadan ÖKMEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sadanokmen@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının ve matematik bölümü öğrencilerinin Türk Eğitim Sisteminde matematik dersi başarısındaki ve matematik öğretimindeki en önemli sorun, neden ve çözüm yollarına ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma, nitel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubu, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 2019-2020 eğitim-öğretim yılı Eğitim Fakültesinde öğrenim gören Sınıf Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve Fen Fakültesi Matematik Bölümü son sınıf öğrencileridir. Araştırmamız bu bölümlerde okumakta olan 91 kadın, 50 erkek olmak üzere toplam 141 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler iki bağımsız araştırmacı tarafından içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Görüşme sonrasında sorulan açık uçlu 5 soruya verilen cevapları gruplamada kullanmak üzere 12 tema (fiziksel altyapı/materyal donanımı, eğitim programı, öğretmen, yöntem ve teknik, eğitim planlaması, öğrenci ön yargısı, öğretmen yetiştirme, yöneltme/sınav sistemi, eğitim anlayışı, sorumluluk bilinci, kavram yanılgıları, maddi yetersizlikler) tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre öğretmen adayları ve matematik bölümü öğrencileri Türk eğitim sisteminde matematik dersi başarısının düşük olmasındaki en önemli sorunu yoğun olarak eğitim anlayışı, öğretmen ve öğrenci ön yargısı temalarını ağırlıklı cevap olarak vermişlerdir. Türk eğitim sisteminde matematik öğretiminde yaşanan en önemli sorun olarak ise ağırlıklı cevap olarak öğretmen, daha sonra ise eğitim anlayışı temalarında toplanabilen sorunlardan bahsetmişlerdir. Bu sorunların en önemli sorun olarak görülmesindeki gerekçe öncelikle öğrenci ön yargısı, yöntem ve teknik, öğretmen ve eğitim anlayışı temaları ağırlıklı cevap olarak verilmiştir. Bu sorunların ortaya çıkma nedenlerinde ise eğitim planlaması, öğrenci ön yargısı ve öğretmen temaları ağırlıklı cevap olarak verilmiştir. Tüm bu sorunların çözümüne yönelik; yöntem ve teknik, eğitim planlaması ve öğretmen yetiştirme temaları ağırlıklı cevap olarak verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Matematik dersi başarısı, matematik öğretimi, öğrenci görüşleri, Türk eğitim sistemi

İLKOKULDA MEDYA OKURYAZARLIĞI

ANİMASYON FİMLERİN FARKLILIKLARA SAYGI DEĞERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Alper KAŞKAYA, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, alperkaskaya@gmail.com
Öğretmen Tuğba ÇAPAR, Fatih İlkokulu, tugbacpr31@gmail.com

ÖZET

Gelişen dünyamızda medyanın hayatımızda daha çok yer edindiği söylenebilir. Medya unsurlarından olan animasyon filmlerinin izlenme oranı giderek artmakta ve daha çok çocuğa ulaşmaktadır. Çocukların severek izledikleri ve eğlendikleri animasyonların eğitimde kullanılması son günlerde çoğu araştırmancının konusu olduğu görülmekte ve buna yönelik araştırmaların sayısı günden güne artmaktadır. Özellikle toplumun gelişimine katkısı olan değerlerin öğrencilere kazandırılması çok önemlidir. Bu değerlerden farklılıklara saygı değeri, küreselleşen dünyamızda gitgide önem kazanmaktadır. Farklı kültürlerin bir arada yaşadığı toplumlarda farklılıklara saygı değerinin ön plana çıktığı söylenebilir. Ülkemizde farklı kültürler yüz yıllar boyunca yaşamış ve halen yaşamaktadır. Özellikle son zamanlarda artan göçler sebebiyle her kültürden insanların bir arada yaşamasının zorunlu hale geldiği de söylenebilir. Bu sebeple çalışmanın amacı Türkiye’de vizyona giren ve izlenme oranı yüksek olan animasyon filmlerinin farklılıklara saygı değeri açısından incelemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan doküman analizi kullanılmıştır. İncelenecek filmler ölçüt örneklem yöntemiyle ülkemizde vizyona girmiş en çok izlenen animasyon filmler arasından belirlenmiştir. Veri analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Verilerin analizine göre animasyonların birçok değerle birlikte farklılıklara saygı değerini de sık sık işlediği görülmektedir. Animasyonlarda geçen kahramanlar üzerinden farklılık kavramına daha çok dikkat çekildiği görülmektedir. Animasyonların sonunda farklılıklara sahip olan ve ilk başlarda dışlanan kahramanların, animasyonların sonunda saygıyı hak eden hatta farklılıklarına rağmen büyük işler başardığı için övülen kahramanlar olarak görüldüğü söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Animasyon, değer, farklılıklara saygı

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ OKULDAN SONRA NE YAPIYOR/İZLİYOR/OYNUYOR? (KARTEPE/İZMİT ÖRNEĞİ)

Dr. Öğrt. Üyesi Özlem APAK TEZCAN, Kocaeli Üniversitesi, ozlem.apak@hotmail.com
Öğretmen Dr. Seda ÇARIKÇI, Milli Eğitim Bakanlığı, sedacarikci@gmail.com
Öğretmen Sabahat ÇARIKÇI ULUCUTSOY, Milli Eğitim Bakanlığı, sabahatcarikci@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırma, ilkokul öğrencilerinin okuldan sonraki günlük rutinlerini ve evde ne yaparak zaman geçirdiklerini öğrenmek amacıyla yapılmıştır. Tarama deseninde yürütülen bu araştırmada bilgi toplamak için; Kocaeli İli Kartepe İlçesi'ndeki ilkokullarda okuyan ilkokul öğrencilerinin okul dışı zamanlarını nasıl geçirdiklerini öğrenmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu form kullanılmıştır. Ayrıca bu form üzerinde belirtilen yere günlük rutinlerini gösteren bir çizim yapmaları istenmiştir. Çalışma grubu seçkisiz örnekleme yöntemlerinden biri olan basit seçkisiz örnekleme tekniği kullanılarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda Kartepe ilçesinde yer alan ilkokullar listelenmiş ve 33 okuldan kura yöntemi ile 10 okul seçilerek ilkokul 4. sınıfta okuyan toplam 386 (188 kız, 198 erkek) ilkokul öğrencisi ile çalışma yürütülmüştür. Açık uçlu form ile elde edilen verilerin analizinde ki kare analizi kullanılmıştır. Günlük okul rutinlerini gösteren çizimler ise herhangi bir psikolojik tahlilde bulunulmadan çizilen görsel öğelere göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda bulgular; öğrencilerin okul dışı zaman etkinlikleri olarak en çok ödev, bilgisayar oyunları ve televizyon programları ile vakit geçirdiklerini ortaya koymuştur. Bilgisayar oyunlarından en çok sosyal platform oyunları oynadıkları; televizyonda ise en çok tv dizileri, çizgi film ve kadın programları izledikleri bulgularına ulaşılmıştır. Mevcut bulgular ışığında bu konu hakkında eğitimin diğer paydaşları olan öğretmen, yönetici ve ebeveynlerin algı ve deneyimlerini ortaya koyacak başka araştırmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: ilkokul öğrencisi, ödev, okul dışı zaman., okul günü rutini

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TELEVİZYON PROGRAMLARINA YÖNELİK GERÇEKLIK ALGILARI

Prof.Dr. Selma YEL, Gazi Üniversitesi, selmayel@gazi.edu.tr

Doç.Dr. Alper KAŞKAYA, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, alperkaskaya@gmail.com

Doktora Öğrencisi Feyza ÇAVUŞOĞLU, Gazi Üniversitesi, cavusoglufeyzaa@gmail.com

ÖZET

Çok yaygın ve kolay ulaşılır olma özelliği ile televizyon, kitle iletişim araçları içinde ilk sırada yer almaktadır. Kolay sahip olunabilmesi, tüm yaş grupları bakımından rahat ulaşımı, özel bir okuma yazma becerisi gerektirmemesi ve tüm dünyadaki izleyiciye ulaşması nedeniyle de etkileyciliği oldukça yüksek ve en çok tüketilen medyadır. Televizyon insanlara bir yandan hem görsel hem de işitsel uyarıyı bir arada sunarken, bir yandan da gerçek dünyadan sanal dünyaya kadar birçok durumu göstermektedir. Televizyon dünyasıyla gerçek dünya aynı olmadığı için televizyon gerçek dünyayı ilgi çekici hale getirme mecburiyetindedir. Gerçek dünyayı çarpıtarak, tekrar kurgulama yaparak, hangi oranda ve önemde öncelikli oluşunu, aslına bağlı kalmadan yansıtır. Televizyona karşı en hassas grubu oluşturan çocuklar, televizyondan iletilen mesajlara karşı çok açıktır. Bu durum ise gerçek ile hayal ürünü ayırımını yapacak beceriye ve yaşa sahip olmayan çocukların gördükleri her şeyi gerçek olarak algılamalarından dolayı yetişkinlere göre daha savunmasız konumda olduklarını göstermektedir. Televizyona bağımlı olarak yaşayan çocuklar ise günlük yaşamdaki tecrübe eksikliğini çekmekte, televizyonda sunulan sanal gerçeği tanımaktadır. Bu nedenle de çocuklar için televizyonda gördükleri ve kendilerine yakın gelen karakterler, çoğu insandan daha gerçektir. Çocukların gelişimsel olarak algılama becerileri, televizyonda gördükleri programları gerçek olarak algılar ve bu durum onların gerçek hayattan kopmalarını veya gerçeğe karşılaştıklarında hayal kırıklığına uğramalarına sebep olmaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı ilkokul öğrencilerinin televizyonda izledikleri programlara yönelik gerçeklik algılarını incelemektir. Çalışma nitel araştırma metodolojisine göre desenlenmiş olup bir durum çalışması niteliğindedir. Çalışmada 99 ilkokul 4. Sınıf öğrencisiyle görüşülmüş, görüşmeler sırasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin bir kısmının televizyonda izledikleri programları kurgu ya da bazılarının kurgu olduğu ifadeleri yer alsa da öğrencilerin çoğunun televizyonda izledikleri programları gerçek olarak algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle izlenen dizi filmlerde tarihi dizilerin gerçek olduğu, çizgi filmler de ise çizgi film karakterlerinin insana benzemesinden dolayı gerçeklik algısı oluşturduğu görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Gerçeklik Algısı, TV Programları, ilkokul

İLKOKUL ÖĞRETİM PROGRAMLARININ MEDYA OKURYAZARLIĞI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sümeyra AKKAYA, İnönü Üniversitesi, sumeyra.akkaya@inonu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Mehmet Barış YILMAZ, İnönü Üniversitesi, baris.yilmaz@inonu.edu.tr
Lisans Öğrencisi Advıye Nida YILDIZ, İnönü Üniversitesi, nida44-@hotmail.com

ÖZET

Kitlelere erişmede önemli araçlardan biri olan medyanın hem çocuklar hem de yetişkinler üzerindeki etkisi teknolojinin hayatımızda kapladığı alanın artması ile birlikte her geçen gün artmaktadır. Medya, açık ve örtük iletileri ile bireylere içerikler sunmaktadır. Bireyler medya aracılığıyla edindikleri bilgiler doğrultusunda bazı davranış örüntüleri geliştirmektedirler. Bireyin hayatında oldukça önemli olan medyayı her bireyin okuyabilmesi 21. yüzyıl becerilerinden dijital okuryazarlık becerileri kapsamında medya okuryazarlığı olarak yer almaktadır. Medya okuryazarlığı, yazılı ve yazılı olmayan, büyük çeşitlilik gösteren formatlardaki (televizyon, video, sinema, reklâmlar, internet v.s.) mesajlara ulaşma, bunları çözümleme, değerlendirme ve iletme yeteneği kazanabilmek olarak tanımlanmaktadır(<https://www.medyaokuryazarligi.gov.tr>). Medya okuryazarlığı, bilişsel, duygusal, estetik ve değerler olmak üzere birbiriyle ilişkili birçok alanı ele almaktadır (Şahin, 2018). Medya okur yazarlığı becerileri; farkındalık, erişim, çözümleme, değerlendirme, üretim, paylaşım ve eylemciliktir (MEB, 2018). Bu araştırmada ilkokul öğretim programlarının medya okuryazarlığı bağlamında incelemesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi, Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi, Trafik Güvenliği ve Satranç derslerine ait öğretim programları incelenmiştir. Veri analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmış olup nitel verilerin analizinin güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü (Güvenirlik: Görüş Birliği / Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) kullanılmıştır. Araştırmanın raporlaştırılması devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: ilkokul Öğretim Programları, Medya, Medya Okuryazarlığı

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOSYAL MEDYA DUYARLILIKLARI VE DENEYİMLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Şule EGÜZ, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi
Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, suleeguz@gmail.com

ÖZET

Günümüzde milyonlarca kullanıcısı olan sosyal medya, sunduğu olanaklardan dolayı bireysel ve sosyal hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelerek insanların yaşam tercihlerini değiştirmiştir. Eğitim amaçlı kullanımların yanında bireylerin günlük yaşamlarında da önemli bir yer tutan sosyal medyaya karşı, insanlığa iyi bir birey kazandırma işinin inşasında önemli bir rol üstlenen ve formal anlamda bireyin eğitiminin temelini atan geleceğin sınıf öğretmenlerinin gösterdikleri duyarlılıklar ve deneyimler önemlidir. Bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının sosyal medyada duyarlı oldukları konular ve bu kapsamda yaşadıkları deneyimler incelenmiştir. Nitel araştırma metodolojisine uygun bir şekilde tasarlanan bu çalışmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İnönü Üniversitesi'nde öğrenim gören 72 sınıf öğretmeni adayı oluşturmuştur. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu araştırma için ölçüt, katılımcıların sosyal medya kullanıcısı olmalarıdır. Veriler yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi mayıs ayı içerisinde yazılı olarak toplanmıştır. Araştırma etiği çerçevesinde katılımcı öğretmen adaylarının isimleri çalışma içerisinde doğrudan kullanılmamıştır. Bu nedenle katılımcılar için SÖ1...SÖ72 arasında değişen rumuzlar kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcıların en fazla milli gelişmeler, kadın ve çocuk hakları, sağlık sorunları ve dini olaylarla ilgili sosyal medya paylaşımlarında buldukları ve duyarlılık gösterdikleri ortaya konulmuştur. Deneyim noktasında ise katılımcıların sosyal medya aracılığıyla gösterdikleri duyarlılıkları, gerçek hayata yansıtma çabalarında oldukları ancak bu konudaki girişimlerinin sınırlı oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Duyarlılık, sınıf öğretmeni adayları, sosyal medya

İLKOKULDA MÜZİK EĞİTİMİ

ÇALGI ÖĞRETİMİNDE PSİKOMOTOR BECERİLERİN ÖĞRETİLMESİNİN ÖNEMİ TÜRK MÜZİĞİ İLE FLÜT ÖĞRETİMİ

Öğretmen Osman NESİL, osmannesil@hotmail.com
Öğretmen Emine GEDİK, Cumhuriyet ilkokulu Bağcılar/İstanbul, iklimler14@hotmail.com

ÖZET

İlkokullarda çalgı öğretiminde başarı düzeyi düşüktür. Çalgı öğrenme yetenek istemez. Doğru yöntemle, kazanımlar binişik olmadan düzenlenir ve çalgıyı nasıl tutacağı parmakları nasıl kullanacağı çalgısına nasıl basılacağı öğretilirse her öğrenci flüt çalmayı öğrenebilir. Flüt öğretiminde her öğrencinin çalgı çalmayı öğrendiği bir metot geliştirdik. İkinci sınıfta flüt öğretimine başlayarak sekizinci sınıfın bitimine kadar öğrenciler flüt çalmayı öğrendiler. Bunun yanın da müziksel kavramları, nota okumayı yazmayı, öğrendiler. 200 türkölük milli dağarcık oluştu/ Öğretmenlerimiz müzik ve nota bilgisine sahip olmasalar bile öğrencilere öğretirken önce kendileri öğrenip uyguladılar sonra aynı dersi öğrencilere öğrettiler. Bu programla öğretmenlerimiz de flüt çalmayı ve nota okumayı öğrencilerle beraber öğrendiler. Metodun önemli farklılıkları: Flüt öğretimine si notasından başladık. Çünkü “si” notası en basit ve en kolay tutuşla basılıp üflenebilir. Metodun en önemli özelliği parmak tutuşlarının ısrarla öğretilmesi öğrenmen tarafından parmaklara dokunularak doğru tutuşun ezberletilmesidir. Tutmasını beceremediğimiz bir aleti doğru kullanamayız. Sol elin birinci parmağı ve baş parmakla si notasına basarken flüte basmayan diğer parmaklarımızın durumunu da öğretmen denetledi. Tutuşlar belli bir beceri olgunluğuna gelmeyince ikinci sesin öğretimine geçilmedi. İkinci ve en önemli özellik si notasını yazarken dizeğin beş çizgisini kullanmadık. Si notasının üzerine yazıldığı tek çizgi kullandık. La notasını bu çizginin altına, do notasını da üstüne yazdık. Sol notası için yeni çizgi çektik. İkinci çizgiye sol dedik. Bu şekilde öğrenciler yeni ses öğrendikçe yeni nota için gerektiğin de yeni bir çizgi çektik. Metodun uygulanışında öğrenme alanları Flüt öğretimini dört farklı alanın öğretimi ve bu dört farklı alandaki bilgilerin birleştirilip flüt çalmaya yansıtılması üzerine programladık. Bu alanlar; 1-Müzik bilgileri: Nota, dizek, ölçü, ölçü çizgisi, notaların yerleri, notaların adları gibi kavramsal bilgilerin öğretimi. 2-Tartım kalıplarının öğretimi: Müzik eserlerinin temeli olan ritm kalıplarını öğrencinin anlayacağı bir şekilde öğretmek. Tartım kalıplarının öğretiminde bazı kaynaklar yer, şehir adlarını bazı kaynaklar da kısaltmaları kullanmışlardır. Örneğin yer adları kullananlar Ankara, Karaman, Malatya, Çanakkale...gibi şehir adlarını; kısaltmaları kullananlar da tamtara, taratam, taratara, tataaata gibi kısaltmaları kullanmışlardır. Her ikisi de doğrudur, hatta ikisini beraber öğretilmesi daha faydalıdır. 3-Notaların adlarının ve tartımlara uygun okunmasının öğretimi: Müzikte kullanılan seslerin dizek üzerinde gösterilme biçimi olan notaların tanıtılması ve tartımlara uygun olarak notaların sürelendirilip okunması öğretilir. 4-Psikomotor becerilerin öğretilmesi: Notaları öğrettikçe notaların seslerini öğrencilerin flütte doğru çıkarması için notayı ait tutuşun nasıl olması gerektiğini öğrenciye göstermemiz ve öğretmemiz gerekir. Öğrenci doğru tutuşu beceri haline getirinceye kadar öğrencinin tutuşunu düzeltmeye devam etmeliyiz. Her öğrenci belli bir tutuş olgunluğuna ulaşmadan başka bir notanın çalınmasının öğretilmesine geçmemeliyiz. Flütü doğru tutmanın önemi: Her ne olursa olsun kullandığımız aracı doğru tutmuyorsak o aracı etkili kullanamayız. Bir müzik aletini doğru ve güzel çalmanın birinci kuralı çaldığımız müzik aletini gerektiği gibi tutmaktır. Eğer öğrenciler deliklere düzgün basmayı başaramıyorlarsa flütten temiz bir ses çıkmaz. Notaların okunması ve tartımlanması doğru yapılmış bile olsa sesler temiz çıkmayınca önceki yapılanlar işe yaramaz. Flütü çalmak için öğrenciye kesinlikle flütü doğru tutmayı ve deliklere gerektiği gibi basmayı öğretmeliyiz. Yani devinişsel ya da psikomotor becerilerin öğretilmesi birinci derece önem gerektirir. Öğrenciler bir psikomotor beceriyi iyice öğrenmeden diğer beceriye geçilmemelidir. Öğrencinin dersten sıkılmaması için yeni şarkılar öğretilirken eğer tam öğrenilmediyse yeni bir psikomotor becerinin öğretilmesine geçilmemelidir. Metot süresince 200 türkölük milli bir dağarcık oluşturuldu.

Anahtar sözcükler: Flüt öğretiminde psikomotor becerilerin öğretimi, milli dağarcık oluşturma, müziksel kavramlar

EĞİTİM FAKÜLTELERİ SINIF EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK DERSİ PROGRAMINA ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM

Dr. Öğrt. Üyesi Vasfi ÇİLİNGİR, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
vasficilingir@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 2018 yılında YÖK tarafından eğitim fakülteleri lisans programlarının yeniden yapılandırılması kapsamında Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Dersi programında yapılan değişikliklere ilişkin eleştirel bir değerlendirme sunmaktır. Bu çerçevede çalışma kuramsal bir çalışmadır. Çalışmanın oluşturulmasında alanyazın taraması kullanılmıştır. Konu ile ilgili alanyazında var olan makale, kitap ve tezler gibi bilimsel yayınlar temel alınmıştır. Çalışmada öncelikli olarak müziğin çocuk gelişimindeki yeri, ülkemizde müzik eğitiminin tarihsel gelişimi, sınıf öğretmenlerinin alan yeterlikleri ve müzik eğitimi ilişkisi ele alınmış; sonrasında 2018 yılında Sınıf Eğitimi lisans programında yer alan Müzik dersinde yapılan yeni düzenlemelere ilişkin alanyazındaki bilimsel bulgulara dayalı olarak eleştiriler getirilmiştir. Bu kapsamda, müzik dersinde yapılan değişikliklerin ders saatinin azaltılması ve bunun yanında sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi yeterliklerinin dikkate alınmaması öncül sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Lisans ders programlarında müzik eğitimi dersinin iki dönemden bir döneme düşürülmesi, dolayısıyla toplamda alınan 84 saatlik müzik eğitimi dersinin yarı yarıya indirilmesi, müzik eğitimi konusunda ileride öğretmen yeterlikleri bakımından ciddi sorunlar doğurabilecektir. Ayrıca alanyazın taraması kapsamında ulaşılan bilimsel çalışmalar sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi konusundaki yeterlikleri bağlamında halihazırda çeşitli sorunlar yaşadığını ortaya koymaktadır. Çalışmada yapılan değerlendirme bağlamında eleştiriler getirilmekle birlikte eleştirilen noktalara ilişkin çeşitli öneriler ortaya konmuştur. Bu kapsamda, program yapıcılara yönelik olarak bu konuya dikkatlerinin çekilmesi ve programdaki müzik dersi saatinin artırılması; uygulayıcılara dönük olarak, sınıf öğretmeni adaylarına eğitim veren öğretim üyelerinin sınıf öğretmenliği lisans eğitiminde müzik öğretimi derslerinin işlenmesinde daha yoğun bir program uygulamalarının gerekli olduğu gibi öneriler getirilmiştir. Ayrıca müzik eğitimi konusundaki bu tarz sorunları gündemde tutmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Müzik Ders Programı, Müzik Eğitimi, Sınıf Öğretmenliği

İLKOKULLARDA MİLLİ TÜRKÜ DAĞARCIĞI

Öğretmen Emine GEDİK, Cumhuriyet ilkokulu Bağcılar/İstanbul, iklimler14@hotmail.com

ÖZET

İlkokullarda Milli Türkü Dağarcığı Her geçen yıl manevi ve kültürel değerlerimizi kaybediyoruz. Kendi kültürümüzden, geçmişimizden tarihimizden en önemlisi bizi biz yapan manevi değerlerimizden uzaklaşıyoruz. Kültürel değerlerimizden birisi de türkülerimiz. Anadolu da 40-50 bin civarında türkümüz var. TRT arşivlerinde kayıtlı 20 binden fazla türkümüz var. Bir ilimizdeki türkü sayısı herhangi bir ülkenin halk türküsünden daha fazladır. Böyle bir kültürel zenginlik dünyanın hiçbir ülkesinde yoktur. Binlerce kendi türkümüz varken neden çocuklarımıza bu kültürel mirası bırakamıyoruz diye düşündük. Bu zenginliği kendi çocuklarımıza aktarabildiğimiz sürece türkülerimizin yaşayacağına inanıyoruz. Bunların yeni nesillere aktarılmasında da biz öğretmenlere çok büyük görevler düşmektedir. Bu amaçla her ilin türkü arşivlerini taradık. İlkokuldaki çocukların ses genişliklerine ve yaş düzeyine uygun türkülerden başlayarak kolay söyleyebilecekleri türkülerini seçtik. Bunları da kendi içinde kolaydan zora doğru sıraladık. Bu şekilde ilkokulda öğretilebilecek öncelikle 200 türkü araştırdık. Aynı zamanda araştırıp seçtiğimiz bu türkülerin notalarını, çalınış ve söylenişlerini de arşiv haline getirdik. Bu türkülerden her sınıf düzeyinde türkü seçerek öğrencilerimize öğrettik. Bu türkülerini söylerken öğrencilerimize koro ve solo halinde söylemeyi, ritim tutmayı, türkünün yöresel oyunlarını, birlik olmayı ve uyum sağlamayı da öğrettik. Öğrettiğimiz türküler ile yıl sonunda öğrencilerimizi sahneye çıkartarak programlar yaptık. Bu sayede çocukların özgüven kazanmalarını sağladık. Velilerden aldığımız dönütler de çok olumlu oldu. Çocuklarımız öğrendikleri türkülerini evde söylüyorlar, bizde onların sayesinde türkülerimizi öğreniyoruz diye ifade ettiler. Bu sayede sadece öğrencilerimize değil, ailelere de ulaşarak kendi müziğimizi, kültürümüzü aktarmayı sağladık. 3.ve 4. Sınıfa gelen öğrencilerimizden kendi yörelerine ait türkülerini araştırmalarını ve öğrenmelerini istedik. Bu sayede sadece kendi yörelerinin türkülerini öğrenmekle kalmayıp halaylarını ve gelenek göreneklerini de öğrendiler. Ayrıca 3.sınıftan itibaren de öğrencilerimize bağlama çalmayı öğrettik. Öğrettiğimiz türkülerini öğrencilerimize bağlamayla çalmasını da öğrettik. Böylece kendi sınıf arkadaşlarının türkü korosuna bağlamalarıyla eşlik etmelerini sağladık. Hem kendi müziğimizi hemde kendi enstrümanımızı tanıtır öğrenilmesini sağladık. Çocukların farklı bir enstrüman (Flüt, gitar, vb) çalmayı öğreteceğimiz zaman da çalır söyleyebilecekleri türkü dağarcığına sahip olmalarını sağladık. Çocuklarımıza kendi müziğimizin tınısını küçükken tanıtır hissettirmeyi sağladık. Bu çalışma sayesinde birçok kazanımı öğrencilerimize kendi kültür öğelerimizi kullanarak kazandırdık. Öğrettiğimiz türkülerden bazıları 1.Maçka Yolları 2.Boran Geldi Kış Geldi 3.Çanakkale İçinde 4.Kara Basma İz Olur 5.Züleyla 6-Bilmem Şu Feleğin 7.Halaylım Yar 8.Tiren Gelir Hoş Gelir 9.Hekimoğlu 10.Evleri Var Engin 11.Çay elinden Öteye 12.Çamlar Altına 13.Aman Yar 14. Bom Bilibili Bom 15.Ankaranın Bağları 16. Muallim 17.Meteristen İneydim 18. Dim Dim Yar 19.Oy Tombulum 20. Çekirge 21.Karşıdadır Evleri.

Anahtar sözcükler: Kültürel, mirasımız, türkülerimiz

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKUL MÜZİK DERS KİTAPLARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Miray KARATAĞ, MEB, miraykaratag@hotmail.com
Öğretmen Taşkın Volkan KARATAĞ, MEB, taskinvkaratag@hotmail.com

ÖZET

Müzik eğitimi, her yaşta bireyin öğrenim hayatında önemli bir yere sahip olan ve öğrenmeyi olumlu yönde etkileyen bir unsurdur. Bu unsur erken yaşlarda öğrenim hayatına dâhil edildiğinde diğer öğrenim alanlarını da doğru orantılı olarak etki etmektedir. Bu sebepten dolayı ilkokul döneminde uygulanacak doğru müzik eğitim yöntemleri ve derslerde kullanılan materyaller bireylerin gelecekteki yaşantılarına katkıda bulunacak ve pozitif kazanımlar elde etmesini sağlayacaktır. Bu araştırmada ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersini uygulama durumları, müzik kitabını kullanım durumları ve müzik kitabı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Gerekli müzik eğitiminin ilkokullarda uygulanması ve müzik öğretim programında yer alan kazanımların müzik kitabı aracılığıyla müzik dersinde kazandırılması açısından da önem taşımaktadır. Araştırmanın evrenini Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde görev yapan öğretmenler, örneklemini ise ilkokul 1., 2., 3. ve 4.sınıfları okutan 76 öğretmen oluşturmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin müzik dersinde kullanılan ilkokul müzik ders kitapları ile ilgili görüşlerinin tespit edilmesi için betimsel araştırma yöntemi ve veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket formunun ilk bölümünde kişisel bilgiler ve müzik dersini uygulama durumları, ikinci bölümünde ise müzik kitabıyla ilgili sorular yöneltilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin müzik kitabı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla müzik öğretim programında yer alan kazanımlar doğrultusunda sorular hazırlanarak 3'lü likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler frekans (f) ve % (yüzde) değerleri belirlenerek çözümlenmiştir. Bulgular yorumlanarak müzik dersinin ilkokullarda uygulanma durumu, müzik kitabının sınıf öğretmenleri tarafından derste kullanım durumu, müzik öğretim programında yer alan kazanımların müzik dersinde kazandırılması açısından önemi ve müzik dersinin uygulanabilirliğini iyileştirmeye yönelik öneriler sunmak hedeflenmiştir.

Anahtar sözcükler: ilkokul müzik ders kitabı, ilkokul müzik eğitimi, müzik ders kitabı ile ilgili görüşler, sınıf öğretmeni ve müzik

İLKOKULDA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE İSTİHDAM

1. SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ ÇANAKKALE İLİ ÖRNEĞİ

Prof.Dr. Salih Zeki GENÇ, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, szgenc@yahoo.com
Arş.Gör. İlayda GÜRSOY, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ilaydagursoy@hotmail.com
Arş.Gör. Ayşen AKDEMİR, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ayse.akdemir@comu.edu.tr

ÖZET

İnsanoğlu dünyaya gözlerini açtığı andan itibaren öğrenmek arzusu içerisindedir. Zaman geçtikçe öğrenme amaçlı bir hal alır. Erken çocukluk döneminde aileden ve çevresinden edindiği bilgiler bireyi gelecek yaşantısına ve bilinçli öğrenmeye hazır hale getirir. Ailesinden sonra bireyin tanıştığı ilk ortam okullardır. Birey burada ilk kez formal eğitimle ve öğretmenle karşılaşır. Ve o andan itibaren öğretmen birey için öğrenmenin ve öğretmenin sembolü olur. İnsanın varoluşundan beri öğrenme ihtiyacı azalmadığı gibi öğretmen ihtiyacı da azalmamıştır. Çünkü insanın olduğu her ortamda bir öğretene de ihtiyaç vardır. Bu sebeplerden dolayı öğretmenlik mesleği her dönem olduğu gibi günümüzde de önemi giderek artan bir değerdir. Öğretmenlik mesleği diğer mesleklerle kıyaslandığında daha fazla sevgi ve özveri katılarak yapılması gereken bir meslektir. Öğretmenlik mesleğini seçen öğretmen adaylarının çoğu bunun bilincinde olarak üniversite tercihlerini yapmaktadır. Günümüzde öğretmen adayları iş imkânları konusunda pek çok sıkıntıyla karşılaşmaktadırlar. Sınav kaygısı, öğretmenlik mesleğinin gereken değeri görmemesi, üniversitelerde yeterince uygulama imkânı bulamamaları gibi durumlar örnek olarak verilebilir. Buna rağmen öğretmenlik mesleğine olan talep azalmamaktadır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini seçerken dikkate aldığı birçok etken vardır. Bu etkenleri belirlemek amacıyla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü 1. sınıf öğrencilerine nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Sonuçlar kongrede paylaşılacaktır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayı, öğretmenlik, tercih

2018 SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI NELER GETİRDİ?

Arş.Gör. Saim TURAN, Akdeniz Üniversitesi, saimturan@akdeniz.edu.tr
Prof.Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu Üniversitesi, selahattinkaymakci@gmail.com

ÖZET

Eğitim-öğretim faaliyetlerinde sistemin başarılı bir şekilde sürdürülebilmesi için nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi esastır. Nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesinde ise en büyük görev öğretmen yetiştiren kurumlara düşmektedir. Türk Eğitim Tarihi incelendiğinde çağdaş anlamda öğretmen yetiştiren kurumların ilk olarak 1848 yılında açıldığı görülmektedir. 1848'ten günümüze (2019) gelinceye kadar geçen süreç içerisinde öğretmen yetiştiren kurumların yapılarında, açılan bölüm ve programlar ile okutulan derslerde birtakım reformlar yapılmıştır. Hiç kuşkusuz bu durumdan sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirme programları da etkilenmiştir. Bilindiği gibi ülkemiz eğitim-öğretim sistemi içerisinde sosyal bilgilerin bir ders olarak ortaya çıkışı 1968 yılına denk gelmektedir. 1968 yılından itibaren sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirmede dört farklı sistem takip edilmiştir: İlk olarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı üç yıllık eğitim enstitülerinin edebiyat bölümlerinde sosyal bilgiler eğitimi programları açılmıştır. İkinci olarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı dört yıllık yüksek öğretmen okullarının tarih-coğrafya ile coğrafya-tarih adlı bölümlerinde sosyal bilgiler dersini verecek öğretmenler yetiştirilmeye çalışılmıştır. Üçüncü olarak 1982 yılında yüksek öğretmen okullarının üniversitelere devredilerek eğitim fakültelerine dönüştürülmesiyle birlikte fakültelerde sosyal bilimler eğitimi bölümüne bağlı tarih ve coğrafya öğretmenliği anabilim dalları kurulmuştur. Son olarak ise 1993-1994 eğitim-öğretim yılında Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programları açılmıştır. 1997 yılında öğretmen eğitiminin yeniden yapılandırılmasıyla birlikte Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programlarına ait dersler ve içerikleri de Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenmeye başlanmıştır. Bu bağlamda YÖK tarafından Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programları 1998, 2006 ve 2018 yıllarında yenilenmiştir. Bu araştırmanın amacı 2018 yılında uygulamaya konulan Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programının getirmiş olduğu yenilikleri ortaya koymaktır. Araştırmada nitel metodoloji kapsamında doküman inceleme kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağı olarak 2018 yılında YÖK tarafından yayınlanan Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı incelenmiştir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen "Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı İnceleme Formu" aracılığıyla toplanan verilerin çözümlenmesine devam edilmektedir.

Anahtar sözcükler: Lisans programı, öğretmen yetiştirme, sosyal bilgiler

EĞİTİM FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN TUTUMLARI İLE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİ TERCİHE İLİŞKİN TUTUM NEDENLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi Hale ÇOKÇALIŞKAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
cokcaliskanhale@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Ahmet Şadan ÖKMEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sokmen@mu.edu.tr

ÖZET

ÖZET Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesinde lisans eğitimi ve pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile öğretmenlik mesleğini tercihe ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi belirleyerek, iki grup arasında karşılaştırma yapmaktır. Araştırma nicel yöntemlerden tarama modeliyle desenlenmiş olup veri toplama aracı olarak 68 sorudan oluşan beşli likert tipine sahip “Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği” (MT) ve 31 sorudan, dört alt boyuttan (bilinç, güvence, ideal, etkilenme) oluşan beşli likert tipine sahip “Öğretmenlik Mesleğini Tercihe İlişkin Tutum Ölçeği” (TT) kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2018 – 2019 eğitim – öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi’nde yaz okulunda okuyan 194 lisans eğitimi ve 223 pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adayları olmak üzere toplam 417 öğretmen adayından oluşmaktadır. Verilerin analizi SPSS 20 programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Analiz için anova, t – testi ve korelasyon kullanılmıştır. Araştırma sonucunda analizlerden elde edilen bulgulara göre, cinsiyet değişkeninin mesleki tutum (MT) ölçeğinde ve tercih tutum (TT) ölçeğinin tüm alt boyutlarında (bilinç, güvence, ideal, etkilenme) anlamlı farklılık bulunmuştur. Mesleki tutum ve tercih tutum ölçekleri grup (lisans ve pedagojik formasyon) değişkenine göre incelendiğinde tercih tutum (TT) ölçeğinin bilinç, güvence ve etkilenme alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Mesleki tutum (MT) ölçeği ile tercih tutum (TT) ölçeği arasındaki korelasyon ilişkisine göre sadece güvence ve etkilenme alt boyutlarında anlamlılık bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: lisans eğitimi, mesleğe yönelik tutum ve mesleki tercihe ilişkin tutum, pedagojik formasyon, öğretmen

KÜBA VE TÜRKİYE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğr.Gör. Derya KELLEÇİ, Giresun Üniversitesi, deryakelleci33@gmail.com
Doç.Dr. Gönül GÜNEŞ, Trabzon Üniversitesi, gmgunes@hotmail.com

ÖZET

Ülkelerin ekonomik, sosyal ve bilimsel kalkınmalarını sağlamada en büyük rol eğitime ve dolayısıyla öğretmenlere düşmektedir. Ülkeler eğitim sistemlerinin niteliğini, geliştirilmesi gerekenlerin en başına koymaktadırlar. Gerekli değişikliklerin yapılmasında bilimsel çalışmalar ve farklı ülkelerin eğitim deneyimleri temel oluşturmaktadır. Araştırmada Küba ve Türkiye’deki öğretmen yetiştirme sistemlerini karşılaştırmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: Küba ve Türkiye’de öğretmen yetiştiren kurumların öğrenci kabul koşulları, öğretim süreçleri, okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamaları, öğrenim boyunca alınan dersleri, programları bitirme ve öğretmen olabilme koşulları arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir? Karşılaştırmalı eğitim çalışması olan bu araştırmada farklı eğitim sistemlerinin ayrı unsurlarını bütün halinde inceleyen yatay yaklaşım kullanılmıştır. Bu doğrultuda, birincil veri kaynakları olarak eğitim sistemleri ile ilgili literatür taramasında kitaplar, akademik dergilerde yayınlanmış makaleler gibi bilimsel kaynaklar incelenmiştir. Ayrıca, bu iki ülkenin eğitim bakanlıklarının elektronik sayfaları taranmış (Ministerio de Educación de la República de Cuba, CubaEduca) ve uluslararası tanınırlığı olan ve geçerli, güvenilir kabul edilen eğitim sitelerindeki (Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) güncel kaynaklardan da faydalanılmıştır. Küba’ da öğretmen yetiştirmede teorik derslerden ziyade uygulama derslerine ağırlık verildiği görülmüştür. Ayrıca mesleki gelişim için her öğretmenin iki yılda bir sınıfında karşılaştığı sorunlardan yola çıkarak bir eylem araştırması yapması ve bunu okul yönetimine sunması beklenmektedir. Okul, yerel idare ve ulusal düzeyde değerlendirilen en iyi 900 çalışmanın, ulusal ve uluslararası katılımcıların yer aldığı bir kongrede sunulduğu edinilen bilgiler arasındadır. İki ülke karşılaştırmasında birçok benzer ve farklı yönler rastlanmıştır. Bu bağlamda çalışmamızın, Küba’nın öğretmen yetiştirme sisteminin Türkiye’de uygulanan öğretmen yetiştirme programına uygulama dersleri ve mesleki gelişim bağlamında yapılabilecek düzenleme ile fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Küba, mesleki gelişim, öğretmen yetiştirme

MÜZİK EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERDE KAS İSKELET SİSTEMİ SEMPTOMLARININ VE AĞRI DÜZEYİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Cemre ÖZCANLI, Pamukkale Üniversitesi, ozcanlicemre@gmail.com
Öğr.Gör. Fatih ÖZDEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, fatihozden@mu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Özgür Nadiye KARAMAN, Pamukkale Üniversitesi, ozgurnadiye@gmail.com

ÖZET

Amaç: Müzik eğitimi almak ve bir enstrüman çalmak uzun saatler çalışma gerektirmektedir ve bu durum yoğun kas iskelet sistemi ağrılarına ve şikayetlerine neden olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, müzik eğitimi alan öğrencilerin kas iskelet sistemi semptomları ve ağrı şiddetlerinin incelenmesidir. Gereç ve Yöntem: Araştırmaya katılmaya gönüllü olan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 36 lisans öğrencisi dahil edilmiştir. Araştırmada demografik veriler, enstrüman geçmişi, semptomlar ve semptomların görüldüğü bölgelere yönelik soruların bulunduğu anket formu uygulanmıştır. Vücut bölgelerindeki ağrı şiddetini sorgulamak için Vizüel Analog Skala (VAS) kullanılmıştır. Bulgular: Çalışmaya katılan müzik öğrencilerinin yaş ortalaması $21,13 \pm 1,89$ yıl idi. Öğrencilerin vücut bölgelerinde istirahat halinde gözlemlenen en yüksek ağrı şiddeti sırasıyla, sırt, bel, sağ el bileği ve boyun bölgelerinde idi. Ancak ağrı şiddeti bu dört bölge içinde VAS'a göre 3 şiddetinin altındaydı. En çok görülen semptomların başında %63,9 ile yorgunluk ve bunu %55,6 kasılma ve %50 ile gerginlik izlemekteydi. Ayrıca semptomların %52,8 oranında enstrümanı çalarken ortaya çıktığı, %61,1 oranında ise çaldıktan sonra ortaya çıktığı görüldü. Sonuçlar: Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre yaş ortalaması düşük olan müzik öğrencilerinde kas iskelet sisteminde ağrı ve çeşitli semptomların görülmeye başlandığı ancak en şiddetli ağrı olan sırt ağrısının dahi VAS ortalamasına göre 3'ün altında olduğu yani düşük şiddetli etkiye sahip olduğu görülmüştür. Yorgunluk, kasılma ve gerginlik semptomlarının daha kapsamlı incelenmesi, çalışmanın objektif değerlendirme araçları ile desteklenmesi ile daha kapsamlı sonuçlar elde edilebileceğini düşünmekteyiz.

Anahtar sözcükler: Ağrı, kas iskelet sistemi semptomları, müzik eğitimi

MÜZİK ÖĞRENCİLERİNDE FARKLI ENSTRÜMAN KULLANIMININ BOYUN AĞRI ŞİDDETİ VE BOYUN DİSABİLİTE DÜZEYİNE ETKİSİ

Öğr.Gör. Fatih ÖZDEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, fatihozden@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Cemre ÖZCANLI, Pamukkale Üniversitesi, ozcanlicemre@gmail.com
Doktora Öğrencisi Özgür Nadiye KARAMAN, Pamukkale Üniversitesi, ozgurnadiye@gmail.com

ÖZET

Amaç: Boynu aktif olarak kullanmayı gerektiren keman ve viyola diğer enstrümanlara göre müzisyenin daha fazla ağrı yaşamasına neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı; enstrüman çalarken boynu aktif olarak kullanmanın, boyun ağrı şiddetine ve boyun ağrısına bağlı özür durumuna etkisini incelemektir. Gereç ve Yöntem: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 36 lisans öğrencisi çalışmaya dahil edilmiştir. Demografik veriler, çalma yılı ve enstrüman geçmişi gibi bilgiler uygulanan form aracılığıyla kaydedilmiştir. Boyun bölgesindeki ağrı şiddetini sorgulamak amacıyla Vizüel Analog Skala (VAS) kullanılmıştır. Boyun ağrısının neden olduğu özrü değerlendirmek için Boyun Özür Göstergesi (Neck Disability Index-BÖG) uygulanmıştır. Bulgular: Boynunu aktif olarak kullanarak enstrüman çalan gruptaki öğrencilerin yaş ortalaması 20.20 ± 1.32 yıl iken boynunu aktif olarak kullanmayanların yaş ortalaması ise 21.80 ± 1.99 yıl idi. Bu iki grubun boyun ağrısı VAS'a göre sırasıyla 2.18 ± 2.59 ve 0.90 ± 1.48 idi. BÖG skorları ise yine sırasıyla $15,33 \pm 8,11$ ve $5,6 \pm 3,69$ olarak ölçüldü. Bu iki grup arasında boyun ağrısı ve BÖG skorları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görüldü ($P < 0.01$). Sonuçlar: Boynunu aktif olarak kullanan keman ve viyola gibi yaylı enstrüman kullanan gruptaki müzik eğitimi alan öğrencilerin boyun dizabilite düzeyleri ve boyun ağrıları diğer enstrümanları icra eden öğrencilerin olduğu gruba göre daha fazla çıkmıştır. Özellikle yaylı enstrüman icrası yapan müzisyenlerde boyun eklemi ile ilgili pozisyonel farkındalık kazandırılması için daha fazla çaba sarfedilmesi ve gerekli kompensatuar tedavi yöntemlerinin geliştirilmesinin gerekli olduğunu düşünmekteyiz.

Anahtar sözcükler: Boyun ağrısı, boyun dizabilite indeksi, müzik eğitimi

ÖĞRETİM ELEMANLARININ ETKİLİ ÖĞRETİM VE ÖĞRETMENLİK NİTELİKLERİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Vahit Ağa YILDIZ, Milli Eğitim Bakanlığı, vahit442@gmail.com
Prof.Dr. Durmuş KILIÇ, Atatürk Üniversitesi, dkilic@atauni.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde görev yapan öğretim elemanlarının etkili öğretim ve öğretmenlik niteliklerini, bu öğretim elemanlarının derslerine girdikleri öğretmen adaylarının gözünden değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırma tarama modeliyle gerçekleştirilmiş olup, çalışma grubu Atatürk Üniversitesine bağlı farklı fakültelerde 4. Sınıfta öğrenim gören ve pedagojik formasyon dersi alan 302 öğretmen adayından oluşmaktadır. Veriler Kılıç, Sökmen ve Yasul (2016) tarafından geliştirilen 'Etkili Öğrenmen Ölçeği' aracılığıyla toplanmıştır. Ölçekte "etkili öğretim ve etkili öğretmen ile ilgili anahtar davranışlar" ve "etkili öğretime yardımcı olan bazı davranışlar" şeklinde iki kategori yer almaktadır. Verilerin analizinde temel istatistiksel veriler ile Mann Whitney U Tetsi ve Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler öğretmen adaylarının derslerine giren öğretim görevlilerini anahtar davranışlara oranla, yardımcı davranışlar açısından daha iyi düzeyde değerlendirdiklerini göstermektedir. Öğretim görevlilerinin, etkili öğretim ve etkili öğretmen ile ilgili anahtar davranışlar içerisinde en yüksek puan aldığı boyutun "anlaşılabilirlik", en düşük puan aldığı boyutun "öğrenme sürecinde yer alma" olduğu görülmüştür. Ayrıca etkili öğretime yardımcı olan bazı davranışlar içerisinde ise en yüksek puan aldıkları boyutun "öğretmen duygusu ile ilgili yardımcı davranışlar", en düşük puan aldıkları boyutun ise "soru sorma" boyutu olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının cinsiyeti açısından karşılaştırıldığında "anahtar davranışlar" boyutunda erkek öğrenciler lehine farklılaşma olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının branşları açısından karşılaştırıldığında hem "anahtar davranışlar" hem de "yardımcı davranışlar" açısından beden eğitimi-spor bilimleri öğrencileri lehine farklılaşma olduğu görülmüştür. Öğretim elemanlarının öğretim sürecinde yer alma ve soru sorma açısından düşük puan alması, eğitim süreci açısından önemli iki sürecin eksikliğini göstermektedir. Bu açıdan hem öğretim elemanlarına hem de bu sürecin denetleyicisi olan kurumlara önemli görevler düşmektedir. Gelecekte yapılacak çalışmalarda farklı branşlardan ve farklı sınıf düzeylerinden öğretmen adaylarının yer alacağı, ayrıca karma olarak desenlenmiş çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Etkili öğretim, etkili öğretmen, öğretim elemanı, öğretmen adayı

ÖĞRETMEN VE ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİLERİNİN CİNSİYET DEĞİŞKENİ AÇISINDAN İNCELENMESİ: META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Doç.Dr. Lütfi ÜREDİ, Mersin Üniversitesi, lutfiuredi@gmail.com
Doktora Öğrencisi Hakan ULUM, Çukurova Üniversitesi, hakanulum@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, öğretmenler ve öğretmen adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi düzeylerinin cinsiyet değişkeni açısından farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin yapılmış araştırmaların sonuçlarını meta-analiz yöntemi ile sentezleyerek etki büyüklüklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ayrıca moderatör olabilecek değişkenler de incelenmiştir. Araştırmanın dahil etme kriterleri; 2008-2018 yılları arasında yapılması, tarama çalışması olması, öğretmen ve öğretmen adayları ile yürütülmesi, Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi düzeylerini ölçmesi, YÖK Ulusal Tez Arşivinde ve TR Dizin veri tabanında taranması, cinsiyet değişkenini kullanması olarak belirlenmiştir. Bu dahil etme kriterleri çerçevesinde YÖK Ulusal Tez Arşivinde yer alan 47 yüksek lisans ve doktora tezine TR Dizin veri tabanından 42 makaleye ulaşılmıştır. Bu tez ve makalelerden cinsiyet değişkenine yer verilen ve kodlama protokolüne uyan 30 çalışma (18 tez, 12 makale) araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmalar kapsamındaki toplam örneklem sayısı 10661'dir (6211 kadın, 4450 erkek). Çalışmada yayın yanlılığı iki yöntem kullanılarak test edilmiştir: Huni saçılım grafiği, Begg ve Mazumdar Sıra Korelasyonu. Moderatör olarak branş (sınıf öğretmenliği ve diğer branşlar), mezuniyet durumu (öğretmen, öğretmen adayı) ve yayın türü analize alınmıştır. Branş analizinde cinsiyetin ortalama etki büyüklüğünü değiştirmediği, mezuniyet durumunun ise ortalama etki büyüklüğünü değiştirmediği, yayın türü analizinde cinsiyetin ortalama etki büyüklüğünü değiştirmediği, bulunmuştur. Sabit Etkiler Modelinde birleştirme işlemi sonucu kadın öğretmenler lehine 0,064'lik pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etki büyüklüğü bulunmuştur. Bu sonuç Cohen (1988) ve Thalheimer ve Cook'un (2002) sınıflandırmasına göre zayıf ve önemsiz düzeyde bir sonuçtur. Rastgele etkiler modelinde birleştirme işlemi sonucu kadın öğretmenler lehine 0,095'lik pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etki büyüklüğü bulunmuştur. Bu sonuç da Cohen (1988) ve Thalheimer ve Cook'un (2002) sınıflandırmasına göre zayıf ve önemsiz düzeyde bir etkiyi göstermektedir. Bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde öğretmenler ve öğretmen adaylarının, Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi düzeyleri arasında, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark olduğu ancak bu farkın, önemli sayılabilecek bir etki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla bundan sonraki öğretmen ve öğretmen adayları ile yapılacak Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi çalışmalarında cinsiyetin bir değişken olarak kullanılmaması gündeme gelebilir.

Anahtar sözcükler: Cinsiyet, meta analiz, Teknolojik pedagojik alan bilgisi

ÖĞRETMENLERİN MOTİVASYONLARININ FARKLI BOYUTLAR VE DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Öğretmen Vahit Ağa YILDIZ, Milli Eğitim Bakanlığı, vahit442@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, farklı branşlardan ve farklı okul türlerinde görev yapan öğretmenlerin motivasyonlarını çeşitli boyutlar açısından incelemektir. Ayrıca motivasyon düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek de amaçlanmıştır. Tarama modeliyle gerçekleştirilen araştırmanın örnekleme Türkiye'nin farklı illerinde bulunan okullarda görev yapan 959 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Yıldız ve Taşgın (2019) tarafından geliştirilen "Öğretmen motivasyon ölçeği" kullanılmıştır. Veriler basılı form ve google formlar yardımıyla hazırlanan elektronik form aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik teknikler, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin mesleki doyum ve kişisel gelişim (MDKG) alt boyutu (M=4,38), öğretim süreci ve öğrenciler (ÖSÖ) alt boyutu (M=4,66) ve genel ortalama puanlar (M=4,29) açısından oldukça yüksek bir puana, okul yönetimi (OY) alt boyutu açısından da yüksek bir ortalamaya sahip oldukları söylenebilir. Cinsiyet açısından değerlendirildiğinde, MDKG alt boyutunda kadın öğretmenler lehine farklılaşma olduğu görülmektedir. Branş açısından bakıldığında, MDKG alt boyutu ve ortalama puanlar açısından okul öncesi öğretmenleri lehine, ÖSÖ alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri lehine farklılaşma olduğu görülmüştür. Mesleki kıdem yılı açısından hiçbir alt boyutta farklılaşma olmadığı görülmüştür. Okul türü açısından incelendiğinde, tüm alt boyutlarda anaokulunda çalışan öğretmenler lehine farklılaşma olduğu görülmüştür. Araştırmada öğretmenlerin motivasyonlarının –alt boyutlar açısından farklı puanlara sahip olsalar da- yüksek olması olumlu bir durumdur. Özellikle okul yönetimi boyutundaki puanların nispeten düşük çıkması, okul yönetiminin öğretmenler üzerindeki etkisi üzerinde düşünülmesi ve bu konuda detaylı bir araştırma yapılması gerektiğini düşündürmektedir. Cinsiyet açısından kadın öğretmenlerin, branş açısından okul öncesi ve beden eğitimi öğretmenlerinin, okul türü açısından anaokullarında görev yapan öğretmenlerin motivasyonlarının yüksek çıkması araştırılması gereken konulardır. Özellikle anaokullarında görev yapan öğretmenlerin motivasyonunun yüksek çıkmasını etkileyen etmenler üzerinde daha kapsamlı karma çalışmalar yürütülmesi, bu konuda yapılacak tespitlerin diğer okul türlerinde ve branşlarda uygulamaya dökülmesi yararlı olacaktır.

Anahtar sözcükler: Mesleki doyum, motivasyon, öğretim süreci, öğretmen, okul yönetimi

SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİJİTAL TEKNOLOJİYE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Prof.Dr. Mustafa Zafer BALBAĞ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, zbalbag@ogu.edu.tr
Prof.Dr. Kürşat YENİLMEZ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, kyenilmez@ogu.edu.tr

ÖZET

Bilgileri bir ekran üzerinde elektronik olarak görüntüleyen, saklayan ve ileten uygulamalara dijital teknoloji denilmektedir. Dolayısıyla, cep telefonları, tabletler, bilgisayarlar, akıllı televizyonlar, internet, kamera, video konferans ve web teknolojilerini içeren birçok uygulama dijital teknoloji içerisinde yer almaktadır. Literatür araştırıldığında, dijital teknolojiye yönelik öğrencilerin tutumlarının belirlenmesinin, öğretim ortamlarının tasarımı, düzenlenmesi ve eğitim-öğretim etkinliklerinin geliştirilmesi üzerinde etkili olabileceği söylenilmektedir. Yeni öğretim programları çerçevesinde, öğretmenlerden bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak, farklı özellik ve yeteneklere sahip olan öğrencilere uygun öğrenme ortamı hazırlamaları ve bu konuda yeterlik sahibi olmaları beklenmektedir. Bu araştırmada, sınıf öğretmen adaylarının dijital teknolojiye yönelik tutumlarının bazı değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı, aile gelir durumu, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu) açısından karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2018 – 2019 Eğitim – Öğretim yılında bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören sınıf öğretmen adaylarının dijital teknolojiye yönelik tutumlarını belirlemek üzere Cabı (2016) tarafından geliştirilen veri toplama aracı kullanılmıştır. Ölçek, 39 madde ve 8 faktörden oluşmakta olup, faktörler sırasıyla “yetkinlik”, “sosyal ağlar”, “derste teknoloji kullanımı”, “teknolojiye yönelik ilgi”, “benim için teknoloji”, “olumsuz yönler”, “eğlence amaçlı kullanım” ve “bilinçli kullanım” isimlerinden oluşmaktadır. Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum ölçeğinin toplamı ve sekiz faktörün Cronbach Alfa katsayıları 0.86 ile 0.61 arasında değişmektedir. Araştırmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma analiz aşamasında olmakla birlikte, veriler SPSS paket programı yardımıyla bilgisayarda çözümlenecek, yorumlanacak ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: Dijital teknoloji, öğretmen adayı, tutum

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ EĞİTİMDE BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİ KULLANMAYA İLİŞKİN YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Prof.Dr. Kürşat YENİLMEZ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, kyenilmez@ogu.edu.tr
Prof.Dr. Mustafa Zafer BALBAĞ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, zbalbag@ogu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojileri büyük bir hızla gelişmekte ve etkili öğretim için yeni fırsatlar sunmaktadır. Bilgisayar teknolojisinin sürekli gelişmesi sonucunda öğretim yazılımlarının hem niteliği hem de niceliği artmakta, alternatifler devamlı olarak çoğalmaktadır. Örneğin matematik derslerinde dinamik geometri yazılımları sayesinde öğrenciler geometrik çizimler yapabilmekte ya da öğretmenin hazırladığı dinamik geometrik şekiller üzerinde etkileşimli incelemeler yapabilmektedirler. Diğer taraftan internet ortamında, öğretmenlerin yararlanabileceği kaynaklar da her geçen gün artmakta, Türkçe ve diğer dillerde çeşitli ders planlarına ve sınıflarda kullanılacak etkileşimli uygulamalara erişilebilmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması konusunda dikkate alınması gereken bazı göstergeler; teknolojik araçları etkin ve yerinde kullanma, uygun yazılımları etkin ve yerinde kullanma, öğretim için geliştirilen uygun kaynakları (web sitesi, animasyon, küçük uygulamalar vb.) etkin kullanma, konuları kavramada ihtiyaç duyulabilecek bilgi, video, uygulama vb. kaynaklara ulaşmada interneti etkin kullanma şeklinde ifade edilmektedir. Eğitimde teknoloji kullanımının artan önemiyle birlikte yetiştirilecek öğretmenlerin niteliklerinin değişmesi kaçınılmaz olmuştur. Yeni öğretim programları çerçevesinde, öğretmenlerden bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak, farklı özellik ve yeteneklere sahip olan öğrenciler için uygun öğrenme ortamları hazırlayabilmeleri ve bu konuda yeterlik sahibi olmaları beklenmektedir. Bu araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaya ilişkin yeterlik algılarının ve bu algıların bazı değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik başarı, bilgisayar sahibi olma, internette geçirilen zaman) açısından farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2018 – 2019 Eğitim – Öğretim yılında İç Anadolu Bölgesi’nde yer alan bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaya ilişkin yeterlik algılarını belirlemek üzere veri toplama aracı olarak Şad ve Nalçacı (2015) tarafından geliştirilen “Öğretmen Adayları İçin Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanmaya İlişkin Yeterlilik Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 30 maddeden oluşmaktadır ve tek faktörlü bir yapıya sahiptir. Araştırmada, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma analiz aşamasında olmakla birlikte, veriler SPSS paket programı yardımıyla bilgisayarda çözümlenecek, yorumlanacak ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: Algı, bilgi ve iletişim teknolojileri, yeterlik, sınıf öğretmeni aday

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK KİMLİĞİ ALGILARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Oğuzhan KURU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
okuru82@hotmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Esmâ KURU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, esmkuru@gmail.com

ÖZET

Öğretmenlik mesleği birçok mesleğin aksine iş başında iken değil daha önce aidiyet hissedilmesi gereken bir meslektir. Eğitim fakültelerinde verilen eğitim akademik bilginin yanı sıra mesleğe ait aidiyeti ve kimliği de kazandırmalıdır. Bu çalışmada eğitim fakültesinde öğrenim gören sınıf öğretmenliği öğrencilerinin meslek öncesi öğretmen kimliğine dair bakış açıları incelenmiştir. Çalışmanın amacı henüz mesleğe başlamamış sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik kimliğini ne düzeyde benimsediği ve farklı değişkenlere göre aralarında farklılık olup olmadığını tespit etmektir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini 2018-2019 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında tüm sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş 244 sınıf öğretmeni adayından oluşmaktadır. Çalışmada veri toplamak amacıyla Friesen & Besley (2013) tarafından geliştirilen ve Arpacı ve Bardakçı (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Meslek Öncesi Öğretmen Kimliği Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre aralarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Benzer şekilde sınıf düzeylerine göre de öğretmen adayları arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Öğretmen adaylarının not ortalamalarına göre ise düşük not ortalamasına sahip adaylar ile yüksek not ortalamasına sahip adaylar arasında notu yüksek olanların lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Genel sonuç olarak öğretmen adaylarının meslek kimliğine ait düşüncelerinin yüksek olduğu görülmektedir. Fakültelerinde almış oldukları eğitimin, isteyerek sürece dahil olmalarının ve buna benzer sebeplerin sonuca etki ettiği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayı, öğretmen kimliği, sınıf öğretmenliği

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TEKNOLOJİK YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Nilgün GÜNBAŞ, Kafkas Üniversitesi, ngunbas@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Meral GÖZÜKÜÇÜK, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, meral.yaprak@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde çocuklar cep telefonları, tabletler ve televizyonda eğitim amaçlı yayınlanan videolara maruz kalmakta, çocukların teknolojiye olan ilgileri ve teknoloji kullanma durumları geçmiş yıllara göre artış göstermektedir. Bu sebeple çocuklar teknolojiye alışkın bir şekilde öğrenim hayatlarına başlamakta ve ilkokul çağındaki öğrencilerin teknolojiye ilgisini okul ortamında avantaja çevirebilmek gerekmektedir. Bu durumda öğrenme öğretme sürecinde öğretmenlerin teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmaları önemli bir amaç haline gelmektedir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin teknolojik olarak yeterli olmalarını gerekli kılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının yayınladığı öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinde altı ana yeterlik alanı, 31 alt yeterlik alanı, 221 performans göstergeleri bulunmaktadır. Altı ana yeterlik alanının dördü, 31 alt yeterlik alanının onu ve 221 performans göstergesinin on dördü öğretmenlerin teknolojik yeterlikleri ile ilgilidir. Teknolojik yeterlikle ilgili olan performans göstergelerine göre sınıf öğretmeni adaylarının hizmet öncesi süreçte teknolojik olarak yeterliklerini belirlemek amacıyla bu çalışma yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcıları Kafkas Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalından 2019 yılında mezun olan sınıf öğretmeni adaylarından (n=40) oluşmaktadır. Sınıf öğretmeni adaylarının teknolojik yeterliklerinin belirlenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan teknolojik yeterlilik performans göstergelerine göre yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış olup sınıf öğretmeni adaylarıyla görüşmeler yapılmıştır. Verileri analiz etmek için betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından kodlanmış ve kategoriler oluşturulmuştur. Verilerden elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmeni adaylarının; • Öğrenme öğretme sürecinde bilgi teknolojilerinden en çok akıllı tahtayı kullanacaklarını, • Öğrenme öğretme sürecinde iletişim teknolojilerinden en çok YouTube kullanacaklarını, • Etkili bir öğrenme ortamı oluşturmada bilgi-iletişim teknolojilerinden akıllı tahtadan video (doğal afet vs.), simülasyon ve 3 boyutlu materyallerden yararlanacaklarını, • İnternet üzerinden erişilebilen bir öğrenme ortamı olarak Kahoot ve EBA (Eğitim Bilişim Ağı) gibi ortamlardan yararlanacaklarını, • Ders planı hazırlarken özellikle dikkat çekme kısmında teknolojiyi kullanacaklarını, • Materyal hazırlarken çoğunlukla teknolojik ortamlardan PowerPoint kullanacaklarını, • Öğrenci farklılıklarını dikkate alarak -özellikle ilgi grubuna göre- etkinlikler tasarlamada teknolojik ortamından yararlanacaklarını, • Mesleki ve verimlilik açısından güncel gelişmeleri takip etme ve mevcut eğitim materyallerinden yararlanma amacıyla internet ortamından yararlanacaklarını ifade ettikleri görülmüştür. Araştırmanın bulgularına göre 30 sınıf öğretmeni adayının teknolojiyi dâhil edebilecekleri bir ders planı yazabileceklerini, ancak 10 sınıf öğretmeni adayının teknolojiyi dâhil edebilecekleri bir ders planı yazamayacaklarını belirttikleri görülmüştür. Ayrıca 9 sınıf öğretmeni adayının etkili bir öğrenme ortamı oluşturmada bilgi-iletişim teknolojilerinden yararlanma durumunda cevap veremedikleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının teknolojik yeterlikleri ile ilgili ifadelerine bakıldığında maruz kaldıkları programları kullanma eğiliminde oldukları görülmüştür. Bu sebeple öğretmen adaylarının üniversitede aldıkları eğitim içerisinde onlara model olması açısından bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılması ve kullanım amaçlı örneklerinin zenginleştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: Bilgi ve iletişim teknolojileri, sınıf öğretmeni adayı, teknolojik yeterlik

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE YÖNELİK ALGILARI

Dr. Öğrt. Üyesi Aslı GÜNDOĞAN, Uşak Üniversitesi, asli.gundogan@usak.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Ahmet TAŞDERE, Uşak Üniversitesi, ahmet.tasdere@usak.edu.tr

ÖZET

Toplumsal cinsiyet, toplumun bireyden beklentilerini sosyolojik temele dayandıran ve cinsiyet farklılıklarının kültürel boyutuna işaret eden bir kavramdır. En genel tanımıyla toplumsal cinsiyet, toplumun kadın ve erkek olmaya yüklediği sosyal ve kültürel anlamları içeren, toplumun kendisi tarafından belirlenen ve toplumdan topluma değişen cinsiyet rollerini açıklamaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, söz söylemede genel otorite olarak kabul gören toplumsal düzenin bireye yüklediği kadınsılık ve erkeksilik rollerini içerir. Salt cinsiyet kadın ve erkek olmanın biyolojik ve değişmez boyutunu açıklarken; toplumsal cinsiyet kimilerine göre biyolojik boyutun yanında kimilerine göre ise biyolojik özelliklerden bağımsız olan sosyal ve kültürel dayatmalar veya yüklemeler olarak açıklanmaktadır. Cinsiyet rollerinin biçimlenmesi, çocuğun ilk toplumsallaştığı kurum olan ailede başlar ve ileriki yaşamında girdiği her toplulukta, kadına ve erkeğe yüklenen roller pekiştirilir. Dolayısıyla çocuk yetişkinlik çağına geldiğinde kendini toplumun dayattığı cinsiyet rollerinin içinde bulur. Toplum tarafından dayatılan bu roller çoğunlukla kadınlar için olmakla birlikte hem kadın hem de erkekler için bazı dezavantajlar doğurabilir. Kadına yüklenen sakinlik, ev işlerdeki sorumluluk, annelik görevi gibi özellikler onun gerçek yaşamda var olamamasına, istediğini mesleği yapamamasına, potansiyelinin ve yeteneklerinin farkına varamamasına yol açabilmektedir. Kadın ve erkek rollerindeki farklılıklar açısından dünya genelinde yapılan araştırmaların sonuçlarının özellikle aile, sosyo-ekonomik düzey, özgürlük ve insan hakları alanlarında genel olarak kadınlar aleyhine olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet bakımından kadınlara ve erkeklere yüklenen rollerin neler olduğunun belirlenmesi, rollerin eşitliğine yönelik öneriler geliştirilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik dikkat çekmesi bakımlarından önemlidir. Özellikle topluma nitelikli bireyler yetiştirmekle sorumlu tutulan öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algıları ve farkındalıkları, yetiştirecekleri nesillerde bu rollere yönelik eşitliğin sağlanması ve kadınlar ile erkeklerin yaşamın tüm olanaklarından eşit biçimde yararlanmasının desteklenmesi açısından önemli görülmektedir. Bu bağlamda araştırmada sınıf öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerinden Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) ve Çizim tekniği yoluyla veriler toplanmıştır. KİT'in uygulanması sürecinde, anahtar kavram olarak seçilen Kadın, Erkek, Cinsiyet ve Toplum kavramlarının her biri ayrı ayrı sayfalarda alt alta gelecek şekilde öğretmen adaylarına sunulmuştur. Her bir kavram için 45 saniye süre verilmiş ve anahtar kavramların zihinlerinde çağrıştırdığı sözcükleri yanlarındaki boşluklara yazmaları istenmiştir. Çizim tekniğinde ise, iki farklı çizim formu öğretmen adaylarına sunulmuştur. Bu formlardan ilkinde zihinlerindeki kadın imajını çizmeleri, diğerine ise zihinlerindeki erkek imajını çizmeleri istenmiştir. Her çizimin altındaki boşluğa ise çizimlerinde neleri anlatmak istediklerini sözel olarak yazmaları istenmiştir. Verilerin analiz süreci devam etmektedir. Elde edilen bulgular alan yazındaki benzer çalışmalar ışığında tartışmaya açılarak spesifik önerilere yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: çizim tekniği, kelime ilişkilendirme testi, Sınıf Öğretmen Adayları, Toplumsal Cinsiyet

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ VATANDAŞLIK ANLAYIŞLARINA İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARI: BİR KELİME İLİŞKİLİNDİRME TESTİ UYGULAMASI

Dr. Öğrt. Üyesi Ömür GÜRDOĞAN BAYIR, Anadolu Üniversitesi, ogurdogan@anadolu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Nur Leman BALBAĞ, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, nur.balbag@dpu.edu.tr
Prof.Dr. Arife Figen ERSOY, Anadolu Üniversitesi, arifee@anadolu.edu.tr

ÖZET

Günümüzdeki her alanda yaşanan değişimler bireylerin yaşamlarını kolaylaştırmasının yanı sıra onları terör, göç, yaşam mücadelesi, çevrenin kirlenmesi gibi birtakım sorunlarla mücadele etmesine neden olmuştur. Bireylerin karşısına çıkan zorluklara mücadele edebilmesi onların kimi yeterliklerle donanık olmasını gerektirmektedir. Sözü edilen bu yeterliklerin kazandırılması ise ancak vatandaşlık eğitimi ile olanaklıdır. Ancak yaşanan dönüşümler her şeyi olduğu gibi vatandaşlığı da etkilemiştir. Günümüzde artık yalnızca sorumluluklarını ve haklarını bilen vatandaşların yetiştirilmesi yetersiz görülmektedir. Bu anlamda vatandaşlık eğitimi yaşanan bilimsel gelişmeler ışığında şekillenmiştir. Buna paralel olarak artık vatandaşlık eğitiminde küresel vatandaşlık, çevresel vatandaşlık, dijital vatandaşlık ve etkin vatandaşlık anlayışları gelişmeye başlamıştır. Bu anlayışları öğrencilerin erken yaşlardan itibaren kazanması için öncelikle öğretmenlerin bu anlayışlara sahip olması gerekmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının küresel vatandaşlık, çevresel vatandaşlık, dijital vatandaşlık ve etkin vatandaşlık anlayışlarına ilişkin bilişsel yapılarını ortaya koymak ve bunlara ilişkin kavram yanılgılarını belirlemektir. Bu kapsamda tarama modeli kullanılarak desenlenen araştırmanın verileri kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla 92 sınıf öğretmeni adayından toplanmıştır. Toplanan veriler ışığında verilen vatandaşlık anlayışlarına ilişkin türetilen sözcüklerin tekrarlanma sıklıkları ortaya konulmuş ve kesme noktaları belirlenmiştir. Belirlenen kesme noktaları ışığında kavram ağları oluşturulmuştur. Belirlenen kesme noktalarında yer alan anahtar kavramlara ilişkin sözcük ve bunlar arasındaki ilişkiler ortaya konulmuştur. Öğretmen adaylarının kavram yanılgısına sahip olup olmadığı ise vatandaşlık anlayışlarına ilişkin kurdukları ilgili cümleler aracılığıyla belirlenmiştir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının vatandaşlık anlayışlarını genellikle birbirinden bağımsız sözcüklerle açıkladıkları görülmüştür. Öğretmen adaylarının yine çoğunluğunun bu anlayışları bilimsel olmayan bilgi içeren cümlelerle açıkladıkları ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda öğretmen eğitiminde vatandaşlık eğitimine ilişkin bu anlayışlara yer verilmesi gerektiği önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Kelime ilişkilendirme testi, öğretmen yetiştirme, vatandaşlık, vatandaşlık anlayışları

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Meliha ÜNSAL, Mersin Üniversitesi, melihakurt9442@hotmail.com

ÖZET

Bireyin diğer insanlarla kurduğu iletişimin bir boyutunu oluşturan konuşma becerisi bir duygu ve düşünce alışveriştir. Konuşma becerisi birçok becerinin kazandırılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu beceri tek bir alan olarak düşünülemez. Konuşma becerisi ile geliştirilen diğer beceriler şunlardır; dil becerileri, iletişim becerileri, öğrenme anlama becerileri, zihinsel beceriler, sosyal beceriler, zihinsel bağımsızlık becerileri olarak sıralanmaktadır. Yapılan bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin kendini ifade edebilme becerilerini ölçmek ve yetersiz oldukları kısımlarda nasıl geliştirebileceklerine yönelik etkinlikler sunmaktır. Bu çalışma tarama modeline göre yapılmıştır. Tarama modelinde amaç; araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Büyüköztürk, 2016: 178: Akt. Gülleroğlu, 2018). Bu çalışma, 2019 yılında Mardin ili içerisindeki Sınıf Öğretmenlerinden toplam 250 kişi ile çalışılmıştır. Katılımcıların cinsiyeti, branşı gösterilmektedir. Muhammed Eyyüp SALLABAŞ tarafından geliştirilen “Konuşma Becerisini Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Konuşma Becerisini Değerlendirme Ölçeği 3 lü likert tipinde toplam 28 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte; Konuşmaya Başlangıç, Konuşmanı Gelişme Bölümü, Konuşmanın Sonuç Bölümü, Beden Dili ve Dilin Dış Yapı Unsurlarını Uygulayabilme olmak üzere 5 boyut vardır. Ölçeğe ait güvenilirlik katsayısı 0.84 dır. Verinin analizinde SPSS24 paket programı kullanılmıştır. Betimsel istatistiklerden frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplanmıştır.

Anahtar sözcükler: Konuşma, konuşma becerisi, sınıf öğretmeni

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Lütfi ÜREDİ, Mersin Üniversitesi, lutfiuredi@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Meliha ÜNSAL, Mersin Üniversitesi, melihakurt9442@hotmail.com

ÖZET

Bireyin diğer insanlarla kurduğu iletişimin bir boyutunu oluşturan konuşma becerisi bir duygu ve düşünce alışveriştir. Konuşma becerisi birçok becerinin kazandırılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu beceri tek bir alan olarak düşünülemez. Konuşma becerisi ile geliştirilen diğer beceriler şunlardır; dil becerileri, iletişim becerileri, öğrenme anlama becerileri, zihinsel beceriler, sosyal beceriler, zihinsel bağımsızlık becerileri olarak sıralanmaktadır. Yapılan bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin kendini ifade edebilme becerilerini ölçmek ve yetersiz oldukları kısımlarda nasıl geliştirebileceklerine yönelik etkinlikler sunmaktır. Bu çalışma tarama modeline göre yapılmıştır. Tarama modelinde amaç; araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Büyüköztürk, 2016: 178: Akt. Gülleroğlu, 2018). Bu çalışma, 2019 yılında Mardin ili içerisindeki Sınıf Öğretmenlerinden toplam 250 kişi ile çalışılmıştır. Katılımcıların cinsiyeti, branşı gösterilmektedir. Muhammed Eyyüp SALLABAŞ tarafından geliştirilen “Konuşma Becerisini Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Konuşma Becerisini Değerlendirme Ölçeği 3 lü likert tipinde toplam 28 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte; Konuşmaya Başlangıç, Konuşmanı Gelişme Bölümü, Konuşmanın Sonuç Bölümü, Beden Dili ve Dilin Dış Yapı Unsurlarını Uygulayabilme olmak üzere 5 boyut vardır. Ölçeğe ait güvenirlik katsayısı 0.84 dır. Verinin analizinde SPSS24 paket programı kullanılmıştır. Betimsel istatistiklerden frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplanmıştır. **Anahtar sözcükler:** Konuşma, konuşma becerisi, sınıf öğretmenliği

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖLÇMEYE İLİŞKİN ALAN BİLGİLERİNİN GELİŞİMİNDE MESLEKİ GELİŞİM ÇALIŞMASININ ROLÜ

Dr. Öğrt. Üyesi Şerife Koza ÇİFTÇİ KARADAĞ, Akdeniz Üniversitesi, kozaciftci@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Derya CAN, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, deryacakmak88@gmail.com

ÖZET

Öğretim için daha fazla matematiksel bilgiye sahip olmak, matematik öğretimi sürecinin daha kaliteli geçmesini sağlamakta olup öğretmenlerin, öğrencilerin ortaya koydukları matematiksel ürünlere karşılık verme ve onları yorumlama becerilerini desteklemektedir. Çünkü öğretmenin alan bilgisinin artması sınıf içi çalışmalardaki matematiksel unsurların desteklenmesiyle ve öğrencilerin matematiksel çıktılarıyla yakından ilişkilidir. Yapılan araştırmalar sınıf öğretmenlerinin matematiksel bilgilerinde eksiklikler olduğunu ve matematiksel işlemlere yönelik kavramsal açıklama yapmakta zorlandıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca sınıf öğretmenlerin alan bilgisindeki eksikliklerin sınıf içi etkinliklere yansdığı ve alan bilgisi eksik öğretmenlerin öğrencilere yeterince öğrenme fırsatı sunamadığı görülmektedir. Bu konuda araştırmacılar matematiği bilen, matematiğe ilişkin kavramsal anlayışı gerçekleştirmiş ve öğretim programını tanıyan öğretmenlere sahip olabilmek için mesleki gelişim çalışmalarının gerekliliğine vurgu yapmışlardır. Bu çalışma kapsamında hazırlanan mesleki gelişim çalışmasında öğretmenlere ölçme, ölçmenin doğası, uzunluk ölçme, çevre ölçme ve alan ölçme konularında tartışabilecekleri bir öğrenme ortamı sunulmuştur. Bu süreçte öğretmenlere gerek örnek etkinliklerin yer aldığı durumlar üzerinde gerekse kendilerinin hazırlayıp uyguladıkları etkinlikler üzerinde tartışma olanağı sağlanmıştır. Mesleki gelişim çalışmasının öğretmenlerin ölçmeye ilişkin alan bilgilerini nasıl desteklediğinin anlaşılabilmesi için öğrenme grubunun özelliklerinin incelenmesi ve ortaya konulması önemlidir. Bu çalışmanın amacı, mesleki gelişim çalışması kapsamında oluşturulan öğrenme grubunun sınıf öğretmenlerinin ölçmeye ilişkin alan bilgilerini nasıl desteklediğinin incelenmesidir. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni benimsenmiş olup belirlenen duruma ilişkin derinlemesine anlayış kazanılması hedeflenmiştir. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Belirlenen ölçütler mesleki gelişime önem verme, matematik eğitiminde yeniliğe açık olma, kamera kaydına izin verme ve mesleki gelişim programı kapsamında hazırlanan oturumlara katılma ve çalışma yükümlülüklerini yerine getirmedir. Bu ölçütler çerçevesinde çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 3 sınıf öğretmeni çalışmaya dahil edilmiştir. Veri toplama aşamasında mesleki gelişim çalışmasının oturumlarını kapsayan video kayıtlarından ve bu oturumlarda yer alan odak grup görüşmelerden, sınıf içi gözlemlerden, gözlemci notlarından ve öğretmen ürünlerinden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler, mesleki gelişim çalışmasının öğretmenlerin ölçmeye ilişkin alan bilgilerini nasıl desteklediğini detaylı bir şekilde ortaya koymak için betimsel analiz yoluyla incelenmiş ve öğrenme grubunun özellikleri tanımlanmıştır. Mesleki gelişim süresinde öğretmenlerin öğrenmelerini desteklediği düşünülen grup özellikleri, paylaşılmış amaçlar, paylaşılmış liderlik, destekleyici koşullar, birlikte öğrenme ve kişisel deneyimlerin paylaşılması olmak üzere beş boyutta incelenmiştir. Öğretmenler mesleki gelişim çalışması boyunca ölçme alanına yönelik matematiksel kavramlar ve bu kavramların etkili bir şekilde öğretiminin nasıl gerçekleştirilebileceği konusunda tartışmalar yapmışlardır. Ölçme öğrenme alanında yer alan kazanımların kazandırılması sürecinde yaşadıkları sıkıntıları paylaşmışlardır. Öğretim sürecinde yaşanan sıkıntılar ve çözüm olabilecek durumlar üzerinde derinlemesine yapılan paylaşımlar öğretmenlerin birbirlerine fikir vermesini sağlamıştır. Mesleki gelişim çalışması kapsamında gerçekleşen öğrenme ortamının öğretmenlerin fikirlerini paylaşmalarına ve savunmalarına zemin hazırlayacak nitelikte olmasına dikkat edilmiştir. Bu nedenle öğretmenlere tartışılan fikirlerin ve bilgilerin doğruluğuna ya da yanlışlığına ilişkin dönütler vermek yerine kendi fikirlerini paylaşmaları konusunda cesaretlendirmeler yapılmıştır. Genel olarak bakıldığında, yapılan paylaşımların hem öğretmenlerin öğrenmelerini desteklediği hem de yapılan uygulamalara anlam kazandırdığı söylenebilir. Öğrenme grubu içerisinde yapılan paylaşımlar öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarda yaşadıkları sorunlar için de bir destek oluşturmuştur.

Anahtar sözcükler: Alan bilgisi, mesleki gelişim, ölçme, sınıf öğretmenleri

TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİMLERİNİ SÜRDÜREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİNÇLİ SU TÜKETİMİNE YÖNELİK DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Doç.Dr. Aslı EŞME, Kocaeli Üniversitesi, asliesme@gmail.com
Arş.Gör. Birsen Berfu AKAYDIN, Kocaeli Üniversitesi, berfu_akaydin@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Canan DİLEK EREN, Kocaeli Üniversitesi, canandilek@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, temel eğitim bölümünde öğrenimlerini sürdüren öğretmen adaylarının bilinçli su tüketimine yönelik davranışlarını belirlemek ve bu davranışları etkileyen faktörleri tespit etmektir. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmanın örneklemini temel eğitim bölümünde öğrenimini sürdüren 308'i (%85,3) kadın ve 53'ü (%14,7) erkek olmak üzere toplam 361 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolay bulunana örnekleme tekniğiyle oluşturulmuştur. Veri toplama aracı olarak "Su Tüketimine Yönelik Davranış Ölçeği" (Çankaya ve İşçen, 2014) ve araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 15 paket programına aktararak analiz edilmiştir. Örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının bilinçli su tüketimine yönelik davranış ölçeğinden aldıkları puanların; cinsiyet ve öğrenim gördükleri bölüm değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için ilişkisiz örneklem t testi kullanılmıştır. Örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının bilinçli su tüketimine yönelik davranış ölçeğinden aldıkları puanların; anne eğitim düzeyi, ailenin gelir düzeyi ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi kullanılmıştır. Baba eğitim düzeyine göre bilinçli su tüketimine yönelik davranış ölçeğinden alınan puanların farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için de Kruskal-Wallis H testi yapılmıştır. Temel eğitim öğretmen adaylarının bilinçli su tüketimine yönelik davranışları ile gelecekte temiz ve sağlıklı suya erişememe ihtimaline ilişkin kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için ise Spearman korelasyon analizi yapılmıştır. Betimsel verileri raporlamak için ise sıklık, yüzde, ortalama, standart sapma ve ortalama sıralardan yararlanılmıştır. Bu süreçte anlamlılık düzeyi .05 kabul edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Bilinçli su tüketimi, davranış, öğretmen adayı, temel eğitim

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI KAPSAMINDA SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YÜRÜTTÜKLERİ BİR PROJENİN ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr.Gör.Dr. Kısmet DELİVELİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, dkismet@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi Yaren Filiz KARASU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, yarenfiliz082@gmail.com

ÖZET

Eğitim fakültelerinin temel amaçları insan haklarına saygılı, dünya ve çevre sorunlarına duyarlı, içinde bulunduğu eğitim süreçleriyle ilgili; kendini sürekli geliştirebilen, empati yeteneği gelişmiş, öz güven ve sorumluluk sahibi öğretmenler yetiştirmektir. Geleceğin öğretmen adaylarını yetiştiren sınıf öğretmenliği programının temel amaçlarından birisi ise öğretmen adaylarının toplum sorunlarına duyarlı olmalarını sağlamak ve toplumsal sorumluluk duygusunu geliştirmektir. Sınıf öğretmenliği programı 3. Sınıf düzeyinde verilen 'Topluma Hizmet Uygulamaları' dersi de öğretmen adaylarının toplumsal sorumluluk duygusunu geliştirebilmeyi hedefleyen derslerden biridir. Bu ders kapsamında sınıf öğretmeni adayları çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak gönüllü projeleri planlayıp, uygulamakta ve sonuçlar öğretmen adaylarıyla birlikte değerlendirilmektedir. Bu yönüyle 'Topluma Hizmet Uygulamaları' dersi çevre sorunlarına duyarlı olma ve toplumla bütünleşebilme amacının gerçekleştirilmesine de hizmet etmektedir. Bu araştırmanın amacı Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının okuma yazmada zorlanan 1. Sınıf öğrencilerine yönelik hazırlayıp uyguladıkları projenin sonuçları değerlendirmektir. Bu araştırma sınıf öğretmeni adaylarının yürüttükleri projenin Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin amacına uygunluğunun ortaya konulması bakımından önemlidir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sınıf Eğitimi Anabilim dalında öğrenim gören ve Topluma Hizmet Uygulamaları dersi alan 6 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında projeyi yürütmek üzere 6 öğretmen adayı, Muğla iline bağlı bir ilkokulda görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak destek veren birinci sınıf öğretmeni ile görüşmeler yaparak, öğretmenin okuma yazma öğretimini nasıl gerçekleştirdiği ve okuma yazma öğrenimi sırasında zorlanan çocukların sorunlarının neler olduğu konusunda bilgiler edinmişlerdir. Görüşme sonrası 6 gönüllü öğretmen adayı öğretmenin yaptığı açıklamaları da göz önünde bulundurarak aynı sınıfta 2 hafta süreyle gözlem yaptıktan sonra 2 öğrencinin okuma-yazma etkinliklerinde zorlandığını, özellikle 'kelime, hece, ses' çalışmalarında güçlükler yaşadığını tespit etmişlerdir. Bu bilgilerden hareketle ders öğretim elemanı ve sınıf öğretmeniyle birlikte okuma-yazma etkinliklerinde zorlanan öğrencilerin seviyelerine uygun ne tür etkinlikler hazırlayabileceklerine karar veren öğretmen adayları projenin planlama aşamasını tamamlamışlardır. Projenin planlama uygulama aşamasında ise 11 hafta süre ile her bir öğretmen adayı, okuma-yazma etkinliklerinde zorlanan öğrenciler için 'cümle, kelime, hece, ses çalışmalarına' yönelik etkinlik hazırlayıp, uygulamıştır. Okuma ve yazmada zorlanan her bir öğrenci için toplam 16 saat olacak şekilde etkinlik planı hazırlayan öğretmen adayları 'kaynak oda ve sınıfta' okuma yazma etkinliklerini uygulamışlardır. Bu proje kapsamında 1 öğretmen adayı 7 saat, 1 öğretmen adayı 6 saat, 3 öğretmen adayı 5 saat, 1 öğretmen adayı 4 saat olmak üzere toplam 32 saatlik okuma-yazma çalışması gerçekleştirilmiştir. Projenin bitiminde sınıf öğretmeniyle yapılan görüşmelerde projenin genel değerlendirmesini yapması ve proje ile ilgili düşüncelerini anlatması istenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerde ise Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin amacına ulaşmış olup olmadığı konusunda düşünceleri aktarabilmeleri için, öğretmen adaylarına 6 adet açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular uygulanmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen verilerin analizinde 'içerik analizi ve betimsel analiz tekniği' kullanılmıştır. Gerek sınıf öğretmeni ve gerekse öğretmen adaylarının görüşleri değerlendirildiğinde ise topluma hizmet uygulamaları dersi kapsamında uygulanan bu projenin amaca uygun olduğunu ve çalışmanın etkili olduğunu belirttikleri; sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmeniyle gerçekleştirdikleri işbirliğinin de proje amacına hizmet ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: ilkokul, sınıf öğretmenliği, toplum hizmet uygulamaları

İLKOKULDA ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN KENDİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA ÖĞRETMEN YETERLİKLERİNE SAHİP OLMA DURUMLARININ BELİRLENMESİ

Doç.Dr. Esin ACAR, Adnan Menderes Üniversitesi, esinnacar@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Nida ÖZSERİN, Adnan Menderes Üniversitesi, nidaozserin@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğba TOKGÖZ, Adnan Menderes Üniversitesi,
tugbatokgoz09@gmail.com

ÖZET

Eğitimde değişimi sağlayabilme potansiyeline sahip kişiler öğretmenlerdir. Öğretmenlerin yeterlilikleri, sonuçları doğrudan eğitime yansıyan somut bir durumdur. Bu durumun öğretmenler tarafından bilinmesi ve öneminin algılanması öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine ve dolayısıyla da öğretmen eğitimine katkı verir. Bununla bağlantılı olarak bu çalışmada, öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” kapsamı çerçevesinde belirlenen öğretmen yeterlikleri konusundaki farkındalıkları ve sınıflarındaki uygulamalarını onların ağzından öğrenebilmek amaçlanmıştır. Betimsel nitelikteki çalışmanın verileri öğretmenlerle birebir yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Her biri ortalama 30-35 dakika süren görüşmelere 20 ilkokul öğretmeni katılmıştır. Görüşme soruları öğretmen yeterlikleri alt alanlarının her birini kapsayacak şekilde hazırlanmış ve bir uzman tarafından incelenmiş, 2 öğretmenle pilot uygulama görüşmeleri yapıldıktan sonra sorular son halini almıştır. Sorular hazırlanırken “Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim”, “Öğrenciyi Tanıma”, “Öğrenme ve Öğretme Süreci”, “Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme”, “Okul, Aile ve Toplum İlişkileri” ve “Program ve İçerik Bilgisi” alt alanları dikkate alınmıştır. Öğretmenlerin bu konudaki var olan düşünce ve uygulamalarını ortaya çıkarmak amacıyla yapılan bu görüşmelerde yer alan ifadeler her bir alt alanın sahip olduğu kazanıma uygun olarak tanımlanmış ve sınıflandırılmıştır. Belirlenen alt alanlar kapsamında betimsel soruların yer aldığı görüşmelere verilen cevaplarda, öğretmenlerin çoğunluğunun öğrenci tanımayla ilgili olarak biçimsel yollar izlemediği, velilerle ilişkilerde köylerde görev yapan öğretmenlerin aileleri değiştirmeye yönelik daha fazla girişimi olduğu kentlerde ise bu ilişkilerin daha standart ve rutin düzeyde ilerlediği dile getirilmiştir. Öğrenme öğretme süreci planlamalarında, öğretmenlerin çoğunlukla internetten indirdikleri hazır planları uygulamaya koydukları ve değerlendirme sürecinde ilk 3 sınıf düzeyinde yazılı sınav olmasa da dönem içerisinde bu sınavlara yer verildiği bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yeni program içeriğiyle ilgili olarak yeterli bilgi sahibi olmadıklarını ifade ettikleri ve kişisel-mesleki gelişimle ilgili hizmet yılı az olan öğretmenlerin daha fazla istekli oldukları ifade edilmiştir. Ayrıca, görüşme yapılan katılımcıların gönüllü kurs katılımı ve yayın takibinin yüksek olduğu ancak tüm katılımcıların zorunlu seminerlerden fayda sağlanamadığı yönünde ortak fikirde birleştikleri görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Öğretmenlerin mesleki yeterlikleri, öğretmenlerin sınıf uygulamaları hakkındaki farkındalıkları, sınıf öğretmenleri

İLKOKULDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Vahit Ağa YILDIZ, Milli Eğitim Bakanlığı, vahit442@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada ilkokulda görev yapan öğretmenlerin eğitimin çeşitli boyutlarına ilişkin beklentilerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla öğretmenlerden beklentileri ve bu beklentilerin gerçekleşebileceğine dair düşünceleri sorulmuştur. Araştırma soruları şu şekildedir: 1. İlkokulda görev yapan öğretmenlerin beklentileri nasıldır? 2. Öğretmenlerin, bu beklentilerinin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğine ilişkin görüşleri nasıldır? Araştırma ilkokul ortamında görev yapan hem sınıf hem de branş öğretmenlerinin beklentilerinin belirlenmesi ve bu alana ilişkin çalışmaya sıkça rastlanamaması nedeniyle önemli görülmektedir ve alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması olarak desenlenmiştir. Durum çalışması, bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu Erzurum iline bağlı ilçelerdeki ilkokullarda görev yapan 23 sınıf, İngilizce, din kültürü ve ahlak bilgisi, rehberlik ve özel eğitim öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri yapılandırılmamış görüşme formu aracılığıyla toplanmış olup, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Görüşler kodlara ve temalara ayrılmıştır. En fazla dile getirilen beklentinin okulun fiziki koşullarının düzenlenmesi, sınıf mevcutlarının düşürülmesi ve öğretmenin toplumdaki saygınlığının ve değerinin artmasına yönelik çalışmalar yapılması olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun beklentilerinin karşılanmayacağına inandığı görülmüştür. Öğretmenlerin görüşleri analiz edilmiş ve sınıflanmış olup bu beklentilerin bir kısmının bakanlığın hedefleri arasında olduğu, bir kısmının ise hiçbir platformda dile getirilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin beklentileri doğrultusunda, okulun fiziki koşullarının, bina eksikliğinin, araç gereç ve materyal eksiliğinin giderilmesi; sınıf mevcutlarının düşürülmesi, öğretmenin toplumda saygınlığının ve değerinin artması adına, ekonomik, sosyal ve diğer alanlarda iyileştirmelerin yapılması önerileri getirilmiştir. Ayrıca hem bakanlığa hem de öğretmen yetiştiren kurumlara yönelik yapıcı öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Beklenti, ilkokul, öğretmen

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNİN ETKİLİLİĞİNİ DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Öğr.Gör.Dr. Kısmet DELİVELİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, dkismet@mu.edu.tr
Fatih YILMAZ, Milli Eğitim Bakanlığı, conguerer23@gmail.com

ÖZET

Öğretmenlik Uygulamaları öğretmenlik mesleğine hazırlık yapan sınıf öğretmenliği adayı öğrencilerinin, fakültede teorik olarak öğrendikleri bilgileri gerçek ortamda aktarabilmelerine, kendilerini mesleki yönden geliştirebilmek için daha çok pratik yapmalarına fırsat veren uygulamalardır. Öğretmenlik Uygulamaları dersi öğretmenlik mesleğine tam olarak giriş yapılması ve öğretmenliğin temel unsurlarından birisi olan öğrenciler ile etkileşim haline geçilmesi açısından da sınıf öğretmeni adayları için büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim dalında okuyan dördüncü sınıf öğrencilerinin, Muğla ili Menteşe ilçesine bağlı bir ilkokulda 'Öğretmenlik Uygulaması II' dersi kapsamında yaptıkları çalışmaları değerlendirmektir. Araştırma öğrencilerin bu dersin amaçlarının ne kadar farkında olduklarını ve yaptıkları çalışmaların niteliğini değerlendirmeleri bakımından önemlidir. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desenin kullanıldığı araştırma 8 öğrenciyle yürütülmüştür. Öğretmen adayları uygulama okullarına toplam 72 saat olmak üzere 12 hafta devam etmiş ve bu süre sonunda öğretmenlik uygulaması kapsamında yürütülen çalışmalar sınıf öğretmenleri ve öğretmen adayları ile birlikte değerlendirilmiştir. Öğrenim süreci boyunca 8 öğretmen adayı ve 2 uygulama öğretmeni yaptıkları gözlem sonuçlarını sürekli olarak adaylarla paylaşarak sürecin etkililiğini geliştirmeyi hedeflemiştir. Sürecin sonunda da sınıf öğretmeni ve öğretmen adaylarına yarı yapılandırılmış görüşme formunda bulunan 8 adet soru uygulanarak, öğretmen adaylarının yaptıkları çalışmaların niteliği ve etkililiğini değerlendirmeleri istenmiştir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen verilerin çözümlenmesinde 'içerik analizi ve betimsel analiz tekniği' kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının 'Öğretmenlik Uygulaması II' kapsamında hazırladıkları ders planları incelendiğinde, yapılan çalışmaların her bir dersin amacına uygun olduğu (ders amaçları, yöntem, teknikler ile kullandıkları materyallerin uyumu, değerlendirme ölçütleri vs) anlaşılmıştır. Öğretmen adaylarının performanslarına yönelik bulgular değerlendirildiğinde, sınıf öğretmenlerinin öğretmen adaylarının ders anlatımlarında ders öncesi hazırlık sürecini layıkıyla yerine getirdiklerini, dönem süresince etkili ve farklı materyaller kullanmaya çalıştıklarını gözlemlediklerini belirttikleri anlaşılmıştır. Görüşmeler sırasında da öğretmen adaylarının farklı teknikleri denemeye çalıştıkları ve birçoğunda başarılı oldukları, sınıf yönetimi ve davranış kontrolünde ise ilk haftalarda sınıfa alışma hususunda sıkıntı yaşasalar da ilerleyen haftalarda uyum sürecini başarıyla atlattıkları noktasında ortak görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adaylarının sürece yönelik değerlendirilmelerine bakıldığında ise; ders öncesi hazırlık sürecinde ders planı yaptıkları, yöntem-teknik ve materyalleri dersin içeriğine ve konunun bütünlüğüne göre seçtikleri, bu sayede dersin etkililiğini arttırdıklarını gözlemlenmiştir. Bu çalışmada öğretmen adaylarının 'Öğretmenlik Uygulaması II' dersinin amacının farkında oldukları, yaptıkları çalışmaların uygulama öğretmenleri ve kendileri tarafından nitelikli uygulamalar olarak değerlendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayları, öğretmenlik uygulaması, sınıf öğretmeni

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖZÜNDEN SINIF ÖĞRETMENİNİN DERS İŞLEME SÜRECİ

Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ssidekli@mu.edu.tr

Lisans Öğrencisi Fadime KARAKUŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
fadimekarakus01@gmail.com

Lisans Öğrencisi Seniha KİBAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, senihakibar06@gmail.com

Lisans Öğrencisi Şengül SARIOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
sengul.sarioglu@outlook.com

ÖZET

Araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin ders işleme sürecini nasıl gerçekleştirdiklerini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde eğitim faaliyeti yürüten üç devlet okulundaki üç öğretmen oluşturmaktadır. Gözleme dayalı olarak gerçekleştirilen araştırmada gözlem formu kullanılmıştır. Hazırlanan gözlem formları, oluşturulurken dersin yönetimi ve sınıf kontrolü, öğretim yöntem ve teknikleri, derslerin gözlenmesi, soru sorma alıştırmaları, araç-gereç ve yazılı kaynak olmak üzere beş kriterlerden meydana gelmektedir. Gözlem formları, sınıf öğretmenliği programında yer alan “Okul Deneyimi” dersini alan üç sınıf öğretmeni adayı tarafından gerçekleştirilmiştir. Gözlemler yapılırken her kriter için bir günlük süre ayrılmış ve gözlemler sınıf içerisinde forma işlenmiştir. Elde edilen gözlem formları kriterler doğrultusunda analiz edilmiştir. Dersin yönetimi ve sınıf kontrolü kriterinde öğretmenlerin sınıfta otoriter bir davranış sergiledikleri, öğretim yöntem ve teknikleri kriterinde büyük çoğunluğun farklı yöntem ve teknik kullanmadığı belirlenmiştir. Sınıf öğretmenleri derslerini sunuş yoluyla sundukları, soru sormaya değil sorulan sorulara yönelttiği görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin ders araçlarını kısıtlı kullandığı ve fazla etkinliklere yer vermediği, bir kısmının ise ders araç gereçlerini aktif kullandığı görülmüştür. Elde edilen bulgular sonucunda sınıf öğretmenlerinin öğrencilere teorik bilgileri öğrettikleri fakat bu süreçte farklı öğretim yöntemlerini kullanmadıkları, araç gereçlerin aktif kullanmadıkları, öğrencileri soru sormaya değil de sorulan sorulara cevap vermeye yönelttikleri, çok fazla etkinlik kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda öğrencilerde bilginin kalıcılığının azaldığı, öğretmenlerin kendilerini yeniliklere kapattığı ve geleneksel ders işleme sürecinin devam etmekte olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Ders, ilkokul, öğretmen adayları, sınıf öğretmeni

YÖNTEM TEKNİĞİM ÖZGÜN MATERYALİM

Öğretmen Mutlu ASLAN, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü/Bandırma İlçe Milli Eğitim
Müdürü, mutluaslan10@hotmail.com

Öğretmen Deniz ALTINTAŞ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,
denissunlu_84@hotmail.com

Öğretmen Öykü SELVİ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, oykusun@hotmail.com

ÖZET

Eğitim-Öğretim sürecinde farklı yöntem ve tekniklerin kullanımı ile ilgili teorik olarak çok bilgi bulunmakla birlikte uygulama örnekleri son derece kısıtlıdır. Özellikle dijital ortamda uygulama örneklerini incelediğimizde pek çoğu kullanıldığı söylenen yöntem ve teknikle uyumlu değildir. Bu problemden yola çıkarak sorular sorduk. “Bir çok meslektaşımız ders işlerken kendilerini izledirler mi?” “Ders işlerken seçtiğimiz yöntem ve tekniklerle farklı zeka alanlarına sahip öğrencileri aktif olarak sürece dahil edebiliyor muyuz?” “Bu tür bir uygulama havuzu yapıp Eğitim Bilişim Ağı’na (EBA) yüklediğimizde ülkemizin pek çok yerindeki öğretmenlere kaynak olur mu?” Bu sorulardan hareketle bu çalışmayı planlayıp, uygulamaya karar verdik. Çalışmamızın planlama aşamasında yapılan okul ziyaretlerinde farklı sınıf seviyelerinde öğrencilerimizden ders işleme sürecinde yaşadıkları ile ilgili bilgi toplanmıştır. Bu bilgiler değerlendirilerek planlanan bu çalışma ile öğretmenlerimizin farklı yöntem ve teknikleri uygulamaları, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları, öğretmen ve öğrencilerimizin özgün materyal geliştirmeleri ve tüm bu uygulamaların bir havuzda toplanması amaçlanmıştır. PROJENİN UYGULANMASI; Derslerde uygulanacak yöntem ve teknikler belirlendi. (Bu yöntem ve teknikler; beyin fırtınası yöntemi, istasyon tekniği, iş birliğine dayalı öğrenme, balık kılçığı yöntemi, problem çözme yöntemi, soru-cevap yöntemi, benzetişim tekniği, altı şapkalı düşünme tekniği, yaratıcı drama, rol oynama, gösteri yöntemi, tartışma yöntemi ve eğitsel oyun yöntemidir.) Okullara gidilerek çalışmaya katılan öğretmenlere ve öğrencilere bilgi verildi. Öğretmenler, belirlenen yöntem ve teknik derslerini işlediler ve uygulamaları video ile kaydedildi. Öğretmenlerin, öğrencileri ile birlikte hazırladıkları özgün materyaller toparlandı ve sergilendi. PROJENİN SONUÇLARI; Çalışmamıza, 4 okul öncesi öğretmeni, 91 okul öncesi öğrencisi, 25 sınıf öğretmeni, 620 ilkökul öğrencisi, 27 (ortaokulda görev yapan) branş öğretmeni, 673 ortaokul öğrencisi, 21 (liselerde görev yapan) branş öğretmeni, 527 lise öğrencisi, 2 özel eğitim öğretmeni ve 29 özel eğitim öğrencisi katılmıştır. Toplamda çalışmamız, 79 öğretmen, 1.940 öğrencimiz ile gerçekleştirilmiştir. İlçemiz genelinde çalışmamız kapsamında her branştan, her sınıf seviyesinden 82 ders uygulama videosu toplanarak uygulama havuzu oluşturulmuştur. (Bu uygulama videolarından 4 tanesi ana okullarına, 25 tanesi ilkökullara, 27 tanesi ortaokullara, 21 tanesi liselere, 5 tanesi özel eğitim öğrencilerimize aittir.) Çalışmaya katılan öğretmenlerimizden “Kendimi hiç ders işlerken izlememiştim, kendimi izleme ve değerlendirme fırsatım oldu.” gibi dönütler alınmıştır. Ders uygulamalarında öğrencilerin aktif olarak derse katıldıklarını görülmüştür. Uygulama sonrasında konuştuğumuz öğrencilerimiz “Dersler çok keyifliydi, kendimizi daha çok ifade etme şansı yakaladık.” gibi dönütler verdiler. Öğretmen ve öğrencilerin bakış açıları ile çok farklı uygulama örneklerimiz oldu. (Kumaş boyama ve yaratıcı drama yönteminin bir arada kullanılması gibi...)

Anahtar sözcükler: Çoklu zeka, materyal geliştirme, öğrenci merkezli eğitim, yöntem ve teknikler

BÜTÜNLEŞTİRME EĞİTİMİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE BELİRLENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Mine KİZİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, minekizir@mu.edu.tr
Öğretmen Gülsüm Elif ÇORBACI SERİN, Milli Eğitim Bakanlığı, elifcorbaci@hotmail.com

ÖZET

Bütünleştirme, özel gereksinimli öğrencilerin yaşamış oldukları sınırlılıklarda, ağırlık düzeyine bakılmaksızın, normal gelişim gösteren akranlarıyla bir arada, hem eğitim hem de sosyal bakımdan eşit fırsatlara sahip olarak eğitim hizmetlerinden faydalanması olarak tanımlanabilmektedir. 2018 yılında yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ile özel gereksinimli bireylerin tüm eğitim kademelerinde yürütülen eğitim faaliyetlerinin öncelikle kaynaştırma / bütünleştirme yoluyla olması gerektiği yasal olarak ifade edilmektedir. Dolayısıyla, bütünleştirme uygulamaları, eğitim sistemimizin zorunlu bir parçası haline gelmektedir. Bütünleştirme eğitime yönelik hizmetlerin sağlanmasında ve başarılı bir şekilde uygulanmasında, çocukların eğitim hayatları içerisinde en çok bir arada oldukları sınıf öğretmeni branşına sahip öğretmenlerin rolü oldukça önemli olmaktadır. Alanyazın taramasında sınıf öğretmeni adaylarının bütünleştirme uygulamalarına ilişkin görüşlerinin belirlendiği bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu nedenlerle bu araştırmanın amacı, bütünleştirme eğitiminin özel gereksinimli çocuklar üzerindeki etkisinin sınıf öğretmeni 4. sınıf öğrencilerinin görüşlerine göre belirlenmesidir. Araştırma modeli olarak betimsel tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmanın katılımcıları, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sınıf Öğretmeni Ana Bilim Dalında 2019-2020 öğretim döneminde lisans eğitimlerine devam eden 4. sınıf öğrencileri olacaktır. Bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerinin belirlenmesi amacıyla, Raffary & Griffin (2005)'in geliştirdiği ve Şahbaz, Atılgan ve Aşıkoğlu (2017) tarafından Türkçe uyarlaması yapılmış olan "Bütünleştirme Özel Gereksinimli Çocuklar Üzerindeki Etkisi" ölçeği veri toplama aracı olarak kullanılacaktır. Bulgular ilgili alanyazın ışığında tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Bütünleştirme, özel gereksinimli bireyler, sınıf öğretmeni adayları

GÜLEN MASKELER

Öğretmen Esra KALAY, Milli Eğitim Bakanlığı, ezo.esra_03@hotmail.com

ÖZET

İlk önce sosyal projenin mesleğimde doğurduğu ihtiyaç: Akut lenfoblastik lösemi olan öğrencime evde eğitim kapsamında görevlendirildim. Öğrencime kök hücre nakli yapıldığı için bağışıklık sistemi çok zayıf, maske ile yaşıyoruz ve maskeyi sürekli kullanmak hoşuna gitmiyor. Çünkü onu hayatında bir engel olarak görüyor. Ev dışında hiçbir sosyal hayatı yok. Bu durum beni öğrencim için bir arayış içine soktu. Uygulamaya oturdukları binanın damında, ders aralarında anne-öğretmen-öğrenci işbirliğiyle teneffüs yaparak başladık. Odanın bir bölümünü sohbet köşesi olarak düzenledik. Resim yapmayı sevmediği için alternatif olarak görsel ve el becerilerini geliştiren etkinlikleri evdeki kardeşini de bazen dahil ederek yaptık. Daha faydalı olabilmek için akıl ve zeka oyunları adı altında iki ayrı eğitim aldım. Bu yıl bunu hayata geçireceğiz. Kim bilir belki turnuvalara da hazırlanırız. Ama ne yaparsam yapayım yetmiyor. Çocuk, çocukluğunu dört duvarda yaşayamıyor. Duvarları aşamıyorsan yeni bir kapı aç dedim kendime. Tam da bu noktada amacım: Öğrencimin durumunda olan tüm çocukları belli zaman aralıkları ile sanatsal, kültürel ve eğitsel platformlarda bir araya getirerek sosyalleşmelerini sağlamak. Proje ile bu durumda olan çocukların yalnız kendileri olmadığı konusunda farkındalık oluşturacağımıza ve bunun da onlara güç vereceğine inanıyorum. Onlara sadece dış görünüşleriyle ilgili iltifatların olmadığı, karakterleri ve taşıdığı değerleriyle de ilgili söylemlerde bulunabileceğimizi katılacakları platformlarda küçük bir etkinlikle gösterebiliriz. Böylelikle onları bedenlerindeki engellere odaklanmalarından kurtarabiliriz. Grace Byers “İ am Enough” adlı kitabında çocuk: “Gerçek şu ki benim varlığım bu dünyada önemli! Herşeyi yapabilirim, biliyorum ve inanıyorum” diyebilmeli. Projenin bana, velime ve herşeyden önce öğrencime faydaları: Sadece başarılı değil; mutlu ve başarılı, farkındalıkla senkronize bir çocuk, bir birey görmek, engel değil “Gülen Maskeler” görmek.

Anahtar sözcükler: Çocuk, farkında, güçlü, inanan, mutlu

İLKÖĞRETİMDE KAYNAŞTIRMA DERSİNİN SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KAYNAŞTIRMA İLE İLGİLİ DUYGU, TUTUM VE KAYGILARINA ETKİSİ

Doç.Dr. Tuncay CANBULAT, Dokuz Eylül Üniversitesi, tuncaycanbulat@gmail.com
Doç.Dr. İlyas YAZAR, Dokuz Eylül Üniversitesi, iyazar@gmail.com
Öğretmen Mustafa AKBAYRAM, Bilsev Koleji, mustafaakbayram96@gmail.com

ÖZET

Dünyadaki her insan bazı genel haklara sahiptir. Bunlar yaşam hakkı, eğitim hakkı ve benzerleri olarak çeşitlendirilebilir. Özel gereksinimli çocukların da nitelikli eğitim alma hakları meşru olup, pek çok gelişmiş ülkede bu haklar anayasal güvence altına alınmıştır. Özel gereksinimli öğrencilerin genel eğitim sınıflarında yer almaya başlaması ise dünyada 1970'lerle birlikte yasal bir zemine oturmuş, ülkemizde de 1984 yılından günümüze kaynaştırma uygulamaları süregelmiştir. Öğretmenler okullarda öğrenme-öğretme sürecinden sorumlu olan önemli bir meslek grubudur. Bu bağlamda özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırma yoluyla genel eğitim sınıflarında eğitilmesi de öğretmenlerin görevleri arasındadır. Kaynaştırma uygulamalarının eksiksiz ve nitelikli uygulanması ise bu sürecin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerle öğretmene iyi anlatılmasına bağlıdır. Zira, pek çok araştırma bu konuda eksiklerin olduğu sonucunu raporlamaktadır. Bu çalışmada İlköğretimde Kaynaştırma dersinin sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma ile ilgili duygu, tutum ve kaygılarına etkisi araştırılmıştır. Araştırma, tek grup ön test-son test deneysel modele göre desenlenmiştir. Araştırma, Dokuz Eylül Üniversitesinde 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde İlköğretimde Kaynaştırma dersini alan 4. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler ChrisForlin, ChrisEarle, Tim Loreman ve UmeshSharma (2011) tarafından geliştirilip Türkçe uyarlaması Bayar, Özaşkın ve Bardak (2015) tarafından yapılan "Kaynaştırma Eğitimi ile İlgili Duygular, Tutumlar ve Kaygılar Ölçeği" ile toplanmıştır. Veriler SPSS 23'te analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre ders öncesine göre öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi ile ilgili tutum ve kendilerine duydukları özgüven algısı deney öncesine göre anlamlı derecede artmasına rağmen, kaynaştırma eğitimi ile ilgili duygu ve kaygı durumlarında anlamlı bir değişiklik olmamıştır. Güz döneminde Özel Eğitim Dersi alınmasına rağmen, bahar yarılında alınan İlköğretimde Kaynaştırma Dersi öğretmen adaylarının konuyla ilgili tutum ve özgüven algılarını anlamlı derecede ileri taşımıştır. Yeni Sınıf Öğretmenliği Ders Programında iki dersin birleştirilerek tek ders yapılmasının uygun olmadığı düşünülmektedir. Bu araştırmanın konuyla ilgili yararlı bir tartışma ortamı oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Kaynaştırma, kaynaştırma ile ilgili duygu, sınıf öğretmeni adayları, tutum ve kaygı

İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDE KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Murat ÇALIŞOĞLU, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, mcalisoglu@gmail.com
Öğretmen Serkan ÇİL, MEB, serkancil8398@gmail.com
Öğretmen Abdul Samet YALVAÇ, MEB, abdulmetyalvac@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmada ilkokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin ilkokullardaki kaynaştırma öğrencilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018 – 2019 eğitim öğretim yılında Ağrı İl merkezindeki ilkokullarda görev yapan ve dersine girdiği sınıflarda kaynaştırma öğrencisi bulunan gönüllü 22 branş öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formundan faydalanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uzmanların görüşlerine sunulmuş olup, uzman görüşleri doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşme formunda 6 adet açık uçlu soru yer almaktadır. Katılımcılarla yapılan görüşmeler katılımcıların görev yaptığı okullardaki sınıflarda yada öğretmenler odasında gerçekleştirilmiştir. Katılımcılarla yapılan görüşmeler sonunda elde edilen veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonunda katılımcıların kaynaştırma eğitimi ve kaynaştırma öğrencilerine yönelik bilgilerinin yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Kaynaştırma öğrencilerine yönelik aldıkları eğitimleri katılımcılar yetersiz bulmaktadır. Katılımcılar daha çok basit düzeyde anlatım, drama, oyun, şarkı, görsel, video, çizme boyama, bireysel öğretim gibi yöntem ve teknikleri tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar kaynaştırma öğrencilerinin daha çok ders içi sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Genel anlamda ders esnasında sınıf düzenini bozmaya yönelik davranışlar, arkadaşlarıyla yaşadıkları uyum problemleri, dersten sıkılmak, dikkatini derse verememek, derste yeterli başarıyı gösterememek gibi problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler yaşadıkları sorunları çözmek için sınıf öğretmenlerinden, rehber öğretmenlerinden, öğrenci velilerinden yardım istemektedir. Ayrıca öğrenci ile birebir iletişime geçerek onu anlamaya çalışmaktadırlar. Katılımcılar kaynaştırma öğrencilerinden dersleri temel anlamda öğrenmelerini, arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurmalarını, sınıf içinde kendilerini güvende hissetmelerini beklemektedirler.

Anahtar sözcükler: Branş öğretmeni, ilkokul, kaynaştırma eğitimi

OTİSTİK ÇOCUKLAR İÇİN OKUL BAHÇELERİ: MORİS BENCUYA OTİSTİK ÇOCUKLAR ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA MERKEZİ OYUN BAHÇESİ VE BİSİKLET YOLU DÜZENLEMESİ, İZMİR

Dr. Öğrt. Üyesi Ebru GÜLLER, Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü,
ebruguller@gmail.com

ÖZET

Otizm, genel anlamda bir öğrenme ve iletişim zorluğu olarak tanınmaktadır. Otistik (ASD'li) çocukların büyük kas motor becerilerinin geç geliştiği, küçük kas motor becerilerinin de zayıf olduğu gözlemlenmektedir. Oyun becerileri duyu-motor döneme paralel gelişmemektedir. Ancak her çocuk gibi hareket ve oyun ile içsel enerjilerini boşaltmaya; bedensel, zihinsel ve ruhsal olarak gelişmeye ve deneyimleyerek öğrenmeye ihtiyaç duyarlar. ASDli çocuklar için açık alanlar ve bahçeler, stresi güvenle azaltabilecekleri yerler olarak görülmektedir. Okul bahçeleri; dengeleme, trampolin üzerinde atlama ve tırmanma gibi motor aktiviteler için veya kum, su, toprak içeren dokunsal aktiviteler için iç mekandan daha elverişli olup oyun terapisini destekleyen doğal ortamlar sağlamaktadır. Okul bahçeleri, bu farkındalıkla, çocukların güvenliğine, ilgi ve gelişim düzeylerine ve verilecek eğitimin gereksinimlerine uygun tasarlanmalıdır. Özel eğitimde çocuğun yaşamını kolaylaştıracak günlük yaşam becerilerinin öğretilmesi öncelikli olup bu çalışmada, bahsedilen eğitim ortamını destekleyecek bir okul bahçesi tasarlanması ve örnek bir proje oluşturulması amaçlanmıştır. Bisiklet çocuğun yaşantısında kullanabileceği araçlardan birisi olup ulaşım aracı olmasının yanı sıra spor, eğlence ve çocuklar için aynı zamanda bir oyun aracı olarak ele alınmış; sağlık, dinlenme ve sosyal amaçlı bir faaliyet olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda Moris Bencuya Otistik Çocuklar Özel Eğitim Uygulama Merkezinde oyun bahçesi ve bisiklet yolu düzenlemesi yapılmış; tasarım süreci, tasarımın uygulama aşaması ve uygulama sonrası bildiri kapsamında sunulmuştur. Sonuçta, ev-okul ikilemi arasında okul çevrelerinin önemi vurgulanmış, iyileştirici ve eğitici bir okul bahçesi tasarımı araştırılmıştır. Okul müdürü, gönüllü öğretmenler ve mimar işbirliğinde gerçekleştirilmiş olan bu uygulamanın, düşük maliyetli ancak amacına uygun, etkin bir proje olarak diğer okullar için bir örnek teşkil edeceği düşünülmüştür.

Anahtar sözcükler: Çocuk mekanları, mimarlık, okul bahçesi tasarımı, otizm, özel eğitim

OTİZMLİ ÇOCUKLARIN EĞİTSEL YERLEŞTİRİLMESİ, KAYNAŞTIRILMASI VE BÜTÜNLEŞTİRİLMESİNDE ÖĞRETMENLERLE İLGİLİ DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ*

Uzman Yakup BURAK, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Yakupburak87@hotmail.com
Prof.Dr. Emine AHMETOĞLU, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü,
emineahmetoglu@trakya.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada otizmlı çocukların eğitsel yerleştirilmesi, kaynaştırılması ve bütünleştirilmesinde öğretmenlerle ilgili değişkenlerin incelenmesi amaçlanmıştır. İlişkisel tarama modelindeki araştırma verileri Edirne il ve ilçelerindeki resmi ve özel ilkokullarda görev yapan toplam 674 sınıf öğretmeninden toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Segall ve Campbell (2007) tarafından Otizm Kaynaştırma Ölçeği (Autism Inclusion Questionnaire- AIQ) olarak geliştirilen Segall (2011) tarafından yeniden yapılandırılan, altı senaryo ve 10 bölümden oluşan, Yerleştirme ve Hizmet Anketi (YHA- PASS) kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde t testi, ANOVA, Pearson Korelasyon testleri kullanılmıştır. Analizlerden elde edilen sonuçlara göre sınıf öğretmenlerinin tüm senaryolarda yer alan çocukların (Akman) durumlarına göre mevcut yerleştirme ortamlarına ne düzeyde uygun oldukları konusundaki görüşleri senaryolara, bilişsel seviyelerine, tanılarına göre değişkenlik göstermektedir. Ayrıca otizmi olan çocukların tanılarının olup olmaması ve bilişsel seviyelerinin sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin görüşlerini anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir. Senaryolarda yer alan çocuğun en az kısıtlayıcı eğitim ortamı olan kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamalarına yerleştirilmesi ile ilgili öğretmen görüşlerinin olumsuz olduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin otizmi olan çocuklara yönelik his, tutum, görüş, öz yeterlik, sınıf içi rahatsız edici davranışlardan rahatsız olma, otizm bilgi düzeyleri, otizm konusundaki yöntemlere yönelik farkındalıkları, başarılı kaynaştırmayı tanımlayan ifadelerin ne kadar önemli olduğunu değerlendirmeleri ve başarılı bir kaynaştırmayı etkileyen faktörlere ilişkin görüşleri arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Bütünleştirme, Kaynaştırma, Otizm Spektrum Bozukluğu, Tutum, Yerleştirme ve Hizmet Anketi

*Bu bildiri; Birinci yazar tarafından ikinci yazar danışmanlığında hazırlanan doktora tezinden üretilmiştir.

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DİSLEKSİK ÖĞRENCİLERE İLİŞKİN OLUŞTURDUKLARI METAFORLAR

Lisans Öğrencisi Hatice ÖZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozhatice965@gmail.com
Lisans Öğrencisi Merve Nur TEKİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mervenurtekin06@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Emel GÜVEY AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, meguvey@gmail.com

ÖZET

Disleksi bireyin sahip olduğu zekâ ve fırsatlara rağmen okuma becerisini kazanmadaki güçlük olarak tanımlanabilir. Aynı zamanda öğrencilerin gelecek hayatında ve akademik yaşamında başarı sağlaması için oldukça önemlidir. Beklenmedik ve kalıcı olarak ortaya çıkabilmekte ve genellikle ilk olarak ilköğretim düzeyinde tespit edilmektedir. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin disleksi konusunda yeterli ve bilinçli olmaları gerekmektedir. Geleceğin sınıf öğretmeni olarak görev yapacak sınıf öğretmeni adaylarının da disleksi konusunda farkındalığının artırılması önem taşımaktadır. Bu bağlamda gerçekleştirilen araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının disleksi yaşayan öğrencilere ilişkin metaforik algılarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin Sınıf Öğretmenliği bölümünde okuyan 80 öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Özel Eğitim dersi almış olan ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan sınıf öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri "Disleksik öğrenci gibidir. Çünkü" cümlesinin yer aldığı bir form aracılığıyla toplanmıştır. Her öğretmen adayının bu cümleyi tamamlaması ve metaforlar oluşturmaları istenmiştir. Bunun yanı sıra oluşturulan form aracılığıyla cinsiyet değişkeni ve özel eğitimle ilgili kurs alma durumuna ilişkin veriler elde edilmiştir. 51 kadın ve 29 erkek öğretmen adayının 8'i özel eğitim kursuna katılmıştır. Bu kurslar arasında işaret dili, disleksi eğitmen eğitimi ve özel eğitim kurumunda görev yapma şeklinde eğitimler yer almaktadır. Araştırma verileri içerik analizi ile çözümlenmiş ve elde edilen nitel veriler sonucunda sınıf öğretmenleri adayları tarafından oluşturulan metaforlar kategoriler halinde incelenerek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Disleksi, öğretmen adayı, özel eğitim, sınıf öğretmenliği

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ZİHİN ENGELLİ ÖĞRENCİLER İÇİN HAZIRLADIKLARI TÜRKÇE DİL ETKİNLİK ÖRNEKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr.Gör.Dr. Kısmet DELİVELİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, dkismet@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi İrem SAYAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, iremsayar.ss@gmail.com

ÖZET

Kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarının başarıyla yürütülmesi ve özel öğrencilerin eğitimsel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için sınıf öğretmeni adaylarına lisans düzeyinde verilen kaynaştırma eğitimi dersinin teorik ve uygulamalı işlenmesi gerekir. Bu süreçte özel eğitim ve kaynaştırma eğitimi konusunda öğretmen adaylarının bilgi sahibi olmasına özen gösterilirken, farklı gereksinimleri olan özel öğrenciler için farklı derslerde ne tür etkinlikler hazırlayacakları konusunda mesleki yeterliliklerini geliştirecekleri uygulamalı eğitimlerin verilmesi yararlı olabilir. Türkçe dersinin diğer derslere temel oluşturduğu düşünülürse farklı gereksinimleri olan özel öğrenciler için öncelikle Türkçe ders etkinliklerinin nasıl hazırlanacağı ile ilgili öğretmen adaylarına gerekli eğitimlerin verilmesinde yarar vardır. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarına ilkökulda farklı sınıf düzeylerinde zihin engelli öğrencilerin dilsel becerilerini geliştirebilmek için ne tür etkinlikler yapılabileceği konusunda yeterlilikler kazandırmaktır. Çalışma kapsamında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim dalında okuyan dördüncü sınıf öğrencilerine, 2014 ve 2018 öğretim yılları arasında 'Kaynaştırma Eğitimi' dersi kapsamında 'Zihin Engelliler İçin Türkçe Eğitimi Etkinlik Örneklerini' nasıl tasarlayacakları konusunda uygulamalı eğitim verilmiştir. Öğretmen adayları ilkökul Türkçe programını inceleyip, zihin engelli öğrenci özelliklerini araştırdıktan sonra ders öğretim elemanın rehberliğinde 1.2.3. ve 4. sınıf düzeylerine uygun olarak 'Türkçe Eğitimi Etkinlik Örnekleri' geliştirmiştir. Nitel araştırma yaklaşımının kullanıldığı bu araştırmada doküman inceleme yöntemine başvurulmuş öğretmen adaylarının hazırladıkları çalışmalar incelenmiştir. Bulgular iki temada sunulurken öncelikle ders öğretim elemanın öğretmen adaylarına Türkçe ders etkinlikleri kapsamında ne tür yönlendirmeler yaptığı anlatılmıştır. İkinci temada ise öğretmen adaylarının 'Kaynaştırma Eğitimi' dersinde geliştirdikleri Türkçe ders planlarının değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu temada öğretmen adaylarının geliştirdikleri beş örnek ders planı da incelenirken planların hangi ölçütler bakımından nitelikli olduğuna vurgu yapılmıştır. İnceleme sonunda öğretmen adaylarının, zihin engelli öğrencilerin özelliklerini göz önünde bulundurarak, zihin engelli öğrencilerin dil gelişimlerini destekleyecek nitelikte planlar hazırlamaya çalıştıkları anlaşılmıştır. Ayrıca hazırlanan bu planların 'ders amacı, yöntem- teknik, materyal ve değerlendirme' ölçütleri bakımından yeterli olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya dayanarak sınıf öğretmeni adaylarının zihin engelli çocukların dilsel gelişimlerini destekleyebilecek nitelikte ders planları hazırlayabildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Kaynaştırma/bütünleştirme eğitimi, Türkçe dil etkinlikleri, Zihin engelli öğrenci

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİSİ OLAN ÖĞRETMENLERİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Ayfer ŞAHİN, Ahi Evran Üniversitesi, ayfersahin1@gmail.com
Öğretmen Buket GÜMÜŞ GÜRLER, Kırşehir Rehberlik ve Araştırma Merkezi,
buketgurler4048@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı üstün yetenekli öğrencisi olan öğretmenlerin sınıflarında karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara geliştirdikleri çözüm önerilerini tespit etmektir. Çalışma kapsamında sınıfta tanınmış üstün yetenekli öğrencisi olan 20 öğretmene ulaşılmıştır. Öğretmenlerin sınıflarında üstün yetenekli öğrencilerinin olması ile ilgili karşılaştıkları sorunlar, bu sorunlarla baş etme stratejileri, bu öğrencilerin daha nitelikli bir eğitim almaları için yetkililerden/kurumlardan beklentileri ve bu öğrencilerinin gelecekle ilgili planlarının neler olduğu gibi bilgiler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile tespit edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile değerlendirilip yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencileri ile ilgili olarak derslerde çabuk sıkılmaları, dikkatlerinin dağılması, sınıf içi uyum problemleri ve arkadaş ilişkilerinde sorun yaşamaları, çok hareketli olmaları ve sürekli soru sormaları gibi konularda sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu sorunlarla baş edebilmek için öğretmenlerin; öğrencilerinin yetenek alanlarını iyi tespit edebilmek, seviyesine göre etkinlikler ve ödevler hazırlamak, aileleriyle iletişim içinde olmak, sorularına yanıtlar vermeye çalışmak ya da cevaplarını kendisinin bulmasına fırsat tanımak gibi stratejiler uyguladıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilerinin yeteneğine uygun daha nitelikli bir eğitim alması konusunda, Millî Eğitim Bakanlığı ve il Millî Eğitim Müdürlüğü yetkililerinden, okul yöneticilerinden, BİLSEM (Bilim ve Sanat Merkezi) görevlilerinden, yerel yönetimlerden, öğretmenlerden ve ailelerinden farklı beklentileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerinin daha nitelikli bir eğitim almaları konusunda ise üstün yetenekli öğrencilerinin eğitimi ile ilgili kendi farkındalıklarını ve bilgi düzeylerini arttırmak, öğrencilerinin BİLSEM'lere devam takibi konusunda ilgili olmak, öğrencilerinin yetenekleri doğrultusunda etkinliklere ve uygulamalara yer vermek, serbest zamanlarını daha kaliteli geçirmeleri için akıl oyunları öğrenmelerine destek olmak, üst düzeyde araştırma etkinliklerine yönlendirmek, okul-aile-öğretmen-öğrenci işbirliğini sağlamak ve sosyal uyum problemlerini azaltmak gibi planları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Üstün yetenek, üstün yetenekli çocuklar, üstün yetenekliler öğretmenliği

YAYGIN GELİŞİMSEL BOZUKLUK TANISI KONULAN ÖĞRENCİNİN BESLENME DURUMUNA İLİŞKİN DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Seçil SAĞIR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, secil_sagir@hotmail.com

ÖZET

Yaygın gelişimsel bozukluk (YGB), sosyalleşme ve iletişim gibi çoklu temel fonksiyonların gelişmesinde çeşitli sorunları kapsayan beş temel bozukluğu içeren psikiyatrik bir tanı grubudur. Bu grupta yer alan bozuklukların en çok bilineni otizmdir, diğerleri, Rett Sendromu, Dezintegratif Bozukluk, Asperger sendromu ve Atipik Otizmdir. Yaygın gelişimsel bozukluk tanısı konulmuş hafif düzeyde otizmliler çocuklar bazı yiyeceklerin ve içeceklerin görünüşüne, rengine, kokusuna karşı daha duyarlı olabilirler ve bu sebeple bazı besinleri yemeyi reddederler. Bununla birlikte istemediği bir yemek ile karşılaştığında yemek masasında oturmama ya da ağlama gibi davranışlarda bulunabilirler. Buradan hareketle araştırmanın amacı, yaygın gelişimsel bozukluk tanısı konulmuş öğrencinin okul ortamında beslenme durumuna ilişkin davranışlarını belirlemektir. Araştırmanın amacına ulaşmak için nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, çalışma grubunun oluşturulmasında tek denekli desen kullanılmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrenci, yaygın gelişimsel bozukluk adı altında hafif düzeyde otizm tanısı konulmuştur. Öğrenci 2019-2020 eğitim öğretim döneminde yedi yaşında ve kız olup, ilkokul birinci sınıfta eğitim görmektedir. Araştırmanın veri toplama süreci gözleme dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Öğrenciye yönelik gözlemler öğle yemeği ve ara beslenmelerde gerçekleştirilmekte olup araştırmacı tarafından gözlem raporu haline getirilmiştir. Gözlem yapılırken öğrencinin beslenme alışkanlığı ve yemek yeme problemi üzerinde yaşanan sorunlar dikkate alınmıştır. Elde edilen verilerin analizinde oluşturulan gözlem raporları araştırmacı tarafından içerik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analizler sonucunda bireyin istediği ve o an görüntüsünü beğendiği besinleri yediğine ilişkin bulgular elde edilmiştir. Araştırma sonucunda yaygın gelişimsel bozukluğu bulunan öğrencilerin görsele dayalı olarak beslenme süreçlerini devam ettikleri söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Beslenme, ilkokul, otizm spektrum bozukluğu, yaygın gelişimsel bozukluk

YAZI DEĞERLENDİRME ARAÇLARI

Doktora Öğrencisi Diren ÇELİK, Mehmet akif ersoy üniversitesi, direnelikk@hotmail.com
Prof.Dr. Derya ARSLAN ÖZER, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, aderyaa@gmail.com

ÖZET

Yazı, yazı yazmakla öğrenilir. Özellikle okul öncesinde başlayıp daha sonraki tüm süreçleri kapsayan yazı öğrenciler için önemli bir gereksinimdir ve en iyi şekilde organize edilmesi gerekir. Bu süreçte yazma görevlerini devam ettiremeyen (yazma güçlüğü çeken) öğrenciler olabilmektedir. Dolayısı ile bu öğrencilerin tespit edilmesi ve akranları ile birlikte aynı öğrenim düzeyinde buluşmaları temel bir gereksinimdir. Bu araştırmanın amacı, 1980-2018 yılları arası kullanılan yazı değerlendirme araçlarını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda 1980- 2018 yılları arasında ScienceDirect, Elsevier, ERİC (Education Resources Information Center), TÜBAR (Türklük Bilim Araştırmaları), ULAKBİM (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi) ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi merkez kütüphanesi veri tabanları içerisinde yer alan yazma ile ilgili 76 makale incelenmiştir. Çalışma doküman analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada çalışmanın amacı kapsamında yazı ile ilgili ele alınan 76 makaleden 15 farklı yazı değerlendirme aracına ulaşılmıştır. Bu makalelerde yer alan farklı yazı değerlendirme araçları yıllara göre iki aşamalı (1980-2000 ve 2001-2018) olarak ele alınmış ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre 15 farklı yazı değerlendirme aracında, yıllara göre yazı değerlendirmede kullanılan yöntemler açısından aşamalı olarak bir ilerleme olduğu ileri sürülebilir. Aynı zamanda kullanım alanlarının da zamanla gelişmekte olduğu, ülkeye, kültüre, öğrenciye, fiziki ve sosyal şartlara göre en uygun ölçme aracının seçilmesi gerektiği ileri sürülebilir.

Anahtar sözcükler: Ölçek, uyarlama, yazı okunabilirliği

İLKOKULDA PROGRAM GELİŞTİRME

2018 YILI MATEMATİK ÖĞRETİM PROGRAMI “MATEMATİKSEL YETKİNLİK” ALANININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Çiğdem ALDAN KARADEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
cakarademir@mu.edu.tr
Öğretmen Özge DEVECİ, Milli Eğitim Bakanlığı, ozzgedevenci@gmail.com
Öğretmen İsimsiz KAYIT

ÖZET

Öğretim programları incelendiğinde, eğitim sisteminin, yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmeyi hedeflediği görülmektedir. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan bu yetkinlikler, Türkiye Yeterlikler Çerçevesinde belirtilmiştir. Sekiz yetkinlik alanından biri ise matematiksel yetkinlik olarak ifade edilmiştir. Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulama olarak tanımlanmıştır. Ayrıca matematiksel yetkinlik çerçevesinde, sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir. Öğrencilere matematiksel yetkinliğin kazandırılması ilkokuldan itibaren önemli ve gereklidir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda, sınıf öğretmenlerine büyük sorumluluk düşmektedir. Çünkü sınıf öğretmenlerinin matematiksel yetkinliğin farkında olması ve bu yetkinliği geliştirici etkinlikler yapması, matematiksel yetkinliği gelişmiş bireyler yetiştirmek açısından da önemlidir. Bu nedenle bu araştırmada, öğretim programlarında vurgulanan ve geliştirilmesi hedeflenen “matematiksel yetkinlik” alanının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve nitel araştırma desenlerinden durum çalışması seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ilkokullarda görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulmasında amaçlı örnekleme yöntemlerinden “kartopu örnekleme” tekniği kullanılmıştır. Çalışma grubunda 8 öğretmen yer almıştır. Veri toplama tekniği olarak görüşmeden yararlanılmış ve görüşmelerde araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler, nitel veri analizi tekniklerinden içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: ilkokul, matematik, matematiksel yetkinlik, öğretim programı, sınıf öğretmeni

BİLSEM DESTEK EĞİTİM PROGRAMININ SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Öğretmen Arif ERTÜRK, Gümüşhane Bilim ve Sanat Merkezi, ariferturk.meb@gmail.com
Doç.Dr. Taner ALTUN, Trabzon Üniversitesi, taneraltun@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı özel yetenekli öğrencilerin eğitim ve öğretimleriyle ilgilenen sınıf öğretmenlerinin BİLSEM (Bilim ve Sanat Merkezi) destek eğitim programlarıyla (DEP) ilgili görüşlerini Stufflebeamın Bağlam, Girdi, Süreç, Ürün program değerlendirme modelini ele alarak incelemek ve destek eğitim programına dair değerlendirmelerde bulunmaktır. Araştırmada karma araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutu tarama araştırması, nitel boyutu ise durum çalışması şeklinde tasarlanmıştır. Araştırma 2018-2019 öğretim yılında BİLSEMde görev yapan sınıf öğretmenleri ile yürütülmüştür. Araştırmanın nicel boyutunda tüm evrene ulaşılmaya çalışılmış ve bu doğrultuda BİLSEM’lerde görev yapan 158 sınıf öğretmeninden veri elde edilmiştir. Araştırmanın nitel boyutu ise amaçlı örnekleme yoluyla seçilmiş 10 sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Çalışmada veri toplama araçları olarak, Kuzu ve Şenol (2012) tarafından geliştirilen anket ve araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Anketten elde edilen veriler betimsel istatistik (frekans, yüzde, aritmetik ortalama), varyans analizi, t testi, Kruskal Wallis-H (KWH), Mann Whitney U (MWU) ile analiz edilmiş olup, yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler ise temel düzey analizi ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda DEPin BİLSEM yönergesinde belirlenen amaçlarına ulaşıldığı ancak DEPin içerik boyutunun zayıf olması, öğrenci seviyesinin altında olması, yazı etkinliklerinin öğrencilere sıkıcı gelmesi nedenlerinden dolayı yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç, BİLSEMde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunların etkinliklerin öğrenciye hitap etmemesi, materyal temini ayrıca prosedürlerden dolayı öğretmenlerin derslerinde BİLSEM dışına çıkamaması sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada DEP içeriğinin öğrencilerin ilgisini çekerek, aktif öğrenme yaşantıları sunulduğu onları bilimsel araştırma becerileri sürecinde destekleyecek yönde revize edilmesi gerektiği önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Bilim ve sanat merkezi, özel yetenek, stufflebeam bağlam girdi süreç ve ürün değerlendirme modeli

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETME MOTİVASYONLARI İLE YAPILANDIRMACI ÖĞRENME ORTAMI OLUŞTURMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. İlke EVİN GENCEL, İzmir Demokrasi Üniversitesi, ilke.evingencel@idu.edu.tr
Öğretmen Meltem ILIMAN, Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi, meltemduyuk@hotmail.com

ÖZET

Bilgi ve öğrenmedeki sürekli gelişim, geleneksel öğretim ortamlarının, yerini yapılandırmacı öğrenme ortamlarına bırakması sonucunu doğurmuştur. Türkiye’de de 2005 yılından itibaren benimsenen bir anlayış olmasına rağmen, yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturma düzeyinin istenen noktada olmadığını ortaya koyan çalışmalar bulunmaktadır. Yapılandırmacı öğrenme ortamı en genel ifadeyle, öğrenenlerin bilişsel kapasitelerini geliştirmeye yönelik, dinamik ve etkileşimli olmalıdır. Bu ortamların oluşturulmasında okul ve sınıf olanaklarının yanı sıra en önemli faktörün öğretmen olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturma yeterlikleri ve bu yeterliklerini öğrenme sürecine yansıtma durumları, yapılandırmacı anlayışa uygun olarak geliştirilmiş olan öğretim programlarının başarısını etkileyen temel unsurlardandır. Öğretmenlerin öğretme yeteneği kadar önemli olan bir diğer özellikleri, onların öğretme motivasyonlarıdır. Öğretme motivasyonu, hem mesleki hedef belirleme hem bu doğrultuda özdüzenleme yapmada etkilidir. Dolayısıyla etkili öğretmen özelliklerinin edinilmesinde önemli role sahiptir. Öğretmenlerin mesleki gelişim çabalarının öğretme motivasyonlarıyla ilişkili olduğunu ortaya koyan çalışmalar dikkate alındığında, öğretme motivasyonu ile yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturma düzeylerinin incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, ilkokullarda görev yapan farklı branşlardaki öğretmenlerin öğretme motivasyonları ile yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. İlişkisel tarama modelindeki araştırmanın katılımcılarının Marmara ve Ege Bölgesinde görevli 223 öğretmen oluşturmıştır. Öğretme Motivasyonu Ölçeği ve Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Ölçeği ile elde edilen veriler, istatistik programı ile bilgisayar ortamında çözümlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Öğretme motivasyonu, yapılandırmacı öğrenme ortamı, yapılandırmacılık

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM PROGRAMI TASARIM YAKLAŞIMI TERCİHLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Doç.Dr. İlke EVİN GENCEL, İzmir Demokrasi Üniversitesi, ilke.evingencel@idu.edu.tr
Öğretmen Meltem ILIMAN, Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi, meltemduyuk@hotmail.com

ÖZET

Her eğitim programının temel amacı, öğrencilerin programın kazanımları doğrultusunda gelişmelerini sağlamaktır. Eğitim programı tasarımı, bu temel amaç doğrultusunda eğitim programının amaçlı, kasıtlı ve sistematik biçimde organize edilmesidir. Program geliştirme ve değerlendirme etkinliklerinin temel noktası olarak kabul edilen program tasarım yaklaşımları genel olarak konu, öğrenen ve sorun merkezli tasarımlar olarak incelenmektedir. Programlar geliştirilirken benimsenen eğitim felsefesi ve program tasarım yaklaşımı, öğretmenlerin tercih ve inançlarıyla örtüşmediği sürece, kağıt üzerinde mükemmel görünen programlar, uygulamaya olması gerektiği biçimde geçmemektedir. Alanyazında öğretmenlerin benimsediği program tasarım yaklaşımlarının onların sınıf içindeki uygulamalarına yön veren önemli değişkenlerden biri olduğunu ortaya koyan çalışmalar bulunmaktadır. Öte yandan, program geliştirme sürecinde temel alınan tasarım yaklaşımının öğretmenler tarafından benimsenmediği durumlarda eğitim programlarının etkililiği, doğal olarak düşmektedir. Bu bakımdan öğretmenler tarafından tercih edilen eğitim programı tasarım yaklaşımlarının incelenmesi, hem onların öğretme-öğrenme sürecine ilişkin bakış açıları ve uygulamaları, hem mevcut programların planlandığı biçimde yürütülüp yürütülmediği hakkında fikir edinmek açısından önemlidir. Bu düşünceyle, çalışmada sınıf öğretmenlerinin program tasarım yaklaşım tercihleri incelenmiştir. Tekil tarama modelindeki çalışmanın katılımcılarını Marmara ve Ege Bölgesinde görev yapan 316 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Veriler, Öğretmenlerin Eğitim Programı Tasarımı Yaklaşımı Tercih Ölçeği ile elde edilmiştir. Normal dağılım gösteren veriler, ele alınan değişkenlere açısından t testi ve tek yönlü varyans çözümlemesiyle incelenerek yorumlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Eğitim programı, eğitim programı tasarım, sınıf öğretmeni

TERS YÜZ SINIF MODELİNİN AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ: META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Doç.Dr. Lütfi ÜREDİ, Mersin Üniversitesi, lutfiuredi@gmail.com
Doktora Öğrencisi Hakan ULUM, Çukurova Üniversitesi, hakanulum@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmada öğrenmede yeni bir pedagojik yaklaşım olarak değerlendirilen ters-yüz sınıf modelinin (flipped classroom) akademik başarıya etkisinin incelendiği deneysel çalışmalardan elde edilen sonuçların meta-analiz yoluyla sentezlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın dahil etme kriterleri; 2009-2019 yılları arasında yapılması, deneysel çalışma olması, eğitim alanında olması, YÖK Ulusal Tez Arşivinde ve TR Dizin veri tabanında taranması olarak belirlenmiştir. Dahil etme kriterleri çerçevesinde YÖK Ulusal Tez Arşivinde yer alan 47 yüksek lisans ve doktora tezine TR Dizin veri tabanından 18 makaleye ulaşılmıştır. Bu tez ve makalelerden deneysel desen içeren ve kodlama protokolüne uyan 34 çalışma (27 tez, 7 makale) araştırmaya dâhil edilmiştir. Çalışmalar kapsamındaki toplam örneklem sayısı 1871'dir (967 deney grubu, 904 kontrol grubu). Çalışmada yayın yanlılığı iki yöntem kullanılarak test edilmiştir: Huni saçılım grafiği, Begg ve Mazumdar Sıra Korelasyonu. Araştırmada moderatör olabilecek değişkenler de incelenmiştir. Moderatör olarak örneklem grubu (ilkokul, ortaokul, lise, üniversite), deneysel uygulamanın etkisinin sınındığı başarı alanı (fen bilimleri, matematik, yabancı dil vb.) ve yayın türü analize alınmıştır. Ters-yüz sınıf modelinin akademik başarıya etki düzeyinin: örneklem grubuna göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yapılan gruplar arası karşılaştırma sonucunda ilkokul, ortaokul, lise ve üniversitelerde yapılan çalışmaların etki büyüklükleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür; deneysel uygulamanın üzerindeki etkisinin sınındığı alana göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yapılan gruplar arası karşılaştırma sonucunda fen bilimleri, matematik, yabancı dil vb. yapılan çalışmaların etki büyüklükleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür; yayın türüne göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yapılan gruplar arası karşılaştırma sonucunda yüksek lisans, doktora ve makale türünde yapılan çalışmaların etki büyüklükleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Rastgele etkiler modeline göre yapılan analizler sonucunda ters-yüz sınıf modelinin akademik başarıya etkisinin anlamlı ($p<0.001$) ve 1.027 olduğu saptanmıştır. Bu sonuç Cohen (1988) sınıflandırmasına göre geniş düzeyde bir etkiyi göstermektedir. Bu değer ters-yüz sınıf modelinin öğrencilerin akademik başarısını artırmada etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar sözcükler: Akademik başarı, meta analiz, ters yüz sınıf

TÜRKİYE VE SİNGAPUR EĞİTİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğretmen Ömer ERBASAN, Milli Eğitim Bakanlığı, omererbasan20@gmail.com

ÖZET

Malezya yarımadasının güney ucunda yer alan bir adada kurulu küçük bir şehir devleti olan Singapur, son yıllarda eğitimde gösterdiği başarı ile adından sıkça söz ettirmektedir. Son olarak 2015 yılında yapılan PISA sınavının her üç alanında (matematik, fen, okuma) da ilk sırada yer alarak dikkatleri üzerine çekmeyi başarmıştır. Bu durum ülkenin eğitim sistemini araştırmaya değer kılmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden literatür tarama tekniğiyle yürütülen bu çalışma, Singapur eğitim sistemini ortaya koymak ve Türk eğitim sistemi ile karşılaştırmalı olarak inceleyerek çeşitli çıkarımlarda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda çalışmada Singapur eğitim sisteminin genel yapısı, eğitimin genel amaçları, eğitimin idari yapılanması, eğitimin kademelendirilmesi, öğretmen yetiştirme sistemi ve eğitimde program geliştirme çalışmaları incelenmiştir. Çalışma için Türkiye ve Singapur eğitim bakanlıklarının resmi internet sitelerinden, ülkelerin eğitim sistemlerine ait bilgilere ve öğretim programlarına erişilmiştir. Elde edilen verilere göre Singapur eğitim sisteminde öğretmenlerin yetiştirilmesine ve mesleki gelişimlerine oldukça önem verildiği, Eğitim Bakanlığı ile Ulusal Eğitim Enstitüsü arasında iş birliğinin üst düzeyde olduğu, eğitim politikaları ile ekonomi politikalarının birbiriyle uyum içerisinde olduğu, okulöncesi ve mesleki eğitime oldukça önem verildiği anlaşılmaktadır. Ancak tüm bu olumlu özelliklerin yanında ülke eğitiminde değerlendirme sisteminin sınava dayalı olması, öğrencilerin çok küçük yaşlardan itibaren sınavlara hazırlanmaya başlamaları ve öğrencilerin sınav baskısı ile eğitimlerini sürdürmeleri ülke eğitim sisteminin aksayan tarafları olarak değerlendirilebilir.

Anahtar sözcükler: Karşılaştırmalı eğitim, Singapur eğitim sistemi, Türk eğitim sistemi

İLKOKULDA REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK

DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTESİ OLAN ÇOCUKLAR İLE NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN ÇOCUKLARIN YEME DAVRANIŞLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Öğrt. Üyesi Ertan GÖRGÜ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, ertangorgu@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı dikkat eksikliği ve hiperaktivitesi (DEHB) olan çocuklarla normal çocukların yeme davranışlarını karşılaştırmaktır. Bu amaca uygun olarak araştırmada ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu DEHB tanılı (N=64) ve normal gelişim gösteren (N=96); 7,8,9 yaşlarındaki çocukların anneleri oluşturmuştur. Annelere İstanbul ilinde çocukların eğitim aldıkları kurumlar aracılığı ile ulaşılmıştır. Çocukların DEHB belirtileri Dağaroğlu-Küçük tarafından (2013) Türkçeye uyarlanan Vanderbilt Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Aile Değerlendirme Ölçeği (Vanderbilt DEHB ADÖ) ile; yeme davranışları ise Yılmaz, Esmeray ve Erkorkmaz (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan Çocuklarda Yeme Davranışı Anketi (ÇYDA) ile ölçülmüştür. Veri seti normal dağılım özelliği göstermediği için nonparametrik testlerden Mann-Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçları şu şekildedir; DEHB olan çocukların, normal gelişim gösteren çocuklardan duygusal az yeme ve yemek seçiciliği alt ölçekleri dışındaki tüm alt ölçeklerden (gıda heveslisi, duygusal aşırı yeme, gıdadan keyif alma, içme tutkusu, tokluk heveslisi, yavaş yeme) anlamlı daha yüksek puanlar aldıkları görülmektedir. DEHB'li çocuklar kendi içlerinde incelendiklerinde ise duygusal aşırı yeme alt boyutunda kızların erkeklerden anlamlı daha yüksek skorlar aldıkları görülürken, hiperaktivite alt boyutunda ise erkeklerin kızlardan anlamlı daha yüksek skorlar aldıkları görülmüştür. Yaş değişkenine göre ise DEHB belirtilerinde bir farklılık görülmemiştir. Sonuçlar literatür çerçevesinde tartışılmış ve uygulamacılar ile araştırmacılar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite, dikkat eksikliği ve hiperaktivite ile yeme bozukluğu arasındaki ilişki, yeme bozukluğu

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN AKRAN ZORBALIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. İjlal OCAK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, ijlalocak@gmail.com
Öğretmen Mustafa KUTLU, İncehisar İlkokulu, mustafakutlu@windowslive.com
Öğretmen Naile KUTLU, Köprülü İlkokulu, nailemihoglu@windowslive.com

ÖZET

Saldırganlığın zorbalık, şiddet gibi çeşitli alt dalları vardır. Her zorbalık da saldırganlıktır. Bir eyleme zorbalık denilebilmesi ve saldırganlıktan ayırt edilebilmesi için amaçlılık, süreklilik ve güç dengesizliği gibi belli koşulların gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Bir çocuğun benzer yaş grubundaki başka bir çocuğa sözel ya da fiziksel şiddetine akran zorbalığı denilmektedir. İlkokul öğrencileri de farklı şekillerde akran zorbalığına maruz kalmaktadır. Bu bağlamda öğretmenlerin akran zorbalığı ile ilgili farkındalıkları, görüşleri ve eylemleri önem arz etmektedir. İlkokul öğrencilerinin maruz kaldığı akran zorbalığı ve zorbalığa müdahale yöntemleri, öğrencilerin başta sosyal gelişimleri olmak üzere bilişsel gelişimleri açısından önemlidir. Akran zorbalığına seyirci kalmak ya da yanlış müdahalede bulunmak önlenemez sonuçlar doğurabilmektedir. İlkokul seviyesinde yapılacak doğru bir müdahale öğrencinin tüm öğrenim hayatını etkilemektedir. Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin akran zorbalığı ile görüşlerinin tespit edilmesidir. Araştırmanın katılımcılarını Afyonkarahisar’ da görev yapmakta olan 9 Erkek, 23 Kadın olmak üzere 32 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış ve 5 maddeden oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Verilerin analizi sonucunda “Akran zorbalığının tanımı”, “Zorbalığa müdahale türü”, “Akran zorbalığının nedenleri”, “Akran zorbalığının önlenmesi için düşünce ve öneriler” olmak üzere 4 tema belirlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin çoğunluğunun akran zorbalığını “Şiddet” olarak tanımladıkları görülmüştür. Zorbalığa müdahale şekli olarak “önce sorunu anlayıp çözmeye çalışmalı” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Akran zorbalığına neden olarak ise öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu “Ailenin tutumu, çevrenin etkisi” şeklinde beyanda bulunmuşlardır. Akran zorbalığı sorununun seminer ve eğitimle çözülebileceğini düşünen öğretmenlerin büyük bir bölümü sınıfında akran zorbalığı davranışı ile karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Akran zorbalığı, görüş, ilkokul, sınıf öğretmeni

İLKOKULDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

1998, 2005 VE 2018 İLKOKUL 4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

Prof.Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu Üniversitesi, selahattinkaymakci@gmail.com
Arş.Gör. Saim TURAN, Akdeniz Üniversitesi, saimturan@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Devletler istedikleri vatandaş tiplerini yetiştirmek amacıyla çeşitli eğitim-öğretim kurumları kurmuşlardır. Bu kurumların bir kısmını zorunlu eğitim kapsamına almışlar, bir kısmını ise yaygın eğitim kapsamında değerlendirmişlerdir. Türk Eğitim Sistemi içerisinde zorunlu öğrenim çağındaki kız ve erkek çocukların temel eğitim ve öğretimini sağlamak üzere devlet tarafından veya özel sektör eliyle açılan ilkokullarda vatandaş yetiştirmenin esasını oluşturan derslerden biri de sosyal bilgilerdir. Bilindiği gibi sosyal bilgiler, bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset, hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan, öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren, insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği, toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ders olup ilkokul 4. sınıftan ortaokul 8. sınıfa kadar öğretilmektedir. Dünyada ve ülkemizde siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel, bilimsel ve teknolojik alanlarda yaşanan gelişmeler ilk defa 1968 yılında sosyal bilgiler adıyla okutulmaya başlayan bu dersin öğretim programlarında birtakım değişimler ve güncellemeler yapılmasını gerektirmiştir. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile ilgili olarak 1998, 2005 ve 2018 yıllarında birtakım değişiklikler yapılmıştır. Bu araştırmanın amacı 1998, 2005 ve 2018 İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının benzer ve farklı yönlerini ortaya koymaktır. Nitel metodolojinin benimsendiği araştırmada doküman inceleme kullanılmıştır. Veri kaynağı olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1998, 2005 ve 2018 yıllarında geliştirilen İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarından yararlanılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen “Öğretim Programı Değerlendirme Formu” aracılığıyla toplanan verilerin çözümlenmesine devam edilmektedir.

Anahtar sözcükler: İlkokul, öğretim programı, sosyal bilgiler

2010 -2017 YILLARI ARASINDA SOSYAL BİLGİLER DERSİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Öğretmen Aydan İÇİL, Necmettin Erbakan Üniversitesi, aydansimsek92@gmail.com
Prof.Dr. Sabahattin ÇİFTÇİ, Necmettin Erbakan Üniversitesi, sciftci@erbakan.edu.tr

ÖZET

İlkokulun ilk üç yılında yer alan Hayat bilgisinin yerini dördüncü sınıfta Sosyal Bilgiler ve Fen Bilimleri oluşturmaktadır. Sosyal Bilgiler hemen her alanda değişen ülke ve dünya şartlarında problem çözebilen etkin vatandaşlar yetiştirmek hedefiyle sosyal ve beşeri bilimlerden aldığı bilgileri kaynaştırarak kullanan öğretim programıdır (Öztürk, 2006 Akt: Tay, 2017). Sosyal bilgiler dersi kişilik gelişimi, toplumsal gelişimi ve üretken bir insan olmasında önemli bir yere sahiptir (Aykaç, 2007). Bu araştırmanın amacı, 2010-2017 yılları arasında Sosyal Bilgiler eğitimi alanında tamamlanmış olan lisansüstü tezlerin odaklandığı konuları, örneklemelerini, araştırmaların yöntemsel boyutlarını ve ulaşılan sonuçları inceleyerek Sosyal Bilgiler eğitimi araştırmalarının Türkiye’de ne durumda olduğunu belirlemek ve araştırmacılara bu anlamda rehber olmaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden araştırmanın doğasına uygun olan ‘doküman analizi tekniği’ kullanılmıştır. Veri analiz tekniği olarak ise içerik analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de 2010 yılından 2017 yılına kadar ‘Sosyal Bilgiler’ anahtar sözcüklü YÖK Tez Merkezine ulaştırılmış lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırmada ‘Sosyal Bilgiler’ anahtar sözcüklü 2010-2017 yılları arası 201 teze ulaşılmıştır fakat bunlardan ilkokula ait olanlar araştırmaya dâhil edilmiştir ve incelenecek tez sayısı 146’ya düşmüştür. Araştırma sonucunda lisansüstü tezlerin en fazla yayınlandığı senenin 2017 yılı olduğu, üniversitelere göre sıralamasına bakıldığında Gazi üniversitesinin birinci sırada yer aldığı, yayınlanan lisansüstü tezlerden en fazla yüksek lisans düzeyinde tezin olduğu, kadın araştırmacıların erkek araştırmacılardan daha fazla olduğu, nicel araştırma türünün araştırmacılar tarafından daha fazla tercih edildiği, en fazla üzerinde çalışılan örneklem grubunun ilkokul öğrencileri olduğu ve en çok üzerinde çalışılan konunun öğretim strateji, yöntem ve tekniği olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: lisansüstü tezler, sosyal bilgiler eğitimi, sosyal bilgiler

4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ DEĞERLER YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Tuğba KAFADAR, Marmara Üniversitesi, tugbakafadar@gmail.com

ÖZET

Araştırmada 4. sınıf sosyal bilgiler ders kitabının değerler yönünden incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma tasarımlarından durum çalışmasına göre tasarlanmıştır. Araştırma verileri amaçlı örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Sosyal bilgiler eğitiminin ilkökul düzeyinde eğitim verildiği sınıf düzeyi olan 4. sınıf sosyal bilgiler ders kitabı oluşturmuştur. Araştırmanın verileri doküman incelemesi aracılığıyla elde edilmiştir. Elde edilen veriler ise içerik analizi aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırma sürecinde sosyal bilgiler kitabının tüm boyutları değerler yönünden incelenerek kodlar çıkarılmıştır. Daha sonra çıkarılan kodlar uygun kategoriler altında bir araya getirilerek tablolastırılarak frekansları belirlenmiştir. Her kategoriye ilişkin ders kitabından doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre şu sonuçlar elde edilmiştir. “Birey ve toplum” öğrenme alanında; bilimsellik, sorumluluk, vatanseverlik, farklılıklara saygı, başarı, yardımseverlik, “kültür ve miras” öğrenme alanında; aile birliğine önem verme, büyüklere saygı, sevgi, saygı, hoşgörü, affetmek, barış, başarı, dürüstlük, cesaret, vatanseverlik değerlerine ulaşılmıştır. “İnsanlar yerler ve çevreler” öğrenme alanında; yardımseverlik, bilimsellik, paylaşımcılık, sabır, cesaret, doğa sevgisi, doğal çevreye duyarlılık, aile birliğine önem verme, “bilim teknoloji ve toplum” öğrenme alanında; bilimsellik, doğal çevreye duyarlılık, başarı, duyarlılık, “üretim, dağıtım ve tüketim” öğrenme alanında; sağlıklı olmak, yardımseverlik, adalet, tasarruf, başarı değerleri tespit edilmiştir. “Etkin vatandaşlık” öğrenme alanında; eşitlik, farklılıklara saygı, sevgi, sağlıklı olmak, özgürlük, yardımseverlik, sorumluluk, özgüven, çalışkanlık, dostluk, dayanışma, paylaşımcılık, barış, vatanseverlik, başarı, bilimsellik, laik, cesaret, “küresel bağlantılar” öğrenme alanında; misafirperverlik, sorumluluk, güvenilirlik, dürüstlük, özgüven, kibarlık, farklılıklara saygı, barış, sevgidir. 4. sınıf sosyal bilgiler ders kitabı genel olarak değerlendirildiğinde bilimsellik, aile birliğine önem verme, büyüklere saygı, sevgi, saygı, hoşgörü, affetmek, barış, başarı, dürüstlük, cesaret, vatanseverlik, yardımseverlik, bilimsellik, paylaşımcılık, sabır, doğa sevgisi, doğal çevreye duyarlılık, sağlıklı olmak, yardımseverlik, adalet, tasarruf, eşitlik, farklılıklara saygı, özgürlük, sorumluluk, özgüven, çalışkanlık, dostluk, dayanışma, paylaşımcılık, laiklik, misafirperverlik, güvenilirlik, kibarlık saptanan değerler olmuştur.

Anahtar sözcükler: 4. sınıf, değer, ders kitabı, Sosyal bilgiler

8.SINIF TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE ÖĞRENCİLERİN TARİHSEL MERAK UNSURLARININ İNCELENMESİ

Doç.Dr. Zafer TANGÜLÜ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, zafertangulu@mu.edu.tr
Öğretmen Naşide ŞİMŞEK TAŞ, Milli Eğitim Bakanlığı, nasidesimsek26@gmail.com

ÖZET

Genel olarak Bilim'in özel olarak da sosyal bilimlerin ya da tarih biliminin araştırmalarında merak ilgi ve alanının temelini teşkil eder. Tarihsel merak kavramı tarih araştırmalarında gerek akademik anlamda gerekse popüler kültür edinimi bağlamında bireyi bu alana yönlendiren en önemli unsurlardan biridir. Bu araştırmada 8.Sınıf Türkiye Cumhuriyeti ve İnkılap Tarihi dersinde öğrencilerin bu derse dair merak ettiği tarihsel unsurlarının araştırılması ve merak nedenlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışma 2018-2019 Eğitim Öğretim yılının Güz döneminde Denizli ili Kale ilçesinde bir devlet okulunun 8.sınıfında okumakta olan 41 öğrencinin görüşleri alınarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak tarihsel unsurlara duyulan merak ile ilgili yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunun uygulanması ile elde edilen bulgular içerik analizi yapılarak merak nedenlerine dair çıkarımlarda bulunulmuştur. Elde edilen bulgulara göre 8.sınıf öğrencilerinin siyasi ve askeri ağırlıklı tarihsel unsurlara daha çok merak duyduğu ortaya çıkmıştır. Merak nedenlerinde ise tarihsel öneme sahip olduğu düşünülen unsurların ön plana çıktığı görülmüştür. Tarihsel unsurlara önem verilmesinin yanı sıra merak nedenlerinin duygusal, medyatik, empatik, sempatik, yetersiz bilgi gibi çeşitli boyutlarının da olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar siyasi ağırlıklı İnkılap Tarihi öğretiminin baskın olduğu, önem atfedilen unsurların daha çok merak edildiği; yetersiz bilgiye sahip olunması, duygusal bakış açısı ile medyanın tarihsel meraka yön verdiği şeklinde açıklanabilir.

Anahtar sözcükler: İnkılap Tarihi, tarih öğretimi, tarihsel merak

HUZURLU VE MUTLU OKULLAR: BARIŞÇIL ÖĞRENME ORTAMLARI NASIL İNŞA EDİLİR?

Dr. Öğrt. Üyesi Şükran CALP, Erzincan Üniversitesi, demetsukran_calp@hotmail.com

ÖZET

Öğrenciler ve öğretmenlerin barışçıl bir okul öğrenme ortamına sahip olmaları okul başarısı için son derece önemlidir. Ancak, okulun nasıl daha huzurlu hale getirileceği, nereden başlanacağı konusu gerek zorlu sosyo-ekonomik şartlara sahip ev ortamlarının varlığı gerekse öğrenci özelliklerinden dolayı öğretmenler için çoğu zaman düşündürücü olmuştur. Barış, güven veren yüreklerde başlar. Güven inşa eden öğretmenler kültürlerarası bağlamda hareket ederler. Onlar öğrenciyi beden, zihin ve kalp boyutuyla bir bütün olarak görürler. Sevgi, saygı, dürüstlük, cesaret, empati, şefkat ve nezaket gibi prensipler huzurlu okullardaki öğretmenler için önemlidir. Bu okullarda öğrenciler, barışçıl bir okul topluluğunun merkezi odağı olmalıdır. Bu çalışma, çocukların eğitildiği mekânlar olarak okulların, huzurlu ve mutlu bir ortam olması gerektiği düşüncesiyle, “huzurlu okul” kavramını ele almış; öğretmen adayları ve ilkökul öğrencilerinin bakış açısıyla “huzurlu okul”u betimlemeyi amaçlamıştır. Araştırma, betimsel olarak ele alınmış nitel bir çalışmadır. Çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılı itibariyle üçüncü ve dördüncü sınıfta olan Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalındaki 32 öğretmen adayı ve Erzincan il merkezinden 31 ilkökul öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiş ve katılımcıların gönüllü olmalarına dikkat edilmiştir. Veri toplama aracı olarak her iki grup için de standartlaştırılmış açık uçlu soru tekniğine uygun olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Betimsel analiz yönteminin kullanıldığı araştırmada, araştırma soruları doğrultusunda veri analizi için temalar oluşturulmuş, elde edilen kodlar birbirleriyle ve diğer kodlarla da ilişkisi göz önünde bulundurularak temalara yerleştirilmiştir. Temalarda belirtilen kodlar göz önünde bulundurularak doğrudan alıntılara yer verilmiş ve yorumlar yapılmıştır. Çalışma sonunda, huzurlu okulun tanımı yapılmış, huzurlu okulda yöneticiler, öğretmenler ve öğrencilere düşen görevler belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: Barış, değer, huzurlu okul, mutlu okul

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLERE YÖNELİK YARATICI DÜŞÜNME EĞİMLERİNİN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Tuğba KAFADAR, Marmara Üniversitesi, tugbakafadar@gmail.com

ÖZET

Araştırmada ilkokul öğrencilerinin sosyal bilgilere yönelik yaratıcı düşünme eğilimleri incelenmek amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma tasarımlarından fenomenoloji (olgu bilim) desenine göre tasarlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemesine göre belirlenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını sosyal bilgiler dersinin verildiği ilkokul sınıf düzeyi olan 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma verileri görüşme yöntemi aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma verileri toplanırken açık uçlu görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda bir soruda öğrencilerin metafor oluşturmaları diğer sorularda ise öğrencilerin sorulara resim çizerek cevap vermeleri istenmiştir. Elde edilen veriler ise içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ulaşılan sonuçlar şu şekildedir: Öğrenciler sosyal bilgiler kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar çoğunlukla şunlardır: Hayat, hak, tecrübe, hayat bilgisi, arkadaşlık, iletişim, çocuk hakları, bilgi dersi, sorumluluk, bilgi dolu kutu, fen bilimleri, bilgin, akıllı tahta, eğlence, bilgi bahçesi, kültür, bilim adamları, makine, tarih, teknoloji, adalet, coğrafya elde edilen metaforlar olmuştur. Öğrenciler hayallerindeki sosyal bilgiler dersi sorusuna yönelik ise çoğunlukla; etkinliklerin yapıldığı kendilerinin daha aktif oldukları resimler çizmişlerdir. Hayallerindeki sosyal bilgiler öğrenmeni olarak ise; genellikle daha bakımlı, modern, güler yüzlü, kendileriyle daha çok ilgilenen, kendilerine karşı da nazik ve genellikle sosyal bilgiler öğretmeni olarak bayan öğretmen çizdikleri resimler arasındadır. Sosyal bilgiler dersinden daha çok neler öğrenmek isterdiniz sorusuna ilişkin ise daha çok sosyal etkinlik ağırlıklı konuları, doğal çevreye ait bilgiler, doğal çevreyi korumak temalı, duyarlılık konulu, günlük yaşamlarında kullanabilecekleri trafik kuralları, Atatürk'le ilgili konuları, kendi kimliğine ailesine dair bilgiler, çocuk haklarına yönelik konular, bilim ve teknoloji temalı resimler çizmişlerdir.

Anahtar sözcükler: ilkokul öğrencileri, yaratıcı düşünme, sosyal bilgiler

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİ KAPSAMINDA ÇEVRE OLANAKLARINDAN YARARLANABİLME DÜZEYLERİ: TARSUS İLÇESİ ÖRNEĞİ

Prof.Dr. Şaban ORTAK, Afyon Kocapete Üniversitesi, sortak@aku.edu.tr
Uzman Meryem Ülkü YOZCU, MEB Abdullah Dirlik İlkokulu, ulku_33mersin@hotmail.com

ÖZET

Özet Sosyal bilgiler dersinin temel amacı çocuğu ileride üyesi olabileceği topluma hazırlamaktır. Bu nedenle sosyal bilgiler dersi sınıfın sınırlarını aşmalıdır. Öğrencilerin okulda ve sınıf içinde de aktif olarak öğrenmesi sağlanabilir, ancak okul ortamı dışında çocukların unutamayacakları tecrübeler yaşamaları onların öğrenmelerini pekiştirir. Çocuklar eğitim-öğretim etkinlikleriyle ait oldukları topluma ve sosyal yaşama öğrenci olarak katıldıklarında sorumluluklarının bilincine daha fazla varabilirler. Her okul çevresinde öğretmenlerin işine yarayacak kaynaklar vardır. O yüzden öğretmen öncelikle yakın çevresinde bulunan kaynakların neler olduğunun bilincinde olmalıdır. Bu bilince sahip olan öğretmen, konuları öğretim ilkelerine uygun olarak basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, yakın çevre ve zamandan uzağa doğru işlemelidir. Öğretmelerin başarılı olabilmesi işbirliğinin (veliler, toplumsal çevre, diğer öğretmenler, okul yönetimi, diğer personel ve daha geniş çerçevede okul dışındaki meslektaşları) sağlanması için çaba gösterilmelidir. Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin buldukları çevreyi tanıma ve sosyal bilgiler dersinde buldukları çevrenin doğal, sosyo-kültürel ve ekonomik imkânlarından yararlanabilme düzeylerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Mersin ili Tarsus ilçesinde ilkokullarda görev yapmakta olan 349 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Öğretmenlerin Çevre Olanaklarından Yararlanabilme Düzeylerini Belirleme Anketi kullanılmıştır. Toplanan veriler neticesinde elde edilen bulgular doğrultusunda, sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi kapsamında çevre olanaklarından yararlanmak için çevreyi daha çok tanıdıkları, resmi kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaptıkları, planlama yaparken doğal ve kültürel çevrenin özelliklerini daha çok dikkate aldıkları ve yerel kaynaklara önem verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Çevre olanakları, sınıf öğretmenleri, sosyal bilgiler

SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN ÖĞRETİMİNDE EDEBİ ÜRÜNLERİN KULLANILMASI

Arş.Gör. Elif Büşra UZUN, Gazi Üniversitesi, e.busra.erz@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Pınar BULUT, Gazi Üniversitesi, pnrbulut06@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler dersinin öğretimi yapılırken edebi ürünlerden ne kadar yararlandığını ortaya çıkarmaktır. Edebi ürünlerin sosyal bilgiler dersinin öğretiminde kullanılmasının okuma becerisini geliştirmede, kavram ve beceri öğretmede, eleştirel düşünme becerisini kazandırma ve geliştirmede, değer eğitime katkı sağlamada ve kültür aktarımına yardımcı olmada yarar sağlayacağı dile getirilmektedir. Bu sebeple sosyal bilgiler dersinin öğretiminde edebi ürünlerin ne kadar kullanıldığını ortaya çıkarmak amacıyla Türkiye’de yapılmış olan lisansüstü tezler incelenmiştir. Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında yapılan tezler incelenmiş ve öğretim yöntemi olarak edebi ürünleri ve edebiyatı kullanan tezler bu araştırma için seçilmiştir. Tarama modeline göre modellenen ve nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesinin yapıldığı bu araştırmanın verilerinin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinin yapılmasında bir nitel veri analiz programından yararlanılmıştır. Araştırmanın örnekleme, ölçüt örneklem yöntemine göre belirlenmiştir. “Sosyal bilgiler ve Edebi ürün”, “Sosyal bilgiler ve Edebiyat” şeklinde ikili anahtar kelimeler ile YÖK Tez veri tabanı taranmış ve ölçütleri sağlayan 77 tez çalışma için seçilmiştir. Sosyal bilgiler eğitiminde edebi ürünleri ve edebiyatı kullanan bu tezler; edebi ürünlerin daha çok hangi öğrenme alanları ve konularda kullanıldığı, hangi sınıf düzeyinde yoğunlaştığı, hangi lisansüstü programlarında daha çok yer aldığı, hangi edebi ürünlerden daha çok yararlandığı ve öğrenme düzeyine etki edip etmediği başlıkları altında incelenmiştir. İncelenen tezlerden elde edilen bulgular sonucunda sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürün kullanımının çoğunlukla sosyal bilgiler eğitimi yüksek lisans ve doktora programlarında yoğunlaştığı, 6. ve 7. sınıf öğrencileriyle çalışıldığı ve edebi ürünlerden hikâye ve romanlardan yararlandığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Edebi ürün, lisansüstü tezler, sosyal bilgiler eğitimi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK UYGULAMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş.Gör.Dr. Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, agokdemir@mu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Özkan ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ocelik@mu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Mehmet Tamer KAYA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mtkaya@aku.edu.tr

ÖZET

Sosyo-yapısal normların ışığında çocuk hakları incelendiğinde toplumların gelişmesi için çocuklara ve gençlere yönelik ulusal politikalar belirlenmelidir. Çocuk hakları merkezinde çocuğun olduğu, bir ulusal vizyon, strateji ve hedefler ile ortaya konulur. Çocuk haklarının sağlanması için eğitim politikalarının bu duruma yönelik geliştirilmesi gerekmektedir. Bu politikaları geliştirecek mekanizmanın ana noktasını öğretmenler oluşturmaktadır. Sosyal yapıyı oluşturmada branşlarının kapsamı gereği önemli görevler üstlenmiş olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin çocuk haklarına yönelik uygulamaları bilmeleri ve gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Buradan hareketle araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin çocuk haklarına yönelik uygulamalara ilişkin görüşleri doğrultusunda bilgi elde etmektir. Bu amaç kapsamında çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Afyon ilinde görev yapmakta olan 42 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilerek uzman görüşleri alındıktan sonra nihai hali verilen yarı yapılandırılmış görüş alma formu kullanılmıştır. Üç bölümden oluşan formun birinci bölümünde çocuk haklarına yönelik bilgilendirme metni, ikinci bölümünde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 3 soru ve üçüncü bölümde ise katılımcıların konu ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik 8 soru yer almaktadır. Verilerin analizinde içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin çocuk haklarının kazandırılmasına yönelik uygulamaları sıklıkla yaptıkları, çocukların bu haklarının neler olduğuna dair farkındalık oluşturmaya yönelik okul içi ve okul dışı faaliyetler planladıkları ve gerçekleştirdikleri bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Çocuk hakları, görüş, öğretmen, sosyal bilgiler, uygulama

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN KULLANDIKLARI YÖNTEM VE TEKNİKLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, agokdemir@mu.edu.tr
Öğretmen Hayal AKGÜN, Özel Öğretim Kurumu, akgunhayal5@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Mehmet Tamer KAYA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mtkaya@aku.edu.tr

ÖZET

Eğitim ve öğretim süreci ülkelerin gelişmesi ve kalkınması için büyük bir öneme sahiptir. Bu sebeple eğitim ve öğretim faaliyetlerinin çağın getirdiklerine uygun olarak planlanması gereklidir. Ülkemizde de 2005 yılından sonra yapılandırmacı eğitim yaklaşımı temele alınmıştır. Bu yaklaşım doğrultusunda öğretmenin ve öğrencinin eğitim öğretim sürecindeki rolü değişmiştir. Öğretmenlerden beklenen programın yaklaşımına uygun olarak süreçte etkili olacak yöntem ve teknikleri belirleyerek sürece rehberlik etmesidir. Belirlenecek olan yöntem ve tekniklerin öğrenciyi merkeze alan, öğretmenin yol gösterici rolüne uygun yöntem ve teknikler olması gerekir. Bu bağlamda öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve teknikleri deneyimleri doğrultusunda değerlendirmeleri bu yöntem ve tekniklerin öğretmenler tarafından nasıl algılanıp kullanıldığına dair birincil elden somut veriler sunabilecektir. Buradan hareketle araştırma da, amacı sorumluluklarının bilincinde olan etkili bir vatandaş, iyi bir insan yetiştirmek olan sosyal bilgiler dersinde öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin öğretmen görüşlerinin alınması hedeflenmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan durum çalışması kullanılarak desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Muğla ili Mentеше ilçesinde çalışan 10 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde katılımcıların görüşleri sözlü olarak alınarak kayıt altında tutulmuştur. Verilerin analizinde içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretmenleri, derste kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciye bilişsel ve duyuşsal olarak katkı sağladığını, yöntem ve tekniklerin öğretim sürecinde etkili olduğunu, genellikle düz anlatımı kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yöntem ve teknik kullanımında karşılaştığı sorunların, öğretmenlerden, ortamdaki, öğrenciden, aileden, program ve resmi işlerden kaynaklı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Görüş, öğretmen, sosyal bilgiler, teknik, yöntem

TEMEL EĞİTİMDE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİN YERİ

Doç.Dr. Nadire Emel AKHAN, Akdeniz Üniversitesi, neakhan@akdeniz.edu.tr
Doktora Öğrencisi Burcu KAYMAK, Akdeniz Üniversitesi, burcukocabiyik1991@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler muhtevasını, disiplinleri aracılığı ile toplumdaki çeşitli problemleri çözmeye çalışan sosyal bilimlerden alan bir derstir. Sosyal bilgilerin amacı topluma iyi insan, iyi vatandaş yetiştirmek olarak özetlenebilir. Yetiştirilmesi hedeflenen iyi vatandaşın temelleri daha çocukluk çağlarından atılmalıdır. Çocukluk çağında sosyal bilgilerin hedeflerini alarak yetişen bir birey, vatandaşlık becerileri kazanmış olarak toplum hayatındaki rolüne hazırlanacaktır. Bu nedenle özellikle temel eğitimde sosyal bilgiler eğitimi oldukça önemlidir. Günümüzde temel eğitim döneminde sosyal bilgiler adı altında müstakil bir ders olmasa da okul öncesi ve sınıf eğitimi programlarına bakıldığında sosyal bilgiler eğitimi ile ilgili kazanımlar görmek mümkündür. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, temel eğitimde yer alan okul öncesi ve sınıf eğitimi programlarını sosyal bilgiler eğitimi bakımından incelemek ve okul öncesi ve sınıf öğretmenliği lisans programlarındaki derslerle karşılaştırmaktır. Bu nedenle okul öncesi, sınıf eğitimi programları ve okul öncesi, sınıf öğretmenliği lisans programları Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumu resmi internet sitesinden temin edilerek incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yönteminden belge tarama kullanılmıştır. Mevcut dokümanlardan elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından eş zamanlı olarak analiz edilmiş, araştırmacılar arasındaki güvenilirlik yüzde 84 olarak hesaplanmış ve araştırmanın analizinin güvenilir olduğu kabul edilmiştir. Araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, temel eğitimde sosyal bilgiler eğitiminin önemli bir yer tutmasına rağmen okul öncesi ve sınıf öğretmenliği lisans programlarında sosyal bilgiler dersinin yeteri kadar yer bulmadığını söylemek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Sınıf eğitimi, sosyal bilgiler, temel eğitim, okul öncesi

İLKOKULDA STEM EĞİTİMİ

ADIM ADIM STEM+A

Öğretmen Deniz ALTINTAŞ, Bandırma İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, denissunlu_84@hotmail.com

Öğretmen Sibel MERCAN, Yaman Egeli İlkokulu, skkb.sibel@gmail.com

Öğretmen Dilek AYAN, Bandırma Yaman Egeli İlkokulu, dilekayan@ymail.com

Öğretmen İlhan DEVİR, Bandırma Yaman Egeli İlkokulu, sise1601@hotmail.com

Öğretmen Cemile YİĞİT, Bandırma Yaman Egeli İlkokulu, yigitcemile047@gmail.com

Öğretmen Serap ÖZTEK, Bandırma Yaman Egeli İlkokulu, mirage1161@hotmail.com

Öğretmen Yasemin TEKİN, Bandırma Yaman Egeli İlkokulu, yasemintekin10@hotmail.com

ÖZET

STEM+A Eğitimi ile Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik, Sanat disiplinleri arasındaki ayrımı ortadan kaldırarak, bu disiplinler arasında tam bütünleşmeyi uyumlu bir şekilde oluşturarak, anaokulundan üniversiteye kadar verilecek proje tabanlı eğitim yaklaşımıyla soru soran, araştıran, üreten ve yeni buluşlar yapabilen bir neslin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. STEM+A Eğitimi; Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik ve Sanat alanlarındaki teorik bilgilerin uygulamaya, ürüne ve yeni buluşlara dönüştürülmesine olanak tanınması açısından önemlidir. Projede öncelikle öğretmenler, “STEM+A Öğretmen Eğitimleri” ne katıldılar. (Projemiz uygulamaya geçmeden görevli öğretmenlerimiz Bandırma Bahçeşehir Koleji İlkokulu/Ortaokulu’nu ziyaret ederek yapmış oldukları STEM Projeleri ile ilgili bilgi aldılar.) Her sınıf öğretmeni, süreç içerisinde öğrencileriyle birlikte belirlediği “Bilgi Temelli Hayat Problemi (BTHP)” kapsamında bir STEM+A ürünü ortaya çıkarmayı hedefledi. Bu ürün ortaya çıkarılırken öğretmenler, müfredatla ilişkilendirilmiş 5E yaklaşımına uygun ders planları hazırladılar. İlk uygulama velilerle yapıldı. 19 Aralık 2018 tarihinde farklı sınıf seviyelerinden belirlenen 18 veli, sınıf öğretmenleriyle beraber tüm gün grup çalışması yaparak belirlenen BTHP’ ye çözüm getirecek bir STEM+A ürünü tasarladılar. Sonraki aşamada ders saatleri içerisinde her sınıf belirlediği BTHP’ ye uygun STEM+A ürünlerini tasarladılar. Tasarlanan bu ürünler öğrenciler tarafından sunuldu. Tasarlanan tüm ürünler sergilendi. STEM+A ürünleri ortaya çıkarılırken aşağıdaki plan basamakları izlenmiştir: 1.Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Matematik, Mühendislik, Teknoloji alanlarına ilişkin hedefler yazıldı. 2. Bilgi Temelli Hayat Problemi ve Sınırlamalar belirlendi. 3. Bilgi Edinme 4.Fikir Geliştirme 5.Ürün Geliştirme 6.Test Etme 7.Paylaşma ve Yansıtma 8.Öz Değerlendirme ve Grup Değerlendirme Formları dolduruldu. Bu projede yer alan öğrenciler “SINIFIM ATÖLYE!” diyerek ürünleri sınıflarında tasarladılar. Proje sürecine toplamda 174 öğrenci, 196 veli katıldı. Tüm derslerden uygun kazanımlar alınarak probleme yönelik ürün tasarlandı. Proje kapsamında yapılan uygulamalar öğrencilerin ve velilerin problem çözme becerilerinin gelişimine katkı sağladı. Öğrenciler “Bilgi Edinme” basamağında belirledikleri BTHP’ lere çözüm üretmek amacıyla inceleme ve araştırma gezileri gerçekleştirdiler. (Örneğin 1/C Sınıfı öğrencileri, sınıf öğretmenleri rehberliğinde belirlemiş oldukları BTHP’leri ile ilgili bilgi toplamak ve çözüm yolları üretmek için Rüzgar Enerji Santraline gezi düzenlediler.) Yapılan grup çalışması öğrenciler arasında yardımlaşmayı ve iletişimi güçlendirdi. Öncelikli olarak velilerle uygulama yapılması, velilerin sürece sahip çıkmasında oldukça etkili oldu. Öğrenciler STEM+A süreciyle birlikte kodlama ve robotik alanlarında uygulamalar yaptılar. Her öğrencinin grupta farklı bir meslek grubunu temsil etmesi, bilmedikleri meslekler ile ilgili bilgi edinmelerini sağladı. Öğrenciler birlikte hareket etmeyi ve ortak karar vermeyi deneyimledi. Uygulamaların sınıfta yapılması, öğrencilerin kesme- yapıştırma- boyama becerilerine katkı sağladı. 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılında Yaman Egeli İlkokulunda Beceri ve Tasarım Atölyesi kurularak bu uygulamaların devam etmesi planlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Atölye çalışmaları, disiplinler arası yaklaşım, problem çözme, proje tabanlı öğrenme, stem

BİR FLL JR. MACERASI; KIZ ÇOCUKLARININ STEM İLE BULUŞMASI

Öğretmen Vahap ALBAYRAK, Yeniköy İlkokulu Torbalı İzmir, walbayrock@gmail.com

ÖZET

Bilim Kahramanları Buluşuyor First Lego League jr. Rekabetçi olmayan el becerisi gerektiren 6-10 yaş arası çocuklar için düzenlenen bir stem programıdır. En çok altı çocuktan oluşan takımlar education keşif modeli ve LEGO parçalarıyla sezon temasına uygun tasarımlar yaparlar. Lego education wedo2.0 ile de temel mühendislik ve programlama becerileri öğrenirler. Biz de Yeniköy İlkokulu Torbalı-İZMİR olarak tamamı kızlardan oluşan 4. Sınıf öğrencileriyle First Lego League jr. Programına katıldık. Bu programa katılmamız ve finansmanımız Bilim Kahramanların Derneğinin Kızlar Bilimle Buluşuyor projesinin katkısıyla olmuştur. Okulumuz toplam 60 öğrencili bir köy okuludur. Fll jr. Program bizim için bulunmaz bir fırsat olmuştur. 12 oturum oluşacak ve sonunda fuar düzenlenecek bu program için çalışmalara başladık. Sınıfımın mevcudu 13 olduğu için kız ve erkek öğrencilerin STEM'e olan ilgilerini belirlemek için 3 oturum birlikte çalışma yaptık. Erkek öğrenciler Lego setine çok ilgiydi. Hemen Lego setiyle bir şeyler tasarlamaya başladılar. Kız öğrenciler ise biraz daha ilgisiz ve isteksizdi. Bende kız öğrencilerle kodlama çalıştım. Kodlama biraz daha dijital olduğu için ilgilerini çekti. Kız çocuklarının aslında kodlamaya daha meraklı olduğunu ve ilgilerini çektiğini gözlemledim. 12 oturumdan oluşan bu süreç hiç de kolay olmadı Özellikler akademik anlamdaki sınıf birincim 2-3 oturum çok zorlandı. Bu sezonu teması yaşanabilir bir ay üssü tasarlanıyordu. Ay ile ilgili araştırmalar yapıldı, öğrenciler tarafından elde edilen bilgiler sınıfta paylaşıldı, belgeseller izlendi. Ay hakkında birçok bilgi elde ettiler. Yaratıcı düşünme aşamasında öğrenciler hayal etmekte zorlandı. Arkadaşlarından birinin ürettiği fikri biraz değiştirip söylüyorlardı. Kısır döngüye düşüyorlardı. Bunun için yöntem değiştirip beyin fırtınası yaptık. Fikirler üzerine tartışma yaptıkça ilerleme kaydettik. Her oturum böyle ilerliyordu. Yeni fikirler ortaya atılıyor, sonra çizimleri yapıyorlardı. Her öğrencinin bir mühendislik defteri vardı, fikirlerini ve çizimlerini oraya yapıyorlardı. Çizilen tasarımlar tartışılıp takımca karar veriliyor sonra da LEGO SETİ kullanılarak ürün yapıyorlardı. Eğer tasarımda hareketli, sesli, sensörlü parçalar varsa wedo 2,0 setinden eklenip ve kodlamaları yapıyorlardı. Ortaya çıkan tasarım takımca değerlendirip artı ve eksilerine göre yeniden tasarlanıyordu. Bu aşamada şunu gözlemledim, ortada bir ürün varsa öğrenciler yaratıcılıklarını kullanarak tasarımı geliştiriyor. Ortada herhangi bir ürün yokken ilkokul öğrencileri yaratıcı olmakta zorlanıyorlar. Bu da ilkokul öğrencilerinin somut evrede olmasının sonucudur. Somut objeler yaratıcılıklarının ortaya çıkmasını sağlıyor. Stem'deki tasarım aşamasının, yaratıcılık becerisini geliştirmesi için çok önemli. Ürün tasarımı için ayrıca rubrikler kullanıyordum. Bu tasarlanacak ürünün sınırlarını çiziyor ve odak noktalarını belirliyordu. Öğrencilerin konudan sapmasını engelliyor ve öz değerlendirme imkânı sağlıyordu. Kendi öz değerlendirmem içinde, oturumların ses kayıtlarını alıp kendime geri bildirim sağlıyordum. Takımına daha iyi nasıl rehberlik edebilirim? 12 oturum sonucunda Takımımız (Sabiha GÜRAYMAN) Ayda insanların yaşayabileceği bir uzay üssü inşa ettiler. Erken uyarı sisteminden, Ay'da madencilik yapmasına, Aydaki buzullarının eritilmesine, ekosistem oluşturularak tarım yapılmasında, güneş panellerine, banyo için vakumlu küvetten, dronelerin taşıma ve gözlem için kullanılabilir olmasına kadar yaratıcılıklarını ürüne çevirip prototipler tasarladılar. Fuardan ödülle dönmeleri ve yaptıkları tasarımın başkalarının takdir edilmesi, başarabilirim duygusunun gelişmesine katkı sağladı. Çünkü özgüvenleri yerine gelmişti. Bu programa başlamadan önce kız öğrencilere gelecekte ne olmak istiyorsun diye sorduğumda genellikle öğretmen, hemşire, kuaför gibi yanıtlar alıyordum. Sihirli ellerin tasarımı ödülünü aldıktan sonra fikirleri değişti. Astronot, drone pilotu, bilgisayar mühendisi olmak istediklerini söylediler.

Anahtar sözcükler: Fll jr., kız çocukları, stem, tasarım, yaratıcılık

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ STEM FARKINDALIKLARI

Öğretmen Selçuk KOLSUZ, Çobanlar Atatürk İlkokulu, kolsuz700@gmail.com

ÖZET

Bilim ve teknolojideki hızlı değişimler bilgiye ulaşım olanaklarını geliştirerek geleneksel eğitim anlayışını değiştirmiştir. Güncel eğitim anlayışları, öğrencilerin gözlenen ilgi ve yetenekleri doğrultusunda farklılıklara cevap veren ve kendi içinde çeşitliliğe gidebilen esnek programların uygulanmasını gerektirmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının STEM farkındalık düzeylerinin ortaya çıkarılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının STEM farkındalık düzeylerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır. Sınıf Öğretmeni adaylarının STEM farkındalıkları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Sınıf Öğretmeni adaylarının STEM farkındalıkları sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Sınıf Öğretmeni adaylarının STEM farkındalıkları bilimsel bir yayın takip edip etmemeleri durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Bu amaçla nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi sınıf öğretmenliği bölümünde lisans eğitimi alan 88 kadın 65 erkek toplam 153 öğretmen adayından veri toplanarak yapılmıştır. Veriler veri analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir. Cinsiyet ve bilimsel yayın takip edip etmeme durumu T testi kullanılarak, sınıf düzeyleri ise Anova testi kullanılarak analiz edilmiştir. Veri toplama aracı olarak Buyruk ve Korkmaz (2014) tarafından geliştirilen STEM farkındalık ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark olmamasına karşın bilimsel yayın takip edip etmeme durumuna göre bakıldığında bilimsel yayın takip etme lehine anlamlı fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Sınıf öğretmenliği, STEM Farkındalık, STEM

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN STEM UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Necdet AYKAÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, necdetaykac@hotmail.com
Öğretmen Bilal TEMUR, Milli Eğitim Bakanlığı, btemur707@gmail.com
Öğretmen Hande Şeyda YILMAZLAR, Bodrum Bahçeşehir Koleji, hndsyd@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, STEM uygulama sürecini sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu Muğla ili ve ilçelerinde görev yapan STEM uygulayıcısı 21 Sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmış; içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularında Sınıf öğretmenleri, STEM uygulamalarının çocukların 21.yüzyıl becerilerini desteklediğini belirtmelerine karşın STEM uygulama sürecinde belirli konularda zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler yaşanan zorluklar arasında öğretmenlerin ve okulların STEM uygulamalarına hazır olmadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler STEM yaklaşımını ders müfredatı ile bütünleştirmekte zorluk yaşadıkları, STEM uygulamaları esnasında zaman problemi yaşadıkları, sınıfların fiziki koşullarının STEM çalışmalarına uygun olmadığı, Eğitim fakültelerinde STEM konusunda sınıf öğretmenlerine eğitim verilmemesi, hizmet içi eğitimlerin yetersiz olması, öğrencilerin bazı becerileri henüz kazanmamış olması, materyal desteğinin olmaması, sınıfların kalabalık olması gibi pek çok nedenin STEM uygulamalarını zorlaştırdığını belirtmişlerdir. Öğretmenler STEM yaklaşımının öğrencilere pek çok beceri kazandırdığını ancak bu becerilerin uygulama esnasında karşılaşılan zorlukların giderilmesi ile daha etkili bir şekilde kazandırılabilirliğini belirtmişlerdir. Araştırma sürecinde elde edilen bulgulardan biride STEM öğretmenin sahip olması gereken özellikler ile ilgilidir. Zira STEM yaklaşımını uygulayabilmek için öğretmenlerin teknolojik materyallerin yanı sıra her türlü materyali gerektiğinde ders içeriğinde kullanabilecek donanıma sahip olması ve sınıfı bir orkestra şefi gibi yönlendirebilmesi oldukça önemlidir. Abstract: This study examines the opinions of classroom teachers about STEM implementation process. The case study, which is one of the qualitative research designs, was used in the study. The study group consists of 21 STEM class teachers working in Muğla province and its districts. Data were collected through semi-structured interview forms; content analysis method. According to the findings of the research, classroom teachers stated that STEM practices support childrens 21st century skills; however they stated that they had difficulty in certain issues during STEM implementation process. Among the difficulties experienced by teachers, teachers and schools were not ready for STEM applications. In addition, teachers had difficulty in integrating the STEM approach with the course syllabus, they had time problems during STEM applications, the physical conditions of the classes were not suitable for STEM studies. They stated that many reasons such as in the faculties of education, there is no training for STEM to the class teachers, insufficient in-service trainings, students have not yet acquired some skills, lack of material support, lack of class and crowded classes make STEM applications difficult. Teachers stated that STEM approach provided students with many skills but these skills could be gained more effectively by eliminating the difficulties encountered during application. One of the findings obtained during the research process is related to the characteristics of STEM teachers. Because, in order to apply the STEM approach, it is very important that teachers have the necessary equipment to use all kinds of materials in the course content as well as technological materials and can direct the class like an orchestra conductor.

Anahtar sözcükler: Class teachers, sınıf öğretmenleri, stem, stem application process, stem uygulama süreci

SPUTNİK 1'DEN STEM EĞİTİMİNE

Arş.Gör. Hasan Zühtü OKULU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hasanokulu@mu.edu.tr
Prof.Dr. Ayşe OĞUZ ÜNVER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ayseoguz@mu.edu.tr

ÖZET

Yirmi birinci yüzyılın gereksinimleri çerçevesinde geleceğin nitelikli insan gücünü oluşturmayı hedefleyen STEM eğitimi, ülkelerin ekonomik hedefleri doğrultusunda farklılık göstermektedir. Türkiye’de ise STEM eğitimi, 2016 yılında yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı STEM Eğitimi raporu ile bakanlık düzeyinde kabul görmeye başlamış, birçok farklı uygulama ile öğretim programlarımızda okul öncesinden üniversite düzeyine kadar yer almaya başlamıştır. Bu süreçte özellikle öğretmenlerin karşılaştığı temel sorular STEM eğitiminin nasıl uygulanması gerektiği, STEM eğitiminin özgün yönünün ne olduğu ve hangi etkinliklerin STEM eğitimi etkinliği olduğu gibi sorulardır. Bu soruların cevabı STEM eğitiminin tarihsel süreç içerisindeki gelişiminde ve hangi ihtiyaçlardan doğduğunun tespitinde aranmalıdır. Buradan hareketle mevcut araştırmanın amacı, STEM eğitiminin hangi gereksinimler ile ortaya çıktığını ve nasıl geliştiğini ortaya koymaktır. Çünkü ikinci Dünya Savaşından sonra özellikle uzay yarışı döneminde yaşanan bilim eğitimi girişimleri fen, teknoloji, mühendislik ve matematik eğitiminin STEM eğitime nasıl dönüştüğü ile ilgilidir. Bu bağlamda araştırmada alanyazın taramasına dayalı olarak STEM eğitiminin ana vatanı olan Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’deki bilim eğitimi girişimleri uzay yarışının başlangıcı olan 1957’den günümüze incelenmiştir. STEM eğitiminin 19. yüzyılın ortalarından günümüze kadar Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa ülkeleri ve Türkiye bağlamındaki gelişimleri tarihsel süreç içerisinde değerlendirilmiş ve STEM eğitiminin gelişimi ülkeler bazında benzer ve farklı yönlerine göre ortaya konmuştur. Araştırma sonuçları, STEM eğitiminin Amerika Birleşik Devletleri’nde Sputnik krizi ile özellikle matematik ve fen eğitiminin desteklenmesi olarak kabul gördüğünü ve bir politika olarak ortaya çıktığını ortaya koymuştur. Süreç içerisinde bilim okuryazarlığı, bilimin toplumda yaygınlaştırılması ve bilimsel sorgulamayı temeline alan girişimler ile şekillenmiş ve STEM eğitimi olarak günümüze ulaşmıştır. Avrupa ülkeleri için Sputnik krizine İngiltere dışında ciddi tepkiler oluşmamış ancak, 1990’lı yıllarda ortaya çıkan toplumun bilime karşı ilgisizliği sorunu sorgulama temelli bilim eğitimi ile karşılık görmüştür. Avrupa Birliği ülkelerinde STEM eğitimi son yıllarda önem kazanmasına karşın asıl odak noktası sorgulama temelli bilim eğitiminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması olmuştur. Türkiye içinse fen, teknoloji, mühendislik ve matematik eğitimi süreçleri genel anlamda Amerika Birleşik Devletleri’nde gerçekleştirilen reformlarla ilişkilidir. 1960’lı yıllarda öğretim programı güncelleme çabaları bunun en net örneklerindedir. STEM eğitimi, fen öğretim programlarında sırası ile 2013 yılında teknoloji ve 2017 yılında mühendislik boyutlarının eklenmesi ile kendisine yer bulmuştur. Bahsedilen bu araştırma bulguları, STEM eğitime yönelik üç farklı anlayışın STEM eğitimiminin amaçlarına, uygulama sürecine ve STEM eğitime bakış açılarını ortaya koymuştur. *Bu çalışma 31.01.2019 tarihinde tamamlanan “STEM Eğitimi kapsamında Astronomi Etkinliklerinin Geliştirilmesi ve Değerlendirilmesi” başlıklı doktora tezi esas alınarak hazırlanmıştır. İlgili tez, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenmiştir (Proje no: 16/171).

Anahtar sözcükler: Bilim eğitimi, STEM eğitimi, STEM eğitiminin tarihsel gelişimi

STEAM UYGULAMALARININ İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TEMEL BECERİ DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Öğretmen Selçuk KOLSUZ, Çobanlar Atatürk İlkokulu, kolsuz700@gmail.com
Prof. Dr. Nil DUBAN, Afyon kocatepe üniversitesi , nduban@gmail.com

ÖZET

Ekonomik küreselleşme süreci devam ederken, gelişmiş ülkelerin bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) alanlarına daha fazla yatırım yaptıkları dikkat çekmektedir. STEM, gerçek dünyaya uygulanabilecek ve aktarılacak bilgi ve becerilerin geliştirilmesine derinlemesine dayanan, disiplinlerarası bir eğitim alanıdır. Bilim, teknoloji, mühendislik, matematik alanlarını birbirine entegre bir şekilde öğretildiği STEM uygulamalarına sanat boyutu da eklenerek STEAM anlayışı alan yazına girmiştir. STEAM yaklaşımıyla sanat entegrasyonunun disiplinler arasında daha derin bir anlayış sağlayabileceği, öğrencileri motive edebileceği ve çoklu içerik alanlarında bilgi ve becerileri artırabileceği düşünülmektedir. Önemle vurgulanan bir diğer boyut da sanat eğitiminin, küresel ekonomide gençlerin rekabet gücünü artırmada gerekli olan yaratıcılık ve inovasyon becerilerini desteklediğidir. Çünkü yaratıcılık ve inovasyon, eğitim ve ekonomik kalkınma için gerekli görülmektedir. Aynı zamanda STEAM öğrencilerin fen-teknoloji-mühendislik-sanat-matematik alanlarıyla ilgilenmesinin yanı sıra, öğrenmeyi gerçek yaşam bağlantılarıyla ve mesleki beceri ve tutumlarla geliştirmelerine olanak sağlayarak küresel kültür için de kritik önem taşır. Bu bağlamda STEAM uygulamalarının öğrencilerin bilişsel becerilerine etkilerini belirlemek önem arz etmektedir. Bu araştırmada temel amaç, STEAM uygulamalarının yürütüldüğü fen bilimleri dersinin ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin temel beceri düzeylerine etkisini belirlemektir. Bu çalışma kapsamında karma yöntem kullanılan bir araştırmanın yarı-deneysel boyutundan bir bölüm sunulmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar ili Çobanlar Atatürk İlkokulu'nda öğrenim görmekte olan üçüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. STEAM uygulamaları haftada üç saat olmak üzere deney grubunda toplam yedi hafta boyunca devam etmiştir. Kontrol grubunda ise öğretim programı çerçevesinde önerilen biçimde dersler yürütülmüştür. Uygulama öncesi deney ve kontrol gruplarına Padilla, Cronin ve Twiest (1985) tarafından geliştirilen ve Aydoğdu ve Karakuş (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan "Temel Beceri Ölçeği (TBÖ)" ön test olarak uygulanmıştır. Yedi hafta sonra her iki gruba da beceri ölçekleri bu kez son-test olarak uygulanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamında istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Yapılan normallik testi sonuçlarında verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. Yapılan analizler sonucunda deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı fark görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında STEAM uygulamalarının 3. Sınıf öğrencilerinin temel bilimsel süreç becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: STEAM, STEM, Temel Beceriler.

STEM EBEVEYN FARKINDALIK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇEYE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Öğretmen Canan ÜNLÜ, Özel İstanbul Modern İlimler İlkokulu, cananunlu95@gmail.com
Doç.Dr. Burcu ŞENLER PEHLİVAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bsenler@mu.edu.tr

ÖZET

STEM, bilim (science), teknoloji (technology), mühendislik (engineering) ve matematik (mathematics) alanlarına ait bilgi ve becerilerin farklı disiplinleri bir araya getirerek ve bu disiplinler arasında bağlantı kurarak öğrenmenin çok boyutlu gerçekleşmesini sağlayan yeni bir eğitim yaklaşımıdır. Küçük yaşlardan itibaren bireylere STEM'i oluşturan disiplinlere ilgi uyandırarak STEM'e ilişkin farkındalık oluşturmak, STEM'i sevdirmek ve STEM'e ilişkin olumlu bir tutum oluşmasını sağlamak için ebeveynlere önemli bir rol düşmektedir. Bu bağlamda ülkemizin eğitim ve ekonomisi için ebeveynlerin STEM ile ilgili bilgi ve becerilerin farkında olması önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, Yun, Cardella, Purzer, Hsu ve Chae (2010) tarafından geliştirilen Gonyea (2017) tarafından uyarlanan STEM Ebeveyn Farkındalık Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasının yapılarak, geçerlik ve güvenirliğine ilişkin kanıtları incelemektir. Bilgi ve tutum olmak üzere iki alt ölçekten ve 35 maddeden oluşan ölçek için uzmanlar yardımıyla çeviri işlemleri ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Son haline getirilen ölçek 6-18 yaş arası çocuğu olan 207 ebeveyne uygulanmıştır. Ardından madde-toplam korelasyonları hesaplanmış ve korelasyon değerleri .55 ile .86 arasında olduğu görülmüştür. Madde ayırt edicilik özelliği için %27 alt ve üst grup ortalamaları bağımsız t-testi ile karşılaştırılmış ve tüm test maddeleri için $p < .001$ düzeyinde anlamlı olduğu saptanmıştır. Bilgi ile tutum alt ölçekleri arasındaki korelasyon değeri .51 olup $p < .001$ düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum indeksleri değerlerinin kabul edilebilir değer sınırları içinde olduğu gözlenmiştir. Son olarak, ölçeğin iç tutarlığı için Cronbach's Alpha katsayıları hesaplanmıştır. Cronbach's Alpha katsayıları bilgi alt ölçeği için .96, tutum alt ölçeği için .97 ve toplam ölçek için .96 olarak saptanmıştır. Sonuç olarak, STEM Ebeveyn Farkındalık Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasının yeterli psikometrik özelliklere sahip olduğu, ilkokuldan ortaöğretim düzeyine kadar çocuğu olan ebeveynlerin, bilgi ve tutumlarını ölçmek amacıyla Türkiye'de kullanılabileceği görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Ebeveyn, farkındalık, ölçek, STEM

STEM YÖNTEMİNİN 1. SINIF HAYAT BİLGİSİ DERSİNE YÖNELİK UYGULAMA ÖRNEĞİ

Öğretmen Aslı OTAVLU, Dilovası Mehmet Zeki Obdan İlkokulu- Kocaeli, otavlu-
asli@hotmail.com

ÖZET

Amaç, son yıllarda ezberci eğitimin yerini alan alternatif eğitim modellerinden biri olan STEM'in ilkökul seviyesinde nasıl uygulanabileceğine dair yapılan bir uygulamayı paylaşmaktır. Uygulamada, STEM'in yalnızca ortaya çıkarılan üründen ibaret olmadığına hatta ürünü ortaya çıkarmanın öncesindeki kısmın daha mühim olduğuna dikkat çekilerek, ayrıntılı bir ders planı hazırlanmıştır. Bu plan rehberliğinde Geri Dönüşüm konularına dikkat çekilmesi için öğrencilere bazı fotoğraf ve videolar gösterilmiştir. Bunun ardından öğrenciler tartışma sürecine girmiştir. Geri Dönüşümün önemini, değerini, bu konudaki sorunları belirlemiştir. Ardından belirledikleri bu problemlere çözüm bulmak için neler yapabileceklerini konuşup, ürün hazırlama sürecine girmişlerdir. Kağıt üzerinde prototiplerini çizmiş, bu çizimler üzerine tartışmış, diğer grupların da fikrini alarak gerekli yerlerde değişimler yapmak istemişlerdir. Ardından grup içindeki görev dağılımını yaparak tasarladıkları ürünü ortaya çıkarmışlardır. Ürünlerini diğer gruptaki arkadaşlarına da tanıtmışlar, onların yaptıkları ürünleri de incelemişlerdir. Neredeyse yüzde yüz etkin katılımı olarak gerçekleşmiş olan bu süreç hem çocuklar için eğlendirici olmuş hem de bilgiyi elde etme noktasında hevesli ve katılımcı olmalarını sağlamıştır. Uygulama sonrasında yapılan değerlendirmede ise çocukların tamamına yakınının kazanımı edinmiş oldukları gözlemlenmiştir. Uygulama sonrasında fikirleri sorulduğunda ise yaptıkları yapıcı ve yerinde yorumlar, uygulamanın onları olumlu anlamda etkilediğini göstermiştir. Klasik öğretim yöntemlerinin aksine alternatif yöntemlerin çok daha iyi etkiler yarattığı ve bu yöntemlerin başarıya daha kolay ve eğlenceli şekilde götürdüğü, yapılan bu STEM uygulamasıyla da bir kez daha görülmüştür.

Anahtar sözcükler: 1. sınıf, alternatif eğitim, geri dönüşüm, hayat bilgisi, STEM

İLKOKULDA TEMEL FEN BİLİMLERİ

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN FEN BİLGİSİ DERSİNE VE SOSYAL BİLGİLER DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Ümit İZGİ ONBAŞILI, Mersin Üniversitesi, umitzgi@gmail.com
Doç.Dr. Burcu SEZGİNSOY ŞEKER, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi,
sezginsoy@gmail.com

ÖZET

Literatür incelendiğinde öğrencilerin herhangi bir derse yönelik tutumunun öğrenme süreçleri üzerinde önemli etkisinin olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalar olumlu tutumun akademik başarıyı arttırdığını göstermektedir (Kalın ve Topkaya, 2017). Buna paralel olarak bir konuda elde edilen başarının da o derse karşı tutumu olumlu etkilediği de bilinmektedir (Özkal ve Çetingöz, 2006). Tutum, belirli nesne, durum, kurum, kavram ya da diğer insanlara karşı öğrenilmiş, olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma eğilimidir (Tezbaşaran, 1996, s. 5). Fen bilgisi eğitimde temel amaç, öğrencilerin fen bilimi ile ilgili bilimsel bilgileri ezberlemeleri değil, hayatları boyunca karşılaştıkları problemleri çözebilmeleri, bilgiye ulaşabilmek için gerekli bilimsel tutum ve becerileri yeteneklerince kazanmalarınıdır (Demirbaş ve Yağbasan, 2006, s. 273). Diğer yandan Sosyal Bilgiler dersinin diğer dersler olarak kabul edilmesinin nedeni, onun birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de bir vatandaşlık eğitim programı olarak kabul edilmesidir (Öztürk ve Ünal, 1999, s.2). Sosyal Bilgiler dersinin genç kuşakları iyi birer vatandaş olarak yetiştirme ile ilgili misyonunu yerine getirebilmesinde, öğrencilerin derse olan tutumları önem kazanmaktadır. Bu kapsamda çalışmanın amacı ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersine ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını ve aralarındaki ilişkiyi belirlemektir. Eğitim sistemindeki hedeflerin ne oranda gerçekleştirildiğini görmek, ancak zamanla değişebileceğine inanılan tutumların ölçülmesiyle mümkün olabilir. Bu nedenle, eğitimde tutumların ölçülmesinin önemi her geçen gün artmaktadır (Tereci, Aydın ve Orbay, 2008, s.3) Bu anlamda ilköğretimde oldukça önemli bir yere sahip olan ve birbirleriyle ilişkili olan fen bilimleri ve sosyal bilgiler dersine yönelik öğrenci tutumları da önem kazanmaktadır. Bu nedenle bu araştırmada ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersine ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını ve aralarındaki ilişkiyi araştırmak amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır. 1. İlkoköl 4. sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersine yönelik tutum puanları nedir? 2. İlkoköl 4. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutum puanları nedir? 3. İlkoköl 4. sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersine yönelik tutumları yaşadıkları il durumuna ve cinsiyetlerine göre değişmekte midir? 4. İlkoköl 4. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları yaşadıkları il durumuna ve cinsiyetlerine göre değişmekte midir? 5. İlkoköl 4. sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersine yönelik tutumları ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında ilişki bulunmakta mıdır? Araştırma; Mersin İli ve Balıkesir İlinde yer alan 2017-2018 öğretim yılına devam eden 285 ilköğretim 4. sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmada; Geban Ertepinar, Yılmaz, Altın ve Şahbaz (1994) tarafından geliştirilen Fen Bilgisi Tutum Ölçeği ve Kalın ve Topkaya (2017) tarafından geliştirilen Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği 12 maddeden oluşan ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .84 tür. Fen Bilgisi Tutum Ölçeği 15 maddeden oluşan beşli likert tipindedir. Ölçeğin güvenilirliği 0.88 olarak belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda; ilkököl 4. Sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersine ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları öğrencilerin cinsiyetlerine, yaşadıkları il ile göre analiz edilmiş ve öğretmenlere tavsiyelerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Fen bilgisi, sosyal bilgiler, tutum, ilk okul

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRENİN BÜGÜNÜ VE GELECEĞİNE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Şule KÖSEM, Bülent Ecevit Üniversitesi, sule.kosem@beun.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının yaptıkları çizimlere dayalı olarak, yaşadığımız çevrenin bugünü ve geleceğine dair algılarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseninin kullanıldığı bu araştırmanın örneklem grubunu, amaçlı örneklem yoluyla seçilen Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan toplam 82 (43 kız, 39 erkek) öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada öğretmen adaylarının çevreye yönelik algılarını belirleyebilmek amacıyla çiz ve anlat yöntemi kullanılmıştır. Çizim tekniği sözlü olarak ifade edilmeyen veya edilemeyen duygu ve düşüncelerin özgürce ifade edilmesine imkan veren bir yöntemdir. Bu araştırmanın veri toplama aşamasında katılımcılara ilk olarak boş resim kağıtları dağıtılmış ve öğretmen adaylarından kağıdı ikiye ayırmaları ve kağıdın bir tarafına bugünkü çevreyi, diğer tarafına 50 yıl sonraki çevreyi çizmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda katılımcılara, 'Günümüzde çevre nasıldır, çizim yaparak ifade ediniz' ve '50 yıl sonra çevrenin nasıl olacağını düşünüyorsunuz, çizim yaparak ifade ediniz' cümlelerini içeren yönergeler verilmiştir. Ayrıca, analiz sırasında araştırmacıların verileri doğru yorumlayabilmesi için, katılımcılardan kağıtların arka sayfasına çizdikleri resimlerin yazılı açıklamalarını yapmaları istenmiştir. Veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen veriler frekans ve yüzde değerleri tablolar halinde sunulmuştur. Araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarının günümüze yönelik çevre algısında doğal çevreye yönelik çizimler fazlayken, geleceğe yönelik algıda yapay çevreye daha fazla yer verildiği ve geleceğe yönelik kötümser çevre algısına sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Çevre eğitimi, çiz ve anlat tekniği, çevre algısı

ÖZDÜZENLEMELİ ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİNDEKİ AKADEMİK KAYGI DÜZEYLERİNE VE DERS BAŞARILARINA ETKİSİ

Öğretmen Büşra CENGİZ, Doğa Koleji, bsrncgz34@gmail.com
Doç.Dr. Gönül SAKIZ, Marmara Üniversitesi, gonul.sakiz@marmara.edu.tr

ÖZET

Özdüzenlemeli öğrenme stratejileri bireyin yaşam boyu öğrenme sürecini kolaylaştıran ve bireysel sorumluluk bilincini geliştiren stratejilerdir. Bu araştırmanın amacı, özdüzenlemeli öğrenme stratejileri kullanılarak işlenen ilkökul dördüncü sınıf Fen Bilimleri dersi Maddeyi Tanıyalım ünitesinin öğrencilerin akademik kaygı ve ders başarıları üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu çalışmada ön test- son test kontrol gruplu yarı deneysel deneme modeli ve yarı yapılandırılmış görüşme formlarının betimsel analizini içeren karma desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2017-2018 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesindeki özel bir ilkökulun dördüncü sınıfında okuyan 39 öğrenciden oluşmuştur. Deney grubunu oluşturan 20 öğrenci özdüzenlemeli öğrenme stratejilerinden hedef belirleme ve planlama, not tutma ve izleme ve özdeğerlendirme stratejileri ile öğrenim görürken, kontrol grubunda bulunan 19 öğrenci ise yürürlükteki müfredata uygun olarak öğrenimlerine devam etmiştir. Uygulama Maddeyi Tanıyalım ünitesinde gerçekleşmiştir. Deney grubu öğrencilerine özdüzenlemeli öğrenme stratejileri her birine iki hafta süre ayrılarak sekiz hafta süreyle Fen Bilimleri dersi içerisinde hazırlanan etkinliklerle aktarılmıştır. Araştırmada nicel verilerin toplanmasında Kağıtçı ve Kurbanoğlu (2013) tarafından geliştirilen Fen Bilimleri Dersine Yönelik Kaygı Ölçeği ve Üçüncü (2017) tarafından geliştirilen Maddeyi Tanıyalım ünitesi Akademik Başarı Testi kullanılmıştır. Nitel verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri analizinde gruplararası ve gruplar içi ön, son ve kalıcılık testi analizlerinde 2x2 Split-plot ANOVA kullanılmıştır. Nitel veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda akademik kaygı puanlarının deney grubu lehine negatif yönde farklılaştığı [$Wilk's \lambda = .84, F(5,18) = 6.85, p = .01$]; akademik başarı puanlarının ise deney grubu lehine pozitif yönde farklılaştığı tespit edilmiştir [$Wilk's \lambda = .39, F(11,9) = 34.50, p < .001$]. Ayrıca yarı yapılandırılmış görüşmelere ilişkin analizler de nicel analizleri destekler nitelikte olup öğrencilerin başarısızlık karşısında duyduğu kaygının azaldığı ve özdüzenlemeli öğrenme stratejilerine ilişkin olumlu görüşler ortaya koyduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin özdüzenlemeli öğrenme stratejileri kullanmalarının fen derslerinde akademik kaygı düzeylerinin azalmasında ve başarı düzeylerinin artmasında olumlu etkileri olduğu bulunmuştur. Kaynakça Kağıtçı, B. ve Kurbanoğlu, N. İ. (2013). Fen ve teknoloji dersine yönelik kaygı ölçeğinin geliştirilmesi: güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 10(3), 95-107. Üçüncü, G. (2017). Dördüncü sınıf fen bilimleri dersinde beyin temelli öğrenme modelinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Anahtar sözcükler: Akademik başarı, akademik kaygı, özdüzenlemeli öğrenme stratejileri

İLKOKULDA TEMEL MATEMATİK

İLKOKUL MATEMATİK DERSİ KİTAPLARINDAKİ PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

Öğretmen Ayşen SÜZER, Bartın Üniversitesi, aysensuzer95@gmail.com
Doç.Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, aysederyaisik@gmail.com

ÖZET

Matematik; günlük yaşamın bir parçası ve olmazsa olmazlarından biridir. Bu bakımdan ilkökul eğitim sisteminde bir ders olarak yer almaktadır. Problemler ise bu dersin en önemli konularından birini oluşturmaktadır. İnsan zihninde karışıklık meydana getiren düşünme, araştırma ve tartışma becerilerinin kullanılmasını gerektiren her türlü durum problem olarak görülmektedir. Matematikte ise problemler; öğrencilerin anlama ve problem çözme becerilerini ölçen sorulardan oluşmaktadır. Bu üst düzey beceriler, zorlu bir süreç sonrasında gelişim göstermektedir. Bu bakımdan her öğrencinin bu becerilerini geliştirmesi hedeflenmekte fakat bazı öğrenciler bu süreci başarıyla tamamlayamamaktadır. Problemler türlerine göre rutin olan (sıradan) ve rutin olmayan (sıradışı) olarak sınıflandırılmaktadır. Rutin problemler; günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılan durumlar (kar-zarar problemleri) gibi genellikle dört işlem becerilerini gerektiren ve bunların bilinip doğru kullanılmasıyla çözülen, tek bir doğru cevabı olan problemlerdir. Rutin olmayan problemler ise; dört işlem becerilerinin kazanılmasıyla birlikte verileri sınıflandırma, organize etme, ilişkileri belirleme, detaylı analiz etme gibi üst düzey beceriler gerektiren ve belli başlı bir formül kalıbıyla çözülemeyen problemlerden oluşmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Matematik ders kitaplarında bulunan problemlerin incelenmesidir. Bu inceleme sonucunda ders kitabındaki rutin ve rutin olmayan problemler belirlenecektir. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu amaca göre, 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılı ilkökul 3. ve 4. sınıf Matematik ders kitapları incelenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. Sonuçlar tablolştırılıp yorumlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Matematik dersi, problem, rutin ve rutin olmayan problemler.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ HAKKINDAKİ FARKINDALIK DÜZEYLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Gülşah BATDAL KARADUMAN, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa,
gulsah@istanbul.edu.tr
Öğretmen Murat ŞAHİN, Milli Eğitim Bakanlığı, muratefe451@gmail.com

ÖZET

Matematiksel ilişkileri kavramada, hesaplamada, sayısal sembolleri kullanmada ve yazmada açığa çıkan matematik öğrenme güçlüğü öğrencilerin okul ve sosyal yaşamlarını olumsuz yönde etkileyen, bir durumdur. Bu güçlüğü yaşayan bireylerde matematiğe karşı bir sevgisizlik ve olumsuz ön yargı gelişebilmektedir. Bu olumsuz durumun yaşanmaması için gerekli tedbirlerin zamanında alınması önemlidir. Özellikle matematik öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin akademik, fiziksel ve sosyal gelişimleri için öğretmenlerin bu konuda yeterli farkındalık düzeyine sahip olmaları bu güçlüğü giderilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin matematik öğrenme güçlüğü hakkındaki farkındalık düzeylerinin belirlenmesi bu güçlüğü giderilmesine yönelik yapılacak olan çalışmalara katkı sağlayacaktır. Bu amaç doğrultusunda bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin matematik öğrenme güçlüğü hakkındaki farkındalık düzeyleri incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Van ilinde görev yapmakta olan 12 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden, ölçüte dayalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenleri matematik öğrenme güçlüğü çeşitli yönlerden tanımlamaktadırlar. Sınıf öğretmenleri yapmış oldukları tanımlamalarında “zihinsel sorunu olmayan çocuklarda ortaya çıkan bir bozukluk” ifadesini sıklıkla kullanmışlardır. Ayrıca bu güçlüğü tanımlamaya yönelik ifadeler incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin güçlüğü ortaya çıkış nedenleri hakkında yeterli bilgi düzeyine sahip olmadıkları görülmüştür. Sınıf öğretmenleri matematik öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerde ortaya çıkan bu olumsuz durumun tespitinde genellikle ders içi gözlemlerden faydalanmışlardır. Sınıf öğretmenleri bu güçlüğü tespit edilmesinde özel bir yöntem başvurmadıklarını ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar tabanlı herhangi bir uygulamaya başvurmadıkları tamamen klasik yöntemler ile bu güçlüğü giderilmesine yönelik çalışmalar yaptıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenleri bu güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik hazırlanacak özel programların bu güçlüğü giderilmesinde daha fazla başarı sağlayacağını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri matematik öğrenme güçlüğü konusunda eğitim uzmanları tarafından verilebilecek hizmet içi eğitimlerin fayda sağlayacağını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen-veli işbirliğinin önemi vurgulayan sınıf öğretmenleri bu öğrencilere yönelik olarak hazırlanacak olan özel materyallerin daha fazla katkı sağlayacağını belirtmişlerdir. Bu doğrultuda matematik öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler için uygulanabilecek çalışmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Matematik, matematik öğrenme güçlüğü, matematik öğretimi, öğrenme güçlüğü, sınıf öğretmeni

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK OKURYAZARLIĞINA BAKIŞ AÇILARI

Dr. Öğrt. Üyesi Gülşah BATDAL KARADUMAN, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa,
gulsah@istanbul.edu.tr

Doç.Dr. Çiğdem ARSLAN, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, arslanc@istanbul.edu.tr

ÖZET

Okuryazarlık kavramı, bireyin bilgi ve becerilerini geliştirip içinde bulunduğu topluma daha etkili bir şekilde katılım ve katkıda bulunmasını sağlamak için yazılı kaynakları bulma, kullanma, anlama, özümseme ve değerlendirmesi olarak açıklanmaktadır. Matematik okuryazarlığı, “bireyin düşünen, üreten ve eleştiren bir vatandaş olarak bugün ve gelecekte karşılaşacağı sorunların çözümünde matematiksel düşünme ve karar verme süreçlerini kullanarak çevresindeki dünyada matematiğin oynadığı rolü anlama ve tanıma kapasitesidir” olarak tanımlanabilir. Bu tanıma göre matematik okuryazarı olan kişiler, matematiğin günlük yaşamdaki önemini, matematiksel becerileri geliştirmeyi, sayısal ve uzamsal düşünmeyi, problem kurabilmeyi ve çözebilmeyi anlayan kişilerdir. İlkokuldaki matematik derslerinde yer alan kavramlar, kurallar ve işlem bilgileri, her birey için gerekli ve önemli olduğundan bu konularda herkesin okuryazar olması; matematik becerilerini geliştirmesi gerekmektedir. Matematik okuryazarlığı becerilerinin bireylere eğitim sürecinde kazandırılması için öğretmenlerin becerilere sahip olması gerekmektedir. Öğretmenler matematik okuryazarlığı öz yeterliklerinin farkında olursa öğrencilerin matematik okuryazarlığı beceri ve süreçlerinin gelişmesine katkıda bulunurlar. Bu bilgiler ışığında yapılan bu çalışma ile ilköğretim matematik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğinde öğrencilerin matematik okuryazarlığı becerilerinin gelişmesinde etkili olacak olan matematik okuryazarlığı özyeterlik algılarını belirlemek, bazı değişkenler açısından incelemek amaçlanmıştır. Ayrıca öğretmenlerle yapılan görüşmeler doğrultusunda matematik okuryazarlıkları konusundaki görüşleri yorumlanmıştır. Belirtilen amaç doğrultusunda araştırmanın problemi “sınıf öğretmenlerinin matematik okuryazarlığı özyeterlikleri nasıldır, bu konudaki görüşleri nasıldır” şeklindedir. Araştırmada, Özgen ve Bindak (2008) tarafından geliştirilen “Matematik Okuryazarlığı Öz Yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Matematik okuryazarlığına yönelik öz yeterlik inançlarını ölçmeyi amaçlayan 4’ü olumsuz toplam 25 maddeden oluşan beşli likert tipindeki ölçek formu “Tamamen katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum” ve “Tamamen katılmıyorum” seçeneklerini içermektedir. Araştırmada yöntem olarak karma yöntem kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular, bu konudaki farklı araştırmalar ile birlikte tartışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin matematik okuryazarlığı konusundaki bilgileri, bu becerileri derslerinde destekleyip desteklemedikleri, bu konuda yaptığı etkinlikler, sınıf ortamları, sınıf içindeki rolleri gibi konulardaki görüşleri doğrultusunda öğretmenlere matematik okuryazarı olmaları ve bunu öğrencilerine aktarabilmelerine yönelik yapacakları çalışmalar konusunda önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Matematik, matematik okuryazarlığı, okuryazarlık, özyeterlilik, sınıf öğretmeni.

İLKOKULDA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

ANLATIM STİLLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMAYA ETKİSİ*

Doç.Dr. Murat BAŞAR, Uşak Üniversitesi, murat.basar@usak.edu.tr
Öğretmen Uğurtan ASLAN, Fethibey İlkokulu, ugur-aslan-01@hotmail.com

ÖZET

Belli bir plan ve program çerçevesinde bireye kazandırılmak istenen becerilerden biriside okuma becerisidir. Okuma becerisi ile kişi bir metinde ya da herhangi bir yazılı materyal içerisinde yer alan cümleleri, bilgileri, olayları kısacası anlatılanları kelimelerden yola çıkarak bir bütün içerisinde değerlendirebilir. Ayrıca anlatılanları anlamlandırmaya çalışabilir. Anlamlandırma sonrası bir ana fikir ortaya koyabilir. Bu süreç sonrasında okuduğunu anlayan bireyde anladıklarını anlatma isteği oluşabilir. Bu şartlar altında anlatım becerisini kullanarak bu eylemini gerçekleştirebilir. Anladıklarını aktarma olan anlatım becerisinin oluşmasında iki önemli unsurun ön plana çıktığı söylenebilir. Bu unsurlardan birisi yazılı anlatım diğeri ise sözlü anlatımdır. Yazma becerisi yazılı anlatımın bir parçası iken konuşma ise sözlü anlatımının bir parçasını oluşturmaktadır. Anlatma becerisinin gelişmesi bu iki becerinin birbirini desteklemesi ile sağlanabilir. Bu iki becerinin birbirini tamamlamasıyla anlatmaya önemli katkı sağladıkları söylenebilir. Bu iki etken dışında başka faktörlerin de anlatım becerilerini geliştirebileceği düşünülebilir. Öğrencilerin eğitim-öğretim hayatı boyunca derslerinde öğrendiği bilgilerin anlaşılıp anlaşılmadığını anlamak, öğrencilerden geri dönüt almak için öğrencilerin anlatım stillerinden yararlanılabilir. Öğrenciler bilgilerini, öğrendiklerini, kendine özgü duygu ve düşüncelerini, anlatım becerileriyle aktarabilir. Böylelikle öğretmenler öğrencilerin anlatımlarını izleyerek öğrendiklerinin ölçme ve değerlendirmesini yapabilir. Konuşma, okuma, yazma, anlatım becerilerinde olduğu gibi okuduğunu anlamayı geliştirmede de öğrencinin anlatım stillerini kullanmasının etkisi olabilir. Bu düşünceden hareketle bu araştırmanın amacı, anlatım stillerinin okuduğunu anlamaya etkisini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Afyon ilinde bir ilkokulda yer alan 4.sınıfta bulunan 20 öğrenci oluşturmaktadır. Öntest-sontest şeklinde başarı testi uygulanmış olup elde edilen veriler, istatistik programında t testi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucu, bulguları incelediğimizde öntest-sontest puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür. ($p<.05$) bu farklılaşmanın yönü incelendiğinde, son test puan ortalamalarının öntest puan ortalamalarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durumda anlatım stillerinin okuduğunu anlamaya olumlu yönde etkisi olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Anlama, okuma, stil, anlatım

*Bu bildiri, Doç.Dr. Murat BAŞAR'ın danışmanlığında yürütülmekte olan Anlatım Stillerinin Okuma Becerisinin Gelişmesine Etkisi başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK UYGULAMALARININ İLKOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEYİMLERİ ÖĞRENME DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Öğretmen Seda ŞAHİN, Milli Eğitim Bakanlığı, seda_sahin@anadolu.edu.tr
Prof.Dr. Ali ERSOY, Anadolu Üniversitesi, alersoy@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin deyimleri öğrenme düzeylerini geliştirmede artırılmış gerçeklik uygulamalarının etkisi incelenmiştir. Çalışma 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya Eskişehir ili Tepebaşı ilçesinde yer alan özel bir ilkokulun 2. sınıfında okuyan 29 öğrenci katılmıştır. Belirlenen düzeyde bulunan bir sınıf deney, bir sınıf kontrol grubunu oluşturmuştur. Deney grubunda deyimler, artırılmış gerçeklik uygulamaları ile işlenmiştir. Deney grubu uygulaması iki hafta sürmüş, her gün 2. Sınıf Türkçe dersi kitabında “Sağlık, Spor ve Oyun” temasında geçen on adet deyim sırayla ve artırılmış gerçeklik uygulaması aracılığıyla işlenmiştir. Öğrenciler AG uygulamasını kullanarak tüm serbest zamanlarda, görselin içerisindeki gömülü videoya erişim sağlamışlardır Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan; “Deyimler-Eşleştirme Formu”, “Deyimler-Boşluk Doldurma Formu”, “Deyimler-Cümle Kurma Formu” kullanılmıştır. Araştırmada deneme öncesi desenlerden statik grup ön test-son test deseni kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 24 paket programı ile analiz edilmiş ve gruplar arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerinin deyimleri öğrenme düzeylerindeki değişimi sergilemesi ve araştırma sonucunu desteklemesi açısından Deyimler-Cümle Kurma Formu’na verilen cevaplar içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bu bulgulara dayanarak artırılmış gerçeklik uygulamalarının, ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin deyimleri öğrenme düzeylerini geliştirmede etkili olduğu söylenebilir. Söz varlığının diğer bileşenlerinde de AG uygulamalarının etkisinin belirlenmesi önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: Artırılmış gerçeklik, deyimler, ilkokul, söz varlığı, Türkçe öğretimi

ASSESSMENT OF UTILIZATION FROM ORIENTEERING WHICH BASED ON PRIMARY SCHOOL TEACHERS PERSPECTIVE IN PRIMARY SCHOOL TURKISH LESSONS

Öğretmen Nadire PERSİL, Pelitköy Halit Selçuk İlkokulu, nadirepersil22@hotmail.com
Öğretmen Fatma KARATOPAK ALTINSOY, Faruk Kızıklı İlkokulu Burhaniye /Balıkesir,
fatma_karatopak@hotmail.com

ÖZET

Orienteering is a universal sport which occurred among nature lovers in recent years and included mental and physical purposes. Orienteering sport allows for surviving and finding route in nature which are vital acquisitions; and it is seen a different alternative for today's society. The main purpose in orienteering is finding some marks which settled in different spaces in nature as per rules and organized map. This sport can be adapted in classes comfortably and by using minimum cost. And also it is possible to use this sport in many lessons via interdisciplinary relations. Today's education systems are based on supporting to learn practically. It cannot be rejected this sport's contributions of efficient usage with educational purposes in classes or out of schools. Orienteering can be put to work to transmit of the contributions, values and skills which are stand on different disciplines in primary school programmes. Within the scope of this research, the activity was carried out with 77 participants which 35 of them are female and the rest are male stayed in Burhaniye district of Balıkesir. This research contains the contribution of synonyms consciousness for Turkish lesson in primary school - 2. class level. In the research which is applied 2018-2019 education year Spring semester, the observation forms were used which were filled by practitioners (4. class teachers) for data collection. The observation forms were considered as a document and analyzed via descriptive analysis. And also the learning survey with orienteering was applied to class teachers. The surveys were also subjected to descriptive analysis. At the end of the research, the results which were obtained from observation forms of class teachers indicated that orienteering assists the primary school students learning synonyms in Turkish lesson effectively. In this context, it can be said that using orienteering is effective about participating of students into learning-teaching process and increased their interest for the lesson. Based on the results of the research, in the context of different disciplines and class levels, the investigations can be realized related with orienteering and suggested experimental, quasi-experimental and research patternings of which is in kind of action research by using different data collection techniques.

Anahtar sözcükler: Class teacher, observation, orienteering, primary school, teaching Turkish

DİJİTAL ÖYKÜLERİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI YAZMA BECERİSİNE ETKİSİ

Doç.Dr. Ayfer ŞAHİN, Ahi Evran Üniversitesi, ayfersahin1@gmail.com
Arş.Gör. İrem DEMİRBAŞ, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, demirbasirem570@gmail.com

ÖZET

Teknoloji günümüzde gelişmekte ve değişmektedir. Teknolojini gelişim sürecinde dijital öyküleme önemli bir rol üstlenmektedir. Dijital öyküleme, öğrencilerin derinlemesine düşünme ve hayal güçlerinin anlamlı hikayeler oluşturmak amacıyla işe koşma, özgün fikirler ortaya koyma ve bu bağlamda dijital platformları yapılandırma gibi çok yönlü yaratıcılık süreçleri içeren bir yaklaşımdır. Dijital öykü, bir hikâye metninin multimedya araçlarının olanaklarını kullanarak dijital bir formatta oluşturulan sanatsal, yaratıcı ve aynı zamanda estetik bir üründür. Dijital öykü geleneksel hikâye anlatımına yeni ve sanatsal bir boyut kazandırarak öykülerin çevrimiçi ortama aktarıldığı yeni öykü anlatma tarzı ve sürecidir. Dijital okumaların hayatın çok büyük bir bölümünü kapladığı günümüzde, eğitim sürecinde dijital öykülerden yararlanmak bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu bağlamda planlanan bu araştırmanın amacı dijital öykülerin ilkokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisine etkisinin belirlenmesidir. Çalışma Şanlıurfa ili Bozova ilçesindeki bir okulun 52 4. Sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nicel araştırma desenlerinden ön test ve son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Uygulama 8 hafta (40 ders saati) sürmüştür. Veriler, hikâye haritası tekniğinden yararlanılarak oluşturulan 3 farklı hikâye haritası ile toplanmıştır. Sürecin sonunda oluşturulan hikâye haritaları Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği ile 3 farklı alan uzmanı tarafından değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda dijital öykülerin ilkokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisini olumlu bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Dijital öykü, dijital öyküleme, yaratıcı yazma

DİNLEME BECERİSİ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Öğretmen Ferah MERMİ, Evren Paşa Ortaokulu, ferahmermi09@gmail.com
Öğretmen Burçin KARAÇAY, Milli Eğitim Bakanlığı, karacayburcin2092@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Emel GÜVEY AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, meguvey@gmail.com

ÖZET

Dinleme, bireylerin öğrenme sürecini başlatan ve anlamayı sağlayan temel bir dil becerisidir. Dinlemenin alanında gerçekleştirilen uygulamaların incelenmesi ve bu dil becerisinin küçük yaştan itibaren tüm bireylere kazandırılması, etkili iletişim kurabilen bireyler yetiştirmek bağlamında oldukça önemlidir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen araştırmanın amacı 2009-2019 yılları arasında dinleme ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesidir. Doküman analizi yoluyla incelenen tezlerin belirlenmesi sürecinde YÖK Ulusal Tez Veri Tabanından yararlanılmıştır. Veri tabanına “dinleme” yazarak ve diğer alanlara “tümü” seçeneği işaretlenerek tarama yapılmıştır. Araştırmaya dâhil edilen tezlerden ilkokul ve ortaokul düzeyinde yapılan tezler ele alınmış ve yapıldığı yıl, türü, konusu, örnekleme, yöntemi ve veri toplama araçları ölçütlerine göre incelenmiştir. Araştırmanın ölçütleri doğrultusunda toplam 53 tez analiz edilmiştir. Analiz sonucunda en fazla 2018 yılında dinleme alanında tez yapıldığı ve en çok yüksek lisans düzeyinde çalışıldığı ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra en çok 7. sınıf öğrencilerinin araştırmaların örneklemini oluşturduğu, buna karşın 1. ve 3. sınıf düzeyinde öğrenim görmekte olan öğrencilerle tez yapılmadığı ve en çok deneysel desende çalışmaların yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca araştırma sonucunda başarı testlerinin ve ölçeklerin sıklıkla kullanıldığı, video ve günlük gibi nitel veri toplama araçlarından daha az yararlandığı ortaya çıkmıştır. Araştırma konuları açısından incelenen tezlerde; dinleme stratejileri, dinlediğini anlama, dinleme türleri, çocuk edebiyatı ürünleriyle dinleme, dinleme metinleri ve soruları ve dinlemenin diğer dil becerileriyle ilişkisi ele alınmıştır.

Anahtar sözcükler: Dinleme, doküman analizi, lisansüstü tezler

İLKOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI YAZMA BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ssidekli@gmail.com
Öğretmen Burçin KARAÇAY, Milli Eğitim Bakanlığı, karacayburcin2092@gmail.com
Öğretmen Ahmet DÜZEN, Milli Eğitim Bakanlığı, duzenahmet@hotmail.com

ÖZET

Yaratıcılık güçlü hayaller kurarak ve bütünde ayrıntıları, ayrıntılarda bütünü görerek farklı düşünebilme kabiliyetidir. Bu nedendir ki okullarda, öğrencilerdeki bu yetenekleri ortaya çıkarabilme imkanı sağlayan, onlara gerekli desteğin verildiği ortamların oluşturulması sağlanmalıdır. Bu ortamlar, öğrencilerin karşısına çıkan problemlerde farklı ve kendine özgü çözüm yolları üreten bireyler olmalarına yardımcı bulunur. Öğrenciler bunu başarabilirlerse yeni şeyler üretirken başkalarının geliştirdiklerini basit bir şekilde tekrar etmez, buna bağlı olarak yeni ve kendine özgü ürünler oluşturan yaratıcı bir birey olurlar. Bu çalışmada; öğrencilerin klasik yazma çalışmaları dışında, farklı yaratıcı yazma teknikleri kullanarak girdikleri yaratıcı yazma sürecinde kurgusal dünyadan da yararlanarak yaratıcı yazma çalışmaları yapılması ve öğrencilerin yazmış olduğu yaratıcı yazma çalışmalarının düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, ilkökul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin ne düzeyde olduğunu tespit edilmesi için öğrencilerden alınan yazılı anlatımların değerlendirilmesi aşamasında nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Muğla İlinin Marmaris İlçesinde bulunan bir devlet okulunda öğrenim gören 3-A sınıfı öğrencileridir. Araştırmaya Kendi cümleleriyle yeni bir öykü oluşturma etkinlik formunu eksiksiz olarak dolduran 13'ü kız, 7'si erkek 20 öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmada öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri ile ilgili yazılı anlatımları ile ilgili verileri elde etmek amacıyla Çocuklar için Yaratıcı yazma ve Okuma Yolculuğu kitabındaki Kendi Cümlelerinle Tamamlayarak Yepyeni Bir Öykü Oluşturma etkinliğinden yararlanılmıştır (Yener, 2015 : 26-27). Öğrencilerden toplanan yazılı anlatım çalışmalarının değerlendirilmesinde ise Öztürk (2007), tarafından geliştirilen "Yaratıcı Yazma Dereceli Puanlama Anahtarı (rubric)" kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri Orta düzeyde olduğu, kız öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri erkek öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinden daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: İlkokul, yaratıcı yazma, yazılı anlatım, yazma becerisi

İLKOKUL 2.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ssidekli@gmail.com
Öğretmen Canan ÜNLÜ, Özel İstanbul Modern İlimler İlkokulu, cananunlu95@gmail.com

ÖZET

Dil öğretiminin temel hedefi, öğrencilerin, dilin farklı bağlamlarda aldığı görünümleri kavramaları, dil aracılığıyla kendilerini ifade edebilmeleri, değişik bilgi kaynaklarına ulaşarak duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmeleridir. Dil becerilerini ikiye ayırdığımızda dinleme ve okuma anlama, konuşma ve yazma anlatma becerileri olarak sınıflandırılmaktadır. Dil becerileri içerisinde öğrencilerin en çok zorlandığı ve olumlu tutum sergilemede güçlük yaşadıkları yazma becerisi bulunmaktadır. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek ve yazmaya karşı olumlu bir yaklaşım oluşturmalarını sağlamak için yazının biçiminden çok öğrencilerin düşüncelerini etkili bir şekilde ifade etmelerini sağlayacak yaratıcı yazma ve yaratıcı yazma etkinliklerine ağırlık vermelidirler. Bu araştırmada ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemine başvurulmuştur. Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Muğla'nın Milas ilçesinde yer alan özel bir ilkokulda öğrenim gören 2. sınıf öğrencilerinden oluşan 32 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma, öğrencilerin Türkçe dersinde yaptığı bir yaratıcı yazma çalışması ile başlamıştır. Öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin değerlendirmesi için "Yaratıcı Yazma Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)" kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler, araştırmacının dışında iki sınıf öğretmeni tarafından da "Yaratıcı Yazma Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)" kullanılarak öğrencilerin yazıları farklı ortamlarda ayrı ayrı analiz edilmiştir. Araştırmada toplanan verilerin analizi sonucunda 2. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin düşük düzeyde olduğu; kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre yaratıcı yazma becerilerinin daha yüksek oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Türkçe dersi, yaratıcı yazma, yaratıcılık, yazılı anlatım

İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİSİ ALANINDA YAŞADIĞI SORUNLAR

Öğretmen Güllü DUMAN YEGEN, Milli Eğitim Bakanlığı, gulluduman@hotmail.com
Prof.Dr. Derya ARSLAN ÖZER, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, aderyaa@gmail.com

ÖZET

Yazma, herhangi bir konudaki duygularımızı, düşüncelerimizi, bilgilerimizi, hayallerimizi, tasarladıklarımızı ve yaşadıklarımızı bir düzen ve bütünlük içinde yazı ile anlatmaktır. Dört temel dil becerisinden (dinleme, konuşma, okuma, yazma) bir tanesi olan yazma becerisinin kazanımı, diğer dil becerilerine göre daha geç ve zor olmaktadır. İlk yazmadan başlayarak yaşam boyu devam eden süreçte öğrencilerin bu zor ve karmaşık beceri ile ilgili birçok sorunla karşılaştıkları gözlenmektedir. Bu çalışmanın amacı öğrenci, veli ve öğretmene göre, yazma becerisinin kazanımında öğrencilerin yaşadığı sorunları belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Isparta ili Eğirdir ilçesindeki bir ilkokulun 3. Sınıfında öğrenim gören 7 kız 5 erkek toplam 12 öğrenci, araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinden 8 veli ve Eğirdir ilçesinde görev yapan 9 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplamak amacıyla öğrenciler, veliler ve öğretmenlerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen nitel veriler içerik analiziyle çözümlenerek yorumlanmıştır. Çalışmada, öğrenci, veli ve öğretmen olmak üzere üç ayrı kaynaktan veri toplanmıştır. Toplanan veriler doğrultusunda elde edilen bulguların birbirini desteklediği belirlenmiş, öğrencilerin yazma becerisi ile ilgili karşılaştıkları sorunların benzer nitelikte olduğu, görülmüştür. Öğrencilerin yazma becerilerinde karşılaştıkları başlıca sorunların yazmayı sevmeme ve yazmak istememe, yazmada zorlanma, yazacak yeni fikirler bulamama, başlık bulmada zorlanma ve Türkçe ders kitaplarının yazma alanlarını sevmeme olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: 3. sınıf, ilkokul, sorun, yazma becerisi

İLKOKUL 3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİNLEME VE KONUŞMA BECERİLERİNE YÖNELİK METAFOR ALGILARI

Öğretmen Ferah MERMİ, Evren Paşa Ortaokulu, ferahmermi09@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Emel GÜVEY AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, meguvey@gmail.com

ÖZET

Temel dil becerileri arasında yer alan dinleme ve konuşma, iletişim kurmanın temelini oluşturmaktadır. Bireyler işiterek ve dinleyerek anladıklarını, sesli bir biçimde diğer bireylere konuşma yoluyla anlatmaktadır. Küçük yaştaki çocukların aile ve arkadaş ortamında en sık kullandıkları iletişim becerileri arasında yer alan dinleme ve konuşmanın, onlar için ne anlama geldiğini ve onların bu becerilere ne tür anlamlar yüklediklerini belirlemek için metaforlardan yararlanılabilmektedir. Metafor, vurgulanmak istenen kavram, olgu ya da olayların, başka bir kavrama, olgu ya da olaya benzetilerek açıklanması olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda gerçekleştirilen çalışmanın amacı ilkokul 3. ve 4. sınıf öğrencilerin dil becerileri olan dinleme ve konuşma becerilerine yönelik algılarını metaforlar yoluyla açıklamaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, Muğla ili Marmaris ilçesine bağlı merkez devlet okulunun 3.sınıfında öğrenim görmekte olan 34 ve 4.sınıfında öğrenim gören 46 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışma nitel bir çalışmadır. Çalışmada veriler tüm öğrencilerin “Konuşma / Dinlemegibidir; çünkü” cümleleriyle toplanmıştır. Verilerin analizi içerik analiziyle yapılmıştır. Araştırma sonucunda 3.sınıf öğrencileri konuşma becerisine 24 metafor, dinleme becerisine 22 metafor; 4.sınıf öğrencileri ise konuşma becerisine 34 metafor, dinleme becerisine 31 metafor üretmiştir. Öğrenciler tarafından üretilen bu metaforlar ortak özellikler dikkate alınarak 7 kategori altında gruplandırılmıştır. Oluşturulan kategoriler öğrenci sınıf düzeyleri (3. ve 4. sınıf) ve dinleme/konuşma becerisi yönünden farklılık göstermektedir.

Anahtar sözcükler: Dinleme, ilkokul öğrencileri, konuşma, metafor

İLKOKUL 3.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YARATICI VE AKICI HİKAYE YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ssidekli@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi İmra TAÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, imra.tac@hotmail.com

ÖZET

İnsanların iletişim kurmaya konuşma ile başladıkları ve bu şekilde kurulan iletişimin kalıcı olmama durumu insanların yazıyı keşfetmesine sebep olmuştur. Dört temel dil becerisinden biri olan yazma becerisi doğuştan kazanılmayan belli bir süreci kapsayan eğitimle birlikte kazanılmaktadır. Yazma becerisini temel düzeyden iyi bir düzeye çıkarabilmek için ise iyi bir eğitim programı ve doğru yönlendirmeler gerekmektedir. Zor kazanılan bir beceri olan yazma becerisi ilkokul döneminde de birçok çalışmalarla kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu çalışmaların başında ise öğrencilere yazdırılan hikâyeler yer almaktadır. Öyküler kurgusal yapıda olmasından dolayı dil becerilerini geliştirmekte ve kişilerin duygularına, düşüncelerine daha fazla yer vermesinden dolayı çokça tercih edilmektedir. Aynı zamanda hikâyeler kişilerin fikirlerini özgürce sundukları metin türlerinden biri olmasıyla yaratıcı yazmayı da desteklemektedir. Yaratıcı yazma çalışmalarıyla birlikte özgür düşünen, kısıtlanmayan, duygu ve düşüncelerini düzenleyebilen, analiz-sentez becerilerini kazanan bireylerin yetişmesine katkı sağlanır. Bu çalışmanın amacı ilkokul 3.sınıf öğrencilerinin yaratıcı ve akıcı hikâye yazma becerilerini incelemektir. Çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılı içerisinde yapılmıştır. Çalışmanın modeli nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak modellenmiştir. Çalışmanın örneklemini Muğla ili Marmaris ilçesine bağlı bir özel ilkokulda öğrenim gören 31 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin yaratıcı ve akıcı hikâye yazma becerilerini incelemek için araştırmacı tarafından seçilen bir konu hakkında öğrencilere hikâye yazdırılmıştır. Çalışmanın veri toplama araçlarını öğrencilere yazdırılmış olan hikâyeler oluşturmaktadır. Verilerin analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. İçerik analiz yöntemiyle öğrencilerden toplanan veriler araştırmacı tarafından oluşturulan ve uzman görüşü alınarak son şekli verilen Akıcı Yazma Rubriği ve Yaratıcı Yazma Rubriklerine göre değerlendirilmiştir. Akıcı Yazma Rubriği 12 başlıktan ve 23 maddeden oluşmaktadır. Yaratıcı Yazma Rubriği ise 12 başlıktan ve 12 maddeden oluşmaktadır. Rubrik maddeleri tek tek incelenerek analiz sonuçları frekanslarla belirtilmiştir. Tüm analiz sonuçları birlikte değerlendirilmiş olup ayrıca rubrikler de ayrıntılı incelenerek örneklere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Akıcı yazma, ilkokul, yaratıcı yazma, yaratıcılık, yazma

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMALARI VE KONUŞMA PROZODİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Dr. Öğrt. Üyesi Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
erkamsulak@gmail.com

Arş.Gör. Yasemin SÖNMEZ, Gazi Üniversitesi, yaseminsonmezsonmez@gmail.com

ÖZET

İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduklarını anlama becerileri ile prozodik konuşma becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlayan bu çalışma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Ordu ilinin bir ilkokulunda 2018-2019 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 23 ilkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilerin prozodik konuşma becerilerini ölçmek amacıyla veri toplama aracı olarak Keskin, Baştuğ ve Akyol (2013) tarafından geliştirilen “Prozodik Konuşma Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek 16 maddeden oluşmaktadır ve ölçeğin Cronbach’s Alpha değeri .975 olarak hesaplanmıştır. Öğrencilerin prozodik konuşma becerilerinin belirlenmesi amacıyla hikaye edici bir metinden ve araştırmacılar tarafından oluşturulan, öğrencileri düşüncelerini ifade etmeye yönlendiren 3 açık uçlu sorulardan yararlanılmıştır. Öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda form araştırmacılar tarafından doldurulmuş ve puanlama açısından farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin okuduklarını anlama becerilerinin ölçülmesi amacıyla Sönmez (2017) tarafından geliştirilen Okuduğunu Anlama Testi’nden yararlanılmıştır. Okuduğunu anlama testi 5 çoktan seçmeli, 5 açık uçlu olmak üzere toplam 10 sorudan oluşmaktadır. Testin ayırıcılık indeksi ortalaması .56, güçlük indeksi ortalaması .50, Cronbach’s Alpha değeri ise .70 olarak hesaplanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 20 paket programında analiz edilmiştir. Veriler üzerinde tanımlayıcı istatistikler hesaplanmış, Man Whitney U, Kruskal Wallis analizleri uygulanmış, Spearman’s rho katsayısı hesaplanmıştır. Araştırmada, öğrencilerin prozodik konuşma düzeyleri ile okuduğunu anlama düzeyleri arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r=.542$; $p<.05$), ayrıca öğrencilerin prozodik konuşma becerileri üzerinde cinsiyetin bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: İlkokul, konuşma prozodisi, okuduğunu anlama becerisi

İLKOKUL 4. SINIF TÜRKÇE DERSİ KİTAPLARINDA YER ALAN GÖRSELLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Feryal BEYKAL ORHUN, Pamukkale Üniversitesi, feryalbeykal@gmail.com
Prof.Dr. Şahin KAPIKIRAN, Pamukkale Üniversitesi, skapikiran@gmail.com
Prof.Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi, fatmas_30@yahoo.com

ÖZET

Ders kitaplarının niteliği öğrencinin öğrenme istekliliğini arttırma açısından oldukça önemlidir. Ders kitaplarının dikkat çekici şekilde hazırlanması özellikle de görseller içermesi öğrencinin kitabı okumaya ilişkin ilgisini çekmede oldukça etkili olmaktadır. Öğrencilere olumlu değerler kazandırılması, sanat sevgisi aşılması en önemlisi de kitap okumaya ilişkin bilincin oluşturulmasında görseller özel bir konumdadır. Özellikle de Türkçe dersi kitaplarının içeriğinde yer alan metinlerin görsellerle anlatımı, metinlerin anlaşılmasını ve kitapların daha ilgi çekici olmasını sağlayabilir. Görseller kitap ve çocuk arasında adeta bir köprü görevi görmektedir. Bu çalışmanın amacı ilkokul 4. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki görselleri farklı boyutlarda değerlendirmek ve konuya ilişkin öneriler geliştirmektir. Bu çalışma Türkçe ders kitaplarındaki görselleri incelemeye yönelik olduğundan araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ile analiz edilmiştir. Bu çalışma 2018- 2019 eğitim öğretim yılında kullanılan 4. sınıf Türkçe ders kitaplarından birisinin seçilip incelenmesi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin elde edilmesinde araştırmacılar tarafından oluşturulmuş olan “Türkçe Ders Kitaplarındaki Görsellere İlişkin Ölçütler Formu” kullanılmıştır. Formdaki ölçütler alan yazın incelemesi sonucunda oluşturulmuştur. Form uzman görüşü alınarak geliştirilmiştir. İlkokul 4. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan bütün metinler ve metinlere ilişkin görseller (çizim, dijital görsel, fotoğraf vb.) incelenmiştir. Metinler ve ilgili görseller formdaki ölçütlere göre incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda ortaya çıkan bulguların yüzde ve frekansları verilmiştir. Diğer taraftan metinlere ilişkin görseller üzerinde yapılan değerlendirmelerden bazıları araştırma raporunda sunulmuştur. Araştırmaya ilişkin analiz süreci devam ettiğinden ortaya çıkan bulgular ilerleyen süreçte sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: doküman analizi, Türkçe dersi kitabı, görsel

İLKOKUL 4.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KOPYALAMA, DİKTE VE BAĞIMSIZ YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ssidekli@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi İmra TAÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, imra.tac@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Uğur ÖZDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
ugurozdemir2048@hotmail.com

ÖZET

Temel dil becerilerinden biri olan yazma becerisinin, kişilerin çevrelerini anlamasında, kendilerini ifade etmesinde önemli bir yeri vardır. Dünden bugüne mirasımızın aktarılmasında ana etmen yazıdır. Günümüzdeki teknoloji ne kadar ilerlerse ilerlesin yazma eylemi hayatımızın bir yerlerinde olmaya devam edecektir. Yazma işini betimleyen birçok tanım yapılmıştır. Ancak tüm tanımlar incelendiğinde yazmanın çok karışık bir süreç olduğu ve beyindeki düşünceleri bir düzene sokarak fazlalıklardan arındırma işlevi olarak görülmektedir. Günümüze kadar geliştirilmiş olan ve günümüzde de okutulan Türkçe Öğretim Programı'nın amaçlarından biri de öğrencilerin yazma becerilerini geliştirerek onların duygularını, düşüncelerini ve hayallerini yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazma alışkanlığı kazanmaları ve yazma yeteneğini geliştirmelerini sağlamaktır. Yazma becerisini geliştirebilmenin farklı yolları vardır. Bunlar; ilkokulun ilk dönemlerinde en çok kullanılmaya başlanan dikte çalışmaları, bir yerlerden yapılan kopya ederek yazma çalışmaları ve kişinin kendi kendine yaptığı bağımsız yazma çalışmalarıdır. Araştırmanın amacı, ilkokul 4.sınıf öğrencilerinin kopyalama, dikte ve bağımsız yazma becerilerini incelemektir. Çalışma 2017-2018 eğitim öğretim yılı içerisinde yapılmıştır. Çalışmanın modeli durum çalışması olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Muğla ili Marmaris ilçesinde bulunan bir ilkokulda öğrenim görmekte olan 15 4.sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Uygulama süresince kullanılan fıkralar internetten ve fıkra kitaplarından seçilmiş, düzeye uygunluk, dil ve anlatım açısından değerlendirilmiştir. Araştırma boyunca kopyalama, dikte ve bağımsız yazma şeklinde dönüşümlü olarak 9 gün yazma çalışmalarına devam edilmiştir. Yazma çalışmaları sırasında geçen her dakikada öğrencilere komut verildiğinde öğrenciler yazdıkları yere kadarki kısma işaret koymaktadır. Bu sürecin uygulanma nedeni öğrencilere yazdırılan metin türüne göre yazı akış hızlarını belirlemektir. Tahtaya yansıtılan fıkralarda ise noktalama işaretleri boş parantez olarak bırakılmıştır ve öğrencilerden parantezlere uygun noktalama işaretlerini koymaları istenmiştir. Bu sürecin nedeni ise öğrencilere yazdırma türlerine göre noktalama işaretlerini kullanma durumlarını ve yazım hatalarını belirlemektir. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin dikte ederek, kopya ederek ve bağımsız yazdıkları hikâye edici metinler yazım ve noktalama kurallarına uygun olarak hazırlanan akıcı yazma rubriğine göre değerlendirilmiş olup yapılan değerlendirme rubrikten alınabilecek toplam puan ile öğrencilerin rubrikten aldıkları puanlar yüzdeliğe çevrilerek karşılaştırma yapılmıştır. Ayrıca yazma türüne göre öğrencilerin akış hızları da belirlenmiştir. Yazma türüne göre yazı akış hızlarının sıralamasına bakıldığında ise öğrenciler en hızlı dikte çalışmalarında daha sonra bağımsız yazma çalışmasında en yavaş ise kopya ederek yazma çalışmalarında yazmaktadır. Rubrikten aldıkları puanlara bakıldığında ise öğrencilerin yazı akış hızlarının ortalamasının en yüksek olduğu yazma türü kopya ederek ve dikte ederek yazma türleridir.

Anahtar sözcükler: Bağımsız yazma, dikte, kopya ederek yazma, yazı akış hızı, yazma

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ YAZMAYI NEDEN ZOR VE SIKICI BİR ETKİNLİK OLARAK NİTELENDİRİYOR? SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi İsmail SARIKAYA, Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
ismailsarikaya@bayburt.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Yavuz SÖKMEN, Atatürk Üniversitesi, yavuzsokmen@atauni.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de yazma başarı ve performansını ölçmeyi hedefleyen çalışmaların neredeyse tamamı, ilkokul öğrencilerinin yazma başarısının istenen düzeyde olmadığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte ilgili araştırmalar, öğrencilerin yazmayı zor ve sıkıcı bir etkinlik olarak gördüklerini de rapor etmektedir. Alanyazın, bu durumun ortaya çıkmasında öğretmen, öğrenci, veli, eğitim müfredatı ve programlar ile ders kitaplarının etkili olduğunu belirtmektedir. Öğretmenin eğitim sistemi içerisindeki yeri göz önünde bulundurulduğunda bu durumla ilgili olarak sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı yazma etkinliklerinin, ilkokul öğrencileri tarafından, neden zor ve sıkıcı olarak nitelendirildiğini sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda ortaya koymaktır. Çalışma aynı zamanda sınıf öğretmenleri için bir özeleştiri niteliği taşıması yönüyle değerli görülmektedir. Değerlendirmeci durum çalışması yöntemine uygun olarak tasarlanan bu araştırma, devlet okullarında görevli 20 sınıf öğretmeni ile birlikte gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun tespitinde amaçlı örneklem belirleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeden yararlanılmış; ölçüt olarak 20 yıllık mesleki deneyime sahip olma şartı aranmıştır. Katılımcıların gönüllülüklerinin esas alındığı bu çalışmada veriler, görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Analitik yöntemlere başvurulmuş hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmış ve toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analiz sonucunda “öğretmenden kaynaklı problemler”, “öğrenciden kaynaklı problemler”, “yazmanın kendine özgü zorlukları” ve “diğer zorluklar” olmak üzere toplam dört kategori elde edilmiştir. Öğretmenden kaynaklı problemlerle ilişkili olarak öğretmenlerin yazmaya gereken önemi vermemesi, yazma eğitimine ayrılan sürenin yetersiz oluşu, yazılı metinlere gerekli dönüt ve düzeltmenin verilememesi ve okuma etkinliklerinin yazmaya kıyasla daha önemli görülmesi kodlarının; öğrenciden kaynaklı problemlerle ilişkili olarak öğrencilerin çabuk yorulması, yazma etkinlikleri esnasında sosyal faaliyet gösteremediklerinden dolayı yazmayı sıkıcı olarak gördükleri, yazmaya yönelik olumsuz duygusal özelliklere sahip olmaları, hata yapma korkusu gibi kodların daha çok vurgulandığı tespit edilmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenleri yazmanın birçok farklı bilişsel, duygusal ve devinışsel beceriyi aynı anda gerektirmesi yönüyle kendine özgü bir zorluğunun bulunduğunu özellikle belirtmişler ve ailelerin yazma etkinlikleri hususunda gerekli hassasiyeti göstermediğini, yazılı ödevlere gereksiz gözüyle baktıklarını vurgulamışlardır.

Anahtar sözcükler: İlkokul öğrencileri, ilkokulda yazma eğitimi, sınıf öğretmenleri, yazma başarı ve performansı, yazma eğitimi sorunları

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİLERİNİN VE KİTAP OKUMA MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Yasemin KUŞDEMİR, Kırıkkale Üniversitesi, yaseminkusdemir@kku.edu.tr
Doç.Dr. Mehmet KATRANCI, Kırıkkale Üniversitesi, mtkatranCI@gmail.com

ÖZET

Öğrenme, başarı, güç ve bazı duygusal sebeplerden dolayı kitaba ve okumaya istek duyma ve yönelme süreci kitap okuma motivasyonunu anlatmaktadır. Okumaya yönelmenin anlama ile olan bağlantısını kavramak, anlamının duyuşsal etkenlerinin fark edilmesini sağlayacaktır. Bu araştırma, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin ve kitap okuma motivasyonlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi; okuduğunu anlama becerisi ile kitap okuma motivasyonu arasında ilişki olup olmadığının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim-öğretim yılı, bahar döneminde Ankara'nın Keçiören ilçesindeki okullarda öğrenim gören 244 ilkokul dördüncü sınıf öğrencisi (erkek: n=123; kız: n=121) oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, hikâye edici bir metne yönelik 10 adet açık uçlu soru içeren okuduğunu anlama testi, okuma sevgisi ve okuma sebebi isimli iki alt boyuttan ve toplam 14 maddeden oluşan "Kitap Okuma Motivasyonu Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri ve kitap okuma motivasyonları, öğrencilerin cinsiyeti ve kütüphaneye üye olma durumu ile sınıf öğretmeninin cinsiyeti değişkenlerine göre değerlendirilmiştir. Veriler iki farklı oturumda toplanmıştır. 20 dakikadan oluşan ilk oturumda katılımcılar, kişisel bilgi formunu ve kitap okuma motivasyonu ölçeğini cevaplamışlardır. 40 dakikalık ikinci oturumda ise öğrencilere okuduğunu anlama testi uygulanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler bilgisayar destekli bir istatistik programına aktarılmış ve analize başlamadan önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. İnceleme sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği belirlendiği için analizlerde parametrik olmayan istatistik testlerinden yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin ve kitap okuma motivasyonlarının kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği; kitap okuma motivasyonunun, öğrencilerin sınıf öğretmenlerinin cinsiyetine göre değişmediği ancak kütüphaneye üye olma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Okuduğunu anlama becerisi ile kitap okuma motivasyonu arasında pozitif yönlü zayıf ilişki; okuma sevgisi ile okuduğunu anlama becerisi arasında pozitif yönlü zayıf ilişki olduğu; okuduğunu anlama becerisi ile okuma sebebi arasında ilişki olmadığı anlaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak okuduğunu anlama hususunda standartlaştırılmış testler kullanılarak daha geniş gruplarla tarama çalışmaları yapılabileceği; motivasyon ile okuduğunu anlama ilişkisini kavramaya yönelik gözleme dayalı boylamsal araştırmalar tasarlanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Kitap okuma motivasyonu, okuduğunu anlama, okuma eğitimi

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SINIF ÖNÜNDE KONUŞMA KAYGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Öğretmen Hümevra UYSAL, Özel Muğla TAÇ Okulları, humeyrauysal11@gmail.com
Doç.Dr. Gönül SAKIZ, Marmara Üniversitesi, gonul.sakiz@marmara.edu.tr
Öğretmen Gülsen Zelal BİRKAN, Emlak Konut Ergene Vadisi İlkokulu, gulsenzelal@gmail.com
Öğretmen Arzunur AKMAN, Bahçeşehir Koleji , arzunurakman@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin sınıf önünde konuşma kaygı düzeylerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 eğitim öğretim yılında İstanbul'da ilkokul dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan 316 öğrenci oluşturmuştur. Ölçek geliştirme sürecinde öncelikle literatür taramasına dayalı 30 maddelik bir soru havuzu oluşturulmuş; geliştirilen maddeler üç alan uzmanı, iki dil uzmanı ve bir ölçme değerlendirme uzmanı olmak üzere altı uzman tarafından değerlendirilmiştir. Uzman görüşleri neticesinde 29 maddeden oluşan beşli likert türü bir ölçek ortaya çıkmıştır. Veri analizleri açımlayıcı faktör analizi kullanılarak yapılmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğunu tespit etmek için yapılan analizlerde KMO değeri .78 ve Bartlett küresellik testi değeri ise $p < .001$ olarak tespit edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizinde binişik maddeler ve faktör yükü .30'un altında olan maddeler çıkartılmış ve 14 maddeden oluşan bir ölçek elde edilmiştir. Geliştirilen ölçek üç alt boyuta sahip olup bunlar heyecan, özgüven ve korku olarak tanımlanmıştır. Heyecan alt boyutu yedi, özgüven alt boyutu dört ve korku alt boyutu ise üç maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin toplam madde açıklayıcılığı %47.87, güvenilirliği ise .76 olarak tespit edilmiştir. İlkokul öğrencilerinin gelişim düzeyine uygun olarak geliştirilen bu ölçeğin ileride yapılacak ilgili araştırmalarda öğrencilerin sınıf önünde konuşma kaygı düzeylerinin tespitinde faydalı olacağı umulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Faktör analizi, ilkokul, kaygı, konuşma, ölçek geliştirme

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE DERSİNE YÖNELİK METAFORİK ALGILARI

Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ssidekli@gmail.com
Öğretmen Canan ÜNLÜ, Özel İstanbul Modern İlimler İlkokulu, cananunlu95@gmail.com

ÖZET

Metafor, birisinin gözlerinden bir şey görmek için kullanılabilir ve bu nedenle, bir alanı diğerine göre yapılandırmakta ve anlamlandırmaktadır. Buradan hareketle öğrencilerin algılarının ilkokul döneminde olduğu göz önüne alındığında derslere ilişkin olumlu ve olumsuz algılarının tespit edilmesi gerektiği söylenebilir. Özellikle diğer derslerin anlamlandırılmasında da önemli bir etken olan Türkçe dersine yönelik öğrencilerin algılarının araştırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı ilkokul öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre Türkçe dersine yönelik metaforik algılarının belirlenmesidir. Çalışmanın amacı doğrultusunda araştırma yöntemi olgu bilim olarak belirlenmiştir. Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Muğla'nın Milas ilçesinde yer alan özel bir ilkokulda öğrenim gören 1,2,3 ve 4. Sınıf öğrencilerinden oluşan 117 öğrenci ile yürütülmüştür. İlkokul öğrencilerinin belirlenen kavramla ilgili algılarının ortaya koyulması amacıyla veri toplama aracı olarak, 1 adet açık uçlu sorudan oluşan form kullanılmıştır. Ankette yer alan "Türkçe dersini.....benzetiyorum çünkü....." ifadelerinin katılımcılar tarafından tamamlanması istenmiştir. Toplanan veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Analiz sonucunda öğrenciler tarafından Türkçe dersi kavramının birden fazla birbirinden farklı metaforlarla açıklandığı görülmüştür. İlkokul öğrencileri "Türkçe Dersi" kavramına yönelik 49 metafor ürettikleri tespit edilmiştir. Üretilen metaforlar sınıf düzeylerine göre incelendiğinde 1. sınıflar 6, 2. sınıflar 7, 3. sınıflar 6 ve 4. sınıflar 6 farklı kategori altında toplanmıştır. Araştırma sonucunda ilkokul öğrencilerinin Türkçe dersine karşı genel anlamda olumlu metaforlar ürettikleri görülmüştür.

Anahtar sözcükler: İlkokul öğrencisi, metafor, Türkçe dersi

İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERDE MESLEK ANALİZİ

Öğr.Gör. Bahar AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bahar87aydin@gmail.com

ÖZET

Kitaplar, çocukların eğitiminde önemli bir yere sahiptir ve onların hayata hazırlanmasına yardımcı olur. Çocuklar edebi ürünler sayesinde hayal dünyalarını zenginleştirip başka dünyaları keşfe çıkarlar. Çocuk edebiyatında kahramanların davranışları ve üstlendikleri roller çocukların kişilik gelişimleri açısından önem taşımaktadır. İlk çocukluk döneminde başlayan etkiler ortaokulun sonuna kadar neredeyse sürer. Özellikle ilkökul seviyesindeki kitaplardaki kahramanların özellikleri ve meslekleri çocukların ileride mesleklere karşı tutumlarını belirlemede etkili olmaktadır. Öğrenmelerin temellendiği ve desteklendiği dönemlerde çocuklara seslenen kitaplar, çocukların örnek alabileceği modeller yaratarak onların toplumsallaşma sürecine katkı sağlamaktadır. Bu yüzden kahramanların üstlendikleri meslekler ve bu mesleklerin cinsiyetlere göre nasıl dağıldığı son derece önemlidir. Öğrenme ve öğretme sürecini etkileyen en önemli eğitim materyalinin ders kitapları olduğu göz önüne alındığında, incelenmesinin önemi anlaşılmış olacaktır. Türkçe ders kitaplarında bulunan edebi metinlerdeki kişilerin taşıdığı özellikler, gelişim çağında olan ilkökul öğrencilerinin özdeşim kurması sebebiyle önem taşımaktadır. Araştırmanın amacı 21. Yüzyılda yayınlanan ilkökul Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde yer verilen mesleklerde ve cinsiyete göre meslek dağılımının nasıl olduğunu incelemektir. Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Çalışmanın örneklemini 2018-2019 eğitim öğretim yılı için Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından önerilen MEB Yayınları ve özel yayınevlerinden oluşan 1-4. Sınıf düzeyindeki toplam 4 Türkçe ders kitabı oluşturmaktadır. İçerik analizi ile ortaya çıkarılacak bulgular söylem analizi yöntemiyle değerlendirilecektir.

Anahtar sözcükler: Cinsiyet, ilkökul, meslek adları, Türkçe ders kitabı

KELİME HAZİNESİNİ GELİŞTİRMEDE KULLANILABİLECEK YÖNTEMLER

Prof. Dr. Emre ÜNAL, Niğde Üniversitesi, dr.emreunal@gmail.com
Öğr.Gör. Esra Nur DEMİRTAŞ, Niğde Ömer Halisdemir University, esraa0124@gmail.com

ÖZET

insanların günlük yaşamda kullandıkları kelimeler kişinin bilgi düzeyini ortaya koyan etmenlerden birisidir. Kişilerin sahip oldukları kelime hazinesi ile hem daha etkili bir iletişim hem de eksiksiz bir anlatma becerisini ortaya koymaktadır. Bireyler arası iletişimde kelimeler, önemli bir işleve sahiptir. Bireyin sahip olduğu kelime hazinesi, onun anlama ve anlatma becerisini etkilemektedir. Kelime hazinesinin formal düzeyde ele alınışı da temel eğitim çağından itibaren başlamaktadır. bu kapsamda sınıf içi ortamlarda kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikleri kelime hazinesinin geliştirilmesinde büyük öneme sahiptir. Ancak ülkemizde uygulanan Türkçe Programında kelime öğretimine dönük yöntem ve tekniklerden bahsedilmemektedir. Bu kapsamda yöntem tercihi öğretmene bırakılmaktadır. bu yöntem ve tekniklerin bir bütün şeklinde öğretmenlerin kullanımına sunulmasında fayda olacağı düşünülmektedir. Öğretmenlerin kelime öğretimi için kullandıkları yöntem ve tekniklerin zenginliği, öğrencilerin kelime dağarcıklarının geliştirilmesinde önemli ve etkili bir değişkendir. Kelime öğretiminin önemi göz önüne alınarak bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin kelime öğretiminde kullanabilecekleri yöntem ve tekniklerin belirlenmesi ve sunulması amaçlanmıştır. Bu konuda yapılan araştırmalar sonucunda ortaya konan kelime öğretim yöntemlerini ele almak için tarama yöntemi ve doküman incelemesi yapılması planlanmaktadır. Verilerin toplandığı bu araştırmanın örneklemini ilkokul ve ortaokulda sözcük öğretimiyle ilgili yapılan çalışmalar oluşturmaktadır. Sonuç olarak yaklaşık 30 kelime öğretim yöntemi incelenmiş ve son dönemlerde kelime öğretiminde hangi kelime öğretme yöntemleri kullanıldığı tespit edilerek alana katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: kelime hazinesi, kelime öğretim yöntemleri, kelime öğretimi

ÖĞRENCİLERİN OKUDUKLARI FARKLI TÜRDEKİ KİTAPLARIN ANLATIM STİLLERİNE ETKİSİ*

Doç.Dr. Murat BAŞAR, Uşak Üniversitesi, murat.basar@usak.edu.tr
Öğretmen Uğurtan ASLAN, Fethibey İlkokulu, ugur-aslan-01@hotmail.com

ÖZET

İnsanoğlunun yerleşik hayata geçmesiyle yaşantısında birçok gelişim ve değişim gösterdiği bilinmektedir..Buradan hareketle insanların kültürel,ekonomik,bilimsel ,teknolojik vb.elde ettiği tecrübe, deneyim, bilgi ve birikimleri nesilden nesile aktararak yaşantısını kolaylaştırmış ve bu alanlarda ilerleme gösterebilmiştir.Bu aktarmaları yaparken insanların bir çok yöneme başvurduğu bu yöntemlerden birinin ise anlatım olduğu söylenebilir.Bireyin kendi seçtiği veya özgün,yaratıcı fikirleriyle ortaya çıkarttığı anlatım tarzlarına anlatım stili diyebiliriz.İnsanlar anlatımlarını yaparken bir çok anlatım stillerinden yararlanabilir. Anlatma, bir ihtiyaç, içgüdüsel duyguların dışavurumu ya da öğrenilen bilgilerin sunumu şeklinde günlük hayatta karşımıza çıkabilir. Ayrıca anlatmanın, eğitim-öğretim sürecinde öğrencinin bilgilerini ve kendini ifade etmesinde önemli bir rol oynadığı da söylenebilir. Bu da öğretim süresi içinde anlatım becerisini, anlatım yapacağı stili önemli bir araç haline getirebilir. Anlatım stillerini öğrencinin kendine özgü belirlemesi okuduğunu anlamasına, konuşma becerisini geliştirmesine katkı sağlayabilir. Kitaplardaki metin türleri okuyucu için önemli olabilir. Kitabın metin türü okuyucunun dikkatini çekebilir. Bu da okuyucuyu kitabı okumaya karşı güdüleyebilir. Okuyucunun okuduğunu anlamasında ve okuma alışkanlığı kazanmasında da etkili olabilir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, öğrencinin seçtiği kitaplardaki metin türlerinin anlatım stillerine etkisini görmektir. Bu doğrultuda araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı içerisinde Afyon ilinde bir ilkokulda öğrenim görmekte olan dördüncü sınıftaki 20 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin analizi, doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin metin türü masal, öykü, roman, macera, gezi yazısı, şiir olan kitapları seçmişlerdir. En çok tercih edilen metin türü öykü iken, en az tercih edilen metin türü macera olmuştur. Seçilen metin türlerinin her birinde öğrencilerin sözlü anlatım stilini kullandıkları görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Anlatım stili, metin, kitap

*Bu bildiri, Doç.Dr. Murat BAŞAR'ın danışmanlığında yürütülmekte olan Anlatım Stillerinin Okuma Becerisinin Gelişmesine Etkisi başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

OKUDUĞUNU ANLAMA İLE İLGİLİ TÜRKİYE’DE YAPILAN ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN ALANYAZIN TARAMASI

Öğr.Gör. Esra Nur DEMİRTAŞ, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, esraa0124@gmail.com
Prof. Dr. Emre ÜNAL, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, dr.emreunal@gmail.com

ÖZET

Bireylerin temel eğitim sürecinin başlangıcından itibaren edindiği okuma becerileri hem akademik hem de sosyal başarılarını etkilemesinden dolayı çok önemli bir konuma sahiptir (Cunningham ve Stanovich,1997). Okuduğunu anlama sadece bireylerin eğitim – öğretim hayatında değil yaşamının her alanında sıklıkla karşılaşacağı bir kavramdır. Uluslararası öğrenci performansı değerlendirme testi (PISA, 2015) araştırmasına Türkiye de dahil 72 ülke katılmış ve Türkiye okuma başarı sıralamasında 72 ülke arasında 50. Sırada olduğu tespit edilmiştir. Ülkemizde bireylerin okuduğunu anlamlandırmada beklenen düzeyde olmadığı görülmektedir. Okuduğunu anlama diğer tüm temel lanları da etkilemektedir. Bu araştırma da amaç, Türkiye’de 2010-2019 yılları arasında okuduğunu anlamayı geliştirmek amacıyla yapılan çalışmalar ortaya konarak bir analiz süreci ile birlikte gelecek çalışmalara ışık tutulması amaçlanmaktadır. Çalışma betimsel tarama modeline göre yapılmış ve literatür çalışması sonucunda konunun içeriğine uyan çalışmalar dahil edilerek incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan 2010-2019 yıllarına ait, okuma becerilerinin geliştirilmesine yönelik yapılmış doktora, yüksek lisans teziyle ilgili detaylı incelemeler yapılmış ve veriler alt gruplara ayrılmıştır. Ulaşılan tezler, tez türü, tezin yayınlandığı yıl, yazarın cinsiyeti, tezin yapıldığı üniversite, tezin konusu, veri toplama yöntemleri ve tezin hedef kitlesine göre incelenmiş, ulaşılan bulgular yorumlanmıştır. Bu kapsamda okuduğunu anlama ile ilgili ortaya konan çalışmaların ele alınması ve önerilerinin değerlendirilmesi kapsamında geleceğe ışık tutması planlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Alanyazın taraması, içerik analizi, okuduğunu anlama

OKUMA SAATLERİ UYGULAMASININ BETİMLENMESİ: İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIFLAR ÖRNEĞİ

Öğretmen Özlem OKATAN, Milli Eğitim Bakanlığı, ogencer15@hotmail.com
Prof.Dr. Derya ARSLAN ÖZER, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, aderyaa@gmail.com

ÖZET

Okuma becerisi temel akademik becerilerden biridir. Öğrencilerin akademik başarısını arttırmada, okuma ve okuduğunu anlama becerisine sahip olması önemli bir kazanımdır. Öğrenci okumayı öğrendikten sonra okuduğunu anlamının ve okuma hızının gelişmesi için öğrencinin kitap okuması gerekmektedir. Kitap okuma, hafızayı yeni bilgilerle beslediği için hafızayı güçlendirir. Kitap okuma alışkanlığına sahip olan öğrencilerin kelime hazinesi gelişir. Buna dayalı olarak düşünme ve düşündüklerini ifade edebilme becerisi gelişir. Okuma alışkanlığının kazanılmasında aile ve öğretmen önemli rol modellerdendir. Okuma alışkanlığının temelleri ilkokulda atılır. Okullarda okuma saatleri uygulaması, öğrencilerin hem okumasını hem de okumayı sevmesini sağlamak için yapılan çalışmalardan biridir. İlkokul, ortaokul ve liselerde günün ilk ders saatinin tamamında ya da birinci ders saatinin ilk yarım saatinde okuma çalışması yapılmaktadır. Öğretmen rehberliğinde yapılan çalışmada, kitapları öğrenciler seçmektedir. Öğrencilerin okuduklarını paylaşım süreci ya da okudukları ile ilgili yaptıkları çalışmalar öğretmenden öğretmene değişebilmektedir. Çalışmanın amacı okuma saatleri çalışması yapan bir ilkokulda, ilkokul dördüncü sınıflara dair uygulamayı betimlemek ve öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerini almaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması türlerinden keşfedici durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmada gözlem formu, öğretmen-öğrenci-veli görüşme formu kullanılmıştır. Sınıflardaki kitaplıklarda ve okul kitaplığında yer alan kitapların sayıları belirlenmiştir. Öğrencilerin yaptıkları okuma çalışması ile ilgili e-okul kayıtları incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrenciler büyük oranda okuma saatlerinde kitap okumaktadır. Bu uygulama okudukları kitap sayısını da arttırmaktadır.

Anahtar sözcükler: İlkokul dördüncü sınıf, okuduğunu anlama, okuma alışkanlığı, okuma saatleri

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİTİŞİK EĞİK YAZI DENEYİMLERİ

Öğretmen Gökhan DAYAN, Milli Eğitim Bakanlığı, gokhandayan@outlook.com.tr

ÖZET

Temel beceri olan okuma ve yazma öğretimi bireyin yaşamında diğer becerileri edinmesinde bir araç işlevi görmektedir. Bireyin örgün eğitim sürecinde yaşadığı ilk deneyim olan okuma ve yazma sürecinin başarısının sonraki eğitim hayatını etkilediği düşünülmektedir. İlkokuma yazma öğretiminde üzerinde durulan öğrenme alanlarından biri olan yazma, düşüncelerimizi ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri motorsal olarak üretebilmektir (Akyol, 2018, s. 49). Yazma öğretimi sadece yazma becerilerini değil, okuma, görsel sunu ve becerilerini etkilemekte; dil becerilerinin bütün olarak gelişmesine yardım etmektedir (Güneş, 2019, s. 179). Diğer taraftan sözel anlamayı geliştirmek için etkili bir yazı öğretimi büyük önem taşımaktadır (Akyol ve Yıldız, 2018 s. 90). Erikson'a göre ilkokul çocuğu başarıya karşı aşağılık döneminde olup okula başlayan birey; okuma, yazma ve diğer konulardaki becerilerinde başarılı olması için belirli yetkinlikler geliştirip onay kazanmalıdır. Aksi takdirde aşağılık duygusu kazanabilmektedir (Bee&Boyd, 2009, s. 524). Türkiye'de ortak bir yazı modelini uygulamak amacıyla 2005 yılından itibaren ilkokuma yazma sürecinde "Bitişik Eğik Yazı" öğretimine geçilmiştir. Ancak yapılan araştırmalarda bitişik eğik yazının olumsuz yönlerini (Çatak, 2008; Aktürk ve Taş, 2011; Güven, 2011; Erdoğan, 2012; Uysal, 2013; Aktaş ve Baki, 2014; Bayat, 2014; Durmuşçelebi ve Avcı, 2014; Sıcak, Arslan ve Ayan, 2016; Tosunoğlu, 2010) vurgulayan araştırmaların yanı sıra olumlu yönleri (Yıldırım ve Ateş, 2010)'ne dair araştırmalar da bulunmaktadır. Bununla birlikte günümüz yetişkini olan ve ilkokuma yazma sürecinde bitişik eğik yazı ile eğitim alan sınıf öğretmeni adaylarının bu konudaki deneyimlerini inceleyen bir araştırmaya alan yazında rastlanmamıştır. Öğretmenin deneyimlerinin sınıf ortamına yansıdığı düşünüldüğünde, öğretmen adaylarının bu konuda deneyimleri ve tutumları önem kazanmaktadır. Bu kapsamda araştırmacının genel amacı, sınıf öğretmeni adaylarının ilkokuma ve yazma öğretiminde edindikleri bitişik eğik yazıya yönelik deneyimlerini incelemektir. Araştırmada olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim (fenomonoloji), insanların yaşadığı olaylar ya da durumlarla ilgili oluşturdukları deneyimleri inceleyen bir nitel araştırma desendir (Lester, 1999). Bu kapsamda, 2005 yılı öğretim programında bitişik yazı ile eğitim alan sınıf öğretmeni adaylarının bu süreçte yaşadıklarını incelemek amacıyla amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Hakkâri Üniversitesi'nde 2019-2020 öğretim yılının ekim ayında sınıf öğretmenliği anabilim dalında 2. ve 3. sınıfta öğrenim gören 15 sınıf öğretmeni adayı ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde içerik analiz kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının bitişik eğik yazma konusunda genel olarak olumsuz bir tutuma sahip oldukları, ilkokul eğitimi boyunca bitişik eğik yazı yazmada zorlandıkları, dik yazı yazarken yazılarının çirkin olduğunu düşündükleri görülmüştür. Ayrıca yazı yazarken çabuk yorulduklarını ve yazı yazma sürecinde günlük tutmak durumunda kaldıklarını belirtmektedirler.

Anahtar sözcükler: Bitişik eğik yazı, ilkokuma yazma, Türkçe öğretimi, yazma eğitimi

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAZMA ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ

Doç.Dr. Bülent ARI, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, bulentari01@gmail.com
Arş.Gör. Mustafa Burak TÜRKYILMAZ, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi,
mburakturkyilmaz@gmail.com

ÖZET

Yazma, bireylerin kendini ifade etmelerinde başvurdukları yollardan biri olmakla birlikte Türkçe Öğretim Programında anlatma becerileri kapsamında öğrencilere kazandırılması gereken bir beceridir. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin yazma alışkanlıklarına sahip olma durumlarının önem taşıdığı ifade edilebilir. Bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden olan tarama araştırmasıdır. Çalışmada örnekleme yöntemi olarak uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örnekleme; Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 256'sı bayan 94'ü erkek olmak üzere toplam 350 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 25 maddeden ve 5 alt boyuttan oluşan "Yazma Alışkanlığı Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçekte yer alan alt boyutlar; yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uyma, yazma yeterliliği, yazıyı edebi tür olarak kullanma, yazıyı iletişim aracı olarak kullanma ve yazma izlemine kullanma olarak sınıflandırılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi, frekans ve t testi analizleri kullanılmıştır. Araştırmada; yazıyı iletişim aracı olarak kullanma alt boyutunda erkeklerin lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Diğer alt boyutlarda cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Sınıf düzeyine göre yazma yeterliliği alt boyutunda 4. Sınıf öğrencileri ile 1. Sınıf öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. 4. Sınıf öğrencilerinin yazma yeterliliklerinin 1. Sınıf öğrencilerinin yazma yeterliliklerinden anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür. Diğer alt boyutlarda sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark görülmemiştir. Ayrıca verilerin analizinde sınıf öğretmeni adaylarının alt boyutlar arasında en fazla yazım kuralları ve noktalama işaretlerini doğru bir şekilde kullanmaya dikkat ettikleri görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin yazıyı edebi bir tür olarak kullanma bakımında oldukça düşük bir düzeyde oldukları belirlenmiştir. Bu bağlamda sınıf öğretmeni bölümünde, öğretim programında yer alan metin türlerinde yazma çalışmalarının yapılmasının faydalı olacağı söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Sınıf öğretmeni adayları, yazma, yazma alışkanlığı

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL AKICILIKLARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Zekiye ÇAĞIMLAR, Çukurova Üniversitesi, czekiye@hotmail.com
Doktora Öğrencisi Metin ALTUNKAYNAK, Çukurova Üniversitesi,
metinaltunkaynak01@gmail.com

ÖZET

Teknoloji değiştikçe bireylerin yeni durumlara uyum sağlamaları beklenmektedir. Formal eğitimi boyunca yeterli eğitimi alan bireyler, mezun olduktan sonra da beceri kazanımına devam etmek zorunda kalmaktadır. Bu noktada üst düzey yeterlilikleri ifade etme amacıyla dijital okuryazarlık kavramı yerine dijital akıcılık kavramı tercih edilmektedir. Dijital akıcılık, daha etkili iletişim kurmamızı sağlamakta, öğrenmeyi ve bağlantı kurmayı zenginleştirmekte, daha güçlü bir kültür ve bağlılık ortamı oluşturmaktadır. Gelecekte öngörülen beceri ihtiyacı tahmin edilen hızda artarsa bireylerin yaşam boyu öğrenme gereksinimlerinin artacağı düşünülmektedir. Bu durumda sınıflarda yer alması gereken etkili teknoloji entegrasyonu teknolojik anlamda yeterlilik ve kendine güven gerektirmektedir. Öğretmenlerin öğrencileri hızla değişen dünyada yeni zorluklara hazırlayacağı öngörüldüğünde eğitim sisteminin kalitesinin öğretmen kalitesine bağlı olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır.). Dijital akıcılık, sadece sosyal medya ve sosyal ağ uygulamalarını kullanarak paylaşımında bulunmak değil; kimlik yönetimi ve dijital katılım gibi karmaşık meseleleri de anlayabilmektir. Öğretmenlerin dijital dünyanın içerisinde doğan yeni nesli eğitirken öğretme süreçlerine dijital teknolojiyi başarılı bir biçimde entegre etmesi gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin dijital akıcılıklarını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda, tarama araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma evrenini, 2019-2020 eğitim dönemi itibariyle, Adana ilinde çalışan öğretmenler oluşturmuştur. Öğretmen adaylarının dijital akıcılıklarını ölçebilmek amacıyla Demir (2018) tarafından geliştirilen Dijital Akıcılık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin dijital akıcılıklarının iyi düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Dijital akıcılık, tarama araştırması, Türkçe öğretimi

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKÇE DERSİNDE YARATICI DRAMAYI KULLANMA DURUMLARI

Lisans Öğrencisi Derya AKŞİT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, deryaaksit98@gmail.com
Lisans Öğrencisi Zeynep Ece PERK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, eceperk07@gmail.com
Lisans Öğrencisi Aykut Mehmet ÇOBAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
aykut77737@gmail.com

ÖZET

ÖZET Yaraticı drama bir grubu oluşturan üyelerin yaşam deneyimlerinden yola çıkarak bir amacın, düşüncenin doğaçlama, rol oynama ve benzeri tekniklerden yararlanılarak canlandırılmasıdır (Adigüzel,2006). Bu anlamda yaraticı drama tüm kademelerde bir öğretim yöntemi olarak kullanılabilir. Özellikle bir ifade dersi olarak Türkçe derslerinde yaraticı drama yönteminin kullanılıyor olması çocukların ifade gücüne katkı sağlayacaktır. Çünkü çocuğun dil becerisi kazanımı çoğunlukla doğaçlama bir hiyerarşik süreç olarak betimlenmektedir. Bu bağlamda özellikle dil gelişiminin kritik dönemlerinden olan ilkokul dönemlerinde sınıf öğretmenlerinin yaraticı drama yöntemini kullanım durumları incelenmesi gereken bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırmanın amacı da sınıf öğretmenlerinin yaraticı drama yöntemini Türkçe derslerinde kullanma durumlarını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu araştırmacıların da kolay ulaşabildikleri Adana, Denizli ve Muğla illerinde ve bu illere bağlı çeşitli ilçelerde görev yapmakta olan 17 sınıf öğretmenden oluşmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine göre planlanan araştırmada verilerin toplanması amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uzman görüşleri doğrultusunda revize edilen, 9 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler 2019 yılı yaz döneminde öğretmenlerle yüz yüze gelerek gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiş ve sunulmuştur. Araştırma sonucunda çalışma grubundaki sınıf öğretmenlerinin yaraticı drama yöntemini sıklıkla dramatizasyon ve tiyatro ile karıştırdıkları ve Türkçe derslerinde yöntem boyutuyla yeterli düzeyde uygulamada aksaklıklar yaşadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Yaraticı drama, sınıf öğretmeni, Türkçe dersi

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI KAPSAMINDA İLKOKULLARDA YÜRÜTÜLEN BİR ÇALIŞMA: YANKILAYICI OKUMA ÇALIŞMASININ ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr.Gör.Dr. Kısmet DELİVELİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, dkismet@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi Seniha KİBAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, senihakibar06@gmail.com

ÖZET

Öğrencilerin sorumluluk alması gereken bir paylaşım alanı olarak topluma hizmet uygulamaları, hangi yaş grubu olursa olsun öğrencilerin öncelikle yakın çevreleri olmak üzere toplumsal sorunlara duyarlı olmaları ve çözüm üretmeleri amacıyla gerçekleştirilen etkinlikleri kapsamaktadır. Bu açıdan sınıf öğretmeni adaylarının da hizmet öncesi dönemde toplumsal duyarlılık ve sorumluluk kazanmaları ve toplumla bütünleşebilmeleri hedeflendiğinden, topluma hizmet uygulamaları kapsamında farklı projelere gönüllü olarak yer almaları beklenmektedir. Dolayısıyla sınıf öğretmeni adaylarının yürüttükleri bu çalışma, topluma hizmet uygulamaları ile istenen amaçlara ne derece ulaşıldığının belirlenmesi bakımından önemlidir. Araştırmanın amacı ilkökul düzeyinde okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin okuma düzeylerini belirleyerek, yankılayıcı okuma yöntemi uygulamalarıyla okuma becerilerini geliştirmektedir. Bu amaç için 2018-2019 eğitim-öğretim bahar yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Ana bilim dalında okuyan ve Topluma Hizmet Uygulamaları dersi alan 11 gönüllü öğretmen adayı öncelikle yankılayıcı okuma yöntemini araştırarak bilgi sahibi olduktan sonra, çalışma grubuna karar verebilmek için gözlem amaçlı Muğla İli Mentеше ve Ula ilçesine bağlı ilkökullara gitmiştir. Okullara yapılan ziyaretler sırasında sınıf öğretmenleriyle çalışmanın amacı paylaşarak, sınıfta okuma sorunları olan öğrencilerinin okuma düzeyini değerlendirmeleri istenmiştir. Yapılan gözlem sonucunda da çalışmanın Muğla Mentеше İlçesine bağlı 3 ilkökulda (Salih Zeki Gür İlkokulu: 1.Sınıfların Öğretmeni ile Öğrenci A, B, C, D için 2. Sınıfların Öğretmeni ile Öğrenci E için 3.Sınıfların Öğretmeni ile Öğrenci F, G, H için) (Şehit Jandarma Yarbay Alim Yılmaz İlkokulu: 3.Sınıfların Öğretmeni ile Öğrenci I için) ve Ula ilçesine bağlı 1 okulda (Atatürk İlkokulu: 1.Sınıf Öğretmeni ile Öğrenci İ, J için) yürütülmesine karar verilmiştir. Öğretmenlerle yapılan ikinci tur görüşmelerde ise etkinliğin ne kadar süreceği planlanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin de görüşleri alınarak, öğrencilerin düzeylerine uygun metinler seçildikten sonra, her bir sınıf öğretmeni adayı hazırladıkları plan doğrultusunda her bir okulda 2 hafta ve toplam 4 saat süreyle yankılayıcı okuma etkinliği gerçekleştirmiştir. Birinci hafta öğretmen adayları hazırladıkları etkinlikleri uygulayarak her bir öğrencinin okuma düzeylerini ve okumada ne tür sorunlar yaşadıklarını tespit etmişlerdir. İkinci hafta ise her bir öğrencinin okuma akıcılığını geliştireceğini düşünülen okuma metinleri seçilerek yankılayıcı okuma çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte öğretmen adayları gibi, sınıf öğretmenleri de her bir öğrenci için seviyeye uygun okuma metinleri seçerek yankılayıcı okuma yöntemini destekleyen uygulamalara devam etmiştir. Sürecin sonunda yapılan görüşmelerde hem sınıf öğretmenlerinin hem de öğretmen adaylarının yarı yapılandırılmış görüşme formunda bulunan sorular çerçevesinde yapılan çalışmanın etkililiğini değerlendirmeleri istenmiştir. Verilerin analizinde 'içerik analizi ve betimsel analiz yöntemi' kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar temalar halinde düzenlenmiş ve tablo halinde sunulmuştur. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin yapılan çalışmayı faydalı buldukları, yankılayıcı okuma yöntemini de akıcı ve anlamlı bir okuma yapabilme fırsatı sunan bir yöntem olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde, yapılan bu uygulamanın öğrencilerde okuma farkındalığı yarattığı, okuma eksikliklerini belirlemede kolaylık sağladığı, okuma çalışmasının okuma akıcılığı kazandırmada etkili olduğunu, yapılan çalışmayı faydalı olarak değerlendirdikleri ve yankılayıcı okuma çalışmasının okumayı geliştirici etkisi olduğunu belirttikleri, ancak daha uzun sürelerde yapılması halinde daha etkili sonuçlar alınabileceği yönünde öneriler geliştirdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Eğitim fakültesi, sınıf öğretmenliği öğrencileri., topluma hizmet uygulamaları, yankılayıcı okuma

TÜRKÇE DERSLERİNDE KARİKATÜR KULLANILMASIYLA İLGİLİ TÜRKİYE’DE YAPILMIŞ BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Ayfer ŞAHİN, Ahi Evran Üniversitesi, ayfersahin1@gmail.com
Öğretmen Sevgi HAYRAN DEMİR, Millî Eğitim Bakanlığı, sevgihayrandemir@gmail.com

ÖZET

Günümüzde öğrenme, öğrencilerin zihinsel becerilerini aktif bir şekilde kullanmalarını hedeflemektedir. Etkili öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrencilerin derste dikkatlerinin konuya çekilmesi, derse daha aktif katılımlarının sağlanması ve öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olması için önemlidir. Derslerde daha aktif olan öğrencilerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu bilinmektedir. Öğrenmede kalıcılığı etkileyen birçok faktör vardır. Bunlar arasında mizah önemli bir yer tutmaktadır. Mizah güldüren, güldürürken de düşündüren yazı ve resimlerdir. Önemli bir mizah unsuru olan karikatürler, derste hem mizah hem de görsel unsurları birleştiren önemli ders araç gereçlerden birisidir. Karikatürler ise anlatılacak konu veya olayları abartılı bir şekilde veren, düşündürücü ve güldürücü resimlerdir. Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerin birçok duyu organına aynı anda hitap eden öğretim tekniklerinin kullanılmasının çok önemli olduğu bilinmektedir. Karikatürlerinde hem göze hitap eden, hem zihinsel süreçleri aktif hale getiren unsurları bir arada barındırması nedeniyle öğrencilerin dikkatin toparlanmasında, derslerde motivasyonlarının üst düzeye çıkarılmasında önemli öğretim araç gereçlerden olduğu bilinmektedir. Literatürde de bu tespiti destekleyecek çalışmalar bulunmaktadır. Bu bağlamda planlanan bu çalışmada Türkçe öğretiminde karikatürün kullanılmasıyla ilgili 2005-2019 tarihleri arasında yapılan bilimsel çalışmaların konu ve içerik yönünden incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma deseni benimsenmiş olup, veriler doküman incelenmesi yoluyla elde edilmiştir. Doküman analizi, araştırılması gereken olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analiz edilip değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Çalışma sonuçlandırıldığında ulaşılabilecek bulguların ışığında, Türkçe öğretiminde karikatürün kullanılması sonucunda bilimsel araştırmalarda ulaşılabilecek bulguların değerlendirilmesi ve getirilen önerilerin Türkçe öğretiminde sınıf ve Türkçe öğretmenlerine, alan uzmanlarına, araştırmacılara, Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerine ve diğer ilgililere yol göstermesi beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Bilimsel çalışma, karikatür, mizah, Türkçe öğretimi

ZİHİN HARİTASI TEKNİĞİNİN İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA VE ÖZETLEME BECERİLERİNE ETKİSİ

Dr. Öğrt. Üyesi Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
erkamsulak@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Sümeyye AKSOY, Ordu Üniversitesi, aksoy.sumeyye11@gmail.com

ÖZET

Okuduğunu anlama, eğitim hayatının en önemli becerileri arasındadır. Özellikle ilkokulda öğrencilerin bu beceriyi kazanmaları, gelecek eğitim süreçleri açısından son derece önemlidir. Okuduğunu anlama becerisi; birleştirme, bütünleştirme, çıkarım yapma, özetleme ve değerlendirme gibi zihinsel süreçleri içinde barındırır. Anlama öğretimi, Türkçe derslerinde metinler aracılığıyla gerçekleşmektedir. Öğrencinin okuduğu metinde anlama ulaşmak için kullanabileceği, etkili strateji ve teknikler öğretmen tarafından öğretilmelidir. Anlama strateji ve teknikleri doğrudan öğrencilere tanıtılmalıdır. Daha sonra öğrencilerin bireysel uygulamalarına fırsatlar verilmelidir. Birçok anlama strateji olduğu için hangi stratejinin nerede nasıl kullanılacağına da bilinmesi gerekmektedir. Bu nedenle, bilimsel araştırmalarda okuduğunu anlama stratejilerinin etkileri sınanmalıdır. Eldeki araştırmada, zihin haritası tekniğinin okuduğunu anlama ve özetleme becerilerine etkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, araştırmanın çalışma grubunu 62 dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada ön-test son-test kontrol gruplu yarı deneysel desene göre gerçekleştirilmiştir. Beş haftalık uygulama sürecini içeren çalışmada, deney grubuna zihin haritası tekniği ile okuduğunu anlama öğretimi yapılmış, kontrol grubunda ise güncel eğitim programı uygulanmaya devam etmiştir. Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS 22 paket programıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda hem okuduğunu anlama testlerinde hem de özetleme çalışmalarında son test puan ortalamaları bakımından deney grubu lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Ayrıca, zihin haritası tekniği ile yapılan çalışmalara öğrencilerin daha istekli oldukları ve derslerin daha eğlenceli hâle geldiği gözlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Okuduğunu anlama, özetleme, zihin haritası tekniği

İLKOKULDA TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETEN ÖĞRETMENLERİN HİZMET İÇİ EĞİTİMİNDE YANSITICI DÜŞÜNME ARAÇLARINDAN YARARLANMA

Dr. Öğrt. Üyesi Mete Yusuf USTABULUT, Bayburt Üniversitesi, meteustabulut@bayburt.edu.tr

ÖZET

Yansıtıcı düşünme ülkemizde eğitim programları ve uygulamaları açısından yeni tanıştığımız, yeni bir kavram, bir bakış açısı olarak görülebilir. Özellikle 2006-2007 öğretim yılında yürürlüğe giren öğretmen yetiştirme programı problem çözen, öğrenmeyi öğreten, öğretmenler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bunun yanında öğretmen yetiştirme programı ile öğretmen adaylarına entelektüel bir donanım kazandırılması benimsenmiştir. Entelektüel donanımı desteklemek amacıyla gerçekleştirilen yansıtıcı uygulamalar bireye karşılaştığı problemlere çözüm üretmesi ve zorlukların üstesinden gelme becerisini kazandırmaktadır (Rodgers, 2002). Toplumun ilerlemesi kendisini geliştirmesi okullarda verilecek olan kaliteli bir eğitime bağlıdır. Bu ise nitelikli öğretmenlerin varlığı gerçekleştirilebilecek bir hedeftir. Ancak öğretmen yetiştirme programlarında yansıtıcı düşünme becerisine vurgu yapılmasına karşın eğitim fakültelerinde bu beceriye yönelik derslerin yetersiz kalması, öğretmen yetiştirme sürecinde yansıtıcı düşünme uygulamalarını önemli hâle getirmektedir (Dervent, 2012). Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme düzeyleri ve gelişimlerine yönelik araştırmaların ülkemizde yeni araştırılan bir alan olduğu ifade edilebilir. Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme düzeyleri ve gelişimlerine yönelik araştırmaların ülkemizde yeni araştırılan bir alan olduğu ifade edilebilir. Çeşitli araştırmalarda (Alp ve Taşkın, 2007; Dolapçioğlu, 2007; Yorulmaz, 2006) öğretmenlerin yansıtıcı düşünme kavramından tamamen habersiz olduklarına yönelik bulgulardan bahsedilmektedir. Yansıtıcı düşünme becerileri açısından ise öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme seviyesi olarak en düşük yansıtıcı düşünme düzeyi olan teknik yansıtma düzeyinde becerilere sahip oldukları vurgulanmaktadır (Cengiz, 2014; Gencer, 2008; Kılınç, 2010; Şahin, 2009; Yeşilbursa, 2011). Biz de bu çalışmamızda yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin hizmet içi eğitiminde yansıtıcı düşünme araçlarından öğrenme-öğretme süreçlerine ne gibi katkılar sağladığını ortaya koymaya çalıştık.

Anahtar sözcükler: Yansıtıcı düşünme, öğretmen eğitimi, yabancılara Türkçe öğretimi

İLKOKULDA YABANCI DİLLER ÖĞRETİMİ

A STUDY ON METAPHORICAL PERCEPTIONS OF TEACHER TRAINEES' REGARDING TEACHING ENGLISH TO YOUNG LEARNERS

Dr. Öğrt. Üyesi Sabriye ŞENER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sabriyesener@mu.edu.tr
Öğretmen Ayten ÇOKÇALIŞKAN, Milli Eğitim Bakanlığı, aytencokcaliskan@hotmail.com

ÖZET

Metaphors can be seen as one of the most fundamental tools to examine and identify learners' thoughts and perceptions. Therefore, to understand learners' thinking, views and ideas towards teachers, learning, foreign language learning, culture, etc., metaphor studies may be used. In addition, learners' mental images may reveal their expectations and thus teachers can adjust teaching environment according to learners' thoughts and expectations. For these reasons, this study aims to identify the conceptual metaphors regarding English language teaching of both trainees of English language teaching and primary school teacher departments. It also aims to identify the differences of perceptions of the students in two different departments. During the data collection and analysis phases qualitative research design was employed. By employing a purposeful sampling, the qualitative data were gathered from the students of 2nd grade primary school teacher department and 3rd graders of English language teacher department studying at a state university in the west of Turkey during the spring term of 2018-2019 academic year. The data were collected by means of a metaphor elicitation sheet including a metaphor prompt "Teaching English to young learners is like (a/an)because....." to reflect their beliefs regarding teaching English to young learners. The metaphor prompt was designed by examining some research studies and taking some experts' advices. Using content analysis, the metaphorical expressions were examined and main conceptual themes were identified. The results of the study showed that the most used metaphors to describe teaching English to young learners are "light source", "a guide", "a gardener", a coach". Besides, it was found that the metaphorical perceptions of teacher trainees varied and most of the metaphors they used were positive. The findings were discussed according to the literature and some suggestions were made.

Anahtar sözcükler: English language teacher trainee, metaphor, metaphorical perceptions, primary school teacher trainee, teaching English to young learners

PERCEPTIONS OF TEACHERS ON AN ENGLISH COURSEBOOK: A PRIMARY SCHOOL CASE

Dr. Öğrt. Üyesi Sabriye ŞENER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sabriyesener@mu.edu.tr
Öğretmen Dilber Simay PEHLİVAN, Vali Recai Güreli İlkokulu, dskandemir@gmail.com

ÖZET

The purpose of this study is to find out the EFL teachers' views on the new 2nd grade English coursebook distributed by the Ministry of Education (MoNE) in terms of the adequacy and quality of the activities and supporting materials. The data were collected from 14 English teachers working at primary state schools in Menteşe district of Muğla in 2018-2019 education year. In this study a mixed method research design was used. Among the types of mixed method research design, convergent parallel design was used in which both quantitative and qualitative data were collected simultaneously in order to increase the strength and to get a more complete understanding of the research problem. The data were collected through the questionnaire including 19 statements consisting of coursebook evaluation criteria and 3 open ended questions. The quantitative data gathered from the responses of the participants were analyzed by calculating the frequency counts and percentages, and the qualitative data obtained from three open ended questions were examined through the content analysis method. The results of the study showed that the teachers were not satisfied with the new English coursebook in terms of inadequacy of the amount and varieties of the activities. The majority of the participants also criticized that the book was not motivating, attractive, and entertaining for students. However, they stated that it was prepared based on the target learning outcomes and matched the purposes of the new curriculum.

Anahtar sözcükler: Coursebook evaluation, materials evaluation, teaching English to young learners

THE PERCEPTIONS OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS ABOUT TEACHING ENGLISH TO YOUNG LEARNERS

Dr. Öğrt. Üyesi Sabriye ŞENER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sabriyesener@mu.edu.tr
Öğretmen Ayten ÇOKÇALIŞKAN, Milli Eğitim Bakanlığı, aytencokcaliskan@hotmail.com

ÖZET

Young learners are energetic, curious, willing to explore the world around by their nature. They are also enthusiastic to learn new things. They like moving and they have very short attention span. They learn through their five senses. For this reason, teaching English to young learners, especially in primary school context, may be difficult and teachers might encounter some problems. Therefore, the aim of this study is to determine the perceptions of English language teachers regarding the problems they encountered in classes of very young learners. A qualitative research design with a case study approach was employed during the data collection and analysis phases. By employing a purposeful sampling, the qualitative data were collected from 15 non-native English in-service teachers working at different primary schools in the west of Turkey during the spring term of 2019-2020 education year. To get the data of this research, semi-structured interviews were used. In the forming of interview questions, some studies in the field were examined and the opinions of the experts were taken. The data were analyzed by using content analysis. According to the results, it was revealed that English teachers working at primary schools had difficulties in some major areas such as insufficient time, dealing with crowded classes, and materials of the course, etc. In addition, the findings showed that appropriate teaching style, strategy and method, assessment and evaluation techniques were very important in teaching English to young learners. The findings were discussed in accordance with the related literature and some suggestions were made to teachers related to this issue.

Anahtar sözcükler: English teachers., primary school, teaching English to young learners, very young learners

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE OKULA HAZIRLIK

ANASINIFINA DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN İLKOKUL VE İLKOKUL ÖĞRETMEN ALGILARININ ÇİZİMLER ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ

Arş.Gör. Merve ÖZER, İstanbul Kültür Üniversitesi, ozermerve339@gmail.com
Arş.Gör. Gülşah GÜREVİN, İstanbul Kültür Üniversitesi, gulsahgurevin@gmail.com

ÖZET

Çocuğun eğitim hayatının birinci basamağını oluşturan okul öncesi dönemde, pek çok becerinin, kavram gelişiminin temeli atılmakta ve çocuğun okul kavramına yönelik şeması oluşmaktadır. Okul öncesi dönemden sonra gelen ilkököl döneminde çocuğun nasıl bir öğretmenle ve eğitim ortamı ile karşılaştığı, çocuğun akademik başarısı, okul algısı, çocuk- öğretmen etkileşimi gibi pek çok faktörü etkilemektedir. Çocukların hayal ettikleri, istedikleri ilkököl ve ilkököl öğretmen algıları bilinirse eğitim ortamının bu doğrultuda düzenlenmesi eğitimin başarıya ulaşmasında etkili olacaktır. Bu araştırmanın amacı; anasınıfına devam eden çocukların ilkököl ve ilkököl öğretmen algılarının nasıl olduğunu betimlemektir. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu ve çocukların yaptıkları çizimler ile toplanmıştır. Çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında İstanbul'da Başakşehir ve Kanarya ilçelerinde bulunan 2 farklı devlet okulunun anasınıfına devam eden 63- 67 aylık 19 kız, 28 erkek toplam 47 çocuk oluşturmaktadır. Verilerin toplanma sürecinde anasınıfına devam eden çocuklardan hayal ettikleri ilkököl ve ilkököl öğretmenini çizimleri istenmiştir. Çocukları çizimleri doğrultusunda yaptıkları resimleri anlatmaları istenmiş ve görüşme formundaki sorular çocuklara sorularak cevapları yaptıkları resim üzerine kaydedilmiştir. Veri analizinde içerik analizi kullanılmış ve çocukların resimlerinden yola çıkılarak kod ve temalara ulaşılmıştır. Araştırmacılar, çocukların resimlerini ve sorulara verdikleri cevapları bireysel olarak değerlendirmiş ve üzerinde uzlaşmaya varmıştır. Araştırmanın veri analizi sonucunda anasınıfına devam eden çocukların resimlerinde en çok güneş (32), bulut (18), arkadaş (17) sembolleri görülmüştür. İlkokul algısına yönelik ise; okul kapısı (16), tek katlı okul binası (13), ödev/ders (9), harf (9), çok katlı okul binası (9) ve rakam (8) sembolleri dikkat çekmektedir. Anasınıfına devam eden çocuklar çoğunlukla, okul öncesi dönemde olduğu gibi ilkökulda oyun oynamak (7) matematik yapmak (6), parka gitmek (5), bahçeye çıkmak (4), resim çizmek (4) ve geziye gitmek (4) gibi aktiviteleri yapmak istediklerini resimlerinde ifade etmiştir. Çocukların ilkököl öğretmeni algısında ise bayan öğretmen isteğinin (24) erkek öğretmenlerden (5) çoğunlukta olduğu görülmüştür. Çocuklar bayan öğretmen dışında öğretmenin çok iyi biri (10) ve güzel biri (9) olmasını istemektedir. Bu durumda çocukların öğretmen algısında karakter özellikleri kadar dış görünüşünde etkili olduğu söylenebilir. Çocukların ilkököl algısında sembolik anlamda en çok ödev/ders kavramının olduğu; eylemsel anlamda ise oyun çağında olmalarının da etkisiyle oyun oynamaya öncelik verdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak; anasınıfı çocuklarının zihinlerinde gerçeğe yakın bir ilkököl algısı olduğu fakat buldukları eğitim basamağının etkisiyle okul öncesine ait sembol ve eylemleri ilkököl algılarına entegre ettikleri görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Anasınıfı, ilkököl, ilkököl algısı, öğretmen algısı

KARESİ 3 YAŞINDAN İTİBAREN OKUYOR

Öğretmen Bedia NARLI, Karesi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, bedia.narli9196@gmail.com

ÖZET

İlçemiz ana okulları ve ana sınıflarında velilerle işbirliği yaparak evde kitap okuma saati düzenlemelerini sağlamak, dinleme alışkanlığını öğrencilerimize kazandırmak, anlama ve kavramalarını okuma alışkanlığı ile geliştirmek, IQ'larını geliştirmek, daha işin başlangıcında okuyan, okuduğunu anlayan, daha iyi, daha doğru, daha güzel bir dünya için yapılacakları sorgulayan, arayan, hayal eden, gelecek kuşaklar için okumayı yaşam şekline dönüştüren bir nesil yetiştirilmesini sağlamak amaçlarıyla yürütülen proje kapsamında kütüphanelere çocukların yaş ve seviyelerine uygun, değerler eğitime ve davranış kazanımına katkı sağlayacak nitelikte çeşitli hikaye ve masal kitaplarının okul yönetimi ve sınıf öğretmeni tarafından çevre, veli ve okul aile birliği desteği sağlanarak alınması sağlanmıştır. Projenin Uygulama Yöntem Ve Yönetimi aşağıdaki gibidir: 1-Okul yönetimi tarafından okul içinde bir Okul Kütüphanesi oluşturulur. 2-Bu kütüphaneye çocukların yaş ve seviyelerine uygun, yayınevleri dikkatlice gözden geçirilerek çeşitli hikâye kitapları okul tarafından temin edilir. 3-Okuldaki tüm öğrencilerin yapılan bir program dahilinde öğretmenleri rehberliğinde bu kütüphaneyi düzenli olarak kullanmaları sağlanır. Öğrencilere her gün en az bir hikâye masal dinleyecek şekilde kitap ödünç verilir. 4- Her sınıfa bir Kitap kumbarası konularak bu kumbara her ay sonunda çocuklarla birlikte açılarak kumbarada biriken parayla öğrenciyle karar verilerek hikâye kitapları alınır ve sınıftaki öğrencilerle birlikte okul kütüphanesine konulur. 5-Velilerle gerek toplantılar yapılarak gerekse yazılı metinler gönderilerek iletişime geçilir, Projenin ayrıntıları anlatılır. 6-Her gece yatmadan önce ebeveynlerden birinin çocuğa mutlaka bir hikâye masal okuması sağlanır. Bu etkinlikle ilgili görseller veliler tarafından öğretmenler ile paylaşılır. 7-Okulda öğretmenler çocuklarla evde okudukları kitapla ilgili sohbet eder. 8-Hikâye, Masal dinleme –okuma takip formu oluşturulur. Takip formu aylık tanzim edilir. Takip formunda; tarih, okunan hikâye-masal ismi bölümü, öğrenci ve veli imza bölümleri bulunur. Her gün öğrenci ve veli okunan hikâye -masalın ismiyle birlikte takip formunu imzalar. 19 anaokulu, 17 ana sınıfı toplamda 4339 öğrenciye ulaşılan proje ile ayrıca velilere de okuma alışkanlığının kazandırılması ve okuma saatleri vesilesiyle aile birimini asıl manasıyla hayata geçirmek de mümkün olmuştur. “Karesi 3 Yaşından İtibaren Okuyor” projesi 2017-2018 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulmuş olup süreklilik arz edecek şekilde belirlenen amaçlar doğrultusunda her eğitim-öğretim döneminde uygulanmaya devam edilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar sözcükler: Dinleme, kitap okuma, veli çocuk iletişimi

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ İLKOKULA İLİŞKİN ALGILARI

Öğretmen Şule Yüksel GÜLER, Milli Eğitim Bakanlığı, suleguler01@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Hatice DAĞLI, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
hnddagli@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Oğuzhan KURU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
okuru82@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırma okul öncesi dönem çocuklarının ilkokulla ilgili fikir ve algılarını araştırmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kahramanmaraş Onikişubat ilçesinde resmi bağımsız bir anaokuluna yeni başlayan veya daha önce okul öncesi eğitim almış olan kayıt yaşı ilkokula da uygun olan 69 ay ve üzeri toplam 20 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen ve çocukların demografik özelliklerine ilişkin bilgilerin de yer aldığı 'Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İlkokul Algısı Çocuk Görüşme Formu' kullanılmıştır. Araştırma örneklemini oluşturan çocukların ilkokula ilişkin görüşlerini derinlemesine ele alabilmek için nitel araştırma yöntemlerinden biri olan görüşme tekniğinden yararlanılmış ve yapılan her bir görüşme ses kaydına altına alınmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada öncelikle 'İlkokul nedir? 'İlkokul denilince aklına ne geliyor?' gibi sorularla çocukların ilkokulla ilgili görüşleri alınmıştır. Sonrasında müdür, öğrenci, defter, ödev, ders, karne, teneffüs ve kantin' kavramlarıyla ilgili çocukların fikirleri sorulmuştur. Araştırma sonucunda çocukların genellikle ilkokulu birinci okul, ders yapılan yer olarak tanımladığı veya bilmediği; müdürü odasında oturan bir kişi ya da okulun sahibi olarak tanımladıkları; öğrenciyi okulla ilişkilendirip okula giden kişi olarak nitelendirdikleri; dersi matematik veya abla-abinin yaptığı şey olarak algıladıkları sonucuna ulaşmıştır. Yapılan analizler çocukların okula yönelik doğru bildiği kavramların olduğunu ancak eksik ifade ettiklerini ve çocukların aile içindeki yaşantılarının onların görüşlerinde etkili olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar sözcükler: ilkokul algısı, ilkokula hazırlık, okul öncesi dönem

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ OKULA UYUMLARI İLE SOSYAL YETKİNLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Hatice DAĞLI, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
hnddagli@hotmail.com

Prof.Dr. Hacer Elif DAĞLIOĞLU, Gazi Üniversitesi, edaglioglu1@gmail.com

ÖZET

Çocukların, yetişkinlerle ve akranlarıyla sosyal ilişkiler kurmaları ve bu süreçte duygularını doğru şekilde ifade etmeleri, okul öncesi dönemde sosyal-duygusal gelişimin en önemli süreçlerinden bir tanesidir. Sosyal duygusal gelişimi okul öncesi dönemde çocukların okul uyumunu ve onların okul ortamındaki başarı, ilgi veya rahatlık düzeylerini de etkilemektedir. Çocukların sosyal duygusal gelişimi ile birlikte sosyal yetkinlikleri ve okula uyumları bir arada düşünülmesi gereken bir süreçtir. Bu çalışma çocukların okula uyumları ve sosyal yetkinliklerini çeşitli değişkenlere göre incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş Onikişubat ilçesinde MEB'e bağlı bağımsız anaokulu ve ilkokullardaki anasınflarına devam eden 48-71 ay arası 235 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Araştırma Bilgi Formu, 'Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği' ve 'Okul Uyumlu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği' kullanılmıştır. Bu araştırmada çocukların okula uyumları ve sosyal yetkinliklerinin incelenmesi amaçlandığından, çalışma genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeline örnektir. Araştırmada kullanılan okula uyum ölçeğinin ölçek genelinde güvenilirlik katsayısı .75, sosyal yetkinlik ölçeğinin ise güvenilirlik katsayısı .90 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22 paket programları ile değerlendirilmiştir. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda çocukların okula uyum ortalamasının orta düzey, sosyal yetkinlik ortalamasının üst düzey olduğu görülmüştür. Çocukların okula uyumları ve sosyal yetkinlikleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişki incelendiğinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Çocukların okula uyumları yaş değişkenine göre incelendiğinde 48-60 aylık grup lehine; kardeş sayısı dikkate alındığında iki kardeşi olan çocukların lehine; okul öncesi eğitim alma süresi incelendiğinde bir yıl okul öncesi eğitim alan çocukların lehine istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Çocukların sosyal yetkinlikleri incelendiğinde de okula uyumlarına benzer olarak 48-60 aylık olan ve iki kardeşe sahip çocukların lehine sonuçlar elde edildiği görülmüştür. Okul öncesi eğitim alma süresi ile çocukların sosyal yetkinlikleri arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Çocukların okula uyumları ile sosyal yetkinlikleri arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan Pearson korelasyon analizi sonucundaysa çocukların sosyal yetkinlikleri ile okula uyumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkarak çocukların gelişim alanlarının bütünleştirilerek sosyal duygusal gelişimini de destekleyecek ve onlarda kaygı, korku vb. olumsuz duygular yaratmayacak şekilde planlanan etkinliklerin onların sosyal yetkinliklerini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Okul uyumu, sosyal yetkinlik, sosyal-duygusal alan

AİLEM, OKULUM VE PANOLARIMIZ

Öğretmen Pervin KAPUCU, Çamlık İşitme Engelliler İlkokulu, pervin_gazi@hotmail.com

ÖZET

Çamlık İşitme Engelliler İlkokulu bünyesinde bulunan okul öncesi sınıfımızda özel eğitime muhtaç çocuklarımızın ve normal gelişim gösteren çocuklarımızın aileleriyle birlikte kaliteli zaman geçirmek için seçtikleri alanda proje hazırlayıp,sınıf içi ve dışı etkinliklere katılmasını sağlayan faaliyetlerdir.Bu projeye çocuklarımızın aktif katılımını teşvik etmek ,üst düzey bilişsel aktiviteleri destekleyerek çok çeşitli araç ve kaynak kullanımını gerektirecek akademik sosyal ve hayat becerilerini birlikte ele alan ve en önemli noktalardan biri olan aileleriyle birlikte zaman geçirmelerini sağlayan bir etkinliktir.Tersine kaynaştırma uygulanan okul öncesi sınıfımızdaki çocuklarımızın aileleriyle kaliteli zaman geçirmesi,bu zaman içerisindeki yaşantılarını sınıf arkadaşlarına aileleriyle birlikte paylaşımları esasına dayanmaktadır. Okul öncesi dönem çocuklarının tüm davranışlarının şekillenmeye başladığı,kişilik gelişimlerinin temelini atıldığı bir dönem olması sebebiyle bu dönemde verilen eğitimin kalitesi son derece önem kazanmaktadır.Bu durum çocukların ilgi istek ve ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmiş,tüm gelişim alanlarını destekleyen kalıcı öğrenme ortamları sunan eğitim programları uygulamalarının önemini ortaya koyar.Çocukların ilgileri doğrultusunda belirlenen konuların derinlemesine araştırılmasını sağlayan proje ve etkinlikler,gezi-gözlemler araştırma,keşfetme ve neden-sonuç ilişkileri kurma ,problem çözme vb.bilişsel becerileri desteklemenin yanı sıra özgüven geliştirme,grupla beraber hareket edebilme,işbirliği yapma,paylaşım ve sorumluluk alma gibi diğer tüm gelişim alanlarını da olumlu yönde etkilemektedir. Alan gezileri konuk çağırma gibi etkinlikler aracılığıyla ilk elden bilgi edinme gerçekleşir.Sınıf içinde dramatizasyon,doğaçlama gibi etkinliklerle desteklenir.Düzenlenen geziler aracılığıyla gerçek nesnelere ve süreçler incelenir.Çocukların bu süreçte edindikleri deneyimler ile boyama,çizme,bilgi toplama ,farklı buluşlar ortaya koyma vb. etkinlikler gerçekleştirmeleri beklenir.Çocukların nesnelere,bitkileri,araçları,hayvanları,olayları,malzemeleri,insanları ve süreçler arasındaki ilişkiyi doğrudan gözlemlene fırsatı sağlayan alanlara ziyaretini içermektedir.Alanla ilgili uzmanları ziyaret etme ya da uzmanların çocuklarla konuşmak ve soruları cevaplamak üzere sınıfa çağrılmalarıyla gerçekleştirilebilir. Proje kapsamında bu etkinliklere yer vermek önem kazanmıştır. Kendine güven, takdir edilme, işe yarama, cesaret, sorumluluk gibi sosyal değerleri gelişir. Özellikle uygun ortam, araç-gereç, gezi-gözlem ve yöntemler sayesinde uyum ve başarı artacaktır. Ailesiyle geçirdiği zaman artacak ve ailesiyle paylaşımları çoğalacaktır. Olumsuz davranışların yerini olumlular alacaktır. Çalışmalarını sergilerken, tanıtırken güven ve cesaretleri artacaktır. Normal gelişim gösteren arkadaşları ile birlikte çalışmaları, zaman geçirmeleri daha büyük başarılar için kendilerine istek ve cesaret uyandırır. Yapılan gezi gözlemler ile bilmediklerini görmediklerini görüp anlama öğrenme becerisi artar, farkındalıkları gelişir. Sınıf içi etkinlikler, panolar ile etkili öğrenme becerisi artar. Normal gelişim gösteren arkadaşlarıyla, ailelerle birlikte çalışmayı, paylaşmayı, yaşamayı öğrenir. Özel eğitime muhtaç çocuğa karşı kabul, hoşgörü, yardımlaşma, demokrasi ve ahlaki anlayışları gelişir. Bireysel farklılıkları doğal karşılar ve saygı gösterir. Liderlik, model olma ve sorumluluk duygusu gelişir. Aileleriyle zengin uyarıcı zaman geçirir. Kendi yetersizliklerini görme bunları kabul etme ve giderme davranışları gelişir. Yapılan gezi gözlemler ile bilmediklerini görmediklerini görüp anlama öğrenme becerisi artar, farkındalıkları gelişir. Sınıf içi etkinlikler, panolar ile etkili öğrenme becerisi artar. Özel eğitime muhtaç arkadaşlarıyla, ailelerle birlikte çalışmayı, paylaşmayı, yaşamayı öğrenir. Okul öncesi öğretmeni, özel eğitim öğretmeni, rehber öğretmen gibi diğer personel ile işbirliği ve iletişimi artırır. Kaynaştırma öğrencileri ve normal gelişim gösteren çocuklar, aileleri ile yapılan çalışmalar sayesinde öğretim becerileri gelişecek ve deneyimleri artacaktır. Eğitimde fırsat eşitliği sağlanacaktır. Okula bakış açısı değişir. Şartsız kabul, sabır, hoşgörü, bireysel özelliklere saygı davranışları gelir. Aileler çocukları ile çalışmalarını sunma, eğitimin içinde olma, destekleme becerileri gelişmiştir. Okula bakış açısı değişir. Çocuklar üzerindeki beklentileri çocukların kapasiteleriyle uygunluk göstermeye başlar. Bu çalışmalar sayesinde normal gelişim gösteren çocuk ailelerinin kurumu tercihinin artması. Özel eğitime muhtaç çocuklara olumlu bakış açısı. Yapılan gezi-gözlem, ziyaretler ile kurum adının yaygınlaşması.

Anahtar sözcükler: Aile katılımı, işbirliği, okul öncesi, özel eğitim, tersine kaynaştırma

BALIKESİRİ TANIYORUM

Öğretmen Meryem MİRAN, Sabiha Gökçen Anaokulu, miran3001@hotmail.com
Öğretmen Seval ÖZCAN, Balıkesir Sabiha Gökçen Anaokulu, sevallap@hotmail.com
Öğretmen Sevinç TOPAÇ, Balıkesir Sabiha Gökçen Anaokulu, ilbars94@hotmail.com
Öğretmen Gül DİNÇER, Balıkesir Sabiha Gökçen Anaokulu, dalkrangl@gmail.com

ÖZET

Okul öncesi erken çocukluk dönemindeki öğrencileri yakın çevresinde etkileşimde bulunduğu kültürleriyle buluşturarak evrensel bakış açısı sağlamalarına zemin hazırlamak; yaşadığımız ilin tarihini ve geleneklerini öğretmen ve öğrencilerimize tanıtarak farkındalık oluşturmak. Çalışmamızda görevli öğrencilerimiz ve öğretmenlerimizle birlikte ilimizin 10 tarihi ve kültürel mekanlarını planlanan zamanlarda gezerek eserler hakkında bilgi topladık ve sunumlar hazırladık. Projemiz kapsamında gezilen mekanlar; Balıkesir'in sembolü Saat Kulesi, Zağnos Paşa Camii, Tren Garı, Kuva-i Milliye Anıtı, Kuva-i Milliye Müzesi, Şadırvan, 15 Temmuz Şehitler Anıtı, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sabiha Gökçen Anaokulu, Kurtdereli Mehmet Pehlivan Heykeli olarak belirlendi. 165 öğrencimiz ve 10 öğretmenimizin aktif katılımıyla gerçekleştirildi. Geziler sonunda veli ve öğretmenler işbirliği ile eserlerin maketleri yapıldı. Bunun yanında sağlıklı ve geleneksel beslenme adına okulumuz yemekhanesinde yöresel yemekler öğrencilerle birlikte yapıp yenildi, ilimiz ilçelerinin yöresel yemeklerinin hikayeleri öğrencilere anlatıldı. Yöresel ürünler öğrencilere tanıtıldı. Bunun yanında Sındırgı ilçesine ait geleneksel el sanatlarından olan Yağcıbedir Halısının nasıl yapıldığını yakından izleyerek halıdaki her motifin ayrı bir anlam taşıdığını öğrendiler. Yapılan etkinlikte tarih ve günümüz spor ve yaşam şekilleri kombine edilerek günlük yaşam için spor ve sanatın önemi vurgulandı. Etkinliklerimize 320 veli 165 öğrenci 10 öğretmen ve çevre halkının katılımı sağlandı. Yapılan maketler ve yöresel ürünler okul bahçesinde sergilenerek öğrencilerimiz tarafından katılımcılara tanıtıldı. 2018-2019 eğitim Öğretim yılında İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından hazırlanan çeşitli programlarda Balıkesir'i Tanıyorum Sergimiz izleyicilerle buluştu. Bu bağlamda öğrenci ve velilerimize kültürümüz geleneklerimiz ve yöresel yemeklerimizin tanıtılması sağlandı. Geçmişimiz, geleceğimiz olan çocuklarımıza tanıtıldı. Yöresel oyunlar ve kıyafetlerle öğrencilerimiz sergi çalışmalarında etkin rol aldı. "Balıkesir'i Tanıyorum" Projemizin faaliyetleri broşür ve afişlerle yakın çevremize dağıtılmış, okulumuzun yaptığı etkinliklerle farkındalık yaratılmış, faaliyetlerimiz yerel basında yer almıştır ve büyük ilgi toplamıştır. Bu vesile ile kültürel mirastan yola çıktığımız projemiz süresince tüm ekip üyeleri keyifle sürece dahil olmuştur. Yeni bilgiler edinerek çocuklarımız kadar bizler de projede yer almaktan mutluluk duyduk.

Anahtar sözcükler: Balıkesir, kültürel miras, okul aile iş birliği, tarihi eserler

ERKEN ÇOCUKLUKTA OKUL TEMELLİ YOGA EĞİTİMİNİN ÇOCUKLARIN BİLİŞSEL İŞLEVLERİNİ UYGULAMA PERFORMANSLARINA ETKİSİ

Öğr.Gör. Betül ÖZKUL, İzmir Ekonomi Üniversitesi, betul.ozkulcura@ieu.edu.tr
Öğr.Gör. Songül Yasemin ÖZGÜN, İzmir Ekonomi Üniversitesi, songul.ozgun@ieu.edu.tr
Öğr.Gör. Ezgi ORAL, İzmir Ekonomi Üniversitesi, ezgi.oral@ieu.edu.tr

ÖZET

Yoga, bireylerin fiziksel ve bilişsel gelişimlerine katkı sağlayan alternatif bir yöntem olarak uygulanmaktadır. Erken çocuklukta yoga eğitimi, çocukların dikkat, bellek, esneklik gibi bilişsel işlevlerinin gelişiminde etkilidir. Bu araştırmada Vygotsky'nin yakınsak gelişim alanından yola çıkarak bilişsel işlevlerinin uygulanmasında dinamik değerlendirme yaklaşımı benimsenmiştir. Dinamik değerlendirmedeki öğrenme sürecinin amacı, çocuğa ipuçları, öğrenme stratejilerinin aktarımı yoluyla öğrenme süreçlerine destek olmaktır. Araştırmanın amacı, erken çocukluk dönemindeki çocukların bilişsel işlevlerini uygulama performanslarının (öğrenme transferleri) yoga eğitimi alıp almamaya göre incelenmesidir. Araştırmanın alt amacı ise, çocukların ölçeye verdikleri davranışsal performanslarının karşılaştırılmasıdır. Araştırma modeli olarak, öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu; 9'u deney, 17'si kontrol grubuna dâhil edilen 26 çocuktan oluşturulmuştur. Veri toplama aşamasında "Bilişsel İşlevlerin Uygulanması Ölçeği (BİÜÖ)" kullanılmıştır. Deney grubuna dâhil edilen çocuklara her hafta bir oturum olmak üzere toplam 12 oturum yoga eğitimi verilmiştir. Kontrol grubundaki çocuklara ise herhangi bir müdahale uygulanmamıştır. Verilerin analizinde SPSS 21.0 istatistik programı kullanılmış ve Mann Whitney-U testi uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, deney ve kontrol grubundaki çocukların BİÜÖ alt ölçeklerinden elde ettikleri öntest transfer puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Deney ve kontrol grubundaki çocukların BİÜÖ alt ölçekleri sontest transfer puanları karşılaştırıldığında ise; sınıflandırma ve kısa süreli işitsel bellek alt ölçeklerinden elde ettikleri transfer puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu; kısa süreli görsel bellek, örüntü tamamlama, bakış açısı alma ve sözel planlama alt ölçekleri transfer puanları arasında ise anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Bu araştırmanın erken çocuklukta yoga temelli eğitiminin öğrenme becerilerine ve yoganın çocukların davranışsal performans becerilerine etkisine ilişkin bulguları alanyazına önemli katkı sunacaktır.

Anahtar sözcükler: Bilişsel işlevler, erken çocukluk, yoga eğitimi

HEYBEMDE KİTAP VAR PROJESİ

Öğretmen Emine COŞKUNTÜRK, Sakarya Mina Özdoğanlı Anaokulu,
eminecoskunturk@gmail.com

Öğretmen Elem GÖKTAŞ, Sakarya Zübeyde Hanım Ortaokulu, elemgoktas@gmail.com

ÖZET

Heybemde Kitap Var projesi okul öncesi dönemde çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırma konusunda aile ve çocukta farkındalık oluşturmayı, çocukların aileleri ile nitelikli zaman geçirmelerine fırsat sağlamayı, kelime haznelerini zenginleştirmeyi, çocuğun Türkçeyi doğru konuşma ve anlama becerisini arttırmayı, bilgiye ulaşmak için kitabın önemi konusunda çocuğa farkındalık kazandırmayı, eğitime çocukların aktif katılımını sağlamayı amaçlamıştır. Projemiz çocukların bütün gelişim alanlarına (bilişsel, dil, sosyal, psiko-motor) hitap etmiştir. Proje çalışmaları sırasında heybelerin farklı yöntemlerle boyanması, farklı kitaplara ait heybelerin olması, arkadaşlarının resimlerini görebiliyor olmaları öğrencilerin projeye karşı ilgilerini artırmıştır. Ayrıca ebru sanatı ile kitap ayracı yapıp aile bireylerine hediye etmeleri, boş sayfalardan hazırlanan kitapçıklarla kendi hikaye kitaplarını oluşturmaları, kütüphaneye yaptığımız gezide heybelerini götürerek oradaki insanlara projelerini tanıtmaları, sınıf içerisinde yapılan masal anlatma günlerine katılmaları çocukların projede aktif olmalarını sağlamıştır. Proje eTwinning portalı üzerinden de yapılarak öğrenciler, iller arası yapılan heybe değişimlerinde farklı illerde bulunan arkadaşlarına resimler yaparak heybeleri ile birlikte göndermişlerdir. Öğrenme merkezlerindeki serbest oyun zamanlarında birbirlerine kendilerine okunan kitaplardan bahsetmeleri, yaptıkları resimlerde kitaplarda bulunan karakterleri kullandıkları, öğrendikleri yeni kelimelerin anlamlarını sordukları ve cümle içerisinde kullanmaya çalıştıkları projenin gözlenen diğer çıktıları arasında yer almaktadır. Sınıf içerisinde drama, oyun, müzik gibi yöntemler kullanılarak proje desteklenmiştir. Projenin başından sonuna kadar çocukların alan gezisi, sanat etkinliği, Türkçe-dil etkinlikleri, müzik etkinliği, drama gibi etkinliklerle ilgileri aktif tutulmaya çalışılmış ve büyük oranda başarı sağlanmıştır. Projenin en önemli özelliği çocuk merkezli olması ve ailenin aktif katılımının bulunmasıdır. Ayrıca proje, öğrenciyi arkadaşları ile işbirliği içinde çalışmaya sevk ederek, paylaşmaya teşvik ederek değerler eğitimine katkı sağlamıştır.

Anahtar sözcükler: E Twinning, heybemde kitap var, proje

MERAK EDİYORUM?

Öğretmen Makbule GÖK, Süeybe Karakuş Anaokulu, makbule1976@hotmail.com
Öğretmen İlknur KAYA, Süeybe Karakuş Anaokulu, ilknurryavass10@gmail.com
Öğretmen Sedef ESİRCİ, Süeybe Karakuş Anaokulu, sedefesirci@gmail.com
Öğretmen Işın GAYRET, Süeybe Karakuş Anaokulu, isinarabaci@hotmail.com

ÖZET

Çocukların çevrelerinde olup biten durumlar ve olaylara karşı merak duygularını arttırarak öğrendikleri yeni bilgilerin farkındalığını sağlamak, yaparak-yaşayarak öğrenme modeliyle çocuklara bireysel fırsatlar vererek öğrenmelerinin kalıcılığını arttırmak, bireysel farklılıklarından (ilgi, yetenek ,yaş grubu, cinsiyet v.b) doğabilecek farklılıkları en aza indirmek, öğretim materyalleri hazırlanarak verilmek istenen konuları somutlaştırıp, çocukların bununla doğrudan temas kurarak bütün duyu organlarını aktif haline getirmek, çocuklarda öğrenmeye ilgi uyandırmak amacıyla çalışmamızı gerçekleştirdik. Verilen tüm bilgiler okul öncesi dönemi gelişim alanlarının tamamına hitap edecek şekilde ve çocukların hazır bulunuşluk seviyeleri göz önünde bulundurularak hazırlandı. Öğrenilen bilgiler deney ve gözlem, drama, sanat etkinlikleri, Türkçe dil etkinlikleri, alan gezisi, aile katılımı, müzik etkinlikleri ve oyun etkinlikleri ile desteklendi Her ay sonunda çocuklar o ay öğrendikleri bilgiler arasından en çok ilgi duydukları bilgiyi oylayarak seçtiler. Sonuçlar kayıt altına alındı ve süreç değerlendirmesi yapıldı. Aileler düzenlediğimiz proje bilgilendirme seminerine katıldı. Aileler, okulumuzca hazırlanan proje bilgilendirme broşürleri, okul ve sınıf panolarımızda sergilediğimiz projeye ait etkinliklerimiz ve her ay sonunda eve gönderilen veli dönüt formları sayesinde proje hakkında bilgi sahibi oldular ve sürecin aktif bir parçası olarak rol aldılar. Okulumuzda düzenli olarak yapılan aile katılımı çalışmalarımızda ailelere yer vererek proje etkinliklerimizin birer uygulayıcısı haline gelmeleri sağlandı. Seçilen bir kardeş okul proje hakkında bilgilendirildi ve okulumuzca kardeş okula bir gezi düzenlenerek projeye ait etkinliklerimiz orada da uygulandı. Etkinliğimizde kullanılan bilgilerle uyumlu olarak hazırlanmış kostümler giyen öğrencilerimiz yürüyüş düzenlediler. Yürüyüş esnasında çevredekilere projemizi tanıtan broşürler dağıtılarak projemiz hakkında kamuoyunun bilgilenebilmesi sağlandı. Projeyi tanıtıcı bez çantalar ailelerimize hediye edildi ve projemizin günlük yaşamda kendisine yer bulması sağlandı. Projede verilen bilgilerle ilişkili olarak hazırlanan eşleştirme kartları sınıf içerisinde aktif olarak kullanarak çocukların oyun yoluyla eğlenerek öğrenmeleri sağlanmıştır. Proje ekibi tarafından hazırlanan “Süreç Değerlendirme Formu” sayesinde çocuklar bir ay boyunca öğrendikleri bilgilerden hangisinin daha çok ilgisini çektiğini oylayarak öğrenme süreçlerini kendileri değerlendirdiler. Projemiz kapsamında planlanan etkinliklerimizi 377 okul öncesi öğrencisi ve 570 velinin aktif katılımı ile gerçekleştirildi. Süreç içerisinde öğrencilerimizin ilgilendikleri konular ile ilgili merak duygusu tetiklendi. Grupla yapılan etkinlikler öğrenciler arasında iş birliği ve yardımlaşma duygusunu pekiştirdi. Projede uygulama yapan öğretmenlerimizin geliştirdikleri özgün materyaller ile öğrenme ortamları keyifli ve eğlenceli hale getirildi. Öğrenciler arasında akran öğrenmesi gerçekleşti. Yapılan etkinlikler ile öğrencilerin çevreye olan duyarlılıkları arttı. “Yapılan Türkçe Dil Etkinlikleri”, öğrencilerin sözlü olarak kendilerini ifade etme becerisi kazanmasına katkı sağladı. Velilerimiz projemiz etkinliklerine aktif olarak katılarak sürecin önemli bir parçasını oluşturdular.

Anahtar sözcükler: Eğitim-öğretim sürecinde oyun, kalıcı öğrenme, merak, okul-aile iş birliği, özgün materyal

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE KİTAP SEVGİSİ AŞILAMAK İÇİN KULLANDIĞIM YÖNTEM VE TEKNİKLER

Öğretmen Kader DUMAN, Muğla Milas Beçin İlkokulu, kahu_48@hotmail.com

ÖZET

Victor HUGO nun Kitap okuma ihtiyacı barut gibidir bir kere tutuşunca sönmez sözünü ilke edinerek öğrencilerime kitap sevgisi aşlamak için Milli Eğitim Bakanlığımızın 2023 Eğitim Vizyonu ışığında gezi gözlem,atölye çalışmaları ile empati kurma,bilgi toplama,problem çözme ,neden sonuç ilişkisi kurarak kendilerini sözlü,resim ve yaratıcı yollarla ifade edebilme becerilerinin gelişmesini hedefledim.Hedefime ulaşabilmek için öncelikli olarak öğrencilerime sınıfta her gün kitap okuyarak rol model oldum.Kitap,kütüphane kavramlarına dikkatlerini çekebilmek için Milas İlçe Halk ve Çocuk Kütüphanesine gezi düzenlenmesine rehberlik ederek kütüphaneye üye olup,kütüphane gönüllüsü psikolog Aynur Öztürk rehberliğinde Kitapla Oyun ve Drama etkinliğine katılmalarını sağladım.Bilinçsiz teknoloji kullanımının hızla arttığı bu dönemde okuyan bir nesil için okuyan anne ve babaların olması gerekmektedir anlayışıyla velilerimin çocuklarıyla Milas İlçe Halk Kütüphanesinde Annem ve Babamla Okuyorum etkinliğine katılmalarını rehberlik ettim.Etkinlik kapsamında Kütüphane müdürü Şerife Öztürk eşliğinde aileler kütüphaneyi gezdikten sonra çocuklarına kitap okuyarak ; kitap ayrıca oluşturdular.Eğitim hayatına en az rol oynayan anneanneler,babaanneler,dedeler sınıfta hikaye kitabı okudular.Aile katılımı çalışmaları ile velilerim sınıfta hikaye kitabı okudular.Öğrencilerim ailelerinin okudukları hikaye kitaplarını aile katılımıyla hazırlanan kostümleri giyerek canlandırdılar.Bu sayede kitap,drama ve yaratıcı drama kavramlarının pekiştirilmesine rehberlik ettim.Okulumuz görsel sanatlar öğretmeni Aylin Şafakın katılımıyla velilerle beraber Ebru sanatı tanıtıldı,teknikler uygulamalı olarak gösterildi ve ailelerin çocuklarıyla beraber Ebru sanatından kitap ayrıçaları oluşturmasına rehberlik edildi..Bu etkinlikte sanat ve kitap kavramının pekiştirilmesi sağlanmış olundu.Öğrencilerimin kumbaralarında biriken paralarla hikaye kitabı almalarına rehberlik ederek ; alınmış olan hikaye kitaplarını,Ebru sanatından oluşturduğumuz kitap ayrıçalarını PTT gezisi ile Kütahya Hediye Güral Anaokulu öğretmeni Ayşenur Mercan ın öğrencilerine karşılıklı olarak gönderdik.Gönderilerin ulaşması sonucunda öğrencilerin birbirlerine fotoğraf göndermesini sağladık.Bu etkinlikte kitap,iletişim ve ulaşım kavramlarını pekiştirilmesine rehberlik ettim.Okul öncesi dönem çocukları en iyi oyun yoluyla öğrenir,öğrendiklerini oyun yoluyla dışa vurur.Öğrencilerim sınıf içerisinde uygulamış olduğum öğrenci merkezli yaklaşımla hikaye kitaplarını oyunlarına aldılar. Birbirlerine kitap okuyormuş gibi yapıp ;serbest resimler çizerek özgün hikaye kitapları oluşturdular.Birbirlerine kendi hikaye kitaplarını anlattılar,incelediler.Bu sayede kitap ve yazarlık kavramları hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayarak farkındalık kazanmalarına rehberlik ettim.Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünce Milas Halk Eğitim Merkezinde açılmış olunan Eğitimde Oyun Etkinlikleri ve Sosyal Uyum Problemleri kurslarını , Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığınca Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından açılmış olunan İlköğretimde Kaynaştırma ve Drama Kursunu, Çağdaş Drama Derneği Süreçsel Drama atölyesini başarıyla tamamlayarak kişisel gelişimime katkı sağlamış okul öncesi eğitim öğretmeni olarak velilerimle sınıf içi ve sınıf dışında eğitici ve öğretici oyunlar oynadım.Bu çalışmalarla velilerimi sene sonunda doğa,orman,ağaç ve hayvan sevgisini anlatan ORMANDAKİ APARTMAN adlı müzikli hikayeyi kostümlerle canlandırmaları için hazırlamış oldum.Öğrencilerim tavşan,kedi,aslan,ayı,kedi,uyuyan güzel ve fil kostümleriyle sahnede canlandırma yapan annelerini büyük bir keyif ve heyecanla izlediler.Sene sonunda okuduğumuz hikaye kitaplarını öğrencilerimde sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesi için Milas İlçe ve Çocuk Kütüphanesinde bağladık.Sene içerisinde uygulamış olduğum yöntem ve tekniklerle öğrencilerime kitap okuma sevgisini aşlamış aynı zamanda kitap okumanın öğrenci ve velilerimin üzerindeki olumlu etkilerini gözlemlemiş bir öğretmen olarak Kitabım Kütüphanen Olsun adlı eTwinning projesini kurdum.Proje kapsamında 2019-2020 Eğitim öğretim yılı içerisinde 7 okul öncesi eğitim öğretmeni olarak fırsat eşitliğini sağlayabilmek amacıyla sınıflarımızda okuduğumuz hikaye kitaplarını kitap kumbaralarında biriktirek Milas İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünce belirlenmiş olunan üç köy okuluna kütüphane kurmayı hedefledik.

Anahtar sözcükler: Kütüphane annem ve babamla okuyorum etkinliği, kütüphanede kitapla oyun ve drama etkinliği, okul öncesi dönemde kitap sevgisini aşlamak

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE KODLAMA ETKİNLİKLERİ

Öğretmen Fatma AVCI, Milli Eğitim Bakanlığı, fatma.epo@gmail.com

ÖZET

Pek çok ülke, öğrencilerinin bilgisayar programlama ve kodlama becerilerini geliştirmek için eğitim programlarında kodlama eğitimine yer vermektedir. Türkiye’de de Milli Eğitim Bakanlığı, 2012-2013 öğretim yılından itibaren 5. sınıflardan başlayarak ve kademeli olarak uygulanmak üzere “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi” programlara eklenmiştir. Günümüzde oldukça popüler bir konu olan ve gerek akademik metinlerde, politika belgelerinde, eğitim raporlarında çokça geçen 21. yüzyıl becerilerinin, öğrencilere birçok yolla kazandırılması mümkündür. Bu yollardan biri de kodlama eğitimidir. Kodlama eğitimi günümüzde okulun türüne göre değişmekle birlikte okul öncesi eğitimden üniversiteye kadar hemen hemen tüm kademelerde verilmektedir. Özellikle son yıllarda projelerde kodlama, robotik kodlama konularıyla karşılaşma sıklığımız artmıştır. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı ’da desteğini sürdürmekte, kodlama eğitimi konusunda farkındalığın ve uygulamaların artmasını teşvik etmektedir. Son dönemlerde çok popüler bir yaklaşım olarak karşımıza çıkan kodlama eğitiminde eğitimin içeriği ile birlikte üzerinde önemle durulması gereken bir konu bu eğitimin farklı yaş gruplarında nasıl ve hangi araçlarla uygulanması gerektiğidir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, okul öncesi dönemdeki çocuklara kodlama eğitimi verilmesi konusu ve kodlama eğitimi vermek için kullanılan ya da kullanılması mümkün olan bir takım etkinlikleri açıklamaktır. Bu çalışma da nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Akademik metinler, strateji belgeleri, raporlar, konu ile ilgili kitaplar irdelenmiş, EBA’da yer alan okul öncesi eğitimde kodlama içerikli görseller incelenmiştir. Ayrıca araştırmacının sınıfında yapılan kodlama etkinlikleri de göz önünde bulundurulmuştur. Bu çalışmada kodlama nedir? Okul öncesi eğitimde kodlama eğitimi nasıl verilir? Okul öncesi eğitimde kodlama eğitiminde ne tür etkinlikler uygulanmalıdır? Sorularına cevap aranmaya çalışılmıştır. Kodlama eğitiminde genel eğilime bakıldığında, okul öncesi eğitim almakta olan öğrencilerin okuma yazma bilmemeleri kodlama eğitimi için bir dezavantaj olsa da, bu eğitimin küçük yaşlarda da verilemeyeceği anlamına gelmemektedir. Okul öncesi eğitimde verilen kodlama eğitimleri oyunlaştırılarak gerçekleştirilen temel problem çözme becerileri, mantıksal düşünme becerilerinin gelişimini hedefleyen etkinlik temelli uygulamalardır. Burada önemli olan çocuğun seviyesine inebilmek ve ilgi, dikkat ve konsantrasyonunu aktifleştirecek etkinliklere yönelterek, eğitimi sürdürebilmektir. Üst düzey becerilerin gelişiminden ziyade temel becerilerin gelişimi hedeflenen bu etkinlikler dikkat süresi oldukça kısa olan bir anasınıflı öğrencisini motive edebilmelidir. Bu bağlamda etkinliklerde mümkünse robotlar kullanılması, oyunlar kapsamında görselliğin ön plana çıkarılması önemlidir. Sonuç olarak, okul öncesinde verilen kodlama eğitimindeki en temel amaçlardan biri çocuklara bilimsel düşünme becerilerini kazandırmaktır. Bu amaçla verilen problemlerde çözüme ulaştıran süreçlerin nasıl tasarlandığı ve deneyimlendiği ön plana çıkmaktadır. Araştırma bu bağlamda soyut düşünme becerileri henüz gelişmemiş okul öncesi öğrencilerine yönelik temel kodlama etkinlikleri de ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: Kodlama Eğitimi, Milli Eğitim Bakanlığı, Okul Öncesi Eğitim

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE MÜZİK VE SANAT EĞİTİMİ

Öğretmen Derya ŞENGÜN ÖZEN, Mürüvet Alpagot Anaokulu, drysheng@gmail.com

ÖZET

Projenin Amacı: Sanat (plastik sanatlar) ve müzik eğitimi uygulamalarını okul öncesi eğitimde eser ve teknik çözümlenmesi yöntemini kullanarak çocukların sanata duydukları ilgiyi beslemek, yaratıcılıklarını geliştirmek ve tüm gelişim alanlarını desteklemektir. Yaş grubu: 60-66 ay Uygulama süresi: 13 hafta Müzik eğitiminde Bach, Vivaldi, Beethoven, Mozart, Handel, İdil Biret gibi sanatçıları önce yaşamlarıyla çocuklara tanıtılabilmek için çocukların dikkati bu noktaya çekilmiştir. Bu sanatçıların eserlerini sınıfta karşılama ve serbest zamanda bilgisayardan açarak çocukların dikkati çekilmiştir. Güne başlama zamanında çocuklardan gelen sorular doğrultusunda müziğin türünü ve eserlerin detayına hiç girmeden neler hissettikleri sorulmuştur. Sorular doğrultusunda ilk basamak olarak notaların tanıtımı ve yazı farkındalığında yaptığımız gibi, nota farkındalığı oluşturmak olmuştur. Tek tek semboller tanıtılmıştır. Tek tek sol anahtarını, notaları ve ses kalınlıklarını, es işaretini vb. temel terimlerini temel düzeyde anlatılıp bilgisayardan internet yoluyla araştırmalar çocuklarla yapılmıştır. Bir sanatçıya günde yarım ya da bir saat-İlgilerine göre değişiklik gösteren sürelerde- zaman ayrılarak bir hafta boyunca yer verilmiştir. Beethoven'ı tanıırken özellikle işitme engelini olduğundan ve beste yapmaya devam etmiş olduğundan bahsedilmesi üzerine nota kavramının da araştırılmasıyla aslında hiçbir fiziksel engelin yapmak istediklerimize engel olmadığı çocuklara farkındalık yaşatmıştır. Tüm tanışılan sanatçılarda ortak aşama olarak gözler kapalı olarak eserler tekrar dinlenip hissettikleri üzerine tekrar konuşulmuştur. Duygularını ifade edebilecekleri farklı etkinliklerle değerlendirmeler yapılmıştır. Örneğin; duyguları resimle ifade etme, besteler eşliğinde yaratıcı dans, bestelerin hissettirdiği duygulardan yola çıkarak özgün hikaye oluşturma. Böylece hissettiklerini somutlaştırarak anlamlandırmışlardır. Plastik sanatlar konusunda da pek çok ressam ve heykeltıraş incelenmiştir. Picasso, Salvador Dali, Claude Monet, Michelangelo, Donatello, Bernini, Rodin gibi pek çok ressam ve heykeltıraş. Bu sanatçılara çocukların ilgisini çekebilmek için sanat merkezine bazı eserlerin yazıcıdan kopyaları yerleştirilmiştir. Dikkatli incelemeleri doğrultusunda, çocuklar, resimleri kimin yapmış olduğunu merak ederek sorular sormuşlardır. Çocukların ilgileri doğrultusunda her birine müzisyenleri tanıdığımız gibi zaman ayrılmıştır. Onların da öncesinde evde aileleri ile araştırma yapmalarını tavsiye edilmiştir. Picasso ile başlanan çalışmalarda, sanatçıların hayatı ve eserleri ile ilgili videolar ve sanatçıların resim yaparken çekilen videoları sunulmuştur. Figürlerin, gerçek halleri ile resimlerdeki görünüşleri arasındaki farklara dikkat çekilmiştir. Tek tek bazı eserlerini incelenmiştir. Onların resimde algıladıkları not edilmiştir. Notlarımızla resmin aslını kıyaslanmıştır. Kağıda bastığımız resimleri tekrar inceleyerek çizimlerin renkleri, bölümleri çocuklar tarafından incelenmiş, öğretmen tarafından da notlar alınmıştır (Baş, gövde, kollar, bacaklar, gözler, ağız, kulaklar, burun vs. bütün parçalar nerede nasıl ve kaç tane?). Sonra neden bu şekilde resim yapmış olabilecekleri tartışılmıştır. Neleri böyle resmetmek istediklerini sorulmuştur. Hayvanları, insanları, tabakları, arabaları ve daha bir sürü şeyi yapmak istedikleri doğrultusunda cevaplar alınmıştır. Çeşitli boyalar (pastel, akrilik, kalem boya) ve boş kağıtlarla kendi özgün resimlerini öğrendikleri teknikleri kullanarak yapmışlardır. Teknik olarak çok doğru kullanımlar ve yaratıcı resimler ortaya çıkmıştır. Kendilerinin de bir gün ressam olabileceklerini, resmin kurallarını öğrenip daha sonra bu kuralları değiştirerek de yepyeni şeyler yapabileceklerinin farkındalığını edinmişlerdir. Heykeltıraşlarda da aynı inceleme sırası izlenmiştir. Bu sefer sanatın nasıl yapıldığını öğrendiğimiz okullara (Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine) gezi düzenlenmiştir. Resim, heykel, grafik, seramik, kumaş tasarımı ve sürpriz olarak müzik bölümüne ziyaretler düzenlenmiştir. Gezinin sonunda doğal kilden kendi heykellerini yapmışlardır. Edindikleri izlenimlerin değerlendirmeleriyle çalışmalar sonlandırılmıştır.

Anahtar sözcükler: Müzik, okul öncesi, sanat, yaratıcılık

OKUL ÖNCESİ KURUMLARA DEVAM EDEN 60-72 AY ARASINDAKİ ÇOCUKLARIN YAPTIKLARI RESİMLERDE EV ÇİZİMLERİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Özlem OLAĞ, Nisan Kreş ve Gündüz Bakımevi, ferda___@windowlive.com

ÖZET

Özet • Çocuklar için kendilerini ifade etmenin en önemli ve etkili yollarından biri resim çizmektir. • Çocuk, günlük yaşamıyla ilgili deneyimlerini, duygusal yoğunluklarını sözcüklerle ifade etmek istemeyebilirler. • Ama resim yoluyla duygu ve düşüncelerini, korkularını ve sevinçlerini daha kolay ifade edebilir hale gelebilirler. • Çocukların iç dünyalarının bir yansıması olan resimlerle onların; kişilere, nesnelere ve yaşadıkları olaylara yükledikleri anlamlar hakkında fikir sahibi olabilmek mümkündür. • Ebeveyn-çocuk, kardeş-çocuk gibi aile içi ilişkilerin seyrini anlamaya yönelik ipuçları sağlaması açısından resimler çocukların değerlendirme süreçlerinde de göz önünde bulundurulacak önemli unsurlardandır. Çalışmanın önemi Araştırmaya katılan 60/72 aylık çocukların yaptıkları resimlerde aile yaşantılarına sosyal yaşantılarına duygusal süreçlerine dair bilgi edinme durumu göz önünde bulundurulmuştur. Çoğu zaman açıklamakta sorun yaşadıkları içsel çatışma durumlarının da bu yolla ortaya çıkartılması durumu hedeflenmiştir. Yöntem: Çalışma bağlamında araştırmanın güvenilirliğini ve verilerin geçerliliğini, anlamlılığını sağlamak adına nitel araştırma yöntemlerinden “doküman analizi” ve “durum çalışması” desenleri birlikte kullanılmıştır. Bulgular: Araştırma, Aydın il merkezinde bulunan Aile Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı özel bir anaokulunda 60-72 ay arasındaki toplam 43 çocukla yürütülmüştür. Ancak anne-babaya ait bilgilere ulaşılamayan çocuklardan 4’ü bu çalışmadan çıkarılarak toplam 39 çocukla çalışma sonuçlandırılmıştır. Bu verilere bağlı olarak; Kendisini evin içinde çizen çocukların resimlerinde görsel çeşitlilik sıkıntısı olduğu görülmüştür. Çizilen resimlerin birçoğunda hayali öğelerin var olduğu durumuna ulaşılmıştır. Çizilen ev ortamı resmi bulgularına bakıldığında anne, baba, kardeş öğelerine az rastlandığı görülmüştür. Çizilen oyuncak savaş arabaları, gemiler bilgisayar tablet resimlerine bakıldığında ise; çocukların izledikleri yayınlara daha dikkatli olunması gerekliliği durumu ortaya çıkmıştır sonuç: Sonuç olarak; çocukların rutin yaşamlarına ilişkin bilgiler elde edilmiştir. Ev çizimlerinde evin içini, dışını, hem içini hem dışını çizme oranları arasında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun olası nedenlerinin çocukların oyun ve yaşam alanlarında değişimler olabileceği düşünülmektedir. Kendini evin içinde çizen çocukların resimleri incelendiğinde görsel çeşitliliği kısıtlı resimler karşımıza çıkmıştır. Kendini evin dışında çizen çocukların resimlerinin incelenmesi sonucunda resimlerin ayrıntılarla, olaylarla ve hayali öğelerle yüklenmiş olduğu görülmüştür. Çocukların ev ortamı resimlerinin bulguları incelendiğinde anne-baba ve aile bireylerine çok az rastlandığı görülmüştür. Bu bağlamda; ebeveyn-çocuk, özellikle baba çocuk ilişkilerinin geliştirilmesi, etkileşimli ve paylaşımlı etkinlikler ve oyunlar oynanması, çocukların televizyonda izledikleri programlara ve oynadıkları oyunlara dikkat edilmesi çocuğun resim gelişimini olumlu etkileyeceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Anaokulu öğrencisi, çocuk, ebeveyn, resim

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN İSTİHDAMI

TEMEL EĞİTİMDE MENTOR ÖĞRETMENLİK

Doç.Dr. Zeliha YAZICI, Akdeniz Üniversitesi, z yazici06@gmail.com

Doç.Dr. Aziz ASLAN, Akdeniz Üniversitesi, aaslan@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Taşıdığı sorumluluk, toplumsal beklentiler ve kazanılması gereken özellikler dikkate alındığında, öğretmenlik mesleği son derece özel beceriler gerektiren bir meslektir. Bu açıdan, eğitim faaliyetlerinde en stratejik rolü taşıyan öğretmenlerin, çağın gereklerine cevap verebilecek nitelikte profesyonel statüsü olan, sosyal, kültürel, bilimsel ve teknolojik anlamda çok yönlü olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda yetiştirilecek öğretmenlerin mesleki gelişime, değişime ve yaşam boyu öğrenmeye açık nitelikleri edinmesi son derece önemlidir. Öğretmen yetiştirme programlarında kuram ve uygulama olmak üzere iki farklı boyutta gerçekleştirilmektedir. Kuramsal boyutta, öğretmen adaylarına kişisel gelişimi için genel kültür, mesleki formasyonu için de meslek bilgisi ve alan bilgisini içeren teorik bilgiler kazandırılır. Uygulama boyutunda ise okul ortamında gözlem yapma, öğretim etkinliğini planlama ve öğretimi gerçekleştirme amacıyla yapılan uygulamaları içeren mesleki beceriler kazandırılır. Bu nedenle aday öğretmenlerin hizmet öncesinde mesleği tanıması ve deneyimlemesi açıdan stratejik bir değere sahiptir. Mesleğe aşamalı bir şekilde hazırlanan öğretmen adaylarının hem kişisel gelişimi hem de öğretmenlik becerilerine yönelik gereksinimlerini karşılamak ve mesleğinde deneyim ve olgunluk kazanması için daha tecrübeli öğretmenler, aday öğretmenlere mentorluk yapmaktadır. Mentorluk danışmanlık, beceri geliştiren ustalık, koruyucu ve destekleyici rol model ve rehberlik görevlerini kapsayan akıl öğretici ilişkiler bütünüdür. Bu açıdan bakıldığında mentor öğretmenler, mesleğe yeni başlayan deneyimsiz öğretmenlere kendi kişisel gelişimini sağlaması, okul sisteminin işleyişinde yasal alt yapıya ilişkin bilgilerin kazandırılması, öğretmenlik meslek becerilerinin kazandırılması ve beraberinde mesleki sorumluluk duygusunun geliştirilmesi açısından son derece kritik sorumluluklara sahiptir. Yaşamın en kritik bir dönemini kapsayan erken çocukluk ve ilk çocukluk yıllarında olan çocukların eğitimlerinde görev alacak olan öğretmen adaylarının yetiştirilmesinin önemini bir kat daha artırmaktadır. Dolayısıyla temel eğitime öğretmen yetiştirmede mentorluk yapacak uygulama öğretmenlerinin öğretimi planlama, mesleki rehberlik ve uygulamaya hazırlık konularında yeterliliklerini belirlemek ileriki dönemlerde yetiştirilecek öğretmenlere yarar sağlayıcı olması gerektiği konusunda yol gösterici olacaktır. Bu çalışma, temel eğitimde görev alacak aday öğretmenlerin bakış açısıyla, uygulama öğretmenlerinin mentorluk yeterliliklerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Antalya örneğinde tarama modeliyle gerçekleştirilen çalışma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Antalya Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda uygulama yapan 200 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma verilerinin toplanmasında Kiraz (2003) tarafından geliştirilen Uygulama Öğretmeni Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeklerle toplanan veriler SPSS 23 paket programı ile analiz edilmiştir. Yapılan bu çalışmada, sahada görev alan öğretmenlerin, aday öğretmenlere özellikle adayların mesleki motivasyonunun artması ve kişisel gelişiminin güçlendirilmesi ve öğretmenlik meslek bilgisi açısından mentorluk açısından yetersizlik yaşadıkları ve becerilerde desteklenmeye gereksinimlerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Mentor öğretmen, mentorlük, öğretmen yetiştirme

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMI

FAKÜLTE - OKUL İŞ BİRLİĞİNE ÖRNEK BİR UYGULAMA: ÇOCUK ŞENLİĞİ

Dr. Öğrt. Üyesi Perihan Tuğba ŞEKER, Uşak Üniversitesi, tugba.seker@usak.edu.tr
Arş.Gör. Emine KILINÇCI, Uşak Üniversitesi, emine.ozyildirim@usak.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Beyhan CAN, Uşak Üniversitesi, beyhan.can@usak.edu.tr
Doç.Dr. Erol DURAN, Uşak Üniversitesi, erol.duran@usak.edu.tr

ÖZET

Bu uygulama, okul öncesi dönem çocuklarının üniversite kampüsüne davet edilerek bilim, sanat ve oyun etkinlikleri ile buluşmalarını sağlayan, teori ile uygulamayı birleştiren örnek bir çalışmadır. Uşak Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü öğretim üyeleri rehberliğinde, 30 Nisan 2019 tarihinde, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri tarafından bir çocuk şenliği düzenlenmiştir. Şenliğe Uşak il merkezindeki 5 farklı okuldan 160 okul öncesi dönem çocuğu katılmıştır. Davet edilen okullar seçilirken dezavantajlı okullar tercih edilmiş ve desteğe ihtiyacı olan çocuklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Uşak Üniversitesi kampüsünde yapılan şenlikte çocuklar ebru, sandviç yapımı, bileklik ve kitap ayracı yapımı, bitki dikim, bilim, uzay, yüz boyama, oyun ve kukla gibi birçok etkinlik masasında birbirinden eğlenceli etkinlikler ile buluşturulmuş; palyaço gösterileri hazırlanmış ve öğretmen adayları çocuklar ile eğlenceli oyunlar oynamışlardır. Kurulan bütün etkinlik masalarında ve oyun alanlarında, lisans öğrencilerinin kendi emekleri ile hazırlamış oldukları materyaller-malzemeler kullanılmış; öğrencilerin arka planda tasarımcı ve süreçte uygulayıcı olarak yer almaları sağlanmıştır. Uygulamalar ve eğlenceli etkinlik masaları dışında, öğrencilerin eğitim öğretim yılı süresince tasarlamış oldukları eğitici materyaller sergilenerek çocukların beğenisine sunulmuş ve materyalleri deneyimlemeleri için fırsatlar yaratılmıştır. Bununla birlikte, öğrencilerin hazırladığı el emeği ürünler ve yiyeceklerden elde edilen gelir ile kitap alınmış ve köy okullarına hediye edilmiştir. Şenlikten 1 gün sonra, şenliğe katılan eğitimciler ve çocuklar ile şenlik hakkında görüşmeler yapılmış; çocuklardan şenliğin resmini çizmeleri istenmiştir. Yapılan görüşmelere göre, çocukların çoğunluğunun bütün etkinlikleri sevdiği ve hiçbir etkinlikte sıkılmadığı görülmüştür. Çocuklar tarafından en sevilen etkinliklerin oyun, yüz boyama ve sandviç hazırlama; eğitimciler tarafından en sevilen etkinliklerin ise oyun, ebru ve uzay etkinlikleri olduğu görülmüştür. Çocuklar bir sonraki şenlikte aynı etkinliklere ek olarak daha fazla oyun ve oyuncak görmek istediklerini belirtmişlerdir. Böyle bir şenlik ile okul öncesi dönem çocukları ile öğretmen adaylarının bir araya gelmesi ve çocukların üniversite kampüsü gibi, onlar için yeni ve heyecan verici bir ortama davet edilmesi her iki grup için de anlamlı olmuştur. Yapılan şenliğin en önemli faydası, okul öncesi öğretmen adaylarına okul öncesi öğrenme ortamları dışında çocuklar ile uygulama yapma şansı sunmaktır. Ayrıca öğretmen adayları, geniş çaplı bir organizasyonun içerisinde yer alarak planlama, sorumluluk alma, düşünme ve problem çözme gibi becerilerini geliştirebilecekleri imkânlar yakalamıştır. Dezavantajlı okullardan gelen 160 çocuğun ve eğitimcilerin, üniversite ortamını görme, eğlenceli etkinliklere katılma, deneyim elde etme, gözlem yapma ve sosyalleşme imkânı bulması da yadsınamaz bir faydadır. Bu etkinlik sürecinde, yaşanan mutlu anlar, yükselen kahkahalar, çocukların cıvıltıları ve öğretmen adaylarının öğretmekten keyif almaları, bu şenliğin gelenekselleşmesi için önemli bir gerekçe oluşturmuş ve her yıl daha fazla çocuğa ulaşma niyeti oluşmuştur.

Anahtar sözcükler: çocuk şenliği, öğretmen adayları, okul öncesi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMININ YETERLİLİKLERİNİN ANALİZİ

Öğretmen Emine COŞKUNTÜRK, Sakarya Mina Özdoğanlı Anaokulu,
eminecoskunturk@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Ahmet SAKİN, Sakarya Üniversitesi, ahsakin@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nın lisans öğrencileri, öğretmenler ve öğretim elemanları görüşleri doğrultusunda meslek bilgisi, genel kültür ve alan bilgisi dersleri açısından yeterliliklerinin analizidir. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği 3. ve 4. Sınıf öğrencileri, Sakarya ilinde çalışan okul öncesi öğretmenleri ve Sakarya Üniversitesi ile Marmara Üniversitesi Okul Öncesi Eğitim Ana Bilim Dalında görev yapan öğretim elemanları ile yürütülmüştür. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli olup, betimsel bir nitelik arz etmektedir. Araştırmanın veri toplama aracı olarak uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı Yeterliliklerini Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Bu çalışmada ayrıca niteliksel araştırma yöntemlerinden biri olan ve bir veya daha fazla durumla ilgili ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla (Türkdoğan, 2014) durum çalışması kullanılarak lisans öğrencilerinin görüşleri görüşme tekniğine başvurularak alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20.0 ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğretim elemanlarının okul öncesi öğretmenliği lisans programı hakkındaki görüşlerinin, öğretmen adayları ve öğretmenlere göre daha olumsuz olduğu söylenebilir. Yani 3. ve 4. sınıflara uygulanan mevcut programın çok fazla yeterli olmadığı görüşünü belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının okul öncesi öğretmenliği lisans programı hakkındaki görüşleri ise öğretmenlerin okul öncesi öğretmenliği lisans programı hakkındaki görüşlerine göre daha olumlu olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Alan eğitimi dersleri, genel kültür dersleri, meslek bilgisi dersleri, okul öncesi öğretmenliği lisans programı

AİLE EĞİTİM ÇALIŞMALARININ OKUL ÖNCESİ EĞİTİME KAYIT VE ÇOCUKLARIN OKULA DEVAM ORANLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ*

Öğr.Gör. Hasan ER, Bursa Uludağ Üniversitesi, hasan_er@hotmail.com.tr
Doç.Dr. Özlem DOĞAN TEMUR, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ozlemtemur@gmail.com

ÖZET

Giriş Çocukların yaşamında ebeveynlerinin kritik bir önemi vardır. Hızla büyüyen ve gelişen, üstelik her gelişim aşamasında ihtiyaçları değişen çocuklarına uyum sağlayabilmeleri için ebeveynlerin bilgi ve becerilerini artıracak, yenilenmelerini sağlayacak kaynaklara ulaşmaları gerekmektedir. Hem çocuklarda hem de toplumda meydana gelen değişimler ebeveynlerin rollerini değiştirmekte ve ailelerin profesyonel olarak desteklenmesi gerektiği gerçeğini ortaya çıkarmaktadır. Aile yapısındaki farklılaşma da bunun bir göstergesidir. Geniş ailelerdeki aile büyüklerinden edinilen deneyimler, anne babaya sunulan çocuk bakımı konusundaki destek artık eskiye nazaran oldukça azdır. Ortadan kalkan bu informal kaynakların eksikliği, değişen ve gelişen dünyadaki ebeveynlik anlayışı anne babaları yeni kaynak arayışlarına sürüklemektedir. Deneyerek yanılarak, eksik bilgiler ve geleneksel yöntemlerle yetiştirilen çocuklarda ciddi problemler oluşmaktadır. Dolayısıyla ebeveynler için bütüncül bir programla aile eğitimleri düzenlenmelidir. Amaç Bu araştırmanın amacı aile eğitim çalışmalarının okul öncesi eğitime kayıt ve devam oranları üzerindeki etkisini incelemektir. Yöntem Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu teknikte soruların önceden belirlendiği ve ne şekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağına kadar ayrıntılı bir görüşme planının hazırlandığı standart bir görüşme formu kullanılır. Sorular araştırmacı tarafından katılımcıya yüz yüze sorulur. Yapılandırılmış görüşme anket çalışmalarına benzer tarzda nicel veri sunmaktadır. Görüşmeciyeye bırakılan hareket özgürlüğü en düşük düzeyde tutulur. Yapılandırılmış görüşme ile daha çok karşılaştırma yapmak amaçlanır. Yapılandırılmış formda okula kayıt olan ve okula devam eden çocuk sayıları sorulmuştur. Araştırma kapsamında 2016-2017 eğitim öğretim yılında Aydın ili Sultanhisar İlçesi Atça eğitim bölgesindeki 2-6 yaş arası çocuğu bulunan 84 ebeveynle 8 aile eğitimi verilmiştir. Araştırmaya katılan ebeveynlere uygulanan aile eğitim çalışmasından önce ve sonra, eğitimlerin gerçekleştirildiği okulların müdürleriyle yüz yüze görüşmeler yapılarak okula kayıt ve devam oranları tespit edilmiştir. Toplanan veriler karşılaştırılarak tablollaştırılmış ve analiz edilmiştir. Bulgular ve Sonuç Aile eğitim çalışmalarının gerçekleştirildiği okullardaki okul öncesi eğitime kayıt ve okula devam oranlarının aile eğitimlerinden önceki ve sonraki durumları belirlenerek karşılaştırılmıştır. Aile eğitim çalışmalarının gerçekleştirildiği okullarda eğitimlerden sonra okul öncesi eğitime devam eden öğrenci sayısı toplamda %44,3 artmıştır. Aile eğitimlerinden sonra okul öncesi eğitime kayıt oranları ise toplamda %35,2 artış göstermiştir. Dolayısıyla düzenlenen aile eğitim çalışmalarının okul öncesi eğitime devam eden ve kayıtlı öğrenci sayılarında artış sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. * Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar sözcükler: Aile, aile eğitimi, aile katılımı, okul öncesi eğitim

AİLE EĞİTİMLERİNE KATILAN EBEVEYNLERİN EĞİTİMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ*

Öğr.Gör. Hasan ER, Bursa Uludağ Üniversitesi, hasan_er@hotmail.com.tr
Doç.Dr. Özlem DOĞAN TEMUR, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ozlemtemur@gmail.com

ÖZET

Giriş Okul öncesi dönemde çocuk, aile ve okul bir bütündür. Bu üç bileşen birbirinden ayrı düşünülemez. Çocuğun aileden, çevreden ve okuldan edineceği kazanımlar farklıdır. Hepsinden ayrı ayrı beslenirse ancak tüm gelişim alanlarında istenilen ilerlemeler görülebilir. Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan programlar kusursuz olsa da aile bu sürece ortak edilmedikten sonra bu programların etkili olması düşünülemez. Dolayısıyla okul öncesi eğitimin çıktılarının daha kalıcı ve sürdürülebilir olması için çocukla birlikte yakın çevresi de eğitilerek desteklenmelidir. Bu anlamda bütünsel bir gelişim için ailenin eğitim sürecine katılması oldukça önemlidir. Amaç Nitelikli bir okul öncesi eğitimden faydalanmayan çocukların, okul öncesi eğitim alan çocuklara göre bilişsel, duyuşsal, sosyal ve kinestetik gelişimleri sekteye uğramaktadır. Bu durum gelecek eğitim yaşantılarını, okul başarılarını olumsuz etkilemektedir. Oysa ki ebeveynlerin bu döneme ilişkin bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi bu olumsuz koşulları büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Ebeveynler erken çocukluk eğitimine ilişkin bilgilendirildiğinde, çocuklarıyla kurdukları iletişimin kalitesi artmakta, çocuklarına verdikleri destek anlam bulmakta ve onları bir üst eğitim kademesine sağlıklı bir şekilde hazırlamaktadır. Bu araştırmanın amacı okul öncesi dönemde çocuğu olan ve aile eğitimlerine katılan ebeveynlerin aile eğitim çalışmalarına ilişkin görüşlerini incelemektir. Yöntem Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Bu desen sosyal bilimlerde yapılan araştırmalarda sık kullanılmaktadır. Temel nitel araştırma deseni, aile eğitim çalışmalarından sonra ebeveyn görüşlerini yorumlayıcı bir yaklaşımla temel düzeyde anlamak amacıyla kullanılmıştır. Bu araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılında Aydın ili Sultanhisar ilçesi Atça eğitim bölgesindeki 2-6 yaş arası çocuğu bulunan 84 ebeveynden 8 aile eğitim çalışmasına katılan ve seçkisiz olarak belirlenen 18 ebeveynle gerçekleştirilmiştir. Ebeveyn görüşleri yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular ve Sonuç Araştırma bulguları incelendiğinde ebeveynlerin tamamı aile eğitim çalışmalarını önemli ve gerekli gördüklerini ifade etmiştir. Ayrıca aile eğitimlerinin ebeveynlik becerilerinin gelişimini desteklediğini, eğitimlere katılan diğer ailelerle etkileşim kurulmasına olanak tanıdığını ve çağın gereklerine uygun çocuk yetiştirme metodlarını ebeveynlerin öğrenmesini sağlayarak ebeveynlerde yenileşimi desteklediğini ifade etmişlerdir. Ebeveynler aile eğitimlerinin okul öncesi eğitime ilişkin düşüncelerini farklılaştırdığını ve önceden bildikleri bilgi ve becerilerin pekişmesini sağladığını ifade etmişlerdir. Ebeveynler en çok etkilendikleri konular; çocuklarla iletişim, eğitici oyuncaklar, teknoloji bağımlılığı, ilkokula hazırlık, mahremiyet eğitimidir. Ebeveynlerin aile eğitim çalışmalarından önce aile eğitimleri ile ilgili herhangi bir istekleri yokken eğitim çalışmalarından sonra aile eğitimlerinin sık sık ve devamlı yapılması gerektiğini belirterek beklentilerinin farklılaştığını ifade etmişlerdir. Ayrıca eğitim çalışmalarının okul ve öğretmen imajını olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Aile eğitim çalışmalarından sonra ebeveynler günlük yaşantılarında aile eğitimlerinde edindikleri iletişim becerilerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Aile eğitimlerinden sonra ebeveynlerin çocuk gözüyle hayata bakmaya çalıştıkları çocuklarına empati yoluyla yaklaştıkları söylenebilir. Eğitimlerden sonra davranışlarını kontrol eden tutarlı davrandığını belirten ve eğitimlerde uygulamalı olarak öğretilen oyunları evde çocuklarıyla oynadıklarını söyleyen ebeveynler olmuştur. Ebeveynlerin düzenlenen aile eğitim çalışmalarına katılım konusunda zorlanma sebepleri arasında küçük çocuklarını bırakacak yer bulamamaları hakkındaki ifadeleri dikkat çekicidir. Ebeveynler düzenlenen aile eğitimlerinin dışında davranış problemleri, özgüven gelişimi, olumlu disiplin, manevi eğitim, erken çocukluk eğitimi, dil gelişimi, etkinlik/materyal tasarlama, kardeş kıskançlığı, tek ebeveynlik, mahremiyet eğitimi ve cinsel istismar, ilkokula hazırlık gibi farklı konularda da eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Aile, aile eğitimi, aile katılımı, okul öncesi eğitim

AİLELERİN SOSYO-EKONOMİK DÜZEYLERİNİN ÇOCUKLARINA KARŞI SERGİLEDİKLERİ TUTUMLARINA OLAN ETKİSİ

Doç.Dr. Maide Orçan KAÇAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, maideorcan@mu.edu.tr
Öğr.Gör. Hilmi TEKİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Çocuk Gelişimi Programı, hilmitekin@mu.edu.tr
Öğr.Gör. Mustafa NİŞAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Muğla Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı, mustafanisan@mu.edu.tr
Arş.Gör. İlayda KİMZAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi ABD, ilaydakimzan@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin çocuklarına karşı sergiledikleri tutumlarına olan etkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmaya 2018-2019 eğitim öğretim yılında çocukları okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çalışmaya katılmaya gönüllü 127 anne-baba dahil edilmiştir. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmış olup veri toplama aracı olarak çocuklar ve ailelerine ilişkin genel bilgileri toplamak amacıyla “Genel Bilgi Formu” ve anne babaların çocuklarına karşı sergiledikleri tutumları belirlemek amacıyla Günalp (2007) tarafından geliştirilen “Anne Baba Tutumları Belirleme Anketi” kullanılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen verilerin analizinde; genel bilgi formuna bağlı olarak demografik özellikler frekans ve yüzde dağılımlar olarak hesaplanmıştır. Anne ve babaların ebeveynlik tutumlarının betimsel sonuçları hesaplanmış ve sosyo-ekonomik düzeyin etkisi incelenmiştir. Bu analizler sonucunda anne ve babalar ortalama olarak en yüksek puanı baskıcı ebeveyn tutumundan elde etmişlerdir. En düşük ortalama puan ise ilgisiz ebeveyn tutumu alt boyutuna aittir. Ailelerin kendi sosyo-ekonomik düzeyini tanımladıkları bilgiler üzerinden yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre ise; baskıcı ebeveyn tutumu alt boyutundan alınan puanlar ile sosyo-ekonomik düzey arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu fark düşük ekonomik gelire sahip olanlar ile yüksek ekonomik gelire sahip olan aileler arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişkiyi ortaya koymaktadır. Buna ek olarak orta düzey ekonomik gelire sahip olan aileler ile yüksek ekonomik gelire sahip olan aileler arasında da baskıcı ebeveynlik tutumları puanları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Ebeveyn tutumları, sosyo-ekonomik düzey, okul öncesi eğitim

BABALARIN EBEVEYN TUTUMLARI İLE YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Öğretmen Yeşim ŞÖLEN ERCENİK, Fatma Seher İlkokulu, yesimer1991@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Yıldız ÖZTAN ULUSOY, Kocaeli Üniversitesi, yildizoz@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Günümüzde değişen yaşam şartları ve koşulların sonucunda ataerkil toplumdaki modern topluma doğru hızla geçiş sürmektedir. Ataerkil toplumlarda çocuğun gelişiminden annenin sorumlu tutulduğu, babanın çocuk gelişimine katılmadığı görülmektedir. Modern toplumun getirdikleri ve babanın çocuğunun yaşamında aktif rol oynaması, çocuğuyla daha fazla vakit geçirmesinin gerekliliği, çocuğuna karşı demokratik tutum sergilemesinin çocuğun gelişiminde önemli olduğu görülmektedir. Babanın çocuğun gelişiminde ki önemi düşünüldüğünde baba üzerine yapılan ve yapılacak olan çalışmaların önemi anlaşılmaktadır. Bu araştırma genel tarama modellerinden ilişkisel tarama türündendir. Araştırma da 4-6 yaş arasında anasınıfına devam eden çocuğu olan gönüllü 100 babaya kişisel bilgi formu, yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeği ve ebeveyn tutum ölçeği anketlerini doldurmaları istenmiştir. Babaların öğrenmeye karşı eğilimlerini ölçen dört alt boyuta sahip yaşam boyu öğrenme ölçeği sonucu elde edilen bulgular ile motivasyon, sebat, öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğu bağlamında incelemek, babaların çocuklarına olan tutumlarının ilgisiz, aşırı koruyucu, dengesiz, aşırı izin verici, baskıcı ve demokratik tutumlarını ölçen ebeveyn tutum ölçeği ile elde edilen bulgularla karşılaştırılmıştır. Yaş, eğitim durumu, meslek ve algıladıkları yetiştirilme tutumlarının, ebeveyn tutumları ve yaşam boyu öğrenmeleri arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığına bakılmıştır. Uygulanan verilerin analizleri SPSS 16 istatistik paket programında incelenip analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda babaların yaşam boyu öğrenmeleri yaşa bağlı farklılaştığı özellikle 35-39 yaş aralığında daha yatkın, üniversite mezunu babaların ve annelerin eğitim durumu düşük olan babalara göre yaşam boyu öğrenmeye eğilimli, memurların işçilere göre yaşam boyu öğrenmeye eğiliminin daha iyi, geliri fazla olan ve çocuk sayısı az olan babaların yaşam boyu öğrenmeye eğilimlerinin daha iyi olduğu görülmüştür. Ebeveyn tutumları katılımcıların çoğunluğunun demokratik tutum olduğu ve çalışan babaların daha fazla demokratik tutum sahip oldukları görülmektedir. Böylece bu çalışma ile babanın yaşam boyu öğrenmesinin, sergilediği demokratik tutumları etkilediğini ve farklı bir bakış açısı getirerek eğitimin her yaş da devamlı süregelen yapısının önemine değinilmiştir.

Anahtar sözcükler: Baba eğitimi, ebeveyn tutumu, yaşam boyu öğrenme, baba

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE OKUL AİLE İŞBİRLİĞİ: YENİ BİR YOL OLARAK SOSYAL MEDYA KULLANIMI

Öğr.Gör. Ezgi ORAL, İzmir Ekonomi Üniversitesi, ezgi.oral@ieu.edu.tr

Öğr.Gör. Betül ÖZKUL, İzmir Ekonomi Üniversitesi, betul.ozkulcura@ieu.edu.tr

Öğr.Gör. Songül Yasemin ÖZGÜN, İzmir Ekonomi Üniversitesi, songul.ozgun@ieu.edu.tr

ÖZET

Erken çocukluk eğitiminde okul aile işbirliği eğitimin devamlılığını sağlayan önemli bir unsurdur. Eğitim sürecinde aile katılımını ve okul aile işbirliğini içeren bir program, çocuğun gelişimsel açıdan doğru değerlendirilmesini sağlamaktadır. Günümüz dünyasında iletişim, okul programının yoğunluğu ve ebeveynlerin çalışma saatleri nedeniyle geleneksel iletişim yöntemlerine göre sosyal medya ve alternatif yöntemlerin kullanımını gündeme getirmiştir. Sosyal medyanın eğitim sürecinde kullanımı okul ve ebeveynler açısından olumlu ve olumsuz durumları beraberinde getirmektedir. Sosyal medya araçlarının iletişimi kolaylaştıran rolü, eğitimin farklı kademelerinde sıklıkla kullanılmaktadır. Bu durum okul öncesi eğitim kurumlarında ise, eğitimcilerin ebeveynler ile fotoğraf ve videolar paylaşmalarını ve kaydedilmiş öğrenme deneyimleri hakkında anında geri bildirim almalarını sağlayan çeşitli programlar kanalıyla gerçekleştirilmektedir. Bu araştırma, okul öncesi eğitim kurumları ve aileler arasındaki etkili iletişim ve işbirliğinin önemini vurgularken, iletişimin yeni kanallarından birisi olan sosyal medyanın okul ve aile perspektifinden incelenmesini amaçlamaktadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu; okul öncesi öğretmenleri, kurum yöneticileri ve ebeveynler olmak üzere toplam 20 katılımcı oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu ve kişisel bilgiler formu kullanılmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazları aracılığıyla yüz yüze gerçekleştirilmiş olup, paydaş grupların sosyal medya üzerinden iletişim ve aile katılımı ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Veriler, NVivo yazılımı (QSR) içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları analiz aşamasında olup, sonuçlar kongrede sözlü olarak paylaşılacaktır.

Anahtar sözcükler: Erken çocukluk, okul aile işbirliği, sosyal medya kullanımı

FİNLANDIYA VE TÜRKİYEDE GÖREV YAPAN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN AİLE KATILIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Ahmet Sami KONCA, Ahi Evran Üniversitesi, samikonca@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Sevcan HAKYEMEZ-PAUL, University of Turku, sevhak@utu.fi

ÖZET

Aile katılımı okulöncesi eğitimde kaliteyi etkileyen faktörlerin başında yer almaktadır. Daha önce yapılan araştırmalara göre aile katılımı, çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimine olumlu katkıda bulunmakla birlikte onların okula hazırbulunuşluğunu da artırmaktadır (Jeynes, 2005, 2012). Bununla birlikte, aile katılımının etkin olarak yer aldığı okullardaki çocukların daha az davranış problemi sergiledikleri ve daha az özel eğitime ihtiyaç duydukları belirlenmiştir (Gonzalez-DeHass, Willems, & Doan Holbein, 2005). Aile katılımının önemi okul öncesi eğitim müfredatlarında ve okul öncesi eğitimciler tarafından vurgulansa da, günümüzde aile katılımının sağlıklı gerçekleştirilmesi hâlâ bir sorun teşkil etmektedir (Christenson & Sheridan, 2001; Hornby & Lafaele, 2011). Önceki çalışmalarda aile katılımının teoride ve pratikte gerçekleştirilmesinde farklılıklar olduğu ve bunun da yetersiz aile katılımına yol açtığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada Finlandiya ve Türkiye’deki aile katılımı uygulamaları arasındaki benzerlikler ve farklılıklar araştırılmıştır. Bu amaçla, Ankara ve Helsinki’de çalışan 515 okul öncesi öğretmeni araştırmaya dahil edilmiştir (Hakyemez, 2015, Hakyemez-Paul, Pihlaja & Silvennoinen, 2018). Çalışmada Epstein’in Overlapping Spheres of Influence teorisinden faydalanılmıştır ve aile katılımı metotları olarak iletişim, gönüllü katılım, evde öğrenme ve karar vermeye katılım metotları kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak öğretmenlerin demografik bilgileri, aile katılımına yönelik genel görüşleri ve aile katılımında yaşanan problemler bölümlerinden oluşan bir anket kullanılmıştır. Verilerin analizinde yüzde, frekans, bağımsız örneklem için t testi, çapraz tablolamadan faydalanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Türk ve Fin okul öncesi öğretmenleri aile katılımına yönelik olumlu görüşlere sahiptir. Her iki ülkede görev yapan okul öncesi öğretmenleri aile katılımının yetersiz gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, her iki ülkede görev yapan öğretmenler yetersiz olan aile katılımı uygulamalarının nedeni olarak ebeveynlerin katılıma yönelik isteksizliğini gösterirken, öğretmenlerin çok azı bu yetersizliğin nedeni olarak aile katılımı alanında kendi yetersizliğini vurgulamıştır. Fakat, Türk okul öncesi öğretmenleri Fin okul öncesi öğretmenlerine kıyasla aile katılımı metotlarını istatistiksel olarak anlamlı derecede daha sık kullandıkları görülmüştür. Aile katılım metotları ayrı ayrı incelendiğinde, evde çocuğun eğitiminin desteklenmesi ve karar vermeye katılım metotlarının nedenleri açısından iki ülke öğretmenleri farklı görüşler belirtmemişlerdir. Türk okul öncesi öğretmenleri iletişim alanındaki yetersizliğin nedenini, eğitim sistemi ve okul yönetiminin desteğinin azlığı olarak Fin katılımcılara göre daha sıklıkla dile getirmişlerdir. Gönüllü katılımdaki problemlerdeki farklılık incelendiğinde, Türk okul öncesi öğretmenleri okul yönetiminin desteğinin azlığını neden olarak belirtirken, Fin okul öncesi öğretmenleri ailelerin isteksizliğini ve bu aile katılımı metodunun uygulamada güç olduğunu vurgulamışlardır. Elde edilen bu sonuçlara göre, her iki ülkede görev yapan okul öncesi öğretmenleri her ne kadar aile katılımının önemli olduğunu vurgulasalar da aile katılımı uygulamalarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Ancak, öğretmenler aile katılımında yetersizliğini farklı nedenlere bağlamışlardır. Aile katılımında yetersizliğin sebebi olarak ailelerin isteksizliğinin sıklıkla vurgulanması, aile ve okul arasında iletişim eksikliğine işaret etmektedir. Ayrıca, her iki ülke arasında yapılan karşılaştırmalardaki farklılıklar, Türk okul öncesi öğretmenlerinin eğitim sistemi ve üst kademedeki yer alan yöneticilere karşı olan güvensizliğini işaret ederken, Fin okul öncesi öğretmenlerinin eğitim kurumlarını ailelerden farklı bir yerde konumlandıklarını gösterebilir. Bu araştırma, Türkiye ve Finlandiya’nın başkentlerinde gerçekleştirildiği için farklı şehirlerden elde edilecek veriler iki ülkeyi karşılaştıracak çalışmalarda farklı sonuçlar verebilir. Aynı zamanda, Epstein’in teorisinde bulunan ancak bu araştırmaya dahil edilmeyen diğer aile katılımı metotlarının da yer aldığı araştırmalar, bu çalışmadan elde edilen sonuçları zenginleştireceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Aile katılımı, Finlandiya, okul öncesi, Türkiye

OKUL ÖNCESİ ÇAĞDA ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN ANNE-BABA-ÇOCUK ETKİLEŞİM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Arş.Gör. Özlem DÖNMEZ, Maltepe Üniversitesi/İstanbul, ozlemdonmez@maltepe.edu.tr
Prof.Dr. Ozana URAL, Marmara Üniversitesi, ural@marmara.edu.tr

ÖZET

Çocuğun bebeklik döneminden itibaren etkileşime girdiği en yakın çevresi ailesidir. Çocuk ailesi sayesinde bilgi ve beceriler edinir, sosyalleşir. Okul öncesi dönemde çocuğun dış dünyayla tanışması ailesi aracılığıyla gerçekleşir. Çocuğun gelişimini önemli ölçüde etkileyen aile, çocuğun hayatındaki ilk sosyal kurumdur. Ailenin yapısı, büyüklüğü ve işlevleri içinde yaşanan topluma ve zamana göre değişkenlik gösterse de çocuğun gelişiminde anne ve babanın etkisi bulunur. Anne ve babalar çocuklarının en etkili ve en önemli eğiticileri arasındadır. Bu yüzden erken çocukluk döneminde çocuk-aile etkileşimi ve iletişimi dikkatle araştırılan konular arasındadır. Anne baba etkileşim davranışları; anne babaların birbirleriyle olan iletişimi, birbirlerine ve çocuklarına yönelik tutum ve davranışları, eşinden beklentileri ve bu beklentilere uygun yaklaşımlarını kapsamaktadır. Anne babaların çocuk yetiştirirken annelik veya babalık rolleri geçişlerine izin veren veya engelleyen eşlerin birbirlerine karşı gösterdikleri etkileşim davranışlarıdır. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi çağda çocuğu olan annelerin anne-baba-çocuk etkileşim davranışlarının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, annelerin çocuklarıyla ve eşleriyle algıladıkları etkileşim düzeyleri, çocuklarıyla etkileşimlerini etkileyen faktörler, benimsedikleri anne-babalık anlayışları, eşleriyle algıladıkları etkileşim türü ve eşleriyle daha iyi bir iletişim kurmak için beklentileri incelenmiştir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden “Olgubilim (Fenomenoloji)” deseniyle tasarlanmıştır. Araştırmada İstanbul ili Avrupa ve Anadolu yakasından kolay ulaşılabilir örneklem yoluyla seçilen birer ilçeden (Gaziosmanpaşa ve Kadıköy) 2 okul öncesi eğitim kurumundan toplam 13 gönüllü katılımcıyla yüz yüze görüşülmüştür. Çalışmaya gönüllü katılan ve okul öncesi çağda çocuğu olan bu annelere araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış sorular yüz yüze yöneltilmiş, bazı durumlarda açıklamalar da istenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın nitel bulgularına göre; annelerin tamamına yakını çocuğuyla ve eşyle etkileşiminden memnun olduğunu belirtmiştir. Annelere göre çocuklarıyla etkileşimini çocukla ilgili faktörler (çocuğun mizacı, cinsiyeti, sağlığı, davranışları), aile içi faktörlerden (anne babanın mizacı, çocukla iletişim, kaliteli zaman geçirme, baba katılımı) ve aile dışı faktörlerden (okul, teknoloji, gelenek ve görenekler, uzman ve kaynak desteği) etkilenmektedir. Annelerin çoğu kendi anne babalık anlayışını “eşitlikçi” olarak tanımlasa da ifade ettikleri anne babalık davranışları sözleriyle çelişmektedir. Verdikleri örnekler pek de “eşitlikçi” davranış göstermediklerini ortaya koymuştur. Annelerin çoğu eşleriyle iletişim türlerinin konuya göre değiştiğini ifade etmişler, çocuk ve ev ile ilgili konularda kendilerinin, maddi konularda ise eşlerinin daha baskın olduğunu belirtmişlerdir. Anneler eşleri ile daha iyi bir etkileşim kurmak için uzman ve kaynaklardan bilgi almanın yanı sıra eşinin daha katılımcı olmasını, iletişiminin daha güçlü olmasını ve çalışma koşullarının daha rahat olmasını beklemektedir. Elde edilen bulgular, ilgili literatür çerçevesinde tartışılmıştır. Bulguların anne-babalara yönelik eğitim çalışmalarına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Anne babaların etkileşim davranışları, Etkileşim, okul öncesi çağda çocuğu olan anne-babalar

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUĞUNA SAHİP ANNE VE BABALARIN DUYGU SOSYALLEŞTİRME DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Arş.Gör. Sema İNCE, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, sema.balci60@gmail.com
Doç.Dr. Ebru ERSAY, Gazi Üniversitesi, eersay@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı okul öncesi dönem çocuğuna sahip anne ve babaların duygu sosyalleştirme davranışlarının incelenmesidir. Bu temel amaç çerçevesinde anne ve babaların, çocuklarının duygularına verdikleri tepkiler karşılaştırılmıştır. Bunun yanında anne ve babaların çocukların duygularına verdikleri tepkilerin eğitim düzeylerine, yaşlarına, çalışma durumlarına ve yaşadıkları ilçeye göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu çocukları 2018-2019 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Beşiktaş, Küçükçekmece ve Esenler ilçelerine bağlı resmi bağımsız anaokulları ve resmi anasınıflarında eğitim gören 357 baba ve 378 anne oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” ve O’neal ve Magai (2005) tarafından geliştirilen ve Ersay (2014) tarafından Türkçe’ye uyarlaması yapılan “Çocukların Duygularına Verilen Tepkiler Ölçeği (Ebeveyn Formu)” kullanılmıştır. Ölçek, 15 madde ve 5 alt ölçekten (ödüllendirme, cezalandırma, ihmal etme, dikkat dağıtma, büyütme) oluşmaktadır. Verilerin analizinde SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) 25.0 paket programından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda edinilen bulgulara göre; ödüllendirme ve büyütme tepkilerini anneler daha fazla kullanırken, ihmal etme tepkisini babalar daha fazla kullanmaktadır. Anne ve babaların eğitim düzeyi yükseldikçe ceza, büyütme ve avutma tepkilerini daha az kullandığı görülmüştür. Anneler yaşı ilerledikçe büyütme tepkisini daha az tercih etmektedir. Herhangi bir işte çalışmayan anneler çalışan annelere göre ceza, büyütme ve avutma tepkilerini daha çok kullanmaktadır. Sosyoekonomik düzeyi daha düşük ilçelerde yaşayan anneler, sosyoekonomik düzeyi daha yüksek ilçelerde yaşayan annelere kıyasla ceza ve avutma tepkilerini daha fazla tercih etmektedir. Sosyoekonomik düzeyi daha düşük ilçelerde yaşayan babalar, sosyoekonomik düzeyi daha yüksek ilçelerde yaşayan babalara kıyasla ceza, büyütme ve avutma tepkilerini daha fazla kullanmaktadır. Babaların yaşı ve çalışma durumları ile çocukların duygularına verdikleri tepkiler arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır.

Anahtar sözcükler: Duygu sosyalleştirme, duygusal gelişim, duygusal yeterlilik

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN AİLE KATILIMINDA WHATSAPP UYGULAMASININ KULLANIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Fatma AVCI, Milli Eğitim Bakanlığı, fatma.epo@gmail.com
Öğr.Gör.Dr. Cahit ERDEM, Afyon Kocatepe Üniversitesi , cahiterdem@gmail.com

ÖZET

Çocukların ilköğretim çağına kadar bilişsel, psiko-motor ve sosyal duygusal becerilerinin sistematik olarak geliştirildiği, doğru davranış kalıplarının öğretildiği, öğrenme biçimlerinin ortaya çıkarıldığı, temel eğitime hazırlayan bir eğitim süreci olarak tanımlanan (Taner Derman ve Başal, 2005) okul öncesi eğitimde öğretmen-veli iletişimi oldukça önemlidir. Ebeveynler öğretmen ile kurdukları kaliteli iletişim sonucunda, erken çocukluk eğitimine ilişkin bilgilendirildiklerinde, çocuklarıyla kurdukları iletişimin kalitesi artmakta, bu dönemde çocuklarına verdikleri destek anlam bulmakta ve onları bir üst eğitim kademesine sağlıklı bir şekilde hazırlamaktadır (Başal, 2010). Günümüzde dijital dünyanın da etkisi ile değişen çocukları tanıyabilmek, anlayabilmek ve iletişimi sağlayabilmek için ebeveynlerin kendilerini yenilemeleri, öğretmen ve okul kaynakların iletişimi güçlü tutarak, destek almaları gerekmektedir. Etkili aile öğretmen iletişimi çocukların öğrenmelerini desteklemeye ve çok önemli olan okul aile işbirliğinin büyüyen gelişmesine yardım etmektedir (Atabey ve Tezel-Şahin, 2011). Ebeveyn, öğretmen ve çocuk arasındaki başarılı ilişki tüm taraflar okul ortamında bir araya geldiklerinde gelişmekte, dolayısıyla okul öncesi eğitimde ebeveynlerin sınıf içi ve dışı etkinliklere katılımlarının sağlanması gerekmektedir. Ebeveynlerin etkinliklere katılımı için öğretmen ile iletişime geçmesi gerekmektedir. Öğretmen-veli iletişimi bültenler, bilgilendirici broşürler, telefon görüşmeleri, toplantılar vb. pek çok kanalla gerçekleştirilebilir. Ek olarak, dijital ortamlarda Whatsapp gibi uygulamalar aracılığı ile de anlık mesajlar yoluyla iletişim kurulması mümkün olabilmektedir. Sürekli artan akıllı telefon kullanımı ile birlikte hayatımıza çarçabuk adapte olan bir uygulama olan Whatsapp aracılığıyla öğretmenler sınıfta yapılan etkinlikler ile ilgili görseller, bilgiler de paylaşarak veliyi günlük akıştan ve çeşitli ilerlemelerden haberdar edebilmektedir. Kendi içerisinde pek çok fırsat barındıran bu dijital uygulamalar, zaman zaman öğretmen-veli iletişimini sekteye uğratabilecek bir takım sorunlara da yol açabilmektedir. Bu bilgilerden hareketle bu araştırmanın amacı, öğretmenler ve veli arasında iletişim sürecinde kullanılan Whatsapp uygulamasının, okul öncesi eğitimde aile katılımı boyutuyla öğretmenlerin bakış açısından, avantajları, dezavantajları ve tüm yönleriyle değerlendirilmesi ve bu uygulamanın uygun kullanımına ilişkin öneriler geliştirilmesidir. Bu araştırma nitel, betimsel bir durum çalışmasıdır. Araştırmanın katılımcı grubunu okul öncesi eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada temel ölçüt araştırma kapsamında yer alan tüm katılımcıların velileri ile iletişimlerinde whatsapp uygulamasını kullanıyor olmalarıdır. Araştırmada veri toplama aracı olarak toplamda 9 sorudan oluşan online bir form kullanılmıştır. Formu doldurarak araştırmaya toplamda 50 okul öncesi eğitimi öğretmeni katılmıştır. Betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmekte olan araştırma verilerine dayalı olarak okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımı bağlamında Whatsapp uygulamasının kullanımına ilişkin olumlu ve olumsuz görüş, düşünce ve önerileri temalar altında raporlaştırılacak ve doğrudan alıntılarla desteklenecektir. Verilerin analizinde sürekli karşılaştırma tekniğine başvurulmaktadır. Araştırma sonucunda okullarda sıklıkla kullanılan ve önemli sorunları da beraberinde getiren Whatsapp uygulamasının kullanımına ilişkin önemli bulgulara ulaşılması ve uygulayıcılara öneriler sunulması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Aile katılımı, okul öncesi eğitim, whatsapp uygulaması

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN VELİLERE YÖNELİK KAYGI DURUMLARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Berk DÜNDAR, Kocaeli Üniversitesi, bybk@live.nl

ÖZET

Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin velilere yönelik kaygılarının hangi durum veya davranışlarda öne çıktığının ortaya çıkartılması amaçlanmaktadır. Tarama deseni ile yürütülen araştırmada evren Kocaeli ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri olarak belirlenmiş, örneklem olarak Kocaeli'nin İzmit ilçesinden uygun örnekleme yöntemi ile 19'u anasınıfında, 64'ü anaokulunda görev yapan 83 okul öncesi öğretmeni seçilmiştir. Verilerin toplanması için araştırma kapsamında Velilere Yönelik Kaygı Ölçeği geliştirilmiştir. Thurstone tarafından ortaya koyulan ardışık aralıklar yöntemi kullanılarak hazırlanan ölçek için 25 madde yazılmış, yazılan bu kaygı maddeleri iki psikolojik danışma ve rehberlik bölümü uzmanının görüşüne sunulmuş, düzenlenmiş, ardından bir ölçme ve değerlendirme uzmanı görüşü alınarak ölçeğin son halinde 15 maddeye yer verilmiştir. Verilerin analizi için ardışık aralıklar yönteminde kullanılan ölçek değeri hesaplama yönteminden yararlanılmıştır. Hazırlanan tablolar ile yapılan hesaplama neticesinde elde edilen ölçek değerlerine göre ölçekteki maddelerden bir sıralama elde edilmiş, veriler oluşan bu sıralamaya göre yorumlanmıştır. Yapılan yorumlarla elde edilen bulgulara göre okul öncesi öğretmenlerinin en fazla velilerle yapılan görüşmeler esnasında kaygı yaşadığı ve bu yüzden veli görüşmelerinden kaçınmaya yatkın olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin gelişimi söz konusu olan veli ziyareti, veli bilgilendirme gibi durumlarda yaşanan bu kaygının öğretmenler tarafından arka plana atıldığı sonucuna varılmıştır. Öğretmenler özel hayatlarında veliler ile iletişim kurmaktan kaçınırken öğrencileri ile veliler hakkında konuşma konusunda bir problem yaşamamakta, ayrıca olumlu geçen veli görüşmeleri bu kaygıları azaltmaktadır.

Anahtar sözcükler: Ardışık aralıklar yöntemi, kaygı, okul öncesi öğretmeni, veli

OKUL ÖNCESİNDE ALTERNATİF YAKLAŞIM VE UYGULAMALAR

HIGH SCOPE EĞİTİMİ ALAN 4-5 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARI İLE BU EĞİTİMİ ALMAYAN ÇOCUKLARIN SOSYAL BECERİLERİ DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğr.Gör. Buse KERİGAN, İstanbul Gelişim Üniversitesi, busekerigan@hotmail.com
Arş.Gör. Çağla DURAN, İstanbul Gelişim Üniversitesi, durancagla@yahoo.com.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Sevcan ARDAL, Üsküdar Üniversitesi, sevcanyilmaz10@gmail.com

ÖZET

High Scope Eğitim Yaklaşımı, 1962 tarihinde Weikart ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş, dünyanın hemen hemen birçok ülkesinde uygulanmakta olan bir okul öncesi eğitim yaklaşımıdır. Bu yaklaşımın oluşturulmasında Piaget'in gelişim teorisinden etkilenilmiştir. Yaklaşımın merkezinde çocukların kendi kendilerine planlayıp, uygulayıp yürüttükleri etkinliklerden öğrendikleri esas alınmaktadır. Bu program erken çocukluk dönemindeki etkin öğrenme kavramını içermektedir. Program ile çocukların kendi tercihlerini yapmalarına, kararlar almalarına, sorumluluk almalarına, öz disiplin ve yeteneklerinin geliştirilmesine destek verilmektedir. Programın ilk uygulamalarında zihinsel amaçlar ön planda iken, zaman içerisinde sosyal ve duygusal alanlarla ilgili amaçlar program içerisinde yer almıştır. Bu çalışmanın amacı, High Scope eğitimi alan okul öncesi eğitime devam eden 4-5 yaş grubu çocukları ile bu eğitimi almayan çocukların sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılmasıdır. Çalışmaya, İstanbul ilinde bulunan High Scope Eğitimi veren bir anaokulu ile bu eğitimi vermeyen diğer anaokulunda öğrenim gören 4-5 yaş grubu çocukları arasından 80 çocuk içerisinden basit seçkisel yöntem kullanılarak 60 çocuk seçilmiştir. Araştırmada çocukların sosyal becerileri düzeylerini değerlendirmek amacıyla "Okul Öncesi Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Okul Öncesi Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği içerisinde yer alan sorular her çocuk için ayrı ayrı olacak şekilde sınıf öğretmenlerinden bilgi alınarak doldurulmuştur. Araştırmanın veri toplama aşaması tamamlanmış olup, analiz süreci devam etmektedir. Verilerin analizi tamamlandığında elde edilen bulgulara göre sonuçlar yazılarak önerilerde bulunulacaktır. Araştırmanın sonuçlarına ilişkin bulgu ve önerilere tam metinde yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: High scope modeli, okul öncesi eğitimi, sosyal beceri, eğitimde farklı yaklaşımlar

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE BİLİM FARKINDALIĞI : BİLİM ELÇİLERİ PROJESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Samet SALİH, Ordu Üniversitesi, smtsh61@hotmail.com
Öğretmen Ayşe DAĞ, Milli Eğitim Bakanlığı, aysecoramik@hotmail.com

ÖZET

Okul öncesi dönem insan gelişiminde; biyolojik, psikolojik ve fiziksel olarak en yoğun gelişmenin yaşandığı dönemdir. Bu dönemde çocuğun, fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve dil gelişimi çok önemli hale gelmekte ve geleceğini tanımlamaktadır (Uyanık ve Kandır,2010) Okul öncesi dönemde verilen eğitim çocuğun gelişimini bütünsel olarak desteklemektedir. Bu çalışma okul öncesi dönem eğitim sürecinde bulunan çocukların bilim ile tanışmaları, bilim yoluyla deneyimler kazanmalarını, bilim okuryazarı olmalarını ve deneyimlerini karşılaştığı farklı durumlarla ilişkilendirerek yaşam becerileri kazanmalarını, ebeveynlerin çocuklarının öğrenme süreçlerinde kaliteli ve aktif katılımlarını sağlamayı amaçlamıştır. Çalışmanın örneklemini 11 ülkeden 46 öğretmenin eğitim verdiği 824 okul öncesi dönem öğrencisi ve ebeveynleri oluşturmaktadır. Belirlenen 10 bilim dalında çocuklar öğretim yapmak istedikleri alanları ve konularını belirlediler. Ebeveynleri ile araştırma ve öğrenme kapsamını genişleterek hazırlıklarını tamamlayıp, sınıf içerisinde 5 ay boyunca bireysel sunumlarını gerçekleştirdiler. Süreçte çocukların hem öğrenen hem de öğreten rolünü üstlenerek, problem çözme, yaratıcılık, kendini ifade edebilme, özgüven, işbirliği, iletişim gibi 21.yy becerilerinin gelişimine, ailelerin de çocukları ile öğrenme sürecine katılmasına ve evde kaliteli vakit geçirmesine olanak sağladı. Çalışmaya katılım sağlayan tüm katılımcılar ile etik kurallar çerçevesinde Avrupa'daki okullar için oluşturulmuş olan e-twinning web portalı üzerinden iletişim sağlanmış ve süreç yönetilmiştir. Süreç sonunda ortaya çıkan ürünler e-book olarak düzenlenmiş ve katılımcıların öğretmenlik sürecinde kullanmaları için paylaşılmıştır. Tüm okullarda bilim şenlikleri düzenlenmiş ve çocuklar çalışmalarını meraklıları ile paylaşmıştır. Çocukların beceri gelişiminde önemli değişiklikler görülmüş ve bilim farkındalığı kazanmaları sağlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Bilim, bilim farkındalığı, okul öncesi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ HAYALLERİNDEKİ EĞİTİM ORTAMININ ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ YAKLAŞIMLARI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Kadriye ÇAKMAK, Milli Eğitim Bakanlığı, kadriyecakmak@outlook.com
Prof.Dr. Salih UŞUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, susun@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı okul öncesi eğitim lisans programına devam eden öğretmen adaylarının, hayallerindeki eğitim ortamını tanımlamaları ve bu tanımların erken çocukluk eğitimi yaklaşımları ile ortak noktalarının belirlenmesidir. Çalışmanın çalışma grubunu, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde 2018-2019 eğitim öğretim yılında, Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programına devam eden 3. ve 4. Sınıfa devam eden 20 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya ait veriler nitel araştırma yöntemi ile elde edilmiştir. Öğretmen adaylarından "Her Yönüyle Hayalindeki Eğitim Ortamı" başlıklı görüşme formu ile hayal ettikleri eğitim ortamını tanımlamaları istenmiştir. Daha sonra bu tanımlamaların Montessori, Waldorf, Reggio Emilia, High Scope, PYP (primary years programme), Bank Street, Head Start yaklaşımları ile benzerliklerine bakılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarının görüşlerine göre, tamamen bir yaklaşımla uyumlu, herhangi bir eğitim ortamı tasviri tespit edilememiştir. Öğretmen adaylarının hayallerindeki ideal eğitim ortamının ve materyallerin çoğunlukla, Montessori, Reggio Emilia High Scope ve Waldorf yaklaşımları ile benzerlik gösterdiği söylenebilir. Diğer taraftan PYP (primary years programme), Bank Street ve Head Start yaklaşımları ile ilgili daha az ortak nokta bulunmaktadır. Çalışma süresince yapılan görüşmelerde, öğretmen adaylarının erken çocukluk eğitimi yaklaşımlarına dair bilgi düzeylerinin ve farkındalıklarının oldukça düşük olduğu gözlemlenmiştir. Sadece ismen de olsa duydukları yaklaşım sayısının üçü geçmediği ve eğitim felsefelerine dair hemen hemen hiçbir fikirleri olmadığı söylenebilir. Bu da tasvir ettikleri eğitim ortamına yansımış, çocuklara sunabilecekleri seçenekleri kısıtlandırmıştır. Buradan hareketle okul öncesi öğretmenliği lisans programından mezun olmadan önce her öğretmen adayının erken çocukluk eğitimi yaklaşımlarını zorunlu bir ders olarak almalarının sağlanması, yaklaşımlara hakim olabilmeleri için çeşitli eğitimlere ve gözlemlere katılımlarının teşvik edilmesi ve bu yaklaşımları harmanlayarak kendi bakış açılarını geliştirmeleri önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Alternatif eğitim, erken çocukluk, montessori, reggioemilia, waldorf

TÜRKİYE’DE YAYINLANMIŞ ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ YAKLAŞIMLARI İLE İLGİLİ MAKALELERİN İÇERİK ANALİZİ

Öğretmen Kadriye ÇAKMAK, Milli Eğitim Bakanlığı, kadriyecakmak@outlook.com

ÖZET

Türkiye’de Yayınlanmış Erken Çocukluk Eğitimi Yaklaşımları ile İlgili Makalelerin İçerik Analizi Bu çalışmanın amacı erken çocukluk eğitimi yaklaşımları ile ilgili yayınlanmış makalelerin incelenmesidir. Yaklaşımların çeşitli boyutlarda incelenmesi, sıkça çalışılmış olan yaklaşımların ortaya çıkması ve bilimsel veri üretiminde eksik kalan alanlardaki ihtiyacın tespiti açısından önemlidir. Nitel araştırma yöntemi ile yapılan çalışmanın doküman analizi tekniği ile elde edilen verileri içerik analizi ile incelenmiştir. Dergipark ve Ulakbim altyapıları kullanılarak, Montessori, Waldorf, Reggio Emilia, High Scope, Bank Street, PYP (Primary Years Programme) yaklaşımları ile ilgili 1999- 2019 (ilk 6 ay) arasında yayınlanmış 57 adet makaleye ulaşılmıştır. Bu makalelerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve seçilen örneklem, yayınlandığı yıl ve dergi, makalelerin hazırlanış amacı ve hangi yaklaşımı temel aldığı gibi sorulara cevap aranmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, makalelerin yayınlanma tarihleri özellikle son iki yılda artış göstermiştir. 2000, 2001, 2002 ve 2003 yılında hiç yayın bulunmazken, 2018’de 9 (%15,75), 2019’un ilk 6 ayı içerisinde 5 (%8,75) makale yayınlanmıştır. Elde edilen verilere bakıldığında makalelerin ağırlıklı olarak nitel yöntem tercih edilerek hazırlandığını söylemek mümkündür. 46 (%80,70) makale nitel, 10 (%17,54) makale nicel, 1 makale de karma yöntem kullanılarak hazırlanmıştır. Diğer taraftan nitel yöntemle hazırlanan 46 makalenin 33’ü (%71,73) doküman analizi tekniği ile yapılırken, 11 (23,91)’i görüşme tekniği ile, 1’i (2,17) gözlem tekniği ile ve 1’i (2,17) doküman analizi ve gözlem teknikleri birlikte kullanılarak yapılmıştır. Nicel yöntem ile elde edilen verilerin ise 7’si (%70) deneysel model, 3’ü (%30) tarama modelindedir. Çalışmaların örneklem seçimine bakıldığında ise 33’ünün (57,89) yazılı kaynak, 12’sinin (%21,05) öğretmen, 10’unun (%17,54) öğrenci, 1’inin (%1,75) veli/ebeveyn 1’inin de hem yazılı kaynak hem de öğrenci olduğunu görebiliyoruz. Araştırmaya konu olan yaklaşımlardan Montessori yönteminin 32 (%56,14) makale gibi büyük bir oran ile en çok tercih edilen yaklaşım olduğu, bank street’in ise 1 (%1,75) makale ile en az araştırılan yaklaşım olduğu söylenebilir. Diğer taraftan çalışmaların sıklıkla amacı 19 (%33,33) makale ile yaklaşımı genel olarak veya çeşitli boyutları ile tanıtmaktır. Yaklaşımların uygulandığı okullarda öğrencisi olan velilerin görüşleri ise 1 (1,75) makale ile en az çalışılmış konulardan biri olarak gösterilebilir. Son olarak ulaşılan makalelerin erken çocukluk dönemine ait araştırmaları içeren dergiler ile üniversite bünyelerinde çıkan dergilerde ağırlıklı olarak yayınlandığı söylenebilir. Araştırmadan elde edilen verilere bakıldığında, son 20 yılda erken çocukluk eğitimi yaklaşımlarına ait çalışmaların arttığı dikkati çekmektedir. Ancak çalışmaların yaklaşım bazında çeşitliliği oldukça sınırlıdır. Son dönemlerde adeta moda olarak görülen ve yoğun ilgi gösterilen Montessori metodu her yönüyle araştırılırken, diğer yöntemler aynı ilgiyi görememiştir. Bu ilginin yalnızca akademik araştırma boyutunda olmadığı, okul öncesi eğitimde bir sektöre dönüştüğü rahatlıkla söylenebilir. Oysa Montessori metodunun, ülkemizin kültürüne, eğitim programımıza veya mevcut fiziksel şartlara en uygun veya en etkili metod olduğunu tespit eden herhangi bir bilimsel veri mevcut değildir. Üstelik bu ilgi sebebiyle, benzer konuyu temel almış, benzer kaynakların taranarak benzer içeriklerin üretildiği çok sayıda makaleye ulaşılmıştır. Sonuç olarak akademik çalışmaların çoğunlukla popüler olan konularda değil, geniş bir yelpazeye yayılarak, literatüre giren hemen her alandan yapılması, yeni bir veri sunmak, çalışmalarını çeşitlendirmek anlamında faydalı olacaktır.

Anahtar sözcükler: Pyp, reggio, waldorf, montessori

OKUL ÖNCESİNDE BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN ÖĞRETİMİ

ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ AÇISINDAN ŞİDDET İÇERİKLİ OYUNLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Hüseyin ÜZÜM, Orhan Sevinç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,
hsyn_27@hotmail.com

Öğretmen Hüseyin ÜZÜM, Orhan Sevinç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,
hsyn_27@hotmail.com

Doç.Dr. Fikret ALINCAK, Gaziantep Üniversitesi, falincak27@hotmail.com

ÖZET

Oyunun çocukların gelişimi üzerinde büyük önemi olduğu söylenebilir. Çocuklar, oyun ile öğrendikleri tüm bilgi ve becerilerini günlük yaşamında uygulayarak yaşantısına yön verirler. Çocuk çevresini oyun ile tanır ve akranlarıyla olan ilişkilerini böylece devam ettirir. Böylece bir takım ihtiyaçlarını oyunla giderme yoluna gider. Çocuğun hayatında bu kadar önemli bir yere sahip olan oyuna eğitimde gerekli yerin verilmesi, eğitimin amaçlarına ulaşmasını hiç şüphesiz kolaylaştırmaktadır. Böylece öğrenme süreci daha kolay ve daha hızlı gerçekleşeceği söylenebilir. Çocuk dünyaya geldiği andan itibaren kendini sosyal bir gelişimin içerisinde bulur. Önce anne ve babası ile ve daha sonra çevresi ile iletişimi gün geçtikçe kuvvetlenir. Bu iletişimin en büyük kısmı oyun ile vücut bulur ki, bu zaman içerisinde azalsa da ölüme kadar hiç bitmeyecek bir süreci kapsar. Bu süreç; artık günümüzde çoğunlukla, kentsel yaşam içerisinde geleneksel yapının kaybedildiği kozmopolit bir yaşam tarzını kapsamaktadır. Geleneksel değerlerin kaybedildiği, yerine suni, maddesel ve şiddet içeren davranışların hakim olduğu bu yaşam alanı, doğal olarak aynı tarz dramatize edilmiş yapay oyunların oluşumuna da imkan tanımaktadır. Oyun; çocuğu hayata hazırlayan, yön veren, sosyal yaşantı içerisinde doğru davranışlar kalıplarının benimsenmesindeki en önemli unsur olurken, bu yozlaştırıcı zararlı etkiler oyunu, topluma çevrilmiş bir silah gibi tehlikeli bir boyuta taşımaktadır. Bu çalışmada, artık günümüzde bazı suni oyunların insanları nasıl yalnızlaştırdığı ve bazı şiddet içerikli oyunların ise gelecekte ne tür psikolojik eğilimlere yönelttiği ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: Oyun, şiddet, çocuk gelişimi

ÇOCUKLARIN GRUP ORTAMLARINDAKİ OYUN PERFORMANSI İLE ÖZ-DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Ezgi DÜLGER CEYLAN, Pamukkale Üniversitesi, ezgidulger90@gmail.com
Öğr.Gör. Eda BAYRAKTAROĞLU, Pamukkale Üniversitesi, ebayraktaroglu@pau.edu.tr
Öğretmen Mehmet Çağatay KİLİMLİOĞLU, Osman Nuri Tuna Anaokulu,
kilimlioglu@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı okul öncesi dönem çocuklarının grup ortamlarındaki oyun davranışları ile öz-düzenleme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Okul öncesi dönem çocuklarının grup oyun davranışlarının, öz-düzenleme tarafından yordanma durumunu konu alan bu araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırma örneklemini Türkiye'nin bir güneybatı ilinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında anaokuluna devam eden 60-72 aylık çocuklar arasından basit rastgele yöntemle seçilen 150 çocuk (76 kız, 74 erkek) ve anneleri oluşturmaktadır. Verilerin toplanma sürecinde çocuklar en az 3 aydır okul öncesi eğitime devam etmektedir. Araştırmada, veri toplama aracı olarak; çocukların oyun davranışlarını belirlemek üzere Grup Ortamlarındaki Oyununun Değerlendirilmesi Gözlem Formu (Ahmetoğlu, Aşık Öztürk ve Acar, 2017), öz-düzenleme becerileri için ise 4-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği Anne Formu (Erol ve İvrendi, 2018) kullanılmıştır. Ayrıca demografik bilgileri ulaşmak için Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Çocukların, grup ortamlarındaki oyun davranışları öğretmen tarafından, kişisel bilgileri ve öz düzenleme becerileri çalışma grubunda yer alan çocukların anneleri tarafından doldurulan ölçeklerle değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi çocukların öz-düzenleme alt boyutları arasında yer alan çalışma belleği ile doğal grup ortamlarındaki oyun performansları arasında güçlü bir bağ bulunmuştur. Bulgular ışında çocukların grup oyun performansları ile dikkat ve engelleyici kontrol alt boyutları ile de pozitif ilişkili olduğu söylenilebilir. Ayrıca öz-düzenleme becerilerinin engelleyici kontrol-davranış alt boyutu daha önce okul öncesi eğitim alma değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir.

Anahtar sözcükler: Anahtar Kelimeler: okul öncesinde oyun, grup oyunu, oyun davranışı, öz-düzenleme

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ OYUN KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Fikret ALINCAK, Gaziantep Üniversitesi, falincak27@hotmail.com

ÖZET

Bireylerin hayat boyu devam eden gelişim dönemlerinde çocukluk evresi oldukça önemlidir. Çocuklar birçok temel becerilerini bu dönemde alarak hızlı bir biçimde gelişirler. Özellikle bu dönemde çocukların gelişimlerini etkileyen bir takım nedenler bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi de çocukların oyun oynama isteğidir. Dolayısıyla çocukluk döneminde oyun kavramının çocukların gelişimi açısından önemli olduğunu söyleyebiliriz. Bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmen adaylarının oyun kavramına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesini ortaya koymaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu sorular okul öncesi öğretmen adaylarına sunulmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan mülakat yöntemi kullanılarak, okul öncesi eğitimi bölümünde öğrenim görmekte olan 20 okul öncesi öğretmen adayından elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adayları kendilerine göre oyunun, kişiye mutluluk ve keyif verdiği, bireylerin kendilerini oyun sayesinde tanıdığını ve oyun etkinlikleri ile öğrenme ortamının daha etkili olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmen adayları çocuklara göre oyunun, eğlence, özgürlük, hayal dünyası, gerçeklik, öğrenme ve gelişimleri açısından oyunu vazgeçilmez bir öğe olarak gördükleri ifade edilmektedir. Ayrıca araştırma grubu oyun çocuklar üzerindeki etkileri ile ilgili olarak; derslerin daha aktif ve eğlenceli olduğunu, görev ve sorumluluk özelliklerinin geliştiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında oyun sayesinde çocukların kişiliğinin geliştiğini, toplumsal değerleri benimsediklerini, yaratıcılık özelliklerinin geliştiğini ve iletişim becerinin geliştiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayı, oyun, okul öncesi

5-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARA PAYLAŞMA, İŞ BİRLİĞİ VE SORUMLULUK DEĞERLERİNİN KAZANDIRILMASINDA ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMA TEKNİĞİNİN ETKİLİLİĞİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Ayşe Aslıhan HALAT, Kalaba İlköğretim Okulu, aslihan_deu@hotmail.com

ÖZET

Bu deneysel çalışmanın amacı konu başlıkları ile ilgili hikâye kitapları kullanılarak etkileşimli okuma tekniğinin okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş çocuklarının paylaşmak, iş birliği ve sorumluluk değer davranışları üzerindeki etkililiğinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma gurubu 2015-2016 eğitim-öğretim yılında resmi ilköğretim okulları bünyesindeki anasınıfları içerisinde rastlantısal olarak seçilerek oluşturulmuştur. Araştırmaya, Nevşehir ili, Kozaklı ilçesinde bulunan beş-altı yaş çocukları arasından 20 deney ve 20 kontrol grubunda olmak üzere toplam 40 çocuk katılmıştır. Deney grubuna, 6 hafta boyunca, toplam 6 adet resimli hikâye kitabı, etkileşimli kitap okuma tekniği kullanılarak okunmuştur. Böylelikle “paylaşmak, iş birliği ve sorumluluk” değerleri çocuklara kazandırılmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte kontrol grubundaki çocuklara öğretmenleri tarafından okul öncesi eğitim programı uygulanmıştır. Çalışmaya verilerin daha sağlıklı elde edilebilmesi ve karşılaştırma imkanı verebilmesi için bu çocukların ebeveynleri ve öğretmenleri de dahil edilmiştir. Ebeveyn ve öğretmenlere de çocukların davranış değişikliklerini değerlendirmek üzere ilgili ölçekler Etkileşimli kitap okuma uygulamalarının öncesinde ve sonrasında uygulanmıştır. Bu yolla uygulamanın etkilerinin daha iyi değerlendirilebilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada “Okul Öncesi Değerler Ölçeği” ölçeği kullanılmıştır (Neslitürk, Çeliköz, 2015). Okul Öncesi Değerler Ölçeği Cronbach Alpha Güvenirlik sonuçlarına göre .91 olarak bulunmuştur. Ön-test son-test uygulamaları yapılmış ve elde edilen veriler Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre aile ve öğretmen değerlendirmelerinde genellikle istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmasa da, Okul Öncesi Değerler Ölçeği Çocuk Formu’na ilişkin bulgulara göre “paylaşmak, iş birliği ve sorumluluk” değerlerinin skorları incelendiğinde, bu üç değer için de öntest-sontest skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmuştur. Sonuç olarak araştırma araştırma bulgularına göre “Etkileşimli Kitap Okuma Tekniği” ile birlikte çocuklara uygulanan değerler eğitiminin etkili olduğu gözlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Etkileşimli kitap okuma, paylaşmak, sorumluluk, değer, iş birliği

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE EĞİTİM VE KÜLTÜR KİTAPLARININ ÖZELLİKLERİ VE SEÇİMİ: UÇANBALIK YAYINLARI

Uzm. Şenay ERDEM, senayer@hotmail.com

ÖZET

Bireyin beyin gelişimini % 90'ının 6 yaşından önce tamamlandığını biliyoruz. Bu gelişim "otomatik" bir süreç değildir, tam tersine "deneyimlerimize" bağlıdır. Peki bu deneyimleri nereden kazanıyoruz? Burada ki en büyük etken çevre diyebiliriz! Aile, okul, öğretmenler ve arkadaşlardan sonra çevreyi oluşturan en önemli değişken "Öğrenme Materyalleridir". Eğitim ve kültür kitapları bu öğrenme materyalleri içinde çok önemli ve vazgeçilmez bir yere sahiptir. Bu kitapların içeriği ve tasarımı çocuğun beyin gelişimini ve öğrenme motivasyonunu etkiler. Çocuğun bu kitaplardan neleri hangi hızla öğrenilebileceği, neleri keşfedebileceği, bu kitapların ona ne gibi olanaklar sunduğu ile de yakından ilişkilidir .Peki erken çocukluk dönemindeki bu kitapların özellikleri neler olmalıdır; Öncelikle kitaplar iyi organize edilmiş ve sistematik, çağdaş ve felsefi, bilimsel açıdan doğru, sanatsal ve estetik zevke uygun, bireysel ve toplumsal faydayı karşılayan öğrenme-öğretme süreci ve ilkelerine uygun, gerçek dünya ile bağlantılı olması gibi özellikleri sıralayabiliriz. Bu özellikler hem kültür hem de eğitim kitapları için geçerlidir. Öte yandan Erken Öğrenme Eğitim kitaplarında arayacağımız özelliklere bakacak olursak, bu kitaplar; Çocuğun bildiklerinden başlamalı daha sonra kolaydan-zora, yakından-uzağa, basitten karmaşığa, somuttan soyuta, bilinenden- bilinmeyene, kendi içinde mantıklı ve tutarlı, disiplinler arası (Renk, şekil, sayı v.b.) etkileşimin olduğu, tekrarlarla zenginleştirilmiş özelliklere sahip olmalıdır. Kitaplarla ilgili diğer önemli bir konu da günümüz anne-babaların yaşadığı en büyük problem olan çocukların kitap okumaması olduğu düşünülürse, onları doğru kitaplarla en erken evrede buluşturmanın önemi bir kez daha karşımıza çıkmaktadır. Peki onları kitaplarla nasıl tanıştıracacağız? Elbette ki bunun için sihirli bir değneğimiz yok. Ancak küçük yaşlarda çocuklara rol model olmanın önemli olduğunu artık hepimiz biliyoruz. Unutmayalım ki "İyi tohumlar güçlü kültürlerde yetişir" Eğer biz kitap okuyorsak etrafımızdaki çocukların bu durum ilgi ve merakını harekete geçirecektir. Öncelikle çocuğunuzun zevkine uygun bir kitap alın ve ilk birkaç sayfayı çevirmesini sağlayın, onu gözlemleyin, kitap ile ilgili ucu açık sorular sorun. Sizin de ilgilendiğinizi görünce onu da kitaba karşı bir merakı oluşacaktır. Seçtiğiniz kitap çocuğun yaşına ve/veya olgunluk seviyesine uygun, ilgisini çekecek nitelikte olması gerektiğini tekrar belirtelim. Çocuklar beyinlerinin o dönemdeki gelişimlerinden dolayı tekrardan hoşlanır o yüzden aynı kitabı tekrar tekrar okumaktan sıkılmayın. Resimler ve hikaye hakkında bol bol konuşun. Diğer önemli bir konu da okurken metnin parmakla takip edilmesidir çünkü bu ilerideki okuma dönemi için güzel bir hazırlık olacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuk, erken öğrenme, kitap, okul öncesi, uçanbalık

OKULÖNCESİ DÖNEMİ ÇOCUKLARINA YÖNELİK HAZIRLANAN MASAL VE ÖYKÜ KİTAPLARINDA GEÇEN İLETİŞİM ENGELLERİ

Öğretmen Seden YAVUZ, MİLAS GÜMÜŞLÜK ANAOKULU, sedenkiran@gmail.com
Prof.Dr. Ruhi SARP KAYA, Adnan Menderes Üni., ruhi@sarpkaya.net

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okulöncesi dönemi çocuklarına yönelik hazırlanan masal ve öykü kitaplarında geçen iletişim engellerini incelemektir. Günümüzde çocuk edebiyatı ile ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Yapılmış olan bu çalışma ile çocuk edebiyatının ürünü olan masal ve hikâye kitaplarında geçen iletişim engellerinin çocuğun gelişim düzeyi ile uygunluğu değerlendirilmekte ve öneriler sunulmaktadır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemi desenlerinden doküman inceleme deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini, okulöncesi çocuklarına yönelik hazırlanan masal ve öykü kitapları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini evrenden ulaşılabilen hikâye ve masal kitaplarının içinden, rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiş kırk dört masal, elli altı öykü kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın başında çocuk edebiyatı ve iletişim ile ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Çalışmada veri toplama sürecinde doküman analizi aşamalarına uyulmuştur. 1) Analize konu olan veriden örneklem seçme: Öncelikle seçkisiz örnekleme tekniğiyle masal ve hikâye kitapları belirlenmiştir. 2) Kategorilerin geliştirilmesi: Bu çalışmada, iletişim engelleri alt amaçlara dayalı olarak, emir vermek, alay etmek-küçümsemek, ad takmak, eleştirmek-suçlamak, tehdit etmek- gözdağı vermek başlıkları altında kategorilendirilmiştir. 3) Analiz birimini saptama: “İçerik” analiz birimi olarak seçilmiştir. 4) Sayısallaştırma: Çalışmada elde edilen veriler doğrudan alınıp betimlenerek düzyazı şeklinde raporlaştırılmıştır. Zorunlu olmadığı için sayısallaştırmaya gidilmemiştir. Çalışmanın başında örnekleme alınan yüz kitaptan otuz tanesi iki uzman ve araştırmacı tarafından ayrı yerlerde ve zamanlarda oluşturulan kategorilere göre incelenmiştir. Uzmanlar bu başlıklara uygun buldukları tanımları değerlendirip araştırmacıya geri bildirimde bulunmuşlardır. Uzmanlar ve araştırmacı tarafından elde edilen tanımlar karşılaştırılmış; aralarındaki korelasyon .98 oranında tutarlı bulunmuştur. İncelemenin sonunda okulöncesi çocuklarına yönelik hazırlanan masal ve öykü kitaplarında geçen iletişim engelleri, kitaplardan doğrudan alıntı yapılarak listelenip, bu ifadelerin çocukların içinde bulunduğu dönemin gelişim özelliklerine uygun olup olmadığı yorumlanmıştır. Bulguların bazıları şunlardır: İncelenen kitaplarda en çok emir vermek ifadelerinin kullanıldığı görülmüştür. Üst sınıfı temsil eden güç ile (padişah,kral ve kraliçe), alt kesim (halk, köle, hizmetçi, işçi) arasında “Çabuk bu yaramaz arıyı kovandan atın! Bir daha bu kovana girmeyecek. Onu gözüm görmesin, götürün!”, “Hükümdar hemen bahçivanın boynunun vurulmasını emretmiş.” gibi emir cümleleri kullanılarak iletişim kurulduğu görülmüştür. Alay etmek, küçümsemek iletişim engelinin, büyüğün küçük olanı ezmeye çalışması, kahramanın kendisini olayda geçen kahramanlardan en üstünü olarak kabul etmesi gibi benlik imgesi üzerinde yıkıcı etkiler yapan örneklere rastlanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda önlemler alındığında, ebeveynlerin, öğretmenlerin ve yazarların çocuklara karşı daha bilinçli davranacakları ümit edilmektedir. Anne-babalar ve öğretmenler çocukların gelişim alanlarını dikkate alarak, onların yaşlarına uygun, ilgilerini çekecek, eğitici ve öğretici birçok uyarıcının bulunduğu ortamlar sunmalı ve onları geliştirici kitaplar seçmelidirler. Böylece çocukların gelişim düzeyine uygun kitapları kullanarak dünyaları ve yakın çevreleriyle olan ilişkileri hakkında bilgi edinilerek, gelişimlerini daha sağlıklı tamamlamalarına yardımcı olunabilecektir.

Anahtar sözcükler: Çocuk, çocuk edebiyatı, iletişim, iletişim engelleri, okulöncesi dönem

RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINDA YER ALAN OYUNCAK KAVRAMININ İNCELENMESİ

Öğretmen Fatma Zeynep DÖNMEZ, Muğla Çocuk Üniversitesi Anaokulu,
zeynepdonmez99@gmail.com

Prof.Dr. Hacer Elif DAĞLIOĞLU, Gazi Üniversitesi, edaglioglu1@gmail.com

ÖZET

Çocukların yükledikleri anlamlara göre farklı değerler kazanan oyuncaklar, çocuklar tarafından oyun aracı olarak kullanılmakta ve çocuğun zihinsel duygusal, fiziksel gelişimleri katkı sağlamaktadır. Oyuncaklar çocukların çeşitli beceriler kazanmasına yardımcı olmakta ve yaratıcı düşüncelerini geliştirmektedir. Diğer taraftan okul öncesi dönemde kitaplar da çocukların özellikle sosyal, duygusal ve düşünsel yönden desteklenmelerini sağlayan önemli araçlardan biridir ve kitaplarla çocukların arasında kuvvetli bir bağ oluşmaktadır. Kitap kahramanlarının çocuklara rol model olması, çocukların kahramanlarla özdeşim kurması sebebiyle oyuncaklara, çocuk kitaplarının hem resim hem de metin kısımlarında yer verilmesi ve kitaplarda kahramanların tercih ettikleri oyun ve oyuncakların, konunun, çocukların gelişim alanlarına uygunluğu ve çocukların gelişimlerine olan katkısı göz ardı edilemeyecek kadar değerlidir. Bu bağlamda söz konusu araştırma, resimli çocuk kitaplarında yer verilen oyuncak kavramını incelemeyi amaçladığından nitel araştırma metodolojisi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Çalışma grubu, 2008-2017 yılları arasında yayımlanmış Muğla Menteşe ilçesinde bulunan Muğla Şehbal Baydur Çocuk Kütüphanesindeki künye bilgileri tam, oyuncak kavramına ilişkin ifadeler veya resimler içeren ve Türkçe basılmış 55 çocuk kitabından oluşmaktadır. Çocuk kitaplarının resim ve metin kısımlarında oyuncak kavramına nasıl ve ne sıklıkla yer verildiğini incelemek amacıyla, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve ikisi okul öncesi biri ölçme ve değerlendirme alanında uzman olan kişilerin rehberliğinde son hali verilen 'Kitap Gözlem Formu' kullanılmıştır. Kitap Gözlem Formu iki bölümden oluşmakta olup ilk bölümde kitap künye bilgileri, ikinci bölümde kitabın resim ve metin kısımlarında yer verilen oyuncak kavramına ilişkin unsurlar yer almaktadır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Kitap İnceleme Formu'nun güvenilirliğine ilişkin olarak nitel araştırmalarda ölçümlerin güvenilir olduğuna dair kanıt sunmak amacıyla kodlayıcılar arası güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Bununla birlikte araştırmanın dış geçerliliğini arttırmak amacıyla çalışmada ayrıntılı betimlemelere yer verilecektir. İncelenen 55 resimli çocuk kitabının metin kısımlarının %1,6'sında oyuncak kavramına yer verildiği ve bu kitaplardaki cümlelerin %47,6'sında oyuncaklara doğrudan, %33,3'ünde dolaylı ve %19'unda ise hem dolaylı hem de doğrudan yer verildiği belirlenmiştir. Ayrıca resimli çocuk kitaplarındaki metinlerde, en sık 'araba' (%28,5) ve 'peluş' (%23,8) oyuncaklarına yer aldığı; kitapların resim kısımları dikkate alındığında % 32,8'inde oyuncakla ilişkin unsurlar bulunduğu ve çizimlerde en sık (%60) 'peluş' oyuncaklara ve 'top'a (%50,9) yer verildiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca kitapların çizim kısmında oyuncakların en sık olarak (%54,5) çocuk odasında ve (%34,5) evin içinde resmedildiği ve resimlerin %61,8'inde oyuncakların arka planda yer aldığı belirlenmiştir. İncelenen kitapların yarısında yer alan resimlerde hikayenin ana kahramanı oyuncak ile oyun oynarken diğer yarısında kahraman ile oyuncak arasında herhangi bir etkileşim olmadığı görülmüştür. Çizimlerde oyun oynayan ana kahraman incelendiğinde kitapların yarısında çocukların tek başına oynadığı, sadece bir kitapta kahramanın ailesiyle birlikte oyun oynadığı gözlenmiştir. Bu bağlamda incelenen çocuk kitaplarında 'oyuncak' kavramına genellikle resimlerde yer verildiği ve daha çok hikayenin arka planında yer aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çocukları etkileme gücü yüksek olan resimli çocuk kitapları hazırlanırken çocukların gelişimini tek yönlü destekleyen oyuncaklardan ziyade, eğitici ve eğlendirici yönü yüksek, gelişimlerini ve yaratıcı düşüncelerini destekleyecek oyuncaklara hem metinlerde hem de çizimlerde daha sık yer verilmesine dikkat edilmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Çocuk, hikaye kitapları, okul öncesi dönem, oyuncak

RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ FELSEFİ KAVRAMLAR BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ebru GÖRGÜN, Gazi Üniversitesi, ebru_grgn_94@hotmail.com
Prof.Dr. Z. Fulya TEMEL, Gazi Üniversitesi, temel.fulya@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, Türkiye’de çocuk edebiyatı alanında en çok kitap satışı yapan ilk beş yayınevini resimli çocuk kitaplarında yer alan felsefi kavramları incelemek, bu kavramların kullanım sıklığını belirlemek ve Türkiye’de basılan resimli çocuk kitaplarındaki felsefi potansiyeli yordayabilmek amacıyla yapılmaktadır. Araştırmanın evreni, Nisan 2019 verilerine göre Türkiye’de çocuk edebiyatı alanında çok satan ilk beş yayınevine ait; ilk baskısı 2016 – 2017 – 2018 yıllarında yapılmış olan, öykü türünde resimli çocuk kitaplarıdır. Araştırmanın örnekleme ise tabaka ve sistematik örnekleme yoluyla araştırma evreninden seçilen 59 kitaptan oluşmaktadır. Tabaka örnekleme yöntemi ile hangi yayınevinden kaç adet kitap alınması gerektiği; sistematik örnekleme yöntemi ile de hangi kitapların örnekleme dâhil edileceği belirlenmiştir. Yayınevi seçiminde, D&R, İdefix ve Kitapyurdu gibi çevrimiçi kitap satışı yapılan sitelerin çok satanlar kategorisi temel alınmıştır. Sitede yer alan filtreler aracılığıyla okul öncesine yönelik çok satan kitaplar listelenmiştir. Elde edilen verilerle çok satanlar listelerine en çok kitap çıkaran ilk beş yayınevi araştırma için seçilmiştir. Belirlenen yayınevlerine ait kitaplar, yayınevlerinin kendi sitelerinden ve D&R, İdefix, Kitapyurdu gibi çevrimiçi kitap satış sitelerinden taranmıştır. Tarama sonuçları uzmanlar tarafından incelenmiş, buldukları çeşitli öneriler araştırmanın amacına göre değerlendirilerek kitap seçim kriterleri oluşturulmuştur. Beş yayınevini tüm resimli çocuk kitapları incelenmiş ve toplam 235 kitap belirlenen kriterlere uygun bulunmuştur. 235 kitabın dörtte birine karşılık gelen 59 tanesi örnekleme seçilecek olan kitap sayısı olarak belirlenmiştir. Örneklemin evreni temsil etme gücünü artırmak için kitaplar, her yayınevini çok satanlarda çıkan kitap sayısı ile orantılı olarak seçilmiştir. İncelenen sitelerin çok satanlar kategorilerinde, seçilen beş yayınevine ait toplam 85 adet kitap bulunmuştur. 85 kitabın 38 tanesi İş Bankası Kültür Yayınları’na, 15 tanesi Yapı Kredi Yayınları’na, 12 tanesi Kırmızı Kedi Yayınları’na, 11’er tanesi de 1001 Çiçek ve Timaş Çocuk Yayınları’na aittir. Dolayısıyla, 59 kitabın %45’i İş Bankası Kültür Yayınları’ndan, %18’i Yapı Kredi Yayınları’ndan, %15’i Kırmızı Kedi Yayınları’ndan, %11’i 1001 Çiçek Yayınları’ndan ve diğer %11’i Timaş Çocuk yayınlarından seçilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen, içeriği ve sınırları uzman görüşü ile netleştirilen “Resimli Çocuk Kitaplarında Felsefi Kavram Arama Formu” ile veriler toplanacaktır. Hazırlanan felsefi kavram arama formu, 7 kategoriden (Epistemoloji, ontoloji (metafizik), etik, estetik, siyaset, duygular ve diğer) ve 4 maddeli bir değerlendirmeden oluşmaktadır. Veriler, Microsoft Excel’e kaydedilecek ve içerik analizi yöntemi ile yorumlanacaktır. Çalışma sonuçları bildiride sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: 3 – 6 yaş, çocuk felsefesi, okul öncesi eğitim, resimli çocuk kitapları, çocuk edebiyatı

OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK GELİŞİMİ

ANNE-BABASI EVLİ VE BOŞANMIŞ OLAN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN SOSYAL DAVRANIŞLARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Uzman Dervise AMCA TOKLU, Yakın Doğu Üniversitesi, dervise.amca@neu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada, anne-babası evli ve boşanmış olan okul öncesi 4 yaş grubu çocukların sosyal davranışlarının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; KKTC'nin MEB'e bağlı anaokulları ile ilköğretim okullarının anasınıflarına bağlı toplam 42 okulda 52 öğretmenin, çocukları en az 8 hafta somut olarak gözlemlendiği 4 yaş grubundaki toplam 691 çocuk oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında, bilgilere ulaşmak amacıyla; Çocuk, Okul ve Aile Bilgi Formu, okul öncesi 4 yaş grubu çocukların ilişkisel saldırganlık, fiziksel saldırganlık, olumlu sosyal davranış ve depresif duygularını ölçmek amacı ile de "Okul Öncesi Sosyal Davranış Ölçeği Öğretmen Formu" kullanılmıştır. Elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktarılmış ve verilerin çözümlenmesinde Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 20,0 for Windows Evaluation versiyonu kullanılmıştır. Araştırma kapsamına alınan çocukların demografik özelliklerinin ve okul öncesi sosyal davranış ölçeğinde yer alan davranışları gerçekleştirme sıklıklarının belirlenmesinde frekans tabloları kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; Anne-babası evli olan okul öncesi çocukların sosyal davranışları cinsiyetlerine göre bakıldığında zaman erkek çocukların, kız çocuklara göre fiziksel saldırganlık, ilişkisel saldırganlık ve depresif duyguları daha yüksek iken kız çocukların olumlu sosyal davranış gösterme düzeyleri erkek çocuklara göre daha yüksek olduğu, anne-babası boşanmış olan okul öncesi çocuklarının sosyal davranışları cinsiyetlerine göre benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Anne-babası boşanmış olan çocukların, anne-babası evli olan çocuklara göre fiziksel saldırganlık davranışı, ilişkisel saldırganlık davranışı ve depresif duyguları gösterme düzeyleri daha yüksek iken olumlu sosyal davranış düzeylerinin daha düşük olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: 4 yaş, okul öncesi eğitim, sosyal davranış

ÇOCUK GELİŞİMİ BÖLÜMÜ 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKA İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Öğr.Gör. Merve MERCAN, İstanbul Gelişim Üniversitesi, merve mercan3435@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Sevcan ARDAL, Üsküdar Üniversitesi, sevcanyilmaz10@gmail.com
Öğr.Gör. Merve MERCAN, İstanbul Gelişim Üniversitesi, merve mercan3435@gmail.com

ÖZET

Duygusal zeka, son yıllarda üzerinde çalışmaların yoğunlaştığı ancak eğitim alanında müfredata henüz yerleştirilememiş bir zeka türüdür. İlk olarak Salovey ve Mayer tarafından ortaya koyulan duygusal zeka duygularının farkında olma, duygularla başa çıkabilme, kendini motive etme, empati kurabilme ve ilişkileri yönetebilme becerilerini içerir. Duygusal zeka, bebeklik döneminden itibaren gelişmeye başlar, IQ'nun aksine uzun yıllar geliştirilebilir ve entelektüel zekayı geliştirici bir işleve sahiptir. Bu doğrultuda erken yaşlarda verilen ve akademik hayat boyunca devam eden duygusal zeka eğitiminin, bireylerin yaşam boyu başarılı bireyler olmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Erken yaşlarda başlaması gereken bu eğitimde sorumluluk aile, öğretmen ve çocukla çalışan tüm meslek gruplarına aittir. Bu meslek gruplarından biri olan çocuk gelişimciler, 0-18 yaş grubu normal, özel gereksinimi olan, hasta, korunmaya muhtaç ve risk altındaki çocukların gelişimlerini desteklemektedirler. Dolayısıyla çocuğun gelişiminde ve gelişiminin takibinde, aile ile iletişim halinde olarak önerilerini paylaşan çocuk gelişimcilerin duygusal zekayı geliştirmekte de rolleri büyüktür. Duygusal zekanın geliştirilebilmesi, tanınmasıyla ve meslek elemanlarının duygusal zeka düzeyini değerlendirebilmeleriyle mümkündür. Bu doğrultuda bu çalışmada çocuk gelişimi bölümü dördüncü sınıf öğrencilerinin duygusal zeka ile ilgili görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada çocuk gelişimi bölümü dördüncü sınıf öğrencilerinin duygusal zeka ile ilgili görüşleri belirleneceği için araştırma nitel araştırma tekniklerinden biri olan olgu bilim modelinde planlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'da öğrenim görmekte olan 19 çocuk gelişimi bölümü dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada, hız ve pratiklik sağlanması nedeniyle 'kolay ulaşılabilir durum örnekleme' yapılmıştır. Araştırmada verileri toplamak için araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu; altısı katılımcıların demografik bilgilerinin olduğu; on biri katılımcıların duygusal zeka tanımı ile ilgili görüşlerini, kendi duygusal zekalarını betimlemelerini, duygusal zekanın mı matematiksel/sözel zekanın mı önemli olduğuyla ilgili düşüncelerini, duyguları ifade ve yönetmekte zorluk çekip çekmediklerini, hangi durumlarda nasıl duygusal tepkiler verdiklerini, çocuk gelişimcinin duygusal zeka özellikleri ile ilgili görüşlerini, çocuk gelişimci olarak kendi duygularını nasıl bulduklarını, duygusal zekalarını geliştirmek için nelere ihtiyaç duyduklarını, eğitimcilerin duygusal zekasını azaltan faktörleri, bu faktörleri azaltmak için önerilerini ve duygusal zeka ile ilgili eğitim alıp almadıklarını belirtmeleri istenen yarı yapılandırılmış sorular olmak üzere toplam 17 sorudan oluşmuş ve gerekli uzman görüşleri alınmıştır. Verilerin analizi betimsel analiz yöntemi ile yapılmıştır. Demografik bilgiler frekans dağılımları şeklinde betimlenmiş; veriler, alt amaçlar esas alınarak gruplandırılmıştır. Elde edilen bulgular grafiklerle ve görüşmelerden alıntılarla desteklenerek yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin duygusal zeka tanımını bilmedikleri ancak fikir yürüttükleri saptanmıştır. Öğrencilerin kendi duygusal zekalarını tanımlarken duygusal zekayı duygusallık kavramı ile karıştırdıkları görülmüş; kendisini merhametli olarak nitelendiren öğrenciler duygusal zeka düzeyinin yüksek olduğunu belirtirken soğukkanlı olarak nitelendiren öğrenciler duygusal zekasının geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu duygusal zekanın matematiksel/sözel zekadan daha önemli olduğunu belirtmişlerdir, matematiksel zekanın önemli olduğunu ifade eden öğrenciler matematiksel açıdan başarısız olduğunu düşünen öğrencilerdir. Öğrencilerin duygularını ifade ederken ve yönetirken genellikle güçlük çekmedikleri ancak olumsuz duyguları ifade etmekte güçlük çeken öğrencilerin de olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Çocuk, çocuk gelişimi, duygusal zeka

ÇOCUKLARIN BENLİK ALGILARI VE DUYGULARI ANLAMA BECERİLERİ İLE AKRAN İLİŞKİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Öğr.Gör.Dr. Gülçin GÜVEN, Marmara Üniversitesi, gulcinm@marmara.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Elif YILMAZ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, elifyilmaz@kmu.edu.tr

ÖZET

Okul öncesi eğitim alan 60-72 aylık çocukların benlik algıları ve duyguları anlama becerileri ile akran ilişkileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanan araştırmada, çocukların bu becerileri cinsiyet değişkeni açısından da incelenmiştir. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde İstanbul Anadolu yakasında Kadıköy ve Ataşehir ilçelerinde bağımsız anaokullarına devam eden 89'u kız, 96'sı erkek olmak üzere 185 çocuktan oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Selçuk Akran İlişkilerini Değerlendirme Ölçeği, DeMoulin Çocuklar için Benlik Algısı Ölçeği ve Denham Duygu Anlama Testi olmak üzere üç veri toplama aracı kullanılmıştır. Selçuk Akran İlişkilerini Değerlendirme Ölçeği, 36-72 aylık çocukların sınıf içerisinde, akranlarıyla olan ilişkilerini değerlendirmek amacıyla Özmen (2013) tarafından geliştirilmiştir. Geliştirilen 5'li "Likert Tipi" derecelendirmeye dayanan bu ölçek okul öncesi öğretmenleri tarafından değerlendirilen 27 madde ve beş alt boyuttan (Çekingenlik, Sosyal kabul, Problem çözme, Sosyal davranış, Saldırganlık) oluşmaktadır. DeMoulin Çocuklar için Benlik Algısı Ölçeği, çocukların bireysel benlik kavramının sistematik ve karşılaştırmalı analiz edilmesini sağlayan ve tanı koyan, Dr. Donald DeMoulin tarafından 1995-1998 yılları arasında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. İlk olarak Kuru-Turaşlı (2006) tarafından doktora tez çalışması kapsamında yapılan Türkçe'ye uyarlamasının ardından 2015 yılında Zembat, Kuru-Turaşlı, Güven, Sezer, Akşin, Yılmaz ve Bayındır tarafından 36-72 aylık çocuklara yönelik geçerlik-güvenirlik analizleri yapılmış ve ölçek "Öz Saygı" (14 madde) ve "Öz Yeterlilik" (14 madde) olmak üzere iki alt boyut ve toplam 28 maddeden oluşmuştur. Denham Duygu Anlama Testi ise çocukların duyguları anlama becerilerini ölçmek amacıyla kuklalarla sergilenen bir test olarak Denham (1986) tarafından geliştirilmiş ve Yılmaz, Tepeli ve Güven (2019) tarafından Türkçe uyarlaması yapılarak 48-72 aylık çocuklara yönelik kullanılabilir. Test, "Mutlu, kızgın, üzgün, korkmuş" duygularına yönelik anne ve kız-erkek kardeş (çocuğun cinsiyetine göre tercih edilen) kuklaları arasında geçen 20 farklı diyalog içermektedir. Verilerin analizinde istatistik paket programı kullanılmış ve yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda normal dağılım göstermediği saptandığından, verilerin değerlendirmesinde Spearman korelasyon analizi, cinsiyet değişkeni için Mann Whitney U testi yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Araştırmada çalışmaya katılan çocukların DeMoulin Çocuklar için Benlik Algısı Ölçeği'nin "Öz saygı" alt boyutu ile Selçuk Akran İlişkilerini Değerlendirme Ölçeği'nin "Saldırganlık" ($r=-,190$) alt boyutu arasında negatif yönlü, "Öz yeterlilik" alt boyutu ile Selçuk Akran İlişkilerini Değerlendirme Ölçeği'nin "Problem çözme" ($r=,151$) alt boyutu arasında pozitif yönlü ve "Saldırganlık" ($r=-,162$) alt boyutları arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Ayrıca DeMoulin Çocuklar için Benlik Algısı Ölçeği'nin toplam puan ortalaması ile Selçuk Akran İlişkilerini Değerlendirme Ölçeği'nin "Saldırganlık" ($r=-,179$) alt boyutu arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p<.05$). Buna ek olarak çocukların Denham Duygu Anlama Testi puan ortalamaları ile Selçuk Akran İlişkilerini Değerlendirme Ölçeği'nin "Çekingenlik" ($r=-,188$) ve "Saldırganlık" ($r=-,198$) alt boyutları arasında negatif, ölçeğin toplam puan ortalaması ($r=,163$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<.05$). Araştırmaya katılan çocukların benlik algıları ve duygu anlama becerilerinin çocukların cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Araştırmada Selçuk Akran İlişkilerini Değerlendirme Ölçeği'nin de Çekingenlik, Sosyal kabul, Problem çözme ve Sosyal davranış alt boyutları cinsiyete göre farklılık göstermezken, Saldırganlık alt boyut puan ortalamalarının çocukların cinsiyetine göre anlamlı farklılık gösterdiği ve bu farklılığın erkek çocuklar lehine olduğu bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Akran ilişkileri, benlik algısı, duygu anlama, okul öncesi dönem

DUYGU DÜZENLEME VE ÖĞRETMEN-ÇOCUK İLİŞKİSİ: OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Prof.Dr. Rengin ZEMBAT, Maltepe Üniversitesi, renginzembat@maltepe.edu.tr
Arş.Gör. Hilal YILMAZ, Marmara Üniversitesi, hilal.yilmaz@marmara.edu.tr

ÖZET

Okul öncesi dönemde çocuklar okul yaşamıyla birlikte yeni bir çevreye girerler ve bu çevre ile etkileşim sonucu duygusal olarak farklı deneyimler elde etmeye başlarlar. Bu duygular çocuğun içinde bulunduğu duruma yönelik olumlu ve olumsuz olarak değişebilmektedir. Çocuğun duygularının farkında olup, yaşadığı olaya ilişkin duygularını ifade etmesi desteklendiğinde çocuğun duygusal gelişiminde ve öğretmeni ile olan ilişkisinde etkili bir ilerleme sağlanabilecektir. Duygu düzenleme süreci çocuk ve çevresel değişkenlerin içinde yer aldığı bir süreçtir. Çocuğun mizacı, çocuğun yakın çevresindeki kişilerin karakterleri ve davranışlarının etkileşimi, duygu düzenlemenin gelişiminde özellikle önemlidir (Calkins, 1994). Bu nedenle bu araştırmada, okul öncesi dönem çocuklarının duygu düzenleme düzeyleri ile öğretmen-çocuk ilişkisi arasındaki ilişkinin incelenmesi ve okul öncesi dönem çocuklarının duygu düzenleme düzeyleri ve öğretmen-çocuk ilişkisinin demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş, okul öncesi eğitim alma süresi ve kurum türü) göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında İstanbul ili Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına devam etmekte olan çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak çocukların duygu düzenleme düzeylerini belirlemek üzere Batum ve Yağmurlu (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan "Duygu Düzenleme Ölçeği" ve çocukların öğretmenleri ile olan ilişkisini belirlemek üzere Şahin (2014) tarafından Türkçeye uyarlanan Öğrenci-Öğretmen İlişki Ölçeği (ÖÖİÖ) kullanılmıştır. Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Duygu düzenleme, öğretmen-çocuk ilişkisi, okul öncesi dönem çocuklar

EBEVEYNLERİN ÇOCUKLARINA YÖNELİK TUTUMLARI İLE ÇOCUKLARIN DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Gökhan ŞENGÜN, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
gkhansengun@gmail.com

ÖZET

Çocuklar duyguları öncelikle anne ve babasıyla etkileşim kurarak sonrasında ise çevreyle etkileşim kurarak kazanmaktadırlar. Çocuklarla yapılan çalışmalar da çocukların duygusal gelişiminin olgunlaşma ve öğrenme sonucu olduğunu göstermektedir. Duygusal gelişim sürecinde çocuklar pek çok faktörün etkisi altında kalmaktadır. Çocuklar çevresiyle etkileşime geçerek deneme-yanılma, taklit, özdeşleşme veya koşullanma yoluyla çevresi hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Çocuklar bu etkileşim sürecinde bulunduğu çevreye uyum sağlamak için çaba göstermektedirler. Bu uyum süreci doğumla başlamakta olup çocuğun içinde bulunduğu sosyal çevreden ve kültürden de etkilenmektedir. Bu durum çocuğun kişilik yapısı ve duygusal gelişimi üzerinde de etkili olmaktadır. Bu etkileşim sürecinde çocuk farklı duygu durumları gösterebilmektedir. Bu süreçte, çocuğun toplumun beklentilerine uygun davranışlar göstermesi beklenmektedir. Ebeveyn tutumlarının da çocuğun sosyalleşmesinde ve çocuğun duygusal durumu üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Bu araştırma, ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarına yönelik tutumları ile çocuklarının duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacı ile yapılmıştır. Araştırmanın örnekleme, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Çankaya ilçesinde bulunan, M.E.B'e bağlı bağımsız anaokullarına devam eden 36-72 aylık 156 çocuk ve ebeveynlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda, öğretmenler tarafından çalışma grubunda yer alan çocuklar için değerlendirilen Duygu Düzenleme Ölçeği, okul öncesi dönemde çocuğu olan ebeveynler için ise Ebeveyn Tutum Ölçeği ve araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada toplanan veriler SPSS 20.0 programı kullanılarak analiz edilecektir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, fark ve ilişki testleri kullanılacaktır. Araştırmada, bulguların analizi ve sonuçların yazılması aşaması devam etmektedir. Elde edilen bulgular alan yazın doğrultusunda tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuk, duygu düzenleme, ebeveyn, ebeveyn tutumu

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ UZMANLARININ ÇOCUK KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ALGILARI

Dr. Öğrt. Üyesi Emine AYYILDIZ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi,
emine.ayyildiz@medeniyet.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif AKARDAŞ KARATAŞ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi,
elifakardas@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Esra ÖZAKTAÇ ÖZTÜRK, İstanbul Medeniyet Üniversitesi,
esraozaktacozturk241@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Havva ŞİT, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, sithavva9@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif Meryem SUKUŞU, İstanbul Medeniyet Üniversitesi,
elifmeryemsukusu@gmail.com

ÖZET

Çocuk ve çocukluk kavramları, geçmişten bugüne özellikle biyolojik, tarihsel ve felsefi açılardan defalarca ele alınmış ve incelenmiştir. Aslında çocuğu tanımak, çocuğun doğasını ve her açıdan gelişimini bilmek, eğitimle birlikte antropoloji, felsefe, psikoloji, tarih ve edebiyatın da gündeminde yer almıştır. Bugün eğitim bilimlerinde de önemli yeri olan erken çocukluk dönemindeki çocuklarla çalışan uzmanların ise, çocuk kavramına ilişkin akılcı ve duyarlı bir farkındalık geliştirmeleri önemlidir. Uluslararası alanyazına bakıldığında, çocuk ve çocukluk kavramlarının son yıllarda değişen ve gelişen kavramlar olduğu vurgulanmaktayken, ulusal alanyazında okul öncesi öğretmenleri ve okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk kavramına ilişkin algılarının, çoğunlukla metaforlar aracılığıyla incelendiği görülmektedir. Erken çocukluk dönemindeki çocuklara hizmet veren meslek gruplarından çocuk gelişim uzmanları ve okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kavramına ilişkin görüş ve algılarını inceleyen bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Bu araştırma, erken çocukluk dönemi uzmanlarının, çocuk kavramı ve bu kavram üzerinden çocukların sahip olduğu çeşitliliğe bakış açılarını inceleyen daha kapsamlı bir araştırmanın, çocuk kavramına ilişkin bulgularını ortaya koymaya ilişkin sınırlı bir bölümünün analizini sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Araştırma için, toplam 49 çocuk gelişimi uzmanı ve okul öncesi öğretmenine çocuk kavramını nasıl tanımladıkları, sorulmuş, yanıtları yazılı olarak alınmıştır. Çalışma grubunu oluşturan tüm katılımcılar kadın olup, bunlardan 41'i çocuk gelişimi uzmanı, 8'i ise okul öncesi öğretmenidir. Veriler, çalışmaya katılanların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla hazırlanmış, "Bilgi Formu" ve erken çocukluk dönemi uzmanlarının, çocuk kavramı ve çeşitliliğe bakış açısına ilişkin bilgi ve görüşleri incelenmek üzere hazırlanmış yedi açık uçlu sorudan oluşan formun ilk maddesi olan "Sizce çocuk kimdir? Çocuğu tarif ediniz" sorusuna verilen yanıtlar incelenerek toplanmıştır. Hazırlanan soru formu alanyazın taramasının ardından, uzman görüşü de alınarak tamamlanmış, erken çocukluk dönemi uzmanlarına elden veya e-posta yoluyla ulaştırılmıştır. Formun ilk sorusuna verilen yazılı yanıtların nitel analizi sonucunda, üç ana tema ve bir ana temanın altında iki alt tema ortaya çıkmıştır. Çalışma sonucunda erken çocukluk dönemi uzmanlarının, çocuk kavramını tanımlarken kullandıkları ifadelerin, rasyonel tanım, metaforik tanım ve alanyazın tanımı olarak ortaya çıktığı ve erken çocukluk dönemi uzmanlarının büyük çoğunluğunun çocuk kavramını metaforlarla açıkladıkları görülmüştür. Analizleri devam eden kapsamlı çalışmanın sonuçlarının ise, katılımcıların, çocukların sahip oldukları çeşitliliğe bakış açılarıyla çocuğu tanımlamaları arasındaki ilişkiyi çeşitli açılardan ortaya koyacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Çocuk gelişim uzmanı, çocuk kavramı, nitel çalışma, okul öncesi öğretmeni

FARKLI ÇEVRE KOŞULLARINDA YETİŞEN OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ (48-72 AY) GELİŞİM ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğr.Gör. Ayşe Dilşad ATALAR, İstanbul Aydın Üniversitesi, aysedilsadeker@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Necla TUZCUOĞLU, Marmara Üniversitesi, necla.tuzcuoglu@marmara.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, farklı çevre koşullarında yetişen okul öncesi dönem çocuklarının (48-72 ay) gelişim özelliklerinin çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda değişkenler; cinsiyet, yaş, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş durumu, daha önce okul öncesi eğitim alma durumu ve okul öncesi eğitim alma süresi olarak belirlenmiştir. Araştırmada, okul öncesi dönem çocuklarının gelişim düzeylerini belirlediği ve çeşitli değişkenler açısından karşılaştırmayı amaçladığı için tarama modellerinden karşılaştırma türü tercih edilmiştir. Araştırma sürecinde derinlemesine incelemeye olanak verdiği için amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu, dezavantajlı bir grup olan kadın tutuk evinde yetişen ve anaokuluna devam eden 48-72 aylık çocuklar ile normal çevre koşullarında yetişen ve anaokuluna giden 48-72 aylık çocuklar olmak üzere iki farklı gruptan oluşmaktadır. Çalışma grubu-I Adalet Anaokuluna devam eden 26 çocuk, çalışma Grubu-II normal eğitim kurumunda okul öncesi eğitim alan 30 çocuk olmak üzere (25 kız, 31 erkek) toplam 56 çocuktan oluşmaktadır. Araştırmaya veri toplamak amacıyla; LAP-3 Gelişim Değerlendirme Ölçeği (LAP-3 Development Assessment Scale) kullanılmıştır. Ölçek, 48-72 aylık çocuklar için Türkçe'ye uyarlama çalışması Tunçeli ve Zembat (2017) tarafından yapılmıştır. Ayrıca araştırmacılar tarafından değişkenleri tespit etmek amacıyla "Kişisel Bilgi Formu" oluşturulmuştur. Bu form çocuklara yönelik; cinsiyet, yaş, kardeş durumu, daha önceden eğitim alma durumu ve süresi bilgileri yer alırken, ailelere yönelik olarak da, anne-baba yaşı, öğrenim durumu sorularını kapsamakta olup ailelerin cevaplandırmasına yönelik hazırlanmıştır. Araştırma için gerekli izinler alındıktan sonra LAP-3 Gelişim Değerlendirme Ölçeği araştırmacılar tarafından çocuklara bireysel olarak uygulanarak ailelerden elde edilen demografik bilgiler doğrultusunda araştırmanın verileri elde edilmiştir. Elde edilen veriler frekans ananizi, mann whitney-u ve kruskal- wallis teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda çalışma gruplarını oluşturan çocukların LAP-3 Gelişim Değerlendirme Ölçeği alt testlerinden elde ettikleri puanlar arasında, cinsiyet ve eğitim düzeyi durumuna göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Çalışma Grubu-I'de kardeş durumu, anne eğitim düzeyi, Çalışma Grubu-II'de baba eğitim düzeyi durumuna göre anlamlı bir farklılık elde edilememiştir. Çalışma Grubu-I'de yaş, baba eğitim düzeyi; Çalışma Grubu-II' de yaş, kardeş durumu, anne eğitim düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Değerlendirme, gelişim, erken çocukluk dönemi

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ KENDİLİK ALGI DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Doç.Dr. Özge PINARCIK, Düzce Üniversitesi, o_pinarcik@hotmail.com
Uzman Miray ÖZÖZEN DANACI, İzmir Demokrasi Üniversitesi, mirayozozen@hotmail.com
Doç.Dr. Zeynep ÇETİN, Hacettepe Üniversitesi, zcetin@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Bireyin kendisini nasıl gördüğü, toplumsal, yaşamsal, akademik tüm hayatını etkileyebilen en önemli özelliktir. İnsanların kendilerine ve hayata bakış açılarını, olaylar karşısındaki tavırlarını ve davranışlarını kendilerine verdikleri değer belirlemektedir. Kimlik yapısı, kişilik şekli, karakter, huy ve mizaç, duygu ve düşünceler, ego anlam yükleri, yaşama bakış açısı, sevinç ve üzüntü duygularındaki görecelilik gibi pek çok özelliği, bireylerin zihinsel yazılımından, yani bilincinden ve akli düzeyinden kaynaklanmaktadır. Verilen değerlerin ölçüsü, niteliği ise bireylerin yaşam kalitesi üzerinde belirleyici bir etken rol üstlenmektedir. Bu değerlerin niteliği ise yaşamın temellerinin atıldığı küçük yaşlardaki oluşumu, bireyin görece kalıcı başlıca kendilik algısı yönünü de belirlemektedir. Çalışmada okul öncesi dönem çocuklarının kendilik algı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Düzce ili okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim gören 377 okul öncesi dönem çocuğu oluşturmaktadır. Verilerin toplanması amacıyla çocuklara araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" ile Önder (1997) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan, Harter (1984)'ın geliştirmiş olduğu Küçük Çocuklar İçin Kendilik Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi aşamasında betimsel istatistik analizi ile demografik değişkenler arası farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı, Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi, bağımsız t-testi ve tek yönlü varyans analizi teknikleri uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulguların değerlendirilme süreci tamamlandığında ise sonuç ve öneriler ortaya konacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuk, kendilik algısı, okul öncesi

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÖZ-BAKIM BECERİLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLERE VE EBEVEYN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ: ANKARA İLİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğrt. Üyesi Mümin TUFAN, Gazi Üniversitesi, tufanmum@hotmail.com

ÖZET

Ebeveyn görüşlerine göre okul öncesi dönem çocuklarının özbakım becerileri düzeylerini tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın katılımcılarını, 3-4 yaş grubunda yer alan 106 çocuğun ve 5-6 yaş grubunda yer alan 111 çocuğun velisi oluşturmaktadır. Veliler 2016-2017 öğretim yılında, Ankara ilinin farklı sosyo-ekonomik seviyelerde olduğu kabul edilen merkez ilçelerindeki ilköğretim okulları bünyesindeki anaokullarına ve bağımsız anaokullarına devam eden çocukların velilerinden uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Çalışmada çocukların öz-bakım becerilerini ölçmek amacıyla, veri toplama aracı olarak, Yalçın, Başarı ve Çetinkaya (2013) tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Özbakım Becerileri Ölçeği" kullanılmıştır. SPSS 21.0 istatistik paket programı kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Ölçekteki maddeler beşli dereceleme ile yapılmıştır. Katılımcıların ölçekte yer alan ifadelere vermiş olduğu cevaplar frekans ve yüzde hesaplamaları ile incelenmiştir. Katılımcıların maddelere verdikleri cevaplar arasında 3-4 yaşında olanlar ve 5-6 yaşında olanlar arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için ki-kare testi yapılmıştır. Ki-kare testi için cevap kategorisindeki frekans sayısının az olması göz önüne alınarak cevap kategorileri birleştirilmiştir. Buna göre, beşli kategoriler üç kategoriye indirgenmiştir. Analiz sonuçları %95 güven düzeyinde ele alınmış ve $p < 0,05$ değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. Sonuç olarak; Yemek yeme ile ilgili davranışlar göz önünde bulundurulduğunda, "Acıktığında kendi için soğuk sandviç hazırlar" önermesi dışında kalanları çocukların büyük oranda yapabildiği belirtilmiştir. Giyinme-soyunma ile ilgili davranışlar göz önünde bulundurulduğunda, "Ayakkabılarının bağcıklarını yardımsız bağlar" önermesi dışında kalanları çocukların büyük oranda yapabildiği belirtilmiştir. Temizlik ile ilgili davranışlar göz önünde bulundurulduğunda, çocukların büyük oranda bu davranışları yapabildiği belirtilmiştir. Kendini tehlikelerden koruma ile ilgili davranışlar göz önünde bulundurulduğunda, "Tehlikeli eşyalardan kendini korur" ve "Araçta emniyet kemerini kullanır" önermeleri dışında kalanları çocukların büyük oranda yapamadıkları belirtilmiştir. Tuvalet alışkanlığı ile ilgili davranışlar göz önünde bulundurulduğunda, çocukların büyük oranda bu davranışları yapabildiği belirtilmiştir. Tertip-düzen ile ilgili davranışlar göz önünde bulundurulduğunda, çocukların büyük oranda bu davranışları yapabildiği belirtilmiştir.

Anahtar sözcükler: Ebeveyn görüşleri, okul öncesi dönem, özbakım becerileri

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN ÖDÜL VE CEZA YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Şefika ÜSTEK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
sefika_ustek@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Seda ATA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sedaata@mu.edu.tr

ÖZET

Erken çocukluk döneminin son derece kritik bir dönem olmasından dolayı, bu dönem içerisinde çocuğa karşı uygulanan her yaklaşım son derece önemlidir. Ebeveynlerin çocukta davranış değişikliği kazandırma noktasında öncelikli olarak kullandıkları yöntem ödül ve ceza yöntemidir. Bu çalışmanın amacı; okul öncesi dönemde çocuğu olan ebeveynlerin ödül ve cezaya ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini, okul öncesi dönemde çocuğu olan, Muğla ve Denizli illerinde yaşayan toplam 17 ebeveyn oluşturmuştur. Örneklem, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırma nitel desenedir ve ebeveynlerin görüşlerini öğrenmek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında, ilgili alan yazınına katkı sağlamak ve daha sonraki araştırmalara destek olmak amacıyla önerilerde bulunulmuştur. Araştırmada genel olarak ebeveynlerin çocuk yetiştirme sürecinde kendi anne ve babalarından destek aldıkları, aynı zamanda ebeveynlerin gösterdikleri ödül ve ceza yaklaşımlarıyla kendi anne ve babalarının yaklaşımları arasında benzerlikler olduğu tespit edilmiştir. Okul öncesi dönemde çocuğu olan ebeveynlerin ceza yönteminden ödül yöntemini daha sık kullandıkları, ödül yöntemini masum bulurken, ceza yöntemi hakkında olumsuz düşüncelere sahip oldukları görülmüştür. Araştırma sonuçları incelendiğinde anne ve babaların ödül ve ceza yaklaşımlarının kız ve erkek çocuklarına göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Aynı zamanda okul öncesi dönemdeki çocukların ödül ve cezaya maruz kalma sıklığı ile ekran önünde geçirdikleri süre arasında doğru bir orantı olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Ceza, ebeveyn, ödül, okul öncesi dönem

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN GÖRSEL ALGI BECERİLERİ İLE GEOMETRİ BECERİLERİNİN İNCELENMESİ*

Yüksek Lisans Öğrencisi Nalan KURT, Trakya Üniversitesi, nalantufekci@hotmail.com
Doç.Dr. Zülfiye Gül ERCAN, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Anabilim Dalı,
zgercan@yahoo.com

ÖZET

Bu araştırma, okul öncesi dönemdeki çocukların görsel algı becerileri ile geometri becerilerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın tasarımında, nicel araştırma modelleri içerisinde yer alan ilişkisel tarama modelinden faydalanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılı içerisinde Edirne il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Bağımsız Anaokullarına ve resmi ilköğretim okullarında bulunan anasınıflarına devam eden okul öncesi dönemde bulunan çocuklar oluşturmaktadır. Evren içerisinde basit tesadüfi örnekleme tekniği ile okullar ve sınıflar belirlenmiştir. Araştırmaya toplam 151 öğrenci katılmış olup çocukların %68'i kız, %83'ü ise erkektir ve çocukların %80'i 60-66 ay, %71'i 67-72 ay aralığındadır. Araştırma verileri Beery-Buktenica Gelişimsel Görsel-Motor Koordinasyon, Görsel Algı Testi, Motor Koordinasyon Testi ile Erken Geometri Beceri Testiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde Pearson Korelasyon Testi, Çoklu Regresyon Analizi, Tek Yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlarına göre çocukların erken geometri becerileri ile görsel-motor koordinasyonu, görsel algı ve motor beceriler arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. Görsel-motor koordinasyon, görsel algı ve motor koordinasyon becerileri, erken geometri becerisinin anlamlı bir yordayıcısıdır. Cinsiyetin, yaşın görsel-motor koordinasyon, görsel algı, motor koordinasyon ve erken geometri becerileri üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yaratmadığı bulunmuştur. Daha önce okul öncesi eğitim alan çocukların görsel-motor koordinasyon, görsel algı, motor koordinasyon ve erken geometri becerilerinin okul öncesi eğitim almayanlardan anlamlı biçimde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Eğitim düzeyi yüksek anne ve babaya sahip çocukların görsel-motor koordinasyon, görsel algı, motor koordinasyon ve erken geometri becerilerinin eğitim düzeyi düşük anne babaya sahip çocuklara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sosyoekonomik durumu yüksek ailelerden gelen çocukların görsel-motor koordinasyon, görsel algı, motor koordinasyon ve erken geometri becerilerinin sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerden gelen çocuklara daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak, okul öncesi eğitim alma, anne baba eğitimi, ailenin sosyo-ekonomik durumu çocukların görsel-motor koordinasyon, görsel algı, motor koordinasyon ve erken geometri becerilerini üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Erken geometri becerisi, görsel algı, motor -koordinasyon, okulöncesi

*Bu bildiri Trakya Üniversitesi sosyal bilimler enstitüsünde yüksek lisans tezi olarak sunulmuştur.

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN SOSYOEKONOMİK DÜZEYLERİNE GÖRE AKRAN OYUN DAVRANIŞLARI İLE BENLİK KAVRAMI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Nezahat Hamiden KARACA, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
nhamiden@gmail.com

ÖZET

Çalışma, okul öncesi dönemdeki çocukların sosyoekonomik düzeylerine göre akran oyun davranışları ile benlik kavramları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma, 2018-2019 öğretim yılında, Afyonkarahisar ilinde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı anaokulları ve ilkokulların anasınıflarına devam eden beş-altı yaş çocukları ile yürütülmüştür. Çalışma grubuna, anasınıfına devam eden, normal gelişim gösteren, basit tesadüfi örnekleme yoluyla belirlenen ve gönüllülük esası ilkesine göre 321 çocuk dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama amacıyla, “Genel Bilgi Formu”, çocukların akran oyun davranışlarını belirleyebilmek için “Penn Etkileşimli Akran Oyun Ölçeği (Öğretmen Formu)” ve çocukların benlik kavramlarını değerlendirebilmek için “Çocuğun Benlik Kavramını Algılaması Ölçme Aracı” kullanılmıştır. Çocukların ve çocukların ailelerine ilişkin demografik özelliklerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Çocuğun Benlik Kavramını Algılaması Ölçme Aracı ile Penn Etkileşimli Akran Oyun Ölçeği Öğretmen Formundan elde edilen verilerin analizinde öncelikle puanların normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnoff (K-S) Testi ile incelenmiştir. Yapılan normallik testi sonucunda normal dağılım gösterdiği belirlenmiş ve bu doğrultuda veriler, One way Anova Testi kullanılarak analiz edilmiştir. Anlamli farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirleyebilmek için yapılan Tukey Testi kullanılmıştır. Ayrıca Çocuğun Benlik Kavramını Algılaması Ölçme Aracı ile Penn Etkileşimli Akran Oyun Ölçeği Öğretmen Formundan elde edilen puanlar arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Katsayısı ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Penn Etkileşimli Akran Oyun Ölçeği oyun bozma ve oyundan kopma alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığı, oyun etkileşimi alt boyutunda ise anlamlı farklılığın olduğu ve çocukların sosyoekonomik düzeyleri ile Çocuğun Benlik Kavramını Algılaması Ölçme Aracı puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Çocuğun Benlik Kavramını Algılaması Ölçme Aracından aldıkları puan ortalamaları ile Penn Etkileşimli Akran Oyun Ölçeği Öğretmen Formundan aldıkları puan ortalamaları karşılaştırıldığında, benlik kavramı ile oyun etkileşimi alt boyutu arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu, oyun bozma alt boyutu ve oyundan kopma alt boyutunda bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Araştırma bulguları sonucunda araştırmacılara, ebeveynlere ve öğretmenlere öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Akran ilişkileri, akran oyun davranışları, benlik kavramı, okul öncesi

OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK HAKLARI

SURİYELİ MÜLTECİ ÇOCUKLARIN OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE EĞİTİM GÖRDÜKLERİ SINIFLARDA SOSYAL YETKİNLİK VE DAVRANIŞ SORUNLARININ İNCELENMESİ

Öğr.Gör. Ayşe Hicret GÜDÜK, Kocaeli Üniversitesi, ahguduk@gmail.com
Arş.Gör. Rahime İNAN, Kocaeli Üniversitesi, rahime.inan@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Yapılan çalışmalarda, göçmen çocukların göç etikleri ülkelerde karşılaştıkları sorunlar arasında sosyalleşme problemleri, sosyal dışlanma sık karşılaşılan durumlardandır. Göçmen çocukların yeni dil edinimi konusunda karşılaştıkları güçlükler, çevreleriyle iletişime geçme yeteneklerinin azalmasına dolayısıyla kendilerini okulda yalnız hissetmelerine ve topluma zor adapte olmalarına sebep olmaktadır (Patiadino, 2008; Akt. Şeker ve Aslan, 2015). Akranlarla zayıf ilişki ya da ilişkisizlik okul yıllarında yalnızlık, okula devamsızlık, okula ve ortama uyumsuzluk ve motivasyon düşmesi gibi durumlara sebep olmaktadır. Göç yaşamış olan çocuklar yeni yerleşim yerlerinde eğitim sistemine uyum ve arkadaşlık ilişkileri konusunda zorluk çekmektedirler (Fazel, Reed, Panter-Brick and Stein, 2012). Bu çalışmanın amacı; iç savaş dolayısıyla Türkiye'ye göç eden Suriyeli çocukların sınıf içi sosyalleşmelerini, Türk çocuklarla sosyal etkileşimlerini ve Türk çocuklar tarafından sosyal kabul durumlarını incelemek; çocukların cinsiyetlerinin ve mülteci olup olmamalarının sosyal yetkinlik ve davranış sorunlarını (kızgınlık-saldırganlık ve anksiyete-içedönüklük) farklılaştırıp farklılaştırmadığını ortaya koymaktır. Literatürde Suriyeli çocukların konu edildiği birçok çalışma mevcuttur. Ancak bu çalışmaların örneklem grubunu çoğunlukla öğretmenler ve idareciler oluşturmaktadır. Suriyeli çocukların sınıfta akranlarıyla sosyalleşmeleri, akranları tarafından kabul durumları ve sosyal yetkinlik ve davranış sorunlarını inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın bu anlamda alanyazına katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında, bir devlet ilkokuluna bağlı üç anasınıfında öğrenimine devam eden 38 Türk, 11 Suriyeli çocuk ile yürütülmüştür. Örnekleme belirlerken amaçlı örneklem türlerinden maximum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Sınıf öğretmenleriyle de görüşmeler yapılarak, ölçek değerlendirmesi sonucu elde edilen bilgiler yapılandırılmıştır. Anaokullarında Suriyeli çocukların bulunduğu sınıftaki çocukların sınıf içi ilişkilerini, sosyalleşmelerini; sosyal yetkinlik ve davranış sorunlarını (kızgınlık-saldırganlık ve anksiyete-içedönüklük) inceleyecek olan bu çalışma karma çalışma türlerinden sıralı karma yöntemi ile desenlenmiştir. Araştırmada veriler iki farklı yolla toplanmıştır. Çalışmanın başlangıcında öğretmenlerden "Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme" ölçeğini araştırmaya katılan her bir çocuk için doldurmaları, istenmiştir. Ölçek uygulandıktan ve değerlendirme yapıldıktan sonra sınıf öğretmenleriyle görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda çocukların Türk ya da Suriyeli olmasının, cinsiyetin sosyal yetkinlik kızgınlık-saldırganlık veya anksiyete-içedönüklük davranış sorunlarından herhangi birini farklılaştırmadığı; sınıf içerisinde Suriyeli çocukların Türk çocukları tarafından kabul edildiği, oyun ve etkinliklerde birlikte yer aldıkları tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Davranış sorunları, mülteci çocuklar, okul öncesi eğitim, sosyal yetkinlik

ZORBALIK KONUSUNDA FARKINDALIK OLUŞTURULMASININ YOLLARINDAN BİRİ: ÇOCUK ŞARKILARI

Öğretmen Reis BEŞER, Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, sahin9195@hotmail.com
Öğretmen Asena FETTAH METİNOL, Uludağ Üniversitesi, asena.f@gmail.com
Prof.Dr. Hülya KARTAL, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi, hkartal@uludag.edu.tr
Öğr.Gör.Dr. Şehnaz SUNGURTEKİN, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
sehnazsun@uludag.edu.tr

ÖZET

Günümüz toplumunda çoğu birey için duygu ve düşünceleri anlatmanın yollarından biri de müziktir. Sokakta, bazı okul koridorlarında ve neredeyse insanın olduğu her yerde müzikle buluyoruz. Bu anlamda mevcut araştırmada çocuk şarkılarında okul zorbalığının nasıl işlenebileceğinin belirlenmesi ve bu şarkılar yoluyla öğrencilerin duygudaşlık becerisinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın temel veri kaynağı “Şubadap Çocuk” grubunun youtube’da dört farklı videoyla yayınladığı “Çekirdeksiz Domates” isimli şarkı sözleridir. Bu yönüyle araştırma nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi deseniyle gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda mevcut çalışmanın verileri, zorbalık alan yazın taraması yapıldıktan sonra araştırmacılar tarafından geliştirilen kontrol listesi ile toplanmıştır. Araştırmanın veri analizi kontrol listelerinde belirlen maddelerin şarkı sözlerinde tekrarlanma sayısının belirlenmesiyle yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre incelenen eserde zorbalık konusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır: (1) Eserin doğrudan zorbalığı içerdiği, (2) Eserde zorbalığa uğrayan bireylerin özelliklerinin sergilendiği (güvensiz, çekingen, fiziksel olarak zayıf) ve bireyin dışlandığı, (3) zorbalığa uğrayan bireylerin pasif ve itaatkâr davrandığı, (4) zorbalık eylemlerine tanık olan seyircilerin, alkış tuttuğu ve (5) zorbalığa uğrayanların bu durumu kimseyle paylaşmadığı belirlenmiştir. Bu yönüyle incelenen şarkıda özellikle de zorbalığa uğrayan çocuğun bu duruma sessiz kalması, durumu hiç kimseyle paylaşmaması ve zorbalığa tanık olan seyircilerin bu durumda alkış tutması, zorbalığa uğrayan çocuğun yalnız kalması, yardım almaması ve zorbalığa tekrar tekrar uğraması sonucunu doğuracaktır. Oysa bu amaçla yazılacak şarkı sözlerinde tam tersine zorbalığa dikkat çekmenin yanı sıra zorbalıkla nasıl baş edebileceği ve seyircilerin gücünün harekete geçirilmesinin zorbalığın azaltılması ve önlenmesindeki öneminin vurgulanması kritik önem taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: Akran zorbalığı, çocuk şarkıları, şarkılarda zorbalık

OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK KÜLTÜRÜ

ÇOCUKLARIN GÖZÜNDEN ÇOCUK

Öğretmen İrem DİLBAS, Mürüvet Alpagot Anaokulu , iremsarioglu00@gmail.com
Öğr.Gör. Seda ESKİDEMİR MERAL, Akdeniz Üniversitesi, seskidemir@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 4-5 yaşındaki çocukların “çocuk” hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Çocukların “çocuk” hakkındaki düşüncelerinin ortaya konulmasının; çocukların gözünden çocukların tanınmasını sağlayacağı ve böylece çocuklarla etkileşim halinde olan kişilere, çocuklarla ilgili yapılacak düzenlemelere ve öğretmen-çocuk iletişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çocukların katılımcı olarak yer aldığı çalışmaların sınır olduğu görüldüğünden bu çalışmanın bu açıdan da alan yazına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu araştırma temel nitel araştırma deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Antalya ili Konyaaltı ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız bir anaokulunda üç farklı sınıfa devam 24 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, çocukların kişisel bilgilerini belirlemek aracılığıyla oluşturulan “Genel Bilgi Formu” ve çocukların “çocuk” kavramı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış çocuk görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme formunda, çocukların ne yaptıklarını ne yapmayı sevdiklerini/sevmedikleri, neleri yapabildikleri/yapamadıklarını belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Ayrıca çalışma grubundaki çocuklara “çocuklarla ilgili bir resim çizer misin? denilerek çocuklardan bir tane resim çizmeleri ve bu resmi anlatmaları istenmiştir. Anlatılan ifadeler her çocuk için not edilmiştir Ardından çocuklarla bireysel olarak görüşülerek çocuk görüşme formları uygulanarak çocuklardan alınan cevaplar not edilmiştir. Her bir görüşme 7-12 dakika arasında sürmüştür. Araştırmanın verileri içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları ilgili alan yazın ışığında tartışılacaktır ve gerekli önerilere yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Çocuk, çocuk katılımı, okul öncesi

ÇOCUKLARIN GÖZÜNDEN YETİŞKİN

Öğr.Gör. Seda ESKİDEMİR MERAL, Akdeniz Üniversitesi, seskidemir@gmail.com
Öğretmen Derya ŞENGÜN ÖZEN, Mürüvet Alpagot Anaokulu, drysheng@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 4-5 yaşındaki çocukların “yetişkin” hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Çocukların “yetişkin” hakkındaki düşüncelerinin ortaya konulmasının; yetişkinlerin çocukların kendilerini nasıl algıladıklarını görmelerine ve böylece çocuklarla etkileşim halinde olan yetişkinlere, aile-çocuk ve öğretmen-çocuk iletişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çocukların katılımcı olarak yer aldığı çalışmaların sınır olduğu görüldüğünden bu çalışmanın bu açıdan da alan yazına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu araştırma temel nitel araştırma deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Antalya ili Konyaaltı ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı bağımsız bir anaokulunda üç farklı sınıfa devam 24 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, çocukların ve ailelerinin kişisel bilgilerini belirlemek aracılığıyla oluşturulan “Genel Bilgi Formu” ve çocukların “yetişkin” hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış çocuk görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme formunda, yetişkinlerin ne yaptıklarını ne yapmayı sevdiklerini/sevmedikleri, neleri yapabildikleri/yapamadıklarını, çocukların yetişkin olmak isteyip istemediklerini ve yetişkin olsalar ne yapacaklarını belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Çalışma grubundaki çocuklara “Yetişkinlerle ilgili bir resim çizer misin? denilerek çocuklardan bir tane resim çizmeleri ve bu resmi anlatmaları istenmiştir. Anlatılan ifadeler her çocuk için not edilmiştir Ardından çocuklarla bireysel olarak görüşülerek çocuk görüşme formları uygulanarak çocuklardan alınan cevaplar not edilmiştir. Araştırmanın verileri içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları ilgili alan yazın ışığında tartışılacaktır ve gerekli önerilere yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Çocuk, okul öncesi, yetişkin

OKUL ÖNCESİ HİKAYE KİTAPLARININ CİNSİYET KAVRAMINI ELE ALMA BİÇİMLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Necla EKİNCİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nekinci@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi Ebru DEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, demir19ebru@gmail.com
Lisans Öğrencisi Zekiye UĞURCAN, Muğla Sıtkı Koçman Ün, zekiye1041@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, okul öncesi dönemi hikaye kitaplarının cinsiyet kavramını ele alma biçimlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Seçilen 10 adet okul öncesi dönemi hikaye kitabı araştırmanın analiz birimini oluşturmaktadır. Seçilen hikaye kitaplarının isimleri şu şekildedir: Ayaklı Şeker Kavanozu, Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor, Vınnn, Söz Vermiştin Ama Anne, Peynirli Börek, Arkadaşım Papi, Annemin Ayakkabıları, Hain Bitler, Komşu Teyze, Biricik Takıma Katılıyor. Seçilen hikaye kitaplarının incelenmesi ile ilgili araştırmanın tematik çerçevesi alt problemler çerçevesinde oluşturulmuş olup; meslek seçimi, mekan, sorumluluklar, aile rolleri, kıyafet özellikleri, oyun ve oyuncak tercihleri ve kapak özellikleri başlıklarından oluşmaktadır. Bu başlıklar seçilen kitapların metin ve görsellerinde incelenmiştir. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Kodlama süreci araştırmacılar tarafından gerçekleştirildikten sonra araştırmacılar bir araya gelerek yapmış oldukları analizleri karşılaştırmış, görüş birliği ve görüş ayrılığı olan maddeleri belirlemişlerdir. Araştırmadan elde edilen temel sonuçlara göre; ele alınan hikaye kitaplarında en çok anne rolünün vurgulandığı sonucuna ulaşılmıştır. Baba rolü ise anne rolünden sonra en çok vurgulanan roldür. Yine hikaye kitaplarında kadın figürünün daha çok anne ve ev hanımı olarak yansıtıldığı, ev işinden ve çocuğun bakımından en çok annenin sorumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca kadınlar kıyafetlerinde en fazla elbise tercih ederken, kıyafet renklerine bakıldığında kadınlar en çok pembe, erkeklerin ise mavi rengini tercih ettikleri ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Anahtar sözcükler: Cinsiyet kavramı, hikaye kitabı, okul öncesi eğitim

OKUL ÖNCESİNDE ÇOCUK PSİKIYATRİSİ

FALLİK DÖNEM VE EŞCİNSELLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE PSİKANALİTİK GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ: LİTERATÜR TARAMASI

Öğr.Gör. Elif CANSIZ, Gümüşhane Üniversitesi, elif.cansiz@gumushane.edu.tr
Öğr.Gör. Asuman BİLBAY, Cumhuriyet Üniversitesi, asubilbay@gmail.com

ÖZET

Bireylerin yetişkinliğe doğru yol alırken önemli gelişimsel görevlerinden birisi de sağlıklı bir cinsel kimlik oluşturmaktır. Kişiliğin birçok temel boyutu gibi cinsel kimlik de erken çocukluk döneminde şekillenir. Psikoseksüel kişilik gelişimi kuramına göre 3-6 yaş (fallik dönem), çocuğun cinsel kimliğinin oluşmaya başladığı, kendini ve karşı cinsi tanıdığı, cinsel çatışmalar yaşadığı, hayatını şekillendirmekte olduğu önemli bir dönemdir. Eşcinsellik de günümüzde hala nedenleri araştırılan, hastalık olup olmadığı ya da ahlaki boyutu sıklıkla tartışılan cinsel bir yönelimdir. Psikanalitik kuramcılar eşcinsellik ve fallik (ödüpal) dönemde yaşanan karmaşalar arasında ilişki olduğunu savunarak, bu konu ile ilgili çeşitli çalışmalar yapmışlardır. Bu çalışmanın amacı ise; eşcinsellik ve çocukların cinsel kimlik gelişimi için önemli olan bu dönem arasındaki bağın geniş bir literatür çalışması ışığında irdelenmesidir. Bu kapsamda gerçekleştirilen literatür taraması sonucunda araştırılan konu üç ana başlık altında sınıflandırılmış ve incelenmiştir. Bu başlıklardan ilki “fallik dönemin cinsel gelişimdeki yeri ve önemi”, ikincisi “psikanalitik kuramın eşcinselliğe bakışı” ve üçüncüsü “fallik dönem ve eşcinsellik arasındaki ilişkinin ayrıntılandırılması”dır. İncelemeler sonucunda psikanalitik kuram savunucularına göre eşcinselliğin cinsel bir sapkınlık olarak değerlendirilmediği, bu tercihin değiştirilebilir olduğu, fallik dönemde çocuğun özellikle karşı cins ebeveyn ile olan ilişkisinin eşcinsellik tercihini etkilediği görülmüştür. Yapılan çalışmanın bu konu ile ilgili çalışmak isteyen araştırmacılara ön bilgi sağlayacağı ve rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Eşcinsellik, fallik dönem, psikanalitik kuram

OKUL ÖNCESİNDE DEĞER EĞİTİMİ

DEĞERLERİM ENGELLERE ENGEL OLUYOR

Öğretmen Nuray TAŞCI KARALI, Milli Eğitim Bakanlığı, nununry06@gmail.com

ÖZET

Okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların gelişim özelliklerini destekleyici öğrenme merkezleri (dramatik oyun, sanat, kitap, blok, müzik, fen...) bulunmaktadır. Bu merkezler çocukların hemen her gün günlük eğitim akışında yer alması gereken bir süreçtir. Bu merkezlerde merkezlerin türlerine uygun materyaller yer almaktadır (örneğin: dramatik oyun merkezinde kostümler, mutfak eşyaları, oyuncaklar vb.). Okul öncesi dönem çocukların oyun çağıdır ve eğitim oyun üzerine kuruludur. Onları bu süreçte yalnız bırakmayan en etkili eğitim materyali de şüphesiz oyuncaklardır. Oyun, çocuğun işidir ve en etkili öğrenme araçlarından biridir. Oyuncaklar da çocuk gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir. Normal gelişim gösteren çocukların değerler eğitimi kazanımlarına (empati, sevgi, saygı...) destek sağlamak, gerçek hayatlarında var olan kişileri yansıtan oyuncaklarla oynamalarına fırsat sunmak özel gereksinimli /engelli çocukların da kendilerini yansıtan oyuncakların olması ile kendilerini toplumun bir parçası olarak gördüklerini hissetmeleri düşüncesinden yola çıkarak özel gereksinimli bebekler ördüm. Bununla birlikte değerler eğitimi, kapsayıcı eğitim anlayışını okul öncesi döneme aktarırken sınıflarda olması gerektiğini düşündüğüm engelli bebeklerin yanı sıra tipik gelişim gösteren bebekler de ördüm. Dolayısı ile onların oyun arkadaşları, hikaye kahramanları olarak hayatlarına girecek engelli ve normal gelişim gösteren oyuncak bebekler (farklı karakter ve cinsiyette) ördüm. Ördüğüm özel gereksinimli bebeklerin (görme engelli, bir bacağı olmayan, bir kolu olmayan, tekerlekli sandalyede, lösemi, gözlük kullanan, işitme engelli) tasarım tescilini almak için Türk Patent Kurumuna başvurudum ve yapılan değerlendirme sonucu Tasarım Tescil Belgesini aldım. Ardından örmüş olduğum bebeklerin bir kısmını kullanarak Bayram Gelmiş Hoş Gelmiş isimli bir hikaye oluşturdum. Bu hikayede ördüğüm karakterler gerçek hayattaki ailemden esinlenerek oluşturulmuştur. Hikayede görme engelli bir dede (benim gerçek hayattaki dedem) vardır ancak bu durumdan bahsetmeden hikaye içine yedirilmiştir, engele vurgu yapılmamıştır. Böylece çocuklar bilgi aktarımı ile değil kendi farkındalıkları ile durumu kavrayabileceklerdir. Hikayede ayrıca değerler eğitimi olarak bayram teması ele alınmıştır. Hikayedeki görseller 3 boyutlu olarak hazırlanmıştır. Sonra hikayedeki kurguya göre fotoğrafları çekilmiştir. Ardından renkli çıktısı alınarak hikaye kitabı haline getirilmiştir. Böylece karakterdeki örme oyuncak bebekler hem dramatik oyun merkezlerinde örme oyuncak bebekler olarak karşımıza çıkacak, hikaye kitabı da kitap merkezinde yerini alacaktır. Ayrıca hikaye kitabı olarak kullanılabilmesi gibi akıllı tahta ve bilgisayar ortamlarında da hikaye sunumu yapılabilecek niteliktedir. Örmüş olduğum diğer özel gereksinimli bebekler ile de hikayeler oluşturulup benzer çalışmalar yapılacaktır. Örmüş olduğum özel gereksinimli bebekler ile oynayan ve onların hikayelerini dinleyen, gözlemleyen çocuklarda empati, sevgi, saygı, hoşgörü gibi değerlerin kazanımını amaçlanmış ve bu kazanıma ulaşıldığı ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra özel gereksinimi olan çocuklar da sınıflarda engelli oyuncak bebeklerin olmasından ötürü kendilerini toplumun parçası olarak hissedebilecek böylelikle sosyal kabul her iki taraf için de olumlu ilerleyebilecektir.

Anahtar sözcükler: Değerler eğitimi, kapsayıcı eğitim, oyuncak, özel gereksinim

EĞİTİMDE DEĞERLERİN DEĞERİ

Öğr.Gör. Büşra FAYETÖRBAY, Atatürk Üniversitesi, busra.f.orbay@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Oktay YAĞIZ, Atatürk Üniversitesi, yoktay@atauni.edu.tr

ÖZET

Değer nedir? Arzulanan veya değerli görünen ilke, kural veya standartlardır. İyi ve arzu edilen şey, insan davranışlarını motive eden ve yönlendiren, karar verme süreçlerini etkileyen kriterdir. Değer, davranışlarımıza rehberlik ederek, eylemlerimizi, yargılarımızı, anlık hedeflerimizi daha üst hedeflere taşıyarak nihai anlamda nasıl olmamız ve nasıl davranmamız gerektiğini bildirmektedir. Değerler, normlar ve ahlaki kavramlar giderek önem kazanmakta ve tüm dünyada zihinlerde uyandırdıkları şeylerle ve eğitim için yaptıkları anlamla tartışılmaktadır. Özellikle, değer eğitimi ve okullar arasındaki uyum sorgulandığında, değerler eğitiminin okullarda olup olmaması gerektiği gibi sorgulanır. Eğitimin amaçları nelerdir? Toplumun temel ortak değerleri nelerdir? Ortak değerler ne anlama gelir? Ve okullarda değerler eğitimi nasıl uygulanmalıdır? cevaplanmaktan uzaktır. Eğitim sadece rasyonel bilgi ve teknik becerilerin oluşturulduğu bir alan değil, kültürel değerlerin, ahlaki tutumların ve davranışların da aktarıldığı bir alandır. Böylece, okul, devletin, toplumun, ebeveynlerin ve öğrencilerin çeşitli beklentilerini karşılama işlevini üstlenen yasal düzenlemeler yoluyla devletin gözetiminde eğitimin gerçekleştiği bir kurum olarak hareket eder. Eğitim sürecinde değerlerin verilmesi; verilecek değerlerin belirlenmesi, değerlerin erken çocuklukta verilmesi hem bireysel hem de toplumsal anlamda oldukça önemlidir. Bu önemle çalışmanın amacı, Milli eğitime bağlı kreş ve ana okullarında görev yapan öğretmenler ile yardımcı öğretmenlerin değerler eğitimine ilişkin görüşlerini almak ve uygulama süreçlerini incelemektir. Araştırma yöntemi, nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasıdır. Durum çalışması, tıpkı mimaride yapılan ayrıntılı bir planlama gibi, bilgi toplama, toplanan bilgileri organize etme, yorumlama ve araştırma bulgularına ulaşma gibi basamakları içeren sistematik desen türlerinden biridir. Çalışma grubu, çeşitli illerde MEB'e bağlı kreş ve anaokullarında görev yapan ölçüt örnekleme yoluyla seçilen 50 öğretmen yer alacaktır. Görüşmeler öğretmenlere ulaşılabilirlik durumuna göre yarı yapılandırılmış görüşme formları ile yazılı olarak ve ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınacaktır.

Anahtar sözcükler: Değer, değerler eğitimi, durum çalışması, erken çocukluk

LİSANSÜSTÜ TEZLER KAPSAMINDA OKUL ÖNCESİ DEĞERLER EĞİTİMİ İLE İLGİLİ HAZIRLANMIŞ EĞİTİM PROGRAMLARINA BİR BAKIŞ

Dr. Öğrt. Üyesi Derya ATABEY, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi,
deryaatabey1982@gmail.com

ÖZET

Gelişen çağın gereksinimlerini karşılamak ve beraberinde getirdiği sorunlarla başa çıkabilmek, teknolojiyi ve bilgiyi en iyi şekilde kullanmak, uygun yöntem ve teknikleri, araç gereç ve materyalleri kullanarak en iyi öğretim uygulamalarını gerçekleştirmek, değerlendirme yapabilmek ve mevcut programların eksik yönlerini belirlemek için yeni eğitim programı tasarılarının hazırlanması oldukça önemlidir. Çocukların değerleri öğrenebilmeleri ve içselleştirip davranışlara dönüştürebilmeleri için okul aile işbirliğinin sağlandığı, uygun amaçların seçildiği, etkili teknik ve yöntemlerin kullanıldığı, yeterli zamanın ayrıldığı, en etkili eğitim ortamların hazırlandığı ve araç- gereç- materyallerin kullanıldığı, gerekli değerlendirmelerin yapıldığı eğitim programlarının hazırlanması gerekmektedir. Bu araştırma, lisansüstü tezler kapsamında, okul öncesi dönem çocukları için hazırlanmış değerler eğitimi ile ilgili eğitim programlarının incelenmesi ve tanıtılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Yükseköğretim Kurulu tez merkezinin internet sitesinde (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>) yer alan, başlığında “Değerler eğitimi” olan ve bu kapsamda, okul öncesi dönem çocukları için değerler eğitimi programı geliştirilmiş tezler taranarak belirlenmiş ve bu bağlamda 12 lisansüstü tez, çalışmanın araştırma grubunu oluşturmuştur. Araştırmada, veri toplama aracı olarak, araştırma tarafından hazırlanan “Eğitim Programı İnceleme Formu” kullanılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan tezlerin, yıllarına, türlerine, eğitim programının uygulandığı yaşa, eğitim programı aracılığıyla kazandırılmak istenen değer ve temalara, eğitim programının uygulama süresine, oturum sayısına, eğitim programında yer alan etkinliklerin sürelerine ve çeşitlerine göre dağılımları belirlenmiş, eğitim programının etkileri maddeler halinde açıklanmış ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Değerler eğitimi, eğitim programı, lisansüstü tez, okul öncesi eğitim

MASALLAR YOLUYLA DEĞERLER EĞİTİMİ

Öğretmen Yaşar DEMİR, Yunus Emre İMKB ilk okulu, yademir1971@gmail.com
Öğretmen Emine CAP, Haliliye Görme Engelliler Ortaokulu, eminecap7217@gmail.com

ÖZET

Bu projede amacımız: okulöncesi öğrencilerinin sosyo-kültürel düzeylerinin ve nitel özelliklerinin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır. Öğrencilerin, arkadaş grubuna katılma, sağlıklı ilişkiler kurma, kültürel değerlerine sahip çıkma ve sosyalleşme gibi olguları destekleyici faaliyetlerle değerler eğitimi almalarını sağlayacak ortamlar düzenlemektir. Kullanılacak eğitim yönteminin gerekçesi: Çocukların dil ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamak, yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini geliştirmek, sosyal hayata uyum sağlamalarını kolaylaştırmak; araştırma-inceleme yoluyla çevreyi tanıma, düşünme, problem çözme, kurallara uyma, grupla hareket etme, kendini ifade etme ve dinlemeye dayalı iletişim becerilerini geliştirerek çocukların bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunmaktır. Uygulama sayesinde; çocuğun yaşlılarıyla birlikte olabileceği, bedensel ve zihinsel gelişimlerini sağlıklı biçimde sürdürebileceği sınıflarda; farklı öğrenme ortamlarının oluşturulması, kuşaklar arası kültür alışverişinin aktarılabilmesi aktif öğrenme yöntemleriyle çocukların eğitimlerine devam etmeleri sağlanacaktır. Bu doğrultuda ilde yaşayan +65 yaş grubundaki insanlar vasıtasıyla sınıflarımızda eğitim sürecinde bulunan öğrencilere; yaşlıların bilge, üretken özelliklerinin ve diğer önemli katkılarının tanıtılması sağlanacaktır. Nesiller arası iletişim ve ilişkinin geliştirilmesi amacıyla sosyo-kültürel eğitim ve değerler eğitimi baz alan faaliyetler gerçekleştirilecektir. Yaşlılık ve yaşlılar hakkında toplumsal farkındalık oluşturulacak, kuşaklar arası dayanışma ve yaşlıya saygı bilinci geliştirilecektir. Masalların anlatılması yoluyla değerler eğitiminin aşılması daha kolay gerçekleştirilebilecektir. Bu uygulama sayesinde: - Okul öncesi nüfusun nicel büyüklüğü yanında nitel özellikleri güçlendirilecek, - Kuşaklar arası kültür alışverişine imkân sağlanacak, - Erken çocukluk döneminin sunduğu fırsatlar değerlendirilebilecek veya ortaya çıkaracağı güçlükler bertaraf edilebilecektir. Okul öncesi dönem, çocuğun gelişiminin artmaya başladığı yıllardır. Yapılan araştırmalarda çocukluk yıllarında kazanılan davranışlar, yetişkinlikte bireyin kişilik yapısını, tavır, alışkanlık, inanç ve değer yargılarını biçimlendirmektedir. Çocukların geleceğini belirleyecek olan toplumsal ve ahlaki değerlerin oluşması erken yaşlarda başlar. Toplumsal değerlerin devamlılığın sağlanması ve gelecek kuşaklara aktarılmasında okul öncesi eğitim temel yapı taşıdır. Çocukları tanımanın, onların dünyasını paylaşmanın birçok yolu vardır. Masal, bunlardan birisidir. Ayrıca masal dinleme sırasında esnasında bilinen pek çok toplumsal, sosyal ve kültürel davranışlar yanında daha farklı davranışlar kazandırılabilir. Masal anlatırken, çocuğun düzeni bozmaması, tutumlu davranışlar göstermesi, çevreye, topluma yararlı olması ve zamanını verimli bir şekilde değerlendirmesi bilinci kazandırılabilir. Benzer şekilde yine bu yolla bireyin mensup olduğu ya da yaşadığı çevreye ait ahlaki ve vicdani değerler de öğretilir. Çocuğa masal içeriği yoluyla toplumsal beklentiler ve göz önünde bulundurması gereken davranış kalıpları kazandırılabilir. Eğitim süresince çocuklar ilkokulun ilk yıllarında paylaşmayı, dayanışmayı, sosyalleşmeyi ve birlikte çalışmayı öğrenirler. Bu dönem, çocuğun yüksek öğrenme potansiyeline sahip olduğu bir dönemdir. Uygun fiziksel ve sosyal çevre koşullarında ve sağlıklı etkileşim ortamında yetişen çocuklar, daha hızlı ve başarılı bir gelişim gösterirler. Bu yıllarda iyi eğitim almak çocuğa birçok beceri kazandırır. Uygulama bir yönüyle eğitim alan çocukları diğer yönüyle yaşlıların sosyal hayatla buluşmasını ve eğitim ortamında değerler eğitiminin farklı yönlerden aktarılması imkânını içerir. Masal anlatıcıları, Şanlıurfa Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne tespit edilecektir. İl müdürlüğünün paydaş olarak yararlanılma ve seçilme sebebi; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 3/6/2011 Tarih ve No : 633 sayılı, Aile Ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ne dair görevlerini düzenleyen 10. maddesinin a,e,f,g,ğ ve h bentlerinde dile getirilen hususlara göre görev alanındaki iş tanımı olmasıdır. Bu projede Haliliye ilçesinin tüm okulöncesi sınıfları hedeflenmiştir.

Anahtar sözcükler: Değerler eğitimi, erken çocukluk eğitimi, masallarla öğrenme, nesiller arası iletişim

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLER VE DEĞERLER EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE SINIF İÇİ UYGULAMALARININ İNCELENMESİ

Öğretmen Saadet BARTAN, Linyit ilkokulu, saadet_tatli@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Banu ÖZKAN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, banuozkandpu@dpu.edu.tr

ÖZET

Değerler eğitimi kişinin değerleri içselleştirip ona bağlı bir kişilik oluşturmasını sağlayan bir süreçtir. Bireylerin değerleri kazanmasında eğitim çok önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim ortamlarında uygulanan tutum ve değer aktarımı değerler eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Çocukların ev ortamında başlayan değer edinim süreci okulda alacağı eğitim ile desteklenmelidir. Bu durum okulun en önemli öğelerinden biri olan öğretmenlerin değerler hakkındaki görüşünü ve değer eğitiminde kullandıkları yöntemleri önemli hale getirmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin değerler ve değerler eğitimi hakkındaki görüşlerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmış araştırmanın modeli olarak olgu bilim modeli benimsenmiştir. Verilerin toplanması, yarı yapılandırılmış görüşmelerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verileri toplamak amacıyla görüşme formları oluşturulmuştur. Araştırma Kütahya ilinde görev yapmakta olan 10 Okul Öncesi Eğitimi öğretmeni ile yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi uygulanmıştır. Yapılan araştırma sonucunda; Öğretmenler değer, davranışları şekillendiren tutum ve görüşler olduğunu, kişisel olarak saygı, sevgi, doğruluk ve manevi değerlere öncelik verdiklerini belirtmişlerdir. Değerlerin sınıflandırılmasına ilişkin farklılıklar tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler değerler eğitiminin asıl amacının kişiliğin her yönüyle gelişmesini sağlamak, bireyi ve toplumu kötü tavır ve davranışlardan korumak olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler değerler eğitiminin erken yaşlarda başlaması gerektiğini, Okul öncesi eğitim programında değerlerin açıkça belirtilmediğini, öğretmenler değerlerin kazanıldığını tespit etmek için gözlem, davranış listeleri, veli işbirliği gibi yöntemler kullandıklarını ifade etmişlerdir. Kazandırılan değerlerin çocukların en çok sosyal-duygusal alanlarına destek olduğu, öğretmenlerin değer öğretim yöntemleri hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları, değerleri telkin yöntemi ile vermeye çalıştıkları tespit edilmiştir. Öğretmenler sınıf içi uygulamalarında görsel materyaller, drama ve hikâyelerden faydalandıklarını belirtmişler, okulun ve ailenin önemli faktörler olduğunu ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Değer, değer eğitimi, okul öncesi eğitim

OKUL ÖNCESİNDE DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLİĞİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINA DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN DİL GELİŞİM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Hasan Uğur SERDAROĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı, huserdaroglu@hotmail.com
Doç.Dr. Hatice BEKİR, Gazi Üniversitesi, hsimsekbekir@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitim kurumlarındaki çocukların alıcı, ifade edici ve sözel dil gelişim düzeylerinin incelenmesi ve çocukların dil gelişim düzeyleri ile cinsiyet, kardeş sayısı, doğum sırası, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, daha önce okul öncesi eğitim alma ve eğitim gördükleri kurum türü değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa ili Siverek ilçe merkezinde bulunan 12 okul (altı bağımsız anaokulu ve altı ilkokul) bünyesindeki 30 okul öncesi eğitim sınıfında eğitime devam eden 150 çocuk oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, çocukların ve ebeveynlerin demografik bilgilerini belirlemeye yönelik sorular içeren, “Genel Bilgi Formu” ve çocukların dil gelişim düzeyini ölçmek için “Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL)” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde çocukların dil gelişimlerinin TEDİL ölçeği alıcı, ifade edici ve sözel dil bileşke standart puanları için betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Okul öncesi eğitime devam eden çocukların dil gelişim düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelemek için “İki Yönlü Varyans Analizi (Two-Way ANOVA)” kullanılmıştır. İki den fazla grubun yer aldığı bağımsız değişkenlerde, ana etkinin anlamlı olması durumunda gruplar arasında post-hoc karşılaştırma testi yapmak için Tukey testinden yararlanılmıştır. Bulgular incelendiğinde çocukların alıcı, ifade edici ve sözel dil standart puanlarının ülke normlarına göre ortalama düzeyde olduğu belirlenmiştir. Çocukların eğitim gördükleri kurum türü değişkeni ile cinsiyet, kardeş sayısı, doğum sırası, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve daha önce okul öncesi eğitimden yararlanma değişkenlerinin alıcı, ifade edici ve sözel dil standart puanları üzerinde ortak etkisinin olmadığı saptanmıştır. Değişkenler ayrı ayrı incelendiğinde çocukların kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyi ve daha önce okul öncesi eğitimden yararlanma değişkenlerinin alıcı, ifade edici ve sözel dil standart puanları üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu saptanmıştır. Cinsiyet ve doğum sırasının ise alıcı, ifade edici ve sözel dil standart puanları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı saptanmıştır. Ayrıca kurum türünün çocukların alıcı, ifade edici ve sözel dil gelişiminde anaokulları lehine anlamlı etkisi olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak çocukların dil gelişim düzeyleri ülke normlarına göre ortalama düzeyde bulunmuştur. Ayrıca çocukların dil gelişimi üzerinde cinsiyet ve doğum sırasının anlamlı bir etkisinin olmadığı; kardeş sayısı, ebeveyn eğitim düzeyi, daha önce okul öncesi eğitimden yararlanma ve kurum türü değişkeninin anlamlı bir etkisinin olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Alıcı dil, ifade edici dil, okul öncesi, sözel dil

OKUL ÖNCESİNDE EĞİTİM HİZMETLERİNE ERİŞİM VE EŞİTLİK

DAHA DÜŞÜK SOSYO-EKONOMİK STATÜ YA DA YOKSULLUĞUN SOSYALLEŞME-EĞİTİM SÜREÇLERİNE VE ÇOCUKLARIN BİLİŞSEL GELİŞİMİNE VE OKUL BAŞARISINA OLUMSUZ ETKİSİ

Dr. Öğrt. Üyesi Turhan ŞENGÖNÜL, Ege Üniversitesi, turhan.sengonul@ege.edu.tr

ÖZET

Bu makale daha düşük sosyo-ekonomik statü ya da yoksulluğun sosyalleşme-eğitim süreçlerine ve çocukların bilişsel gelişimine ve okul başarısına etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Yazar, daha düşük sosyo-ekonomik statünün ya da yoksulluğun sosyalleşme-eğitim süreçleri ve çocukların bilişsel gelişimi ve okul başarısı ile ilişkisi üzerine yazılmış araştırmaları, yeniden incelemeleri, meta çözümlenmeleri, raporları ve kitapları incelemiştir. Araştırma hem gelir ve eğitim düzeyleri, meslek ve daha düşük sosyo-ekonomik statüdeki ya da yoksul koşullardaki anne-babaların kişilikleri, yaşam yönelimleri, değerleri, sosyalleştirme ve çocuk-yetiştirme uygulamaları hem anne-babaların çocuklarının eğitimi ve okul başarısı için beklentileri ve istekleri gibi belirli değişkenleri ele almıştır. Teorisyenler ve araştırmacılar ekonomik ve parasal kaynakların anne-babaların çocukların bilişsel gelişimine ve okul başarısına katkı yapan belirli malları ve hizmetleri satın almasına olanak sağlamada anlamlı bir rol oynadığını tartışmışlardır (Bruckauf ve Chzhen, 2016). Diğer anne-babalar ile karşılaştırıldığında, daha düşük sosyoekonomik statüdeki anne-babalar, insan sermayesi bakımından görece olarak daha az bilgiye ve daha az becerilere ve ekonomik sermaye olarak daha düşük gelire ve sosyal sermaye olarak mesleğin sağladığı daha az sosyal çevreye ve daha az iletişim becerilerine sahip olmuşlardır. Araştırmacılar yoksulluğun ailelerde dezavantajlara yol açtığını ve anne-babaların çocukları için sağladıkları yatırımları ve eğitim fırsatlarını olumsuz biçimde etkilediğini ve sınırladığını ileri sürmüşlerdir. Daha düşük sosyo-ekonomik statüdeki anne-babalar, çocuklarına satın almayı ya da para harcamayı gerektiren öğrenme etkinlikleri ve materyallerden ve öğretmenlerin verdiği özel derslerden yararlanması için daha az fırsatlar sunmuşlardır (Duncan, Magnuson ve Votruba -Drzal, 2015, 2017). Araştırmalar yoksulluğun ve ekonomik güçlüğü ailelerde ekonomik baskıya yol açtığını ve ekonomik baskının stres, moral bozukluğu, üzüntü, endişe, kızgınlık ve yabancılaşma gibi anne-babalarda olası olumsuz duyguları arttırdığını bulmuşlardır. Yoksulluk anne-babanın duygularını, davranışlarını ve ilişkileri kötü biçimde etkilemiş ve anne-babanın sıcaklığını, duyarlılığını ve gözetimini azaltarak ve anne-baba-çocuk ilişkilerinde ve etkileşimlerinde hem çelişkili, ihmal eden ve tutarsız sosyalleştirme-eğitim uygulamalarını hem de sert ceza uygulamasını artırarak ailenin işlevini, etkililiğini sosyalleştirme süreçlerini bozmuştur (Masarik ve Conger, 2017). Yoksulluk anne-babaların çocuklarındaki psikolojik, duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimine yardım etmek ve katkı yapmak için yapılan sosyalleştirme ve eğitime çabalarını azaltmıştır. Araştırmalar yoksul anne-babaların çocuklarını öğrenme fırsatları ve etkinlikleri ile uğraşması ve meşgul olması ve bilişsel yetenekleri ilerleten yeni deneyimler kazanması için motive etmede ve teşvik etmede güçlükler yaşadıklarına işaret etmişlerdir (McLoyd, 1998; Elder, 1999). Daha düşük sosyoekonomik statüde yoksul ve morali bozulan anne-babalar, okuma ve etkili, güçlü, verimli konuşma ya da çocuklarına ev ödevlerinde yardım etme gibi çocukların bilişsel becerilerine ve okul başarısına katkı yapan sosyalleştirme ve eğitim uygulamaları ve etkinlikleri ile aktif olarak daha az meşgul olmuşlardır (Yeung, Linver, Brooks- Gunn, 2002). Yoksullukta doğan ve yaşayan çocuklar 3 yaşlarda, 5 yaşlarda ve 7 yaşlarda bilişsel yetenek testlerinde daha düşük puanlar almışlardır (Dickerson ve Popli, 2016). Teorisyenler ve araştırmacılar yoksulluğa maruz kalan çocukların düşük zeka puanları, düşük bilişsel beceriler, düşük eğitimsel kazanım ve düşük okul başarısı gibi çocuklardaki olumsuz sonuçları üretme bakımından daha büyük bir risk altında olduklarını ileri sürmüşlerdir (Cooper, 2017; Dickerson ve Popli, 2016; Duncan, Magnuson ve Votruba-Drzal, 2017; Sampson, Sharkey ve Raudenbush, 2008; Şirin, 2005).

Anahtar sözcükler: Çocuklara yatırım, daha düşük sosyo-ekonomik statü, düşük okul başarısı

OKUL ÖNCESİNDE EĞİTİM PROGRAMLARI VE DEĞERLENDİRME

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE FİNANSAL OKURYAZARLIK: MEVCUT DURUM ANALİZİ

Dr. Öğrt. Üyesi Semra BAŞARAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, semrabasaran@mu.edu.tr
Öğretmen Gözde GÜRDAL, Muğla Bilim ve Sanat Merkezi, gozgurdal@gmail.com

ÖZET

Finansal kavramlar ve riskler bilgi ve anlayışına sahip olmak, bu bilgi ve anlayışı finansal iyi olma halini geliştirmek ve ekonomik hayata katılımı sağlamak için kullanma becerisi, motivasyonu ve güveni şeklinde tanımlanan finansal okuryazarlık (FO) 21. yüzyılın temel yaşam becerilerinden birisi olarak görülmektedir. FO yalnızca bireyin kendi yaşantısı ile sınırlı değil, genel olarak toplumun ekonomik ve finansal gelişimi ve istikrarı ile de ilgilidir. Bunun farkında olan ülkeler FO becerilerinin kazandırılmasını bireylere bırakarak risk almak yerine, her bireye bu becerilerin örgün veya yaygın eğitimde kazandırılmasına yönelmişlerdir. OECD Finansal Eğitimde Uluslararası İşbirliği Örgütü FO eğitiminin örgün eğitimde, erken yaşlarda başlatılmasını önermektedir. Çünkü erken çocukluk döneminde kazanılan beceri ve yetenekler sonraki öğrenmeleri, onlar da bireyin okul ve hayat başarısını etkilemektedir. Türkiye’de FO ile ilgili çalışmalar daha çok farkındalık kazandırmaya yönelik ve hedef kitlesi yetişkinler ile sınırlı çalışmalardır. Okullarda FO eğitimi üzerine çalışmalar ilk, orta ve lise programların incelenmesi aşamasında olup okul öncesi eğitimde FO eğitimi ile ilgili çalışmalar bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada okul öncesi eğitimde FO eğitiminin mevcut durumunun incelenmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır. 1. Okul öncesi eğitim programında FO ile ilgili kavram, kazanım ve göstergeler nelerdir? 2. Okul öncesi öğretmenlerinin FO, okul öncesinde FO eğitimi, okul öncesi eğitim programındaki kavram ve hedefler ve FO becerilerinin kazandırılmasına yönelik yaptıkları etkinliklere ilişkin görüşleri nelerdir? 3. Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde FO becerilerinin kazandırılmasına yönelik önerileri nelerdir Nitel yöntemin temel alındığı araştırmanın ilk aşamasında doküman analizi yapılmıştır. Bu kapsamda 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı finansal okuryazarlığı desteklerliği bakımından incelenmiştir. İkinci aşamada ise okul öncesi öğretmenlerinin görüş ve önerilerini saptamak üzere yüz yüze bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu 2018-2019 okul yılında Türkiye’nin batı illerinden birisinde görev yapmakta olan gönüllü 20 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler doküman analizi ve yüz yüze görüşmeler ile toplanmıştır. Doküman analizi ile uygulamada olan okul öncesi eğitim programında FO becerilerinin kazandırılmasına yönelik kavramlar, kazanımlar ve göstergeler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yüz yüze bireysel olarak yapılan görüşmeler ile finansal okuryazarlığın okul öncesi öğretmenlerine ne anlam ifade ettiği, okul öncesi eğitimde FO eğitimi ile ilgili görüşleri veyaptıkları uygulamalar ve okul öncesi eğitimde FO eğitimine yönelik önerileri tespit edilmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Önceden belirlenen temalara göre verilerin özetlenip ve yorumlandığı betimsel analiz sürecinde, “kavramlar, kazanımlar ve göstergeler” temaları temel alınmıştır. İkinci aşamada elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Betimsel analiz sonuçları 2013 okul öncesi eğitim programında sadece para, tutumluluk kavramlarının yer aldığını, FO becerisi ile ilgili kazanımların çok sınırlı olduğunu göstermiştir. İçerik analizi sonuçları ise, okul öncesi öğretmenlerinin FO kavramına ilişkin bilgiler gelir-gider dengesini kurma, yatırım yapma ve tutumluluk temaları ile sınırlı olduğunu ve FO kavramını etkinliklerinde dolaylı olarak ele aldıklarını göstermiştir. Kumbara yapma ve para biriktirme, alışveriş etkinlikleri FO becerilerinin kazandırılmasına yönelik yaptıkları başlıca uygulamalardır. Okul öncesi öğretmenleri okul öncesi eğitim programının FO eğitimini destekleyecek şekilde güncellenmesini ve çocuklardan önce kendilerine FO eğitiminin verilmesini önermektedirler.

Anahtar sözcükler: Erken çocuklukta finansal okuryazarlık, finansal okuryazarlık, finansal okuryazarlık eğitimi, okul öncesi eğitim

SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINA KATKISI: SESBİLGİSEL FARKINDALIK

Öğretmen Asena FETTAH METİNOL, Uludağ Üniversitesi, asena.f@gmail.com
Prof.Dr. Hülya KARTAL, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi, hkartal@uludag.edu.tr

ÖZET

Sesbilgisel farkındalık kelimelerin anlamının aksine seslerine odaklanabilme becerisini kapsayan geniş bir terim olup bir kelimedeki sesler hakkında düşünmeyi ve o seslerle zihinsel işlemler yürütebilmeyi kapsamaktadır. Sesbilgisel farkındalık becerisinin okuma ve okumaya başlangıçta temel bir beceri olduğu ve okul öncesi dönemde yeterli sesbilgisel farkındalık düzeyine ulaşmış çocukların, okuma becerilerinde çok daha başarılı oldukları ortaya konulmuştur. Ayrıca yapılan araştırmalar sesbilgisel farkındalık ile okuma başarısı arasındaki bu güçlü ilişkinin okul hayatı boyunca devam ettiğini göstermektedir. Ayrıca yapılan deneysel çalışmalarda sesbilgisel farkındalık eğitiminin çocukların okuma ve heceleme gelişimlerini kolaylaştırdığı sonucuna da varılmıştır. Bu durum okul öncesi dönemde sesbilgisel farkındalık becerisinin kazandırılmasının ve bu beceri kazanımının eğitim programlarında yer almasının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu çalışma ile 2002 yılından bu yana Türkiye’de uygulanan okulöncesi eğitim programlarının sesbilgisel farkındalığın geliştirilmesi yönünden incelenmesi amaçlanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim programlarında yer alan veriler içerik analizi yöntemiyle toplanmıştır. 2006 programının öncesine kadar “sesbilgisi farkındalığı”na yönelik kazanım veya gösterge ifadelerinin okulöncesi eğitim programlarında yer almadığı belirlenmiştir. Bir başka ifadeyle 2005 Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programında Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilkokuma-yazma öğretimine geçilmesinin ardından okulöncesi eğitim programlarına da sesbilgisel farkındalık ile ilgili kazanım veya göstergelerin eklendiği görülmüştür. Bu durum ilköğretim programındaki değişimlerin okul öncesi eğitim programına da yansıdığını göstermektedir. Ancak 2013 programında yer alan kazanıma ait açıklamada ses çalışmalarıyla ilgili sadece “Bu etkinliklerde sesli harflerle çalışmak öncelikli olmalıdır.” ifadesi yer almıştır. Göstergelerin gerçekleşebilmesi için ne tür etkinlikler yapılması gerektiğine ise yer verilmemiştir. Ayrıca 2013 yılında yayınlanmış olan etkinlik kitabında da bu kazanımı destekleyecek hiçbir örneğe yer verilmediği görülmektedir. Bunun yanında 2006 yılından bu yana programda yer alan bu kazanım için örneğe ilk defa 2019 yılında yayınlanmış olan “Okul Öncesi Eğitimi Etkinlik Havuzu” kitabında 6 etkinlikle yer verildiği belirlenmiştir. 2006 programı ile birlikte programda eğitim etkinliklerinin çeşitleri ve açıklamaları ile ilgili bölüm yer aldığı görülmektedir. 2006 programında “Okuma-Yazmaya Hazırlık Çalışmaları”, 2013 programlarında ise “Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliği” başlığı altında işitsel algı (fonolojik duyarlılık) çalışmalarına yer verildiği belirlenmiştir. 2006 programında İşitsel algı çalışmaları; “dinleme”, “konuşma”, “sesleri ayırt etme”, “Seslerle nesnelere ya da nesne resimlerini eşleştirme” olarak tanımlanırken, 2013 programında “dinleme, konuşma, sesleri hissetme, ayırt etme, aynı sesle başlayan ve biten kelimeler üretme vb.” şeklinde tanımlandığı “seslerle nesnelere ya da nesne resimlerini eşleştirme” ifadesine yer verilmediği ancak “vb” kullanılarak yoruma açık bırakıldığı görülmektedir. Bunun yanında ses ile ilgili çalışmalar 2006 programında müzik etkinliği içerisinde “Ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları” olarak yer alırken, 2013 programında Türkçe etkinliğinde; “sesleri çıkarabilme”, “ses tonunu ayarlama”, Müzik etkinliğinde ise “Ses ve müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları”, “nefes ve ses çalışmaları”nın bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak mevcut araştırma bulguları, yayınlanan okul öncesi eğitim program kitaplarında sesbilgisel farkındalığın kazandırılmasına yönelik yeterli açıklama ve örneğe yer verilmediğini göstermektedir. Bu bağlamda okuryazarlığın temelleri bakımından bu kadar önemli olan bir becerinin okul öncesi eğitim sürecinde kazandırılması için etkinliklere gereksinim olduğu düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Fonolojik duyarlılık, ilkokula hazırlık, okul öncesi eğitim programı, okuma-yazmaya hazırlık, sesbilgisel farkındalık

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDEN BEKLENTİLERİ VE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ İLE İLETİŞİME GEÇME DURUMLARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Murat BARTAN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, murat.bartan@dpu.edu.tr

ÖZET

Çağdaş eğitim sistemlerinde okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim şeklinde kademelendirilen aşamalardan her biri, bir sonraki aşamaya uyum için hazırlık aşaması olarak kabul edilmektedir. Okul öncesi eğitim bu kademelerin başında yer almakta ve çocukları ilkokula hazırlamak temel amaçları arasında gösterilmektedir. Bu amaç doğrultusunda okul öncesi eğitim çocukların, okuma-yazmaya hazırlık becerilerini, matematik becerilerini, fen becerilerini, motor becerilerini, sanatsal becerilerini, sosyal ve duygusal becerilerini ve özbakım becerilerini geliştirerek çocukları ilkokula hazırlamaktadır. Bu araştırma sınıf öğretmenlerinin birinci sınıfta okutulacak dersleri dikkate alarak okul öncesi öğretmenlerinden beklentilerini belirlemek ve okul öncesi öğretmeni ile olan iletişimini ortaya koymak amacı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma temel nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Araştırmaya Kütahya il merkezinde görev yapan 79 birinci sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmada veriler görüşme yolu ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında sınıf öğretmenlerinin en çok, Türkçe dersi için çocukların kalem tutma becerilerinin gelişmesini, matematik dersi için rakamların bilinmesi gerektiğini, hayat bilgisi dersi için kuralların öğrenilmiş olmasını, görsel sanatlar dersi için çizim becerisinin gelişmesini, beden eğitimi için manipülatif becerilerini, müzik dersi için ritim duygusunun geliştirilmiş olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Araştırma sonucunda ulaşılan bir başka sonuç ise sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim hakkındaki bilgi kaynağının aynı okulda görev yapan okul öncesi öğretmeni olduğu, okul öncesi öğretmeni ile iletişime ilk hafta geçtikleri ve problem davranış sergileyen öğrenciler hakkında görüştükleri belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Okul öncesi eğitim, okul öncesi öğretmeni, sınıf öğretmeni

OKUL ÖNCESİNDE EĞİTİM VİZYONU

ÇEVİRİM İÇİ BİR ÖĞRENME ORTAMI OLARAK ETWINNING PLATFORMUNA İLİŞKİN ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRMELERİ

Öğretmen Fatma AVCI, Milli Eğitim Bakanlığı, fatma.epo@gmail.com

ÖZET

eTwinning en sade tanımıyla, iletişim kurmak, işbirliği yapmak, projeler geliştirmek, paylaşmak; kısacası Avrupa'daki öğrenme topluluğunu topluluğun bir parçası olmak için, Avrupa ülkelerindeki katılımcı okullardan birinde çalışan personele (öğretmenler, müdürler, kütüphaneciler v.b.) yönelik oluşturulmuş çevrim içi bir platformdur. eTwinning Projesi e-Öğrenme projesinin önemli bir ürünü olarak, 2005 yılının Ocak ayında Brüksel'de yapılan bir konferansla uygulamaya konulmuştur. eTwinning, en az farklı iki Avrupa ülkesinden en az iki okul arasındaki çevrimiçi temelli projeleri destekleyen bir uygulamadır. eTwinning, öğrencilerin eTwinning projeleri aracılığı ile birbirlerini tanımaları ve öğretmenlerin de Avrupa'daki öğretmen topluluklarının bir parçası olmaları ve farklı ülkelerde ki meslektaşları ile iletişim ve işbirliği kurmaları için fırsattır. Temmuz 2019 tarihi itibarıyla platforma Türkiye'den 174.542 öğretmen ve 43.519 okul kayıtlı olup, 31.480 proje üretilmiştir. eTwinning platformu işbirlikli projelere olanak sağlamasının yanı sıra öğretmenler için nitelikli mesleki fırsatlar da sunmaktadır. Kendi kendini değerlendirme araçları (MeTP) ve kendi kendine yardım materyallerinden (Kendi Kendine Eğitim Materyalleri) çevrimiçi seminerlere, öğrenme etkinliklerine ve özel eTwinning etkinlikleri aracılığıyla akran destekli öğrenmeye kadar; öğretmenlerin eğitim yöntemlerini geliştirmelerine yardımcı olacak çok sayıda araç, platformun olanaklarına dâhildir. Platform bu çok yönlü yapısı ile eğitimcilerin yaşam boyu öğrenme becerilerini de destekleyebilmektedir. Tüm bu verilerden hareketle bu araştırmanın temel amacı eTwinning platformuna ilişkin platformun kullanıcıları olan öğretmenlerin görüş ve değerlendirilmelerini belirlemek, yanı sıra öneriler geliştirmektir. Bu araştırma nitel, betimsel bir durum çalışmasıdır. Araştırmanın katılımcı grubunu okul öncesi eğitimi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği branşlarından toplamda 25 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yöntemindeki temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan durumların araştırmaya dahil edilmesidir. Bu araştırmada da temel ölçüt araştırma kapsamında yer alan tüm katılımcıların eTwinning portalına üye olmaları burada geliştirilen proje ve eğitim faaliyetlerine katılmış olmalarıdır. Araştırmada öncelikle detaylı bir literatür taramasına gidilmiş, ardından araştırmacı tarafından, veri toplama aracı olarak kullanılan görüşme formu oluşturulmuştur. Hazırlanan bu görüşme formu uzman görüşüne sunulmuş, ardından da son şekli verilmiştir. Araştırma öncesinde katılımcılar etik konular hakkında bilgilendirilmiş, gönüllük esasına bağlı olarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin çoğunluğu yüz yüze ve okul ortamından bağımsız olarak yapılırken, diğer illerde görev yapan öğretmenler ile ise online görüşmeler şeklinde yapılmıştır. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen görüşmelerde katılımcı öğretmenlerin branş, çalıştıkları okul türü, kıdem, branş, yaş gibi kişisel bilgileri alınmış ardından, araştırmanın da konusunu oluşturan eTwinning platformu ile ilgili derinlemesine görüşleri ve değerlendirmeleri alınmıştır. Araştırmanın veri toplama süreci; 2018-2019 öğretim yılının ikinci döneminde, Mayıs-Haziran 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verilerin analizinde betimsel analiz yöntemine başvurulmaktadır. Araştırmada veri toplama süreci tamamlanmış, toplanan verilerin analizi aşamasına geçilmiştir, ortaya konan bulgular alanyazın ışığında tartışılacak, sonuç ve öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: E-Twinning, öğretmenler, proje

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE MİLLÎ ÇOCUK OYUNLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Döndü Neslihan BAY, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, bayneslihan@gmail.com

ÖZET

Okul öncesinde oyun, çocuğun kendini ve çevresini keşfetmesini sağlayan en etkili öğrenme yoludur. İnsanlık tarihi kadar eski olan oyunlar, aynı zamanda geçmişten günümüze kültürün taşıyıcılığı görevini görmektedir. Çocuklar, kendi kültürlerinin değerlerini taşıyan oyunları oynadıklarında, yaşadığı toplumun bir bireyi olarak kimlik kazanmaktadır. Bu bağlamda millî oyunların toplumların devamını sağlayacak olan çocuklara öğretilmesi, onların hem millî bilince sahip olmalarını, hem de kültürel mirasımız olan oyunların unutulmamasını sağlama açılarından oldukça önemlidir. Çocuklara ebeveynlerin yanı sıra kültürel aktarımı yapacak olan öğretmenlerin millî oyunları bilmesi ve eğitim programında aktarabilmesi araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Öğretmenlerin bu bilgi ve beceriyi kazanmalarının en etkili yolu ise lisans programında bu beceriyi uygulamalı olarak deneyimlemeleridir. Araştırmanın amacı okul öncesi eğitimde millî çocuk oyunlarına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmen adaylarının millî oyunların (i) okul öncesinde verilmesine, (ii) etkinliklerinin uygulamasına, (iii) çocukların gelişimleri üzerindeki etkilerine ve (iv) başka hangi yollarla kazandırılabilmesine yönelik görüşlerinin ortaya konulması alt amaçları oluşturmaktadır. Nitel araştırma çeşitlerinden işbirlikçi eylem araştırması yapılmıştır. İşbirlikçi eylem araştırması yeni bir uygulamanın gerçekleştirilmesi ve bu uygulamaya ilişkin değerlendirmenin yapılması sürecini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada da öğretmen adaylarına “Millî Çocuk Oyunları” dersi verilmiş, ders kapsamında öğretmen adaylarının millî oyunları materyalleriyle kendilerinin oynaması sağlanmış, sonrasında oyunların çocukların hangi gelişim alanlarını desteklediği yönünde amaç kazanımlar incelenmiş, incelemelerden sonra öğretmen adayları belirledikleri dört oyun için bütünleştirilmiş etkinlik planları hazırlamış, bu planları anaokullarında sınıftaki her bir çocuk için materyaller hazırlayarak uygulamış, uygulamaların video çekimleri birlikte izlenerek oyunların uygulanışı değerlendirilmiş ve dönem sonunda öğretmen adayların okul öncesi eğitim programı kapsamında millî çocuk oyunlarına yönelik görüşleri alınmıştır. Araştırmaya 15 kız, 3 erkek olmak üzere 18 öğretmen adayı katılmıştır. Millî oyun etkinliklerinin uygulanması sonrasında, dört açık uçlu soru öğretmen adaylarına sorulmuş ve ortalama 15-20 dk. aralığında görüşme yapılmıştır. Elde edilen veriler doküman haline getirilmiş ve içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi ile veriler bir başka uzmandan da destek alınarak iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve temalar ve alt temalar oluşturulmuştur. Ortaya çıkan temaların frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Görüşme dokümanı üzerinde araştırmacılar tarafından ayrı ayrı yapılan kodlamaların uyumuna bakılmış, kodlama güvenilirliği, [Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] (Miles ve Huberman, 1994) formülüne göre hesaplanmış ve 0,87 yüksek güvenilirlik katsayısı değeri bulunmuştur. Uyuşmayan kodlamalara tekrar bakılmış ve kodlar üzerinde uzlaşma sağlanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adayları, millî çocuk oyunlarının okul öncesinde verilmesinin en fazla kültürel aktarım (%72) açısından önemli olduğunu, millî oyun etkinliklerinin uygulama sürecini sıklıkla eğlenceli (%83) olarak değerlendirdikleri, millî oyunların çocukların yüksek oranda kültürel gelişimlerini desteklediğini (%72) ifade etmiştir. Millî oyunların çocuklara kazandırılmasına yönelik elde edilen bulgulara bakıldığında, başta aile katılımı (%72) olmak üzere dokuz farklı temanın ortaya çıktığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Eğitim, kültür, millî, okul öncesi, oyun

OKUL ÖNCESİNDE EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ

FINLANDİYA VE TÜRKİYE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM YÖNETİMİNİN KARŞILAŞTIRILMALI ANALİZİ

Öğretmen Güler KOÇAK, Yakın Doğu Üniversitesi, emiralinda2003@gmail.com
Doç.Dr. Umut AKÇIL, Yakın Doğu Üniversitesi, uakcil@gmail.com

ÖZET

Bir ülkenin eğitimde başarılı olması, eğitim yönetiminin iyi yapılandırılmış olması ile ilişkilendirilmektedir. PISA ve TIMS sınavlarındaki başarılı ülkeler incelendiğinde Finlandiya'nın üst sıralarda olduğu görülmektedir. Bu nedenle Finlandiya'nın eğitim yönetiminin iyi yapılandırıldığı söylenebilir. Finlandiya'nın Türkiye için örnek teşkil etmesi, Finlandiya'nın eğitimdeki güçlü yanlarının Türkiye'den daha fazla olmasına dayandırılmaktadır. Karşılaştırmalı eğitim analizinin yapılması, ülkelerin eğitim sistemlerini hangi yönde geliştirmeleri gerektiği hakkında fikir vermekte ve değişen dünyaya uyum sağlamak için sahip olunması gerekenleri ortaya koymaktadır. Literatür incelendiğinde Finlandiya ve Türkiye arasında yapılan birçok karşılaştırmalı eğitim ve öğretim uygulamalarına rastlanmaktadır. Ancak eğitimin temel taşı olan okul öncesi eğitim yönetimi sistemine ve mevcut uygulamalara yönelik bir araştırmanın olmayışı, bu araştırmanın yapılmasında temel neden olarak ortaya çıkmaktadır. Bu noktadan hareketle bu araştırmanın temel amacı, Finlandiya ve Türkiye okul öncesi eğitim yönetiminin karşılaştırmalı analizinin yapılması temelinde, okul öncesi eğitim yönetimine yönelik önerilerin geliştirilmesidir. Bu amaçla yapılan bu araştırma nitel araştırmalardan doküman analizi yöntemi ile yürütülmüştür. Bu kapsamda Finlandiya ve Türkiye okul öncesi eğitim ve okul yönetimine yönelik toplanan yazılı belgeler incelenmeye tabi tutulmuştur. İki ülke arasında; mevzuatlar açısından; yönetim şeması açısından; yönetici olmak için gerekli kazanımlar açısından; yönetici yetiştirme açısından; yönetici seçimi ve atanması açısından; yönetici görev tanımları açısından benzerlik ve farklılıklar ortaya konulmuştur. Elde edilen bulgular ışığında Türkiye okul öncesi eğitim yönetimine yönelik önemli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Karşılaştırmalı analiz, okul öncesi eğitim yönetimi, okul yönetimi

OKUL ÖNCESİNDE FARKLI OKUL MODELLERİ

HAKKARI/ŞEMDİNLİDEKİ OKUL MÜDÜRLERİNİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Fatmagül MUTLU, Günyazı Köyü İlkokulu Şemdinli/HAKKARİ,
mutlugulfatma@gmail.com

ÖZET

Hakkari/Şemdinlideki merkez ve köy okulları arasındaki sosyal, fiziki ve okul modellerindeki farklılıklarından dolayı ortaya çıkan başarı farklılıklarının ortaya konulabilmesi için okul müdürleri ile görüşmeler yapılmıştır. Çalışma 2019 - 2020 Eğitim - Öğretim yılı kapsamında araştırma gurubunun Şemdinlide görev yapan 20 okul Müdüründen oluşmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim desenine uygun olarak tasarlanmış, araştırma kapsamında veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formuyla elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi sonuçlarına göre sosyal ve kültürel faaliyetlerdeki yetersizlikler, coğrafik koşulların fiziki imkanlar için elverişsizliği, öğretmenlerin çağı yakalamada, yenilikleri takip etme ve hakimiyet kurmadaki mahrum kalmaları ve merkez okullara devam eden öğrencilerin genellikle memur ailelerinin çocuklarının olması, köyde ise daha çok yerli halkın çocuklarının bulunması ve buna bağlı olarak ailelerin ve çocukların yetersiz Türkçeye sahip olmaları sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlara göre daha fazla sosyal ve kültürel faaliyetlere öncülük edilmesi, mümkün olduğunca eşit fiziki imkanlar oluşturulabilmesi, Türkçe dil eğitiminin desteklenmesi çalışmalarının yapılması, sosyal medyanın bu bölge için kötü imajını değiştirebilecek çalışmaların yapılması, daha çok okul dışı etkinliklerin yapılarak, kalıcı diye nitelendirdiğimiz yaşantısal öğrenmelerin arttırılması yönünde çalışmaların yapılması ve ayrıca bu bölgelerde görev yapan eğitimcilerin yeni gelişmelerden haberdar olmaları sağlanarak donanım sahibi olmaları sağlanabilmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Başarı ve başarısızlık nedenleri, donanım eksikliği, eşit olmayan fiziki imkanlar, okul öncesi eğitim

OKUL ÖNCESİNDE FEN VE DOĞA EĞİTİMİ

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLAR İÇİN FEN MOTİVASYON ÖLÇEĞİ: TÜRKİYE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Arş.Gör. Melek Merve YILMAZ GENÇ, Çukurova Üniversitesi, melekmerveyilmaz@gmail.com
Prof.Dr. Ayperi DİKİCİ SİĞİRTMAÇ, Çukurova Üniversitesi, ayperis@cu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Oppermann, Brunner, Eccles, & Anders (2018) tarafından geliştirilmiş olan Okul Öncesi Çocuklar için Fen Motivasyon Ölçeği'nin Türkiye için uyarlama çalışmasını yaparak ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizlerini gerçekleştirmektir. Uyarlama sürecinin ilk basamağında dilsel eşdeğerlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. İlk adım olarak ölçek, kaynak dil olan İngilizce'den hedef dil olan Türkçe'ye çevrilmiştir. Okul öncesi alan uzmanlarının görüşlerine sunulan taslak form üzerinde uzmanlardan gelen değerlendirmeler dikkate alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Oluşturulan Türkçe formun dil ve anlatım bakımından uygunluğunun incelenmesi amacıyla Türkçe Eğitimi alanında çalışan bir öğretim üyesinin görüşüne sunulmuş ve uygunluğu değerlendirilen ölçeğin, 20 çocuk ile ön uygulaması gerçekleştirilmiştir. Ön uygulamalarda, ölçeğin yönerge ve maddelerinin uygulama sürecinde çocuklar tarafından anlaşılıp anlaşılmadığı değerlendirilmiştir. Son aşamada ise geri çeviri yöntemi kullanılmış ve ilk uygulamadan önceki son kontroller gerçekleştirilerek ölçeğe nihai şekli verilmiştir. Okul Öncesi Çocuklar için Fen Motivasyon Ölçeği'nin geçerlik-güvenirlik analizlerini gerçekleştirmek üzere araştırma verileri Adana ili merkez ilçelerinde okul öncesi eğitime devam eden 303 çocuktan elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 21 ve AMOS 18 paket programları kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek üzere açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi neticesinde ölçeğin orijinal yapısı ile uyumlu olarak 28 maddeden oluşan iki faktörlü yapı tespit edilmiştir. Birinci faktörde yer alan 15 madde için faktör yük değerleri .43 ile .67 arasında değişirken ikinci faktördeki 13 madde için değerler .33 ile .68 arasında değişmektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları iki faktörlü bu yapının genel olarak kabul edilebilir uyum gösterdiğini ortaya koymuştur ($\chi^2=441.344$; $\chi^2/sd=1.25$; RMSEA=.03; AGFI=.90; GFI=.92; NFI=.85; CFI=.97). Ölçeğin Türkçe formunun güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach α iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda birinci faktör için katsayı değeri .86 olarak hesaplanırken ikinci faktör için katsayı değeri .85 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin 28 madde için iç tutarlılık katsayısı .89 olarak saptanmıştır. Maddelerin ayırt ediciliklerini belirlemek amacıyla üst % 27 ve alt % 27'lik grupların madde ortalama puanları arasında yapılan t-testi sonuçları, ölçekteki maddelerin bireyleri ayırt etmede yeterli olduğunu göstermiştir. Son olarak ölçeğin belirlenen iki faktörüne yönelik ortalama ve standart sapma değerleri ile faktör puanları arasındaki korelasyon katsayıları hesaplanmış ve faktörlerin birbirinden bağımsız bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulguları Okul Öncesi Çocuklar için Fen Motivasyon Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar sözcükler: Fen eğitimi, fen motivasyonu, geçerlik ve güvenilirlik, okul öncesi, ölçek uyarlama

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ ÇEVREYE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Endam DÜZYOL, Dokuz Eylül Üniversitesi, endamduzyol@hotmail.com
Arş.Gör.Dr. Zubeyde DOĞAN ALTUN, Dokuz Eylül Üniversitesi, zubeyded@yahoo.com
Lisans Öğrencisi Şerife Gözde TUNK, Dokuz Eylül Üniversitesi, gozdetunk.deu@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 60-72 aylık çocukların çevreye yönelik (ekosentrik veya antroposentrik) tutumlarını incelemektir. Doğanın var olan dengesini koruması ve sürdürülebilmesi için çocukların doğayı korumaya yönelik uygun tutum ve davranış geliştirmeleri önemlidir. Okul öncesi, insan davranışlarının erken ve bilinçli bir şekilde şekillendirildiği bir dönem olup, çocukların bu tutum ve davranışları geliştirmesinde okul ve aileler olmak üzere sosyal çevreleri önemli bir rol oynarlar. Dolayısıyla çocukların çevreye karşı tutumları hakkında bilgi sahibi olmak, çevre eğitimi politikaları geliştirme açısından önemli olacaktır. Çalışmada çocukların çevreye yönelik tutumları cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey ve ailenin eğitim düzeyi gibi değişkenlere göre incelenmiştir. Çocuklarla yapılan görüşmelerde Musser & Diamond (1994) tarafından geliştirilip, Kahrıman-Öztürk (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan The Children's Attitudes toward the Environment Scale-Preschool Version (CATES-PV) görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu; tüketim, çevreyi koruma, geri dönüşüm ve yaşam alışkanlıkları bakımından dört farklı çevresel konuyu temel almaktadır. Çalışmada şu sorulara yanıt bulunmaya çalışılmıştır: a) Okul öncesi dönem çocukları çevreye yönelik ekosentrik mi yoksa antroposentrik mi tutum göstermektedir? b) Okul öncesi dönem çocuklarının çevreye yönelik tutumlarında cinsiyetleri açısından farklılık var mıdır? c) Çocukların çevreye yönelik tutumları ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine ve eğitim düzeylerine göre farklılık göstermekte midir? Çalışmaya, İzmir il merkezinde yaşayan 60-72 aylık 40 çocuk katılmıştır. Veriler nicel araştırma yöntemi ile analiz edilmiştir. Çocuklarla yapılan görüşmelerde çevreye yönelik tutumlarının analizi için verilen cevaplara yönelik bir kodlama çerçevesi oluşturulup betimsel analiz kullanılmıştır. Çocukların çevreye yönelik göstermiş oldukları tutumların cinsiyet ve diğer değişkenler açısından incelenmesi için yapılan analizlerde SPSS 21 Programı kullanılmıştır. Bulguların analizi devam etmekle birlikte, ön analiz sonuçlarında, çocukların tüketim alışkanlıkları, geri dönüşüm ve yaşam alışkanlıkları konularına ilişkin çevresel tutumları ile ilgili sorulara cevapları ekosentrik olmakla birlikte, bu tutumlarının nedenleri ile ilgili sorulara cevapları incelendiğinde çoğunlukla antroposentrik tutuma sahip oldukları görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Anne baba eğitimi, çevresel tutum, okul öncesi dönem, sürdürülebilirlik

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ FEN İLE İLGİLİ MERAK ETTİĞİ KONULARA OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN PROGRAMLARINDA YER VERME DURUMU

Öğr.Gör. Fulden TUNÇ, İstanbul Okan Üniversitesi, fulden.tunc@okan.edu.tr
Doç.Dr. Oya RAMAZAN, Marmara Üniversitesi, oramazan@marmara.edu.tr

ÖZET

Okul öncesi dönemde verilen fen eğitiminin çocukların tüm gelişim alanlarına olumlu katkıları olduğu yadsınılamaz bir gerçektir. Literatür incelendiği zaman, okul öncesi dönemde verilen fen eğitiminin, okul öncesi dönem çocukların merak duygusunu tatmin etmesinin yanında araştırma yapma, deneme yanılma, problemlere çözüm yolları bulma gibi üst biliş düzeylerini arttırmakta ve bilimsel süreç becerilerini desteklediği yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönem çocuklarının merak ettiği fen ile ilgili konulara, okul öncesi öğretmenlerinin programlarında yer verme durumunu ortaya çıkarmaktır. Nitel bir araştırmadır. Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 233 çocuğa fen ile ilgili merak ettikleri sorulmuştur. Çocukların vermiş olduğu cevapların listesi çıkarılmış ve frekansları tespit edilmiştir. Çocukların en çok merak ettiği beş konu ile ilgili okul öncesi öğretmenlerine yönelik görüşme soruları oluşturulmuştur. Okul öncesi öğretmenlerine yönelik oluşturulan görüşme formunda demografik bilgilere yer verilmiş ve çocukların merak ettiği beş fen konusuna programlarında nasıl verdiklerine yönelik sorular yer almaktadır. 30 okul öncesi öğretmeni ile yüz yüze görüşmeler yapılarak veri toplanmıştır. Katılımcıların izni dahilinde ses kaydı alınmıştır. Resmi ve özel kuruma devam eden 6 yaş okul öncesi çocuğu ile resmi ve devlete bağlı ana okullarında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenleri araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Veriler içerik analizi yapılarak çözümlenecektir. Veri toplama süreci sona ermiş, veri analizi halen devam etmektedir. Araştırmanın beklenen sonuçları arasında, okul öncesi dönem çocuklarının en çok merak ettiği fen konuları onlara yöneltilen sorular doğrultusunda tespit edilmiş ve öğretmenlerin bu konulara programlarında yer verip vermedikleri, hangi etkinliklere ne şekilde yer verdikleri değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Fen eğitimi, okul öncesi dönem, okul öncesi dönem çocuğu

OKUL ÖNCESİ FEN EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Melek Merve YILMAZ GENÇ, Çukurova Üniversitesi, melekmerveyilmaz@gmail.com
Arş.Gör. Rabia ÖZEN UYAR, Çukurova Üniversitesi, rabiaozenuyar@gmail.com
Prof.Dr. Ayperi DİKİCİ SİĞİRTMAÇ, Çukurova Üniversitesi, ayperis@cu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, 2016-2019 yılları arasında okul öncesi fen eğitimi alanında Türkiye’de yapılmış olan çalışmaların kapsamlı bir şekilde incelenmesi amacıyla yürütülmüştür. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın yöntemi betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modeli olarak belirlenmiştir. Çalışma kapsamında DergiPark veri tabanlarında dizinlenen ve eğitim, eğitim araştırmaları alanında makale yayınlayan dergiler incelenmiştir. Tarama yapılırken, çalışmaların 2016 ve 2019 yılları arasında yapılmış olması temel kriter olarak belirlenmiştir. Taramalar yapılırken; okul öncesi, erken çocukluk, fen, bilim, çevre, sürdürülebilir, doğa, STEM, FeTeMM ifadelerinin başlık, öz ve anahtar kelimelerde yer alması ikinci kriter olarak göz önünde bulundurulmuştur. Yapılan taramalar neticesinde, belirlenen ölçütleri sağlayan makalelerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İncelenen çalışmaların künye bilgileri olarak; yayımlandığı dergi, derginin indeks türü ve yayımlandığı yıl bakımından dağılımları belirlenmiştir. Çalışmaya dahil edilen makalelerin içerik özellikleri; çalışmanın amacı, yöntem, örneklem/çalışma grubu, veri toplama araçları, sonuç ve öneriler bakımından analiz edilmiştir. İçerik analizi sürecinde çalışmaların incelenen içerik özellikleri kodlanmış ve bu kodlar bir araya getirilerek kategoriler oluşturulmuştur. Elde edilen kod ve kategorilere ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar, okul öncesi fen eğitimi alanında yapılan araştırmaların çoğunlukla tarama çalışmaları olduğunu göstermektedir. Ancak bununla birlikte, araştırmacılar tarafından sunulan önerilerin yine çoğunlukla uygulamaya dönük çalışmaların yapılması olduğu göze çarpmaktadır. Okul öncesi fen eğitimi alanında yapılmış olan araştırmaların çözümlenerek bütüncül olarak sunulduğu bu çalışmanın, araştırmacıların çalışma yapılmayan amaç, konu ve yöntemlere yönelmesinde yol gösterici olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Araştırma eğilimleri, fen eğitimi, içerik analizi, okul öncesi, tematik inceleme

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRE BİLGİ ÖLÇEĞİ, ÇEVRE DUYGU ÖLÇEĞİ VE ÇEVRE DAVRANIŞ ÖLÇEĞİ'NE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Öğr.Gör. Eda GÜNGÖR, Kastamonu Üniversitesi Cide Rifat Ilgaz MYO, edaxgungor@gmail.com
Doç.Dr. Atilla ÇAĞLAR, Kastamonu Üniversitesi, atilacaglar@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma okul öncesi öğretmen adaylarının çevre bilgi düzeyleri ile çevre duygu ve çevre davranış düzeylerini ve aralarındaki ilişkileri belirlemek, tanımlayıcı özelliklerine göre çevreye yönelik bilgi, duygu ve davranış düzeylerinin farklılaşma durumlarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2018-2019 güz döneminde Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 18 erkek ve 141 kız olmak üzere, 3. ve 4. sınıf düzeyinde toplamda 159 okul öncesi öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmanın yöntemini ise okul öncesi öğretmen adaylarının çevreye yönelik bilgi düzeyleri ile çevre duygu ve çevre davranışları arasındaki ilişkileri inceleyen, nicel araştırma türlerinden ilişkisel tarama modelinde bir çalışma oluşturmaktadır. Amaç doğrultusunda çalışmada 4 farklı ölçek kullanılmıştır. Araştırmada veriler 12 maddeden oluşan kişisel bilgi formu ile 3 boyutlu 22 adet 5'li likert tipi önermeden oluşan çevre bilgi ölçeği, 4 boyutlu 17 adet 5'li likert tipi önermeden oluşan çevre duygu ölçeği ve 5 boyutlu 20 adet 5'li likert tipi önermeden oluşan çevre davranış ölçeği ile toplanmış olup; SPSS 22.0 programı ile istatistiksel analizler yapılmıştır. Çevre duygu ölçeğine yönelik katılımcı görüşleri ortalaması, çevre bilgi ölçeği ve çevre davranış ölçeklerine yönelik katılımcı görüşleri ortalamasına göre yüksek olup, en düşük ortalama çevre davranış ölçeğinde bulunmuştur. Çevre davranış ölçeği ile sosyal çevre ve sosyal medya kullanımı değişkenlerinin arasında anlamlı farklılıklar saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: çevre bilgi ölçeği, çevre davranış ölçeği, çevre duygu ölçeği, nicel araştırma, Okul öncesi öğretmen adayları

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FEN ETKİNLİKLERİNİ UYGULAMA SÜREÇLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Ahmet SU, Afyon Kocatepe Üniversitesi, suahmet32@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Yunus Emre YUKSEL, Afyon Kocatepe Üniversitesi, yeyuksel@aku.edu.tr
Öğretmen Tuğçe ERVANSEL YÜKSEL, TED Afyon Koleji, tugceervansel@gmail.com

ÖZET

Bireylerin eğitim süreci ailede başlamakta ve daha sonra okul öncesin dönemde devam etmektedir. Okul öncesi dönemde çocuklara çeşitli beceriler kazandırılması ve anasınıflarında çocuklara gelişimin gerektirdiği özelliklere bağlı olarak temel eğitime hazırlık amaçlanmaktadır. Bu dönemde çeşitli etkinlikler çocukların bilişsel ve psiko-motor gelişimlerini desteklemekte ve okula hazırlamaktadır. Fen eğitimi de okul öncesi eğitim müfredatının önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Okul öncesi dönem fen etkinlikleri çocukların düzeyine uygun deney ve gözlem çalışmalarını içermektedir. Fen eğitiminin amacı çocuklara yaparak yaşayarak öğrenme, el becerisi geliştirme, merak etme ve soru sormaya yönelik olmaktadır. Bu çalışmada Afyonkarahisar ilinde görev yapmakta olan 15 okul öncesi öğretmenin okul öncesi dönemde fen etkinliklerinin kullanımına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Çalışma grubundaki öğretmenler amaçlı örnekleme yöntemi ile 5 lisans mezunu, 5 ön lisans mezunu ve 5 çocuk gelişimi mezunu olarak seçilmiştir. Araştırmada katılımcıların eğitim düzeyleri ve kıdem yıllarında çeşitlilik sağlanarak zengin bir veri kaynağı oluşturulması amaçlanmıştır. Çalışma grubundaki öğretmenlere yarı yapılandırılmış görüşme formları ile fen etkinliklerinin kullanımına ilişkin sorular sorulmuş ve görüşleri yazıya dökülmüştür. Yarı-yapılandırılmış görüşmeler çerçevesinde katılımcıların görüşlerini sınırlandırmadan ifade etmeleri aynı zamanda belirli bir çerçeve dahilinde görüş bildirmeleri hedeflenmiştir. Daha sonra bu görüşler betimsel analiz ve içerik analiz kullanılarak değerlendirilmiştir. Betimsel analiz ve içerik analizi süreçlerinde veriler derinlemesine analiz edilerek katılımcı görüşleri temalar ve alt-temalar çerçevesinde sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Fen etkinlikleri, fen merkezi, okul öncesi

OKUL ÖNCESİ SINIFLARDA FEN MERKEZLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Maide Orçan KAÇAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, maideorcan@mu.edu.tr
Öğr.Gör. Mustafa NİŞAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Muğla Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı, mustafanisan@mu.edu.tr
Öğr.Gör. Hilmi TEKİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Çocuk Gelişimi Programı, hilmitekin@mu.edu.tr
Arş.Gör. İlayda KİMİZAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi ABD, ilaydakimzan@mu.edu.tr

ÖZET

Çocukların merakları, onları dünyayı keşfetmeye, deneyimlerinden çıkarımda bulunmaya teşvik etmektedir. Bilim insanları ile benzer araştırma pratikleri sergileyen çocuk davranışları, çocukların fen eğitimine yönelimini kolaylaştırmaktadır. Çocukların doğal olarak merak etmesi, keşfetmesi ve deneyimlemeleri ise fen merkezleri ya da fen etkinlikleri aracılığı ile desteklenmektedir. Fen merkezleri çocukların merak duygusu ve öğrenme arzusunu uyarmayı ve çocukların yaşadıkları dünya hakkında yeni şeyler öğrenmelerini desteklemeyi amaçlar. Aynı zamanda çocukların bilimsel süreç becerilerini geliştirebilecekleri bir merkezdir. Bu çalışma, okul öncesi öğretmenlerin sınıflarında yer alan fen merkezleri ile ilgili görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubuna 2018-2019 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 77 okul öncesi öğretmeni dahil edilmiştir. Genel tarama modeli kullanılan çalışmada veriler, öğretmenlere ilişkin bilgilerin elde edildiği “Genel Bilgi Formu” ile öğretmenlerin fen merkezleri ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan “Fen Merkezi Öğretmen Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin büyük çoğunluğu sınıflarda fen merkezi olması gerektiğini ve sınıflarındaki fen merkezlerini yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Fen merkezlerini yeterli bulmayan öğretmenler ise sınıf alanı ve yetersiz materyal olmasını neden olarak gösterdikleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu sınıflarda fen merkezi olma nedenini çocuklara bilimsel anlayış kazandırma olduğunu belirtmiştir. Fen merkezi oluşturulurken büyük oranda doğal ve okul idaresi tarafından temin edilen materyaller kullanıldığı görülmüştür. Materyallerin çoğunlukla; insan vücudu, dünya, organ, dış maketi, büyüteç, bitkiler, insan iskeleti, hayvanlar, mikroskop ve mıknatıs olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun güne başlama zamanında fen merkezinden yararlanmadığı, çoğunlukla fen etkinlikleri sırasında merkezde uygulamalı etkinlikler yaptıkları görülmüştür. Çocukların ilgisini çekebilmek için uygulamalı etkinlikler tercih ettiklerini ve doğal/gerçek materyallerden faydalandıklarını belirtmişlerdir. Yine öğretmenlerin yöntem olarak sıklıkla deney, gözlem, proje, soru cevap ve iş birliği ile problem çözmeye yer verdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Fen merkezi, öğretmen, okul öncesi eğitimi

ORMAN OKULU

Öğretmen Müzeyyen KARDAŞ KOÇAK, Toki Nilüfer Anaokulu, muzeyyenkardas@hotmail.com
Öğretmen Sinem ERENER ÜNAL , Bahçeşehir Anaokulu, erenersinem@gmail.com
Öğretmen Sümeyra BÜŞRA SÖZBİLİR, Bahçeşehir Anaokulu, bsoezbilir2000@yahoo.com
Öğretmen Derya DEMİR, Bahçeşehir Anaokulu, derya_iron79@hotmail.com

ÖZET

Orman okulu, ormanda ya da ağaçlık alanda aktif katımlı öğrenme yöntemlerinin uygulandığı, tüm öğrencilerin kendilerine güven ve öz saygı geliştirebilecekleri bir ortam sunan ilham verici bir metodudur. Bu öğrenci merkezli yaklaşım, doğal yaşamın devamlı değişim göstermesi, doğanın mucizesi ve değişen mevsimlerle ortaya çıkan zorluklarla iç içedir. Bu da orman okulunun tüm dönemlerini birbirinden farklı şekilde ve keşif dolu tamamlamasını sağlar. Orman okulu, açık hava ve ormanlık alanda eğitim (woodland education) kapsamında yer alırken bu anlayışları daha da zenginleştiren özel bir öğrenme yaklaşımıdır. Yapılan araştırmalar, Orman okullarında uygulanan eğitimler çocukların yaşam becerilerinin, çevre bilincinin ve yaşamsal kalitelerini olumlu etkilediğini göstermektedir. Çocuklar açık havada birlikte oynarken bire bir etkileşime girer, birlikte oyunlar yaratır, kendilerine taraf seçip insan ilişkilerini ve 'sosyal' becerilerini geliştirmektedirler. Çocuklar oynarken hayal güçlerini, yaratıcılık ve keşfetme becerilerini, dışarı çıkmayan çocuklardan daha fazla kullanmaktadırlar. Orman Okulu eğitimi alan çocukların öfke kontrolüne sahip, birlikte çalışma alışkanlığı kazanmış, işbirliğine açık, okulu daha çok seven, okulu eğlenceli bulan, sosyal becerileri yüksek, öz güveni ve öz saygısı yüksek, yüksek konsantrasyon becerisine sahip, kendini iyi ifade edebilme becerisine sahip olduklarını ortaya koymuştur. Orman Okulları ile Doğada Öğreniyorum” projesi okul öncesi eğitim çağında bulunun 5-6 yaş grubu 100 çocuk ile gerçekleştirilmiştir. Okul bahçemizde “Orman Okulu” eğitimi için gerekli eğitsel mekan oluşturulmuş ve “Orman Okulu” ile ilgili uygulama çalışmaları yapılmıştır. Uygulama sonrasında ailelere “Orman Okulları ile Doğada Öğreniyorum Değerlendirme Anketi” uygulanmıştır ve sonuçlar analiz edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Açık alan, doğa, eğitim, orman

OKUL ÖNCESİNDE GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ

OKUL ÖNCESİ DÖNEM KIZ VE ERKEK ÇOCUKLARININ RESİM ÇALIŞMALARI

Lisans Öğrencisi Şerife Gözde TUNK, Dokuz Eylül Üniversitesi, gozdetunk.deu@gmail.com
Lisans Öğrencisi Endam DÜZYOL, Dokuz Eylül Üniversitesi, endamduzyol@hotmail.com
Arş.Gör.Dr. Zubeyde DOĞAN ALTUN, Dokuz Eylül Üniversitesi, zubeyded@yahoo.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 60-72 aylık okul öncesi dönemdeki çocukların serbest resim çalışmalarında yaptıkları resimlerin kompozisyon (çocukların çizimlerinin kaynağı bir başka deyişle resimlerini temellendirdikleri konu), kullanılan renkler (sıcak ve soğuk renkler) ve resimde kullanılan özellikler (tamamlama, tekrar, espri) açılarından cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesidir. Resim yapmak, gerek okulda gerek evde, çocukların hem en çok sevdiği aktivitelerden biri hem de duygu ve düşüncelerini ifade etmek için kullandıkları araçlardan biridir. Psikoloji, eğitim gibi birçok farklı alanın, çocuk resimlerini onları duygusal, bilişsel ve de sosyal açıdan anlamak için kullandığı bilinmektedir. Çocuklarda cinsiyet farkının resimlere nasıl yansıdığını görmek, okul öncesi dönem çocuklarını daha iyi anlamamıza ve onların eğitime nasıl katkıda bulunulması gerektiği konusunda yol göstermesi açısından önemlidir. Araştırmaya İzmir il merkezinde yaşayan 40 çocuk, veli izinleri doğrultusunda gönüllülük esasıyla katılmıştır. Araştırmada şu sorulara yanıt bulunmaya çalışılmıştır: a) Çocuklar resimlerde hangi konuları ele alıyor? b) Kız ve erkek çocukların resimlerde ele aldıkları konular nasıl farklılıklar gösteriyor? c) Çocuk resimlerinde renk kullanımı cinsiyet açısından nasıl farklılık gösteriyor? d) Çocuk resimlerinde, resim özellikleri (tamamlama, tekrar, espri) cinsiyet açısından nasıl farklılık gösteriyor? Veriler her bir çocuğun bireysel olarak yaptığı serbest resimlerden ve resimler hakkında yapılan yüz yüze görüşmelerden edilen konuşma kayıtlarından oluşmaktadır. Ayrıca, veliler tarafından doldurulan Demografik Bilgi Formu ile sosyo-ekonomik düzeyleri hakkında bilgi elde edilmiştir. Toplanan veriler nitel araştırma yöntemi ile analiz edilmiştir. Verilerin analizi, 2 araştırmacı tarafından birbirinden bağımsız olarak gerçekleştirilmiş olup araştırmacılar arasındaki uyum %87 olarak hesaplanmıştır. Veri analizleri devam etmekle birlikte, ön analizlerden ortaya çıkan sonuçlara göre, çocukların yaygın olarak günlük yaşam öğelerini resimledikleri görülmüştür. Kız ve erkeklerin resim kompozisyonlarının farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Kullanılan renklerin ise cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmektedir. Resim özelliklerinden esprinin kız çocuklarının resimlerinde daha çok kullanıldığı, diğer özelliklerin kız ve erkekler resimlerinde farklı olmadığı görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Çocuk resimleri, okul öncesi eğitimi, resim ve cinsiyet farklılıkları

OKUL ÖNCESİNDE HİZMETİÇİ EĞİTİM

BELEDİYELERE BAĞLI KREŞ VE GÜNDÜZ BAKIM EVLERİNDE ÇALIŞAN BAKIM ELEMANLARININ BİLGİ VE DENEYİMLERİNİN ARTTIRILMASINA YÖNELİK BİR PİLOT ÇALIŞMA

Prof.Dr. Nurper ÜLKÜER, Üsküdar Üniversitesi, nurper.ulkuer@uskudar.edu.tr
Öğr.Gör. Neşe ŞEKERCİ, Üsküdar Üniversitesi, nese.sekerci@uskudar.edu.tr
Arş.Gör. Begüm GAMIŞ, Üsküdar Üniversitesi, begumgamis@gmail.com
Arş.Gör. Pınar DEMİR, Üsküdar Üniversitesi, pinar.demir@uskudar.edu.tr

ÖZET

Erken çocukluk döneminde bireyin ilgili gelişimsel ödevlerini gerçekleştirememesinin zihinsel, sosyal ve duygusal açıdan kalıcı olumsuz etkilere yol açtığı Ruhm & Waldfogel (2012) tarafından ifade edilmiştir. Dolayısıyla bu dönem, çocuğun yaşantısı üzerinde gelişimsel olarak kritik bir noktadadır. Buna karşın ülkemizde bu yaş grubu çocuklara sağlanan bakım hizmetleri yetersiz ve kurumsallıktan uzaktır. Özel sektörde sağlanan bakım hizmetleri de, sosyoekonomik olarak sınırlı bir kesimin erişebileceği niteliktedir. Bu noktada Ecevit ve arkadaşlarının (2008) yaptığı çalışmanın da desteklediği üzere ekonomik olarak daha ulaşılabilir olan, yerel yönetimlerce açılan kreş ve gündüz bakım evleri büyük önem taşımaktadır. Belediyelerin giderek daha etkin şekilde, çocuk bakım programlarını yaygınlaştırma çabalarına verilebilecek en önemli destek, bu hizmeti sunan, birinci derecede çocuğa ve ailesine dokunan profesyonellerin konuyla ilgili bilgi ve deneyimlerini belli aralıklarla güncellemektir. Bu noktadan hareketle ilgili çalışmada, İstanbul'un dört ilçesinde (Beyoğlu, Esenyurt, Sarıyer ve Sultanbeyli) belediyelere bağlı gündüz çocuk bakım merkezlerinde çalışan bakım elemanlarının bilgi ve deneyimlerini arttırarak daha kaliteli çocuk gelişimi hizmetlerinin sunulmasına katkıda bulunmak amacıyla ihtiyaç analizi yapılmış daha sonra eğitimler düzenlenmiş ve katılımcılara verilen eğitimin etkinliği araştırılmıştır. İlk aşamada bakım verenlerin, erken çocukluk dönemi çocuklarının bakımı ile ilgili alanlardan (motor gelişim, sosyal gelişim, bilişsel gelişim, dil gelişimi, beslenme, oyun, çocuk sağlığı ve hastalıkları) hangilerinde desteğe ihtiyaç duyduğunu belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan anketle ihtiyaç analizi yapılmıştır. Ardından sonuçlar konuya dair farkındalığı arttırmak amacıyla, her belediyenin ilgili birim yöneticileriyle yapılan bir toplantıda paylaşılmıştır. Bu sonuçlara göre desteğe ihtiyaç duyulan konular belirlenmiş; iki günde dörder konferans ve atölyenin olduğu program çerçevesinde bakım verenlerin eğitimi gerçekleştirilmiştir. Eğitim öncesi ve sonrasında, verilen eğitimin içeriğine paralel, araştırmacılarca hazırlanan anket uygulanmıştır; sonuçlar analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular 0-3 ve 3-6 yaş olmak üzere iki başlıkta analiz edilmiştir. 0-3 yaş ile ilgili desteğe ihtiyaç duyulan alanlarda ilk sırayı %52,4'le oyun alırken, bunu %32,2'yle motor gelişimin takip ettiği; desteğe en az ihtiyaç duyulan alanın ise sosyal gelişim olduğu görülmüştür. 3-6 yaş ile ilgili ise desteğe ihtiyaç duyulan alanlarda ilk sırayı %52,6'yla oyun alırken, bunu %35,6'yla beslenme ile çocuk sağlığı ve hastalıkları konularının takip ettiği; desteğe en az ihtiyaç duyulan alanda ise motor gelişimin olduğu görülmüştür. Eğitim süresinde yapılan ön test ve son test aracılığıyla alınan değerlendirmeler, eğitimin hem ihtiyaçlara karşılık verdiğini hem de ilgili alanlarda bilgi ve tutum değiştirmede etkili olduğunu göstermiştir. Yapılan çalışma sonunda %93,75'lik verim oranı ve alınan sözel dönütlere göre, özellikle pratiğe ve çocuğun gelişimine yönelik ek konularla eğitimlerin devamı talep edilmiştir. Ayrıca 'bakım' konusunun kapsamı, sınırları ve dolayısıyla sorumlulukları hakkında bakım verenlerin bilgi karmaşası olduğu gözlenmiştir. Konunun özellikle Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından ele alınan ve tüm ülkelere yayılmaya başlayan erken çocuklukta geliştiren bakım politikaları kapsamında, daha fazla belediye çalışanıyla ele alınması, eğitimler planlanması ve belirli aralıklarla uygulama ortamlarında gözlenmesinin faydalı olacağı çalışmanın önerileri arasında bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Bakım elemanları, çocuk bakım hizmetleri, gündüz bakım evleri, erken çocukluk dönemi

OKUL ÖNCESİNDE İKİ DİLLİLERE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

ÇİFT DİLLİ ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN YETİŞTİRME: BİR MODEL ÖNERİSİ

Doç.Dr. Zeliha YAZICI, Akdeniz Üniversitesi, zyazici06@gmail.com

Prof.Dr. Erol ESEN, Akdeniz Üniversitesi, esen@akdeniz.edu.tr

Öğr.Gör.Dr. Reyhan KUYUMCU, Kiel Üniversitesi, kuyumcu@islam.uni-kiel.de

ÖZET

Geçmişten günümüze hızla değişmekte olan bir dünyada, toplumlar hem kendi öz kültürünü koruma, güçlendirme ve gelecek nesillere aktarmak hem de değişen dünya koşullarına uyum sağlamak için eğitimi araç olarak kullanmıştır. Küresel değişimle ortaya çıkan kültürel çeşitlilik, eğitimde evrensel ilkelerin oluşturulması ve kültürler arası etkileşimin sağlanması gibi zorunlulukları beraberinde getirmiştir. Çağın gerekleri değiştikçe öğrenci profili değişmekte, öğrenci profili değiştikçe onu topluma hazırlayan öğretmenin değişmesi gerekli olmaktadır. Toplumlar geliştikçe ihtiyaçları değiştiğinden ihtiyaçları karşılamak için de eğitim sistemlerinin de yeniden yapılanmalara ihtiyacı doğmuştur. Bu nedenle günümüz koşullarında toplumun kültürel değerlerinin genç kuşaklara aktarılması, toplumsal huzur ve barışın sağlanması, bireylerin sosyalleşmesi ve toplumsal hayata hazırlanması gibi çok zor ve önemli rolleri üstlenecek olan öğretmeni yetiştiren programlarında felsefesi değişmek durumundadır. Uygulanmakta olan öğretmen yetiştirme programlarında hedeflenen yeterlilik alanları ulusal boyutta olup uluslararası ya da çift dilli ve çok kültürlü eğitim anlayışına uygun yeterlilikleri taşımamaktadır. Özellikle erken çocukluk eğitiminde görev alacak öğretmenlerin yetiştirilmesinde ek yeterlilikleri içeren lisans programlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle erken yaşlarda iki dilli ve çok kültürlü ortamda yetişen çocukların eğitiminde görev alacak öğretmenlerin yetiştirilmesi için hazırlanacak lisans programlarında çok dilli ve çok kültürlü eğitim pedagojisi, kültürler arası etkileşim, iki dilli çocukların gelişimi, izlenmesi ve değerlendirilmesi, göç ve göç sosyolojisi bilgisi gibi birtakım yeterliliklere gereksinim vardır. Erken çocukluk döneminde çok dilli ve çok kültürlü eğitim ortamındaki çocuklarla çalışacak öğretmenlerin iki dilli ve çok kültürlü eğitim anlayışı yeterliliğine sahip olması gerekmektedir. Bu yeterlilik, iki dilli çocukların dil ve kültürel farklılıklarından doğan olumsuzlukları ortadan kaldırılmasına olanak sağlayacaktır. Özellikle, erken yaşta itibaren çocukların farklı dillere ve kültürlere karşı olumlu tutum geliştirmesine ve ileriki akademik yaşamında başarıyı artırmaya katkıda bulunabilecektir. İki dil ve çok kültür pedagojisi ve sosyolojisiyle ilgili bilgi ve becerilerle donatılarak yetiştirilen öğretmen, farklı kültürlerin özelliklerini bilip o kültürün öğrenilmesini sağlayarak her bir çocuğun sınıf ortamında kendini daha rahat ifade edebilmesine fırsatı yaratacaktır. Bu fırsatı bulan çocuklarda farklı dil ve kültüre sahip olsalar da değerli olduğunu hissedecek ve kişilik oluşumları olumlu yönde etkilenecektir. Ayrıca çok kültürlü eğitim anlayışıyla yetişen öğretmen, her iki dili ve kültürü bildiğinde çocukların eğitimi bağlamında tüm kişi ve kuruluşları eğitime dâhil etmede daha başarılı olabilecektir. Tüm bu nedenlerden dolayı okul öncesi iki dilli ve çok kültürlü öğretmen yetiştirme programlarında iki dilli çocuk pedagojisi yeterlilikleri özellikle çok dil edinimi, kültürel çeşitlik ve kültürel duyarlılık alanında yeterliliklerin kazandırılması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, iki dilli çocuklarla çalışan öğretmenlerin iki dilli çocuklarla ilgili eğitim teorileri, eğitim yöntem ve teknikleri konusunda da yeterliliklere sahip olması gerekmektedir. Bu düşüncelerden hareketle Akdeniz Üniversitesi Avrupa Birliği Araştırma ve Uygulama Merkezi ve Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı işbirliğinde “Bir çocuk- İki Dil-Çift Diploma Projesi” gerçekleştirilmiştir. Bu proje kapsamında bu özellikleri içeren Türkçe-Almanca İki Dilli Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Eğitim Programı taslağı geliştirilmiştir. Proje sonucunda ortaya çıkarılan taslak programın içeriği ve koşulları sunum sırasında aktarılacaktır.

Anahtar sözcükler: Çift dilli çocuklar, çift diploma, iki dillilik, öğretmen yetiştirme

OKUL ÖNCESİNDE KODLAMA EĞİTİMİ

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKA YÖNTEMLERİ

Öğretmen Güler KOÇAK, Yakın Doğu Üniversitesi, elmiralinda2003@gmail.com

ÖZET

IMBL South Russian University (Yazar Kurumu) Bilgisayar tabanlı öğrenme, eğitim teknolojisinde önemli bir unsurdur. Bilgisayarlar, 1950lerden bu yana eğitimde, bireysel ve gruplar halinde çalışan öğrenciler ve öğretmenler tarafından çeşitli şekillerde yararlanılabildiğinden kullanılmıştır. Bununla birlikte, eğitim teknolojisi genellikle bilgisayarların yanı sıra karşılık gelen özelliklerden ve her bir kaynak tarafından sunulan avantajlardan yararlanmak için kaynakların bir kombinasyonunu içerir. Bu özellikle erken çocukluk eğitiminde geçerlidir. Erken çocukluk döneminde kullanılan popüler teknolojik kaynaklar bilgisayarların yanı sıra eğitim etkileşimli beyaz tahtalar ve programlanabilir oyuncaklardır. Erken çocukluk eğitiminde oyun konsolları ve robotlar da popüler olabilir. Eğitim teknolojisi, modern eğitimde öğrencilere benzersiz öğrenme deneyimleri sağlayan ve öğrenmelerini geliştiren önemli bir unsurdur. Teknolojik kaynaklar (özellikle bilgisayarlar) yıllardır eğitime entegre edilmiştir. Bununla birlikte, eğitim teknolojisinin erken çocukluk eğitimine entegrasyonu, diğer eğitim düzeylerine göre daha yeni bir eğilimdir. Bu gerçek, özellikle küçük çocuklara yönelik kaynak ve metodolojilerin geliştirilmesi, uygulanması ve çalışılması ihtiyacını yaratır. Yapay Zeka yaklaşımları, öğrencilere daha fazla etkileşim sağlayan eğitim teknolojisi kaynaklarına dahil edilmiştir. Bu yazıda, erken çocukluk eğitim teknolojisi bağlamında yararlanılan Yapay Zeka yöntemleri incelenmiştir. Tartışma temel olarak akıllı yöntemleri (örneğin, Akıllı Ders Verme ve Uyarlamalı Eğitim Hypermedia Sistemleri) ve erken çocukluk dönemine yönelik eğitim robotlarını içeren bilgisayar tabanlı öğrenme sistemleri ile ilgilidir. Yazarın bilgisi dahilinde, bu konular literatürde bugüne kadar tam olarak tartışılmamıştır.

Anahtar sözcükler: Eğitim, erken çocukluk, yapay zeka

TÜRKİYE'DE KODLAMA EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARLA GENEL BİR BAKIŞ

Öğr.Gör. Tuğba KANMAZ, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, tugba.kanmaz@dpu.edu.tr
Prof.Dr. Fatma TEZEL ŞAHİN, Gazi Üniversitesi, ftezel68@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye’de kodlama eğitimine yönelik gerçekleştirilen araştırmaların içerikleri hakkında araştırmacılara genel bir çerçeve sunmak amaçlanmıştır. Araştırmada yer alan çalışmalar ulusal tez merkezinde taranan yüksek lisans-doktora tezleri, eğitim bilimleri alan indekslerinden biri olan Education Resources Information Center (ERIC), Google Akademik, Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) Sosyal Bilimler veri tabanlarında taranan dergilerde ‘kodlama’, ‘kodlama eğitimi’ ve ‘kodlama öğretimi’ sözcükleri temel alınarak taranmıştır. Anahtar kelimeler ile arama yapıldığında eğitim ve bilimsel disiplinler alanında 1645 çalışmaya ulaşılmıştır. Sonuçlar eğitim ve eğitsel araştırmalar ile sınırlandırıldığında 12 makale ve internet üzerinden erişime açık olan 10 lisansüstü tez çalışması araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Kodlama eğitimi ile ilgili alanda yapılmış olan çalışmaların içeriğinin belirlenmesi amacıyla doküman analizine başvurulmuştur. İncelenen çalışmalar; üniversite, araştırma yılları, araştırma türü, araştırma konusu, araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemi açısından ele alınmıştır. Araştırmanın bulgularına göre ülkemizde kodlama eğitimine yönelik herhangi bir doktora çalışması bulunmamaktadır. 2016 yılına ait; 1 adet yüksek lisans çalışması ve 2 adet makale 2017 yılına ait; 2 adet yüksek lisans çalışması ve 1 adet makale, 2018 yılına ait 5 adet yüksek lisans çalışması ve 9 adet makale ve 2019 yılına gelindiğinde ise 2 adet yüksek lisans çalışmasına ulaşılmıştır. Çalışmalarda araştırma modeli olarak (n=11) nitel, (n=6) karma ve (n=5) nicel yöntemin kullanıldığı saptanmıştır. Araştırmaların çalışma gruplarında en çok ortaokul öğrencilerinin, en az okul öncesi çocuklarının yer aldığı görülmüştür. Çalışmalarda veri toplama aracı olarak en fazla (n=13) görüşme formu, (n=7) ölçek ve (n=6) gözlem tercih edilmiştir. Verilerin analizinde (n=16) içerik analizine ve (n=7) çoklu istatistikî yöntemlere başvurulduğu görülmüştür. Alan yazında çocukta problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcılık vb. becerilerini geliştirecek olan kodlama eğitimine erken yaşlarda başlanmasının gerekliliği vurgulansa da araştırma sonucu okul öncesi grubuna yönelik çalışmaların sınırlı sayıda olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışmanın araştırmacılara Türkiye’de kodlama eğitimi alanında var olan eğilimi görmek ve buna bağlı olarak gelecekte yapılacak araştırmaların önceliklerini belirleme konusunda yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Kodlama eğitimi, kodlama öğretimi, okul öncesi eğitim, kodlama

OKUL ÖNCESİNDE MATEMATİK EĞİTİMİ

5-6 YAŞ ÇOCUKLARININ GEOMETRİ VE ÖZ-DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Prof.Dr. Asiye İVRENDİ, Pamukkale Üniversitesi, aivrendi@pau.edu.tr
Arş.Gör. Abdullah ATAN, Pamukkale Üniversitesi, aatan@pau.edu.tr
Arş.Gör. Ahmet EROL, Pamukkale Üniversitesi, ahmete.pau@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 5-6 yaş çocuklarının geometri becerileri ile öz-düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Ayrıca çocukların öz-düzenleme beceri puanlarının, geometri beceri puanlarını hangi doğruluk düzeyinde sınıfladığı incelenmiştir. İlişkisel tarama deseninin kullanıldığı bu çalışmanın örneklemini okul öncesi eğitime devam eden 202 çocuk oluşturmuştur. Veriler dört ölçme aracı kullanılarak toplanmıştır: Ponitz, McClelland, Jewkes, Connor, Farris ve Morrision tarafından geliştirilen ve İvrendi (2011) tarafından Türkçe' ye uyarlanan Baş, Ayak Parmakları, Diz, Omuzlar (BADO), İvrendi ve Erol (2018) tarafından geliştirilen Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği Öğretmen Formu ve Erol ve İvrendi (2018) tarafından geliştirilen Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği Anne Formu ve İvrendi, Erol ve Atan (2018) tarafından geliştirilen Geometri Becerileri Başarı Testi.' Veriler Spearman Korelasyon ve Lojistik Regresyon analizi teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir. Spearman Korelasyon analizi sonuçlarına göre, çocukların geometri becerileri ile davranışsal öz-düzenleme (BADO) beceri puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde ($r=.42$), öğretmen görüşlerine dayalı öz-düzenleme beceri puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde ($r=.49$) ve anne görüşlerine dayalı öz-düzenleme beceri puanları arasında pozitif yönde düşük düzeyde ($r=.22$) bir ilişki olduğu saptanmıştır. Lojistik Regresyon analizi bulguları öz-düzenleme becerilerinin geometri becerilerini doğru sınıflandırma oranının %68 ve çocukların geometri puanlarının ortalamasının altında olup olmamasını etkileyen başlıca faktörlerin davranışsal öz-düzenleme (BADO) ve öğretmen görüşlerine dayalı öz-düzenleme puanları olduğunu göstermiştir. Anne görüşlerine dayalı öz-düzenleme puanlarının ise modele istatistiksel olarak anlamlı katkı sağlamadığı saptanmıştır. Bulgular, okul öncesi dönemde geometri ve öz-düzenleme becerileri ile ilgili alan yazın çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar sözcükler: 4-6 Yaş Çocukları, Geometri Becerileri, Okul Öncesi Dönem, Öz-Düzenleme Becerileri.

61-72 AYLIK ÇOCUKLAR İÇİN ERKEN SAYI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ'NİN GEÇERLİK GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Dr. Öğrt. Üyesi Gözde İNAL KIZILTEPE, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi,
ggozdeinal@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Özgün UYANIK AKTULUN, Afyon Kocatepe Üniversitesi,
ozgunuyanik@hotmail.com

ÖZET

Sayıları anlama ve kullanma becerisi ile dünyaya gelen çocuklar okul öncesi dönemde doğal deneyimler aracılığı ve zengin öğrenme yaşantıları ile var olan potansiyellerini geliştirirler. Sayma becerisi özellikle erken yaşlardan itibaren tüm çocuklarda kazanılmış olması gereken becerilerden biri olarak görüldüğünden bu konuyla ilgili birçok araştırma yapılarak sayı kavramı kazanımının önemi ve etkisine dikkat çekilmeye çalışılmaktadır. Bu doğrultuda, özellikle erken yaşlardan itibaren çocukların sayı bilgisi düzeylerinin tespit edilmesi, sayı gelişimi açısından risk taşıyan çocukların belirlenmesi ve sayı ile ilgili eğitim programlarının etkililiğinin tespit edilmesi amacıyla ölçme araçlarına gereksinim duyulmaktadır. Alan yazın tarandığından ülkemizde okul öncesi dönemdeki çocukların sayı kavramı gelişimi ile ilgili araştırma sayısının son yıllarda artış gösterdiği ancak çocukların sayı becerilerini tespit etmeye yönelik ölçme araçlarının oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu nedenle, 2008 yılında VanDerHeyden tarafından geliştirilen, Yılmaz ve İnal Kızıltepe (2017) tarafından 48-60 aylık Türk çocuklarına uyarlaması yapılan Anaokulu Erken Sayı ve Okuma Yazma Değerlendirme Ölçeği'nin (Kindergarten Early Numeracy and Literacy Assessment - KENELA) alt ölçeği olan Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği'nin 61-72 aylık Türk çocuklarına uyarlanması araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır. Bu noktada daha önce 48-60 aylık Türk çocukları için uyarlaması yapılan ölçeğin 61-72 aylık Türk çocuklarına da uyarlanması geniş yaş aralığını kapsayan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının alana kazandırılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmanın amacı, "Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği'nin (EarlyNumeracyAssessment)" okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 61-72 aylık çocuklar için geçerlik ve güvenilirliğinin yapılmasıdır. Tarama niteliğinde olan araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi anaokullarına ve anasınıfına devam eden 61-72 aylık çocuklar oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme ise amaçlı örnekleme yönteminden maksimum çeşitlilik örnekleme ile dahil edilen alt-orta ve üst sosyoekonomik düzeyden toplam 400 çocuk dahil edilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında; "Genel Bilgi Formu", "Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. 60 madde ve 3 faktörlü Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği ile elde edilen veriler kullanılarak geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Ölçeğin Doğrulayıcı Faktör Analizi'ne göre tek boyutlu faktör yapısının doğrulandığı, uyum iyiliği katsayıların yüksek düzeyde olduğu, elde edilen regresyon katsayılarının ve t değerlerinin anlamlı olduğu ve maddelerin tek boyutlu faktör yapısını temsil ettiği bulunmuştur. Güvenirlik açısından "Nesne Sayma-daire içine alma" boyutuna ait KR-20 değeri .895 madde toplam korelasyon değerinin .340 - .732 arasında, "nesne sayma- rakamı yazma" boyutuna ait KR-20 değerinin .903 madde toplam korelasyon değerinin .533 - .749 arasında ve "sayı tanıma-daire çizme" boyutuna ait KR-20 değerinin .921 madde toplam korelasyon değerinin ise .425 - .786 arasında olduğu belirlenmiştir. Uygulamalarda KR-20 değerlerinin yüksek çıkması, ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermiştir. Bu sonuçlara göre Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği'nin 61-72 aylık Türk çocukları için geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Erken sayı becerisi, Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği, okul öncesi dönemde matematik

EV ORTAMINDA UYGULANAN SAYI VE İŞLEM EĞİTİM PROGRAMININ ÇOCUKLARIN EV ORTAMINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Ayşegül AKINCI COŞGUN, Aksaray Üniversitesi, aysegulakinci2011@gmail.com
Prof.Dr. Fatma TEZEL ŞAHİN, Gazi Üniversitesi, ftezel68@gmail.com

ÖZET

Ev ortamında öğrenme, diğer aile üyeleriyle birlikte inşa edilen kültürel yapılar, ebeveyn inanç ve tutumları ile günlük etkinlikler içinde bulunan sosyal bir uygulama olarak kavramsallaştırılmaktadır. Evdeki öğrenme ortamının kalitesini belirleyen “çocuğa kitap okuma, günlük hayatta sayma etkinlikleri yapma” gibi doğal etkinlikler, “karmaşık dil kullanma, sayı oyunları oynama, sayma ve çocuğu kütüphaneye götürme” gibi eğitsel kaynaklara ulaşılabilirlik şeklinde birçok değişken bulunmaktadır. Ebeveynler çocukları henüz okula başlamadan önce ev ortamında formal ya informal etkinlikler yoluyla çocuklarının matematik becerilerine katkı sağlamaktadırlar. Bu etkinlikler; sayısal etkinlik kitapları ve çalışma kâğıtları, sayı kavramlarının açıklamaları ve yazılı sayıları tespit etme gibi sayısal becerilerin uygulanması yoluyla formal etkinlikler; masa oyunları, kart oyunları, şarkı ve tekerleme söyleme ve yemek pişirirken malzemeleri ölçme gibi sayı içeren informal etkinliklerdir. Matematik içerikli etkinlikler yapmak, çocukların matematik becerilerini geliştirmede önemli bir yöntemdir. Bir diğer yöntem ise, market alışverişi, yemek pişirme gibi günlük görevlerin bir parçası olarak matematiğin doğal olduğu durumlardan faydalanmaktır. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi eğitim kurumuna devam etmeyen çocuklara annelerin etkin katılımıyla verilen “Sayı ve İşlem Eğitim Programı”nın çocukların ev ortamına etkisini incelemektir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Aksaray ilinde okul öncesi eğitim kurumlarına devam etmeyen 48- 65 aylık normal gelişim gösteren deney grubunda yer alan 13 çocuk ve kontrol grubunda yer alan 8 çocuk olmak üzere toplam 21 çocuk ve bu çocukların anneleri oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu” ve “Ev Ortamı Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Deney grubunda yer alan çocuklar ve bu çocukların annelerine 13 hafta boyunca ev ziyaretleri aracılığıyla “Ev Merkezli Sayı ve İşlem Eğitim Programı” uygulanmıştır. Eğitim programı kapsamında kullanılan materyallerin bir bölümü (hikayeler, sayı kartları, kuklalar, vb.) eğitimci tarafından hazırlanmış, bir bölümü de (kaşık, çatal, bardak, mandal, çorap, farklı geometrik şekillerde nesnelere) anneden ev ortamında hazırlanması istenmiştir. Böylece deney grubundaki çocukların ev ortamlarının zenginleştirilmesi amaçlanmıştır. Kontrol grubundaki çocuklar ve bu çocukların annelerine ise herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Araştırma bulgularına bakıldığında, “Sayı ve İşlem Eğitim Programı” uygulanmadan önce deney ve kontrol grubundaki çocukların ev ortamlarının “öğrenme uyarımı”, “deneyimlerde çeşitlilik”, “dil uyarımı” “akademik uyarım”, “fiziki çevre”, “model olma”, “sıcaklık ve sevecenlik”, “kabul etme” alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Deney ve kontrol grubundaki çocukların eğitim programının uygulanması sonrasında ev ortamlarının “deneyimlerde çeşitlilik” alt boyutunda, deney grubu lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın bir diğer bulgusuna göre, deney grubundaki çocukların ev ortamı değerlendirme ölçeği öntest sontest puanları arasında “öğrenme uyarımı”, “deneyimlerde çeşitlilik”, “dil uyarımı” ve “akademik uyarım” alt boyutlarına ilişkin ön test ve son test sonuçlarının anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca deney grubundaki çocukların ev ortamı değerlendirme ölçeği son test-kalıcılık testi puanları arasında “öğrenme uyarımı”, “deneyimlerde çeşitlilik”, “dil uyarımı”, “akademik uyarım”, “fiziki çevre”, “model olma”, “sıcaklık-sevecenlik” ve “kabul etme” alt boyutlarının son test ve kalıcılık test sonuçlarının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Anne-çocuk, okul öncesi, sayı ve işlem

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ SAYI HİSLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Atiye ADAK ÖZDEMİR, Pamukkale Üniversitesi, aadak@pau.edu.tr
Arş.Gör. Ahmet EROL, Pamukkale Üniversitesi, ahmete@pau.edu.tr
Öğretmen Mehmet Çağatay KİLİMLİOĞLU, Osman Nuri Tuna Anaokulu,
kilimlioglu@hotmail.com

ÖZET

Özet Son yirmi yılda sayı hissi uluslararası düzeyde matematik eğitiminin odak noktalarından bir tanesi haline gelmiştir. Sayı hissi sayıları ve işlemleri esnek bir şekilde kullanma becerisi şeklinde tanımlanabilir (Şengül ve Gülbağcı Dede, 2013). Sayı hissi erken çocuklukta çocukların kazanması gereken matematik becerilerinden biri olarak gösterilmektedir (Akkaya, 2019). Araştırmalar sosyo-ekonomik düzeyin sayı hissi üzerinde etkili bir faktör olduğunu ve düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerden gelen çocukların sayı hissini diğer akranlarına göre daha düşük olduğunu göstermektedir (Jordan, Kaplan, Olah ve Locuniak, 2006). Bu araştırmanın amacı sosyo ekonomik düzeyi orta ve düşük ailelerden gelen çocukların sayı hislerini çeşitli değişkenler açısından incelemektir. İlişkisel tarama yöntemine göre tasarlanan araştırmanın katılımcılarını, Denizli il merkezinde 3 resmi okul öncesi eğitim kurumunun 7 farklı sınıfından toplam 79 çocuk (43 kız, 36 erkek çocuk) oluşturmaktadır. Çocukların yaş ortalaması 66 ay olarak hesaplanmıştır. Verilerin toplanmasında Sayı Hissi Testi (Wakefield ve İvrendi, 2008) ve TEDİL (Seyhun ve Topbaş, 2009) testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları çocukların sayı hissi puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise sayı hissi puanlarının yaşa göre ise anlamlı bir farklılık gösterdiği ($F=4.69$; $p<.05$) ve bu farklılığın yaşça büyük olan çocukların lehine olduğudur. Araştırma sonuçlarına göre, sayı hissi puanları ve alıcı dil puanları arasında ($r=.35$) ve sayı hissi puanları ve ifade edici dil arasında ($r=.43$) ve sayı hissi puanları ile genel dil puanları arasında orta düzeyde pozitif yönde ilişki bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Çocuk, dil, matematik, okul öncesi, sayı hissi

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ UZAMSAL ALGI VE YARATICILIKLARININ SANAT ÇALIŞMASI PERFORMANSLARINA YANSIMALARI

Dr. Öğrt. Üyesi Hatice DARGA, Ordu Üniversitesi, hdarga@hotmail.com
Öğretmen Burcu GENÇ, Milli Eğitim Bakanlığı, burcugenc@hotmail.com.tr

ÖZET

Çalışmanın amacı; okul öncesi dönem çocukların uzamsal algılarının sanat çalışması performanslarına yansımalarının incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemi ile yürütülen çalışmanın modeli görüşme ve okul öncesi matematik ölçme ve değerlendirme stratejilerinden “performans görevleri- güçlü kavrama”dır. Çalışma 2018-19 eğitim öğretim bahar döneminde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme olarak belirlenen bir devlet anaokulundaki amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile bir sınıftaki 15 çocuk ile gerçekleştirilmiştir. Buradaki ölçüt çocukların okul öncesi eğitim kurumuna devam etmesi ve 5 yaş grubunda olmasıdır. Veri toplama aracı çocuklara yöneltilen açık uçlu soru ve yönergeler ile çocukların resim çalışmalarıdır. Veriler çocukların uygulama öncesi ve uygulama sürecinde yöneltilen soru ve yönergelere verdikleri cevaplar, uygulama süreci ve ürünlerin değerlendirilmesi yoluyla elde edilmiştir. Çocukların cevapları kayıt edilerek içerik analizine tabi tutulmuştur. Cevaplar kodlanarak kategoriler oluşturulmuştur. Çocukların gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurularak uygulama çalışması istasyon yöntemi ile çocukların üç ayrı gruba bölünmesi ve çocukların her birinin kendi uygulama sürecini yürütmesi şeklinde yapılandırılmıştır. Çalışma üç uygulayıcı ile yürütülmüştür. Çocuklar düşünme sürecinden sonra uzamsal algılarına yönelik bilgi ve deneyimlerini yaratıcılıkları ile birleştirerek çalışmaya yansımışlardır. Araştırma çocukların görüşleri, uygulama çalışması, uygulama süreci, uygulamanın çocuklar tarafından değerlendirilmesi şeklinde aşamalandırılmıştır. İki ayrı sanat – matematik (Elinin Altında- Ayağının Altında) etkinliğinin uygulandığı çalışmada çocuklara yaratıcı sorular yöneltilmiş ve yönergeler verilmiştir. Araştırmanın bulgularından bazıları; çocukların çalışmaya başlarken düşüncelerini sözel olarak ifade ettikleri, her birinin kendi bilgi ve düşüncelerini yansıttığı, kendi bedenleri ile ilgili gerçekleştirdikleri bireysel çalışmaya ilgi ve istekle katıldıkları, matematiksel alanlardan uzamsal algıları çalışma ve cevaplarına yansıdığı, çocukların yakın çevrelerindeki nesnelere ve mekânsal konumlarını belirlemenin yanında hayal güçlerini de kullandıkları ve büyük nesnelere ve varlıkları küçülterek konumlandıkları, uzamsal algılarının yanında sanatsal gelişimlerini de yansıttıkları, somut nesnelere taşıyabildiklerinin gerçek boyutlarını değerlendirmede çocuklar arasında farklılıklar olduğu, sanat çalışmasından büyük zevk aldıkları şeklindedir. Bu araştırma uygulaması ile çocukların bildikleri-öğrendikleri nesne ve kavramlar ile soyut matematik kavramlarını yine soyut düşünce temsili resim çalışmasına aktararak eğlenceli somut öğrenme deneyimi sağlama fırsatı yaratmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: çocuk, okul öncesi, Okul öncesi matematik, okul öncesi sanat

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN MATEMATİK ÖĞRENMESİNDE BİR ARAÇ: SOMUT MANİPÜLATİFLER

Öğretmen Muhammed Yusuf GÖK, İstiklal İlkokulu- Şahinbey/Gaziantep,
myusufgok@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, somut manipülatif materyallerin okul öncesi dönem çocuklarının aritmetik ve geometrik şekilleri tanıma becerilerine etkisini incelemektir. Araştırmada karma desen kullanılmıştır. Nicel ve nitel veri toplama ve değerlendirme süreçleri araştırma kapsamında bir arada kullanılmıştır. Nicel veri toplamak amacıyla ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel desen tercih edilmiştir. Nitel veri toplama amacıyla da görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu, Gaziantep İli Şahinbey ilçesinde düşük sosyo-ekonomik bir bölgedeki MEB'e bağlı okul öncesi kurumuna devam eden 48-72 aylık, deney grubunda 16, kontrol grubunda 16 olmak üzere 32 çocuk oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grupları uygun örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak, Van Rijt, Van Luit ve Pennings (1999) tarafından geliştirilen ve Kaçira (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Güncellenmiş Erken Aritmetik Testi (GEAT) ve Aslan (2004) tarafından geliştirilen Geometrik Şekilleri Tanıma Testi (GŞTT) kullanılmıştır. Ayrıca çocukların geometrik şekilleri ayırt etmedeki kriterlerini belirleyebilmek adına yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın uygulama süreci 7 hafta sürmüştür. Bu süreç boyunca deney grubundaki çocukların her gün oyun zamanında önceden hazırlanan çizelgeye göre 3-4 kişilik gruplar halinde manipülatif merkezinde zaman geçirmeleri ve günlük plandaki matematik etkinliklerini küçük grup olarak manipülatif merkezde gerçekleştirmeleri sağlanmıştır. Öğretmen hafta boyunca sınıftaki tüm çocukların eksiksiz gruplar halinde merkeze gitmesini sağlamıştır. Bu süreçte öğretmen merkezde oynayan çocukların yanına giderek yaptıkları ile ilgili sohbet etmiş ve onlara rehberlik yapmıştır. Ayrıca günlük eğitim akışında yer alan matematik etkinliklerini manipülatif merkezinde gerçekleştirmiştir. Kontrol grubunun sınıfında ise sınıfın öğretmeni MEB 2013 okul öncesi programıyla uyumlu planındaki matematik etkinliklerini beyaz tahta ve kâğıt-kalem çalışmaları kullanarak gerçekleştirmeye devam etmiştir. Kontrol grubuna hiçbir müdahalede bulunulmamıştır. Araştırma verilerinin analizinde, grupların normal dağıldığını tespit etmek amacıyla ön test sonuçlarına normallik analizleri uygulanmıştır. Analizler sonucunda grupların normal dağılım gösterdikleri saptanmıştır. Her iki matematik testinden elde edilen başarı puanlarını analiz etmek için ise bağımsız ve bağımlı gruplar t testi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında geometrik şekilleri tanıma testi sırasında toplanan nitel verilerle ise betimsel analiz yöntemlerinden içerik analizi yapılarak yorumlanmıştır. Araştırma bulgularına göre; deney grubunda yer alan çocukların hem aritmetik hem de geometri şekilleri tanıma becerileri puanlarında istatistiki açıdan anlamlı düzeyde farklar olduğu bulunmuştur. Ayrıca araştırma grubundaki çocukların geometrik şekilleri ayırt ederken kullandıkları kriterler incelendiğinde, deney grubundaki çocukların geometrik şekilleri ayırt etmede görsel yanıtlardan daha çok niteliksel yanıtlara başvurdukları belirlenmiştir. Araştırma sonuçları; somut eğitim-öğretim materyalleri olan manipülatiflerin 48-66 ay çocukların yaparak yaşayarak matematik bilgi ve becerileri edinmesini ve kavramlaştırmalarını daha etkin bir şekilde sağladığını ortaya koymuştur. Araştırma sonuçları manipülatif materyallerin kullanımının çocukların erken matematik başarısında önemli bir yere sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar sözcükler: Aritmetik, geometri, matematik eğitimi, okul öncesi, somut manipülatifler

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE MATEMATİK

Öğretmen Cansu UYAR AYDIN, Giresun Namık Kemal İlkokulu, cansuuyar87@hotmail.com
Öğretmen Merve UYAR ÖZKAYA, Rize Çaykur Ortaokulu, merveuyar_8352@hotmail.com

ÖZET

Okul öncesi dönem çocuğun hayatında en önemli zaman dilimlerinden biridir. Okul öncesi dönemi çocuğun 0-5 yaş aralığını kapsamaktadır. Bu süreçte çocuk kavramlarla ilişki kurmayı, sebep sonuç nedenselliğini oluşturmayı, dış dünya ile iletişime girmeyi, sosyal, kinetiksel, bilişsel ve dil gelişimi gibi alanlarda da kendisini geliştirmeyi öğrenmektedir. Çocuğu ilkokula hazırlamak için çok önemli bir basamak olan okul öncesi eğitim matematik alanında da öğrenciye kazanımlar sağlamaktadır. Bu kazanımların planlı, çocuğa göre ve onları eğlendirerek öğretmeye eğilimli olması önemlidir. Bu bilinç ile beraber okullara, öğretmenlere ve ebeveynlere çok önemli görevler düşmektedir. Bu amaç ile yön verilen çalışmada öğrencilerin matematik becerilerini geliştirmek ve iyileştirmek adına öğretmenlere tavsiyeler verilmektedir. Gerek sınıf içi gerek sınıf dışı etkinlikler ile okul öncesinde matematik bilincini oluşturarak matematiğe karşı ılımlı bir tavır bir üst öğrenim kademesine devam edecek öğrenciye iyi bir matematik alt yapısı kazandırmak amaçlanmıştır. Okul öncesi döneminde matematik eğitimi; öğrenci, öğretmen, program ve matematik bileşeninden meydana gelmektedir. Matematik eğitimi yapılırken bu öğeler sürekli etkileşim içindedirler. Bu yolda en önemli görev öğretmenlere düşmektedir. Okul öncesi öğretmenlerine sınıf içi ve sınıf dışında olmak üzere matematik etkinlikleri ve matematik öğretimini kolaylaştırarak zevkli hale getirecek etkinlikler çeşitlendirerek sunulmuştur. Matematik soyut kavramlardan oluşmaktadır. Çocukların soyut düşünerek matematiği anlayabilmeleri için öğretmenler somut ve deneyim edinmeye yönelik etkinlikleri kullanmalıdır. Nesnelere yönlendirerek, farklı nesnelere ile gruplar kurarak matematiğe dair kavramları öğretilir.

Anahtar sözcükler: Matematik eğitimi, okul öncesi eğitim, okul öncesinde matematik eğitimi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK EĞİTİMİ PEDAGOJİK ALAN BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Öğr.Gör.Dr. Melda KILIÇ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, kilicmelda@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Canan AVCI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, canan.avci@omu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin matematik eğitimi pedagojik alan bilgisi düzeylerini, cinsiyet, hizmet yılı, görev yaptıkları okul türü, lisans eğitiminde matematik eğitimi dersi alma ve matematik ile ilgili hizmet içi eğitim alma durumlarına göre incelemektir. Çalışma grubunda Türkiye'nin 52 farklı ilinde görev yapan 317 okul öncesi öğretmeni yer almaktadır. Öğretmenlerin 292'si kadın, 25'i erkektir. 144 öğretmen 5 yılın altında, 84 öğretmen 5 ila 9 yıl arasında ve 89 öğretmen 10 yıl ve üzerinde deneyime sahiptir. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin 280'i bir devlet okulunda çalışırken 37'si bir özel okulda çalışmaktadır. Öğretmenlerin üniversite yıllarında okul öncesi dönemde matematik eğitimi ile ilgili ders alma durumlarına bakıldığında 283'ünün bu konuda bir ders aldığı, 34'ünün ise herhangi bir ders almadığı görülmektedir. Ayrıca, çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin sadece 32'sinin okul öncesinde matematik eğitimine yönelik bir hizmet içi eğitim aldığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin demografik bilgilerini edinmek amacıyla araştırmacılar tarafından genel bir bilgi formu hazırlanmıştır. Öğretmenlerin matematikteki pedagojik alan bilgilerini ölçmek amacıyla Smith (1998, 2000) tarafından geliştirilen ve Aksu ve Kul (2017) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Okul Öncesi Matematik Eğitimi Pedagojik Alan Bilgisi Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır ve uyarlanan ölçeğin orijinal yapıyla uyumlu olduğu bulunmuştur. Uyarlama çalışmasında ayrıca ölçeğin Cronbach Alfa değeri orijinalinde olduğu gibi 0,71 olarak bulunmuştur. Ölçek, çoktan seçmeli 15 maddeden oluşmaktadır. Her madde, bir doğru, iki yanlış olmak üzere toplam üç seçenekten oluşmaktadır. Her doğru cevap için 1, yanlış cevap için 0 puan verilmektedir. Ölçekten alınacak en düşük puan 0 iken en yüksek puan 15'tir. Bu çalışmada her öğretmen için toplam puan hesaplanmış ve analizlerde kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin okul öncesi matematik eğitimi pedagojik alan bilgi düzeylerinde cinsiyete, görev yaptıkları okul türüne, lisans eğitiminde matematik eğitimi dersi alma ve matematik ile ilgili hizmet içi eğitim alma durumlarına göre anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Buna rağmen, hizmet yılı 10 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin okul öncesi matematik eğitimi pedagojik alan bilgi düzeyleri, hem 5 yılın altında hem de 5 ila 9 yıl arasında hizmet yılı bulunan öğretmenlerin bilgi düzeylerinden anlamlı olarak daha düşük bulunmuştur. Bu bulgular, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin matematik eğitimi pedagojik alan bilgi düzeyleri üzerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre hizmet yılı 10 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin matematikte pedagojik alan bilgilerini geliştirmeye yönelik hizmet içi eğitimlerin planlanması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Matematik eğitimi pedagojik alan bilgisi, okul öncesi matematik eğitimi, okul öncesi öğretmenleri

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Ayşegül AKINCI COŞGUN, Aksaray Üniversitesi, aysegulakinci2011@gmail.com
Arş.Gör. Melek Merve YILMAZ GENÇ, Çukurova Üniversitesi, melekmerveyilmaz@gmail.com

ÖZET

Okul öncesi dönemde verilen matematik eğitiminin niteliği, çocukların ilerleyen yıllardaki matematik başarısını etkilemektedir. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin, matematik etkinliklerine yönelik görüşlerinin “planlanma” “uygulama, “değerlendirme” ve “aile katılımı” boyutları altında incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunun oluşturulmasında uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Buna göre çalışma grubunu; Aksaray ilinde MEB’e bağlı bağımsız anaokulları ve anasınıflarında görev yapmakta olan 13 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan “demografik bilgi formu” ve “matematik etkinliklerine ilişkin görüş belirleme formu” kullanılmıştır. Görüş belirleme formu, 12 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir formdur. Araştırma verileri, her öğretmen ile gerçekleştirilen birebir görüşmeler ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre okul öncesi öğretmenleri matematik etkinliklerinin amacını bilişsel gelişime katkı sağlamak (n=6), çocukları matematikle tanıştırmak (n=3), çocukları ilkokula hazırlamak (n=3), temel matematik kavram ve becerilerini öğretmek (n=3), matematiği günlük yaşamda kullanmaya yardımcı olmak (n=2), sayıların görsel okunuşunu öğretmek (n=1), 1’den 10’a kadar sayıları yazmak (n=1) olarak bildirmişlerdir. Öğretmenlerin günlük plan akışı içerisinde matematik etkinliklerine yer verme durumlarına bakıldığında, 15-30 dk. arasında (n=9), 15 dk. daha az (n=2) ve 30 dk.- 1saat arası (n=2) olarak görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmenler matematik etkinliklerinde materyal olarak online kaynakları (n=10), hazır materyalleri (n=9), kendi hazırladıkları materyalleri (n=8) ve bilgisayar yazılımlarını (n=7) tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler matematik etkinliği planlarken; çocukların yaş grubunu (n=11), çocukların ilgi ve isteklerini (n=10), sınıftaki çocuk sayısını (n=9) ve sınıfın büyüklüğünü (n=9) göz önünde bulundurduklarını vurgulamışlardır. Okul öncesi dönemde çocuklara kazandırılması gereken matematik becerileri için ise ritmik sayma/sayma (n=10), temel düzeyde toplama ve çıkarma yapma (n=9), rakamları tanıma (n=7), zıt kavramları öğretme (n=4), geometrik şekilleri tanıma (n=4) yönünde fikir beyan etmişlerdir. Bu sonuçla ilişkili olarak, planladıkları matematik etkinliklerinde yer verdikleri içerik becerilerinin çoğunlukla; işlem (n=13), rakamları tanıma (n=5), ritmik sayma (n=4), rakamları yazma (n=3), birebir eşleştirme yapma (n=3), sayma (n=3), geometrik şekiller (n=3), matematiksel kavramlar (n=3) ve örüntü (n=2) olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte matematik etkinliği planlama ve uygulamada çoğunlukla süreyi ayarlama (n=5) ve kazanım-gösterge seçme (n=4) noktasında zorlandıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tümü (n=3) etkinlik sonrasında değerlendirme yaptıklarını; matematik etkinliklerini değerlendirme yöntemi olarak “soru sorma (n=3), yıldız, puan, gülen yüz verme (n=2) kullandıklarını belirtmişlerdir. Matematik eğitiminde aile katılımının önemi ve gerekliliğine inanan okul öncesi öğretmenleri aile katılımını sağlama noktasında çoğunlukla eve çalışma sayfası göndermeyi (n=13) tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Çalışmadan elde edilen ön bulgular doğrultusunda; okul öncesi öğretmenlerinin matematik etkinliklerini planlama, uygulama ve etkinliklere aile katılımını sağlama noktasında bilgi ve deneyim eksiklikleri olduğu düşünülmektedir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Matematik eğitimi, öğretmen görüşleri, okul öncesi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SINIF ORTAMINDA GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ GEOMETRİK ŞEKİLLERİ İÇEREN ETKİNLİKLERİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşegül ÖĞÜTCEN, Hacettepe Üniversitesi,
aysegulogutcen@gmail.com
Prof.Dr. Berrin AKMAN, Hacettepe Üniversitesi, berrin.akman@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmada bağımsız anaokullarında ve ilkokul, ortaokul bünyesinde bulunan anasınıflarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin sınıf ortamında gerçekleştirdikleri geometrik şekilleri içeren etkinliklerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırmadır. Araştırmada deseni olarak nitel araştırma desenlerinden durum çalışması belirlenmiştir. Araştırmada Denizli il merkezinde bağımsız anaokullarında ve ilkokul, ortaokul bünyesinde bulunan anasınıflarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Veri toplama süreci sonunda 3 okulda, 7 öğretmenden 16 sınıf içi etkinlik gözlemi elde edilmiştir. Araştırmada veriler gözlem tekniği kullanılarak toplanmıştır. Gözlem sürecinde verilerin kaydedilmesinde, araştırmacılar tarafından oluşturulmuş olan “Okul öncesi çocuklarının geometrik şekilleri algılamalarını destekleyici etkinlikler gözlem formu” kullanılmıştır. Gözlem formunda etkinlik adına, etkinliğe ayrılan süreye, geometrik şekillerden hangisine ya da hangilerine yer verildiğine, öğrenme sürecine, geometrik şekilleri içeren sorulara ilişkin maddeler bulunmaktadır. Gözlemler sonucunda elde edilen veriler araştırmacı ve ikinci bir kodlayıcı tarafından kodlanmış, kodlamalar karşılaştırılmıştır. Etkinliklerin analizi sonucunda etkinlik süresinin 25 ile 55 dakika arasında değiştiği, ortalama 36, 87 olduğu; yer verilen geometrik şekillere baktığımızda daire, üçgen, kare, dikdörtgen, çember, elips ve küpü içerdiği gözlenmiştir. Etkinlik türlerine baktığımızda yapılan 16 etkinliğin 4’ünün matematik-sanat etkinliği, 1’inin matematik-müzik etkinliği, 3’ünün matematik-hareket etkinliği, 3’ünün matematik- okuma yazmaya hazırlık etkinliği, 1’inin matematik-sanat- okuma yazmaya hazırlık etkinliği, 1’inin matematik-sanat-hareket etkinliği türlerinde bütünleştirilmiş etkinlikler olduğu, 3’ünün matematik etkinliği olduğu gözlenmiştir. Sözel ve görsel olarak 2 kategoriye ayrılan kodlar ve dağılımları şu şekildedir; sözel kategori altında yer alan karşılaştırmaya 6, gruplara ayırmaya 2, cevabı onaylama/güven vermeye 11, sözel olarak benzetmeye 6, kenar/köşe ayrıntılarına yer vermeye 14, kenar/köşe ile ilgili soru sormaya 11, saymaya 5, adlandırma temelli soru sormaya 15, şeklin kullanımına/amacına ilişkin soru sormaya 3 etkinlikte yer verilmiştir. Görsel kategori altındaki kodlarda teknoloji kullanımına 1, somut nesne/görsel kullanımına 11, farklı boyutta/basıklıkta/çarpıklıkta şekillere yer vermeye 7, somut olarak benzetmeye 7, şekillerden yeni ürünler ortaya koymaya 4 etkinlikte yer verilmiştir. Araştırmada öğretmenlerin çocuklara geometrik şekillerin öğretimini yaparken özellikle adlandırma temelli soru sormaya, kenar/köşe ile ilgili soru sormaya, kenar/köşe ayrıntılarına yer vermeye, somut nesne/görsel kullanımına, çocukların verdikleri cevapları onaylamaya yer verdikleri etkinlikler gerçekleştirdikleri ortaya konulmuştur. Öğretmenlerin neredeyse tamamının adlandırma temelli soru sormaya, kenar/köşe ile ilgili soru sormaya ve kenar/köşe ayrıntılarına yer vermeleri, somut nesne/görsel kullanımına yer vermeleri okul öncesi eğitim programında yer alan geometrik şekilleri tanıma kazanımını (gösterilen geometrik şeklin ismini söyleme, geometrik şekillerin özelliklerini söyleme, geometrik şekillere benzeyen nesnelere gösterme) desteklemeleri ile ilişkilendirilebilir. Sayma, karşılaştırma, gruplara ayırma kodları okul öncesi öğretmenlerinin geometrik şekillerin öğretimini yaparken matematik becerilerinden yararlandığını ortaya koymaktadır. Öğrenme sürecinde öğretmenlerin çoğunlukla somut nesne/görsel kullanımına yer verdikleri, teknolojiyi kullanıma 1 öğretmenin yer verdiği gözlenmiştir. Böylelikle öğretmenlerin kullanmış oldukları somut nesne/görseller çocukların görme, işitme, dokunma duyularına; teknoloji kullanımı da görme ve işitme duyularına hitap etmektedir. Şeklin kullanımına/amacına ilişkin soru sorma, şekillerden yeni ürünler ortaya koyma ise çocukların yaratıcılıklarını destekler niteliktedir. Son olarak, 2 öğretmenin farklı boyutta/basıklıkta/çarpıklıkta olan şekillere yer verdiği gözlenmiştir. Farklı boyutta/basıklıkta/çarpıklıkta şekillere yer verme çocukların standart geometrik şekiller haricindeki şekilleri tanımalarında önemli rol oynamaktadır. Farklı boyutta/basıklıkta/çarpıklıkta olan şekillerle karşılaşmamış olan okul öncesi dönem çocukları, bu şekilleri tanımakta güçlük çekmektedirler. Okul öncesi öğretmenlerinin geometrik şekilleri öğretme sürecine bu ayrıntıyı sürece dâhil etmeleri önem taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: Okul öncesi, okul öncesi geometri, okul öncesi matematik

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERDEKİ MATEMATİKSEL YARATICILIĞI GELİŞTİRMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Cansu UYAR AYDIN, Giresun Namık Kemal İlkokulu, cansuuyar87@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Gülşah BATDAL KARADUMAN, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa,
gulsah@istanbul.edu.tr

ÖZET

Günümüz şartlarına göre matematik hayatın her alanına yayılmış durumdadır. Öğrencilerin, hazır bilgiyi almaktansa kendi ilgi ve ihtiyaçlarına göre yeni bilgiler elde etmesine imkân tanımak yaratıcılığın da gelişmesine imkân tanıyacaktır. Matematiksel yaratıcılık, öğrencilerin ne kadar erken kazanırsa akademik hayatında o kadar başarı sağlayacağı bir kavramdır. Matematiksel yaratıcılığı fark edilen karışıklıklara ilişkin daha önce denenmemiş, farklı çözüm önerileri üretmek ve matematiksel açıdan doğru sonuçlar elde etmek adına matematiksel prensipleri farklı methodlarla kullanma yeteneği olarak kabul edilebilir. Okul öncesi çağında çocuklar öğrenmeye çok heveslidir. Aynı zamanda yaratıcılığın da çok yüksek olduğu okul öncesi dönemde öğrencilere matematiksel yaratıcılığı kazandırmak daha avantajlı yanısıra da çok önemlidir. Matematik eğitimi açısından en çok önem verilen detaylardan biri de öğrencilerin yaratıcı yeteneğini belirleyerek geliştirmektir. Okul öncesi öğretmenlerinin matematiksel yaratıcılığa bakış açılarını öğrenmek, matematiksel yaratıcılığı geliştirmek için eğitim öğretim sürecinde hangi etkinlikleri yaptıkları ile ilgili bilgi edinimleri sağlamak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda ise 12 tane okul öncesi öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Görüşme sonuçlarına göre, öğretmenlerin matematiksel yaratıcılık ile ilgili yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadıkları, matematiksel yaratıcılık ile ilgili çok daha fazla bilgi sahibi olmak istedikleri, sınıflarında yaratıcılığa yönelik yaptıkları etkinliklerinin hem öğrencilerin iyi zaman geçirmelerine hem de farklı gelişim basamaklarına katkı sağladığı yönündedir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin matematiksel yaratıcılık ile ilgili daha çok bilgiye ihtiyaç duydukları, bu konu ile ilgili uygulamaya yönelik seminerler almak istedikleri, öğrencilerin okul öncesi çağda ne kadar çok matematiksel yaratıcılık etkinliklerine maruz kalırsa ilkökul çağında matematik dersinde o kadar başarılı oldukları gözlemlendiği belirtilmektedir.

Anahtar sözcükler: Matematiksel yaratıcılık, okul öncesi eğitim, okul öncesinde matematik eğitimi

SAYI KAVRAMINA İLİŞKİN ÖĞRENME YÖRÜNGELERİNİN DESTEKLENMESİ: DİJİTAL OYUNLAR

Arş.Gör.Dr. Derya CAN, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, deryacakmak88@gmail.com

ÖZET

Çocuklar erken yaşlardan itibaren güçlü matematiksel fikirlere sahip olup günlük hayatlarını anlamlandırmak için bu fikirlerini geliştirirler ve kullanırlar. Yapılan araştırmalar, çocukların etkili ve verimli bir şekilde öğrenmesini desteklemek için öğrenme süreçlerine ilişkin yol haritalarının geliştirilmesi gerektiğini ve öğretmenlerin de öğretim sürecini planlarken bu yol haritalarına bağlı olarak öğretim tasarımlarını oluşturmaları gerektiğini belirtmektedir. Sarama ve Clements (2009) öğrenme yörüngeleri olarak adlandırdıkları teorik çerçeve ile bu düşünceyi modellemişlerdir. Bu teorik çerçeveye göre matematik öğrenme yörüngeleri üç bölümden oluşmaktadır: matematiksel amaç, gelişimsel yol, öğretimsel etkinlikler. Amaçlar matematiğe ilişkin büyük fikirleri ve çocukların öğrenmeleri gereken matematiksel alanı içermektedir. Çocukların belli bir matematik konusunda beceri ve kavrayış geliştirmek için takip ettiği öğrenme rotası gelişimsel yol olarak tanımlanmaktadır. Öğretimsel etkinlikler ise gelişimsel süreçte her bir düşünme düzeyiyle eşleşen etkinlik setlerini içermektedir. Bu etkinlikler çocukların yeni fikirleri öğrenmelerini ve o düzeyde yetkinleşmek için gerekli becerileri uygulamalarını sağlar. Erken çocukluk döneminden itibaren, öğrenme yörüngelerinin desteklenmesi için planlanan öğretimsel tasarımlarda hem fiziksel hem de sanal manipülatiflerden yararlanılabileceği belirtilmiştir. Yapılan araştırmalarda gerek sanal manipülatiflerin gerekse eğitsel dijital oyunların öğrencilerin matematiksel gelişimini olumlu yönde desteklediği görülmektedir. Ancak bu süreçte öğretmenlerin öğretim sürecinde kullanacakları eğitsel oyunları ve sanal manipülatifleri öğretim sürecinin amaçlarına uygun şekilde belirlemeleri oldukça önemlidir. Öğrenme yörüngeleri bir matematiksel becerinin kazandırılması sürecinde takip edilmesi gereken rotayı belirtmektedir. Öğretmenlerin öğrenme yörüngelerini bilmesi çocuğun gelişimsel sürecinde bir düzeyden diğerine geçişini desteklemesi açısından önemlidir. Öğrenme yörüngelerine göre düzenlemiş dijital oyunlar ile öğretmenler hem müfredata hem de her bir çocuğun gelişim düzeyine uygun oyunları belirleme fırsatına sahip olabilir. Bu çalışmanın amacı ABCya (<https://www.abcya.com/>) isimli eğitsel oyun uygulamasında yer alan oyunları sayı kavramının gelişimine yönelik öğrenme yörüngelerine göre incelemektir. Bu amaçla, ABCya eğitsel oyun uygulamasında yer alan oyunların sayı kavramına ilişkin hangi öğrenme yörüngesini ve gelişim düzeyini desteklediği incelenmiştir. İncelenen oyunların genellikle “sayı tanılama ve şipşak sayılama” ve “sözel ve nesne sayma” yörüngelerindeki yaklaşık 4-6 yaş aralığındaki öğrencilerin gelişimsel sürecini desteklemeye yönelik olduğu görülmektedir. “Karşılaştırma, sıralama ve tahmin” yörüngesinde algısal ve sayarak karşılaştırma ve sıra sayıları açısından destekleyici oyunlar bulunurken tahmin becerilerinin gelişimini destekleyen sadece bir oyun bulunmaktadır. Özellikle sayının göreceli büyüklüğünü, konumunu ve diğer sayılara olan yakınlıklarını/uzaklıklarını kavramayı destekleyici oyunlara yer verilmesi bu öğrenme yörüngesinin gelişimi için oldukça önemlidir. Ortaya çıkan sonuçların çocukların buldukları gelişim düzeyinden bir üst aşamaya geçişini desteklemek için dijital oyunlardan yararlanma konusunda eğitimcilere ve ailelere rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Dijital oyunlar, matematik eğitimi, öğrenme yörüngeleri

SONSUZ GEN'İ KEŞFETMEK

Öğretmen Nurşen KAYA, Mektebim Okulları, nursenkaya907@gmail.com

ÖZET

Matematik ve geometri hayatımızın birçok alanında olmasına rağmen maalesef toplumumuz tarafından farkedilememiştir. “Matematik ne işimize yarayacak?” söylemiyle bizi baş başa bırakmıştır. Eğitimdeki temelde olan yoksunluk gelecek nesilde ciddi yaralara yol açmaktadır. Farklı düşünen kabına sığamayan düşünceleri sığılaştırarak tek kalıba sokup ezberci eğitimle yeni nesil körelebilmektedir. Değişen dünyanın gerisinde kalan yerinde sayan eğitim yerine kendini yenileyen ufku gelişen nesiller için yaş sınırları beklenilmesi yerine bazı kavramları çocuklarımızın yaşına indirgeyerek geometriyi matematiği fark etme matematiksel düşünme becerisi kazanılması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda sonsuz gen kavramı seçilmiş ve güzel bir oyunla farketirilmişdir. Bilindiği gibi okul öncesinde geometri eğitimi çizgilerle başlar aslında sonra üçgen, kare dikdörtgen kavramı verilmektedir ancak biz bu kavramlarla çocuklarımızın yetinmeyeceğini düşündük sınıfta büyük bir alanda ahşap bloklar çalışma yapıldı. Sınıf içinde okul öncesi öğretmeni ve matematik öğretmeni işbirliği ile çalışma yürütüldü. Sırayla üçgenler, dörtgenler oluşturuldu. Ahşap blok sayısınca geometrik şekli elde ettikleri farketirildi. “Beşgen olur mu?” sorusu soruldu öğrenciler cevap olarak oluşturdukları beşgenleri gösterdiler. Sırayla altıgen, yedigen en büyük gen oyunları oynayarak öğrencilerin “Sonsuz kadar gider çok çok gen var öğretmenim” demeleri sağlandı. Aslında çok ileride öğreneceği bilgiyi oyunla somutlaştırıp sorgulaması ve keşfetmesi sağlandı. Kendi bulduğu bir icat ve fikir olduğunu düşüncesi ile yaratıcılıkları geliştirildi. Geometrik düşünme becerisi kazanıldı. Çevreye karşı bakış açıları değiştiği ve birçok şekli geometrik şekillere benzettikleri gözlemlendi. Oyunla matematik eğitimine farklı bakış açısı kazanıldı.

Anahtar sözcükler: Geometri, matematik, okulöncesi, oyunla eğitim, sonsuzgen

TÜRKİYE’DE OKUL ÖNCESİ DÖNEM SAYI KORUNUMU, GEOMETRİ VE ERKEN MATEMATİK İLE İLGİLİ YAPILAN YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZLERİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Merve DÜNER, Necmettin Erbakan Üniversitesi,
merveduner1308@gmail.com

Prof.Dr. Emel ARSLAN, Necmettin Erbakan Üniversitesi, emelarslan@konya.edu.tr

ÖZET

Yaşamın ilk yıllarından itibaren, çocukların etkin bir şekilde temel kavramları edindikleri ve temel becerileri kazanmaya başladıkları bilinmektedir. Erken çocukluk döneminde, gelişim alanları açısından son derece önemli ve geleceğe temel hazırlayan beceriler kazanılmaktadır. Bu becerilerden biri olan erken matematik becerilerinin gelişimi çocuğun, eğitim-öğretim sürecinin hemen hemen her basamağında karşılaşılabilecek matematiksel kavram ve becerilerin kazanılması adına oldukça önemlidir. Çocukların matematiksel anlama ve kavrama yetenekleri, yani erken matematiksel becerileri geçmişe göre değişiklikler göstermiştir. Nitekim erken çocukluk döneminde çocukların bilişsel gelişimi ve bu dönemde matematik eğitimi alanında yapılan yeni araştırmalar, çocukların matematiksel anlama ve kavrama yeteneklerinin bugün benimsenmiş olandan daha fazla olduğunu açıkça göstermektedir. Erken çocukluk dönemi matematik eğitimi ile ilgili yapılan araştırmaların sayısında son yıllarda bir artış olduğu da görülmektedir. Bu nedenle yapılan araştırmaların derlenmesinin, araştırmaların incelenmesinde ve ilerleyen dönemde yapılacak yeni araştırmalara yol açacak olması açısından alan yazınına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönem sayı korunumu, geometri ve erken matematik ile ilgili Türkiye’de yapılmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesidir. Araştırma nitel bir çalışma olup betimsel tarama modelindedir. Araştırma epistemolojik doküman analizi yöntemi ile yürütülmüştür. Yapılan bu araştırmada okul öncesi dönem sayı korunumu, geometri ve erken matematik konularını içeren YÖK (Yükseköğretim Kurulu) Yayın Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından arşivlenen yüksek lisans ve doktora tezlerine ulaşılmıştır. Sonuç olarak araştırmaların sayısında son yıllarda bir artış olduğu saptanmış ve araştırmaların konusunun ağırlıklı olarak erken matematik üzerine yoğunlaştığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Geometri, okul öncesi erken matematik, sayı korunumu

OKUL ÖNCESİNDE MEDYA OKURYAZARLIĞI

İNTERNET SİTELERİNDE EBEVEYN ÇOCUK OYUN ETKİLEŞİMİ HAKKINDA YER ALAN BİLGİLERİN DOĞRULUĞUNUN VE GÜVENİRLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş.Gör.Dr. Fatma Özge ÜNSAL, Marmara Üniversitesi, ozge.unsal@gmail.com
Arş.Gör. Şeyma DEĞİRMENCİ, Marmara Üniversitesi, seyma.degirmenci@marmara.edu.tr
Arş.Gör. Büşra ÇELİK, Marmara Üniversitesi, busracelik1992@gmail.com
Öğr.Gör. Tuğba ERYİĞİT, İstanbul Aydın Üniversitesi, tugbaeryigit45@gmail.com

ÖZET

Günümüzde ebeveynlerin çocuk yetiştirme konusunda en sık başvurdukları kaynaklar arasında internetin yer aldığı yapılan araştırmalarda elde edilen bulgular arasındadır (Gökdemirel, Bozkurt, Gökçay ve Bulut, 2008; Kaya ve Pirinççi, 2009). Bu durum internette yer alan bilgilere hızlı, kolay ve ucuz yoldan ulaşılmasından kaynaklanmaktadır. Ancak bu ortam aynı zamanda bir bilgi kirliliğine de sebep olmaktadır. Günümüzde ebeveynlerin, çocuklarıyla kaliteli zaman geçirmek ve onlarla birlikte oyun oynamaya daha çok özen gösterdiklerini belirten çalışmalar mevcuttur (Ogelman, 2012). Diğer bilgilere erişimde olduğu gibi ebeveynlerin çocuklarıyla oynadıkları oyunlar ilgili sorularına yanıtlara ve bu konuyla ilgili bilgilere internet aracılığıyla ulaşmaktadırlar. Bu bağlamda yapılacak olan bu araştırmada ebeveynlerin çocuklarıyla oynadıkları oyunlar hakkındaki internet sitelerinde yer alan bilgilerin doğruluğu ve güvenirliliği değerlendirmek amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılarak tasarlanan bu araştırmada doğruluk ve güvenirlilik değerlendirmesi yapabilmek için araştırmacılar tarafından ilgili literatür ışığında Ebeveyn Çocuk Oyun Etkileşimi Kriter Listesi oluşturulmuş ve veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırma Google, Bing ve Yahoo adlı web tabanlı arama motorlarında 2018 Eylül-2019 Eylül tarihleri arasında ebeveynlerin çocuklarıyla oynadıkları oyunlar hakkında yaptıkları en çok 5 arama cümleleri araştırılmış ve bu ifadelerin; “çocuğumla oynuyorum.” ve “Çocuğumla oyun oynayamıyorum”, “Çocuğumla oyun oynarken çok sıkılıyorum”, “Çocuğumla oynayabileceğim oyunlar,” “Çocuğumla oynamalıyım ama nasıl” oldukları görülmüştür. En çok aranan bu ifadeler ile belirlenen web tarayıcılarında aramalar yapılmış ve ilk 5 sayfasında yer alan bilgilerin hazırlanan veri toplama aracı ile doğruluk ve güvenirlilikleri üzerinde araştırma tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın veri analiz süreci devam etmektedir. Araştırma sonucunda internette birincil yer alan kaynaklardan elde edilen bilgilerin ne kadar doğru ve güvenilir olduğunun ortaya konması hedeflenmektedir.

Anahtar sözcükler: Ebeveyn çocuk oyun etkileşimi, içerik analizi, medya okur yazarlığı, web sitesi

OKUL ÖNCESİNDE MÜZİK EĞİTİMİ

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ERKEN ÇOCUKLUKTA MÜZİK EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Mümin TUFAN, Gazi Üniversitesi, tufanmum@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırma, okul öncesi öğretmen adaylarının erken çocuklukta müzik eğitimine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla planlanmış tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın katılımcılarını 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Ankara'daki dört farklı devlet üniversitelerinin okul öncesi eğitimi bölümünde öğrenim gören, uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen, 158'i kız ve 13'ü erkek olmak üzere toplam 171 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda alan yazından faydalanılarak geliştirilen bir anket formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veriler SPSS 22.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların ankette yer alan ifadelere vermiş olduğu cevaplar frekans ve yüzde hesaplamaları ile incelenmiştir. Sonuç olarak çalışmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının tamamına yakınının, müzik eğitiminin çocukların gelişim alanlarına katkısı olduğunu düşündüğü görülmüştür. Öğretmen adaylarının yaklaşık yarısı, müzik etkinliklerinin günlük programda planlanması konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, kendilerini müzikle ilgili olarak yeterli hissetmediklerini ve çocukların müzik etkinliklerine aktif katılımını sağlama konusunda da kendilerini kısmen yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının tamamına yakını, okul öncesi müzik eğitiminde müzik aletlerinin kullanılmasının faydalı olacağını ancak müzik aletleri olmadan da eğitim verilebileceğini belirtmişlerdir. Adayların çoğunluğunun okul öncesinde müzik eğitiminin önemli bir yere sahip olduğunu, bu eğitimin çocukların hayal güçlerini geliştirdiğini, onlara iç disiplin kazandırdığını, dikkat sürelerini geliştirdiğini ve tüm gelişim alanlarına katkı sağladığını düşündükleri görülmüştür. Adaylarının yaklaşık yüzde yetmişbeşinin lisans eğitiminde müzik dersinde aldığı eğitimin yeterli olmadığını düşündükleri görülmüştür. Okul öncesi müzik etkinliklerinin bir okul öncesi öğretmeni ya da bir müzik öğretmeni tarafından uygulanması konusunda görüşler arasında belirleyici bir fark ortaya çıkmamıştır. Çocukların yaş, gelişim seviyesi, ilgi ve ihtiyaçlarına göre şarkı seçimi yapabilme ve yeterli çocuk şarkısı repertuarına sahip olma konusunda da şüpheleri olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Bilgi düzeyi, müzik eğitimi, okul öncesi dönem

SUPPORT FOR CREATIVITY IN EARLY CHILDHOOD: ORFF-SCHULWERK

Dr. Öğrt. Üyesi Özden KUŞCU, Selçuk Üniversitesi, ozdenkucu@hotmail.com

ÖZET

Creativity has been defined many times from past to present. Although not fully agreed upon, a number of definitions have been made including thinking differently, re-creating, developing new perspectives on problems encountered, coming up with new solutions and developing different learning styles. Creative thinking skills are considered to be one of our innate skills. Children express their creativity through play and music constitutes an important part of children's play. The most obvious indication of this is that the child starts dancing, sings songs and discovers the voice, starting from infancy. With each passing day, researchers are discovering the significance of musical plays in childrens musical development. Music has an important place in the lives of pre-school children as it enhances creativity in children and offers new stimuli. Various teaching methods and techniques are used when planning musical activities appropriate to the developmental characteristics and age of preschool children. Orff-Schulwerk is an educational approach widely used all over the world. Designed considering children's need for play, Orff-Schulwerk is a form of teaching aimed at enhancing childrens creativity, supporting improvisation and improving their skills. The purpose of the present study is to introduce the Orff-Schulwerk-supported music education program prepared for 5-year-olds and to share an example of its implementation.

Anahtar sözcükler: Creativity, preschool education, Orff-Schulwerk

OKUL ÖNCESİNDE ÖĞRENME ORTAMLARI

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN ARTTIRILMIŞ GERÇEKLIK UYGULAMALARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Savaş PAMUK, Akdeniz Üniversitesi, savaspamuk@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Rıdvan ELMAS, Afyon Kocatepe Üniversitesi, relmas@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Deniz KAHRİMAN-PAMUK, Mersin Üniversitesi, denizkahrیمان@gmail.com

ÖZET

21 yüzyılın gereklilikleri olarak adlandırılan yaratıcılık, eleştirel düşünme, iş birliği ve iletişim becerileri ve bu becerilere sahip bireyler yetiştirme gereksinimini okul öncesi eğitimin hedefleri arasında gösterilmektedir. Okul öncesi eğitim sürecini bu yönde desteklemek ve çocukların öğrenmelerini zenginleştirmek amacıyla, bilişim teknolojilerinin okul öncesi eğitime nasıl entegre edileceği sorusu, son yıllarda eğitim ve eğitim teknolojisi alanındaki çalışmalara yön vermektedir. Sanal dünya ile gerçek dünya ortamlarını dinamik olarak bütünleştirebilen Arttırılmış Gerçeklik (AG) teknolojisi, okul öncesi dönemdeki çocuklar için de öğrenme sürecini zenginleştirecek bir seçenek olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönemdeki çocukların AG teknolojisi entegre edilen öğrenme süreçleri hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Bu çalışma nitel araştırma desenlerinden özel durum çalışması olarak planlanmış ve yürütülmüştür. Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir anaokulunda yürütülen bu çalışma kapsamında, AG teknolojisi, Milli Eğitim Bakanlığı Ulusal Okul Öncesi Eğitim Programına uygun bir şekilde, öğrenme süreçlerine entegre edilmiştir. Okulda görev yapan iki okul öncesi öğretmeni tarafından hazırlanan bu etkinliklerde “Meslekler, Dinozorlar, Uzay ve Hayvanlar” temalı 4 ayrı AG kart seti materyal olarak kullanılmıştır. Etkinlikleri hazırlayan ve uygulayan iki öğretmen, uygulama öncesi AG'nin okul öncesi eğitim programına entegrasyonu ile ilgili atölye çalışmalarına katılmışlardır. Araştırma grubunu, etkinlikleri uygulayan okul öncesi öğretmenlerin sınıfında bulunan 50 çocuk oluşturmaktadır. Çocukların ailelerinden gerekli izinler alındıktan sonra, çocuklardan yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile veri toplanmıştır. Çocuklarla yaklaşık 15 dakika süren görüşmelerde, etkinliklerden keyif alıp almadıklarını ve etkinlikler aracılığı ile neler öğrendiklerini ortaya koymayı amaçlayan sorular sorulmuştur. Veriler betimsel analiz yolu ile incelenmiştir. Bulgular, okul öncesi dönemdeki çocukların, AG teknolojisi kullanılarak uygulanan öğrenme süreçlerine karşı olumlu tutum geliştirdiklerini, bir başka deyişle, etkinlikler sırasında iyi hissettiklerini göstermiştir. Çocukların birçoğu, etkinliklerin çok keyifli olduğunu ve hiç sıkılmadıklarını ifade etmiştir. Bu çalışmada elde edilen bir diğer bulgu da çocukların öğrenme süreçlerinin AG teknolojisi ile zenginleşmesidir. Araştırmaya katılan çocuklarla yapılan görüşmeler incelendiğinde, Meslekler, Dinozorlar, Uzay ve Hayvanlar ile ilgili çok sayıda yeni kavram öğrendiklerini vurgulamak da mümkündür. Bu bulguların yanı sıra çocuklar, AG teknolojisi aracılığı ile uzay ve dinozor gibi deneyimlemeleri mümkün olmayan olguları, görsel olarak çok daha zengin bir öğrenme ortamında deneyimleme fırsatı yakalamışlardır. Sonuç olarak, AG teknolojisi uygun öğrenme yöntem ve teknikleri ile desteklenerek okul öncesi eğitim programına entegre edildiğinde, çocuklar için keyifli ve zengin içerikli öğrenme ortamları tasarlanabilir.

Anahtar sözcükler: Arttırılmış gerçeklik, okul öncesi dönemdeki çocuklar, okul öncesi eğitim programı

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ORTAMLARININ GÖRSEL ORTAM ANALİZİ

Öğr.Gör. Ayça BÜYÜKÇINAR, İstanbul Gedik Üniversitesi, aycabuyukcinar@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Pınar ÖZEMİR, İstanbul Teknik Üniversitesi, pinar.ozemir@itu.edu.tr

ÖZET

Özellikle 0-6 yaş aralığındaki dönemde, ailelerin verdiği eğitim, çocuğun gelişimine yönelik becerileri elde etmesi için gereksinimi tek başına karşılamamaktadır. Köyden kente göç, bilim ve teknolojiye yeni yaklaşımlar sonucu yaşanan gelişmeler, toplum ve aile yapısındaki değişimler, kadınların çalışma hayatına katılması ve çocukların yeterince oyun oynayamaması; okul öncesi eğitime ve bu eğitimi veren okullara gereksinimi arttırmıştır. Okul öncesi eğitim; çocuğun çeşitli yönlerden gelişimini desteklemesi, oyun ihtiyacını karşılaması ve sosyalleşmesi bakımından büyük önem kazanmıştır. Okul öncesi dönemde edinilen deneyimlerin bireylerin gelişimi üzerinde önemli etkisinin olduğu yapılan çalışmalarda belirtilmektedir. Çocukların okul öncesi eğitim ortamlarında zamanlarının çoğunu geçirmesi sebebiyle bu ortamların çocuk gelişiminde önemli role sahip olduğunun da ilgili çalışmalarda altı çizilmektedir. Çalışma kapsamında okul öncesinde eğitim ortamlarının tasarım kararları açısından nasıl kurgulandığını anlamak amacıyla; farklı eğitim yaklaşımlarının uygulandığı anaokullarının iç mekânlarında fiziksel ve işlevsel bakımdan görsel analiz çalışması yapılmıştır. Çalışmada okul öncesi eğitim yaklaşımlarından Montessori, Reggio Emilia ve Waldorf yaklaşımlarının uygulandığı anaokullarına odaklanılmıştır ve çalışma her yaklaşım için seçilen üç anaokulunda yürütülmüştür. Çalışmanın yöntemi nitel araştırmadır ve çalışmanın temel veri toplama yöntemi görsel analiz çalışmasına dayanmaktadır. Görsel ortam analizi; veri toplama (ortam fotoğrafları), ortamın tanımlanması ve ortamın özelliklerinin kodlanması aşamalarından oluşmaktadır. Görsel ortam analizi çalışması için anaokullarının, kendi internet siteleri ve sosyal medya hesaplarında (Facebook, Instagram) yer alan fotoğraf galerilerinden yararlanılmıştır. Anaokullarında görsel ortam analizi yapıldığında her yaklaşım içinde fiziksel ve işlevsel bakımdan ortak ve farklı özelliklerin bulunduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Anaokullar, çocuk merkezli eğitim yaklaşımları, görsel ortam analizi, okul öncesi eğitim ortamları, okul öncesi eğitimi

OKUL ÖNCESİ SINIFLARDA ÖĞRENME MERKEZLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Maide Orçan KAÇAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, maideorcan@mu.edu.tr
Öğr.Gör. Neslihan DEDEOĞLU AKTUĞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ndedeoglu@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma okul öncesi sınıflarda öğrenme merkezlerini öğretmen görüşleri doğrultusunda incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 38 öğretmen oluşturmuştur. Çalışma genel tarama modelinde olup veriler Genel Bilgi Formu ve Öğrenme Merkezi Değerlendirme Öğretmen Formu aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen verilerin analizinde frekans ve yüzde dağılımları kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, okul öncesi sınıfların tamamına yakınında öğrenme merkezlerinin bulunduğu, okul öncesi sınıflarda görev yapan öğretmenlerin öğrenme merkezlerini okul idaresinden destek alarak oluşturduğu, öğretmenlerin çoğunun bu merkezleri yeterli bulmadığı ve merkezlerden güne başlama zamanı ile merkezlerle uyumlu etkinlikler sırasında yararlandıkları, öğretmenlerin merkezleri dönemde bir kez düzenlediği, erkek çocukların büyük çoğunluğunun blok merkezini tercih ettikleri, kitap, dramatik oyun, sanat ve müzik merkezini tercih etmedikleri; kız çocukların çoğunluğunun dramatik oyun merkezini tercih ettikleri blok, fen, müzik, kitap ve sanat merkezini tercih etmedikleri saptanmıştır. Ayrıca kız çocukların erkek çocuklara göre kitap ve sanat merkezini daha fazla tercih ettikleri; erkek çocukların ise kız çocuklarına göre fen merkezini daha fazla tercih ettikleri, müzik merkezine ise kız ve erkek çocukların yaklaşık oranlarda ve düşük düzeyde ilgi gösterdikleri belirlenmiştir. Bunlara ek olarak öğretmenlerin yarıdan fazlası öğrenme merkezlerine çocukların ilgisini çekebilmek için yeni materyaller ile merkezleri güncellediklerini bildirmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Öğrenme merkezleri, öğretmen görüşleri, okul öncesi

ÇOCUKLARIN GÖZÜNDEN İLKOKUL 1. SINIF; BAŞLAMADAN ÖNCE VE BİTTİĞİNDE

Arş.Gör.Dr. Alper YORULMAZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, alperyorulmaz07@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Hilal İlknur TUNÇELİ, Sakarya Üniversitesi, hiltun@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Ezgi AKŞİN YAVUZ, Trakya Üniversitesi, ezgiaksin@hotmail.com

ÖZET

Araştırmanın amacı, okul öncesi eğitime ve ilkokul birinci sınıfa devam eden çocukların “ilkokul” hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup; çalışma grubunun belirlenmesinde birden çok örnekleme yönteminden faydalanılmıştır. Buna göre öncelikle amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak çalışma grubu belirlenirken; bünyesinde en az bir ana sınıfı ve en az bir 1. sınıf olan kurumlar listelenmiştir. Oluşturulan listeden basit tesadüfi örnekleme yöntemine uygun olarak kura çekme yoluyla ve araştırmanın ekonomikliği ilkesi gözetilerek belirlenen bir ilkokulun ana sınıfı ve aynı kurumun 1. sınıfına devam eden öğrencileri arasından aileleri tarafından katılımlarına onay verilen çocuklar çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma grubu okul öncesi eğitime devam eden ve yaş ortalamaları 69 ay olan 15 çocuk ile ilkokul birinci sınıfa devam eden ve yaş ortalamaları 80 ay olan 15 çocuk olmak üzere iki farklı gruptan oluşmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından alan yazın taraması gerçekleştirilerek oluşturulan ve 3’ü okul öncesi eğitim uzmanı, 3’ü ilkokul eğitimi uzmanı olan toplam 6 uzmanın görüşü alınarak son hali belirlenen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan formda okul öncesi eğitim alan öğrenciler için on, ilkokul birinci sınıf öğrencileri için on bir adet soru yer almaktadır. Hazırlanan formlarda araştırmanın amacına uygun olarak; okul öncesi eğitime devam eden öğrencilere yönelik ilkokula ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sorular ve ilkokul birinci sınıfta yer alan öğrencilere de ilkokul birinci sınıf yaşantıları sonucunda ilkokula yönelik görüşlerini belirlemek amaçlı sorular yer almaktadır. Veri toplama işlemi ilgili izinlerin alınmasının ardından, araştırmacılar tarafından her öğrenci ile bire bir ve yüz yüze görüşmeler yapılarak gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin kendilerini rahat hissetmeleri için görüşmeler ses kaydı altına alınmıştır. Elde edilen ses kayıtları çözümlenmiş, deşifre edilen verilerle içerik analizi gerçekleştirilmiştir. İçerik analizi gerçekleştirilirken; çocukların yanıtları alan yazına uygun olarak kategorilere ayrılmış ve frekans değerleri kullanılarak tablolastırılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi eğitime devam eden çocukların ilkokula ilişkin çoğunlukla bilgi sahibi oldukları ve bu bilgi-görüşlerin genel itibarıyla kurumun fiziksel özellikleri, dersler ve kurallar, günlük rutinler hakkında olduğu belirtmiştir. İllkokula devam eden birinci sınıf öğrencilerinin ilkokula ilişkin görüşleri incelendiğinde ilkokulda ders yaptıklarını, ilkokula mutlu bir şekilde başladıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca ilkokulda arkadaşına ihtiyaç duyduklarını, öğretmenlerini dikkatli dinlemenin gerekliliğini, okul öncesinden farkının derslerin olduğunu, ilkokulda oyun oynamaya ihtiyaç duyduğunu belirtmişlerdir. Okul öncesinde eğitim gören öğrencilere ilkokul öğrencileri öğretmenini dikkatli dinlenmesini ve kurallara uymasını önermişlerdir.

Anahtar sözcükler: Birinci sınıf, çocuk, ilkokul, öğrenci, okulöncesi

OKUL ÖNCESİ VE SINIF EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ERKEN OKURYAZARLIK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Aylin SOP, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, aylindursun_1@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Zuhal ÇELİKTÜRK SEZGİN, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
zuhalcelikturk@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı okul öncesi ve sınıf eğitimi öğretmen adaylarının erken okuryazarlık hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada nitel yöntem kullanılmıştır. Veriler, okul öncesi ve sınıf eğitimi öğretmen adaylarından her iki grup için ayrı hazırlanmış yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Araştırmaya 78 okul öncesi öğretmen adayı, 80 sınıf eğitimi öğretmen adayı dahil edilmiştir. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanan veriler Nvivo 12 paket programı ile içerik analizi yapılarak hesaplanmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının ve sınıf eğitimi öğretmen adaylarının erken okuryazarlık kavramına ilişkin görüşlerine bakıldığında sınıf eğitimi öğretmen adaylarından çoğunluğu erken okur-yazarlığı, “erken yaşta okuma ve yazmayı öğrenme” olarak tanımlarken okul öncesi öğretmen adayları ise “harfleri tanıma ve seslendirme” olarak tanımlamışlardır. Öğretmen adaylarının erken okuryazarlık becerilerine ilişkin görüşlerine bakıldığında, okul öncesi öğretmen adayları çoğunlukla “harfleri tanıma ve sesbilgisel farkındalık” olarak görüş belirtmişken sınıf eğitimi öğretmen adayları ise “harf-alfabe bilgisi ve okuma-yazmayı öğrenme” olarak görüş belirtmişlerdir. Erken okuryazarlığın önemine ilişkin görüşlerine başvurulduğunda ise hem okul öncesi hem de sınıf eğitimi öğretmen adayları erken okur-yazarlığın çocukların ilkokula geçişteki hazır bulunuşlukları açısından ve ilkokulda daha kolay okuma ve yazma öğrenmesi açısından önemli olduğuna vurgu yapmışlardır. Çocuklara erken okur-yazarlık becerilerinin kazandırılmasında birincil faktörün aile olduğunu belirten öğretmen adayları diğer önemli bir faktörün ise öğretmen olduğunu belirtmişlerdir. Son olarak öğretmen adaylarının birinci sınıfa başlayacak olan çocukta okuma-yazmaya için okul öncesi dönem kazanmış olması beklenen beceriler sorulduğunda harf-alfabe bilgisi, kalem tutabilme, sesbilgisel farkındalık ve rakamları tanıma ve yazma becerilerine sahip olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının ilkokula geçiş sürecinde anne-babalardan beklentilerine ilişkin görüşleri ise ebeveynlerin çocuklarına evde bol bol kitap okumaları, okuma-yazma etkinlikleri ile çocukların gelişimlerine destek olmaları ve çocuklarına ilgi göstermeleri ve iyi bir iletişim kurmaları halinde çocukların ilkokula geçişte daha kolay uyum sağlayabileceği yönündedir.

Anahtar sözcükler: Erken okuryazarlık, ilkokula geçiş, okul öncesi öğretmen adayı, sınıf eğitimi öğretmen adayı.

OKUL ÖNCESİNDE OKUMA VE YAZMAYA HAZIRLIK

OKUL ÖNCESİ OKUMA YAZMA ÖĞRETİM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ÖZEL OKUL DENEYİMİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Alev TUNÇ, Adnan Menderes Üniversitesi, alv.tunc90@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşen GÜLER, Adnan Menderes Üniversitesi,
aysenguler.09@gmail.com
Prof.Dr. Kerim GÜNDOĞDU, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, gundogduk@gmail.com

ÖZET

Okuma yazma eğitiminin hangi yaşlarda başlaması gerektiği tartışma konusu olabilmektedir. Özellikle erken yaşlarda elde edilen becerilerin ve tutumların daha az değişime uğradığı düşünüldüğünde okul öncesi eğitimin önemi büyüktür. Bu dönem çocuklarının akademik becerilerden hangilerini okul öncesinde, hangilerini ilkokulda elde edecekleri hakkında genel bir kanı oluşmuş olsa da; bunlardan okuma yazma hazırlık çalışmalarına ilişkin ne yapılması gerektiği okuma yazma öğretim programı aracılığıyla öğretmenlere bilgi verilmektedir. Devlet okullarında her ne kadar okuma yazma amacı güdülmese de bazı özel okullarda okul öncesi eğitimde çocuklara okuma yazma öğretimi yapılmaktadır. Temelde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan mevcut kazanımlar ile paralellik göstermesine rağmen, özel okulun okul öncesi öğretim programındaki hedefleri içerisinde çocuğa okuma yazma öğretilmesi amaçlanmaktadır. Durum çalışmasına dayalı bu nitel araştırmanın amacı özel bir okulun okul öncesi dönemde uyguladıkları okuma yazma öğretimi programının yine aynı okulda bulunan öğretmenler ve yönetici bakış açısından değerlendirilmesidir. Bu açıdan çalışmanın eğitsel eleştiri modeli çerçevesinde ele alındığı söylenebilir. Bu kapsamda 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Aydın ili Söke ilçesinde bulunan bir özel okulda iki okul öncesi öğretmeni, bir sınıf öğretmeni, bir rehberlik öğretmeni ve okul yöneticisiyle konuyla bağlantılı yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca sınıfta ilgili ders kapsamında çeşitli gözlem verileri de toplanmıştır. Model çerçevesinde eğitsel eleştiri modeline dayalı değerlendirmenin betimleme, yorumlama, değerlendirme, temalaştırma olmak üzere dört adımı çerçevesinde veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda, uygun koşullar öğretim yöntem ve teknikleri materyaller kullanılarak çocuklara okul öncesi dönemde okuma yazma öğrenebilecekleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin çoğu uygulanan programın etkililiğine inanmaktadır. Ayrıca öğretmenlerden bazıları okul öncesi dönemde okuma yazma eğitimi desteklerken, bazı öğretmenler bu uygulamayı desteklememektedir. Duyuşsal özelliklerin belirlenmesi için yapılan ölçme ve değerlendirmenin öğrencileri olumsuz olarak etkilediği görülmüştür. Okul öncesinde bile akademik beklentinin fazla olması aynı zamanda veliler arasında da rekabete neden olduğu diğer dikkati çeken bir husustur. Öğretmenlerin bu konuda yeterli hizmet içi eğitimi alamaması bir diğer eleştiri konusudur.

Anahtar sözcükler: Eğitsel eleştiri modeli, okuma yazma öğretimi, okul öncesi eğitim

OKUL ÖNCESİNDE ÖZEL EĞİTİM

ANAOKULU VE ANASINIFLARINDAKİ ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARIN SINIFLARINDAKİ ÖZEL EĞİTİM MATERYALLERİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Hatice DARGA, Ordu Üniversitesi, hdarga@hotmail.com
Öğretmen Burcu GENÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, burcugenc@hotmail.com.tr

ÖZET

Çalışmanın amacı; Anaokulu ve anasınıflarında bütünleştirme eğitimi alan özel gereksinimli çocuklara yönelik eğitim materyallerinin öğretmen görüşleri üzerinden değerlendirilmesidir. Bu amaçla; çocukların özel gereksinim alanları, sınıfta özel eğitime yönelik yayın veya materyalin içeriği, bu yayın ve materyallerin sayısı ve çeşit yeterliği, öğretmenlerin özel gereksinimli çocuklara yönelik uygulamaları ve ihtiyaçları sorularına cevap aranmıştır. Nitel araştırma yöntemi ile yürütülen çalışma yüz yüze görüşme yolu ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı kişisel bilgiler ve araştırma konusunu içeren yarı yapılandırılmış ve açık uçlu sorulardır. Çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılında yürütülmüştür. Çalışma grubu ulaşılabilirlik esas alınarak belirlenen Ordu, Samsun ve Isparta illerinde tesadüfi olarak belirlenen okul öncesi kurumlarında ve sınıflarında özel gereksinimli çocuk bulunan 28 öğretmen ve 36 özel gereksinimli çocuktur. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Cevaplar kodlanarak kategoriler oluşturulmuştur. Çalışmanın bulguları özetle; çalışmaya dahil edilen sınıflarda toplam 36 özel gereksinimli çocuk olduğu, bunlardan 15'inin kız, 21'nin erkek olduğu, özel gereksinim alanlarından en fazla üçünün Otizm (9), İhtiyaç /Konuşma Güçlüğü (8) ve Bedensel engel (6), olduğu, ardından Down Sendromu (5) ve Cerebral Palsi (3)nin geldiği, en az sayıda ise Hafif düzeyde zihinsel engel (2), Hiperaktivite (1)ve Böbrek Yetmezliği (1) geldiği görülmüştür. Özel eğitime yönelik materyal olarak en fazla çocuk kitabı (11) olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin tamamına yakını mevcut materyalleri yetersiz bulunduğunu söylemiş, iki öğretmen ise yeterli bulunduğunu ifade etmiştir. Yine öğretmenlerin tamamına yakını daha fazla kitap ve yayına ihtiyaç duyduklarını, iki öğretmen ise okula asansör ve yürüyen merdiven gerekli olduğunu söylemiştir. Öğretmenlerin destekleyici çalışmaları ise; özel gün ve haftalarda etkinlik ve afiş hazırlama, tekerleme, drama, kitap okuma, bilgisayar ve projektörden hikâye okuma, afiş oluşturma ve kullanma, internetten ve özel eğitim öğretmeninden yardım alarak etkinlik hazırlama ve uygulama, Milli Eğitim Bakanlığı EBA (Eğitim Bilişim Ağı)dan yararlanarak Bireysel Eğitim Programı hazırlama şeklindedir. Yeterli desteği sağlayamadıkları ve sınıfındaki özel gereksinimli çocuk için bir şey yapılması gerektiğini görüşme sırasında farketme dikkate değer bulgulardır. Çalışmanın sonucunda okul öncesi sınıflarındaki özel gereksinimli çocuklara yönelik yayınların sayısı ve çeşitliliğinin artmasına ihtiyaç olduğu, öğretmenlerin çok farklı alanlardaki özel gereksinimleri olan çocukları desteklemede rehberliğe ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Bundan sonraki araştırmalarda her bir özel eğitim alanına yönelik özel eğitim materyalinin türü ve özelliklerinin belirlenmesi öneriler arasındadır.

Anahtar sözcükler: Çocuk edebiyatı, okul öncesi, özel eğitim

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERLE ETKİLEŞİMLİ UYGULAMALARA DAYALI ÖZEL EĞİTİM DERSİ ALAN ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN KAYNAŞTIRMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Öğr.Gör. İsmail ÖZCAN, Eldivan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu,
ismailozcan@karatekin.edu.tr
Öğr.Gör. Sümeyya TATLI HARMANCI, Eldivan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu,
sumeyyatatli@karatekin.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma özel gereksinimli bireylerle etkileşimli uygulamalara dayalı gerçekleştirilen özel eğitim derslerinin çocuk gelişimi programı öğrencilerinin kaynaştırmaya ilişkin görüşlerine olan etkisini belirlemek üzere gerçekleştirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin cinsiyet, lisede özel eğitim dersi alma, üniversitede özel eğitim dersi alma, özel eğitim dersi aldığı eğitim-öğretim dönemi, mezun olunan lise türü, özel gereksinimli yakını olma durumu değişkenleri açısından, kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık meydana getirip getirmediği incelenmiştir. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu; 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 eğitim öğretim dönemlerinde Çankırı Karatekin Üniversitesi Eldivan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi Programında öğrenim gören 289 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında “Kişisel Bilgi Formu” ve Kırcaali-İftar (1996) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için analiz işlemlerinde t testi ve tek yönlü varyans analizi (anova) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; özel eğitim derslerinin içeriği özel gereksinimli bireylerle etkileşimli uygulamalara dayalı olarak yapılandırıldığında öğrencilerin kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte özel eğitim dersi alan öğrencilerin özel eğitim dersi almayan öğrencilere göre kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinin araştırmaya katılan kız öğrencilere göre daha olumlu olduğu saptanmıştır. Araştırmanın diğer değişkenleri olan mezun olunan lise türü ve özel gereksinimli yakını olma durumlarına bakıldığında ise anlamlı farklılaşmaya rastlanmamıştır.

Anahtar sözcükler: Kaynaştırma, özel eğitim, özel gereksinimli birey

OKUL ÖNCESİNDE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK

EVLİLİK DOYUMUNUN ANNE VE ÇOCUK RUH SAĞLIĞINDAKİ ROLÜ

Öğr.Gör. Selçuk ASLAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, selcukaslanpdr@gmail.com

ÖZET

Ebeveynlerin psikolojik sağlığı, ebeveynlik stresi ve evlilik doyumu ile çocukların sağlıklı ruhsal gelişimleri arasında anlamlı ilişkiler olduğu varsayımı ile başlanmış bu araştırma, Ankara ili Çankaya ilçesinde bir devlet anaokulunda yapılmıştır. İlişkisel araştırma deseni ile yürütülen bu çalışmada örneklem kolay ulaşılabilirlik yöntemi ile belirlenmiştir. Yaşları 4-6 arasında değişen 109 çocuk ile ilgili bilgi ve değerlendirmeler çocukların anneleri ve öğretmenlerinden alınmıştır. Çocuklarla ilgili anne ve öğretmen değerlendirmelerinden yüksek benzerlik gösteren veriler değerlendirilmeye alınırken; önemli farklılık gösteren değerlendirmeler analize katılmamıştır. Geçerli ve güvenilir kendini bildirim ölçme araçlarıyla annelerin psikolojik belirtileri, ebeveynlik stresleri ve evlilik doyumları ölçülmüş; çocukların yaşadığı güçlükler ve güçlü yanları ise anne ve öğretmen değerlendirmeleriyle belirlenmiştir. İlgili alanyazına bakıldığında annelerin psikolojik belirtileri ile ebeveynlik stresleri çocuklarının duygusal ve davranışsal problemleri ve de sosyal davranışları üzerinde etkiye sahiptir. Bu çalışmada annelerin psikolojik belirtileri psikopatolojik değerlendirmelerini içerirken; ebeveynlik stresleri de ebeveynlik rollerinde yaşadıkları zorluk ve yetkinlik duygularını içermektedir. Araştırmada ortaya konan esas farklılık ise karı kocalık ilişki kalitesi olarak nitelendirilebilecek evlilik doyumu değişkeninin Yapısal Eşitlik Modellemesi ile analiz edilip, aracı değişken olarak rolünün incelenmiş olmasıdır. Analizler sonucunda elde edilen bulgular test edilen bu modelin uygulama ve çalışmada fikir verici olabileceğini göstermiştir. Araştırma sonuçlarının eş ilişkileri, ebeveynlik, çocuk sağlığı, anne sağlığı ve aile çalışmalarına hem uygulama hem de alanyazın boyutunda katkı sunması umulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Anne sağlığı, çocuk sağlığı, ebeveynlik stresi, evlilik doyumu, psikolojik belirti

OKUL ÖNCESİNDE SAĞLIK VE BESLENME

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GIDA VE BESLENME OKURYAZARLIĞININ İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi D. Esra ANGIN, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
esra.angin@adu.edu.tr

ÖZET

Bireylerin sağlıklı olabilmek için bilinçli besin tercihleri ve uygulamaları yapmaları gerekmektedir. Yetersiz ve aşırı beslenme, obezite, diyabet ve diğer kronik hastalıkların artmasına katkıda bulunan önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple yaşam boyu beslenme alışkanlıklarının olduğu erken çocukluk yıllarından itibaren bireyde sağlıklı beslenme davranışlarının kazandırılması önemlidir. Gıda ve beslenme okuryazarlığı, bireyin kendi beslenme davranışları üzerindeki kontrollerini artırarak sağlıklı beslenme alışkanlıkları geliştirmelerine yardımcı olmanın yollarından biridir. Toplum sağlığı açısından önemli bir yere sahip olan gıda ve beslenme okuryazarlığının kazandırılmasında ve okula dayalı sağlıklı beslenme alışkanlığı uygulamalarının yürütülmesinde öğretmenler temel önemdeki aktörlerden bir tanesidir. Bu doğrultuda, beslenme eğitimi kapsamında istenilen uygulamalarının yürütülebilmesi açısından konu hakkında yeterli bilgi, tutum, beceri ve davranışlara sahip öğretmenlere ihtiyaç vardır. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, okul öncesi öğretmen adaylarının beslenme okuryazarlığının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubunu Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan 262 öğretmen adayının oluşturmuştur. Çalışmada veriler, sosyodemografik özelliklerin belirlenmesi amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve beslenme okuryazarlığını değerlendirmek amacıyla Cesur, Koçoğlu ve Sümer (2015) tarafından geliştirilen “Yetişkinlerde Beslenme Okuryazarlığı Değerlendirme Aracı” ile toplanmıştır. Çalışma grubundan alınan veriler analiz aşamasındadır. Yapılan analizlerden elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç ve önerilere yer verilecektir. **Anahtar sözcükler:** Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitimi öğretmen adayı, Beslenme, Gıda ve Beslenme okuryazarlığı

OKUL ÖNCESİNDE SOSYAL BECERİ EĞİTİMİ

FARKLI ÇEVRE KOŞULLARINDA YAŞAYAN, OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINA DEVAM EDEN 48-72 AYLIK ÇOCUKLARIN SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğr.Gör. Ayşe Dilşad ATALAR, İstanbul Aydın Üniversitesi, aysedilsadeker@hotmail.com
Doç.Dr. Oya RAMAZAN, Marmara Üniversitesi, oramazan@marmara.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Kadın Tutuk Evi'nde yaşayan ve Adalet Anaokulu'na giden çocuklarla aile ortamında yetişen ve bir okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocukların bazı değişkenlere (yaş, cinsiyet, kardeş sahibi olup olmama, okul öncesi eğitim alma süresi, anne-babanın öğrenim durumu, anne-babanın yaşı) göre sosyal problem çözme becerilerinin karşılaştırılmasıdır. Çalışma grubu, kadın tutuk evinde yetişen ve anaokuluna devam eden 48-72 aylık 26 çocuk ile normal çevre koşullarında yetişen ve anaokuluna devam eden 48-72 aylık 30 çocuk, toplamda 56 çocuktan oluşmuştur. Araştırmaya veri toplamak amacıyla "Sosyal Problem Çözme Ölçeği" ve değişkenleri tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmış "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek Yılmaz, Ural ve Güven (2016) tarafından geliştirilmiştir. Araştırma için gerekli izinler alındıktan sonra Sosyal Problem Çözme Ölçeği, araştırmacılar tarafından çocuklara bireysel olarak uygulanmış, annelerden anket yoluyla demografik bilgiler elde edilmiştir. Elde edilen verilere SPSS 21 paket programı kullanılarak Mann Whitney-U ve Kruskal- Wallis testleri ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, çalışma grubunu oluşturan farklı iki grup çocuğun sosyal problem çözme düzeylerinin orta düzeyde olduğu, aralarında anlamlı fark olmadığı görülmüştür. Çocukların Sosyal Problem Çözme Ölçeği'nden aldıkları puanların her iki grupta da cinsiyete, yaşa, okul öncesi eğitim alma süresine, anne ve babanın öğrenim düzeyine, anne-babanın yaşına göre anlamlı fark göstermediği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Okul öncesi., sosyal beceri, Problem çözme

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN MIZAÇ ÖZELLİKLERİ İLE SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Elif YILMAZ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, elifyilmaz@kmu.edu.tr
Öğr.Gör.Dr. Gülçin GÜVEN, Marmara Üniversitesi, gulcinm@marmara.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı okul öncesi dönemdeki çocukların mizaç özellikleri ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi ve bu amaç çerçevesinde çocukların mizaç özellikleri ve sosyal problem çözme becerilerinin cinsiyet değişkeni açısından incelenmesidir. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında İstanbul Anadolu yakasındaki rastlantısal küme örnekleme yöntemiyle belirlenen dört bağımsız anaokuluna devam eden ve ebeveynlerinin onayı ile çalışmaya katılan 48-70 aylık 238 çocuktan oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu; Prior, Sanson ve Oberklaid tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Yağmurlu ve Sanson (2009) tarafından yapılan Çocuklar İçin Kısa Mizaç Ölçeği; Yılmaz, Ural ve Güven (2018) tarafından geliştirilen Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği olmak üzere üç veri toplama aracı kullanılmıştır. Elde edilen veriler istatistik paket programına kaydedilmiş ve araştırmaya katılan çocukların mizaç özellikleri ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin test edilmesi amacıyla Spearman Korelasyon analizi kullanılmıştır. Buna ek olarak çocukların mizaç özelliklerinin ve sosyal problem çözme becerilerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesinde Bağımsız Gruplar t Testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda çocukların sosyal problem çözme becerileri ile Çocuklar İçin Kısa Mizaç Ölçeği'nin Sıcakkanlılık ve Ritmiklik alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Buna ek olarak çocukların mizaç özellikleri ve sosyal problem çözme becerilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Cinsiyet, mizaç özellikleri, okul öncesi, sosyal problem çözme

OKUL ÖNCESİNDE STEM EĞİTİMİ

MASALLARLA STEM+A ÖĞRENİYORUM

Öğretmen Sinan NOYAN, Haliliye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, sn_noyan@hotmail.com
Öğretmen Hacer DOĞRUOĞLU, Göktepe Ortaokulu, hacер.dogruoglu@gmail.com

ÖZET

Bu projede amacımız okul öncesi eğitim çağındaki bireylerin öğrendikleri bilgileri günlük hayatlarında kullanabilecekleri şekilde işlevsel hale getirmek ve onları geleceğe hazırlamaktır. Bu alandaki uygulamalar aynı zamanda 21. yüzyılın en büyük sorunlarından birini oluşturmaktadır ki: üzerinde en çok çalışılan alan olma özelliğine de sahiptir. Çünkü 21. yüzyılda sadece enformatik bilgiye sahip olmak değil bununla birlikte öğrenilen bilgilerin yeni bir yerde kullanımı yeterliliğini gösteren bireylerin eğitimi ortaya çıkmıştır (Show, 2008). Bu yüzdendir ki eğitim kurumlarında bireysel ve toplumsal sorunlara duyarlı, çözüm odaklı olan, girişimcilik ruhuna sahip sorumluluk alabilen bireyler yetiştirilmelidir. Bu amaca ulaşabilmenin bir yolu da Kasım 2018 yılında yayınlanan 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde ortaya konmuştur. Öğrenci başarısının desteklenmesi, uygun bir okul atmosferinin oluşturulması, her türlü kaynakların verimli kullanımı, motivasyon ve dinamik olan kuralları belirtilmiş bir eğitim ortamının okullarımızda yerleştirilmesi hedef alınmıştır. Bu doğrultuda tasarım beceri atölyeleri bir hedef olarak karşımıza çıkmıştır. Bu sayede kavramlar ve beceriler içselleştirilebilecek her türlü öğrenme içeriği geçirgen, ilgili, ilişki ve birbirini tamamlayıcı olarak tasarlanmıştır. Bu proje sayesinde kurulacak atölyelerde, malzemelerin öğrenci ve öğretmenin değişen rolleri ve farklı öğrenme stillerinin nasıl desteklenmesi gerektiği üzerine iyi öğrenme ortamları oluşturulacaktır. Bu amaçla 21. yüzyılda yeni değerler ortaya koymak için insanların yeteneklerini eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisi edinmesi ve güçlü bir problem çözme becerisi gibi her türlü beceri için STEM eğitimleri gereklidir. Öğrenciler disiplinlerarası uygulamalı bir yaklaşımla STEM eğitimine sanat ve sosyal becerileri dahil ederek bu konulardaki teknik bilgi ve becerileri kullanarak gerçek dünya problemlerini çözmeyi öğrenir. Bu proje ile araştıran ve üreten nesiller yetiştirmek için öğretmenlerimize kurgulanmış masallar ile günlük hayat problemlerinin nasıl STEM+A çalışmalarına dönüştürüleceği öğretilenektir. Bu projenin uygulanması için ilçe genelinde en fazla öğrencisi olan 5 okul ve bu okullardaki öğrenciler hedef grup olarak seçilmiştir. Öğretmenlerimize yapılandırılmış 12 adet masal içeren renkli formattaki masallarla STEM+ A öğreniyorum kitapları ve seti dağıtılacaktır. Bu kitapların nasıl kullanılacağına dair öğretmenlere seminer düzenlenecek ve her masal sonunda beşer kişilik gruplar ile nasıl STEM+A uygulaması yapacağına dair bilgilendirmeler yapılacaktır. Ayrıca atölye çalışmalarında ortaya çıkan ürünlerin sergilenmesi yapılacaktır. Sergiler her okul için ayrı ayrı yapılacaktır. Bununla birlikte sınıflarımızda STEM köşeleri yapılarak; işbirliği yapmaya yönelten, soru sorduran, eleştirel düşündüren iletişimi güçlendiren türde malzemeler satın alınarak sınıflar STEM+A için donatılacaktır. Ayrıca her okulda bir (AMAT) yani ailem matematik atölyesi düzenlenecektir. Bu yolla öğretmen- öğrenci- ebeveyn ilişkisinin güçlendirilmesi ile matematiğin günlük hayattaki kullanımını gösteren örnekler öğretici biçimde açıklanacaktır. Velilere matematik özelinde diğer disiplinlerle gerçek hayatta eğitimin nasıl bağdaştırılacağı yapılandırmacı yaklaşımla açıklanmaya çalışılacaktır. Sınıflarda yapılacak STEM+A uygulamaları ile zengin içerikli yaşam ve kariyer becerileri, esneklik ve uyum, girişimcilik ve öz yönetimi becerileri, sosyal ve kültürel değerler, liderlik ve yetenekleri kazandırmayı hedeflemekteyiz. Proje ilçedeki 5 idareci okul öncesi öğretmeni 1700 öğrenci ve yaklaşık 3400 kadar veliyi kapsamaktadır.

Anahtar sözcükler: Disiplinler arası uygulamalı eğitim, girişimcilik, masal, STEM+A

TÜRKİYEDE OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE STEM EĞİTİMİ

Dr. Öğrt. Üyesi Esmâ ESĞİN GÜNDER, Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
esmaesgin@hotmail.com

Öğr.Gör. Hüseyin TAŞ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, huseyin.tas@cbu.edu.tr

ÖZET

Okul öncesi eğitim programında özbakım becerileri ile okur yazarlık becerilerini geliştirmeye odaklanan uygulamaların yanı sıra günümüzde dikkat, ilk yıllarda matematik, teknoloji ve bilim öğretiminin önemine kaymaktadır. Yalnızca ortaöğretimde değil okul öncesi eğitim ortamında da fen, matematik, teknoloji ve mühendislik konularına vurgu yapma ihtiyacı ve 21. yüzyıl becerilerini geliştirmek için bireylerin erken çocukluktan başlayarak gelişimsel açıdan uygun bir yaklaşımla eğitilmeleri gereği çok sayıda araştırmacı tarafından tartışılmıştır. Okul öncesi eğitimin, eleştirel düşünme ve yaratıcılık başta olmak üzere, iletişim ve işbirliği gibi temel 21.yy becerilerine odaklanması beklenirken, Türkiye'de müfredat geliştirme, öğretmen yetiştirme STEM eğitim etkinlikleri hazırlama konularında hâlâ eksiklikler yaşanmaktadır. Bu çalışma, okul öncesi eğitimde Türkiye'de STEM eğitiminin mevcut durumu hakkında genel bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla MEB Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan kazanım ve göstergeler 21.yy becerileri çerçevesinde analiz edilmiştir. Çalışmada STEM eğitiminin okul öncesi eğitim uygulamalarına entegrasyonu ile ilgili öneriler sunulacaktır. Bu bağlamda Manisa Celal Bayar Üniversitesinde BAP olarak yürütülmekte olan Kod Adı : Çocuk projemizden de örnekler paylaşılacaktır. Disiplinler arası bir bakış açısına sahip olan STEM eğitimi; yenilikçi, problem çözme ve eleştirel düşünme becerisine sahip, yaşam boyu öğrenen bireyler yetişmesini sağlamaktadır. Bir eğitim reformu olarak nitelenen STEM'in, bu reformun uygulayıcısı olan okul öncesi öğretmenlerine ve adaylarına tanıtılması, bu konuda bilgi ve beceri sahibi olmalarının sağlanması bu nedenle önem taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: 21. yüzyıl becerileri, okul öncesi eğitim, STEM eğitimi

OKUL ÖNCESİNDE YABANCI DİL EĞİTİMİ

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE VERİLEN YABANCI DİL EĞİTİMİ İLE ÇOCUKLARIN DUYGUSAL ZEKÂ ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Uzman Miray ÖZÖZEN DANACI, İzmir Demokrasi Üniversitesi, mirayozozen@hotmail.com
Doç.Dr. Zeynep ÇETİN, Hacettepe Üniversitesi, zcetin@hacettepe.edu.tr
Doç.Dr. Özge PINARCIK, Düzce Üniversitesi, o_pinarcik@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Nurdan KAVAKLI, İzmir Demokrasi Üniversitesi, nurdan.kavakli@idu.edu.tr

ÖZET

Gelenek öncesi eğitsel yaklaşımlar, bilgi çağı insanının ihtiyaçlarını ve amaçlarını karşılamada yetersiz kalmaktadır. Bilgi ve uzay çağı bireyleri başarıya ulaşmada inovatif yaklaşımlara ihtiyaç duymaktadır. İnsanları tüm canlılardan ayıran başlıca farklardan biri olan eğitimin, günümüzde hedefe ulaşmasında temel prensipi duygusal zekanın geliştirilmesi olabilmektedir. Erken çocuklukta yabancı dil eğitimi ülkemizde son zamanlarda en çok tartışılan konulardan birisidir. Yabancı dil eğitimcilerinin çoğu erken çocukluk döneminde yabancı dil öğretiminin çocuğun bilişsel, sosyal, dilsel gelişimine pozitif yönlü katkıda bulunacağını belirtmektedirler. Bu açıdan ele alınarak yabancı dil öğreniminde kritik dönemin erken çocukluk yılları olması sebebiyle araştırmada, bireylerin yaşam kalitesini, ilişkilerini, öz algılarını, performansını geliştirebilen duygusal zekâ olgusu ile arasındaki farkın incelenmesi amaçlanmıştır. Deneysel modellenmiş olarak yürütülen çalışmanın evrenini, eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, İzmir ili devlet anaokullarında eğitim gören 32 adet deney ve kontrol grubu okul öncesi dönem çocukları oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grubu çocuklarından elde edilen veriler, duygusal zekâ yeterlikleri kullanma düzeylerinin belirlenmesi amacıyla Titrek (2003) tarafından geliştirilen, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış ve beş alt boyuttan oluşan (özbilinç, duygularını yönetme, duyguları güdüleme, empati, sosyal beceriler) Duygusal Zekâ Ölçeği ile elde edilmiştir. Çalışma sonucu, elde edilen verilere göre yapılan uygun istatistiksel yöntemlerin tamamlanmasından ve bulgulara ilişkin sonuçların yorumlanmasından sonra açıklanacaktır.

Anahtar sözcükler: Eğitim, erken çocukluk, yabancı dil

ERKEN YAŞTA YABANCI DİL ÖĞRENMENİN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doç.Dr. Muhammet KOÇAK, Gazi Üniversitesi, muhammetkocak@gmail.com
Öğretmen Aynur TÜKENMEZ, Milli Eğitim Bakanlığı, aynur-93@hotmail.com

ÖZET

Sosyal yaşamda içinde insanların anlaşabilmesi, kendini ifade edebilmesi, ortak acı ve sevinçleri yakalaması için en önemli iletişim unsurun dil olduğu bilinmektedir. Bununla birlikte özellikle teknolojik ve iletişimsel alanlardaki hızlı değişimler farklı ülkelerde yaşayan insanları birbirlerine daha da yakınlaştırmışlardır. Söz konusu yakınlaşmalarda oluşan iletişim sorunlarının çözümünde yabancı dil bilmenin önemi daha da artmıştır. Bir veya birden fazla yabancı dil bilmek bu açıdan bakıldığında neredeyse bir zorunluluk konumuna gelmiştir. Yabancı bir dil öğrenmek hemen hemen tüm yaşlarda mümkün olsa da, erken yaşta öğrenmeye başlamanın daha avantajlı olduğu bilinmektedir. Bu doğrultuda yapılan birçok bilimsel araştırmada da, yabancı dil eğitiminin etkin olabilmesi için, dil öğrenmeye başlama yaşının önemi vurgulanmış ve yabancı dil eğitimine erken yaşta başlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda yapılan Nörobilim çalışmaları ise çocukların, beyinlerinde daha hızlı ağlar kurdukları ve bu durumun da öğrenmeyi kolaylaştırmasından dolayı, altı yaşına kadar dillere karşı daha hassas olduklarını göstermiştir. Yapılan araştırmalarda ön plana çıkan diğer husus ise, erken yaşta yabancı dil öğrenenlerin, dilin telaffuzu konusunda net bir avantaja sahip olduklarıdır. Bu düşüncelerden yola çıkarak betimsel yöntemin kullanılacağı araştırmada öncelikle dil, dilin ve yabancı dilin önemi gibi kavramlara değinildikten sonra çeşitli bilim insanlarının tespitlerinden yola çıkarak erken yaşta yabancı dil öğrenmenin faydaları hakkında bilgi verilerek bir sonuca varılacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuklara yabancı dil eğitimi, erken yaşta yabancı dil, yabancı dil eğitimi

YABANCILAŞTIR-MADAN YABANCI DİL EĞİTİMİ

Öğr.Gör. Büşra FAYETÖRBAY, Atatürk Üniversitesi, busra.f.orbay@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Oktay YAĞIZ, Atatürk Üniversitesi, yoktay@atauni.edu.tr

ÖZET

Yabancı dil olgusu, çocuğun zihnini diğer kültürlerle açar ve çocuğa diğer ülkelerdeki insanları anlama ve değerlendirmede yardımcı olur. Avrupa'da "Berlitz" dil öğretim programının çocuklar için uyarlanmış izlencesine göre, çocuğa gelecekteki eğitim ve öğretimi için oldukça geniş dilsel öngörü kazandırır ve çocuğun gelecekteki kariyer olasılıklarında yelpazeyi genişletir. Erken yaşta çocuklarda yabancı dil öğretimi son yıllarda ülkemizde de giderek önem kazanmaktadır. Dil bilimciler ve eğitimciler erken yaşta yabancı dil öğretiminin çocuğun bilişsel gelişimine katkıda bulunacağını belirtmektedirler. Ana dil edinimi süresince öğrenilen yabancı dil çocuğun sadece hedef dil becerileri geliştirmesini, sağlamaz aynı zamanda anadilindeki edinim sürecini de hızlandırır. Çocukluk, yeterliliklerin en zengin ve en çeşitli olduğu bir dönemdir. Bu dönemden özellikle dil alanında yararlanmak gerektiğini belirten kaynaklar vardır. J. Duverger dilin çocukta hemen hemen en iyi yerleştiği yaş olarak 4 yaş göstermektedir. Françoise Bresson çocuğu bir başka dilin sesleriyle yakınlaştırmak için ana okullarından yararlanmayı tavsiye etmektedir. Yaş faktörü, yabancı dil faktörü üzerinde belirsizliklerin yanı sıra yöntem konusunda da ikilikler yaşanmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı öğretmen adaylarının okul öncesi dönemde yabancı dil eğitimine karşı olan görüşlerini incelemektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden araştırmanın doğasına uygun olan 'durum çalışması' kullanılmıştır. Çalışma grubu, bir devlet üniversitesindeki eğitim fakültesi ve meslek yüksek okulundaki öğretmen adayları arasından kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla seçilen öğretmen adaylarıdır. Öğretmen adaylarıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler form yardımı ile yazılı olarak ve eş zamanlı olarak ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. İçerik analizi ile çözümlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Erken çocukluk dönemi, öğretmen adayı, yabancı dil eğitimi

OKULÖNCESİ ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ PROBLEM ÇÖZME İLE KARAR VERME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Meral TANER DERMAN, Bursa Uludağ Üniversitesi, mtaner@uludag.edu.tr
Lisans Öğrencisi Aslihan AYDINER, Bursa Uludağ Üniversitesi, aslihanaydiner@gmail.com
Lisans Öğrencisi Seda SALTİK, Bursa Uludağ Üniversitesi
Lisans Öğrencisi Betül TEKİNEL, Bursa Uludağ Üniversitesi, tknlbt@gmail.com

ÖZET

Günlük hayatta pek çok problemle karşı karşıya kalınmaktadır. Bu problemleri kimisi hızlı karar verme becerisini kullanarak çözer, kimisi ise karar vermede ve dolayısıyla problemi çözmede zorlanır. Problem çözmede zorlanan kişiler, hayatı kendisine zorlaştırır, mutlu ve verimli bireyler olarak hayatlarını sürdürmezler (Adair, 2017). Geleceğin yetişkin bireylerinin hayatının altın çağı dediğimiz 0-6 yaş dönemine “Okul Öncesi Öğretmenleri” dokunacağı için okul öncesi öğretmen adaylarının problem çözme ve karar verme becerilerinde yeterli olmaları gerekir. Aynı zamanda öğretmenin mesleğini sürdürürken bu becerileri etkin bir şekilde kullanması hem öğrencilere örnek olması açısından hem de eğitimin daha kaliteli olması açısından oldukça önemlidir (Haktanır, 2015). Okul öncesi öğretmenlerinin geleceğin yetişkinlerinin hayatlarında çok önemli bir yere sahip oldukları göz önünde bulundurulursa okul öncesi öğretmenlerinin her anlamda kendilerini çok iyi geliştirmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle, okul öncesi öğretmen adaylarının yaşamlarında karşılaştıkları problemleri ne ölçüde çözebildiklerinin ve karar vermede ne derece başarılı olduklarının; problem çözme ve karar verme becerileri arasında nasıl bir ilişki olduğunun bilinmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Okul öncesi öğretmen adayları yetiştirilirken problem çözebilen ve doğru kararlar verebilen öğretmenler yetiştirilmesine ve ileride okul öncesi öğretmeni olduklarında çocukların karşılaştığı problemleri de çözüme kavuşturabilen, bu bağlamda çocuğa da rol model olabilen öğretmenler yetiştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerinde etkili olması hedeflenmektedir. Bu araştırmanın amacı; okul öncesi öğretmen adaylarının problem çözme, karar verme beceri düzeylerinin ve aralarındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: • Okul öncesi öğretmen adaylarının problem çözme becerileri cinsiyete, sınıf düzeyine, barınma durumlarına, büyüdüğü yerleşim yeri türüne göre farklılaşmakta mıdır? • Okul öncesi öğretmen adaylarının karar verme becerileri cinsiyete, sınıf düzeyine, barınma durumlarına, büyüdüğü yerleşim yeri türüne göre farklılaşmakta mıdır? • Okul öncesi öğretmen adaylarının problem çözme ve karar verme becerileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır? Bu araştırma betimsel nitelikte ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, evrenden seçkisiz bir şekilde belirlenen 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. 3. ve 4. sınıflarda öğrenim görmekte olan 159’u kız, 30’u erkek olmak üzere toplam 189 öğretmen adayından oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Heppner ve Petersan (1982) tarafından geliştirilen “Problem Çözme Envanteri” ve Mann ve diğerleri (1998) tarafından geliştirilen ve Deniz (2004) tarafından Türkçeye uyarlanan “Melbourne Karar Verme Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde t Testi , Pearson Korelasyon Analizi ve Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, okul öncesi öğretmen adaylarının karar verme becerilerinde büyüdükleri yer, okuduğu sınıf ve cinsiyet faktörünün anlamlı farklılıklar oluşturmadığı; sadece yaşadığı yer faktörlerinden evde aile/akraba ile kalanların dikkatli karar vermede diğerlerine göre daha başarılı olduğu belirlenmiştir. Problem çözme becerisine yönelik ise cinsiyet, barınma durumu, büyüdüğü yer değişkenlerinin anlamlı bir farklılık oluşturmadığı bulunmuştur. Fakat okuduğu sınıf değişkenine baktığımızda, 2. sınıf öğrencilerinin problem çözme becerisinin 3 ve 4. sınıf öğrencilerine göre daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Problem çözme ve karar verme becerisi arasındaki ilişkisi incelendiğinde ise özsaygı puanları yüksek olan öğrencilerin dikkatli karar verme konusunda başarılı oldukları; kaçınan ve panik karar verme durumundaki öğrencilerin problem çözme becerilerinde de başarısız olduğu sonucu bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Karar verme becerisi, okul öncesi öğretmeni adayı, problem çözme becerisi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİYLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Gülşah BİÇER, Milli Eğitim Bakanlığı, gulsahbicer25@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Murat BARTAN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, murat.bartan@dpu.edu.tr

ÖZET

Okul öncesi öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik özellikleri ile problem çözme beceri eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan bu araştırma ilişkisel tarama modeline dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma evreni Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 268'i kadın, 27'si erkek olmak üzere toplam 295 okul öncesi öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Araştırma kapsamında verilerin toplanmasında "Öğretmen Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özellikleri Ölçeği", "Problem Çözme Becerileri Algısı Ölçeği" ve "Demografik Bilgi Formu" kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik düzeylerini ve problem çözme becerilerini incelemek için betimsel analiz, her bir ölçek için değişkenlere göre gruplar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek için ilişkisiz (bağımsız) gruplar için t-testi ve tek yönlü varyans (ANOVA) analizi, sosyal girişimcilik ve problem çözme eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelemek içinse korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik puanlarında cinsiyet, yaş, sınıf, akademik başarı ve ailenin ikamet ettiği bölge değişkenlerine göre anlamlı farklar olduğu; problem çözme beceri puanlarının cinsiyet, sınıf, akademik başarı, yaşanan bölge, ailenin ikamet ettiği bölge ve baba eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Sosyal girişimcilik ile problem çözme becerileri arasında "Risk Alma" ile "Girişimcilik" arasında, "Özgüven" ile "Girişimcilik" arasında ve "Kişisel Yaratıcılık" ile "Girişimcilik" arasında pozitif yönde çok yüksek düzeyde ilişki tespit edilirken; "Risk Alma" ile "Aceleci" ve "Kaçınan" arasında, "Özgüven" ile "Aceleci" ve "Kaçınan", "Kişisel Yaratıcılık" ile "Aceleci" ve "Kaçınan" arasında pozitif yönde zayıf düzeyde; "Özgüven" ile "Düşünme", "Değerlendirici", "Kendine Güvenli" ve "Planlı" arasında; "Kişisel Yaratıcılık" ile "Problem", "Düşünme", "Değerlendirici", "Kendine Güvenli" ve "Planlı" arasında negatif yönde ve zayıf düzeyde; "Özgüven" ile "Problem" arasında negatif yönde anlamsız bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Okul öncesi öğretmen adayları, problem çözme becerisi, sosyal girişimcilik.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ADANMIŞLIKLARI

Dr. Öğrt. Üyesi Semra BAŞARAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, semrabasaran@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Bahadır BOZYER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
bahbozyer@gmail.com

ÖZET

Yapılan çalışmalar öğrenci başarısının okul imkânları ve öğretim programlarından daha fazla öğretmen niteliği ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Eğitimin niteliği öğretmenlerin niteliğinin ötesine geçememektedir. Öğretmenler bireylere bütün gelişim alanlarında etki edebilme gücüne sahiptirler. Bir mesleğin gücü, o meslekteki kişilerin mesleklerine adanmışlıkları ile ilişkilidir. Mesleki adanmışlık bireylerin yapmış oldukları mesleklere bağlanma durumudur. Bu durum öğretmenlik mesleği için de geçerlidir. Öğretmenlik mesleğine adanmışlık, öğretmen olmaktan gurur duymak ve mesleki gelişime yoğun istek duymak şeklinde tanımlanmaktadır. Kendini mesleğine adanmış öğretmenler hem öğrencilerinin gelişimi hem de kendi mesleki gelişimleri ile yakından ilgili öğretmenlerdir. Mesleki adanmışlık düzeyi yüksek öğretmenler, bir yandan iyi bir öğretmen olmak, kendini geliştirmek ve mesleki sorumluluklarını en iyi şekilde yapmak bir yandan da öğrencilerini geliştirmek için yoğun emek ve zaman harcarlar. Mesleki adanmışlık öğretmenlik başarısını etkileyen bir etmendir ancak, o da öğretmenin tutumu, çocuk sevgisi, okul imkânları gibi etmenlerden etkilenmektedir. Okul öncesi eğitimin niteliği ile ilgili çalışmalar, çocuğun öğrenme ve gelişiminin öğretmenin niteliği ile ilgili olduğunu göstermektedir. Okul öncesi eğitimin bireyin birey olma yolunda ilk adımlarını attığı eğitim düzeyi olması nedeniyle okul öncesi öğretmenlerinin rolü bilinmektedir. Bu nedenle, okul öncesi öğretmenlerinin mesleklerine yönelik algıları bu anlamda mesleki adanmışlıklarının bilinmesi önemlidir. Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin mesleki adanmışlıklarını incelemektir. Mevcut durumu ortaya koymayı hedefleyen bu çalışma tarama modelinde kurgulanmıştır. Veriler Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği ve yaş, cinsiyet, mezun olunan lisans programı, mesleki kıdem vb. değişkenleri kapsayan Kişisel Bilgiler Formu ile toplanmıştır. Uygun örnekleme yöntemi ile oluşturulan çalışma grubu 2018-2019 eğitim öğretim yılında Türkiye’de farklı illerde görev yapmakta olan 81 okul öncesi öğretmeninden oluşmuştur. Betimsel istatistiklerin ve parametrik olmayan istatistiklerin kullanıldığı analizler, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeylerinin çok yüksek olduğunu ve kadın okul öncesi öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeyinin daha yüksek olduğunu göstermiştir.

Anahtar sözcükler: Mesleki adanmışlık, öğretmenlik mesleğine adanmışlık, adanmışlık

OKUL ÖNCESİ STAJER ÖĞRETMENLERİNİN LİSANS DERSLERİNİN ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Necla EKİNCİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nekinci@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi Duygu ÖZER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, duyguozer.0101@gmail.com
Lisans Öğrencisi Seda USLUOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
sedausluoglu1996@gmail.com

ÖZET

Bir ülkede öğretmenlerin rol oynadığı noktaların başında kalkınma, nitelikli ve ideal insan yetiştirme, toplum huzurunun ve barışın sağlanması, sosyal hayatı düzenleme, bireyi hayata hazırlama, milli ve kültürel değerlerin genç kuşaklara aktarılması gelmektedir. Öğretmenlerin yetiştirilmesi rolünü üniversitelerin eğitim fakülteleri üstlenmiştir. Eğitim fakültelerince verilen lisans eğitiminin temeldeki amacı, nitelikli öğretmen yetiştirmektir. Lisans programı çerçevesinde verilen bu derslerin sonucunda öğretmen adaylarının mesleki yaşantılarında yeterli ve donanımlı bireyler olmaları beklenmektedir. Bu doğrultuda dört yıllık lisans eğitiminin sonunda öğretmen adaylarının mesleki performanslarına etki eden etmenler arasında verilen bu derslerin, etkili olup olmadığı ve ne derece etkili olduğu araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır. Araştırmada lisans eğitimi tamamlamış ve göreve başlamış stajyer öğretmenlerin dört yıllık lisans eğitimi programı kapsamında aldıkları derslerin mesleki uygulamalarına yansımalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, bu eğitim programlarının öğretmen adaylarına ne derece fayda sağladığına ve mesleki yeterliliklerinde konumunun nerede olduğuna ilişkin algılarını saptaması; görüşme yapılan öğretmen adaylarının cevapları doğrultusunda programların hazırlanması noktasında ilişkin bir bakış açısı getirmeyi amaçlaması açısından önem arz etmektedir. Araştırma okul öncesi stajyer öğretmenlerin lisans eğitimlerinde aldıkları derslerin uygulamalarına yansımalarına ilişkin görüşlerini almak amacıyla gerçekleştirilen betimsel bir çalışma olup nitel araştırma yöntemi desenlenerek tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bundan hareketle çalışma, bir devlet üniversitesinde öğrenimini tamamlamış, bir yıllık deneyime sahip 10 okul öncesi stajyer öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu çalışmada, elde edilen verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bazı sonuçlar şu şekildedir: Stajyer öğretmenlerle yapılan görüşmelere göre, aldıkları lisans eğitimlerinin öğrenci, veli vb. değişkenlerle iletişim konusunda yetersiz kaldığı, lisans eğitiminde aldıkları derslerin çoğunlukla sınıf yönetimi becerilerine katkılarının bulunduğu, öğretmen- veli ilişkileri boyutunda lisans eğitimlerinin pek bir katkısı olmadığı ve öğretmenlerin mesleki yeterlilik konusunda çoğunlukla tecrübe yoluyla kendilerini geliştirdikleri, sadece bir kaçının kendini geliştirme noktasında hizmet içi eğitimden fayda sağladığı şeklindedir. Stajyer öğretmenler lisans eğitimi programına ilişkin görüşleri doğrultusunda teorik derslerin yerine uygulama odaklı derslerin artırılması, öğretmenlik uygulaması derslerin ilk yıla alınması gibi temel önerileri dile getirmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Lisans eğitimi, mesleki yeterlik, stajyer öğretmen

OKULÖNCESİ VE SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DEMOKRATİK DEĞER ALGILARI İLE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE BAKIŞ AÇILARI

Dr. Öğrt. Üyesi Aslı GÜNDOĞAN, Uşak Üniversitesi, asli.gundogan@usak.edu.tr

ÖZET

Toplumların gelişmişlik düzeyleri, o toplumu oluşturan bireylerin gerek gelişimsel gerekse karakteristik özellikleriyle doğru orantılıdır. Kendini etkili biçimde ifade edebilen, farklılıklara saygı duyan, eşitlik, adalet ve hoşgörü gibi evrensel değerleri içselleştirmiş bireyler, toplumun gereksinim duyduğu ve kalkınmasına olanak sağlayan nitelikteki bireylerin özelliklerindedir. Fertlerinde söz konusu özellikleri barındıran toplumlarda refah ve mutluluğun gelişmesi, beraberinde demokratik yaşam biçiminin benimsenmesini de getirmektedir. Demokratikliğin dayanaklarından olan her türlü farklılığa saygı, hak ve eşitlik anlayışları, aynı zamanda sosyal yaşamda kadın ve erkeğin konumu belirlemek için kullanılan toplumsal cinsiyet kavramıyla da yakından ilişkilidir. Kadına ve erkeğe yüklenen toplumsal cinsiyet rolleri toplumun, saygı, eşitlik ve sosyal adalete bakış açısını da ortaya koymaktadır. Bu açıdan düşünüldüğünde bir toplumda kadın ve erkeklerin eşit hak ve özgürlüklere sahip olması toplumun benimsediği demokratik anlayışla ilgili ipuçları sunmaktadır. Demokratik yaşam biçiminin gerektirdiği demokratik değerlerin kazandırılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında okulöncesi dönemden yükseköğretime kadar tüm eğitim düzeylerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Özellikle temel bilgi, beceri ve değerlerin erken çocukluk ve ilkökul döneminde edinildiği göz önünde bulundurulduğunda, bu dönemlerde demokratik sınıf atmosferinin oluşturulması, bireyin gelecekte demokratik değerleri benimsemiş, cinsiyet ayrımı yapmaksızın farklılıklara saygı duyan ve toplumun gereksinim duyduğu birey özelliklerine sahip olacak nitelikte yetişmesi bakımlarından oldukça önemlidir. Bu araştırmanın genel amacı, okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının demokratik değer algıları ile toplumsal cinsiyet rollerine bakış açıları arasındaki ilişkilerin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: • Okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının demokratik değer algıları ve toplumsal cinsiyete bakış açıları ne düzeydedir? • Okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının demokratik değer algıları ve toplumsal cinsiyete bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? • Okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının demokratik değer algıları toplumsal cinsiyete bakış açılarının anlamlı bir yordayıcısı mıdır? Okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının demokratik değer algıları ve toplumsal cinsiyete bakış açıları arasındaki ilişkilerin belirlendiği bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubu, Uşak Üniversitesi'nde 2018-2019 öğretim yılı bahar döneminde öğrenimine birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarda devam eden 349 öğretmen adayından oluşmuştur. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının demokratik değer algılarının ölçülmesi için Selvi (2006) tarafından geliştirilen "Öğretmen Adayları Demokratik Değerleri Ölçeği", toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının ölçülmesi için ise Zeyneloğlu (2008) tarafından geliştirilen "Öğretmen Adayları Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Birinci araştırma sorusunun test edilmesinde aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistiklerden; ikinci araştırma sorusunda değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson korelasyon katsayısından ve üçüncü araştırma sorusunda ise çoklu regresyon tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma bulguları analiz aşamasındadır.

Anahtar sözcükler: Demokratik değer, öğretmen adayı, toplumsal cinsiyet rolleri

ORTAOKUL EĞİTİMİNDE İYİ ÖRNEKLER VE ETKİNLİKLER

10LAR ÖRNEK BİZE HEDEFİMİZ EN İYİ LİSE

Öğretmen Yakup YILDIZ, Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü, y.yildiz24@hotmail.com
Öğretmen Hüseyin AŞIK, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı/Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü,
huseyinask@gmail.com

Öğretmen Özlem BAKAN AKDENİZ, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü ARGE Birimi,
bakanakdenizarge10@gmail.com

Öğretmen Sinem ANAÇOĞLU, General Kemal Balıkesir Ortaokulu, sinemanacoglu24@gmail.com

ÖZET

Değişen dünyada, öğrencilerin okul ve meslek seçimlerinde dikkatli olmaları gerekmektedir. Lise geçiş sınavlarına katılarak başarı göstermiş, istedikleri liselerde eğitim almaya başlayan öğrencilerin; sistemli, sorumlu çalışmaları ile elde ettikleri başarı öykülerini ve deneyimlerini öğrencilere aktararak, motive olmalarını sağlamak amacı ile söyleşi gerçekleştirilmesi için 4 farklı seansta etkinlik yapılmıştır. Birincisini, tercihlerini Balıkesir Şehit Turgut Solak Fen Lisesi ve il dışındaki liseleri yaparak lise eğitimlerine başlayan öğrencilerimiz ile hazırlanan programda etkinliğe 2016-2017 Eğitim öğretim yılında ortaokullarımızdan mezun olan, TEOG YEP puanı 497.00 üstü, Altıeylül ve Karesi ilçelerinin ortaokul YEP puanlama listelerinden seçilmiş 45 öğrenci katılmıştır. İkicisini; Balıkesir ilimizdeki Şehit Turgut Solak Fen Lisesi ile Açı Fen Lisesi'nin de bulunduğu, il dışındaki liselerle birlikte olmak üzere hazırlanmış olduğumuz etkinliğe 2017-2018 Eğitim öğretim yılında ortaokuldan mezun olan, LGS puanı 450.00 ve üstü YEP puanlama listelerinden seçilmiş 33 öğrenci katılmıştır. Programa Galatasaray Lisesi, TEVİTOL(İnanç Türkeş Vakfı Lisesi), ODTÜ Vakıf Lisesi(Tam Burslu), İstanbul Lisesi, İzmir TED Koleji (Tam Burslu), Kabataş Erkek Lisesi, İstanbul Fen Lisesi, İzmir Fen Lisesi, Açı Fen Lisesi İstanbul Bahçeşehir Fen ve Teknoloji Lisesi(Tam Burslu), İstanbul Erkek Lisesi, Koç Lisesi (Tam Burslu), Kabataş Erkek Lisesi, İzmir Bahçeşehir 50Yıl Fen ve Teknoloji Lisesi, İzmir Fen lisesi, Açı Fen Lisesi, Şehit Turgut Solak Fen Lisesi, Bursa Tofaş Fen Lisesi gibi okullarda okuyan bir önceki sene Balıkesir il milli eğitim bünyesinde orta okullarımızdan mezun olan öğrencilerimiz katılmıştır. Etkinlik de öğrenciler sahneye gelerek, önce okudukları lisenin videosu izledikten sonra kendilerini ve buldukları liseyi tanıtarak, azim ve başarı öykülerini yaşadıkları anlardan örnekler vererek, karşılarındaki 8.sınıf öğrenci akranlarına neler başarabilecekleri konusunda bilgi verdiler. İlimiz Altıeylül ve Karesi ilçelerindeki ortaokullarımızın 8. sınıf öğrencilerine akranları tarafından, kariyer rehberliği çalışmaları kapsamında üst kurumlara geçiş konusunda bilgi verilen, yeni sınava girecek olan akranlarının sınav kaygılarını azaltıcı bir program hazırladık. Programa katılım sağlayan 8. sınıf öğrencileri, kendileri gibi olan arkadaşlarının, çalışınca nerelerde okuyabileceklerini görünce hayallerini en üst noktada tutmalarının gerekliliğini görmüş oldular. Planlı ve disiplinli çalışma yöntemlerinin başarısının hangi noktasında önemli olduğunu birebir, yüz yüze geldikleri akranlarından öğrenmiş oldular. Ortaokul 8.sınıf öğrencileri 1.Yarıyıl tatil öncesi motivasyonlarının düşmemesi ve çalışma sistemlerinin, hedefledikleri liseler için ne kadar kolay olabileceğini bu etkinlik ile hedeflerine ulaşmalarındaki aşamaları öğrenmiş oldular. Etkinliğe katılım sağlayan mezun öğrencilerimize etkinlik öncesi, İl Milli Eğitim Müdürlüğü toplantı salonunda bilgilendirme toplantısı yapılarak etkinliğin içeriği ve paylaşımları gereken konu başlıkları hakkında bilgi verildi. Yapılan bilgilendirme toplantısında etkinliğe katılım sağlayan mezun öğrencilerimize katıldıkları sosyal sorumluluk projesi için hatıra olması bakımından hediyeler verilmiştir. Akranlarına kariyer danışmanlığı yapan öğrencilerimize Valimiz tarafından kabul edilerek gerçekleştirilen kahvaltı etkinliği sonrası Valimiz ve İl Milli Eğitim Müdürümüz tarafından plaketleri verilerek, kariyer danışmanlığı sohbetleri gerçekleştirilmiştir. Projemiz gerçekleştirildiğinde 2.yıl etkinliğinde, en dikkat çeken nokta 1 yıl önceki ilk etkinliğimizde 8. Sınıf öğrencisi olup dinleyici olarak katıldığı etkinlikte bir sonraki sene kendi başarı öyküsünü anlatmak için “o sahnede bende olacağım” diyerek hedeflerinin netleştirilmesi ve motivasyonuna değer katacak şekilde arttırdığının göstergesi; Bir sonraki sene sahnede bu deneyimini akranları ile paylaşmış olmasıdır.

Anahtar sözcükler: Akran kariyer danışmanlığı, planlı ve programlı çalışma, sınav kaygısı

ÂŞIK VEYSEL'İN ÇOCUKLAR TARAFINDAN SEVİLMESİNİN NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Öğretmen Yıldız YENEN AVCI, Hacı Celal Oto Ortaokulu, y_yenen@hotmail.com

ÖZET

Âşık Veysel Anadolu coğrafyasının yetiştirdiği önemli halk edebiyatı sanatçılarımızdandır. Onun haklı ünü insanı ilgilendiren birçok konuda şiirler yazmasından ve bu şiirleri ezgilere dökmesinden gelmektedir. Bu çalışmada Âşık Veysel'in hangi nedenlerden dolayı çocuklar tarafından sevildiği araştırılmıştır. Çalışma nitel desenlidir. Araştırmanın veri kaynağını 6 ve 8. sınıf öğrencilerine uygulanan "Âşık Veysel'i Tanıma Formu" teşkil etmektedir. Elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin %96'sının Âşık Veysel'i tanıdığı, bunların %93'ünün şairi sevdiği tespit edilmiştir. Âşık Veysel'i sevmediğini belirten öğrenciler "Eski müziklerden hoşlanmıyorum" (f=2), "Şairi tanımıyorum." (f=3) gerekçelerini göstermişlerdir. Şairi sevdiğini belirten öğrencilerin nedenleri 4 kategoride toplanmıştır: 1. Şiir sanatına katkıları bakımından (f=40), 2. Halk müziğine katkıları bakımından (f=6), 3. Kişiliği bakımından (f=26), 4. Hem sanatı hem kişiliği bakımından (20). Alt kategoriler bakımından ise en yüksek oran 1. Kategori altında sıralanan "Şiirleri çok güzel." (f=23), ifadesi ile 4. Kategori altında yer alan "Gözleri görmediği halde güzel eserler vermiş." (f=20) görüşlerine aittir. Böylelikle Âşık Veysel'in en çok şiir sanatına katkıları bakımından tanındığını ve güzel şiirler yazdığı için sevildiğini söylemek mümkündür. Ayrıca gözleri görmediği halde güzel eserler vermiş olması da çocukların şaire olan hayranlığını artırmaktadır. Görüşme soruları içinde yer almamasına rağmen birçok öğrenci Âşık Veysel'in en beğendiği eserinin adını da yazmıştır. Bu sonuca göre "Toprak" ile "Uzun İnce Bir Yoldayım" adlı eserler çocuklar tarafından çok sevilmektedir. Sonuç olarak Âşık Veysel çocuklar tarafından hem tanınmakta hem de sevilmektedir. Onun şiir sanatına kazandırdığı yapıtlar, seslendirdiği türküler ve tüm zorluklara rağmen hiç yitirmediği ümit ve azmi şairi çocukların dünyasında özel bir insan yapmaktadır.

Anahtar sözcükler: Şairin sevilme nedenleri, şiirler, Âşık Veysel

ÇOCUĞUN DİLİNDEN: ÖĞRETMENİM BENİM ÖĞRENME STİLİMİ LÜTFEN DİKKATE AL

Öğretmen F. Şebnem ŞEN AKSOY, İzmir Özel Bornova Ortaokulu,
sebnem.aksoy@bornovakoleji.k12.tr

ÖZET

Her birey farklı yöntemlerle bilgiye ulaşma ve bilgiyi kayıt etme tarzına sahiptir. Öğrenme biçimleri göz önünde bulundurularak çeşitlendirilen öğretim stilleri eğitimde başarıyı artırır. Bazı öğrenciler görerek, gözlem yaparak ve okuyarak; bazıları dinleyerek, tartışarak ve sık sık iletişim kurarak; bazıları ise uygulayarak, dokunarak veya bizzat sürece dahil olarak daha iyi öğrenir. Öğrenme ortamında kişiden kişiye değişen öğrenme stillerine uygun öğretim yöntem ve teknikleri çeşitlendirilerek öğrencilerde başarı algısının güçlenmesi sağlanmalıdır. Örneğin sınıf ortamında güçlü görsel iletişim kurmayı sağlamak için storyboard web 2.0 aracı kullanılarak dijital öykü, hikaye anlatımı, karikatür hazırlama çalışmaları yapılabilir. Yapılan karikatürler üzerine işitsel öğrenen öğrencilerin bu öğrenme stiline uygun olarak ThingLink uygulaması ile karikatür üzerine video ve müzik eklenebilir. Dilsel zeka alanı kullanılarak karikatürler üzerine açıklayıcı bilgiler ekleyebileceği de gösterilebilir. Tüm yapılan çalışmaların Edmododa paylaşılması sağlanırsa öğrencilerin birbirinden öğrenmesi yani akran öğrenmesi de gerçekleşmiş olur. Edmodo öğretmenler, öğrenciler ve veliler için bir sosyal öğrenme platformudur. Bu platform ile öğretmenler çevrim içi sınıflar oluşturarak öğrencileri davet eder, grup kodu verirler. Gardner, insan beyninin modüler bir yapıya sahip olduğunu ve beyinde dilsel, sayısal, görsel, mimiksel ve diğer sembol sistemleri kullanılarak ayrı psikolojik işlemler gerçekleştiğini savunmaktadır. Araştırmalar göstermektedir ki, farklı sembol formları beynin farklı bölümlerine hizmet etmektedir. Öğretimde tek bir alan dikkate alınmamalıdır. Öğretmen sınıf ortamında öğrencilerinin öğrenme stillerini keşfetmeli ve öğretim ortamını buna göre düzenlemelidir. Bu hem öğrenci için yararlı olacak hem de öğretmen için sınıf yönetimi kolaylaşacaktır. Anlamadığı için sıkılıp davranış sorunu yaşatan öğrenci sayısında da azalma olacaktır.

Anahtar sözcükler: Her öğrenme alanı önemlidir, öğrenme stilleri, web 2.0 araçları

ÇOCUKLUĞA AÇILAN PENCERE: AYDIN'IN ESKİ SOKAK OYUNLARI

Öğretmen Yıldız YENEN AVCI, Hacı Celal Oto Ortaokulu, y_yenen@hotmail.com

ÖZET

Çocukların eğlenerek öğrenmesini sağlayan oyun; çocukların gelişiminde son derece önemli bir yere sahiptir. Bu çalışma çocukluğun izinden geçmişe yolculuk yaparak Aydın'ın eski sokak oyunlarını tespit etmeyi, bunların özelliklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada günümüzde oynanan sokak oyunlarından da bahsedilmiş; bunların eski oyunlardan ayrılan özellikleri üzerinde durulmuştur. Çalışma betimsel desene sahiptir. Araştırmanın verileri görüşme formlarından ve gözlemlerden elde edilmiştir. Araştırma yapan öğrenciler çevresindeki en yakın kişilerden (anne, baba, dede, nine, teyze, amca vb.) başlayarak birçok insandan (komşu, arkadaşlarının ebeveynleri, mahalle esnafı vb.) veri toplamışlar ve sokakta oynanan oyunları gözlemleyerek kaydetmişlerdir. Görüşme formlarında oyunla ilgili olarak "Oyunun adı nedir?, Oyun kaç kişiyle oynanmaktadır?, Oyunun kuralları nelerdir? ve Oyun nasıl oynanmaktadır?" soruları bulunmaktadır. Araştırma sonucunda veriler başlıklar halinde sınıflandırılmıştır. Eski oyunların en az iki işiyle ya da kalabalık gruplarla oynanması gerektiği, genellikle harekete yani koşturmaya ve ebelemeye dayalı olduğu tespit edilmiştir. Oyunlarda en çok taş, top, sopa, teneke, bez, mendil gibi malzemeler kullanılmaktadır. Bazı oyunlar (Birdirbir, Uzun eşek, Uçak, Köşe kapmaca vb.) sadece eyleme dayalı olduğu için hiçbir oyu aracına ihtiyaç duymamaktadır. Sayısal zekâyı geliştiren oyunların (Bom) yanı sıra kelimeyi doğru telaffuz etmeyi gerektiren ve oyun şarkılarıyla dil zekâsını destekleyen örneklerin (Yattı kalktı, Bezirgan başı, Yağ satarım bal satarım) olduğu da belirtilmiştir. Sokak oyunları üzerine yapılan görüşmelerde çocukluğunu anımsayan yetişkinlerin bu sürece özlem duyduğu gözlenmiştir. Aydın'ın zaman içinde sosyal ve fiziksel değişim yaşadığı, oyun alanlarının azalmasıyla sokak oyunu kültürünün de azaldığı, ucuz ve basit oyun araçlarının yerini pahalı ve gösterişli oyuncaklara bıraktığı, harekete dayalı oyunlardan teknolojik ve durağan oyunlara geçildiği görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Aydın'ın sokak oyunları, oyun, oyunların özellikleri

EĞİTİMDE OYUNLAŞTIRMA

Öğretmen Yağmur BAYRAM, Adapazarı ENKA Okulları, yagmur.yilmaz@enka.k12.tr

ÖZET

Dünyada birçok ülke eğitim kalitesini yükseltmek ve toplumu daha ileriye götürmek için birçok çalışmalar yapmaktadır. Toplumlar gelişmekte ve yeni bilgiler ortaya çıkmaktadır. Bilim ve teknoloji sürekli ilerlemektedir ve öğrenilecek yeni bilgilerin sayıları da gittikçe artmaktadır. Bu artış, toplumsal ve bireysel yaşamı da etkilemekte, yeni tutum ve davranışlar gerektirmektedir. Özellikle dijital öğrenen bireyler için yeni yöntemler geliştirilmesi gerekmektedir. Sosyal Bilgiler dersi adı altında Tarih dersleri uzun yıllar, önemli isimlerin, tarihlerin, yerlerin, savaşların ve diğer olguların ezberlenmesini gerektiren bir ders olarak görülmüştür. Bu durum öğrencilerin tarih dersini sıkıcı ve gereksiz bulmalarına neden olmuştur. Uyguladığımız bu çalışmalarda bu nedenlerin ortadan kaldırılması için Eğitsel Oyunların işe koşulduğu öğrenme- öğretme etkinliklerine göre eğitim yapılarak, eğitsel oyunların başarıya etkisi ortaya konulmak istenmiştir. Değişik sınıf gruplarında uyguladığımız farklı oyunlar ile öğrencilerin özellikle kavram algılarında ciddi gelişmeler olduğunu ve bunları rahatlıkla üst sınıfa taşıyabildikleri gözlemlenmiştir.5. sınıflarda uygulanan öğrencilerin yaşadıkları coğrafyaya ait doğal ve tarihi güzellikleri keşfedecekleri ,ezberlemek yerine turist rehberi olarak tanıtımlar yapacakları, gezi günlükleri tutacakları birde bunların üstüne oryantiring tekniğiyle istasyonlara uğrayarak tren biletlerini biriktirerek bir macera yaşayacakları bir sene düşünelim. Macera Treni etkinliğini tüm okul yerleşkesi içerisine yerleştirmiş 'qr code' soruları ile çocukların hayal gücünü ve araştırma becerilerini geliştirerek öğrenmeyi keyifli hale getiren etkinlik olarak düşünebiliriz. Disiplinler arası bir çalışma olan bu etkinlikte öğrenciler sınıfta oynadıkları kart oyunlarından sonra araştırmacı, sorgulayan, iletişim kuran ve dönüşümlü düşünen bireyler olarak süreci tamamlarlar.6, 7 ve 8. Sınıflarda kullandığımız Eğlenceli Tarih atölye kitaplarından yola çıkarak hazırlanan oyunlarla öğrencilerimiz zor tarih kavramlarını rahatlıkla içselleştirebiliyorlar. Bil bakalım? Sosbu, Ben Kimim?, İpek Yolu Günlüğü , Bay Murtaza gibi oyunlaştırma yöntemleriyle hazırladığımız çalışmalar aynı zamanda öğrencilerinde oyun tasarladığı bir sürece dönüşmüştür. 5 ve 6. Sınıflarda Atölye Kitaplarından yola çıkarak öğrencilerimiz MYP Sonuç Değerlendirme çalışmalarında kendi oyunlarını tasarladılar. Daha sonra kitapların yaratıcılarıyla çalışarak yaptıkları söyleşide çalışmalarını aktardılar.

Anahtar sözcükler: Dijital öğrenenler, eğitsel oyun, oyun tabanlı öğrenme, oyunlaştırma, sosyal bilgiler

ELEMENTLER ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK İLE HAREKET EDİYOR: BİR DERS UYGULAMASI

Öğr.Gör.Dr. Gülşen ALTINTAŞ, Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi, gulsencbu@gmail.com
Lisans Öğrencisi Fatma AYDAN, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, fatmaaydan123@gmail.com
Öğretmen Ferat KUŞKAYA, Özel Esenyurt Boğaziçi İlkokulu, ferhatkuskaya34@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; “nasıl” ve “niçin” ile başlayan sorulara cevap aramak amacıyla 8. Sınıf “Periyodik Cetvel” konusunun derinlemesine incelenmesine ve anlaşılmasına, öğretmen ve öğretmen adaylarının teknolojiyi sınıflarına entegre ederek soyut konuların somutlaştırma becerilerine katkı sağlamaktır. Yaptığımız bu çalışmada Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarlama dersi ders uygulamalarında planlanmıştır. Periyodik sistem ve elementler “fen ve teknoloji” ve “kimya” dersleri için oldukça önemlidir. Periyodik sistemdeki elementler günlük hayatta her zaman karşımıza çıkmaktadır ve farklı alanlarda kullanılmaktadır. Periyodik sistem belli bir tarihsel süreçten geçerek son halini almıştır. Biz bu sürece bakarak elementlerin özellikleri hakkında genel bilgiler edinebiliriz. Bir elementin periyodik sistemdeki yerini bulmak bu nedenle önemlidir. Çalışmamızda teknolojinin kullanımının yaygınlaştırılması ve bilgisayar ortamlarının gerçek dünyaya yansıtılmasını incelemektir. Artırılmış gerçeklik (AR) insan duyusuna hitap edecek ve hislerini harekete geçirecek ses, video, grafik veya GPS verileri gibi girdilerin bilgisayar tarafından modifiye edilip zenginleştirilerek ortaya çıkan yeni gerçekliğin kullanıcı algısına sunulmasıdır. Çalışmamızı yaparken bu gerçeklik algısını oluşturmak üzere çeşitli yöntemler ve programlar kullandık. Öncelikle sınıfa, konuya ilişkin materyalle girmek, infografi getirmek öğrencilerin derse olan ilgisini artırmaya çalışılmıştır. Ek olarak Vuforia-Unity adlı program kullanılmış ve program sayesinde nesnelere sanal ortamda üç boyutlu olarak görülmesi amaçlanmıştır. Bu programı sadece bu konu ve bu ders için değil genel olarak tüm derslerde kullanabileceği ön görülmüştür. Öğrenci, öğrendiği bilgiyi gözünün önünde canlı olarak görebilirse ve kendi uygularsa öğretimde kalıcılık ile daha iyi anlaşılabilirlik sağlanmış olur. Eğitim süreçlerini zenginleştirerek soyut kavramların somutlaştırılmasına katkı sağlayabilir. Çalışma süresince; 5E yöntemi, materyal destekli öğretim, Vuforia-Unity programı, Sketch-up programı, Canva programı (infografi yapmak için kullanılmıştır), Aurasma programı bulunmaktadır. Ayrıca projemizi sunarken üç boyutlu olarak kullandığımız periyodik sistem materyali bulunmaktadır. Bu program, öğrencilere, öğretmen adaylarına, eğitimin çeşitli boyutlarını ve öğretimde anlaşılabilirliği, kalıcılığı artırmaya imkan verecektir.

Anahtar sözcükler: Artırılmış gerçeklik, fen bilimleri, öğretmen adayı, periyodik cetvel

ERDEMLER ATASÖZLERİNDE SAKLI: DEKORATİF ATASÖZÜ KARTLARIYLA ERDEMLERİN ÖĞRETİLMESİ

Öğretmen Yıldız YENEN AVCI, Hacı Celal Oto Ortaokulu, y_yenen@hotmail.com

ÖZET

Değer yargıları toplumdan topluma ve zamandan zamana değişim gösterse de geçmişten günümüze bütün toplumların benimsediği ortak ve evrensel paydalar vardır. Bu paydaların başında da erdemler gelir. Erdemler gibi insanlık tarihi kadar eski olan eskidikçe de değer ve anlam kazanan bir diğer unsur ise atasözleridir. Bu çalışmanın amacı öğrencilerin dostluk, iyilik, hoşgörü, dürüstlük, alçakgönüllülük gibi erdemleri atasözleri aracılığıyla öğrenmesini sağlamak ve bu kazanımı kompozisyon yazma becerileriyle desteklemektir. Bu çalışma deneysel bir desene sahiptir ve “Dekoratif Atasözleri Kartları” tasarımına dayanmaktadır. Araştırma için deney ve kontrol grubu oluşturulmuş veriler, 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Aydın ili Efeler ilçesine bağlı Hacı Celal Oto Ortaokulunda okuyan 6. sınıf öğrencilerinin yazılı dokümanlarından elde edilmiştir. Araştırma için deney ve kontrol grubu oluşturulmuş; ön ve son test uygulamalarıyla veriler analiz edilmiştir. Öncelikle her iki gruptaki öğrencilere dostluk ile ilgili bir deneme yazdırılmış, Bu denemelerde geçen dostluk ile ilgili atasözleri tespit edilmiş, sonrasında ise deney grubuna dekoratif kâğıtlara yazılmış atasözleri verilmiştir. Öğretmen bu atasözleri yeri geldikçe hatırlatma ve pekiştirme çalışmaları ile destekleyerek öğrencilerin kavramasını sağlamıştır. Araştırma sonucunda deney grubunun hem atasözü çeşitliliği hem de atasözlerini kullanma sıklığı bakımından başarı sağladığı, içeriği zengin ve anlatımı güçlü kompozisyonlar ortaya koyduğu tespit edilmiştir. “Milli Kültür” teması ile ilişkilendirilmek üzere atasözlerinin erdemlerin kavratılması, kompozisyon becerilerinin geliştirilmesi gibi işlevlerinin yanı sıra halk kültürümüzün önemli bir ögesi olduğu gerçeği telkin edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: Atasözleri, dekoratif atasözü kartları, erdemler

HAYATIN RİTMİNİ YAKALA

Öğretmen Nuri DAĞDELEN, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü - Kepsut 125. Yıl Yatılı Bölge Ortaokulu,
wp_yuri@hotmail.com

Öğretmen Yakup YILDIZ, Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü, y.yildiz24@hotmail.com

Öğretmen Hüseyin AŞIK, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı/Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü,
huseyinask@gmail.com

Öğretmen Sedanur DAĞDELEN, Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü / Kepsut 125. Yıl Yatılı Bölge
Ortaokulu, sedanurtinc@hotmail.com

Öğretmen Ayşe ORAL, Kepsut İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, rhytm_66@hotmail.com

ÖZET

Dezavantajlı öğrencilerin bulunduğu yatılı okulumuzda onların el değmemiş hayatlarına müzikle dokunarak kendilerini gerçekleştirme yolunda başarı duygusunu tattırmak, akademik-sosyal yönden gelişimlerini sağlamak, öğrencilerin keşfedilmeyi bekleyen yeteneklerini ortaya çıkarmak; sosyokültürel açıdan eksiklikleri olan ilimizin en küçük ilçesinde, farkı önce kendi içimizde, ilimizde ve daha sonra diğer bölgeler ile ulusal ve uluslararası farkındalığa taşımak amaçlanmıştır. 125. Yıl Yatılı Bölge Ortaokulu imkânlardan uzak bir okuldu. Müziğin insan zekâsına en fazla etkisi olan ritimle çalışmalar yaptık. Bir ritim grubu kurduk. Güney Marmara Kalkınma Ajansına “Hayatın Ritmini Yakala” ismiyle yazdığımız projemiz kabul edildi, 213.000 liralık hibe desteği alındı. Dünya’nın İlk ve Tek Ahşap Müzik Atölyesi okulumuzda otlarla kaplı, 184 m²lik boş bir alana yapıldı. İçine 43 farklı türde 317 enstrüman alındı. “Herkes En Az Bir Enstrüman Çalar” projesiyle ilçemizde 7 farklı dalda enstrüman kursu (bağlama, gitar, piyano, org, bateri, perküsyon, yan flüt) açıp tüm öğrencilerin en az 1 enstrüman çalmayı öğrenmesini sağladık. Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakültesi ile iletişime geçerek işbirliği içinde yapılan projede, ben dahil müzik öğretmenliği okuyan 6 üniversite son sınıf öğrencisi bu kursları verdi. Daha sonra okulun toplam mevcudu olan “184 Öğrenci Kaç Enstrüman Çalar?” projesi hayata geçirildi. 43 farklı enstrümanın hepsini öğrencilere öğrettik. Okulumuzda artık 13, 26, 35 gibi sayılarda enstrüman çalabilen öğrenciler bulunmaktadır. Okuldaki 184 öğrencinin çalabildiği toplam enstrüman sayısı 3.089’a ulaşmıştır. “Özel Gereksinimli Bireyleri Hayatın İçine Al” projesiyle engelli, kaynaştırma ve özel eğitim öğrencilerinden oluşan 11 kişilik “Engelleri Aş Ritmine Ulaş” isimli bir ritim grubu kurduk, konserler verdik. Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün desteğiyle “Öğreniyorum Öğretiyorum” ismiyle başlattığımız akran eğitimi faaliyeti okul, ilçe, il, bölge, ulusal ve sonunda uluslararası düzeye ulaşmıştır. Bu projeye yatılı okulumuzda, farklı ilçe ve illerde ritim grubumla beraber dezavantajlı öğrencilere ritim dersleri verdik. “Adım Adım Gelecek” diyerek ilçeden daha önce hiç giden olmamışken 34 öğrenciye Güzel Sanatlar Lisesini, 3 öğrenciye müzik öğretmenliğini derecelerle kazandırdık. Hayatın Ritmini Yakala ritim grubumla çeşitli programlarda yer almak üzere Almanya, Gürcistan ve Kazakistan’a gittik. Öğrencilerin yazları mevsimlik işçi olmalarının önüne geçmek için “Tatilde İlk İz” projesiyle öğrencilerimle birlikte hem tatile gittik hemde sokak müzisyenliği yaparak eğitim masraflarını çıkarmalarını sağladık. Kalacağımız yerleri ayarladıktan sonra gündüzleri denize girdik, ders çalıştık, akşamları ise sokak müzisyenliği yaptık. Bize katılan matematik, fen bilimleri öğretmenleride öğrencilere ders çalıştırdılar. Cumhurbaşkanımıza ve sayamadığımız neredeyse tüm kurum ve kuruluşların önde gelen isimlerine olmak üzere yurtiçi ve yurtdışında grubumuzla toplam 589 konser verdik. Birçok yerel, ulusal, uluslararası televizyon programında, canlı yayında, gazetelerde, manşetlerde, blog sayfalarında, dergilerde, dergi kapaklarında çıktık ve sosyal medyada yer aldık. Kültür ve Turizm Bakanlığı Belgesel Yapım’a yaptığımız “Ahşap Müzik Atölyesi” isimli projemiz geçti ve belgesel filmimiz çekildi. Ayrıca serüvenimizi anlatan 2 kitap yazdık. Doğu Batı sentezi “Kardeş Eller Ritimle Buluşuyor” diyerek müziğin birleştiriciliğiyle doğu batı kardeşliğinin gücünü göstermek adına Doğu’da kız kardeşimin kurduğu ritim grubuyla beraber doğu-batı sentezi yaptık ve 2 ritim grubunu bir araya getirdik. Öğrencilerimle birlikte Diyarbakır/Hani’ye gittik ve birçok konser, gezi ve etkinlik düzenledik. Proje kapsamında; ilçeye hareketlilik kazandırdık, öğrencilere ilklerini yaşattık, kültür dünyalarını zenginleştirdik, yurtiçi, yurtdışı 589 konser verdik, okuldaki öğrencilerin enstrüman öğrenmesini sağladık, 2.950 öğrenciye ritim dersleri verdik.

Anahtar sözcükler: Ahşap müzik atölyesi, müzik, öğrenci kazanımı, ritim, yatılı bölge ortaokulu

HER SINIF BİR KÜTÜPHANE

Öğretmen Ahmet TUĞDEMİR, Karesi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,
ahmet_tugdemir@hotmail.com

ÖZET

Toplumun her kesiminde bireylere okuma alışkanlığı kazandırılması, toplumda okuma bilincinin oluşturulmasına katkıda bulunulması, kitabın gündelik hayatımızın bir parçası haline getirilmesi, topluma hayat boyu öğrenmeyi ilke edinmiş yeni bireylerin katılımı, bilgi toplumuna uyumun kolaylaştırılarak ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişimini hızlandırılması, böylece toplumsal ve kültürel kalkınma sürecine ivme kazandırılarak, dünyadaki lider ülkeler arasına yer alınması için ilçe olarak katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. “Her Sınıf Bir Kütüphane Projesi” 2017-2018 eğitim- öğretim yılında uygulamaya konulmuş olup süreklilik arz edecek şekilde belirlenen amaçlar doğrultusunda her eğitim-öğretim öğretim döneminde eğitim ve öğretim programlarına etkin bir şekilde katkı sağlanması amacıyla uygulanmaya devam edilecektir. Karesi’de Her Sınıf Bir Kütüphane Projesi kapsamında Karesi sınırları içerisinde bulunan ilkokul, ortaokul ve liselerde, her sınıfa ve öğretmenler odasına birer kitaplık oluşturulması planlanarak çıkılan bu yolda; her sınıfa kitaplıklar takılmış ve her kitaplığa Kitap Tespit Komisyonunca belirlenen 20 kitap kaplanarak yerleştirilmiştir. Proje takibi için okul müdürlerinin yer aldığı üç Whatsapp grubu kurulmuş ve her sınıfın haftada bir kez fotoğraf paylaşımı yapması sağlanmıştır. Sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için; sınıf kitap kumbarası ve sınıf kütüphanesi defteri oluşturulması sağlanmıştır ve sınıflara hediye edilecek kitaplar okul komisyonunca belirlenerek sınıf kütüphanelerine gönderilmeye devam etmektedir. Otomasyon sistemine geçiş ile birlikte Karesi’de kitapların bir tuş kadar uzağımızda olması hedeflenmektedir. 3000 öğrenci- 2300 öğretmenin yer aldığı proje ile ilgili olarak ilkokullarda en az 70 sayfa okuyan öğrenci sayısı, ortaokullarda ve liselerde en az 100 sayfa okuyan öğrenci sayısı, eklenen ve toplam kitap sayıları gibi veriler toplanmıştır. Bu proje kapsamında 30620 öğrencimiz kitap ve kitaplıklarla buluşmuştur. Yapılan istatistikler sonucunda 2017-2018 eğitim öğretim yılında her bir öğrenci günde ortalama 3,14 sayfa kitap okurken bu oran 2018-2019 eğitim öğretim yılında artış göstererek 11,13’e yükselmiştir.

Anahtar sözcükler: Kitap, kitap okuma, kütüphane

İNOVATİF ÇOCUKLAR YETİŞTİRMEK

Öğretmen Çiğdem SEZER, Çiğdem Sezer Akademi, sezerdigdem@gmail.com

ÖZET

Yapılan araştırmalara göre de 2025 yılına geldiğimizde Z kuşağı, işgücünün yaklaşık %31 ini oluşturacak. Ama bir gerçek daha var ki, gelişen teknoloji ile birlikte çalışma hayatı ve meslekler değişiyor, yeni çalışma dünyası bugünün çocuklarını gelecekte bekliyor. McKinsey Global Institute'un yapmış olduğu bir çalışmaya göre işlerin sadece %5'ini tümüyle robotlar yapacak. Tüm çalışma faaliyetlerinin %45'i de otomasyona geçebilecek. Yapay zekanın, mesleklerin yaklaşık %60 ını elimizden alabileceği öngörülüyor. Eskiden bir iş yerinde yıllarca çalışmak, tek bir işte profesyonel olmak, tek bir konuda uzmanlaşmak kabul görünken yeni çalışma hayatında daha farklı yetkinlikler ve inovatif düşünme becerisi ön plana çıkıyor. Bugünün çocukları gelecekte daha bağımsız ve daha esnek çalışacaklar. Birden fazla alanda bilgi sahibi ve uzmanlığa sahip olmaları gerekecek. Bu yüzden çocuklarımızın eğitim hayatına katkı sağlamaya çalışırken onları bekleyen bu yeni çalışma hayatını da dikkate almak gerekiyor. Çocuğumuzun hangi mesleğe sahip olmasından ziyade, geleceğin hızlı değişimine ayak uydurabilecek temel becerilere sahip olması, inovatif düşünen ve üreten bireyler olması için çaba göstermek daha kıymetlidir. Bugün kullandığımız ve işimize yarayan, topluma ve çevreye katkı sağlayan tüm yenilikler inovasyondur. Yaratıcı düşünme ile başlayan bu yenilik süreci sürekli devam eden bir döngüdür. İnovasyon üreten bir toplum olmak için, geleceğin, teknolojinin, mesleklerin de değişimini göz önüne alarak eğitim – öğretim sürecinde çocuklarımıza bilişsel yetenekleri, yaratıcı düşünme kapasitesini, yeni şeyler tasarlama, üretme, hızlı karar verebilme ve problem çözme becerilerini kazandırmamız gerekiyor. Takım çalışmasına yatkın bireyler yetiştirmek gerekiyor. Çocuklarımızın yaratıcı düşünme potansiyelini geliştirmek ve korumak biz ebeveynlerin ve öğretmenlerin temel görevidir. Öğretmenler olarak çocuklarımızı sorgulayıcı, araştırmacı, inovatif düşünen ve yenilik üreten kişiler olarak yetiştirmek zorundayız. Dünya değişiyor, gelecek son hızıyla ve ihtişamıyla geliyor. Değişime ayak uydurmamız kaçınılmaz bir gerçek. Bu uyum sürecinde ve değişimde yenilikçi düşünmek, yaratıcı düşünmek, özgün olabilmek hem kendimiz için hem de yetiştirdiğimiz çocuklarımız için elzem bir süreçtir ve bu konuda yapabileceğimiz pek çok çalışma mevcuttur.

Anahtar sözcükler: Geleceğin meslekleri, inovasyon, inovatif çocuklar, teknoloji

KÜRESEL HEDEFLER VE TOPLUM HİZMETİ

Öğretmen Yağmur BAYRAM, Adapazarı ENKA Okulları, yagmur.yilmaz@enka.k12.tr

ÖZET

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, diğer bir deyişle Küresel Hedefler, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak ve tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak için evrensel eylem çağrısıdır. IB programları yerel, ulusal ve küresel olarak önem arz eden çok sayıda mesele ve fikir üzerine sürdürülebilir sorgulama sunmaktadır. Sorgulamaya dayalı öğrenim, toplum içerisinde hizmeti kapsayan öğrencinin başlattığı eylemlerle sonuçlanır. Küresel olarak eyleme geçen insanlar güç ve ayrıcalığı eleştirel bir biçimde ele alır. Adapazarı ENKA Okulları olarak 2017-2018 yılı itibariyle MYP Toplum Hizmeti çalışmalarımızda Küresel Hedefler bağlamında Ünite Toplum Hizmeti ve Kulüp Toplum Hizmeti çalışmalarını ilişkilendirerek çalışmalar yürütmeye başladık. Sürdürülebilirlik komitesinin de yer aldığı bu süreçte öğrenci ve öğretmenlere yapılan Küresel Hedefler çalışmaları ile genel bilgilendirme yapılmış ve daha önce yapılan toplum hizmeti çalışmalarının ilişkilendirilmesi adına uygulamalar planlanmıştır. Böylece öğrenci ve öğretmenlerimiz uyguladıkları toplum hizmeti çalışmalarını bir hedefe dayandırarak somutlaştırmış oldular. Öğrencilerin, daha bilinçli hale geldikçe ve sorumluluklarının bağlamına dair daha iyi bir anlayış geliştirdikçe, mevcut sisteme dahil olan herkesin yararına olacak değişiklikleri önerme küresel hedeflerle ilişkilendirme ve kendi kendine eyleme geçme konusunda daha üretken oldukları gözlemlenmiştir. Farkındalıkları yüksek bireyler yetiştirmek bizlerin temel hedeflerinden biridir. Bu doğrultuda küresel hedefleri tanıyan ve içselleştiren çocuklar daha duyarlı, farkındalığı yüksek bireylere dönüşeceklerdir. Üniteler içersine yerleştirilen küresel hedefler doğrultusunda okul toplumunun gündemini de değiştirebiliyoruz.

Anahtar sözcükler: Küresel hedefler, sürdürülebilirlik, toplum hizmeti

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ATÖLYESİ

Öğretmen Yağmur BAYRAM, Adapazarı ENKA Okulları, yagmur.yilmaz@enka.k12.tr

ÖZET

Toplumsal cinsiyet eşitliği atölyesi “PISA* 2012de yer alan verilere göre; Albania, Bulgaristan, Endonezya, Kazakistan, Malezya, Montenegro, Romanya, Sırbistan ve Türkiye hariç tüm ülkelerde kız çocuklarının erkeklere göre matematikten daha çok korktukları raporlandı. Kızlar Bilim insanları gibi düşünmeleri istendiğinde kayda değer bir performans düşüşü gösteriyorlar. Bilimsel konuları tanımlamaları istendiğinde kızlar erkeklere göre daha başarılı olmaya yatkınken, bilimsel bilgiyi verilen bir duruma uyarlamaları, tanımlamaları, bir durumu bilimsel olarak açıklamaları ve değişimleri tahmin etmeleri istendiğinde erkekler daha başarılı oluyor.” Cinsiyet eşitsizliği algısının yaygınlaştırılmasında maalesef eğitim bir araç olarak kullanılmaktadır. Fakat bunun alternatifini yaratmak ve eşitsizlik algısını yıkmak da yine eğitimle mümkün olabilir. Bu sebeplerle eğitim sisteminin ve toplumun dayattıklarının aksine, kız çocuklarına hayallerini zorlayabileceği ve gerçekleştirebileceği bir hayatın kapısını açabilecek umudu ve bakış açısını kazandırmayı hedefleyen bir “Toplumsal Cinsiyet Eğitimi” atölyesi hazırladık. Hazırladığımız atölyede öğrencileri derste aktif kılacak, tartışma ortamına hazırlayacak daha önce sitemizde yer alan “Düşünce Eğitimi” dersinin yöntem ve tekniklerinden yararlandık. ‘Bir Sınıf Değişir’ ve ÇOÇA’nın hazırlamış olduğu çalışmalar ve Küresel Hedefler Kapsamında 5. Hedefe atıfta bulunarak öğrenci ihtiyaçlarımıza göre okulumuzda her sene ‘Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Atölyesi’ uyguluyoruz. Bu sene İnsan Hakları ve Demokrasi haftası etkinliklerinde Öğrenme Tasarımlarının düzenlediği proje doğrultusunda yaptığımız atölye çalışmasından sonra ‘Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Oyun Halisi’ ile duyarlı, düşünen, araştıran sorgulayan, iletişim kuran, açık görüşlü ve dönüşümlü düşünen öğrenen profillerini kullanan öğrenciler farkındalığı yüksek bireylere dönüşmeye başladılar.

Anahtar sözcükler: Cinsiyet eşitsizliği, düşünce eğitimi, toplumsal cinsiyet eşitliği

ORTAOKUL ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMLARI

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ ÖZ YETERLİK İNANÇ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Sevim YAŞAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, yasarmives8@gmail.com
Doç.Dr. Aylin ÇAM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aylincam@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Fen bilgisi öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi düzeylerinin ve algılarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın nicel örneklemini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 3. Sınıf, 47 Fen Bilgisi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu araştırmanın nitel çalışma grubunu yine Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 3. Sınıf, 10 Fen bilgisi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak teknolojik pedagojik alan bilgisi Öz Yeterlik İnanç Ölçeği ve 7 soru içeren yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada veri analizi için bağımsız örneklem t-Testi kullanılmıştır. Bu araştırmada nitel veriler ise içerik analizi ile temalar altında kodlanarak sunulmuştur. Yapılan nicel analizler sonucunda fen bilgisi öğretmen adaylarının Teknolojik pedagojik alan bilgisi öz yeterlilik inanç düzeyi en çok Bağlam Bilgisi (BB) boyutunda yüksek iken, Teknolojik pedagojik alan bilgisi öz yeterlik inanç düzeyi olarak en az Teknoloji Bilgisi (TB) boyutunda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca cinsiyet bakımından fen bilgisi öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi öz yeterlik inanç düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Yapılan nitel analizler sonucunda fen bilgisi öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi ile ilgili algıları, fen bilgisi dersinde kullanılacak teknolojik araç-gereçler, materyal, yöntem ve teknik bilgilerinin ne düzeyde olduğu da tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayı, öz yeterlilik, teknolojik pedagojik alan bilgisi, fen bilgisi

ÖĞRETMEN ADAYLARININ GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ İLE ÖĞRETMENLİĞİ TERCİH ETME NEDENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI

Prof.Dr. Şendil CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csendil@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğçe ÖZKUL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
tugceozkul@posta.mu.edu.tr

ÖZET

Meslek sadece geçim sağlama yolu değil “bireyin kendini gerçekleştirme” yoludur. Bu nedenle meslek seçimi bireylerin yaşamında önemli bir yere sahiptir. Meslek seçimini etkileyen pek çok faktör olmasının yanı sıra bireyi diğer bireylerden ayıran kişilik özellikleri, hayat görüşü, değerleri, ilgi alanları da öne çıkan diğer faktörlerdendir. Meslek seçimini ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre yapan bireylerin işe yönelik motivasyon ve başarıları da o derece de etkilenir. Özellikle de insan yetiştirme odaklı olan öğretmenlik mesleği söz konusu olduğunda bu çok daha önem kazanmaktadır. Eğitim fakültelerinde okuyan ve geleceğin öğretmenleri olacak olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğini sevmeleri, mesleklerini başarıyla yürütebilmeleri için bir ön koşuldur. Bu bağlamda bu araştırmada, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik beklentilerine ve bu mesleği tercih etme nedenlerine; cinsiyet, aile gelir durumu ve ailede öğretmen olma durumu değişkenlerinin etkisi ve gelecekte beklenenleri ile öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu araştırmanın örneklemini 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar dönemi Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi’nde (MSKÜ) Eğitim Fakültesinde farklı anabilim dallarında (Fen Bilgisi Eğitimi, Matematik Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Almanca Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi) öğrenim gören 173’ü kız ve 74’ü erkek olmak üzere toplam 247 öğretmen adayından oluşmaktadır. Veriler gelecekte öğretmenlik mesleğinden beklentilerini tespit etmek amacıyla Geleceğe Yönelik Beklentiler [GYÖB] ölçeği ve Öğretmenlik Tercih Nedenleri Derecelendirme [ÖTNED] ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler; bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon katsayısı ile çözümlenmiştir. Analiz sonucunda öğretmen adaylarının gerek gelecekte öğretmenlik mesleğinden beklentilerinin gerekse mesleği tercih etme nedenlerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği; ancak aile gelir düzeyi ve ailede öğretmen olma durumu değişkenlerinin bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik gelecekteki beklentileri ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde yer alan Özsel nedenler arasında pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Beklenti, meslek seçimi, öğretmenlik mesleği, öğretmen adayı

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Aylin YAZICIOĞLU, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
aylinyazicioglu20@hotmail.com

Doç.Dr. Gizem SAYGILI, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, gizemsaygili@kmu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği becerilere sahip olma düzeyini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği becerilere sahip olma düzeyleri incelenmiştir. Bu araştırmanın yürütülmesinde, genel tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2005:77). Araştırma, mevcut durumu ortaya çıkarmayı ve etraflıca açıklamayı hedeflediğinden betimsel bir çalışmadır (Çepni, 2005). Araştırmanın çalışma evrenini, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nde pedagojik formasyon öğrencileri; örneklemini ise, basit tesadüfî örnekleme yoluyla seçilen 337 öğrenci oluşturmaktadır. Bu örnekleme türünde evrendeki eleman türlerinden her birinden örnekleme girenlerin sayısı tümü ile şansa bırakılmıştır (Karasar, 2004: 113). Çalışmada, öğretmen adaylarının öğretmenlik meslek becerileriyle ilgili düşüncelerini belirlemek için Bakanay (2009) tarafından geliştirilen "Mikro Öğretim Değerlendirme Formu" kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının mikro öğretim değerlendirme formuna yönelik verdikleri yanıtlar incelendiğinde, cinsiyet değişkeni açısından kadın öğretmen adayları ile erkek öğretmen adayları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğretmen adayları; öğrenciyi derse iyi hazırlayabildiklerini, dersin amaçlarını açık biçimde dile getirdiklerini, uygun yöntem ve tekniklerle yol aldıklarını, dersi diğer derslerle ilişkisini kurabildiklerini ve ödevler verebildiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları dersin sunumu esnasında; ses düzeylerini ayarlama, konuşma hızını düzenleme, beden dilini etkin kullanma, göz teması kurma ve derse uygun kıyafetle geldiklerini belirtmiştir. Materyal kullanımına yönelik olarak çalışma grubu; teknolojik öğretim materyallerinin hazırlayabildiklerini, bu materyalleri ve sınıf tahtasını etkin kullanabildiğini dile getirmiştir. Öğretme yeteneği boyutunda ise adaylar; dersin anlatırken coşku ve istekli olduklarını, öğretim süreci içinde konuları planlayabildiklerini, zamanı etkin kullanabildiklerini, anlatım sırasında güncel örneklerle dersi bağdaştırıp özetlediklerini vurgulamıştır. Sınıf yönetimi hususunda ise adaylar; derse uygun giriş yapabildiklerini, dinleyicilerin dikkat ve sürekliliğini koruyabildiklerini, sınıfta demokratik bir anlayış sağlayabildiklerini, derste kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alabildiklerini belirtmiştir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayı, öğretmenlik becerileri, pedagojik formasyon

OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARINDA FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLEN UYGULAMALARIN ETKİLERİ

Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr
Yüksek Lisans ÖĞrencisi Simay ERUYSAL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
simay4492@gmail.com

ÖZET

Fen Bilimleri konuları günlük yaşamımızda gördüğümüz, deneyimlediğimiz olgu ve olayları kapsamaktadır. Fen Bilimleri, günlük yaşam içinde olmasına rağmen; öğrenmede güçlükler yaşanan konu ve kavramlar içermektedir. Öğrencilere sorgulayabilecekleri, keşfedebilecekleri okul dışı öğrenme ortamları sunulurken bu olumsuzluklar ortadan kaldırılabilir. Aynı zamanda okul dışı etkinlikler sayesinde somut öğrenme yaşantıları sağlamanın, öğrenmede kalıcılığı arttırmada etkisi olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Muğla İlindeki Fen Bilgisi Öğretmen adaylarının okul dışı Fen öğrenme ortamlarına, gerçekleştirilen okul dışı etkinliklere ve bu şekilde fen öğrenmeye yönelik bilgi ve düşüncelerini ortaya koymaktır. Araştırma, nitel bir durum çalışmasıdır. Çalışma kapsamında Fen Bilgisi Öğretmenliği ikinci sınıftaki 13 öğretmen adayıyla 2018-2019 öğretim yılı bahar yarıyılı süresince “Fen Eğitiminde Okul Dışı Etkinlikler” dersi kapsamında etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu okul dışı fen etkinlikleri, Muğla Arıcılık Müzesi; Muğla Belediyesi Çocuk Bilim Parkı; Muğla Tarımsal Araştırma, Toprak, Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarı; Muğla Meteoroloji İstasyonu ve Lunaparkta yapılmıştır. Öğretmen adaylarına etkinlik gezilerinden önce ve sonra açık uçlu sorulardan oluşan bir veri toplama aracı uygulanmıştır. Bu sorular; okul dışı etkinlikleri gerçekleştirebilecek yerler, okul dışı etkinliklerin avantajları ve dezavantajları, gezi öncesi yapılması gerekenler, okul dışı etkinliklerin fen eğitimine katkısı ve öğretmen adaylarının ileride hangi fen konuları kapsamında benzer okul dışı etkinlikler yapmayı düşündüklerine ilişkindir. Öğretmen adayları, okul dışı etkinliklerden sonra uygulanan açık uçlu sorulara, başlangıçtaki sorulara göre daha bilimsel cevaplar vermişlerdir. Fen Bilgisi öğretmen adaylarının uygulamalardan sonra verdikleri cevaplarda, okul dışı fen öğrenme ortamlarının çeşitliliğinin arttığı; okul dışı etkinlikler düzenlenirken etkinlik öncesi, etkinlik sırası ve etkinlik sonrasında dikkat edilmesi gereken hususlara daha bilimsel cevap verdikleri görülmüştür. Etkinliklerden sonra; öğretmen adaylarının, atandıklarında derslerinde okul dışı etkinliklere daha çok yer vermeyi düşündüklerini ifade ettikleri gözlenmiştir. Fen Bilgisi öğretmen adaylarının okul dışı fen öğrenmeye ilişkin daha derinlemesine bilgi sahibi olabilmeleri için daha farklı ortamlarda da bu tür etkinliklerin gerçekleştirilmesi, etkinlik çeşitliliğinin artırılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Fen Eğitimi, öğretmen adayları, okul dışı öğrenme

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ LİSANS PROGRAMLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİK BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Fatih CAN, Amasya Üniversitesi, fatih.can@amasya.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Erkan ÇER, Amasya Üniversitesi, erkan.cer@amasya.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretimi lisans programlarında yer alan derslerin içerik bakımından incelenmesidir. Bu durum, Türkçe öğretimi lisans programlarında yer alan derslerin içerik bakımından nasıl farklılaştığını ortaya çıkartabilir. Böylelikle Türkçe öğretmeni adaylarının hizmet öncesi eğitim sürecinde aldıkları derslerin içerik bakımından yıllara göre farklılaşma durumu karşılaştırmalı olarak gözler önüne serilebilir. Çünkü Türkçe öğretimi lisans programı, Türkçe öğretmeni adaylarının üniversite eğitimi sürecinde aldıkları derslerin bütünü oluşturmaktadır. Bu derslerin yıllara göre farklılık göstermesi, Türkçe öğretmeni adayının yıllara göre farklı içerik ve nitelikteki dersleri almasına neden olabilir. Bu amaç doğrultusunda bu çalışmada nitel bir araştırma deseni kullanılarak Türkçe öğretimi lisans programlarında yer alan derslerin içerik bakımından programlarda yer alma durumu incelenmiştir. Doküman incelemesi yöntemi kullanılarak yürütülen bu çalışmanın veri kaynağını, 1992-1993, 1997-1998, 2006-2007 ve 2018-2019 yılları arasında “Yüksek Öğretim Kurumu” tarafından yapılan Türkçe öğretimi lisans programları oluşturmaktadır. Araştırmaya konu olan verilere ise, betimsel çözümleme tekniği uygulanmıştır. Bu yüzden elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktarılmış ve Maxqda programı aracılığıyla Türkçe öğretimi lisans programlarında yer alan dersler içerik bakımından incelenmiştir. Sonuç olarak, Türkçe öğretimi lisans programlarında yer alan derslerin yıllara göre farklılık gösterdiği ve içeriğinin değiştiği ortaya çıkarılmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkarak sunulabilecek öneri ise, farklı disiplinlere yönelik lisans programlarında yer alan derslerin içerik bakımından incelendiği çalışmaların yapılmasıdır.

Anahtar sözcükler: Ders içerikleri, inceleme, Türkçe öğretimi lisans programı

ORTAOKULDA BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN ÖĞRETİMİ

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FİZİKSEL AKTİVİTE İÇEREN OYUNLARA YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Fikret ALINCAK, Gaziantep Üniversitesi, falincak27@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Zeki KARABAŞ, Gaziantep Üniversitesi, Besyo,
zekikarabas@hotmail.com
Doç.Dr. Fikret ALINCAK, Gaziantep Üniversitesi, falincak27@hotmail.com

ÖZET

Eğitim bilimi açısından oyun önemli bir kavramdır. Birçok uzman oyun kavramını ele alırken bir öğrenme sanatı olarak değerlendirmiştir. Bu anlamda bireylerin gelişiminde oyunun etkililiği çok önemlidir. Bu manada oyunla öğretim metodunun en çok kullanacak olan beden eğitimi öğretmenlerinin oyuna yönelik tutumlarının önemli olduğu düşünülmektedir. Yapılan çalışmada, beden eğitimi öğretmeni adaylarının oyuna yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan betimsel bir çalışmadır. Çalışma evreni Türkiye'nin farklı üniversitelerinde öğrenim gören beden eğitimi öğretmeni adayları olarak belirlenmiştir. Örneklem grubunda 424 (260 erkek, 164 kadın) beden eğitimi öğretmeni adayı yer almıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde Hazar (2015) tarafından geliştirilen Oyunsallık Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde Independent samples t testi, One Way Anova analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, çalışma grubunun oyun tutkusu puanları yüksek bulunurken, sosyal uyum ve oyun isteği puanları düşük bulunmuş, risk alma ve keyif alma alt boyutlarında elde ettikleri puanlarında orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkeni açısından, oyun tutkusu ve keyif alma alt boyutlarında kadın öğretmen adaylarının daha yüksek puan elde ettikleri, sosyal uyum alt boyutunda ise erkeklerin daha yüksek puan aldıkları tespit edilmiştir. Yaş değişkeni açısından risk alma ve keyif alma alt boyutlarında 25 yaş üzeri bireylerin diğer yaş gruplarından daha düşük puan elde ettikleri, sosyal uyum alt boyutunda ise 20-24 yaş grubunda olanların diğer gruplardan daha yüksek puan elde ettikleri saptanmıştır. Akademik başarı değişkeni açısından, not ortalaması düşük olan grupların oyuna yönelik tutumlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada ele alınan gelir düzeyi, mezun olunan lise türü ve sınıf düzeyi açısından oyuna yönelik tutumlarının farklılaşmadığı söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Fiziksel etkinlik, öğretmen adayı, oyun, beden eğitimi

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Hüseyin ÜZÜM, Orhan Sevinç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,
hsyn_27@hotmail.com

Doç.Dr. Fikret ALINCAK, Gaziantep Üniversitesi, falincak27@hotmail.com

Öğretmen Hüseyin ÜZÜM, Orhan Sevinç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,
hsyn_27@hotmail.com

ÖZET

İlköğretim çağında çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal anlamda kendilerini sağlıklı hissedebilmeleri açısından beden eğitimi derslerinin katkısı oldukça fazladır. Bireylerin gelişiminde birçok etkinliğe katılmaları ve faaliyet göstermeleri beden eğitimi dersleri ile mümkündür. İnsan yaşamının her döneminde doğal bir ihtiyaç haline oyun ve spor beden eğitimi derslerinin sevdirmesi ile mümkündür. Bu anlamda beden eğitimi derslerinin etkisi oldukça önemlidir. Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersi ile ilgili görüşlerinin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu sorular öğretmenlere sunulmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan mülakat yöntemi kullanılarak, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda öğrenim görmekte olan 50 öğrenciden elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Sonuç olarak, elde edilen verilerden hareketle, beden eğitimi dersinin öğrencilerin gelişimi açısından etkili ve verimli bir ders olduğu söyleyebiliriz. Ayrıca araştırmaya katılan ortaokul öğrencileri beden eğitimi derslerinin fiziksel ruhsal ve bedensel gelişimlerine katkı sağladığını düşünmektedirler. Bunun yanında beden eğitimi derslerinin genel anlamda birlikteliklerini geliştirdiğini ve sosyalleşmelerine katkı sağladıklarını belirtmişlerdir. Ancak, ders saatlerinin azlığı, ders materyallerinin eksikliği, çevresel şartların yetersizliği ve öğretmenlerin dersin işlenişine gereken özeni göstermemesi, gibi faktörlerin dersin verimliliğini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Beden Eğitimi, öğrenci, ortaokul

YATILI BÖLGE OKULLARINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME VE SPOR ALIŞKANLIKLARI

Öğretmen Osman ÖZÇALIKUŞU, MEB Samsun Çarşamba Değirmenbaşı OO,
osmanozcalikusu@hotmail.com

Öğretmen Abdullah ÇEKER, MEB Amasya Macit Zeren Fen Lisesi Beden Eğitimi Öğretmeni,
abcek_05@hotmail.com

Öğretmen Bilal ÇAKICI, MEB Amasya Lokman Hekim İşitme Engelliler Ortaokulu Beden Eğitimi Öğretmeni, bilalim+05@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmada YBO'larda (Yatılı Bölge Ortaokulu) öğrenim gören öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ve YBO'ların boş zamanları değerlendirme alışkanlıkları konusunda öğrencilere sağladığı imkânlar incelenmiştir. YBO öğrencilerinin kişisel ve ailevi özellikleri, eğitim düzeyleri, okullarındaki boş zamanları değerlendirmeye yönelik imkânlardan ne oranda faydalandıkları, okullarının boş zamanları değerlendirmeye yönelik ne tür imkânlara sahip olduklarını, YBO öğrencilerinin boş zamanları değerlendirme alışkanlıkları ve beklentileri öğrenciler üzerinde yapılan anket çalışmasıyla araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okullarındaki boş zamanları değerlendirme alışkanlıkları olarak, öğrencilerin, %75,6'sının okuma salonunu gösterdikleri, %40,4'ünün el işleri, resim, vb çalışmalara katıldıkları, buna karşılık %35,7'sinin hiçbir çalışmaya katılmadıkları, %38,3'ünün futbol çalışmalarına katılmak istediklerini, buna karşılık %26,2'sinin hiçbir çalışmaya katılmak istemediği, %27,9'unun katıldıkları boş zamanları değerlendirme çalışmalarını sevdiği için tercih ettikleri, düzenli olarak spor yapanların %47,8'inin futbolu tercih ettikleri, %43,5'inin boş zamanları değerlendirme çalışmalarına yeterince katılmama nedeni olarak okullarındaki araç-gereç ve malzemelerin yeterli olmadığını belirttikleri, boş zamanları değerlendirme çalışmalarına katılmayan öğrencilerin %54,5'inin çalışmalara katılmama nedeni olarak tesis yetersizliklerini gösterdikleri tespit edilmiştir. Yapılan ki-kare testleri sonucunda öğrencilerin okulları ile kardeş sayıları, ailelerinin ekonomik durumları, rekreasyon çalışmalarının başarıya etkisi konusundaki düşünceleri, niçin YBOya geldikleri, çevrelerini tanımaları, katıldıkları boş zamanları değerlendirme çalışmalarına yeterince katılmamaları, beden eğitimi öğretmenlerine karşı olan sevgileri, düzenli spor yapmaları, ünlü sporcu olmak istemeleri arasında $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin cinsiyetleri ile katıldıkları boş zamanları değerlendirme çalışmalarını niçin seçtikleri ile ve ünlü sporcu olmak istemeleri arasında da $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir ilişkiye rastlanılmıştır. Sonuçta; YBO'larda öğrenim gören öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme konusunda eğitilmeleri ve aktif faaliyetlere yönlendirilmeleri, öğrencilerin enerjilerini yararlı çalışmalarda harcayabilecekleri faaliyetlerin okullarında artırılması, malzeme ve tesislerin öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde okulların donatılmaları gerektiği; rekreatif faaliyetler konusunda duyarlı ve eğitimli öğretmenlere ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Boşzaman, eğitim, rekreasyon, spor, YBO

ORTAOKULDA BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ YETERLİKLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Uzman Burak YILMAZSOY, burakyilmazsoy@hotmail.com

ÖZET

Eğitimde teknoloji kullanımının öneminin artmasıyla birlikte yetiştirilecek öğretmenlerin niteliklerinin de değiştirilmesi kaçınılmaz olmuştur. Eğitsel süreçlerde teknoloji ve web teknolojilerinin kullanılması işbirlikçi eğitimi desteklemekte, öğrenci motivasyonunu arttırmakta, akademik başarılarının yükselmesine ve iletişimlerinin kolaylaşmasına katkı sağlamaktadır. Öğretmenler için BİT (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) Yeterlilikleri Standartları kapsamında öğretmen adaylarının teknoloji okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Günümüzde öğretmenlerin bilgisayar ve internet teknolojilerini eğitsel süreçlerde etkili bir şekilde kullanması beklenmektedir. Eğitsel süreçlerde öğretmenlerin teknolojiyi kullanarak etkili bir şekilde derse hazırlık yapması, ders işlemesi, öğretimi düzenlemesi, öğrencilerle iletişim kurması ve öğrencileri eğitsel amaçlar doğrultusunda teknoloji kullanmaya yöneltmesi eğitim kalitesinin artmasını sağlayacaktır. Bu çalışmada öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliklerinin cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi ve internet kullanım sıklığı değişkenleri açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelendiği bu çalışma tarama modeline göre tasarlanmış betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Facebook sosyal ağına üyeliği bulunan öğretmen adayı kullanıcılar oluşturmaktadır. Veri toplama aşamasında bir ölçek ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojileri düzeylerini tespit etmek amacıyla Alkan ve Emmioğlu Sarıkaya (2018) tarafından Türkçeye uyarlanmış 2 faktörden oluşan “Öğretmen Adayları için Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterlilikleri Ölçeği” kullanılmıştır. 5’li likert tipinde 19 maddeden oluşan Öğretmen Adayları için Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterlilikleri Ölçeğindeki her bir soru için katılımcılara; 1 (Kesinlikle Katılmıyorum), 2 (Katılmıyorum), 3 (Kısmen Katılıyorum), 4 (Katılıyorum), 5 (Kesinlikle Katılıyorum) derecelerinde puan verilir. Anket sonucunda elde edilen minimum puan 19, maksimum puan 95’dir. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları Öğrencilerin BİT Kullanımlarını Destekleme Konusunda BİT Yeterlilikleri ve Öğretim Tasarımına Yönelik BİT Yeterlilikleri boyutları için sırasıyla .91 ve .82 olarak hesaplanmıştır. Devam eden çalışmada verilerin analizinde betimsel istatistikten yararlanılacaktır.

Anahtar sözcükler: BİT, öğretmen adayları, teknoloji yeterliliği

ÖĞRETMENLERİN EĞİTSEL AMAÇLI SOSYAL AĞ KULLANIM DURUMLARININ İNCELENMESİ: FACEBOOK ÖRNEĞİ

Uzman Burak YILMAZSOY, burakyilmazsoy@hotmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Mehmet KAHRAMAN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, kahraman@aku.edu.tr

ÖZET

Eğitmcilerin gelişen teknolojiye eşlenik olarak kendilerini geliştirmeleri ve çağımıza uygun bir şekilde eğitsel süreçleri yürütmeleri büyük önem taşımaktadır. Eğitsel süreçlerde doğrudan ya da dolaylı olarak teknoloji ve web teknolojilerinin kullanılması öğrenci başarısı ve öğreticinin mesleki gelişimine büyük katkılar sağlamaktadır. Özellikle tüm öğrenci yaş gruplarının ilgisini çeken ve aktif kullanım gösterdikleri web teknolojileri ve sosyal ağların eğitsel süreçlere entegre edilmesi ve belli standartlar dahilinde kullanılması eğitim kalitesinin artmasına katkı sağlayabilecektir. Web teknolojileri ve sosyal ağların eğitsel süreçlerde kullanımı ile ilgili alanyazın incelendiğinde; öğrencilerin akademik başarılarının arttığı, hızlı ve rahat iletişim kurabildikleri, derse olan ilgilerinin arttığı, görsel kaynak ve materyallerin paylaşımına imkan verdiği ve işbirlikçi eğitime katkı sağladığı gibi birçok olumlu sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bağlamda öğretmen ve öğretmen adaylarının eğitsel süreçlerde sosyal ağlar ve web teknolojilerini etkin kullanmaları eğitim hedeflerine ulaşılması adına gereklilik arz etmektedir. Bu araştırmada öğretmenlerin sosyal ağları eğitsel amaçlı kullanım düzeylerinin iletişim, işbirliği, kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörleri bazında cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, sürekli internet erişimine sahip olma durumu ve Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz değişkenleri açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Değişim sürecinde olan eğitim sisteminde öğretmenlerin teknoloji ve web teknolojilerini eğitsel süreçlerde kullanılmasının önemiyet arz etmesi ve yapılacak yeni araştırmalara yön vermesi durumu araştırmanın önemini arttırmaktadır. Öğretmenlerin sosyal ağları eğitsel amaçlı kullanım düzeylerinin incelendiği bu çalışma tarama modeline göre tasarlanmış betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Facebook sosyal ağına üyeliği bulunan ve Google Doc altyapısıyla hazırlanan anketi tamamlayan 117 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aşamasında bir ölçek ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Öğretmenlerin eğitsel alanda sosyal ağ kullanım düzeylerini tespit etmek amacıyla Mazman (2009) tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olan "Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği" ve katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. 10'lu likert tipinde 11 maddeden oluşan Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeğindeki her bir soru için katılımcılara; 1="Hiç katılmıyorum" ve 10="Tamamen katılıyorum" derecelerinde puan verilir. Anket sonucunda elde edilen minimum puan 11, maksimum puan 110'dur. Ölçeğin güvenirlik çalışmalarında Alpha değeri .92 olarak bulunmuştur. Puanın yüksekliği o bireyin Facebook'u eğitsel alanda verimli kullandığı, düşüklüğü ise bireyin Facebook'u eğitsel alanda verimli kullanmadığı anlamına gelmektedir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin sosyal ağları eğitsel amaçlı kullanım düzeyleri ile cinsiyet, öğrenim düzeyi, internet erişimine sahip olma durumları, sosyal ağı bağlanırken kullanılan cihaz değişkenleri arasında anlamlı derecede farklılaşma olmadığı, yaş değişkenine göre ise anlamlı farklılaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Eğitim, eğitimde teknoloji, öğretmen, sosyal ağ, sosyal medya

ORTAOKULDA BİLİM SANAT MERKEZLERİ

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDEKİ EĞİTİMİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK MOTİVASYONLARINA ETKİSİ

Öğretmen Özhan ÇELEBİ, Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi, ozhancelebi@hotmail.com
Öğretmen Vedat KABASAKAL, Ankara Yasemin Karakaya Bilim Ve Sanat Merkezi,
vedatkabasakal@gmail.com
Öğretmen Erhan ŞAHİN, Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi, erhansahin38@gmail.com

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Planı (2013- 2017) ve 2023 vizyon belgesi (2019) incelendiğinde, günümüzde ülkemiz de dahil olmak üzere pek çok ülkenin kalkınma hedefleri arasında, bilimsel ve teknolojik gelişmelerde önemli roller üstleneceği bilinen ve geleceğe yönelik stratejik planların temelini oluşturan, özel yetenekli bireylerin kendi ilgi alanlarını, yeteneklerini, yaratıcılıklarını geliştirmelerine yönelik fırsatları artırmak, ülkelerine ve dünyaya yararlı birer yurttaş olmalarını sağlamak yer almaktadır. Kariyer noktasında ülke geleceği için küresel düzeyde ülke çıkarlarını koruyan ve gözeten, sistem ve teknoloji alanlarında dünya ölçeğinde rekabet eden, ülkenin bilim ve teknoloji düzeyinin gelişmesinde öncü rol oynayan bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bireylerin yetiştirilmesinde, her bireyin özellikleri doğrultusunda en üst düzeyde kendini geliştirebildiği; değişim esnekliğiyle kendini yenileme gücüne sahip eğitim programlarına ve ortamlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı 1993 yılında özel yeteneklilerin okul saatleri dışında destek eğitimi almalarıyla ilgili çalışmalara başlamış, bu kapsamda 1995 yılında Ankara’da ilk Bilim ve Sanat Merkezi açılmıştır. Bilim ve Sanat Merkezleri, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Özel Yeteneklerin Geliştirilmesi Daire Başkanlığı’na bağlı olarak hizmet vermektedir. 2015 yılında Türkiye genelinde 64 ilimizde 72 Bilim ve Sanat Merkezi bulunmakta iken bu sayı 2016 yılında 80 ilimizde 105’e ulaşmıştır. 2019 yılının ilk çeyreği itibarıyla 139 Bilim ve Sanat Merkezinde ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki yaklaşık 30.000 özel yetenekli öğrenci eğitim almaktadır. Bilim ve sanat merkezlerinin temel amacı özel yetenekli öğrencilere ilgi alanları doğrultusunda eğitim imkânı sunmak ve var olan kapasitelerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamaktır. Bu amaçla bilim ve sanat merkezleri örgün eğitim sisteminden farklı olarak proje ve etkinlik temelli eğitim vermekte ve bu eğitim disiplinler arası ders içerikleri ile birlikte sunulmaktadır. Sınav yapılmamakta ve not sistemi bulunmamaktadır. Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden öğrenciler, örgün eğitime devam etmekte, okul dışı saatlerde bilim ve sanat merkezlerine gelmektedirler. Bilim ve sanat merkezlerine kayıt için gerekli olan tanılama işlemleri ilkokul 1, 2 ve 3. sınıf düzeylerinin ikinci dönemlerinde yapılmaktadır. Bilim ve sanat merkezine kayıt yaptırmayı hak eden öğrencilerin tamamı, sınıf düzeylerine bakılmaksızın aynı eğitimi almaktadır. Bu nedenle bilim ve sanat merkezlerine aynı süre boyunca devam etmiş olan 1, 2 ve 3. sınıf öğrencileri mevcuttur. Araştırmanın amacı aynı yaşta olan ancak bilim ve sanat merkezine farklı süreler devam etmiş olan öğrencilerin matematiğe karşı motivasyon düzeylerini belirlemektir. Bu düzeyin belirlenmesinde Ersoy ve Öksüz (2015) tarafından geliştirilen ilkokul Matematik Motivasyon Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekten elde edilen verilere göre bilim ve sanat merkezinde daha uzun süredir eğitim alan öğrencilerin matematik motivasyonlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Bilim ve sanat merkezi, matematik motivasyonu, özel yetenekli öğrenci

İNFORMAL ÖĞRENME ORTAMLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BİLİM EĞİTİMLERİNE YÖNELİK ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Erhan ŞAHİN, Yasemin Karakaya Bilim ve sanat merkezi , erhansahin38@gmail.com
Öğretmen Vedat KABASAKAL, Ankara Yasemin Karakaya Bilim Ve Sanat Merkezi,
vedatkabasakal@gmail.com

Öğretmen Özhan ÇELEBİ, Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi, ozhancelebi@hotmail.com

ÖZET

Araştırmanın amacı, informal öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen bilim eğitimlerine yönelik özel yetenekli öğrencilerin görüşlerinin incelenmesidir. Çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun (TÜBİTAK) Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı kapsamında desteklenen "Doğada ve Yapılarda Yaşam Bulan Matematik" adlı proje ile Kayseri ilinde gerçekleştirilmiştir. 4004 - Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı; bilginin toplum ile buluşturulmasını ve yaygınlaştırılmasını, bilginin mümkün olduğunca görselleştirilerek, etkileşimli uygulamalarla anlaşılır bir biçimde kazandırılmasını amaçlamaktadır. Program kapsamındaki projelerde; katılımcıların bilimsel olguları fark etmeleri sağlanarak, merak duygularının, araştırma, sorgulama ve öğrenme isteklerinin teşvik edilmesi hedeflenmektedir. 2017-2018 eğitim öğretim yılında, Ankara ilinde bilim ve sanat merkezinde (BİLSEM) proje eğitimine devam eden 35 (22 erkek, 13 kız) özel yetenekli öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Bu çalışmada proje süreci öncesi ve sonrası öğrencilerin görüşlerini ayrıntılı olarak incelemek amacıyla, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada öğrencilerle, proje süreci öncesi yarı yapılandırılmış görüşme formu ile ön görüşme ve proje süreci sonrası son görüşme yapılmış, öğrencilerin durumdan nasıl etkilendiğine yönelik veriler elde edilerek analiz edilmiştir. Uygulama sonrasında öğrencilerin informal öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen bilimsel etkinliklerin, bilim kampına katılan öğrencilerin bilime karşı tutumlarının uygulama sonrasında, uygulama öncesine göre anlamlı düzeyde yükseldiği ve öğrencilerin bilime, bilimsel bilgiye ve bilimsel ortamlara olan bakış açılarında olumlu yönde değişiklikler gerçekleştiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Bilimin doğası, doğa eğitimi ve bilim okulları, informal öğrenme, üstün/özel yetenekli öğrenci

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK EĞİTİMİNDE STRINGART UYGULAMALARININ MATEMATİK DERSLERİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

Öğretmen Vedat KABASAKAL, Ankara Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi,
vedatkabasakal@gmail.com

Öğretmen Erhan ŞAHİN, Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi, erhansahin38@gmail.com
Öğretmen Özhan ÇELEBİ, Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi, ozhancelebi@hotmail.com

ÖZET

Sanat doğadaki güzelliklerin bir yansımasıdır. İnsanlar sanatın matematikle olan ilgisini göz ardı etmişlerdir. Leonardo Da Vincinin Resim bir bilimdir ve tüm bilimler matematiğe dayanır. İnsanın ortaya koyduğu hiçbir şey matematikte yerini bulmaksızın bilim olamaz. Sözleriyle bu ilgiyi belirtmiştir. Çoğu kişi kurallarla kalıplaşmış matematik ile hayal gücüyle var olan sanatı bütünleştiremeyebilir. Kesinliğe ve mantığa uydurulmaya çalışılan matematik birçok insan için anlaşılması zor olan bir kavramdır. İlköğretim ve ortaöğretim hayatımızda matematik geçilmesi için çok çalışılması gereken bir dersken sanatla ilgili dersler arka planda kalmaktadır. Yani matematik ve sanatı bağdaştırabilmek için çok basit nedenler bulamayabiliriz. Ama biraz daha dikkatli bir şekilde onlara bakarsak aslında çok fazla yerde birbirlerini etkilediklerini görürüz. Sanatın mükemmelleştirme aşamasında işin içine matematik girer. Oranlar ve belli işlemler estetiğin kaynağını oluşturabilir. Yani matematiğin kullanıldığı sanat daha güzel oluşur. Yaşamımızda kullandığımız matematik aslında bir çeşit sanattır. Stringart ahşap bir zemin üzerine çakılmış çiviler arasından teller geçirilerek belli örgü teknikleri kullanılarak çeşitli desenler meydana getirilmesi sanatıdır. Stringart sanatının matematik alanı ile birleşimine ait örnekler özellikle yurt dışında oldukça yaygındır. Matematiksel Stringart adını verebileceğimiz bu alt dalda düzlemsel geometri ya da üç boyutlu geometri alanlarına ait çalışmalar yapılabilmektedir. Euclid'in ünlü eseri Elementler'de yer alan temel kavramların somutlaşmış bir uygulaması sayılabilecek matematiksel Stringart, matematik ve sanatı birleştiren yönü ile insanların ilgisini çekmektedir. Çalışma fikri tam da bu noktada, matematiksel Stringartın ilgi çekici yönünün öğrencilerde olumlu gözlemlerin fark edilmesi ile ortaya çıkmıştır. Çalışma, öğrencilerin matematik derslerine karşı tutumlarının matematiksel Stringart ile pozitif yönde değiştirilebileceği hipotezi üzerine kurulmuştur. Bu bağlamda Bilim ve Sanat Merkezi Bireysel Yetenekleri Farkettirme Programında matematik alanına seçilecek öğrenciler ile gerçekleştirilecek araştırmada matematiksel Stringart çalışmaları yapılan ve yapılmayan deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Deney gruplarında yapılacak uygulamalarda matematiksel Stringart ile koordinat düzleminde oluşturulacak doğrular, bu doğruların kesişim noktalarının oluşturduğu eğriler gibi konular işlenmiş, kontrol grubunda ise bu çalışmalar konu başlıkları teorik olarak verilmiştir. Uygulamaların öncesinde ve sonrasında deney ve kontrol gruplarına uygulanacak olan ön test ve son testlerden elde edilen veriler analiz edilerek grupların matematik derslerine karşı tutumlarındaki değişim karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Anahtar sözcükler: Geometrik eğri, koordinat düzlemi, matematik eğitimi, özel yetenekli öğrenci, stringart

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERLE GERÇEKÇİ MATEMATİK EĞİTİMİ

Öğretmen Levent GÜN, Yasemin Karakaya BİLSEM, lewentgun@gmail.com
Öğretmen Vedat KABASAKAL, Ankara Yasemin Karakaya Bilim Ve Sanat Merkezi,
vedatkabasakal@gmail.com
Öğretmen Erhan ŞAHİN, Yasemin Karakaya BİLSEM, erhansahin38@hotmail.com

ÖZET

Araştırmanın temel amacı, disiplinler arası yaklaşımla ve tümevarımsal yöntemlerle çözümlenebilecek gerçek matematik problemlerinin yer aldığı bir eğitim ortamı oluşturmak ve bu ortamın özel yetenekli öğrencilerin matematikleştirmeye ilişkin beceri ve bakış açılarında oluşturduğu değişikliği incelemektir. Çalışma Kayseri İlinde TÜBİTAK 4004 Doğa ve Bilim Okulu programı kapsamında desteklenen “Doğada ve Yapılarda Yaşam Bulan Matematik” adlı proje ile gerçekleştirilmiştir. 2017-2018 eğitim öğretim yılında, lise 9. ve 10. sınıf seviyesinde, Ankara ilinde bilim ve sanat merkezinde (BİLSEM) proje eğitimine devam eden 35 (22 erkek, 13 kız) özel yetenekli öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışma kapsamında, beş günlük uygulama sürecinde beş farklı uygulamaya yer verilmiştir. Her bir uygulamada farklı bir tarihî alan için; gözlem, veri toplama, veri analizi, analiz sonuçlarını değerlendirme döngüsü tamamlanmıştır. Bu uygulamalarda öğrencilere; üç matematik öğretmeni, bir fizik öğretmeni, bir tarih öğretmeni, matematik eğitimi alanından bir akademisyen, bir mimar, bir sanat tarihçisi ve bir sosyolog rehberlik etmiştir. Bu çalışmada doğa kampı öncesi ve sonrası kampa katılan öğrencilerin görüşlerini ayrıntılı olarak incelemek amacıyla, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada kampa katılan öğrencilerle, doğa kampı öncesi yarı yapılandırılmış görüşme formu ile ön görüşme ve doğa kampı sonrası son görüşme yapılmış, öğrencilerin durumdan nasıl etkilendiğine yönelik veriler elde edilerek analiz edilmiştir. Uygulama sonrasında öğrencilerin matematik ile diğer disiplinleri ve gerçek yaşamı ilişkilendirebilmelerine katkı sağladığına yönelik bulgulara ulaşılmıştır. İnfomal öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen bilimsel etkinliklerin, bilim kampına katılan öğrencilerin bilime karşı tutumlarının kamp sonrasında, kamp öncesine göre anlamlı düzeyde yükseldiği ve öğrencilerin, bilime, bilimsel bilgiye ve bilimsel ortamlara olan bakış açılarında olumlu yönde değişiklikler gerçekleştiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Disiplinlerarası öğretim, gerçekçi matematik eğitimi, informal öğrenme, matematikleştirme, üstün/özel yetenekli öğrenci

ORTAOKULDA ÇOCUK EDEBİYATI

EKOELEŞTİRİ KURAMI IŞIĞINDA AYLA KUTLU’NUN “HUVAVA: İLK ÇEVRE KORUYUCU” ADLI ESERİNE BAKIŞ

Dr. Öğrt. Üyesi Funda BULUT, Kastamonu Üniversitesi, fbulut@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Dünyamızda önemi hızla artmakta olan ekoeleştiri, çoğunlukla insan faaliyetleri sonucunda dünya üzerinde değişen, dönüşen ve bozulan doğal dengeleri inceler. En genel anlamda edebiyatla çevre arasındaki ilişkiyi inceleyen bu kuram, insanı doğadan ayrı tutmayan bir bakış açısıyla çevresel sorunları ele alarak bireyde ekoeleştirel bilinç oluşturmaya hedeflemektedir. Çevreci eleştiri olarak da bilinen ekoeleştiri; “Bolluk (Cornupoia), Çevrecilik, Derin Ekoloji, Ekofeminizm, Ekomarksizm, Toplumsal Ekoloji ve Heideggerci Ekofelsefe” ..gibi farklı ekolojik yaklaşımlarla birçok soruna kuramsal çerçevede dikkat çekmeye çalışırken çevreci bilince büyük katkıda bulunur. Batı’da 1990’larda sonra kuramsal bir kimlik kazanarak bir disipline dönüşen ekoeleştiri, son yıllarda ülkemizde de gündemden güne artan akademik çalışmalarla önemli alanlarından biri haline gelmiştir. Bir dünya vatandaşı olarak çevresel sorunları kurmaca eserlere taşıyan sanatçılar, edebiyatın imkanları dahilinde ekolojik problemleri tartışarak hem bireyde farkındalık ve çevresel bilinç oluşturmaya hem de yaşadıkları gezegenle uyum ve ahenk içinde yaşamaya çağrıda bulunmaktadır. Bu ekolojik hassasiyete sahip yazarlardan biri olan Ayla Kutlu, “Huvava” adlı eserinde yaş gözetmeksizin içinde yaşadığı dünyaya karşı sorumlu olan belleklere bu çevre bilincini aşılamağı ister. Yazar, Gılgamış’tan uyarladığı “bir karşı destan” niteliği taşıyan eserde sedir ormanının koruyucu ruhu Huvava’nın doğayı koruma mücadelesini anlatır. Yazarın deyimiyle bir “çağrı metni” özelliği gösteren eleştirel destanda Huvava, Gılgamış ve Enkidu ile girdiği mücadele sonucunda hayatını kaybederek “ilk çevre koruyucusu” unvanını kazanır. Doküman analizinin kullanıldığı bu çalışmada doğa tahribatının nedenlerine ışık tutulurken insanların neden egomerkezli bir bakış açısına sahip oldukları ve bu algının insan, çevre, gelecek için tehdidi ekoeleştirel bir yaklaşımla anlatılacaktır. Ekolojik duyarlılıkla yaklaşıldığında eserde Gılgamış destanının yaban hayatı tehdit olarak göstermesi, kent-doğa çatışması, doğanın korunmaya ihtiyaç duyar hale gelmesi ve insanı ilk kez doğadan ayrı gören zihniyet...gibi birçok çevresel sorunun ele alındığı görülecektir.

Anahtar sözcükler: Ekoeleştiri, ayla kutlu, doğa tahribatı, gılgamış destanı, huvava

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ZİHİNSEL GELİŞİMİ DESTEKLEYEN BİR ARAÇ OLARAK YALVAÇ URAL'IN DENEMELERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Zeynep ER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, maktufaya@gmail.com
Doç.Dr. Hatice FIRAT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, haticefirat@mu.edu.tr

ÖZET

Çalışmada Yalvaç Ural'ın Temel Reis İspanağı Yoğurtsuz yer, Stephan Hawking Herkül'ü Döver, Başparmak Çocuklar isimli deneme kitapları incelenmiştir. Araştırma, deneme metninin (içeriğinde sunulan bilgiler doğrultusunda) zihinsel gelişimi destekleyen bir öğretim aracı olarak Türkçe dersinde kullanımının öneminin ortaya koymayı amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda araştırma kapsamında zihinsel gelişimi destekleyen beceri alanlarının (bilgi edinimi, eleştirel düşünme, gözlem yapma, sınıflama yapma, tahmin etme, problem çözme, mizah kullanma) Türkçe Öğretim Programında hedeflenen kazanımlarla örtüşen maddeleri ortaya çıkarılmış; deneme metninin Türkçe Öğretim Programında belirtilen kazanım hedeflerine ulaşmayı kolaylaştırıcı yönü vurgulanmaya çalışılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Her üç kitaptan zihinsel gelişimi destekleyen beceri alanlarına yönelik 254 veri saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre deneme metninde bilgi edinimi 117 örnekle bilişsel gelişim örneklerinin %46'sını oluşturmaktadır. Metinlerde sağlıktan doğaya, edebiyattan teknolojiye, tanınmış şahsiyetlerden kitaplara ve filmlere değin pek çok konuda çocukların genel kültürünü destekleyecek bilgiler sunulmuştur. Eleştirel düşünme becerisinin kazanımına yönelik örnekler %24'lük bir oranla bilgi ediniminden sonra ikinci sırada gelmektedir. Yazar, kitaplarında eleştirilerini en çok topluma (%24) ve ebeveynlere (%12) yöneltmiştir. Metinler aracılığıyla toplumun ve ailelerin yanlış tutumlarına karşı okurlarının bilinçlenmesini ve sorgulama yetisini kazanmasını isteyen yazar, metninde onları kendi hayatlarında etkin ve işlevsel olmaya sevk edebilecek nitelikte örnekler yer vermiştir. Çocuk okurların gözlem ve araştırma yapmasını, problem çözme, analiz etme ve mizah becerisini kazanmasını destekleyebilecek nitelikler barındıran örnekler, bulguların %31'lik bir kısmını oluşturmakta olup yazar, okurlarını merak etmeye, araştırmaya, çevrelerini gözlemlemeye yönlendirmekte böylelikle okurlarının düşünme becerilerini geliştirmeye çalışmaktadır. Elde edilen veriler sonucunda incelenen deneme metninin büyük bir kısmının bilişsel işlem basamaklarındaki beceri alanlarının kazanımı kolaylaştıracak nitelikte olduğu, Türkçe derslerinde zihinsel gelişimi desteklemek için deneme metnlerinden yararlanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Beceri alanları, deneme, Türkçe öğretimi, yalvaç ural, zihinsel gelişim

ORTAOKULDA COĞRAFYA EĞİTİMİ

2016-2017 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI VE 2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 5.SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ COĞRAFYA GÖRSELLERİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Prof.Dr. Hakkı YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, hyazici@aku.edu.tr
Öğretmen Mehmet Alper DEMİR, Milli Eğitim Bakanlığı, alperdemir09@yandev.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler birçok bilim dalını kapsamaktadır. Bunlardan en çok yer tutanlardan biri de coğrafyadır. Coğrafya konuları, Sosyal Bilgiler ders kitaplarında önemli bir paya sahiptir. 5.Sınıf Sosyal Bilgiler dersi, 4,5, 6 ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler derslerinin içinde, coğrafya konularının en çok yer aldığı sınıf düzeyidir. Bu çalışmanın amacı, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ve 2018-2019 eğitim-öğretim yılında ülkemizde okutulan Sosyal Bilgiler 5. sınıf kitaplarında yer alan coğrafya konularının anlatımında kullanılan haritalar, şekiller, tablolar ve görsellerin coğrafya eğitim-öğretim ilkeleri açısından karşılaştırılmasıdır. Milli Eğitim Bakanlığı 2005 yılında öğretim programlarında büyük bir değişim gerçekleştirmiştir. Davranışçı Öğretim Modeli'nden, Yapılandırmacı Öğretim Modeli' ne geçilmiştir. Programlardaki bu önemli değişim, ders kitaplarına da yansımıştır. Sosyal Bilgiler ders kitapları da bu değişimin içindedir. 2005 yılından günümüze kadar müfredatta ve ders kitaplarında yapılan değişikliklerin nerdeyse her sene gerçekleşmesi, çalışmanın gerekçesini ortaya koymaktadır. Son yıllarda ülkemizde teknolojik anlamda çok önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmelerin en önemli yansımaları da eğitim ortamlarında görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın başlatmış olduğu Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi Projesi (FATİH) ile ülkemizdeki okulların tüm sınıflarına akıllı tahtalar yerleştirilmiş ve öğrencilere tabletler dağıtılmıştır. Bunların yanında okulların internet altyapıları geliştirilmiş, fiber optik kablolar aracılığı ile verilere daha hızlı ulaşma imkânı olmuştur. Bu teknoloji, öğretmenlerimiz tarafından kabul görmüş ve etkin bir biçimde günümüzde de kullanılmaktadır. Öğretmenler ve öğrenciler Milli Eğitim Bakanlığı'nın oluşturduğu Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile e-kitap, video, müzik, sorular, etkinlikler gibi birçok kaynağa rahatça ulaşmaktadır; ancak teknoloji ne kadar ilerlerse ilerlesin, öğretmenlerin ve öğrencilerin sınıf ve ev ortamlarında kullandığı en önemli öğretim materyali yine ders kitaplarıdır. Bundan dolayıdır ki ders kitaplarının içeriği, dikkat çekiciliği, görselleri, güncelliği, anlaşılabilir olması gibi birçok özelliği taşıması gerektiği düşünülmektedir. Bu amaçla çalışmanın Sosyal Bilgiler araştırmalarına katkı yapacağı düşünülmektedir. Çalışmada yöntem olarak, nitel araştırma desenlerinde kullanılan içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. İki kitap arasında ne gibi farklılıkların ve benzerliklerin olduğu, kazanımlar, öğrenme alanları ile olan bağlantıları incelenmiştir. Yapılan incelemenin sonucunda iki kitap arasında öğrenme alanları ve konular arasında farklılıkların olmasından dolayı haritalar, şekiller, tablolar gibi görsellerin değişim gösterdiği, 2018-2019 eğitim öğretim yılı ders kitabı görsellerinin, 2016-2017 eğitim öğretim yılı ders kitabındaki görsellere göre daha da anlaşılır, sade bir şekilde verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: 5.Sınıf, coğrafya, sosyal bilgiler

BAĞIMSIZ KÜÇÜK GRUP GEZİLERİNİN GEZİ GÖZLEM TEKNİĞİNİN SINIRLILIKLARI ÜZERİNE ETKİSİ: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

Dr. Öğrt. Üyesi Mehmet Kürşat KOCA, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
mkkoca09@gmail.com

Arş.Gör.Dr. Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, agokdemir@mu.edu.tr

Arş.Gör.Dr. Mehmet Tamer KAYA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mtkaya@aku.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Sibel YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, syazici@aku.edu.tr

ÖZET

Gezi gözlem tekniği hem sosyal bilimlerin hem de fen bilimlerinin bilimsel araştırma yöntemlerinin pedagojik açıdan değerlendirilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu özelliği ile gezi gözlem yönteminin eğitimsel açıdan paha biçilmez değerinde çok sayıda faydasından bahsetmek mümkündür. Bununla birlikte bu teknik güvenlik, maliyet, yoğun zaman ve emek gerektirmesi gibi çok güçlü sınırlılıklara da sahip olması yüzünden bu tekniğin alternatiflerini geliştirme çabaları da devam etmektedir. Bu yüzden bu araştırmada bağımsız küçük grup gezisi etkinliklerinin gezi gözlem tekniğinin sınırlılıkları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma keşfedici ardışık karma desende tasarlanmış olup Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 86 Sosyal Bilgiler öğretmen adayı örneklemini oluşturmaktadır. Afyonkarahisar turizmi ve turistik değerleri konulu ders kontrol grubuna geleneksel sınıf içi öğretim etkinlikleri ile; deney grubuna ise bağımsız küçük grup gezileri ile işlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Afyonkarahisar Turizmi Algı ölçeği, nitel bölümünde ise Afyonkarahisar Turizm Farkındalığı görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın nicel bölümü ön test son test kontrol gruplu desendedir ve ölçümler nicel ve nitel ölçme araçlarının eşzamanlı kullanılması ile yapılmıştır. Deneysel işlem öncesi ve sonrası ölçme işlemi tekrarlanarak veriler elde edilmiştir. Nicel ölçümlerden elde edilen verilerin normal dağılımda olduğu ve güvenilirliklerinin yüksek olduğu, nitel bölümünde ise verilerin güvenilirlik katsayısının .97 olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulgularına göre bağımsız küçük grup gezisi etkinlikleri gezi gözlem tekniğinin bilimsel yöntemi kullanma, problem çözme, analitik düşünme becerileri gibi kazanımlarını sağlarken güvenlik, maliyet, zaman ve emek sınırlılıkları üzerinde de etkilidir. Bununla birlikte bu tekniğin kullanımında öğretim rehberinin süreci kontrolünü ve öğrencinin görevlerini yapmasını sağlayan çalışma yapraklarının hazırlanmasında dikkatli olmak gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: Bağımsız küçük grup gezisi, Gezi gözlem, öğretmen adayı, Sosyal Bilgiler

SORGULAMA BECERİSİNE DAYALI GEZİ GÖZLEM ETKİNLİKLERİNİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRE BİLİNCİ VE DUYARLILIKLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Prof.Dr. Hakkı YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, hyazici@aku.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Mehmet Kürşat KOCA, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
mkkoca09@gmail.com

Arş.Gör. Evren EKİZ, Afyon Kocatepe Üniversitesi, eekiz@aku.edu.tr
Doç.Dr. Nusret KOCA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, nkoca@aku.edu.tr

ÖZET

Bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler, önce sanayide ardından diğer ekonomik faaliyet alanlarında büyük ilerlemelere yol açmıştır. Bu ilerleme insan çevre etkileşiminde insanı çevre üzerinde daha fazla etki yapar hale getirmiştir. Bu etkinin büyüklüğü 19. Yüzyıldan beri giderek artan çevre sorunlarını ortaya çıkarmaktadır. Küresel boyuta ulaşmış bu sorunlar, yaşadığı ortamın bir parçası olan insanı da doğrudan etkiler niteliktedir. Bu sorunların çözümünde ise bireylerin çevre ve çevre sorunlarına karşı geliştirdikleri duyarlılıkları ve bilinçleri önemli etkiye sahiptir. Çevresel duyarlılık ve bilinç geliştirmede öğretim programları arasında Sosyal Bilgiler gerek beceri gerekse değerler kapsamında önemli görev üstlenmektedir. Sosyal Bilgiler dersinin bu görevini yapabilmesinde ise öğretmen ve öğretmen adaylarının etkili öğretim tekniklerini kullanabilmelerinin etkisi büyüktür. Dolayısıyla bu araştırmada, sorgulama becerisine dayalı gezi gözlem etkinliklerinin Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının çevresel bilinç ve duyarlılıkları üzerindeki etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 75 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Karma araştırma yöntemlerinden keşfedici ardışık desen ile yürütülen araştırmada deney grubuna sorgulama becerisi geliştirmeye yönelik gezi gözlem etkinliği, kontrol grubuna ise öğretmen merkezli yöntemlerle çevre sorunları ve çözüm önerileri konulu ders uygulanmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının çevresel bilinç ve duyarlılığını ölçmek için biri nicel diğeri nitel olmak üzere iki ölçme aracı ön test ve son test olarak kullanılmıştır. Nicel ölçme aracı beş düzeyli likert tipi Öğretmen Adaylarının Çevre Bilinci ve Çevresel Duyarlılığı Ölçeğidir. Nitel ölçme aracı ise araştırmacılar tarafından hazırlanan 13 yarı yapılandırılmış sorudan oluşan görüşme formudur. Araştırma bulgularına göre sorgulama becerisine dayalı gezi gözlem etkinliği uygulanan grubun çevresel bilinç ve duyarlılık düzeylerinin kontrol grubuna göre deneysel işlem sonrasında daha fazla artış gösterdiği ve elde edilen nitel bulguların ise nicel bulguları desteklediği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Çevresel bilinç ve duyarlılık, gezi gözlem, sorgulama becerisi, sosyal bilgiler

ORTAOKULDA DEĞER EĞİTİMİ

DEĞERLERİMİZ KADAR İNSANIZ

Öğretmen Bedia NARLI, Karesi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, bedia.narli9196@gmail.com

ÖZET

2017-2018 Eğitim Öğretim yılında başlamış olan 2018-2019, 2019-2020 ve 2020-2021 Eğitim Öğretim yılında Balıkesir İli Karesi İlçe genelindeki tüm resmi ve özel eğitim kurumlarında öğrencilere ve velilere yönelik “Değerler Eğitimi” uygulanacaktır. Bu proje ile gerçekleştirilmek istenen amaçlar şunlardır: 1- Öğrencilere temel insani değerlerin kazandırılması ve onları davranışa dönüştürülmesi 2- Sorumluluk duygularının geliştirilmesi 3- Sosyal hayatının ahlaki duygularla tamamlanması 4- İnsanlar tarafından kabul görülen davranışların öğrenilmesi ve pekiştirilmesi için uygun okul ortamı oluşturulması Proje kapsamında konu uzmanları, yazar ve akademisyenler aracılığı ile öğretmenlere ve velilere yönelik seminerler, öğrencilere ise seviyelerine uygun çeşitli etkinlikler düzenlenecektir. Örnek olarak; -Belirlenen konular ile ilgili her ay (panel konferans söyleşi v.b) ilçe programı düzenlenmesi - Öğrencilerin örnek alabileceği yazar, akademisyen, sanatçı, sporcu vb. ilçe ve okullarda konuk edilmesi -Yatılı ve pansiyonlu okullarda okul müdürlüğü ile işbirliğine giderek değerler eğitimi konusunda ve alanında başarılı, öğrencilerin kendilerini örnek alabileceği kişilerle sohbet edebilme imkanı yaratması. -Yapılan örnek çalışmaların teşvik edilmesi amacıyla ödüllendirilmesi. -Her öğrencinin ‘Değer Defterim’ oluşturması ve öğrencinin yapacak olduğu çalışmaları defterinde saklı tutması (şiir, kompozisyon, öykü... vb. çalışmaları), dönemlik çıkacak ilçe dergisinde öğrencilerin defterinden bu bilgilerin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Özel Büro personeli ile paylaşılması -O ayın değerleri ile ilgili film tiyatro drama çalışmaları yapılması -Cuma veya Pazartesi günleri İstiklal Marşı törenlerinde okuldan bir öğretmenin o ayın değeri ile kısa bir konuşma yaparak öğrencilere konunun tüm okulla ilgili olduğunun farkına vardırması -Uygun derslerde Değerlerle ilgili performans ve proje ödevleri verilmesi -Okul içi seminer münazara konferans benzeri çalışmalar yapılması örnek teşkil edilebilecek kişilerle öğrencilerin buluşturulması -Okul panosu ve varsa okul dergisinde O ayın değerinin işlenmesi Çalışma grubu Ayın Değeri ve Davranışları, ile ilgili eğitim-öğretim yılı başında alt değerler ve bu değerlerin pekiştirilmesi için uygun Ayın Sözcüklerini belirleyecektir. Ayın Değeri ve Davranışı /Alt değer/ Okul türü /Ayın sözü gibi başlıklar belirtilerek her ay bir değer belirlenmesi: Örnek olarak; KASIM AYI: SEVGİ ayı Alt değer: Vatan ve Bayrak Sevgisi-Kitap Sevgisi İlkokul Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır. Atatürk Ortaokul Sahipsiz vatanın batması haktır. Sen sahip çıkarsan bu vatan batmayacaktır. Mehmet Akif Ersoy Lise Bayrakları bayrak yapan, üstündeki kandır, toprak, eğer uğrunda ölen varsa, vatandır. M. Cemal Kuntay Her ay çalışma grubu toplantısı yapılacak yapılan çalışmaların değerlendirilmesi yapılarak bir sonraki ayda yapılması planlanan faaliyetler gözden geçirilerek alınacak ek kararlar Karesi Kaymakamlığı Onayına sunulacak ve Onaylanan kararlar Okul Müdürlüklerine tebliğ edilecektir. Toplantı sekretaryası İlçe Proje Ekibi tarafından yürütülecektir.

Anahtar sözcükler: Ayın değeri, ayın sözü, değerler eğitimi

DİL BECERİLERİ VE KÖK DEĞERLER BAĞLAMINDA OĞUZ KAĞAN DESTANI

Yüksek Lisans Öğrencisi Ali ÇOBAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
alibizarrecoban@gmail.com

Doç.Dr. Sibel TURHAN TUNA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sibeltuna2002@yahoo.com

ÖZET

Değerler, genel olarak davranışlara rehberlik eden ilkeler, inançlar, eylemlerin iyi ya da istenilen olarak yargılandığı standartlar şeklinde tanımlanmaktadır. Eğitim kurumlarında akademik başarının yanı sıra değer eğitiminin de aktarımı hedeflenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının da müfredatta yaptığı yenileme ve değişiklik çalışmalarının bir sonucu olarak kök değerler (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) kavramı ortaya çıkmıştır. Böylelikle bahsi geçen değerler, 2017-2018 eğitim ve öğretim yılıyla birlikte tüm derslerin öğretim programına eklenmiştir. Kök değerleri içerisinde barındıran destan, bir milletin düşünce birikiminden, yaşamı algılayışından beslenir. Millet var olduğu sürece canlı kalan destan, çağlar ötesinden günümüze taşınan kültürel zenginliğe bir örnektir. Örneğin; Oğuz Kağan Destanı, ad verme geleneğinden yirmi dört Oğuz boyunun türeyişine kadar birçok kültür koduna dolayısıyla Türk tarihine ışık tutar. İslamiyet'ten öncesi ve sonrası dikkate alındığında, Türk destan tarihinin en büyük kolunun Oğuz destan kolu olduğu bilinmektedir. İslamiyet'ten önceki varyantında, Oğuz Kağan Destanı olarak geçen ve eski Türklerin tarihini epik bir üslupla anlatan bu destanın İslamiyet'ten sonraki kaynaklarda adı genellikle Oğuznâme olarak bilinir. Tüm bunlardan hareketle, çalışmanın temel sorusu, Oğuz Kağan Destanını (İslamiyet öncesi metni/W. Bang; R. R. Arat) kök değerler açısından incelemek mümkün müdür? Bu destan metni, Ortaöğretim 5. Sınıf Türkçe ders kitaplarında kök değerler eğitimi bağlamında ele alınabilir mi? şeklindedir. Çalışmanın amacı, Türkçenin en güzel örneklerinden olan sade ve akıcı üslubun hakim olduğu Oğuz Kağan Destanını ortaokul 5. Sınıf düzeyi öğrenciyle kök değerler bağlamında buluşturmak, hayal kurma ve inisiyatif almada zayıf olduğunu düşündüğümüz teknoloji esiri yeni neslin ruhsal dünyasının ve ahlaki kimliğinin gelişimine, katkı sağlayabilmektir. Bu bağlamda çalışmanın yöntemini, anlama ve anlatma temel dil becerilerinin ışığında kök değerlerle temalandırılan destan metninin tahlili ve terkibi oluşturmaktadır. Çalışmanın sonucunda ise, Oğuz Kağan Destanında "saygı" en çok karşılaşılan kök değer olarak karşımıza çıkmaktadır. Saygı değerini sevgi, sorumluluk, dürüstlük, yardımseverlik, adalet değerleri takip etmektedir.

Anahtar sözcükler: Destan, dil becerileri, kök değerler, Oğuz Kağan Destanı, Türkçe ders kitabı

EBEVEYNLERİN HARÇLIK YÖNETİMİNDEKİ TUTUMLARININ ÇOCUKLARIN PSİKOSOSYAL GELİŞİMLERİNE ETKİSİNİN PARA YÖNETİMİ VE TASARRUF BİLİNCİ DEĞİŞKENLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Öğretmen Cuma KESME, Giresun 125. Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,
ckesme@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Rahman ÇAKIR, Giresun Üniversitesi, rahmancakir@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırma, ebeveynlerin harçlık yönetimindeki tutumlarının, çocukların psikososyal gelişimlerine etkisinin tasarruf bilinci ve para yönetimi değişkenleri açısından incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Ebeveynlerin harçlık yönetiminde yaptıkları uygulama hatalarının bilinmesi, çocukların psikososyal gelişimlerinin desteklenmesi adına son derece önemli görülmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin, çocukların tasarruf bilinci kazanmaları ve para yönetimi gelişimlerinin desteklenmesi adına planlanacak rehberlik hizmetlerine kaynaklık etmesi, temel hedefimizdir. Araştırmada, harçlık yönetimi konusunda ebeveyn tutumları ile çocukların davranışları karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Araştırma betimsel bir araştırmadır ve tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, Giresun Merkez ilçede yaşayan ortaokul öğrencisi çocuğu bulunan anne ve babalar oluşturmaktadır. Araştırmanın işlemsel örneklemini tabakalı örnekleme tekniği kullanılarak çocuklarının okudukları sınıflara göre oranlı seçilen 320 ebeveyn teşkil etmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, ebeveynlerin harçlık yönetimindeki tutumlarının, çocukların tasarruf bilinci ve para yönetimi gelişimlerine etkisini belirlemeye yönelik sorulardan oluşan “Ebeveyn Harçlık Yönetimi Tutumları Anketi” kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzdeler, aritmetik ortalama, çapraz tablolar, ilişkisiz örneklem t testi ile ebeveynlerin tutumlarının karşılaştırılması için One-Way ANOVA Testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde ettiğimiz bulgular, ebeveynlerin harçlık yönetimindeki tutumlarının, çocukların para yönetimi ve tasarruf bilinci gelişimlerini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Araştırma sonuçları, ebeveynlerin, harçlık verme zamanları, harçlık miktarları, harcama planı, harçlık kullanımı, harçlık paylaşımı, tasarruf yapma, harçlığı ceza veya tehdit aracı olarak kullanma gibi konularda olumsuz tutumlara sahip olduklarını göstermektedir. Ebeveynlerinin harçlık yönetimindeki olumsuz tutumlarından çocukların etkilendikleri ve harçlıklarını kullanma, yönetme, paylaşım ve tasarruf konularında yanlış davranışlara sahip oldukları belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Ortaokul öğrenci, para yönetimi, tasarruf bilinci

ÖZET

Eğitimin en temel amaçlarından birisi çocukların sosyalleşmesidir. Gittikçe yalnızlaşan kendi içine kapanan, bir şey paylaşmadan büyüyen bir neslin kendi toplumu ve başka toplumlarla sağlıklı ilişki yürütmesi beklenemez. Bu açıdan bakıldığında oyun, farklı kültürlerden gelen çocukları birleştirirken aynı zamanda kültürler arası köprü kuran bir içeriğe de sahiptir. Ülkemizde yabancı uyruklu öğrencilerin sayısının günden güne artmasıyla eğitimde kültürler arası etkileşim ve iletişim gelişmeye başlamıştır. Ancak, bu çocuklar buradaki Türk arkadaşlarıyla uyum sağlamakta zorluk çekmektedir. Bu çocuklara yönelik yapılan kapsayıcı eğitim çalışmaları öğretmen ve yöneticileri içermektedir. Çocukları ve çocukların algı ve görüşlerini içeren deneysel bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı, Türk çocuklarının mülteci çocuklar hakkındaki görüşlerini ve algılarını tespit edip geleneksel oyunlarımız vasıtasıyla Türk çocukların mülteci çocuklar hakkındaki görüşlerinin ve algılarının değişip değişmediğini araştırmaktır. Araştırmada ön test ve son test olmak üzere tek gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Ordu Durugöl ortaokulu yedinci sınıf düzeyinde 5 kız;5 erkek olmak üzere gönüllülük esasına göre seçilmiş 10 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların korunması ve kimliklerinin gizlenmesi için katılımcılar A....- İ olmak üzere kodlanmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından oluşturulan anket form kullanılmıştır. Öncelikle anket form Türk öğrencilere uygulanmış ve bu uygulamalar yaklaşık 40 dakika sürmüştür. Anket forma ek olarak, Türk öğrencilerden Mülteci çocuk denilince aklınıza ne geliyor? sorusundan yola çıkarak zihinlerinde oluşan duygu ve düşünceleri resimle ya da imgeyle ifade etmeleri istenmiştir. Bu çalışma da yaklaşık 40 dakika sürmüştür. Öğrencilere Geleneksel oyunlarımız olan “Balık Ağı, Sırt Sırta Top Taşıma, Elden Ele, Ebe Tura 1.2.3” oyunları bir ders saati süresince oynatılmıştır. Bu oyunlar iki hafta boyunca toplam dört defa (40 dak.x4) oynatılmıştır. Son test olarak anket formunun uygulanmasıyla çalışma tamamlanmıştır. Verilerin analizinde nitel analiz yöntemiyle kategoriler oluşturularak ön test ve son testler kavram ağı şeklinde kategorilendirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; Türk çocuklarının mülteci çocuklar hakkındaki görüşlerinin ve algılarının oynatılan geleneksel oyunlarımız sayesinde olumlu yönde değiştiği tespit edilmiştir. Çocuklarının görüşleri ve algıları belirlenen kategorilere göre yorumlanmıştır. Önceden mültecilere karşı tek taraflı bir bakış, söylem söz konusuysen oyunlar bir diyalog ortamı oluşturmuş; dolayısıyla ön yargılarda azalma olmuştur. Türk çocuklarında benlik algısı artarak empati duyguları gelişmiştir. Oyun oynattırmadan önceki olumsuz duyguların yerini ön yargıyı yenen bakış açısı almıştır.

Anahtar sözcükler: Kapsayıcı eğitim, mülteci çocuk, okul, oyun

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “VATAN, ORDU, BAYRAK, İSTİKLAL MARŞI” ÜZERİNE METAFORİK ALGILARI

Öğr.Gör. Osman AKHAN, Akdeniz Üniversitesi, osmanakhan07@gmail.com
Doktora Öğrencisi Samet ÇİÇEK, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler
Eğitimi, ciceksamet01@gmail.com

ÖZET

Türk Milli Eğitimin genel ve önemli amaçlarından biriside bireyi, milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren aynı zamanda vatanını, milletini seven ve koruyan yurttaşlar olarak yetiştirmektir. Eğitim yolu ile kazandırılmak istenen kimlik ve milli değerler milli ruhun oluşmasına önemli katkı sağlar. Yetiştirilmek istenen iyi insan, iyi vatandaşta milli ruhun oluşturulmasında bilginin etkili ve kalıcı hale gelmesinde kullanılan etkinliklerden birisi de metaforlardır. Metafor söylenmek isteneni daha az sözcük ile daha etkili ve kalıcı bir şekilde söylemenin sanatı olarakta nitelendirilebilir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin “Vatan, Ordu, Bayrak ve İstiklal Marşı”na ilişkin metaforik algılarını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde Antalya ili merkezinde bulunan üç farklı ortaokulun sekizinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken kolay ulaşılabilir ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin ‘Vatan, Ordu, Bayrak ve İstiklal Marşı’na yönelik algılarını belirleyebilmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmış soru formu kullanılmıştır. Çalışma grubundan elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin milli kimlik ve milli ruha yeterli düzeyde sahip olduğu, yöneltilen sorularda ise öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusuna ‘Vatan, Ordu, Bayrak ve İstiklal Marşı’na yönelik metaforik algılarının olumlu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Bayrak, İstiklal Marşı, ordu, vatan, metafor

ORTAOKULDA DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETİMİ

YENİ KURAN-I KERİM ÖĞRENME METODU HAKKINDA

Öğretmen Yusuf İNAL, Mustafa Kemal İlkokulu Bahçelievler İstanbul, yinal77@hotmail.com
Öğretmen Osman NESİL, Müstafi, osmannesil@hotmail.com

ÖZET

Bu metot, farklı yaş gurupları ile birebir çalışarak oluşturulmuştur. Öğrencilerden alınan dönütlere göre, aksayan istenilen sonuçları vermeyen içerik düzenlemeleri değiştirilmiş, istenilen sonucu elde ettiğimiz son duruma getirilmiştir. Metodun tamamı bir bütün olarak düşünölmüştür. Çalışma parçaları tamamen çıkarıldığı zaman sistem çalışmaz aksar. Sistemin unsurları, zaman içinde öğrencilerin tepkilerine göre aşamalı ve ön koşullu olarak bir araya getirildiği için verdiğimiz sıraya göre programı izlemeyen öğrencilerde öğrenme güçlükleri yaşanabilir. Yöntem, tam öğrenme modeline göre, programı izleyen her öğrencinin Kuran okumayı öğrenmesi hedefine göre hazırlanmıştır. Programı izleyen her öğrenci aynı noktada, aynı tepkileri vermiş, sonuçta hedeflenen düzeye gelmiştir. Programda kazanımlar bilişsel, duyuşsal alanlarda belirlenmiş, uygulanmış, dönüt alınmış ve düzeltilerek yeniden uygulanmış, zaman içinde de geliştirilmeye açık olma koşuluyla son şekli verilmiştir. Kazanımların oluşturulmasında, basitten karmaşığa, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene giden bir yol izlenmiştir. Hedef ve davranışların birbiriyle ilişkili ön koşullu ve aşamalı olmasına dikkat edilmiştir. Öğretim için farklı bir metot uygulanmıştır. Metot için esas olan Kuran okumanın öğretilmesinde tüm harfleri öğrettikten sonra hareketlere geçilmesi zorunluluğunun olmadığı yapılan analizlerden ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin de karşılaştığı zorlukların birinin de harflerin tümünün ezberlenmesi olduğu yaptığımız gözlem ve görüşmelerde ortaya çıkmıştır. Bu yüzden Arapça okuma öğrenmeden önce Arap Harflerinin tümünün ezberletilerek tanıtılması uygulamasından vazgeçilmiştir. Kurandaki harflerin sayısal olarak geçme sıklığı göz önüne alınarak bir harf gruplandırılması yapılmış Kuranda en çok geçen harfler birinci guruba alınarak uygulamaya başlanmıştır. Öğrencilerin karşılaştığı sorunların biri de yazılış benzerliği olan harflerin peş peşe verilmesidir. Benzer karakterlerin art arda verilmesi öğretim ilkelerine aykırıdır. Bu metotta yazılış benzerliği olan harfler art arda verilmemiştir. Harekeler öğretilirken bir harfte üç hareketin birden verilmesi uygulamasından vazgeçilmiş ilk dört harfte sadece üstün verilirken sonra esreye geçilmiş ve başka harf öğretilmeden ötreye geçilmiştir. Harf sayısı az ve hareketler de birbirine bindirilmiş olarak verilmeyince öğrenciler uygulamada öğrenme zorluğu yaşamamışlardır. Öğretim ilkelerinden olan bir derste bir bilinmeyen ilkesine dikkat edilmiştir. Daha önce yazılmış olan bütün metotlarda önce cezm sonra şedde verilmişken biz önce şeddeyi vermeyi uygun gördük çünkü şeddenin içinde aynı zamanda cezm de vardır. Şeddeyi öğretirken kelimenin önce şeddesiz hali yazılmış sonra da şeddeli hali verilerek aradaki farkı anlaması sağlanmıştır. Bu uygulamamızda da bilinenden bilinmeyene gidildiği için öğrenci, öğrenme zorluğu yaşamamıştır. Yöntemin uygulanışında harflerin tamamı öğretilmeden de Kurandan ayetler ve sureler öğretilmiştir. Çünkü her surede bütün harfler bulunmamaktadır. Bunu sağlayan da harflerin Kuranda geçme sıklığına göre sıralanıp öğretilmesi olmuştur. Harflerin adlarının öğretim aşamasında öğretilmemesine dikkat edilmiş harflerin ancak hareke alınca seslendirilebileceği vurgusu yapılmıştır. Ancak harf adları yöntemin sonunda huruf-i mukatta'a harflerinin öğretilmesinde öğretilmiştir. Yöntemin uygulanmasına katılan öğrencilerin bazıları daha önce başka yöntemlerle Kuran okumayı kendi gurupları içinde öğrenememiş öğrencilerdir. Bu yöntemde öğrenci hiçbir zorluk yaşamamış ve Kuran okumaya kolayca geçmiştir. Kuran öğretimine ilk defa katılan öğrencilerin tümü de hiç zorluk çekmeden Kuran okumaya geçmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Hareke öğretimi, harf sırası, tam öğrenme

ORTAOKULDA E-OKURYAZARLIK

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYİNE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERİN ETKİSİ

Prof.Dr. Şendil CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csendil@mu.edu.tr
Öğretmen Büşra ÇELİK, Marmaris Çağdaş Bilim Koleji, busraguney3510@gmail.com
Arş.Gör. Cüneyd ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cuneydcelik@mu.edu.tr

ÖZET

Teknoloji ilerlerken eğitim-öğretim sürecinde de dijital dönüşüm adımları atılmaktadır. Dijital dönüşümün gerek öğrenme gerekse öğretim amaçlı olarak birçok faydası bulunmaktadır. Bu sebepten eğitimde teknolojiden daha fazla yararlanma adına politikalar geliştirilmekte ve uygulamaya geçirilmektedir. Bu açıdan öğretme-öğrenme sürecinin en önemli unsurlarından biri olacak olan öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri oldukça önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerine sınıf düzeyi, cinsiyet, sosyal medya hesabına sahip olma durumu ve internette geçirilen zaman değişkenlerinin etkisini tespit etmektir. Araştırma, 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği programında öğrenim gören 1. ve 4. sınıf 110 kişi ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak 10 maddelik Dijital Okuryazarlık Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin orijinali için cronbach-alpha güvenilirlik katsayısı ise 0.86, araştırma verileri üzerinden hesaplanan cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0,88 olarak bulunmuştur. Verilerin normal dağılması sebebiyle parametrik istatistik yöntemlerinin kullanılmasına karar verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre fen bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyi, aritmetik ortalaması 5 üzerinden 3,82 olarak belirlenmiştir. Bu değer ile fen bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyinin iyi seviyede olduğu söylenebilir. Ayrıca öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyi, sınıf düzeyi değişkenine göre 4. sınıf lehine anlamlı farklılık gösterirken; cinsiyet, sosyal hesaba sahip olma durumu ve çeşitli teknolojik cihazlar ile geçirilen zaman değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Dijital okuryazarlık, fen bilgisi, öğretmen adayları, sosyal medya

FEN BİLİMLERİNDE İNTERNET KULLANIMININ, BAĞIMLILIĞININ BELİRLENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Doğan KAHRAMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dogan_Kahraman@outlook.com
Doç.Dr. Aylin ÇAM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aylincam@mu.edu.tr

ÖZET

Tüm dünyada internet kullanımını giderek artmaktadır. İnternetin amacı dışında fazladan kullanımı genç yaştaki bireyler için internet bağımlılığı gibi olumsuz sonuçları ortaya çıkarabilmektedir. Bilinçli internet kullanımı için interneti en çok kullanan grup olan ergenlerin desteğe ihtiyacı vardır. İnternetin bir iletişim aracı olarak kullanılması yaygınlaşmış ve iletişim kurma çabası sosyal ağlara kaymıştır. Sanal ortamlarda iletişim kurma çabasındaki bireyler yoğun internet kullanımı ile birlikte gerçek yaşamlarından uzaklaşmışlardır. İnternet kullanımının artması ile birlikte okullarda tablet, bilgisayar ve akıllı tahta gibi pek çok araçla internete ulaşmak kolaylaşmıştır. Öğrencilerin internete erişimi kolay olmasına karşın güvenli kullanımı önemli hale gelmiştir. Fen bilimleri dersi müfredatında yer alan dijital yetkinlik yeterlilik alanına göre bilgi ve iletişim teknolojilerini güvenli ve eleştirel kullanmaları beklenmektedir. Çağımız gereği bilgi ve iletişimin gerçekleşmesi internet ile gerçekleşmektedir. Bunun yanı sıra bilgi ve medya okuryazarlığı bir 21.yüzyıl becerisi olup internet bağımlılığı ve sanal yalnızlık gibi konular bu okuryazarlık alanı için tehlike oluşturmaktadır. Bu araştırmanın hedefi İzmir ilinin 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin internet bağımlılığını belirlemektir. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 öğretim yılı İzmir ilinin Bornova ilçesinde öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmuştur. Bu çalışma nicel bir araştırma olup tarama araştırması niteliğindedir. Araştırmada veriler; İnternet Bağımlılık Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma örneklemini 386 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmaya dahil olan öğrencilerin çoğunluğu fen bilimleri dersinde interneti bir araç olarak kullanmaktadır. Örneklemin %16 lık bir kısmında yüksek düzeyde internet bağımlılığı görülmüştür. Sonuç olarak internetin yoğun olarak kullanımı beraberinde sorunlarını da getirmiştir. Günümüz teknolojisi ile birlikte herkes internete erişimi kolaylaşmıştır. İnternetin doğru ve güvenli kullanımı önem taşımaktadır. İnternet kullanımının getirmiş olduğu sorunlar ilköğretim öğrencilerine kazandırılmak istenen dijital yetkinlik alanının yanında birer tehlike unsurudur.

Anahtar sözcükler: Fen bilimleri, internet bağımlılığı, ortaokul öğrencileri

ORTAOKULDA EĞİTİM TARİHİ

TÜRKİYE’DE ORTAOKUL ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN OKULLARIN KISA TARİHÇESİ

Arş.Gör.Dr. Sabri BECERİKLİ, Bursa uludağ üniversitesi, beceriklisabri@uludag.edu.tr

ÖZET

Türkiye eğitim tarihine bakıldığında modern anlamda öğretmen okullarının açılmasını sağlayan süreç Osmanlı’nın eğitim alanında modernleşmesi ile birlikte başlamıştır. Dârümuallimîn, Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin profesyonel olarak eğitiminin verildiği ilk açılan okul olarak bilinmektedir. Dârümuallimînin İstanbul’da önce rüşdiye (1848) seviyesine daha sonraki tarihlerde sıbyân (1868) ve idâdî (1876) kademelerine öğretmen yetiştiren kısımları açılmıştır. Ayrıca Dârümuallimînin İstanbul dışında da sayıları artırılarak Osmanlı coğrafyasında yaygınlaştırılmaya başlanmıştır. Taşrada genelde ilkokul denilebilecek sıbyân seviyesinde öğretmen yetiştiren kurumlar açılmış çok az sayıda da olsa bu kurumlarda rüşdiye seviyesinde öğretmen yetiştirmek üzere de şubeler açılmıştır. İstanbul ve taşradaki öğretmen okulları Cumhuriyetin ilanından sonrada varlıklarını sürdürmüş, Osmanlı’da sıbyân, rüşdî ve idâdî diye adlandırılan kademelerin devamı niteliğindeki ilkokul, ortaokul ve lise seviyelerinde öğretmen yetiştirilmeye devam edilmiştir. Bu çalışmada ise Türkiye’de ortaokul öğretmeni yetiştirmenin tarihsel süreci kısaca ele alınmıştır. Günümüzde ortaokul diye adlandırılan seviyenin Osmanlıdaki sürecine rüşdiye seviyesinde öğretmen yetiştirmekle başlanmıştır denilebilir. 1848 senesi itibariyle rüşdiyelere öğretmen yetiştirilmektedir. II. Meşrutiyete kadar Dârümualliminin rüşdî şubesi yapısal olarak korunmuştur. II. Meşrutiyet’in ilanından sonra Dârümuallimînin Rüşdî kısmı Mahreç şubesine dönüştürülmüştür. 1915 Dârümuallimîn ve Dârümuallimât Nizâmnamesi ile birlikte Mahreç şubesi İhzârî diye tasarlanmıştır. İhzârî şubesinden mezun olacaklara, ibtidâîlerde öğretmen ve müfettiş olma hakkı tanınmıştır. Cumhuriyet döneminde ise 1923 senesinde İhzârî şubesi yerine Orta Muallim Mektebinin kurulduğu görülmektedir. Daha sonraki tarihlerde ortaokul öğretmeni yetiştirmek için Anadolunun çeşitli illerinde öğretmen okulları açılmaya başlanmıştır. Türkiyede ortaokul öğretmeni yetiştirmenin kısa serüvenini ele alan bu çalışmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi kullanılmıştır.

Anahtar sözcükler: Orta Muallim Mektebi, Osmanlı’da Öğretmen Eğitimi, Türkiye Cumhuriyeti’nde Öğretmen Eğitimi, Dârümuallimîn

ORTAOKULDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM SORUNLARI

DENİZLİ PAMUKKALE İLÇESİNDEKİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI VE BAĞIMLILIĞI

Öğr.Gör. Fatma SİNECEN, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, fatma@adu.edu.tr
Öğr.Gör. Osman SİNECEN, Pamukkale Üniversitesi, osinecen@pau.edu.tr
Öğretmen Sinan DEMİRCAN, 75.Yıl Cumhuriyet Ortaokulu, sinandemircan77@hotmail.com

ÖZET

Son yıllardaki gelişmelerle birlikte, teknoloji yaşamda daha fazla yer almaya başlamıştır. Ortaokul öğrencilerinin 21. Yüzyılda dersleri haricinde sosyal aktivite olarak daha fazla sosyal ağlarda konuşma veya bilgisayar oyunlarını oynadıkları görülmektedir. Teknolojiyi kullanma sıklığı ve şekli, teknolojiden elde edilecek fayda veya zararı etkilemektedir. Bu çalışmada; Denizli'nin Pamukkale İlçesindeki ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerde teknoloji kullanımı ve bağımlılığı incelenmiştir. Milli eğitim müdürlüğüne bağlı okullarda uygulanan anket 4 bölümden oluşmaktadır. Bilgi düzeyinin değerlendirmesini yapan bölümde 12 soru yer almaktadır. Soruların yanıtları 3'lü likert tipinde (Doğru/Yanlış/Fikrim Yok) verilmiştir. Duyusal alan değerlendirmesini yapan bölümde 5 soru yer almaktadır. Soruların yanıtları 5'li Likert şeklinde verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin teknolojiyi ne kadar ve ne amaçla kullandıklarını belirten sorular bulunmaktadır. En düşük alınabilecek puan 5 ve en yüksek 49 puan olarak hesaplanmıştır. Anketten düşük puan alınması teknoloji kullanımı açısından bilinçli olmadığının ve bağımlılık riski olduğunu belirtmektedir. Toplamda 46 okuldan 12821 ortaokul öğrencisi anket çalışmasına dahil olmuştur. Katılımcı öğrenciler 6377 erkek, 6444 kız öğrencidir. Ankete katılan öğrencilerin puan ortalamaları 40,7'dir. Ankete katılmış olan öğrencilerden 1069 öğrenci 30'un altında puan almıştır. Yani günlük iki saatten daha az teknoloji kullanmaktadırlar. 3674 ortaokul öğrencisi (%28,66) günde 2 saat ve üzerinde teknoloji kullanmaktadır. 2239 (%24,2) öğrenci teknolojiyi daha çok youtube gibi programlardan video izlemek için 2188 (%23,6) öğrenci ise sosyal medya için kullanmaktadırlar. Öğrencilerin teknoloji kullanım sıklıkları okumakta oldukları sınıflara göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermiştir (p=0.000). Buna göre en yüksek puan 5. sınıf öğrencilerinde (39,44) ve en düşük puan 8. sınıf öğrencilerindeydi. Ortaokul düzeyinde 8. Sınıf öğrencilerinin teknoloji kullanımının (36,44 puan) en düşük seviyede olması ergenliğe geçiş döneminden kaynaklandığı düşünülebilir. Pamukkale ilçesindeki 46 okulun öğrencilerinin genel teknoloji kullanımları yüksek olan öğrenciler olmasına rağmen kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Öğrenci, ortaokul, teknoloji bağımlılığı, teknoloji kullanımı

ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM 4.0'A YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Öğr.Gör. Osman SİNECEN, Pamukkale Üniversitesi, osinecen@pau.edu.tr
Öğr.Gör. Fatma SİNECEN, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, fatma@adu.edu.tr
Öğretmen Halil ÇIRPAN, 75.Yıl Cumhuriyet Ortaokulu, halilcirpan8620@gmail.com

ÖZET

Teknolojik gelişmelerle birlikte meydana gelen değişikliklerle bilgi çağına geçilmiştir. Çağın gereklerine ayak uydurabilmenin en etkili yolu eğitim alanında dönüşüm hareketi gerçekleştirmektir. Gelişen çağ bilginin daha hızlı ve etkili bir şekilde iletilmesini gerektirmektedir. Çağın gereklerine uygun olarak eğitimde gerçekleştirilen yenilikler eğitim 4.0 olarak adlandırılmaktadır. Bu çalışmada öğretmenlerin eğitim 4.0 yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Amaç doğrultusunda öğretmenlerle yüz yüze görüşme yolu ile araştırmacı tarafından hazırlanmış olan ilgili soruları cevaplamaları istenmiştir. Öğretmenlerin ifadelerine bağlı olarak eğitim 4.0'ın eğitim 3.0'a göre en temel artışının eğitimde teknolojik olanaklardan ve internetten daha fazla yararlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye'deki uygulanabilirliği konusunda öğretmenler eğitim 4.0'la eğitimde teknolojik araç ve internet kullanıldığı görüşünde yoğunlaşmışlardır. Öğretmenlerin eğitim 4.0'ın dünya çapındaki uygulamalara yönelik genel ifadeler kullanarak, somut örnek vermemeleri, konu ile ilgili net bilgiye sahip olmadıkları görüşüne ulaşılmıştır. Öğretmenlerin eğitim 4.0'ın gerekleri, dünya genelindeki uygulamaları konusunda seminer, telekonferans gibi yöntemlerle bilgilendirilmelilerdir. Eğitimin gerekleri ve uygulamaları konusunda bilgi sahibi olan öğretmenler bunları eğitim-öğretimde uygulayarak daha verimli eğitim verme olanağına erişilebilir. Yapılan çalışmada öğretmenlerin eğitim 4.0 hakkında bilgilerini araştırmak için öğretmenlerin görüşleri alınmış ve elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmada eğitim 4.0'a ilişkin öğretmenlerin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından dört soru belirlenmiştir. Verilen dört soruya öğretmenin verdikleri açık cevaplar incelenerek nitel bir araştırma yapılmıştır. Öğretmenlerin çalışma sonucunda eğitim 4.0 hakkında yeterli bilgilerinin bulunmadığı ve çalışmada öğretmenlerin yeniliklere açık olduğu görülmüştür. Öğretmenler eğitim 4.0 hakkında bilgilendirme yapıldıktan sonra sorulara cevap vermişler ve eğitim 4.0 yararlı bulmaktadırlar. Öğretmenlerin gelişime açık oldukları ve hizmet içi eğitim çalışmalarlarıyla geliştirmeye teşvik edilmeleri gerekmektedir. Dünyadaki gelişmelerin takip edilerek öğretmenlerin kullanıma yönlendirilmesi kendini geliştirme açısından çok faydalı olacağına inanılmaktadır. Çalışmanın sonuçları doğrultusunda eğitim 4.0 eğitimde büyük bir yenilik getirdiği ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine teşvik ederek eğitimde daha kullanışlı hale geleceği ortaya konulmaktadır. Öğretmenler geliştirilerek eğitimde daha başarılı bir yönlendirme yapılmasına teknolojik alt yapılarla olanak bulunulacaktır. Öğretmenlerin teknolojik alt yapıyı yeterli kullanmaları öğrenci başarısı üzerinde etkili olacağına inanılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Eğitim 4.0, öğretmen eğitimi, teknoloji

ORTAOKULDA EĞİTİM VİZYONU

BALIKESİR EĞİTİMDE NİTELİĞİ GELİŞTİRME VE İZLEME (BENGİ)

Öğretmen Yakup YILDIZ, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürü, yyildiz24@hotmail.com
Öğretmen Hüseyin AŞIK, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı, huseyinask@gmail.com
Öğretmen Özlem BAKAN AKDENİZ, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü ARGE Birimi,
bakanakdenizarge10@gmail.com

Öğretmen Özlem TUTAR, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi, ozltutar@gmail.com

Öğretmen Baki DİLEK, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi, bakidilek@gmail.com

Öğretmen Çağrı ÇEVRE, Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü, cagricevre@gmail.com

Öğretmen Fulya UYGUN, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi, fly.uygun.arge@gmail.com

ÖZET

Balıkesir Valisi Sayın Ersin YAZICI himayelerinde İl Millî Eğitim Müdürlüğü işbirliğiyle geliştirilen Balıkesir Eğitimde Niteliği Geliştirme ve İzleme (BENGİ) Projesi, Balıkesir’de eğitim-öğretim faaliyetlerinin niteliğini artırmak ve kalitesini geliştirmek amacıyla Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı tüm okul ve kurumlarda faaliyetler planlamak, yürütmek ve ortaya çıkan ürünü izlemek için hazırlanmış bir projedir. Vizyonu Balıkesir il genelinde eğitim öğretim faaliyetlerinde millî ve manevi değerlerine bağlı, ülkemizi 2023-2071 hedeflerine taşıyacak nesiller yetiştirmektir. BENGİ ile Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü olarak Balıkesir’de millî-manevi değerlerine bağlı, kendisi ve çevresiyle barışık, insanları ve doğayı seven, teknolojiyi üst seviyelerde kullanarak akademik başarısında artış gösteren öğrenciler yetiştirmek hedeflenmiştir. 2016-2017 Eğitim Öğretim yılı içinde uygulanmaya başlayıp halen Balıkesir ili sınırları içerisindeki Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüm resmi-özel okul ve kurumlarda(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyeler, Balıkesir Üniversitesi, 17 Eylül Üniversitesi, Yerel Basın ve Medya Kuruluşları, STK’lar vb) işbirliği içerisinde uygulanmaktadır. Kurulan sistem üzerinden dijital olarak veri girişinin yapıldığı ve çalışmaların izlenebildiği interaktif bir ortamdır. BENGİ Projesi 4 Ana Başlıkta: 1.Okul Aile Toplum Çalışmaları 2.Sosyal-Kültürel-Sanatsal ve Sportif Faaliyetleri 3.Değerler Eğitimi 4.Akademik Başarı, doğrultusunda hedeflerini gerçekleştirmektedir. BENGİ Projesi, bilim, sanat, spor, kültür ve sosyal alanlarda yapacağı bütün çalışmalar değerler eğitimiyle ilişkilendirilir. Sektörlerle işbirliği yaparak öğrencilerimizin istihdamına yönelik çalışmalar yapar. Günümüzde teknolojinin sürekli gelişimine bağlı olarak bilgi kaynaklarının değişmesi nedeniyle hayat boyu öğrenmeyi esas alır. Öğrencileri yetenek ve ilgileri doğrultusunda yönlendirir ve destek olur. Öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmayı hedefler ve okul çalışmalarında haftada iki gün 20 dakika olacak şekilde çeşitli okuma etkinliklerine yer verilir. Okullarımıza çeşitli mesleklerden kariyer yapmış kişiler davet edilerek hem değerler eğitiminde hem de çocuklara meslek seçimlerinde rehberlik yapmaları sağlanır. Bugüne kadar Sayın Valimiz Ersin YAZICI “Öğrencilerle Okuma ve Kariyer Danışmanlığı Etkinliği ve Öğretmen Buluşmaları” nın 202. sini gerçekleştirmiştir. Planlamalar dahilinde devamlılığı sürmektedir. Ailelere yönelik yapılan eğitim faaliyetleri yanında sosyal/kültürel ve sportif faaliyetler düzenlenerek velilerin eğitime aktif olarak katılımları sağlanır. BENGİ kapsamında hiçbir okul diğerleri ile kıyaslanmaz. Her okul kendi hedeflerini belirler ve o doğrultuda çalışır. Çocuklara okulu sevdirmek esastır. Eğitim öğretim faaliyetleri planlanırken gelişimi farklı çocukların özellikleri dikkate alınır. Başarının ödüllendirildiği bir sistemdir. Her yıl yeni hedefler doğrultusunda geliştirilen BENGİ Projesinde, ilerleyen dönemlerde yapılması hedeflenen BENGİ yazılımına entegre soru bankası hazırlanmıştır. Ayrıca soru yazma ekibi tarafından hazırlanan çoktan seçmeli, açık uçlu, doğru yanlış soru türleri ve bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez düzeylerinden sınavlar gerçekleştirmeyi hedeflenmiştir. BENGİ projesi 16.09.2019 resmi verilerine göre, 14.684 personelimiz ve 184.684 öğrencimizle birlikte halen başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. BENGİ projesi kapsamında tüm okullarımız da yapılan çalışmalar ön plana çıkmakta, bu da öğretmenlerimizi yeni çalışmalar üretme noktasında teşvik ederek, eğitim ve öğretim sürecinin tüm paydaşlarını aktif olarak sürece dahil etmektedir.

Anahtar sözcükler: BENGİ, geliştirme, izleme, nitelik, eğitim

ÖĞRETMEN ATÖLYE ÇALIŞMALARI

Öğretmen Özlem TUTAR, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi, ozltutar@gmail.com
Öğretmen Özlem BAKAN AKDENİZ, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi,
bakanakdenizarge10@gmail.com
Öğretmen Semiha KARATUFAN, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi,
semihakaratufan@gmail.com
Öğretmen Hüseyin AŞIK, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı, huseyinask@gmail.com
Öğretmen Yakup YILDIZ, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürü, yyildiz24@hotmail.com
Öğretmen Baki DİLEK, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi, bakidilek@gmail.com

ÖZET

2023 Eğitim Vizyonu ve Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü Stratejik Planı doğrultusunda eğitimde yeni yaklaşımlar kullanılarak amaçlar belirlenmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin teknoloji çağındaki son gelişmeleri takip ederek çözüm odaklı yeni yaklaşımları ve Web 2.0 araçlarını kullanıp ders içi uygulamalara aktarabilmeleri konusunda gerekli çalışma ortamlarını hazırlayıp motive edici bir rol üstlenerek uygulama alternatiflerini geliştirmeleri amacıyla gerçekleştirilen bu projeye; düşünen, bağlantı kurabilen, hayal edebilen, üreten ve tasarlayan bireyler yetiştirmek planlanmıştır. Tasarlanan bu etkinlik süresince, "Ders Anlatımında Uygulama Bilgisinin Artırılması" sağlanmıştır. Balıkesir Üniversitesi ve Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasındaki işbirliği protokolüne bağlı olarak, Balıkesir Üniversitesindeki her bir Ana Bilim Dalı' nın akademisyenlerine Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi öğretmenleri tarafından proje tanıtımı gerçekleştirilmiştir. 11 branşta 32 akademisyenimiz ve Balıkesir İl Millî Eğitim Ar-Ge biriminde görev yapan bir öğretmen olmak üzere toplam 33 eğitimimiz 17-21 Haziran 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen projede yer almak istediğini belirtmişlerdir. Projeyi kabul eden akademisyenlerimiz çalışabilecekleri atölye sayısını tespit ettikten sonra, toplam atölye sayısı belirlenmiştir. Bu doğrultuda toplam (okul öncesi-temel eğitim ve orta öğretim olmak üzere) 11 branşta (Biyoloji (2)-Felsefe Grubu 'Felsefe, Sosyoloji, Psikoloji'(1) - Fizik (1)-Görsel Sanatlar(1)-İlköğretim Matematik(2)-Kimya(1)-Matematik(2)-Okul Öncesi Eğitimi(1)-Sınıf Öğretmenliği(2)-Sosyal Bilgiler(1)-Türkçe(1)), 15 atölyede eğitim verilmesi planlanmıştır. Uygulamaya dayalı olarak yapılması planlanan atölye çalışmalarının içeriği ve ders programları Millî Eğitim Bakanlığımızın oluşturduğu 'Öğretim Programı' çerçevesinde 2023 Eğitim Vizyonu ve eğitimde yeni yaklaşımlar hedef alınarak akademisyenlerimiz tarafından oluşturulmuştur. Belirlenen koşullar çerçevesinde projemiz son şeklini alıp, Balıkesir il genelindeki tüm devlet okullarında duyuruya çıkmıştır. Balıkesir ili genelinde toplam 20 ilçede mayıs ayı verilerine göre toplam 11 branşta 7410 öğretmen görev yapmaktaydı. Tüm ilçelerden gelen talepler doğrultusunda 812 öğretmenimiz atölye çalışmalarına katılmak için başvuru yapmıştır (11 branştaki toplam öğretmen sayısının %11'lik kısmı). Yapılan ihtiyaç analizi değerlendirmesi neticesinde 399 öğretmenimiz atölye çalışmalarına katılmıştır. Planlanan program dâhilinde, 17-21 Haziran 2019 tarihleri arasında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi' nde her atölye için günde 6 şar saat ve 90 dakikalık 3 oturum olacak şekilde, (toplam 30 saat/5 gün/09:00-15:00 saatleri arasında) atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Öğretmen Atölyeleri çalışmalarında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi fiziki ortamları (Biyoloji, Fizik ve Kimya Laboratuvarları, Bilgisayar Laboratuvarları, Okul Öncesi Atölyesi, Konferans Salonları, derslikler, fakülte bahçesi) ve Balıkesir Kuvayı Milliye Müzesi kullanılmıştır. Öğretmenlere verilen uygulamalı eğitimler sonucu, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, öğretmenlerin ders içi etkinliklerinin artırılmasına bağlı olarak da öğrencilerin ders içi yeterliliklerinin artacağı düşünülmektedir. Tüm branşlarda açılan atölye çalışmalarında aktif olarak eğitim alan öğretmenlerimiz tarafından yeni yaklaşım ve Web 2.0 araçlarının özümsemek eğitim ortamlarına entegre edilmesi sonucu öğrencilerle aktif öğrenme ortamlarının oluşturulacağı dönütü öğretmenlerimizden alınmıştır. Atölye çalışmalarının gerçekleştirilmesiyle öğretmenlerimizden gelen memnuniyet ve bu çalışmaların sürdürülmesi konusundaki geri bildirimler neticesinde atölye çalışmalarımızın gelecek mesleki çalışma dönemlerinde de akademisyenlerimiz tarafından desteklenerek sürdürülmesi tarafımızdan planlanmıştır.

Anahtar sözcükler: 2023 Eğitim Vizyonu, atölye çalışması uygulamaları, balıkesir stratejik planı, web 2.0 araçları, yaparak yaşayarak öğrenme

ORTAOKULDA EĞİTİM YÖNETİMİ

KONUM KURAMI VE ÖRGÜTLERDE KONUM

Arş.Gör. Orhan KAHYA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, okahya1@gmail.com

ÖZET

Konumlandırma, önceleri pazarlama alanında, bir ürünü diğerlerinden farklı ve belirgin bir yere koyma anlamında kullanılmıştır (Langenhove ve Harre, 1999a). Bu anlamı itibariyle askeri dildeki anlamına yakındır. Çünkü askeri dilde konum, bir düşmana karşı yer edinmedir. Sosyal bilimlerde konum ve konumlanma/konum alma (positioning) ilk olarak Hollway (1998) tarafından, heteroseksüel ilişkilerde özneliğin inşası konusundaki analizinde kullanılmıştır. Hollway burada konum kavramını bağlamla ilişkilendirmiş ve inşa edilen bir süreç olarak yorumlamıştır. Daha sonra konum, başta Langenhove ve Harre (1999), John Shotter, Kenneth Gergen ve diğerlerinin katkılarıyla kişiler arası ilişkileri anlamlandırmada kullanılan bir kuram olarak ortaya çıkmıştır (Peters ve Appel, 1996). Konum kuramı insana ilişkin hikâyelerin bireysel akli nasıl inşa ettiğini, inanış ve istek desenlerini açıklamaya amaçlamaktadır. Bu kuram “sabit, şekilsel ve ritualistik” bir sosyolojik kavram olan “rol kuramına” alternatif olarak ortaya çıkmıştır (Davies ve Harre, 1999). Konum kuramı, psikolojik olguların (phenomena) söylemde (in discourse) nasıl üretildiğine odaklanmaktadır. Kuramın temel ilkelerinden birine göre içinde yer aldığımız gündelik hayatın sürekli akışı, söylemler üzerine kuruludur. Bu söylemler de hem kişilerin kendi biyografilerini hem de toplumsal dünyanın temel yapı taşlarını oluşturmaktadır. Konumlar birbiriyle ilişkili olarak ortaya çıkmaktadır. Buna göre bir taraf güçlü olarak konumlandırılıyorsa diğer taraf güçsüz olarak konumlandırılır (Harre ve Langenhove, 1999). Bu araştırmada konum kuramı hakkındaki kavramsal çerçeve tartışılarak konum kuramının eğitim ve örgüt araştırmalarında kullanımı analiz edilmiştir. Langenhove ve Harre (1999) göre kurumlar kişilerin konum almasında iki şekilde rol oynar. 1- kurumlar kişiler hakkında kurum içinde bir karar verilmesi gerektiğinde kurumun dışındaki değer yargılarına müdahale etmeye “resmi” gücü olduğunda; 2- kurum, o kurumda çalışan kişileri bir sınıflandırmaya sokmak istediğinde. Kişi bir konum aldığı anda, dünyayı o konumun bu bakış açısından göreceği, o konumun ve bu bakış açısının kendine has imgelerini, metaforlarını, olay örgülerini ve kavramlarını algılayacaktır (Davies ve Harre, 1999). Bireyler yer aldıkları çeşitli söylem pratiklerindeki sosyal etkileşim sürecinde, oluşum ve yeniden oluşum sonucu ortaya çıkar. Kişi aynı ve tek bir kişidir, ancak konuşmada ve gündelik hayatta çeşitli konumlar alır. Konum alma, kültürel kodlara göre çeşitlilik göstermektedir. Bazı toplumlarda bireyler son derece kişisel davranırken diğerlerinde toplumsal eğilimler çok daha yaygındır (Langenhove ve Harre, 1999a). Bu toplumsal eğilimler, yapısı ve işleyişi bakımından çeşitli sınıflandırmalar çerçevesinde analiz edilmektedir. Örneğin, Tönnies toplumu, “cemaat” ve “cemiyet”; Durkheim “mekanik dayanışma” ve “organik dayanışma”; Cooley “birincil ilişkilere dayalı toplum” ve “ikincil ilişkilere dayalı toplum” olarak sınıflamaktadır. Bu sınıflandırma, genellikle kırsal hayat tarzını niteleyen “cemaat” yapısında; “biz” duygusunun hâkim olduğu, kapalı ekonomik yapı, birincil ilişkiler ve homojen nüfus yapısının olduğu görülmektedir. Kentsel hayat tarzını niteleyen “cemiyet” yapısında ise, biz duygusu yerine bireysellik, farklılaşma, işbölümü, ikincil ilişkiler ve heterojen toplumsal yapının olduğu vurgulanmaktadır (Bayhan, 1995, 2002; Gezgin, 1988).

Anahtar sözcükler: Konum, konum kuramı, örgütte konum

LİSE ÖĞRETMENLERİ VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN EMeklİLİK DÖNEMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE İŞ DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Uzman Zuhar DEDEĞAÇLI, Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğü, saturnjanus@yahoo.com
Prof.Dr. Ruhi SARP KAYA, Adnan Menderes Üniversitesi, ruhi@sarpkaya.net

ÖZET

Amacı lise öğretmenleri ve okul yöneticilerinin emeklilik dönemine ilişkin görüşleri ile iş doyum düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek olan araştırmanın evreni 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Aydın ili Efeler ilçesinde bulunan 21 lisede görevli 1193 öğretmen ve yöneticiden, örnekleme ise tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilen 222 öğretmen ve yöneticiden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, Noone (2010) tarafından geliştirilen “Psychological and Socioeconomic Factors Influencing Men and Women’s Planning for Retirement” ölçeğinin uyarlanması ile araştırmacılar tarafından geliştirilen, 43 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçek olan “Emekliliğe ilişkin görüşler ölçeği” ve Weiss, Dawis, England ve Lofquist (1967) tarafından geliştirilmiş olan ve Baycan tarafından (1985) Türkçeye uyarlanan 20 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçek olan ‘Minnesota iş doyum ölçeği’ kullanılarak toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesi için SPSS 23 (Statistical Package Program for Social Sciences) programı kullanılmıştır. Araştırmanın önemli bulguları arasında içsel iş doyumunu, dışsal iş doyumunu ve genel iş doyumunu olmak üzere her üç boyutta da “Orta Düzeyde Memnunum” derecesinin çıkması; yaşa göre paylaşma, mali durum ve toplam emeklilik alt boyutlarında anlamlı bir farklılık gözlenmesi; mesleki kıdeme göre paylaşma, mali durum ve toplam emeklilik alt boyutlarında anlamlı bir farklılık gözlenmesi yer almaktadır. Araştırmanın önemli sonuçları şu şekildedir: 1) Öğretmenlerin ve yöneticilerin iş doyumunu =3,12 ile dışsal; =3,44 ile genel ve =3,65 ile içsel iş doyumunu boyutunda ortaya çıkmıştır. 2) Planlama, sağlık, paylaşma ve toplam emeklilik alt boyutlarına göre emeklilik görüşleri “Katılmıyorum” derecesinde çıkmışken, mali durum alt boyutunda “Kararsızım” derecesinde çıkmıştır. 3) Cinsiyete, yaşa, bransa, mesleki kıdeme, eğitim durumuna, medeni duruma, görev durumuna ve çalışılan okul türüne göre lise öğretmenleri ve yöneticilerinin iş doyum düzeyleri anlamlı bir farklılık göstermemiştir. 4) Cinsiyete, bransa, eğitim durumuna, medeni duruma, görev durumuna ve çalışılan okul türüne göre lise öğretmenleri ve yöneticilerinin emeklilik görüşleri anlamlı bir farklılık göstermemiştir. 5) Yaşa göre lise öğretmenleri ve yöneticilerinin emeklilik görüşlerinde anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. a. Paylaşma alt boyutunda 40-44 yaş ile 55 yaş ve üstü gruplar arasında bir farklılık söz konusudur. 55 yaş ve üstü öğretmen ve yöneticilerin algıları daha yüksektir. b. Mali durum alt boyutunda 40-44 yaş ile 50-54 yaş grupları arasında bir farklılık söz konusudur. 50-54 yaş aralığındaki öğretmen ve yöneticilerin algıları daha yüksektir. c. Toplam emeklilik alt boyutunda 40-44 yaş ile 55 yaş ve üstü gruplar arasında bir farklılık söz konusudur. 55 yaş ve üstü öğretmen ve yöneticilerin algıları daha yüksektir. 6) Mesleki kıdeme göre lise öğretmenleri ve yöneticilerinin emeklilik görüşlerinde anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. a. Paylaşma alt boyutunda 20-24 yıl ile 30-34 yıl arası gruplar arasında bir farklılık söz konusudur. 30-34 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmen ve yöneticilerin algıları daha yüksektir. b. Mali durum alt boyutunda 20-24 yıl ile 25-29 yıl arası gruplar arasında bir farklılık söz konusudur. 25-29 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmen ve yöneticilerin algıları daha yüksektir. c. Toplam emeklilik alt boyutunda 20-24 yıl ile 30-34 yıl arası gruplar arasında bir farklılık söz konusudur. 30-34 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmen ve yöneticilerin algıları daha yüksektir.

Anahtar sözcükler: Emekli öğretmen, iş doyumunu, öğretmen, emeklilik

ORTAOKULDA FEN BİLİMLERİ

İNSAN VE ÇEVRE ÜNİTESİNİN YARATICI DRAMA DESTEKLİ İŞLENMESİNİN BEŞİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN 21. YÜZYIL BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Dilek ÖZGÜN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
dilekcanel@outlook.com
Prof.Dr. Ali YILDIRIM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aliyildirim@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı beşinci sınıf öğrencilerinin 21. yüzyıl öğrenme becerilerine yaratıcı drama yönteminin etkisini belirlemektir. Araştırma amacı doğrultusunda ön test – son test kontrol gruplu yarı deneysel desen ile modellenmiştir. Çalışma 2017- 2018 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde yapılmıştır. Muğla ilinin Menteşe ilçesine bağlı iki ortaokulda çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Çalışmada deney grubu öğrenci sayısı 17'dir. Kontrol grubu öğrenci sayısı 15'dir. Araştırmanın deney grubunda İnsan ve Çevre ünitesinin öğretiminde yaratıcı dramaya yönelik olarak planlanan sekiz etkinlik uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise dersler fen bilimleri ders kitabındaki etkinliklere göre işlenmiştir. Etkinliklerin uygulanması araştırmacı tarafından dört haftalık süre ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin 21. yüzyıl öğrenme becerileri düzeylerini belirlemek için Gülen (2013) tarafından geliştirilen "21. Yüzyıl Öğrenme Becerilerinin Düzeyi Envanteri" kullanılmıştır. Ölçek dört alt boyut ve 33 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları; "Aktif öğrenme yeterlik düzeyi", "Öğrenmeyi öğrenme becerisi yeterlik düzeyi", "Problem çözme becerileri yeterlik düzeyi" ile "İşbirliği ve iletişim becerileri yeterlik düzeyi"dir. Ölçek deney ve kontrol grubuna uygulamalardan önce ön test olarak uygulanmıştır. Uygulamalar yapıldıktan sonra son test olarak uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 programı kullanılmıştır. "21. Yüzyıl Öğrenme Becerilerinin Düzeyi Envanteri"den elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği belirlenmiştir. Bunun için normallik analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda; deney ve kontrol grubunda "Aktif öğrenme becerisi yeterlik düzeyi" ve "Problem çözme becerisi yeterlik düzeyi" alt boyutları ön ve son test puanları normal dağılım göstermiştir. Buna karşılık "Öğrenmeyi öğrenme becerisi yeterlik düzeyi" deney grubuna ait ön test puan dağılımı ve "İşbirliği ve iletişim becerileri yeterlik düzeyi" kontrol grubuna ait son test puanları dağılımı normal dağılım göstermemiştir. Normal dağılım gösteren testlerde Bağımsız t-testi analizi ve Bağımlı t-testi analizi yapılmıştır. Normal dağılım göstermeyen testlerde Mann-Whitney U- Testi ve Wilcoxon Signed Ranks Testi analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarının değerlendirilmesi neticesinde 21. yüzyıl öğrenme becerileri düzeyi envanteri ön test puanları için deney grubu öğrencileri ve kontrol grubu öğrencileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. 21. yüzyıl öğrenme becerileri düzeyi envanteri son test puanları için deney grubu öğrencilerinin ve kontrol grubu öğrencilerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. 21. yüzyıl öğrenme becerileri düzeyi envanteri ön test puanları ve son test puanları deney grubu öğrencilerinin ve kontrol grubu öğrencilerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anahtar sözcükler: Aktif öğrenme becerisi, işbirliği ve iletişim becerisi, öğrenmeyi öğrenme becerisi, problem çözme becerisi, yaratıcı drama

8. SINIF FEN BİLİMLERİ DERS KİTABINDA SOSYOBİLİMSEL KONULARA YER VERİLME DURUMU

Öğretmen Ömer ERBASAN, Milli Eğitim Bakanlığı, omererbasan20@gmail.com
Öğretmen Ülkü ERBASAN, Milli Eğitim Bakanlığı, ulkuerbasan32@gmail.com

ÖZET

Nükleer enerji, genetiği değiştirilmiş gıdalar, genetik kopyalama, kürtaj ve küresel ısınma gibi bilimle ve toplumsal konularla ilgili boyutlara sahip, kesin çözümü olmayan karmaşık sorunlar sosyobilimsel konular olarak adlandırılmaktadır. Sosyobilimsel konular doğası gereği içerisinde çok çeşitli ve karmaşık karar verme yollarını içermektedir. Öğrencilerin muhakeme yeteneği, bilimsel düşünme alışkanlıkları ve karar verme becerilerinin gelişmesi için sunduğu fırsatlar sebebiyle sosyobilimsel konuların eğitimde yer alması oldukça önemlidir. Bu doğrultuda ülkemizde, fen bilimleri dersi öğretim programında sosyobilimsel konulara yer verilmektedir. Programda özel amaçlar arasında yer alan sosyobilimsel konuların kitaplarda kendine yer bulma durumunun incelenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışma ile 8. sınıf Fen Bilimleri ders kitabında sosyobilimsel konulara yer verilme durumunun incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada, doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada doküman olarak Fen Bilimleri Öğretim Programı ve 2018 yılından itibaren 5 yıl ülke genelinde okutulmak üzere Tutku Yayıncılık tarafından hazırlanan 8. Sınıf Fen Bilimleri ders kitabı kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda 8. Sınıf Fen Bilimleri ders kitabında Mevsimler ve İklim, DNA ve Genetik Kod, Enerji Dönüşümleri ve Çevre Bilimi ile Elektrik Yükleri ve Elektrik Enerjisi ünitelerinde sosyobilimsel konulara yer verildiği görülmektedir. Ayrıca sosyobilimsel konular ele alınış şekillerine göre değerlendirilmiş olup, kitapta bu konulara ağırlıklı olarak araştırma görevlerinde, metin içerisinde ve hazırlık çalışmalarında yer verildiği görülmektedir.

Anahtar sözcükler: 8. sınıf, ders kitabı, fen bilimleri, sosyobilimsel konular

BALONLU SÜPÜRGE ETKİNLİĞİNİN GRUP ÇALIŞMASINA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ ÜZERİNE BİR ÖĞRETMEN DENEYİMİ

Doç.Dr. Ramazan ÇEKEN, Aksaray Üniversitesi, rceken@gmail.com

ÖZET

Plastik şişe ve balonun kullanıldığı etkinlikler lisansüstü tezlere, makalelere ve fen eğitimi ile ilgili diğer çalışmalara konu olmuş önemli bir basit fen etkinliğidir. İlgili etkinlik, literatürde balondan çıkan havanın, plastik şişe içindeki havayı itmesi sonucunda şişenin ağzından giren küçük kağıt parçalarını torbada toplanması şeklinde tanıtılmakta ve “Balonlu Süpürge Etkinliği (BSE)” olarak adlandırılmaktadır. Etkinliğin bireysel veya grup çalışması şeklinde yapılması mümkündür. Etkinliğin sınırlılıklarından birisi olarak, balondan çıkan havada sürekliliğin sağlanamamasıdır. Bu nedenle hava akışının devamının sağlandığı etkinliklerin öğrencilerin daha çok dikkatini çekmesi beklenir. Bu amaçla literatürde yer alan ve yukarıda sözü edilen BSE’nin araştırmacı tarafından geliştirilmesine ve bir grup öğrenci ile birlikte çalıştırılmasına ve kullanılmasına karar verilmiştir. Uyarlaması yapılan BSE ile daha çok öğrencinin sisteme hava takviyesi yapabilmesi sağlanmış ve sistemde havanın daha uzun süre hareket etmesi sağlanmıştır. Sistemin plastik şişe ve çöp torbası aynı kalmak üzere, balon sayısı ve balonlara gaz girişi sağlayan hortum sayısı arttırılmıştır. Sisteme gaz girişi sağlamak amacı ile öğrenciler bisiklet pompaları kullanmışlar ya da nefesleri ile balonlara gaz takviyesi yapmışlardır. Başka bir öğrenci de süpürge ile çöpleri toplama görevini yerine getirmiştir. Böylece uyarlanan yeni BSE’ne daha çok öğrencinin daha etkin bir şekilde katılımı sağlanmıştır. BSE bu şekilde daha uzun süre çalışabilir bir nitelik kazanmıştır. BSE’nin ilk ve geliştirilen örnekleri resimlerde verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Balon, gazların basıncı, gazların hareketi, plastik şişe, balonlu süpürge etkinliği

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ KUYRUKLU YILDIZ İLE İLGİLİ ZİHİNSEL MODELLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLERE GÖRE BELİRLENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Meryem GÖRECEK BAYBARS, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mgorecek@mu.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğçe ÖZKUL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
tugceozkul@posta.mu.edu.tr

ÖZET

Astronomi, insanoğlunun geçmişten günümüze gökyüzüne olan merakını gidermesine ve gökyüzü gözlemleriyle çevresindeki değişimleri ilişkilendirmesine yardımcı olan en eski bir bilim dalıdır. Astronomi, anlaşılması zor olan, soyut düşünme ve hayal gücünü kullanma gibi yeteneklerin olması gerektiği ve bu sebeple görsellerin veya modellerin çokça kullanılabileceği bir bilimdir. Bu çalışma fen bilgisi öğretmen adaylarının kuyruklu yıldız ile ilgili zihinsel modellerinin farklı değişkenlere (cinsiyet, astronomi ile ilgili yayın takip edip etmeme durumu ve bilimsel bir kuruluşa üye olup olmama durumu) göre belirlenmesini amaçlamaktadır. Çalışmanın katılımcılarını, 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Fen Bilgisi Öğretmenliği programına devam eden 1-4. sınıf seviyelerinden 125 kadın ve 33 erkek olmak üzere toplam 158 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada veriler, iki ayrı bölümden oluşan veri toplama aracı ile toplanmıştır. Veri toplama aracının ilk bölümü demografik özellikler (cinsiyet, astronomi ile ilgili yayın takip etme durumu, astronomi ile ilgili bilimsel bir kuruluşa üye olma durumu) dikkate alınarak hazırlanmıştır. Veri toplama aracının ikinci bölümü ise “Kuyruklu Yıldız terimi sizin için ne ifade ediyor? Lütfen kısaca açıklayınız. / Kuyruklu Yıldız terimini duyduğunuzda aklınızda oluşan resmi çiziniz. / Kuyruklu Yıldız renkli midir? Cevabınız evetse hangi renktir?” şeklinde üç açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Bu üç soru ile öğretmen adaylarının kuyruklu yıldız betimleme ve görselleme durumları ortaya çıkarılarak ortaya çıkan zihinsel modeller, ilkel ve sentez zihinsel model olarak kategorilendirilmiştir. Veri toplama aracından elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, çalışmaya katılan 158 öğretmen adayının 125’inin kadın, 33’ünün ise erkek olduğu görülmektedir. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmen adaylarının 26’sının astronomi ile ilgili bir yayın takip ettiği ve altısının da astronomi ile ilgili bir kuruluşa üye olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının zihinsel modelleri cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiğinde, 125 kadın öğretmen adayının 69’unun ilkel, 56’sının sentez, 33 erkek öğretmen adayının ise 24’ünün ilkel ve dokuzunun sentez zihinsel modele sahip olduğu görülmüştür. Benzer şekilde astronomi ile ilgili yayın takip eden öğretmen adaylarının 14’ünün ilkel, 12’sinin sentez zihinsel modele sahip olduğu tespit edilmiştir. Astronomi ile ilgili bilimsel yayın takip etmeyen öğretmen adaylarının 79’u ilkel, 53’ü ise sentez zihinsel model kategorisinde yer almıştır.

Anahtar sözcükler: Kuyruklu yıldız, zihinsel model, fen bilgisi öğretmen adayı

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ KUYRUKLU YILDIZLARLA İLE İLGİLİ ZİHİNSEL MODELLERİNİN FARKLI SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE BELİRLENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Meryem GÖRECEK BAYBARS, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mgorecek@mu.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğçe ÖZKUL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
tugceozkul@posta.mu.edu.tr

ÖZET

İnsanların gök cisimlerine ilgi duydukları ve hem merak hem de korkuyla yaklaştıkları zamanlardan bu yana astronomi, bilimle birlikte gelişen ve tarih boyunca önemini koruyan bir bilim alanı olmuştur. Hikâyesi insanlık tarihi kadar eskiye dayanan astronomi, bazı temel bilimlerin anlaşılmasını kolaylaştırdığı için örgün eğitimde kullanılması önerilmektedir. Astronomi bilimi, özellikle fizik alanında yer alan bir takım konuların öğretimi için idealdir. Dairesel hareket, hareket kanunları, çekim kuvveti, gezegenler veya yıldızlar gibi konuların öğretiminde astronomi biliminden yararlanılarak; fen eğitiminde öğrencilerin kavramları anlamlandırılmaları, uzay zaman ilişkisi kurma ve üç boyutlu düşünme yetileri artırılabilir. Bu çalışma, fen bilgisi öğretmen adaylarının kuyruklu yıldızlar ile ilgili zihinsel modellerinin sınıf düzeyine göre belirlenmesini amaçlamaktadır. Çalışma, 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Fen Bilgisi Öğretmenliği programına devam eden 158 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarından, 30 kişi 1.sınıf, 47 kişi 2.sınıf, 45 kişi 3.sınıf ve 36 kişi 4.sınıfa devam etmektedir. Çalışmada veriler, üç açık uçlu sorudan oluşan veri toplama aracı ile elde edilmiştir. Veri toplama aracı, öğretmen adaylarının kuyruklu yıldız betimleme ve görselleme durumlarını ortaya çıkaracak şekilde araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Veri analizinde öncelikle öğretmen adaylarının kuyruklu yıldız betimleme ve görselleme durumları ayrı ayrı analiz edilmiş, daha sonra bu analiz sonucunda ortaya çıkan zihinsel modeller, ilkel ve sentez model olarak kategorilendirilmiştir. Çalışmada 1.sınıfa devam eden 30 öğretmen adayının 20'sinin ilkel, 10'unun sentez zihinsel modele sahip olduğu, 2.sınıfa devam eden 47 öğretmen adayının 32'sinin ilkel, 15'inin ise sentez zihinsel modele sahip olduğu belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca, 3.sınıfa devam eden 45 öğretmen adayından 30'unun sentez zihinsel modele, 4.sınıfa devam eden 36 öğretmen adayının ise 26'sinin ilkel zihinsel modele sahip olduğu görülmüştür. Çalışmadan elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, fen bilgisi öğretmen adaylarının kuyruklu yıldız ile ilgili bilimsel zihinsel modele sahip olmadığı söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Kuyruklu yıldız, zihinsel modeller, fen bilgisi öğretmen adayı

FEN BİLİMLERİ DERSİ AYNALAR KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDE İSTASYON TEKNIĞİ VE DÜZ ANLATIM YÖNTEMİNİN UYGULANMASININ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA VE TUTUMLARINA ETKİSİ

Dr. Öğrt. Üyesi Salih PAŞA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, drsalihpasa@gmail.com
Lisans Öğrencisi Ayşegül KIZILKAYA, Afyon Kocatepe Üniversitesi,
aysegulkizilkaya26@gmail.com

ÖZET

Dünyada birçok alanda olduğu gibi eğitim sistemimizde de hızlı bir gelişim ve değişim vardır. Bu da bizlere öğretim sürecinde yeni teknik ve yaklaşımların kullanılmasını gerekli kılmaktadır. Eğitim öğretimde kullanılan yöntemlerden biri olan “İstasyon Tekniği” birçok ders kapsamında kullanıldığı gibi fen eğitiminde de sıklıkla kullanılmaktadır. Bu teknik içerik olarak, başlanmış bir işe katkı getirme ve bitirme, bir işi olduğu yerden daha ileriye götürme amacıyla kullanılır. Bu sayede bütün sınıf etkinliğin her aşamasına katılır ve katkı sağlama yoluyla yapılanları ileri götürmeyi hedefler. Öğrenci merkezli bir yöntemdir. Geleneksel olarak çok yaygın kullanılan “Düz Anlatım Yöntemine” kıyasla “İstasyon Tekniği” daha etkili bir şekilde kullanıldığı takdirde öğrencilere birçok beceri kazandırabilecektir. Bu araştırmada, fen bilimleri eğitiminde istasyon yöntemi ile düz anlatım yöntemi karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda ortaokul 7. Sınıfta fen bilgisi dersinde anlatılan “Aynalar” ünitesi seçilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin “Aynalar” ünitesiyle ilgili temel bilgilere yönelik ders başarıları ve kalıcı öğrenmeleri üzerindeki etkilerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet okulunun ortaokul 7. Sınıf düzeyindeki iki farklı şubesinde (7-D ve 7-E) öğrenim gören 60 öğrenci oluşturmaktadır. Düz anlatım yöntemi grubu (n=30) ve istasyon tekniği grubu (n=30) olarak belirlenerek araştırmaya katılan öğrenci sayılarının her iki anlatım yönteminde eşit olması öngörülmüştür. Araştırma kapsamında 7-D şubesinde düz anlatım yöntemiyle, 7-E şubesinde ise istasyon yöntemiyle 6 ders saati kapsamında “Aynalar” ünitesi işlenmiştir. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak ise işlenen ünite sonunda her iki şubeye aynı sorulardan oluşan 20 soruluk başarı testi uygulanmıştır. Ayrıca öğrencilerin fen bilimlerine karşı ilgilerini ölçmek amacıyla tutum ölçeği de uygulanmıştır. Bu araştırmada; istasyon yönteminin uygulandığı 7-E sınıfındaki öğrencilerin başarı puanlarının, düz anlatım yönteminin uygulandığı 7-D sınıfındaki öğrencilerin başarı puanlarından daha yüksek olduğu ve kalıcı öğrenmenin gerçekleştiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca istasyon yönteminin uygulandığı şubedeki öğrencilerin fen bilimlerine karşı tutumunun diğer yönteminin uygulandığı şubedeki öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda fen bilimleri öğretiminin birçok konularında uygun materyal ve uygun ortam olması durumunda istasyon yönteminin uygulanmasının olumlu etkileri olacağı ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Başarı testi, aynalar, düz anlatım yöntemi, fen bilimleri tutum ölçeği, istasyon tekniği

FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE KİTAPLARINDA YER ALAN SİNDİRİM VE BOŞALTIM ÜRÜNÜ KARMAŞASININ İNCELENMESİ

Doç.Dr. Ramazan ÇEKEN, Aksaray Üniversitesi, rceken@gmail.com

ÖZET

Atık bir şeyin işlendikten sonra gereksiz ve çoğunlukla kullanılmayan kısmı anlamına gelir. Artık ise bir maddenin kullanıldıktan sonra kalan kısmıdır. Biyoloji ile ilgili literatürde atık ve artık terimleri çoğu zaman birbiri yerine kullanılmaktadır. Literatürde yaşanan bu karmaşanın Türkiye’de Fen Bilimleri Dersi ile ilgili Öğretim Programlarına (FBDÖP) yansımaları beklenen bir durumdur. Bu nedenle bu çalışmada biyolojik atık ile ilgili olarak belirtilen kavram karmaşasının ilgili dersin 2000, 2005, 2013 ve 2018 yılı programlarına yansımaları ele alınmaktadır. Çalışmada, ilgili öğretim programları, her sınıf düzeyinde sarmal program geliştirme yaklaşımı dikkate alınarak doküman analizine tabi tutulmuştur. Sindirim ve boşaltım sistemlerinin, üretilen ürünlerin dışarıya atılmasında benzer bazı görevleri üstlendiği sanılsa da özellikle sözkonusu ürünlerin metabolizma süreçleri arasında belirgin farklar bulunmaktadır. Bu çalışma sözkonusu farkların ilgili öğretim programına yansıtılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Sindirim sistemi organları ve sistemi bir bütün olarak ele alındığında, hücre metabolizmasına girmeyen ürünlerin kalın bağırsaktan dışarı atıldığı bir sistem olarak kabul edilmelidir. Bu ayrımın sindirim ve boşaltım ürünlerinin ele alındığı ünitelerde açıkça yer almaması, dahası her iki farklı sistem ürününün aynı terim ile ifade edilmesi, FBDÖP’in sarmal yapısı için önemli bir sorun teşkil etmektedir. FBDÖP’te ilgili kavramların birbiri yerine kullanılması, yukarıda belirtilen ayrım konusunda biyoloji kitaplarında hassas davranılmamasına dayandırılabilir. İlgili kaynaklarda bu kavramların kullanılmasında seçici olunmaması, söz konusu kitaplar ve ilgili ders programının yanlış bilgiler içermesine yol açmıştır. Öğretmenlerin, program geliştiricilerin ve ders kitabı yazarlarının bu ayrıntıya dikkat etmeleri, öğrenme sürecinde sonraki öğrenmeler için doğru ön bilgi edinilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: Boşaltım sistemi, fen bilimleri dersi öğretim programı, kavram öğrenme, sindirim sistemi, atık ve artık

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DERSTE TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK EĞİLİMLERİ

Arş.Gör. Cüneyd ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, celikcuneyd@mu.edu.tr
Öğretmen Büşra ÇELİK, Marmaris Çağdaş Bilim Koleji, busraguney3510@gmail.com
Doç.Dr. Muhammet Mustafa ALPASLAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
mustafaalpaslan@mu.edu.tr

ÖZET

Teknolojinin eğitime entegre edilmesinin birçok yararı bulunmaktadır. Bunları öğrencilerin kişiye özgü öğrenme hızını desteklemesi, öğrenme ortamını zenginleştirerek okula ve derse karşı olumlu motivasyon sağlaması, teknolojiyi kullanma becerisini artırması ve bilginin kolay bir şekilde elde edilmesini sağlama şeklinde sıralamak mümkündür. Diğer taraftan eğitim ortamlarının, z-kuşağı öğrencilerinin istek ve ihtiyaçlarına göre düzenlenmemesi ve teknolojinin bu anlamda eğitim ortamlarına etkili bir şekilde entegre edilememesi; okulların çekiciliğinin azalmasına, öğrencilerin okul ve derslerde sıkılmasına, devamsızlık yapma ve öğrenmeye karşı ilgilerinin azalmasına neden olacağı düşünülmektedir. Bu çalışma, fen bilimleri öğretmen adaylarının derste teknoloji kullanmaya yönelik eğilimlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma, karma yöntem desenlerinden yakınsak karma desen ile yürütülmüştür. Nicel verilerin toplandığı çalışma grubunu fen bilgisi öğretmenliği programında okuyan 88 öğrenci oluşturmaktadır. Nicel veri toplama aracı olarak Derste Teknoloji Kullanımına Yönelik Eğilim Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek, 2 boyutlu 16 maddeden oluşan bir ölçme aracıdır. Nitel verilerin toplandığı çalışma grubunu ise nicel araştırmaya katılan öğretmen adayları arasından seçilen 11 kişi (1. sınıf 6 kişi; 4. sınıf 5 kişi) oluşturmaktadır. Nitel verilerin toplanması, öğretmen adaylarının teknolojiyi derste kullanmaya yönelik görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan yarı-yapılandırılmış görüşme ile yapılmıştır. Elde edilen nicel bulgulara göre öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik, duygusal eğilimleri çok iyi düzeyde; davranışsal eğilimleri ise iyi düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifade ile fen bilimleri öğretmeni adaylarının derste ya da öğretmenlik uygulamasında teknolojiyi kullanmak istediklerini, ancak bunu tam olarak davranışa dönüştüremedikleri söylenebilir. Nitel bulgulara göre fen bilimleri öğretmen adaylarının derste teknoloji kullanımına yönelik eğilim gösterdikleri, ancak kendi eğitim-öğretim yaşantılarında teknolojinin derste kullanıldığı bir ortamda bulunmadıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Derste teknoloji kullanımı, fen bilimleri öğretmen adayları, karma yöntem, teknolojiye yönelik eğilim

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDEN SORGULAMA TEMELLİ SINIFLARDA ÖĞRENCİ SORULARI

Dr. Öğrt. Üyesi Ayberk BOSTAN SARIOĞLAN, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi, abostan@balikesir.edu.tr

ÖZET

Ortaokul fen bilimleri dersi öğretim programında fen derslerinin sorgulama temelli öğretim yaklaşımı temel alınmıştır. Sorgulama temelli öğretim yaklaşımında öğrenciler bilginin kaynağını araştıran, sorgulayan, açıklayan, tartışan ve ürüne dönüştüren birey rolünü üstlenirler (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018). Öğrenciler sorgularken çevreleri ile ilgili sorular sormaktadırlar. Öğrencilerin soru sormaya başlamaları öğrenmenin gerçekleşmesi için önemli bir adımdır. Öğretmenler ve sınıf arkadaşları öğrenme süresince öğrencilerin en çok soru sorduğu kaynaklardır. Bu çalışmada sorgulama temelli öğretim yönteminin kullanıldığı sınıflarda öğretmenlerin gözünden öğrencilerin sordukları sorular araştırılmıştır. Çalışma grubu olarak 30 fen bilimleri öğretmeni belirlenmiştir. Öğretmenler ile 15 dakikalık yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler fen bilimleri öğretmenleri ile yüz yüze gerçekleştirilmiş ve ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Öğretmenlere 2 soru yöneltilmiştir. Sorulardan ilki “Öğrencileriniz sorgulama temelli fen derslerinde en çok hangi amaçla sorular sormaktadır” ve ikinci soru da “Fen bilimleri öğretmeni olarak öğrencilerinizi soru sormaya nasıl teşvik edersiniz” şeklindedir. Ayrıca öğretmenlere demografik bilgileri ile ilgili sorularda sorulmuştur Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgularda, öğrencilerin en çok meraklarını gidermek için ve bilgiye yönelik sorular sordukları cevapları ile karşılaşmıştır. Öğrencilerini soru sormaya teşvik etmek için öğretmenler en fazla öğrencilerini cesaretlendirdikleri ve öğrencilerin merak ettikleri noktalara değindikleri cevaplarını vermişlerdir. Fen sınıflarında öğrencilerin sorgulamaya yönelik sorular sormalarını teşvik etmek öğrenmeleri üzerinde etkili olacaktır.

Anahtar sözcükler: Fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri, öğrenci soruları, sorgulama temelli sınıflar

FEN EĞİTİMİNDE ORGANİK BİLEŞİKLERİN ANLATIMININ GÜNLÜK YAŞAM İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ

Dr. Öğrt. Üyesi Salih PAŞA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, drsalihpasa@gmail.com
Lisans Öğrencisi Merve Nur ÇAKI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mervenu48@gmail.com

ÖZET

Günlük hayatımızda çevremize baktığımızda kimya biliminin hayatımızın içinde yer aldığı ve yaşamımızın bir parçası olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Kimya temizlik ürünlerinden kullandığımız ilaçlara kadar çok geniş bir yelpazede karşımıza çıkmaktadır. Fen bilimleri derslerinde önemli bir yere sahip olan kimya ve kimyanın alt dalları da bireyleri içinde yaşadığı hayata bilinçli ve bilgili olarak hazırlamaktadır. Bunlardan birisi olan organik kimya dersinin kapsamı; karbon ve karbon türevi bileşiklerin binlercesinin yer aldığı bir alandır. Bu sebeple günlük hayatta en sık karşımıza çıkan alanların başında gelmektedir. Okulda öğrencilere verilen bilgiler günlük hayatla ilişkilendirildiğinde ve bu bilgiler örneklerle desteklendiğinde öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerde etkili ve kalıcı bir öğrenme de sağlamaktadır. Öğrencilerin okulda elde ettikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendirmeleri aynı zamanda karşılaştıkları problemler karşısında pratik çözüm önerileri getirmelerini sağlamaktadır. Bu durum organik kimya dersi açısından incelendiğinde 'görselleştirilmiş günlük yaşamdan örnekler' ile öğretimin uygulanmasıyla, öğrencilerin gördüklerini duyduklarına göre daha uzun süre unutmadan kodlayabildikleri görülebilmektedir. Bu çalışmada, günlük yaşam destekli öğretimin, öğrencilerin organik kimya dersi kavramalarına ve akademik başarılarına etki derecesi incelenmiştir. Araştırma grubunu Afyon Kocatepe Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 40 fen bilgisi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmamızda veri toplama aracı olarak ön test, son test ve yarı yapılandırılmış mülakat soruları kullanılmıştır. Geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak işlenmiş olan organik kimya bilgilerini test etmek amacıyla "ön test" aşaması uygulanmış olup ardından günlük yaşamımızda yer alan organik bileşikler ile ilgili görseller hazırlanarak ders ve konu tekrardan sunulmuştur. Bu etkinlikten sonra öğretmen adaylarına "son test" uygulanmıştır. Çalışmayı desteklemek ve sonuçlar arasındaki anlamlı ilişkiyi doğrulamak amacıyla, 15 fen bilgisi öğretmen adayı ile 6 sorudan oluşan bir yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen verilere göre, organik kimya öğretiminin günlük yaşam ile ilişkilendirilmesinin akademik başarıya olumlu bir etkisinin olduğu gözlemlenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin organik kimyayı günlük hayatla ilişkilendirmelerinin, bu konu hakkındaki bilgilerinin kalıcı olmasını sağladığı ve daha eğlenceli olarak sıkılmadan öğrenebildiğini de ortaya çıkarmıştır.

Anahtar sözcükler: Akademik başarı, geleneksel öğretim yöntemi, günlük yaşamla organik kimya öğretimi, fen eğitimi

FEN ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLAÇ VE KOZMETİK ÜRÜN TEKNOLOJİLERİYLE İLGİLİ ARGÜMANTASYON DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Doç. Dr. Yılmaz KARA, Bartın Üniversitesi, yilmazkaankara@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, fen bilgisi öğretmen adaylarının ilaç ve kozmetik ürün teknolojileri konusundaki argümantasyon beceri seviyelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılanlar, Karadeniz Bölgesindeki bir devlet üniversitesinden kırk (%77,5 kadın) lisans son sınıf öğrencisidir. Fen bilgisi öğretmen adayları, fen bilimleri bölümünün zorunlu dersleri olarak genel biyoloji, genel kimya, kimyada özel konular ve biyolojide özel konular derslerini tamamladıklarından gerekli içerik bilgisine sahip oldukları varsayılmıştır. Argümantasyon becerilerini ortaya çıkarmak için durum çalışması yöntemi benimsenmiştir. Katılımcılardan ilaç ve kozmetik ürün teknolojileri ile ilgili bir ikilemi tamamlamaları istenmiştir. İkilem “Güzellik mi? Sağlık mı?” olarak adlandırılmıştır. İkilem, araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan ikilem sosyobilimsel konular alanında çalışmaları olan doktora derecesine sahip fen eğitiminde uzman iki kişiye görüşlerini almak üzere sunulmuştur. Envanter içeriğinin geçerliliğini ve ikilemlerin geçerliliğini sağlamak için ikilemleri gözden geçirmiştir. İki fen öğretmeni adayı ile pilot test yapıldıktan sonra ikilem üzerinde son revizyon ve değişiklikler yapılmıştır. Fen öğretmeni adaylarına ikilemleri yansıtmaları için 15 dakika verilmiştir. Katılımcılar, kanıtlar, örnekler ve veriler yoluyla yansıtmalarına destek yazma konusunda kuvvetle teşvik edilmiştir. Ayrıca, fen bilgisi öğretmen adaylarından birilerini karşı görüşe ikna ettiklerini düşünmeleri beklenmiştir. İlaç ve kozmetik ürün teknolojileri konusundaki sosyobilimsel ikilem, kırk öğretmeni adayı tarafından yansıtılmıştır. Fen öğretmeni adaylarının ilaç ve kozmetik ürün teknolojileri ikilemine yansımaları, Toulmin Argümantasyon Örüntüsüne göre geliştirilen değerlendirme tablosuna bağlı olarak incelenmiş ve puanlanmıştır. Analiz sonucunda, fen öğretmeni adaylarının çoğunun, Toulmin Argümantasyon Örüntüsüne göre ikinci seviyede olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, fen öğretmeni adaylarının argümantasyon uygulamalarını destekleyen öğrenme deneyimlerinden yararlanmaları desteklenmeli ve gelecekteki derslerinde benzer uygulamaları sınıflarına taşıyabilmeleri için gerekli pedagojik becerileri kazanmalarını sağlayacak öğrenme deneyimleri yaşamaları sağlanmalıdır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen eğitimi, sosyo-bilimsel biyoloji konuları, argümantasyon becerileri

FEN VE MATEMATİK DİSİPLİNLERİNİ İLİŞKİLENDİRMEYE YÖNELİK BİR UYGULAMA: “IŞIK” KONUSU ÖRNEĞİ

Öğretmen Salih BOZKURT, MEB, salih_4884@hotmail.com
Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr

ÖZET

Fen Bilimleri dersi kapsamındaki pek çok konu, Matematik dersi konu ve kavramları ile ilişkili olup; öğrenme ortamlarında bu iki disiplinin birbiriyle ilişkilendirilmesinin önemi göz ardı edilemez. Her iki dersin kendine özgü yöntemlerini, farklılıklarını kabul eden disiplinler arası öğrenme, öğrencinin somut öğrenme yaşantıları ile bütünü görmesini sağlamak amacıyla çeşitli disiplinlerin bilgilerinin belirli bir amaç doğrultusunda kullanılmasıdır. Fen Bilimleri Öğretim Programında beşinci sınıf “Işık” konusu ile Matematik Öğretim Programında beşinci sınıf “Temel Geometrik Kavramlar” konusu incelendiğinde, iki konunun da birbirleriyle ortak kavramlar içerdiği görülmektedir. Bundan yola çıkarak bu çalışmanın amacı, 5. sınıf Fen Bilimleri dersi “Işık” konusu ve Matematik dersi “Temel Geometrik Kavramlar” konularının ilişkilendirilerek öğrenilmesinin öğrencilerin akademik başarılarına etkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırma, deneme öncesi desenlerden tek gruplu ön test-son test modeline göre hazırlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılında Muğla ili Mentеше ilçesindeki bir devlet ortaokulunda öğrenim görmekte olan 19 beşinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak, öğrencilerin Işık ve Temel Geometrik Kavramlar konularına ilişkin kazanımları birlikte edinmelerini hedefleyen altı açık uçlu sorudan oluşan bir test kullanılmıştır. Bu altı açık uçlu sorudan ikisi Işığın Yayılması ve Geometrik Kavramlar; ikisi Doğru, Işın, Doğru Parçasının Özellikleri, Işığın Yansıması; diğer ikisi ise Tam Yansıma ve Açılar konularına ilişkindir. Açık uçlu sorular, öğrencilerin bu sorulara vermiş oldukları cevapların doğruluk düzeyleri dikkate alınarak; Tam doğru için 4, Kısmen doğru için 3, Az doğru için 2, Daha az doğru için 1, Cevap yok ve Yanlış cevap için 0 puan verilerek puanlandırılmıştır. Veriler, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 19.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Çalışmanın yapılacağı sınıfa ön test uygulanmış, çıkan sonuçlara göre eğitim durumları planlanmış; Fen ve Matematik disiplinlerinin ilişkilendirildiği etkinlikler hazırlanmıştır. Çalışma 3 haftalık bir süreçte 8 ders saatinde gerçekleştirilmiş ve sonrasında son test uygulanmıştır. Uygulama sırasında öğrenciler Fen ve Matematik disiplinlerinin birlikte kullanıldığı etkinlikleri beşer kişilik gruplar halinde yapmışlar; gruplardaki her bir öğrenci etkinlik çalışma yapraklarını bireysel olarak doldurmuştur. Öğrencilerin doğru, ışın, doğru parçası, açılar, ışığın yayılması, düzgün ve dağınık yansıma konularını kavramalarını amaçlayan “Paralel mi, Çakışık mı?”, “Yeni mi, Eski mi?”, “Emel’in Proje Ödevi” ve “Korsan Arda Define Peşinde” etkinliklerini yapmaları sağlanmıştır. Çalışma sonucunda, öğrenciler Işık ve Temel Geometrik Kavramlar arasındaki ilişkiyi fark etmişlerdir. Her iki derse ait konu ve kavramlar bütünleştirilerek kullanıldığında, anlamlı öğrenmenin gerçekleştiği söylenebilir. Öğrencilerin farklı disiplinlere özgü konu ve kavramları bütünleştirmelerine, kendi zihinlerinde anlamlandırmalarına yardımcı olacak etkinlikler hazırlanarak, onların disiplinler arası ilişkilendirme düzeylerinin ve üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesi desteklenebilir.

Anahtar sözcükler: Disiplinler arası öğrenme, Fen, Geometri, Işık, Matematik

ÖĞRENCİLERİN FEN PROJELERİNDE YAŞADIKLARI ÇEVRENİN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Doç.Dr. Ramazan ÇEKEN, Aksaray Üniversitesi, rceken@gmail.com

ÖZET

Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarının kavramsal öğrenmenin geliştirilmesi ve bilimsel düşünme ve çalışma alışkanlığının kazandırılması gibi sorumlulukları bulunmaktadır. Bu amaçla önerilen öğrenme ve öğretme süreçlerinden birisi olan Proje Tabanlı Öğrenme (PTÖ) uygulamaları, güncel yaşam ile fen bilimlerinin birlikte ele alınmasına olanak sağlayan disiplinlerarası bakış açıları içerir. PTÖ sürecinde öğrencilerin, bilgileri aktif katılımı ile öğrenmelerine olanak sağlanması, onların sorumluluk alarak sorun tespit etme ve çözüm üretme becerilerinin gelişimine katkı sunar. Çünkü bu tür etkinliklerde projeler yolu ile birey sosyal, kültürel ve biyolojik çevre ile bağlantı kurabilmektedir. Bu durum fen kavramları ile disiplinlerarası ilişkilendirmelerin kurulmasına da katkı sağlar. Bu çalışmada ilköğretim düzeyinde MEB tarafından gerçekleştirilen proje yarışmalarında ilk 100'e giren fen projelerinin, projeleri gerçekleştiren öğrencinin yaşadığı yerin özelliklerinden ne düzeyde etkilendiği araştırılmıştır. Gerçekleştirilen doküman incelemesinde 590 adet fen projesi, başlık ve proje tanıtım yazısı içeriğinde yer alan ilişkili içerikler bakımından içerik analizine tabi tutulmuştur. Sonuçlar projelerin içeriğinin ilişkili olduğu disiplinlerin sadece fizik, kimya ve biyoloji olmadığı, söz konusu öğrenci çalışmalarının ekonomi, sosyal yaşam, doğal olay ve afetler, tasarruf önlemleri, geleneksel inanış veya kabullerin de incelenebileceği PTÖ içeriklerinde sıklıkla kullanıldığını ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar PTÖ uygulamalarına konu olabilecek içeriklerin neler olabileceği ve çocukların öğrenme süreçlerini nelerden faydalanarak zenginleştirdiklerini ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: Disiplinlerarası ilişkilendirmeler, fen bilimleri dersi öğretim programı, öğrenci projeleri, proje tabanlı öğrenme

ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN BİLİM SINIFLARININ TASARIMI

Öğretmen Onur BEKTAŞ, İzmir Özel Türk Koleji, bektas.onurr@gmail.com
Prof.Dr. Ayşe OĞUZ ÜNVER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ayseoguz@mu.edu.tr

ÖZET

Bilginin varoluş süreci ile birlikte öğrenme, insanların birbirlerine yöntem, teknik ve kültürü sonraki kuşaklara aktarmalarının bir yolu olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanlar geçmişten günümüze öğretim faaliyetlerini formal ve informal ortamlarda gerçekleştirmişlerdir. Günümüzde teknolojinin ve bilimin gelişmesi ile birlikte günlük yaşantıda değişimler ve yeni ihtiyaçlar ortaya çıkmıştır. Bu durum, öğretim ortamlarının dönemin ihtiyaçlarına uygun hale gelmesini gerekli kılmaktadır. Araştırma öğretim ortamının ve öğrenme sürecinin tamamlayıcısı olarak, öğrencilerin hayallerindeki fen/bilim ortamını somutlaştırmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin eğitim aldıkları fen/bilim ortamlarının günümüz ihtiyaçlarına uygun, öğrencilerin hayalleriyle örtüşen yapısını ortaya koymaya, bilim öğretiminde yer alan öğretici ve bilim imgelerini ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Böylece, öğrencilerin hayal ettikleri fen/bilim ortamı ile içerisinde öğrenim gördükleri fen/bilim ortamı arasındaki ilişki ortaya çıkarılmıştır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, öğrencilerin öğrenim gördükleri mevcut sınıf ortamlarının araştırma konusu olarak seçildiği görülmüştür. Araştırmanın, yapılan diğer araştırmalara göre özgün yanı, mevcut öğrenme ortamlarını değil, öğrencilerin hayalleri ve ihtiyaçları temelinde fen/bilim ortamlarını incelemesidir. Araştırmada kullanılan yöntem yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda tarama modeli olarak desenlenmiştir. Katılımcılar büyükşehir ve kırsal olarak iki ayrı bölgeden oluşturulmuştur (N=166). İki farklı gruptan verilerin toplanmasında, literatürdeki ilgili çalışmalar ve uzman görüşleri dikkate alınarak öğrenci çizimleri ve yazılı anlatımları kullanılmıştır. Her öğrenciye, boya kalemi ve resim kağıtları dağıtılmıştır. Öğrencilerin çizimlerini etkilememek adına "sınıf" sözcüğünün kullanılmamasına dikkat edilmiştir. Elde edilen verilerin karşılaştırmasında Ki-Kare (Chi-Square) Testi uygulanmıştır. Araştırmanın bulguları bölgelere göre öğrencilerin çizimlerinde yer verdikleri temalar, frekanslar ve yüzdelerden yararlanılarak tablo ve grafiklerle desteklenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, kırsal ve büyükşehir öğrencilerinin hayallerindeki fen/bilim ortamlarının tasarımları kendi kültürleri ile ilişkili, doğa ile iç içe, günümüz teknolojisinin gerekliliklerini karşılayan, eğlenceli ve rahat ortamlar olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Bilim ortamı, çizimler, fen öğretimi, öğrenci tasarımı, öğrencilerin hayalleri

ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÜNLÜK YAŞAMDAKİ BAZI FEN OLAYLARINA BİLGİ TEMELLİ YAKLAŞIM DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Prof.Dr. Şendil CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csendil@mu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Arzu Gül EKİM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
arzuglkm@gmail.com

ÖZET

Bireyler günlük hayatta fen olayları ile sürekli karşı karşıya kalırlar ve karşılaştıkları problemleri çözümlenebilmek için fen bilimlerini kullanırlar. Günümüz bireylerinden; fen olaylarını anlayabilmeleri, fen olaylarına bilimsel olarak yaklaşabilmeleri ve fen bilimlerini günlük yaşamlarında aktif olarak kullanabilmeleri beklenmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı; fen bilgisi ve okul öncesi öğretmen adaylarının fen olaylarını günlük yaşamda bilinçli kullanma düzeylerine cinsiyet, program türü, günlük yaşamdaki fen olaylarını edinme kaynakları ve en çok izledikleri TV programlarının türü gibi değişkenlerin etkisini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini; 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Bahar dönemi Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 51 fen bilgisi öğretmenliği, 34 okul öncesi öğretmenliği olmak üzere toplamda 85 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada, fen bilgisi ve okul öncesi öğretmenliği öğretmen adaylarının fen olaylarını günlük yaşamda bilinçli kullanma düzeylerini belirlemede “Günlük Yaşamdaki Bazı Fen Olaylarına Bilgi Temelli Yaklaşım Ölçeği” kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının fen olaylarını günlük yaşamda bilinçli kullanma düzeyine cinsiyet ve program türü ile başvurduğu kaynaklar ve en çok izledikleri TV programı türlerinin kullanılma durumunun etkisi t testi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının fen olaylarını günlük yaşamda bilinçli kullanma düzeyine cinsiyet ve program türünün bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca başvurdukları kaynakların kullanılma durumuna göre farklılık göstermediği, ancak belgesel ve dizi film/magazin gibi TV programları aracılığıyla, fen olaylarını günlük yaşamda bilinçli olarak kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Bilgi temelli yaklaşım, fen olayları, günlük yaşam, okul öncesi

ÖĞRETMEN ADAYLARININ RADYASYON KONUSUNA YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Sibel AÇIŞLI, Artvin Çoruh Üniversitesi, sacisli@artvin.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Ali KOLOMUÇ, Artvin Çoruh Üniversitesi, alikolomucscr@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada öğretmen adaylarının radyasyon konusuna yönelik tutumlarının cinsiyet, bölüm ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören toplam 561 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Öğretmen adaylarının 94'ü Fen Bilgisi Öğretmenliği, 81'i İlköğretim Matematik Öğretmenliği, 155'i Sınıf Öğretmenliği, 116'sı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve 115'i Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim görmektedirler. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 154'ü birinci sınıf, 140'ı ikinci sınıf, 178'i üçüncü sınıf ve 99'u dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Çalışmada Torun (2012) tarafından geliştirilen 32 maddelik Radyasyon Tutum ölçeği kullanılmıştır. Ölçekteki olumlu maddeler "kesinlikle katılıyorum=5", "katılıyorum=4", "karasızım=3", "katılmıyorum=2" ve "kesinlikle katılmıyorum=1" şeklinde 5'den 1'e doğru puanlanmıştır. Olumsuz maddeler ise "kesinlikle katılıyorum= 1" ve "kesinlikle katılmıyorum=5" şeklinde 1'den 5'e doğru puanlanmıştır. Bu şekilde ölçekten alınabilecek en düşük puan 35, en yüksek puan ise 175 şeklinde hesaplanmıştır. Verilerin analizi aşamasında kişisel bilgiler için frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının radyasyon konusuna ilişkin tutumlarının cinsiyetlerine ve sınıf düzeylerine göre karşılaştırılmasında bağımsız gruplar t testi kullanılmış; bölümlerine göre karşılaştırılmasında ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesiyle öğretmen adaylarının radyasyon konusuna yönelik tutumları incelenmiş ve değerlendirmelerde bulunulmuştur. Ayrıca araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirmesi neticesinde diğer araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: öğretmen adayı, radyasyon, tutum

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN “FİZİK, KİMYA VE BİYOLOJİ” KAVRAMLARINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ BELİRLENMESİ

Doç. Dr. Yılmaz KARA, Bartın Üniversitesi, yilmazkaankara@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Berkay ŞAHİN, Bartın Üniversitesi, berkaysahinn74@gmail.com

ÖZET

İnsanoğlu ilk zamanlardan günümüze doğayı tanımaya ve gerçekleşen olaylara anlam vermeye çalışmıştır. Fen bilimleri insanın doğayı anlama ve doğanın kurallarını ortaya çıkarma çabasının bir ürünü olarak var olmuştur. Yıllar içerisinde fen bilimleri sayesinde elde edilen bilgilerin nesiller boyunca aktarılması kaçınılmaz bir süreç olmuştur. Okullar fen bilimlerinde edinilen birikimin aktarılmasında önemli bir kurum haline gelmiştir. Öğrencilerden ayrıntılı bir biçimde fen kavramlarını öğrenirken fen bilimleri ve temel disiplinleri olan fizik, kimya ve biyoloji hakkında da algılarını geliştirmeleri beklenmektedir. Bu araştırmada ortaöğretim 9,10,11 ve 12. sınıf öğrencilerinin Fizik, Kimya ve Biyoloji kavramlarına ilişkin metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu bir ortaöğretim kurumunda eğitim öğretimlerine devam etmekte olan 9,10,11 ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılında gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 74 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın verileri, nitel araştırma yöntemi ile elde edilmiştir. Çalışmada olgu bilim deseni benimsenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Öğrencilerden Fizik, Kimya ve Biyoloji kavramlarını neye benzettiklerini nedenleriyle birlikte ifade etmeleri istenmiştir. Bu sebeple araştırmanın verileri her bir öğrencinin “Fizik ... gibidir; çünkü ...”, “Kimya ... gibidir; çünkü ...”, “Biyoloji ... gibidir; çünkü ...” cümlelerini tamamlamalarıyla toplanmıştır. Çalışmadan elde edilen verilere göre her bir kavram ayrı ayrı olumlu, olumsuz ve nötr ifadeler şeklinde kategorize edilmiştir. Çalışma sonucunda olumlu metaforların sırası ile Biyoloji, Fizik ve Kimya kavramlarına yönelik olduğu tespit edilmiştir. Genel anlamda tüm sınıf düzeyindeki öğrencilerin Biyoloji kavramına ilişkin metaforik algılarının Fizik ve Kimya kavramlarına göre çok daha olumlu olduğu görülmüştür. Bununla birlikte yine tüm sınıf düzeylerinde Kimya kavramına ilişkin olumsuz metaforik algıların sayısı Fizik ve Biyoloji kavramlarına göre fazla olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Biyoloji eğitimi, kimya eğitimi, metaforik algı, fizik eğitimi

ORTAOKUL 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNE “İNSAN VE ÇEVRE” KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDE İSTASYON TEKNİĞİ UYGULAMASININ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Merve Nur ÇAKI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mervenurr48@gmail.com
Lisans Öğrencisi Nejla KÜÇÜK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, nejlakucuk97@gmail.com

ÖZET

Son zamanlarda hızla gelişen ve değişen eğitim sisteminde, öğrencilerin yeni bilgileri kolay öğrenebilmesi için yeni teknik ve modeller ortaya çıkmıştır. Öğrencinin aktif katılım sağladığı istasyon tekniği gerek fen bilimleri dersinde gerekse diğer derslerin öğretiminde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Ayrıca bu yöntem öğrencilerin bilişsel üst düzey becerileri (Analiz, Sentez ve Değerlendirme) kazanmasına da yardımcı olur. Öğrencilerin birlikte çalışma, tamamlanmayan işi tamamlama, kişisel yeteneklerini ortaya çıkarma ve iletişim becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlar. Bu çalışmanın amacı, ortaokul 5. sınıf fen bilimleri dersini alan öğrencilerin “İnsan ve Çevre” konusu öğretiminde istasyon tekniği uygulamasının öğrencilerin tutumlarına etkisinin incelenmesidir. Çalışma grubunu, 2018-2019 öğretim yılı Afyonkarahisar ilinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 44 öğrenciden oluşan iki şube oluşturmaktadır. Öğrencilere 9 maddeden oluşan bir kişisel bilgi formu verilmiş olup ardından 31 maddeden oluşan 20 olumlu 11 olumsuz madde içeren 5’li likert tipi “Fen Bilimleri Tutum Ölçeği” (Keçeci, Kırbağ, Zengin, 2015) ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Çalışmanın adımları şu şekildedir: öğrencilere istasyon tekniği ile eğitim öncesi tutum ölçeği uygulanmış daha sonra ise çevre eğitimi konusu teknik kullanılarak anlatılmıştır. Son olarak da fen bilimleri tutum ölçeği tekrar uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi SPSS programı ile yapılmıştır. İstasyon tekniği ile öğretim sonrası öğrencilerin fen bilimleri dersine olan tutumları değerlendirilmiştir. Tutum ölçeği sonuçları değerlendirildiğinde ön test ve son test arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Değerlendirme sonucunda istasyon tekniği uygulandığında öğrencilerin derse karşı ilgilerinin arttığı ve dersten keyif aldıkları sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Fen Bilimleri Tutum Ölçeği, İnsan ve Çevre, İstasyon Tekniği, Öntest, Sontest

ORTAOKUL FEN BİLGİSİ DERSİ ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK DUYGULARI VE FEN DERSİ ALGISİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE KARMA BİR ARAŞTIRMA

Öğretmen Esmâ Zehra SİDEKLİ, Bayir ortaokulu, zehra481906@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Büşra ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
busrasahin957@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Muhammet Mustafa ALPASLAN, Muğla Sıtkı Koçman University,
alpaslan2761@gmail.com

ÖZET

Yapılan çalışmalarda duygularının insan yaşamının odak noktası olduğu ve göz ardı edilemeyeceği görülmektedir (Goleman, 1995). Bu yüzden yaşamımızın her noktasında bizi etkileyen duygular okul ortamında da önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri dersine yönelik olan akademik duygularını belirlemek ve akademik duyguların öğrencilerin fen bilimlerini öğrenmelerine olan etkisinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini Muğla ili Menteşe ilçesinde bir ortaokulda 2017- 2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde eğitim gören 190 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada var olan durumu ortaya koymak için açıklayıcı karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın nitel kısmını oluşturan yapılandırılmış görüşme formunun incelenmesinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın nicel sonuçları öğrencilerin olumlu duygular içinde en yüksek övünç, olumsuz duygular içinde ise umutsuzluk ve sıkılma duygusuna sahip olduğunu göstermektedir. Nitel çalışmanın sonuçlarında ise üst grubun fen öğrenmeyi bilgi sahibi olmak olarak tanımlarken alt grubun sayısal bir alan olduğu yönünde düşünceler mevcuttur. Üst grup öğrencilerin fen dersini kolay ve eğlenceli bulduğu alt grup öğrenciler ise konuyu ya da kavramı öğrendiklerinde feni sevebildiklerini söylemişlerdir. Her iki grubunda dersi daha çok laboratuvar ve deneyle işlemeyi sevdiği, not tutturulmasından hoşlanmadıkları da sonuçlar arasında yer almaktadır. Sonuçlardan da anlaşılacağı gibi fen dersine yönelik akademik duygu sonuçları görüşmeler ile açıklanabilmektedir.

Anahtar sözcükler: akademik duygu, fene yönelik görüşler, fen eğitimi

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE KAVRAMINA İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ İLE BELİRLENMESİ

Arş.Gör. Sedat ALTINTAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sedataltintas@mu.edu.tr
Öğretmen Esra ÇETİN ALTINTAŞ, Özel Muğla TAÇ Okulları, Esractn_48@windowslive.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ortaokulda öğrenim görmekte olan öğrencilerin çevre kavramına ve çevre ile ilişkili kavramlara yönelik bilişsel yapılarının belirlenmesidir. Yaşanılabilir bir çevre için çevre konusunda bilinçli bireylerin yetiştirilmesi önemli bir gerçektir. Bu nedenle çevre eğitiminin önemi ortaya çıkmaktadır. 3-8. sınıf fen bilimleri dersi öğretim programı incelendiğinde programın özel amaçları arasında Doğanın keşfedilmesi ve insan-çevre arasındaki ilişkinin anlaşılması sürecinde, bilimsel süreç becerileri ve bilimsel araştırma yaklaşımını benimseyip bu alanlarda karşılaşılan sorunlara çözüm üretmek; Birey, çevre ve toplum arasındaki karşılıklı etkileşimi fark ettirmek; toplum, ekonomi ve doğal kaynaklara ilişkin sürdürülebilir kalkınma bilincini geliştirmek yer almaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin çevre kavramına yönelik bilişsel yapılarının belirlenebilmesi ve farkındalık düzeylerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Muğla ili Menteşe ilçesinde öğrenim görmekte olan 5, 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinde rastgele örnekleme yoluyla seçilen 100 öğrenciye kelime ilişkilendirme testi uygulanmıştır. Kelime ilişkilendirme testinde çevre sorunu, temiz çevre, kirli çevre ve çevre bilinci anahtar kavramlarına yer verilmiştir. Testin uygulanmasında öğrencilerden 30 saniye içerisinde anahtar kavramların akıllarına getirdiği ilgili kavramları yazmaları istenmiştir. Verilerin analizi için kelime ilişkilendirme testinde anahtar kavramlara verilen cevap kelimeler ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Hangi anahtar kavrama hangi kelime veya kavramların kaç kez tekrarlandığını gösteren ayrıntılı frekans tablosu hazırlanmıştır. Bu frekans tablosundan yararlanılarak kavram ağı oluşturulmuştur. Kavram ağı oluşturma işleminde kesme noktası tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin çevre kavramına yönelik bilişsel yapıları ortaya çıkarılmış ve çevre eğitime yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Çevre bilinci, kirli çevre, temiz çevre

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE OKURYAZARLIĞININ İNCELENMESİ: DAVRANIŞSAL BOYUT

Öğretmen Meltem MEN, Gürleyik Ş.J.U.O.Fuat DEMİR Ortaokulu- Dalaman MUĞLA,
meltemmen_90@hotmail.com

Doç.Dr. Oğuz ÖZDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, oozdemir@mu.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin çevre okuryazarlığı durumunu davranışsal boyut olarak ortaya koymaktır. Çalışma, Muğla ilinde iki ayrı ortaokulda 2018-2019 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan öğrenciler (N: 111) üzerinde gerçekleştirilmiştir. Örneklem seçiminde seçkisiz olmayan örneklem yöntemlerinden uygun örneklem yöntemi kullanılmıştır. Veriler ilgili alan yazın ve uzman görüşü doğrultusunda araştırmacılar tarafından geliştirilen “Çevre Okuryazarlığı Ölçeği: Davranışsal Boyut” adlı ölçek ile toplanmıştır. Ölçek örnekleme ait demografik bilgilerden ve çevre okuryazarlığının davranışsal boyutuna karşılık gelen 18 adet üçlü likert tipi maddeden oluşmaktadır. Çalışma ilişkisel tarama modeli niteliğindedir. Veriler, SPSS ortamında girilmiş ve uygun istatistiksel teknikler ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda ortaokul öğrencilerinin çevre okuryazarlığının davranış boyutunun orta denilebilecek seviyede olduğu görülmüştür. Bunun yanında, üst sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin çevre okuryazarlığı davranışsal boyutunun alt sınıftakilere göre daha düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Okul türünün ise çevre okuryazarlığı davranışsal boyutu üzerinde fark yaratmadığı anlaşılmıştır. Annenin ve babanın gelir durumu ile çevre okuryazarlığının davranışsal boyutu arasında ilişki bulunamamıştır. Ayrıca annenin eğitim durumu ile katılımcıların çevre okuryazarlığı davranışsal boyutu arasında bir ilişki bulunamamıştır. Öte yandan babası yüksek eğitilmiş katılımcıların çevre okuryazarlığı davranışsal boyut düzeyinin babası daha düşük eğitilmiş olanlara göre daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçları, çevre okuryazarlığının özellikle davranışsal olarak kazandırılması açısından yol gösterici niteliktedir.

Anahtar sözcükler: Çevre eğitimi, çevre okuryazarlığı, davranışsal boyut

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN STEM MESLEKLERİNE YÖNELİK İLGİLERİNİN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Hicran ÖZKUL, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, hicranozkul@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Muhammet ÖZDEN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi,
muhammetozden@gmail.com
Doç.Dr. Metin DEMİR, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, metindmr@gmail.com

ÖZET

STEM eğitimi; günümüz teknoloji dünyasının hızına yetişebilmek ve çağımızın nitelikli iş gücü talebine uygun nesiller yetiştirebilmek amacıyla fen bilimleri, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerinin baş harflerinin bir araya getirilmesi ile oluşturulan pedagojik bir yaklaşımdır. STEM eğitimi öğrencilerin matematik ve fen bilimleri disiplinlerinin soyut akademik bilgi boyutundan çıkarılarak bu disiplinlerin günlük hayattaki uygulanabilirliğini ve kullanılabilirliğini somut olarak görebilmeleri sağlamanın yanı sıra eleştirel düşünme, bilimsel araştırma, problem çözme ve yaratıcılık gibi üst düzey becerilerinin geliştirilmesini de sağlamaktadır. Bu bağlamda gelecekte iş gücünü oluşturacak öğrencilerin bu alanlara yönelik ilgilerinin pozitif yöne doğru oluşması son derece önemlidir. Öğrencilerin kariyer bilinci kazanmalarında ortaokul dönemi önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinin STEM mesleklerine yönelik ilgilerinin farklı değişkenler açısından belirlenmesi amaçlandığı için betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılında Kütahya’da 5., 6., ve 7. Sınıflarda öğrenim görmekte olan 128 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri; Kier, Blanchard, Osborne & Albert (2014) tarafından geliştirilen ve Koyunlu Unlu, Dökme & Unlu (2016) tarafından Türkçeye uyarlanan “Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik Mesleklerine Yönelik İlgililer Ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek 5’li likert tipinde olup 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin (i) fen bilimleri, (ii) teknoloji, (iii) mühendislik ve (iv) matematik olmak üzere 4 boyutu bulunmaktadır. Veriler normal dağılım özelliğini karşıladığı için parametrik teknikleri ile analiz edilmiştir. Bu kapsamda frekans, yüzde, aritmetik ortalama ile gruplar arası karşılaştırmalar için t-testi ve Anova testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin STEM mesleklerine yönelik ilgilerinin yükseğe yakın düzeyde olduğu saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin sınıf düzeyi, ebeveyn meslek durumu ve aile gelir durumu açısından STEM mesleklerine yönelik ilgilerinin istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bununla birlikte erkek öğrencilerin STEM mesleklerine ilgilerinin daha fazla olduğu bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Fen Eğitimi, STEM eğitimi, STEM ilgisi

PROJE TABANLI FEN ÖĞRENMENİN YEDİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ELEKTRİK DEVRELERİNE İLİŞKİN KAVRAMSAL ANLAMALARINA ETKİSİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Doktora Öğrencisi Osman MUTLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mutluosman@gmail.com
Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr

ÖZET

Bilim ve teknolojiadaki hızlı değişim, öğrenme ortamlarının çağın gereklerine uygun olarak düzenlenmesini; günümüz öğrencilerinin anlamlı öğrenmelerini ve farklı becerilere sahip olmalarını gerektirmektedir. Gerçek yaşam problemlerinin çözülmesine rehberlik eden proje tabanlı öğrenme etkinlikleri, öğrencilerin farklı yaşam becerilerini kapsayan bir dünya görüşüne sahip olmalarına yardımcı olabilir. Proje tabanlı öğrenme sayesinde öğrenciler, gerçek yaşamda karşılaşabilecekleri problemlere ilişkin sorgulama yaparak, araştırarak, tartışarak, öngörülerde bulunarak, ürün ve deneyler tasarlayarak uygun çözüm yolları geliştirebilirler. Bu sürecin sonunda, öğretim programında belirlenen kazanımlara uygun bir anlayış edinmenin yanında 21. Yüzyıl becerileri olarak ifade edilen becerileri de kazanma imkanına kavuşabilirler. Bunlara ek olarak, proje tabanlı öğrenme belirlenen konuya ait kavramların doğru bir şekilde öğrenilmesine de katkı sağlayabilir. Proje tabanlı öğrenme sürecinde öğrenciler, konuya ait kavramları gerçek yaşam bağlamında yaparak ve yaşayarak öğrenme imkanına sahip olurlar. Bu öğrenme sürecinde öğrenciler sahip oldukları yanlış kavramları yeni kavramlar ile değiştirebilirler. Araştırmanın problemi; proje tabanlı fen öğrenme, öğrencilerin "Elektrik Devreleri" ünitesindeki Ampullerin Bağlanma Şekilleri konusundaki kavramsal anlamalarını nasıl etkiler?" ve öğrencilerin yapılan uygulamalara ilişkin görüşleri nelerdir? " şeklinde ifade edilebilir. 2018-2019 öğretim yılının ikinci döneminde programda konuya ayrılan iki haftalık (8 ders saatlik) sürede gerçekleştirilen bu çalışmadaki nicel veriler ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma, Muğla il merkezindeki bir devlet ortaokulunda yansız atama ile biri deney grubu (n=23) diğeri kontrol grubu (n=18) olarak belirlenen iki yedinci sınıf şubesindeki toplam 41 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu sorulardan oluşan kavramsal anlama testi ve yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır. Ölçme araçları hazırlandıktan sonra Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesindeki Fen Eğitimi alanında çalışmakta olan üç öğretim üyesinden uzman görüşleri alınmıştır. Kavramsal anlama testi deney ve kontrol gruplarına başlangıçta ön test olarak uygulanmıştır. Deney grubunda dersler proje tabanlı öğrenmeye uygun bir biçimde grup çalışmaları ile işlenmiş; kontrol grubunda ise, ders kitabında belirtilen etkinliklere göre öğretim gerçekleştirilmiştir. Deneysel süreç tamamlandıktan sonra kavramsal anlama testi öğrencilere son test olarak uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen nitel veriler için içerik analizi yapılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin "Ampullerin Bağlanma Şekilleri" konusuna ilişkin kavramsal anlama düzeylerinin, proje tabanlı öğrenme etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki öğrenciler lehine arttığı görülmüştür. Yapılan görüşmelerde öğrenciler, proje tabanlı öğrenme uygulamalarından memnun olduklarını; fakat proje tasarlama sürecinde öğretmen diğer gruplarla ilgilenirken, ondan rehberlik almada zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında, öğrenciler proje çalışmalarının tasarım aşamasında ve tasarıma karar verme konusunda zorluklar yaşadıklarını belirtmişler; proje çalışmalarında zamanın en büyük sınırlılık olduğunu söylemişlerdir. Karşılaşılan bu sorunlara çözüm bulunması durumunda, proje tabanlı fen etkinlikleri sayesinde daha yüksek düzeyde kavramsal öğrenme gerçekleşebilir. Farklı sınıf seviyelerindeki fen konuları için de proje tabanlı öğrenme uygulamalarının yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Fen bilimleri, kavramsal öğrenme, proje tabanlı öğrenme

SORGULAMAYA DAYALI FEN ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİNİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ: “KARIŞIMLARIN AYRILMASI”

Dr. Öğrt. Üyesi Salih PAŞA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, drsalihpasa@gmail.com
Lisans Öğrencisi Ayşegül KIZILKAYA, Afyon Kocatepe Üniversitesi,
aysegulkizilkaya26@gmail.com

ÖZET

Sorgulamaya dayalı öğrenme problemi tanıma ve problemin çözümünden daha çok ürün için araştırma sürecini vurgulayan, öğrencilerin üst düzey düşünme ve araştırıp keşfetme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir eğitim yaklaşımıdır. Sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımı, fen okuyucu bireyler yetiştirmede çok önemlidir. Ortaokul düzeyindeki öğrenciler tam olarak gelişmiş gözlem yapma, kanıt toplama, tahmin yapma, olası açıklamaları sınıma ve bulguları yorumlama becerilerine sahip değildir. Bu yüzden ortaokul düzeyinde sorgulamaya dayalı fen eğitiminin temel amacı öğrencilerin sorgulama, araştırma ve süreç becerilerini ortaya çıkarmaktır. Ayrıca bu becerilerini geliştirmelerine yardımcı olup eğitim ve sosyal hayatlarında birçok durumun üstesinden gelmelerini sağlamaktır. Bu çalışmanın amacı, ortaokul 7. Sınıf fen bilimleri dersinde öğretilen karışımların ayrılması konusunda geleneksel öğretim yöntemi ile sorgulamaya dayalı öğretim yönteminin etkilerinin karşılaştırılmasıdır. Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde bir devlet okulunda 7. sınıf düzeyinde iki farklı şubede (7-A ve 7-B) öğrenim gören 50 öğrenci ile yapılmıştır. Sorgulamaya dayalı öğretim yöntemi 7-A sınıfına, geleneksel öğretim yöntemi ise 7-B sınıfına uygulanmıştır. Bu çalışma 4 ders saati sürmüş ve konu ile ilgili akademik başarılarındaki durumları karşılaştırmak amacı ile iki sınıfa aynı sorulardan oluşan başarı testi uygulanmıştır. Elde edilen veriler incelendiğinde, sorgulamaya dayalı öğretimin uygulandığı sınıf ile geleneksel öğretimin uygulandığı sınıf arasında önemli derecede anlamlı bir fark gözlemlenmiştir. Bu çalışma sonucunda sorgulamaya dayalı öğretimin uygulandığı sınıfta, öğrencilerin konuya olan ilgilerinin ve akademik başarılarının arttığı gerçeği ortaya çıkmıştır. Bu yüzden birçok fen bilimleri dersi eğitiminde etkili bir şekilde kullanılabilir.

Anahtar sözcükler: Akademik başarı, geleneksel öğretim yöntemi, karışımlar, sorgulamaya dayalı öğretim yöntemi

TERS YÜZ SINIF MODELİ DESTEKLİ PROJE TABANLI FEN ÖĞRENMENİN 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL YARATICILIKLARINA ETKİSİ

Doktora Öğrencisi Osman MUTLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mutluosman@gmail.com
Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr

ÖZET

Öğretim programlarında bilginin elde edilmesinin yanında, yaşam becerilerinden biri olan yaratıcılığın kazandırılması ve geliştirilmesinin önemine vurgu yapılmaktadır. Öğrenme ortamlarında yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesi için proje tabanlı öğrenme (PTÖ) zengin fırsatlar sunmaktadır. Proje tabanlı fen öğrenmenin uygulandığı ortamlarda gerçek yaşam problemleri üzerinde çalışan öğrenciler, konuya ait kavramları öğrenmenin yanında, tasarladıkları ürünler ile yaratıcılık becerilerini de geliştirme imkanına sahip olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Ters Yüz Sınıf (TYS) modeli ile desteklenmiş proje tabanlı fen öğrenmenin öğrencilerin bilimsel yaratıcılıklarına etkisini araştırmaktır. 2018-2019 öğretim yılında gerçekleştirilen araştırmada deneme öncesi modellerden tek grup ön test – son test deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubu Muğla ilinde bir devlet ortaokulunda öğrenim görmekte olan 32 yedinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, Hu ve Adey (2002) tarafından geliştirilen ve son olarak Deniz ve Balım (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanan yedi açık uçlu sorudan oluşan Bilimsel Yaratıcılık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada, Ampullerin Bağlanma Şekilleri konusunda sınıf dışı öğrenme, TYS modeline uygun olarak hazırlanan sorgulamaya dayalı kısa videolar ile sağlanmıştır. Sınıf içinde ise öğrenciler, proje tabanlı fen öğrenme sürecinde, grupça özgün bir aydınlanma aracı tasarlayıp yapmışlardır. Açık uçlu sorulardan oluşan ölçekten elde edilen veriler geliştiriciler tarafından belirtilen kuramsal yapıya uygun olarak öncelikle nicel olarak analiz edilmektedir. Bilimsel Yaratıcılık Ölçeğinden elde edilen veriler, nitel olarak analiz edildikten sonra veriler nicelleştirilerek orijinallik, esneklik ve akıcılık puanları hesaplanmıştır. Verilerin analizi devam etmektedir. Bu araştırma, alanyazında oldukça yeni olarak kabul edilen TYS modelinin proje tabanlı fen öğrenme ile entegrasyonunun bilimsel yaratıcılığa etkisini göstermesi açısından gelecekteki yaratıcılık, TYS ve proje tabanlı öğrenme üzerine yapılacak çalışmalara katkı sağlayabilir.

Anahtar sözcükler: Bilimsel yaratıcılık, fen eğitimi, proje tabanlı öğrenme, TYS modeli

TIMSS BİYOLOJİ SORULARININ ERİŞİLEBİLİRLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Doç. Dr. Yılmaz KARA, Bartın Üniversitesi, yilmazkaankara@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Berkan SARIKAYA, Bartın Üniversitesi, berkansarikaya1234@gmail.com

ÖZET

Öğrenme süreci sonunda öğrencilerin hedeflenen kazanımlara erişmeleri beklenir. Öğrencilerin kazanımlara erişip erişmedikleri, eriştilerse erişimin istenilen düzeyde olup olmadığı ya da öğrenme eksiklerinin olup olmadığı değerlendirme sürecini zorunlu kılmaktadır. Değerlendirme sürecinde erişilmesi istenen kazanımlar doğrultusunda değerlendirme araçları hazırlanır ve öğrencilerden değerlendirme araçları üzerinde öğrenmelerini sergilemeleri beklenir. Ancak, doğru bir değerlendirme yapılabilmesi için değerlendirme sürecinde işe koşulan aracının değerlendirilmesi istenen kazanımlara uygunluğunun yanı sıra öğrenciler için erişilebilir olması da gerekmektedir. Öğrencilerin soruları anlaması ve öğrendiklerini herhangi bir bilişsel engelleyici etmen olmadan sergileyebilmesi değerlendirme aracının erişilebilir olma düzeyi ile ifade edilmektedir. Eğitim sürecinde kullanılan değerlendirme araçları bir dersin sonunda öğrenci kazanımlarını belirlemek için işe koşulabileceği gibi belirli bir konu ya da dersin kazanımlarını belirlemek için de kullanılabilir. Hatta öğrencilerin okul ya da meslek seçimlerini etkileyecek lise, üniversite sınavlarında olduğu gibi ulusal sınavlarda da kullanılabilir. Dahası, farklı ülkelerden öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilen uluslararası sınavlarda da işe koşulabilir. Bu sınavlardan biri de TIMSS'dir. Bu çalışmada TIMSS sınavlarının fen testinde yer alan biyoloji sorularının test erişim düzeylerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Çalışma doküman inceleme yöntemi benimsenerek gerçekleştirilmiştir. TIMSS sorularından ortaöğretim seviyesine uygun biyoloji soruları belirlenmiştir. Belirlenen soruların incelenmesi için Kettler, Elliott ve Beddow (2009) tarafından geliştirilen Testi Erişim Düzeyi Ölçeği kullanılmıştır. Değerlendirme işlemi, test erişim düzeyi konusunda bilgilendirme yapılmış, fen bilgisi ve biyoloji öğretmenliği lisans programından mezun 10 öğretmen tarafından yapılmıştır. Ölçek aracılığı ile elde edilen veriler basit istatistik yöntemler kullanılarak analiz edilmiş ve ölçeğin her bir alt boyutuna ilişkin ayrı tablolar halinde sunulmuştur. Çalışmada elde edilen bulgular, TIMSS biyoloji sorularının test erişim düzeyi bakımından geliştirilebilir düzeyde olduğuna işaret etmektedir. Sonuç olarak, geniş ölçekli sınav soruları hazırlanırken bilişsel yük kuramını temel alan test erişimi ilkelerinin de dikkate alınması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Biyoloji eğitimi, öğretmen eğitimi, ölçme ve değerlendirme

ORTAOKULDA FEN VE TEKNOLOJİ ÖĞRETİMİ

ARDUİNO DESTEKLİ ROBOTİK KODLAMA UYGULAMALARININ HESAPLAMALI DÜŞÜNMENİN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK ALGI ÜZERİNE ETKİSİ

Arş.Gör.Dr. Gökhan GÜVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
gokhanguven@mu.edu.tr

ÖZET

Hesaplamalı düşünme, bilgisayar biliminin temel kavramlarını kullanarak problem çözmeyi, sistem tasarlamayı ve insan davranışını anlamlandırmayı içermektedir. Bu düşünme becerisi, sorunları bilgisayar ve diğer teknolojik araçlarla çözülebilecek şekilde formüle edebilmeyi, verileri mantıklı bir şekilde analiz ve organize ederek model ve simülasyonlar gibi soyutlamalar aracılığıyla temsil edebilmeyi, algoritmik düşünce vasıtasıyla çözümleri otomatikleştirebilmeyi ve problem çözme sürecini çok çeşitli problemlerin çözümlerine genelleyip transfer edebilmeyi içermektedir. Özellikle alan yazında hesaplamalı düşünme analiz etme, algoritmik düşünme, problem çözme, eleştirel düşünme ve transfer etme gibi birçok beceriyi barındırmasından dolayı temel bir yeti olarak öğrencilerde olması gerekliliği belirtilmektedir. Bu doğrultuda birçok ülkede hesaplamalı düşünme ilk ve orta öğretim programlarına yerleştirilmiş ve öğretimine yönelik etkinlikler tasarlanmıştır. Benzer şekilde ülkemizde de hesaplamalı düşünmenin öğretimine yönelik kazanımlar 2012 yılından itibaren öğretim programlarına entegre edilmiştir. Ancak alan yazında bu düşünme becerisinin öğrencilere kazandırılmasındaki en büyük engelin öğretmenlerin bilgisayar bilimleri ile ilgili içerik ve pedagojik bilgilerinin yetersiz olması belirtilmektedir. Bu durumda öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bu düşünme becerisinin öğretimine ilişkin kendilerini yetersiz olarak görmelerine neden olduğu ifade edilmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin hesaplamalı düşünme becerisine yönelik yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaları gerekmektedir. Bu durumun sağlanmasında ise alan yazında robotik kodlamanın etkin bir rol oynadığı vurgulanmaktadır. Çünkü robotik kodlama öğrencilerin uygulamalı etkinlikler ile öğrenmeye aktif katılımlarını sağlayarak onların aktif öğrenmelerini teşvik etmektedir. Robotik düzeneklerin inşa edilmesi ve programlanması sürecinde öğrenciler düşünürler, sorgularlar, analiz ederler ve bu süreçte aktiftirler. Robotik düzenekler ile çalışırken öğrencilerin problemin çözümü için belirli bir sırada adım adım düşünmeleri, problemi iyi bir şekilde anlamaları, uygun bir şekilde robotik düzeneklerini inşa etmeleri ve programlamaları gerekmektedir. Buradan hareketle çalışmanın amacı, farklı branşlarda görev yapan öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının hesaplamalı düşünmenin öğretimine ilişkin öz-yeterlik algıları üzerine arduino destekli robotik kodlama uygulamalarının etkisini incelemektir. Bu amaçla araştırma, gönüllü olarak sertifikalı robotik kodlama eğitim programına katılan farklı branşlarda görev yapan ve 30 saat süren toplam 28 öğretmen ve öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Çalışmada tek grup ön-son test modeli kullanılmıştır. Araştırmada veriler “Hesaplamalı Düşünmenin Öğretimine İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği” ve yarı-yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Elde edilen veriler bağımlı gruplar t-testi ve betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının uygulamalar sonrası hesaplamalı düşünmenin öğretimine ilişkin özyeterlik algılarının arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcılar algoritmik işlemlerin belirlenmesi, kodlamanın yapılması, robotik düzenek inşası ve işleve koşulması, problem oluşturma ve olası çözüm önerilerinin sunulması gibi konularda kendilerini yeterli düzeyde gördüklerini ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda hesaplamalı düşünmenin öğretiminde arduino destekli robotik kodlama uygulamalarını içeren etkinliklerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Arduino, hesaplamalı düşünme, robotik kodlama

ARDUİNO DESTEKLİ ROBOTİK KODLAMA UYGULAMALARININ ORTAOKUL 6. SINIF FEN ÖĞRETİMİNE ENTEGRASYONU*

Arş.Gör.Dr. Gökhan GÜVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
gokhanguyen@mu.edu.tr

Arş.Gör.Dr. Nevin KOZCU ÇAKIR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nkozcu@mu.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Gürcan ÇETİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gctin@mu.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Yusuf SÜLÜN , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, syusuf@mu.edu.tr

Öğretmen Emine GÜVEN, Marmaris Çağdaş Bilim Koleji, eminekilinc8986@gmail.com

ÖZET

Fen öğretiminin amacı, öğrencilerin araştıran, sorgulayan, eleştirel düşünen, karşılaşılan sorunlara yönelik çözümler üreten, bilimsel gelişmeleri ve teknolojiyi takip eden bireyler olarak yetişmesini sağlamaktır. Bu doğrultuda fen bilimleri öğretmenleri derslerinde yapılandırmacı yaklaşımı benimseyerek öğrencilerin aktif olarak yer alacağı etkinlikleri düzenlemelidir. Ayrıca öğretmenlerin dinamik bir şekilde gelişen teknoloji karşısında öğrencilerin ayak uydurabilmesi, kullanabilmesi ve yeni teknolojiler üretebilmesi için derslerine eğitim teknolojilerini entegre etmesi gerekmektedir. Bu eğitim teknolojilerinden birisi de robotik kodlama uygulamalarıdır. Fen eğitiminde robotik kodlama ile yapılan öğretimler, öğrencilerin tasarım yaparak yaratıcılıklarını geliştirmede, kodlama yaparak algoritmik düşüncelerini sağlamada ve robotik ile fene ve teknolojiye yönelik olumlu tutumlara sahip olmalarında etkili bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda fen öğretiminde robotik kodlama uygulamalarının entegrasyonu önem teşkil etmektedir. Bu entegrasyonun sağlanmasında genellikle fen öğretiminde Lego Mindstorms RCX, NXT ve EV3 setlerinin kullanıldığı görülmektedir. Ancak bazı araştırmalarda bu tür setlerin öğrencilere zengin öğrenme ortamları sağlamadığı ve yaratıcılıklarının gelişmesine olanak vermediği belirtilmektedir. Bu setlerin yerine robotik kodlama uygulamalarında kullanımı ve anlaşılması kolay, kodlanması sürükle bırak sistemi ile çalışan programlar ile desteklenen, çeşitli sensörler ile farklı projelerin üretilmesine imkân veren, çevre ile etkileşim ve iletişimi sağlayan mikrodenetleyici arduino önerilmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, fen öğretiminde arduino destekli robotik kodlama uygulamalarının öğrencilerin bilimsel yaratıcılıklarına, robotiğe yönelik tutumlarına ve fen bilimleri dersine ilişkin motivasyonlarına etkisini incelemektir. Araştırma, nicel ve nitel boyutların bir arada kullanıldığı karma modele göre tasarlanmış ve çalışmada yarı deneysel tek grup ön-son test modeli kullanılmıştır. Ayrıca çalışma süreci boyunca her bir etkinlik sonrası öğrencilere günlükler yazdırılmış ve uygulamalara yönelik öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır. Araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Muğla-Marmaris ilçesindeki özel bir kolejde 6. sınıfta öğrenim gören 10 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örneklem yöntemi ile çalışma grubu belirlenmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak "Bilimsel Yaratıcılık Ölçeği", "Robotik Tutum Ölçeği" ve "Fen Bilimleri Dersi Motivasyon Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma süreci 4 hafta kodlama eğitimi, 5 hafta robotik kodlama etkinlikleri olmak üzere 9 hafta sürmüştür. Çalışmadan elde edilen nicel veriler non-parametrik Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi ile, günlüklerden ve görüşmelerden elde edilen nitel veriler ise betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda fen öğretimine entegre edilen arduino destekli robotik kodlama uygulamalarının ortaokul öğrencilerinin bilimsel yaratıcılıklarını geliştirdiği, robotik etkinliklere yönelik sahip oldukları tutumlarında ve fen dersine ilişkin motivasyonlarında artış olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenciler günlüklerinde arduino destekli robotik kodlama uygulamalarının eğlenceli ve zevkli olduğunu, bütün fen konularında uygulamak istediklerini belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Bilimsel yaratıcılık, Fen öğretimi, motivasyon, robotik kodlama, robotik tutum

*Bu çalışma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 19/076/07/4 proje numarası ile desteklenmektedir.

FEN BİLGİSİ VE SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FEN LABORATUVARINA YÖNELİK GİRİŞİMCİLİK BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Prof.Dr. Şendil CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csendil@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Funda ÇAPANOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
fundacapan1@gmail.com

ÖZET

Fen ve teknoloji ders programlarının genel amacı bütün öğrencilerin fen ve teknoloji okuryazarı olarak yetiştirilmesidir. Fen okuryazarı bireyler olmaları için, gerekli temel beceriler arasında yer alan 21. Yüzyıl becerilerinden girişimcilik becerisi yer almaktadır. Dolayısıyla öğrencilere bu becerilerin kazandırılması için öncelikle öğretmen adaylarının girişimcilik becerisine sahip olarak mezun olması önem arz etmektedir. Çünkü öğretmen adayları meslek hayatları boyunca girişimcilik becerilerine sahip olursa, bu becerileri öğrencilerine kazandırabilirler. Bu bağlamda araştırmada, fen bilgisi ve sınıf öğretmeni adaylarının fen laboratuvarına yönelik girişimcilik becerilerinin cinsiyet, sınıf düzeyi ve program türüne göre belirlenmesi amaçlanmıştır. Tarama modelinde yürütülen bu araştırmanın örneklemini, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı bahar yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 82 Fen Bilgisi ve 127 Sınıf Öğretmenliği 1. ve 4. sınıf olmak üzere toplam 209 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının fen laboratuvarına yönelik girişimcilik becerilerini belirlemede, 28 madde ve 4 alt boyuttan oluşan "Fen Laboratuvarı Girişimcilik Ölçeği" kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının fen laboratuvarına yönelik girişimcilik becerileri cinsiyet, sınıf düzeyi ve program türünün etkisi bağımsız gruplar t-testi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Fen bilgisi öğretmen adaylarının iletişim-özgüven, yaratıcılık, risk alma alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farklılık fen bilgisi öğretmen adaylarında iletişim-özgüven, yaratıcılık alt boyutlarında kız öğrenciler lehine, risk alma alt boyutunda erkek öğrenciler lehinedir. Fen bilgisi öğretmen adaylarında başarıma ihtiyacı alt boyutunda ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Sınıf öğretmeni adaylarında iletişim-özgüven, yaratıcılık alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farklılık iletişim-özgüven, yaratıcılık alt boyutlarında kız öğrenciler lehinedir Sınıf öğretmeni adaylarında risk alma, başarıma ihtiyacı alt boyutlarında ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının iletişim-özgüven, yaratıcılık, risk alma, başarıma ihtiyacı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farklılık fen bilgisi öğretmen adaylarında iletişim-özgüven, yaratıcılık, başarıma ihtiyacı alt boyutlarında 4. sınıfların lehine, risk alma alt boyutunda 1. sınıfların lehinedir. Sınıf öğretmeni adaylarında başarıma ihtiyacı alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmüştür Bu farklılık sınıf öğretmeni adaylarında 4. sınıfların lehinedir. Sınıf öğretmeni adaylarında iletişim-özgüven, yaratıcılık, risk alma, alt boyutlarında ise sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Fen bilgisi ve Sınıf öğretmeni adaylarının, program türü değişkenine göre iletişim-özgüven, yaratıcılık, risk alma, başarıma ihtiyacı alt boyutlarının t-testi sonuçlarında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu farklılık fen bilgisi öğretmen adayları lehinedir. Öğretmen adaylarının Fen bilgisi ve Sınıf öğretmenliği programlarında öğrenim görmelerinin, iletişim-özgüven, yaratıcılık, risk alma, başarıma ihtiyacı alt boyutlarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Fen Bilgisi, fen laboratuvarı, sınıf öğretmeni adayı, girişimcilik becerileri

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN STEM EĞİTİMİ UYGULAMALARI HAKKINDA GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Burcu ANILAN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, anilan.burcu@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Zeynep KILIÇ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, zeyno-dev@hotmail.com

ÖZET

Özet: İçinde yaşadığımız 21. yüzyıl bilimsel, teknolojik, kültürel değişimler, toplumların karmaşık bir yapıya sahip olması, bireylerin içinde yaşadıkları toplumun gereksinimlerine katkıda bulunabilecek becerilere sahip olması gibi nedenler eğitimde değişimlere neden olmuştur. Eğitimdeki değişimlerden birisi eğitim basamaklarında okutulan öğretim programlarının yeniden düzenlenmesidir. Yapılan düzenleme ile öğretim programlarının yapısı, içeriği günümüz şartlarına uygun (teknolojik bilimsel gelişmeler, değişen gereksinimler, toplum yapısı) biçime getirilmiştir. Düzenleme yapılan öğretim programlarından birisi Fen Bilimleri öğretim programıdır. Fen Bilimlerinin temel amaçlarından biri öğrencilerin sürekli değişen toplumda, teknolojiye ve çevrede bilgilerinin nasıl uygulanacağını anlama ve karşılaştığı herhangi bir problemi bilimsel ve teknolojik durumlarla ilişkilendirip problemin bilimsel yollarla çözülebileceğinin farkında olmasını sağlamaktır. Bu amaçla Fen Bilimleri öğretim programında yeni yaklaşımlar ve uygulamalar yer almaktadır. Fen Bilimleri öğretim programında yer alan yeni uygulamalardan biri olan STEM eğitimi, Bilim (Science), Teknoloji (Technology), Mühendislik (Engineering) ve Matematik (Mathematics) kelimelerinin baş harflerinin bir araya gelmesiyle oluşmuştur. STEM eğitimi, herhangi bir problemin araştırılmasında gerekli olan bilimsel sorgu kavramı ile mühendislik tasarımı için gerekli olan inşa ve tasarım aşamalarının ele alınması kavramlarını bu dört alanda bir araya getirmektir. Dolayısıyla STEM eğitimi, uygulamaya dayalı olan, bireyin bilimsel bilgiye yaparak yaşayarak ulaştığı, bireyde var olan bilgilerin yeni bilgilerle ilişki kurmasını sağlayan, teknolojiyi kullanmasına olanak tanıyarak, disiplinler arasında bağ oluşturan bir yaklaşım olarak düşünülebilir. STEM eğitimi, bireylerin elde ettikleri deneyimlerini kendi düşüncelerine göre adlandırılması, bu yüzyılda gereksinim duyulan becerilerin kazanılması, bu beceri ve deneyimlerini günlük yaşamla ilişkilendirilmesi, birçok alanı bir arada kullanabilmesi ve bu sonuçla yeni farklılıkların ortaya çıkarılabilmesi açısından önemli görülmektedir. Bu çalışmada, Fen Bilimleri öğretim programında bulunan fen ve mühendislik uygulamaları alanının temelini oluşturan STEM eğitimi ve uygulamalarının sınıfta uygulanabilirliğine ilişkin beşinci sınıf fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırma, beşinci sınıf fen bilimleri öğretmenlerinin STEM eğitimi ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla araştırma yaklaşımlarından nitel araştırma ile desenlenmiştir. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri elde etme yöntemlerinin kullanıldığı, olayların doğal ve bütüncül bir şekilde ele alınarak ortaya çıkarılmasına yönelik nitel sürecin izlendiği bir çalışmadır. Araştırmaya 20'si kadın ve 9'u erkek olmak üzere toplam 29 fen bilimleri öğretmeni katılmıştır. Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Beşinci sınıfta fen bilimine dersine girmeleri ve STEM eğitimi uygulamalarını gerçekleştirmeleri ölçüt olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın verileri, alanyazında open-ended questions ya da open-ended survey şeklinde geçen ve nitel alanda veri toplama amacıyla kullanılan tekniklerinden biri olan bir açık-uçlu anket formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde "betimsel analiz" tekniği kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğretmenlerin, STEM uygulamaları kapsamında çöp şişelerden köprü, karalama robotu, gemi, elektrik devreleri tasarlama, katlı otopark, güneş alan ekonomik evler, bulmaca oluşturma etkinlikleri yaptıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmenler, etkinlikler için yeterli sürenin olmaması, daha iyi bir ürün ortaya çıkarmak için yeterli malzeme bulunmaması, etkinlikler için sınıf ortamının uygun olmaması, sınıfların çok kalabalık olması, öğrencilerin yeterli alt yapıya sahip ve öğrencilerde hazır bulunuşluk durumlarının olmamasından dolayı sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Yine öğretmenler STEM etkinliklerinin daha işlevsel olması için öğretmenlerin eğitim alması, eksikliklerinin giderilmesi, ders saatinin arttırılması gibi öneriler de bulunmuşlardır.

Anahtar sözcükler: Fen bilimleri öğretmeni, nitel araştırma, STEM

SÖZEL SEMBOLLERLE KODLAMANIN 8. SINIF HÜCRE BÖLÜNMESİ VE KALITIM ÜNİTESİNDEKİ BAZI KAVRAMLARIN ÖĞRENİLMESİNE VE HATIRDA TUTMA DÜZEYİNE ETKİSİ

Doktora Öğrencisi Fatih ORTAAKARSU, Muğla Sıtkı Koçma Üniversitesi,
fatihortaakarsu@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Yusuf SÜLÜN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, syusuf@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada sekizinci sınıf, hücre bölünmesi ve kalıtım ünitesinde öğrenilmesi güç bazı kavramların sözel sembollerle kodlanarak öğrenilmesi ve hatırd tutma düzeyini belirlemek amaçlanmıştır. Deney ve kontrol grubu model alınarak yürütülen yarı deneysel desenli araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 Eğitim-Öğretim Yılında Muğla ili Marmaris ilçesine bağlı bir devlet ortaokulunda öğrenim gören 58 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında 27 sorudan oluşan başarı testi kullanılmıştır. Testin güvenilirlik çalışması, 2011-2012 Eğitim-Öğretim Yılında Muğla ili Marmaris ilçesine bağlı iki ayrı devlet lisesinde öğrenim gören toplam 160 kişilik lise 1 öğrencisine yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre testin güvenilirliği Cronbach-alpha=0.89 olarak hesaplanmıştır. Oluşturulan başarı testi çalışmada deneysel işlem öncesi ön test, deneysel işlem sonrası son test ve deneysel işlemin bitiminden 5 hafta sonra hatırlama testi olarak deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır. Veriler, bağımlı ve bağımsız gruplar için t-testi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, sözel sembollerle kodlama yapan öğrencilerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu ve konuyu daha iyi hatırd tuttukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Fen ve Teknoloji, sözel sembollerle kodlama yapılandırıcı öğrenme yaklaşımı, bellek destekleyiciler

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE KONULARIYLA İLE İLGİLİ ÇİZİMLERİNE YÖNELİK BİR İNCELEME

Dr. Öğrt. Üyesi Ufuk TÖMAN, Bayburt Üniversitesi, utoman@bayburt.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin çevre konusunda çizdikleri resimlerle çevreye yönelik düşüncelerini belirlemektir. Bu amaçla, Bayburt İl merkezinde iki ortaokul seçilmiştir. Seçilen ortaokullardaki birinci sınıflardan 50, ikinci sınıflardan 50, üçüncü sınıflardan 50 ve dördüncü sınıflardan 50 olmak üzere toplam 200 öğrenci çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilerden, “Çevre kirliliği” ve “Çevreyi koruma” kavramlarıyla ilgili ayrı ayrı resimler çizmeleri istenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmeler ile çizdikleri resimleri açıklamaları ve “Çevre kirliliği ne anlama gelir?”, “Çevre kirliliğinin insanların sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?”, “İnsan faaliyetleri sonucunda gelecekte oluşabilecek çevre sorunları nelerdir?”, “Çevreyi korumak ve güzelleştirmek için neler yapmalıyız” gibi soruları cevaplamaları istenmiştir. Öğrencilerin çevre konuları ile ilgili çizimleri yarı yapılandırılmış görüşmelerle desteklenerek analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda tüm sınıflardaki çizimlerde evsel atıklardan olan “çöp” kavramına en yaygın çevre kirliliği olarak yer verildiği görülmüştür. Bunun dışında, öğrencilerin çoğunlukla, hava kirliliğine yönelik çizimler yaptıkları belirlenmiştir. Ayrıca bu iki çevre kirliliği dışında daha az öğrencinin toprak kirliliğine ilişkin çizimler yaptığı tespit edilmiştir. Işık kirliliği, Görüntü kirliliği ve Gürültü kirliliği gibi çevre kirliliği çeşitlerine resimlerde hiç yer verilmemiştir. Öğrenciler çevreyi koruma kavramı hakkında çöplerin olmadığı, su kaynakları ve yeşil alanların olduğu çizimler yapmışlardır. Sonuç olarak, ortaokul öğrencilerinin çevre konuları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, çevre kirliliğini çoğunlukla çöplerle özdeşleştirdikleri ve çevreyi korumanın yeşil alanları arttırmakla sağlanacağını düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Çevre kirliliği, çevreyi koruma, ortaokul öğrencileri

ORTAOKULDA İKİ DİLLİLERE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN İKİ DİLLİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE KONUŞMA BECERİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Gülan KALI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulankali@mu.edu.tr
Arş.Gör. Perihan Gülce ÖZKAYA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gozkaya@mu.edu.tr
Prof.Dr. Mustafa Volkan COŞKUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, vcoskun@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin iki dilli ortaokul öğrencilerinin Türkçe konuşma becerilerinde ve bu becerileri geliştirmede karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerini tespit etmek; bu sorunlara yönelik önerilerinden yola çıkarak öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerinin geliştirilmesi hususunda farklı bakış açıları geliştirmeye katkı sağlamaktır. Araştırmanın modelini nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması oluşturmaktadır. Türkçe öğretmenlerinin, iki dilli ortaokul öğrencilerinin Türkçe konuşma becerilerine yönelik görüşlerinin incelenmesiyle mevcut durum betimlenmiştir. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubunu, farklı illerdeki ortaokullarda görev yapan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Nitel araştırma süreçlerine uygun olarak desenlenen çalışmada açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu uygulanarak, Türkçe öğretmenlerinin iki dilli ortaokul öğrencilerinin Türkçe konuşma becerilerine yönelik görüş ve önerileri alınmıştır. Araştırma verileri, içerik analizi ve betimsel analiz teknikleriyle çözümlenmiştir. Araştırma kapsamında, doğrudan alıntılara yer verilerek betimsel analiz yapılmış; doğrudan alıntılarla ortaya konulan verilerin derinlemesine incelenmesi, kodların birleştirilmesi, tema ve kategorilerin oluşturulması ve bunların arasındaki ilişkinin betimlenmesi amacıyla içerik analizi uygulanmıştır. İçerik analizi yapılırken tümevarım yöntemi esas alınmıştır. Aynı zamanda veriler, sıklıklarına göre sıralanarak frekans analizine tabi tutulmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, Türkçe öğretmenlerinin iki dilli ortaokul öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerinin mevcut durumuna ilişkin görüşlerinden hareketle bir yapıya ulaşılmış; bu yapıyı yansıtan bir model oluşturulmuş ve bu model doğrultusunda öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: konuşma becerisi, ortaokul öğrencileri, Türkçe öğretmenleri, İki dillilik

ORTAOKULDA MATEMATİK

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SCRATCH İLE GELİŞTİRDİKLERİ ÖĞRETİMSSEL OYUNLARIN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Seher AVCU, Aksaray Üniversitesi, seheravcu@aksaray.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Ramazan AVCU, Aksaray Üniversitesi, ramazanavcu@aksaray.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ortaokul matematik öğretmen adaylarının Scratch kodlama programını kullanarak geliştirdikleri öğretimsel oyunları incelemektir. Araştırmanın katılımcıları bir devlet üniversitesinde ilköğretim matematik öğretmenliği lisans programına kayıtlı olan ikisi erkek ve on üçü kız olan on beş öğretmen adaydır. Katılımcı öğretmen adaylarına seçmeli ders kapsamında on dört haftalık Scratch eğitimi verilmiştir. Bu ders sürecinde katılımcılar hem Scratch programını kullanmada deneyim kazanmışlar hem de matematik öğretimini amaçlayan oyunlar geliştirerek matematik eğitiminde Scratch kullanımıyla ilgili deneyim kazanmışlardır. Bu çalışma öğretmen adaylarının matematik eğitime Scratch kullanımı ile ilgili deneyimlerine ve geliştirdikleri oyunlara odaklandığından dolayı bir olgubilim çalışmasıdır. Her bir katılımcı öğretmen adayı iki oyun geliştirmiştir ve araştırmanın verileri katılımcıların geliştirdikleri toplam otuz oyundan oluşmaktadır. Araştırmanın verileri betimsel içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları öğretmen adaylarının sayılar ve işlemler, cebir, geometri, ölçme, veri işleme ve olasılık öğrenme alanlarında yer alan çeşitli kazanımlarla ilgili oyunlar geliştirdiklerini göstermektedir. Oyunların büyük bir çoğunluğu 4., 5. ve 6. sınıf öğrencilerine hitap etmekle birlikte 7. ve 8. sınıf öğrencilerine yönelik de oyunlar geliştirildiği görülmektedir. İleriki araştırmalarda öğretmen adayları tarafından geliştirilen bu oyunların ilkökul ve ortaokul düzeyindeki öğrencilerin matematiği öğrenmelerinde ne derece etkili olduğu ortaya çıkarılabilir. Özel olarak bu oyunlar vasıtasıyla öğrencilerin matematiği eğlenerek öğrenip öğrenmedikleri ve oyunlarda yer alan bilgi yarışmalarıyla öğrenme düzeyleri belirlenebilir.

Anahtar sözcükler: Matematik, oyun, Scratch

ORTAOKULDA MATEMATİK ÖĞRETİMİ

5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BASAMAK DEĞERİ KAVRAYIŞINA ÇOCUK EDEBİYATIYLA BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ MATEMATİK DERSİNİN ETKİSİ

Dr. Öğrt. Üyesi Burcu DURMAZ, Süleyman Demirel Üniversitesi, drburcudurmaz@gmail.com
Öğretmen Semai MIÇOOĞULLARI, Milli Eğitim Bakanlığı, semai_mico@hotmail.com

ÖZET

Basamak değeri, matematiksel anlamayı geliştirmek için bir kapı bekçisi görevi görmektedir (Major, 2012). Sayılar ve İşlemler öğrenme alanına ilişkin pek çok kazanımın edinilmesi için temel teşkil eden basamak değeri, ilerleyen yıllarla birlikte genişleyen sayı kümeleri ile de ilişkilendirilmesi gereken önemli beceriler barındırmaktadır. Basamak değerinin teşkil ettiği anlamdan uzak olarak yapılan öğretimin ise bu kavramın öğrenilmesinin önündeki engellerden biri olduğu alan yazındaki çalışmalarla ortaya konmuştur. Birçok matematiksel kavram için dikkat çekici bir bağlam sunan çocuk kitapları bu kavramın ediniminde rol oynayabilir. Bu gerekçelerden hareketle bu çalışmanın amacı ilköğretim 5. sınıfa devam eden öğrencilerin basamak değeri kavrayışlarına çocuk kitapları ile bütünleştirilmiş matematik dersinin etkisinin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu amaçla çalışmada bir devlet okuluna devam eden yaklaşık 30 5. sınıf öğrencisiyle, ön test son test kontrol grupsuz yarı deneysel desenle kurgulanmış bir çalışma yürütülmüştür. Çalışma kapsamında iki adet veri toplama aracından yararlanılmıştır. Bunlardan ilki Major (2012) tarafından geliştirilen ve araştırmacılar tarafından Türkçeye çevrilen Basamak Değeri Testi, diğeri ise bu sınıf düzeyindeki kazanımlara ilişkin araştırmacılar tarafından geliştirilmiş açık uçlu sorulardan oluşan bir testtir. Araştırma kapsamında matematiksel bağlamı olan çocuk kitapları matematik dersi ile bütünleştirilmiş ve çocuk edebiyatı ve matematiğin bütünleştirilmeye çalışıldığı dersler bu doğrultuda işlenmiştir. Araştırmanın bulguları daha sonra paylaşılacak ve bulgular doğrultusunda bazı önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuk edebiyatı, matematik eğitimi, basamak değeri

ÖZET

21.yy. yenilikçi eğitim anlayışında öğretim kurumlarında “öğreten-bilgi-öğrenen” üçgeninde, eğitmen olarak öğretmenin işlevi değişmektedir. Bilginin, öğrenenin zihninde yapılandırılmasında dinamik yazılımlar ve bilgi iletişim teknolojileri (BİT) değer kazanmaktadır. Öğretim etkinlikleri düzenlerken, derse ait kazanımları görselleştirme, seslendirme, canlandırma gibi olanaklar sunmak öğrencide bilgiye karşı güdülenme oluşturmaktadır. Eğitim dijital çağa evrilirken okullardaki yenilik hareketi oluşumu çağdaş toplumlarda ileriye yönelik bir hareketin itici gücü olduğu bilinmektedir. Bu durum her düzeydeki okulda eğitmenlere ve yöneticilere yeni sorumluluklar, roller ve görevler yüklemektedir. Öğretmenler kendi branşlarına ait ileri teknoloji eğitimlerini takip etmeli, dinamik yazılımları ve programları öğrenmeli ve öğretim sürecinde derslere entegre ederek öğrencilerin bilgi ve teknoloji okur yazarlığını kazanmalarına öncülük etmelidirler. Bu düşünce ile teknoloji destekli matematik ve geometri öğretimini içeren, Geogebra dinamik yazılım programını ortaöğretim derslerindeki konulara entegre ederek uygulamalı öğrenme ortamı oluşturduğumuz uluslar arası “Geogebra With Mathematics “ eTwinning projesini gerçekleştirdik. Projemiz matematik dersini formülleri ezberlemeden, teorem ve ispatlar ışığında proje ve sorgulama tabanlı öğretim anlayışı ile yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi içermektedir.10-13 yaş aralığında Türkiye, Portekiz, Makedonya ve Bosna Hersek olmak üzere 4 ülkenin katılımıyla başlayan, dinamik müfredatla uyumlu öğrenci merkezli çalışmadır. Geogebra ile yazılım programı kullanma becerisi kazandırarak matematik ve geometrik inşalar oluşturmaları amaçlanmıştır. Hedefimiz öğrencilerimiz de; matematiğe karşı olumlu tutum geliştirmek, dersi görselleştirerek kalıcı öğrenme sağlamak, yaratıcı düşünme ve tasarım yeteneklerini geliştirmek, farklı coğrafyalardan öğrencilerle işbirlikçi ve iletişime dayalı ekip çalışmaları düzenlemek, Fatih Projesi bileşenlerini kullanmak,web2.0 araçlarını yaygınlaştırmak, bilgi ve iletişim teknolojileri becerilerinin gelişimini sağlamaktır Çalışmalar öğrencilerin aktif katılımı ile organize edilerek; eleştirel ve yaratıcı düşünme, işbirliği, araştırma-sorgulama, problem, girişimcilik ve iletişim becerilerini, Türkçe’yi ve yabancı dili doğru kullanma, bilgisayar ve web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerini geliştirmelerine imkan sağladı. Çalışmamızda; üçgenlerde benzerlik ve eşlik, üçgende açılar, üçgenin temel ve yardımcı elemanları, özel dörtgenler, çokgenler, Pisagor Teoremi, çember ve özellikleri, simetri, öteleme, oran orantı, örüntü, graf teorisi, fraktallar 3 boyutlu geometrik şekiller, yüzey ve alan bilgisi, geometrik yüzey kaplama, ve 3 boyutlu düşünebilme becerilerinin daha anlaşılır ve kalıcı olmasını sağladık. Proje çalışmaları ile öğretmen ve öğrenciler, Milli Eğitimin müfredatına entegre edilen dinamik yazılım Geogebra programını öğrenme ve uygulama fırsatı buldular. Matematik ve geometri dersinde ispatları görselleştirerek yaparak ve yaşayarak öğrenme gerçekleşti. Geogebra programında yapılan inşa çalışmaları ile ezberden bilgilerden çıkılarak, öğrencinin analitik zekâsını çalıştırıp teoriyi pratikte uygulamasını sağladı. Öğretmenlerde müfredatla paralel etkinlikler sayesinde eğitimi görselleştirip daha etkin bir öğretme ortamı içinde ders işleme imkânı elde ettiler. Proje ile öğrencilerde matematik ve geometri dersine karşı olumlu davranış değişikliği ve başarı durumu gelişirken, akranlar arası iletişim, ekip ruhu, sorumluluk bilinci, kendini gerçekleştirme, özgüven, dil gelişimi, teknoloji okur yazarlığı ve web 2.0 araç kullanım becerisinde artış gözlemlenerek 21.yy becerileri geliştirilmiştir

Anahtar sözcükler: Bilgi iletişim teknolojileri, geogebra, matematik ve geometri öğretimi

MATEMATİK ÖĞRETİMİ VE ÇOCUK EDEBİYATI ENTEGRASYONU

Dr. Öğrt. Üyesi Burcu DURMAZ, Süleyman Demirel Üniversitesi, drburcudurmaz@gmail.com

ÖZET

Disiplinler arası çalışmalar bilim ve teknoloji dışındaki alanlarda da giderek önem kazanmaktadır. Farklı öğrenme stil ve alışkanlıkları olan öğrenciler, matematiksel dilin kullanımı ve bilimsel argümantasyon gibi becerilerin geliştirilmesi için kullanılabilecek materyallerden birisi de yazın ürünleridir. Uluslararası alanyazında öğretim sürecinde faydalanılmakta olan çocuk ve popüler bilim kitaplarının matematik öğretiminde de işkoşulması yeni bir yaklaşım olmamakla birlikte ülkemizde üzerinde çok fazla durulan bir konu değildir. Bu gerekçeyle bu çalışmanın amacı Türkiye Bilim ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 4005 Bilim ve Toplum Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı kapsamında desteklenen 218B442 nolu Matematik Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Kullanımı ve Örnek Uygulamalar II isimli projeye ilişkin çıktılarının paylaşılmasıdır. Bu çalışma kapsamında farklı illerde görev yapmakta olan sınıf, Türkçe ve ortaokul matematik öğretmenleri, sınıf ve matematik eğitimi alanlarında çalışan akademisyenler ile birlikte bilim merkezi çalışanlarına 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı'nın Bahar Döneminde disiplinler arası çalışmalar yapan öğretmenler tarafından 8 gün süreyle eğitim verilmiştir. Araştırma ön test son test deney gruplu yarı deneysel desene sahip olup araştırmancının çalışma grubu 24 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmancının veri toplama araçları Yaratıcı Düşünmeye Teşvik Eden Öğretmen Davranışları Ölçeği, Öğretimi Farklılaştırma Becerileri Ölçeği ve Kelime İlişkilendirme Testleri (KİT)dir. Araştırmada katılımcıların yaratıcı düşünmeye teşvik eden öğretmen davranışları ve öğretimi farklılaştırma becerilerinde eğitim öncesi ve sonrasında meydana gelen değişim incelenecektir. Bununla birlikte katılımcıların matematik öğretimi ve çocuk edebiyatına ilişkin fikir yapıları uygulanacak olan kelime ilişkilendirme testleri ile ortaya konacaktır. Araştırmancının bulguları daha sonra paylaşılacaktır. Araştırmancının sonucunda bulgular doğrultusunda matematik öğretimi ve çocuk edebiyatı bütünleştirmesi ve öğretmen eğitimine ilişkin bazı önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Çocuk edebiyatı, matematik eğitimi, popüler bilim

ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ SCRATCH PROGRAMIYLA İLGİLİ YAŞADIKLARI DENEYİMLER

Dr. Öğrt. Üyesi Seher AVCU, Aksaray Üniversitesi, seheravcu@aksaray.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Ramazan AVCU, Aksaray Üniversitesi, ramazanavcu@aksaray.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ortaokul matematik öğretmen adaylarının Scratch kodlama programını matematik eğitiminde kullanmaya yönelik görüşlerini incelemektir. Araştırmanın katılımcıları bir devlet üniversitesinde ilköğretim matematik öğretmenliği lisans programına kayıtlı olan ikisi erkek ve on üçü kız olan on beş öğretmen adaydır. Katılımcı öğretmen adaylarına araştırmacılar tarafından seçmeli ders kapsamında on dört haftalık Scratch ile kodlama eğitimi verilmiştir. Bu ders sürecinde katılımcılar hem Scratch programını kullanmada deneyim kazanmışlar hem de matematiği öğretmeyi amaçlayan uygulamalar yaparak matematik eğitiminde Scratch kullanımıyla ilgili deneyim kazanmışlardır. Daha basit bir ifadeyle katılımcılar ortaokul matematik konularının öğretimini amaçlayan oyunlar tasarlamışlardır. Bu çalışma öğretmen adaylarının matematik eğitiminde Scratch kullanımıyla ilgili deneyimlerine odaklandığından dolayı bir olgubilim çalışmasıdır. Araştırmanın verileri öğretmen adaylarının Scratch ile ilgili görüşlerini ve deneyimlerini belirlemek amacıyla hazırlanan açık uçlu sorulardan oluşan bir test yardımıyla elde edilmiştir. Ayrıca öğretmen adayları ile bu testteki sorulara yönelik görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Testte yer alan sorular genel olarak matematik eğitiminde Scratch kullanmanın faydaları ve sınırlılıkları, Scratch kullanırken dikkat edilecek noktalar ve oyun tasarımında elde ettikleri deneyimler gibi hususlara odaklanmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adayları matematik eğitiminde Scratch kullanmanın oldukça faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Örneğin, katılımcılar Scratch programının derse dikkat çekme, kavramları görselleştirme, konuyu basitleştirme ve öğrenmeyi kalıcı hale getirmede etkili olacağını ifade etmişlerdir. Fakat katılımcılar Scratch ile ders hazırlamanın öğretmenlerin çok vaktini alabileceğini ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayları, ortaokul matematik öğretimi, scratch programı

ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN MATERYAL HAZIRLAMA VE KULLANMA YETKİNLİKLERİ

Doç.Dr. Necla EKİNCİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nekinci@mu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Burçak BOZ YAMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, burcak@mu.edu.tr

ÖZET

Materyal kullanımı öğrenen merkezli bir öğrenme ortamının oluşturulma yollarından birisidir. Alanyazın incelendiğinde materyal kullanmanın ilgili dersin, daha geniş kapsamda öğretim programının etkili olmasında katkı sağlayıcı olduğu belirtilmektedir. Sunulan içeriği daha somut hale getirerek daha anlaşılır yapmakta, böylece öğrenmenin niteliğini artırmaktadır. Materyal hazırlama ve kullanma sürecinin öğreneni daha etkin kıldığı, derse olan ilgiyi artırdığı, problem çözme ve yaratıcılık becerilerini geliştirdiği gibi sonuçlardan bahsedilmektedir. Öğrenme ortamını zenginleştiren böyle bir değişkenin öğrenme öğretme sürecinde işe koşulmasında doğal olarak öğretmenin yeterliği ön plana çıkmaktadır. Öğretmenin kendisinin ya da öğrencileriyle birlikte materyal hazırlama ve etkin şekilde kullanma yeterliği bahsedilen kazanımların sağlanmasında temel etkindir. Araştırmanın çalışma grubu olan matematik öğretmenleri açısından materyal kullanımı ele alındığında öğrenenin matematiği somutlaştırma, matematiksel ilişkileri görme ve matematiksel modelleri kullanabilme vb. becerilerini geliştirebilmesinde materyal kullanımının etkili olduğu alanyazınca da desteklenmektedir. Ayrıca öğretmen yeterlikleri çerçevesinde öğretmenlerin alanlarına özgü uygun araç gereç ve materyalleri etkin kullanabilme becerisine sahip olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu nedenle matematik öğretmenlerinin de materyal hazırlama ve kullanmada yetkin olmaları beklenmektedir. Bu çerçevede bu araştırmanın amacı ortaokul matematik öğretmenlerinin derslerinde materyal hazırlama, bu materyalleri etkili şekilde işe koşma ve bu konuya ilişkin yetkinliklerinin oluşması ya da eksikliğine ilişkin nedenlerinin neler olduğunun öğretmen görüşlerine dayalı olarak belirlemektir. Araştırmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde uygunluk örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 7 kadın ve 3 erkek olmak üzere 10 ortaokul matematik öğretmeninden oluşmaktadır. Öğretmenlerin mesleki deneyim yılları 5-25 arasında değişmektedir. Araştırmada veri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yeterlilikleri kapsamında belirlenmiş olduğu öğrenme öğretme sürecinde uygun araç gereç ve materyali etkin kullanır yetkinlik maddesi temel alınarak sorular oluşturulmuştur. Görüşme formundaki sorular, öğretmenlerin matematik öğretiminde ne tür materyaller hazırladıkları ve nasıl hazırladıkları, bunları ne kadar etkin kullanabildikleri ve bu konuda bir yetkinliğe sahip olma ya da olmama nedenlerinin neler olduğu konularını içermektedir. Görüşme formunun (ölçme aracının) pilot uygulaması için bir ortaokul matematik öğretmeni ile görüşme yapılmış, bu görüşmeye dayalı olarak sorular açıklık, anlaşılabilirlik, amaca hizmet etme ve kapsayıcılık açısından gözden geçirilerek yeniden düzenlenmiştir. Araştırmanın verileri uygunluk örnekleme göre gönüllük esası ile görüşmeyi kabul eden matematik öğretmenleriyle görüşülerek elde edilmiştir. Görüşme esnasında ses kaydı yapılmış ve daha sonra bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemine tabi tutularak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. İçerik analizi sürecinde her iki araştırmacı verileri ayrı ayrı kodlamış daha sonra bir araya gelinerek kodlar, materyal hazırlama, materyali etkin kullanma ve materyal hazırlama yetkinlik kaynakları ana temaları altında toplanmıştır. Analizler sonucunda elde edilen bulgulardan bazıları şöyledir: Öğretmenlerin bazıları materyal hazırlama ve hazır materyalleri kullanma konusunda yetkin olmadıkları belirlenirken, bazı öğretmenlerin ise lisansüstü eğitimlerinin de katkısıyla teknoloji tabanlı materyalleri kullanmada daha yetkin oldukları belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Matematik öğretmeni, materyal geliştirme ve kullanımı, öğretmen yeterlikleri

OYUNLARLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ MÜMKÜN

Öğretmen Nurşen KAYA, Mektebim Okulları, nursenkaya907@gmail.com

ÖZET

21.yy değişen ve sürekli kendini yenileyen nesilde tek düze eğitim izlenilmesi yanlıştır. Farklı görüş açıları olan farklı bakan çocuklarımızın düşüncelerini sığılaştırmak değil düşüncelerini ve bakış açılarını sergileyebileceği ortamlar yaratmak gerekli hale gelmiştir. Bu kimi zaman bir hikaye oluşturmayla, kimi zaman teknolojiyle yada oyunla ve daha birçok metot kullanarak yapılabilmesi mümkündür. Oyunla öğretiminin matematik üzerindeki etkisi incelendi. Bunun için matematik dersinde Bir bölünebilme kuralları kazanımı seçildi. Özellikle derslerde direk kuralları verilen bölünebilme kuralları ezberletilerek öğretilmektedir. Karşımıza direk kural olarak çıktığı için ilgi çekici gelmemekte ve öğrenilmesi zor bir durum haline gelmektedir. Bu projede hedeflenen bölünebilme kurallarının öğrenilmesini ve sayılar arasındaki gizemin farkını varılmasını sağlamaktır. Bunun için bir oyun tasarlandı. Oyunda birçok sayı verildi ve bunlardan 2, 3, 5, 9 sayılarından hangilerine tam böldüğünü bulunması istendi. En hızlı bulanın kazandığı oyunda, oyuna başlamadan önce tablolar halinde verilen sayı katlarının arasındaki bağlantılarla oluşturulan kuralların pratik yöntemleri keşfedildi. (Örneğin 2'nin katlarının birler basamağının 0,2,4,6,8 olduğu yani çift olduğu, 5'in katları olan sayıların birler basamağının 0 ve 5 olduğu verilen tablolarla fark ettirildi.) Eğlenceli bir şekilde öğrenilen kuralların kalıcı ve ilgi çekici hale geldiği gözlemlenmiştir. Oyun öncesi ve sonrasında gruplara test uygulandı ve öğrenmenin %93 seviyelerine çıktığı gözlemlendi. Oyunla matematik öğretiminin mümkün ve etkili bir yöntem olduğu tespit edildi.

Anahtar sözcükler: Bölünebilme kuralları, matematik eğitimi, oyunla öğretim

ÖZGÜN BİR ÖĞRETİM MATERYALİ: ASAL ÇARPAN KARTELÂSI VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ IŞIĞINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Dr. Satı CEYLAN, Burhaniye Bilim ve Sanat Merkezi, ceyslansati@hotmail.com

ÖZET

Asal sayılar konusu matematik öğretiminde oldukça önemi olan, sayı duygusunu kavramada kritik değer taşıyan bir konudur ve bu konunun öğretiminde kullanılabilecek materyal sayısı oldukça sınırlıdır. Bu projede asal sayı ve asal çarpan kavramlarının öğretiminde kullanılmak üzere bir materyal geliştirilmesi ve geliştirilen materyalin sınıf ortamında uygulanması sonucunda aldığı puanlar ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için, asal sayı ve asal çarpan kavramlarının görselleştirilebileceği, etkili, kalıcı ve eğlenceli hale getirilebileceği bir materyal olarak Asal Çarpan Kartelâsı tasarlanmıştır. Asal Çarpan Kartelâsı, 1'den 100'e kadar sayıların asal çarpanlara ayrılmış halinin yer aldığı, her bir asal sayıya farklı renkler verilerek boyanan bir materyaldir. Bu materyal, 1'den 100'e kadar asal sayıları ve asal olmayan sayıların asal çarpanlarını göstermekle birlikte, herhangi bir sayıya tam bölünen diğer sayıları, tam kare sayıları, ebob – ekok konularını, bölünebilme kurallarını ve aralarında asal sayıları kolayca kavramaya yarayan üzerinde farklı problemler üretilebilecek özgün bir çalışmadır. Asal Çarpan Kartelâsı'ndan oluşturulmuş çalışma yaprağı sınıf ortamına taşınarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme 12 matematik öğretmeni tarafından (305 öğrenci) Materyal Geliştirme İlkeleri çerçevesinde yapılmıştır. Öğretmenlerin verdikleri puanlara göre, geliştirilen materyal hakkında basit, sade ve anlaşılabilir (%83,33), dersin hedef ve davranışlarına uygun (%89,58), öğrencinin gelişim ve öğrenim özelliklerine uygun (%81,25), öğretmenler kadar öğrencilerin de kullanılabileceği düzeyde basit (%87,5) olduğu ve görsel özelliklerin materyalin önemli noktalarını vurguladığı (%79,17) söylenebilir. Bunun yanında, materyalin öğrenciye alıştırmaya ve uygulama olanağı sağlamadığı (%68,75) ve gerektiğinde kolaylıkla geliştirilebilir ve güncelleştirilebilir olmadığı (%60,42) da düşünülmektedir. Asal Çarpan Kartelâsına öğretmenler tarafından verilmiş genel puandan (%78,75) hareketle materyalin sınıf ortamına taşınabileceğini söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Asal çarpan, matematik öğretimi, materyal geliştirme

ORTAOKULDA MEDYA OKURYAZARLIĞI

BİR MESLEKİ GELİŞİM VE AÇIK EĞİTİM KAYNAĞI HİZMETİ OLARAK HD LEARNING İÇERİK YÖNETİMİ VERİ TABANI

Prof.Dr. Hakan AYDIN, Erciyes Üniversitesi, haydin@erciyes.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Fikret YAZICI, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi, fyazici@erciyes.edu.tr

ÖZET

HD LEARNING İçerik Yönetimi Veri Tabanı, Türkiye Ulusal Ajansı tarafından yürütülmekte olan Erasmus+ Programı Okul Eğitimi Stratejik Ortaklıklar eylemi kapsamında finanse edilen HD-LIFE Projesi'nde önemli bir öğrenme aracı olarak konumlanmıştır. HD-LIFE, eğlence, öğrenme ve keşif için zengin olanaklar sunan internet ve mobil iletişim teknolojilerinin endişe kaynağı olabileceği hususlar ve bu sorunları olumlu yönde aşma çabalarına ilişkin uzlaşma noktalarını temel alan yenilikçi bir açık kaynak öğrenim ve gelişim projesidir. HD LEARNING İçerik Yönetimi Veri Tabanı, dijital sorunlar ve bu sorunların her biriyle ilişkili bilgilerin kaydedildiği bilgiler topluluğunu ifade etmektedir. Dijital sorunlarla ilgili olgu, kavram veya gerçeklerin, iletişim, yorum ve işlem için elverişli ve biçimli gösterimini amaçlamaktadır. Burada sürdürülebilir eğitim yaklaşımı anlayışıyla öğretmenlerin dijital sorunlara ilişkin çözüm veya materyal arayabilecekleri eğitim kaynağı hizmeti sunmak üzere çok dilli ve kaynaklı bir tasarım içerecek şekilde yapılandırılmış ve içeriği iki bölüm halinde düzenlenmiştir: (a) Dijital sorunlar hakkında bilgiler (makale, görüntü, resimler vb.) içeren bir "multimedya" veritabanı. (b) Dijital sorunlarla ilgili spesifik alanlara ilişkin web sitelerine ait linkleri içeren bir "linkler" veritabanı. Pdf, word, html ve çoklu ortam formatlarında içeriklere yer veren platformda çoklu araçlar içinde öğrenmeyi ve hatırdaki tutmayı kolaylaştırıcı görsel-işitsel unsurlara ağırlık verilmiş, proje web sitesi bünyesinde yapılandırılan platform mesleki gelişim ve bilgilenmeyi amaçlayan açık eğitim kaynağı olarak organize edilmiştir. Veri tabanının teknik özellikleri arasında açık kaynaklı yazılımlar kullanılarak geliştirilmesi, erişim ön şartının bulunmaması, proje web sitesinde yer alan diğer öğrenme materyalleriyle senkronize edilmesi, kullanıcı dostu olmasına özen gösterilmesi, kullanımının sadeleştirilmesi ve içerik türlerine göre sınıflandırma yapabilme olanağının sağlanması, popüler içerikleri listeleme olanağıyla kullanım özellikleri yönünden zenginleştirilmesi belirtilebilir.

Anahtar sözcükler: Medya Okuryazarlığı, Mesleki Gelişim, Ortaokullar, Veri Tabanı, HD-LIFE

ÇOK KATMANLI OKURYAZARLIK KAVRAMI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Arş.Gör. İmren YILDIZ, Gaziantep Üniversitesi, imrenyildiz@yahoo.com

ÖZET

Günlük yaşamda her insan yazılı, sesli, görsel formlardaki metinler ya da bu üç formun çeşitli biçimlerde bir arada kullanıldığı çok katmanlı metinlerle kuşatılmış durumdadır. Özellikle de okul çağındaki çocuklar için bu durum ayrı bir önem taşır. Bu anlamda çok katmanlı metinlerin bazıları basılıdır; ders kitapları, resimli hikayeler, posterler, gazeteler dergiler...vb. bazıları ise ekran temellidir; televizyon, video ve çeşitli biçimlerdeki çoklu ortam araçları gibi. Günümüz teknoloji dünyasında tek bir iletişim formunu kullanmak neredeyse imkansızdır. Dolayısıyla bu çalışma da sesin, yazının, anlamın, görselin... vb. bir araya gelmesiyle oluşmuş metinlerin (multimodal text) gerek günlük yaşamı kolaylaştırmaya gerekse de akademik başarıyı artırmaya yönelik olduğu tezinden hareketle farkındalık yaratmak ve eğitim öğretimde kullanılmasının yaygınlaşmasını sağlamak adına yapılmış bir çalışmadır. Öğrencilerin anlam kurdukları metinler genellikle çok katmanlı olmasına rağmen anlatma becerileri büyük oranda yalnızca konuşma (sesle dayalı iletişim) ya da yazma (yazıya dayalı iletişim) becerilerine dayanmaktadır. Okullarda genellikle görsellerin kişinin kendini ifade etme aracı olduğu ve bunu nasıl kullanılabileceği üzerinde durulmadığı gibi yazı, söz ve görselleri bir arada kullanabilen çok katmanlı metinlerin nasıl oluşturulabileceği üzerinde de durulmaz. Bu durum 21. yy. dünyasında öğrencilerin etraflarını kuşatan çok katmanlı metin kültürünün yalnızca tüketicisi olmaları, üreticisi olamamaları ile sonuçlanmaktadır. Bu sorunsal temelli çalışma betimsel düzeyde nitel bir araştırma olup veriler doküman incelemesi yöntemiyle elde edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Çok katmanlılık, eğitim, okuryazarlık

ORTAOKULDA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME VE İSTİHDAM

2006 ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMLARI İLE 2018 ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Öğrt. Üyesi Ebru BAKAÇ , Sinop universitesi , ebrubakac39@gmail.com

ÖZET

Öğretmen yetiştirme konusu ülkemizde sürekli tartışılan konulardan birisi olmuştur. Genellikle dört yıllık lisans programları şeklinde veya bu dört yıllık programların üzerine yüksek lisans eğitimi olarak yapılan uygulamalar dikkat çekmektedir. Son yıllarda ise öğretmen yetiştirme sistemimizde bazı değişiklikler yaşanmıştır. Öğretmen yetiştirme konusuna gerekli önemin verilmediği bilinen bir gerçek olmuştur. Dört yıllık lisans programları üzerine bir yıllık pedagojik formasyon ve sertifika programı şeklinde uygulanan öğretmen yetiştirme sistemimiz sayesinde gereğinden fazla sayıda kişiye sertifika verilmek sureti ile öğretmen yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Farklı ülkelerin öğretmen yetiştirme programları incelendiğinde ülkemizde uygulanan programlara benzerliklerinin yanında bazı farklılıklarının da olduğu görülmektedir. Bu nedenle eğitim sistemleri ve bağlantılı olarak öğretmen yetiştirme sistemleri başarılı bulunan ülkelerin bu konu ile ilgili yaptıkları başarılı uygulamaların incelenerek ülkemize entegre edilmesi, ülkemizin geleceği açısından önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı 2006 öğretmen yetiştirme lisans programları ile 2018 öğretmen yetiştirme lisans programlarının karşılaştırılarak incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yök tarafından eğitim fakültelerinde uygulanmak üzere hazırlanan öğretmen yetiştirme programları kullanılmıştır. Veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilecektir. Araştırma sonunda elde edilen bulgular kodlanarak alt başlıklara ayrılacak, her bir başlık altında yer alması gereken veriler kategorize edilerek sunulacaktır. Elde edilen bulgular ışığında ülkemizde hazırlanan öğretmen yetiştirme programlarının geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik olarak bazı öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: Doküman incelemesi, içerik analizi, Öğretmen yetiştirme, öğretmen yetiştirme lisans programları

AKADEMİDE GELENEKSEL OLMAYAN ÖĞRENCİLER

Arş.Gör. Orhan KAHYA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, okahya1@gmail.com

ÖZET

Üniversiteler her geçen yıl daha fazla öğrenci kabul etmektedir. Bu öğrencilerin yaş, etnik köken, sosyo-ekonomik köken, rol vb. değişkenler açısından çok çeşitli grupları oluşturduğu söylenebilir. Dolayısıyla bu çeşitlilik geleneksel anlamdaki üniversite yapının doğasını, amacını, sosyal ve ekonomik rolünü dönüşüme uğratmaktadır. Öte yandan dönüşüm süreci, üniversite öğrencisi profilinde ciddi değişimi beraberinde getirmiştir. Bu araştırmanın amacı, üniversitelerde geleneksel olmayan öğrenciler konusunda olgusal tartışmayı ortaya koymak ve geleneksel olmayan öğrenciler konusunda yapılan araştırmaları analiz etmektir. Bu amaçla olgu hakkında var olan bilimsel yayınlar, uluslararası raporlar ve istatistikler incelenmiştir. Geleneksel olmayan öğrenci kavramı konusunda standart bir tanım olmamakla birlikte ilgili literatürde üç temel karşılık bulunabilir. Buna göre, üniversiteye normalden daha büyük yaşlarda başlayanlar ilk kategoriyi oluşturur. Üniversiteye kayıt yaptırırken yaşları 23-25 arasında olan öğrenciler bu grupta sayılabilir (Metzner ve Bean, 1987). İkinci olarak, etnik köken, düşük sosyo-ekonomik köken, üniversiteli ilk nesil ve çalışma durumları itibarıyla diğer öğrencilerden ayrılan grup gelmektedir. Okul terk riski yüksek olan öğrenciler ise üçüncü grubu oluşturmaktadır. Buna göre geç kayıt olma, tam zamanlı çalışma, çocuğunu yalnız başına büyüten ebeveyn olma, vb. bu riski arttıran sebepler arasında görülebilir. Geleneksel olmayan öğrenciler, diğer öğrencilere kıyasla farklı karakteristik özelliklere sahip, farklı engelleri olan ve farklı desteklere ihtiyacı olan öğrencilerdir. Bununla birlikte geleneksel öğrenciler ve geleneksel olmayan öğrenciler arasındaki temel farkların bilgiye olan ihtiyaç, öğrenme özerkliği, deneyim, öğrenme becerisi, oryantasyon ve motivasyon alanlarında ortaya çıktığı savunulabilir.

Anahtar sözcükler: Akademi, geleneksel olmayan öğrenci, üniversite öğrencisi

ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK UYGULAMALARININ ÖĞRENERLERİN ÖZ YETERLİK İNANÇLARINA ETKİSİ

Öğretmen Mehmet KARAKAŞ, Milli Eğitim Bakanlığı, mehmet.karakas4@hotmail.com
Doç.Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi,
mehmetozerbas@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı: artırılmış gerçeklik uygulamalarının öğrencilerin öz yeterlik inançları üzerine etkilerini belirlemektir. İşaretleyici (marker) tabanlı geliştirilen artırılmış gerçeklik uygulamaları ile öğrenim gören öğrencilerin yönelik öz-yeterlik inançları deneysel çalışma kapsamında araştırılmıştır. Bu amaçla 10. Sınıf Fizik dersi Optik ünitesinde kullanılmak üzere çeşitli işaretleyici (marker) tabanlı artırılmış gerçeklik uygulamaları geliştirilmiştir. Araştırma ön test – son test kontrol gruplu yarı deneysel model çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Tokat ilinde bir devlet lisesinin öğrenim görmekte olan 68 (34 deney grubu, 34 kontrol grubu) öğrenci oluşturmaktadır. Bağımlı değişkenlere göre denkleştirilen şubeler rastgele olarak deney ve kontrol gruplarına atanmıştır. Araştırma boyunca deney grubunda işaretleyici (marker) tabanlı artırılmış gerçeklik uygulamaları kullanılırken, kontrol grubunda ise normal ders materyalleri (ders kitabı, basılı materyaller, video, animasyon vb.) ile öğretim gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Çalışkan (2007) tarafından geliştirilen öz yeterlik inancı ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde elde edilen ortalama puanların normal dağılıp dağılmadığına bakılmış ve uygun analizler seçilmiştir. Öz yeterlik algısı ölçeği puanları normal dağılım gösterdiği için ilişkili ölçümler için bağımlı gruplar T-Testi, ilişkisiz ölçümler için bağımsız gruplar t-testi kullanılmıştır. Bütün analizler SPSS programında yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, artırılmış gerçeklik uygulamalarının gösterildiği deney grubu öğrencilerinin geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilere göre öz yeterlik algıları puanları arasında anlamlı bir fark çıkmamıştır fakat öğrencilerin öz yeterlik algıları deneysel işlem öncesinde ve sonrasında ortalamanın üstündedir. Öğrencilerin öz yeterlik inançlarının geliştirilmesinin öğrencilerin daha kolay öğrenmeleri açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Fizik öğretimi, optik ünitesi, öz yeterlik

BİR EYLEM ARAŞTIRMASI: MATEMATİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOKRAT SEMİNERİ TEKNİĞİ ARACILIĞIYLA PROGRAM GELİŞTİRME VE ÖĞRETİM DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ GELİŞTİRİLMESİ

Öğr.Gör.Dr. Ali YAKAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aliyakar10@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı matematik öğretmeni adaylarının Sokrat semineri tekniği aracılığıyla program geliştirme ve öğretim dersine yönelik tutumlarının değiştirilmesidir. Sokrat semineri, öğrenciler tarafından anlaşılması zor, üst düzey bir metnin ya da karmaşık bir konunun bir grup tarafından tartışılmasına yönelik bir tekniktir. Araştırma eylem araştırması deseninde tasarlanmıştır. Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar yarısında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 13 öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Eylem araştırması kullanılarak kurgulanan çalışmada matematik öğretmeni adaylarının aldıkları Program Geliştirme ve Öğretim dersi kapsamında bir dönem boyunca (15 haftalık süreç) Sokrat semineri tekniği uygulanmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda veriler Oğuz (2012) tarafından geliştirilen Program Geliştirme ve Öğretim Dersine Yönelik Tutum Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, her katılımcının kendi tutum puanlarının değişimi üzerinden analiz edilerek yorumlanmıştır. Süreç boyunca her öğretmen adayı katılımcının tutum puanları 7 kez ölçülmüş, elde edilen puanlar kayıt altına alınarak kendi içinde ortaya çıkan değişim üzerinden grafikler aracılığıyla çözümlenmiştir. Araştırma kapsamında matematik öğretmeni adaylarının Program Geliştirme ve Öğretim Dersine Yönelik Tutum puanları birlikte çözümlenerek Sokrat semineri tekniğinin bu puanların değişimine olan etkisi incelenmiştir. Araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular, Sokrat semineri tekniği aracılığıyla gerçekleştirilen öğretim süreci boyunca matematik öğretmeni adaylarının Program Geliştirme ve Öğretim dersine yönelik tutumlarında süreç içerisinde olumlu bir değişim bulunduğunu göstermektedir.

Anahtar sözcükler: Derse yönelik tutum, matematik öğretmeni adayları, program geliştirme ve öğretim, Sokrat semineri tekniği

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ TEMELLİ ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL YETKİNLİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Öğr.Gör.Dr. Ali YAKAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aliyakar10@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı öğretim teknolojileri temelli ölçme-değerlendirme yaklaşımının üniversite öğrencilerinin dijital yetkinlikleri üzerine etkisinin belirlenmesidir. Araştırma ön test - son test kontrol gruplu yarı-deneysel desene göre tasarlanmıştır. Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 68 öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Bu katılımcıların 34'ü deney, 34'ü kontrol grubunda yer almaktadır. Ön test – son test kontrol gruplu yarı-deneysel desen kullanılan bu çalışmada fen bilimleri öğretmen adaylarının aldıkları Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi kapsamında bir dönem boyunca gerçekleştirilen dersler sonrasında, deney grubuna öğretim teknolojileri temelli ölçme-değerlendirme yaklaşımı ve kontrol grubuna ise standart kâğıt kalem testi uygulanmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda veriler, Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Dijital Yetkinlikler Eğitimi (2017) kitapçığında bulunan yeterlilikler göz önünde bulundurularak geliştirilen “Dijital Yetkinlik Derecelendirme Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın deneysel uygulamaları sürecinde deney grubunda Öğretim İlke ve Yöntemleri bilgi paketinde yer alan öğretim yaklaşım-strateji-yöntem-tekniklerine ek olarak öğretim teknolojilerinin çeşitli uygulamalarıyla birlikte süreç sonunda öğretim teknolojileri temelli ölçme-değerlendirme yaklaşımı, kontrol grubunda ise Öğretim İlke ve Yöntemleri mevcut bilgi paketinde yer alan öğretim yaklaşım-strateji-yöntem-teknikleri ile birlikte süreç sonunda standart kâğıt kalem testi uygulanmıştır. Bunlarla birlikte hem deney grubu için hem de kontrol grubu için, Dijital Yetkinlik Derecelendirme Ölçeğini öğrencilerin doldurmaları sağlanmıştır. Dersin öğretim elemanı olarak araştırmacı da her katılımcı için bu ölçeği doldurmuş ve objektifliğin artırılması amacıyla katılımcıların kendi doldurdıkları ölçek puanları ile araştırmacının doldurduğu ölçeklerin puan ortalamaları kayıt altına alınmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, ön test ve son testlere ilişkin deney ve kontrol gruplarının dijital yetkinlik puanlarındaki farklılıklarının ortaya konması amacıyla puanların ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlılığı üzerinden analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırma kapsamında fen bilimleri öğretmen adaylarının Dijital Yetkinlik Derecelendirme Ölçeğinden aldıkları puanlar deney ve kontrol gruplarına yönelik ortalama karşılaştırmaları üzerinden çözümlenerek öğretim teknolojileri temelli ölçme-değerlendirme yaklaşımının üniversite öğrencilerinin dijital yetkinlikleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular öğretim teknolojileri temelli ölçme-değerlendirme yaklaşımının fen bilimleri öğretmeni adaylarının dijital yetkinlikleri üzerinde olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkisi bulunduğunu göstermektedir. Araştırmanın bir diğer bulgusu da deney ve kontrol gruplarının Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi akademik başarılarında deney grubu lehine, ancak istatistiksel olarak anlamlı olmayan bir farklılık belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Dijital yetkinlik, öğretim teknolojileri, ölçme-değerlendirme

ÖĞRETMEN ADAYLARININ İŞ UMUDU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Sedat ALTINTAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sedataltintas@mu.edu.tr
Arş.Gör. Orçin KARADAĞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, orcinkaradag@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacın öğretmen adaylarının iş umudu düzeylerinin belirlenmesi ve farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Umut, bireye gelecek adına güç veren, gelecekle ve yaşadığı anla ilgilenmesini ve anlam bulmasını sağlayan, hayata karşı pozitif bir bakış açısı ve iyi oluşu destekleyen, başkalarıyla ilişkiyi sürdürmeye yardım eden dinamik bir güçtür. Gerçekten de umut besleyebilen kişiler hedeflerine doğru ilerlerken diğerlerine oranla daha az depresif, genelde daha az kaygılı ve duygusal açıdan daha az sıkıntılı görünürler ve hedeflerine daha çabuk ulaşırlar. Bu bakımdan öğretmenlik mesleğine hazırlanan öğretmen adaylarının iş umudu düzeylerinin incelenmesi ve yorumlanması önemli görülmektedir. Araştırma tarama yöntemine göre desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini, bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencisi öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak iş umudu ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. İş umudu ölçeği 14 maddeden ve iki boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 10lu derecelendirmeli bir ölçektir. Ölçek, ölçekten alınan puanlar arttıkça iş umudu düzeylerinin arttığı şeklinde yorumlanmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler bir istatistik programında analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, t-testi ve one-way anova testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının iş umudu düzeyleri, iş umudu düzeylerinin cinsiyet ve bölümlerine göre farklılık gösterip göstermediği durumları belirlenmiş ve alanyazın ile yorumlanarak tartışılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: İş umudu, öğretmen adayı, öğretmen yetiştirme

ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUL BEKLENTİSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Prof. Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
aycancicek70@gmail.com

Doç.Dr. İbrahim CANKAYA, Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ibrahim.cankaya@usak.edu.tr

ÖZET

Öğretmen yetiştirme sürecinde meslek öncesi dönem kritik bir öneme sahiptir çünkü mesleğe yönelik tutumun, mesleki beklentilerin, mesleki motivasyonun ve mesleki sosyalleşmenin temeli öğretmen yetiştirme eğitimi döneminde oluşmaktadır. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının okul memnuniyeti ve memnuniyetsizliğinin nedenlerine ilişkin görüş ve beklentilerini saptamaktır. Çalışma nitel araştırma yönteminde durum (tek durum) çalışması desenidir. Çalışma grubunu tarih, coğrafya, matematik ve İngilizce branşlarından mezun olup 2018-2019 akademik yılında Muğla Üniversitesinde formasyon eğitimi alan 250 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan; Öğretmen adaylarının üniversiteden memnun olup olmadıkları, memnuniyet veya memnuniyetsiz olmanın nedenlerini yazınız şeklinde biri kapalı, biri açık uçlu iki sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma grubu içerisinde 60 öğretmen adayı gönüllü olarak görüşmeye katılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın dış geçerliği görüşme grubunda yer alan öğretmen adaylarının tamamen gönüllülerden seçilmesi ile amaçlı bir örneklem grubu oluşturularak sağlanmıştır. Çalışmanın iç geçerliği uzman görüşü alınması, gönüllü grupla konu ile ilgili uzun süreli açıklayıcı iletişim kurulması ve görüşlere ilişkin katılımcı teyidi ile sağlanmıştır. Çalışmanın güvenilirliği öğretmen adaylarının görüşlerin birbirini teyit etmesine yönelik teyit incelemesi ile sağlanmıştır. Gönüllü 60 öğretmen adayının görüşleri içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Görüşler üzerinden tema ve kodlar oluşturulmuştur. Öğretmen adaylarının 38'i kız, 22 ise erkektir. 42 öğretmen adayı bulunduğu üniversiteden memnun olmadığını, 18'si ise memnun olduğunu ifade etmiştir. Öğretmen adaylarının üniversiteden memnuniyetsiz olmalarına ilişkin görüşleri arasında; Fiziksel nedenler kategorisinde fakülte binalarının hijyen olmaması, sınıfların teknolojik ve ders materyali açısından donanımsal yetersizliği, eğitim öğretim kategorisinde uygulama derslerinin olmayışı, yaz okulu uygulamasının sınırlı oluşu, sürekli eğitim merkezi kurslarının öğrencilerin beklentilerine göre olmaması, öğrencilerin sadece akademik yeterliklerinin ölçülüp değerlendirilmesi, öğrenci hizmetleri kategorisinde sosyal faaliyetlerin yetersizliği, yemeklerdeki kalite düşüklüğü, kafeteryaların öğrenci beklentilerine göre hizmet vermemesi, kütüphanedeki kaynak yetersizliği, öğrenci kulüp faaliyetlerinin üniversite yönetimince desteklenmemesi, ulaşım kategorisinde kampüs içi ve dışı ulaşımın pahalı olması ve yetersizliği, personel kategorisinde akademik ve idari personelin öğrencilerle iletişimlerinin yetersizliği, güvenlik kategorisinde kampüs içi güvenliğin yetersizliği, kampüs kategorisinde kampüs içerisindeki aydınlatmanın yetersizliği, şehir kategorisinde ise yaşam pahalılığı temaları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının okul memnuniyetine ilişkin görüşleri arasında; Yönetim kategorisinde yöneticilerin problem çözme becerileri, öğrenci hizmetleri kategorisinde sağlık kültür ve sosyal hizmetlerin kaliteli olması, yemeklerin ucuz olması, kampüs kategorisinde üniversite yerleşkesinin spor alanlarına sahip olması, yeşil alanların fazla olması, personel kategorisinde akademik personelin bilimsel açıdan yeterliliği, idari personelin öğrenci sorunlarına çözüm odaklı olması, şehir kategorisinde şehrin sahip olduğu sosyal ve kültürel imkanlar temaları belirlenmiştir. Öğrenci memnuniyetinin sadece öğretimin niteliği, okul imkanları, personel niteliği ve okulun fiziksel donanımı ile sınırlı olmayıp, okul güvenliği, sosyal destek hizmetleri, sosyal aktiviteler, yaşam boyu öğrenme faaliyetleri, ulaşım imkanları, üniversitenin içerisinde bulunduğu şehrin ekonomik koşulları ve sosyal imkanlarıyla da ilişkili olduğu görülmektedir. Açık bir sosyal sistem özelliği taşıyan eğitim örgütlerinin öğrenci odaklı olmaları ve sivil toplum örgütleri, yerel yönetimler ve kamu ile işbirliği içerisinde olmaları öğrencilerin okul memnuniyetine ve meslek öncesi sosyalleşmelerine olumlu yansiyabilir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adaylarının görüşleri, okul beklentisi, okul memnuniyeti

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZYETERLİK İNANÇLARI VE ÖZSAYGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Doç. Dr. KURU ÇETİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, saaddet@gmail.com
Doç.Dr. Funda NAYIR, Pamukkale Üniversitesi, fnayir09@gmail.com

ÖZET

Her gelişmiş toplumda öğrenci başarısı ülkenin sosyoekonomik gelişmişliği açısından önemlidir (Caprara ve diğerleri, 2006). Bir eğitim sisteminde öğrenci başarısını etkileyen pek çok etken bulunmakla birlikte (Şişman, 2004), öğretmenlerin öğrenci başarısı üzerinde daha etkisi gözdür edilemez bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Çünkü öğretmen, bir eğitim sisteminin amaçlarına ulaşmada, eğitim ortamlarındaki program, fiziki koşullar, eğitim materyalleri vb. gibi diğer unsurların ötesinde belirleyici ve yönlendirici bir özelliğe sahiptir. Bu özelliği ile öğretmenlerin, eğitim ortamının en önemli ve etkili öğesi olduğu söylenebilir. Tüm bu değişkenlerin ana unsurlarından olan öğretmen öğrencilerine daha verimli olması için kendi mesleğinde kendini yeterli hissetmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin kendilerini mesleki açıdan yeterli hissetme durumunu ifade eden öğretmen öz yeterlik inancı (Yeşilyurt, 2013) “öğretmenin eğitimin beklenen çıktılarını öğrencilerine kazandırma yeteneğine ilişkin inancı olarak tanımlanmaktadır (Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy, 2001). Çalışmanın diğer kavramı olan özsaygı ise, bireyin kendisinin ne kadar önemli, değerli, yetenekli ve başarılı olduğuna ilişkin algısıdır (Coopersmith, 1967; Akt. Gardner ve Piece, 1998). Araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının öz yeterlilik inançlarının ve öz saygılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi, öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ile öz saygıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir (convenient) durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, bir kamu Üniversitesinde öğrenim görmekte olan lisans öğrencileri ve aynı üniversiteden formasyon alan 430 öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının öz-yeterlik algılarının cinsiyet ve öğrenim görülen program değişkenlerine göre anlamlı biçimde farklılaştığı, öz saygılarının ise araştırma değişkenlerine göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının özyeterlik algıları ile öz saygıları arasında pozitif yönde ancak düşük düzeyde bir korelasyon olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayları, öğretmenli, tutum, özyeterlik

ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL DESTEKLERİ İLE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Öğretmen Göksel ERGÜL, MEB, gergul82@hotmail.com

Doç. Dr. Saadet KURU ÇETİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, saaddet@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada Muğla ili resmi eğitim örgütlerinde görev yapan öğretmenlerin iş doyumunu ve örgütsel destekleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Algılanan örgütsel destek, örgüt tarafından iş görene gösterilen çeşitli muamelelerden etkilenir ve iş gören tarafından bu muamelenin altında yatan örgütsel niyetin yorumunu etkilemektedir. İş gören bireylerin amacı, çalıştıkları örgütlerin kuruluş amaçlarını ve hedeflerini benimsemek ve bu yönde gayret göstermeleridir. Çalışma kapsamında 193 kadın ve 117 erkek öğretmen toplam 310 öğretmenden veri toplanmıştır. Nayır tarafından Türkçeye uyarlanan algılanan örgütsel destek ölçeği ve iş doyumunu ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen verilerin analizinde SPSS 21 programı kullanılmıştır. Verilerin analizi, araştırmanın alt problemleri ve verilerin özelliklerine göre aşağıdaki teknikleri kullanarak yapılmıştır. İkili değişkenler için ilişkisiz Grup t Testi, ikiden fazla kategorisi bulunan değişkenler arasındaki farklılığı test etmek için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA testi) kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiş ve gerekli sonuçlar belirtilmiştir. İki ölçek arasında ilişki olup olmadığını ölçmek için regresyon analizi ile test edilmiştir. Çalışma sonucunda her öğretmen yapılan uygulamalara itiraz etme haklarının bulunduğunu. Yöneticinin okulun kazandığı başarılarında öğretmenin payı olduğunu düşünmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin branşlarına göre istatistiksel açıdan farklılık olduğu, okul öncesi öğretmenlerinin branş öğretmeni ve meslek dersi veren öğretmenler arasında farklılık olduğu görülmüştür. Çalışma sonucunda öğretmenlerin iş doyumları ve alt boyutlarının örgütsel destekleri arasındaki ilişki olduğu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar sözcükler: İş doyumunu, öğretmen, örgütsel destek

SOKRAT SEMİNERİ TEKNİĞİ KULLANIMININ FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PROGRAM GELİŞTİRME VE ÖĞRETİM DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE PROGRAM TASARIM TERCİHLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Öğr.Gör.Dr. Ali YAKAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aliyakar10@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Sokrat semineri tekniği kullanımının fen bilimleri öğretmeni adaylarının program geliştirme ve öğretim dersine yönelik tutumları ve program tasarım tercihleri üzerine etkisinin incelenmesidir. Sokrat semineri, öğrenciler tarafından anlaşılması zor, üst düzey bir metnin ya da karmaşık bir konunun bir grup tarafından tartışılmasına yönelik bir tekniktir. Araştırma ön test – son test tek gruplu yarı-deneysel desene göre tasarlanmıştır. Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 66 öğretmen adayının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Tek gruplu yarı-deneysel desen kullanılan bu çalışmada fen bilimleri öğretmen adaylarının aldıkları Program Geliştirme ve Öğretim dersi kapsamında bir dönem boyunca (15 haftalık süreç) Sokrat semineri tekniği uygulanmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda veriler Oğuz (2012) tarafından geliştirilen Program Geliştirme ve Öğretim Dersine Yönelik Tutum Ölçeği ve Baş (2013) tarafından geliştirilen Eğitim Programı Tasarım Yaklaşımı Tercih Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, ön test ve son test farklılıklarının ortaya konması amacıyla grup içi puanların ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlılığı üzerinden analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırma kapsamında fen bilimleri öğretmen adaylarının Program Geliştirme ve Öğretim Dersine Yönelik Tutum ile Eğitim Programı Tasarım Yaklaşımı Tercih Ölçeklerinden aldıkları puanlar birlikte çözümlenerek Sokrat semineri tekniğinin bu puanlar üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular Sokrat semineri tekniği kullanımının fen bilimleri öğretmeni adaylarının Program Geliştirme ve Öğretim dersine yönelik tutumları üzerinde olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkisi bulunduğunu göstermektedir. Araştırmanın bir diğer bulgusu olarak da Sokrat semineri tekniğinin fen bilimleri öğretmeni adaylarının eğitim programı tasarım yaklaşımı tercihleri üzerinde farklılaştırıcı bir etkisi bulunmuştur. Katılımcıların eğitim programı tasarım yaklaşımı tercihlerinde ön testler ile son testlerde oldukça farklı tasarım yaklaşımlarını tercih ettikleri belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Eğitim programı okuryazarlığı, fen bilimleri öğretmeni adayları., modelleme becerisi, Sokrat semineri tekniği

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL WEB OKURYAZARLIKLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Şevket SÜVARI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
sevketsuvari.7@gmail.com
Doç.Dr. Zafer TANGÜLÜ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, zafertangulu@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel web okuryazarlıklarının cinsiyet, öğrenim görmekte olduğu sınıf, gün içerisinde saat olarak toplam internet kullanımı, öncelikli olarak internet kullanım amacı ve favori sosyal medya ağı değişkenlerinin arasında anlamlı düzeyde farklılaşmanın olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada problem cümlesindeki değişkenleri betimlemek amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden olan tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın araştırma grubunu 2018-2019 öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen 1. 2. 3. ve 4. Sınıf öğretmen adayları oluşturmuştur. Gönüllük ilkesi esas alınarak toplanan veriler doğrultusunda toplam 136 sosyal bilgiler öğretmen adayı çalışmaya katılım sağlamıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, Dal ve Aktay (2015) tarafından geliştirilen “İnternet İçin Eleştirel Okuryazarlık Ölçeği” adlı çalışma ve araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Toplanan veriler için istatistik analiz programı SPSS (Statistical Package for social Science) paket program ile güvenilirlik analizine tabi tutulmuş, frekans, yüzde, ilişkisiz örneklem için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (One- Way Anova) testleri ile verilerin analizi yapılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesi sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyet, sınıf, gün içerisinde saat olarak toplam internet kullanımı, öncelikli olarak internet kullanım amacı ve sosyal medya ağı değişkenlerinin ortalama değerleri birbirine yakın bulunurken değişkenler arasında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar sözcükler: Eleştirel okuryazarlık, internet kullanımı, sosyal bilgiler

TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME ALANINDA YAZILAN TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ

Dr. Öğrt. Üyesi Ebru BAKAÇ, Sinop Üniversitesi, ebrubakac39@gmail.com

ÖZET

Öğretmen yetiştirme konusu Türkiye’de önemle üzerinde durulması gereken konulardan biridir. Bu alanda yapılan araştırmalara büyük ihtiyaç bulunmaktadır. Öğretmen yetiştirme sistemimizde yaşanan sorunların belirlenmesi ve çözüm önerileri sunulması için yüksek lisans ve doktora tezleri önemli bir araç olarak kullanılabilir. Bu nedenle yapılan araştırmalara gereken önem verildiği takdirde konu ile ilgili bazı çözüm önerilerinin bulunabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda yapılan araştırmanın öğretmen yetiştirme sistemimizde var olan sorunların belirlenmesinde gerekli olduğu söylenebilir. Bu araştırmada Türkiye’de öğretmen yetiştirme alanında yazılan doktora ve yüksek lisans tezlerinin içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç ekseninde ulusal tez merkezinde yer alan 2009-2019 yılları arasında öğretmen yetiştirme alanında yazılmış olan yüksek lisans ve doktora tezleri araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizidir. Ulusal tez merkezinden elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonunda 42 adet teze ulaşılmıştır. Bu tezlerin 15 tanesi doktora, 27 tanesi yüksek lisans düzeyindedir. Bazı araştırmaların öğretmen yetiştirme tarihimize odaklandığı görülürken, bazı araştırmaların Pisa sınavında başarılı olan ülkelerin öğretmen yetiştirme sistemleri ile ülkemizdeki uygulamaları karşılaştırdıkları görülmüştür. Ayrıca bazı araştırmalarda öğretmen yetiştirme sistemimiz için yeni model önerileri geliştirildiği saptanmıştır. Bu bulgular ışığında araştırmacılara yönelik olarak modellerin uygulanabilirliği konusunda paydaş görüşlerinin alınması, farklı model önerileri geliştirilmesi gibi önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca uygulamaya yönelik olarak bazı okullarda geliştirilen modellerin pilot uygulamasının yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Doküman incelemesi, içerik analizi, öğretmen yetiştirme

ORTAOKULDA PROGRAM GELİŞTİRME

A LOOK AT LEARNING ENVIRONMENTS RESEARCH IN TURKEY: A REVIEW OF THE LITERATURE WITHIN THE LAST TWO DECADES

Dr. Öğrt. Üyesi Gülçin MUTLU, İzmir Demokrasi Üniversitesi, gulcin.mutlu@idu.edu.tr

ÖZET

This study aimed to review the literature on classroom learning environments research within two decades of research in Turkey. Now that learning environments research is a firmly established area of research in the educational research literature, it is important to investigate how this specific line of research was dealt with in Turkish local contexts. The aims of this study are twofold: a) to understand how classroom learning environments were conceptualized and investigated and b) to explore any evidence about how students' learning environment perceptions can relate and enhance student outcomes. To serve such aims, the research studies conducted within Turkey were identified through Academic Search Complete, ERIC, Humanities International Complete and Google Scholar databases. The master theses and doctoral dissertations were also searched through the Turkish Council of Higher Education (Turkish abbreviation is YOK) National Theses Database. The thematic analysis of these studies revealed that the studies conducted in Turkey showed similarities to those conducted in other countries especially in terms of their research designs, samples chosen, variables included in the analyses and data collection instruments utilized. The results also showed that students' perceptions about classroom learning environments were strongly related to their affective and cognitive outcomes. It is believed that the results from this study will provide some insights to direct future research on learning environments.

Anahtar sözcükler: Classroom climate, learning environments, qualitative meta-synthesis

ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN 5. SINIF MATEMATİK PROGRAMI HAKKINDA GÖRÜŞLERİ

Öğretmen Gizemnur POYRAZ, Milli Eğitim Bakanlığı, gzmnr@hotmail.com

ÖZET

Ülkemizde 2012 yılında 5. Sınıflar ortaokul matematik programına dahil edilmiştir. 2017-2018 eğitim-öğretim yılında matematik öğretim programları revize edilmiş ve kademeli olarak uygulanmıştır. Bu çalışmada matematik öğretmenlerinin 2017-2018 eğitim öğretim yılında güncellenen 5. Sınıf matematik programı hakkında görüşleri alınarak, program değerlendirilmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması türündedir. Afyonkarahisar ilinde sosyoekonomik düzey ve başarı yönünden farklı seviyelerde 8 farklı ortaokulda görev yapan 20 ortaokul matematik öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu okullardan ikisi merkeze bağlı kasaba, diğerleri merkez ortaokullardır. Merkez okullardan üç okul başarı yönünden yüksek seviyede öğrencilerin yer bulunduğu okullarken, diğer üç okul başarı yönünden orta düzeyde öğrencilerin bulunduğu okullardır. Görüşme verileri bilgisayar ortamında değerlendirilmiş tema ve kodlar oluşturulmuştur. Verilerin analizi için betimsel ve içerik analizinden yararlanılmıştır. Temaları, hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme oluşturmaktadır. Hedef temasına yönelik, programın öğrencilerin matematik ihtiyaçlarını karşıladığı, hedeflerle belirlenen kazanımların uyumlu olduğu anlaşılmıştır. İçerik temasına yönelik 2017-2018 yılında yapılan güncellemelerle içeriğin fazla sadeleştirildiği bu sebepten öğrencilerin bir üst sınıf için yeterli alt yapı oluşturamadığı ifade edilmiştir. Ayrıca ders kitaplarının etkinlik ve soru sayısı yönünden eksik olduğu anlaşılmıştır. Eğitim durumları temasında öğretmen görüşleri programın çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerle geleneksel yöntem arasında kaldığı, programın daha çok etkinlik merkezli olması gerektiği yönündedir. Ölçme ve değerlendirme temasında ise programın içeriği ile programın ölçme ve değerlendirme boyutunun uyuşmadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca programın öğrencileri öğrendikleri bilgileri günlük hayata aktarabilme konusunda eksik olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar sözcükler: 5. Sınıf matematik öğretim programı, eğitim durumları, hedef, içerik, ölçme ve değerlendirme

ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN 5. SINIF MATEMATİK PROGRAMI HAKKINDA GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEMEYE YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Öğretmen Gizemnur POYRAZ, Milli Eğitim Bakanlığı, gzmnr@hotmail.com

ÖZET

2012 yılında 5. sınıflar ortaokul programına dahil edilmiştir. 2017-2018 eğitim öğretim yılında matematik öğretim programları güncellenmiş ve kademeli olarak uygulamaya konulmuştur. Bu çalışmada ortaokul matematik öğretmenlerinin 2017-2018 eğitim öğretim yılında güncellenen 5. Sınıf matematik programını değerlendirmelerine yönelik ölçek geliştirilmiştir. Çalışma temel karma yöntemlerden keşfedici ardışık desen türündedir. Çalışmada alan notlarına ve 5. sınıf matematik öğretmenlerine uygulanacak yarı yapılandırılmış görüşme formuna dayalı olarak toplanan veriler araştırmanın ölçek geliştirme sürecinde nitel verilerini oluşturmuştur. Araştırmada nitel verilere bağlı olarak oluşturulan nicel veriler daha geniş örnekleme grubuna uygulanarak toplanan verilere yönelik yapılan analizlerle araştırma için gerekli olan ölçme aracı geliştirilmiştir. Çalışmanın evrenini Afyonkarahisar ilinde görev yapan 540 ortaokul matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Ölçek maddelerinin oluşturulması aşamasında sosyoekonomik düzey ve başarı yönünden farklı seviyelerde 8 farklı okulda görev yapan 20 ortaokul matematik öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamında değerlendirilmiş, tema ve kodlar belirlenmiştir. Oluşturulan kodlar MEB (2009, 2013, 2017, 2018) matematik dersi öğretim programıyla harmanlanarak ölçek maddeleri oluşturulmuştur. Elde edilen temalar ise ölçeğin alt boyutlarını meydana getirmiştir. Ölçek il ve ilçe merkezlerinde, kasaba ve köylerde görev yapan 218 ortaokul matematik öğretmenine ulaşılmıştır. Yapılan geçerlik, güvenilirlik testleri sonucunda 4 alt boyuttan ve 29 maddeden oluşan ölçek elde edilmiştir. "Hedef", "içerik", "eğitim durumları", "ölçme ve değerlendirme" ölçeğin alt boyutlarıdır. Ölçeğin cronbach alfa değerinin ise 0,95 olduğu ve ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar sözcükler: 5. Sınıf matematik öğretim programı, eğitim durumları, hedef, içerik, ölçme ve değerlendirme

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ-İŞLEMSEL DÜŞÜNME BECERİLERİ, PROBLEM ÇÖZMEYE YÖNELİK YANSITICI DÜŞÜNME BECERİLERİ VE AKADEMİK BAŞARILARININ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Duygu KUTLU YILDIRIM, Gürleyik Ş.J.U.O. Fuat Demir Ortaokulu,
duygukutlu33@gmail.com
Prof.Dr. Bilal DUMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bilalduman38@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı ortaokul öğrencilerinin bilgi-işlemsel düşünme becerileri, problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerileri ve akademik başarılarının ilişkisini incelemektir. Bu kapsamda araştırmada yer alan bilgi-işlemsel düşünme değişkeninin öğrencilerin problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme ve akademik başarı gibi değişkenleri yordadığı düşünülmektedir. Araştırma tarama modeline göre tasarlanmıştır. Örneklem grubumuz 142 kız 146 erkek olmak üzere toplamda 288 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin seçilmesinin temel nedenlerinden biri, 21. yüzyıl düşünme becerileri arasında yer alan dijital bilgi okuryazarlığının bu yaş grubu öğrencileri için önemli olmasıdır. Bu çalışma Muğla ilindeki 2 devlet okulunda gerçekleştirilecektir. Araştırma kapsamında gerekli yasal izinler alınacaktır. Bu çalışma kapsamında öğrencilerin bilgi-işlemsel düşünme beceri düzeylerini ölçmek amacıyla, Korkmaz, Çakır ve Özden (2015) tarafından ortaokul düzeyine uyarlanan Bilgisayarca Düşünme Becerileri Düzeyi (BDBD) ölçeği, öğrencilerin problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme beceri düzeylerini ölçmek amacıyla, Kızılkaya ve Aşkar (2009) tarafından geliştirilen Problem Çözmeye Yönelik Yansıtıcı Düşünme Becerileri Ölçeği ve öğrencilerin akademik başarı puanları için karne notlarından yararlanılacaktır. Verilerin toplanması sırasında etik ilkeler göz önüne alınarak gerekli hassasiyetler gösterilecektir. Elde edilecek veriler araştırmacılar tarafından elektronik ortama kaydedilecektir. Daha sonra veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) paket programına aktararak değişkenler arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla ilgili analizler yapılacaktır. Verilerin yorumlanmasında öğrencilerin bilgi-işlemsel düşünme becerileri, problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerileri ve akademik başarıları gibi araştırmanın temelini oluşturan değişken dikkate alınarak istatistiki yorumlar yapılacaktır. Daha sonra elde edilen bulgular ışığında mevcut literatür ile tartışılarak öğrencilerin bilgi, beceri ve yetkinliklerinin artırılmasına yönelik tespit edilen önerilerde bulunulacaktır. Bu çalışmanın ülkemizde kullanılan öğretim programlarının bilgi-işlemsel düşünme becerileri açısından kullanılabilmesi açısından önemli bulgular ortaya koyacağı düşünülmektedir. Ayrıca mevcut literatür incelendiğinde ülkemizde bu tarz çalışmaların az olduğu görülmektedir. Bu bakımdan araştırma önemli görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Akademik başarı, bilgi işlemsel düşünme, problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme

ORTAOKULDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

5.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DOĞAL AFETLERE İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ İNCELENMESİ

Prof.Dr. Hakkı YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, hyazici@aku.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Sibel YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, syazici@aku.edu.tr
Doktora Öğrencisi İlhan KULACA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, ilhan.kulaca@gmail.com
Doktora Öğrencisi Abdurrahman ERTÜRK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, aerturk46@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, ilköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi Programının 5.sınıf İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanında yer alan doğal afetlerle ilgili yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular ve doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar kazanımlarına yönelik, 5.sınıf öğrencilerinin bilişsel yapılarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Öğrencilerin kazanımlara yönelik bilişsel yapılarının ortaya çıkarılmasında, Kelime İlişkilendirme Testi kullanılmıştır. Araştırma öncelikle İnsanlar, Yerler, Çevreler öğrenme alanına ve uzman görüşüne dayalı olarak deprem, sel, heyelan, erozyon, çığ, doğal afetler ve yangın anahtar kavramları belirlenmiştir. Anahtar kavramlara ilişkin hazırlanan KİT uygulanmadan önce, öğrencilere KİT ile ilgili açıklamalar ve deneme uygulaması yapılmıştır. Yanlış anlaşılmalardan düzeltildikten sonra, KİT, 42 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulama sonrası elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilerek; öğrencilerin doğal afetlere yönelik bilişsel yapıları belirlenmiş; kazanımlarla ilişkisi kurulmaya çalışılmıştır. KİTe verilen cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin doğal afetleri oluşum nedenleri, oluştuğu yerler, toplum hayatı üzerine etkileri ve bireysel boyut olarak değerlendirdiği görülmüştür. Doğal afetlerin oluşumlarına yönelik ifade edilen kavramların kelime sıklıklarına bakıldığında, sırasıyla sel (408), deprem (403), çığ (383), doğal afetler ve yangın (378), heyelan (337), erozyonun (321) ifade edildiği görülmektedir. Deprem doğal afetinin oluşum nedenleri ile ilişkili olarak öğrenciler, sarsıntı ve fay kelimelerini kavramla ilişkilendirmişlerdir. Çığ doğal afetinin oluşum nedenleri, kar kayması, kar, dağ, eğimli arazi, soğuk, kar topu, kavramları ile ifade edilmiştir. Sel doğal afetinin oluşum nedenleri, su baskını, yağmur, baraj, taşmak ve dere kavramları ile ifade edilirken, heyelan doğal afetinin oluşum nedenleri, toprak kayması, dağ, eğimli arazi, yağmur ile; erozyon doğal afetinin oluşmasında da da yağmur, eğimli arazi ve rüzgar kavramları ile ifade edilmiştir. Bazı doğal afetlerin oluşumlarına etki eden ortak kavramların olduğu görülmektedir. Öğrencilerin doğal afetlerin oluştuğu yerlerle ilişki kurarak, deprem için Marmara Bölgesini ve Acıpayanı, sel ve heyelan için Karadeniz Bölgesini, sel için Büyük Menderesi, heyelan için Karadeniz Bölgesi ve Rizeyi, erozyon için ise Güneydoğu Anadolu Bölgesini örnek olarak vermişlerdir. Çığ doğal afetini ise Doğu Anadolu Bölgesi, Karadeniz Bölgesi ve Uludağ ile ilişkilendirmişlerdir. Öğrenciler doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini, ölüm, can kaybı, mal kaybı, yol kapanması ve enkaz gibi olumsuzluk belirten kavramlarla ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra Afad ve Kızılay kavramlarını kullanarak; doğal afetlerle ilişkili yardım kuruluşlarının olduğunu belirtmişlerdir. Kavramların ilişkilendirildiği doğal afetlere bakıldığında öğrenciler, ölümü ve ölümlerle eş değer can kaybının deprem, çığ, sel, heyelan, erozyon, yangın ile ilişkilendirmişlerdir. Afad, Kızılay ve mal kaybının tüm afetlerle ilişkilendirildiği görülmüştür. Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkisi noktasında deprem doğal afeti, enkaz, çadır, zarar kavramlarıyla; çığ doğal afeti, kar tatili, kızak kavramları ile ilişkilendirilmiştir. Sel doğal afeti; boğulmak, kaza, açlık, itfaiye kavramlarıyla; heyelan ilk yardım kavramıyla, erozyon; açlık kavramıyla ilişkilendirdikleri dikkat çekmektedir. Çığın, kar tatili ile ilişkilendirilmesi bir kavram yanılgısıdır ancak hayata yakınlık ilkesinden hareketle, öğrencilerin yaşadığı bölgede, çığ ile karşılaşmamış olmalarının sonucu olduğunu düşündürmektedir. Öğrencilerin yaşadıkları coğrafyada kar yağışlarının nadir görülmesine rağmen, medya organlarından edindikleri kar yağınca tatil olur şeklindeki bilgilerle, çığ ile kar tatilini ilişkilendirdikleri aklı gelmektedir. Akdeniz ikliminin görüldüğü sahadaki bir okulda öğrenim görmelerinden dolayı, çığ afetini oyun ve eğlence aracı olarak algıladıkları düşünülmektedir. Öğrencilerin doğal afetlere ilişkin verdikleri cevaplarda en yoğun duygunun korku olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Doğal Afetler, KİT, Sosyal Bilgiler

BİLGİSAYAR DESTEKLİ KAVRAM HARİTALARININ, ÖĞRENCİLERİN BİLİŞSEL SENARYO OLUŞTURMA BECERİLERİ VE ERİŞİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Öğr.Gör. Nurhayat KOCATÜRK KAPUCU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nurhayat@mu.edu.tr
Prof.Dr. Bilal DUMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bduman@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; teknolojinin eğitim-öğretim ortamlarında etkili kullanılmasının sağlanması ve bilgisayar destekli kavram haritaları ile somutlaşan öğrenme yaşantılarının, bilişsel senaryo oluşturma becerilerini arttırmasının sağlanmasıdır. Bilişsel senaryo oluşturma becerisinin kazandırılması için bilgisayar destekli kavram haritalarının kullanılması, etkili ve anlamlı öğrenmeyi, öğrenci merkezli öğretimi sağlayacağı için tercih edilmiştir. Araştırma, 2007–2008 eğitim-öğretim yılı II. döneminde, 7 haftalık bir sürede, Muğla ilindeki orta-sosyo ekonomik düzeyde bir devlet okulundaki 6. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol grubunu oluşturan şubeler yansız olarak seçilmiştir. Araştırmada ilk olarak; her iki gruptaki öğrencilere, “Demokrasinin Serüveni” ünitesiyle ilgili başarı testi uygulanarak ön bilgi düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler, bağımsız gruplar T-testi ile analiz edilmiş ve gruplara arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Araştırmaya başlanmadan önce, öğrencilerden verilen bir problemle ilgili bilişsel senaryo yazmaları istenmiştir. Deney grubuna; bilgisayar destekli kavram haritaları kullanılarak verilen bilişsel senaryo oluşturma eğitimi ile müfredat konuları işlenmiş, kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak verilen bilişsel senaryo oluşturma eğitimi ile ünite işlenmiştir. Araştırma sonunda her iki gruba da, daha önce uygulanan başarı testi son test olarak uygulanmış ve iki uygulama sonucunda alınan puanlara kovaryans analizi uygulanmıştır. Araştırma sonunda her iki gruba da tekrar bilişsel senaryo oluşturma etkinliği yaptırılmış ve elde edilen nitel veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında; ilköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli kavram haritası kullanımının, öğrencilerin bilişsel senaryo oluşturma becerileri ve erişim puanları üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Bilişsel Senaryo, erişim, içerik analizi, sosyal bilgiler, bilgisayar destekli kavram haritaları

EVRENSEL BAĞLAMDA FİLM ATÖLYESİ

Öğretmen Fatma BERK, Adapazarı ENKA Okulları, fatma.berk@enka.k12.tr

ÖZET

Sinema, bir sanat dalı olarak ortaya çıktığı eski dönemlerden itibaren tarihsel olay ve olguları tema olarak almıştır. Evrensel gelişmelerin ürünü olarak ortaya çıkan sinemanın gerçeklikleri algılamadaki katkısı yadsınamaz boyuttadır. Hatırlamak” ve “anlatmak” gereksinimlerinin gerçekleştirildiği bir platform olarak geçmişle yakın bir bağ içinde olan sinema, Chansein da bahsettiği gibi içinde geliştiği toplumu ilgilendiren ve dönemin başlıca siyasal, ekonomik ve ideolojik kuvvetlerinin şekil vermiş olduğu meselelerin anlık bir portresi olabilir. Sinema tarihine göz attığımızda ise II. Dünya Savaşı'nın gerek coğrafi yayılımı gerek yaşanan kayıpları, hikayeleri ile diğer savaşların arasından sıyrıldığını görmekteyiz. Bu nedenle ENKA Ortaokulu olarak 8. sınıf öğrencilerimiz ile T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kapsamında II. Dünya Savaşı konulu Bağımsız Film Atölyesi düzenliyoruz. Öğrencilerin yaşanan acı olayı Piyanist, Hayat Güzeldir ve Downfall gibi filmlerden kesitlerle farklı ülkelerin gözünden izleyerek değerlendirmede bulunması Sürdürülebilir Kalkınma İçin Küresel Hedeflerden 16. sı olan Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlara da atıfta bulunmalarına olanak tanıyor. 7. Sınıf öğrencilerimiz de ise Sosyal Bilgiler dersinde gördükleri Osmanlı Tarihi kapsamında İstanbul'un fethini konu olarak Ulubatlı Hasan'ın hayat hikayesi çevresinde kurgulanan Türk yapımı Fetih 1453” filmini izleyerek bir atölye gerçekleştiriyoruz. Film esnasında mekan ve zamanda oryantasyon kavramlarından hareketle insanlığın dönüm noktalarından biri haline gelen fethi, ulusal ve uluslararası bakış açısıyla değerlendirme imkanı bulan öğrenciler küresel hedeflerden biri olan nitelikli eğitime de dikkat çekmiş olur. Tüm bunların dışında Veda, Dedemin İnsanları gibi filmlerle öğretim programını desteklediğimiz dersimizin içeriğini belgesellerle de zenginleştirerek gençlerin akademik ve kültürel gelişimine katkıda bulunmayı hedefliyoruz.

Anahtar sözcükler: Atölye, belgesel, film, küresel hedef, sinema

İLKOKUL VE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “KÜLTÜR VE MİRAS” ÖĞRENME ALANINA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELERİ

Öğr.Gör. Osman AKHAN, Akdeniz Üniversitesi, osmanakhan07@gmail.com
Doktora Öğrencisi Samet ÇİÇEK, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi, ciceksamet01@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler sosyal bilimlerin disiplinlerini öğrenme alanları aracılığı ile öğrenci seviyesine indirgeyerek aktaran bir derstir. Bu dersi oluşturan yedi öğrenme alanından birisi de “Kültür ve Miras” öğrenme alanıdır. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) temelde tarih odaklı olan bu öğrenme alanı ile Türk kültürünü oluşturan temel öğelerden hareketle öğrencide kültürünü karumasını ve geliştirmesini sağlayacak milli bilinci oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler derslerindeki “Kültür ve Miras” öğrenme alanına yönelik değerlendirmelerini ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde Antalya merkezdeki bir ilkokulun 4. sınıfı ve bir ortaokulun 5, 6 ve 7. sınıflarından çalışmaya gönüllü olarak katılan 80 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada uygulama yapılan okulların ve öğrencilerin seçiminde gönüllük ilkesi gözetilmiş ve kolay ulaşılabılır durum örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından oluşturulmuş görüşme soruları kapsamında toplanmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde Kültür ve Miras öğrenme alanını temsil eden ünite kapsamında “ne hatırlıyorsun?, ne düşünüyorsun?, günlük hayatına katkısı nedir?” soruları yöneltilmiştir. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarını genel olarak değerlendirmek gerekirse, öğrencilerin ünite sonunda öğrenme alanının hedefine yönelik çıkarım yapabildiklerini, çoğunlukla gördükleri üniteler ile ilgili olarak olumlu düşünceler ifade ettiklerini, fakat günlük hayatla ilişkilendirme konusunda zorlandıklarını söylemek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Kültür, miras, öğrenme alanı, sosyal bilgiler

KURGUSAL METİNLERDE COĞRAFI UNSURLAR: YAŞAR KEMAL'İN İNCE MEMED ROMANI ÖRNEĞİ

Prof.Dr. Hakkı YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, hyazici@aku.edu.tr
Doktora Öğrencisi Abdurrahman ERTÜRK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, aerturk46@gmail.com
Doktora Öğrencisi İlhan KULACA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, ilhan.kulaca@gmail.com

ÖZET

Yaşar Kemal'in 1953-54 yıllarında Cumhuriyet Gazetesinde yayımlanmış olan İnce Memed romanı, 1955 yılında iki cilt halinde kitap olarak basılmıştır. Varlık Dergisinin 1956 yılında düzenlediği yarışmada roman, "Varlık Roman Armağanı" ödülüne layık görülmüştür. Bunun üstüne okurlardan gelen istek doğrultusunda eseri bir seri haline getiren Yaşar Kemal, romanın serisini dört ciltle tamamlamıştır. Günümüze kadar birçok dilde çevirisi yapılan roman, 1984 yılında İngiliz aktör ve yazar Peter Ustinov tarafından Memed My Hawk (Şahinim Memed) adıyla beyaz perdeye uyarlanmıştır. İnce Memed romanı, Cumhuriyet döneminin ilk yıllarına rastlayan bir isyan öyküsünü konu alır. Yaşar Kemal'in Toroslardan Akdeniz'e uzanan Çukurova bölgesini anlattığı eserde, Anadolu halkının cahil bırakılmışlığı, geri kalmışlığı, köy hayatının sefaleti ve toprak ağaların tüm yöreye hâkimiyeti ve cahil halkı sömürüsü gözler önüne serilir. Bunların yanında eserde, Çukurova bölgesinin coğrafi şartları ve bu şartların insan yaşamı üzerindeki etkileri de yer almaktadır. Bu anlamda eser, coğrafya merkezli okumayla incelenmiştir. Coğrafya merkezli okuma, eserdeki coğrafi unsurları göz önüne alarak metni farklı bakış açısıyla okumayı gerektirir. Coğrafya merkezli okuma, bir bölgenin yer şekillerini, iklimini, demografik yapısını, kültürünü, bitki örtüsünü ve diğer coğrafi unsurları merkeze alan okuma biçimidir. Bu minvalde çalışmanın amacı, Yaşar Kemal'in İnce Memed adlı romanını coğrafi unsurlar bakımından incelemektir. Araştırma sürecinde incelenen romanın Yapı Kredi Yayınlarından yapılmış olan basımı kullanılmıştır. Çalışma nitel araştırma deseninde tasarlanmış olup, İnce Memed adlı roman nitel araştırmada veri toplama yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemiyle incelenmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması amaçlanan olgu veya olgularla ilgili bilgi içeren yazılı materyallerin analizini içermektedir. Doküman incelemesi, tek başına araştırma yöntemi olarak kullanılabildiği gibi, diğer nitel yöntemlerin kullanıldığı çalışmalarda ek bilgi kaynağı olarak da kullanılabilir. Araştırmada doküman incelemesiyle ulaşılan veriler betimsel analiz yaklaşımıyla çözümlenmiştir. Bu yaklaşımla elde edilen veriler daha önceden belirlenmiş olan temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizdeki temel amaç, ulaşılan bulguların düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunulmasıdır. Bu amaçla betimsel analiz yönteminde doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirliği sağlamanın birden çok yöntemi vardır. Bu araştırmanın geçerliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla ulaşılan verilerle ilgili uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşü, nitel araştırma konusunda uzmanlaşmış ve araştırma konusuyla ilgili genel bilgiye sahip kişilerden, yapılan araştırmayı çeşitli yönleriyle incelemesidir. Bu incelemede uzman, araştırmanın deseninden toplanan verilere, verilerin analizine ve sonuçların yazımına kadar bütün süreçlere eleştirel bir gözle bakarak araştırmacıya geri bildirimde bulunur. Araştırma neticesinde İnce Memed adlı romanda; yeryüzü şekilleri, iklim, bitki örtüsü ve toprak yapısı gibi fiziki coğrafya; nüfus, yerleşme, tarım ve hayvancılık gibi beşerî ve ekonomik coğrafya unsurlarına karşılık gelebilecek betimlemelerin yer aldığı bölümler tespit edilmiştir. Bu açıdan Yaşar Kemal'in birçok dile çevirisi yapılmış ve filmi de çekilmiş olan İnce Memed romanının, coğrafya konularının öğretiminde kullanılabilecek edebi bir eser olduğu ifade edilebilir. Dolayısıyla bu eser, özellikle Sosyal Bilgiler ve Coğrafya derslerinde kullanılabilecek edebi ürünlerden biri olarak önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Sosyal bilgiler, edebiyat, ince memed

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNE İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Arş.Gör.Dr. Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, agokdemir@mu.edu.tr
Arş.Gör. Sedat ALTINTAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sedataltintas@mu.edu.tr
Öğretmen Esra ÇETİN ALTINTAŞ, Özel Muğla TAÇ Okulları, Esractn_48@windowslive.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla belirlenmesidir. Metafor sözcüğü kelime itibari ile eğretileme, benzetme, istiare, mecaz anlamlarına gelmekle beraber pek çok farklı tanımla bulunmaktadır. Metafor, bir söz sanatı olarak benzetme türlerinin içerisine dahil edilebilir; ancak benzetmeden farklı olarak onu üretenin ve dinleyenin zihinsel kavrayış zenginliğine daha geniş bir alan bırakır. Metaforlar insanlığın kendi dünyasını anlama, ifade etme, kurma ve düzenlemeye yönelik geliştirmiş olduğu temel araçlardan biridir. Sosyal bilgiler dersi ortaokullarda okutulan mihver derslerden biri olarak içeriği bakımından önemli bir yer tutmaktadır. Bireysel, kültürel ve toplumsal pek çok amacı bulunan Sosyal Bilgilerin, yapısı ve işlevi gereği bireyleri hayata hazırlamada önemli bir rolü bulunmaktadır. Bu bakımdan öğrencilerin bu derse yönelik algılarının belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden “olgubilim” kullanılmıştır. Olgubilim (fenomenoloji) deseni, farkında olduğumuz ama derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Araştırmaya 2019-2020 eğitim öğretim yılında Afyon ilinde devlet okullarında öğrenim görmekte olan ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak için, Sosyal Bilgiler gibidir; çünkü ifadesinin yazılı olduğu açık uçlu sorudan oluşan form kullanılmıştır. Verilerin analizinde kodlama, temaların bulunması, verilerin kod ve temalara göre örgütlenmesi aşamalarından oluşan içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi araştırmanın kuramsal olarak çok açık ifade edilemediği veya daha derinlemesine bir analize gereksinim duyulduğu durumlarda gerçekleştirilmektedir. Elde edilen veriler kategoriler halinde, kategorinin içerdiği metafor adları ve frekans değerleri ile sunulmuştur. Öğrencilerin kullanmış oldukları metaforlara karşın yazdıkları nedenlere de doğrudan alıntılar yapılarak bulgular bölümünde yer verilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin algıları belirlenmiş ve bu bulgular doğrultusunda önerilere yer verilmiştir. Öğrencilerin genel olarak sosyal bilgiler dersini hayat, kitap, Atatürk, tarih, Ankara gibi kavramlarla ilişkilendirdiği görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Metafor, ortaokul, sosyal bilgiler

REŞİDEDDİN OĞUZNÂMESİNİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE KULLANILMASI

Uzman Şafak OĞUZ, Marmara Üniversitesi, safakoguz@live.com
Arş.Gör.Dr. Ahmet VURGUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ahmetvurgun43@gmail.com

ÖZET

Sözlü geleneğe bağlı en eski mahsullerden birisi olan destanlar, destanı yaratan milletin sosyal-siyasal, tarihî-mitolojik, dinî-felsefî ve epik çeşitli özelliklerini temsil etmektedir. Türk kültürü ve sosyal hayatını çeşitli yönleriyle yansıtan Oğuz Destanı Türk destan geleneğinin en önemli eserlerinden biridir. Alanyazın incelendiğinde destanların kullanıldığı etkinliklerde ve araştırmalarda bugüne kadar Oğuz Destanının Uygur harfleriyle yazılmış ve İslamiyet'ten önceki inancı yansıtan varyantının kullanıldığı görülmektedir. "Reşideddin Oğuznâmesi" Oğuz Destanının İslâmî varyantlarının ilkinin temsil etmektedir. Tarihî bir bakış açısıyla yazılmıştır ve Uygur yazısıyla oluşturulmuş varyanttan oldukça farklıdır. Bu Oğuznâme'yi Zeki Velidi Togan Türkiye Türkçesi'ne aktarmıştır. Bu çalışma, "Oğuznâme"de Türklerin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel hangi özelliklerinin bulunduğunu inceleyerek Sosyal Bilgiler dersinde öğretim materyali olarak nasıl kullanılabilirliğini örnek alıntılarla ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesiyle ulaşılan verileri analiz etmede; verilerin önceden belirlenen temalara göre özetlenip yorumlanmasına dayanan "betimsel analiz" yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada doküman analizinin materyalini "Reşideddin Oğuznâmesi" teşkil etmektedir. Eserin, Türklerin yaşayış, inanış, düşünceleri kısacası hayatlarına dair birçok motifi işlediği ve Sosyal Bilgiler öğretimine katkı sağlayacağı görülmektedir. Türk sosyal hayatının çeşitli dönemlerini işlemesi açısından önemli bir kaynak konumundadır. Çocukların yaş gruplarına göre uzmanlarca sınıflandırılarak ilköğretim ve lise çağlarına uyarlanmalıdır. Böylece çocuklarımızın kültürel şuurlu beslenmeleri bu yolla gerçekleştirilmiş olacaktır.

Anahtar sözcükler: Destan, Edebî Ürünler, Oğuz Destanı, Reşideddin Oğuznâmesi

SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS: KÖŞK AKÇAKÖY MAHALLESİNDE HALK TAKVİMİ

Prof.Dr. Hakkı YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, hyazici@aku.edu.tr
Doktora Öğrencisi Abdurrahman ERTÜRK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, aerturk46@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Sibel YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, sibel2426@hotmail.com
Doktora Öğrencisi İlhan KULACA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, ilhan.kulaca@gmail.com

ÖZET

Halk kültürü, herhangi bir toplumun tarihi süreçte ortaya çıkardığı ve çeşitli yollarla gelecek nesillere aktardığı her türlü maddi ve manevi özelliklerin tamamı olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle bir toplumun önemli bir bölümünü oluşturan halk kültürüyle ilgili birçok sınıflandırma olsa da, en çok kabul gören sınıflandırma somut ve somut olmayan kültürel miras şeklindeki sınıflandırmadır. Somut kültürel mirasa; arkeolojik kazılar neticesinde ortaya çıkarılan kalıntılar, antik kentler, milli parklar, cami, kilise, tapınaklar, saraylar ve müzeler gibi yapılar örnek olarak gösterilebilir. Somut olmayan kültürel mirasa ise; nesilden nesile aktarılan sözlü gelenekler, gösteri sanatları, ritüeller, festivaller, halk bilgisi, halk takvimi, doğa ile ilgili uygulamalar, el sanatları gibi kültürel değerler sayılabilir. Bu anlamda somut olmayan kültürel miras içerisinde kabul edilen halk takvimi, herhangi bir coğrafyada yaşayan toplumun temelde kültürel miras aldığı, insan ve doğa arasındaki tecrübeler neticesinde ortaya çıkmış zaman algısı olarak tanımlanmaktadır. Halk takvimleri ile diğer takvimler arasında benzerlikler olsa da, yılı kendine özgü belli bölümlere ayırması, yıl içerisinde ayları ve günleri farklı şekilde adlandırmasıyla diğer takvimlerden ayrılmaktadır. Tarım ve hayvancılık yapılan herhangi bir coğrafyada, geleneksel tarım ve hayvancılıkla ilgili her türlü etkinlik, halk takviminin verilerine göre şekillenir. Küreselleşmeyle birlikte toplumlar arasında kültürel alışveriş hızlanmıştır. Halk kültürü de bu değişimden etkilenmiş, hatta birçok halk kültürü yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu sebeple toplumların maddi ve manevi kültürel mirasını meydana getiren ve binlerce yıllık deneyimleri neticesinde şekillenmiş halk kültürünü yeni kuşaklara aktarması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı, Aydın ili Köşk ilçesine bağlı yerleşim birimlerinden biri olan Akçaköy Mahallesi'nde yaşayan insanların, yerel takvim bilgilerini ortaya çıkarmak ve yüzyıllardır süregelen bilgi birikiminde büyüklerin deneyim ve gözlemlerinden yararlanmaktır. Çalışma nitel araştırma deseninde tasarlanmıştır. Araştırmada veriler açık uçlu anket görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Çalışmada veri toplamak amacıyla 9 sorudan meydana gelen açık uçlu anket görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma kapsamında Akçaköy mahallesi'nde yaşayan, tarım ve hayvancılıkla uğraşmış 50 yaş üstü 60 kişi ile görüşülmüştür. Görüşülen kişilerin çalışmanın içeriğine uygun olan, ancak görüşme formunda yer almayan veriler aktardıklarında, bu veriler de dikkate alınarak çalışmanın içeriğine eklenmiştir. Görüşme sonucunda elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan verilerde benzer olan kavram ve yorumlar gruplandırılmış, buna bağlı üç farklı kategori oluşturulmuştur. Benzer cevabı verenlerin sayısının frekans değerleri de hesaplanarak tablolara aktarılmıştır. Çalışmanın sonucunda araştırma sahası olan Akçaköy Mahallesi'nde kullanılan yerel halk takvimine ilişkin olay ve olgularla ilgili bulgular zamansal, coğrafik ve meteorolojik temalar şeklinde üç kategoriye ayrılmıştır. Söz konusu temalardan zamanla ilgili olanlar; günün bölümleri, haftalar, aylar ve sayılı günler; coğrafik olanlar; yön bulma, mahallenin coğrafi ve kültürel özellikleri, meteorolojik tema altında ise hava durumu, mevsimler, bölgede esen rüzgârlar ve hava olaylarıyla ilgili yerel halk takvimi bilgilerine ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda, toplumun hafızasını oluşturan somut olmayan kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması ve unutulmaması için, eğitimde ve özellikle Sosyal Bilgiler ve Coğrafya derslerinde kullanımıyla ilgili öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Halk takvimi, kültür, sosyal bilgiler

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ HAKKINDA BİR NCSS BELGESİ: C3 FRAMEWORK

Doç.Dr. Muhammet AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, muhammet@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Amerika Birleşik Devletleri'nde yayınlanmış olan C3 Framework adlı belgeyi tanıtmayı amaçlamaktadır. Sosyal bilgiler dersinin ilk çıktığı yer olması dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri ve Amerikan Sosyal Bilgiler Eğitimi Ulusal Konseyi (NCSS) ülkemiz sosyal bilgiler öğretim programını da etkilemeyi sürdürmektedir. NCSS tarafından yayınlanmış olan bu belgenin amacı hem eyalet standartlarının oluşturulmasına yardımcı olmak hem de okullara, sosyal bilgiler öğretmenlerine ve öğretim programı yapıcılara olarak belirtilmiştir. NCSS Belgenin üç temel hedefi olduğu bildirmektedir. Bu hedefler a) sosyal bilimler disiplinlerinin daha sağlam öğrenilmesini sağlamak b) eleştirel düşünme, problem çözme ve vatandaşlık için katılımcılık becerilerini geliştirmek ve c) sosyal bilgiler standartları ile dil, ve tarih ve sosyal bilgiler okuryazarlığı standartları arasında bir uyum sağlamak. NCSS'nin Türkiye sosyal bilgiler öğretimi öğretim programı üzerinde son derece etkili olmasına rağmen bu önemli belge henüz Türkçe'ye çevrilmemiştir. Bu belge hakkında Türk sosyal bilgiler eğitimcilerine bilgi veren ve belgeyi tanıtan bir yayına da bu çalışmanın yazarı tarafından rastlanmamıştır. Dolayısıyla çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışmada söz konusu belgenin soru sormak araştırmalar planlayabilmek, disiplin temelli kavramları ve araçları kullanabilmek, kaynakları kullanabilmek ve kanıt kullanmak ve sonuçları duyurabilmek ve bilgiye dayalı eylemlerde bulunabilmek şeklinde dört boyut üzerine bina edildiği anlaşılmıştır. Bu dört boyutun bütün sınıflarda dil ve tarih ve sosyal bilgiler okuryazarlıkları ile ilişkilendirilmesi önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: NCSS, öğretim programı, sosyal bilgiler eğitimi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZE EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Arş.Gör.Dr. Mehmet Tamer KAYA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mtkaya@aku.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, agokdemir@mu.edu.tr

ÖZET

Müzelerin en önemli görevlerinden birisi eğitimidir. Müzeler ve tarihî çevreler okul programları içinde birçok dersle doğrudan ilişkilidir. Ait olduğu toplum için büyük bir öneme sahip olan müzeler, pek çok dersin somut örneklerinin ve bu dersler ile ilgili nesnelere bulunduğu mekânlardır. Müzeler, sosyal etkileşimi kullanıp kültürle ilgili çeşitli belgeleri tanıtarak, genç kuşaklara o toplumun bir bireyi olduklarını anlamalarını, kişilik ve özgüvenlerinin gelişimi için temeller atılmasını sağlar. Çocukların müze etkinliklerine katılımı süresince; birbirleriyle, müze çalışanlarıyla ve öğretmenleriyle olan etkileşiminin çocukların öğrenmesinde önemli katkılar sağlayacaktır. Bu mekânların eğitim öğretim amaçlı kullanılması, öğretmenlerin, yeniliklere açık olması, farklı etkinlikler kullanabilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda öğretmenlerin müze eğitimine ilişkin görüşleri, öğrencilerin müzeye olan bakış açısını etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının müze eğitimine yönelik öz-yeterlik inançlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Betimsel tarama modeli kullanılan araştırmanın verileri, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Yeşilbursa ve Uslu (2014)) tarafından geliştirilen Müze Eğitime Yönelik Öz-Yeterlik İnançları ölçeğiyle toplanmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde 24 maddeden oluşmaktadır. Veri toplama aracının öğretmen adaylarına uygulanmasından sonra elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak gerekli analizlerin yapılması sağlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Müze eğitimi, öz-yeterlik, sosyal bilgiler

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM ELEMANLARININ TEKNOLOJİ ENTEGRASYONU YETERLİĞİNE YÖNELİK ALGILARI

Arş.Gör.Dr. Mehmet Tamer KAYA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mtkaya@aku.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, agokdemir@mu.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Barış ÇİFTÇİ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli, ciftcibaris@gmail.com

ÖZET

Teknolojinin eğitim öğretim ortamlarında kullanımının neredeyse bir zorunluluk haline geldiği günümüzde teknolojiden aktif bir şekilde faydalanmak öğrencinin nitelikli bir biçimde yetişmelerine yardımcı olacaktır. Bu durum öğretim elemanlarının ve öğretmenlerin içerik ve pedagoji bilgisinin yanında yeterli derecede teknoloji bilgisine de sahip olmaları ve bu bilgiye derste aktif bir şekilde kullanmaları gerektiğini göstermektedir. Fakat sınıf ortamında kullanılan her teknolojik araç gereç ya da uygulama teknolojilerinin eğitimde etkili bir şekilde entegre edildiği anlamına gelmemektedir. Teknoloji entegrasyonu gerçekleştirilirken, bu duruma sadece teknoloji açısından yaklaşmanın ve entegrasyonu teknolojinin kullanılması olarak düşünmenin teknoloji entegrasyonunu gerçekleştirmeyeceği bilinmelidir. Teknolojinin eğitim öğretim ortamlarına entegrasyonunda öğretmenlerin sahip oldukları teknolojik bilgi ve becerileri ile teknoloji kullanım becerileri tek başına yeterli olmamaktadır. Teknoloji entegrasyonunda başarı sağlamada, öğretmenlerin sınıflarda teknolojinin pedagojik kullanımı noktasında verecekleri kararlar oldukça önemlidir. Yani pedagojik etkenlere yer vermeden gerçekleştirilen entegrasyon, sürece katkı sağlamamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının teknoloji entegrasyonu yeterliğine yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Betimsel tarama modeli kullanılan araştırmanın verileri, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Artun ve Güneç (2016) tarafından geliştirilen Öğretim Elemanlarının Teknoloji Entegrasyonu Yeterliğine Yönelik Öğrenci Algısı Ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde 25 madde ve iki faktörden oluşmaktadır. Veri toplama aracının öğretmen adaylarına uygulanmasından sonra elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak gerekli analizlerin yapılması sağlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayı, sosyal bilgiler, teknoloji entegrasyonu

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZ DEĞERLENDİRMELERİNİN YANSITICI DÜŞÜNME BECERİLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Doç.Dr. Mehmet ELBAN, Bayburt Üniversitesi, melban111@gmail.com

ÖZET

Yansıtıcı düşünme, öğrenme sürecinin ve öğrenme sürecine dair yapılan uygulamaların etkililiğinin anlaşılması açısından önemli beceriler arasında yer almaktadır. İşte bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme yeteneklerini orta çağ dersinde yazmış oldukları öz değerlendirme formundaki ifadelerine göre incelemektir. Araştırmanın deseni durum (case study) olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında yürütülmüştür. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubu Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi bölümü üçüncü sınıf 23 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada 23 sosyal bilgiler öğretmenine 23 adet öz değerlendirme formu (10 soru) verilmiştir. Araştırmada verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği, alanda çalışan uzman görüşleri ve kodlayıcılar arası uyum ile sağlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin verdiği cevaplardan doğrudan alıntılar yapılarak araştırmanın güvenilirliği ve geçerliği arttırılmaya çalışılmıştır. Bayburt Üniversitesi Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öz değerlendirme formuna verdikleri cevaplar belli temalara göre frekans ve yüzde olarak sunulmuştur. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öz değerlendirme formuna verdikleri cevaplar teknik alanda eleştirel düşünme yeteneği, uygulama alanında yansıtıcı düşünme yeteneği ve eleştirel alanda yansıtıcı düşünme yeteneği bağlamında değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre yansıtıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesine dönük bazı öneriler getirilmiştir. Bu öneriler; öğretim süreci, sınıf içi etkinlikler, bireysel çalışma, ölçme-değerlendirme ve öğretmen uygulamalarından müteşekkildir.

Anahtar sözcükler: Eleştirel alanda yansıtıcı düşünme, teknik alanda yansıtıcı düşünme, yansıtıcı düşünme, sosyal bilgiler eğitimi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Mehmet Tamer KAYA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mtkaya@aku.edu.tr

ÖZET

Yapılan pek çok çalışmada, öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde zaman sorunu yaşadığı, müfredat konularını dönem içinde yetiştiremedikleri vurgulanmaktadır. Dolayısıyla, öğretim programlarında yer alan kazanımların öğrencilere kazandırılması sürecinde ek eğitimlere ihtiyaç duyulabildiği bir gerçektir. Bu durumun destekleme ve yetiştirme kurslarının açılması ve bu kurslardan bütün öğrencilerin ücretsiz olarak faydalanabilmesi ile bir nebze olsun azaltıldığını söylemek mümkün. Eğitimde fırsat eşitliğinin yakalanmasında bir engel olan dershanelerin kaldırılmasıyla birlikte, 2014-2015 eğitim-öğretim yılından itibaren resmi ve örgün eğitim kurumlarında destekleme ve yetiştirme kursları (DYK) açılmaktadır. Okullarımızdaki akademik başarının artırılmasında, öğretim programlarındaki kazanımların öğrencilere kazandırılmasında ve üreten, araştıran, sorgulayan, çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve değerlerle donanmış bireylerin yetiştirilmesinde destekleme ve yetiştirme kurslarının önemi yapılan çalışmalarda ortaya konmuştur. Bu bağlamda öğrenciler tarafından yoğun talep gören, sonuçları ile öğrenci, veli ve öğretmenleri etkileyen, bu uygulamanın araştırılması önem arz etmektedir. Bu araştırma, ortaokullarında görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına yönelik görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2019-2020 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar merkeze bağlı ortaokullarda görevli 21 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin görüşleri, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme ile toplanmış ve veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Bu araştırma doğrultusunda elde edilen bulgular ışığında birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Ortaokul, sosyal bilgiler, destekleme ve yetiştirme kursları

SOSYAL BİLGİLER VE OYUNLAŞTIRMA

Öğretmen Yağmur BAYRAM, Adapazarı ENKA Okulları, yagmur.yilmaz@enka.k12.tr

ÖZET

Dünyada birçok ülke eğitim kalitesini yükseltmek ve toplumu daha ileriye götürmek için birçok çalışmalar yapmaktadır. Toplumlar gelişmekte ve yeni bilgiler ortaya çıkmaktadır. Bilim ve teknoloji sürekli ilerlemektedir ve öğrenilecek yeni bilgilerin sayıları da gittikçe artmaktadır. Bu artış, toplumsal ve bireysel yaşamı da etkilemekte, yeni tutum ve davranışlar gerektirmektedir. Sosyal Bilgiler dersi adı altında Tarih dersleri uzun yıllar, önemli isimlerin, tarihlerin, yerlerin, savaşların ve diğer olguların ezberlenmesini gerektiren bir ders olarak görülmüştür. Bu durum öğrencilerin tarih dersini sıkıcı ve gereksiz bulmalarına neden olmuştur. Uyguladığımız bu çalışmalarda bu nedenlerin ortadan kaldırılması için Eğitsel Oyunların işe koşulduğu öğrenme-öğretme etkinliklerine göre eğitim yapılarak, eğitsel oyunların başarıya etkisi ortaya konulmak istenmiştir. Değişik sınıf gruplarında uyguladığımız farklı oyunlar ile öğrencilerin özellikle kavram algılarında ciddi gelişmeler olduğunu ve bunları rahatlıkla üst sınıfa taşıyabildikleri gözlemlenmiştir. 5. sınıflarda uygulanan öğrencilerin yaşadıkları coğrafyaya ait doğal ve tarihi güzellikleri keşfedecekleri, ezberlemek yerine turist rehberi olarak tanıtımlar yapacakları, gezi günlükleri tutacakları birde bunların üstüne oryantiring tekniğiyle istasyonlara uğrayarak tren biletlerini biriktirerek bir macera yaşayacakları bir sene düşünelim. Macera Treni etkinliğini tüm okul yerleşkesi içerisine yerleştirmiş 'qr code' soruları ile çocukların hayal gücünü ve araştırma becerilerini geliştirerek öğrenmeyi keyifli hale getiren etkinlik olarak düşünebiliriz. Disiplinler arası bir çalışma olan bu etkinlikte öğrenciler sınıfta oynadıkları kart oyunlarından sonra araştırmacı, sorgulayan, iletişim kuran ve dönüşümlü düşünen bireyler olarak süreci tamamlarlar.6, 7 ve 8. Sınıflarda kullandığımız Eğlenceli Tarih atölye kitaplarından yola çıkarak hazırlanan oyunlarla öğrencilerimiz zor tarih kavramlarını rahatlıkla içselleştirebiliyorlar. Bil bakalım? Sosbu, Ben Kimim?, İpek Yolu Günlüğü , Bay Murtaza gibi oyunlaştırma yöntemleriyle hazırladığımız çalışmalar aynı zamanda öğrencilerinde oyun tasarladığı bir süreç dönüşmüştür. 5 ve 6. Sınıflarda Atölye Kitaplarından yola çıkarak öğrencilerimiz MYP Sonuç Değerlendirme çalışmalarında kendi oyunlarını tasarladılar. Daha sonra kitapların yaratıcılarıyla çalışarak yaptıkları söyleşide çalışmalarını aktardılar.

Anahtar sözcükler: Eğitsel oyun, oyun tabanlı öğrenme, oyunlaştırma, sosyal bilgiler

ORTAOKULDA SOSYAL HİZMET

SOSYAL GİRİŞİMCİ OLMAK

Öğretmen Yağmur BAYRAM, Adapazarı ENKA Okulları, yagmur.yilmaz@enka.k12.tr

ÖZET

Topluma duyarlı bir genç olarak yetişen birey, yaptığı sosyal sorumluluk projeleriyle girdiği her ortamda kendisini ve çevresindeki gururlandırsa güzel olmaz mı? Günümüzde akademi ve kariyer başarılarını oldukça etkileyen bir faktör olan sosyal sorumluluk olgusu, iş ve üniversite başvuru süreçlerini büyük ölçüde etkilemekte; kurumların fark yaratabilmesinde etken rol oynamaktadır. Bu noktada devreye giren Genç Girişimciler Kulübü, öğrencilerimiz ile sürdürülebilir sosyal sorumluluk projeleri üretiyor ve liderlik yaparak, sürecin geri bildirimini alma ve sayılarla kamuoyuna sunma, organizasyon becerisi, ekip yönetimi ve iletişim becerileri alanlarında gelişme gösteriyorlar. Bizde okulumuzda bu süreç kapsamında duyarlı ve farkındalığı artmış bireyler yetiştirmek için çeşitli girişimcilik çalışmalarını sürdürmekteyiz. Öğrencilerimiz çeşitli saha çalışmalarına giderek sorgulayan, duyarlı, riski göze alan ve dönüşümlü düşünen öğrenen profillerini yaşam içerisinde değerlendirebiliyorlar. Öğrenciler yeri geldiğinde küresel sorunlarla ilgilenecek ya da bireysel problemler ile ilgili çözümler üretmek gelişim sürecini tamamlıyorlar. Sosyal sorumluluk ve sivil toplum projeleri ekonomik, politik, dini ve sosyolojik anlamda birçok gelişmeye yardımcı olmaktadır. Bunların içerisinde bütçe oluşturma, çeşitli atölye çalışmaları ve saha içi etkinlikleri yer almaktadır. Öğrencilerimiz sene boyunca açtıkları tezgahlarda kendi tasarladıkları ürünleri satarak sosyal sorumluluk projelerine bütçe oluşturmakta ve arkadaşlarını bu sosyal girişimciliğe yönlendirmektedirler. Genç Girişimciler Kulübü okulumuz öğrencileri ile birlikte 10 ile 13 yaş aralığında sosyal becerilerini keşfetmelerini ve geliştirmelerini hedefleyen projeler üretir. Bu projeler kapsamında sorumluluklarının farkına varan, girişimci ve inisiyatif alabilen; düşüncelerinin eyleme döken bireyler yetişmektedir. Süreçte yaptıkları çalışmaları Nisan ayında çeşitli eğitim ve STK gruplarının katılımıyla 'Girişimcilik Zirvesi' adı altında tüm okulu bilinçlendirmeye yönelik büyük bir zirve düzenlemektedirler. Bir Mama Bir Sinema, Kitap Kumbarası gibi sosyal sorumluluk projeleri ile farklı alanlarda girişimlerde bulunan öğrencilerimiz Tezgahçılar, Çizgi Dışı Eğitim, Azade Durmuş Girişimcilik ve Liderlik Atölyeleri gibi çalışmaları okul toplumuna uygulayarak tüm paydaşları 'Sosyal Girişimcilik' alanında bilinçlendirmeyi sağladılar.

Anahtar sözcükler: Girişimcilik, sosyal sorumluluk projeleri, toplum hizmeti

ORTAOKULDA STEM EĞİTİMİ

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ENTEGRE FEN, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİK VE MATEMATİK (FETEMM) ÖĞRETİMİ YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ (EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ)

Yüksek Lisans Öğrencisi Merve HARTUÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mervehartuc@hotmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Yusuf SÜLÜN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, syusuf@mu.edu.tr

ÖZET

21. yüzyılın şartlarında ihtiyaç olan takım çalışması ve disiplinler arası yaklaşımla, gençlerimizi eğitecek ortamın tasarlanması ve bu tasarımı kullanabilecek öğretmenlerimizin yetiştirilmesi gerekmektedir. Gelecekte, konu alanında sahip olduğu derin bilgiyi mühendislik alanında yetkin kullanarak üreten bireyler yetiştirilmelidir. Öğretmenlerimizin sadece uzman oldukları alanda bilgi sahibi olmaları gelecekte ihtiyaç olan insan gücünü yetiştirmede yetersiz kalacaktır. Bu yüzden öğretmenlere ve öğretmen adaylarına FeTeMM eğitimi konusunda bilinçli ve duyarlı olarak farkındalık kazandırılmalıdır. Fen ve matematik öğretmenlerinin çoğu teknoloji ve mühendisliği öğretimle entegre etme konusunda deneyimli olmadığından FeTeMM entegrasyonu ile ilgili bilgi edinmesi için öğretmen programları yapılmalıdır. Ancak öğretmen programları incelendiğinde ülkemizde entegre FeTeMM öğretimine yönelik bir programın henüz oluşturulmadığı görülmüştür. Programların oluşturulabilmesi için öğretmen adaylarının FeTeMM eğitimi alanındaki gelişimleri ve bu doğrultuda disiplinlerarası öğretime yönelimleri önem kazanmaktadır. Bu çalışmada amaç; Ege Bölgesi'nde seçkisiz seçilen dört devlet üniversitesinin eğitim fakültelerindeki birinci ve dördüncü sınıf fen bilgisi öğretmen adaylarının cinsiyet, sınıf ve öğrenim gördükleri fakülte değişkenleri açısından entegre FeTeMM öğretimi yönelim düzeylerinin incelenmesidir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini 2017-2018 akademik yılı bahar döneminde Ege Bölgesi'nde bulunan tüm devlet üniversitelerinin eğitim fakültelerinde birinci ve dördüncü sınıf fen bilgisi öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2017-2018 akademik yılı bahar döneminde Ege Bölgesi'nde bulunan dört devlet üniversitesinin eğitim fakültelerinde birinci ve dördüncü sınıf fen bilgisi öğretmenliği ana bilim dalında öğrenim gören 453 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak "Entegre FeTeMM Öğretimi Yönelim Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, Lin ve Williams (2016) tarafından geliştirilmiş; Hacıömeroğlu ve Bulut (2016) tarafından Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılarak Türkçe'ye çevrilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler Statititcal Package for the Social Sciences (SPSS) 22.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, ikili karşılaştırmalarda Mann Whitney U-Testi ve çoklu karşılaştırmalarda da Kruskall Wallis H-Testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulardan, fen bilgisi öğretmen adaylarının entegre FeTeMM öğretimi yönelimlerinin bilgi, değer, tutum, sübjektif ölçüt, algılanan davranış kontrolü ve davranış yönelimi alt boyutları bakımından olumlu olduğu belirlenmiştir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının cinsiyet değişkenine göre entegre FeTeMM öğretimi yönelimlerinde tutum, sübjektif ölçüt, algılanan davranış kontrolü ve davranış yönelimi alt boyutları bakımından anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bilgi ve değer alt boyutlarına göre ise entegre FeTeMM öğretimi yönelimlerinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Sınıf düzeyi ve öğrenim gördükleri fakülte değişkenlerine göre öğretmen adaylarının entegre FeTeMM öğretimi yönelimlerinde sadece değer alt boyutuna ilişkin anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bilgi, tutum, sübjektif ölçüt, algılanan davranış kontrolü ve davranış yönelimi alt boyutlarına göre öğretmen adaylarının yönelimlerinde anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Anahtar sözcükler: FeTeMM Eğitimi, Fen Bilgisi Öğretmeni Adayı, Öğretim Yönelimi

ALTINCI SINIF SESİN MADDEYLE ETKİLEŞMESİ KONUSUNDA STEM TEMELLİ ETKİNLİK GELİŞTİRME UYGULAMALARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Mukaddes KARYAĞDI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mukaddeskaryagdi.1@gmail.com

Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr

ÖZET

Gelişen teknoloji ve bilimsel ilerlemeler ile yenilenen 2018 Fen Bilimleri Öğretim Programında mühendislik ve tasarım becerileri yüksek, psikomotor becerileri gelişmiş, aktif bir öğrenim hayatı yaşayıp; bu süreç içerisinde ürünler, tasarımlar ortaya çıkarabilen, yenilikçi bireylerin yetiştirilmesinin önemi vurgulanmaktadır. Bu sebeple Fen Bilimleri derslerinde öğrencilerin daha fazla aktif olacağı ve ortaya bir ürün çıkarabilecekleri etkinliklerin olması da oldukça önemli bir hal almıştır. 2018 Fen Bilimleri Öğretim Programı incelendiğinde; “Mühendislik ve Tasarım Becerileri” kapsamında STEM temelli etkinlik anlayışına yer verildiği görülmektedir. Çalışmada bu amaç doğrultusunda “Ses ve Özellikleri” ünitesinde bulunan “Sesin Maddeyle Etkileşmesi” konusunda STEM temelli etkinlikler geliştirilmiş ve altıncı sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Çalışma grubunu, 2018-2019 öğretim yılı ikinci döneminde Muğla il merkezindeki bir devlet ortaokulunda öğrenim görmekte olan 14 altıncı sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrenciler etkinlikleri 3'er kişilik iki grup ve 4'er kişilik iki grup halinde yapmışlardır. “Etkinlik 1: Bizi Kimse Duymasın” ses yalıtımına sahip bir oda tasarımı ile ilgili olup; öğrencilerden gruplar halinde ses yalıtımına sahip bir oda tasarımı gerçekleştirmeleri istenmiştir. Etkinlik, bir problem durumu ile başlamaktadır. Problem durumuna yönelik 3 açık uçlu soru sorulmuştur. Öğrencilerden etkinlikte kullanacakları malzemeleri seçmeleri ve problem durumuna yönelik mini tasarım çizimi yapmaları istenmiştir. Tasarımın asıl çizimi ve ardından tasarım uygulamasını gerçekleştirmeleri istenmiş; tasarımlarının eksik yönlerini ve zorlandıkları aşamaları not etmeleri istenmiştir. “Etkinlik 2: Kulaklık Yapıyoruz Sesleri Engelliyoruz”da öğrencilerden dışarıdan gelen sesleri engelleyebilecekleri bir kulaklık tasarımı yapmaları istenmiştir. Etkinlik girişinde bir problem durumu ve buna yönelik üç açık uçlu soru yer almaktadır. Öğrencilerden etkinlikte kullanacakları malzemelerin seçimini yapmaları ve problem durumuna ilişkin mini tasarım çizimi ve asıl tasarım çizimi yapmaları istenmiştir. Etkinlik çalışma yaprağının sonunda ise; uygulamadan sonra onlardan tasarımlarının eksik yönlerini ve zorlandıkları aşamaları not etmeleri istenmiştir. Veri toplama aracı olarak öğrencilerin etkinlik çalışma yaprakları kullanılmıştır. Çalışma yaprakları içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışma sonunda öğrenciler tasarımlarının eksik yönünü; seçtikleri ses yalıtım malzemesinin ses yalıtımını tam sağlamaması, kulaklık yapımında kulaklığın sabit durmasını sağlayacak çubukların olmaması, bazı malzemeler fazla iken bazı malzemelerin eksik olması vb. şeklinde ifade etmişlerdir. Öğrenciler tasarımları sırasında; malzeme seçiminde, grup iş birliğinde, ses yalıtımını sağlamada, malzemeleri yerleştirme ve yapıştırma zorlandıklarını belirtmişlerdir. Etkinliklerde daha fazla malzeme çeşitliliğine yer verilmesi, strafor köpük gibi malzemelerin öğrencilerin etkinlik sırasında daha rahat yapıştırıp yerleştirebilecekleri şekilde daha küçük boyutlarda sınıfa getirilmesi, etkinliğin öğrencilerin gruplarında yüz yüze olabilecekleri daha uygun bir ortamda gerçekleştirilmesi önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Fen eğitimi, ses konusu, STEM

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ STEM ÖĞRETİMİ YÖNELİMLERİNİN YORDAYICISI OLARAK TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ ÖZ YETERLİK İNANÇLARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Hüseyin Harun KEÇELİ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, huseyinharunkeceli34@gmail.com

Doç.Dr. Ahmet TEKBIYIK, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, ahmet.tekbiyik@erdogan.edu.tr

ÖZET

Günümüzde bilim ve teknoloji hızlı bir değişim ve gelişim göstermektedir. Modern çağda yaşayan bireyler ise bu değişim ve gelişime uyum sağlamalı, karşılaşılan problemlerin çözümü için gereken bilgi, beceri ve niteliklere sahip olmalıdır. Bu durum disiplinlerarası düşünebilen bireylerin modern dünyaya uyum sağlamasını gerektirmiş , dolayısıyla da eğitim süreçlerini, eğitim kurumlarının ortaya koyacağı çözümleri ve toplumsal gelişimi de farklılaştırmıştır. “Science” (bilim), “technology” (teknoloji), “engineering” (mühendislik) ve “mathematics” (matematik) disiplinlerinin baş harflerinin bir araya gelmesiyle oluşan FeTeMM, fen ve matematik disiplinlerinin yanı sıra teknoloji ve mühendislik alanlarını içerisinde bulunduran çok disiplinli bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırmanın amacı fen bilimleri öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik öz yeterlik inançlarının, FeTeMM öğretimine yönelimleri üzerindeki etkisini araştırmaktır. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılının bahar döneminde Doğu Karadeniz bölgesinde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 82 fen bilimleri öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri TPAB Öz-yeterlik İnanç ölçeği ve Entegre FeTeMM Öğretimi Yönelim Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak çoklu regresyon analizi yöntemi uygulanmıştır. Çalışmada öğretmen adaylarının TPAB öz yeterlik inançları ile FeTeMM öğretimine yönelimleri arasında çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının TPAB öz yeterlik inançlarının, FeTeMM öğretimine yönelik bilgi, değer ve davranış kontrolü ve davranış yönelimlerinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Fen Eğitimi, FeTeMM Öğretimi, TPAB

İLKÖĞRETİM MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ STEM ÖĞRETİMİ YÖNELİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi Neslihan ER, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,
neslihaner26@hotmail.com
Prof.Dr. Özden TEZEL, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, ozden.tezel@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, matematik ve fen bilimleri öğretmen adaylarının STEM öğretimi yönelimlerini; öğrenim gördükleri bölüm, STEM ile ilgili bir eğitim/ders alma, okuduğu bölümden memnun olma değişkenleri açısından karşılaştırmaktır. Çalışma, nicel araştırma deseni esas alınarak, genel tarama modelinde yapılandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören; 184 ilköğretim matematik ve 174 fen bilimleri öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Entegre STEM Öğretimi Yönelimi Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek Lin ve Williams (2015) tarafından fen bilimleri öğretmen adaylarının fen, teknoloji, mühendislik ve matematik öğretimine ilişkin yönelimlerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş olup, Hacıömeroğlu ve Bulut (2016) tarafından Türkçe 'ye uyarlanmıştır. Ölçekte 31 madde bulunmaktadır ve 7'li likert tipindedir. Ölçekte; bilgi, değer, tutum, subjektif ölçüt, algılanan davranış kontrolü ve davranış yönelimi olmak üzere 6 alt boyut bulunmaktadır. Verilerin analizinde, öğretmen adaylarının; öğrenim gördüğü bölüm, STEM ile ilgili ders/eğitim alma durumu, okuduğu bölümden memnun olma durumu değişkenleri için bağımsız gruplar t-testi gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi sonucunda, öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre; ilköğretim matematik ve fen bilimleri öğretmen adaylarının STEM öğretimi yönelimlerinin, bilgi alt boyutunda elde edilen puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. İlköğretim matematik ve fen bilimleri öğretmen adaylarının STEM öğretimi yönelimlerinin; değer, tutum, subjektif ölçüt, algılanan davranış kontrolü ve davranış yönetimi alt boyutlarında elde edilen puanlar arasında, fen bilimleri öğretmen adayları lehine anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. STEM ile ilgili bir eğitim/ders alma değişkenine göre; ilköğretim matematik ve fen bilimleri öğretmen adaylarının STEM öğretimi yönelimlerinin, bilgi, değer, tutum, subjektif ölçüt, algılanan davranış kontrolü ve davranış yönetimi alt boyutlarında elde edilen puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri bölümden memnun olma değişkenine göre, STEM Öğretimi Yöneliminin; bilgi, değer, tutum, subjektif ölçüt, algılanan davranış kontrolü ve davranış yönetimi alt boyutlarında elde edilen puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Fen bilimleri öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümden memnun olma değişkenine göre, STEM Öğretimi Yöneliminin bilgi alt boyutunda elde edilen puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Fakat değer, tutum, subjektif ölçüt, algılanan davranış kontrolü ve davranış yönetimi alt boyutlarında elde edilen puanlar arasında; öğrenim gördüğü bölümden memnun olan öğretmen adayları lehine anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, fen bilgisi öğretmen adaylarının STEM öğretimi yönelim düzeyleri, ilköğretim matematik öğretmeni adaylarından daha fazladır. Bunun sebebi, fen bilimleri derslerinde, fen ve teknoloji ağırlıklı uygulamaların/deneylerin yapılıyor olması ve uygulamaların günlük yaşantıda karşılığını bulması; bu durumun da öğrencileri sorgulamaya, belki de ürün tasarlamaya yönelmesi olabilir. Öğretmen adaylarının STEM ile ilgili bir eğitim/ders alıp-almama durumlarının, STEM öğretimi yönelimlerine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Matematik Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümden memnun olup-olmama durumlarının, STEM öğretimi yönelimlerine herhangi bir etkisi olmaz iken; öğrenim gördükleri bölümden memnun olan fen bilgisi öğretmen adaylarının STEM öğretimi yönelimlerinin daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Okuduğu bölümden memnun olan fen bilimleri öğretmen adaylarının, STEM öğretimine olumlu yönelimleri dikkate alınarak; öğretmen adayları meslek yaşantılarında kullanabilecekleri güncel yöntemlere/yaklaşımlara dair uygulamalar ve çalışmalar yapmaları konusunda desteklenmelidir.

Anahtar sözcükler: Fen Bilimleri Öğretmen Adayları, İlköğretim Matematik Öğretmen Adayları, STEM, STEM Öğretimi Yönelimi

TÜRKİYE'DE YAPILAN STEM ARAŞTIRMALARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Hüseyin Harun KEÇELİ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, huseyinharunkeceli34@gmail.com
Doç.Dr. Bahadır NAMDAR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, bahanamdar@gmail.com

ÖZET

Türkiye’de Yapılan STEM Araştırmaları Son yıllarda sıkça karşılaştığımız eğitim hareketlerinden ve günümüz okullarındaki en çok tercih edilen eğitsel yaklaşımlardan biri olarak görülen STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) eğitimi fen, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerinin birbiri ile entegrasyonunu içeren ve öğrencilerin fen, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerini bütüncül bir şekilde kullanarak günlük yaşam problemlerinin çözümünde disiplinlerarası düşünme becerisi kazanmalarını ve bu sorunların çözümünde işbirlikli bir şekilde çalışmalarını sağlayacak ortamların hazırlanmasını hedeflemektedir. STEM eğitimi ile ilgili yapılan uluslararası literatürdeki çalışmalar 90’lı yıllardan itibaren başlarken, ülkemizdeki çalışmalar son dört yılda yoğunlaşmıştır. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de STEM üzerine yapılan makale ve tez çalışmalarının içerik analizini yaparak geniş bir çerçeve sunmaktır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesinin kullanıldığı bu çalışmada, STEM ve fen eğitimi kelimelerinin bir arada kullanıldığı makale çalışmaları ve Ocak 2019 tarihine kadar gerçekleştirilen tez çalışmaları daha önceden belirlenen ölçütlere göre analiz edilmesi amacıyla betimsel içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmacılar tarafından geliştirilen Makale İnceleme Formu, çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Yapılan çalışmalara ilişkin yıllara göre dağılım, genel amaçlar, çalışılan alan ve konu dağılımları, kullanılan araştırma yöntemleri ve araştırma desenleri, veri toplama araçları, örneklem grupları ve büyüklükleri, incelenen boyutlar ve çalışmalar sonucu sunulmuş olan önerileri betimleyen tablolar oluşturulmuştur. Oluşturulan tablolar incelendiğinde STEM eğitiminin pek çok farklı konu ve alanlarda, farklı yaş gruplarıyla çalışıldığı, pek çok boyuta ilişkin çalışmaların yapıldığı, çeşitli veri toplama araçları ve veri analiz yöntemlerinin kullanıldığı, incelenen çalışmalarını gerçekleştiren araştırmacılar tarafından pek çok farklı önerilerin sunulduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde STEM alanında yapılan çalışmaların 2018 yılında yoğunlaştığı (f=23), bu çalışmalarda en çok STEM eğitimi hakkında tutum ve görüşlerin belirlenmesinin amaçlandığı (f=13) ve en çok fizik alan ve konularında bu çalışmaların gerçekleştirildiği (f=18) görülmektedir. Ayrıca yapılan bu çalışmalarda en sık kullanılan araştırma yönteminin karma araştırma yöntemi (f=16) olduğu ve örneklem grubu olarak da ortaokul öğrencileri ile daha çok çalışıldığı (f=21) görülmüştür. Araştırma sonucunda, alan yazın incelemelerinden hareketle STEM eğitimine ilişkin gelecek araştırmalara ve uygulayıcılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Fen Eğitimi, İçerik Analizi, STEM Eğitimi

ORTAOKULDA TARİH EĞİTİMİ

TÜRKİYEDE ÇAĞDAŞ DÜNYA TARİHİ DERSİ ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doç.Dr. Özgür YILDIZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgurzyz@gmail.com

ÖZET

Tarih dersleriyle ilgili kaygıların başında yöntemden kaynaklanan sorunlar nedeniyle bir ezber dersi olarak görülmesi gelmektedir. Bu sorunun çözümü için çeşitli çözüm önerileri sunulmaktadır. Araştırmada bir dönemlik yapılan uygulamadan sonra öğrenci görüşlerine göre çıkarımlar yapılarak öneriler sunulmaya çalışılmıştır. Tarih öğretiminde düz anlatım yönteminden kaynaklanan sorunlar çeşitli araştırmacılar tarafından vurgulanmıştır. Eğitimde sıkıcılığı önlemek ve yeni oluşan alfa kuşağı gençlere ulaşmak ve tarihi sevdirmek için öncelikle yöntemden kaynaklanan problemlerin çözülmesi gerekmektedir. Bunun yanında ders dışı etkinliklerde tarih bilinci ve sevgisi oluşmasında gereklidir. Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarının özellikle Çağdaş Dünya Tarihi Dersini aldıktan sonra kullanılan yöntemler sayesinde bilgi düzeylerinin artıkları gözlemlenmiştir. Yine öğrencilerden alınan bilgilere göre iyi kitap okuma alışkanlığı kazandıkları ve tarihsel merakın oluştuğu yönündedir. Bunların yanında onların yapmış oldukları öneriler temel bazı sorunlarına çözüm olacak mahiyettedir. Nitel olarak yapılan araştırmada öğrencilerin ders ile ilgili görüşleri ve çözüm önerileri sorulmuştur. Onlardan gelen yanıtlara göre araştırmanın içeriği düzenlenmiştir. Araştırmada; 2018-2019 Bahar döneminde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü 3. Sınıfında yürütmüş olduğum Çağdaş Dünya Tarihi dersi ile ilgili 30 öğretmen adayının görüşleri alınmıştır. Çağdaş Dünya Tarihi Dersinde kullanılabilir yöntemlerin niteliği, öğrencilerin dersleri daha dikkatli dinlemesi, etkili katılması ve öğretimde kalitenin artırılmasına yönelik yapılmış bir araştırmadır. Çağdaş Dünya Tarihi Dersini bir dönem boyunca alan öğrencilerin değerlendirmelerine göre sonuçlar çıkarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: Çağdaş dünya tarihi, eğitim, tarih öğretimi, uygulama

ORTAOKULDA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

2019 TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME İLE TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN KONUYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Bahar DOĞAN KAHTALI, İnönü Üniversitesi, bahar.dogan@inonu.edu.tr
Öğretmen Şeyma ÇELİK, Milli Eğitim Bakanlığı, seymacelik043@gmail.com

ÖZET

Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri öğrencilerin ilgi, tutum, yetenek, bilgi ve beceri gibi çok yönlü olarak tanınmasına ve eğitim ve öğretim etkinliklerinin bu doğrultuda planlanmasına olanak sağlaması açısından oldukça önemlidir. Ölçme ve değerlendirme eğitimin temel yapı taşlarından biridir. Değişen ilgi ve ihtiyaçlar, gelişen bilim ve teknoloji doğrultusunda eğitimin her alanında olduğu gibi ölçme değerlendirmede de yeniliklere gereksinim duyulmuştur. Geleneksel yöntemler sadece sonuç odaklı bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımının ürünü olduğu için eğitim sürecini değerlendirmekte yetersiz kalmış ve alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri benimsenmeye ve uygulanmaya başlanmıştır. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma öğrenme alanlarından oluşan Türkçe derslerinde süreç ve sonuç odaklı bütünlük bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımının benimsenmesi hedeflenmektedir. Sadece okuduğunu anlama ve kısmen yazma becerisini ölçmekte kullanılan çoktan seçmeli testler, kısa cevaplı maddeler gibi geleneksel araçlar dört temel dil becerisini ölçmek ve değerlendirmek için yetersiz kalacağı Türkçe Dersi Öğretim Programlarında önemle vurgulanmaktadır. Bu çalışmanın amacı 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını, tanılayıcı ölçme değerlendirme araçlarını tanıtmak ve Türkçe öğretmenlerinin konuya ilişkin farkındalık düzeylerini ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmış ayrıca Türkçe öğretmenlerinin ölçme araç ve gereçlerini kullanma sıklıklarını belirlemeyi hedefleyen bir anketle görüşleri alınmıştır. Araştırma kapsamında Malatya ilinin Yeşilyurt ilçesinde görev yapmakta olan 120 Türkçe öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularından yola çıkılarak elde edilen sonuca göre Türkçe öğretmenlerinin tanılayıcı ölçme ve değerlendirme araçlarını tam anlamıyla kullanmadığı, geleneksel araçların öğretmenler tarafından daha fazla tercih edildiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Değerlendirme, ölçme, tanılayıcı araçlar

5.SINIF TÜRKÇE DERSİ KİTAPLARINDAKİ ETKİNLİKLERİN İNCELENMESİ

Öğretmen Tuğba HAN, Milli Eğitim Bakanlığı, tugbahano@gmail.com
Doç.Dr. Yusuf SÖYLEMEZ, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, kiokagan@yandex.com

ÖZET

Bilim ve teknolojiyle birlikte hızla değişen dünyada birey ve toplumun ihtiyaçları, öğrenme - öğretme teori ve yaklaşımlarında yenilikler getirmeyi gerekli kılmaktadır. Bu amaçla güncellenen Türkçe Öğretim Programı'nda yapılandırıcı yaklaşımdan hareketle öğrencileri güdüleyen, kolay ve kalıcı öğrenme yaşamalarını sağlayan etkinlik yaklaşımı esas alınmıştır. Etkinlik yaklaşımı, belirli ölçülere göre incelendikten sonra öğrencilere temel kaynaklık eden ders kitaplarında yer alan etkinlik ve görevler ile dil öğrenme süreçlerini daha kolay hale getirir. Öğrencilerin aktif olarak katıldığı bu etkinliklerin dört temel dil becerisini geliştirmesi ve üst düzey düşünme becerilerini kazandırması amaçlanmıştır. Bu çalışmanın amacı; öğrencilerin dil, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmek amacıyla 2019-2020 eğitim - öğretim yılı 5. sınıf Türkçe dersi kitaplarında yer verilen etkinlikleri içerik ve nitelik yönünden incelemektir. Çalışma nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler doküman inceleme yöntemi ile toplanmıştır. Türkçe ders kitaplarında yer verilen etkinlikler "Hazırlık ve Başlama, Uygulama, Değerlendirme, Gözden Geçirme, Genel Özellikler, Dil Becerilerini Kullanma ve Zihinsel Becerileri Kullanma" olmak üzere 7 kategoride ele alınmıştır. Her kategori için alt başlıklar belirlenmiş olup Türkçe ders kitaplarında verilen etkinlikler bu çerçevede değerlendirilmeye alınmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda 5. sınıf Türkçe dersi kitaplarındaki etkinliklerin dil becerilerini geliştirme ve zihinsel becerileri kullanma açısından istenilen düzeyde ve nitelikte olup olmadığı ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: Ders kitabı inceleme, etkinlik, Türkçe ders kitapları, Türkçe dersi

6. SINIF TÜRKÇE DERSİ KİTAPLARINDAKİ ETKİNLİKLERİN İNCELENMESİ

Öğretmen Nilgün EYİGÜN SAY, Ağrı Merkez Selçuk Ortaokulu, eyigunsay@gmail.com
Doç.Dr. Yusuf SÖYLEMEZ, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, kiokagan@yandex.com

ÖZET

Bilginin hızla değişip geliştiği dünyada çağa ayak uydurmak için düşünen, sorgulayan, bilgiyi üreten ve bunların yanında üst düzey düşünme yetilerini kullanan ve öğrendiklerini hayata aktaran bireyler yetiştirmek esastır. Bu amaç doğrultusunda güncellenen Türkçe Öğretim Programı'nda öğrencilerin aktif olarak katılabileceği ve dört temel dil becerisini (dinleme-izleme, konuşma, yazma ve okuma) geliştirebilen etkinlik ve çalışmalara yer verilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan kitaplarda öğrencileri ezbere yönelten ve alıştırmaya düzeyinde olan etkinlikler yerine öğrencilerin dinleme-izleme, konuşma, okuma ve yazma olan dört temel dil becerilerini geliştiren, bunun yanında üst düzey düşünme becerilerine hitap eden ve bu becerileri kullanmalarına olanak sağlayan, aktif katılımlarını sağlayacak etkinliklere yer verilmelidir. Bu araştırmanın amacı, Türkçe ders kitaplarında yer alan etkinliklerin incelenmesidir. Bu amaçla 2019-2020 eğitim- öğretim yılında kullanılan 6. sınıf Türkçe dersi kitaplarındaki etkinlikler "Hazırlık ve Başlama, Uygulama, Değerlendirme, Gözden Geçirme, Genel Özellikler, Dil Becerilerini Kullanma ve Zihinsel Becerileri Kullanma" olmak üzere 7 başlıkta incelenmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiş, veriler doküman inceleme yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak 2019-2020 eğitim öğretim yılı 6. sınıflar Türkçe dersi kitaplarındaki etkinliklerin, öğrencilerin dört temel dil becerilerini geliştiren, üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarını sağlayan ve aktif katılımı destekleyen nitelikte olup olmadığı, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verip vermediği hususu ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: Ders kitabı inceleme, etkinlik, Türkçe ders kitapları, Türkçe eğitimi

ÇOKLU ZEKA UYGULAMALARINDA “ALİ CENGİZ OYUNU”

Arş.Gör.Dr. Mustafa SARGIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
msargin@mu.edu.tr

ÖZET

ÖZET Kişilerin zihin yapılarının işleyişi ve davranış biçimlerine bakılarak soyut bir kavram olan zeka üzerinde tarihin en eski dönemlerinden günümüze kadar yapılan araştırmalar neticesinde çok çeşitli fikirler ileri sürülmüştür. Yirminci yüzyılın sonlarına kadar zeka ile ilgili görüşlerin daha çok sayısal alanlarda gösterilen performanslara bakılarak değerlendirildiği ve bu anlayışın hala egemen olup sürdürüldüğü görülmektedir. Bireyin zeka düzeyinin tespit edilebilmesine yönelik birçok “zeka testleri” geliştirilip uygulanmıştır. Yapılan araştırma incelemelere dayalı olarak zekanın çeşitli açılardan sınıflandırıldığı da görülmektedir. Geleneksel anlayışa göre, uygulanan testlerde alınan puanlara bakılarak bireyin zekasının ileri ya da düşük düzeyde olduğuna kanat getirilir. Bu bağlamda eğitim öğretim sürecinde, bireysel farklılıklar dikkate alınmadan gerçekleştirilen etkinlikler sınırlı uygulama ve yöntemlerle gerçekleştirilir. Gardner’ın geliştirdiği kurama göre ise her bireyde doğuştan var olan ve birbirleriyle etkileşim içinde bulunan dil zekası, mantık-matematiksel zeka, görsel-uzamsal zeka, müzikal zeka, bedensel-kinestetik zeka, sosyal zeka, özedönük zeka ve doğacı zeka olmak üzere sekiz zeka alanı bulunmaktadır. Fakat bireyin deneyimlerine bağlı olarak bu zeka alanlarından biri veya birkaçı daha baskın olmaktadır. Kurama göre eğitim öğretim faaliyetleri başarılı olabilmesi, bireysel farklılıkları da dikkate alarak öğretim ortamlarının ve kullanılacak materyallerin çeşitlendirilmesine bağlıdır. Dolayısıyla belirlenen zeka alanlarının özelliklerine uygun yapılan öğretim etkinlikleri hem öğrenmeyi kolaylaştırmakta hem de kalıcılığı sağlamaktadır. Çoklu Zeka Kuramı olarak adlandırılan söz konusu kurama dayalı olarak Türkiye’de 2000’li yıllardan sonra uygulama çalışmalarının başladığı söylenebilir. Yapılan çeşitli araştırmalarda kuramın tam olarak anlaşılamadığı, nasıl, ne şekilde, ne kadar sürede ve ne tür araç gereç kullanılması vb. hususlarda eksikliklerin olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmanın amacı, çoklu zeka kuramının anlaşılmasını sağlamak, Türkçe öğretiminde kurama dayalı yapılan etkinliklerde kullanılacak materyalleri tespit etmek ve kuramın geliştiricileri tarafından belirlenen zeka alanlarının özelliklerine sahip edebi metinlerin kahramanlarından yararlanmayı ortaya koymaktır. Çalışmada, kahramanının Keloğlan olduğu anonim Türk halk edebiyatı nesir türlerinden biri olan Ali Cengiz Oyunu adlı masal metni incelenmiştir. Masalda Keloğlan, padişahın kızıyla evlenebilmek için Ali Cengiz Oyunu’nu öğrenmek zorundadır. Söz konusu oyunu bilen tek kişi ise Köse’dir. Keloğlan, Ali Cengiz Oyunu’nu Köse’den öğrenir. Masalın sonunda, çeşitli hayvanlara ve varlıklara dönüşümlerin de yaşandığı Köse ile Keloğlan arasındaki mücadeleyi Keloğlan kazanır. Masalın başlangıcından sonuna kadar Keloğlan’ın sergilediği eylemlerin niteliklerine bakıldığında onun, belirlenen bütün zeka alanlarıyla ilgili özelliklere sahip olduğu görülür.

Anahtar sözcükler: Ali Cengiz Oyunu, çoklu zeka, Keloğlan, zeka alanları, Türkçe öğretimi

DİZİLERLE KELİME ÖĞRETİMİ JET SOSYETE ÖRNEĞİ

Dr. Öğrt. Üyesi Şahin ŞİMŞEK, Kastamonu Üniversitesi, ssimsek@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Kelime, bir ya da birkaç heceden oluşan anlamlı söz, sözcük şeklinde tanımlanabilir. Kelime, aynı dili konuşan insanların bütün mazilerine ait tecrübelerinin hafızalarında depolanmış hâlidir. Dinleme ve okuma yoluyla öğrenilen kelimeler, konuşma ve yazma yoluyla da pekiştirilir, zihinde kalıcı duruma gelir. Kişinin sahip olduğu kelime varlığı onun anlama ve anlatma yeterliliğini etkilemektedir. Düşüncelerin gelişmesini sağlayan esas unsur kelimelerdir. Her kelimenin insan zihninde bir kavram olarak karşılığı olduğuna göre ve insan da kavramlarla düşünebildiğine göre diyebiliriz ki kelime hazinesinin zenginliği insanın düşünce gücünü artırır. Okullarda dil becerilerinin kazandırılmasına kelime bilgisi geliştirilerek başlanır. Kişinin kendini ifade edebilmesinde ve iletişimde bulunduğu kişileri anlayabilmesinde sahip olduğu kelime bilgisinin önemi büyüktür. Günümüzde gençlerin kitap okumaktan uzak kalması bile kelime hazinelerinin zayıflığı ile ilişkilendirilmektedir. Kelime bilgisi sadece kitaplardan kazanılmaz. Kişi görsel, işitsel tüm izlenimlerinden kelime hazinesine aktarım yapabilir. Ülkemizde televizyon eğlence kültürünün önemli bir parçasıdır. Kişilerin kelime hazinelerini zenginleştirmede bu kültürden faydalanılabilir. Bu çalışmanın amacı Gülse Birsel'in Jet Sosyete dizisinde karşımıza çıkan günlük konuşmalarda sık kullanılmayan kelimeleri belirlemektir. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Yazdığı dizi senaryolarında atasözlerini, yöresel deyişleri sıkça kullanan Gülse Birsel, daha çok eskimiş kelimeleri okumuş, kültürlü, belirli bir yaşın üzerindeki karakterlere kullandırırken, plaza dili diye tabir edilen Türkçe'ye son 100 yılda bulaşmış, dildeki dejenerasyonu ortaya koyan kelimeleri de eğitim görmemiş ya da eğitim görse de kültürlenmemiş karakterlere kullandırır. Gerek atasözleri, deyimler, vecizeler ve yöresel deyişlerin kullanımı olsun gerekse unutulmaya yüz tutmuş eski kelimelerin yahut teknolojiyle dilimize yeni girmiş kelimelerin kullanımı olsun izleyiciye zengin kelime çeşitliği sunularak dilin aktif kelime hazinesine katkı sağlanmış olur.

Anahtar sözcükler: Gülse Birsel, Jet Sosyete, kelime hazinesi, kelime öğretimi, televizyon kültürü

METAFORİK DÜŞÜNME VE ANLATIM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE MASAL METİNLERİNİN ÖNEMİ

Arş.Gör.Dr. Mustafa SARGIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
msargin@mu.edu.tr

ÖZET

ÖZET Masallar, halk anlatı türleri içinde en çok araştırılan ve incelenen edebi türlerdendir. Bireyin değer algısının geliştirilmesinde ve benimsenmesinde masalların önemli bir yeri olduğu yadsınamaz. Saygı, sevgi, hoşgörü, aklını kullanma, adalet, başarı, sabır... gibi daha birçok yerel ve evrensel değeri barındıran masallardan Türkçe eğitiminde yararlanılması gerektiği birçok araştırmada vurgulanmış ve Türkçe öğretimindeki etkinliği hakkında çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Anadil eğitiminde ve bireyin dil gelişiminde önemli bir yeri olan Türk masallarında da Türkçenin inceliklerini, güzelliklerini, anlatım gücünü en sade bir biçimde görmek mümkündür. Türkçe öğretiminin temel hedeflerinden biri, Türkçenin anlatım gücünü ortaya koyan edebi eserler vasıtasıyla dilin imkanlarından en geniş bir şekilde yararlanarak beslenen bireylerin dil gelişimini ve kullanımını en üst düzeye çıkarmaktır. Bunu gerçekleştirilmesini sağlayan en önemli metinlerden biri de şüphesiz masallardır. Masalların önemli niteliklerinden biri de çeşitli duygu ve düşünceleri, olağanüstülüklerin de yardımıyla sembolik ve metaforik bir anlatımının olmasıdır. Bu çalışmada, bazı deyim ve atasözlerinin kaynağı olan masallar ile masallardan hareketle öğrencilerin metaforik anlatım becerilerinin geliştirilmesi üzerinde masal metinlerinin önemi üzerinde durulacaktır. Bu amaçla, Türk masallarından örnekler verilerek çeşitli açıklama ve değerlendirmelerde bulunulacaktır. Masallar; halk arasında kullanılan “Ali cengiz oyunu oynamak”, “sabır taşı olsa çatlar”, “insan, ne oldum dememeli; ne olacağım demeli”, “alın yazısı”, “iyilik yap denize at, balık bilmezse alık bilir; alık bilmezse Halik bilir.”, “gak deyince et, guk deyince su istemek”... gibi kalıplaşmış sözlerin çıkış noktası olmasının yanında çeşitli deyim ve atasözlerinin de açıklayıcısı konumundadır. Bu yönüyle masallar, bireyin metaforik düşünme yeteneğini geliştirici bir etkiye sahiptir. Metaforik düşünme ve bu yolla anlatım ise bireyin dili daha etkili kullanmasını sağlar. Duygu ve düşünceleri açıklayıcı bir unsur olan metaforların en sık kullanım alanının ise masallar olduğu söylenebilir. Masalın olay akışına bağlı olarak, masal kahramanlarının ve diğer kişilerinin yaşadığı ve karşılaştığı her durumda bir atasözü, bir deyim öğretilmesi daha kolay olacaktır.

Anahtar sözcükler: Türkçe öğretimi, atasözü, deyim, masal, metaforik anlatım

OKUMA KÜLTÜRÜ: ÖĞRENCİLER NE DÜŞÜNÜYOR?

Öğretmen Yıldırım AYDIN, Mustafakemalpaşa Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi,
yildirayaydin48@gmail.com

Öğretmen Sevgi AYDIN, Sincansarnıç Ortaokulu, sevgiaydin4810@gmail.com

ÖZET

Okuma kültürü, bireyin kültürel, sosyal, bilişsel ve duyuşsal yönden gelişimini destekler. Okuma kültürünün oluşumunun en güçlü olduğu ortam okuldur. Okul ortamı ile birlikte aile-akran desteği, ve okuma sürecinde kullanılan materyallerin niteliği de önemlidir. Bu anlamda öğrencilerin okuma kültürüne yönelik tercihlerinin oluşumunda etkili olan durumların belirlenmesi okuma kültürü oluşumu tasarımı için önemli bir aşamadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin okuma kültürüne yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma nitel yöntem ile yürütülmüştür. Araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Bursa ilinde iki farklı resmi ortaokulda öğrenim gören 7 ve 8. Sınıfa devam eden 94 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin toplanması sürecinde gerekli literatür taraması sonucunda oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın verileri içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın verilerinden elde edilen sonuca göre kitap okumayı sevenlerin 49, kısmen sevenlerin 28, çok sevenlerin 5, bazen ve az sevenlerin 9, kitap okumayı sevmeyenlerin 3 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin tercih ettiği kitapların özelliklerine baktığımızda ağırlıklı olarak 101-200 sayfa aralığındaki kitapların öncelikli olduğu, içerik olarak macera ve aksiyonun ön planda olduğu, resimli kitapların daha çok 7. Sınıfta okunduğu görülmüştür. Aile kitap okuma saati durumuna bakıldığında ise 94 öğrenciden 3 öğrencinin evinde ailece okuma saatinin olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilere okuma kültürünün yaygınlaşması için neler yapılabileceğine bakıldığında aileleri veya öğretmenleri tarafından çocukların sevdiği kitapların alınması, her bir kitap bittiğinde ödüllendirilmesinin etkili olacağı belirtilmiştir.

Anahtar sözcükler: Kitap, okuma kültürü, ortaokul

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ELEKTRONİK YAZMA ALIŞKANLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Murat KAYA, 125. Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, dekadan28@hotmail.com
Doç.Dr. Sedat MADEN, Giresun Üniversitesi, sedd52@gmail.com

ÖZET

21. yüzyıl öğrencilerin eğitim ortamlarında elektronik kaynaklardan yararlanarak öğrenmeyi gerçekleştirdikleri bir dönemdir. Bu dönemde öğrenciler sınıf içi veya dışında farklı öğrenme ortamlarında çeşitli elektronik kaynakları aktif olarak kullanabilmektedirler. Özellikle cep telefonu, tablet ve bilgisayar ortamlarındaki farklı uygulamalar ile eğitim-öğretim imkânları oldukça genişlemektedir. Öğrencilerin hem sosyalleşme imkânı bulup hem de öğrenme ortamına sahip olduğu bu kaynaklar zamanla daha da gelişerek niteliklerini arttırmaktadır. Teknolojinin hayatımızın her alanına etki ettiği bu yüzyılda özellikle eğitim ortamlarında elektronik kaynakların hızla yaygınlaşması okullardaki imkanları da kolaylaştırmıştır. Türkiye’de ilk ve ortaöğretim okullarında yürütülen FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) projesi kapsamında öğrenciler etkileşimli tahta ve tablet uygulamalarıyla elektronik ortamlarda Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı eğitimi alabilmekte ve modern çağın gereklerine uygun ders materyallerini kullanabilmektedirler. Özellikle elektronik yazma ve okuma etkinlikleri ile bu tür eğitimler daha aktif bir hale gelebilmektedir. Bu amaçla EBA (Eğitim Bilişim Ağı) altyapılı ders içerikleri öğrencilerin beğeni ve dikkatini çekerek e-yazma ve e-okuma gibi alışkanlıklarını geliştirmelerine fırsat vermektedir. Bu çalışmanın amacı ortaöğretim öğrencilerinin elektronik yazma (e-yazma) alışkanlıklarını değerlendirmektir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılarak öğrencilerin e-yazma alışkanlıkları konusundaki var olan durumları gözlemlenmiştir. Bu amaçla araştırmanın örneklemini Giresun ilinde öğrenim gören 1248 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak e-yazma alışkanlıkları ölçeği uygulanmıştır. Bu ölçek alan yazın taramasından hareketle öğrencilerin yazma becerileri göz önüne alınarak özgün bir şekilde hazırlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, ortaöğretim öğrencilerinin e-yazma alışkanlıklarının olumlu düzeyde artış gösterdiği gözlemlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin derslerde e-yazma etkinliklerinde bulunurken daha aktif olmaları önemli sonuçlardan biridir. Ayrıca e-yazma etkinlikleri gerçekleştirirken yazım ve noktalama kurallarına dikkat etmeleri de e-yazma alışkanlıklarını destekleyen önemli bir sonuçtur. Öğrencilerin e-yazma etkinliklerine karşı olan bu olumlu tutumu onların yazma becerilerini teknolojik gelişmeler altında gerçekleştirmesinden kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin günlük hayatta e-yazma etkinliklerinde bulunma ihtiyacı da onların bu gereksinimi sürdürmek istemelerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin e-yazma alışkanlıklarının değerlendirildiği bu çalışmada öğrencilerin bu tür becerilere sahip olmasının hayat boyu öğrenme sürecinde önemli bir ölçüt olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar sözcükler: Alışkanlık, e-yazma, ortaöğretim, yazma eğitimi

ORTAOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA YER ALAN MİLLÎ KÜLTÜR VE ERDEMLER TEMALARINDAKİ ETKİNLİKLERİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Öğretmen Necla BAYRAKTAR, Milli Eğitim Bakanlığı, necla.bayraktarr@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Bahar DOĞAN KAHTALI, İnönü Üniversitesi, bahar.dogan@inonu.edu.tr

ÖZET

İnsanoğlu var olduğu ilk zamanlardan bugüne kadar içerisinde yaşadığı toplumun bir ögesi olarak hem bu toplumu etkilemiş hem de bir parçası olduğu toplumdan etkilenmiştir. Toplumun devamlılığını sağlama sürecinde esas rol insana ve onun sahip olduğu değerlere düşmüştür. Değerler, sosyal dayanışmayı sağlayarak toplumda uyulması gereken ortak davranış kalıplarını tespit etmektedir. Değerlerin bireye edindirilmesi sürecinde ortaya çıkacak bir problem toplumun yapısını bütünüyle olumsuz etkilemektedir. Toplumun birliğinin ve beraberliğinin bekası, sağlıklı kişisel gelişimin sağlanması sürecinde değerler eğitiminin edindirilme çalışmalarına özen gösterilmesi gerekmektedir. Özenli, planlı çalışmaların yürütüldüğü yer olan okul ortamı, değerler eğitiminin sistematik olarak edindirilme sürecinin de merkezinde yer almaktadır. Okul ortamındaki ders sürecine ve ders sürecinde kullanan temel materyal olan ders kitaplarına değerler eğitimi çalışmalarında büyük rol düşmektedir. Bu çalışmanın amacı 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre hazırlanan MEB yayınları 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe kitaplarındaki Millî Kültür ve Erdemler temasındaki etkinliklerin kök değerlerin kazandırılmasına olanak sağlayıp sağlamadığını tespit etmektir. 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan Program'da değerler ayrı bir başlık altında detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu doğrultuda "Program'ın tamamına yerleştirilen değer kavramı, söz konusu Program'ın uygulanmasındaki önemli araçlardan biri olan ders kitaplarındaki etkinliklere ne derece yansımıştır?" sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılarak sekiz temadan oluşan 5, 6, 7 ve 8. sınıf MEB Yayınları Türkçe ders kitabındaki Millî Kültür ve Erdemler temalarına ait olan etkinlikler, MEB Değerler Eğitimi Yönergesi'nde yer alan değerleri ve Türkçe Öğretim Programında bulunan kök değerleri içerme düzeyleri açısından değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenerek araştırmanın bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularından yola çıkarak elde edilen sonuca göre Millî Kültür ve Erdemler temasında yer alan her metne ait çeşitli etkinliklerde değerler işlenmiştir. Millî Kültür temasında işlenen değerler belli sınırlar içerisinde kalmasına rağmen Erdemler temasında işlenen değerler çeşitlilik göstermektedir. Araştırma belirlenen temalarda yer alan etkinliklerde Programın değerler alanındaki hedeflerini ne ölçüde karşıladığına dair bir çerçeve çizmektedir.

Anahtar sözcükler: Türkçe ders kitabı, değerler, Millî Kültür

SOSYAL MEDYANIN ÇOCUK EDEBİYATINA YANSIMASI: MİYASE SERTBATUR’UN “ÜNSÜZ YOUTUBER’IN GÜNLÜĞÜ” ADLI KİTAP ÖRNEĞİ

Dr. Öğrt. Üyesi Arzu ÇEVİK, Bartın Üniversitesi, arzu021@gmail.com

ÖZET

İletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler ile bireyin hayatına giren internet ve internet araçları, geleneksel yaşam tarzının köklü bir biçimde değişmesine sebep olmuştur. Bu değişim, günlük yaşamın bir parçası haline gelen medya paylaşım siteleri ve sosyal medya araçlarını bireyin sosyal gelişimin de önemli bir unsuru olmasını sağlamıştır. Günlük hayatta üretilen bilgi, birikim bu ortamlar aracılığıyla paylaşılmakta ve bu ortamlarda iletişim sağlanmaktadır. Küçük yaş gruplarından itibaren aktif biçimde kullanılan bu araçlar hayatın vazgeçilmezi haline gelmiştir. Bu durumun edebiyata özellikle de çocuk edebiyatına konu bakımından yansıması kaçınılmazdır. Çocuk edebiyatı açısından güncel konuların seçimi önem taşımaktadır. Seçilen konunun çocuğun çok yönlü gelişimine katkı sağlaması ve günlük hayatla kurduğu bağı kuvvetlendirmesi gerekmektedir. Bu açıdan seçilen konular güncel olmalı ve çocuğa seslenmelidir. Güncel konu seçiminde sosyal medya da büyük yer tutmaktadır. Sosyal medya kullanımının konu edildiği çocuk kitapları da ayrıca önem taşımaktadır. Bu amaçla Miyase Sertbatur’un “Ünsüz Youtuber’ın Günlüğü” adlı çocuk kitabı doğrudan bir medya paylaşımının günlük yaşama yansımasını konu alması bakımından araştırmanın örnekleme olmasını sağlamıştır. Amaçlı örnekleme türlerinden uygun örnekleme ile seçilen çocuk kitabı için nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tercih edilmiştir. Bu anlayıştan hareketle anılan kitap içerik analiz ile incelenmiş “çocuğun günlük yaşamıyla ilişkilendirme, çocuğun algısına etkisi ve medya paylaşım sitelerinin kullanımına yönelik çocuğun çıkarımları” bakımlarından değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Miyase Sertbatur, sosyal medya, Ünsüz Youtuber’ın Günlüğü, Çocuk kitapları

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ TÜRKÇE OLMAYAN SÖZCÜKLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Erkan ÇER, Amasya Üniversitesi, erkan.cer@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Fatih CAN, Amasya Üniversitesi, fatih.can@amasya.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkçe dersi öğretim programının Türkçe olmayan sözcükler bakımından incelenmesidir. Bu durum, Türkçe dersi öğretim programında yer alan yabancı kökenli sözcüklerin durumunu ortaya çıkarabilir. Böylelikle Türkçe dersi öğretim programı Türkçe olmayan sözcükler bakımından incelenerek öğretim programında Türkçe sözcüklerin kullanımına yönelik durum gözler önüne serilebilir. Çünkü Türkçe dersi öğretim programında yabancı kökenli sözcüklerin kullanılmaması, öğretim programının daha çok açık ve anlaşılır olmasına katkı sağlayabilir. Bununla birlikte, Türkçe dersi öğretim programının Türkçe sözcüklerle oluşturulması, Türkçe öğretmenin kullanması gereken öğretim programını daha iyi anlayabilmesine olanak tanıyabilir. Bu amaç doğrultusunda, bu çalışmada nitel bir araştırma deseni kullanılarak yabancı kökenli sözcüklerin Türkçe dersi öğretim programında yer alma durumu incelenmiştir. Doküman incelemesi yöntemi kullanılan bu çalışmanın veri kaynağını, ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar Türkçe dersi öğretim programında yer alan kazanımlar oluşturmaktadır. Araştırmaya konu olan verilere ise, betimsel çözümleme tekniği uygulanmıştır. Bu yüzden veriler, bilgisayar ortamına aktarılmış ve Maxqda programı aracılığıyla Türkçe dersi öğretim programında yer alan sözcükler incelenmiştir. Sonuç olarak, Türkçe dersi öğretim programında en çok “metin, kelime, teşvik, tahmin, strateji, ders, program, hikaye, hareket, veya” sözcüklerinin kullanıldığı görülmüştür. Bu sonuçlardan yola çıkarak sunulabilecek öneri ise, farklı disiplinlerin öğretim programlarının Türkçe olmayan sözcükler bakımından incelenmesini ortaya koyan çalışmaların yapılmasıdır.

Anahtar sözcükler: İnceleme., Türkçe olmayan sözcükler, Türkçe dersi öğretim programı

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE EDEBİ METİN İNCELEMELERİNİN KÜLTÜREL AKTARIMA YÖNELİK ÇÖZÜMLENMESİNİN ÖNEMİ

Arş.Gör.Dr. Mustafa SARGIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
msargin@mu.edu.tr

ÖZET

ÖZET En geniş anlamıyla toplumdaki kültürlenme sürecinin bir parçası olan eğitimin önemli işlevlerinden birisi de kültürel aktarımın gerçekleştirilmesini sağlamasıdır. Her toplum eğitim öğretim yoluyla kendi kültürünü geleceğe aktarma çabası içindedir. Türkçe öğretiminin en önemli amaçlarından biri milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal değerlere önem veren, milli duygu ve düşünceleri güçlenmiş bireyler yetiştirmektir. Bu bağlamda Türkçe dersleri, kültürel aktarımın sağlanmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Türkçe ders kitapları ve ders dışında yapılan okuma etkinliklerinde yararlanılan edebi metinler, kültürün birçok unsurunu içermektedir. Edebi metinlerin üreticisi olan yazar ve şairler, doğup büyüdüğü ve yetiştiği kültür ortamından bağımsız düşünülemez. Dolayısıyla toplumun yaşam tarzı yazar vasıtasıyla metinlere yansımaktadır. Bu sebeple, Türkçe derslerinde bir araç olarak kullanılan metinler incelenirken metinde yer alan bazı anahtar kavramlar, sözcükler ya da ifade biçimleri kültürel arka planı göz önünde bulundurularak açıklanmalıdır. Türkçenin anlam inceliklerini ve anlatım gücünü kazandırırken bireyin aynı zamanda kültürel belleğinin de zenginleştirilmesi dikkate alınmalıdır. Böylece eğitimin kültür aktarımı işlevini tam anlamıyla yerine getirmiş olunacaktır. Türkçe derslerinde bir araç olarak kullanılan metinler çözümlenirken yalnızca anlamı bilinmeyen sözcüklerin ya da söz öbeklerinin anlamlarının izah edilmesi, öğrencinin söz dağarcığının gelişiminde ve zenginleşmesinde etkili olmakla birlikte bazı hususların eksik kalmasına yol açacaktır. Her birinin ayrı bir öyküsü bulunan sözcükler, bir dilin kültürünü, gelenek ve göreneklere, inançlarını, değerlerini... yansıtan ve taşıyan en temel öğelerdir. Kelimeler, kültürün maddi ve manevi unsurlarının koruyucusu ve aktarıcısıdır. Bu bağlamda, Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'nda zorunlu olarak yer alan "Dil ve Kültür" dersi kapsamında (2018 Programı'nda Fakültenin Genel Kültür Seçmeli Dersler havuzuna alınmıştır.) öğretmen adaylarıyla, Aziz Nesin'in "Medeniyetin Yedek Parçası" adlı hikâyesi incelenmiştir. Hikâyede belirlenen anahtar kavramların, sözlerin, deyimlerin, sözcüklerin kültürel arka planı açıklanmıştır. Örneğin adı geçen hikâyenin başlangıcında geçen "Kahveye girdiği halde etrafına selam vermeyen adama herkes baktı." cümlesi, Türk kültüründe hem kahvehane hem de selamlaşma geleneğini yansıtır. Söz konusu hikâyede buna benzer maddi ve manevi kültürümüzü yansıtan ifadelerin kültürel dayanakları açıklamıştır. Yapılan çalışma sonucunda birçok öğretmen adayının bazı kavramların kültürel köklerini bilemedikleri tespit edilmiştir. Maddi ve manevi unsurlardan oluşan ve bir toplumun yaşam tarzının bütün öğelerini barındıran kültür aynı zamanda bir milleti diğerlerinden farklı kılar. Bu sebeple metin incelemeleri yapılırken metindeki anahtar kavramlardan hareketle, sözcüğün kültürel dünyasının anlatılmasıyla öğrencinin hem sözcük dağarcığının hem de kültürel belleğin zenginleşmesi dolayısıyla da kültürel değerlerin kazanımı ve devamlılığı sağlanmış olacaktır. Bu tür bir metin çözümlenme, öğrencilerin aynı zamanda geçmiş ile günümüzü kıyaslama ve eleştirel düşünme becerilerinin de gelişimine katkı sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: Türkçe öğretimi, eğitim, kültür aktarımı, kültürel bellek, metin çözümlenme

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KELİME ÇÖZÜMLEME BECERİSİ

Arş.Gör.Dr. Mustafa SARGIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
msargin@mu.edu.tr

ÖZET

ÖZET Türkçe öğretiminde, dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesiyle bireyin ana dilini etkili ve güzel kullanması hedeflenmektedir. Bireyin okul öncesinden başlayarak devam eden eğitim sürecinde aldığı Türkçe eğitimi sayesinde günlük ve konuşma diline ait özelliklerin ortadan kaldırılması amaçlanır. Türkçe öğretiminde bir yandan edebi ürünler vasıtasıyla bireyin dil zevki gelişirken diğer yandan da sözcük dağarcığı zenginleşmektedir. Böylece bireyin Türkçeyi konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli bir şekilde kullanması sağlanmaktadır. Türkçenin dil bilgisi konuları arasında yer alan yapım ve çekim eklerinin kavratılmasıyla, kelimelerin anlam ve yapı özelliklerinin birey tarafından daha doğru bir biçimde algılanması sağlanacaktır. Bu sebeple Türkçe öğretiminde, önem verilmesi konulardan biri de Türkçede kullanılan kelimelerin yapı bilgisidir. Yapı bilgisinin sağlıklı bir biçimde öğretilmesi, aynı zamanda bireyin yerel ve günlük konuşma diline ait kusurların da giderilmesine yol açacaktır. Bu yüzden Türkçe kelime çözümlenmeleri Türkçe öğretiminde önemli bir yer oluşturur. Türkçenin yapı bilgisiyle ilgili konular, Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'ndaki Türk Dil Bilgisi-II: Şekil Bilgisi dersi (2018 Programı'nda Türk Dil Bilgisi-3 olarak adlandırılmıştır) kapsamında yer almaktadır ve haftada iki saat teorik olarak verilmektedir. Çalışmada, 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Türkçe Öğretmenliği Programı dördüncü sınıfında okuyan ve mezun aşamasında bulunan Türkçe öğretmeni adaylarının kelime çözümlenme becerileri incelenmiştir. Araştırmaya 31'i kız, 31'i erkek olmak üzere toplam 62 Türkçe Öğretmeni adayı katılmıştır. Çalışmada materyal olarak kullanılan Sait Faik Abasıyanık'ın "Bir İlbahar Hikayesi" adlı hikaye metninde bulunan toplam 680 sözcük arasından belirlenen 116'sının yapı bakımından çözümlenmesi istenmiştir. Bu sayıya yapı bakımından birleşik sözcüklerdeki (fiil, isim) her bir sözcük dâhil olup ayrıca kelimelerin yapı bakımından türlerinin belirtilmesi istenmiştir. 100 dakikalık sürede -gerektiğinde 10 dakika daha ek süre verilmiştir- eklerine ve köklerine ayrılarak tahlil edilen kelimelerin kök ve ek türlerinin belirtilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Yapılan araştırmada Türkçe öğretmeni adaylarının özellikle aynı seslerden oluşan çekim ve yapım eklerini tanıma hususunda bazı sorunlarının olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, kelimeler çözümlenirken eklerin ayırım yerlerinin belirlenmesinde de zorlandıkları görülmüştür. Türkçe öğretmeni adaylarının yaşadıkları bir diğer sorunun da eklerin adlandırılmasıyla ilgili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Türkçe eğitimi, çekim eki, dil bilgisi eğitimi, yapım eki

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖZETLEME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Hasan Hüseyin MUTLU, Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
hasanhuseyinmutlu@hotmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
erkamsulak@gmail.com

ÖZET

Türkçe öğretiminde, okuduğunu anlama önemli beceriler arasındadır. Okunan bir metnin anlamına ulaşmak için öğrenciler önemli fikirleri belirlemeli ve bu fikirleri düzenleyerek metnin ana fikrine ulaşabilmelidir. Bir metinde önemli fikirleri belirlemek için metnin konusu ile uyumlu olarak paragraflarda yer alan yardımcı fikirlerin belirlenmesi gerekmektedir. Okuduğunu anlamının bir göstergesi de okunan metnin özetlenmesidir. Özetleme, okunan veya dinlenen bir metnin önemli fikirlerinin belirlenerek uyum içinde sunulması ve kaynak metnin ana düşüncesini içermesi bakımından kapsamlı bir zihinsel beceridir. Türkçe öğretimi sürecinde genelde öğrencilerden okudukları metni özetlemeleri istenirken nasıl özetleme yapacaklarının öğretilip öğretilmediği konusunda soru işaretleri bulunmaktadır. Bu durum çoğu öğrencinin özetlemede zorluk yaşamasına neden olmaktadır. Türkçe öğretmenleri, öğrencilerine bir metnin nasıl özetlenebileceğini, özetleme stratejilerini öğretmekle modellemelidir. Bunun için öğretmenlerin özetleme becerilerinin iyi olması ve özetleme stratejilerini bilmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının özetleme becerilerinin incelenmesidir. Tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim öğretim yılında, Ordu Üniversitesi Türkçe Eğitimi Programı 3. Sınıfında öğrenim gören 52 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kurnaz ve Akaydın (2015) tarafından alanyazın incelemeleri sonucunda geliştirilen özet metinleri değerlendirme çizelgesi kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerden (frekans, yüzde, aritmetik ortalama) yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının özetleme becerileri değerlendirme çizelgesinde yer alan 7 ölçüte göre değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Özetleme Becerisi, Türkçe Öğretimi, Türkçe Öğretmeni Adayı

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAZDIKLARI GİRİŞ CÜMLELERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Arzu ÇEVİK, Bartın Üniversitesi, arzu021@gmail.com

ÖZET

Metin, yazılı anlatımda duygu ve düşünceleri düzenli bir bütün içerisinde aktaran yapının genel adıdır. Bu yapıyı oluşturmak için metin üretim süreçlerini iyi bilmek ve uygulamak gerekmektedir. Yazar ile okur arasında etkili bir iletişim ve anlam aktarma açısından bunlar zorunlu olmaktadır. Bilindiği gibi yazar ile okur arasındaki iletişimin başlangıcı başlık ve ilk cümle ile olmaktadır. Okur, genellikle yazıyı okuyup okumamaya bu aşamada karar vermektedir. Giriş ifadesi okurun ihtiyacına bu anlamda cevap verir nitelikte olmalıdır. Herhangi bir konuda yazılı metin üretilirken giriş bölümünde konunun belirginleştirilmesi, sınırlandırılması ve amacın yerleştirilmesi okur açısından önemlidir. Bu nedenle yazma öğretiminde metin üretim süreçleri hakkında çalışmalar yapılmaktadır. Bunlardan birisi de giriş cümlelerinin özellikleri olmaktadır. Çünkü bir metne nasıl bir giriş yapılacağına karar vermek metin oluşturmanın konu ve tür tespiti ile birlikte ilk aşamaları olmaktadır. Bu sebeple giriş cümlesinin iyi yazılması yazan için de önemlidir. Bu anlayıştan hareketle Türkçe öğretmeni adaylarının Yazma Eğitimi dersinde yazdıkları giriş cümleleri incelenmiştir. Bu araştırma “Giriş Cümlesinin Özellikleri” ile ilgili bilgi sahibi olan Batı Karadeniz’de bir üniversitenin 3. sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Amaçlı örnekleme ile Yazma Eğitimi dersi almış olan 52 Türkçe öğretmeni adayının yazdığı beşer cümle incelenmiştir. İçerik analizi yapılarak cümleler, “uzunlukları, yapıları, tür özellikleri ve dikkat çekici olması” bakımından ele alınmıştır. Araştırma sonunda elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Giriş cümlesi, yazma becerisi, yazma öğretimi, metin

TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ YENİ LİSANS PROGRAMININ AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Hasan Hüseyin MUTLU, Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
hasanhuseyinmutlu@hotmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Üzeyir SÜĞÜMLÜ, Ordu Üniversitesi, u.sugumlu@gmail.com

ÖZET

Son yıllarda öğretmen yetiştirme ile ilgili tartışmalar özellikle dersler ve içerikleri üzerine yoğunlaşmıştır. Bu da beraberinde program güncellemelerini getirmiştir. Eğitim fakültesi lisans programları güncellenmiş ve 2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur. Yeni lisans programında kimi dersler uygulamadan kaldırılmış, yerlerine yeni dersler konulmuştur. Kimi derslerin kredileri değişmiş, kimi dersler ise aynen bırakılmıştır. Bilindiği üzere eğitim programları özellikle örgün eğitimin temeli oluşturur. Bu bağlamda eğitim programlarının gelişen bilim ve teknoloji ışığında güncellenmesi gerekir. Ancak bu yenileme çalışmaları bilimsel veriler ışığında yapılmalıdır. Bu çalışmanın amacı eğitim fakülteleri Türkçe öğretmenliği yenilenmiş lisans programını Türkçe eğitimi alanında çalışan akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir. Araştırma Türkçe öğretmenliği programı lisans derslerinin olumlu ve olumsuz yönlerinin belirlenmesi açısından önemli görülmektedir. Araştırma durum çalışması olarak desenlenmiştir. Durum çalışması eğitimde meydana gelen yeni durumların araştırması ve incelenmesinde kullanılan nitel araştırma desenlerinden birisidir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin farklı üniversitelerinde çalışan 15 öğretim üyesi oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aracını yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan akademisyenlerle ön görüşmeler yapılmış, yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorularla ilgili görüşleri alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir. Çalışma grubundaki akademisyenlere soruların sözlü yazılı ya da çevrimiçi olarak cevaplamalarına yönelik üç seçenek sunulmuştur. Araştırmanın verileri çevrimiçi araçlar kullanılarak toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi türlerinden kategorisel analiz tekniği uygulanmıştır. Veriler önce kodlanmış kodlar belli temalar etrafında kategorileştirilmiştir. Veriler MAXQDA 12 nitel veri analizi programına aktarılmıştır. Kodlamalar iki alan uzmanı ile yapılmış ve programından elde edilen veriler görsellerle yorumlanmış ve sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Lisans Programı, öğretmen yetiştirme, Türkçe Eğitimi

“OKUMA KÜLTÜRÜ” EDİNDİRME SÜRECİNE TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN ETKİSİ (MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)

Öğretmen Saadet ÜNLÜ, Gökçe Zeynep Gönen Ortaokulu, hepbahtiyar@hotmail.com
Doç.Dr. Nigar İPEK EĞİLMEZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nigaripek@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma; okuma kültürü edindirme sürecine Türkçe öğretmenlerinin etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada; okuma, okumanın önemi, okuma eğitimi, okuma ilgisi, okuma kültürü, okuma kültürü edindirme süreci, okuma kültürü edindirme sürecini etkileyen etmenlerden bahsedilmiştir. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Muğla il merkezi ve ilçelerinde, 2017-2018 eğitim öğretim yılında görev yapmakta olan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise tabakalı rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiş ve farklı ilçelerde görev yapmakta olan 142 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada 4 alan uzmanının görüşü alınarak geliştirilen “Öğrencilere Okuma Kültürü Edindirmek Amacıyla Yapılan Etkinlikler Anketi” kullanılmıştır. Anketlerden edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Türkçe öğretmenlerinin anket sorularına verdikleri yanıtlar kodlanarak sınıflandırılmış, sınıflandırılan veriler yüzde ve frekans hesapları yapılarak tablolar halinde sunulmuştur. Öğretmenlerin birden fazla yanıt verdiği sorularda ise SPSS programı ile çözümlenmiş ve yine tablolar halinde sunulmuştur. Ayrıca tabloların altında öğretmen görüşlerinden alıntılara yer verilmiştir. Çalışmanın bulguları; “Türkçe Öğretmenlerinin Okuma Kültürlerine İlişkin Tespitleri”, “Türkçe Öğretmenlerinin Öğrencilere Okuma Kültürü Edindirmek Amacıyla Yaptığı Etkinlikler” ve “Öğrencilerin Okumayı İçselleştirmeleri ve Bir Kültür Haline Getirmeleri İçin Türkçe Öğretmenlerinin Önerileri” olmak üzere üç ana başlık altında sunulmuştur. Çalışma sonucunda; Türkçe öğretmenlerinin okuma kültürlerine ilişkin; öğretmenlerin genellikle okuma alışkanlığı kazanmış bireyler oldukları, okumayı en çok tercih ettikleri materyalin kitap, okumayı en çok tercih ettikleri edebi türün roman, okumayı en çok tercih ettikleri kitap türünün ise edebi kitaplar olduğu ve kendi okuma kültürü özelliklerinin farkında olan bireyler oldukları görülmüştür. Türkçe öğretmenlerinin öğrencilerine okuma kültürü edindirmek amacı ile imkânlar doğrultusunda etkinlikler yapabildikleri, öğretmenlerin okuma kültürü edindirme sürecinde; öğrencilerin ilgi alanlarını ve seviyelerini dikkate aldıkları, aile bireylerinin (anne, baba, kardeş) ve öğretmenlerin model olmasının ve okuma üzerine düzenlenen etkinliklerin (fuarlar, söyleşiler, drama, münazara, imza günleri, kitap günleri vb.) önemli olduğunu düşündükleri ve bu düşünceler doğrultusunda önerilerde buldukları görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre; uygulayıcılara (devlet, eğitim kurumları, öğretmen, aile) ve araştırmacılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Okuma, okuma kültürü, Türkçe öğretmeni, Türkçe eğitimi

ORTAOKULDA TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ

TARİHSEL SÜREÇTE LEHÇE-TÜRKÇE SÖZLÜK ÇALIŞMALARI

Arş.Gör. Sercan HALAT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sercanhalat@mu.edu.tr
Prof.Dr. Ewa SIEMIENIEC-GOŁAŚ, Jagiellonian Üniversitesi, udsiemie@cyf-kr.edu.pl

ÖZET

Sözlükler, bir millete ait söz varlığını, kültürel öğeleri, gelenek ve görenekleri içerisinde barındıran eserlerdir. Belirli bir dönemde veya bütün tarihsel süreç boyunca dile ait kullanılmış olan deyimlerin, atasözlerinin, kalıplaşmış sözcüklerin, terimlerin veya mecazların alfabetik bir düzen içerisinde yer aldığı sözlüklere bakarak, o dilin ait olduğu topluluğa dair sosyolojik ve kültürel tespitler yapmak mümkündür. Dilsel ve kültürel mirasın korunması ve diğer kuşaklara aktarımının yanında sözlükler, milletlerarası ilişkiler kurma ihtiyacının sonucu olarak yabancı dil öğretiminin de ayrılmaz bir parçası durumundadırlar. Bu araştırmada 600 yılı aşkın siyasi, sosyal ve kültürel geçmişe sahip olan Polonya-Türkiye ilişkileri ve Polonya’da Türkçe öğretimi çalışmaları kapsamında, Krakow Ulusal Kütüphanesi başta olmak üzere genel olarak Polonya ölçeğinde, Lehçe-Türkçe sözlüklerin varlığı araştırılmış olup ulaşılan sözlüklerin tanıtımı amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesinin kullanıldığı bibliyografik niteliğe sahip bu çalışma sonucunda toplamda yedi adet sözlüğe ulaşılmıştır. Bunlardan ilki Franciszek Meninski’nin 1680 yılında kaleme aldığı Thesaurus Linguarum Orientalium Turcicae, Arabicae, Persicae’dur. 20. yüzyıla kadar olan dönemde Türkçe söz varlığını en zengin biçimde ortaya koyan ve yaklaşık 6080 sütundan oluşan sözlükte, Osmanlı Türkçesindeki kelimelerin Latince, Almanca, İtalyanca, Fransızca ve Lehçe karşılıkları bulunmaktadır. İkinci eser ise Marcin Paszkowski’nin 1615 yılında kaleme aldığı “Dzieje tureckie i utarczki kozackie z Tatory”dır. Tatar Türkleriyle ilgili kahramanlık hikâyelerinin anlatıldığı on iki bölümden oluşan bu kitapta, birkaç yüz kelimele tematik bir Lehçe-Türkçe sözlük yer almaktadır. Bu sözlüklere ek olarak araştırmada, günümüz modern sözlük çalışmaları kapsamında ele alınabilecek olan Antonowicz-Bauer (1985), Mliczewska (2002), Kozłowska (2006), Podolak ve Nykiel (2008) ve Gordon (2010) tarafından yapılan Lehçe-Türkçe sözlük çalışmaları tanıtılmıştır.

Anahtar sözcükler: Lehçe-Türkçe sözlükler, Polonya-Türkiye ilişkileri, sözlükbilim, yabancılara Türkçe öğretimi

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SÖZEL KÜLTÜR ÖGESİ OLAN ATASÖZLERİNİN ÖĞRETİMİ İÇİN SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİ YÖNTEMİ

Doktora Öğrencisi Merve ERGÜT, Uludağ Üniversitesi, mervem177@hotmail.com

ÖZET

Bir dili öğrenmek ve o dilde yetkin konuma gelebilmek için dilin yapı ve işleyişini öğrenmenin yanında o dili kullananların oluşturduğu kültür yapısının da öğrenilmesi gerekir. Bir ulusun kültür yapısı incelenerek o ulusun dili hakkında bilgi sahibi olunabilir, bu yüzden bir ulusun kültürünü öğrenmek o ulusun dilini öğrenmekle eş değerdir. Kültürel unsurların dil öğretimine aktarılması ile öğrenciler, insanların davranışlarında kültürel unsurların etkili olduğunu, bazı durumlarda gösterilen tepkilerin kültüre göre şekillendiğini kavrayacak böylece öğrendiği dili daha nesnel olarak değerlendirecektir. Öğrencilere kültürel unsurların verilmesi ile öğrenci, hem yeni öğrendiği dili öğrenmeye güdülenecek hem de öğrencinin kendi dilinin kültürel unsurlarına merakı artacaktır. Yabancı dil öğrenen birey, başarılı bir iletişim kurabilmek, verilen mesajı doğru anlayabilmek, derin yapıda anlatılanları anlayabilmek için kültürel kodları doğru çözebilmelidir, öğrenci, ancak bu şekilde dile yeterince hâkim olabilir. Dil öğretiminde kültür aktarımı ile öğrencilerin atasözü, deyim, ninni, masal, efsane, türkü gibi sözel kültür aktarım araçlarını daha iyi anlaması sağlanabilir. Kültür aktarım araçlarından biri olan atasözlerinde verilmek istenen gerçek anlama ancak vericinin kodladığı bağlamdan kopmadan ve atasözlerinin kültürü yansıttığı, ideolojik bir söylem oluşturduğu unutulmadan ulaşılabilir. Toplumların kullandıkları söz varlığı incelenerek o toplumun yapısı, dünyaya bakış açısı, düşünce ve değer sistemleri hakkında bilgi sahibi olunabilir. Tam tersi olarak da öğrencilere toplumun dünyaya bakışı, değerleri, yapısı anlatılarak da söz varlığının öğrenciler tarafından anlaşılması sağlanabilir. Biz bu bildiride, yabancı dil öğretimi için Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninde üzerinde durulan iletişimsel yetinin kazanılması için kültür aktarımının atasözlerinin öğretilmesindeki önemi üzerinde duracağız. Ayrıca şimdiye kadar atasözlerinin öğretimi için önerilen yöntem ve tekniklerden bahsedip söylem çözümlemesi yönteminin atasözlerinin öğretimindeki önemine değineceğiz. Atasözleri söylem çözümsel olarak incelenerek toplumun iyi veya kötü olarak adlandırdığı şeyler, nerelere önem verip neleri tercih ettiği gibi kültüre ait unsurlar araştırılmalı ve bu bulgular sonucunda önemli görülenler, ders kitaplarındaki temalarda kültür aktarımı ile atasözü öğretiminde daha sık kullanılmalıdır. Atasözleri ile ilgili incelemelere bakıldığında Türk atasözlerinde aile Kurt (1992), Güngör Ergan; eğitim Yaşar (2007), Çelik (2009); çocuk Ercan (2014), Yenen Avcı (2014), Türkyılmaz (2015); toplumsal cinsiyet ve kadın Özkan ve Gündoğdu (2011), Alagözlü (2009), Okray (2015), Yiğitoğlu ve Yalçinkaya (2016); alışveriş Başfırcı (2015); gastronomi Karakeçili ve Çetinsöz (2018); dil Onan (2011), iletişim Bekiroğlu (2014); girişimcilik Esen ve Yılmaz (2011) gibi konuların tematik olarak incelendiğini görmekteyiz. Bu tarz söylem çözümsel çalışmalardan ortaokul seviyesindeki öğrencilere uygun olanlarının seçilerek Yabancılara Türkçe Öğretiminde atasözlerinin öğretilmesi için kullanılmasının öğretmenlere kolaylık sağlayacağını düşünüyoruz.

Anahtar sözcükler: Atasözleri, kültür aktarımı, söylem çözümlemesi yöntemi, söz varlığı, yabancılara Türkçe Öğretimi

ORTAOKULDA VATANDAŞLIK EĞİTİMİ

TARİH ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VATANDAŞLIK AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Mehmet ELBAN, Bayburt Üniversitesi, melban111@gmail.com

ÖZET

Millî devletlerin gelişip ortaya çıkmasına paralel gelişen bir olgu da vatandaşlıktır. Vatandaşlık, XIX. yüzyılda gelişimlerini tamamlayan farklı millî devletlere göre farklı anlayışlar ile kendini göstermiştir. XIX. yüzyılın sonunda ve XX. yüzyılın başında vatandaşlık daha çok askeri sorumluluklar üzerine temellendirilmiştir. Ayrıca, anayasal bağ ve kültürel bağ üzerine kurulu vatandaşlıklar ile sorumluluk ve haklar üzerine kurulu vatandaşlık anlayışları yine farklı vatandaşlık anlayışlarıdır. Tarih eğitimi ve tarih bilgisi vatandaşlık eğitiminin önemli bir parçasıdır. Bu kapsamda araştırmanın amacı tarih öğretim programlarındaki (2018; 9, 10 ve 11) vatandaşlık anlayışlarını incelemektir. Araştırmanın deseni, doküman araştırmasıdır. Araştırmanın veri toplama yöntemi anılan öğretim programları üzerine çalışılan doküman incelemesi yöntemidir. Verilerin analizinde ise araştırmada betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda tarih öğretim programlarında vatandaşlığın ruhu olan vatanseverliğin “kök değer” olarak belirtildiği saptanmıştır. Tarih öğretim programlarında vatandaşlığa dair yetkinlik; toplumsal, siyasal ve medeni hayata katılım sağlama bilgisidir. Yine birey yetiştirmede vatandaşlık bilinci öğretim programının temel felsefesi ve genel amaçları için yer almıştır. Öğretim programında yer alan diğer bir unsur, öğrencilerin demokratik vatandaşlık anlayışını geliştirmektir. Bundaki gaye ise öğrenciye kamusal sorunlara ilişkin farkındalık sağlamaktır. Vatandaşlıktaki bu amaç John Dewey’in görüşleri ile paralellik göstermektedir. Elde edilen bulgular neticesinde tarih öğretim programlarında vatandaşlık anlayışının demokratik vatandaşlık anlayışını yansıttığı görülmüştür. Bu bağlamda tarih öğretim programlarının amacı demokratik vatandaşlığı sağlayacak bilgi ve farkındalığı vermektir.

Anahtar sözcükler: Demokratik vatandaşlık, vatandaşlık, Tarih öğretim programları

ORTAOKULDA YABANCI DİLLER ÖĞRETİMİ

6. SINIF İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMININ EISNER EĞİTSEL ELEŞTİRİ MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ruskat Merve AKSOY, Aydın Adnan Menderes Üniv.,
ruskatmerveaksoy@outlook.com
Öğretmen Gökhan KARABACAK, Aydın Adnan Menderes Üniv.,
gokhan09karabacak@hotmail.com
Öğretmen Hatice ÖNER, Aydın Adnan Menderes Üniv., haticeoneroner@gmail.com
Prof.Dr. Kerim GÜNDOĞDU, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, gundogduk@gmail.com

ÖZET

Eisner Eğitsel Eleştiri Modeline göre 6. Sınıf İngilizce Öğretim Programının değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışma, bütüncül tek durum deseninde tasarlanan nitel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Aydın ilinde Milli Eğitime bağlı bir ortaokuldaki öğretmen, öğrenci ve yöneticilerden oluşmaktadır. Bu araştırmada, 6. Sınıf İngilizce dersi öğretim programını Eisner Eğitsel Eleştiri Modeline göre değerlendirmek amacıyla görüşme ve gözlem yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler elde edilmiştir. Öğrenci ve öğretmen için hazırlanan yarı- yapılandırılmış görüşme formundaki sorular programın dört temel ögesi (hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme değerlendirme) dikkate alınarak hazırlanmıştır. Görüşme esnasında katılımcıların izinleri doğrultusunda görüşmeler ses kaydına alınmış ve bilgisayar ortamında yazıya geçirilmiştir. Ayrıca, sürece ilişkin daha etkili veri toplayabilmek amacıyla her sınıfa ait gözlem formu araştırmacılar tarafından doldurulmuştur. Elde edilen veriler içerik analizi yolu ile analiz edilmiştir. Belirlenen ortak temalar (kazanım, içerik, eğitim durumları ve ölçme-değerlendirme) çerçevesinde elde edilen veriler betimleme, yorumlama, değerlendirme ve temalaştırma aşamalarında alıntılar ile desteklenerek ele alınmıştır. Araştırmaya katılan paydaşlar, kazanımların içerik ile uyumlu olmasına rağmen çok yoğun olduğunu ve ders saati süresinin yeterli olmadığı yönünde ortak görüşe sahiptirler. 6. sınıf İngilizce dersi öğretim programının Eisner Eğitsel Eleştiri Modeline göre değerlendirilmesinde ortaya çıkan genel bulgular doğrultusunda, tüm paydaşların 6. Sınıf İngilizce dersi öğretim programını değerlendirdiklerinde, bazı eksiklikleri olmasına rağmen genel anlamda programa ilişkin olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar sözcükler: 6. Sınıf İngilizce öğretim, Eisner eğitsel eleştiri modeli, Program değerlendirme

A QUALITATIVE LOOK AT THE ASSOCIATIONS BETWEEN STUDENTS' LEARNING ENVIRONMENT PERCEPTIONS AND PERSISTENCE: INVESTIGATION INTO AN EFL CONTEXT

Dr. Öğrt. Üyesi Gülçin MUTLU, İzmir Demokrasi Üniversitesi, gulcin.mutlu@idu.edu.tr
Prof.Dr. Ali YILDIRIM, Pedagogical, Curricular and Professional Studies, University of Gothenburg, ali.yildirim@gu.se

ÖZET

The work of Lewin (1936) and Murray (1938) on environment and the effect of environment upon individuals' behaviors has encouraged my following researchers within the discipline of education to conceptualize, evaluate and examine learning environments. Such attempts especially within four decades by many researchers have resulted in an establishment of a research venue called learning environments and now it is seen that research on learning environments has strongly linked students' learning environment perceptions with their cognitive and affective outcomes. However, the presence of such links in secondary level mathematics and science classrooms have been investigated more compared to other discipline areas with providing comparatively less evidence for the effect of classroom characteristics upon student outcomes in other subjects and levels of schooling. That is, the literature has provided perspectives regarding the associations between students' learning environment perceptions about science classrooms and their cognitive and affective gains but falls short in explaining the influence of such perceptions pertaining to classroom characteristics on student outcomes in foreign languages. There was also dominance of quantitative studies over qualitative and mixed research designs. Therefore, this study aimed to investigate students' perceptions concerning the associations between their learning environment perceptions about the English language classes they attend and their levels of persistence in learning this language. The study was a type of phenomenological investigation and thus qualitative interviews were conducted to describe the English class characteristics and students' persistence in English. The study was performed with 20 English preparatory program students who were chosen by employing maximum variation sampling to get variation in investigating how learning environment perceptions may relate to students' persistence realized as a type of an affective outcome in this study. As there has been an established theoretical background about English as a Foreign language (EFL) classroom learning environments with six main dimensions, a) course planning and organization, b) materials environment, c) communicative approach-oriented implementation practices, d) teacher supportive behaviors, e) feedback and guidance on the assessment tasks and f) authenticity and congruency with reality, the researchers employed "analytic induction" (Patton, 2002) in that they deductively started with a priori theoretical guiding scheme already derived from the six learning environment characteristics of EFL classrooms in order to generate codes and themes and added other codes and themes inductively as they read the qualitative data. The results from the content analysis conducted with the analytic induction method revealed that students' perceptions about their EFL classroom characteristics were related to their levels of persistence in English. Participant students also indicated that their levels of persistence in learning English increase as they have more organized and systematic lessons, more challenging but interesting materials, more communication and speaking-based classroom practices, more real-life analogous activities and more constructive feedback from the English teachers. Moreover, the results provided more explanations for the presence of associations in that students also reported the sub-factors connected with these six main characteristics which are also influential upon their persistence levels.

Anahtar sözcükler: Classroom climate, learning environments, qualitative research

EVDE DERS OKULDA ÖDEV MODELİNİN İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCA DİLBİLGİSİNİN ÖĞRETİMİNE UYARLAMA ÖNERİSİ

Dr. Öğrt. Üyesi Fatma KARAMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
fatmakaraman33@gmail.com

ÖZET

Teknolojideki ilerlemeler gün geçtikçe geleneksel öğretim yöntemlerine alternatif uygulamalar ortaya çıkarmaktadır. Alternatif uygulamalar geleneksel olan uygulamaları yok saymamakta; bilakis geleneksel uygulamalarla yeni uygulamaların bir arada kullanımını sağlayabilmektedir. Bu uygulamalardan biri de harmanlanmış öğrenme yaklaşımı çerçevesinde değerlendirilen evde ders okulda ödev uygulamasıdır. Kişisel bilgisayarların yaygın hale gelmesi, internet ağlarının giderek genişlemesi ve erişimin hızlanması ile birlikte bu uygulamaların kullanımı da yaygınlaşmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada öğrencilere sıkıcı ve öğrenilmesi zor gelen Almanca dilbilgisi konularının evde ders okulda ödev uygulamasıyla sistemli bir şekilde videolara çekilerek öğrencinin ders saati ve sınıf dışı ortamlarda istediği zaman ve mekânda öğrenmesi ve örgün eğitimindeki ders saatinde ise söz konusu dil bilgisel yapılarla ilgili uygulamalara yer verilmesi açıklanmıştır. Dilbilgisi konularının soyut yapısından dolayı bu yöntem dilbilgisi dersleri için hem zamandan kazanmak hem de ders sürecini verimli geçirmek amacıyla iyi bir uygulamadır. Çünkü öğrenci dil bilgisel yapıyı anlamadığı yerde videoyu durdurup konuyu önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirme ve istediği zaman tekrar etme olanağı elde edebilmektedir. Bu videolar tercihe bağlı olarak belli sitelerde veya sosyal ağlar yardımıyla doğrudan öğrencilerin veya Almanca öğrenmek isteyen diğer kitlelerin hizmetine sunulabilir. Bu uygulamayla öğrenciler ders saati dışında ders videolarını izleme görevlerini yerine getirirken ders saati süresince de öğretmenlerinin sahip olduğu bilgi ve becerilerden daha çok yararlanma fırsatı bulabileceklerdir. Böylece ders saatleri daha iyi değerlendirilip yüksek düzeyde verim alınması sağlanacaktır.

Anahtar sözcükler: Almanca dilbilgisi, Evde ders okulda ödev Modeli, yabancı dil öğretimi, harmanlanmış öğrenme

İLKÖĞRETİM ALMANCA DERS KİTAPLARINDA DİL BECERİLERİNİN DAĞILIMI

Dr. Öğrt. Üyesi Fatma KARAMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
fatmakaraman33@gmail.com

ÖZET

Yabancı dil öğretimindeki temel amaç öğrencinin yabancı dili etkin bir biçimde kullanımını çeşitli etkinlik, uygulama ve kaynaklar yardımıyla sağlamaktır. Yabancı dilin kullanımı ise öğrencinin dil becerilerine hâkim olması ile mümkündür. Dolayısıyla yabancı dil öğretiminde dil becerilerinin kazanımının ilköğretim gibi erken dönemlerde başlatılması yabancı dil edinimi bakımından önemli bir role sahiptir. Gelişimi nedeniyle öğrencilerin soyut kavramları anlama düzeylerinin çok da iyi olmadığı temel eğitim seviyesinde yabancı dilin soyut kavramlarından kaçınılmalıdır. Bu nedenle öğretim açısından temel bir kaynak olan ders kitaplarında da dört temel dil becerilerinin yer alması, becerilerin dağılımı, nasıl ele alındığının belirlenmesi ders kitaplarının beceri kazanımında ne kadar yeterli olduğunu veya eksik olduğunu ortaya çıkarabilecektir. İlköğretimde ders kitaplarının gerek öğretmenler gerekse de öğrenciler açısından öğretme ve öğrenme sürecinde yönlendirici olması nedeniyle ders kitaplarındaki beceri dağılımı büyük bir öneme sahiptir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı temel eğitimde kullanılan ilköğretim Almanca ders kitaplarında dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin dağılımı inceleyerek dört temel dil becerisinin nasıl ele alındığını araştırmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilköğretimde Almanca öğretimi için hazırlanan "Ach sooo!" adlı ders kitapları incelenmiştir. Çalışma sonunda kitaplarda dört temel dil becerilerine yönelik etkinlik ve alıştırmaların yeterli düzeyde olup olmadığı açıklanmış ve elde edilen sonuçlara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Almanca ders kitabı, Almanca öğretimi, dört temel dil becerileri, Temel eğitim

STUDENT TALKING TIME IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING: CLASSROOM OBSERVATION IN A PREPARATORY SCHOOL

Lisans Öğrencisi Dövrən ANNAMURADOV, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
dowranannamyradow@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi Perihan KORKUT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, pkocaman@mu.edu.tr

ÖZET

One of the main principles of learner-centred approaches is to create an atmosphere where learners do not depend on the teacher. In second and foreign language classrooms, students are expected to gain four basic skills: writing, reading, listening, and speaking. One of the most effective ways of helping the students gain confidence in these four skills is to provide opportunities for them to use the language communicatively. In a foreign language context, the classroom is often the only place where such opportunities are found. Accordingly, the students need large amounts of opportunities to use the language during their English classes. The aim of this research is to measure the amount of Student-Talking-Time (STT) in an elementary class of a preparatory school. By this way, we aim to raise awareness of the importance of STT. The research was carried out by means of observation and moment-by-moment coding of Teacher-Talking-Time (TTT) and STT. Two types of lessons were observed and coded systematically for this research. One of the lessons was a grammar class, whereas the other one was a speaking-oriented one. According to the results, in both of the lessons, TTT was coded more often than the STT. These results are interpreted in the light of the types of tasks that took place in each lesson.

Anahtar sözcükler: Classroom interaction, foreign language learning, student-talking-time, teacher-talking-time

TEACHERS' QUESTIONING PRACTICES IN A SPEAKING COURSE: INHIBITION OR PROMOTER

Arş.Gör. Orçin KARADAĞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, orcinkaradag@gmail.com

ÖZET

Questioning in the construction of knowledge, the function and the role of questioning have drawn much attention of scholars particularly in the last decade (Farahian and Rezaa, 2012; Kao et al., 2011; Vebriyanto, 2015). Concerning questioning actions' roles in education and the ways they function in getting responses from where they are directed have been the scopes of these studies in this decade. On the contrary, interactive functions of questioning have been neglected and hence how questioning sequences are constructed, directed and responded have not much been studied yet. Based on this research gap, the study aims at investigating the interactional turn design of questioning and its impact on maintaining conversation in the speaking course which is supposed to be designed in meaning and fluency context. Having a qualitative philosophy in the background, the study seeks micro-level inquiry. Thus, the study embraces 'conversation analytic' way of inquiry of the qualitative research designs. Possessing the same philosophy of research, conversation analysis also aims at unfolding the complex nature of talk in interaction (Walsh, 2006, 2011, 2012; Sert, 2010, 2015, Seedhouse, 2005; ten Have, 2007). Employing a conversation analytic inquiry, the data will be gathered through video recordings of speaking courses at a state university at preparatory level classroom. There will be 10 hours of speaking courses' recordings. Besides, two randomly selected transcriptions of the sessions will be analyzed as representatives (Seedhouse, 2006) of the whole data. Bearing all the findings in mind, implications for teacher education especially for initial teacher education programs and turn construction sequences of questioning will be discussed.

Anahtar sözcükler: Classroom interaction, conversation analysis, questioning

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNE KATILMA DURUMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Yaren YAĞMUR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, yagmuryarenn1@gmail.com
Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ssidekli@gmail.com

ÖZET

Zamanın iyi değerlendirilmesi yaşam kalitesini artırır, kişinin sosyalleşmesine ve öz güvenini geliştirmesine yardımcı olur. Çoğu araştırmacıya göre serbest zaman kişilerin zorunlu olarak yapması gereken işlerin dışında arta kalan zamandır. Sanayinin gelişmesi ve teknolojinin artması ile birlikte boş zaman kavramı tüm insanlar için önemi arz etmiş, kişilerin kendilerini daha fazla geliştirebilmesi için imkan sunmuştur. serbest zaman kavramı özellikle eğitim gören kişilerin gelişimleri için büyük önem arz etmekte; doğru değerlendirildiği taktirde kişilerin alan eğitimine ve öz güveninin gelişmesine de büyük katkı sağlamaktadır. Öğretmen adaylarının da bu durumun ciddiyetinin farkında olup serbest zamanlarını aktif, sürekli ve yararlı faaliyetlerle değerlendirmesi gerekir. Bu faaliyetler sadece öz-yeterlik inancında değil hayatının her alanında etkili olacaktır. Bu araştırmanın amacı serbest zamanlarını aktif etkinliklere katılarak değerlendiren sınıf öğretmeni adaylarının katılmayanlara göre öğretmen öz-yeterlik inancını araştırıp incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği programında öğrenim gören ve basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 194 sınıf öğretmeni adayı oluşturmuştur. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanması için madde tipi kapalı uçlu olan (Evet/Hayır) yargısal maddeler içeren Serbest Zaman Etkinlikleri ve beşli likert tipinde hazırlanmış olan Öğretmen Öz-yeterlik İnanç ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler eşzamanlı olarak uygulanmış, araştırma sonucunda anlamlı bir fark olup olmadığını bulmak amacıyla bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır. Serbest zaman faaliyetlerine aktif katılan ve katılmayan öğretmen adaylarının öz-yeterlik puanları arasında katılanların lehine anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Bu araştırmanın sonuçları ile sınıf öğretmeni adaylarının serbest zamanlarını aktif faaliyetlerle geçirmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Aktif faaliyetler, öğretmen adayı, öz-yeterlik inancı, serbest zaman

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAZ OKULU TERCİH NEDENLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sayimaktay@gmail.com
Lisans Öğrencisi Ali DEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aleme1903@gmail.com
Lisans Öğrencisi İbrahim ARMAĞAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, iarmagan82@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Mehdi TEZCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mehditezcan@outlook.com

ÖZET

Günümüzde üniversitelerde açılmakta olan yaz okulları öğrencilerin daha önce alıp başarısız oldukları dersleri almalarına olanak tanıyarak yaz süresi içerisinde öğrencilerin ders kayıplarını telafi etmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca, bazı öğrenciler için ise daha önce almamış oldukları dersleri alarak gelecekte almak zorunda oldukları derslerden muaf olmalarını ve gelecekteki ders yüklerini hafifletmelerini sağlamaktadır. Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi öğretmen adaylarının yaz okulu ile ilgili deneyimlerini ortaya koymayı ve yaz okulu konusundaki tercihlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılının sonunda yer alan yaz döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırma nicel bir çalışma olup araştırmada tarama modeli tercih edilmiştir. Araştırmada daha çok kişiye ulaşılması ve belirlenen birtakım özelliklerin incelenebilmesi için tarama modeli seçilmiştir. Araştırma kapsamında veri toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan “Üniversite Öğrencilerinin Yaz Okulu Tercih Nedenleri Anketi” kullanılmıştır. Araştırmaya yaz okulunda ders alan 251 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının cinsiyetleri, hangi programlardan katıldığı, sınıfları, hangi dersleri tercih ettikleri, akademik başarıları ve ailelerin gelir düzeyleri gibi özellikleri araştırmada incelenmiş ve göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmada öğretmen adaylarının ders ücretlendirmesi, konaklama sorunları ve derslerin işlenme biçimleri gibi konulardaki deneyimleri incelenmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının yaz okulunda ders almayı ve aldıkları dersleri neden tercih ettikleri gibi boyutlar incelenerek yaz okulu tercih nedenleri incelenmiştir. Son olarak yaz okulunda ders aldıkları üniversite ve eğitim fakültesinin hangi nedenlerle öğretmen adayları tarafından tercih edildiği de incelenerek ortaya konmuştur.

Anahtar sözcükler: Öğretmen adayları, üniversite öğrencileri, yaz okulu

EĞİTİM SİSTEMİMİZDE VAKIF ÜNİVERSİTELERİ GELİŞİM SÜRECİ VE EĞİTİM FAKÜLTELERİ

Öğr.Gör.Dr. Kısmet DELİVELİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, dkismet@mu.edu.tr
Öğr.Gör. Ömür DELİVELİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, omurdeliveli@hotmail.com

ÖZET

Vakıf üniversiteleri ilk defa 1982 Anayasasında “Yükseköğretim Kurumları” kenar başlığı altında düzenlenmiştir. İlk vakıf üniversitesinin 1984 yılında kurulmasıyla birlikte son vakıf üniversitesinin kurulduğu 2019 yılına kadar sayı 73’e ulaşmıştır. 73 üniversite dışında 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanununda 2001 yılında yapılan değişikliğin sağladığı imkanla çeşitli vakıflar tarafından 2008, 2009, 2010 ve 2012 yıllarında 7 meslek yüksekokulu kurulmuştur. Vakıf üniversitelerin 45’i İstanbul’da, 13’ü Ankara’da, 3’ü İzmir’de, 3’ü Antalya’dadır. Ayrıca Konya, Gaziantep ve Mersin’de ikişer, Trabzon, Kayseri ve Nevşehir’de birer vakıf üniversitesi kurulmuştur. 1997 yılı, en fazla vakıf üniversitesinin kurulduğu yıl olup, 8 vakıf üniversitesi kurulmuştur. Bu sayıyı yedi üniversite ile 2009 ve altı üniversite ile 2010 yılları izlemiştir. 2006 yılından itibaren ise ülkemizde aralıksız her yıl en az bir üniversite olmak üzere çeşitli sayılarda vakıf üniversitesi kurulmuştur. Eğitim öğretim faaliyetlerine ve bilimsel faaliyetlere başlamalarıyla birlikte vakıf üniversitelerinin bir kısmı gerek ülkemizde gerek dünyada geçerli çeşitli istatistiklerde- sıralamalarda ilerleme kaydetmiştir. Bu çalışma, vakıf üniversitelerinin kuruluşundan, kurumsal yapılarına kadar genel bilgiler aktarıldıktan sonra Türkiye’de ve dünyada yerleri-sıralamaları ve ilerleyişleri hakkında bilgi vermek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada vakıf üniversitelerinde eğitim fakülteleri ayrıca inceleme konusu olmuştur. Bu amaç için çalışmada, nitel yöntemlerden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada ilgili mevzuat, üniversitelerin resmi web adresleri, Türkiye ve dünyada çeşitli istatistiki bilgilerin taranması ve incelenmesi benimsenmiştir. Vakıf üniversiteleri kendi aralarında kıyaslanarak değerlendirilmiş ayrıca devlet üniversiteleriyle de karşılaştırılarak gelişmeleri izlenmiş, kendi aralarındaki rekabeti dışında, tarihi geçmişi olan köklü devlet üniversiteleriyle rekabetinin boyutu bu karşılaştırma ile ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: Eğitim Fakülteleri, Vakıf üniversiteleri, Yükseköğretim

GÜNCELLENEN SINIF ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMINDA YER ALAN SPOR VE SANAT GRUBU DERSLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Alperen AVCI, Dokuz Eylül Üniversitesi, alperenavci.83@gmail.com
Prof.Dr. Ayfer KOCABAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi, ayferkocabas@gmail.com

ÖZET

Cumhuriyetimizin kurucusu Başöğretmen Mustafa Kemal ATATÜRK “öğretmenlik, diğer serbest ve yüksek meslekler gibi, aşama aşama ilerlemeye ve her halde zenginlik sağlamaya uygun bir meslek haline getirilmelidir.” sözüyle nitelikli öğretmenler yetiştirilmesini Cumhuriyet döneminin eğitim amaçları arasına almıştır. Bu çerçevede nitelikli öğretmen eğitiminin gerçekleşmesi amacıyla, öğretmen eğitimlerinin yenilenmesi ve gelişmesi süreci her zaman yaşanmıştır. Nitelikli öğretmen yetiştirilmesi amacıyla 1998 yılında YÖK koordinasyonunda güncellenen öğretmen yetiştirme programları daha sonra 2006 yılında ve son olarak da Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri dikkate alınarak 2018 yılında tekrar güncellenmiştir. Bu güncellemeden etkilenen öğretmen yetiştirme programlarından kuşkusuz en önemlisi Sınıf Öğretmenliği programıdır. Çünkü Sınıf Öğretmenliği Programı, birden fazla dersin öğretiminin gerçekleştirilmesi ve bütünsel olarak öğrencilerin her yönlerinin gelişimine katkıda bulunması gibi özellikleriyle diğer öğretmen yetiştirme programlarından ayrılmakta ve önemini ortaya koymaktadır. Sınıf Öğretmenlerinin, öğrencilerinin coşkulu, dinamik, heyecanlı ve duygusal uyarıcılara açık olması nedeniyle öğretim süreçlerinde spor, sanat ve spor, sanat eğitimlerinden yararlanmaları oldukça önemliyken son güncellenen Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında, spor ve sanat ile ilgili derslerde sınırlanmalara gidildiği göze çarpmaktadır. Bu araştırmada veriler, nitel araştırma veri toplama tekniklerinden biri olan doküman incelemesi ile toplanmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. 1998 ve 2006 sınıf öğretmenliği lisans programında yer alan spor, sanat ve spor, sanat öğretimine yönelik derslerin durumları, yeni program ile karşılaştırılacak, tartışılacak, spor ve sanatın ilkökul düzeyindeki öneminden hareketle öneriler sunulacaktır. Çalışmamız kapsamında doküman olarak 1998, 2006 ve 2018 yıllarında Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan Sınıf Öğretmenliği lisans programları incelenecektir.

Anahtar sözcükler: Lisans programı, sanat dersleri, sınıf öğretmenliği, spor dersleri

HÜMANİST ÖĞRETMEN ANLAYIŞINDA “İLETİŞİMDE REHBER ÖĞRETMEN” KAVRAMINA METAFORİK BAKIŞ

Öğr.Gör.Dr. Gülşen ALTINTAŞ, Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, gulsencbu@gmail.com

Öğr.Gör. Öznur BAYKAN, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, oznurbaykann@yahoo.com

Arş.Gör. Fusun KÖSE, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Fusunkose@gmail.com

Öğr.Gör. Sevilay ÖZKES, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, sevilayozkes@gmail.com

ÖZET

Eğitim, birden fazla insanın bir arada olduğu, sosyal ortamda gerçekleşir. Öğretmen eğitim ve öğretim faaliyetlerinde en önemli faktördür. Öğretmen öğrenmeye rehberlik eder ve sınıf içinde- dışında yeterliliğe ve etkililiğe sahip olması önemlidir. Öğretmenin kişiliğinin de sınıf iklimini etkilemektedir. Geleneksel ve günümüzde çağdaş eğitim anlayış yaklaşımlarında Hümanist anlayışı dikkate aldığımız da gerek öğretmene gerek ise eğitime farklı bir yaklaşım getirdiği gözlenmektedir. Hümanist eğitim; karar vermenin, doğru iletişimi öğrenmenin, problem çözebilmeyenin, kendini anlama gibi iletişim becerilerinin de öğrenilmesinin önemi üzerinde durmaktadır. Dolayısıyla öğretmenin bu yeterlilikleri kazandırmada rehberlik edebilmesi için geleneksel eğitimden farklı olarak, hümanist eğitim anlayışının öğretmeni; öğrencilerini sıcak karşılamalı, kabul etmeli, öğrencilerinin duygu düşüncelerini içtenlikle paylaşmalıdır. Bu çalışma, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesinde ilköğretimden 74 psikolojik danışma ve rehberlik öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirildi. Araştırma verileri, “iletişimde rehber öğretmen”.....gibidir; çünkü.....” cümlelerini içeren bir form aracılığıyla toplanmıştır. Veriler üzerinde içerik analizi yapılmış ve toplanan veriler Hümanist öğretmen anlayışına ait basamakları doğrultusunda temalar altında toplanarak kodlanmıştır. Araştırmada psikolojik danışma ve rehberlik öğretmen adayları; Alışveriş, Ayna, Çiçek, Fidan, Gül Bahçesi, Gizemli Kutuları Açmak, Yaydan Çıkmış Bir Ok, Satranç, Türk Kahvesi, gibi toplam 60 adet geçerli metafor elde edilmiştir. İçtenlik ve dürüstlük kategorisinin en fazla metaforun ifade edildiği kategori olduğu görülmektedir. Bu kategoriyi üretilen metafor sayısına göre sırasıyla saygı ve empatik anlayış kategorileri izlemektedir. Öğretmen adaylarının sahip oldukları özellikler ile Hümanist öğretmen anlayışında yer alan basamakları arasında anlamlı ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile yoklanmıştır.

Anahtar sözcükler: Hümanist, iletişim, metafor, öğretmen

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİĞE İLİŞKİN TUTUMLARI İLE ÖZ YETERLİLİKLERİNİN AİLE KATILIMININ ETKİLİLİĞİ VE ENGELLERİNE ETKİSİ

Doktora Öğrencisi Metin ALTUNKAYNAK, Çukurova Üniversitesi,
metinaltunkaynak01@gmail.com

Prof.Dr. Songül TÜMKAYA, Çukurova Üniversitesi, stumkaya@cu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada, sınıf öğretmenliği öğrencilerinin aile katılımına ilişkin tutumlarına aile katılımına yönelik engellere, aile katılımı etkililiği, öğretmenliğe ilişkin tutum ve öğretmen öz-yeterlik inançlarına ilişkin ölçeklerle aile katılımına ilişkin tutumları incelenecektir. Literatür taramasından da anlaşıldığı gibi, çalışmaların çoğu öğretmenlerle yapılmıştır. Türkiye'de öğretmen adaylarıyla yapılan aile katılımı konusunda sınırlı sayıda araştırma vardır. Yapılan çalışmalardan yola çıkılarak araştırma için üniversite öğrencilerinin seçilmesinin nedeni, öğretmenlik öncesi dönem, öğretmenlerin veli ile öğretmenler için etkin bir şekilde çalışmak için gerekli olan bilgi, beceri ve güveni edindikleri zamandır. Öğrencilerin ilkökul düzeyinden olabilecek en yüksek düzeyde yararlanabilmeleri için aile eğitiminin ön koşul olduğu ifade edilebilir. Aile eğitiminin, temel bir akademik bilim alanı olan sınıf öğretmenleri tarafından verilmesi, ailelerin çocuklarının okul yaşantılarına katılımına ve çocukları adına okulun eğitim süreçlerinde yer almalarına önemli katkılar sağlayabilir. Bu araştırmada, sınıf öğretmenliği adaylarının aile katılımı etkililiğini artırmaya yarayacak sonuç ve önerilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma sınıf öğretmenliği öğrencilerinin aile katılımı kapsamında bağımsız, aracı ve bağımlı değişkenlerle ilişkileri açıklamayı amaçlayan ilişkiyel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırma 2018-2019 öğretim yılında Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan dördüncü sınıf öğrencilerinin tamamı oluşturmaktadır. Araştırmada sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin aile katılımına ilişkin verileri; "Demografik bilgi formu", "Aile Katılımı Engelleri Ölçeği Formu", "Aile Katılımı Etkililik Ölçeğinin Değerlendirilmesi Formu", "Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği" ve "Öğretmen Öz yeterlik Ölçeği" ile toplanmıştır. Aile katılımı ile ilgili yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğu okul öncesi dönemi kapsamaktadır. Bu durumun en belirgin nedeni okul öncesi eğitimi bölümü öğrencilere aile katılımı dersin okutulmasıdır. İlkokul, okul öncesi dönemini takip eden bir süreç olduğundan lisans eğitimi döneminde sınıf öğretmenliği öğrencilerine de bu dersin okutulmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Böylece öğretmenlerin de hafta içerisinde aile katılımına ve veli etkinliklerine ayıracağı zamanla ilgili eğitimi üniversitede almış olacaktırlar.

Anahtar sözcükler: Aile Katılımı, öğretmenliğe ilişkin tutum, öz yeterlik, sınıf öğretmenliği öğrencileri

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİ TERCİH SEBEPLERİ

Arş.Gör. Sedat ALTINTAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sedataltintas@mu.edu.tr
Arş.Gör. Orçin KARADAĞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, orcinkaradag@gmail.com

ÖZET

Öğretmen yetiştirme sürecinde, öğretmen adaylarının öğrenme-öğretme becerilerinin üst düzeyde olmasının sağlanmasında adayların öğretmenliği tercih etme nedenlerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Öğretmenlik mesleği temel ve kapsayıcı özelliği olan, her meslek grubundan insanın yetiştirilmesinde rol alan bir meslektir. Bireylerin yaptıkları meslekleri tercih nedenleri, severek ve istekle yapmaları o meslekte etkin olabilmeleri adına oldukça önemlidir. Bu araştırmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih sebepleri incelenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının mesleği tercih nedenleri cinsiyet ve bölüm değişkenine göre incelenmiştir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde yapılmıştır. Durum çalışması, “nasıl” ve “niçin” sorularını temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinlemesine incelemesine olanak veren bir araştırma yöntemidir. Araştırmaya 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesi son sınıfında öğrenim görmekte olan öğretmen adayları katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu formda öğretmen adaylarının cinsiyet ve bölümlerinin sorulduğu iki soru ve öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeniniz nedir şeklinde bir tane açık uçlu soru yer almaktadır. Elde edilen verilerin analizinde nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak için elde edilen veriler farklı uzmanlar tarafından kodlanarak kategorileştirilmiş ve uyum yüzdeleri hesaplanmış, öğretmen adaylarının görüşlerine doğrudan yer verilmiştir. Bulgular kısmında öğretmen adaylarının mesleği tercih nedenleri kategoriler halinde frekans değerleri verilerek sunulmuştur. Öğretmen adaylarının mesleği tercih etme nedenleri genel olarak çocukları ve öğretmeyi sevmek, yerleştirme puanlarının bu alana yetmesi, mesleğin çalışma koşulları, mesleği kendine uygun görme, topluma ve insanlara yardımcı olma isteği gibi nedenlerden oluşmaktadır. Araştırma verileri ışığında önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Meslek tercihi, öğretmen, öğretmen yetiştirme

ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE MÜZAKERECİ YAKLAŞIM UYGULAMASININ TOLERANS, DİNLEME VE SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BECERİSİNE ETKİSİ

Doç.Dr. Meltem YALIN UÇAR, Adnan Menderes Üniversitesi, myalinuc@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Beste DİNÇER, Adnan Menderes Üniversitesi, bdincer@adu.edu.tr

ÖZET

Müzakere (deliberative) terimi Latince kökenli bir kelime olup düşünme, tüm argümanları inceleyerek ve tartarak düşünme, tartışılacak konuya hemfikir ya da karşıt olarak yansıtma anlamına gelmektedir. Bu nedenle, müzakereci tartışma terimi, daha sonra değerlendirilip argümanlarla test edilen ve bilgi sunan bir tartışmayı ifade eder (Buljan & Kotlar, 2016). Ancak münazaranın aksine müzakereci ortak bir anlayış oluşturma çabası ve taraflarla işbirliği önemlidir. Birbirinin savını çürütmek yerine bir konunun güçlü yanlarının farklı açılardan görülmesine ve karşı tarafın fikirlerini dinleyip daha iyi çözüm yolları üretilmesine yardımcı olur. Amaç kazanmak değil, bir sorun için mümkün olan en iyi çözümü elde etmek için alternatiflerin değerlendirilmesidir bu sebeple de Avery (2010)a göre müzakere demokratik toplumlar yaratabilmek için öğretmen eğitim programlarının ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Doğası gereği, müzakereci bir pedagoji, geleneksel olarak nitelendirilen öğretmen merkezli öğretimden farklı olarak öğrenmeyi öğrenci merkezli bir süreç haline getirerek öğrencilerin bilgiyi zihinlerinde inşa etmeye yardımcı olması sebebiyle yapılandırmacıdır (Alfaro, 2008). Müzakereci yaklaşımda katılımcılar araştırdıkları konuları geniş bir perspektifle ve eleştirel gözle bakmayı öğrenirler. Böylece sonuç olarak işbirlikli öğrenme yoluyla sürece aktif katılarak sınıfta demokratik, birbirlerine karşı saygı ve hoşgörünün hakim olduğu öğrenme öğretme ortamlarının yaratılmasına katkıda bulunurlar. Türkiye’de temel eğitim kademesindeki öğretim programları dış değerlendirmeciler tarafından öğrenci ihtiyaçlarına uygun olarak sıklıkla revize edilse de yükseköğretim kademesindeki programlar için durum daha farklıdır. Geleceğin öğretmenlerini yetiştiren Eğitim Fakültelerinde verilen dersler ve bunlara ait AKTS kredileri YÖK tarafından yapılandırılrsa da ders içerikleri ve öğretim üyelerinin öğrenme öğretme sürecinde kullandıkları yöntem ve teknikler bireysel özelliklere göre değişmektedir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının mezun olduklarında sisteme adaptasyonlarının daha kolay sağlanabilmesi için eğitim fakültelerinin de çağın gerisinde kalmamaları, bu yenilikleri takip edip öğrenme öğretme süreçlerini düzenleyebilmeleri gerekmektedir. Bu çalışmada müzakereci pedagojinin Eğitime giriş dersi kapsamında Temel Eğitim Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin iletişim becerisi, dinleme becerisi, tolerans ve problem çözme becerisine etkisini belirlemektir. Araştırmada eş zamanlı karma araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 güz döneminde Türkiyede Ege bölgesinde bir üniversitede Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimine Giriş dersine kayıtlı Temel Eğitim Sınıf Öğretmenliği Bölümü 1. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. İki şube olmak üzere toplamda 60 öğrenci çalışma grubunda yer almaktadır. Bu çalışmada üç veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlar Cihangir-Çankaya (2012) tarafından geliştirilen dinleme becerisi ölçeği, Erganli (2014) tarafından geliştirilen Tolerans ölçeği ile Esgin ve Aycan (2009) tarafından geliştirilen Sosyal Sorun Çözme Envanteridir. Ek olarak öğrencilerin uygulama sonrasına ilişkin görüşleri 4 sorudan oluşan açık uçlu anket soruları ile alınmıştır. Elde edilen nitel bulgular öğrencilerin müzakereci öğretim uygulamalarına ilişkin olumlu tutum geliştirdiklerini ve diğer dersleri bu uygulama ile işlemek istedikleri yönünde olduğunu göstermektedir. Nicel ve nicel veri analizi süreci devam etmekte olup tüm sonuçlar kongrede sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Müzakereci yaklaşım, sınıf öğretmenliği, tolerans becerisi

SINIF EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ İNTERNET İÇİN ELEŞTİREL OKURYAZARLIK DURUMLARI

Dr. Öğrt. Üyesi Sibel DAL, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, sibel.dal@alanya.edu.tr
Dr. Öğrt. Üyesi Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sayimaktay@gmail.com

ÖZET

İnternet yoluyla insanlar sürekli olarak çeşitli biçim ve içeriklerde mesajlar ile karşılaş(tırıl)maktadır. Dolayısıyla kullanıcıların internet üzerinde rastladıkları içerikleri ve bu içeriklerin mesajlarını olduğu gibi kabul etmeden, eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme becerilerini geliştirmek önemlidir. Bu beceriyi geliştirme yollarından biri de eleştirel okuryazarlık yaklaşımıdır. İnternetin ekonomi, sosyal-kültürel ilişkiler ve siyaset başta olmak üzere birçok konuda dünyayı yönlendiren hatta dolaylı da olsa yöneten bir güç olduğu düşünüldüğünde eğitim sistemine düşen önemli görevlerden biri eleştirel okuryazar bireylerin yetiştirilmesidir İlköğretimin ilk sınıflarından başlayarak kazandırılması olanaklı olan eleştirel okuryazarlık yoluyla, öğrencinin okuduklarını sorgulayarak, kendisine sunulanın ötesinde farklı anlamları görmeleri, farklı bakış açıları geliştirmeleri ve anlamı kendilerinin yapılandırmaları amaçlanır. Kuşkusuz bu becerinin kazandırılması için uygun öğrenme öğretme süreçleri desenlemesi ve geliştirmesi beklenen sınıf öğretmenlerinin eleştirel okuryazarlık becerisi de önemlidir. Bu araştırma sınıf eğitimi öğretmen adaylarının çeşitli değişkenlere göre internet için eleştirel okuryazarlık durumlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Tarama modelinde desenlenen bu araştırmanın verileri 2014-2015 eğitim öğretim yılının bahar yarıyılında Türkiye'deki üç üniversitede eğitim gören sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarına (n=1186) "İnternet İçin Eleştirel Okuryazarlık Ölçeği" uygulanarak toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen bu ölçek için yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda, ölçeğin 27 madde ve tek faktörden oluşan bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0,95 olarak hesaplanmıştır. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının sınıf, akademik başarı düzeyi, yılda okunulan kitap sayısı, bilgisayar becerisi, günlük internette geçirilen zamana yönelik durumlarını belirlemek için araştırmacılar tarafından geliştirilen "Genel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinin çözümlenmesinde frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaların yanı sıra gruplar arası ortalama karşılaştırması için "bağımsız gruplar arası t-testi" ve "tek yönlü varyans analizi (Anova) testi" kullanılmıştır. Varyans analizi sonrasında yapılan ikili karşılaştırmalarda ortaya çıkan istatistiksel farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek amacıyla (PostHoc) Tukey HSD testi kullanılmıştır. Araştırmada ulaşılan kimi sonuçlar: Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri arttıkça internet ortamında daha eleştirel okuryazarlık durumlarına sahip oldukları söylenebilir. Yılda 11 kitap ve üstü okuyan öğretmen adaylarının, yılda 6 - 10 kitap okuyanlar ile yılda 5 kitap ve altı okuyanlara göre daha eleştirel okuryazarlık durumlarına sahip oldukları belirlenmiştir. İyi düzeyde bilgisayar becerisine sahip öğretmen adaylarının orta düzeydekiler ile düşük düzeydekilere göre internet için daha iyi eleştirel okuryazarlık puanına sahip olduğu görülmüştür. Bilgisayar becerisi arttıkça, sınıf eğitimi öğretmen adaylarının internet için daha eleştirel okuryazarlık durumlarına sahip oldukları söylenebilir. Öte yandan öğretmen adaylarının internette geçirdikleri zamanın eleştirel okuryazarlık düzeylerine anlamlı bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Eleştirel okuryazarlık, ilköğretim, internet, sınıf eğitimi

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ENTEGRE FETEMM ÖĞRETİMİNE YÖNELİMLERİNİN BELİRLENMESİ: KÜTAHYA ÖRNEĞİ

Doktora Öğrencisi Hicran ÖZKUL, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, hicranozkul@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Muhammet ÖZDEN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi,
muhammetozden@gmail.com

ÖZET

FeTeMM eğitimi; fen bilimleri, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerinin bir amaç doğrultusunda bir araya getirilmesiyle, öğrencilerin teorik derslerde gördükleri akademik konuları çeşitli uygulamalarla deneyimleyerek somutlaştırmalarına imkan sağlayan pedagojik bir yaklaşımdır. Çağımızda toplumsal rekabet ortamında; sorgulayan, araştıran, buluş yapan, üreten ve nitelikli iş gücü talebinin FeTeMM eğitimi ile karşılanabileceği sıklıkla vurgulanmaktadır. Bu kapsamda projeye, probleme, sorgulamaya ve araştırmaya dayalı öğretim yaklaşımlarını içeren öğrenci merkezli FeTeMM eğitimi pedagojisinin uygulanmasında öğretmenlere büyük görev düşmektedir. İlkokulda zorunlu olarak başlayan matematik ve fen bilimleri derslerinin günlük yaşam sorunları ile bütünleştirilmesi sonucu öğrencilerin üst düzey becerileri geliştirilmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerinde FeTeMM eğitimi uygulamalarına zihinsel ve bilişsel olarak hazır olmaları büyük önem arz etmektedir. Öte yandan sınıf öğretmeni adaylarının FeTeMM eğitime olumlu bir bakış açısı oluşturmaları öğrenim gördükleri programlarda da önemli bir yer tutmaktadır. Yapılan araştırmada öğretmen adaylarının entegre FeTeMM öğretimine yönelimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılında Dumlupınar Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Programı'nda üçüncü ve dördüncü sınıflarda öğrenim görmekte olan 108 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri, Lin & Williams (2015) tarafından geliştirilen ve Hacıömeroğlu & Bulut (2016) tarafından Türkçeye uyarlanan Entegre FeTeMM Öğretimi Yönelim Ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek 7'li likert tipinde olup 31 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, (i) bilgi, (ii) değer, (iii) tutum, (iv) sübjektif ölçüt, (v) algılanan davranış kontrolü ve davranış yönelimi boyutlarını içermektedir. Veriler normal dağılım özelliğini karşılamadığı için nonparametrik teknikler ile analiz edilmiştir. Bu kapsamda frekans, yüzde, aritmetik ortalama ile gruplar arası karşılaştırmalar için Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının FeTeMM öğretimine yönelimlerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının puanlarının cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, ebeveynlerinin öğrenim ve gelir düzeylerine, FeTeMM ile ilgili bilimsel kaynaklardan yararlanma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Öğretmen adaylarının puanları arasında cinsiyet, baba öğrenim ve aile gelir düzeyleri açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. 3. sınıfa devam eden öğretmen adaylarının, 4. sınıfa devam edenlere göre; anneleri lise ve üzeri mezunu olan öğretmen adaylarının, anneleri ortaokul ve altı mezunu olan öğretmen adaylarına göre ve FeTeMM ile ilgili bilimsel kaynakları sıklıkla takip eden öğretmen adaylarının; nadiren ve ara sıra takip edenlere göre FeTeMM öğretimine yönelimlerinin daha fazla olduğu bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Fen Eğitimi, FeTeMM, sınıf öğretmeni adayı

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FEN VE TEKNOLOJİ OKURYAZARLIĞINA İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ceren SELVİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
cerenselvi96@gmail.com

Doç.Dr. Burcu ŞENLER PEHLİVAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bsenler@mu.edu.tr

ÖZET

Günümüz toplumunda sürekli değişen, gelişen bilgi ve teknolojiyi anlamlandırmak için bireylerin iyi bir fen ve teknoloji okuryazarı olması gerekmektedir. Fen ve teknoloji okuryazarlığı; içinde bulunduğumuz dünyayı anlamlandırmaya, çevremizde olan biten doğal ve teknolojik gelişmeleri araştırmaya, sorgulamaya yarar. Fen ve teknoloji okuryazarı olan bireyler temel fen kavramlarını ve teorilerini kavrarlar, problem çözerken bilimsel süreç becerilerini kullanırlar, bilim ve teknoloji arasındaki ilişkiyi anlayıp içselleştirirler. Fen ve teknoloji okuryazarı bireyler yetiştirmek için ise öğretmenlerin iyi bir fen ve teknoloji okuryazarı olması gerekmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz-yeterlik inançlarının sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya Ege Bölgesi'nde yer alan bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan 258 sınıf öğretmeni adayı dahil edilmiştir. Veriler, Fen ve Teknoloji Okuryazarlığına İlişkin Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği ile toplanmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz-yeterlik inançlarının, sınıf düzeylerine ve cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için iki yönlü varyans analizi (Two-way ANOVA) kullanılmıştır. Analiz sonucunda öğretmen adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz-yeterlik inançlarının sınıf düzeyine göre farklılaştığı, bu farklılığın 4. sınıflar ile 1., 2. ve 3. sınıflar arasında 4. sınıflar lehine olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz-yeterlik inançlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı ve sınıf düzeyi-cinsiyet ortak etkisinin anlamlı olmadığı saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Fen ve teknoloji okuryazarlığı, öz-yeterlik, sınıf öğretmeni adayları

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ STEM YAKLAŞIMINA YÖNELİK FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ

Lisans Öğrencisi Elif GÜLAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, elifgulay45@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Ceren SELVİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
cerenselvi96@gmail.com

Doç.Dr. Burcu ŞENLER PEHLİVAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bsenler@mu.edu.tr

ÖZET

STEM eğitimi; geleceğin dünyasına, sorun çözebilen, hayal gücünü etkili kullanabilen topluma yararlı bireyler yetiştirmektir. 21. yüzyılda dünyadaki en önemli paradigmalardan birisi olan STEM eğitimi teorik bilgilerin ürüne dönüştürülmesi ve 21.yy becerilerinin kazanılması açısından büyük önem teşkil etmektedir. Aynı zamanda, ekonomik olarak ilerlemeyi, bilgi ve bilişim çağını yakalamış yaratıcı liderler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin Stem yaklaşımına yönelik tutumları büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının STEM yaklaşımına yönelik farkındalık seviyelerini belirlemek ve cinsiyet ile sınıf düzeyi değişkenlerine göre incelemektir. Çalışma, nicel araştırma desenlerinden tarama yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. Çalışma grubunu Ege Bölgesi'nde yer alan bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan 111 kız ve 45 erkek olmak üzere toplamda 156 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının STEM yaklaşımına yönelik farkındalık seviyelerini belirlemek amacıyla Çevik (2017) tarafından geliştirilen "FeTeMM Farkındalık Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek üç alt boyuttan (öğrenciye etki, derse etki, öğretmene etki) ve 15 maddeden oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Çalışmada elde edilen veriler bilgisayar ortamında istatistik paket programı kullanılarak bağımsız t-testleri ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının STEM farkındalık seviyelerinin öğrenciye etki ve derse etki alt boyutlarında cinsiyete göre farklılaştığı saptanmıştır. Diğer yandan sınıf öğretmeni adaylarının STEM farkındalık seviyelerinin tüm alt boyutlarda sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ışığında önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Farkındalık, sınıf öğretmeni adayları, STEM

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÜSTBİLİŞSEL FARKINDALIKLARI İLE MATEMATİK KAYGILARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğrt. Üyesi Selva BAKKALOĞLU, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
sbakkaloglu@kmu.edu.tr

Doç.Dr. Veli TOPTAŞ, Kırıkkale Üniversitesi, vtoptas@gmail.com

ÖZET

Ülkemizdeki öğrencilerin çoğu matematiğin zor olduğunu düşünmekte ve matematiği başaramayacağını inanmakta bunun sonucunda matematiğe karşı olumsuz tutum geliştirmektedir. Analiz, sentez, yorumlama, muhakeme gibi matematikte başarılı olmak ve dolayısıyla matematiğe ilişkin kaygı duymamak için gerekli olan becerilerin üstbilişsel farkındalıkla geliştiği düşünüldüğünde matematik kaygısı ile üstbilişsel farkındalık arasındaki ilişkinin incelenmesi önem taşımaktadır. Bu sebeple bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının üstbilişsel farkındalıkları ile matematik kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı içinde öğrenimlerine devam eden beş farklı üniversiteden toplam 241 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Bai vd. (2009) tarafından üniversite öğrencilerine yönelik geliştirilen ve Akçakın vd. (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan Matematik kaygı ölçeği ile Schraw ve Dennison (1994) tarafından geliştirilen Özsoy vd. (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan Üstbilişsel Farkındalık Envanteri kullanılmıştır. Elde edilen sayısal verilerin kendi aralarında ilişkilerinin incelenmesinde Pearson Çarpım Moment Korelasyon Katsayısı, sayısal verilerin farklı demografik değişkenlere göre farklılaşmalarının incelenmesinde ise t-testi ve ANOVA tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre üstbilişsel farkındalık ile matematiksel kaygı arasında anlamlı, pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki vardır. Cinsiyet değişkenine göre üstbilişsel farkındalık düzeylerinde kızlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülürken matematiksel kaygı düzeyinde kızlar ve erkekler arasında fark bulunmamıştır. Mezun olunan liseye göre incelendiğinde katılımcıların hem üstbilişsel farkındalıklarında hem matematiksel kaygılarında anlamlı farklılık görülmemiştir. Katılımcıların öğrenim gördükleri üniversiteye göre ise matematiksel kaygı düzeylerinde farklılık olmadığı buna karşın üstbilişsel farkındalıklarının Sinop üniversitesi lehine farklılaştığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Kaygı, matematik, sınıf eğitimi, üstbilişsel farkındalık

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KAYGILARINI BELİRLEMeye YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI: GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK

Öğretmen Serkan ÇİL, Milli Eğitim Bakanlığı, serkancil8398@gmail.com
Dr. Öğrt. Üyesi Murat ÇALIŞOĞLU, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, mcalisoglu@gmail.com

ÖZET

Sınıf öğretmenliği mesleği sabır, fedakârlık, anlayış, çalışkanlık ve üretkenlik gerektiren kutsal bir meslektir. Bu kutsal mesleği icra eden sınıf öğretmenlerimizin de yaşayacağı ders içi veya ders dışı kaygıları bulunmaktadır. Yapılan literatür taramasında sınıf öğretmenliği alanında birçok ölçek çalışmasının yapıldığı görülmüştür fakat sınıf öğretmenlerinin kaygılarına yönelik bir ölçek çalışmasının yapılmadığı görülmüştür. Bu sebeple yapılan bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin ders içi ve ders dışı kaygılarını ölçmek amacıyla geçerli ve güvenilir bir kaygı ölçeği geliştirmektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda literatür taraması yapılmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Araştırmanın kuramsal çerçevesi oturtulduktan sonra 94 maddelik madde havuzu oluşturulmuştur. Yapılan yüzey geçerliliği sonucunda madde sayısı 75 madde olmuştur. Oluşturulan aday ölçek formu uzman görüşlerine sunulmuştur. Uzman görüşleri sonucunda aday ölçeğin kapsam geçerlilik oranı lawshe tekniği kullanılarak belirlenmiştir. Kapsam geçerlilik oranı 0.62 olarak belirlenmiş olup belirlenen oranının üzerinde değer alan maddeler taslak ölçek formuna alınmış olup belirtilen oranın altında kalan maddeler elenmiştir. Yapılan kapsam geçerliliği sonucunda taslak ölçek formu 42 maddeden oluşmuştur. Taslak ölçek 349 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan güvenilirlik çalışması sonucunda ölçeğin güvenilirlik oranı 0.941 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Geçerlilik, güvenilirlik, kaygı ölçeği, sınıf öğretmeni

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE YÖNELİK TUTUMU

Prof.Dr. Çavuş ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, csahin25240@yahoo.com
Prof.Dr. Mehmet Kaan DEMİR, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
mkdemir2000@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Furkan AYDIN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
furkannaydin96@gmail.com

ÖZET

Gelecek nesillerin daha çağdaş ve verimli bir dünyada yaşayabilmeleri için gereken önlemlerin alınması ve yirmi birinci yüzyılın ihtiyaçlarını karşılayabilen nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekir. Öğretmenlerin geliştirilmesi her ülkenin eğitim sistemlerinin gelişmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu sebeple ülkeler öğretmenlik uygulaması ile öğretmen adaylarının mesleki deneyim kazanmasına büyük bir önem vermektedir. Öğretmen adayının uygulama okulundaki çalışmalarında kendisine mesleki rehberlik yapmak üzere öğretmenler arasından belirli özelliklere sahip bir uygulama öğretmeni görevlendirilir. Öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerine olumlu katkıda bulunması açısından, görev ve sorumluluklarını doğru algılaması ve kendisinden beklenenlerin farkında olan uygulama öğretmenleri ile iletişimde olması bakımından günümüzde nitelikli uygulama öğretmenlerinin seçimi ve aday öğretmenlerinin sınıflara gönderilmesi gerekli olan bir uygulamadır. Becerilerin sergilendiği uygulama öğretmenliğinde öğretmenlerle etkileşimde bulunan öğretmen adaylarının ise mesleki anlamda birtakım sorunlarla karşılaşması kaçınılmazdır. Öğretmenlik Uygulaması, öğretmen adayının mesleki yeterliliklerine sahip olup olmama konusunda karar verme bakımından da oldukça kritik bir konumda bulunmaktadır. Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması dersine yönelik tutumlarını belirtmek amacıyla yapılmaktadır. Araştırma betimsel tarama modelinden yararlanarak gerçekleştirilmektedir. Betimsel tarama, sonuçların genellenebilirliğini sağlamak için, araştırılan alanda mümkün olduğunca uygun makaleyi tarama ve analiz etme yöntemi olarak açıklanabilir. Araştırmanın evren ve örneklemini 2018-2019 öğretim yılında, Çanakkale ili merkez ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmada Çevik,C. & Alat,K.(2012) geliştirmiş olduğu Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulaması Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Bulgular ve sonuçlar devam ettiği için sempozyumda sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Öğretmenlik uygulaması, tutum ölçeği, uygulama öğretmeni

TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Berna AKÇA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
berna.akca2@gmail.com

Doç.Dr. Süleyman CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, scan@mu.edu.tr

ÖZET

Gelişen, yenilenen, küreselleşen dünya; bireyleri pek çok yönden etkilerken diğer yandan sürekli öğrenme ihtiyacı meydana getirmektedir. Bu bağlamda evrenin var olduğu günden bugüne öğrenme ihtiyacının karşılanabilmesinin ancak eğitim-öğretimle mümkün olduğu görülmektedir. Yaşadığımız yüzyılda eğitim sisteminin yaşanan bu hızlı gelişmelere adapte olabilmesi ve kendini içinde bulunduğu çağa uygun olarak yenilemesi gerekmektedir. Bu durum da eğitimin çok yönlü olması ve her alanda her yerde eğitim kavramının anahtar bir rol üstlenmesi gerektiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu araştırmada temel eğitim bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemek ve bazı değişkenler açısından bir değerlendirmesini yapmak amaçlanmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümlerinde öğrenim görmekte olan 229 öğretmen adayına yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeği araştırmacı tarafından yüz yüze uygulanmıştır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın verileri analiz edilirken betimsel istatistiklerden yüzde ve frekans, non parametrik istatistiklerden Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testlerinden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda temel eğitim bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri düşük çıkmıştır. Temel eğitim bölümü öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerinde okumakta oldukları bölümlerin ve eğitim ortamlarından memnuniyet durumlarının bir etkisi görülmezken; cinsiyetin, öğrenim görülen sınıfın, barınma alanlarının, bölüm tercih durumlarının etkisi olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğrenme, temel eğitim, yaşam boyu öğrenme

TÜRKİYEDEKİ ÜNİVERSİTELERİN EĞİTİM FAKÜLTELERİNİN SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ALANINDA YAZ OKULU PROFİLLERİ

Dr. Öğrt. Üyesi Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sayimaktay@gmail.com
Lisans Öğrencisi İbrahim ARMAĞAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, iarmagan82@gmail.com
Lisans Öğrencisi Ali DEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aleme1903@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Mehdi TEZCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
mehditezcan@outlook.com

ÖZET

Yaz okulları üniversitelerin öğrencilere sunmuş olduğu eğitim öğretim olanaklarından biridir. Üniversiteler öğrencilerine yaz okulu olanağı sağlayarak öğrencilerin güz ya da bahar döneminde kalmış oldukları dersleri yaz döneminde alma olanağı sağlamaktadır. Ayrıca öğrenciler gelecek dönemlerde almaları gereken dersleri de yaz döneminde alarak hem kendi gelecek ders yüklerini hafifletmekte hem de üniversitelerin normal dönemdeki öğrenci sayısının daha az olmasına olanak tanımaktadır. Eğitim fakültelerinde öğretmen yetiştirme bağlamında yer alan programlardan birisi de sınıf öğretmenliği programıdır. Sınıf Öğretmenliği programı ilkökul düzeyinde öğretmen yetiştirmeyi amaçlayan bir program olup 1.-4. sınıflara odaklanmaktadır. Yapılmış olan bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki üniversitelerde yer alan eğitim fakültelerindeki sınıf öğretmenliğinin yaz okulu profillerini inceleyerek ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'deki eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği alanında açmış oldukları dersler web sitelerinden incelenerek bulunmuş ve veri olarak girilmiştir. Web sitesinde ilgili bilgi olmadığı takdirde telefonla aranarak derslerin açılıp açılmadığı teyit edilmiş ve süreçten emin olunmuştur. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılı bitimindeki yaz döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin çözümünde SPSS paket programından yararlanılmıştır. Araştırmada yüzde ve frekans analizlerinden yararlanılmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenliği alanında yaz okullarında en çok hangi derslerin yer aldığı, fakültelerde ortalama sınıf öğretmenliği alanında kaç ders açıldığı gibi konulara odaklanarak araştırma bulguları sistematik bir biçimde sunulmuştur. Ayrıca araştırma sonuçlarına bağlı olarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Eğitim fakültesi, sınıf öğretmenliği, yaz okulu

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYOBİLİMSEL KONULARA YÖNELİK BİLİMSEL DÜŞÜNME ALIŞKANLIKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Öğrt. Üyesi Ali KOLOMUÇ, Artvin Çoruh Üniversitesi, alikolomucscr@hotmail.com
Doç.Dr. Sibel AÇIŞLI, Artvin Çoruh Üniversitesi, sacisli@artvin.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, sağlık bilimler ve fen bilimleri alanlarında öğrenim gören lisans öğrencilerinin sosyobilimsel konulara yönelik bilimsel düşünme alışkanlıklarını karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır. Çalışmaya Artvin Çoruh Üniversitesinde eğitim gören 70 fen bilgisi öğretmenliği öğrencisi ile sağlık bilimleri fakültesi beslenme ve diyetetik bölümünde öğrenim gören 79 öğrenci olmak üzere toplam 149 öğrenci katılmıştır. Alan taraması yönteminin kullanıldığı bu çalışmanın verileri Çalık ve Coll (2012) tarafından geliştirilmiş, 7 faktörlü (otoriteden gelen argümanlara güvenmeme, açık fikirlilik, şüphecilik, mantıksallık, inancın askıya alınmaması, nesnellik ve merak) geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmış ve Türkçe uyarlanması yapılmış olan 32 maddelik “Bilimsel Düşünme Alışkanlıkları Ölçeği” ile toplanmıştır. Ölçek iki kısımdan oluşmakta olup ölçeğin ilk kısmında öğrencilerin demografik özelliklerine yönelik sorular, ikinci kısmında ise ölçek maddeleri yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan bağımsız gruplar t testi uygulanmış ve sonucunda otoriteden gelen argümanlara güvenmeme, şüphecilik, inancın askıya alınması ve nesnellik alt maddelerindeki öğrencilerin bilimsel düşünme alışkanlıklarında bir farka rastlanmamıştır. Merak, mantıksallık ve açık fikirlilik alt maddeleri ile ilgili gruplar arasında öğrencilerin bilimsel düşünme alışkanlıkları arasında fark olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinden bilimsel düşünme alışkanlıkları için her bir 7 alt faktör kendi arasında karşılaştırılıp değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda, sosyobilimsel konularda farklı bakış açılarının ve bilimsel düşünme alışkanlıklarının geliştirilmesi için disiplinler arası çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Bilimsel düşünme alışkanlıkları, fen bilimleri, sağlık bilimleri, sosyobilimsel konular

YARATICI DRAMANIN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMLERİNE YANSIMALARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Tuğçe SARIOĞLU, Ula İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, tugcesarioglu@gmail.com
Doç.Dr. Necdet AYKAÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, necdetaykac@hotmail.com

ÖZET

Öğretmenlik, sosyal, kültürel, bilimsel, sanatsal, ekonomik, teknolojik boyutları olan; alanında özel uzmanlık, bilgi ve beceri isteyen; akademik çalışma ve mesleki performansı gerektiren profesyonel statüde bir meslektir (Alkan, 2000). Tüm meslek üyelerinin olduğu gibi öğretmenlerin de sahip olması gereken nitelikler, yeterlikler vardır. Stronge, Tucker & Hindman (2004) bu nitelikleri, sözel yetenek, alan bilgisi, eğitime yönelik alt yapı ve deneyimi içeren önkoşul yeterlikler; mesleğe karşı duyarlı olma, adil ve saygılı davranma, mesleki gelişime açık olma, öğrencilerle sosyal ilişkiler kurma, öğrenciyi motive etme ve öz değerlendirme yapabilmeyi kapsayan kişisel özelliklere ilişkin yeterlikler; sınıf yönetimi ve planlamasına yönelik ile öğretimi planlama ve öğrencilerin gelişimlerini izlemeye dönük yeterlikler olarak sınıflamışlardır. Özden (2000) ise öğretmenlerin donanımlı olması gereken boyutları alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi, genel kültür ile eğitim sistemi ve politikaları olarak sıralamıştır. Öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin yanı sıra kişisel bazı yeterliklere de sahip olmaları gerekir. Bu yeterlikler Hoşgörülü, sabırlı, açık fikirli ve sevecen olma, öğrencilere karşı cesaretlendirici ve destekleyici olma bu özellikler arasında sayılabilir (Erden, 2008). Öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli biçimde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar olarak tanımlanan öğretmen yeterlikleri, Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] ve Yükseköğretim Kurulu'nun [YÖK] uzman kişilerce belirlediği altı ana yeterlik alanı, otuz bir alt alan ve iki yüz otuz üç performans göstergesinden oluşmuştur. Bu altı ana alan şöyledir: Kişisel ve meslekî değerler - meslekî gelişim, öğrenciyi tanıma, öğretme ve öğrenme süreci, öğrenmeyi gelişimi izleme ve değerlendirme, okul aile ve toplum ilişkileri, program ve içerik bilgisi (MEB, 2008). Öğretmende olması gereken nitelikleri ifade eden, öğretmenlik mesleği ana yeterliklerinden biri de ifade edildiği üzere kişisel gelişim ve mesleki değerler yeterlik alanıdır. Kişisel gelişimi sağlama bu alanın alt alanını oluşturmaktadır. Ömeroğlu'na (2002) göre öğretmen niteliğinin geliştirilmesinde yaratıcı drama yönteminden yararlanılmalıdır. Bu yönüyle yaratıcı drama öğretmen adaylarına derslerinde kullanabilecekleri bir yöntem sunmak dışında onların kişisel gelişimlerine de katkı sağlayabilmektedir. Yaratıcı dramanın özellikle kişisel gelişiminde kişinin kendini tanıması, gerçekleştirilmesi ve iletişim becerilerini geliştirmesine olanak verilmektedir (Adıgüzel, 2010). Yaratıcı drama, bireylerin kendine güven ve saygıyı; iletişim ve problem çözme yetilerini geliştirir. Ayrıca yaratıcı drama, öğretmen adaylarının sahip olması gereken üst düzey düşünme becerilerinin gelişimine de destek olabilmektedir (Mc Caslin, 2006). Benzer şekilde Kereks ve King (2010) yaratıcı dramanın öğretmen yetiştirme sürecinde güçlü bir strateji olduğunu; yaratıcı dramanın, öğretmenlerin özyeterliklerini ve mesleki alandaki kimlik gelişimlerini sağlamada önemli bir rol oynadığını belirtmişlerdir. Başka bir deyişle yaratıcı drama öğretmen adayının, kendini tanıma ve kendine güvenme, sahip olduğu becerilerin farkına varma, mesleğini benimseme ve mesleğe yönelik olumlu duygular geliştirmesine yardımcı olabileceğini belirtmektedir. Bu çalışmada da yaratıcı drama liderliği eğitimi alan öğretmenlerin mesleki gelişimindeki gelişimlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmada veriler öğretmenlerle görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmada çalışma grubunu atölye çalışmalarına katılan 17 öğretmen oluşturmuştur. Görüşme 17 öğretmen ile odak grup görüşmesi yöntemi ile yapılmış olup, katılımcıların izni doğrultusunda ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen ses kayıtları yazılı bir dökümana dönüştürülmüştür. Görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenerek temalar ve kodlar oluşturularak tablolarda verilmiş yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler yaratıcı dramanın kişisel gelişimlerini desteklediğini belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Mesleki gelişim, öğretmen eğitimi, yaratıcı drama

II. UTEK

2. ULUSLARARASI TEMEL EĞİTİM KONGRESİ

"2023 Eğitim Vizyonu ve Temel Eğitimde Gelecek Arayışları"

MUĞLA-2019

